

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-146-16

Druk nr 1092

Warszawa, 25 listopada 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym z projektami aktów wykonawczych.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rozwoju i Finansów.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym^{1), 2)}

¹⁾ Niniejsza ustawa:

- 1) wdraża dyrektywę 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającą dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz. Urz. UE L 157 z 09.06.2006, str. 87, Dz. Urz. UE L 81 z 20.03.2008, str. 53, Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, str. 19, Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 196 oraz Dz. Urz. UE L 24 z 30.01.2016, str. 14/1);
- 2) uzupełnia w zakresie swojej regulacji wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, str. 19, Dz. Urz. UE L 330 z 15.11.14, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 334, z 21.11.14, str. 86);
- 3) służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze, ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych, ustawę z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, ustawę z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej, ustawę z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, ustawę z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawę z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, ustawę z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, ustawę z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o przekształcaniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady:

- 1) uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu biegłego rewidenta i wykonywania tego zawodu;
- 2) organizacji samorządu zawodowego biegłych rewidentów;
- 3) działalności firm audytorskich, w tym ich organizacji, oraz odpowiedzialności za naruszenie przepisów prawa;
- 4) sprawowania nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi, samorządem zawodowym biegłych rewidentów oraz jednostkami zainteresowania publicznego;
- 5) wykonywania czynności rewizji finansowej, w tym w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 6) tworzenia i działania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego;
- 7) odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów;
- 8) współpracy międzynarodowej organu nadzoru publicznego, w szczególności z innymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej i państw trzecich.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) badaniu ustawowym – rozumie się przez to badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej lub badanie rocznego sprawozdania finansowego, którego obowiązek przeprowadzania wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047), z innych ustaw lub z przepisów prawa Unii Europejskiej, przeprowadzane według krajowych standardów badania;
- 2) badaniu dobrowolnym – rozumie się przez to badanie rocznego sprawozdania finansowego, które jest przeprowadzane na podstawie decyzji badanej jednostki, a nie na podstawie art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, innych ustaw

działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury, ustawę z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawę z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawę z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, ustawę z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz uchyla się ustawę z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.

lub przepisów prawa Unii Europejskiej, przeprowadzane według krajowych lub innych standardów badania, a także badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej przeprowadzane według standardów innych niż krajowe standardy badania;

- 3) badaniu – rozumie się przez to badanie ustawowe lub badanie dobrowolne;
- 4) przeglądzie sprawozdania finansowego – rozumie się przez to przegląd skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub sprawozdania finansowego przeprowadzany zgodnie z krajowymi standardami przeglądu;
- 5) usługach atestacyjnych – rozumie się przez to usługi mające na celu uwiarygodnienie w wysokim lub umiarkowanym stopniu zagadnień obejmujących w szczególności informacje finansowe i niefinansowe, systemy, procesy, a także aspekty zachowań lub postaw określonych podmiotów, w oparciu o dowody uzyskane w trakcie przeprowadzenia odpowiednich procedur, stanowiące podstawę wydawanej, według przyjętych kryteriów, oceny zagadnień będących przedmiotem tych usług, zamieszczonej w sprawozdaniu z wykonanej usługi;
- 6) usługach pokrewnych – rozumie się przez to usługi polegające na przeprowadzeniu uzgodnionych procedur, wykonywanych w oparciu o uzgodniony cel, zakres prac i sposób ich wykonania, których opis i wynik jest przedstawiony w raporcie z wykonania usługi, lub usługi kompilacji informacji finansowych, których celem jest wykorzystanie wiedzy z zakresu rachunkowości do zebrania, sklasyfikowania i podsumowania informacji finansowych;
- 7) czynnościach rewizji finansowej – rozumie się przez to usługi atestacyjne obejmujące badania, a także przeglądy sprawozdań finansowych i inne usługi atestacyjne określone przepisami prawa, zastrzeżone dla biegłego rewidenta;
- 8) dużej jednostce – rozumie się przez to jednostkę, która na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości:
 - a) 85 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
 - b) 170 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
 - c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty;

- 9) jednostkach zainteresowania publicznego – rozumie się przez to jednostki interesu publicznego, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 wraz ze sprostowaniem w Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 537/2014”, obejmujące:
- a) mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, których sprawozdania finansowe objęte są obowiązkiem badania ustawowego,
 - b) banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.³⁾),
 - c) zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615),
 - d) Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.⁴⁾),
 - e) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, spełniające kryteria dużej jednostki,
 - f) instytucje pieniądza elektronicznego i krajowe instytucje płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1572) spełniające kryteria dużej jednostki,
 - g) otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 559, 978, 1166, 1223, 1260, 1311, 1348, 1357, 1513, 1634, 1830, 1844, 1854, 1864 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 615, 904, 996, 1177 i 1579.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978, 1158, 1259, 1311, 1830, 1854, 1864 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 615, 904, 996, 1177, 1579 i ...

- o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291 i 615),
- h) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.⁵⁾),
 - i) towarzystwa funduszy inwestycyjnych w rozumieniu ustawy wymienionej w lit. h, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy, zarządzały aktywami o wartości nie mniejszej niż 10 mld zł oraz które zarządzały funduszami posiadającymi łącznie nie mniej niż 30 000 rejestrów otwartych dla uczestników,
 - j) podmioty prowadzące działalność maklerską, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy posiadały na rachunkach klientów aktywa w wysokości nie mniejszej niż 10 mld zł lub zarządzały aktywami w wysokości nie mniejszej niż 10 mld zł i jednocześnie posiadały minimum 10 000 klientów, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636);
- 10) dużej jednostce zainteresowania publicznego – rozumie się przez to jednostkę zainteresowania publicznego spełniającą kryteria dużej jednostki;
 - 11) banku zrzeszającym – rozumie się przez to bank zrzeszający w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2016 r. poz. 1826);
 - 12) banku spółdzielczym – rozumie się przez to bank spółdzielczy w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy wymienionej w pkt 11;
 - 13) kluczowym biegłym rewidencie – rozumie się przez to:
 - a) w przypadku badania sprawozdania finansowego – biegłego rewidenta wyznaczonego przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie danego badania w imieniu firmy audytorskiej lub

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 73, 978, 1260, 1357, 1634 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615, 904 i 996.

- b) w przypadku badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej – biegłego rewidenta wyznaczonego przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej w imieniu firmy audytorskiej na poziomie jednostki dominującej danej grupy kapitałowej oraz biegłego rewidenta wyznaczonego jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej na poziomie istotnych jednostek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym danej grupy kapitałowej, lub
 - c) biegłego rewidenta podpisującego sprawozdanie z badania;
- 14) firmie audytorskiej grupy – rozumie się przez to firmę audytorską przeprowadzającą badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego danej grupy kapitałowej;
 - 15) sieci – rozumie się przez to strukturę:
 - a) której celem jest współpraca i do której należy biegły rewident lub firma audytorska oraz
 - b) której celem jest podział zysków lub kosztów, lub która funkcjonuje w ramach wspólnych powiązań właścicielskich, lub która posiada wspólny system kontroli bądź kierownictwo, lub która posiada wspólną politykę i procedury kontroli jakości, lub która posiada wspólną strategię gospodarczą, lub która korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów;
 - 16) podmiocie powiązanym z firmą audytorską – rozumie się przez to podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, który jest związany z firmą audytorską poprzez wspólne powiązania właścicielskie, system kontroli lub zarządzanie;
 - 17) zespole wykonującym badanie – rozumie się przez to wszystkie osoby zaangażowane w przeprowadzanie badania, w szczególności biegłych rewidentów, osoby przeprowadzające kontrolę jakości wykonania zlecenia, kadrę kierowniczą wyższego szczebla oraz osoby odbywające aplikację, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5, uczestniczących w przeprowadzanym badaniu, a także zatrudnianych przez firmę audytorską ekspertów oraz inne osoby wykonujące, w ramach danego badania, czynności na zlecenie lub pod kontrolą biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej;
 - 18) osobie blisko związanej – rozumie się przez to osobę blisko związaną w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;

- 19) jednostce kontrolowanej – rozumie się przez to jednostkę zależną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 39 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 20) międzynarodowych standardach badania – rozumie się przez to Międzynarodowe Standardy Badania oraz inne powiązane standardy wydane przez Międzynarodową Federację Księgowych za pośrednictwem Rady Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych w zakresie, w jakim odnoszą się one do badań;
- 21) międzynarodowych standardach kontroli jakości – rozumie się przez to Międzynarodowe Standardy Kontroli Jakości oraz inne pokrewne standardy wydane przez Międzynarodową Federację Księgowych za pośrednictwem Rady Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych w zakresie, w jakim odnoszą się one do kontroli jakości;
- 22) międzynarodowych standardach rachunkowości – rozumie się przez to Międzynarodowe Standardy Rachunkowości, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej i związane z nimi interpretacje przyjęte do prawa Unii Europejskiej w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej;
- 23) krajowych standardach badania – rozumie się przez to:
 - a) międzynarodowe standardy badania przyjęte do prawa Unii Europejskiej w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej,
 - b) standardy badania w zakresie nieuregulowanym standardami, o których mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego w zakresie, w jakim odnoszą się one do badań sprawozdań finansowych;
- 24) krajowych standardach wykonywania zawodu – rozumie się przez to krajowe standardy badania, krajowe standardy przeglądu, krajowe standardy usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowe standardy usług pokrewnych;
- 25) krajowym standardzie kontroli jakości – rozumie się przez to:
 - a) międzynarodowe standardy kontroli jakości przyjęte do prawa Unii Europejskiej w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej,
 - b) zasady wewnętrznej kontroli jakości w zakresie nieuregulowanym standardami, o których mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego;

- 26) państwie Unii Europejskiej – rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 27) państwie trzecim – rozumie się przez to państwo inne niż wymienione w pkt 26;
- 28) zatwierdzeniu osoby lub jednostki organizacyjnej – rozumie się przez to uzyskanie uprawnień do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych w państwie Unii Europejskiej;
- 29) jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego – rozumie się przez to jednostkę organizacyjną, która przeprowadza badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, inną niż jednostka organizacyjna zarejestrowana jako firma audytorska w państwie Unii Europejskiej, w wyniku zatwierdzenia takiej jednostki organizacyjnej w tym państwie Unii Europejskiej;
- 30) biegłym rewidencie pochodzącym z państwa trzeciego – rozumie się przez to osobę fizyczną, która przeprowadza badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, inną niż osoba zarejestrowana jako biegły rewident w państwie Unii Europejskiej w wyniku zatwierdzenia takiej osoby w tym państwie Unii Europejskiej;
- 31) państwie członkowskim pochodzenia – rozumie się przez to państwo Unii Europejskiej, w którym biegły rewident lub firma audytorska zostali zatwierdzeni;
- 32) przyjmującym państwie członkowskim – rozumie się przez to państwo Unii Europejskiej, w którym:
 - a) biegły rewident zatwierdzony przez państwo członkowskie pochodzenia ubiega się o zatwierdzenie,
 - b) firma audytorska zatwierdzona przez państwo członkowskie pochodzenia jest zarejestrowana lub ubiega się o zarejestrowanie;
- 33) sprawozdaniu z badania – rozumie się przez to pisemny raport z przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego jednostki badanej, zawierający opinię biegłego rewidenta o zbadanym sprawozdaniu finansowym.

Rozdział 2

Biegli rewidentzi

Art. 3. 1. Zawód biegłego rewidenta polega na:

- 1) wykonywaniu czynności rewizji finansowej;
- 2) świadczeniu usług atestacyjnych innych niż czynności rewizji finansowej, niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłych rewidentów;
- 3) świadczeniu usług pokrewnych.

2. Biegły rewident może wykonywać zawód jako:

- 1) osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, o której mowa w art. 42 pkt 1, lub
- 2) wspólnik firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42 pkt 2–4, lub
- 3) osoba fizyczna pozostająca w stosunku pracy z firmą audytorską, o której mowa w art. 42, lub
- 4) osoba fizyczna, która zawarła umowę cywilnoprawną z firmą audytorską, o której mowa w art. 42.

3. Biegły rewident wykonuje zawód w imieniu firmy audytorskiej.

4. Biegły rewident może wykonywać zawód po uprzednim zawiadomieniu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o podjęciu i formie wykonywania zawodu, a w szczególności o adresie i nazwie firmy audytorskiej, w imieniu której będzie wykonywał zawód.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4.

Art. 4. 1. Biegłym rewidentem jest osoba fizyczna wpisana do rejestru biegłych rewidentów, zwanego dalej „rejestrem”.

2. Do rejestru może być wpisana osoba fizyczna, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) ma nieposzlakowaną opinię i swoim dotychczasowym postępowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) ukończyła studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne i włada językiem polskim w mowie i piśmie;

5) odbyła:

- a) roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo
- b) trzyletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej

– przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”;

- 6) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzaminy dla kandydatów na biegłego rewidenta z wiedzy w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2;
- 7) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzamin dyplomowy;
- 8) złożyła ślubowanie.

3. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która:

- 1) posiada co najmniej 15-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, prawa, finansów i rewizji finansowej, podczas którego nabyła umiejętności wymagane od biegłych rewidentów;
- 2) spełniła warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1–4 oraz 6–8.

4. Do rejestru może być wpisana osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w innym państwie Unii Europejskiej, po złożeniu z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzaminu w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Do rejestru może być wpisana, na zasadzie wzajemności, osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w państwie trzecim, jeżeli spełnia wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych zgodne z warunkami określonymi w ustawie lub równoważne oraz złoży z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzamin w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Komisja ustala zakres egzaminu z prawa gospodarczego, o którym mowa w ust. 4 i 5, biorąc pod uwagę stwierdzone różnice między przepisami prawa gospodarczego

obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej istotnymi dla badania sprawozdań finansowych a kwalifikacjami nabytymi w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego przez osobę ubiegającą się o wpis do rejestru.

Art. 5. 1. Tytuł „biegły rewident” podlega ochronie prawnej.

2. Rota ślubowania składanego przez biegłego rewidenta, przed prezesem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów lub innym upoważnionym członkiem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, ma następujące brzmienie:

„Przyrzekam, że jako biegły rewident będę wykonywać powierzone mi zadania w poczuciu odpowiedzialności, z całą rzetelnością i bezstronnością, zgodnie z przepisami prawa i obowiązującymi krajowymi standardami wykonywania zawodu, kierując się w swoim postępowaniu zasadami etyki zawodowej i niezawisłością. Poznane w czasie wykonywania zawodu biegłego rewidenta fakty i okoliczności zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”.

Art. 6. Biegły rewident jest obowiązany w szczególności:

- 1) postępować zgodnie ze złożonym ślubowaniem;
- 2) stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w każdym roku kalendarzowym;
- 3) przestrzegać krajowych standardów wykonywania zawodu, wymogów niezależności oraz zasad etyki zawodowej;
- 4) regularnie opłacać składkę członkowską;
- 5) przestrzegać uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w zakresie, w jakim dotyczą one biegłych rewidentów.

Art. 7. 1. Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru.

2. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe, o którym mowa w art. 6 pkt 2, polega na odbyciu szkolenia, którego program kształcenia ma na celu podnoszenie poziomu i aktualizację wiedzy lub umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, w szczególności z zakresu rachunkowości i badania sprawozdań finansowych.

3. Część obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegły rewident może odbyć w ramach samokształcenia zawodowego. Odbycie samokształcenia zawodowego biegły rewident potwierdza złożonym przez siebie oświadczeniem.

4. Biegły rewident jest obowiązany udokumentować odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

5. Biegły rewident przechowuje dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez okres 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym je odbył.

6. Biegły rewident, na wezwanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, składa dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.

7. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na udokumentowany wniosek biegłego rewidenta, może, w uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, nie dłuższym jednak niż 2 lata od upływu wymaganego terminu.

Art. 8. 1. Szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przeprowadza:

- 1) Krajowa Izba Biegłych Rewidentów;
- 2) jednostka uprawniona.

2. Jednostką uprawnioną jest jednostka wpisana do wykazu prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zwanego dalej „wykazem jednostek uprawnionych”, który jest publikowany na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

3. Do wykazu jednostek uprawnionych Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wpisuje jednostkę, która:

- 1) opracowała programowe i organizacyjno-techniczne założenia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 2) zapewniła, iż obligatoryjne doskonalenie zawodowe przeprowadzane będzie przez osoby posiadające w tym zakresie wiedzę i doświadczenie;
- 3) zapewniła przygotowanie materiałów merytorycznych na potrzeby przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego obejmujące opracowania własne lub dostępne publikacje;
- 4) określiła sposób i formę przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

4. Wpisu do wykazu jednostek uprawnionych dokonuje się na wniosek jednostki. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w ust. 3, w tym wykaz osób przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe

zawierający imię i nazwisko oraz opis doświadczenia zawodowego, a także dowód uiszczenia opłaty za wpis.

5. Opłata za wpis do wykazu jednostek uprawnionych jest ustalana w wysokości nieprzekraczającej równowartości 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy, i stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przeprowadza wizytacje w jednostkach uprawnionych.

7. W przypadku stwierdzenia, że jednostka uprawniona przestała spełniać kryteria, o których mowa w ust. 3, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów skreśla jednostkę z wykazu jednostek uprawnionych.

8. Jednostki uprawnione przekazują Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów informacje dotyczące prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, które podlegają publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) formy i sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz rodzaje dokumentów potwierdzających odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego i zakres oświadczenia o odbyciu samokształcenia zawodowego, a także sposób udokumentowania i tryb rozpatrywania wniosku o odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, mając na uwadze potrzebę zapewnienia elastyczności i efektywności systemu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 2) sposób oceny przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów spełnienia kryteriów, o których mowa w ust. 3, tryb dokonywania wpisu do wykazu jednostek uprawnionych, rodzaje dokumentów składanych wraz z wnioskiem o wpis do wykazu jednostek uprawnionych oraz szczegółowy zakres i tryb przekazywania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów przez jednostki uprawnione informacji dotyczących prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, mając na uwadze potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu merytorycznego i organizacyjno-technicznego oraz kompletność przekazywanych danych.

10. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi:

- 1) zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, z wyjątkiem części dotyczącej samokształcenia zawodowego, o której mowa w art. 7 ust. 3;

- 2) okres rozliczeniowy i minimalną liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w tym dopuszczalną liczbę godzin przypadających na samokształcenie zawodowe, dla biegłych rewidentów wykonujących zawód i niewykonujących zawodu;
- 3) wysokość opłaty za wpis do wykazu jednostek uprawnionych, o której mowa w ust. 5.

Art. 9. 1. Komisja składa się z 19 członków powoływanych i odwoływanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. W skład Komisji wchodzi:

- 1) 10 przedstawicieli ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w tym 4 osoby niebędące pracownikami urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwanego dalej „ministerstwem finansów”, wybrane spośród przedstawicieli środowisk akademickich;
- 2) 7 przedstawicieli rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, spośród biegłych rewidentów wpisanych do rejestru;
- 3) 2 przedstawicieli rekomendowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

3. Członkowie Komisji powoływani są spośród osób, które:

- 1) korzystają z pełni praw publicznych;
- 2) mają nieposzlakowaną opinię;
- 3) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 5) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie, które dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów.

4. W skład Komisji nie może być powołana osoba będąca członkiem organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2–6, lub członkiem Komisji Nadzoru Audytowego.

5. Kadencja Komisji trwa 4 lata.

6. Nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji, rekomendacje w zakresie kandydatów do składu Komisji przedstawiają:

- 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – 14 kandydatów;
- 2) Komisja Nadzoru Finansowego – 4 kandydatów.

7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych:

- 1) dokonuje wyboru spośród rekomendowanych kandydatów, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego, merytorycznego oraz zróżnicowanego składu Komisji dającego gwarancję i rękojmię właściwej realizacji jej zadań;
- 2) wyznacza Przewodniczącego Komisji spośród jej członków.

8. W przypadku odwołania albo śmierci członka Komisji, minister właściwy do spraw finansów publicznych powołuje nowego członka Komisji. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego lub zmarłego członka kończy się wraz z upływem kadencji Komisji. W przypadku członków rekomendowanych przez podmioty, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lub 3, rekomendacje są przedkładane w terminie 30 dni od dnia odwołania albo śmierci członka Komisji. Nieprzedłożenie rekomendacji w wymaganym terminie lub brak powołania nowego członka nie stanowi przeszkody do działania Komisji. Przepisy ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

9. Odwołanie członka Komisji przed upływem kadencji może nastąpić:

- 1) na jego wniosek;
- 2) z urzędu, w przypadku:
 - a) rażącego naruszenia regulaminu działania Komisji,
 - b) niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 10, lub naruszenia jego treści,
 - c) utraty warunków uprawniających do powołania w skład Komisji.

10. Członkowie Komisji oraz osoby, o których mowa w art. 11 ust. 3, składają oświadczenia, że nie będą w jakikolwiek sposób udostępniać lub wykorzystywać informacji dotyczących pytań oraz zadań sytuacyjnych, w szczególności przez prowadzenie szkoleń mających na celu przygotowanie do egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów lub publikację materiałów szkoleniowych.

Art. 10. 1. Do zadań Komisji należy:

- 1) przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, w tym egzaminu dyplomowego;
- 2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta:
 - a) zaliczenia egzaminów z wiedzy, o których mowa w art. 13 ust. 1–3 i 5,
 - b) spełnienia warunku, o którym mowa odpowiednio w:
 - art. 4 ust. 2 pkt 5,
 - art. 4 ust. 3 pkt 1,

- c) zaliczenia praktyki, w przypadku spełniania warunków, o których mowa w art. 13 ust. 6;
- 3) ustalanie pytań, zadań sytuacyjnych oraz przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych na poszczególne egzaminy, w tym egzamin dyplomowy, dla kandydatów na biegłych rewidentów;
- 4) rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów oraz odwołań, o których mowa w art. 12 ust. 7;
- 5) przeprowadzanie egzaminów, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5;
- 6) ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5;
- 7) ocena równoważności, o której mowa w art. 4 ust. 5.

2. Komisja publikuje przykładowe pytania i zadania sytuacyjne wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi.

3. Komisja może zawrzeć z uczelnią, której jednostki organizacyjne są uprawnione do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, umowę, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842), określającą, iż realizowany przez uczelnię program kształcenia obejmuje wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2, a egzaminy w tym zakresie są przeprowadzane w formie pisemnej. Do podpisania umowy w imieniu Komisji jest uprawniony jej Przewodniczący.

Art. 11. 1. Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, wyznacza składy egzaminacyjne na poszczególne egzaminy spośród członków Komisji oraz ustala przewodniczących tych składów.

2. Komisja podejmuje decyzje w formie uchwał.

3. Komisja może zlecić, na podstawie umowy cywilnoprawnej, przygotowanie pytań i zadań sytuacyjnych lub sprawdzenie prac egzaminacyjnych egzaminatorom powołanym przez Komisję spośród osób posiadających niezbędną wiedzę z zakresu danej dziedziny.

4. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów zapewnia obsługę Komisji i egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów oraz pokrywa koszty organizacji i przeprowadzenia egzaminów, koszty wynagrodzeń członków Komisji i egzaminatorów oraz koszty obsługi Komisji.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów uchwała, w porozumieniu z Komisją, regulamin działania Komisji.

6. Komisja składa Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie z działalności za każdy rok kalendarzowy, w terminie do dnia 31 marca roku następnego.

7. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie:

- 1) za udział w posiedzeniu Komisji lub składu egzaminacyjnego – w wysokości nieprzekraczającej 15% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 2) za udział w egzaminie – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 3) za przygotowanie pytań oraz zadań sytuacyjnych, a także opracowanie wzorca prawidłowych odpowiedzi – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 4) za rozpatrzenie:
 - a) odwołania od wyników egzaminów,
 - b) wniosku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. a i lit. b tiret drugie,
 - c) odwołania, o którym mowa w art. 12 ust. 7– w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 5) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia:
 - a) aplikacji,
 - b) praktyki albo wniosku o zaliczenie praktyki– w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;
- 6) za ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy;

7) za sprawdzenie prac – w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

8. Egzaminatorom przysługuje wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

Art. 12. 1. Egzaminy z wiedzy składają się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych obejmujących 10 tematów egzaminacyjnych z zakresu:

- 1) teorii i zasad rachunkowości;
- 2) zasad sporządzania sprawozdań finansowych, w tym skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
- 3) międzynarodowych standardów rachunkowości;
- 4) analizy finansowej;
- 5) rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej;
- 6) zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej;
- 7) rewizji finansowej;
- 8) krajowych standardów wykonywania zawodu;
- 9) etyki zawodowej i niezależności biegłego rewidenta;
- 10) wymogów prawnych dotyczących badania sprawozdań finansowych oraz biegłych rewidentów i firm audytorskich.

2. W trakcie egzaminów, o których mowa w ust. 1, sprawdzana jest także wiedza niezbędna do badania sprawozdań finansowych, w szczególności z zakresu:

- 1) prawa handlowego, w tym prawa spółek i ładu korporacyjnego;
- 2) prawa o postępowaniu upadłościowym i prawa restrukturyzacyjnego;
- 3) prawa podatkowego;
- 4) prawa cywilnego;
- 5) prawa pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 6) prawa bankowego;
- 7) prawa ubezpieczeniowego;
- 8) technologii informacyjnych i systemów komputerowych;
- 9) mikroekonomii, makroekonomii i ekonomii finansowej;
- 10) matematyki i statystyki;
- 11) podstawowych zasad zarządzania finansowego w jednostkach gospodarczych;

12) funkcjonowania rynku finansowego.

3. Kandydat na biegłego rewidenta przystępuje do egzaminu dyplomowego przeprowadzanego przez Komisję po:

- 1) zdaniu z wynikiem pozytywnym egzaminów, o których mowa w ust. 1 i 2;
- 2) stwierdzeniu przez Komisję spełnienia warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 albo art. 4 ust. 3 pkt 1.

4. Egzamin dyplomowy polega na sprawdzeniu umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

5. Przewodniczący lub członek składu egzaminacyjnego wyklucza z egzaminu z wiedzy, egzaminu dyplomowego lub egzaminu z prawa gospodarczego, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, kandydata na biegłego rewidenta, który podczas egzaminu korzystał z pomocy innej osoby, posiadał niedozwolone materiały lub urządzenia służące do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji, pomagał pozostałym kandydatom lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu. Wykluczenie z egzaminu jest równoznaczne z uzyskaniem negatywnego wyniku z egzaminu.

6. Kolejne wykluczenie z egzaminu z wiedzy, egzaminu dyplomowego lub egzaminu z prawa gospodarczego z przyczyn, o których mowa w ust. 5, powoduje zawieszenie na okres roku w postępowaniu kwalifikacyjnym.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 i 6, kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wniesienia pisemnego odwołania do Komisji.

8. W przypadku uznania odwołania, o którym mowa w ust. 7, kandydat na biegłego rewidenta ma prawo przystąpić do egzaminu w kolejnym terminie bez konieczności uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

9. Od wyniku egzaminu z wiedzy, egzaminu dyplomowego oraz egzaminu z prawa gospodarczego kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wniesienia pisemnego odwołania do Komisji.

10. Kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wglądu do pracy egzaminacyjnej oraz prawo sporządzania notatek dotyczących treści pracy egzaminacyjnej na potrzeby odwołania. Notatki można sporządzać odnośnie do tych pytań lub zadań, za które kandydat nie uzyskał maksymalnej liczby punktów.

11. W trakcie wglądu do pracy egzaminacyjnej kandydat na biegłego rewidenta nie może posiadać urządzeń służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji.

12. Naruszenie zasad, o których mowa w ust. 10 lub 11, jest równoznaczne z utratą przez kandydata prawa do kontynuowania wglądu.

13. Informacja o zawieszeniu w postępowaniu kwalifikacyjnym, o którym mowa w ust. 6, oraz o utracie prawa do kontynuowania wglądu, o której mowa w ust. 12, jest przekazywana przez Komisję do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

14. Komisja może unieważnić egzamin z wiedzy, egzamin dyplomowy lub egzamin z prawa gospodarczego w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości co do przebiegu egzaminu i zarządzić jego powtórzenie. W takim przypadku opłata egzaminacyjna podlega zaliczeniu na poczet opłaty za kolejny egzamin.

Art. 13. 1. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli w tym zakresie zdał on egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne.

2. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, wszystkie egzaminy z wiedzy, jeżeli ukończył on studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, których program kształcenia został zrealizowany w ramach umowy, o której mowa w art. 10 ust. 3.

3. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2.

4. Warunkiem zaliczenia egzaminów z wiedzy jest, aby:

- 1) egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne, o których mowa w ust. 1,
 - 2) egzaminy na studiach wyższych, o których mowa w ust. 2, w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2,
 - 3) egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 3
- były przeprowadzone w formie pisemnej, a od dnia ukończenia studiów wyższych, zakończenia postępowania kwalifikacyjnego albo zdania egzaminów w ramach postępowania kwalifikacyjnego nie upłynęło więcej niż 3 lata.

5. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, posiadającemu tytuł doradcy podatkowego, lub który zajmował stanowisko inspektora kontroli skarbowej, na jego wniosek, egzamin z prawa podatkowego.

6. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, praktykę, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 lit. a, jeżeli:

- 1) był zatrudniony w firmie audytorskiej lub pozostawał w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo-księgowych przez co najmniej 3 lata lub
- 2) zajmował stanowisko inspektora kontroli skarbowej, lub
- 3) posiada certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych albo świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, lub
- 4) jest mianowanym kontrolerem Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 14. 1. Kandydat na biegłego rewidenta uiszcza opłatę wstępną za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego oraz opłaty egzaminacyjne stanowiące przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, a także opłaty za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1–3 i 5 oraz w art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. b tiret drugie.

2. Wysokość opłaty:

- 1) wstępnej oraz za każdy egzamin z wiedzy jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 20%,
- 2) za egzamin, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, oraz za egzamin dyplomowy jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 30%

– przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

3. Opłata za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 1–3 i 5 oraz w art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. b tiret drugie, jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 5% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

4. Jeżeli kandydat na biegłego rewidenta z powodu usprawiedliwionej przyczyny nie przystąpił do egzaminu z wiedzy, egzaminu dyplomowego lub egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, opłata egzaminacyjna podlega zaliczeniu na poczet egzaminu

przeprowadzanego w terminie późniejszym albo zwrotowi, w wysokości 80% uiszczonej opłaty.

5. Przychód z opłat, o których mowa w ust. 2 i 3, może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie kosztów organizacji i przeprowadzenia egzaminów, kosztów wynagrodzeń członków Komisji i egzaminatorów oraz kosztów obsługi Komisji.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób dokonywania zgłoszenia oraz tryb przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego,
- 2) termin i sposób wnoszenia opłaty egzaminacyjnej oraz sposób i tryb dokonywania zwrotu opłaty,
- 3) tryb i sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, w tym przepisy porządkowe obowiązujące kandydatów podczas postępowania kwalifikacyjnego,
- 4) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów,
- 5) tryb i termin uzyskiwania wglądu do prac egzaminacyjnych oraz sposób jego przeprowadzania,
- 6) tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów,
- 7) zakres, przebieg oraz sposób odbywania praktyki i aplikacji, a także tryb stwierdzenia odbycia praktyki i aplikacji,
- 8) tryb stwierdzania spełniania warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1,
- 9) tryb i sposób zaliczania egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 1–3 i 5,
- 10) tryb stwierdzania spełniania warunków, o których mowa w art. 13 ust. 6

– uwzględniając potrzebę obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów na biegłych rewidentów, prawidłowy przebieg egzaminów oraz konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Komisji.

7. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w drodze uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) ramowy harmonogram przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, określający miejsce i termin przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także egzaminu z prawa gospodarczego dla osób, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5;
- 2) szczegółowy zakres tematyczny egzaminów, uwzględniający dziedziny, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2;
- 3) wykaz zagadnień istotnych dla badania sprawozdań finansowych, które składają się na egzamin z prawa gospodarczego, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5;

- 4) wysokość opłaty wstępnej za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego;
- 5) wysokość opłat za poszczególne egzaminy oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji;
- 6) tryb powoływania egzaminatorów oraz wysokość przysługującego im wynagrodzenia;
- 7) wysokość opłat za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1–3 i 5 oraz w art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. b tiret drugie;
- 8) program praktyki i aplikacji;
- 9) sposób dokumentowania praktyki i aplikacji oraz spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1;
- 10) zakres i tryb innych działań niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Komisji oraz szczegółową procedurę przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów.

Art. 15. 1. Rejestr prowadzi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów.

2. Rejestr zawiera nazwę i adres organów odpowiedzialnych odpowiednio za: nadzór publiczny, wpis do rejestru, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje:

- 1) numer wpisu do rejestru;
- 2) imię i nazwisko oraz adres biegłego rewidenta;
- 3) obywatelstwo biegłego rewidenta;
- 4) formę wykonywania przez biegłego rewidenta zawodu lub informację o niewykonywaniu tego zawodu;
- 5) nazwę, adres strony internetowej i adres firmy audytorskiej zatrudniającej biegłego rewidenta lub w której jest współnikiem, lub z którą jest powiązany w inny sposób;
- 6) informację o uzyskaniu uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej lub państwie trzecim, w tym numer w rejestrze nadany biegłemu rewidentowi przez organ rejestrujący innego państwa Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, jeżeli został nadany, oraz nazwę tego organu.

3. Za wpis do rejestru uiszcza się opłatę.

4. Wpisu do rejestru dokonuje się na wniosek osoby, o której mowa w art. 4 ust. 2–5. Do wniosku należy dołączyć dowód uiszczenia opłaty za wpis.

5. Wysokość opłaty za wpis do rejestru jest ustalana w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego

przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy, i stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwały o wpisie do rejestru oraz wysokości opłaty za wpis do rejestru.

7. Wpis do rejestru uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie podejmie uchwały wyrażającej sprzeciw wobec wpisu w terminie 45 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

8. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ust. 7, osobie wnioskującej o wpis do rejestru służy skarga do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

9. Biegły rewident ma obowiązek zgłaszania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów zmiany danych podlegających wpisowi do rejestru w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia.

10. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje legitymację biegłego rewidenta zawierającą imię i nazwisko biegłego rewidenta oraz numer legitymacji będący jednocześnie numerem wpisu biegłego rewidenta do rejestru.

11. Rejestr jest prowadzony w postaci elektronicznej i jest dostępny na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Dane dotyczące obywatelstwa oraz adresu biegłego rewidenta nie podlegają publikacji.

Art. 16. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru w przypadku:

- 1) śmierci biegłego rewidenta;
- 2) wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów na jego wniosek;
- 3) niespełniania któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1–4;
- 4) nieuiszczania składek członkowskich za okres dłuższy niż rok.

2. Podstawą skreślenia biegłego rewidenta z rejestru jest prawomocne orzeczenie sądu o wydaleniu z samorządu biegłych rewidentów.

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może odmówić podjęcia uchwały o skreśleniu z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2, jeżeli przeciwko biegłemu rewidentowi jest prowadzone postępowanie dyscyplinarne.

4. Jeżeli wobec biegłego rewidenta, który złożył oświadczenie o wystąpieniu z samorządu biegłych rewidentów, jest prowadzone postępowanie dyscyplinarne w sprawie przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki

zainteresowania publicznego, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może podjąć uchwałę orzekającą o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru po uzgodnieniu z Komisją Nadzoru Audytowego.

5. Skreślenie z rejestru biegłego rewidenta, który prowadzi działalność w formie określonej w art. 42 pkt 1, powoduje również skreślenie jego firmy audytorskiej z listy firm audytorskich.

Art. 17. Biegły rewident, który ukończył 67 rok życia lub osiągnął wiek emerytalny i na swój wniosek wystąpił z samorządu biegłych rewidentów, może posługiwać się tytułem „biegły rewident senior”.

Art. 18. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o każdym przypadku skreślenia z rejestru biegłego rewidenta, o którym mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu, wraz z podaniem przyczyny skreślenia.

2. W przypadku biegłego rewidenta, który uzyskał uprawnienia w innym państwie Unii Europejskiej lub w państwie trzecim, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, organowi rejestrującemu państwa, w którym biegły rewident jest także zarejestrowany.

3. W przypadku poinformowania Komisji Nadzoru Audytowego przez organ rejestrujący lub organu nadzoru z innego państwa Unii Europejskiej o skreśleniu biegłego rewidenta zatwierdzonego w Rzeczypospolitej Polskiej z rejestru biegłych rewidentów prowadzonego w tym państwie, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje otrzymaną informację Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

Art. 19. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczących wpisu lub skreślenia z rejestru stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996 i 1579).

2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Rozdział 3

Samorząd zawodowy biegłych rewidentów

Art. 20. 1. Biegli rewidentenci tworzą samorząd zawodowy biegłych rewidentów, zwany dalej „Krajową Izbą Biegłych Rewidentów”.

2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów działa na podstawie przepisów ustawy oraz postanowień statutu.

3. Przynależność do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest obowiązkowa i powstaje z dniem wpisu do rejestru.

Art. 21. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów posiada osobowość prawną.

2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów tworzy i likwiduje oddziały regionalne.

3. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów ma prawo używania pieczęci urzędowej.

Art. 22. 1. Biegłym rewidentom przysługuje czynne i bierne prawo wyborcze do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Ukaranie biegłego rewidenta karą określoną w art. 153 ust. 1 pkt 3–5 powoduje utratę biernego prawa wyborczego do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów do czasu zatarcia kary.

Art. 23. 1. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie członków oraz ochrona ich interesów zawodowych;
- 2) ustanawianie krajowych standardów wykonywania zawodu oraz zasad etyki zawodowej;
- 3) wykonywanie zadań w zakresie należytego wykonywania zawodu i przestrzegania zasad etyki zawodowej przez członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz przestrzegania przepisów prawa, procedur i standardów przez firmy audytorskie, w tym:
 - a) przeprowadzanie kontroli badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego,
 - b) prowadzenie postępowań dyscyplinarnych w stosunku do biegłych rewidentów przeprowadzających badania jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego,
 - c) nakładanie kar na firmy audytorskie;
- 4) współdziałanie w kształtowaniu zasad rachunkowości i rewizji finansowej;
- 5) opracowywanie materiałów szkoleniowych dla kandydatów na biegłych rewidentów.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, powierza się Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów do realizacji w ramach nadzoru publicznego.

Art. 24. 1. Organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są:

- 1) Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów;
- 2) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- 3) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny;
- 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny;
- 6) Krajowa Komisja Nadzoru.

2. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2–6, trwa 4 lata. Organy te są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

3. W tym samym organie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2–6, nie można zasiadać dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.

4. Nie można jednocześnie wchodzić w skład organów określonych w ust. 1 pkt 2–6.

5. Siedzibą organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 25. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów odbywa się co 4 lata.

2. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów jest zwoływany przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może zwołać Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1.

4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów jest obowiązana do zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów na żądanie:

- 1) co najmniej 1/10 ogółu biegłych rewidentów wpisanych do rejestru;
- 2) Krajowej Komisji Rewizyjnej z powodu rażącego naruszenia prawa w działalności finansowej lub statutowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

6. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów stanowią delegaci wybrani przez walne zgromadzenia w regionalnych oddziałach Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w proporcji do ogólnej liczby biegłych rewidentów wpisanych do rejestru, według zasad określonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, z tym że łączna liczba delegatów nie może być mniejsza niż 2% biegłych rewidentów wpisanych do rejestru.

7. Mandaty delegatów wybranych na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują ważność przez okres 4 lat.

8. W obradach Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów mogą brać udział członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 26. 1. Wyboru do organów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2–6, dokonują delegaci wybrani na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów.

2. Wybory odbywają się w głosowaniu bezpośrednim i tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

Art. 27. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów:

- 1) dokonuje wyboru:
 - a) Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,
 - b) Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców,
 - c) pozostałych członków Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,
 - d) członków Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego oraz Krajowej Komisji Nadzoru;
- 2) uchwała statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 3) uchwała program działania i podstawowe zasady gospodarki finansowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 4) określa zasady ustalania składek członkowskich biegłych rewidentów;
- 5) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2–6, i udziela absolutorium osobom wchodzącym w skład tych organów.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być odwołane przed upływem kadencji przez organ, który je wybrał.

Art. 28. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów kieruje działalnością samorządu w okresach między Krajowymi Zjazdami Biegłych Rewidentów.

2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, w szczególności:

- 1) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów;
- 2) reprezentowanie Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych;
- 3) podejmowanie uchwał w sprawach:
 - a) krajowych standardów wykonywania zawodu,

- b) krajowego standardu kontroli jakości,
 - c) zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów,
 - d) regulacji z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 8 ust. 10,
 - e) regulaminu działania Komisji, o którym mowa w art. 11 ust. 5,
 - f) regulacji z zakresu postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w art. 14 ust. 7,
 - g) wysokości opłaty za wpis do rejestru, o której mowa w art. 15 ust. 3,
 - h) wysokości opłaty za wpis na listę firm audytorskich, o której mowa w art. 54 ust. 1,
 - i) wpisu i skreślenia z rejestru lub listy firm audytorskich,
 - j) wysokości stawki procentowej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 50 ust. 1,
 - k) wysokości składek członkowskich biegłych rewidentów,
 - l) wysokości opłat z tytułu wpisu do wykazu jednostek uprawnionych,
 - m) przyjmowanie rocznego planu finansowego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i sprawozdania z jego wykonania oraz zatwierdzanie rocznych planów finansowych regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów,
 - n) nakładania kar administracyjnych na firmy audytorskie, w przypadkach przewidzianych w ustawie,
 - o) zakresu kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2;
- 4) podejmowanie innych uchwał, które uzna za celowe do właściwego funkcjonowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
 - 5) prowadzenie rejestru i listy firm audytorskich;
 - 6) wydawanie legitymacji biegłego rewidenta;
 - 7) prowadzenie wykazu jednostek uprawnionych;
 - 8) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej;
 - 9) opiniowanie projektów aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego.

3. Uchwały wymienione w ust. 2 pkt 3 lit. a–f wymagają zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego.

4. Wydając uchwały w sprawie krajowych standardów badania lub krajowego standardu kontroli jakości, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może określić dodatkowe procedury lub wymogi dotyczące badania, w zakresie nieuregulowanym przez międzynarodowe standardy badania, gdy są one konieczne do wykonywania przez biegłego rewidenta

obowiązków określonych przez przepisy prawa Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące zakresu badania lub gdy są konieczne do zwiększenia wiarygodności i jakości badań sprawozdań finansowych.

5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów sporządza roczne sprawozdanie z działalności, które przekazuje do Komisji Nadzoru Audytowego w terminie do dnia 31 marca następnego roku, w tym informacje o realizacji obowiązku dotyczącego rozwiązywania umów, o których mowa w art. 66 ust. 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, które po pozytywnym zaopiniowaniu przez Krajową Komisję Rewizyjną jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego za każdy rok obrotowy w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego.

Art. 29. 1. W skład Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wchodzi od 11 do 15 członków.

2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wybiera ze swojego grona, w głosowaniu tajnym, dwóch zastępców prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, sekretarza i skarbnika.

3. Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 28 ust. 2 pkt 3 lit. i, zapadają bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

4. Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów:

- 1) wypełnia obowiązki kierownika jednostki oraz reprezentuje Krajową Radę Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych;
- 2) kieruje pracami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 3) podpisuje uchwały i postanowienia Krajowej Rady Biegłych Rewidentów;
- 4) podejmuje decyzje związane z bieżącą działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 5) wykonuje inne czynności określone w statucie.

Art. 30. 1. W skład Krajowej Komisji Rewizyjnej wchodzi od 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

2. Krajowa Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje finansową działalność Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz wykonanie uchwał podjętych na Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów, a także przedstawia wnioski w tym zakresie:
 - a) Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów – niezwłocznie po przeprowadzeniu kontroli,
 - b) Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów – w sprawozdaniu ze swojej działalności;
- 2) przedstawia Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów wniosek o udzielenie absolutorium Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

Art. 31. 1. W skład Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wchodzi od 8 do 10 członków.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

3. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów.

4. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie 3 członków.

5. Przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wyznacza skład orzekający.

6. Krajowy Sąd Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdanie z działalności, zawierające w szczególności informacje o prowadzonych postępowaniach dyscyplinarnych, które przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 32. 1. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny wykonuje swoje zadania przy pomocy od 5 do 10 zastępców.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdania z działalności, zawierające w szczególności informacje o prowadzonych postępowaniach dyscyplinarnych, które przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 33. 1. Krajowa Komisja Nadzoru składa się z 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Nadzoru wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego.

2. Członek Krajowej Komisji Nadzoru podlega wyłączeniu z rozpatrywania spraw dotyczących kontroli firmy audytorskiej, w której jest lub był partnerem, pracownikiem, członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego, członkiem rady nadzorczej lub innego

organu nadzorczego, lub z którą był w inny sposób powiązany w okresie 3 lat poprzedzających rozpoczęcie kontroli.

Art. 34. 1. Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru należy przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów prawa, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w zakresie:

- 1) badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego;
- 2) usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe.

2. Częstotliwość kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jest uzależniona od wyników analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, jednakże kontrola jest przeprowadzana nie rzadziej niż raz na 6 lat.

3. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1. Roczny plan kontroli jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia. Zatwierdzony roczny plan kontroli jest publikowany na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 35. 1. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, przeprowadzają kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru.

2. Kontrolerem Krajowej Komisji Nadzoru może być osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) ma nieposzlakowaną opinię;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiada wykształcenie kierunkowe i doświadczenie w obszarze badań sprawozdań finansowych i w rachunkowości;
- 5) posiada uprawnienia biegłego rewidenta.

3. Przed przystąpieniem do kontroli kontroler Krajowej Komisji Nadzoru składa oświadczenie, że w okresie 3 lat przed dniem rozpoczęcia kontroli nie był i nie jest zatrudniony ani w inny sposób powiązany z kontrolowaną firmą audytorską oraz że nie występuje konflikt interesu między nim a kontrolowaną firmą audytorską i biegłymi rewidentami działającymi w jej imieniu.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań.

5. Przed przystąpieniem do pierwszej kontroli kontroler Krajowej Komisji Nadzoru przechodzi przeszkolenie w zakresie przeprowadzania kontroli zapewniania jakości w firmach audytorskich.

6. W kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w ministerstwie finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, protokół kontroli, o którym mowa w art. 114 ust. 1, sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi.

8. Krajowa Komisja Nadzoru wykonuje wydane przez Komisję Nadzoru Audytowego zalecenia i instrukcje dotyczące sposobu przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1.

9. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 106 ust. 3 oraz art. 107–115 i art. 117.

10. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2, są przeprowadzane na podstawie procedur ustalonych przez Krajową Komisję Nadzoru. Zakres kontroli określi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. Do kontroli przepisy art. 108–115 i art. 117 stosuje się.

11. Opracowując procedury kontroli, Krajowa Komisja Nadzoru bierze pod uwagę skalę i złożoność działalności kontrolowanej firmy audytorskiej. Procedury kontroli firmy audytorskiej uwzględniają obowiązywanie zasady proporcjonalności przy stosowaniu krajowych standardów badania przy badaniach ustawowych jednostek innych niż duże jednostki.

12. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 oraz w art. 36, stosuje się odpowiednio przepisy:

1) działu I:

- a) rozdziału 2,
- b) art. 32–34,
- c) rozdziałów 8–10,

2) działu II:

- a) rozdziału 2, z wyłączeniem art. 66a,

- b) rozdziałów 3 i 4, z tym że termin wskazany w art. 79 wynosi 3 dni,
- c) rozdziałów 9 i 11

– ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 36. 1. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w przeprowadzaniu badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Komisja Nadzoru może przeprowadzić kontrolę wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firmy audytorskiej przeprowadzającej te badania, zwaną dalej „kontrolą doraźną KKN”.

2. Kontrola doraźna KKN jest prowadzona przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru – na podstawie imiennego upoważnienia.

3. Kontrola doraźna KKN może być przeprowadzona w zakresie wszystkich lub wybranych zagadnień określonych w art. 107 ust. 1.

4. Firma audytorska jest obowiązana do udzielania wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień, w tym przekazania dokumentów, w zakresie objętym kontrolą doraźną KKN, w wyznaczonej postaci i wyznaczonym terminie. Jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli, kontrola doraźna KKN może być prowadzona w siedzibie Krajowej Komisji Nadzoru. Przepisy art. 109 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

5. Do kontroli doraźnych KKN przepisy art. 106 ust. 3 oraz art. 107–115 i art. 117 stosuje się odpowiednio.

Art. 37. 1. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających podjęcie kontroli doraźnej KKN, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Audytowego.

2. W kontrolach doraźnych KKN mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w ministerstwie finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego. W takim przypadku protokół kontroli doraźnej KKN sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi.

3. Krajowa Komisja Nadzoru wykonuje wydane przez Komisję Nadzoru Audytowego zalecenia i instrukcje dotyczące sposobu przeprowadzania kontroli doraźnych KKN.

Art. 38. 1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podczas kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, lub kontroli doraźnej KKN, Krajowa Komisja Nadzoru:

- 1) kieruje do firmy audytorskiej zalecenia wraz z określeniem odpowiedniego terminu umożliwiającego ich realizację;
- 2) może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego;
- 3) składa informację do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o stwierdzonych nieprawidłowościach, o których mowa w art. 175 ust. 1.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. W przypadku niewykonania zaleceń stosuje się przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3.

3. Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje niezwłocznie Komisji Nadzoru Audytowego informacje o wynikach kontroli, o których mowa w ust. 1, przeprowadzonych w firmach audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego oraz o skierowanych zaleceniach.

Art. 39. 1. Krajowa Komisja Nadzoru określa, w drodze uchwał, zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego:

- 1) procedurę wyboru kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru do przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, i kontroli doraźnej KKN;
- 2) zasady doskonalenia zawodowego kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru;
- 3) wzór protokołu kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru;
- 4) procedury przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, oraz kontroli doraźnych KKN.

2. Krajowa Komisja Nadzoru sporządza roczne sprawozdanie z działalności zawierające informacje o funkcjonowaniu systemu zapewniania jakości w odniesieniu do badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, w tym informacje dotyczące wykonania planów kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 3, a także informacje na temat przeprowadzonych kontroli doraźnych KKN w zakresie niezbędnym do opracowania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 84 ust. 3.

3. Sprawozdanie jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie do dnia 31 marca następnego roku.

Art. 40. 1. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane doręczać Komisji Nadzoru Audytowego uchwały, z wyjątkiem uchwał w formie postanowień wydawanych w toku postępowania administracyjnego, w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia.

2. Obsługę organizacyjno-kancelaryjną organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zapewnia Biuro Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 41. Statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, zatwierdzany przez Komisję Nadzoru Audytowego, określa:

- 1) tryb tworzenia, zakres działania, strukturę organizacyjną, w tym funkcjonowanie regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, tryb działania, sposób finansowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz
- 2) sposób składania oświadczeń woli w imieniu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w zakresie nieuregulowanym w ustawie.

Rozdział 4

Firmy audytorskie

Art. 42. Firmą audytorską jest jednostka, w której badania sprawozdań finansowych wykonują biegli rewidenci, wpisana na listę firm audytorskich i prowadząca działalność w jednej z następujących form:

- 1) biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek;
- 2) spółka cywilna, spółka jawna lub spółka partnerska, w której większość głosów posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzone co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; w spółkach, w których powołano zarząd, większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, co najmniej jedną z nich jest biegły rewident;
- 3) spółka komandytowa, w której komplementariuszami są wyłącznie biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej;
- 4) spółka kapitałowa lub spółdzielnia, które spełniają następujące wymagania:
 - a) większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident,

- b) większość głosów na walnym zgromadzeniu posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej,
 - c) większość członków organów nadzorczych stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej;
- 5) spółdzielczy związek rewizyjny, który spełnia następujące wymagania:
- a) zatrudnia do badania biegłych rewidentów,
 - b) większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident.

Art. 43. 1. Przedmiotem działalności firmy audytorskiej jest wykonywanie czynności rewizji finansowej.

2. W przypadku firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42 pkt 1–4, przedmiotem działalności może być również:

- 1) usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych;
- 2) doradztwo podatkowe;
- 3) prowadzenie postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego;
- 4) działalność wydawnicza lub szkoleniowa w zakresie rachunkowości, rewizji finansowej i podatków;
- 5) wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych;
- 6) świadczenie usług doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z rachunkowości, rewizji finansowej, prawa podatkowego, organizacji i funkcjonowania przedsiębiorstw;
- 7) świadczenie usług atestacyjnych innych niż czynności rewizji finansowej, niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłych rewidentów;
- 8) świadczenie usług pokrewnych;
- 9) świadczenie innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów.

3. Firma audytorska może również prowadzić działalność polegającą na uzyskiwaniu pożytków z posiadanego majątku.

Art. 44. 1. Firma audytorska opracowuje i wdraża system wewnętrznej kontroli jakości zgodnie z krajowym standardem kontroli jakości. System wewnętrznej kontroli jakości

obejmuje w szczególności polityki i procedury, rozwiązania i mechanizmy, o których mowa w art. 58.

2. Firma audytorska monitoruje oraz ocenia adekwatność i skuteczność systemu wewnętrznej kontroli jakości.

3. Firma audytorska przeprowadza coroczną ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości, w wyniku której może przedstawić propozycję rozwiązań mających na celu poprawę adekwatności i skuteczności tego systemu. Dokumentację corocznej oceny systemu wewnętrznej kontroli jakości przechowuje się co najmniej przez 5 lat.

4. Firma audytorska wyznacza biegłego rewidenta jako osobę odpowiedzialną za system wewnętrznej kontroli jakości.

Art. 45. 1. Firma audytorska, która w poprzednim roku kalendarzowym przeprowadziła badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego, w terminie do końca lutego, przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające:

- 1) informacje, o których mowa w art. 14 rozporządzenia nr 537/2014, z określeniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib oraz numerów identyfikacji podatkowej jednostek zainteresowania publicznego, w których wykonano usługi, rodzaju usługi, imienia, nazwiska, numeru w rejestrze biegłego rewidenta wykonującego usługę oraz daty i rodzaju sporządzonych sprawozdań i raportów;
- 2) informacje o badaniach ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, w których czynności badania zostały zrealizowane przez podwykonawców, z podaniem nazw podwykonawców, ich form organizacyjno-prawnych, siedzib i numerów wpisu na listę firm audytorskich oraz wskazaniem tych czynności;
- 3) informację o wysokości przychodów firmy audytorskiej, z wyszczególnieniem przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego i w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego, a także przychodów wskazanych w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014.

2. Komisja Nadzoru Audytowego określi, w drodze uchwały, szczegółowy zakres sprawozdania oraz formę i tryb składania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę uzyskania informacji innych niż określone w ust. 1, w zakresie niezbędnym do wykonania zadań określonych w ustawie i rozporządzeniu nr 537/2014.

Art. 46. 1. Firma audytorska, w terminie do końca lutego, przekazuje Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające:

- 1) wykaz jednostek, w których przeprowadzono czynności rewizji finansowej, z wyłączeniem badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, z określeniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib oraz numerów identyfikacji podatkowej jednostek, w których wykonano czynności rewizji finansowej, rodzaju czynności, imienia, nazwiska, numeru w rejestrze biegłego rewidenta wykonującego usługę oraz daty i rodzaju sporządzonych sprawozdań i raportów;
- 2) informację o liczbie i rodzaju czynności rewizji finansowej z podziałem na badania ustawowe sprawozdań finansowych, badania dobrowolne sprawozdań finansowych, badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, przeglądy sprawozdań finansowych, przeglądy skonsolidowanych sprawozdań finansowych, inne usługi atestacyjne;
- 3) informacje o badaniach ustawowych, z wyłączeniem badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, w których czynności badania zostały zrealizowane przez podwykonawców, z podaniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib i numerów wpisu na listę podwykonawców oraz wskazaniem tych czynności;
- 4) informację, czy firma audytorska przeprowadzała badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego;
- 5) informację o wysokości przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego oraz wynikającej z nich wysokości opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 50 ust. 1;
- 6) informacje o odbywanych przez kandydatów na biegłych rewidentów aplikacjach i praktykach w firmie audytorskiej;
- 7) wykaz i rodzaj świadczonych usług oraz prowadzonej działalności, o których mowa w art. 43 ust. 2.

2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w drodze uchwały, szczegółowy zakres sprawozdania oraz formę i tryb składania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1.

Art. 47. 1. Firma audytorska jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej.

2. Obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w ust. 1, powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania czynności rewizji finansowej i ustaje z dniem skreślenia z listy firm audytorskich.

3. W przypadku świadczenia usług lub prowadzenia działalności, o których mowa w art. 43 ust. 2, firma audytorska jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej również z tytułu wykonywania tych usług lub działalności.

4. Obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie świadczenia usług lub prowadzenia działalności, o których mowa w art. 43 ust. 2, powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania tych usług lub działalności.

5. Firma audytorska, o której mowa w art. 52, jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania badań ustawowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli posiadana przez nią umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawarta w innym państwie Unii Europejskiej opiewa na niższą minimalną sumę gwarancyjną niż wskazana w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 lub gdy nie obejmuje ona wykonywania badań ustawowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w ust. 1 i 3, oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 48. 1. Firma audytorska ponosi odpowiedzialność za szkodę spowodowaną swoim działaniem lub zaniechaniem.

2. Kwota odszkodowania z tytułu odpowiedzialności firm audytorskich badających:

- 1) jednostki zainteresowania publicznego – nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 20-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 12 000 000 zł;
- 2) pozostałe jednostki – nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 10-krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 3 000 000 zł.

3. Ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy przypadków umyślnego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta.

Art. 49. 1. Firma audytorska osiągająca przychód z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym roku kalendarzowym, jest obowiązana wnieść opłatę z tytułu nadzoru za dany rok kalendarzowy

w wysokości nie wyższej niż 5,5% tych przychodów, jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Firma audytorska, wpisana na listę na podstawie art. 52, wnosi opłatę z tytułu nadzoru, w wysokości ustalonej na zasadach określonych w ust. 1, od przychodów z tytułu badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego przeprowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, stanowi dochód budżetu państwa.

4. W przypadku niewywiązania się przez firmę audytorską z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, Komisja Nadzoru Audytowego wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość opłaty.

5. W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w ust. 4, Komisja Nadzoru Audytowego nakłada w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2. Przepis art. 183 stosuje się.

6. Opłata, o której mowa w ust. 4, oraz kara, o której mowa w ust. 5, podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 599, 868, 1228, 1244 i 1579).

7. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje.

8. Odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.⁶⁾), pobiera się od nieuiszczonych w wyznaczonym terminie przez firmę audytorską:

- 1) opłat z tytułu nadzoru;
- 2) kar nałożonych przez Komisję Nadzoru Audytowego.

9. Do opłat z tytułu nadzoru stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

10. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących opłat z tytułu nadzoru oraz kar nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 699, 978, 1197, 1269, 1311, 1649, 1923, 1932, 2183 i 2184 oraz z 2016 r. poz. 195, 615, 846, 1228 i 1579.

11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze obwieszczenia, ogłasza, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego dany rok kalendarzowy, za który uiszczana jest opłata z tytułu nadzoru, wysokość stawki procentowej opłaty, o której mowa w ust. 1.

12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób wyliczenia stawki procentowej opłaty, o której mowa w ust. 1,
- 2) sposób i terminy wnoszenia opłaty, o której mowa w ust. 1,
- 3) sposób i terminy rozliczenia opłaty, o której mowa w ust. 1, wraz ze wzorem rocznego rozliczenia opłaty

– uwzględniając prognozowany koszt sprawowanego nadzoru, w tym niedobory lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru z lat poprzednich oraz konieczność zapewnienia skuteczności nadzoru, a także prognozowane przychody firm audytorskich z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.

Art. 50. 1. Firma audytorska jest obowiązana wносить opłatę z tytułu nadzoru za dany rok kalendarzowy w wysokości nie wyższej niż 1,5% rocznych przychodów za dany rok kalendarzowy z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego, jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Firma audytorska, wpisana na listę na podstawie art. 52, wnosi opłatę z tytułu nadzoru, w wysokości ustalonej na zasadach określonych w ust. 1, od przychodów z tytułu badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego przeprowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i jest przeznaczana na realizację zadań, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3.

4. W przypadku niewywiązania się przez firmę audytorską z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje uchwałę określającą wysokość opłaty.

5. W przypadku niewykonania uchwały, o której mowa w ust. 4, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów nakłada, w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały, karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2. Przepis art. 183 stosuje się.

6. Opłata, o której mowa w ust. 4, oraz kara, o której mowa w ust. 5, podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

7. Przepisy art. 49 ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio.

8. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w ust. 4 i 5, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

9. Od uchwał, o których mowa w ust. 4 i 5, nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

10. Wysokość stawki procentowej, terminy i sposób uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 1, określa Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, w drodze uchwały, uwzględniając koszt sprawowanego nadzoru.

Art. 51. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi listę firm audytorskich, zwaną dalej „listą”.

2. Lista zawiera nazwę i adres właściwych organów odpowiedzialnych odpowiednio za nadzór publiczny, wpis na listę, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje następujące dane:

- 1) numer wpisu na listę;
- 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby firmy audytorskiej;
- 3) formę organizacyjno-prawną firmy audytorskiej;
- 4) nazwiska i imiona lub nazwy właścicieli, wspólników (w tym komplementariuszy), udziałowców (akcjonariuszy), członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 5) adresy właścicieli, wspólników (w tym komplementariuszy), udziałowców (akcjonariuszy), członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 6) nazwiska, imiona i numery w rejestrze wszystkich biegłych rewidentów zatrudnionych w firmie audytorskiej lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób;
- 7) adresy oddziałów firmy audytorskiej;
- 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz podmiotów powiązanych z firmą audytorską lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne;
- 9) adres strony internetowej firmy audytorskiej;

- 10) numer w rejestrze nadany firmie audytorskiej przez organ rejestrujący innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego oraz nazwę tego organu;
- 11) informację, czy firma audytorska została zarejestrowana w innym państwie członkowskim w celu umożliwienia przeprowadzania unijnych badań ustawowych, wymaganych w państwie członkowskim dokonującym rejestracji;
- 12) dane kontaktowe obejmujące numer telefonu i adres poczty elektronicznej, imię i nazwisko osoby wyznaczonej do kontaktów;
- 13) informację, czy firma audytorska została wpisana w trybie art. 52.

3. Do zgłaszania zmian danych podlegających wpisowi na listę przepis art. 15 ust. 9 stosuje się odpowiednio.

4. Wpisu na listę dokonuje się w przypadku spełniania przez firmę audytorską następujących warunków:

- 1) złożenia wniosku zawierającego udokumentowane dane, o których mowa w ust. 2 pkt 2–12;
- 2) posiadania nieposzlakowanej opinii;
- 3) złożenia oświadczenia o zdolności do prowadzenia działalności w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej, podpisanego przez członków zarządu, a w przypadku braku zarządu, przez właścicieli lub wspólników.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, należy dołączyć potwierdzenie uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 54 ust. 1.

6. Wpis na listę uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego, w terminie 45 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie na listę, nie wyrazi sprzeciwu w formie decyzji administracyjnej.

7. Od decyzji, o której mowa w ust. 6, podmiotowi wnioskującemu o wpis na listę służy skarga do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji.

8. Lista jest prowadzona w postaci elektronicznej i jest dostępna na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 52. 1. Firma audytorska zatwierdzona w innym państwie Unii Europejskiej jest uprawniona do wykonywania badań ustawowych w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli kluczowy biegły rewident przeprowadzający takie badania jest wpisany do rejestru, a firma audytorska wpisana jest na listę.

2. Firma audytorska zamierzająca wykonywać badanie ustawowe występuje do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z wnioskiem o wpis na listę.

3. Do wniosku o wpis na listę należy dołączyć zaświadczenie wydane przez organ zatwierdzający z państwa członkowskiego pochodzenia opatrzone datą nie wcześniejszą niż trzy miesiące przed złożeniem wniosku, potwierdzające zatwierdzenie w danym państwie Unii Europejskiej oraz potwierdzenie uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 54 ust. 1.

4. Do firmy audytorskiej, o której mowa w ust. 1, przepisów art. 51 ust. 4 i 5 nie stosuje się.

5. Badanie ustawowe przeprowadzone z naruszeniem wymogów, o których mowa w ust. 1 lub 2, jest nieważne z mocy prawa.

6. W przypadku firm audytorskich wpisanych na listę w trybie ust. 1 przepisy ustawy mają zastosowanie jedynie do badań ustawowych wykonywanych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 53. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o wpisie firmy audytorskiej zatwierdzonej w innym państwie Unii Europejskiej na listę.

2. Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, właściwemu organowi zatwierdzającemu z państwa członkowskiego pochodzenia.

Art. 54. 1. Firma audytorska jest obowiązana wnieść, z tytułu wpisu na listę, opłatę w wysokości nie wyższej niż 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.

2. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, określi w drodze uchwały, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. Opłata stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Art. 55. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu firmy audytorskiej z listy, w przypadku:

- 1) złożenia przez firmę audytorską wniosku o skreślenie z listy;
- 2) nieuregulowania opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 49 ust. 1 lub 2 lub art. 50 ust. 1 lub 2, mimo nałożenia kary administracyjnej, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2;
- 3) niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, art. 36, art. 101 ust. 1 lub art. 119 ust. 1;
- 4) niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 42 pkt 2–5;

5) czasowego zawieszenia uprawnień do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych lub odebrania takich uprawnień przez organ zatwierdzający państwa pochodzenia – w odniesieniu do firmy audytorskiej wpisanej na listę w trybie art. 52;

6) w przypadku utraty przez firmę audytorską nieposzlakowanej opinii.

2. Skreślenie firmy audytorskiej z listy następuje na podstawie prawomocnego orzeczenia Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nakładającego na firmę audytorską karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 5.

3. Firma audytorska skreślona z listy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4 lub 6 lub w ust. 2, może być ponownie wpisana na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat. Przepis art. 51 ust. 4 i 5 stosuje się.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do firmy audytorskiej ubiegającej się o wpis na listę, jeżeli w skład jej organów wchodzi biegły rewident będący w firmie audytorskiej, skreślonej z listy na podstawie ust. 1 pkt 2–4 lub 6 lub ust. 2, jedną z osób, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 4.

5. Firma audytorska jest obowiązana przekazać Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów akta badań przeprowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat i dokumentację systemu wewnętrznej kontroli jakości, gdy:

- 1) złożyła wniosek o skreślenie z listy, pod rygorem pozostawienia tego wniosku bez rozpoznania, lub
- 2) w stosunku do tej firmy audytorskiej toczy się postępowanie w sprawie skreślenia jej z listy, w oparciu o podstawę, o której mowa w ust. 1 pkt 2–4 lub 6, w terminie określonym przez organ prowadzący postępowanie, nie dłuższym niż miesiąc, lub
- 3) została ukarana karą, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 5.

6. W razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2 i 3, obowiązek przekazania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów akt badań, o których mowa w ust. 5, w terminie 2 miesięcy od dnia, w którym rozstrzygnięcie o skreśleniu firmy audytorskiej z listy stało się ostateczne, ciąży solidarnie na:

- 1) biegłych rewidentach, którzy w wyniku postępowania, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, zostali skreśleni z listy firm audytorskich;

- 2) biegłych rewidentach, którzy bezpośrednio przed wydaniem w pierwszej instancji rozstrzygnięcia w sprawie skreślenia firmy audytorskiej z listy, byli:
 - a) wspólnikami spółek, o których mowa w art. 42 pkt 2–4, w tym komplementariuszami, lub
 - b) członkami zarządu tych spółek, jeżeli zarząd w tych spółkach był powołany;
- 3) firmach audytorskich, które bezpośrednio przed wydaniem w pierwszej instancji rozstrzygnięcia w sprawie skreślenia firmy audytorskiej z listy, były wspólnikami spółek, o których mowa w art. 42 pkt 2–4, w tym komplementariuszami;
- 4) biegłych rewidentach, którzy bezpośrednio przed wydaniem w pierwszej instancji rozstrzygnięcia w sprawie skreślenia firmy audytorskiej z listy, byli członkami zarządu firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42 pkt 5.

7. W razie nieprzekazania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów akt badań, o których mowa w ust. 5, w terminie 2 miesięcy od dnia, w którym rozstrzygnięcie o skreśleniu firmy audytorskiej stało się ostateczne, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów nakłada na biegłych rewidentów, o których mowa w ust. 6 pkt 1, 2 i 4, lub firmy audytorskie, o których mowa w ust. 6 pkt 3, karę pieniężną.

8. Ustalając wymiar kary pieniężnej, o której mowa w ust. 7, art. 176 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

9. Odwołanie od uchwały w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 7, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

10. W sprawach, o których mowa w ust. 1, 7 i 9, przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się.

11. Do kar pieniężnych orzeczonych w sprawach, o których mowa w ust. 7 i 9, art. 182 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio.

12. Akta badań, o których mowa w ust. 5, mogą zostać poddane analizie przeprowadzanej w siedzibie właściwego organu. O zamiarze przystąpienia do analizy informuje się biegłych rewidentów i firmy audytorskie, o których mowa w ust. 6, wysyłając zawiadomienie nie później niż 30 dni przed przystąpieniem do analizy. Biegli rewidentzi i firmy audytorskie, o których mowa w ust. 6, mogą zapoznać się z aktami badań, o których mowa w ust. 5, a także z próbką akt badań, która ma zostać poddana analizie. Biegli rewidentzi, firmy audytorskie lub osoby przez nich upoważnione mogą przedstawiać wyjaśnienia i dowody w czasie analizy.

13. Organem właściwym w sprawach analizy, o której mowa w ust. 12, w zakresie określonym w:

- 1) art. 34 ust. 1 jest Krajowa Komisja Nadzoru;
- 2) art. 101 ust. 1 jest Komisja Nadzoru Audytowego.

14. Do analizy, w zakresie, o którym mowa w:

- 1) ust. 13 pkt 1, przepisy art. 35 ust. 1–4, 6–8 i 11, art. 107, art. 109 ust. 3, art. 110, art. 112 i art. 117 stosuje się odpowiednio;
- 2) ust. 13 pkt 2, przepisy art. 101 ust. 3–6, art. 103–105, art. 107, art. 109 ust. 3, art. 110, art. 112 i art. 117 stosuje się odpowiednio.

15. Z analizy, o której mowa w ust. 12, sporządza się protokół. Przepisy art. 113 ust. 2, ust. 3 pkt 1–3 i 5–11 oraz ust. 4 stosuje się.

16. Protokół, o którym mowa w ust. 15, doręcza się biegłym rewidentom i firmom audytorskim, o których mowa w ust. 6. Biegli rewidentzi i firmy audytorskie w terminie 14 dni od dnia doręczenia protokołu mogą złożyć zastrzeżenia. Przepis art. 115 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

17. Jeżeli wyniki analizy dają do tego podstawy, w stosunku do biegłych rewidentów i firm audytorskich, o których mowa w ust. 6, stosuje się odpowiednio:

- 1) art. 38 ust. 1 pkt 2 lub 3 – w odniesieniu do analizy, o której mowa w ust. 13 pkt 1;
- 2) art. 116 ust. 1 pkt 2 lub 3 – w odniesieniu do analizy, o której mowa w ust. 13 pkt 2.

Art. 56. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o każdym przypadku skreślenia z listy firmy audytorskiej posiadającej numer w rejestrze, o którym mowa w art. 51 ust. 2 pkt 10, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu wraz z podaniem przyczyny skreślenia.

2. Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, organowi rejestrującemu państwa, w którym firma audytorska jest także zarejestrowana.

3. W przypadku poinformowania Komisji Nadzoru Audytowego przez organ rejestrujący lub organu nadzoru z innego państwa Unii Europejskiej o skreśleniu firmy audytorskiej zatwierdzonej w Rzeczypospolitej Polskiej z listy firm audytorskich prowadzonej w tym państwie, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje otrzymaną informację Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.

Art. 57. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w przedmiocie wpisu lub skreślenia z listy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Rozdział 5

Organizacja firmy audytorskiej

Art. 58. 1. Firma audytorska jest obowiązana ustanowić:

- 1) polityki i procedury zapewniające, aby:
 - a) właściciele, wspólnicy lub udziałowcy, członkowie zarządu lub innego organu zarządzającego, członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego firmy audytorskiej lub podmiotu powiązanego z firmą audytorską nie ingerowali w przeprowadzanie badania w sposób zagrażający niezależności lub obiektywizmowi biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie w imieniu firmy audytorskiej,
 - b) pracownicy i inne osoby, z których usług korzysta lub które nadzoruje, i które biorą bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, posiadali odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie przydzielonych im obowiązków oraz aby wykonywane przez nich zlecenie badania było zgodne z obowiązującymi dla tego zlecenia standardami badania oraz z obowiązującymi wymogami ustawowymi w zakresie niezależności oraz rotacji,
 - c) zlecenie czynności badania w ramach podwykonawstwa nie wpływało negatywnie na jakość wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej oraz nie ograniczało możliwości sprawowania przez Komisję Nadzoru Audytowego lub właściwe organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 przez firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu;
- 2) polityki i procedury przeprowadzania badań, szkoleń, nadzorowania i oceniania działań pracowników oraz organizowania akt badań, o których mowa w art. 62 ust. 4;

- 3) rozwiązania organizacyjne i administracyjne:
 - a) zapobiegające zagrożeniom dla niezależności firmy audytorskiej oraz biegłych rewidentów działających w jej imieniu, a także dla wykrywania zagrożeń, ich eliminowania lub zarządzania nimi oraz ich ujawniania przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania,
 - b) dotyczące postępowania w przypadku incydentów mogących mieć poważne skutki dla rzetelności czynności podejmowanych przez firmę audytorską lub biegłych rewidentów działających w jej imieniu w zakresie badania oraz sposobu dokumentowania takich incydentów;
- 4) procedury administracyjne i księgowe, mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości, procedury oceny ryzyka oraz rozwiązania w zakresie kontroli i zabezpieczeń na potrzeby systemów przetwarzania informacji. Mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości zapewniają przestrzeganie decyzji i procedur na wszystkich poziomach organizacyjnych firmy audytorskiej lub w odniesieniu do wszystkich osób i podmiotów biorących udział w badaniu;
- 5) polityki wynagrodzeń, w tym polityki udziału w zyskach, określające odpowiednie zachęty do osiągania wysokiej jakości badania. Określając politykę wynagrodzeń, firma audytorska uwzględnia, że kwota przychodów, które biegły rewident lub firma audytorska uzyskują ze świadczenia badanej jednostce usług niebędących badaniem, nie jest brana pod uwagę przy ocenie wyników w zakresie uzyskiwania wysokiej jakości badania, oraz nie stanowi elementu wynagrodzenia jakichkolwiek osób biorących udział w badaniu lub mogących na nie wpłynąć;
- 6) w przypadku badania jednostek zainteresowania publicznego:
 - a) mechanizm rotacji kluczowego biegłego rewidenta,
 - b) mechanizm stopniowej rotacji najwyższego rangą personelu, o którym mowa w art. 17 ust. 7 akapit trzeci rozporządzenia nr 537/2014,
 - c) procedury określające tryb rozwiązywania sporów między kontrolerem jakości wykonania zlecenia a kluczowym biegłym rewidentem, o których mowa w art. 8 ust. 6 zdanie drugie rozporządzenia nr 537/2014.

2. Dla zapewnienia ciągłości i regularności wykonywania czynności w zakresie badania ustawowego firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident wykorzystują odpowiednie systemy, zasoby i procedury.

Art. 59. 1. Przeprowadzając badanie, firma audytorska może, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, powierzyć osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, zwanej dalej „podwykonawcą”, wpisanej odpowiednio do rejestru biegłych rewidentów lub na listę firm audytorskich, wykonanie w jej imieniu i na jej rzecz niektórych czynności badania.

2. Realizacja całego zlecenia badania może być przedmiotem umowy, o której mowa w ust. 1, tylko w przypadku powierzenia zlecenia badania biegłemu rewidentowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1.

3. Odpowiedzialność wobec jednostki badanej za przeprowadzenie badania ponosi firma audytorska zawierająca umowę o przeprowadzenie badania.

4. W przypadku gdy czynności badania są realizowane przez podwykonawców:

- 1) zasady etyki zawodowej, przepisy w zakresie niezależności, rotacji kluczowego biegłego rewidenta oraz rotacji firmy audytorskiej mają zastosowanie do całego zespołu wykonującego badanie, w tym do podwykonawców;
- 2) podwykonawca jest obowiązany przestrzegać polityk i procedur przeprowadzania badań ustawowych ustanowionych przez firmę audytorską zlecającą podwykonawstwo.

5. W stosunku do podwykonawców, odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Komisji Nadzoru przysługują uprawnienia kontrolne, o których mowa w art. 34–36, art. 38, art. 101 i art. 119, w zakresie wykonywanych w związku z badaniem czynności na rzecz firmy audytorskiej oraz sporządzanych w związku z tymi czynnościami dokumentów.

Art. 60. 1. Firma audytorska dostosowuje swoją organizację wewnętrzną, w tym polityki, procedury, rozwiązania organizacyjne i mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości, do wielkości i rodzaju prowadzonej działalności podstawowej, w tym do rodzaju i wielkości badanych jednostek.

2. Firma audytorska wykazuje, na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego lub właściwych organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, że stosowane przez nią polityki i procedury, rozwiązania organizacyjne i mechanizmy kontroli wewnętrznej są odpowiednie w stosunku do skali i stopnia złożoności czynności wykonywanych przez firmę audytorską, biegłych rewidentów lub podwykonawców działających w jej imieniu i na jej rzecz.

Art. 61. 1. Dla każdego badania firma audytorska wyznacza przynajmniej jednego kluczowego biegłego rewidenta, kierując się koniecznością zapewnienia jakości badania oraz

spełnienia wymogów w zakresie niezależności i kompetencji umożliwiających właściwe przeprowadzenie badania.

2. Firma audytorska zapewnia kluczowemu biegłemu rewidentowi odpowiednie zasoby, w tym zespół wykonujący badanie, posiadający kompetencje i możliwości niezbędne do właściwego wykonania danego badania.

3. Kluczowy biegły rewident bierze czynny udział w przeprowadzaniu badania.

4. Kluczowy biegły rewident i firma audytorska przeznaczają wystarczającą ilość czasu i odpowiednie zasoby w celu właściwej realizacji badania.

Art. 62. 1. Firma audytorska sporządza i przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat dokumentację dotyczącą:

- 1) wszystkich naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 oraz skutków tych naruszeń;
- 2) środków podjętych w celu:
 - a) przeciwdziałania naruszeniom, o których mowa w pkt 1,
 - b) zmiany systemu wewnętrznej kontroli jakości.

2. Firma audytorska sporządza sprawozdanie roczne zawierające przegląd wszystkich podjętych środków w celu zaradzenia naruszeniom i przekazuje do wiadomości swoim pracownikom, w terminie 6 miesięcy od zakończenia roku kalendarzowego.

3. Firma audytorska sporządza dokumentację klienta, która zawiera:

- 1) nazwę i adres klienta oraz miejsce prowadzenia działalności;
- 2) rodzaj sprawozdań finansowych klienta podlegających badaniu;
- 3) akta badań wykonanych lub wykonywanych na rzecz danego klienta;
- 4) listę usług wykonanych na rzecz danego klienta;
- 5) całkowite wynagrodzenie za badanie przewidziane umową o badanie, faktyczne wynagrodzenie za badanie otrzymane w każdym roku obrotowym, całkowite wynagrodzenie za poszczególne usługi inne niż badanie przewidziane w umowie o wykonanie danej usługi oraz wynagrodzenie otrzymane z tytułu poszczególnych usług innych niż badanie w każdym roku obrotowym;
- 6) procentowy udział wszystkich wynagrodzeń otrzymanych od danego klienta w danym roku obrotowym w całkowitych przychodach rocznych firmy audytorskiej.

4. Firma audytorska tworzy akta badania dla każdego badania, zawierające:

- 1) dane i dokumenty, o których mowa w art. 68, a także w art. 6–8 rozporządzenia nr 537/2014;

- 2) imiona i nazwiska kluczowych biegłych rewidentów wraz ze wskazaniem imienia i nazwiska kluczowego biegłego rewidenta podpisującego sprawozdanie z badania;
- 3) skład zespołu wykonującego badanie;
- 4) w przypadku badań jednostek zainteresowania publicznego – imię i nazwisko kontrolera jakości wykonania zlecenia badania;
- 5) listę podwykonawców, podmiotów powiązanych z firmą audytorską, podmiotów z sieci, ekspertów lub innych osób, które brały udział w przeprowadzaniu badania;
- 6) oświadczenia o niezależności, o których mowa w art. 68 ust. 2;
- 7) zapytania o poradę kierowane do ekspertów wraz z otrzymaną poradą i uzasadnienie dla wyboru określonego rozwiązania zaproponowanego przez ekspertów;
- 8) sprawozdanie z badania sporządzone zgodnie z art. 77, a w odpowiednich przypadkach – zgodne także z art. 10 rozporządzenia nr 537/2014;
- 9) w przypadku badania jednostki, w której działa komitet audytu lub inny organ pełniący jego funkcję – sprawozdanie dodatkowe, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia nr 537/2014;
- 10) dokumentację wykonanego przeglądu, o którym mowa w art. 75 ust. 5;
- 11) oświadczenie o spełnieniu wymogu, o którym mowa w art. 61 ust. 4;
- 12) inne istotne dane i dokumenty, które brane były pod uwagę przez kluczowego biegłego rewidenta i firmę audytorską przy sporządzaniu sprawozdania z badania oraz sprawozdania dodatkowego, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia nr 537/2014, oraz które wspomagają proces monitorowania przestrzegania przepisów ustawy, a w odpowiednich przypadkach także przepisów rozporządzenia nr 537/2014, przez firmę audytorską;
- 13) dokumentację badania, o której mowa w art. 63 pkt 1.

5. Firma audytorska jest obowiązana zamknąć akta badania nie później niż 60 dni po dacie podpisania sprawozdania z badania i przechowywać go przez okres co najmniej 5 lat od daty jego zamknięcia.

6. Firma audytorska przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat od daty zamknięcia akt badania lub innej usługi niebędącej badaniem dokumentację klienta, na rzecz którego wykonywane było lub jest zlecenie badania lub też świadczona była lub jest usługa inna niż badanie.

7. Firma audytorska przechowuje dokumentację wszystkich skarg pisemnych przekazanych firmie audytorskiej, które dotyczyły wykonania przeprowadzonych badań, przez co najmniej 5 lat od daty ich wniesienia.

8. W przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub postępowania w sprawie odpowiedzialności firmy audytorskiej okres przechowywania dokumentacji klienta, aktów badania lub też innych dokumentów istotnych dla oceny zgodności działalności firmy audytorskiej lub biegłych rewidentów z przepisami ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 ulega wydłużeniu do czasu przedawnienia okresu karalności przewinienia.

Rozdział 6

Zasady przeprowadzania badań oraz świadczenia usług na rzecz badanej jednostki

Art. 63. Ilećroć w przepisach niniejszego rozdziału jest mowa o:

- 1) dokumentacji badania – rozumie się przez to zapis wykonywanych procedur, uzyskanych odpowiednich dowodów badania oraz wniosków biegłego rewidenta, w tym wszelkie opracowania, informacje, notatki, analizy, sprawozdania lub oceny sporządzone na potrzeby przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych;
- 2) zawodowym sceptycyzmie – rozumie się przez to postawę polegającą na krytycznym nastawieniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, czujności wobec warunków mogących wskazywać na ewentualne zniekształcenie spowodowane błędem lub oszustwem oraz krytyczną ocenę dowodów.

Art. 64. 1. Biegły rewident, przeprowadzając badanie, działa w interesie publicznym i przestrzega zasad etyki zawodowej, w szczególności:

- 1) zachowuje uczciwość, obiektywizm, zawodowy sceptycyzm i należytą staranność;
- 2) posiada odpowiednie kompetencje zawodowe;
- 3) zachowuje tajemnicę zawodową.

2. Biegły rewident i firma audytorska zachowują zawodowy sceptycyzm w trakcie całego badania, w tym w trakcie jego planowania, przyjmując, że mogą zaistnieć okoliczności, w tym błąd lub oszustwo, powodujące istotne zniekształcenia sprawozdań finansowych podlegających badaniu, bez względu na wcześniejsze doświadczenia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, dotyczące uczciwości i rzetelności kierownictwa badanej jednostki oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie badaną jednostką, w tym jej ład korporacyjny.

3. Zachowanie zawodowego sceptycyzmu jest szczególnie wymagane przy ocenie przez biegłego rewidenta szacunków dotyczących:

- 1) wartości godziwej i utraty wartości aktywów,
- 2) rezerw,
- 3) przyszłych przepływów pieniężnych

– mających znaczenie dla zdolności badanej jednostki do kontynuowania działalności.

4. Firma audytorska, członkowie zespołu wykonującego badanie oraz osoba fizyczna mogąca wpłynąć na wynik badania powinni być niezależni od badanej jednostki i nie biorą udziału w procesie podejmowania decyzji przez jednostkę badaną, co najmniej w okresie objętym badanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie przeprowadzania badania.

5. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident podejmują wszystkie niezbędne działania w celu zapewnienia, aby przy przeprowadzaniu badania na ich niezależność nie wpływał żaden rzeczywisty ani potencjalny konflikt interesów, relacje gospodarcze ani żadne inne bezpośrednie lub pośrednie relacje między badaną jednostką a firmą audytorską, członkami zespołu wykonującego badanie, członkami sieci, do której należy firma audytorska, kierownictwem firmy audytorskiej lub osobami związanymi z nimi stosunkiem kontroli.

6. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident nie przeprowadzają badania, jeżeli istnieje zagrożenie wystąpienia autokontroli, czerpania korzyści własnych, promowania interesów jednostki badanej, zażyłości lub zastraszenia spowodowanych stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym między badaną jednostką a kluczowym biegłym rewidentem, firmą audytorską, członkiem sieci, do której należy firma audytorska, lub osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania, w wyniku którego to zagrożenia obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia mogłaby wywnioskować, że niezależność kluczowego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej jest zagrożona pomimo zastosowania zabezpieczeń zmierzających do wyeliminowania lub zredukowania zagrożenia do akceptowalnego poziomu.

7. Kluczowy biegły rewident, firma audytorska, jej pracownicy uczestniczący w przeprowadzaniu badania oraz osoba fizyczna biorąca bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, z której usług korzysta lub którą kontroluje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska, a także osoby blisko z nimi związane:

- 1) nie posiadają lub nie czerpią istotnych i bezpośrednich korzyści z instrumentów finansowych, w tym z udziałów w kapitale własnym, papierów wartościowych

w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, kredytów, pożyczek lub innych instrumentów dłużnych, w tym z praw i obowiązków do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowanych, gwarantowanych lub w inny sposób wspieranych przez jakąkolwiek badaną jednostkę objętą wykonywanymi przez nich czynnościami w zakresie badania;

- 2) nie uczestniczą w transakcjach, których przedmiotem są instrumenty finansowe, określone w pkt 1.

8. Nie narusza niezależności:

- 1) posiadanie lub czerpanie przez osoby lub podmioty, o których mowa w ust. 7, nieistotnych i bezpośrednich korzyści z:
 - a) instrumentów finansowych, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania, takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, o ile programy te nie są kontrolowane przez osoby lub podmioty, o których mowa w ust. 7, lub w stosunku do których to programów nie są podejmowane decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają osoby lub podmioty, o których mowa w ust. 7, lub
 - b) z kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez jednostki badane, uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw, lub
- 2) uczestniczenie w transakcjach instrumentami, o których mowa w pkt 1 lit. a.

9. Kluczowy biegły rewident, firma audytorska, jej pracownicy uczestniczący w przeprowadzaniu badania oraz osoba fizyczna, biorąca bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, z której usług korzysta, lub którą kontroluje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska, a także osoby z nimi blisko związane, nie mogą uczestniczyć w określaniu wyniku badania badanej jednostki ani w inny sposób nie mogą wpływać na ten wynik, jeżeli:

- 1) posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym, papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty, pożyczki lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z tymi instrumentami

finansowymi, wyemitowane przez jednostkę badaną, z wyjątkiem takich, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania, takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, o ile programy te nie są kontrolowane przez te osoby lub firmy audytorskie lub w stosunku do których to programów nie są podejmowane decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają te osoby lub firmy audytorskie, a także z wyjątkiem kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez jednostki badane, uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw;

- 2) posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym, papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty, pożyczki lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia tych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z tymi instrumentami finansowymi, wyemitowane przez jednostkę powiązaną z jednostką badaną, których posiadanie może spowodować lub może być postrzegane przez obiektywną, racjonalną i poinformowaną osobę trzecią jako powodujące konflikt interesów, z wyjątkiem takich, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania – takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, o ile programy te nie są kontrolowane przez takie osoby lub firmy lub w stosunku do których to programów nie są podejmowane decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają te osoby lub firmy;
- 3) w okresie, o którym mowa w ust. 4, pozostawały z jednostką badaną w stosunku pracy, stosunku gospodarczym lub innym stosunku, który może spowodować lub może być postrzegany przez obiektywną, racjonalną i poinformowaną osobę trzecią jako powodujący konflikt interesów;
- 4) uczestniczyły w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu dokumentacji księgowej lub sprawozdań finansowych badanej jednostki odpowiednio w roku obrotowym poprzedzającym okres objęty badaniem, w okresie objętym badanym sprawozdaniem lub w okresie przeprowadzania badania;
- 5) są przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorczych, zarządzających lub pracownikiem jednostki badanej lub jednostki z nią powiązanej;

- 6) biorą udział w procesie zarządzania i podejmowania decyzji przez jednostkę badaną;
- 7) świadczą usługi inne niż badanie, mające istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe;
- 8) istnieją inne okoliczności naruszające niezależność w stopniu uniemożliwiającym ograniczenie tego naruszenia przy użyciu jakiegokolwiek zabezpieczenia, które nie pozwalają na sporządzenie bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania.

Art. 65. 1. Zlecenie badania jednostki innej niż jednostka zainteresowania publicznego nie może być kontynuowane w przypadku, gdy przynajmniej w jednym roku, w ciągu ostatnich 5 lat, przychód firmy audytorskiej z tytułu wszystkich wykonanych w danym roku obrotowym usług na rzecz jednostki innej niż jednostka interesu publicznego lub jednostki z nią powiązanej stanowi co najmniej 40% całkowitego rocznego przychodu firmy audytorskiej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pierwszego roku działalności firmy audytorskiej.

Art. 66. Kluczowy biegły rewident, firma audytorska, jej pracownicy uczestniczący w przeprowadzaniu badania oraz osoba fizyczna, biorąca bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, z której usług korzysta lub którą kontroluje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska, a także osoby blisko z nimi związane nie żądają i nie przyjmują od badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej żadnych korzyści majątkowych lub osobistych, chyba że obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia uznałaby ich wartość za niewielką lub nieistotną.

Art. 67. 1. Jeżeli w okresie objętym sprawozdaniem finansowym badana jednostka została przejęta przez inną jednostkę, połączyła się z inną jednostką lub przejęła inną jednostkę, firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie ustalają i oceniają obecne oraz wcześniejsze interesy lub stosunki z tą inną jednostką, w tym usługi niebędące badaniem świadczone na rzecz tej innej jednostki, poprzez sprawdzenie, czy przy uwzględnieniu dostępnych zabezpieczeń, mogłyby one zagrozić ich niezależności i zdolności do kontynuowania badania po dniu wejścia w życie połączenia lub przejęcia.

2. Firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie, niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia połączenia lub przejęcia, o których mowa w ust. 1, podejmują działania niezbędne do zakończenia interesów lub stosunków, które zagrażałyby ich niezależności, a do czasu ich zakończenia przyjmują zabezpieczenia służące

zminimalizowaniu zagrożeń dla niezależności wynikających z wcześniejszych lub obecnych interesów lub stosunków.

3. Świadczenie usług innych niż badanie odbywa się zgodnie z wymogami niezależności określonymi odpowiednio dla takich usług w zasadach etyki zawodowej oraz w standardach wykonywania takich usług.

Art. 68. 1. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania są obowiązani ocenić i udokumentować, czy:

- 1) spełnione zostały wymogi niezależności, o której mowa w art. 64–67;
- 2) istnieją zagrożenia dla ich niezależności oraz zabezpieczenia zastosowane w celu ich zminimalizowania;
- 3) dysponują kompetentnymi pracownikami, czasem i innymi zasobami umożliwiającymi odpowiednie przeprowadzenie badania;
- 4) osoba wyznaczona jako kluczowy biegły rewident posiada uprawnienia do przeprowadzania badań ustawowych w państwie członkowskim, w którym wymagane jest badanie, w tym, czy została wpisana do odpowiednich rejestrów biegłych rewidentów, prowadzonych w państwie członkowskim wymagającym badania.

2. Firma audytorska i członkowie zespołu wykonującego badanie przed przystąpieniem do udziału w badaniu składają oświadczenie o niezależności pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie.

Art. 69. Właściciel lub wspólnicy, członkowie zarządu oraz organów nadzorczych firmy audytorskiej lub podmiotu powiązanego z tą firmą audytorską nie mogą ingerować w przeprowadzanie przez biegłego rewidenta badania sprawozdania finansowego w sposób zagrażający jego niezależności i obiektywizmowi.

Art. 70. 1. Kluczowy biegły rewident oraz biegli rewidenti przeprowadzający badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej, przed upływem co najmniej roku od dnia zaprzestania działalności w charakterze biegłego rewidenta lub kluczowego biegłego rewidenta lub bezpośredniego udziału w badaniu danej jednostki, nie mogą w badanej jednostce:

- 1) należeć do kadry kierowniczej wyższego szczebla, w tym być członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego;
- 2) obejmować funkcji członka komitetu audytu lub organu pełniącego jego funkcje;
- 3) obejmować funkcji członka organu nadzorczego.

2. W przypadku przeprowadzania badań sprawozdań jednostek zainteresowania publicznego okres, o którym mowa w ust. 1, wynosi co najmniej 2 lata.

3. Przed upływem co najmniej roku od dnia bezpośredniego udziału w badaniu zajmować stanowisk lub pełnić funkcji, o których mowa w ust. 1, nie mogą:

- 1) pracownicy firmy audytorskiej oraz partnerzy niebędący kluczowymi biegłymi rewidentami,
- 2) osoby fizyczne, z których usług korzysta lub które nadzoruje dany biegły rewident lub firma audytorska

– jeżeli są biegłymi rewidentami.

4. Przed zajęciem stanowiska lub objęciem funkcji, o których mowa w ust. 1, jednostka badana przyjmuje od kandydata oświadczenie o spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 1–3. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 71. Biegły rewident, który w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej dowiedział się o:

- 1) przyjęciu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy przez funkcjonariusza publicznego z państwa Unii Europejskiej lub z państwa trzeciego,
- 2) udzieleniu albo obietnicy udzielenia funkcjonariuszowi publicznemu, o którym mowa w pkt 1, korzyści majątkowej lub osobistej

– jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 72. 1. Biegły rewident oraz firma audytorska są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie informacje i dokumenty, do których mieli dostęp w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie jest ograniczony w czasie.

2. Do przestrzegania tajemnicy zawodowej są obowiązane również inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tą tajemnicą, chyba że na ich ujawnienie zezwala przepis ustawy szczególnej.

3. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej:

- 1) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz udzielanie informacji lub przekazywanie dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub w odrębnych przepisach;

- 2) udostępnienie dokumentacji i informacji z wykonania czynności rewizji finansowej w związku z toczącymi się postępowaniami przed Komisją Nadzoru Audytowego lub organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów;
- 3) przekazanie przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską, w przypadku przeprowadzania badania ustawowego jednostki należącej do grupy, której jednostka dominująca znajduje się w państwie trzecim, dokumentacji dotyczącej wykonywanej pracy w zakresie badania ustawowego biegłemu rewidentowi grupy, jeżeli dokumentacja ta jest konieczna do przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej.

Art. 73. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki, która:

- 1) wyemitowała papiery wartościowe w państwie trzecim lub
- 2) jest częścią grupy sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w państwie trzecim

– mogą przekazać posiadaną dokumentację badania ustawowego lub inne dokumenty związane z badaniem ustawowym do właściwego organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i jednostkami audytorskimi pochodzącymi z państwa trzeciego, jedynie za pośrednictwem Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 74. 1. Wynagrodzenie za przeprowadzenie badania uzyskiwane przez firmę audytorską, biegłych rewidentów oraz podwykonawców działających w ich imieniu i na ich rzecz nie może być:

- 1) uzależnione od żadnych warunków, w tym od wyniku badania;
- 2) kształtowane lub uzależnione od świadczenia na rzecz jednostki badanej lub jednostek z nią powiązanych dodatkowych usług niebędących badaniem przez firmę audytorską lub jakkolwiek podmiot powiązany z firmą audytorską lub jakąkolwiek jednostkę należącą do sieci.

2. Wynagrodzenie za badanie odzwierciedla pracochłonność oraz stopień złożoności prac i wymaganych kwalifikacji.

Art. 75. 1. Firma audytorska grupy odpowiada za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Firma audytorska grupy odpowiada za sporządzenie sprawozdania z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a w przypadku gdy badana jednostka

dominująca posiada komitet audytu lub inny organ pełniący jego funkcje, również za sporządzenie dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu dotyczącego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3. Firma audytorska grupy dokumentuje wyniki własnej pracy wykonanej w związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego i tworzy akta badania, o których mowa w art. 62 ust. 4.

4. W trakcie przeprowadzania badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego firma audytorska grupy może polegać na wynikach pracy wykonanej przez:

- 1) inną firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu lub
- 2) jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, lub
- 3) biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego

– w zakresie badania sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy, pod warunkiem dokonania, na podstawie umowy gwarantującej udostępnienie dokumentacji badania jednostek wchodzących w skład grupy, przeglądu pracy podmiotów, o których mowa w pkt 1–3.

5. Firma audytorska grupy:

- 1) ocenia pracę wykonaną przez:
 - a) inną firmę audytorską i działających w jej imieniu biegłych rewidentów lub
 - b) jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, lub
 - c) biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego– w związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego;
- 2) dokumentuje charakter, czas oraz zakres prac wykonanych przez podmioty, o których mowa w pkt 1;
- 3) dokumentuje wykonany przez siebie przegląd dokumentacji, zgromadzonej dla celów badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przez podmioty, o których mowa w pkt 1.

6. Zebrane i opracowane przez firmę audytorską grupy akta badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego mają umożliwić Komisji Nadzoru Audytowego lub właściwemu organowi Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przeprowadzenie kontroli pracy firmy audytorskiej grupy.

7. W przypadku gdy firma audytorska grupy nie ma możliwości dokonania przeglądu, o którym mowa w ust. 4, dla celów właściwego przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przeprowadza ona dodatkową pracę w zakresie badania

sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy, bezpośrednio albo w oparciu o umowę, o której mowa w art. 59 ust. 1. Firma audytorska grupy informuje Komisję Nadzoru Audytowego o przeprowadzeniu dodatkowej pracy w związku z niemożnością dokonania przeglądu.

8. W przypadku gdy firma audytorska grupy podlega kontroli zapewniania jakości lub kontroli doraźnej w zakresie przeprowadzonego przez siebie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy, której jednostka dominująca ma siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, udostępnia ona odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Komisji Nadzoru, na ich żądanie, posiadane przez siebie akta badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dokumentację badania oraz dokumentację pracy wykonanej dla celów badania grupy przez inną firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu lub przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego, w zakresie badania sprawozdania finansowego lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy.

9. W przypadku gdy badanie jednostki wchodzącej w skład grupy przeprowadza biegły rewident pochodzący z państwa trzeciego lub jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, a z właściwym organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego nie zawarto porozumienia o wymianie dokumentacji badania, firma audytorska grupy jest obowiązana, na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, dostarczyć dokumentację badania przeprowadzonego przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego.

10. W celu zapewnienia dostarczenia dokumentacji, o której mowa w ust. 9, firma audytorska grupy jest obowiązana:

- 1) posiadać kopię tej dokumentacji lub
- 2) zapewnić sobie odpowiedni i nieograniczony do niej dostęp na żądanie, lub
- 3) podjąć inne stosowne działania.

11. W przypadku gdy przepisy prawa obowiązującego w państwie trzecim lub inne przeszkody uniemożliwiają przekazanie dokumentacji badania posiadanej przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego do firmy audytorskiej grupy, dokumentacja badania przeprowadzonego przez firmę audytorską grupy zawiera dowody, że podjęła ona działania w celu uzyskania dostępu do dokumentacji badania posiadanej przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa

trzeciego lub jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, a w przypadku wystąpienia przeszkód innych niż przepisy obowiązującego prawa w państwie trzecim – dowody na istnienie takich przeszkód.

Art. 76. 1. W przypadku zastąpienia firmy audytorskiej inną firmą audytorską, zastępowana firma audytorska zapewnia zastępującej firmie audytorskiej dostęp do wszelkich informacji na temat badanej jednostki i ostatniego badania tej jednostki.

2. Na wniosek zastępującej firmy audytorskiej zastępowana firma audytorska umożliwia dostęp do akt badania.

3. Zastępowana firma audytorska jest obowiązana wykazać, na żądanie odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub odpowiednich organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, że informacje, o których mowa w ust. 1, zostały przekazane zastępującej firmie audytorskiej.

Art. 77. 1. Wynikiem przeprowadzenia badania jest sporządzenie przez biegłego rewidenta na piśmie sprawozdania z badania.

2. Sprawozdanie z badania jest formułowane w sposób jasny i jednoznaczny.

3. Sprawozdanie z badania zawiera:

- 1) nazwę i siedzibę firmy audytorskiej, która przeprowadziła badanie;
- 2) nazwę jednostki, której sprawozdanie finansowe podlegało badaniu;
- 3) wskazanie, czy przedmiotem badania było roczne sprawozdanie finansowe jednostki badanej, czy też roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy;
- 4) wskazanie dnia bilansowego sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okresów objętych sprawozdaniem finansowym lub skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, podlegającym badaniu;
- 5) wskazanie zasad rachunkowości i sprawozdawczości finansowej zastosowanych przy sporządzeniu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego podlegającego badaniu;
- 6) opis zakresu badania, w tym wskazanie standardów badania, według których przeprowadzono badanie;
- 7) imię i nazwisko oraz numer w rejestrze kluczowego biegłego rewidenta, który przeprowadził badanie;
- 8) opinię kluczowego biegłego rewidenta o tym, czy sprawozdanie finansowe rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy badanej

- jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, a także przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- 9) opinię kluczowego biegłego rewidenta o tym, czy badane sprawozdanie finansowe jest zgodne co do formy i treści z przepisami prawa, statutem lub umową;
 - 10) opinię, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami, oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym;
 - 11) oświadczenie, czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdzono w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym one polegają;
 - 12) opinię, czy emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarł w tym oświadczeniu informacje wymagane zgodnie z zakresem określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639) lub w regulaminach wydanych na podstawie art. 61 tej ustawy, a w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach – stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym;
 - 13) objaśnienia, w których kluczowy biegły rewident odnosi się do spraw, na które zwrócił uwagę podczas badania, które nie wpływają na wydanie opinii z zastrzeżeniem;
 - 14) oświadczenie kluczowego biegłego rewidenta o przypadkach istotnej niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą rodzić zasadnicze wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuowania działalności;
 - 15) stwierdzenie, że zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez jej zarząd lub inny organ zarządzający obecnie lub w przyszłości;
 - 16) inne elementy, jeżeli są one konieczne;
 - 17) podpis i datę podpisania sprawozdania z badania.

4. Opinia, o której mowa w ust. 3 pkt 8, może być opinią bez zastrzeżeń, z zastrzeżeniami lub negatywną. W przypadku gdy kluczowy biegły rewident nie jest w stanie wyrazić opinii o badanym sprawozdaniu finansowym, sprawozdanie z badania zawiera odmowę wydania opinii.

5. W sprawozdaniu z badania, o którym mowa w ust. 1, należy ponadto zamieścić:

- 1) opinię, czy badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych;
- 2) uzasadnienie wydania opinii z zastrzeżeniem, wydania opinii negatywnej lub odmowy wydania opinii, wraz z opisem skutków zniekształceń będących powodem modyfikacji opinii kluczowego biegłego rewidenta;
- 3) informację o niedopełnieniu, do dnia wydania sprawozdania z badania, przez jednostkę badaną obowiązku złożenia do właściwego rejestru sądowego, a w stosownych przypadkach także do ogłoszenia, sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzedzające rok obrotowy;
- 4) informację o stwierdzonym podczas badania istotnym naruszeniu prawa, statutu lub umowy spółki mającym wpływ na sprawozdanie finansowe;
- 5) informację, czy jednostka badana przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach, w szczególności, czy:
 - a) spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prawidłowo ustaliła współczynnik wypłacalności,
 - b) bank lub podmiot prowadzący działalność maklerską prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe,
 - c) zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji utworzył rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów rachunkowości w wysokości zapewniającej pełne wywiązywanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji,
 - d) zakład ubezpieczeń na życie, o którym mowa w art. 106j ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, prawidłowo wyliczył margines wypłacalności i posiada środki własne, o których mowa w art. 106j ust. 3 tej ustawy w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny.

Art. 78. Sprawozdanie z badania jest sporządzane w oparciu o akta badania zgromadzone i opracowane przez kluczowego biegłego rewidenta w toku badania. Akta badania powinny umożliwiać biegłemu rewidentowi niebiorącemu udziału w badaniu prześledzenie przebiegu badania i znalezienie uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym wyrażonej w sprawozdaniu z badania.

Art. 79. Jeżeli badanie ustawowe jest przeprowadzane przez więcej niż jedną firmę audytorską, wyniki badania są uzgadniane między tymi firmami i przedstawiane we wspólnym sprawozdaniu z badania, zawierającym wspólną opinię z badania. W przypadku różnicy zdań każda firma audytorska przedstawia swoją opinię w osobnym punkcie sprawozdania z badania wraz z uzasadnieniem różnicy zdań.

Art. 80. 1. Sprawozdanie z badania jest podpisywane przez biegłego rewidenta.

2. W przypadku gdy badanie ustawowe jest przeprowadzane przez więcej niż jedną firmę audytorską, z zastrzeżeniem art. 59, każda z firm audytorskich biorących udział w badaniu wyznacza co najmniej jednego biegłego rewidenta do podpisania sprawozdania z badania.

Art. 81. Jeżeli roczne sprawozdanie finansowe jednostki dominującej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości jest dołączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego i sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego mogą być połączone w jeden dokument.

Rozdział 7

Nadzór publiczny

Art. 82. 1. Komisja Nadzoru Audytowego sprawuje nadzór publiczny nad:

- 1) wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta;
- 2) działalnością firm audytorskich;
- 3) działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w tym w zakresie wpisu do rejestru i na listę;
- 4) działalnością firm audytorskich zatwierdzonych w innym państwie Unii Europejskiej i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 52, w zakresie przewidzianym ustawą;
- 5) działalnością jednostek audytorskich pochodzących z państwa trzeciego i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 197 ust. 1, w zakresie przewidzianym ustawą.

2. Komisja Nadzoru Audytowego jest właściwym organem w rozumieniu przepisów rozporządzenia nr 537/2014 w zakresie niezastrzeżonym dla innych organów.

Art. 83. 1. Komisja Nadzoru Finansowego:

- 1) sprawuje nadzór nad stosowaniem przez jednostki zainteresowania publicznego przepisów tytułu III rozporządzenia nr 537/2014;
- 2) monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu lub rady nadzorczej w przypadku powierzenia jej funkcji komitetu audytu.

2. Komisji Nadzoru Finansowego w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, przysługuje prawo:

- 1) żądania udzielenia, w określonym terminie i zakresie, informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów lub sporządzenia ich kopii, w tym objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy, od osób i podmiotów wskazanych w art. 23 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia nr 537/2014;
- 2) przeprowadzenia kontroli w siedzibie jednostki zainteresowania publicznego;
- 3) nakładania kar, o których mowa w art. 186 ust. 1, na osoby i podmioty za przewinienia, o których mowa w art. 185 ust. 1.

3. Komisja Nadzoru Finansowego publikuje na stronie internetowej:

- 1) informację dotyczącą planowanych działań na rok następny,
- 2) do dnia 31 maja następnego roku sprawozdanie dotyczące podjętych działań za poprzedni rok

– w zakresie, o którym mowa w ust. 1.

Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy:

- 1) zatwierdzanie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie;
- 2) zatwierdzanie sporządzanych przez Krajową Komisję Nadzoru rocznych planów kontroli;
- 3) przeprowadzanie kontroli, o których mowa w art. 101 ust. 1, oraz uczestniczenie w kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36;
- 4) przeprowadzanie kontroli tematycznych;
- 5) przeprowadzanie kontroli doraźnych;
- 6) prowadzenie dochodzeń oraz występowanie jako oskarżyciel przed sądami w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego;

- 7) prowadzenie w zakresie swojej właściwości postępowań administracyjnych dotyczących naruszeń, o których mowa w art. 175;
- 8) rejestrowanie jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich;
- 9) zaskarżanie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 10) rozpatrywanie odwołań od uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, do których mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego;
- 11) przeprowadzanie kontroli dokumentacji stanowiącej podstawę podjęcia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwał dotyczących wpisu biegłych rewidentów do rejestru lub wpisu firm audytorskich na listę;
- 12) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich, a także z Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego, zwanym dalej „KEONA”, oraz Europejskimi Urzędami Nadzoru;
- 13) monitorowanie rynku w zakresie usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014;
- 14) przekazywanie do KEONA rocznej zbiorczej informacji dotyczącej kar nałożonych na biegłych rewidentów i firmy audytorskie;
- 15) informowanie KEONA o nałożeniu kar, o których mowa w art. 153 ust. 1 pkt 3, art. 176 ust. 1 pkt 3 lub 4 oraz w art. 186 ust. 1 pkt 2;
- 16) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz innych czynności niezbędnych do prawidłowej realizacji tych zadań.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru zalecenia i instrukcje dotyczące sposobu przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36 ust. 1.

3. Komisja Nadzoru Audytowego publikuje na stronie internetowej, do końca roku kalendarzowego, informację na temat planowanych działań w zakresie nadzoru publicznego na rok następny, ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego.

4. Komisja Nadzoru Audytowego publikuje na stronie internetowej, do dnia 31 maja następnego roku, roczne sprawozdanie, z uwzględnieniem informacji, o której mowa w ust. 3, obejmujące kompleksową informację o:

- 1) funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości, w tym:
 - a) zbiorczą informację o ustaleniach i wnioskach z przeprowadzonych kontroli w firmach audytorskich,
 - b) zbiorczą informację o zaleceniach wydanych w ramach przeprowadzonych kontroli oraz działaniach sprawdzających realizację tych zaleceń,
 - c) dane liczbowe o wykorzystanych zasobach finansowych i osobowych,
 - d) informację o skuteczności i efektywności funkcjonowania systemu zapewniania jakości;
- 2) wynikach postępowań dyscyplinarnych;
- 3) karach nałożonych na firmy audytorskie;
- 4) innych podjętych działaniach nadzorczych.

5. Komisja Nadzoru Audytowego może żądać, w określonym terminie i zakresie niezbędnym do wykonywania zadań, udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów, w tym objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy, w szczególności od osób i podmiotów wskazanych w art. 23 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia nr 537/2014.

6. Na potrzeby zadań związanych z monitorowaniem rynku, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Komisja Nadzoru Finansowego udzielają informacji, wyjaśnień i przekazują dokumenty do Komisji Nadzoru Audytowego, w tym objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy.

7. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane przedłożyć Komisji Nadzoru Audytowego zbiorcze dane niezbędne do sporządzenia informacji, o której mowa w ust. 3 i 4.

Art. 85. Komisja Nadzoru Audytowego publikuje na stronie internetowej, w terminie do dnia 31 marca danego roku, wykaz firm audytorskich wykonujących badania ustawowe w jednostkach zainteresowania publicznego w poprzednim roku wraz z informacjami, o których mowa w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014.

Art. 86. 1. W skład Komisji Nadzoru Audytowego wchodzi 9 członków:

- 1) 2 przedstawicieli ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w tym sekretarz lub podsekretarz stanu w ministerstwie finansów jako przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego;
- 2) 2 przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego – jeden z nich jako zastępca przewodniczącego;
- 3) przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości;
- 4) 2 przedstawicieli Krajowej Izby Biegłych Rewidentów rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów;
- 5) przedstawiciel organizacji pracodawców;
- 6) przedstawiciel Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

2. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego uczestniczą osobiście w jej posiedzeniach.

3. Obsługę merytoryczną, w tym w zakresie przeprowadzania kontroli oraz administracyjno-biurową Komisji Nadzoru Audytowego, zapewnia ministerstwo finansów.

4. Wykonanie określonych czynności służących realizacji zadań, o których mowa w art. 84 ust. 1, może być realizowane przez ekspertów na podstawie umowy cywilnoprawnej.

5. Ekspertem może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 104.

Art. 87. Członek Komisji Nadzoru Audytowego, niezależnie od wymagań określonych w art. 21 rozporządzenia nr 537/2014, co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego oraz w trakcie trwania kadencji nie może:

- 1) wykonywać czynności rewizji finansowej innych niż badanie ustawowe;
- 2) być w sposób bezpośredni lub pośredni powiązany z firmą audytorską;
- 3) wchodzić w skład organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2–6.

Art. 88. 1. Członków Komisji Nadzoru Audytowego powołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych, spośród osób, które:

- 1) korzystają z pełni praw publicznych;
- 2) mają nieposzlakowaną opinię;
- 3) nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;

- 4) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne;
- 5) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie w zakresie istotnym dla rewizji finansowej, które dają rękojmię prawidłowego wykonywania zadań.

2. Nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego, rekomendacje w zakresie kandydatów do składu Komisji Nadzoru Audytowego przedstawiają:

- 1) Komisja Nadzoru Finansowego – 4 kandydatów;
- 2) Minister Sprawiedliwości – 2 kandydatów;
- 3) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – 4 kandydatów;
- 4) organizacje pracodawców – 2 kandydatów;
- 5) Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. – 2 kandydatów.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje wyboru spośród rekomendowanych kandydatów, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego, merytorycznego oraz zróżnicowanego składu Komisji Nadzoru Audytowego niezbędnego do właściwej realizacji jej zadań.

Art. 89. 1. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, pracownicy obsługujący te organy, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, eksperci, o których mowa w art. 86 ust. 4, i inne osoby, które współpracowały z Komisją Nadzoru Audytowego i urzędem ją obsługującym w zakresie spraw związanych z badaniem sprawozdań finansowych i działalnością firm audytorskich oraz wykonywaniem zadań nadzoru publicznego, są obowiązani do zachowania tajemnicy.

2. Tajemnicę stanowią wszystkie uzyskane lub wytworzone w związku ze sprawowaniem nadzoru informacje lub dokumenty, których udzielenie, ujawnienie lub potwierdzenie mogłoby naruszyć chroniony prawem interes podmiotów lub osób, których te informacje lub dokumenty bezpośrednio lub pośrednio dotyczą, lub utrudnić sprawowanie nadzoru publicznego, jak również informacje lub dokumenty chronione na podstawie odrębnych przepisów lub ustaw.

3. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą dokonywać wzajemnej wymiany informacji lub dokumentów, w tym chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji celów nadzoru publicznego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Audytowego.

4. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą udostępniać informacje lub dokumenty uzyskane w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji Nadzoru Audytowego, w tym chronione na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom podmiotów, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1–4, w zakresie niezbędnym dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami Komisji Nadzoru Audytowego.

5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1:

- 1) przekazywanie informacji lub dokumentów przez organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów Komisji Nadzoru Audytowego lub przez Komisję Nadzoru Audytowego organom Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w celu realizacji ustawowo określonych zadań;
- 2) przekazywanie przez Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów informacji lub dokumentów w celu realizacji ustawowo określonych zadań:
 - a) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych,
 - b) Komisji Nadzoru Finansowego,
 - c) Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 3) przekazywanie informacji lub dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub odrębnych przepisach;
- 4) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

6. Do zachowania tajemnicy obowiązane są również osoby, które weszły w posiadanie informacji lub dokumentów objętych tą tajemnicą, w związku z przekazaniem informacji lub dokumentów w przypadkach, o których mowa w ust. 3–5.

7. Obowiązek zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1, nie jest ograniczony w czasie.

Art. 90. 1. Kadencja Komisji Nadzoru Audytowego trwa 4 lata.

2. W przypadku śmierci albo odwołania członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji, minister właściwy do spraw finansów publicznych powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji Nadzoru Audytowego. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego lub zmarłego członka Komisji Nadzoru Audytowego kończy się wraz z upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego. Przepisy art. 88 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

3. Odwołanie członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji może nastąpić:

- 1) na jego wniosek;

- 2) na wniosek organu lub instytucji, które zgłosiły jego kandydaturę;
- 3) z urzędu, w przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków, o których mowa w art. 87 oraz art. 88 ust. 1.

Art. 91. 1. Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego, reprezentuje Komisję Nadzoru Audytowego i kieruje jej pracami.

2. Komisja Nadzoru Audytowego działa na posiedzeniach plenarnych, którymi kieruje jej przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

3. Przewodniczący albo zastępca przewodniczącego zwołuje posiedzenia Komisji Nadzoru Audytowego co najmniej raz w miesiącu.

Art. 92. 1. Komisja Nadzoru Audytowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia.

2. Komisja Nadzoru Audytowego podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 5 osób wchodzących w jej skład, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy; w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, a w razie jego nieobecności jego zastępcy.

3. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego podpisuje w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego jej przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

4. Szczegółową organizację i tryb pracy Komisji Nadzoru Audytowego określa regulamin.

5. Do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Audytowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

6. W przypadku określonym w art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego o wyłączeniu od udziału w postępowaniu:

- 1) zastępcy przewodniczącego lub członków Komisji Nadzoru Audytowego – postanawia przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego na wniosek strony, zastępcy przewodniczącego, członka Komisji Nadzoru Audytowego albo z urzędu;
- 2) przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego – postanawia Komisja Nadzoru Audytowego, podejmując uchwałę bez udziału przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, na wniosek strony, przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, zastępcy przewodniczącego lub członka Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 93. 1. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego mogą być podejmowane w trybie obiegowym przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

2. Sposób podejmowania uchwał w przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz sposób ich dokumentowania, określa regulamin Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 94. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może upoważnić przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, jego zastępcę, członka Komisji Nadzoru Audytowego lub pracowników komórki organizacyjnej w ministerstwie finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej do podejmowania działań w zakresie właściwości Komisji Nadzoru Audytowego.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć:

- 1) podejmowania działań pokontrolnych, o których mowa w art. 116 ust. 1 i 2;
- 2) wydawania Krajowej Komisji Nadzoru zaleceń i instrukcji dotyczących kontroli;
- 3) ustalania rocznych planów kontroli Komisji Nadzoru Audytowego i zatwierdzania rocznych planów kontroli Krajowej Komisji Nadzoru;
- 4) zatwierdzania uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie;
- 5) zaskarżania do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie;
- 6) rozstrzygnięć co do istoty w sprawach, o których mowa w art. 15 ust. 6, art. 19 ust. 2, art. 51 ust. 6, art. 57 ust. 2, art. 181, art. 197 ust. 1, art. 199 ust. 2, art. 200 ust. 3 i art. 201 ust. 1;
- 7) uchwały o przeprowadzeniu kontroli, o której mowa w art. 118 ust. 1 i art. 119 ust. 1;
- 8) uprawnień, o których mowa w art. 121 ust. 2, art. 194 ust. 2 i 4, art. 198 ust. 1 i art. 203.

3. W przypadku upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, decyzje i postanowienia podpisuje osoba upoważniona.

4. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, w przypadku pracowników komórki organizacyjnej w ministerstwie finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej nie dotyczy wydawania decyzji administracyjnych.

Art. 95. Wydatki związane z realizacją zadań Komisji Nadzoru Audytowego są finansowane z budżetu państwa.

Art. 96. 1. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego otrzymują miesięczne wynagrodzenie za udział w posiedzeniach. Wynagrodzenie nie może przekroczyć wysokości

minimalnego wynagrodzenia za pracę, które jest ogłaszane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r. poz. 2008 oraz z 2016 r. poz. 1265). Wysokość wynagrodzenia dla poszczególnych członków określa minister właściwy do spraw finansów publicznych w dniu powołania w skład Komisji Nadzoru Audytowego.

2. Zwrot kosztów obejmujących koszty podróży członków Komisji Nadzoru Audytowego niebędących pracownikami ministerstwa finansów na posiedzenia i spotkania robocze Komisji Nadzoru Audytowego (przejazdy, dojazdy środkami komunikacji miejscowej, noclegi i diety) jest dokonywany na warunkach i w trybie określonych w przepisach o należnościach przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

3. Członkowi Komisji Nadzoru Audytowego, na jego uzasadniony wniosek, może zostać zwrócony koszt podróży samochodem prywatnym albo samolotem do wysokości kosztów podróży samochodem prywatnym.

4. Koszt podróży samochodem prywatnym jest zwracany członkom Komisji Nadzoru Audytowego w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów i stawki za jeden kilometr przebiegu, ustalonej przez pracodawcę dla pracowników ministerstwa finansów, która nie może być wyższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, z późn. zm.⁷⁾).

Art. 97. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania uchwały, o której mowa w art. 84 ust. 1 pkt 1, zatwierdza uchwałę albo przedstawia do niej zastrzeżenia wraz z uzasadnieniem.

2. W terminie 30 dni od dnia doręczenia zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przesyła Komisji Nadzoru Audytowego:

- 1) zmienioną uchwałę uwzględniającą zastrzeżenia albo
- 2) w razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub w części uchwałę, o której mowa w ust. 1, wraz z uzasadnieniem nieuwzględnienia zastrzeżeń.

3. Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia doręczenia może:

- 1) zatwierdzić uchwałę, o której mowa w ust. 2;
- 2) odmówić zatwierdzenia uchwały, o której mowa w ust. 2 pkt 2.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 486, 805, 915, 1310 oraz z 2015 r. poz. 211, 390, 978, 1269, 1273, 1893 i 1579.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały:

- 1) przesyła Komisji Nadzoru Audytowego uchwałę w brzmieniu uwzględniającym zastrzeżenia Komisji Nadzoru Audytowego;
- 2) może wnieść, za pośrednictwem Komisji Nadzoru Audytowego, skargę do sądu administracyjnego na zastrzeżenia Komisji Nadzoru Audytowego, o których mowa w ust. 1, jeżeli zastrzeżenia te naruszają przepisy prawa.

5. Komisja Nadzoru Audytowego zatwierdza, w terminie 30 dni, uchwałę, o której mowa w ust. 4 pkt 1.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Komisja Nadzoru Audytowego może przedłużyć o 30 dni terminy, o których mowa w ust. 1, 3, 4 i 5, informując o tym organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów może przedłużyć terminy, o których mowa w ust. 2 i 4, o 30 dni, informując o tym Komisję Nadzoru Audytowego.

8. Niezatwierdzenie uchwały przez Komisję Nadzoru Audytowego, w terminie, o którym mowa w ust. 1, 3, 5 lub 6, lub nieprzedstawienie do niej zastrzeżeń w terminie, o którym mowa w ust. 1 lub 6, powoduje jej zatwierdzenie z mocy prawa.

9. Jeżeli organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nie dokona czynności, o których mowa w ust. 2 lub 4 pkt 1, Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć uchwałę uwzględniającą treść uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i przedstawionych zastrzeżeń, która wywołuje skutki prawne do czasu zastąpienia jej właściwą uchwałą organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zatwierdzoną przez Komisję Nadzoru Audytowego albo do czasu uprawomocnienia się orzeczenia sądu administracyjnego uwzględniającego skargę, o której mowa w ust. 4 pkt 2.

10. Wydanie orzeczenia, o którym mowa w ust. 9, powoduje zatwierdzenie z mocy prawa uchwały, do której wniesiono zastrzeżenia.

Art. 98. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może wnieść do sądu administracyjnego skargę na niepodlegającą zatwierdzeniu uchwałę organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, która nie jest decyzją administracyjną lub postanowieniem w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, jeżeli uchwała ta narusza przepisy prawa.

2. Skargę, o której mowa w ust. 1, wnosi się w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia uchwały, a jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo – w terminie 6 miesięcy.

3. Sąd administracyjny oddala skargę albo uchyla uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.

4. Komisja Nadzoru Audytowego lub sąd administracyjny może wstrzymać wykonanie uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zaskarżonej do sądu administracyjnego, w przypadku gdy uchwała ta może spowodować nieodwracalne skutki.

5. Skarga, o której mowa w ust. 1, nie jest poprzedzana wezwaniem do usunięcia naruszenia prawa.

Art. 99. Komisja Nadzoru Audytowego może zwrócić się do organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do jego właściwości, wyznaczając jednocześnie termin na jej podjęcie nie krótszy niż miesiąc.

Art. 100. 1. Od decyzji administracyjnej wydanej w pierwszej instancji przez Komisję Nadzoru Audytowego nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

2. W postępowaniach z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz w postępowaniach w sprawie wznowienia postępowania administracyjnego, stwierdzenia nieważności decyzji, a także zmiany lub uchylenia decyzji ostatecznej do przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, jego zastępcy lub członków Komisji Nadzoru Audytowego nie stosuje się przepisu art. 24 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 101. 1. Komisja Nadzoru Audytowego przeprowadza kontrole w firmie audytorskiej, zwanej dalej „podmiotem kontrolowanym”, w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego.

2. Kontrole przeprowadza się na podstawie analizy ryzyka, o której mowa w art. 26 ust. 2 akapit drugi zdanie pierwsze rozporządzenia nr 537/2014, przy czym kontrole nie mogą być przeprowadzane rzadziej niż:

- 1) raz na 3 lata – w przypadku przeprowadzania badań ustawowych dużych jednostek zainteresowania publicznego;

2) raz na 6 lat – w przypadku przeprowadzania badań ustawowych w jednostkach zainteresowania publicznego innych niż duże.

3. Kontrole przeprowadzają pracownicy komórki organizacyjnej ministerstwa finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, spełniający warunki, o których mowa w art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. a–d rozporządzenia nr 537/2014, zwani dalej „kontrolerami Komisji Nadzoru Audytowego”.

4. Kontroler Komisji Nadzoru Audytowego i osoba nadzorująca kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego, która dokonuje osobiście czynności kontrolnych, czynności przygotowawczych do kontroli, opracowuje dokumentację prowadzonych kontroli lub weryfikuje dokumentację przeprowadzonych kontroli, przed wszczęciem kontroli składa oświadczenie w zakresie spełnienia warunków, o których mowa w art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. c–d rozporządzenia nr 537/2014, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań.

5. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do kontroli, o których mowa w ust. 1, art. 118 oraz art. 119, stosuje się odpowiednio przepisy:

1) działu I:

- a) rozdziału 2,
- b) art. 32–34,
- c) rozdziałów 8–10,

2) działu II:

- a) rozdziału 2, z wyłączeniem art. 66a,
- b) rozdziałów 3 i 4, z tym że termin wskazany w art. 79 wynosi 3 dni,
- c) rozdziałów 9 i 11

– ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 102. 1. Kontroler Komisji Nadzoru Audytowego podlega ocenie, której dokonuje się, biorąc pod uwagę:

- 1) znajomość procedury i poprawność zastosowania przepisów prawa w ustaleniach kontroli;
- 2) stopień trudności i złożoność kontroli;
- 3) kwalifikacje i doświadczenie w przeprowadzaniu kontroli;
- 4) umiejętność rozwiązywania problemów i inicjatywę.

2. Osoba, o której mowa w art. 101 ust. 4, podlega ocenie, której dokonuje się, biorąc pod uwagę stopień realizacji zadań i wyznaczonych celów.

3. Ocena, o której mowa w ust. 1 i 2, jest dokonywana co 6 miesięcy, według skali: bardzo dobra, dobra, zadowalająca i niezadowalająca.

Art. 103. 1. Kontrolerowi Komisji Nadzoru Audytowego przeprowadzającemu kontrolę, o której mowa w art. 101, art. 118 lub art. 119, jako wykonującemu podstawowe zadanie o charakterze ciągłym, przysługuje dodatek kontrolerski w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego.

2. Osobie nadzorującej kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w art. 101 ust. 4, która dokonuje wymienionych tam czynności w wymiarze co najmniej 20% czasu pracy, przysługuje dodatek kontrolerski w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego. Osobie nadzorującej kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego dodatek, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje.

3. Dodatek kontrolerski jest przyznawany według stawek określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 8, do czasu przeprowadzenia kolejnej oceny, o której mowa w art. 102.

4. Wysokość stawki dodatku kontrolerskiego jest uzależniona od wyników oceny, o której mowa w art. 102.

5. Kontroler Komisji Nadzoru Audytowego nabywa uprawnienie do dodatku w momencie objęcia stanowiska związanego z przeprowadzaniem kontroli. Kontrolerowi Komisji Nadzoru Audytowego, który nabywa uprawnienia do dodatku kontrolerskiego po raz pierwszy, dodatek kontrolerski jest przyznawany wyłącznie według kryterium kwalifikacji i doświadczenia w przeprowadzaniu kontroli.

6. Kontroler Komisji Nadzoru Audytowego lub osoba, o której mowa w ust. 2, traci uprawnienia do dodatku kontrolerskiego, jeżeli:

- 1) przestanie spełniać warunki, o których mowa odpowiednio w ust. 1 lub 2;
- 2) jego nieobecność w pracy przekracza 3 miesiące.

7. Utrata dodatku następuje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpi zdarzenie, o którym mowa w ust. 6.

8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku kontrolerskiego, o którym mowa w ust. 1 i 2, tryb przyznawania oraz utraty dodatku kontrolerskiego, a także sposób i tryb dokonywania oceny, o której mowa w art. 102, uwzględniając potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu jakości i skuteczności wykonywanych kontroli poprzez zwiększenie motywacji do ich sprawnego wykonywania.

Art. 104. 1. Ekspertem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 537/2014, może być osoba, która, oprócz warunków, o których mowa w art. 26 rozporządzenia nr 537/2014, spełnia następujące warunki:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) ma nieposzlakowaną opinię;
- 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Do ekspertów, o których mowa w ust. 1, przepis art. 101 ust. 4 stosuje się.

Art. 105. Do kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego, ekspertów, o których mowa w art. 104, oraz osób, o których mowa w art. 101 ust. 4, dokonujących osobiście czynności kontrolnych, zwanych dalej „osobami kontrolującymi”, przepisy art. 89 stosuje się odpowiednio.

Art. 106. 1. Komisja Nadzoru Audytowego określa polityki i procedury dotyczące zarządzania systemem kontroli, niezależności osób kontrolujących oraz osób, o których mowa w art. 101 ust. 4.

2. Komisja Nadzoru Audytowego:

- 1) określa procedury przeprowadzania kontroli;
- 2) określa procedury informowania odpowiednich organów w sytuacji, gdy ustalenia dokonane w trakcie przeprowadzania kontroli mogą wskazywać na działania niezgodne z prawem, a tym samym wymagać wszczęcia przez te organy odpowiednich działań wyjaśniających;
- 3) ustala roczne plany kontroli;
- 4) sporządza raporty z kontroli oraz raporty z realizacji zaleceń;
- 5) upoważnia osoby kontrolujące do przeprowadzenia poszczególnych kontroli.

3. Na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie przez nią wskazanym, ale nie krótszym niż 14 dni roboczych od dnia otrzymania żądania, firmy audytorskie przekazują, w formie określonej przez Komisję Nadzoru Audytowego, wszelkie informacje niezbędne do zaplanowania i przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 101 ust. 1, w tym w szczególności informacje dotyczące:

- 1) działalności firmy audytorskiej;
- 2) badań ustawowych przeprowadzonych przez firmę audytorską;

- 3) sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego, skonsolidowanych sprawozdań finansowych tych jednostek oraz sprawozdań finansowych podmiotów wchodzących w skład grupy kapitałowej jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 107. 1. Zakres kontroli, o których mowa w art. 101 ust. 1, obejmuje:

- 1) ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie kontrolowanym, w tym ocenę polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości tego podmiotu zapewniających przestrzeganie przez biegłych rewidentów i firmę audytorską:
 - a) mających zastosowanie standardów badania i kontroli jakości,
 - b) wymogów w zakresie etyki i niezależności określonych ustawą, zasadami etyki zawodowej oraz art. 4 i art. 5 rozporządzenia nr 537/2014,
 - c) innych mających zastosowanie przepisów prawa i wynikających z nich obowiązków;
- 2) testy zgodności procedur i przegląd aktów badań rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych w celu zweryfikowania skuteczności systemu wewnętrznej kontroli jakości;
- 3) w związku z ustaleniami dokonanymi na podstawie pkt 1 i 2, ocenę zawartości przynajmniej ostatniego sporządzonego, rocznego sprawozdania z przejrzystości zamieszczonego na stronie internetowej podmiotu kontrolowanego;
- 4) ocenę zgodności wybranej do kontroli dokumentacji badania z obowiązującymi przepisami prawa, wymogami standardów badania, kontroli jakości oraz wymaganiami z zakresu etyki i niezależności;
- 5) ocenę ilości i jakości wykorzystanych zasobów osobowych, rzeczowych i finansowych do przeprowadzenia badania, w tym ocenę przestrzegania wymagań w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, o którym mowa w art. 6 pkt 2, na podstawie analizy wybranej dokumentacji badania oraz odpowiednich polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości podmiotu kontrolowanego w tym zakresie;
- 6) ocenę zgodności z przepisami prawa wynagrodzenia za badanie oraz inne usługi, naliczonego i wypłaconego kluczowemu biegłemu rewidentowi, członkom zespołu wykonującego zlecenie oraz podmiotowi kontrolowanemu lub innemu podmiotowi, z którego usług w trakcie badania korzystał kluczowy biegły rewident lub podmiot kontrolowany, na podstawie analizy wybranych akt badań i odpowiednich polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości podmiotu kontrolowanego w tym zakresie;

7) ocenę zgodności działalności podmiotu kontrolowanego z przepisami ustawy i rozporządzenia nr 537/2014.

2. Akta badań, podlegające sprawdzeniu podczas kontroli, wybiera się na podstawie analizy ryzyka nieprawidłowego przeprowadzenia badania ustawowego.

3. Podczas kontroli sprawdzeniu może podlegać również dokumentacja z wykonania usług innych niż badanie ustawowe w celu zweryfikowania wpływu tych usług na jakość badania ustawowego.

4. Podczas kontroli osoba kontrolująca dokonuje przeglądu metodyki wykorzystywanej do przeprowadzania badań ustawowych przez firmę audytorską.

Art. 108. 1. Wszczęcie kontroli następuje przez doręczenie podmiotowi kontrolowanemu upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego oraz okazanie dokumentu potwierdzającego tożsamość.

2. Upoważnienie zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej;
- 2) oznaczenie organu przeprowadzającego kontrolę;
- 3) datę i miejsce wystawienia;
- 4) imię i nazwisko osoby kontrolującej oraz numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 5) wskazanie podmiotu kontrolowanego;
- 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli;
- 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli;
- 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji;
- 9) pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu kontrolowanego, w tym pouczenie o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu.

3. Zmiana zakresu przedmiotowego kontroli oraz osoby upoważnionej do przeprowadzenia kontroli wymaga wystawienia nowego upoważnienia.

Art. 109. 1. Osoba kontrolująca ma prawo:

- 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń podmiotu kontrolowanego;
- 2) wglądu do wszelkich dokumentów podmiotu kontrolowanego;
- 3) sporządzania uwierzytelnionych kopii, odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli;

- 4) wglądu do danych zawartych w systemie teleinformatycznym podmiotu kontrolowanego oraz sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w postaci elektronicznej;
- 5) żądania udzielania ustnych lub pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą, w formie i terminie przez nią wyznaczonym, oraz zapewnienia terminowego udzielania wyjaśnień przez pracowników podmiotu kontrolowanego;
- 6) żądania zapewnienia warunków i środków będących w dyspozycji podmiotu kontrolowanego niezbędnych do sprawnego przeprowadzania kontroli;
- 7) żądania zapewnienia nienaruszalności zabezpieczonych przez osobę kontrolującą materiałów pozostawionych na przechowanie w podmiocie kontrolowanym.

2. Koszty sporządzenia kopii dokumentów lub wyciągów z danych zawartych w systemie teleinformatycznym, o których mowa w ust. 1, ponosi podmiot kontrolowany.

3. Osoba kontrolująca ma także prawo do żądania udzielenia informacji, w tym przekazania dokumentów, związanych z badaniami ustawowymi jednostek zainteresowania publicznego przeprowadzonymi przez podmiot kontrolowany od:

- 1) badanych przez podmiot kontrolowany jednostek zainteresowania publicznego, ich jednostek powiązanych i stron z nimi powiązanych;
- 2) stron trzecich, którym podmiot kontrolowany przeprowadzający badanie ustawowe zlecił określone czynności w ramach podwykonawstwa;
- 3) innych osób uczestniczących w czynnościach biegłego rewidenta wykonywanych w ramach badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego;
- 4) osób będących stroną powiązaną z biegłym rewidentem lub podmiotem kontrolowanym.

Art. 110. 1. Do osoby kontrolującej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące wyłączenia pracownika.

2. Osoba kontrolująca może być wyłączona również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności.

3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w toku kontroli, osoba kontrolująca powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego.

4. Wyłączona osoba kontrolująca podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego.

5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia Komisja Nadzoru Audytowego z urzędu albo na wniosek podmiotu kontrolowanego lub na wniosek osoby kontrolującej.

6. Komisja Nadzoru Audytowego, postanawiając o wyłączeniu osoby kontrolującej, upoważnia do wykonywania kontroli inną osobę kontrolującą.

Art. 111. 1. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego lub w miejscu wykonywania działalności, w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez podmiot kontrolowany.

2. Podmiot kontrolowany lub upoważniona przez niego osoba ma prawo uczestniczyć w czynnościach kontrolnych.

3. W okresie trwania kontroli podmiot kontrolowany wypełnia obowiązki, o których mowa w art. 109, w terminach i formach wskazanych przez osobę kontrolującą.

Art. 112. 1. Dowodami, na podstawie których dokonuje się ustaleń kontroli, są:

- 1) dokumenty;
- 2) dane i informacje umieszczone w systemach teleinformatycznych podmiotu kontrolowanego;
- 3) ustne lub pisemne wyjaśnienia w zakresie objętym kontrolą;
- 4) oświadczenia osób trzecich;
- 5) wyniki oględzin;
- 6) inne materiały, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.

2. Informacje pisemne sporządzane przez podmiot kontrolowany na potrzeby przeprowadzanej kontroli są opatrzone czytelnym podpisem osoby sporządzającej. W przypadku odmowy podpisania, osoba kontrolująca sporządza adnotację.

3. Zgodność z oryginałem odpisów, kserokopii i wyciągów z dokumentów potwierdza osoba upoważniona do reprezentowania podmiotu kontrolowanego.

4. W razie niebezpieczeństwa utraty dowodów osoba kontrolująca może wskazać sposób zabezpieczenia dowodów przez przechowywanie ich w siedzibie lub miejscu wykonywania działalności przez podmiot kontrolowany w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu.

5. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje osoba kontrolująca.

Art. 113. 1. Kontrola zostaje zakończona z dniem doręczenia podmiotowi kontrolowanemu zawiadomienia o jej zakończeniu.

2. Protokół kontroli osoba kontrolująca sporządza w terminie 30 dni roboczych od dnia zakończenia kontroli.

3. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres podmiotu kontrolowanego;
- 2) wskazanie jednostek organizacyjnych podmiotu kontrolowanego objętych kontrolą;
- 3) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób kontrolujących;
- 4) datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz wzmianki o jego zmianach;
- 5) określenie przedmiotowego zakresu kontroli;
- 6) określenie dnia rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 7) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w trakcie przeprowadzania kontroli;
- 8) opis wykonanych czynności kontrolnych oraz ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz ich zakres, w tym opis ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie sprawozdania z przejrzystości;
- 9) opis załączników, z podaniem nazwy każdego załącznika;
- 10) pouczenie podmiotu kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu;
- 11) określenie miejsca i dnia sporządzenia protokołu kontroli.

4. Protokół kontroli podpisują osoby kontrolujące.

Art. 114. 1. Protokół kontroli sporządza się w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden doręcza się podmiotowi kontrolowanemu.

2. Po doręczeniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków.

3. Oczywiście omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje osoba kontrolująca, parafując sprostowania. Komisja Nadzoru Audytowego o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie podmiot kontrolowany.

Art. 115. 1. W terminie 14 dni roboczych od dnia doręczenia protokołu kontroli podmiot kontrolowany może zgłosić Komisji Nadzoru Audytowego pisemne, umotywowane zastrzeżenia do treści protokołu.

2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje podmiot kontrolowany w terminie 14 dni roboczych od dnia ich otrzymania.

3. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń w terminie wskazanym w ust. 1 przyjmuje się, że podmiot kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli.

Art. 116. 1. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli nieprawidłowości, Komisja Nadzoru Audytowego podejmuje następujące działania pokontrolne:

- 1) kieruje do podmiotu kontrolowanego zalecenia wraz z określeniem odpowiedniego terminu umożliwiającego ich realizację; w przypadku zaleceń dotyczących systemu wewnętrznej kontroli jakości termin ich realizacji nie może przekraczać 12 miesięcy;
- 2) może wszcząć postępowanie wyjaśniające lub dochodzenie dyscyplinarne lub złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jeżeli istnieją do tego podstawy;
- 3) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, o których mowa w art. 175 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego wszczyna wobec podmiotu kontrolowanego postępowanie administracyjne.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, osoby kontrolujące dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia zawierają w raporcie z realizacji zaleceń sporządzanym przez Komisję Nadzoru Audytowego. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3.

Art. 117. Komisja Nadzoru Audytowego kieruje do podmiotu kontrolowanego raport z kontroli zawierający główne ustalenia i wnioski z kontroli, w tym zalecenia, o których mowa w art. 116 ust. 1 pkt 1, a także informacje o planowanych działaniach pokontrolnych, o których mowa w art. 116 ust. 1 pkt 2 lub 3.

Art. 118. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może przeprowadzać kontrole tematyczne w firmach audytorskich, w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego.

2. Kontrola tematyczna jest prowadzona, na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego, przez kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego.

3. W trakcie kontroli tematycznych kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego mogą korzystać z pomocy ekspertów, o których mowa w art. 104. Przepisy art. 101 ust. 4 i art. 105 stosuje się odpowiednio.

4. Zakres kontroli tematycznych może obejmować wybrane zagadnienia, o których mowa w art. 107 ust. 1.

5. Podmiot kontrolowany jest obowiązany udzielać wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą tematyczną, w postaci i terminie wyznaczonych

przez osobę kontrolującą. Jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli, kontrola tematyczna może być prowadzona w siedzibie Komisji Nadzoru Audytowego.

6. Z kontroli tematycznych Komisja Nadzoru Audytowego sporządza sprawozdanie zawierające ogólne ustalenia i wnioski z kontroli tematycznych wraz ze wskazaniem działań zaradczych, jakie firmy audytorskie powinny podjąć, w związku z ustaleniami zidentyfikowanymi w sprawozdaniu.

7. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 6, jest publikowane na stronie internetowej Komisji Nadzoru Audytowego.

8. Do kontroli tematycznych przepisy art. 108, art. 109 ust. 1, art. 110, art. 112 i art. 113 ust. 1 stosuje się.

Art. 119. 1. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach może być przeprowadzona kontrola w firmach audytorskich w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, zwana dalej „kontrolą doraźną KNA”.

2. Przedmiotem kontroli doraźnej KNA jest wyjaśnienie, czy nieprawidłowości, o których powzięto informację, mają miejsce. Zakres kontroli doraźnej KNA może obejmować wszystkie lub wybrane zagadnienia, o których mowa w art. 107 ust. 1.

3. Kontrola doraźna KNA jest prowadzona przez kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego, na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego.

4. W trakcie kontroli doraźnych KNA kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego mogą korzystać z pomocy ekspertów, o których mowa w art. 104. Przepisy art. 101 ust. 4 i art. 105 stosuje się odpowiednio.

5. Podmiot kontrolowany jest obowiązany udzielać wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień, w tym przekazywać dokumenty, w zakresie objętym kontrolą doraźną KNA, w wyznaczonych postaci i terminie. Jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli, kontrola doraźna KNA może być prowadzona w siedzibie organu kontroli.

6. Przekazanie na potrzeby przeprowadzanej kontroli doraźnej KNA informacji, stanowiących tajemnice ustawowo chronione, nie stanowi naruszenia tych tajemnic.

7. Do kontroli doraźnych KNA przepisy art. 108, art. 109 ust. 1 i 3, art. 110 i art. 112–117 stosuje się.

Art. 120. Minister właściwy do spraw finansów publicznych jest organem właściwym w sprawach:

- 1) skarg i wniosków, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego,
 - 2) petycji, o których mowa w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. poz. 1195 oraz z 2016 r. poz. 1579)
- dotyczących działalności Komisji Nadzoru Audytowego oraz sprawowanego nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2.

Art. 121. 1. W ramach sprawowania nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 82, Komisji Nadzoru Audytowego przysługuje prawo do uczestnictwa, za pośrednictwem swoich przedstawicieli, w posiedzeniach organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć na Krajową Izbę Biegłych Rewidentów karę pieniężną w wysokości 10 000 zł, jeżeli organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów:

- 1) nie podejmuje w wyznaczonym terminie uchwały, o podjęcie której Komisja Nadzoru Audytowego zwróciła się w trybie art. 99;
- 2) nie realizuje zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Audytowego rocznego planu kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1;
- 3) kontrole Krajowej Komisji Nadzoru w firmach audytorskich są przeprowadzane z naruszeniem przepisów prawa, mogących mieć wpływ na wyniki kontroli.

3. Od decyzji w sprawie nałożenia kary pieniężnej przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, zgodnie z art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

4. Kara pieniężna jest wymagalna w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o jej nałożeniu stała się ostateczna.

5. W sprawach, o których mowa w ust. 2, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów jest reprezentowana przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów. Organ, którego działania lub zaniechania dotyczy postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 2, może przystąpić do postępowania w charakterze strony do czasu zakończenia sprawy w pierwszej instancji.

6. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 4, podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

7. Do kar przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa stosuje się.

8. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje.

Rozdział 8

Komitet audytu i szczególne warunki przeprowadzania badań ustawowych w jednostkach zainteresowania publicznego

Art. 122. 1. W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, który jest komitetem do spraw audytu, o którym mowa w rozporządzeniu nr 537/2014. Członkowie komitetu audytu są powoływani przez radę nadzorczą, inny organ nadzorczy lub kontrolny spośród członków tego organu.

2. Jednostki, których jedyna działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach, o których mowa w art. 2 pkt 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonującego dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam (Dz. Urz. UE L 149 z 30.04.2004, str. 307, z późn. zm.⁸⁾), nie mają obowiązku posiadania komitetu audytu. Jednostki te podają do publicznej wiadomości przyczyny, które powodują, że w ich przypadku nie jest właściwe posiadanie komitetu audytu lub innego organu nadzorczego, któremu właściwe byłoby powierzenie funkcji komitetu audytu.

3. W przypadku otwartych funduszy emerytalnych, dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz podmiotów, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. h, funkcje komitetu audytu pełni komitet audytu powołany odpowiednio przez powszechne towarzystwo emerytalne lub towarzystwo funduszy inwestycyjnych będące organem danego funduszu.

4. W przypadku:

- 1) banków spółdzielczych,
- 2) jednostek samorządu terytorialnego będących jednostkami zainteresowania publicznego,
- 3) podmiotów, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. d i e,

⁸⁾ Zmiany tekstu wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 337 z 05.12.2006, str. 17, Dz. Urz. UE L 61 z 28.02.2007, str. 24, Dz. Urz. UE L 340 z 19.12.2008, str. 17, Dz. Urz. UE L 103 z 13.04.2012, str. 13, Dz. Urz. UE L 150 z 09.06.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 256 z 22.09.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 177 z 28.06.2013, str. 14, Dz. Urz. UE L 213 z 08.08.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 253 z 25.09.2013, str. 36, Dz. Urz. UE L 249 z 25.09.2015, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 58 z 04.03.2016, str. 13.

4) jednostek zainteresowania publicznego, innych niż wymienione w pkt 1–3 oraz niebędących podmiotami, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. g–j, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:

- a) 17 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
 - b) 34 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
 - c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty
- sprawowanie funkcji komitetu audytu w celu wykonywania obowiązków komitetu audytu określonych w niniejszej ustawie, ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i rozporządzeniu nr 537/2014 może zostać powierzone radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorczemu lub kontrolnemu jednostki zainteresowania publicznego.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, przepisy art. 123 ust. 1, 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 123. 1. W skład komitetu audytu wchodzi przynajmniej 3 członków. Przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

2. Do członków komitetów audytu działających w jednostkach zainteresowania publicznego będących jednostkami samorządu terytorialnego przepisu ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się.

3. Większość członków komitetu audytu, w tym jego przewodniczący, jest niezależna od danej jednostki zainteresowania publicznego. Uznaje się, że członek komitetu audytu jest niezależny od danej jednostki zainteresowania publicznego, jeżeli spełnia następujące kryteria:

- 1) nie należy ani w ciągu ostatnich 5 lat nie należał do kadry kierowniczej wysokiego szczebla, w tym nie jest ani nie był członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej;
- 2) nie jest ani nie był w ciągu ostatnich 3 lat pracownikiem danej jednostki zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej, z wyjątkiem sytuacji gdy członkiem komitetu audytu jest pracownik nienależący do kadry kierowniczej wysokiego szczebla, który został wybrany do rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego danej jednostki zainteresowania publicznego jako przedstawiciel pracowników;

- 3) nie sprawuje kontroli, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 lit. a–e ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, lub nie reprezentuje osób lub podmiotów sprawujących kontrolę nad daną jednostką zainteresowania publicznego;
- 4) nie otrzymuje lub nie otrzymał dodatkowego wynagrodzenia, w znacznej wysokości, od danej jednostki zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej, z wyjątkiem wynagrodzenia, jakie otrzymał jako członek rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, w tym komitetu audytu;
- 5) nie utrzymuje ani w ciągu ostatniego roku nie utrzymywał istotnych stosunków gospodarczych z daną jednostką zainteresowania publicznego lub z jednostką z nią powiązaną, bezpośrednio lub będąc właścicielem, współnikiem, akcjonariuszem, członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, lub osobą należącą do kadry kierowniczej wyższego szczebla, w tym członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego podmiotu utrzymującego takie stosunki;
- 6) nie jest i w ciągu ostatnich 2 lat nie był:
 - a) właścicielem, współnikiem, akcjonariuszem obecnej lub poprzedniej firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej, lub
 - b) członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego obecnej lub poprzedniej firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego, lub
 - c) pracownikiem lub osobą należącą do kadry kierowniczej wyższego szczebla, w tym członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego w obecnej lub poprzedniej firmie audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej, lub
 - d) inną osobą fizyczną, z której usług korzystała lub którą nadzorowała obecna lub poprzednia firma audytorska lub biegły rewident działający w jej imieniu;
- 7) nie jest członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego jednostki, w której członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego jest członek zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego;
- 8) nie jest członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego danej jednostki zainteresowania publicznego dłużej niż 12 lat;
- 9) nie jest małżonkiem, osobą pozostającą we wspólnym pożyciu, krewnym lub powinowatym w linii prostej, a w linii bocznej do czwartego stopnia – członka zarządu

lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego lub osoby, o której mowa w pkt 1–8;

- 10) nie pozostaje w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli z członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego lub z osobą, o której mowa w pkt 1–8.

4. Dodatkowe wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 4:

- 1) obejmuje udział w systemie przydziału opcji na akcje lub w innym systemie wynagradzania za wyniki;
- 2) nie obejmuje otrzymywania kwot wynagrodzenia w stałej wysokości w ramach planu emerytalnego (w tym wynagrodzenia odroczonego) z tytułu wcześniejszej pracy w danej jednostce zainteresowania publicznego w przypadku, gdy warunkiem wypłaty takiego wynagrodzenia nie jest kontynuacja zatrudnienia w danej jednostce zainteresowania publicznego.

5. Członkowie komitetu audytu posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego. Warunek ten uznaje się za spełniony, gdy przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży lub poszczególni członkowie w określonych zakresach posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży.

6. Przewodniczący komitetu audytu jest powoływany przez członków komitetu audytu lub przez radę nadzorczą lub inny organ nadzorczy lub kontrolny jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 124. 1. Do zadań komitetu audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie:
 - a) procesu sprawozdawczości finansowej,
 - b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego w zakresie sprawozdawczości finansowej,
 - c) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;
- 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;

- 3) informowanie rady nadzorczej, innego organu nadzorczego lub kontrolnego jednostki zainteresowania publicznego o wynikach badania oraz wyjaśnienie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego, a także jaka była rola komitetu audytu w procesie badania;
- 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w jednostce zainteresowania publicznego;
- 5) opracowanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
- 6) opracowanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem, w tym usług, o których mowa w art. 130;
- 7) określenie procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego;
- 8) przedstawianie radzie nadzorczej, innemu organowi nadzorcemu lub organowi, o którym mowa w art. 66 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, rekomendacji, o której mowa w art. 16 rozporządzenia nr 537/2014, zgodnie z politykami, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6;
- 9) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego.

2. Komitet audytu może, bez pośrednictwa rady nadzorczej, żądać udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów niezbędnych do wykonania zadań, o których mowa w ust. 1.

3. Komitet audytu może żądać, aby kluczowy biegły rewident omówił z komitetem audytu, zarządem lub innym organem zarządzającym, radą nadzorczą lub innym organem nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego, lub kluczowy biegły rewident może żądać omówienia z komitetem audytu, zarządem lub innym organem zarządzającym, radą nadzorczą lub innym organem nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego kluczowych kwestii wynikających z badania, które zostały wymienione w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu audytu.

Art. 125. Sprawozdanie dodatkowe, o którym mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 537/2014, przedkłada się również radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorcemu, a także zarządowi lub innemu organowi zarządzającemu badanej jednostki zainteresowania

publicznego. Komitet audytu lub organ pełniący jego funkcje może udostępnić sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu odpowiednio walnemu zgromadzeniu, wspólnikom lub właścicielom badanej jednostki.

Art. 126. Firma audytorska opracowuje politykę kontroli jakości wykonania zlecenia przez niezależnego biegłego rewidenta w odniesieniu do badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego.

Art. 127. Jeżeli w jednostce zainteresowania publicznego wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania jej sprawozdania finansowego dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe, jednostka ta informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego.

Art. 128. 1. Maksymalny czas nieprzerwanego trwania zleceń badania ustawowego, o których mowa w art. 17 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia nr 537/2014, przeprowadzonych przez tę samą firmę audytorską lub firmę audytorską powiązaną z tą firmą audytorską lub jakiegokolwiek członka sieci działającej w państwach Unii Europejskiej, do której należą te firmy audytorskie, nie może przekraczać 5 lat.

2. Kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 5 lat.

3. Kluczowy biegły rewident może ponownie przeprowadzać badanie ustawowe w jednostce, o której mowa w ust. 2, po upływie co najmniej 3 lat od zakończenia ostatniego badania ustawowego.

Art. 129. 1. W przypadku gdy bank spółdzielczy jest członkiem związku rewizyjnego i powierza przeprowadzenie badania ustawowego sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy temu związkowi rewizyjnemu, do badania ustawowego banku spółdzielczego, innego niż bank zrzeszający lub innego niż bank spółdzielczy będący dużą jednostką zainteresowania publicznego, nie stosuje się przepisów art. 4, art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 537/2014 w zakresie spełnienia wymogów określonych w art. 4 rozporządzenia nr 537/2014 oraz art. 6 ust. 1 lit. b, art. 16 oraz art. 17 ust.1, 3 i 5–8 rozporządzenia nr 537/2014.

2. Warunkiem przeprowadzenia badania ustawowego sprawozdania finansowego banku spółdzielczego przez związek rewizyjny na podstawie ust. 1 jest zachowanie przez biegłych rewidentów przeprowadzających takie badanie oraz osoby mogące wywierać wpływ na to badanie wymogów niezależności określonych w ustawie. Przepis art. 65 stosuje się.

Art. 130. Dopuszcza się świadczenie na rzecz badanej jednostki zainteresowania publicznego, jej jednostki dominującej lub jednostek przez nią kontrolowanych usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a ppkt (i) oraz (iv)–(vii) oraz lit. f rozporządzenia nr 537/2014, z wyłączeniem usług wyceny wartości aktywów funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 5 ust. 3 lit. a–c rozporządzenia nr 537/2014. W przypadku świadczenia tych usług limit, o którym mowa w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 537/2014, ulega obniżeniu do 50%.

Art. 131. Komisja Nadzoru Audytowego może, na wniosek firmy audytorskiej, zwolnić, w drodze decyzji administracyjnej, firmę z wymogów określonych w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 537/2014 w odniesieniu do badanej jednostki zainteresowania publicznego na okres nie dłuższy niż 2 lata obrotowe, biorąc pod uwagę:

- 1) zagrożenia dla niezależności firmy audytorskiej;
- 2) zastosowane przez firmę audytorską dodatkowe zabezpieczenia do ograniczenia tych zagrożeń;
- 3) ważny interes firmy audytorskiej lub badanej jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 132. W przypadku przeprowadzania badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego firma audytorska niezwłocznie przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego informacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 akapit pierwszy lit. c rozporządzenia nr 537/2014.

Rozdział 9

Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów

Oddział 1

Postępowanie dyscyplinarne

Art. 133. 1. Biegły rewident podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego.

2. Przewinienie dyscyplinarne polega na naruszeniu przez biegłego rewidenta:

- 1) przepisów prawa dotyczących wykonywania zawodu, zasad etyki zawodowej, niezależności lub krajowych standardów wykonywania zawodu;
- 2) przepisów dotyczących realizacji obowiązków związanych z przynależnością do samorządu zawodowego biegłych rewidentów;

- 3) przepisów dotyczących prowadzenia działalności w formie firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42, w tym jako wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej lub komandytowej;
- 4) przepisów dotyczących pełnienia funkcji w organach zarządzających lub nadzorczych firm audytorskich.

3. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne.

Art. 134. 1. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza, w sprawie czynu, za który na biegłego rewidenta wpisanego na listę firm audytorskich, o którym mowa w art. 42 pkt 1, może zostać nałożona kara administracyjna, o której mowa w art. 176 ust. 1.

2. Jeżeli biegły rewident, o którym mowa w ust. 1, został skreślony z listy firm audytorskich, można wszcząć lub wznowić postępowanie dyscyplinarne w odniesieniu do czynu, o którym mowa w ust. 1.

3. Biegły rewident, który został skreślony z listy firm audytorskich, nie podlega wpisowi na tę listę do czasu prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego dotyczącego czynu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli postępowanie dyscyplinarne jest w toku lub zostanie wszczęte w terminie 3 miesięcy od dnia skreślenia biegłego rewidenta z listy firm audytorskich.

Art. 135. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynęło 5 lat.

2. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje z upływem 5 lat od zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli przed upływem tego okresu biegłemu rewidentowi zostanie ogłoszone lub doręczone postanowienie o przedstawieniu zarzutów.

3. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie przewinienia dyscyplinarnego nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane za ten czyn w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137) albo w ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.⁹⁾) dla tego przestępstwa.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1036, 1149, 1247 i 1304, z 2014 r. poz. 312, 1215 i 1328, z 2015 r. poz. 396, 1269, 1479, 1649, 1712, 1855 i 1932 oraz z 2016 r. poz. 178, 437, 1052 i 1228.

Art. 136. 1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe za ten sam czyn.

2. Postępowanie dyscyplinarne może być zawieszone do czasu ukończenia postępowania karnego.

Art. 137. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) dochodzenie dyscyplinarne;
- 2) postępowanie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym oraz postępowanie odwoławcze od orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne.

Art. 138. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające;
- 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne;
- 3) jest oskarżycielem w postępowaniu, o którym mowa w art. 137 pkt 2.

Art. 139. 1. W przypadku gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego wszczyna się dochodzenie dyscyplinarne.

2. Dochodzenie dyscyplinarne może zostać wszczęte z urzędu lub na skutek zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

3. W terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego zawiadamia się:

- 1) osobę lub inny podmiot, który złożył zawiadomienie;
- 2) biegłego rewidenta, którego dotyczy zawiadomienie.

Art. 140. 1. W przypadku gdy zachodzi potrzeba dokonania dodatkowych ustaleń lub uzupełnienia danych w celu stwierdzenia, czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, dochodzenie dyscyplinarne może być poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym.

2. Postępowania wyjaśniającego nie wszczyna się w przypadku, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia złoży:

- 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów;
- 2) Krajowa Komisja Nadzoru;
- 3) Komisja Nadzoru Audytowego;
- 4) Komisja Nadzoru Finansowego;
- 5) Minister Sprawiedliwości.

3. Przepis art. 139 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. Postępowanie wyjaśniające powinno być zakończone nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia, a w uzasadnionych przypadkach może zostać przedłużone na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy jednak niż 2 miesiące.

5. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego wydaje się postanowienie o jego zamknięciu, które nie wymaga uzasadnienia, oraz

- 1) postanowienie o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego albo
- 2) postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego.

6. Na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego oraz na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego osobie lub podmiotowi, który złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia, służy zażalenie.

Art. 141. 1. Stronami w dochodzeniu dyscyplinarnym są obwiniony, pokrzywdzony oraz podmiot, który miał prawo przystąpienia do postępowania w charakterze strony i z tego prawa skorzystał.

2. Obwinionym jest biegły rewident, co do którego wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów.

3. Pokrzywdzonym jest osoba lub podmiot, których dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone przewinieniem dyscyplinarnym.

Art. 142. 1. Postanowienie o przedstawieniu zarzutów wraz z uzasadnieniem można doręczyć biegłemu rewidentowi na piśmie, co zastępuje ogłoszenie.

2. Organy, o których mowa w art. 140 ust. 2, w sprawach, w których złożyły zawiadomienie, mogą wstąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony, nie później jednak niż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej.

3. Komisja Nadzoru Audytowego może przystąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony na każdym etapie postępowania.

Art. 143. Komisji Nadzoru Audytowego lub osobom przez nią upoważnionym przysługuje na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego prawo wglądu do akt, żądania sporządzenia i doręczenia kopii akt postępowania i żądania informacji o wynikach tego postępowania, jak również prawo żądania doręczenia prawomocnych orzeczeń lub postanowień wraz z aktami sprawy.

Art. 144. W trakcie dochodzenia dyscyplinarnego obwiniony może składać wyjaśnienia pisemnie lub ustnie.

Art. 145. 1. Obwiniony może ustanowić jednocześnie nie więcej niż trzech obrońców spośród biegłych rewidentów, adwokatów lub radców prawnych.

2. Strona niebędąca oskarżycielem może ustanowić jednocześnie nie więcej niż trzech pełnomocników spośród biegłych rewidentów, adwokatów lub radców prawnych.

3. W przypadku organów, o których mowa w art. 140 ust. 2, pełnomocników można ustanowić również spośród pracowników tych organów lub pracowników urzędów obsługujących te organy.

Art. 146. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w terminie 14 dni od dnia zamknięcia dochodzenia dyscyplinarnego sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

Art. 147. 1. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej w pierwszej instancji orzeka Krajowy Sąd Dyscyplinarny.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje zażalenia na postanowienia, o których mowa w art. 140 ust. 6.

3. Postanowienie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wydane w wyniku rozpoznania zażalenia, o którym mowa w ust. 2, nie podlega zaskarżeniu.

4. Na rozprawie Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym.

Art. 148. 1. W postępowaniu przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym stronami są oskarżyciel, obwiniony, a także podmioty, które przystąpiły do postępowania w charakterze strony.

2. W postępowaniu przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym pokrzywdzony może, do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej, złożyć oświadczenie o przystąpieniu do postępowania w charakterze strony.

Art. 149. Przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o ukaranie wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim obwinionego oraz jego obrońcę, oskarżyciela, pokrzywdzonego, strony i ich pełnomocników oraz Komisję Nadzoru Audytowego.

Art. 150. 1. Rozprawa przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym jest jawna, chyba że jawność rozprawy zagraża ujawnieniu tajemnicy zawodowej biegłych rewidentów albo zachodzą inne wymagane przepisami prawa przyczyny wyłączenia jawności.

2. W toku postępowania dyscyplinarnego korespondencja może być doręczana, za zgodą stron, także za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2016 r. poz. 1030 i 1579). W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.

Art. 151. 1. Niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę lub posiedzenie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego lub na wezwanie organu prowadzącego dochodzenie dyscyplinarne nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwią oni swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed organem prowadzącym dochodzenie dyscyplinarne, albo Krajowy Sąd Dyscyplinarny lub organ prowadzący dochodzenie dyscyplinarne z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną.

2. Za należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym lub na wezwanie organu prowadzącego dochodzenie dyscyplinarne rozumie się wskazanie i uprawdopodobnienie wyjątkowych przyczyn, zaś w przypadku choroby, przedstawienie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie dyscyplinarne.

3. Karę za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, za odmowę zeznań lub przyrzeczenia nakłada na świadka lub biegłego, na wniosek Krajowego Sądu Dyscyplinarnego lub Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego, sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego. Świadek lub biegły nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia.

4. Przymusowe doprowadzenie świadka zarządza, na wniosek Krajowego Sądu Dyscyplinarnego lub Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego, sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka.

Art. 152. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym rozstrzygnięcia zapadają w formie orzeczeń lub postanowień. Orzeczenie może być wydane na rozprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Orzeczenia wydanego pod nieobecność obwinionego lub jego obrońcy nie uważa się za zaoczne.

Art. 153. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym mogą zostać orzeczone następujące kary:

- 1) upomnienie nakazujące zaprzestanie określonego postępowania i powstrzymanie się od niego w przyszłości;
- 2) kara pieniężna;
- 3) zakaz przeprowadzania badań;
- 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 5) zakaz wykonywania zawodu biegłego rewidenta;
- 6) zakaz pełnienia funkcji w organach zarządzających lub nadzorczych firm audytorskich lub jednostek zainteresowania publicznego;
- 7) skreślenie z rejestru biegłych rewidentów.

2. Orzekając jedną z kar, o których mowa w ust. 1, orzeka się również o nakazie podania do publicznej wiadomości imienia i nazwiska osoby fizycznej, na którą nałożono karę wraz z numerem, pod którym osoba ta jest lub była wpisana do rejestru biegłych rewidentów, chyba że podanie do publicznej wiadomości jej imienia i nazwiska będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego przewinienia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę obwinionemu, pokrzywdzonemu, innym stronom postępowania dyscyplinarnego, firmie audytorskiej, w imieniu której biegły rewident świadczył swoje usługi, jednostce, dla której biegły rewident świadczył swoje usługi, lub organom, o których mowa w art. 140 ust. 2. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej.

3. Jako kara dodatkowa może zostać orzeczony zakaz zajmowania stanowiska kontrolera jakości wykonania zlecenia lub pełnienia funkcji osoby odpowiedzialnej za system wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej.

4. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wymierza się do kwoty 250 000 zł.

5. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3–6 i w ust. 3, orzeka się na okres od roku do 3 lat.

6. Kara, o której mowa w ust. 1 pkt 6, może zostać orzeczona samoistnie, jak również obok kar, o których mowa w ust. 1 pkt 1–5 i 7.

7. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne związane było z badaniem ustawowym, orzekając nałożenie kary określonej w ust. 1, stwierdza się również, czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa w art. 77 oraz w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014.

Art. 154. 1. Ustalając rodzaj i wymiar kary bierze się pod uwagę w szczególności wagę naruszenia i czas jego trwania, stopień winy obwinionego, sytuację finansową obwinionego, wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych dochodów obwinionego, kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych, w zakresie, w jakim można je ustalić, stopień współpracy obwinionego z organami prowadzącymi postępowanie dyscyplinarne.

2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny może umorzyć postępowanie w wypadkach mniejszej wagi.

Art. 155. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień, wymierza się karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną.

2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) kara upomnienia nie podlega łączeniu z karą pieniężną;
- 2) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i kwoty 250 000 zł, a także nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych;
- 3) kary zakazu:
 - a) przeprowadzania badań,
 - b) wykonywania czynności rewizji finansowej,
 - c) zakazu wykonywania zawodu biegłego rewidenta– nie podlegają łączeniu z karami upomnienia i karą pieniężną.

3. Przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych, o których mowa w ust. 2, i karze skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, wymierza się karę łączną skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, a w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych, karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w ust. 2 pkt 2.

4. Kara zakazu pełnienia funkcji w organach:

- 1) zarządzających lub nadzorczych firm audytorskich,
 - 2) jednostek zainteresowania publicznego
- nie podlega łączeniu z karami określonymi w art. 153 ust. 1.

5. W przypadku gdy obwiniony popełnił dwa lub więcej przewinień dyscyplinarnych, zanim zapadło pierwsze, choćby nieprawomocne, orzeczenie co do któregośkolwiek z nich, wydaje się orzeczenie łączne, o ile orzeczone kary podlegają łączeniu według zasad przewidzianych w ust. 2.

6. Jeżeli jedna z podlegających łączeniu kar została wydana w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1, sądem właściwym do wydania wyroku łącznego jest sąd, który jako ostatni wydał podlegający łączeniu wyrok skazujący w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1.

Art. 156. 1. Orzeczenie oraz postanowienie kończące postępowanie dyscyplinarne sporządza się i doręcza z urzędu stronom wraz z uzasadnieniem w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

2. Uzasadnienia nie sporządza się z urzędu w sprawach, w których uwzględniono wniosek oskarżyciela o wydanie orzeczenia i wymierzenie uzgodnionej z obwinionym kary bez przeprowadzenia rozprawy lub wniosek obwinionego o wydanie orzeczenia i wymierzenie mu określonej kary. Orzeczenie doręcza się z urzędu stronom.

3. Orzeczenia oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1 i 2, doręcza się Komisji Nadzoru Audytowego wraz z uzasadnieniem, o ile zostało sporządzone.

Art. 157. 1. Od wydanego przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne stronom przysługuje odwołanie, chyba że ustawa lub przepisy, o których mowa w art. 164 pkt 1, stanowią inaczej.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może wnieść odwołanie od orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne wydanego przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny także wówczas, gdy nie działała w charakterze strony. Wnosząc odwołanie, Komisja Nadzoru Audytowego wstępuje do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony.

3. Termin do wniesienia odwołania wynosi 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem.

4. Odwołanie podlega rozpoznaniu przez sąd apelacyjny właściwy ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego.

5. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

Art. 158. 1. Krajowy Sąd Dyscyplinarny niezwłocznie przesyła odpis prawomocnego orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego.

2. Wykonanie kar orzeczonych w postępowaniu dyscyplinarnym należy do Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

3. Z chwilą uprawomocnienia się orzeczenie nakładające karę, o której mowa w art. 153 ust. 1 pkt 7, wywołuje skutek w postaci skreślenia biegłego rewidenta z rejestru.

4. Odpis prawomocnego orzeczenia o nałożonej w postępowaniu dyscyplinarnym karze dołącza się do akt osobowych biegłego rewidenta.

Art. 159. 1. Kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym ulegają zatarciu po upływie:

- 1) 5 lat od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę upomnienia stało się prawomocne,
- 2) 5 lat od dnia, w którym kara pieniężna została wykonana,
- 3) 5 lat od końca okresu, w którym kary, o których mowa w art. 153 ust. 1 pkt 3–6 i art. 153 ust. 3, obowiązywały,
- 4) 10 lat od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę skreślenia z rejestru biegłych rewidentów stało się prawomocne

– jeżeli w tym czasie biegły rewident nie został ukarany za popełnienie przewinienia dyscyplinarnego lub jeżeli nie zostało przeciwko niemu wszczęte postępowanie dyscyplinarne.

2. Z chwilą zatarcia, o którym mowa w ust. 1, Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów zarządza usunięcie z akt osobowych biegłego rewidenta wzmianki i dokumentów dotyczących ukarania.

3. Osoba, w stosunku do której została orzeczona kara skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, może ponownie ubiegać się o wpis do rejestru biegłych rewidentów po upływie 5 lat od dnia, w którym orzeczenie o skreśleniu z rejestru biegłych rewidentów stało się prawomocne.

Art. 160. 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu dyscyplinarnym stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania, w ramach którego orzeczona została ta kara, stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822 i 1823).

3. W postępowaniu egzekucyjnym mającym na celu wyegzekwowanie należności, o których mowa w ust. 2, czynności przewidziane dla wierzyciela podejmuje Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Art. 161. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Krajowa Izba Biegłych Rewidentów.

2. W przypadku uznania biegłego rewidenta winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się tego biegłego rewidenta.

Art. 162. 1. Członkowie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie orzekania są niezawiśli i podlegają tylko przepisom prawa, krajowym standardom wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz zasadom etyki zawodowej biegłych rewidentów.

2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny jest niezależny w zakresie realizowania zadań w toku postępowania dyscyplinarnego i podlega przepisom prawa, krajowym standardom wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz zasadom etyki zawodowej biegłych rewidentów.

Art. 163. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, po uprawomocnieniu się orzeczenia nakładającego karę, podaje do publicznej wiadomości, bez zbędnej zwłoki, publikując na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, informację o popełnionym przez biegłego rewidenta przewinieniu dyscyplinarnym oraz o orzeczonej za to przewinienie karze.

2. W przypadku orzeczenia na podstawie art. 153 ust. 2, o nakazie podania do publicznej wiadomości imienia i nazwiska osoby fizycznej, na którą nałożono karę, obok informacji, o której mowa w ust. 1, podaniu do publicznej wiadomości podlega również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę, wraz z numerem, pod którym osoba ta jest lub była wpisana do rejestru biegłych rewidentów.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, są publikowane przez 5 lat – licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne.

4. Komisja Nadzoru Audytowego może na swojej stronie internetowej zamieścić informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, lub odesłanie do tych informacji.

Art. 164. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749);
- 2) rozdziałów I–III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Oddział 2

Postępowanie w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego

Art. 165. 1. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłego rewidenta w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, postępowanie dyscyplinarne jest prowadzone wyłącznie przez organy i na zasadach, o których mowa w niniejszym oddziale.

3. Z uwzględnieniem przepisów niniejszego oddziału, w sprawach, o których mowa w ust. 1, przepisy:

- 1) art. 133–136, art. 139, art. 140 ust. 1 i 3–6, art. 141, art. 142 ust. 1, art. 144, art. 145 ust. 1 i 2, art. 150 ust. 2, art. 152, art. 153, art. 154 ust. 1, art. 155, art. 156 ust. 1 i 2, art. 157 ust. 3–5, art. 158 ust. 3 i 4, art. 159 oraz art. 164 stosuje się;
- 2) art. 137, art. 140 ust. 2, art. 142 ust. 2, art. 145 ust. 3, art. 148, art. 149, art. 150 ust. 1, art. 151, art. 154 ust. 2 oraz art. 158 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 166. 1. W sprawach, o których mowa w art. 165 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające;
- 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne, zwane dalej „dochodzeniem”;
- 3) jest oskarżycielem przed sądem.

2. Postępowanie przed sądem obejmuje postępowanie przed sądem, o którym mowa w art. 169, oraz postępowanie przed sądem rozpoznającym odwołanie od orzeczenia lub postanowienia wydanego przez sąd pierwszej instancji.

3. Sąd na rozprawie w pierwszej instancji orzeka w składzie jednego sędziego.

Art. 167. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może upoważnić swojego członka lub pracownika ministerstwa finansów do podejmowania w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego i w ustalonym zakresie działań w toku dochodzenia oraz do reprezentowania Komisji Nadzoru Audytowego w postępowaniu przed sądem.

2. Upoważnienie nie może obejmować:

- 1) wszczęcia dochodzenia;
- 2) odmowy wszczęcia dochodzenia;
- 3) umorzenia dochodzenia;

- 4) przedstawienia zarzutów biegłemu rewidentowi;
- 5) wniesienia do sądu okręgowego wniosku o ukaranie;
- 6) cofnięcia wniosku o ukaranie;
- 7) cofnięcia środka zaskarżenia.

Art. 168. Postępowania wyjaśniającego nie wszczyna się w przypadku, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego złoży Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub organy, o których mowa w art. 140 ust. 2.

Art. 169. Jeżeli dochodzenie dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Komisja Nadzoru Audytowego, w terminie 30 dni od dnia zamknięcia dochodzenia, sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego.

Art. 170. Środki, o których mowa w art. 151 ust. 3 i 4, stosuje sąd rozpoznający sprawę.

Art. 171. 1. W sprawach, o których mowa w art. 165 ust. 1, w pierwszej instancji orzeka sąd, o którym mowa w art. 169.

2. Sąd, o którym mowa w art. 169, rozpoznaje zażalenia na postanowienia, o których mowa w art. 140 ust. 6.

3. Od wydanego w pierwszej instancji orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne stronom przysługuje odwołanie, chyba że ustawa lub przepisy, o których mowa w art. 164 pkt 1, stanowią inaczej.

Art. 172. 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1, stanowi dochód budżetu państwa.

2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komisja Nadzoru Audytowego jest wierzycielem należności z tytułu kary pieniężnej.

Art. 173. 1. Koszty postępowania w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1, ponosi Komisja Nadzoru Audytowego.

2. W przypadku uznania biegłego rewidenta winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się biegłego rewidenta.

Art. 174. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, bez zbędnej zwłoki, po uprawomocnieniu się orzeczenia nakładającego karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej

stronie internetowej, informację o popełnionym przez biegłego rewidenta przewinieniu dyscyplinarnym, o którym mowa w art. 165 ust. 1, oraz o orzeczonej za to przewinienie karze.

2. W przypadku orzeczenia na podstawie art. 153 ust. 2 o nakazie podania do publicznej wiadomości imienia i nazwiska osoby fizycznej, na którą nałożono karę, obok informacji, o której mowa w ust. 1, podaniu do publicznej wiadomości podlega również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę, wraz z numerem, pod którym osoba ta jest lub była wpisana do rejestru biegłych rewidentów.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, są publikowane przez 5 lat – licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może na swojej stronie internetowej zamieścić informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, lub odesłanie do tych informacji.

Rozdział 10

Odpowiedzialność firm audytorskich, odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich

Art. 175. 1. Firma audytorska podlega karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014, w przypadku gdy:

- 1) nie przestrzega wymogów dotyczących wynagrodzenia za badanie, o których mowa w art. 74, oraz limitów wynagrodzenia za usługi dozwolone niebędące badaniem, w tym usługi, o których mowa w art. 130, wynikających z art. 4 rozporządzenia nr 537/2014 oraz art. 130, z zastrzeżeniem art. 131;
- 2) nie przestrzega limitu wynagrodzenia całkowitego od jednostki innej niż jednostka zainteresowania publicznego, o którym mowa w art. 65, oraz limitu wynagrodzenia całkowitego od jednostki zainteresowania publicznego, o którym mowa w art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 537/2014;
- 3) przeprowadza badanie z naruszeniem wymogów określonych w art. 59 ust. 4 pkt 1, art. 64 ust. 2–7 i 9, art. 66 oraz art. 67 ust. 1 i 2;
- 4) świadczy usługi zakazane w rozumieniu art. 5 rozporządzenia nr 537/2014, w tym narusza warunki ich świadczenia określone w tym przepisie;
- 5) nie przestrzega warunków świadczenia usług dozwolonych niebędących badaniem, w tym usług, o których mowa w art. 130, określonych w art. 67 ust. 3 oraz w art. 5 ust. 3–5 rozporządzenia nr 537/2014;

- 6) nie dokonuje oceny i udokumentowania w zakresie określonym w art. 68 oraz elementów wymaganych przepisami art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 537/2014 w przypadku badań jednostek zainteresowania publicznego;
- 7) nie składa przed przystąpieniem do badania oświadczenia w sprawie niezależności, o którym mowa w art. 68 ust. 2;
- 8) nie omawia z komitetem audytu zagrożeń dla niezależności firmy audytorskiej lub biegłego rewidenta oraz zabezpieczeń zastosowanych dla ograniczenia tych zagrożeń w przypadku określonym w art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 537/2014;
- 9) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 537/2014;
- 10) przed wydaniem sprawozdania z badania sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego oraz sprawozdania dodatkowego, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia nr 537/2014, nie przeprowadza kontroli jakości wykonania zlecenia, o której mowa w art. 8 rozporządzenia nr 537/2014, lub narusza warunki przeprowadzenia, zakresu lub dokumentowania takiej kontroli, określone w art. 8 rozporządzenia nr 537/2014, krajowym standardzie kontroli jakości oraz polityce kontroli jakości wykonania zlecenia badania, o której mowa w art. 126;
- 11) nie przestrzega przepisów art. 77–81, a w przypadku badań jednostek zainteresowania publicznego również przepisów art. 10 rozporządzenia nr 537/2014, dotyczących sprawozdania z badania;
- 12) nie przestrzega przepisów art. 75 ust. 2 i art. 125 oraz przepisów art. 11 rozporządzenia nr 537/2014, dotyczących sprawozdania dodatkowego, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia nr 537/2014;
- 13) nie przekazuje informacji dotyczących badanej jednostki zainteresowania publicznego, o których mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 537/2014, do Komisji Nadzoru Finansowego lub nie przekazuje informacji, o których mowa w art. 132, do Komisji Nadzoru Audytowego;
- 14) nie prowadzi dialogu, o którym mowa w art. 12 ust. 2 rozporządzenia nr 537/2014, z Komisją Nadzoru Finansowego lub nie uwzględnia w prowadzeniu tego dialogu wytycznych, o których mowa w akapicie trzecim tego przepisu;
- 15) nie przestrzega przepisów art. 13 rozporządzenia nr 537/2014, dotyczących sporządzania, publikowania i aktualizowania sprawozdania z przejrzystości;
- 16) nie przestrzega przepisów dotyczących rotacji firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta, określonych w art. 128 oraz w art. 17 ust. 3 rozporządzenia nr 537/2014;

- 17) nie przestrzega obowiązku zapewnienia zastępującej firmie audytorskiej dostępu do wszelkich informacji na temat badanej jednostki i ostatniego badania tej jednostki, w tym do akt badania, o którym mowa w art. 76 oraz w art. 18 rozporządzenia nr 537/2014;
- 18) nie przestrzega wymogów określonych w art. 42 dotyczących składu swoich organów;
- 19) prowadzi działalność w obszarach innych niż określone w art. 43;
- 20) nie przestrzega przepisów dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o których mowa w art. 47;
- 21) nie przestrzega przepisów art. 44, art. 59 ust. 4 oraz art. 60–62 w zakresie wdrożenia i funkcjonowania systemu wewnętrznej kontroli jakości, w tym nie posiada lub nie wdraża:
 - a) polityk, procedur, rozwiązań i mechanizmów, o których mowa w art. 58,
 - b) polityk i procedur przeprowadzania badań przez podwykonawców,
 - c) polityki, o której mowa w art. 126,
 - d) procedur, o których mowa w art. 191;
- 22) nie przestrzega obowiązku aktualizacji danych ujętych na liście firm audytorskich, o którym mowa w art. 51 ust. 3;
- 23) nie przestrzega obowiązków dotyczących wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru, o którym mowa w art. 49 i art. 50;
- 24) nie przestrzega przepisów art. 72 i art. 73 dotyczących zachowania tajemnicy zawodowej oraz przekazywania dokumentów do organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego;
- 25) nie przestrzega przepisów dotyczących badania grupy, o których mowa w art. 75;
- 26) nie przestrzega przepisów dotyczących poddania się kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej oraz kontroli doraźnej, o których mowa odpowiednio w art. 34 ust. 1 pkt 1, art. 36 ust. 1, art. 101, art. 118 i art. 119, w tym nie stosuje się do żądania Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Komisji Nadzoru, o którym mowa w art. 106 ust. 3, lub nie stosuje się do żądania okazania dokumentów, przekazania poświadczonych przez pracownika firmy audytorskiej kopii dokumentów lub udzielenia informacji i wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą zapewniania jakości, kontrolą doraźną lub kontrolą tematyczną;
- 27) nie wykonuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 116 ust. 1;

28) nie wypełnia obowiązków informacyjnych, o których mowa w art. 14 rozporządzenia nr 537/2014 oraz w art. 45 i art. 46.

2. Na członków zarządu lub innego organu zarządzającego, członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego firmy audytorskiej oraz na członków zespołu wykonującego badanie podejmujących decyzję co do wyniku badania, oraz osoby z nimi powiązane, niebędących biegłymi rewidentami, za naruszenia, o których mowa w ust. 1, może zostać nałożona kara, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 1, 2 lub 4.

Art. 176. 1. Karami administracyjnymi są:

- 1) upomnienie nakazujące zaprzestanie określonego postępowania i powstrzymanie się od niego w przyszłości;
- 2) kara pieniężna;
- 3) zakaz przeprowadzania badań albo świadczenia usług objętych standardami wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do 3 lat;
- 4) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w firmach audytorskich przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 przez okres od roku do 3 lat;
- 5) skreślenie z listy firm audytorskich.

2. Kara pieniężna nakładana na firmy audytorskie nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez firmę audytorską w poprzednim roku obrotowym. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym firma audytorska nie osiągnęła przychodów, wysokość kary odnosi się do ostatniego roku obrotowego, w którym firma osiągnęła przychody.

3. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2, nie może przekraczać 250 000 zł.

4. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na firmę audytorską lub osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2, uwzględnia się w szczególności:

- 1) wagę naruszenia i czas jego trwania;
- 2) stopień przyczynienia się do powstania naruszenia;
- 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów;
- 4) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych, w zakresie, w jakim można je ustalić;
- 5) stopień współpracy odpowiednio z Krajową Radą Biegłych Rewidentów lub Komisją Nadzoru Audytowego;

6) popełnione dotychczas naruszenia.

Art. 177. Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, organ orzeka również o nakazie podania do publicznej wiadomości danych identyfikujących firmę audytorską, chyba że podanie tych danych do publicznej wiadomości będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę innym stronom postępowania administracyjnego lub jednostce, dla której firma audytorska świadczyła swoje usługi. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej.

Art. 178. Kary, o których mowa w art. 176 ust. 1, nakłada:

- 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów albo
- 2) Komisja Nadzoru Audytowego – w przypadku naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 przez:
 - a) firmę audytorską w związku z nieprawidłowościami powstałymi przy badaniu jednostki zainteresowania publicznego,
 - b) osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2.

Art. 179. 1. W przypadku gdy przewinienie firmy audytorskiej było związane z badaniem ustawowym, nakładając jedną z kar określonych w art. 176 ust. 1, organ stwierdza, czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa w:

- 1) art. 77 oraz
- 2) art. 10 rozporządzenia nr 537/2014 – w przypadku badania jednostek zainteresowania.

2. W przypadku stwierdzenia, że sprawozdanie z badania nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 77 oraz w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014, informacja ta publikowana jest w trybie, o którym mowa w art. 184.

Art. 180. 1. Wykonanie kar, o których mowa w art. 176 ust. 1 pkt 3–5, nałożonych przez Komisję Nadzoru Audytowego należy do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

2. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w sprawie kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, mają odpowiednio zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 181. 1. Odwołanie od uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w sprawie nałożenia kary, o której mowa w art. 176 ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego,

za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

2. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji w sprawie nałożenia kary nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 182. 1. Wpływy z tytułu kar pieniężnych nałożonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego stanowią dochód budżetu państwa.

3. Kary pieniężne nałożone przez Komisję Nadzoru Audytowego podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

4. Do kar pieniężnych przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa stosuje się.

5. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje.

Art. 183. W przypadku wypełnienia obowiązku, którego niezrealizowanie stanowiło naruszenie, o którym mowa w art. 175 ust. 1, można odstąpić od wymierzenia kary. W przypadku odstąpienia od wymierzenia kary postępowanie umarza się.

Art. 184. 1. Odpowiednio Krajowa Rada Biegłych Rewidentów albo Komisja Nadzoru Audytowego, po uprawomocnieniu się decyzji nakładającej karę, podaje do publicznej wiadomości, bez zbędnej zwłoki, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez firmę audytorską lub osobę, o której mowa w art. 175 ust. 2, naruszeniu oraz o nałożonej za to naruszenie karze.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 177, podaniu do publicznej wiadomości podlegają również dane identyfikujące firmę audytorską, na którą nałożono karę, lub imię i nazwisko osoby, o której mowa w art. 175 ust. 2.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, są publikowane przez 5 lat – licząc od dnia, w którym decyzja nakładająca karę stała się prawomocna.

Art. 185. 1. Jednostka zainteresowania publicznego, członek jej zarządu lub innego organu zarządzającego, rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub komitetu audytu

oraz osoby z nimi powiązane, podlegają karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 nakładanej przez Komisję Nadzoru Finansowego, w przypadku gdy:

- 1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci;
- 2) nie posiadają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej;
- 3) nie przestrzegają przepisów dotyczących:
 - a) wyboru firmy audytorskiej, w tym stosowania klauzul zabronionych,
 - b) zawarcia umowy o badanie na okres krótszy niż 2-letni i dłuższy niż 5-letni, z uwzględnieniem przypadku, o którym mowa w art. 17 ust. 6 rozporządzenia nr 537/2014,
 - c) obowiązkowych okresów karencji,
 - d) procedury wyboru firmy audytorskiej,
 - e) obowiązku informowania Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe;
- 4) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego;
- 5) nie przestrzegają przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu;
- 6) wywierają wpływ na wynik badania.

2. W przypadku jednostek zainteresowania publicznego, którymi są otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, bądź publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte, karze administracyjnej nakładanej przez Komisję Nadzoru Finansowego podlegają, będące ich organami, odpowiednio powszechne towarzystwa emerytalne, bądź towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub działające w imieniu tych towarzystw osoby, o których mowa w ust. 1.

Art. 186. 1. Karami administracyjnymi nakładanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego są:

- 1) kara pieniężna;
- 2) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w jednostkach zainteresowania publicznego

przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 przez okres od roku do 3 lat.

2. Kara pieniężna nakładana na jednostkę zainteresowania publicznego, nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez tę jednostkę w poprzednim roku obrotowym. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym jednostka zainteresowania publicznego nie osiągnęła przychodów, wysokość kary odnosi się do ostatniego roku obrotowego, w którym jednostka ta osiągnęła przychody.

3. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, nie może przekraczać 250 000 zł.

4. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na jednostkę zainteresowania publicznego lub osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, uwzględnia się w szczególności:

- 1) wagę naruszenia i czas jego trwania;
- 2) stopień przyczynienia się do powstania naruszenia;
- 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów;
- 4) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych w zakresie, w jakim można je ustalić;
- 5) stopień współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego;
- 6) popełnione dotychczas naruszenia.

5. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stanowią dochód budżetu państwa.

6. Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 186 ust. 1, Komisja Nadzoru Finansowego postanawia również o nakazie podania do publicznej wiadomości danych identyfikujących jednostkę zainteresowania publicznego lub osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, chyba że podanie tych danych do publicznej wiadomości będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę, innym stronom postępowania administracyjnego. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej.

7. Komisja Nadzoru Finansowego, po uprawomocnieniu się decyzji nakładającej karę, podaje do publicznej wiadomości, bez zbędnej zwłoki, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez jednostkę zainteresowania publicznego lub osobę, o której mowa w art. 185 ust. 1, naruszeniu oraz o orzeczonej za to naruszenie karze.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, obok informacji, o której mowa w ust. 7, podaniu do publicznej wiadomości podlegają dane identyfikujące jednostkę zainteresowania publicznego, a w przypadku osób fizycznych, o których mowa w art. 185 ust. 1, również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę.

9. Informacje, o których mowa w ust. 7 i 8, są publikowane przez 5 lat – licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne.

10. Przepisy art. 182 ust. 3–5 i art. 183 stosuje się odpowiednio.

11. Do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174, 615, 888, 996 i 1823).

Rozdział 11

Zawiadamianie organu nadzoru publicznego o podejrzeniu naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014

Art. 187. 1. Każdy może zawiadomić Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podejrzeniu naruszenia przez biegłego rewidenta, firmę audytorską lub przez inny podmiot lub osobę przepisów ustawy, rozporządzenia nr 537/2014, zasad etyki zawodowej lub zasad wykonywania zawodu biegłego rewidenta.

2. Jeżeli zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, uzasadniałoby wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego, postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej na firmę audytorską, jednostkę zainteresowania publicznego lub członka jej organu zarządzającego, nadzorczego lub komitetu audytu lub innego postępowania, organem rozpatrującym zawiadomienie jest organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie.

3. Organ informuje zawiadamiającego o wszczęciu postępowania albo o braku podstaw do wszczęcia postępowania, podając uzasadnienie.

Art. 188. Komisja Nadzoru Audytowego, a jeżeli zawiadomienie nie pozostaje w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego – Krajowa Komisja Nadzoru, mogą przeprowadzić odpowiednio kontrolę doraźną KNA lub kontrolę doraźną KKN w firmie audytorskiej w celu wyjaśnienia okoliczności podniesionych w zawiadomieniu. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, rozpatrując zawiadomienie, o którym mowa w art. 187 ust. 1, mogą zwrócić się do Krajowej Komisji Nadzoru o przeprowadzenie kontroli doraźnej KKN w firmie audytorskiej.

Art. 189. O sposobie rozpatrzenia zawiadomienia organ informuje zawiadamiającego w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia organowi zawiadomienia. Przepisy art. 36–38 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się.

Art. 190. 1. Dane osoby zawiadamiającej nie podlegają ujawnieniu biegłemu rewidentowi, firmie audytorskiej lub innemu podmiotowi, którego zawiadomienie dotyczy, chyba że osoba zawiadamiająca wyrazi na to zgodę.

2. Dane osoby lub firmy audytorskiej, których dotyczy zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, nie podlegają ujawnieniu osobom trzecim w toku postępowania.

Art. 191. Firmy audytorskie ustanawiają dla pracowników procedury umożliwiające zgłaszanie organowi zarządzającemu lub nadzorczemu firmy audytorskiej potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów prawa, w szczególności ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014, oraz zapewniające osobie zgłaszającej, a także osobie, której zawiadomienie dotyczy, zachowanie anonimowości i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim.

Rozdział 12

Współpraca z właściwymi organami innych państw Unii Europejskiej, KEONA, Europejskimi Urzędami Nadzoru oraz z właściwymi organami państw trzecich

Art. 192. 1. Komisja Nadzoru Audytowego i Komisja Nadzoru Finansowego współpracują z właściwymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej, KEONA oraz Europejskimi Urzędami Nadzoru w celu wykonywania zadań wynikających z ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w szczególności w związku z kontrolami doraźnymi dotyczącymi przeprowadzania badań ustawowych, Komisja Nadzoru Audytowego lub Komisja Nadzoru Finansowego mogą udzielać informacji i przekazywać dokumenty, w tym objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy.

3. Informacje i dokumenty są przekazywane w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. O przyczynach niezachowania tego terminu odpowiednio Komisja Nadzoru Audytowego lub Komisja Nadzoru Finansowego powiadamia wnioskodawcę.

4. Komisja Nadzoru Audytowego lub Komisja Nadzoru Finansowego może odmówić udzielenia informacji lub przekazania dokumentów w przypadku, gdy:

- 1) udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów mogłoby mieć szkodliwy wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Rzeczypospolitej Polskiej lub naruszać przepisy w zakresie bezpieczeństwa;

- 2) przeciwko osobie lub podmiotowi, których dotyczy wnioski o udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów, toczy się postępowanie sądowe w tej samej sprawie przed organami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) wydane zostało prawomocne orzeczenie przez organ Rzeczypospolitej Polskiej w tej samej sprawie przeciwko osobie lub podmiotowi, których dotyczy wnioski o udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów.

5. Odmowa udzielenia informacji, o której mowa w ust. 2, następuje w formie pisemnej.

6. Informacje i dokumenty otrzymane przez Komisję Nadzoru Audytowego lub Komisję Nadzoru Finansowego są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy, o którym mowa w art. 89, lub gdy strona przekazująca wskaże na potrzebę zachowania tajemnicy.

7. Komisja Nadzoru Audytowego może kierować do właściwych organów nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej wnioski o udostępnienie dokumentacji z badania, dotyczącej badań sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, której jednostka dominująca ma siedzibę w Polsce, w sytuacji, gdy badania takie zostały przeprowadzone na potrzeby badania takiej grupy kapitałowej przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie zatwierdzone w państwach Unii Europejskiej.

8. Na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego biegły rewident lub firma audytorska są obowiązani doręczyć jej informacje, akta badania i inne dokumenty.

9. Biegły rewident lub firma audytorska nie mogą bezpośrednio przekazywać informacji, akt badania lub innych dokumentów organowi nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej oraz Europejskim Urzędowi Nadzoru.

Art. 193. 1. W ramach realizacji celu, o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2, Komisja Nadzoru Audytowego może kierować wnioski o podjęcie przez organy nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej odpowiednich działań, w tym o charakterze dochodzeniowym.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może skierować wnioski do organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, aby jej upoważnieni przedstawiciele mogli uczestniczyć w działaniach o charakterze dochodzeniowym. Przepis art. 89 stosuje się odpowiednio.

Art. 194. 1. Realizując wnioski organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć odpowiednie działania, w tym przeprowadzić kontrolę doraźną.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może wyrazić zgodę na uczestnictwo upoważnionych przedstawicieli organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej w przeprowadzanych działaniach.

3. W trakcie przeprowadzanych działań Komisja Nadzoru Audytowego może konsultować się z upoważnionymi przedstawicielami organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej i uwzględniać udzielone przez nich informacje i przekazane dokumenty.

4. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić realizacji wniosku, o którym mowa w ust. 1, albo wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, w przypadkach wymienionych w art. 192 ust. 4.

Art. 195. 1. Firma audytorska zatwierdzona w innym państwie Unii Europejskiej i zarejestrowana w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 52 podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego w zakresie zgodności przeprowadzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej badań ustawowych z wymogami prawa Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Biegły rewident lub firma audytorska, przeprowadzający obowiązkowe badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie Unii Europejskiej, podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego, w tym kontrolom, o których mowa w art. 101, kontrolom doraźnym i karom obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach przewidzianych w ustawie dla biegłych rewidentów lub firm audytorskich wykonujących badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy badana jednostka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, które zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym:

- 1) przed dniem 31 grudnia 2010 r., a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie, lub
- 2) w dniu 31 grudnia 2010 r. lub później, a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 100 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie.

Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.

Art. 196. 1. Komisja Nadzoru Audytowego prowadzi listę jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich.

2. Lista, o której mowa w ust. 1, zawiera adres Komisji Nadzoru Audytowego oraz obejmuje następujące dane:

- 1) numer wpisu na listę;
- 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego;
- 3) formę organizacyjno-prawną;
- 4) nazwiska i imiona właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 5) adresy właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;
- 6) nazwiska i imiona biegłych rewidentów zatrudnionych w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób, którzy zamierzają przeprowadzać lub przeprowadzają badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, oraz numery w rejestrach nadane tym biegłym rewidentom przez organy rejestrujące państw trzecich albo innych państw Unii Europejskiej oraz nazwy tych organów;
- 7) adresy oddziałów jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego;
- 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz firm powiązanych z jednostką audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne;
- 9) adres strony internetowej jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego;
- 10) numer w rejestrze nadany jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego przez organ rejestrujący państwa trzeciego albo innego państwa Unii Europejskiej oraz nazwę tego organu;
- 11) nazwę jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz której jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego.

3. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego ma obowiązek pisemnego zgłaszania Komisji Nadzoru Audytowego zmiany danych podlegających wpisowi na listę w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia.

4. Lista, o której mowa w ust. 1, podlega publikacji na stronie internetowej Komisji Nadzoru Audytowego.

Art. 197. 1. Wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, podlega, na swój wniosek, jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, która zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że:

- 1) większość członków zarządu jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego spełnia wymagania dla biegłych rewidentów równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie;
- 2) biegły rewident pochodzący z państwa trzeciego, przeprowadzający w imieniu jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, spełnia wymagania równoważne z wymaganiami przewidzianymi dla biegłych rewidentów w ustawie;
- 3) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego wykonuje badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z międzynarodowymi standardami badania lub standardami równoważnymi;
- 4) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie zawierające informacje, o których mowa w art. 13 rozporządzenia nr 537/2014, lub spełnia równoważne wymogi dotyczące ujawniania informacji;
- 5) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego spełnia wymagania określone w art. 64–70 i art. 74 lub wymagania równoważne.

2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego prowadząca działalność jako biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek podlega wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5.

3. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, która nie została wpisana na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy badana jednostka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, które zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym:

- 1) przed dniem 31 grudnia 2010 r., a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie, lub
- 2) w dniu 31 grudnia 2010 r. lub później, a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 100 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie.

Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.

5. Za wpis na listę, o którym mowa w ust. 1, jest pobierana opłata w wysokości 2000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa. Opłatę należy uiścić w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wpisie stała się ostateczna.

Art. 198. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć uchwałę o uznaniu, że:

- 1) system nadzoru publicznego, w tym system zapewnienia jakości i system kontroli doraźnych w państwie trzecim, jest równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie; Komisja Nadzoru Audytowego informuje o tym Komisję Europejską;
- 2) standardy, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 3, są równoważne z międzynarodowymi standardami badania;
- 3) wymagania, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5, są równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

2. Komisja Nadzoru Audytowego, realizując zadanie, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje ustalenia Komisji Europejskiej, a w razie braku takich ustaleń, kieruje się przy podejmowaniu decyzji ustaleniami organów nadzoru publicznego z innych państw Unii Europejskiej lub ustaleniami własnymi.

Art. 199. 1. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, wpisana na listę w trybie art. 197 ust. 1, lub biegły rewident, o którym mowa w art. 196 ust. 2 pkt 6, podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego, w tym kontrolom, o których mowa w art. 101, kontrolom doraźnym i karom obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej

na zasadach przewidzianych w ustawie dla firm audytorskich lub biegłych rewidentów wykonujących badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego.

2. Komisja Nadzoru Audytowego może zwolnić jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, na czas określony, z podlegania systemowi zapewnienia jakości obowiązującemu w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w ciągu ostatnich 3 lat podlegała kontroli przeprowadzonej przez właściwy organ odpowiedzialny za system zapewniania jakości innego państwa Unii Europejskiej lub właściwy organ państwa trzeciego, którego system zapewnienia jakości został uznany za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

Art. 200. 1. W przypadku przeprowadzenia kontroli w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego, jednostka ta jest obowiązana wnieść opłatę w wysokości odpowiadającej kosztom przeprowadzenia tej kontroli.

2. Opłata, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód budżetu państwa.

3. Komisja Nadzoru Audytowego określi, w drodze decyzji, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, oraz tryb i termin jej uiszczenia, uwzględniając szacowany koszt przeprowadzenia kontroli w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego.

4. W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w ust. 3, Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2.

5. Opłata, o której mowa w ust. 3, oraz kara, o której mowa w ust. 4, podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

6. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje.

7. Odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, pobiera się od nieuiszczonych w wyznaczonym terminie przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego:

- 1) opłat z tytułu nadzoru;
- 2) kar orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego.

8. Do opłat z tytułu nadzoru stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

9. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących opłat z tytułu nadzoru oraz kar nie służy odwołanie, jednakże strona

niezadowolona z decyzji może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 201. 1. Skreślenie jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego z listy, o której mowa w art. 196 ust. 1, następuje:

- 1) na wniosek jednostki;
- 2) w przypadku niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 101 lub art. 119;
- 3) w przypadku niespełniania warunków, o których mowa w art. 197 ust. 1 i 2;
- 4) w przypadku nieuregulowania opłaty, o której mowa w art. 197 ust. 5;
- 5) w przypadku nieuregulowania opłaty, o której mowa w art. 200 ust. 1;
- 6) w przypadku skreślenia jednostki z rejestru prowadzonego przez organ rejestrujący państwa trzeciego.

2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego skreślona z listy, o której mowa w art. 196 ust. 1, z przyczyn, o których mowa w ust. 1, może być ponownie wpisana na tę listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat.

Art. 202. W przypadku skreślenia z listy, o której mowa w art. 196 ust. 1, jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację o tym organowi rejestrującemu państwa, w którym jednostka ta jest zarejestrowana, wraz z podaniem przyczyny skreślenia.

Art. 203. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może odstąpić, na zasadzie wzajemności, od stosowania przepisów art. 197 lub art. 199, jeżeli jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego podlega w tym państwie nadzorowi publicznemu i systemowi zapewnienia jakości oraz systemowi dochodzeń i sankcji, które zostały uznane za równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.

2. W celu realizacji ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego porozumienie.

3. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i jego istotnych postanowieniach.

4. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2, może mieć charakter wielostronny.

Art. 204. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może udzielić właściwemu organowi nadzoru publicznego nad jednostkami audytorskimi pochodzącymi z państwa trzeciego informacji lub przekazać dokumentację systemu wewnętrznej kontroli jakości, dokumentację

badania i inne dokumenty będące w posiadaniu biegłych rewidentów lub firmy audytorskiej, a także dokumenty związane z kontrolami i kontrolami doraźnymi, jeżeli:

- 1) informacje i dokumenty dotyczą pośrednio lub bezpośrednio badania sprawozdania finansowego jednostki, która wyemitowała papiery wartościowe w tym państwie trzecim lub która wchodzi w skład grupy kapitałowej sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w tym państwie trzecim, oraz
- 2) między Komisją Nadzoru Audytowego a organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego zostało zawarte porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 1.

2. Biegły rewident lub firma audytorska są obowiązani doręczyć Komisji Nadzoru Audytowego, na jej żądanie, informacje, dokumentację badania i inne dokumenty w celu przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego. Przepis art. 73 stosuje się odpowiednio.

3. Przekazanie informacji i dokumentów, o których mowa w ust. 1, upoważnionym przedstawicielom organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego może odbywać się w siedzibie firmy audytorskiej, w tym w trakcie kontroli.

4. W trakcie przeprowadzanej kontroli Komisja Nadzoru Audytowego może konsultować się z upoważnionymi przedstawicielami organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego i uwzględniać udzielone przez nie informacje i przekazane dokumenty.

Art. 205. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 204, jeżeli:

- 1) ich przekazanie mogłoby mieć negatywny wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Unii Europejskiej lub Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej toczy się już postępowanie sądowe w sprawie, której dotyczy wniosek organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego;
- 3) wydane zostało w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocne orzeczenie w tej samej sprawie przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, których dotyczy wniosek organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego.

Art. 206. 1. W celu przekazywania informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 204, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa

trzeciego, który został uznany przez Komisję Europejską za adekwatny, porozumienie, które przewiduje na zasadzie wzajemności, że:

- 1) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego jest obowiązany uzasadnić wniosek o przekazanie informacji lub dokumentów;
- 2) osoby obecnie lub w przeszłości zatrudnione w organie nadzoru publicznego z państwa trzeciego mające dostęp do przekazanych informacji lub dokumentów są obowiązane do zachowania tajemnicy;
- 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego może wykorzystać otrzymane informacje i dokumenty wyłącznie w celu realizacji powierzonych mu zadań w ramach sprawowania nadzoru publicznego, przeprowadzania kontroli w ramach systemu zapewnienia jakości lub kontroli doraźnych w danym państwie trzecim, jeśli system ten spełnia wymogi równoważne wymogom określonym w ustawie;
- 4) zapewniona jest ochrona interesów handlowych jednostki, której sprawozdanie finansowe podlegało badaniu, w tym jej praw własności przemysłowej i intelektualnej.

2. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i jego istotnych postanowieniach.

3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, może mieć charakter wielostronny.

4. Informacje i dokumenty otrzymane przez Komisję Nadzoru Audytowego w ramach realizacji porozumienia, o którym mowa w ust. 1, są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy, o którym mowa w art. 89, lub gdy strona przekazująca wskaże na potrzebę zachowania tajemnicy.

Art. 207. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może, zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 206, kierować do odpowiednich organów nadzoru publicznego z państw trzecich wnioski o udostępnienie dodatkowej dokumentacji, dotyczącej badań sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych zarejestrowanych w tych państwach trzecich jednostek zależnych, wchodzących w skład grupy kapitałowej, której jednostka dominująca ma siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, lub zarejestrowanych w tych państwach trzecich jednostki dominującej i jednostek zależnych wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której papiery wartościowe jednostki dominującej zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, w sytuacji, gdy badania takie zostały przeprowadzone na potrzeby badania takich grup kapitałowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy wniosek dotyczy jednostek, o których mowa w art. 197 ust. 4.

Rozdział 13

Przepisy zmieniające

Art. 208. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21, 996 i 1250) w art. 89 w § 1 wyrazy „opinią biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „sprawozdaniem z badania”.

Art. 209. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1440) w art. 16f w ust. 5 w pkt 3 wyrazy „opinii biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „sprawozdania z badania”.

Art. 210. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 14b w ust. 2 wyrazy „podmioty uprawnione do ich badania” zastępuje się wyrazami „firmy audytorskie”.

Art. 211. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9b w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przepisów o rachunkowości, pod warunkiem że w okresie, o którym mowa w ust. 3, sporządzane przez podatników sprawozdania finansowe będą badane przez firmy audytorskie.”;

2) w art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podatnicy obowiązani do sporządzenia sprawozdania finansowego przekazują do urzędu skarbowego sprawozdanie wraz ze sprawozdaniem z badania, w terminie 10 dni od daty zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego, a spółki – także odpis uchwały zgromadzenia zatwierdzającej sprawozdanie finansowe. Obowiązek złożenia sprawozdania z badania nie dotyczy podatników, których sprawozdania finansowe, na podstawie odrębnych przepisów, są zwolnione z obowiązku badania.”.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529, 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 985, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387, 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1478, 1563, 1644, 1662, 1863, z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217, 1259, 1296, 1321, 1322, 1333, 1569, 1595, 1607, 1688, 1767, 1784, 1844, 1893, 1925, 1932, 1992, 2299, z 2016 r. poz. 188, 195, 615, 780, 823, 929, 1010, 1206 i 1550.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 915, 1138, 1146, 1215, 1328, 1457, 1478, 1563, 1662, z 2015 r. poz. 73, 211, 933, 978, 1166, 1197, 1259, 1296, 1348, 1595, 1688, 1767, 1844, 1932 oraz z 2016 r. poz. 68, 615, 780, 996, 1206, 1454 i 1550.

Art. 212. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666 i 1333) w art. 104 w ust. 3⁴ wyrazy „z opinią i raportem biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”.

Art. 213. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa zasady rachunkowości oraz zasady wykonywania działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.”;

2) w art. 53:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Roczne sprawozdanie finansowe jednostki, z zastrzeżeniem ust. 2b, podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przed zatwierdzeniem roczne sprawozdanie finansowe jednostek, o których mowa w art. 64, podlega badaniu zgodnie z:

- 1) wymogami określonymi w przepisach art. 66–68 oraz
- 2) zasadami przeprowadzania badań określonymi w ustawie z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o biegłych rewidentach”, oraz
- 3) wymogami przeprowadzania badań określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) – w przypadku jednostek, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach.”;

3) w art. 64 w ust.1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) banków krajowych, oddziałów instytucji kredytowych, oddziałów banków zagranicznych, zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, głównych oddziałów i oddziałów zakładów ubezpieczeń, głównych oddziałów i oddziałów zakładów reasekuracji oraz oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych;”;

4) uchyla się art. 65;

5) w art. 66:

a) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe jednostki, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Kierownik jednostki nie może dokonać takiego wyboru.

5. Kierownik jednostki zawiera z firmą audytorską umowę o badanie sprawozdania finansowego w terminie umożliwiającym firmie audytorskiej udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. W przypadku badania ustawowego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach, pierwsza umowa o badanie sprawozdania finansowego jest zawierana z firmą audytorską na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością przedłużenia na kolejne co najmniej dwuletnie okresy. Koszty przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego ponosi jednostka badana.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Zakazane jest stosowanie w umowie o badanie sprawozdania finansowego jakichkolwiek klauzul umownych, które nakazywałyby organowi zatwierdzającemu to sprawozdanie wybór firmy audytorskiej spośród określonej kategorii lub wykazu firm audytorskich. Klauzule takie są nieważne z mocy prawa.”,

c) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone z naruszeniem przepisów:

- 1) art. 64 ust. 6, 7 i 9, art. 65, art. 67 ust. 2, art. 128 ust. 1, art. 129 ust. 2 i art. 130 ustawy o biegłych rewidentach,
- 2) art. 4 i 5 oraz art. 17 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE, w przypadku badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach

– jest nieważne z mocy prawa.

7. Rozwiązanie umowy o badanie sprawozdania finansowego jest możliwe jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy. Za uzasadnioną podstawę uznaje się w szczególności:

- 1) wystąpienie zdarzeń uniemożliwiających spełnienie wymagań określonych przepisami prawa dotyczącymi przeprowadzenia badania, zasadami etyki zawodowej, niezależności lub krajowymi standardami wykonywania zawodu;
 - 2) niedotrzymanie warunków umowy innych niż skutkujących możliwością wyrażenia opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej lub odmowy wyrażenia opinii;
 - 3) przekształcenia, zmiany właścicielskie, zmiany organizacyjne uzasadniające zmianę firmy audytorskiej lub nieprzeprowadzenie badania.”,
- d) dodaje się ust. 8–10 w brzmieniu:

„8. Różnice poglądów w zakresie stosowania zasad rachunkowości lub standardów badania nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania umowy o badanie sprawozdania finansowego.

9. O rozwiązaniu umowy o badanie sprawozdania finansowego kierownik jednostki oraz firma audytorska informują niezwłocznie, wraz z podaniem stosownego wyjaśnienia przyczyn rozwiązania umowy, Krajową Radę Biegłych Rewidentów, a w przypadku jednostki zainteresowania publicznego, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach – także Komisję Nadzoru Finansowego.

10. W przypadku badania ustawowego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach, jednostki zainteresowania publicznego, o której mowa w art. 2 pkt 9 tej ustawy, jeżeli zaistnieją ku temu uzasadnione podstawy, prawo wniesienia do sądu powództwa o rozwiązanie umowy o badanie sprawozdania finansowego przysługuje:

- 1) akcjonariuszom, którzy posiadają co najmniej 5% praw głosów lub co najmniej 5% kapitału zakładowego w badanej jednostce;
- 2) organom jednostki badanej, które nie dokonywały wyboru firmy audytorskiej;
- 3) Komisji Nadzoru Finansowego.”;

- 6) w art. 67:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kierownik badanej jednostki zapewnia biegłemu rewidentowi, przeprowadzającemu badanie sprawozdania finansowego, dostęp do ksiąg rachunkowych oraz dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów oraz wszelkich innych dokumentów, jak również udziela wyczerpujących informacji, wyjaśnień i oświadczeń – niezbędnych do sporządzenia sprawozdania z badania.”,
 - b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.”,
 - c) uchyla się ust. 4;
- 7) uchyla się art. 67a;
- 8) w art. 68 wyrazy „opinii wraz z raportem biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „sprawozdania z badania”;
- 9) w art. 69:
- a) użyte w ust. 1, 1c i 1d w różnym przypadku wyrazy „opinia biegłego rewidenta” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „sprawozdanie z badania”,
 - b) w ust. 1f wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Kierownik oddziału instytucji kredytowej lub finansowej mającej siedzibę w państwie spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego, oprócz dokumentów wymienionych w ust. 1c, składa również we właściwym rejestrze sądowym podlegające obowiązkowi badania roczne sprawozdanie finansowe oddziału wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli:”,
 - c) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostki dominującej wyższego szczebla wraz ze sprawozdaniem z badania,”;
- 10) w art. 70 w ust. 1 wyrazy „z opinią biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”;
- 11) w art. 79 w pkt 7 dodaje się przecinek i pkt 8–10 w brzmieniu:
- „8) rozwiązuje z firmą audytorską umowę o badanie sprawozdania finansowego, bez uzasadnionej podstawy lub nie informuje Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,

- a w odpowiednich przypadkach – Komisji Nadzoru Finansowego, o rozwiązaniu tej umowy,
- 9) zawiera z firmą audytorską umowę na badanie ustawowe, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach, na okres krótszy niż dwa lata,
 - 10) stosuje klauzule umowne nakazujące organowi zatwierdzającemu sprawozdanie finansowe badanej jednostki wybór firmy audytorskiej spośród określonej kategorii lub wykazu firm audytorskich”;
- 12) w załączniku nr 1 do ustawy w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia” w pkt 5 ppkt 6 otrzymuje brzmienie:
- „6) wynagrodzeniu firmy audytorskiej, wypłaconym lub należnym za rok obrotowy odrębnie za:
- a) badanie ustawowe, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o biegłych rewidentach,
 - b) inne usługi atestacyjne,
 - c) usługi doradztwa podatkowego,
 - d) pozostałe usługi.”.

Art. 214. W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1315) w art. 16 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

- „4) podejmowanie uchwały w sprawie wyboru firmy audytorskiej do badania rocznego sprawozdania finansowego.”.

Art. 215. W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 794) w art. 4 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) firmy audytorskie uprawnione na podstawie odrębnych przepisów do badania sprawozdań finansowych;”.

Art. 216. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.¹²⁾) w art. 44:

- 1) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Przedsiębiorstwo energetyczne jest obowiązane do sporządzania, badania, ogłaszania i przechowywania rocznego sprawozdania finansowego na zasadach

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984 i 1238, z 2014 r. poz. 457, 490, 900, 942, 1101 i 1662, z 2015 r. poz. 151, 478, 942, 1618, 1893, 1960 i 2365 oraz z 2016 r. poz. 266, 831, 925, 1052, 1165 i 1823.

i w trybie określonym odpowiednio w przepisach o rachunkowości i ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o biegłych rewidentach”, oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) – w przypadku jednostek, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach.”;

2) ust. 3 i 3a otrzymują brzmienie:

„3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, podlega badaniu przez firmę audytorską zgodnie z:

- 1) art. 66–68 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) oraz
- 2) przepisami ustawy o biegłych rewidentach, oraz
- 3) wymogami przeprowadzania badań określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1a – w przypadku jednostek, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach.

W sprawozdaniu z badania sprawozdania, o którym mowa w ust. 2, biegły rewident powinien dodatkowo stwierdzić, czy zamieszczone w informacji dodatkowej odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat sporządzone odrębnie dla każdej wykonywanej działalności gospodarczej spełniają wymogi, o których mowa w ust. 2, w zakresie zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy tymi działalnościami.

3a. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2a, podlega badaniu przez firmę audytorską zgodnie z:

- 1) art. 66–68 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz
- 2) przepisami ustawy o biegłych rewidentach, oraz
- 3) wymogami przeprowadzania badań określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1a – w przypadku jednostek, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach.

W sprawozdaniu z badania sprawozdania, o którym mowa w ust. 2a, biegły rewident powinien dodatkowo stwierdzić, czy zamieszczone w informacji dodatkowej

odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat, o których mowa w ust. 2a, spełniają wymogi, o których mowa w ust. 2a.”.

Art. 217. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2011 r. poz. 924, z 2015 r. poz. 1064 i 1485 oraz z 2016 r. poz. 1157) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 34 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Informacja składana jest wraz z załączonym sprawozdaniem biegłego rewidenta, którego wybiera Państwowa Komisja Wyborcza. Koszty sporządzenia sprawozdania przez biegłego rewidenta pokrywane są przez Krajowe Biuro Wyborcze.”;

2) w art. 38:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do sprawozdania załącza się sprawozdanie biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej. Biegłego rewidenta wybiera Państwowa Komisja Wyborcza, a koszty sporządzenia sprawozdania przez biegłego rewidenta pokrywane są przez Krajowe Biuro Wyborcze.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Państwowa Komisja Wyborcza ogłasza sprawozdanie wraz ze sprawozdaniem biegłego rewidenta, o których mowa w ust. 3, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 14 dni od dnia złożenia go Państwowej Komisji Wyborczej.”.

Art. 218. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 687, 996 i 1579) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8a w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) roczne sprawozdania finansowe oraz roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych, w rozumieniu przepisów o rachunkowości, odpisy uchwał o zatwierdzeniu tych sprawozdań i podziale zysku lub pokryciu straty, a także sprawozdania z badania i sprawozdania z działalności jednostek, sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej oraz skonsolidowane sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, jeżeli obowiązek ich sporządzenia wynika z przepisów szczególnych;”;

- 2) w art. 40:
 - a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wzmiankę o złożeniu sprawozdania z badania, jeżeli sprawozdanie podlegało obowiązkowi badania przez biegłego, na podstawie przepisów o rachunkowości;”,
 - b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) wzmiankę o złożeniu sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej lub skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, jeżeli przepisy o rachunkowości wymagają jego złożenia do sądu rejestrowego;”.

Art. 219. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9cb ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Na wniosek banku niebędącego bankiem istotnym, Komisja Nadzoru Finansowego może wyrazić zgodę na połączenie komitetu do spraw ryzyka z komitetem audytu, o którym mowa w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...), o ile większość z członków rady nadzorczej banku mających wchodzić w skład połączonego komitetu spełnia kryteria niezależności, o których mowa w art. 123 ust. 1, 3 i 5 tej ustawy.”;
- 2) w art. 42b w pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„zweryfikowane przez firmę audytorską.”;
- 3) w art. 111 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) bilans ze sprawozdaniem z badania za ostatni okres podlegający badaniu;”;
- 4) art. 134 otrzymuje brzmienie:

„Art. 134. 1. Badanie sprawozdań finansowych banku, a także oddziału banku zagranicznego, może być zlecone tylko biegłym rewidentom, którzy spełniają wymogi określone w ustawie z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.

2. Banki obowiązane są przekazywać do Komisji Nadzoru Finansowego zbadane jednostkowe i skonsolidowane sprawozdania finansowe wraz ze sprawozdaniem

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 559, 978, 1166, 1223, 1260, 1311, 1348, 1357, 1513, 1634, 1830, 1844, 1854, 1864 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 615, 904, 996, 1177 i 1579.

z badania w ciągu 15 dni od dnia ich zatwierdzenia oraz z odpisem uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.”;

5) w art. 141g w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) przez walne zgromadzenie, własne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania;
- 2) sprawozdania finansowe podmiotów zależnych od banku oraz sprawozdania z badania, z którymi bank posiada bliskie powiązania, które nie zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym przez bank; sprawozdania finansowe powinny być przekazane wraz ze sprawozdaniem z badania.”.

Art. 220. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 156) w art. 18 ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Roczne sprawozdanie finansowe Polskiej Organizacji Turystycznej podlega badaniu przez firmę audytorską; badanie dokonywane jest za każdy rok obrotowy.

2. Wyboru firmy audytorskiej do badania rocznego sprawozdania finansowego Polskiej Organizacji Turystycznej dokonuje Rada Polskiej Organizacji Turystycznej.

3. Prezes Polskiej Organizacji Turystycznej przedstawia Radzie Polskiej Organizacji Turystycznej oraz właściwemu ministrowi roczne sprawozdanie finansowe Polskiej Organizacji Turystycznej wraz ze sprawozdaniem z badania.”.

Art. 221. W ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.¹⁴) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 53 § 30f otrzymuje brzmienie:

„§ 30f. Użyte w rozdziale 6 kodeksu określenia „sprawozdanie finansowe” i „sprawozdanie z badania” mają znaczenie nadane im odpowiednio w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) oraz w ustawie z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...).”;

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego w wymienionej ustawie zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1036, 1149, 1247 i 1304, z 2014 r. poz. 312, 1215 i 1328, z 2015 r. poz. 396, 1479, 1649, 1712, 1855 i 1932 oraz z 2016 r. poz. 178, 437, 1052 i 1228.

- 2) art. 80b otrzymuje brzmienie:

„Art. 80b. Kto wbrew obowiązkowi nie przekazuje w terminie właściwemu organowi podatkowemu sprawozdania finansowego, sprawozdania z badania, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”.

Art. 222. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1578 i 1579) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 223 otrzymuje brzmienie:

„Art. 223. Sąd rejestrowy, na żądanie wspólnika lub wspólników reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, może, po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia, wyznaczyć firmę audytorską w celu zbadania rachunkowości oraz działalności spółki.”;

- 2) w art. 395 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Odpisy sprawozdania zarządu z działalności spółki i sprawozdania finansowego wraz z odpisem sprawozdania rady nadzorczej oraz sprawozdania z badania są wydawane akcjonariuszom na ich żądanie, najpóźniej na piętnaście dni przed walnym zgromadzeniem.”;

- 3) w art. 442 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego ze środków spółki może zostać powzięta, jeżeli zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy wykazuje zysk i sprawozdanie z badania nie zawiera istotnych zastrzeżeń dotyczących sytuacji finansowej spółki. Jeżeli ostatnie sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień bilansowy przypadający co najmniej na sześć miesięcy od dnia walnego zgromadzenia, na którym przewiduje się powzięcie takiej uchwały, firma audytorska wybrana do badania sprawozdania finansowego spółki albo inna firma audytorska wybrana przez radę nadzorczą bada nowy bilans i rachunek zysków i strat wraz z informacją dodatkową, które powinny być przedstawione na tym zgromadzeniu.”;

- 4) w art. 505 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności łączących się spółek za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeśli sprawozdanie z badania było sporządzane;”;

- 5) w art. 516⁷ w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności łączących się spółek za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie z badania było sporządzane;”;
- 6) w art. 540 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności spółkidzielonej i spółek przejmujących, za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie z badania było sporządzane;”.

Art. 223. W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 719, 831 i 904) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 39:
 - a) w ust. 1 w pkt 14 wyrazy „z opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i raportem z badania” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”,
 - b) w ust. 2 w pkt 5 wyrazy „z opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz raportem z badania” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”;
- 2) w art. 42 w ust. 3 wyrazy „podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się wyrazami „firmie audytorskiej”.

Art. 224. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2016 r. poz. 359) w art. 14 w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) sprawozdanie finansowe, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości, wraz ze sprawozdaniem z badania;”.

Art. 225. W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2016 r. poz. 1826) w art. 15:

- 1) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) bada sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...);”;
- 2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Związek rewizyjny przekazuje wnioski wynikające z przeprowadzonej lustracji i sprawozdanie z badania bankowi zrzeszającemu.”.

Art. 226. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672, 831, 903, 1250 i 1427) użyte w art. 400h w ust. 2 w pkt 10 i w ust. 4 w pkt 6 wyrazy „podmiotu właściwego do badania sprawozdania finansowego” zastępuje się wyrazami „firmy audytorskiej właściwej do badania sprawozdania finansowego”.

Art. 227. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 605, 904 i 1361) w art. 175:

1) w ust. 2 pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy, jeżeli przedsiębiorca prowadził działalność gospodarczą, oraz sprawozdanie z badania, jeżeli obowiązek badania sprawozdania finansowego wynika z przepisów o rachunkowości;”;

2) w ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przekazywać do wiadomości Prezesa Urzędu, w terminie 7 miesięcy od zakończenia roku obrotowego, sprawozdanie z działalności oraz roczne sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy, wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli obowiązek sporządzania i poddania sprawozdania badaniu wynika z przepisów o rachunkowości, a na żądanie Prezesa Urzędu – inne informacje i dokumenty istotne dla oceny działalności przedsiębiorstwa w latach następnych;”.

Art. 228. W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1727 i 1823) w art. 47 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy, wraz ze sprawozdaniem z badania, albo bilans, gdy przedsiębiorca nie może okazać sprawozdania finansowego;”.

Art. 229. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 99 w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdania finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania;”.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 827, z 2015 r. poz. 1273, 1691, 1844 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 1334.

Art. 230. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.¹⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w art. 22 w ust. 1 w pkt 12, w art. 36a w ust. 3 w pkt 1, w art. 70h w ust. 5 w pkt 1, w art. 70s w ust. 3 w pkt 15 w lit. d, w art. 117b w ust. 1 w pkt 10, w art. 169b w ust. 2 w pkt 5 i w ust. 3 w pkt 7, w art. 169f w ust. 7, w art. 169p w ust. 2 w pkt 7, w art. 169w w ust. 1 w pkt 5, w art. 208t w ust. 2, w art. 208zs w ust. 1, w art. 220 w ust. 1, w art. 222a w ust. 2 w pkt 2, w art. 223 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w art. 232 w ust. 3 w zdaniu pierwszym w różnej liczbie i przypadku wyrazy „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami „firma audytorska”;
- 2) w art. 32 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku sprawozdania finansowego, inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową wnioskodawcy;”;
- 3) użyte w art. 36a w ust. 5, w art. 70h w ust. 7, w art. 169j w ust. 2, w art. 169n w ust. 1 w pkt 3 i 4, w art. 169o w ust. 3, w art. 208u w ust. 1, w art. 208zf w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 208zt w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 208zzf w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia, w art. 272c w ust. 1 w pkt 5 oraz w art. 276e w ust. 1 w pkt 5 w różnym przypadku wyrazy „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „firma audytorska badająca sprawozdania finansowe”;
- 4) użyte w art. 46a w ust. 1 w pkt 3, w art. 46c w ust. 1 w pkt 3, w art. 58 w ust. 1 w pkt 8 oraz w art. 192 w ust. 4 w pkt 4 wyrazy „z opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz raportem z badania” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”;
- 5) użyte w art. 58 w ust. 1 w pkt 10 i 10a oraz w art. 70s w ust. 3 w pkt 4 w lit. b i w pkt 6 wyrazy „z opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i raportem z badania” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”;

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 73, 978, 1260, 1357, 1634 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615, 904 i 996.

6) w art. 70g:

a) w ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) opis prowadzonej działalności oraz ostatnie sprawozdanie finansowe podmiotu, o którym mowa w ust. 6, wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku sprawozdania finansowego – inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową podmiotu, o którym mowa w ust. 6;”;

b) w ust. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) opis prowadzonej działalności oraz ostatnie sprawozdanie finansowe podmiotu, o którym mowa w ust. 6, wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku sprawozdania finansowego – inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową podmiotu, o którym mowa w ust. 6;”;

7) w art. 169f:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Warunkiem wydania przez Komisję zezwoleń, o których mowa w art. 169b ust. 1 oraz art. 169p ust. 1, w przypadku gdy fundusz, któremu ma być wydane zezwolenie, i fundusz, który ma być funduszem podstawowym, mają różne firmy audytorskie, jest zawarcie umowy między tymi firmami, określającej zasady współpracy, w szczególności zasady wymiany informacji oraz ich zakres.”;

b) ust. 4–6 otrzymują brzmienie:

„4. Biegły rewident funduszu powiązanego w sprawozdaniu z badania lub z przeglądu sprawozdania finansowego funduszu powiązanego uwzględnia odpowiednio sprawozdanie z badania lub z przeglądu sprawozdania finansowego funduszu podstawowego.

5. Jeżeli fundusz podstawowy i fundusz powiązany albo fundusz podstawowy i fundusz zagraniczny prowadzący działalność polegającą na lokowaniu co najmniej 85% aktywów funduszu w jednostki uczestnictwa funduszu podstawowego mają inne lata obrotowe, fundusz inwestycyjny otwarty będący funduszem podstawowym sporządza dodatkowo roczne sprawozdanie finansowe na dzień przypadający na koniec roku obrotowego odpowiednio funduszu powiązanego albo funduszu zagranicznego i przekazuje je do tego funduszu wraz ze sprawozdaniem z badania.

6. Biegły rewident funduszu powiązanego jest obowiązany niezwłocznie powiadomić Komisję i fundusz powiązany o wszelkich nieprawidłowościach stwierdzonych w sprawozdaniu z badania lub z przeglądu sprawozdania finansowego funduszu podstawowego oraz o ich wpływie na fundusz powiązany.”;

8) w art. 169o ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komisja niezwłocznie informuje fundusz powiązany o każdym przypadku wykrycia nieprawidłowości w działaniu funduszu inwestycyjnego otwartego będącego funduszem podstawowym albo w działaniu zarządzającego nim towarzystwa lub spółki zarządzającej, depozytariusza tego funduszu, lub firmy audytorskiej badającej jego sprawozdania finansowe, polegających na naruszeniu przepisów niniejszego rozdziału oraz o zastosowanych w związku z takimi nieprawidłowościami sankcjach lub środkach nadzorczych określonych w ustawie.”;

9) w art. 222d ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W sprawozdaniu rocznym AFI zamieszcza się dodatkowo sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego alternatywnego funduszu inwestycyjnego.”.

Art. 231. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, 1807 i 1860) w art. 173 w ust. 2 wyrazy „podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się wyrazami „firm audytorskich”.

Art. 232. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidentcie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy – w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub firmę, w związku z badaniem sprawozdań finansowych spółki prowadzącej giełdę lub świadczeniem na rzecz spółki prowadzącej giełdę innych usług wymienionych w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...). Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 tej ustawy.”;

- 2) użyte w art. 30 w ust. 8 w zdaniu pierwszym, w art. 64 w ust. 8 w zdaniu pierwszym, w art. 100 w ust. 1 w zdaniu pierwszym i w ust. 3a, w art. 110k w ust. 9 w zdaniu pierwszym oraz w art. 146 w ust. 2, w różnym przypadku, wyrazy „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „firma audytorska”;
- 3) w art. 64 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidentzie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy – w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub firmę, w związku z badaniem sprawozdań finansowych Krajowego Depozytu lub świadczeniem na jego rzecz innych usług wymienionych w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym. Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 tej ustawy.”;
- 4) w art. 82 w ust. 1 w pkt 4 i w ust. 2 w pkt 6 wyrazy „z opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i raportem z badania” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”;
- 5) w art. 100:
 - a) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Biegły rewident lub firmy audytorskie badające sprawozdania finansowe domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu wywierającego na dom maklerski znaczny wpływ w rozumieniu art. 96 ust. 3 są obowiązane niezwłocznie przekazać Komisji oraz radzie nadzorczej i zarządowi domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu wywierającego na dom maklerski znaczny wpływ w rozumieniu art. 96 ust. 3 informacje, w posiadanie których weszli w związku z wykonywanymi czynnościami, dotyczące zdarzeń powodujących.”;
 - b) ust. 3b i 4 otrzymują brzmienie:

„3b. Na żądanie Komisji lub jej upoważnionego przedstawiciela biegły rewident oraz osoby wchodzące w skład organów zarządzających firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy, badającą sprawozdanie finansowe domu maklerskiego, są obowiązani niezwłocznie udzielać pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, a także sporządzać i przekazywać kopie

dokumentów i innych nośników informacji, na koszt podmiotu badanego, w celu umożliwienia wykonywania ustawowych zadań Komisji w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów oddziału 2a oraz rozporządzenia 575/2013.

4. Wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 3 i 3b, nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.”;

6) w art. 119 w ust. 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ostatnie roczne sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z tego badania;”;

7) w art. 149 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) firmy audytorskiej badającej sprawozdania finansowe podmiotu, o którym mowa w art. 148 ust. 1 pkt 2, na podstawie zawartej z nim umowy – w zakresie informacji określonych przepisami o rachunkowości;”;

8) w art. 150 w ust. 1 w pkt 12 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) firmą audytorską badającą sprawozdania finansowe domu maklerskiego, banku prowadzącego działalność maklerską, banku powierniczego lub firmą audytorską badającą sprawozdania finansowe zagranicznej firmy inwestycyjnej,”.

Art. 233. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1639) wprowadza się następujące zmiany:

1) użyte w art. 32 w ust. 1 w pkt 3, w art. 68 w ust. 3 oraz w art. 79 w ust. 4c w różnym przypadku wyrazy „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „firma audytorska”;

2) w art. 68 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa również na biegłym rewidencie oraz osobach wchodzących w skład organów zarządzających firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy – w zakresie związanym z wykonywaniem na rzecz emitenta czynności rewizji finansowej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) oraz innych czynności wymienionych w art. 43 ust. 2 tej ustawy; nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 tej ustawy.”;

- 3) w art. 86 w ust. 4 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.”.

Art. 234. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174, 615, 888, 996 i 1823) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) współpraca z Komisją Nadzoru Audytowego, w tym udzielanie informacji, wyjaśnień i przekazywanie dokumentów, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań związanych z monitorowaniem rynku, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66);”;

- 2) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Do Przewodniczącego Komisji, jego Zastępców oraz członków Komisji przepis art. 21 akapit trzeci rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 6a oraz art. 89 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...), stosuje się.

2b. W przypadku gdy minister właściwy do spraw instytucji finansowych, minister właściwy do spraw gospodarki, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego lub Prezes Narodowego Banku Polskiego nie spełniają warunków, o których mowa w art. 21 akapit trzeci rozporządzenia wymienionego w ust. 2a, wyznaczają swoich przedstawicieli zgodnie z ust. 2.”;

- 3) art. 17b otrzymuje brzmienie:

„Art. 17b. Przewodniczący Komisji i przewodniczący lub zastępca przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ustawie z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, mogą przekazywać sobie informacje, w tym informacje chronione na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do wykonywania ich ustawowo określonych zadań.”.

Art. 235. W ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1641) w art. 9 w ust. 13 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdanie finansowe Agencji wraz ze sprawozdaniem z badania,”.

Art. 236. W ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 184, 1618, 1634 i 1823) w art. 31 po pkt 16a dodaje się pkt 16b w brzmieniu:

„16b) współpraca z Komisją Nadzoru Audytowego, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań związanych z monitorowaniem rynku, o którym mowa w art. 27 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66);”.

Art. 237. W ustawie z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1710 oraz z 2016 r. poz. 1206) w art. 17 w ust. 6 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego, o którym mowa w pkt 2;”.

Art. 238. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 270 w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana do badania sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 268, przedmiotem rozpatrzenia przez komisję rewizyjną jest również sprawozdanie z tego badania.”;

2) w art. 271 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) sprawozdaniem z badania sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 268;”.

Art. 239. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.¹⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 62a;

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 978, 1158, 1259, 1311, 1830, 1854, 1864 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 615, 904, 996, 1177 i 1579.

- 2) w art. 62b w ust. 1 i w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „z opinią i raportem biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”;
- 3) w art. 74i w ust. 3 i 4 wyrazy „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się wyrazami „firmę audytorską”.

Art. 240. W ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U z 2016 r. poz. 471) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 35 pkt 21 otrzymuje brzmienie:
„21) sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku spółki rozpoczynającej działalność – oświadczenie o zgodności działania spółki z przepisami o rachunkowości;”;
- 2) w art. 59 pkt 8 otrzymuje brzmienie:
„8) gdy spółka prowadząca działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1–3 lub w art. 7 ust. 2, nie przedstawiła sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z badania zgodnie z art. 55 ust. 3 albo przedstawione sprawozdanie z badania wskazuje na istotne naruszenia przepisów o rachunkowości;”.

Art. 241. W ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 893) w art. 3 w ust. 1 pkt 31 otrzymuje brzmienie:

„31) ustawie z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) w zakresie wykonywania zawodu przez biegłego rewidenta oraz świadczenia usług przez firmy audytorskie związanych z wykonywaniem czynności rewizji finansowej;”.

Art. 242. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2016 r. poz. 572 i 1311) użyte w art. 5 w ust. 1 w zdaniu drugim oraz w art. 15 w ust. 2 w pkt 4 wyrazy „z opinią z badania sprawozdania finansowego” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”.

Art. 243. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 900 i 1250) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. W terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku obrotowym Dyrektor przedstawia Ministrowi do zatwierdzenia roczne sprawozdanie finansowe Centrum, obejmujące w szczególności informacje o stopniu wykorzystania środków

przeznaczonych na finansowanie poszczególnych zadań Centrum, wraz z opinią Rady oraz sprawozdaniem z badania sporządzonym przez firmę audytorską, o której mowa w art. 50.”;

- 2) użyte w art. 50 w różnym przypadku wyrazy „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „firma audytorska”.

Art. 244. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1071) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Dyrektor przygotowuje i, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady, przedstawia Ministrowi do zatwierdzenia roczne sprawozdanie finansowe Centrum wraz ze sprawozdaniem z badania przeprowadzonego przez firmę audytorską, o której mowa w art. 42, w terminie do dnia 31 marca każdego roku.”;

- 2) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. 1. Roczne sprawozdanie finansowe Centrum podlega badaniu przez firmę audytorską.

2. Minister dokonuje wyboru firmy audytorskiej w trybie przepisów o zamówieniach publicznych.”.

Art. 245. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1131) w art. 49zn ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zebranie stron umowy o współpracy odbywa się co najmniej raz w roku, w terminie nie krótszym niż 10 i nie dłuższym niż 45 dni od dnia przedstawienia przez biegłego rewidenta sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy.”.

Art. 246. W ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1572) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 61 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) dane pozwalające na ustalenie tożsamości biegłych rewidentów oraz identyfikację firm audytorskich.”;

- 2) w art. 81 wyrazy „z raportem z badania sprawozdania i opinią podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”;

- 3) w art. 82 wyrazy „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się wyrazami „firma audytorska”.

Art. 247. W ustawie z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 759) w art. 19 w ust. 11 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprawozdanie finansowe Agencji wraz ze sprawozdaniem z badania,”.

Art. 248. W ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. poz. 238) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 30 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Przepisy art. 64 ust. 9 pkt 1–3, 5, 6 i 8 oraz art. 65 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) stosuje się odpowiednio do podmiotu dokonującego wyceny, członków jego organów zarządzających i nadzorujących oraz osób zatrudnionych przez ten podmiot do wykonywania czynności w zakresie wyceny, a także do osób z nimi powiązanych w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.”;
- 2) użyte w art. 35 w ust. 3, w art. 37 w ust. 1, w art. 40 oraz w art. 82 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „z opinią biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”.

Art. 249. W ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o przekształcaniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury (Dz. U. poz. 337 oraz z 2016 r. poz. 1202) w art. 6 w ust. 4 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) odpis sprawozdania z badania sprawozdania, o którym mowa w pkt 4, o ile podlegało ono badaniu;”.

Art. 250. W ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. poz. 1223 oraz z 2016 r. poz. 266, 542 i 1579) w art. 36 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe jest weryfikowane przez biegłego rewidenta, o którym mowa w ustawie z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 251. W ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 614, 1202 i 1789) w art. 12 w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „z opinią i raportem biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”.

Art. 252. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 74 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji, firma audytorska badająca sprawozdania finansowe zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji, firma audytorska badająca sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji oraz organ nadzoru będą posiadać dostęp do danych związanych z powierzonymi czynnościami lub funkcjami;”;
- 2) w art. 182 w ust. 4 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) sprawozdanie finansowe za okres ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku działalności zagranicznego zakładu ubezpieczeń lub zagranicznego zakładu reasekuracji wraz ze sprawozdaniem z jego badania;”;
- 3) w art. 281 uchyla się ust. 1;
- 4) w art. 282 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji zawiadamiają organ nadzoru o zmianie firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe w terminie 7 dni od dnia zmiany tej firmy.”;
- 5) w art. 283 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) możliwość odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami.”;
- 6) w art. 290:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji podlega badaniu przez firmę audytorską.”,
 - b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Celem badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji jest wyrażenie przez biegłego rewidenta pisemnej opinii w sprawozdaniu biegłego rewidenta o tym, czy sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej:”,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Sprawozdanie biegłego rewidenta zawierające opinię biegłego rewidenta jest publikowane razem ze sprawozdaniem o wypłacalności i kondycji finansowej.”,

d) w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) możliwość odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami;”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej przez firmę audytorską oraz zakres informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta, uwzględniając istotność danych zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej.”.

Art. 253. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. poz. 542, 1228 i 1579) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 47 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dyrektor przygotowuje i przedstawia Ministrowi, po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady, do zatwierdzenia roczne sprawozdanie finansowe Centrum wraz ze sprawozdaniem z badania sporządzonym przez firmę audytorską, o której mowa w art. 55, w terminie do dnia 31 marca każdego roku.”;

2) użyte w art. 55 w różnym przypadku wyrazy „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „firma audytorska”.

Art. 254. W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. poz. 996) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 313 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Sprawozdanie finansowe Funduszu podlega badaniu przez firmę audytorską, zgodnie z ustawą z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...), wybraną w drodze przetargu przez Radę Funduszu.”;

2) w art. 326 w ust. 6 w pkt 1 wyrazy „z opinią biegłego rewidenta” zastępuje się wyrazami „ze sprawozdaniem z badania”.

Rozdział 14

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 255. 1. Osoby, które uzyskały tytuł biegłego rewidenta na podstawie dotychczasowych przepisów, uznaje się za biegłych rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Rejestr biegłych rewidentów, prowadzony na podstawie art. 10 ustawy uchylanej w art. 288, staje się rejestrem biegłych rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem dotychczasowej numeracji.

Art. 256. 1. Podmioty, będące podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych na podstawie dotychczasowych przepisów, stają się firmami audytorskimi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzona na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 288, staje się listą firm audytorskich w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem dotychczasowej numeracji.

Art. 257. 1. Jednostki uprawnione wpisane do wykazu jednostek uprawnionych, o którym mowa w art. 4 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 288, stają się jednostkami uprawnionymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Wykaz jednostek uprawnionych, prowadzony na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 288, staje się wykazem jednostek uprawnionych w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem dotychczasowej numeracji.

Art. 258. Zgody na odbycie w terminie późniejszym obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, wyrażone na podstawie art. 4 ust. 2f ustawy uchylanej w art. 288, zachowują ważność.

Art. 259. 1. Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich, prowadzona na podstawie ustawy uchylanej w art. 288, staje się listą jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem dotychczasowej numeracji.

2. Dane z rejestru biegłych rewidentów z państw trzecich, prowadzonego na podstawie ustawy uchylanej w art. 288, zostają wykorzystane do uzupełnienia listy jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich w zakresie, o którym mowa w art. 196 ust. 2 pkt 6.

Art. 260. Biegli rewidenci, firmy audytorskie oraz jednostki audytorskie pochodzące z państw trzecich przekażą odpowiednio Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów albo Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dane, o które został rozszerzony rejestr i lista, o których mowa odpowiednio w art. 15 ust. 1, art. 51 ust. 1 i art. 196 ust. 1.

Art. 261. Legitymacje biegłych rewidentów wydane przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność z zachowaniem dotychczasowej numeracji.

Art. 262. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów i Komisja Nadzoru Audytowego dostosują, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, odpowiednio rejestr oraz listy, o których mowa odpowiednio w art. 15, art. 51 i art. 196, do wymagań określonych w niniejszej ustawie.

Art. 263. Wnioski o wpis:

- 1) do rejestru biegłych rewidentów,
- 2) na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych,
- 3) na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich

– złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpatruje się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 264. Zawiadomienia o podjęciu i formie wykonywania zawodu złożone na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy uchylanej w art. 288 zachowują ważność.

Art. 265. 1. Egzaminy z wiedzy teoretycznej, egzamin z prawa gospodarczego oraz egzamin dyplomowy zdane na podstawie ustawy uchylanej w art. 288 uznaje się odpowiednio za egzamin z wiedzy, egzamin z prawa gospodarczego lub egzamin dyplomowy, o których mowa w niniejszej ustawie.

2. Osoby, które przystąpiły do postępowania kwalifikacyjnego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zdają egzaminy z wiedzy teoretycznej z zakresu określonego w przepisach dotychczasowych, do czasu opracowania nowego zakresu. Nowy zakres, powinien zostać opracowany w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Do wniosków o przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego złożonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i nierozpatrzonych stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 266. 1. Do kontroli w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do kontroli przeprowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z których nie został sporządzony lub zatwierdzony raport z kontroli, stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. W przypadku kontroli przeprowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz kontroli, o których mowa w ust. 1, postępowania o nałożenie kar na firmy audytorskie oraz postępowania dyscyplinarne są prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 267. Do spraw dyscyplinarnych w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 288, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 268. Do biegu terminów przedawnienia karalności przewinień dyscyplinarnych, popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 269. Do biegu terminów zatarcia kar dyscyplinarnych orzeczonych w postępowaniach dyscyplinarnych, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 288, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 270. Do postępowań w sprawach o nałożenie kar, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3 oraz art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy uchylanej w art. 288, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 271. Petycje, skargi i wnioski, dotyczące Komisji Nadzoru Audytowego, złożone i nierozpatrzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, rozpatruje się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 272. Do umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej lub usług i działalności, o których mowa w art. 43 ust. 2, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 273. 1. Przepisy niniejszej ustawy oraz przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się po dniu 16 czerwca 2016 r.

2. Przepis art. 128 ust. 3 stosuje się do okresów karencji rozpoczętych dnia 17 czerwca 2016 r. lub później.

Art. 274. 1. Przepisy art. 45 i art. 46 mają po raz pierwszy zastosowanie do sprawozdań firm audytorskich sporządzonych za 2017 r.

2. Firma audytorska, która przeprowadziła badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego w 2016 r., jest obowiązana, w terminie do końca lutego 2017 r., przekazać Komisji Nadzoru Audytowego informacje za rok poprzedni o wysokości przychodów firmy audytorskiej, z wyszczególnieniem przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego oraz przychodów wskazanych w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014.

3. Do sprawozdania firmy audytorskiej za 2016 r. mają zastosowanie art. 49 ust. 3, art. 54 ust. 1 pkt 2 i art. 87 ustawy uchylanej w art. 288.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca 2017 r., sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, dotyczące firmy audytorskiej, która w 2016 r. przeprowadziła badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 275. 1. Jednostka zainteresowania publicznego, która ma obowiązek posiadać komitet audytu na podstawie niniejszej ustawy, jest obowiązana go powołać, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Jednostki zainteresowania publicznego, mające obowiązek posiadać komitet audytu na podstawie przepisów dotychczasowych, dostosują jego skład do wymogów określonych w niniejszej ustawie w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Art. 276. Firmy audytorskie w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosują działalność do wymogów określonych w niniejszej ustawie.

Art. 277. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, utworzona na podstawie ustawy uchylanej w art. 288, staje się Krajową Izbą Biegłych Rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, utworzone na podstawie art. 17 ustawy uchylanej w art. 288, stają się organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy.

3. Osoby wybrane do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przez VIII Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują mandat do następnych wyborów.

4. Termin, o którym mowa w art. 25 ust. 1, liczy się od dnia ostatniego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów, który odbył się na podstawie dotychczasowych przepisów.

5. Kontrolerzy i wizytatorzy, o których mowa w art. 26 ust. 4 ustawy uchylanej w art. 286, stają się kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru w rozumieniu niniejszej ustawy, pod warunkiem, że spełniają wymogi, o których mowa w art. 35 ust. 2.

Art. 278. 1. Komisja Egzaminacyjna, powołana na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 288, staje się Komisją Egzaminacyjną w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Termin upływu kadencji Komisji Egzaminacyjnej liczy się od dnia jej powołania na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej składają w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 9 ust. 3 i 4.

4. Osoby wchodzące w skład Komisji Egzaminacyjnej zachowują funkcje do czasu upływu kadencji, na którą zostali powołani na podstawie dotychczasowych przepisów.

5. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej niespełniający warunków, o których mowa w art. 9 ust. 3 lub 4, pełnią funkcje do czasu powołania nowych członków, jednak nie dłużej niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

6. Powołanie nowych członków Komisji Egzaminacyjnej odbywa się w trybie art. 9 ust. 6 i 7.

Art. 279. 1. Komisja Nadzoru Audytowego utworzona na podstawie ustawy uchylanej w art. 288 staje się Komisją Nadzoru Audytowego w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Termin upływu kadencji Komisji Nadzoru Audytowego liczy się od dnia jej powołania na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. Decyzje powołujące członków Komisji Nadzoru Audytowego pozostają w mocy.

4. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego składają w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 87 i art. 88 ust. 1.

5. Osoby wchodzące w skład Komisji Nadzoru Audytowego zachowują funkcje do czasu upływu kadencji, na którą zostali powołani na podstawie dotychczasowych przepisów.

6. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego niespełniający warunków, o których mowa w art. 87 lub art. 88 ust. 1, pełnią funkcje do czasu powołania nowych członków, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

7. Powołanie nowych członków do Komisji Nadzoru Audytowego odbywa się w trybie, o którym mowa w art. 88 ust. 2 i 3.

Art. 280. 1. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, jego Zastępcy i członkowie Komisji składają w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 21 akapit trzeci rozporządzenia nr 537/2014.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, niespełniające warunków, o których mowa w przepisach wymienionych w ust. 1, pełnią funkcje do czasu powołania lub wyznaczenia osób spełniających te warunki, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 281. Kontrolerom KNA oraz osobie nadzorującej, o której mowa w art. 101 ust. 4, zatrudnionym w ministerstwie finansów w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, dodatek kontrolerski przysługuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym niniejsza ustawa weszła w życie. Stawkę dodatku ustala się na zasadach określonych w art. 103 ust. 5. Pierwsza ocena, o której mowa w art. 102, jest przeprowadzana po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 282. 1. Do opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy uchylanej w art. 288, należnych za 2016 r., stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyłączeniem art. 30 ustawy uchylanej w art. 288.

2. Do opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy uchylanej w art. 288, należnych za lata wcześniejsze niż 2016 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 283. 1. Wysokość stawki procentowej opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1, w 2017 r. wynosi 5,15%.

2. Wysokość stawki procentowej opłaty, o której mowa w art. 50 ust. 1, w 2017 r. wynosi 1,34%.

Art. 284. 1. W latach 2017–2026 maksymalny limit wydatków ministra właściwego do spraw finansów publicznych na realizację zadań Komisji Nadzoru Audytowego będący skutkiem finansowym ustawy wynosi:

- 1) 2017 r. – 4,1 mln zł;
- 2) 2018 r. – 4,1 mln zł;
- 3) 2019 r. – 4,1 mln zł;
- 4) 2020 r. – 4,1 mln zł;
- 5) 2021 r. – 4,1 mln zł;
- 6) 2022 r. – 4,1 mln zł;
- 7) 2023 r. – 4,1 mln zł;
- 8) 2024 r. – 4,1 mln zł;
- 9) 2025 r. – 4,1 mln zł;
- 10) 2026 r. – 4,1 mln zł.

2. W przypadku zagrożenia przekroczenia limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, na dany rok budżetowy, zastosowany zostanie mechanizm korygujący polegający na:

- 1) ograniczeniu kosztów rzeczowych Komisji Nadzoru Audytowego lub
- 2) racjonalizacji częstotliwości wykonywania przez Komisję Nadzoru Audytowego czynności

– związanych z realizacją zadań wynikających ze sprawowania nadzoru publicznego nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, działalnością firm audytorskich oraz Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych jest organem właściwym do:

- 1) monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1;
- 2) wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2.

Art. 285. 1. W latach 2017–2026 maksymalny limit wydatków Ministra Sprawiedliwości związanych z modyfikacją systemu Krajowego Rejestru Sądowego będący skutkiem finansowym ustawy wynosi:

- 1) 2017 r. – 0,1 mln zł;
- 2) 2018 r. – 0 zł;
- 3) 2019 r. – 0 zł;
- 4) 2020 r. – 0 zł;
- 5) 2021 r. – 0 zł;
- 6) 2022 r. – 0 zł;

- 7) 2023 r. – 0 zł;
- 8) 2024 r. – 0 zł;
- 9) 2025 r. – 0 zł;
- 10) 2026 r. – 0 zł.

2. W przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego w 2017 r. maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, zostanie zastosowany mechanizm korygujący polegający na zmniejszeniu kosztów:

- 1) utrzymania systemu Krajowego Rejestru Sądowego lub
- 2) zleconych modyfikacji tego systemu

– przy jednoczesnym zapewnieniu jego prawidłowego i nieprzerwanego działania.

3. Minister Sprawiedliwości jest organem właściwym do:

- 1) monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1;
- 2) wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2.

Art. 286. 1. Uchwały organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydane na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 5–7, art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. e–g oraz art. 21 ust. 2 pkt 7–9 ustawy uchylanej w art. 288 zachowują moc.

2. Uchwały organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydane na podstawie upoważnień zawartych w art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. a–c oraz art. 27 ust. 9 ustawy uchylanej w art. 288 zachowują moc do dnia wejścia w życie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydanych na podstawie art. 28 ust. 2 pkt 3 lit. a–c oraz art. 39 ust. 1 pkt 1–3, nie dłużej jednak niż przez 9 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 287. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie upoważnień zawartych w:

- 1) art. 4 ust. 11, art. 9 ust. 8 i art. 50 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 288 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 8 ust. 9, art. 14 ust. 6 i art. 47 ust. 6,
- 2) art. 169f ust. 7 ustawy zmienianej w art. 230 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 169f ust. 7 ustawy zmienianej w art. 230, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
- 3) art. 290 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 252 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 290 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 252, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą

– nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 288. Traci moc ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000).

Art. 289. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 49 i art. 50, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel projektowanej regulacji

Ustanowienie nowych regulacji ma na celu transpozycję do krajowego porządku prawnego postanowień nowych przepisów prawa UE z zakresu audytu obejmujących dyrektywę 2014/56/UE zmieniającą dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 196) oraz rozporządzenie 537/2014 w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 wraz ze Sprostowaniem w Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66).

Dyrektywa zawiera bazowe przepisy dla wszystkich firm audytorskich i biegłych rewidentów, natomiast w rozporządzeniu ujęto dodatkowe wymogi dla firm audytorskich/biegłych rewidentów badających jednostki interesu publicznego oraz samych jednostek interesu publicznego (JZP). Pomimo faktu, iż z założenia przepisy rozporządzenia PE i Rady (UE) powinny być stosowane wprost przez podmioty, do których są one skierowane, rozporządzenie wymaga również implementacji do przepisów krajowych z uwagi na występujące w nim przepisy wymagające wdrożenia oraz liczne opcje dla kraju członkowskiego i możliwość wprowadzenia bardziej szczegółowych lub restrykcyjnych przepisów przez kraj członkowski.

Państwa członkowskie zobowiązane są do implementacji postanowień dyrektywy i rozporządzenia do dnia 17 czerwca 2016 r.

Nowe przepisy wspólnotowe wprowadzają szereg zmian mających na celu:

- wzmocnienie niezależności i obiektywizmu biegłych rewidentów i firm audytorskich, przez znaczne ograniczanie i eliminowanie konfliktu interesów występujących między biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi a jednostkami badanymi, w szczególności badanymi JZP (np. obowiązkowa rotacja firmy audytorskiej dla badań ustawowych JZP, ograniczenia w świadczeniu usług innych niż badanie na rzecz badanej JZP, limity wynagrodzenia za usługi dozwolone inne niż badanie oraz limity całkowitego wynagrodzenia uzyskiwanego od jednego klienta będącego JZP),
- poprawa jakości badań ustawowych przez lepszą jakość raportowania z badania na rzecz różnych adresatów/podmiotów (jednostek badanych, komitetu audytu, rady

nadzorczej, organu nadzoru finansowego i audytowego), regularny dialog między firmami audytorskimi, a organami nadzorującymi instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, dodatkową kontrolę jakości wykonania zlecenia badania JZP przed wydaniem ostatecznego sprawozdania z badania JZP, uszczegółowienie zasad wewnętrznej organizacji firmy audytorskiej, wzmocnienie roli i zadań komitetu audytu w procesie wyboru firmy audytorskiej oraz

- wzmocnienie nadzoru publicznego przez wzmocnienie jego niezależności od środowiska biegłych rewidentów (brak praktyków w organie nadzoru, bezpośrednia realizacja kontroli, dochodzeń i nakładanie kar w przypadku badań ustawowych JZP przez organ nadzoru publicznego), zwiększenie jego uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych, jak również w zakresie nakładania kar i sankcji (zwiększenie katalogu osób karanych za naruszenie przepisów dyrektywy i rozporządzenia, zaostrzenie kar), wzmocnienie instrumentów nadzorczych oraz zwiększenie ich elastyczności (dostosowanie częstotliwości kontroli firm audytorskich do wyników analizy ryzyka, monitorowanie rynku).

Przedstawiony projekt ustawy ma na celu włączenie powyższych rozwiązań do krajowego porządku prawnego. Ponadto część zaproponowanych rozwiązań wynika z konieczności dopełnienia transpozycji dotychczasowych postanowień dyrektywy 2006/43/WE w celu udoskonalenia obecnie obowiązujących regulacji i ułatwienia ich stosowania i interpretacji.

Mając na względzie zakres oraz skalę koniecznych i potrzebnych zmian przepisów wynikających z dyrektywy i rozporządzenia, zdecydowano się na opracowanie nowej ustawy, która zastąpi ustawę z dnia 9 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000), zwaną dalej „obecną ustawą”. Takie rozwiązanie zapewni przede wszystkim prawidłowe wdrożenie postanowień nowych przepisów prawa UE, a także większą przejrzystość regulacji, ułatwi stosowanie przepisów, zapobiegnie powstaniu ewentualnych niespójności czy też sprzeczności wewnętrznych oraz wątpliwości interpretacyjnych.

Z uwagi na fakt, iż przedmiotowy projekt ustawy został opracowany na bazie rozwiązań zawartych w obecnej ustawie, metodologia uzasadnienia opiera się przede wszystkim na wyjaśnieniu propozycji nowych przepisów prawnych, z pominięciem wyjaśnień

dotyczących przepisów, które funkcjonowały w dotychczasowej ustawie o biegłych rewidentach.

Ponadto przedstawiony projekt ustawy uzupełnia w zakresie swojej regulacji wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającą dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, str. 19, Dz. Urz. UE L 330 z 15.11.14, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 334, z 21.11.14, str. 86).

II. Zakres przewidywanej regulacji

Najważniejsze rozwiązania mające na celu implementowanie dyrektywy oraz umożliwienie stosowania rozporządzenia, z uwzględnieniem przyjętych opcji przewidzianych w dyrektywie lub rozporządzeniu:

- 1) określenie zakresu nadzoru publicznego przez wskazanie, iż nadzorem publicznym objęte zostaną badania ustawowe, czyli badania, których obowiązek przeprowadzenia wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”, lub z innych ustaw, np. ustaw sektorowych lub przepisów prawa Unii Europejskiej. Badania dobrowolne, tj. badania rocznych sprawozdań finansowych, które są przeprowadzane na podstawie decyzji badanej jednostki, a nie na podstawie art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, innych ustaw lub przepisów prawa Unii Europejskiej, przeprowadzane według krajowych lub innych standardów badania, a także badania rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy kapitałowej przeprowadzane według standardów innych niż krajowe standardy badania, a także czynności rewizji finansowej inne niż badanie będą objęte nadzorem oraz kontrolami samorządu biegłych rewidentów w ramach realizacji zadań statutowych tej organizacji, tj. kontroli należytego wykonywania zawodu, w tym jakości świadczonych przez biegłego rewidenta usług nie będących badaniem ustawowym;
- 2) określenie katalogu jednostek zainteresowania publicznego zwanych dalej „JZP”, przez przyjęcie minimum określonego w art. 2 pkt 13 lit. a), b) i c) dyrektywy

(tj. emitentów papierów wartościowych, banków oraz zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji) oraz objęcie definicją JZP (na podstawie opcji z art. 2 pkt 13 lit. d) dyrektywy) następujących podmiotów: Kasy Krajowej SKOK, dużych SKOK-ów, dużych krajowych instytucji płatniczych, dużych instytucji pieniądza elektronicznego, otwartych funduszy emerytalnych i dobrowolnych funduszy emerytalnych, powszechnych towarzystw emerytalnych, funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych, wybranych towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz wybranych podmiotów prowadzących działalność maklerską;

- 3) ustanowienie jednolitych zasad rotacji firmy audytorskiej w przypadku badań ustawowych JZP przez przyjęcie 5-letniego bazowego maksymalnego okresu nieprzerwanego trwania zleceń badania ustawowego w przypadku przeprowadzania ich przez tę samą firmę audytorską lub firmę audytorską powiązaną z tą firmą audytorską lub jakiegokolwiek członka sieci działającej w państwach Unii Europejskiej, do której należą te firmy audytorskie, tj. przez skrócenie przewidzianego rozporządzeniem bazowego maksymalnego okresu nieprzerwanego trwania zleceń badania ustawowego JZP z 10 do 5 lat (co oznacza dla instytucji ubezpieczeniowych i dużych SKOK-ów objętych obecnie w Polsce wymogiem obowiązkowej 5-letniej rotacji firmy audytorskiej utrzymanie obecnego 5-letniego okresu maksymalnego zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej, natomiast dla pozostałych SKOK-ów – niewłączonych przez nową regulację do katalogu JZP – zniesienie takiego obowiązku;
- 4) określenie minimalnego okresu zawarcia umowy o badanie ustawowe przez wydłużenie wymaganego rozporządzeniem minimalnego okresu zatrudnienia firmy audytorskiej z jednego do dwóch lat dla badań JZP oraz wprowadzenie wymogu dwuletniego minimalnego okresu zatrudnienia firmy audytorskiej dla badań ustawowych jednostek innych niż JZP;
- 5) ustanowienie zasad rotacji kluczowego biegłego rewidenta w przypadku badań JZP przez skrócenie wskazanego w rozporządzeniu maksymalnego 7-letniego okresu zatrudnienia tego samego kluczowego biegłego rewidenta do maksymalnie 5-letniego okresu przy jednoczesnym wydłużeniu okresu karencji z 2 do 3 lat;

- 6) zwolnienie z zakazu świadczenia na rzecz badanej JZP usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a) ppkt. i), lit. a) ppkt. iv) do vii) i lit. f) rozporządzenia dotyczących:
- a) przygotowania deklaracji podatkowych,
 - b) identyfikacji dotacji publicznych i zachęt podatkowych, niewymagających zgodnie z prawem wsparcia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej,
 - c) wsparcia w zakresie kontroli podatkowych prowadzonych przez organy podatkowe, niewymaganego od biegłych rewidentów lub firmy audytorskiej zgodnie z prawem,
 - d) obliczania podatków i niepodatkowych należności budżetowych oraz ustalanie aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego, świadczenia doradztwa podatkowego, oraz
 - e) usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych (jednakże z wyłączeniem usług wyceny aktywów funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych ze względu, iż ich świadczenie na rzecz badanej JZP stanowi zagrożenie dla niezależności firmy audytorskiej lub członków zespołu wykonującego badanie, a którego to zagrożenia nie można w pełni wyeliminować w drodze zastosowania zabezpieczeń)
- pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 5 ust. 3 rozporządzenia (tj. jeżeli usługi te nie mają lub mają nieistotny wpływ bezpośredni – łącznie lub osobno – na badane sprawozdanie finansowe, oszacowanie wpływu na badane sprawozdanie finansowe jest wszechstronnie udokumentowane i wyjaśnione w dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu audytu oraz firma audytorska i biegły rewident przestrzegają zasad niezależności);
- 7) ustanowienie limitów na wynagrodzenie przez:
- a) obniżenie z 70% do 50% wysokości limitu wynikającego z rozporządzenia za usługi podlegające warunkowemu zwolnieniu z zakazu świadczenia na rzecz badanej JZP,
 - b) umożliwienie organowi nadzoru publicznego przyznawania zwolnienia z wymogu stosowania 50% lub 70% limitu wynagrodzenia za usługi

dozwolone świadczone na rzecz badanej JZP przez okres maksymalnie dwóch lat obrotowych,

- c) utrzymanie 40% limitu rocznych przychodów całkowitych danej firmy audytorskiej uzyskiwanych w każdym roku w ciągu ostatnich pięciu lat od jednego klienta będącego jednostką inną niż JZP lub jednostki z nią powiązanej;
- 8) określenie zasad tworzenia oraz działania komitetów audytu, zwanych dalej „KA” przez:
- a) określenie katalogu JZP mających obowiązek posiadania komitetu audytu wraz ze wskazaniem JZP zwolnionych z tego obowiązku (jednostki określone w art. 39 ust. 3 lit. c znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE),
 - b) utrzymanie możliwości pełnienia funkcji komitetu audytu przez inny organ – radę nadzorczą, zwaną dalej „RN”, lub inny organ nadzorczy/kontrolny – w wybranych małych JZP oraz wprowadzenie takiej możliwości w bankach spółdzielczych, SKOK-ach, Krajowej Kasie oraz jednostkach samorządu terytorialnego będących jednostkami zainteresowania publicznego,
 - c) umożliwienie funduszom inwestycyjnym i funduszom emerytalnym zwolnienia z posiadania KA, pod warunkiem że jego zadania będzie wykonywał KA działający w towarzystwie będącym organem zarządzającym danym funduszem inwestycyjnym czy emerytalnym,
 - d) wskazanie, iż KA powinien posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie branży, w której działa badana JZP,
 - e) wskazanie, iż większość członków KA, w tym jego przewodniczący, powinna być niezależna od badanego podmiotu zgodnie z kryteriami niezależności określonymi w oparciu o zasady przewidziane w Zaleceniu Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącym roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych,
 - f) wprowadzenie wymogu, aby przynajmniej jeden członek KA posiadał wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych,
 - g) wprowadzenie wymogu, iż w przypadku pełnienia roli KA przez RN lub inny organ nadzorczy/kontrolny kryteria niezależności jak też wiedzy

i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych oraz w zakresie branży, w której działa badana JZP muszą też być spełnione,

- h) wprowadzenie wymogu posiadania przez JZP sformalizowanej polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem, w tym usług, o których mowa w art. 130 i obowiązek ich opracowania przez KA;
- 9) wyznaczenie Komisji Nadzoru Audytowego (KNA) jako organu nadzoru publicznego realizującego zadania przewidziane dyrektywą i rozporządzeniem (z wyjątkiem nadzoru nad JZP w zakresie: wyboru firmy audytorskiej, rotacji firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta, monitorowania przestrzegania przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu lub rady nadzorczej w przypadku powierzenia jej funkcji komitetu audytu). KNA jako organ administracji publicznej obsługiwany będzie przez urząd obsługujący Ministra Finansów;
- 10) wyznaczenie Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) jako organu nadzoru publicznego sprawującego nadzór nad stosowaniem przez JZP przepisów tytułu III rozporządzenia (tj. zadań obejmujących nadzór nad JZP w zakresie: wyboru firmy audytorskiej oraz jej rotacji i rotacji kluczowego biegłego rewidenta) oraz odpowiedzialnego za monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu lub rady nadzorczej w przypadku powierzenia jej funkcji komitetu audytu;
- 11) utrzymanie możliwości przekazania określonych zadań (oprócz tych zakazanych) do realizacji przez organy samorządu zawodowego, przy założeniu, że ostateczną odpowiedzialność za nadzór nad realizacją tych zadań ponosi organ nadzoru publicznego; przewiduje się, że zadania związane z zatwierdzaniem i rejestracją biegłych rewidentów i firm audytorskich, przyjmowaniem standardów badania i innych usług atestacyjnych oraz kształceniem ustawicznym biegłych rewidentów, a także związane z przeprowadzaniem kontroli systemów zapewniania jakości w firmach audytorskich w zakresie badań nie-JZP oraz prowadzeniem dochodzeń i nakładaniem kar na biegłych rewidentów i firmy audytorskie w zakresie badań

nie-JZP odpowiednio w procedurze dyscyplinarnej i w procedurze administracyjnej zostaną zlecone do realizacji odpowiednim organom Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów (KIBR);

- 12) uzależnienie częstotliwości kontroli w firmach audytorskich od analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych, jednakże:
 - kontrole firm audytorskich w przypadku przeprowadzania badań ustawowych dużych JZP odbywać się będą co najmniej raz na 3 lata, a kontrole firm audytorskich w przypadku przeprowadzania badań ustawowych pozostałych JZP odbywać się będą co najmniej raz na 6 lat,
 - kontrole firm audytorskich w zakresie badań ustawowych nie-JZP odbywać się będą co najmniej raz na 6 lat;
- 13) określenie zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów, a także odpowiedzialności firm audytorskich, JZP oraz osób trzecich za naruszenie przepisów ustawy i rozporządzenia; dostosowanie rodzajów i środków administracyjnych do minimum określonego w znowelizowanej dyrektywie 2006/43/WE; ujednolicenie katalogu kar w odniesieniu do biegłych rewidentów oraz firm audytorskich przez przyjęcie katalogu kar wskazanego w dyrektywie; określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej na poziomie 250 tys. zł w przypadku osób fizycznych oraz określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej na poziomie 10% przychodów w przypadku osób prawnych, z zachowaniem proporcjonalności kary do m.in. wagi naruszeń oraz sytuacji finansowej karanej osoby; określenie katalogu osób fizycznych i prawnych, na które nakładane mogą być kary i środki administracyjne za naruszenie przepisów dyrektywy lub rozporządzenia (katalog ten oprócz biegłych rewidentów i firm audytorskich rozszerzony zostanie o członków organu zarządzającego lub nadzorczego firmy audytorskiej, członków zespołu wykonującego badanie mających wpływ na wynik badania oraz osoby z nimi powiązane, członków organu administracyjnego lub zarządzającego JZP, członków komitetu audytu);
- 14) określenie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru – przez wskazanie, iż firma audytorska zobowiązana jest wносить opłatę z tytułu nadzoru w wysokości nie wyższej niż 5,5% rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP oraz w wysokości nie wyższej niż 1,5% rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach

innych niż JZP. Przy czym pierwsza z nich wpłacana będzie przez firmy audytorskie bezpośrednio na rachunek budżetu państwa i stanowić będzie dochód budżetu państwa, natomiast drugą z nich firmy audytorskie będą przekazywać bezpośrednio do KIBR;

- 15) wprowadzenie regulacji w zakresie przeprowadzania badań ustawowych w drodze podwykonawstwa całego zlecenia badania przez biegłego rewidenta prowadzącego działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek; wprowadzenie wymogu by w przypadku realizacji zlecenia badania w drodze podwykonawstwa, odpowiednie przepisy w zakresie niezależności, rotacji kluczowego biegłego rewidenta, czy też rotacji firmy audytorskiej miały zastosowanie do całego zespołu wykonującego zlecenie badania, w tym do podwykonawców.

Ponadto należy wskazać, iż używane w dotychczasowych przepisach sformułowanie „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” zostaje zastąpione sformułowaniem „firma audytorska”. Jest to zmiana techniczna, mająca na celu zapewnienie spójności z terminologią stosowaną w rozporządzeniu 537/2014 (które posługuje się pojęciem „firma audytorska”). Ponadto należy wskazać, iż również w polskiej praktyce ugruntowało się posługiwanie tym sformułowaniem.

III. Część szczegółowa

Rozdział 1 – Przepisy ogólne

Mając na uwadze postanowienia przepisów unijnych niezbędne jest przeniesienie pakietu pojęć zdefiniowanych w dyrektywie na grunt prawa polskiego, przez uzupełnienie obecnego słowniczka (art. 2), bądź odpowiednią modyfikację obecnie zawartych w nim definicji.

Wprowadzono definicję badania – przez wskazanie, iż badanie obejmuje badanie ustawowe lub dobrowolne.

Zdefiniowano pojęcie badanie ustawowe. Nową definicję badania ustawowego wprowadza dyrektywa 2014/56/UE (art. 1 pkt 2 lit. a)). Dyrektywa wskazuje, iż obligatoryjnie badanie ustawowe powinno obejmować badania obowiązkowe wymagane prawem unijnym lub krajowym. Na gruncie prawa krajowego będą to badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub badanie rocznego

sprawozdania finansowego, którego obowiązek przeprowadzania wynika z art. 64 ustawy o rachunkowości lub z innych przepisów krajowych lub bezpośrednio z przepisów prawa UE, przeprowadzane według krajowych standardów badania. Przykładem takich innych przepisów może być art. 268 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) nakładający obowiązek poddania badaniu przez biegłego rewidenta rocznego sprawozdania jednostki samorządu terytorialnego, której liczba mieszkańców przekracza 150 tys. Fakultatywnie dyrektywa pozostawia możliwość uznania przez państwa członkowskie za badania ustawowe również badań dobrowolnych małych jednostek. Jednakże z uwagi na przyjętą koncepcję zawężenia zakresu nadzoru publicznego tylko do minimalnego zakresu przedmiotowego wymaganego dyrektywą, brak jest uzasadnienia do włączenia dobrowolnych badań do definicji badania ustawowego.

Zdefiniowano pojęcie badania dobrowolnego, przez które rozumieć się będzie, badanie rocznego sprawozdania finansowego, które przeprowadzane jest na podstawie decyzji jednostki, a nie na podstawie art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, innych ustaw lub przepisów prawa UE i przeprowadzane jest według krajowych lub innych standardów badania, a także badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej przeprowadzane według standardów innych niż krajowe standardy badania.

Doprecyzowano pojęcie czynności rewizji finansowej przez wskazanie, iż obejmują one zarówno badanie, jak też przeglądy sprawozdań finansowych oraz inne usługi atestacyjne zastrzeżone przepisami prawa dla biegłych rewidentów. Zmiana nazewnictwa z „usług poświadczających” na „usługi atestacyjne” jest zgodna z terminologią używaną w nowo przyjętych krajowych standardach wykonywania zawodu przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (KRBR), a zatwierdzonych przez KNA 1 kwietnia 2015 r.

Wprowadzono definicje:

1. przeglądu sprawozdania finansowego, przez które rozumieć się będzie przegląd skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub sprawozdania finansowego przeprowadzony zgodnie z krajowymi standardami przeglądu;
2. usług atestacyjnych rozumianych jako usługi o charakterze poświadczającym mające na celu uwiarygodnienie w stopniu wysokim lub umiarkowanym zagadnień

obejmujących w szczególności informacje finansowe i niefinansowe, systemy, procesy, a także aspekty zachowań lub postaw określonych podmiotów, na podstawie dowodów uzyskanych w trakcie przeprowadzania odpowiednich procedur, stanowiące podstawę wydanej, według przyjętych kryteriów, oceny zagadnień będących przedmiotem tych usług, zamieszczonej w sprawozdaniu z wykonanej usługi, oraz

3. usług pokrewnych rozumianych jako usługi niebędące usługami atestacyjnymi, polegające na przeprowadzeniu uzgodnionych procedur, wykonywanych na podstawie uzgodnionego celu, zakresu prac i sposobu ich wykonania, których opis i wynik przedstawiony jest w raporcie z wykonania usługi, lub usługi kompilacji informacji finansowych, których celem jest wykorzystanie wiedzy z zakresu rachunkowości do zebrania, sklasyfikowania i podsumowania informacji finansowych.

Wprowadzono definicję jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego oraz biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego – dyrektywa (art. 1 pkt 2 lit. b) i c)) wprowadza zmienione definicje jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego oraz biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego, w związku z tym włączono te pojęcia do prawa krajowego przez przeniesienie definicji z dyrektywy do ustawy przy dostosowaniu nazewnictwa do polskiego języka prawnego.

Wprowadzono definicję państwa członkowskiego pochodzenia oraz przyjmującego państwa członkowskiego z uwagi, iż dyrektywa 2014/56/UE w art. 1 pkt. 2 lit. h) wprowadza definicje państwa członkowskiego pochodzenia konieczne jest włączenie tych pojęć do prawa krajowego przez przeniesienie definicji z dyrektywy do ustawy przy dostosowaniu nazewnictwa do polskiego języka prawnego.

Wprowadzono pojęcie dużej jednostki – rozumianej jako jednostkę, która na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: 85 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, 170 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.

Zmieniono obecny katalog jednostek zainteresowania publicznego do minimum określonego definicją JZP w art. 2 pkt 13 lit. a), b) i c) znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE, tj. do: a) mających siedzibę na terytorium RP emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym UE, objętych obowiązkiem badania ustawowego (w tym również jednostki samorządu terytorialnego, których papiery wartościowe notowane są na rynku regulowanym spełniające kryterium liczby mieszkańców określone w art. 268 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, b) instytucji kredytowych (banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych oraz oddziały banków zagranicznych) oraz c) zakładów ubezpieczeń (zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji), a także dodano do definicji JZP (na podstawie opcji z lit. d) w art. 2 pkt 13 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE) następujące podmioty: Kasę Krajową SKOK, duże krajowe instytucje płatnicze, wybrane towarzystwa funduszy inwestycyjnych i dobrowolne fundusze emerytalne oraz utrzymano w definicji JZP duże SKOK-i, wybrane podmioty prowadzące działalność maklerską, duże instytucje pieniądza elektronicznego, otwarte fundusze emerytalne, powszechne towarzystwa emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte. Jednocześnie należy wskazać, że katalog JZP proponowany w niniejszym projekcie nie jest tożsamy z katalogiem JZP określonym w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Wynika to z faktu, iż brak jest uzasadnienia dla jednolitości ww. definicji na gruncie obu ustaw, ponieważ inny jest cel ich zdefiniowania w każdej z tych ustaw.

Wprowadzono pojęcie dużej jednostki zainteresowania publicznego – rozumianej jako jednostkę zainteresowania publicznego spełniającą kryteria dużej jednostki.

Zastąpiono definicję jednostki powiązanej definicją podmiotu powiązanego z firmą audytorską – przepisy obecnej ustawy posługują się definicją jednostki powiązanej (art. 2 pkt 3), która odsyła do definicji w ustawie o rachunkowości. Zmienione przepisy unijne (art. 2 pkt 8 dyrektywy 2006/43/WE) zawierają jednakże własną, znacznie szerszą definicję wskazującą, iż podmiotem powiązanym z firmą audytorską jest jednostka – niezależnie od formy prawnej, która jest związana z firmą audytorską poprzez wspólne prawo własności, kontrolę lub zarządzanie. Definicja ta wykorzystywana jest przede wszystkim na potrzeby zapewnienia niezależności biegłego

rewidenta przeprowadzającego badanie od właścicieli czy członków organów firmy audytorskiej (porównaj art. 24 zmienionej dyrektywy 2006/43/WE), którego implementację stanowi art. 57 obecnej ustawy. Niezbędne jest zatem, aby dla celów nadzoru publicznego posługiwać się definicją zgodną z dyrektywą, a więc zachodzi konieczność jej zmiany w przepisach ustawy.

Doprecyzowano pojęcie kluczowego biegłego rewidenta – zawarta w art. 2 pkt 16 dyrektywy 2006/43/WE definicja wskazuje, że kluczowym biegłym rewidentem jest biegły rewident, który był w głównym stopniu odpowiedzialny za przeprowadzenie badania lub który podpisał sprawozdanie z badania. Oznacza to, iż wystarczy spełnić jeden z dwóch wskazanych warunków, aby zostać uznanym za kluczowego biegłego rewidenta. Tymczasem obecna definicja w ustawie wskazuje, iż aby być uznanym za kluczowego biegłego rewidenta należy spełnić oba powyższe warunki łącznie, co zawęża katalog kluczowych biegłych rewidentów i jest niezgodne z dyrektywą. Kwestia ta ma duże znaczenie w kontekście obowiązku rotacji, która będzie obejmowała nie tylko firmę audytorską, ale również kluczowego biegłego rewidenta. Z tego względu zachodzi konieczność zmiany definicji w ustawie. Ponadto ww. definicję uzupełniono o określenie kluczowego biegłego rewidenta w przypadku badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego – jest nim biegły rewident wyznaczony przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialny za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy w imieniu firmy audytorskiej na poziomie jednostki dominującej danej grupy kapitałowej oraz biegłego rewidenta wyznaczonego jako w głównym stopniu odpowiedzialny za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy na poziomie istotnych jednostek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym danej grupy.

Dotychczasowe pojęcie biegłego rewidenta grupy zostało zastąpione pojęciem firmy audytorskiej grupy z jednoczesnym wskazaniem, że jest nią firma audytorska przeprowadzająca badanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych danej grupy kapitałowej.

Doprecyzowano definicję sieci przez jednoznaczne wskazanie, iż sieć obejmuje strukturę, której celem jest współpraca i do której należy biegły rewident lub firma audytorska oraz której celem jest podział zysków lub kosztów lub która funkcjonuje w ramach wspólnych powiązań właścicielskich, lub która posiada wspólnego

właściciela, system kontroli bądź kierownictwo, lub która posiada wspólną politykę i procedury kontroli jakości, lub która posiada wspólną strategię gospodarczą, lub która korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów. Z uwagi, iż zarówno przepisy dyrektywy jak i rozporządzenia niejednokrotnie odwołują się do pojęcia sieci, konieczne jest precyzyjne określenie tej definicji.

Usunięto pojęcie standardów rewizji finansowej w związku z wprowadzeniem pojęć międzynarodowych standardów badania oraz krajowych standardów badania.

Wprowadzono definicje międzynarodowych standardów badania oraz krajowych standardów badania – dyrektywa 2006/43/WE w art. 26 (w jego nowym brzmieniu) posługuje się definicją międzynarodowych standardów badania, w związku z tym konieczne jest zdefiniowanie tego pojęcia również na gruncie prawa krajowego. Ponadto ww. artykuł dyrektywy wymaga od państw członkowskich nałożenia obowiązku przeprowadzania badań ustawowych zgodnie z międzynarodowymi standardami badania przyjętymi do prawa UE w drodze wydania przez KE odpowiednich rozporządzeń. Do czasu przyjęcia przez KE tych standardów dyrektywa zezwala państwom członkowskim by badania ustawowe mogły być przeprowadzane wg krajowych standardów badania swobodnie kształtowanych przez państwa członkowskie. Dodatkowo dyrektywa zezwala państwom członkowskim na nałożenie wymogów i procedur uzupełniających międzynarodowe standardy badania, w sytuacji gdy będą one już przyjęte do prawa UE. Z tego względu zdefiniowano pojęcie krajowych standardów badania.

Określono definicję krajowych standardów wykonywania zawodu – rozumianych jako: krajowe standardy badania, krajowe standardy przeglądu, krajowe standardy usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowe standardy usług pokrewnych.

Wprowadzono definicje międzynarodowych standardów kontroli jakości rozumianych jako Międzynarodowe Standardy Kontroli Jakości oraz inne pokrewne standardy wydane przez Międzynarodową Federację Księgowych za pośrednictwem Rady Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych w zakresie, w jakim odnoszą się one do kontroli jakości oraz krajowego standardu kontroli jakości rozumianego jako międzynarodowe standardy kontroli jakości przyjęte do prawa UE w formie rozporządzeń KE, a także zasady wewnętrznej kontroli jakości w zakresie

nieuregulowanym międzynarodowymi standardami kontroli jakości przyjęte przez KRBR, zatwierdzone przez KNA.

Wprowadzono definicję osoby blisko związanej – rozumianej jako osobę blisko związaną w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636).

Wprowadzono pojęcie zespołu wykonującego badanie – rozumianego jako wszystkie osoby zaangażowane w przeprowadzanie badania, w szczególności biegłych rewidentów, osoby przeprowadzające kontrolę jakości wykonania zlecenia, kadre kierowniczą wyższego szczebla oraz aplikantów uczestniczących w przeprowadzanym badaniu, a także zatrudnianych przez firmę audytorską ekspertów oraz inne osoby wykonujące – w ramach danego badania – czynności na zlecenie lub pod kontrolą biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.

Wprowadzono definicję sprawozdania z badania – w polskiej terminologii (art. 65 ustawy o rachunkowości) sprawozdanie z badania obecnie zwane jest „opinią z badania”. W celu uniknięcia niejasności co do znaczenia w jakim używane jest pojęcie „opinia z badania” proponuje się jego zastąpienie pojęciem „sprawozdanie z badania”. Jednocześnie zapewni to spójność z terminologią używaną w rozporządzeniu nr 537/2014 (w którym mowa jest o „sprawozdaniu z badania”).

Na potrzeby stosowania rozporządzenia nr 537/2014, w tym skorzystania z opcji w jego art. 2 ust. 3, zamieszczono w słowniczku pojęcia banku zrzeszającego oraz banku spółdzielczego przez wskazanie, iż mowa o jednostkach uregulowanych w ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2016 r. poz. 1826).

Rozdział 2 – Biegli rewidenci

W projektowanych przepisach zostały określone warunki niezbędne do otrzymania uprawnień biegłego rewidenta w Polsce, w tym regulacje dotyczące składu osobowego, kadencji, sposobu i trybu powoływania oraz odwoływania członków Komisji Egzaminacyjnej przeprowadzającej egzaminy dla kandydatów na biegłych rewidentów.

W rozdziale zdefiniowano, że zawód biegłego rewidenta polega na wykonywaniu czynności rewizji finansowej, świadczeniu usług atestacyjnych innych niż czynności

rewizji finansowej, niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłego rewidenta oraz świadczeniu usług pokrewnych.

W projektowanych przepisach została określona zmieniona procedura wyboru członków Komisji Egzaminacyjnej. Uzupełniono obecne przepisy przez wprowadzenie regulacji wskazujących rekomendowanie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych większej liczby kandydatów, co pozwoli temu ministrowi mieć realny wpływ na wybór członków Komisji, a także zapewni jej prawidłowe funkcjonowanie. Jednocześnie wprowadzono regulację wykluczającą możliwość powołania w skład Komisji Egzaminacyjnej członków KNA oraz osób rekomendowanych przez KRBR, spośród członków organów KIBR, z wyłączeniem delegata wybranego na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów. Założeniem projektodawcy jest, aby Komisja Egzaminacyjna jako organ publicznoprawny, zapewniała w zakresie swojej działalności niezależność i bezstronność, również względem samorządu zawodowego biegłych rewidentów, a w szczególności względem KNA i organów KIBR. Wprowadzony został także zapis wskazujący, iż Komisja Egzaminacyjna publikuje przykładowe pytania i zadania sytuacyjne wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi.

Kandydaci na biegłych rewidentów będą wnosili opłatę wstępną za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego oraz tak jak dotychczas opłatę za poszczególne egzaminy stanowiące przychód KIBR. Przychód uzyskany z opłat będzie mógł być przeznaczony wyłącznie na pokrycie kosztów organizacji i przeprowadzenia egzaminów, kosztów wynagrodzeń członków Komisji i egzaminatorów oraz kosztów obsługi Komisji.

Projektowane przepisy wskazują, że kandydat na biegłego rewidenta, który został powtórnie wykluczony z egzaminu (dotyczy to przypadku każdego kolejnego egzaminu, bez względu na jego tematykę, z którego kandydat został wykluczony) z powodu korzystania z niedozwolonej pomocy (innych osób lub zabronionych materiałów czy urządzeń), zostaje wykluczony z postępowania egzaminacyjnego na okres 1 roku, a informacja o tym fakcie zostaje przekazana do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Ponadto przepisy te zawierają zakaz korzystania lub posiadania przez kandydata na biegłego rewidenta z urządzeń służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji w trakcie wglądu do pracy egzaminacyjnej. Informacja o naruszeniu ww. zakazu przez danego kandydata ma być również

przekazywana przez Komisję Egzaminacyjną do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Intencją przekazania tych informacji jest to, aby Krajowa Rada Biegłych Rewidentów uwzględniła ww. okoliczności przy rozpatrywaniu nieposzlakowanej opinii osoby ubiegającej się o wpis do rejestru biegłych rewidentów.

Projektowane przepisy przewidują podejmowanie decyzji przez Komisję Egzaminacyjną w formie uchwał.

W projektowanej ustawie z uwagi na rezygnację z użycia w ustawie pojęcia „standardów rewizji finansowej” zasadne jest dokonanie zmiany również w zakresie egzaminów przez zastąpienie tego pojęcia wyrażeniem „krajowe standardy wykonywania zawodu”, które to wyrażenie zostało zdefiniowane w słowniczku ustawy.

Ponadto z projektowanych przepisach został rozszerzony zakres danych, które powinien zawierać rejestr biegłych rewidentów o następujące informacje: nazwę i adres organów odpowiedzialnych odpowiednio za nadzór publiczny, wpis do rejestru biegłych rewidentów, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy i rozporządzenia nr 537/2014.

W odniesieniu do osób, które uzyskały uprawnienia biegłego rewidenta w państwie członkowskim UE innym niż Polska, projekt zawiera odrębną regulację dotyczącą trybu ich wpisywania do rejestru (art. 4 ust. 4). W ww. przypadku dyrektywa 2005/36/WE o uznawaniu kwalifikacji, implementowana przepisami ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach UE, wyłącza ze swojego zakresu zawód biegłego rewidenta.

Wprowadzono również opłatę za wpis do rejestru biegłych rewidentów stanowiącą przychód KIBR.

Projekt ustawy wprowadza zasadę, zgodnie z którą wpis do rejestru biegłych rewidentów uważa się za dokonany, jeżeli organ nadzoru publicznego (KNA) nie podejmie uchwały wyrażającej sprzeciw wobec wpisu w terminie 45 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej. Proponowane rozwiązanie ma na celu wyposażenie KNA w narzędzia, przy pomocy których będzie mogła realizować ostateczną odpowiedzialność za nadzór nad zatwierdzaniem i rejestracją biegłych rewidentów (art. 32 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE). Rozwiązanie to ma także na celu

zapewnienie KNA wystarczającego czasu na podjęcie decyzji o sprzeciwie i uniezależnienie skuteczności ww. decyzji od okoliczności leżących poza organem, jak na przykład upływ czasu na skutek podwójnej awizacji. Natomiast wydłużenie terminu na wniesienie sprzeciwu uzasadnione jest koniecznością zapewnienia wystarczającego czasu na analizę i podjęcie decyzji o sprzeciwie, mając na uwadze fakt, że organ nadzoru publicznego jest organem kolegialnym obradującym cyklicznie. Jednocześnie w projekcie, w przepisie regulującym prowadzenie rejestru biegłych rewidentów, pominięto określenie trybu dokonywania przez KRBR wpisu do rejestru (które jest zawarte w art. 10 ust. 5 obecnie obowiązującej ustawy). Rezygnacja z tego zapisu ma na celu uniknięcie niejednoznaczności w wykładni art. 10 ust. 6 obowiązującej ustawy (przeniesionego do obecnego projektu zgodnie z wyjaśnieniem na początku niniejszego akapitu uzasadnienia), tj. faktu, że przepisy obecnego art. 10 ust. 5 nie uwzględniają w swojej treści skutków wynikających z art. 10 ust. 6, czyli okoliczności, że uchwały KRBR o wpisie do rejestru biegłych rewidentów nie wywołują skutków do dnia upływu terminu na wniesienie sprzeciwu przez KNA.

Do projektu ustawy została wprowadzona regulacja, w myśl której biegły rewident zostaje skreślony z rejestru, jeżeli wystąpi o to z wnioskiem. Projektowany zapis podyktowany jest względami stosowanej praktyki – ma na celu umożliwienie wykreślenia biegłego rewidenta z rejestru w przypadku złożenia przez niego wniosku zawierającego to żądanie. Zauważyć należy, że w obowiązującym stanie prawnym brak jest podstawy do skreślenia biegłego rewidenta z rejestru w sytuacji, gdy sam zainteresowany zgłosi się z takim wnioskiem do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, a obecne brzmienie przepisu nie wyczerpuje przesłanki do skreślenia na wniosek, podczas gdy przepisy ustawy nie określają co należy rozumieć przez wystąpienie biegłego rewidenta z samorządu.

W projektowanych przepisach został wprowadzony przepis nakazujący Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów informowanie Komisji Nadzoru Audytowego o każdym przypadku skreślenia z rejestru biegłego rewidenta, posiadającego także uprawnienia biegłego rewidenta nadane przez organ rejestrujący innego państwa Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu wraz z podaniem przyczyny skreślenia. Ma to umożliwić Komisji Nadzoru Audytowego przekazanie informacji o skreśleniu do organu rejestrującego państwa, w którym biegły rewident jest także zarejestrowany.

Dodatkowo dla biegłych rewidentów, którzy osiągnęli wiek emerytalny i na swój wniosek wystąpili z samorządu zawodowego, w projekcie przewidziano możliwość posługiwania się tytułem „biegły rewident senior”.

Rozdział 3 – Samorząd zawodowy biegłych rewidentów

Celem rozdziału jest określenie struktur organizacyjnych samorządu zawodowego biegłych rewidentów, doprecyzowanie uprawnień i zadań poszczególnych organów tego samorządu oraz ustalenie zasad, na jakich opierać się będzie funkcjonowanie tego samorządu.

Z uwagi na fakt, że dotychczasowa struktura KIBR dość skutecznie działała w praktyce, co do zasady proponowane jest utrzymanie struktury samorządu zawodowego biegłych rewidentów w niezmienionym kształcie. Dlatego też przepisy tego rozdziału w dużej mierze powielają przepisy obecnie obowiązującej ustawy.

Niemniej jednak ze względu na wymagany przepisami unijnymi nowy podział obowiązków między KNA oraz KIBR, konieczne jest wprowadzenie określonych modyfikacji. Dodatkowo proponowane jest wprowadzenie pewnego doprecyzowania przepisów, których celem jest usprawnienie bieżącej współpracy na linii KNA-KIBR oraz aktualizacja stosowanej w ustawie terminologii.

Najistotniejszym aspektem, jaki na skutek przepisów unijnych musi ulec zmianie, jest sposób funkcjonowania Krajowej Komisji Nadzoru (KKN). Po wejściu w życie przepisów unijnych nie ma już bowiem możliwości delegowania na samorząd zawodowy prowadzenia kontroli jakości badania w firmach audytorskich w zakresie badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego. Konieczne jest zatem ograniczenie zakresu badań objętych kontrolami KKN. Zgodnie z wymogami unijnymi wprowadzana jest również konieczność dostosowania częstotliwości prowadzonych kontroli do oceny ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Wskazano również, że metodologia przeprowadzanych kontroli powinna uwzględniać obowiązywanie zasady proporcjonalności przy stosowaniu krajowych standardów badania przy badaniu średnich i małych jednostek, a także skalę i złożoność działalności biegłych rewidentów i firm audytorskich. Wskazywane są również kryteria, jakie muszą spełniać osoby wykonujące w imieniu KKN czynności kontrolne. W odniesieniu do wymogów, jakie muszą spełnić kontrolerzy KKN, pojęcie wykształcenia kierunkowego należy rozumieć szeroko – obejmuje ono szeroko rozumianą edukację zawodową, w tym odbyte kursy

podnoszące wiedzę i kompetencje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej, a także wiedzę zdobytą podczas postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta. Wprowadzono także warunek odbycia przeszkolenia z przeprowadzania kontroli zapewniania jakości w firmach audytorskich, który musi być spełniony przez danego kontrolera KKN przed przystąpieniem przez niego do pierwszej kontroli (natomiast nie należy traktować tego warunku jako wymogu bezwzględnie obowiązującego na moment samej rekrutacji takiego kontrolera).

W związku z przyjętym przedmiotowym podejściem do kontroli w zakresie badań ustawowych sprawozdań finansowych, do kompetencji KKN będzie należało przeprowadzanie kontroli badań ustawowych jednostek innych niż JZP, natomiast KNA będzie przeprowadzało kontrole badań ustawowych JZP. KKN, po przeprowadzeniu kontroli, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, będzie kierować do firmy audytorskiej zalecenia wraz z określeniem odpowiedniego terminu umożliwiającego ich realizację (tj. na tyle krótkiego, aby niepotrzebnie nie przedłużać występowania stwierdzonych nieprawidłowości, ale też na tyle długiego, aby realnie umożliwić firmie audytorskiej ich realizację). Ponadto KKN, niezależnie od kierowania zaleceń, będzie mogła złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez biegłego rewidenta oraz złożyć do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów informację o stwierdzonych nieprawidłowościach w firmie audytorskiej, w wyniku którego organ ten może nałożyć karę administracyjną.

Oprócz kontroli zapewniania jakości w zakresie badań ustawowych jednostek innych niż JZP, w projekcie przewidziano dodatkowo uprawnienie KKN do przeprowadzania kontroli jakości usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu, innych niż badania ustawowe – ma to umożliwić samorządowi zawodowemu realizację jego zadań statutowych (tj. dbanie o jak najwyższe standardy usług świadczonych przez jego członków).

Z uwagi na fakt, iż ostateczna odpowiedzialność za funkcjonowanie systemu zapewniania jakości badań sprawozdań finansowych (również w podmiotach badających nie-JZP) spoczywa na KNA, konieczne jest zapewnienie KNA skutecznych narzędzi umożliwiających realny wpływ na funkcjonowanie tego systemu. Stąd propozycja przekazywania do wiadomości KNA przez KKN informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli, umożliwienia KNA wydawania KKN zaleceń i instrukcji

w zakresie kontroli i kontroli doraźnych, akceptacji rocznych planów kontroli oraz możliwości uczestnictwa w kontrolach KKN dla obserwatorów KNA, jak również wpływ na tryb wyboru kontrolerów i zasady ich doskonalenia zawodowego oraz kształt protokołu z kontroli.

Wreszcie przepisy unijne wymagają doprecyzowania zasad prowadzenia przez KKN kontroli doraźnych.

Ponadto w projektowanych regulacjach mowa jest o obowiązku organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów doręczania ich uchwał Komisji Nadzoru Audytowego. Od powyższej zasady przewidziany został wyjątek, który dotyczy uchwał w formie postanowień, wydawanych w toku postępowania administracyjnego. Rozwiązanie takie wynika z faktu, iż powyższe uchwały (postanowienia) odnoszą się przede wszystkim do kwestii proceduralnych związanych z tokiem postępowania administracyjnego. Zatem ze względu na charakter postanowień, wydawanych w toku postępowania administracyjnego, oraz szybkość działania organów, zasadne wydaje się niedoręczanie takich uchwał organowi nadzoru przez organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Rozdział 4 – Firmy audytorskie

Proponowane w rozdziale przepisy zawierają doprecyzowanie odnośnie do spółdzielczych związków rewizyjnych, iż większość członków zarządu powinni stanowić biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie członkowskim UE, a w przypadku zarządu, który liczyłby nie więcej niż 2 osoby, przynajmniej jedną z nich powinien być biegły rewident.

Projekt doprecyzowuje także zakres działalności firm audytorskich przez wprowadzenie m.in. możliwości świadczenia usług atestacyjnych innych niż czynności rewizji finansowej niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłych rewidentów, usług pokrewnych oraz innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów.

Przepisy wskazują również zakres sprawozdania, które firmy audytorskie zobowiązane są przekazywać do KNA oraz KRBR na potrzeby sprawowanych przez nie zadań.

W rozdziale uzupełniono przepisy dotyczące konieczności oceny i monitorowania systemu wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej, w szczególności corocznej oceny ww. systemu.

Z uwagi, iż zgodnie z nowymi przepisami unijnymi (art. 26 rozporządzenia) kontrole w firmach audytorskich w zakresie badań ustawowych JZP będzie musiał realizować bezpośrednio organ nadzoru KNA (przepisy art. 24 ust. 1 lit. a) rozporządzenia zabraniają delegowania tego zadania na organ samorządu zawodowego), ponadto mając na względzie zakres kontroli jakiemu będą podlegały firmy audytorskie badające JZP oraz koszty ponoszenia tych kontroli, zasadne wydaje się zróżnicowanie wysokości rocznej opłaty z tytułu nadzoru uiszczanej przez firmy audytorskie w zależności od tego, w jakiego rodzaju jednostkach przeprowadzają one badania ustawowe. Dlatego wskazane jest określenie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru nad firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe JZP, określanej przez organ nadzoru publicznego, na podstawie przychodów firm audytorskich z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w JZP na poziomie do 5,5% oraz ustalenie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru nad firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe nie-JZP liczonej na podstawie przychodów firm audytorskich z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w nie-JZP na poziomie do 1,5%.

Wysokość opłaty z tytułu nadzoru nad firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe JZP została ustalona na podstawie prognozowanych kosztów funkcjonowania nadzoru publicznego, przy uwzględnieniu założenia, aby odejść od obecnie istniejącego, niewłaściwego rozwiązania, gdy opłaty od firm audytorskich badających nie-JZP finansują część kosztów nadzoru na firmami audytorskimi badającymi JZP. Jednocześnie – w odróżnieniu od obecnie obowiązującego rozwiązania, w ramach którego opłaty z tytułu nadzoru przekazywane są przez firmy audytorskie do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i stanowią jej dochód, a ta przekazuje następnie 20% ich wysokości do budżetu państwa – projekt przewiduje, że opłaty z tytułu nadzoru w związku z czynnościami rewizji finansowej w JZP będą wnoszone bezpośrednio do budżetu państwa, a opłaty z tytułu nadzoru w związku z czynnościami rewizji finansowej w jednostkach innych niż JZP będą nadal wnoszone do KIBR.

W projekcie ustawy zostały wprowadzone lub doprecyzowane regulacje stanowiące, iż:

- obowiązek ubezpieczenia OC z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania czynności rewizji finansowej i ustaje z dniem skreślenia z listy,

- obowiązek ubezpieczenia OC z tytułu świadczenia pozostałych usług powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania tych usług,
- obowiązek posiadania OC mają również firmy audytorskie zatwierdzone w innych państwach członkowskich, które zostały wpisane na listę firm audytorskich na podstawie przepisów o paszportowaniu usług (art. 3a dyrektywy),
- niedopełnienie tego obowiązku będzie podlegało karom administracyjnym nakładanym przez odpowiednio KNA lub KRBR.

Projekt uzupełniono o zapisy wskazujące, iż warunkiem wpisu na listę firm audytorskich jest posiadanie przez podmiot nieposzlakowanej opinii.

W projektowanych regulacjach został uzupełniony zakres danych, które zawiera lista firm audytorskich o następujące informacje: nazwę i adres właściwych organów odpowiedzialnych odpowiednio za: nadzór publiczny, wpis na listę firm audytorskich, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów projektowanej ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także informację czy firma audytorska została zarejestrowana w innym państwie członkowskim w celu umożliwienia przeprowadzania unijnych badań ustawowych (paszportowania usług w zakresie badania), wymaganych w państwie członkowskim dokonującym rejestracji.

Projekt uzupełniono o regulacje zobowiązujące firmę audytorską do przekazywania do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dokumentacji z wszystkich badań przeprowadzonych przez tę firmę w okresie ostatnich 5 lat oraz dokumentacji systemu kontroli jakości, w przypadku gdy: 1) firma audytorska złożyła wniosek o skreślenie jej z listy firm audytorskich, lub 2) wobec firmy audytorskiej toczy się postępowanie w sprawie skreślenia jej z listy w związku z nieuregulowaniem opłaty z tytułu nadzoru, niepoddaniem się kontroli, utratą nieposzlakowanej opinii lub niespełnianiem wymogów co do składu jej organów, lub 3) firma audytorska została ukarana karą skreślenia z listy firm audytorskich.

Dodano także zapisy nakładające obowiązek na KRBR informowania KNA o każdym przypadku skreślenia z listy firmy audytorskiej, zarejestrowanej jednocześnie w innym państwie UE, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu wraz z podaniem przyczyny skreślenia, a także nakładające obowiązek na KNA

przekazywania takiej informacji organowi rejestrującemu państwa, w którym firma audytorska jest także zarejestrowana.

Przepisy dyrektywy 2014/56/UE (art. 1 pkt 4) wprowadziły regulacje dające firmom audytorskim zatwierdzonym w jednym państwie członkowskim prawo do wykonywania badań ustawowych w którymkolwiek innym państwie członkowskim po spełnieniu warunku, iż kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie ustawowe w imieniu takiej firmy audytorskiej jest biegłym rewidentem zatwierdzonym w państwie przyjmującym. Dodatkowym warunkiem przeprowadzania takich badań jest konieczność zarejestrowania takiej firmy audytorskiej w rejestrze publicznym państwa przyjmującego, przy czym do ww. rejestracji wystarczy sam fakt, że ubiegająca się o rejestrację firma audytorska została już zatwierdzona w swoim państwie pochodzenia. Organ rejestrujący w państwie przyjmującym może wymagać od takiej firmy audytorskiej przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez właściwy organ z państwa pochodzenia potwierdzającego fakt zatwierdzenia w nim firmy audytorskiej. Podobnie art. 1 pkt 5 dyrektywy 2014/56/UE przewiduje, że właściwy organ z państwa przyjmującego, który zarejestrował w swoim kraju firmę audytorską zatwierdzoną w innym państwie członkowskim, w sytuacji gdy następnie dokona on skreślenia takiej firmy audytorskiej z rejestru, ma obowiązek powiadomić o tym fakcie (i jego przyczynach) właściwy organ zatwierdzający w państwie pochodzenia takiej firmy. W związku z powyższym wprowadzone zostały odpowiednie regulacje do projektowanych przepisów.

Rozdział 5 – Organizacja firmy audytorskiej

W rozdziale zostały określone szczegółowe zasady wewnętrznej organizacji firmy audytorskiej.

Jednym z nadrzędnych celów zmienionej dyrektywy 2006/43/WE jest poprawa jakości usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, a także zapewnienie ich niezależności. W celu implementacji art. 24a dyrektywy, w projekcie ustawy zostały dostosowane obowiązujące regulacje dotyczące systemu wewnętrznej kontroli jakości do wymogów wynikających z dyrektywy z uwzględnieniem konieczności posiadania przez firmę audytorską określonych polityk i procedur zapewniających zachowanie niezależności oraz wysokiej jakości i rzetelności ich pracy.

W projektowanych przepisach uregulowano kwestię przeprowadzania badań ustawowych w drodze podwykonawstwa (outsourcingu) całego zlecenia badania przez biegłego rewidenta prowadzącego działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek. Będzie to możliwe pod warunkiem przestrzegania przez podwykonawcę polityk i procedur firmy audytorskiej zlecającej podwykonawstwo. Dodatkowo w takim przypadku odpowiednie przepisy projektu ustawy w zakresie niezależności, rotacji kluczowego biegłego rewidenta, czy też rotacji firmy audytorskiej będą miały zastosowanie również do podwykonawcy. Jednocześnie firma audytorska zlecająca podwykonawstwo całego lub części badania będzie musiała dostosować swój system kontroli jakości odpowiednio do modelu podwykonawstwa, aby zapewnić odpowiednią jakość badania.

Projekt zezwala firmie audytorskiej na odpowiednie dostosowanie jej organizacji wewnętrznej (polityki, procedury, rozwiązania organizacyjne) do wielkości i rodzaju prowadzonej działalności podstawowej (w tym do rodzaju i wielkości badanych jednostek). Firma audytorska powinna być w stanie wykazać przed właściwym organem (odpowiednio KNA lub właściwym organem KIBR), że stosowane przez nią polityki i procedury, mające zapewnić jej zgodność z przepisami są odpowiednie w stosunku do skali i stopnia złożoności czynności wykonywanych przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską.

W rozdziale zostały określone również szczegółowe zasady organizacji pracy firmy audytorskiej.

Przepisy unijne (art. 24b zmienionej dyrektywy) nakładają na firmę audytorską obowiązki w zakresie organizacji pracy w odniesieniu do świadczenia usług badania sprawozdań finansowych. Konieczne jest zatem wprowadzenie również takich przepisów do polskiego porządku prawnego.

W rozdziale określone zostały wymogi nakładające na firmę audytorską obowiązki w zakresie organizacji pracy w odniesieniu do świadczenia usług badania sprawozdań finansowych obejmujące: 1) wyznaczenie kluczowego biegłego rewidenta dla danego badania i zapewnienie jego czynnego udziału w danym badaniu, 2) dokumentowanie zapytań kierowanych do ekspertów zewnętrznych o poradę wraz z otrzymaną poradą i uzasadnieniem zaproponowanego przez eksperta rozwiązania, 3) tworzenie dla każdej usługi badania – zbioru dokumentacji z badania (tzw. akta badania – ang. *audit file*),

zawierającego odpowiednie informacje i dokumenty, w tym tzw. dokumentację badania (ang. *audit documentation*, powszechnie zwaną też dokumentacją roboczą).

Ponadto na firmę audytorską został nałożony obowiązek tworzenia tzw. dokumentacji klienta (ang. *client account record*), która – oprócz informacji dotyczących samego badania (akta badania) – powinna zawierać informacje nt. wszelkich innych usług świadczonych na rzecz badanej jednostki.

Wprowadzone zostały także wymogi, aby firmy audytorskie przechowywały – przez okres co najmniej 5 lat:

- dokumentację wszelkich naruszeń przepisów projektowanej ustawy lub rozporządzenia 537/2014 oraz dokumentację dotyczącą wszelkich skutków takich naruszeń, w tym środków podjętych w celu zaradzenia im oraz środków podjętych w celu zmiany systemu wewnętrznej kontroli jakości firm audytorskich,
- akta badania oraz dokumentację klienta,
- dokumentację wszystkich skarg przekazanych firmie audytorskiej, które dotyczyły przeprowadzonych badań ustawowych.

W projekcie założono, że w przypadku stwierdzenia przewinienia i wszczęcia postępowania w zakresie nałożenia kary, okres 5 lat ulega wydłużeniu do czasu przedawnienia okresu karalności przewinienia.

Rozdział 6 – Zasady przeprowadzania badań oraz świadczenia usług na rzecz badanej jednostki

Proponowana ustawa przewiduje transpozycję do prawa krajowego przepisów art. 21 ust. 2 dyrektywy nakazujących zwiększenie przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie zawodowego sceptycyzmu wobec badanej jednostki. Przepisy te stanowią, iż w celu poprawy jakości badania biegli rewidentzi oraz firmy audytorskie powinny uznawać możliwość zaistnienia istotnych zniekształceń wynikających z oszustwa lub błędu bez względu na wcześniejsze doświadczenia dotyczące uczciwości i rzetelności kierownictwa badanej jednostki. Dodatkowo w projekcie wprowadzana została definicja zawodowego sceptycyzmu przez przeniesienie definicja z dyrektywy przy jednoczesnym dostosowaniu nazewnictwa do polskiej terminologii z zakresu badania sprawozdań finansowych. Dodatkowo definiuje się także pojęcie dokumentacji badania rozumianej jako zapis wykonywanych procedur, uzyskanych odpowiednich dowodów badania oraz wniosków biegłego rewidenta, w tym wszelkie opracowania, informacje,

notatki, analizy, sprawozdania lub oceny sporządzone na potrzeby przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych.

Przewiduje się dostosowanie dotychczasowych regulacji dotyczących zasad bezstronności i niezależności w stosunku do biegłych rewidentów, firm audytorskich lub też jakichkolwiek osób fizycznych mogących bezpośrednio lub pośrednio wpłynąć na wynik badania ustawowego, do wymogów określonych w art. 22 dyrektywy w celu zwiększenia bezpieczeństwa i jakości świadczonych usług. Dodatkowo zasadne jest dokonanie zmiany odnośnie do koniecznego okresu zachowania niezależności w przypadku świadczenia na rzecz badanej jednostki usług prowadzenia ksiąg rachunkowych lub sporządzania sprawozdań finansowych.

Z uwagi na wymogi zawarte w art. 22b dyrektywy dotyczące oceny niezależności biegłego rewidenta oraz firmy audytorskiej przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania, konieczna jest ich implementacja do polskiego porządku prawnego.

Ponadto w celu implementacji art. 22a dyrektywy przewidziane jest wprowadzenie regulacji uniemożliwiających badanym jednostkom – przed upływem odpowiedniego okresu od zakończenia zlecenia badania – zatrudnianie na kluczowych stanowiskach kierowniczych lub powoływanie do organów jednostki byłych biegłych rewidentów lub pracowników firmy audytorskiej (będących biegłymi rewidentami) bezpośrednio uczestniczących w zleceniu badania ustawowego.

Proponowana ustawa przewiduje, iż przekazanie przez biegłego rewidenta m.in. dokumentacji i informacji z wykonania czynności rewizji finansowej do właściwego organu nadzoru publicznego nie będzie stanowić naruszenia obowiązku tajemnicy zawodowej.

Przepisy obecnej ustawy (art. 60) transponujące dyrektywę 2006/43/WE określają, iż wynagrodzenie uzyskiwane przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie za przeprowadzenie badania nie może być uzależnione od żadnych warunków, w tym od wyniku badania, ani nie może być kształtowane przez świadczenie dodatkowych usług na rzecz jednostki. W celu pełnej transpozycji przepisów zmienionej dyrektywy 2006/43/WE (art. 25) w powyższym zapisie doprecyzowano używaną terminologię oraz wprowadzono regulację wskazującą, iż wynagrodzenie za badanie nie może być kształtowane czy uzależnione od świadczenia na rzecz danej jednostki badanej dodatkowych usług niebędących badaniem nie tylko przez samą firmę audytorską, ale

również przez jakikolwiek podmiot z nią powiązany lub jakąkolwiek jednostkę należącą do sieci.

W celu dostosowania przepisów krajowych do art. 27 dyrektywy dotyczącego badań ustawowych skonsolidowanych sprawozdań finansowych, wprowadzono regulacje zobowiązujące firmę audytorską grupy do dokonania przeglądu i oceny pracy wykonanej przez biegłych rewidentów badających jednostki zależne wchodzące w skład grupy. W sytuacji, gdy firma audytorska grupy nie ma możliwości dokonania przeglądu prac wykonanych przez ww. biegłych rewidentów, zobowiązana jest ona do przeprowadzenia dodatkowej pracy w zakresie badania sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej. Dodatkowo na firmę audytorską grupy nałożono obowiązek udostępniania odpowiednio KNA lub KKN – na jej żądanie – posiadanej przez siebie dokumentacji badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dokumentacji pracy wykonanej przez biegłych rewidentów badających jednostki wchodzące w skład grupy.

Według przepisów obecnej ustawy (art. 62), gdy w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej zajdzie potrzeba zastąpienia jednej firmy audytorskiej inną, to ustępujący biegły rewident ma udostępnić nowemu biegłemu rewidentowi wszelkie niezbędne informacje i wyjaśnienia. Natomiast przepisy zmienionej dyrektywy 2006/43/WE (art. 23 ust. 3) odnoszą się przede wszystkim do sytuacji, gdy zmiana taka nastąpiła po wykonaniu badania (najpowszechniejszym przykładem zaistnienia takiej sytuacji będzie zmiana firmy audytorskiej wymuszona obowiązkiem jej rotacji w przypadku badań np. JZP). Zatem istnieje konieczność uwzględnienia takiej sytuacji w polskich regulacjach. Ponadto zasadne jest rozszerzyć krajowe przepisy o zobowiązanie ustępującej firmy audytorskiej do udostępnienia nie tylko koniecznych informacji i wyjaśnień dotyczących badanej jednostki, ale również wyników ostatniego badania tej jednostki.

Zmieniona dyrektywa 2006/43/WE (art. 28) określa minimalne wymagania dotyczące sporządzania, zakresu i podpisywania sprawozdania z badania. Dyrektywa zezwala także państwom członkowskim na poszerzenie obowiązkowego zakresu sprawozdania z badania o dodatkowe informacje. Na gruncie przepisów krajowych obowiązki dotyczące sporządzania sprawozdania z badania (w polskiej terminologii zwanego dotychczas „opinią z badania”), w tym minimalnego zakresu informacji w nim

umieszczanych, określa obecnie art. 65 ustawy o rachunkowości. Należy stwierdzić, że przepisy te nie odzwierciedlają w całości wymogów wynikających z dyrektywy, zatem istnieje konieczność dostosowania regulacji. Jednocześnie należy wskazać, że wspomniane przepisy krajowe obecnie poszerzają zakres badania i jednocześnie wykraczają poza minimalny zakres informacyjny sprawozdania z badania określony art. 28 dyrektywy (np. ocena prawidłowości ksiąg rachunkowych, czy informacje wymienione w art. 65 ust. 3 pkt 1 czy ust. 5 pkt 5, 5a, 6 i 6a i częściowo 7 ustawy o rachunkowości). Ze względu, iż informacje te mają istotną wartość dla odbiorców sprawozdania z badania wskazane jest utrzymanie obowiązku ich przedstawiania, przy czym brzmienie wspomnianych przepisów art. 65 ust. 5 zostało dostosowane do postanowień Międzynarodowego Standardu Badania 250 (par. 6 i 7 oraz akapit objaśniający A5) oraz Międzynarodowego Standardu Badania 700 (par. 38 i 39 oraz akapity objaśniające A34-A36). Ponadto w związku z faktem, że adresatem wymogów w zakresie sprawozdania z badania są biegli rewidenci i firmy audytorskie, uzasadnione jest przeniesienie ich z ustawy o rachunkowości do projektowanej ustawy. Jednakże stwierdzenia dotyczące specyficznych branż (banki, ubezpieczyciele, SKOK-i, domy maklerskie) dotychczas zawarte w raporcie z badania powinny zostać objęte sprawozdaniem z badania. Dodatkowo w celu uniknięcia niejasności co do znaczenia w jakim używane jest pojęcie „opinia z badania” proponuje się jego zastąpienie pojęciem „sprawozdanie z badania”. Dodatkowo, w związku z tym, że zakres dotychczasowej opinii z badania zostaje znacząco rozszerzony w przypadku badań ustawowych JZP, i dodatkowo wprowadzony zostaje obowiązek sporządzania dodatkowego sprawozdania dla KA (patrz art. 10 i art. 11 rozporządzenia), które to dokumenty będą zawierać informacje w dużej mierze pokrywające się z zakresem informacji umieszczanych w raporcie z badania (dodatkowym dokumencie sporządzanym obecnie przez biegłego rewidenta na mocy art. 65 ust. 1 w powiązaniu z ust. 5 ustawy o rachunkowości) proponuje się zniesienie obowiązku sporządzania ww. raportu z badania. Stwierdzenie, że zakres badania ustawowego nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki, ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez jej organ zarządzający lub administracyjny obecnie lub w przyszłości – wynika z potrzeby transpozycji do przepisów krajowych art. 25a zmienionej dyrektywy 2006/43/WE.

Rozdział 7 – Nadzór publiczny

Rozdział określa zasady funkcjonowania niezależnego organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi. W projekcie przyjęto, że organem tym nadal będzie Komisja Nadzoru Audytowego (KNA). Zasady usytuowania, powoływania jej członków czy jej obsługi w dużym stopniu opierają się na dotychczasowych rozwiązaniach z obecnej ustawy. Tym niemniej wprowadzono szereg modyfikacji i uzupełnień w celu dostosowania do wymogów zmienionych przepisów UE.

W projekcie wskazano, że KNA jest organem nadzoru odpowiedzialnym za wykonywanie zadań przewidzianych w rozporządzeniu dla organu właściwego oraz za zapewnienie stosowania rozporządzenia przez podmioty, do których jest ono skierowane. Jednocześnie zaproponowano skorzystanie z opcji w art. 20 ust. 2 rozporządzenia i wyznaczenie Komisji Nadzoru Finansowego jako sprawującej nadzór nad stosowaniem przez JZP przepisów tytułu III rozporządzenia (tj. zadań obejmujących nadzór nad JZP w zakresie: wyboru firmy audytorskiej oraz jej rotacji i rotacji kluczowego biegłego rewidenta). Na KNF został nałożony również obowiązek w zakresie monitorowania przestrzegania przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetów audytu lub rady nadzorczej w przypadku powierzenia jej funkcji komitetu audytu. Jest to podyktowane faktem, iż KNF już obecnie posiada odpowiednie narzędzia i środki niezbędne do realizacji tych zadań (prawo przeprowadzania kontroli w nadzorowanych przez siebie podmiotach, żądanie przekazania potrzebnych informacji itp.).

W związku ze zmianą unijnych wymogów odnośnie do funkcjonowania nadzoru należy też uzupełnić katalog zadań, do realizacji których KNA jest obecnie zobowiązana o m.in. następujące aspekty:

- obowiązek bezpośredniego przeprowadzania kontroli i kontroli doraźnych w firmach audytorskich w zakresie badań ustawowych JZP przez kontrolerów KNA, a także nakładanie kar na takie firmy (wynika to bezpośrednio z wprowadzonego przepisami UE zakazu delegowania na samorząd zawodowy zadań w zakresie kontroli, dochodzeń i sankcji w odniesieniu do firm audytorskich badających JZP),

- możliwość prowadzenia przez KNA kontroli tematycznych w firmach audytorskich w zakresie badań ustawowych JZP,
- obowiązek bieżącego monitorowania rynku świadczenia usług badania i pozostałych czynności rewizji finansowej,
- obowiązek sporządzania i publikowania listy firm audytorskich, które otrzymały mniej niż 15% całości wynagrodzenia z tytułu badań wypłaconego przez jednostki zainteresowania publicznego w poprzednim roku kalendarzowym.

Jedną z głównych zmian w stosunku do obecnie obowiązujących rozwiązań jest zawężenie zakresu sprawowanego przez KNA nadzoru – ograniczono go do badań ustawowych (a nie jak teraz – czynności rewizji finansowej). Jest to podyktowane faktem istotnego zwiększenia zakresu zadań jakie będzie musiała wykonywać bezpośrednio KNA, wynikającego bezpośrednio z wprowadzonego zmienionymi przepisami UE zakazu delegowania na samorząd zawodowy biegłych rewidentów pewnych działań, które do tej pory były przez niego realizowane (prowadzenie kontroli, dochodzeń oraz nakładanie kar na biegłych rewidentów i firmy audytorskie przeprowadzające badania ustawowe JZP). Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia skuteczności działań nadzorczych KNA przy jednoczesnym zwiększeniu jego obowiązków i ograniczonych zasobach jakimi dysponuje, proponowane zawężenie jest podejściem pragmatycznym i niezbędnym.

W projekcie proponuje się usprawnić dotychczasową procedurę nadzoru w stosunku do organów KIBR (w szczególności uszczegółowiono terminy na wykonanie określonych czynności oraz doprecyzowano zakres praw i obowiązków odpowiednio KIBR i KNA związanych z procesem kontroli uchwał organów KIBR). W tym miejscu należy wskazać na istotną zmianę w zakresie procedury zatwierdzania uchwał KIBR przez KNA. Obecnie procedura ta ma charakter administracyjny, sprowadzający się do weryfikacji czy wydawane przez samorząd zawodowy regulacje są zgodne z prawem lub nie godzą w interes publiczny (kontrola o charakterze formalno-administracyjnym). Biorąc jednak pod uwagę fakt, że KNA ponosi ostateczną odpowiedzialność za funkcjonowanie nadzoru publicznego, należy umożliwić KNA sprawowanie także kontroli o charakterze merytorycznym nad uchwałami KIBR (które mają charakter systemowy i normatywny). Stąd w projekcie proponuje się zmianę trybu i wdrożenie bardziej rozbudowanej procedury zatwierdzania uchwał KIBR, która umożliwiałaby uzgadnianie stanowisk między organem samorządu zawodowego oraz organem nadzoru

publicznego. Konsekwencją zmiany trybu jest rezygnacja z określenia dotychczasowych przesłanek zgłaszania zastrzeżeń przez KNA (ujętych w art. 72 ust. 1 obecnej ustawy).

Dodatkowo doprecyzowano zasady reprezentowania KNA na zewnątrz oraz relacje między przewodniczącym i jego zastępcą, jak również tryb prowadzenia prac na forum KNA oraz kwestie związane z wyłączeniem członków Komisji z określonych spraw. Z uwagi na zwiększenie nadzoru publicznego przez wzmocnienie jego niezależności od środowiska biegłych rewidentów, zwiększenie uprawnień (obowiązków) nadzorczych, a także strukturę organu kolegialnego, oraz mając na uwadze szybkość postępowania, zachodzi konieczność zapewnienia właściwej realizacji zadań KNA w zakresie sprawowanego nadzoru. Zatem mając na uwadze również fakt, że organ nadzoru publicznego jest organem kolegialnym obradującym cyklicznie, zasadne jest udzielenie wymienionym w projekcie ustawy osobom kompetencji (upoważnień) do podejmowania działań w zakresie właściwości KNA. Podobne rozwiązanie funkcjonuje na gruncie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. Ponadto należy wskazać, iż zgodnie z projektem ustawy, obsługę merytoryczną oraz administracyjno-biurową KNA zapewnia urząd obsługujący Ministra Finansów. Zatem mając na uwadze sprawne i efektywne funkcjonowanie systemu nadzoru publicznego (zwłaszcza w kontekście rozszerzonego katalogu zadań) zasadne jest również upoważnienie pracowników komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów odpowiedzialnej za rachunkowość i rewizję finansową do podejmowania działań w zakresie właściwości KNA.

Wydatki związane z realizacją zadań Komisji Nadzoru Audytowego finansowane są z budżetu państwa. Do wydatków tych zalicza się, w szczególności:

- wynagrodzenia członków Komisji Nadzoru Audytowego,
- wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w komórce organizacyjnej obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego,
- wynagrodzenia ekspertów zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej,
- koszty służbowych wyjazdów krajowych związanych z przeprowadzaniem kontroli i uczestniczeniem w kontrolach, zagranicznych wyjazdów służbowych członków Komisji Nadzoru Audytowego oraz pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, a także innych kosztów związanych ze współpracą międzynarodową Komisji Nadzoru Audytowego,

- koszty podróży członków Komisji Nadzoru Audytowego nie będących pracownikami urzędu obsługującego Ministra Finansów na posiedzenia i spotkania robocze Komisji Nadzoru Audytowego (przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej, noclegów i diet),
- koszty tłumaczeń, ekspertyz i opinii,
- koszty sądowe,
- koszty szkoleń członków Komisji Nadzoru Audytowego oraz pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego,
- koszty materiałów i usług niezbędnych do funkcjonowania Komisji Nadzoru Audytowego,
- koszty administrowanych systemów teleinformatycznych.

Uszczegółowiono również obecne przepisy dotyczące rocznego planu działalności KNA i rocznego sprawozdania z działalności KNA, aby dostosować je do zmienionych wymogów unijnych. Ponadto zaproponowano wydłużenie terminu na sporządzanie przez KNA sprawozdania z działalności o jeden miesiąc (tj. do 31 maja), co wynika z dotychczasowych doświadczeń (wiele danych do tego sprawozdania pochodzi z informacji przekazywanych przez organy KIBR w terminie do dnia 31 marca i miesięczny okres na sporządzenie sprawozdania z działalności KNA jest trudny do dotrzymania).

Aby zapewnić sprawne i efektywne funkcjonowanie systemu nadzoru publicznego (zwłaszcza w kontekście rozszerzonego katalogu zadań), celowe jest umożliwienie KNA korzystania z ekspertów przy jednoczesnym określeniu wymogów, jakie eksperci ci muszą spełniać.

W związku ze zmianą przepisów unijnych konieczne jest też zaostrzenie wymogów dotyczących osób mogących zasiadać w składzie KNA – w celu wzmocnienia niezależności KNA od biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, do jej składu nie mogą być powoływane osoby wykonujące zawód biegłego rewidenta czy będące w jakikolwiek sposób powiązane z podmiotami uprawnionymi do badania, czy wchodzące w skład organów KIBR, z wyłączeniem delegatów na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów.

W związku z nowymi regulacjami unijnymi uszczegółowiono i rozszerzono zapisy dotyczące zachowania tajemnicy służbowej w związku z wykonywaniem zadań nadzoru publicznego.

W wyniku przejęcia przez KNA obowiązku przeprowadzania kontroli w firmach audytorskich w zakresie badań ustawowych JZP, w projekcie określono wymogi w zakresie częstotliwości kontroli, kwalifikacji kontrolerów, a także szczegółowe procedury przeprowadzania tych kontroli. W odniesieniu do kandydatów na kontrolerów KNA – osoby takie, oprócz kryteriów jakie obowiązują przy naborze na pracowników służby cywilnej, będą musiały jeszcze spełnić kryteria merytoryczne wynikające z przepisów art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. a)–d) rozporządzenia 537/2014, tj. m.in. posiadać kierunkowe wykształcenie, a także doświadczenie w obszarze badania sprawozdań finansowych i rachunkowości, nie wykonywać czynnie zawodu biegłego rewidenta i nie być zatrudnionymi lub w inny sposób powiązanymi z jakąkolwiek firmą audytorską. Pojęcie wykształcenia kierunkowego należy rozumieć szeroko – obejmuje ono szeroko rozumianą edukację zawodową, w tym odbyte kursy podnoszące wiedzę i kompetencje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej, a także wiedzę zdobytą podczas postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta. Jeśli chodzi o warunek odbycia przeszkolenia z przeprowadzania kontroli zapewniania jakości (por. art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia nr 537/2014), musi być on spełniony przez danego kontrolera KNA przed przystąpieniem przez niego do pierwszej kontroli (natomiast nie należy traktować go jako wymogu bezwzględnie obowiązującego na moment samej rekrutacji takiego kontrolera). Przed wszczęciem kontroli kontrolerzy będą zobowiązani do złożenia oświadczenia o niezależności i braku konfliktu interesów. Złożenie oświadczenia niezgodnego z prawdą lub zatajenie w nim informacji, oprócz odpowiedzialności karnej, będzie także rodzić odpowiedzialność dyscyplinarną na podstawie przepisów o służbie cywilnej.

Jednocześnie mając na uwadze konieczność zatrudnienia przez KNA odpowiedniej liczby kontrolerów do przeprowadzania ww. kontroli oraz poziom rynkowych wynagrodzeń, jakie uzyskują osoby posiadające wskazane w ustawie kwalifikacje kontrolerskie, jak również ustawowe ograniczenie wynagrodzeń w korpusie służby cywilnej, konieczne jest również wprowadzenie dodatków kontrolerskich przysługujących do wynagrodzenia zasadniczego (bez czego realizacja ustawowych zadań może okazać się niemożliwa do realizacji w praktyce).

Mając na uwadze, że w ramach prowadzonych kontroli mogą zostać stwierdzone określone uchybienia bądź nieprawidłowości, wyposażono KNA w prawo do kierowania do kontrolowanych podmiotów zaleceń, a także nakładania na nie kar. Kierując zalecenia KNA będzie określać odpowiedni termin umożliwiający ich realizację. Oznacza to, że termin ten powinien być z jednej strony na tyle krótki, aby niepotrzebnie nie przedłużać występowania stwierdzonych nieprawidłowości, ale z drugiej strony na tyle długi, by realnie umożliwił firmie audytorskiej zrealizowanie zaleceń.

W projekcie wskazano ponadto, że organem właściwym do rozpatrzenia skarg dotyczących działalności KNA i petycji dotyczących jej działalności jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Należy zwrócić uwagę na szczególną relację między organem nadzoru publicznego (KNA) a samorządem zawodowym biegłych rewidentów. Zawód biegłego rewidenta jest jedynym zawodem zaufania publicznego, co do którego istnieją przepisy UE kompleksowo i szczegółowo regulujące wszelkie kwestie związane z jego wykonywaniem (począwszy od określenia kwalifikacji, jakie muszą spełnić osoby pragnące uzyskać uprawnienia do jego wykonywania, przez szczegółowe zasady przeprowadzania badań ustawowych, takie jak kwestie niezależności, organizacji pracy, sprawozdawczości z badania itd., a skończywszy na kwestiach monitorowania jakości świadczonych usług przez kontrole i dochodzenia oraz karania za nieprawidłowości i błędy). Ponadto jest to jedyny zawód regulowany, co do którego na poziomie UE stwierdzono, że samoregulacja jest niewystarczająca, aby zapewnić odpowiednią jakość i wiarygodność świadczonych usług, i że potrzebny jest jeszcze kolejny poziom nadzoru nad jego wykonywaniem – tj. nadzór publiczny. To odróżnia zawód biegłego rewidenta od innych zawodów regulowanych czy zaufania publicznego, w których nadzór nad ich wykonywaniem sprawowany jest wyłącznie przez samorząd zawodowy. Dodatkowo należy wskazać, że według przepisów UE organ nadzoru publicznego (KNA) sprawuje nadzór nad wszystkimi aspektami dotyczącymi przeprowadzania badań ustawowych zarówno JZP jak też nie-JZP – i ponosi w tym zakresie ostateczną odpowiedzialność. Wykonywanie części z tych zadań (tj. zadań nadzoru publicznego) zostało jednak przepisami prawa zdelegowane na samorząd zawodowy i z tego względu zachodzi konieczność ustanowienia nad tym samorządem nadzoru ze strony organu nadzoru publicznego. Dlatego też w projekcie przewiduje się wyposażenie KNA w odpowiednie

instrumenty umożliwiające sprawowanie takiego nadzoru. Zaliczyć można do nich m.in.: 1) możliwość uczestnictwa przedstawicieli KNA w posiedzeniach organów KIBR, 2) prawo organu nadzoru do wystąpienia do organu KIBR o podjęcie uchwały w określonej sprawie w wyznaczonym terminie, czy wreszcie 3) możliwość nałożenia przez KNA kary pieniężnej na KIBR, jeżeli jej organ nie podejmie uchwały, o którą wnioskował organ nadzoru lub nie realizuje zatwierdzonego przez KNA rocznego planu kontroli firm audytorskich w zakresie badań ustawowych nie-JZP, czy też gdy ww. kontrole przeprowadzane są z naruszeniem przepisów prawa. Jednocześnie KNA będzie sprawować nadzór nad KIBR w zakresie stanowienia prawa (w odniesieniu do tworzenia m.in. standardów wykonywania zawodu czy zasad etyki).

Rozdział 8 – Komitet audytu i szczególne warunki przeprowadzania badań ustawowych w jednostkach zainteresowania publicznego

Projektowane przepisy regulują zasady powoływania, składu i funkcjonowania, w tym zadań komitetu audytu w JZP oraz szczególne warunki przeprowadzania badań w JZP.

W projektowanych przepisach, w celu implementacji postanowień zmienionej dyrektywy 2006/43/WE (art. 39) oraz umożliwienia pełnego stosowania przepisów rozporządzenia (art. 5 oraz 16), dostosowano obecnie obowiązujące regulacje w zakresie tworzenia i funkcjonowania komitetów audytu (KA). W projekcie zawarto następujące kwestie:

- skorzystano z opcji dla państwa członkowskiego dającej możliwość zwolnienia z obowiązku posiadania KA określonych jednostek wskazanych w art. 39 ust. 3 lit. c) dyrektywy, tj. jednostek których jedyna działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach, w rozumieniu w art. 2 pkt 5 rozporządzenia KE (WE) nr 809/2004,
- wprowadzono wymóg, aby członkowie KA posiadali wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa badana jednostka,
- dodano wymóg, aby przewodniczący KA był powoływany przez członków KA lub przez radę nadzorczą (RN) lub inny organ nadzorczy/kontrolny jednostki,
- wprowadzono wymóg, aby większość członków KA, w tym jego przewodniczący, byli niezależni (kryteria niezależności zostały określone na podstawie zalecenia Komisji UE dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych),

- zachowano wymóg, aby przynajmniej jeden członek KA posiadał wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych,
- utrzymano możliwość pełnienia funkcji komitetu audytu przez całą RN lub inny organ nadzorczy/kontrolny – w przypadku wybranych małych JZP, banków spółdzielczych, Krajowej Kasy SKOK, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz jednostek samorządu terytorialnego będących jzp (przy jednoczesnym wprowadzeniu wymogu, aby w takim przypadku kryteria niezależności, wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych oraz wiedzy i umiejętności w zakresie branży, w której działa JZP były spełnione przez RN/inny organ nadzorczy),
- wprowadzono możliwość zwolnienia funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych z obowiązku tworzenia KA, pod warunkiem że jego funkcje będzie pełnił KA działający w towarzystwie stanowiącym organ zarządzający danym funduszem inwestycyjnym czy emerytalnym,
- w przypadku jednostek zainteresowania publicznego będących jednostkami samorządu terytorialnego wprowadzono wyłączenie z wymogu posiadania przynajmniej przez jednego członka KA wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych z uwagi na fakt, iż członkowie KA będą wybierani spośród członków organu pochodzącego w wyborów, a tym samym nie jest możliwe zapewnienie tego warunku,
- zaktualizowano obecny katalog zadań KA w celu doprowadzenia jego zakresu przede wszystkim do zgodności z przepisami unijnymi (art. 39 ust. 6 zmienionej dyrektywy 2006/43/WE) oraz uzupełniono go o zadania wynikające z art. 5 ust. 4 oraz art. 16 rozporządzenia,
- skorzystano z opcji dla państwa członkowskiego zawartej w art. 11 ust. 1 rozporządzenia, aby dodatkowe sprawozdanie dla KA było obowiązkowo udostępniane RN oraz zarządowi badanej JZP, a także mogło być udostępnione przez KA/organ pełniący jego funkcje walnemu zgromadzeniu (wspólnikom lub właścicielom) badanej JZP, gdyż może się to przyczynić do lepszej ochrony inwestorów.

Został wprowadzony wymóg informowania KNF o fakcie dokonania wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego JZP przez organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe.

W zakresie rotacji projekt ustawy przewiduje, że:

- maksymalny czas nieprzerwanego trwania zleceń badania ustawowego JZP, przeprowadzanych przez firmę audytorską lub firmę audytorską powiązaną z firmą audytorską lub jakiegokolwiek członka sieci działającej w państwach Unii Europejskiej, do której należą te firmy audytorskie, nie może być dłuższy niż 5 lat z zachowaniem 4-letniego okresu karencji; w tym miejscu należy wskazać, że obecne przepisy polskie przewidują także 5-letnią obowiązkową rotację firmy audytorskiej w przypadku badań ustawowych jednostek sektora ubezpieczeniowego i SKOK; jednocześnie nowe przepisy UE wprowadzają – jako standardowy – 10-letni okres rotacji z możliwością jego przedłużenia (pod pewnymi warunkami) odpowiednio do 20 lub 24 lat (por. art. 17 ust. 4 rozporządzenia 537/2014); przyjęcie proponowanego w projekcie 5-letniego okresu rotacji firmy audytorskiej jest podyktowane koniecznością rozbicia istniejącego na rynku badań ustawowych JZP w Polsce oligopolu firm audytorskich i uwzględnia postulaty KNF i UOKiK co do częstotliwości obowiązkowej zmiany firmy audytorskiej badającej JZP). Przepis art. 128 ust. 1 projektowanej ustawy odnosi się nie tylko do pojedynczej firmy audytorskiej, ale również do firm audytorskich powiązanych z taką firmą audytorską oraz do jakiegokolwiek członka sieci działającej w państwach Unii Europejskiej w celu uniemożliwienia obchodzenia przez firmy audytorskie należące do grup kapitałowych lub do sieci przepisów o obowiązkowej rotacji firm audytorskich oraz w celu zapewnienia skutecznego stosowania art. 17 ust. 3 rozporządzenia 537/2014, co wymaga rozumienia okresu wskazanego w 17 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia 537/2014, jako odnoszącego się też do całej grupy kapitałowej firmy audytorskiej, jak również do sieci firm audytorskich.

Brak zastosowania wykładni celowościowej i systemowej w odniesieniu do art. 17 ust. 1 akapit 2 oraz ust. 3 rozporządzenia 537/2014 (w związku z motywami 5, 21 oraz 34 do rozporządzenia 537/2014) oznaczałoby, że cele wyznaczone przez ust. 3 byłyby iluzoryczne w przypadku firm audytorskich należących do grup kapitałowych lub sieci. Mogłoby to prowadzić również do naruszenia zasady niedyskryminacji w stosunku do firm nienależących do grup kapitałowych lub do sieci (firmy takie byłyby bowiem w gorszej pozycji rynkowej niż firmy należące do grup kapitałowych lub do sieci). Należy zauważyć, że art. 17 ust. 3 rozporządzenia 537/2014 mógłby nigdy nie być stosowany, zwłaszcza gdy badania ustawowe JZP

przeprowadzane byłyby przez firmy audytorskie należące do grupy kapitałowej lub do sieci – przed upływem 5-letniego terminu następować mogłaby iluzoryczna zmiana firmy audytorskiej przez zastąpienie jednej firmy audytorskiej inną firmą audytorską z grupy kapitałowej lub z sieci;

- kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 5 lat, natomiast może ponownie przeprowadzać badanie ustawowe w tej jednostce po upływie co najmniej 3 lat.

W projekcie skorzystano z opcji dla państwa członkowskiego i wprowadzono zwolnienie badań ustawowych banków spółdzielczych, innych niż zrzeszające banki spółdzielcze oraz innych niż duże banki spółdzielcze, w przypadku gdy są one członkami związków rewizyjnych i korzystają z możliwości przeprowadzenia badania ich sprawozdań finansowych przez taki związek, z wybranych przepisów rozporządzenia pod warunkiem przestrzegania zasad niezależności przez związek rewizyjny oraz wszystkich członków zespołu wykonującego badanie.

W projektowanych przepisach została przewidziana także możliwość skorzystania z opcji zawartej w art. 5 ust. 3 rozporządzenia, która umożliwia państwu członkowskiemu zezwolenie firmie audytorskiej na świadczenie na rzecz badanego klienta, jego jednostki dominującej oraz jednostek przez niego kontrolowanych określonych zabronionych usług, tj. usług podatkowych dotyczących:

- a) przygotowania deklaracji podatkowych,
- b) identyfikacji dotacji publicznych i zachęt podatkowych, niewymagających zgodnie z prawem wsparcia biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych,
- c) wsparcia w zakresie kontroli podatkowych prowadzonych przez organy podatkowe, niewymaganego od biegłych rewidentów lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zgodnie z prawem,
- d) obliczania podatków i niepodatkowych należności budżetowych oraz ustalanie aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego, świadczenia doradztwa podatkowego, oraz

usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych (przy

czym w projekcie wyłącza się możliwość świadczenia usług wyceny aktywów funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych ze względu, iż ich świadczenie na rzecz badanej JZP stanowi zagrożenie dla niezależności firmy audytorskiej lub członków zespołu wykonującego badanie, oraz którego to zagrożenia nie można w pełni wyeliminować w drodze zastosowania zabezpieczeń). Warunkiem świadczenia ww. usług jest zachowanie wymogów określonych w art. 5 ust. 3 lit. a)–c) rozporządzenia (tj.: i) jeżeli usługi te nie mają lub mają nieistotny wpływ bezpośredni – łącznie lub osobno – na badane sprawozdanie finansowe, ii) oszacowanie wpływu na badane sprawozdanie finansowe jest wszechstronnie udokumentowane i wyjaśnione w dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu audytu oraz iii) biegły rewident lub firma audytorska przestrzegają zasad niezależności). Jednocześnie na mocy opcji określonej w art. 4 ust. 4 rozporządzenia nr 537/2014, wskazano, iż w przypadku świadczenia ww. usług 70%-limit wynagrodzenia zostaje obniżony do 50%.

Ponadto zostały wprowadzone regulacje przyznające KNA uprawnienia do zwolnienia firmy audytorskiej z przestrzegania limitów na wynagrodzenie za dozwolone usługi niebędące badaniem świadczone na rzecz danego badanego klienta będącego JZP, na okres nie dłuższy niż 2 lata.

Rozdział 9 – Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów

Zgodnie z projektem ustawy biegli rewidentzi podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za przewinienie dyscyplinarne. Przewinienie dyscyplinarne zostało zdefiniowane w taki sposób, aby w jego zakres wchodziły takie naruszenia przepisów prawa, które wiążą się z wykonywaniem zawodu, członkostwem w samorządzie zawodowym biegłych rewidentów czy pełnieniem funkcji w firmach audytorskich.

Podstawowa zmiana w zakresie postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów, w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego, polega na rozdzieleniu spraw dyscyplinarnych między organy samorządu zawodowego biegłych rewidentów oraz organy niezależne od tego samorządu. Kryterium podziału spraw między te dwie kategorie organów wynika z przepisów rozporządzenia nr 537/2014. Kryterium tym jest popełnienie przewinienia dyscyplinarnego w związku z badaniem ustawowym sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego, ponieważ do badań sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego stosują się przepisy ww. rozporządzenia. Przepisy rozporządzenia stawiają, w art. 23 ust. 2, wymóg, aby

właściwe organy posiadały wszystkie uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe konieczne do pełnienia ich funkcji na mocy niniejszego rozporządzenia zgodnie z przepisami rozdziału VII dyrektywy 2006/43/WE, a ponadto, aby te organy, właściwe między innymi w sprawach, o których mowa w art. 23 ust. 2 rozporządzenia, były niezależne od biegłych rewidentów i firm audytorskich (art. 21 zd. 1 rozporządzenia). Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że konieczne było rozdzielenie spraw dyscyplinarnych między organy samorządowe i organy niezależne od samorządu zawodowego biegłych rewidentów. Podkreślić należy, że z właściwości organów samorządowych wyłączone zostały tylko takie sprawy dyscyplinarne, w stosunku do których zastosowanie znajdują przepisy rozporządzenia, a więc takie, w stosunku do których istnieje wymóg, aby organ właściwy był niezależny od biegłych rewidentów i firm audytorskich. Jednocześnie w postępowaniu dyscyplinarnym prowadzonym przez organ niezależny od samorządu zawodowego biegłych rewidentów zagwarantowano organowi samorządowemu, tj. Krajowemu Rzecznikowi Dyscyplinarnemu, możliwość udziału w tym postępowaniu w charakterze strony.

Model postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów nie odbiega od tego, który jest przewidziany w przepisach regulujących funkcjonowanie innych samorządów zawodowych, np. adwokatów czy radców prawnych. W projektowanej ustawie zawarte zostały przepisy szczególne wobec znajdujących odpowiednie zastosowanie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749) i przepisów rozdziałów I–III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137). Postępowanie dyscyplinarne wobec biegłych rewidentów zostało podzielone na dwa oddziały. Oddział 1 zawiera ogólne regulacje odnoszące się do postępowania dyscyplinarnego, a oddział 2 zawiera przepisy szczególne wobec przepisów zawartych w oddziale 1 i odnosi się wyłącznie do spraw związanych z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego. W przepisach zawartych w oddziale 1 przewidziana została właściwość organów samorządu zawodowego, tj. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny prowadzi dochodzenie dyscyplinarne i jest oskarżycielem w postępowaniu przed sądem, a Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w sprawach dyscyplinarnych w pierwszej instancji. Natomiast w przepisach zawartych w oddziale 2 przewidziana została właściwość Komisji Nadzoru Audytowego, jako organu prowadzącego dochodzenie dyscyplinarne i będącego oskarżycielem w postępowaniu przed sądem, a sądem właściwym

w sprawach, do których zastosowanie mają przepisy oddziału 2, jest właściwy miejscowo sąd okręgowy. Sędem odwoławczym, zarówno od orzeczeń wydanych przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny, jak i przez sąd okręgowy, jest właściwy miejscowo sąd apelacyjny. W związku z powyższym, stwierdzić należy, że postępowanie dyscyplinarne jest dwuinstancyjne.

W dotychczasowym stanie prawnym również postępowanie dyscyplinarne regulowane było przepisami zawartymi w ustawie o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym i odpowiednio stosowanymi przepisami Kodeksu postępowania karnego. Jednakże dotychczas obowiązująca ustawa przewidywała trójinstancyjny model postępowania dyscyplinarnego, do czego nie były dostosowane przepisy Kodeksu postępowania karnego. Model ten, przewidując dwie instancje odwoławcze na poziomie sądownictwa powszechnego, znacznie wydłużał postępowanie dyscyplinarne. Zaznaczyć należy, że Sąd Najwyższy postulował zarówno przekazanie spraw dyscyplinarnych do wydziałów karnych (uchwała 7 SSN, I KZP 18/12 i postanowienie SN I KZP 11/10), a ponadto nie dostrzegał celowości trójinstancyjnego postępowania (postanowienie SN I KZP 11/10).

Projektowana ustawa zawiera regulację mającą na celu uniknięcie podwójnego karania biegłych rewidentów, którzy jednocześnie wpisani będą na listę firm audytorskich. Wskazać bowiem należy, że za określone naruszenia przepisów prawa na firmy audytorskie właściwe organy będą mogły nakładać kary administracyjne, np. pieniężne. Ponieważ firmami audytorskimi mogą być również biegli rewidentzi istniałoby ryzyko zakwalifikowania określonego zachowania zarówno jako przewinienia dyscyplinarnego, jak i naruszenia uzasadniającego nałożenie na firmę kary pieniężnej. W związku z powyższym, w projekcie ustawy zawarta została regulacja, że w sytuacjach, w których na biegłego rewidenta, wpisanego jednocześnie na listę firm audytorskich, może zostać nałożona kara administracyjna, nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza. Jednakże, mając na uwadze, że biegły rewident może zostać skreślony z listy firm audytorskich, np. na swój wniosek, przewidziano możliwość wszczęcia lub wznowienia w takiej sytuacji postępowania dyscyplinarnego wobec tego biegłego rewidenta, z jednoczesnym uniemożliwieniem mu ponownego wpisu na listę firm audytorskich do czasu zakończenia postępowania dyscyplinarnego, tak aby uniemożliwić wielokrotne skreślanie i wpisywanie na listę firm audytorskich w toku

postępowania, co mogłoby skutkować paraliżem postępowania dyscyplinarnego oraz postępowania w sprawie nałożenia kary administracyjnej.

W stosunku do dotychczasowego stanu prawnego przedłużony został termin przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego. Właściwe organy będą miały 5 lat od momentu zajścia przewinienia dyscyplinarnego na wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego i postawienie zarzutów biegłemu rewidentowi, jeśli w tym czasie tak się stanie, ww. 5-letni termin ulega wydłużeniu o kolejne 5 lat, aby umożliwić organom zakończenie postępowania dyscyplinarnego.

Przebieg postępowania dyscyplinarnego będzie analogiczny jak dotychczas. Właściwy organ będzie prowadził postępowanie przygotowawcze (tj. dochodzenie dyscyplinarne). Co do zasady organem tym będzie Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny, z wyłączeniem spraw, do których zastosowanie znajdują przepisy oddziału 2, gdyż w tych sprawach dochodzenie dyscyplinarne prowadzone będzie przez Komisję Nadzoru Audytowego. Dochodzenie dyscyplinarne będzie mogło być poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym.

W postępowaniu przed sądem KNA będzie mógł reprezentować członek KNA lub umocowany przez KNA pracownik urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub radca prawny. Jednocześnie KNA będzie mogło reprezentować nie więcej aniżeli trzech przedstawicieli.

Czynności w ramach postępowania przygotowawczego będą mogły zostać zdelegowane na jednego z członków KNA lub pracownika urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, z wyjątkiem podejmowania rozstrzygnięć w sprawach wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego, jego umorzenia, przedstawienia zarzutów, wniesienia do sądu wniosku o ukaranie, cofnięcia tego wniosku oraz cofnięcia środka zaskarżenia.

Zgodnie z postanowieniami dyrektywy (art. 32 ust. 4 lit. e dyrektywy 2006/43/WE) właściwy organ nadzoru publicznego (tj. KNA) jest ostatecznie odpowiedzialny za nadzór nad systemami dochodzeń i systemami postępowań administracyjnych, tak więc w odniesieniu do postępowań dotyczących jednostek nie-JZP, KNA nadal przysługiwać będzie prawo przystąpienia na prawach strony do postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez samorząd zawodowy. Ponadto projekt ustawy daje możliwość

KNA lub osobom przez nią upoważnionym prawo dostępu do informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego oraz żądania prawomocnych orzeczeń.

W celu implementacji dyrektywy do przepisów projektu ustawy wprowadzono katalog środków i kar możliwych do zastosowania w przypadku naruszeń przepisów prawa, krajowych standardów wykonywania zawodu lub kodeksu etyki zawodowej. Przewidywane kary to: upomnienie nakazujące zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości, kara pieniężna, zakaz przeprowadzania badań, zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej, zakaz wykonywania zawodu biegłego rewidenta od roku do 3 lat, zakaz pełnienia określonych funkcji, skreślenie z rejestru biegłych rewidentów. Przewidywana regulacja zakłada nałożenie kary pieniężnej na biegłego rewidenta, maksymalnie do kwoty 250 tys. zł. Podniesienie kwoty maksymalnej kary pieniężnej wynika z regulacji dyrektywy, które wskazują, iż właściwe organy powinny mieć możliwość nakładania administracyjnych kar pieniężnych, które są rzeczywiście odstrasżające. Na podstawie danych otrzymanych z Głównego Urzędu Statystycznego¹⁾, średnie miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto otrzymywane przez biegłych rewidentów w latach 2010, 2012 i 2014 kształtowało się na poziomie odpowiednio 7037,10 zł, 8311,95 zł i 6498,40 zł. Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż zakładany poziom maksymalnej kary w wysokości 250 tys. zł jest adekwatny i spełnia wskazane w dyrektywie kryterium rzeczywiście odstrasżającej kary. Ustalając rodzaj i wymiar kary oraz wysokości wymiaru kary, brane będą pod uwagę następujące okoliczności: 1) waga naruszenia i czas jego trwania; 2) stopień odpowiedzialności osoby odpowiedzialnej; 3) kondycja finansowa osoby odpowiedzialnej, np. określana na podstawie całkowitych przychodów odpowiedzialnego podmiotu lub rocznych dochodów odpowiedzialnej osoby fizycznej; 4) kwota zysków osiągniętych lub strat unikniętych w zakresie, w jakim można je ustalić; 5) stopień współpracy z organami prowadzącymi postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie odpowiedzialności zawodowej. 5-letni okres zatarcia kar dyscyplinarnych wynika z konieczności dostosowania przepisów ustawy do art. 30c ust. 3. Dyrektywy 2006/43/WE, który to przepis wymaga, aby publikacje dotyczące nałożonych kar na biegłych rewidentów pozostawały na stronie internetowej przez okres 5 lat po wyczerpaniu wszystkich środków odwoławczych lub upłynięciu terminu

¹⁾ Dane uzyskane przez GUS w ramach reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów, realizowanego w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

ich zastosowania. W związku z powyższym, nie może dojść do zatarcia orzeczonej kary dyscyplinarnej wcześniej aniżeli przed upływem okresu, w którym informacja o orzeczonej karze dyscyplinarnej, przynajmniej w zakresie danych osobowych, opublikowana będzie na stronie internetowej właściwego organu.

Rozdział 10 – Odpowiedzialność firm audytorskich, odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich

Projektowany rozdział reguluje kwestie odpowiedzialności firm audytorskich, jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich, za nieprzestrzeganie przepisów ustawy i rozporządzenia. Obowiązek wprowadzenia odpowiednich regulacji dotyczących zasad tej odpowiedzialności i zakresu jej stosowania wynika z art. 30 ust. 2 znowelizowanej dyrektywy. Przepisy unijne nakazują zapewnienie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszaających kar wobec firm audytorskich, w przypadku gdy badania ustawowe nie są przeprowadzane zgodnie z przepisami przyjętymi w celu wykonania dyrektywy i w stosownych przypadkach, rozporządzenia nr 537/2014.

Proponowane regulacje określają podmioty, na które możliwe będzie nakładanie kar administracyjnych, katalog naruszeń skutkujących odpowiedzialnością administracyjną oraz katalog kar administracyjnych. Kary administracyjne nakładane będą odpowiednio przez: 1) KNA – na firmy audytorskie w związku z nieprawidłowościami w badaniach jednostek zainteresowania publicznego, na członków organu zarządzającego lub nadzorczego firmy audytorskiej oraz na podejmujących decyzję co do wyniku badania członków zespołu wykonującego badanie oraz osoby z nimi powiązane niebędące biegłymi rewidentami; 2) KIBR – na firmy audytorskie w związku z nieprawidłowościami w badaniach jednostek innych niż JZP; 3) KNF (jako organ właściwy w zakresie nadzoru nad jednostkami zainteresowania publicznego) – w przypadku jednostek zainteresowania publicznego, członków ich organów zarządzających lub nadzorczych, komitetów audytu oraz osób z nimi powiązanych – za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014.

Przewidywane kary administracyjne to: upomnienie nakazujące zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości, kara pieniężna (jej maksymalna wysokość została pozostawiona na obecnym poziomie, tj. do 10% rocznych przychodów, ale zrezygnowano z maksymalnej kwoty), zakaz przeprowadzania badań, zakaz świadczenia usług objętych standardami wykonywania

zawodu, zakaz pełnienia określonych funkcji w firmie audytorskiej oraz skreślenie z listy firm audytorskich.

Ustalając rodzaj środka lub kary oraz wysokości wymiaru kary, uwzględnia się następujące okoliczności: 1) wagę naruszenia i czas jego trwania; 2) stopień winy; 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów; 4) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych w zakresie w jakim można je ustalić; 5) stopień współpracy firmy lub osób odpowiedzialnych z właściwymi organami; 6) uprzednie naruszenia popełnione przez odpowiedzialną firmę lub osobę fizyczną.

Rozdział 11 – Zawiadamianie organu nadzoru publicznego o podejrzeniu naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014

Dyrektywa 2006/43/WE (art. 30e) wprowadziła konieczność wdrożenia systemów zgłaszania naruszeń przepisów dyrektywy lub rozporządzenia, w tym odpowiednich zachęt do zgłaszania możliwych naruszeń, jak również skutecznych mechanizmów ochrony osób zgłaszających naruszenie (tzw. instytucja „sygnalisty” – ang. „whistleblower”).

Zasadne jest zatem wprowadzenie przepisów mających na celu określenie właściwych organów, zasad regulujących tryb postępowania z informacjami pochodzącymi od osób zawiadamiających, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia anonimowości osób zawiadamiających i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim.

Rozdział 12 – Współpraca z właściwymi organami innych państw Unii Europejskiej, KEONA, Europejskimi Urzędami Nadzoru oraz z właściwymi organami z państw trzecich

Projektowana ustawa przewiduje współpracę Komisji Nadzoru Audytowego i Komisji Nadzoru Finansowego z właściwymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej, z KEONA oraz z Europejskimi Urzędami Nadzoru, w celu zapewnienia sprawowania prawidłowego nadzoru nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów i działalnością firm audytorskich.

W związku z realizacją tego celu, między odpowiednio KNA i KNF, a ww. organami i urzędami nadzoru mogą być wymieniane informacje, wiąże się z tym jednak konieczność ochrony ich poufności.

Projektowane regulacje precyzują, w jakich przypadkach KNA lub KNF może odmówić udzielenia informacji organom nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej.

Ustawa wprowadza regulacje, zgodnie z którymi firma audytorska zatwierdzona w innym państwie UE i wpisana w Rzeczypospolitej Polskiej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w ramach tzw. „paszportowania usług” podlega nadzorowi KNA w zakresie zgodności przeprowadzonych na terytorium Polski badań sprawozdań finansowych z polskimi przepisami.

Projektowane regulacje stanowią, iż KNA prowadzi listę jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich, które zamierzają przeprowadzać lub przeprowadzają badanie sprawozdań finansowych jednostek zarejestrowanych w państwie trzecim, notowanych na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej. W projektowanej ustawie określone zostały, zgodnie z dyrektywą, szczegółowe warunki, pod jakimi możliwa jest rejestracja takich jednostek audytorskich pochodzących z państwa trzeciego. Jednostki audytorskie pochodzące z państwa trzeciego podlegają nadzorowi KNA w zakresie systemu kontroli jakości, kontroli doraźnych oraz kar na zasadach przewidzianych dla firm audytorskich wykonujących badania w JZP. W przypadku konieczności przeprowadzenia kontroli w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego, jednostka taka zobowiązana jest do uiszczenia opłaty w celu pokrycia kosztów takiej kontroli. Opłata ta stanowi dochód budżetu państwa. Wysokość opłaty dla poszczególnych kontroli będzie ustalana przez KNA, biorąc pod uwagę koszty przeprowadzenia danej kontroli.

Zostały określone również warunki, których spełnienie umożliwia zwolnienie jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego lub biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego z podlegania ww. kontroli.

Projektowana ustawa przewiduje wprowadzenie zakazu bezpośredniego przekazywania przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską informacji i dokumentów objętych tajemnicą organom nadzoru publicznego z państw trzecich. Dokumenty i informacje organom nadzoru z państw trzecich przekazywane są wyłącznie za pośrednictwem KNA. W tym celu KNA zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego odpowiednie porozumienie. O zawarciu porozumienia z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego KNA zobowiązana jest każdorazowo informować Komisję Europejską.

Rozdział 13 – Przepisy zmieniające

Projektem ustawy przewiduje się znowelizować następujące ustawy: ustawę z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze, ustawę z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych, ustawę z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, ustawę z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej, ustawę z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, ustawę z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ustawę z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, ustawę z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach

hazardowych, ustawę z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, ustawę z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, ustawę z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach, ustawę z dnia 15 stycznia 2015 r. o przekształcaniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury, ustawę z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawę z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawę z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku oraz ustawę z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Zmiany te wynikają z konieczności dostosowania przepisów wskazanych ustaw do rozwiązań wprowadzanych nową ustawą o biegłych rewidentach w celu zachowania ich zgodności i spójności z nowymi rozwiązaniami wprowadzanymi niniejszą ustawą, a także mają na celu uniknięcie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych. Część zagadnień dotychczas uregulowana ustawą o rachunkowości będzie zawarta w przepisach nowej ustawy o biegłych rewidentach, co też wymaga dokonania koniecznych zmian w ustawie o rachunkowości. Dodatkowo niniejszą ustawą wprowadzane są zmiany do wybranych innych ustaw, których celem jest dostosowanie użytej w nich terminologii do zmienionej terminologii z niniejszego projektu ustawy (np. „sprawozdanie z badania” zamiast „opinia z badania”, „firma audytorska” zamiast „podmiot uprawniony do badania” itp.) lub zamiana odwołania do obecnie obowiązującej ustawy z dnia 9 maja 2009 r. odwołaniem do projektowanej ustawy.

Art. 218 projektowanej ustawy wprowadza zmiany w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, w zakresie publikacji sprawozdania (skonsolidowanego sprawozdania) z płatności na rzecz administracji publicznej (tj. uzupełnia wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych

rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającą dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 23.06.2013, str. 19).

Pozycje działu 3 rejestru przedsiębiorców uzupełnia się o dodatkową wzmiankę na temat złożenia do KRS sprawozdania z płatności na rzecz administracji rządowych (art. 42–45 dyrektywy 2013/34/UE). Ujawnienie tych informacji zgodnie z rozdziałem 2 dyrektywy 2013/34/UE jest obligatoryjne, co powinno wiązać się z wpisem wzmianki o sprawozdaniu (skonsolidowanym sprawozdaniu) z płatności na rzecz administracji publicznej w dziale trzecim rejestru przedsiębiorców i publikacją w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, co pociąga za sobą konieczność zmian art. 8a ust. 1 pkt 5 oraz art. 40 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Ponadto z uwagi na wątpliwości interpretacyjne, wynikające z faktu, iż przepis art. 8a ust. 1 pkt 5 (w obecnym brzmieniu) nie mówi wprost o odpisach uchwał o zatwierdzeniu również skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych grup kapitałowych, nie są one przyjmowane przez wszystkie sądy rejestrowe do katalogu dokumentów). Proponowane brzmienie tego przepisu może to niedoprecyzowanie wyeliminować. Podkreślić należy, iż projektowana zmiana porządkuje przepisy dotyczące zamieszczenia w EKDS uchwał o zatwierdzeniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych, które już obecnie składane są do akt rejestrowych przez spółki (wzmianka o tym zamieszczana jest w rejestrze). Postulowana zmiana nie będzie więc rodziła dodatkowych obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców ani kosztów dla Skarbu Państwa.

Wprowadzenie tej zmiany ma istotne znaczenie dla Ministerstwa Sprawiedliwości w kontekście obowiązku niezwłocznego przekazania Komisji Europejskiej informacji o dokumentach spółek, które Polska będzie udostępniała wnioskodawcom na platformie e-justice za pośrednictwem systemu integracji rejestrów BRIS (implementacja dyrektywy 2012/17/UE).

Rozdział 14 – Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Zgodnie z projektem ustawy KRBR zobowiązana będzie do dostosowania rejestru biegłych rewidentów i listy firm audytorskich do wymogów ustawy. W tym celu ustawa nakłada na biegłych rewidentów i firmy audytorskie obowiązek przekazania do KRBR

we wskazanym terminie dodatkowych danych wymaganych do ujęcia w rejestrze i na liście.

Projekt ustawy przewiduje, iż Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Audytowego oraz organy KIBR powołane na mocy aktualnie obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach, będą działać do czasu upływu kadencji, na które zostały powołane. Jednocześnie członkowie Komisji Egzaminacyjnej i KNA złożą oświadczenia o spełnianiu warunków przewidzianych w nowej ustawie, a w przypadku ich niespełnienia na ich miejsce zostaną powołani nowi członkowie.

Projektowana ustawa zobowiązuje jednostki zainteresowania publicznego, które nie posiadają komitetów audytu, gdyż na mocy obecnie obowiązującej ustawy były z tego obowiązku zwolnione lub nie były w ogóle zaliczane do katalogu JZP, do powołania komitetu audytu w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Uchwały organów KIBR wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują swoją moc, o ile nie wymagają dostosowania do brzmienia nowej ustawy. Uchwały wymagające dostosowania do przepisów projektowanej ustawy zachowują moc do czasu podjęcia nowych uchwał, nie dłużej jednak niż 9 miesięcy.

Akty wykonawcze wydane na podstawie upoważnień zawartych w dotychczasowych przepisach zachowują moc do czasu wydania nowych rozporządzeń, nie dłużej jednak niż 6 miesięcy.

Projekt wprowadza przepisy intertemporalne utrzymujące w mocy umowy obowiązkowego ubezpieczenia zawarte na podstawie dotychczasowych przepisów.

W projekcie ustawy zawarto regulacje stanowiące, iż do kontroli w firmach audytorskich rozpoczętych, a niezakończonych przed wejściem niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przewiduje się, iż postępowania dyscyplinarne i postępowania administracyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Ponadto przewiduje się, iż do opłat z tytułu nadzoru uiszczanych przez firmy audytorskie w 2016 r. będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Projekt ustala stawkę procentową opłaty z tytułu nadzoru uiszczanej przez firmy audytorskie osiągające przychody z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w 2017 r. na poziomie 5,15%.

Projekt ustala stawkę procentową opłaty z tytułu nadzoru uiszczanej przez firmy audytorskie w 2017 r. od przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego na poziomie 1,34%.

Projektowana ustawa uchyla dotychczasową ustawę z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000).

Projektowana ustawa, co do zasady powinna wejść w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 49 i art. 50 dotyczących opłat z tytułu nadzoru, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

IV. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej

V. Obowiązek notyfikacji

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Nazwa projektu Projekt ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Wiesław Janczyk Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Joanna Dadacz, Dyrektor Departamentu Rachunkowości i Rewizji Finansowej tel. (22) 694 44 02 Sekretariat.DR@mofnet.gov.pl Iwona Karpińska, Naczelnik Wydziału Regulacji Rewizji Finansowej i Zawodów Księgowych tel. (22) 694 52 14 Iwona.Karpinska@mofnet.gov.pl	Data sporządzenia 14 listopada 2016 r. Źródło Prawo UE – dyrektywa 2014/56/UE zmieniająca dyrektywę 2006/43/WE oraz rozporządzenie nr 537/2014, a także dyrektywa 2013/34/UE Nr w wykazie prac UC54
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

A.

Projektowana ustawa ma na celu w głównej mierze wdrożenie do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/56/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zwanej dalej „dyrektywą” i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE, zwanego dalej „rozporządzeniem”. Nowe regulacje UE stanowią element reformy regulacyjnej w różnych dziedzinach sektora finansowego i są efektem działań podjętych przez Komisję Europejską w reakcji na globalny kryzys finansowy, który pojawił się w latach 2007–2008, zmierzających do przywrócenia zaufania do rynków i instytucji finansowych oraz wzmocnienia stabilności systemu finansowego. Ww. unijny pakiet audytowy przygotowany został na podstawie wyników publicznych konsultacji w sprawie „Zielonej Księgi – Polityka badania sprawozdań finansowych: lekcje wyciągnięte z kryzysu” oraz wnioski płynące z raportu zawierającego ocenę skuteczności rozwiązań wdrożonych dyrektywą 2006/43/WE (w tym m.in. analizy w zakresie struktury i stopnia koncentracji na rynku badań ustawowych w Unii Europejskiej).

Nowa ustawa ma na celu wdrożenie nowych przepisów unijnych będących odpowiedzią w szczególności na:

- obserwowane braki i niedoskonałości, a w niektórych przypadkach nieprawidłowości w sprawozdaniach biegłych rewidentów, wykrywane podczas inspekcji przez organy nadzoru publicznego z poszczególnych krajów członkowskich,
- pojawiające się wątpliwości wśród inwestorów odnośnie do wiarygodności i rzetelności zbadanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz spółek notowanych, co potwierdził kryzys ekonomiczno-finansowy, który poważnie nadszarpał zaufanie inwestorów do sprawozdań biegłych rewidentów,
- nadmierną zażyłość między zarządem jednostki badanej a firmą audytorską, ryzyko konfliktu interesów, zagrożenia dla niezależności biegłego rewidenta, które mogą stanowić wyzwanie dla zdolności biegłego rewidenta do zachowania zawodowego sceptycyzmu,
- ograniczone możliwości wyboru firm audytorskich wynikające z wysokiej koncentracji na rynku oraz
- ryzyko systemowe wynikające z dominacji czterech sieciowych firm audytorskich na rynku.

Część nowych rozwiązań zaproponowanych w ustawie np. w zakresie trybu powoływania oraz kryteriów niezależności członków organów samorządu zawodowego, komisji egzaminacyjnej oraz organu nadzoru publicznego, jak również w zakresie sposobu prowadzenia postępowań dyscyplinarnych, postępowań w sprawach przewinień dyscyplinarnych biegłych rewidentów popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego (JZP), postępowań administracyjnych wobec firm audytorskich, JZP lub innych osób trzecich wywierających wpływ na wynik badania sprawozdań finansowych została dostosowana do wymaganych regulacjami unijnego pakietu audytowego nowych rozwiązań systemowych w obszarze badań sprawozdań finansowych oraz w zakresie nadzoru publicznego nad

audytem, tj. wymogu, aby to organ nadzoru publicznego, a nie cały system nadzoru, ponosił ostateczną odpowiedzialność za nadzór oraz aby to organ nadzoru publicznego realizował bezpośrednio kontrole systemów wewnętrznej kontroli jakości w firmach audytorskich, prowadził dochodzenia i nakładał kary i sankcje w przypadku niewłaściwego wykonania badań ustawowych JZP.

Ponadto część zaproponowanych w projekcie ustawy rozwiązań wynika z konieczności dopełnienia transpozycji przepisów unijnych, które nie zostały zmienione przepisami unijnego pakietu audytowego, a pewna część przepisów wynika z potrzeby udoskonalenia obecnie obowiązujących regulacji i ułatwienia ich stosowania.

Oprócz powyższych nowych rozwiązań w nowej ustawie zachowane zostały pewne regulacje już obowiązujące, które nie wymagają zmian, ponieważ rozwiązania unijne stanowiące podstawę ich wdrożenia do polskiego porządku prawnego nie uległy zmianom lub nie ma uzasadnienia do zmiany przyjętych w obecnej ustawie o biegłych rewidentach rozwiązań krajowych (dot. to np. zasad organizacji samorządu zawodowego biegłych rewidentów czy też procedury uzyskiwania uprawnień biegłego rewidenta oraz pewnych warunków przeprowadzania badań sprawozdań finansowych przez firmy audytorskie).

B.

Ponadto przedstawiony projekt ustawy uzupełnia w zakresie swojej regulacji wdrożenie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającą dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, str. 19, Dz. Urz. UE L 330 z 15.11.14, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 334, z 21.11.14, str. 86) przez dostosowanie przepisów ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 687 i 996) do przepisów ustawy o rachunkowości w zakresie uzupełnienia rejestru przedsiębiorców o dodatkową wzmiankę na temat złożenia przez jednostkę do KRS sprawozdania (skonsolidowanego sprawozdania) z płatności na rzecz administracji publicznej, a także wprowadzenie porządkujących przepisów dotyczących przyjmowania przez sądy rejestrowe odpisów uchwał o zatwierdzeniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

A.

Z uwagi na bardzo dużą liczbę zmian, którą należałoby wprowadzić do obecnej ustawy o biegłych rewidentach, implementacja ww. przepisów unijnych zostanie przeprowadzona w formie nowej ustawy o biegłych rewidentach oraz zmian do innych ustaw. Oczekiwany efekt legislacyjnego procesu implementacyjnego to:

- **wzmocnienie niezależności i obiektywizmu biegłych rewidentów i firm audytorskich** przez znaczne ograniczanie i eliminowanie konfliktu interesów występujących między biegłymi rewidentami, firmami audytorskimi i jednostkami badanymi (w tym obowiązkowa rotacja firmy audytorskiej dla badań ustawowych JZP), ograniczenia w świadczeniu usług innych niż badanie na rzecz klienta badanego, limity wynagrodzenia za usługi dozwolone inne niż badanie oraz limity całkowitego wynagrodzenia uzyskiwanego od jednego klienta),
- **poprawa jakości badań ustawowych** przez lepszą jakość raportowania z badania na rzecz różnych adresatów/podmiotów (jednostek badanych, komitetu audytu, rady nadzorczej, organu nadzoru finansowego i audytowego), regularny dialog między firmami audytorskimi a organami nadzorującymi instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, dodatkową kontrolę jakości wykonania zlecenia badania JZP przed wydaniem ostatecznej opinii z badania JZP, uszczegółowienie zasad wewnętrznej organizacji firmy audytorskiej, wzmocnienie roli i zadań komitetów audytu w procesie wyboru firmy audytorskiej oraz
- **wzmocnienie nadzoru publicznego** przez wzmocnienie jego niezależności od środowiska biegłych rewidentów (brak praktyków w organie nadzoru, bezpośrednia realizacja kontroli, dochodzeń i nakładanie kar w przypadku badań ustawowych JZP przez organ nadzoru publicznego), zwiększenie jego uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych, jak również w zakresie nakładania kar i sankcji (zwiększenie katalogu osób karanych za naruszenie przepisów dyrektywy i rozporządzenia, zaostrzenie kar), wzmocnienie instrumentów nadzorczych oraz zwiększenie ich elastyczności (dostosowanie częstotliwości kontroli firm audytorskich do wyników analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w procesie badania, monitorowanie rynku).

Najważniejsze rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez dyrektywę lub rozporządzenie (w oparciu o opcje przewidziane w dyrektywie lub rozporządzeniu lub jako środek wdrażający przepisy dyrektywy lub rozporządzenia), których wdrożenie pozwoli na realizację ww. celów:

- 1) zawężenie zakresu nadzoru publicznego (obecnie wykraczającego znacznie poza minimalny zakres z dyrektywy, tj. obejmującego wszystkie czynności rewizji finansowej, tj. obligatoryjne i fakultatywne badania sprawozdań finansowych, przeglądy i inne usługi poświadczające) do minimalnego zakresu przedmiotowego nadzoru publicznego określonego definicją badania ustawowego w art. 2 pkt 1 lit. a) i b) znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE odnoszącego się tylko do badań obowiązkowych wymaganych prawem unijnym lub krajowym, czyli do badań ustawowych, których obowiązek przeprowadzenia wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r.

o rachunkowości lub z innych ustaw (np. ustaw sektorowych) lub z przepisów unijnych, (i nieuznawanie za badanie ustawowe badań dobrowolnych, tj. dobrowolnych badań rocznych sprawozdań finansowych przeprowadzonych zgodnie z krajowymi standardami badania lub innymi standardami badania oraz badań rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy kapitałowej przeprowadzanych według standardów innych niż krajowe standardy badania) czynności rewizji finansowej inne niż badanie ustawowe będą kontrolowane przez samorząd biegłych rewidentów w ramach realizacji zadań statutowych tej organizacji, tj. kontroli należytego wykonywania zawodu, w tym jakości świadczonych przez biegłego rewidenta usług niebędących badaniem ustawowym;

- 2) określenie katalogu JZP przez uwzględnienie minimum określonego definicją JZP w art. 2 pkt 13 lit. a), b) i c) znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE, tj. do: i) mających siedzibę na terytorium RP emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym UE, których sprawozdania finansowe objęte są obowiązkiem badania ustawowego (w tym również jednostki samorządu terytorialnego, których papiery wartościowe notowane są na rynku regulowanym spełniające kryterium liczby mieszkańców określone w art. 268 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych), ii) instytucji kredytowych (banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych oraz oddziały banków zagranicznych) oraz iii) zakładów ubezpieczeń (zakłady ubezpieczeń, zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji) oraz dodanie do definicji JZP (na podstawie opcji z lit. d) w art. 2 pkt 13 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE) następujących podmiotów: Kasy Krajowej SKOK, dużych krajowych instytucji płatniczych, wybranych towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz utrzymanie w definicji JZP dużych SKOK-ów, wybranych podmiotów prowadzących działalność maklerską, dużych instytucji pieniądza elektronicznego, otwartych funduszy emerytalnych, powszechnych towarzystw emerytalnych, funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych;
- 3) w przypadku badań ustawowych banków spółdzielczych, innych niż badania ustawowe zrzeszających banków spółdzielczych oraz innych niż badania ustawowe dużych banków spółdzielczych, zwolnienie ze stosowania, niektórych przepisów rozporządzenia dotyczących zagadnień już uregulowanych w ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających (np. utrzymanie możliwości przeprowadzania badań ustawowych sprawozdań finansowych ww. banków spółdzielczych przez ich związki rewizyjne oraz brak konieczności rotacji firmy audytorskiej ww. banków spółdzielczych w sytuacji gdy takie banki spółdzielcze zdecydują się aby badanie ich sprawozdań finansowych wykonane zostało przez związek rewizyjny, do którego taki bank należy);
- 4) ustanowienie jednolitych zasad rotacji firmy audytorskiej w przypadku badań ustawowych JZP przez przyjęcie 5-letniego bazowego maksymalnego okresu nieprzerwanego trwania zleceń badania ustawowego w przypadku przeprowadzania ich przez tę samą firmę audytorską lub firmę audytorską powiązaną z tą firmą audytorską lub jakiegokolwiek członka sieci działającej w państwach Unii Europejskiej, do której należą te firmy audytorskie, tj. przez skrócenie przewidzianego rozporządzeniem bazowego maksymalnego okresu nieprzerwanego trwania zleceń badania ustawowego JZP z 10 do 5 lat (co oznacza dla instytucji ubezpieczeniowych i dużych SKOK-ów objętych obecnie w Polsce wymogiem obowiązkowej 5-letniej rotacji firmy audytorskiej utrzymanie obecnego 5-letniego okresu maksymalnego zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej, natomiast dla pozostałych SKOK-ów – niewłączonych przez nową regulację do katalogu JZP – zniesienie takiego obowiązku; skrócenie wskazanego w rozporządzeniu maksymalnego 7-letniego okresu zatrudnienia tego samego kluczowego biegłego rewidenta dla badań JZP do maksymalnego 5-letniego okresu (co oznacza utrzymanie obowiązującego obecnie w Polsce 5-letniego okresu rotacji kluczowego biegłego rewidenta dla badań JZP);
- 5) zwolnienie z zakazu świadczenia na rzecz badanej JZP, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a) ppkt. i), lit. a) ppkt. iv) do vii) i lit. f) rozporządzenia (tj. usług podatkowych dotyczących: i) przygotowywania deklaracji podatkowych, ii) identyfikacji dotacji publicznych i zachęt podatkowych, niewymagających zgodnie z prawem wsparcia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, iii) wsparcia w zakresie kontroli podatkowych prowadzonych przez organy podatkowe, niewymaganego od biegłych rewidentów lub firmy audytorskiej zgodnie z prawem, iv) obliczania podatków i niepodatkowych należności podatkowych, v) ustalania aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego oraz vi) świadczenia doradztwa podatkowego oraz usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych), z wyłączeniem usług wyceny wartości aktywów funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w ust. 3 art. 5 lit. a–c rozporządzenia (tj. jeżeli usługi te nie mają lub mają nieistotny wpływ bezpośredni – łącznie lub osobno – na badane sprawozdanie finansowe, oszacowanie wpływu na badane sprawozdanie finansowe jest wszechstronnie udokumentowane i wyjaśnione w dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu audytu oraz przy wykonywaniu usług objętych zwolnieniem biegły rewident lub firma audytorska przestrzegają zasad niezależności wymaganych przy przeprowadzaniu badania);

- 6) obniżenie z 70% do 50% wysokości limitu na wynagrodzenie za usługi podlegające warunkowemu zwolnieniu z zakazu świadczenia (m.in. doradztwa podatkowego i wyceny) na rzecz JZP, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych; nadanie uprawnień KNA do przyznawania zwolnienia z wymogów określających warunki stosowania 50% lub 70% limitu wynagrodzenia za usługi dozwolone świadczone na rzecz badanej jednostki przez okres maksymalnie dwóch lat obrotowych; utrzymanie wymogu ograniczenia przychodów uzyskanych przez firmę audytorską w każdym z pięciu ostatnich lat (z wyłączeniem pierwszego roku działalności) od jednego klienta firmy audytorskiej będącego nie-JZP do 40% przychodów całkowitych firmy audytorskiej;
- 7) komitety audytu (KA) – obowiązek posiadania komitetu audytu przez JZP; utrzymanie możliwości pełnienia funkcji komitetu audytu przez inny organ – RN – w wybranych małych JZP (kryterium małej jednostki zgodne z definicją małej jednostki z dyrektywy 2013/34/UE w miejsce obecnie obowiązującego kryterium liczebności RN) oraz wprowadzenie takiej możliwości w bankach spółdzielczych, dużych SKOK-ach, jednostkach samorządu terytorialnego będących JZP oraz Krajowej Kasie SKOK; wskazanie, iż: i) KA jako całość powinien posiadać wiedzę i umiejętności odnoszące się do branży, w której działa badana JZP, ii) większość członków KA powinna być niezależna od badanego podmiotu zgodnie z kryteriami niezależności, które określone zostały na podstawie zasad przewidzianych w Zaleceniu KE z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczące roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych, iii) przynajmniej jeden członek KA powinien posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości i/lub rewizji finansowej; wprowadzenie wymogu, iż w przypadku pełnienia roli KA przez całą RN kryteria niezależności, jak i wymóg posiadania wiedzy i umiejętności w zakresie rewizji finansowej i/lub rachunkowości oraz branży, muszą też być spełnione; wprowadzenie wymogu posiadania przez JZP sformalizowanej polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem, w tym usług, o których mowa w art. 130; zwolnienie jednostek wskazanych w art. 39 ust. 3 lit. c dyrektywy z obowiązku posiadania komitetu audytu (tj. dowolnych JZP, których jedyna działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach, z jednoczesnym wprowadzeniem wymogu poinformowania o przyczynach nieposiadania komitetu audytu lub innego organu, któremu właściwe byłoby powierzenie funkcji komitetu audytu); wprowadzenie w przypadku OFE, DFE, FIO, SFIO oraz PFIZ obowiązku powierzenia funkcji komitetu audytu komitetowi audytu powołanemu odpowiednio przez PTE lub TFI będące organem danego funduszu;
- 8) sprawozdawczość z badania – zachowanie tych wymogów z ustawy o rachunkowości, które już w chwili obecnej poszerzają zakres badania i jednocześnie wykraczają poza zakres art. 28 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE (np. ocena prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych); utrzymanie wymogów określonych w art. 65 ust. 5 pkt 5, 5a, 6 i 6a ustawy o rachunkowości stanowiących rozszerzenie minimalnej zawartości „sprawozdania z badania”, określonej w art. 28 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE; przeniesienie przepisów art. 65 ustawy o rachunkowości do ustawy o biegłych rewidentach z odpowiednim ich dostosowaniem do nowych regulacji; rezygnacja z obowiązku sporządzania raportu, o którym mowa w art. 65 ust. 1, 5, 6 i 7 ustawy o rachunkowości; umożliwienie przekazania przez KA dodatkowego raportu dla KA określonym stronom trzecim (tj. radzie nadzorczej, walnemu zgromadzeniu, zarządowi JZP, organowi nadzoru audytowego i organowi nadzoru finansowego) na ich wniosek, pod warunkiem zachowania poufności;
- 9) wyznaczenie Komisji Nadzoru Audytowego (KNA) jako organu nadzoru publicznego realizującego zadania przewidziane dyrektywą i rozporządzeniem (z wyjątkiem nadzoru nad JZP w zakresie: wyboru firmy audytorskiej oraz rotacji firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta). KNA jako organ administracji publicznej obsługiwany będzie (tak jak obecnie) przez MF przy jednoczesnym zapewnieniu większych zasobów kadrowych;
- 10) wyznaczenie Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) jako organu nadzoru publicznego odpowiedzialnego za: i) nadzór nad JZP w zakresie stosowania przez nie przepisów określonych w tytule III rozporządzenia (tj. przepisów w zakresie wyboru firmy audytorskiej przez JZP oraz rotacji firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzających badania ustawowe JZP), ii) nakładanie kar i sankcji na JZP, członków zarządu, rady nadzorczej, komitetów audytu oraz osoby z nimi powiązane, a także za iii) monitorowanie przestrzegania przepisów dotyczących powoływania, składu i funkcjonowania komitetów audytu lub rady nadzorczej w przypadku powierzenia jej funkcji komitetu audytu;
- 11) przekazanie do realizacji przez organy KIBR zadań związanych z: i) zatwierdzaniem i rejestracją biegłych rewidentów i firm audytorskich, ii) przyjmowaniem standardów badania i innych usług atestacyjnych, iii) wypełnianiem przez biegłych rewidentów obowiązków w zakresie kształcenia ustawicznego, a także iv) związanych z przeprowadzeniem kontroli planowych i doraźnych przestrzegania przepisów, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie w zakresie badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż JZP oraz v) z prowadzeniem postępowań dyscyplinarnych w stosunku do biegłych rewidentów przeprowadzających badania jednostek innych niż JZP (w tym z prowadzeniem postępowań dyscyplinarnych

- i nakładaniem kar i sankcji na biegłych rewidentów), prowadzeniem postępowań administracyjnych w zakresie nakładania kar administracyjnych na firmy audytorskie w związku z nieprawidłowościami innymi niż nieprawidłowości powstałe przy badaniu jednostek zainteresowania publicznego);
- 12) nadanie KNA uprawnień do prowadzenia kontroli planowych, doraźnych i tematycznych w zakresie systemów wewnętrznej kontroli jakości w firmach audytorskich badających JZP oraz zgodności ich działania z przepisami prawa, prowadzenie dochodzeń oraz występowanie jako oskarżyciel przed sądami w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego oraz prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie nakładania kar na firmy audytorskie w związku z nieprawidłowościami powstałymi przy badaniu jednostki zainteresowania publicznego oraz na członków zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej oraz na niebędących biegłymi rewidentami członków zespołu wykonującego badanie podejmujących decyzję co do wyniku badania i osoby z nimi powiązane;
- 13) ustanowienie sądów powszechnych właściwymi do nakładania kar i sankcji na biegłych rewidentów w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego;
- 14) nowe zadania KNA związane z monitorowaniem rynku związane z koncentracją i konkurencyjnością firm audytorskich oraz dotyczące monitorowania potrzeby zastosowania środków w celu przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom w powyższych aspektach będą realizowane przez KNA we współpracy z UOKiK;
- 15) wzmocnienie instrumentów nadzorczych organu nadzoru audytowego w zakresie zadań powierzonych do realizacji przez KIBR (m.in. możliwości nałożenia przez Komisję Nadzoru Audytowego na Krajową Radę Biegłych Rewidentów kary pieniężnej w wysokości 10 000 zł, jeżeli organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nie realizuje planu kontroli, przeprowadza kontrole z naruszeniem przepisów prawa lub nie podejmuje uchwał w sprawie należącej do właściwości KIBR, możliwość uczestnictwa przedstawicieli KNA w posiedzeniach organów KIBR;
- 16) uzależnienie częstotliwości kontroli badań ustawowych JZP oraz nie-JZP od analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych tych jednostek, jednakże:
- kontrole firm audytorskich w zakresie dotyczącym badań ustawowych dużych JZP odbywać się będą co najmniej raz na 3 lata a kontrole firm audytorskich w zakresie badań ustawowych JZP innych niż duże JZP odbywać się będą co najmniej raz na 6 lat i przeprowadzane będą przez KNA,
 - kontrole firm audytorskich w zakresie badań ustawowych jednostek innych niż JZP odbywać się będą co najmniej raz na 6 lat i przeprowadzane będą przez KKN,
- 17) objęcie monitoringiem (oprócz rynku badań ustawowych JZP) również rynku badań nie-JZP przez KNA;
- 18) dostosowanie rodzajów kar i środków administracyjnych do minimum określonego w znowelizowanej dyrektywie 2006/43/WE; ujednolicenie katalogu kar w odniesieniu do biegłych rewidentów oraz firm audytorskich przez przyjęcie katalogu kar wskazanego w dyrektywie; określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej na poziomie 250 tys. zł w przypadku osób fizycznych oraz określenie maksymalnej wysokości kary pieniężnej na poziomie 10% przychodów w przypadku osób prawnych, z zachowaniem proporcjonalności kary do m.in. wagi naruszeń oraz sytuacji finansowej karanej osoby, co spowoduje znaczne zaostrzenie kar w stosunku do tych osób; określenie katalogu osób fizycznych i prawnych, na które nakładane mogą być kary i środki administracyjne za naruszenie przepisów dyrektywy lub rozporządzenia (katalog ten oprócz obecnie wymaganych biegłych rewidentów i firm audytorskich rozszerzony zostanie o kluczowego biegłego rewidenta firmy audytorskiej, członka zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej, niebędącego biegłym rewidentem członka zespołu wykonującego badanie podejmującego decyzję co do wyniku badania i osoby z nimi powiązane, członka zarządu, rady nadzorczej lub komitetu audytu JZP, oraz osoby z nimi powiązane); wprowadzenie możliwości nałożenia na KIBR kary pieniężnej w wysokości 10 tys. zł w związku z niewłaściwym wykonaniem zadań przekazanych KIBR do realizacji; wprowadzenie zasady nakładania kar i środków administracyjnych za naruszenia przepisów ustawy o biegłych rewidentach lub rozporządzenia (a nie tylko za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli);
- 19) podniesienie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru nad jakością badań ustawowych JZP z 2% do 5,5% oraz obniżenie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru nad jakością badań ustawowych nie-JZP z 2% do 1,5%. Ww. opłaty z tytułu nadzoru liczone będą na podstawie przychodów uzyskiwanych przez firmy audytorskie z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej odpowiednio w JZP lub w nie-JZP. Przy czym pierwsza z nich wpłacana będzie przez firmy audytorskie bezpośrednio na rachunek budżetu państwa i stanowić będzie dochód budżetu państwa, natomiast drugą z nich firmy audytorskie będą przekazywać bezpośrednio do KIBR. Wysokość stawki procentowej opłaty z tytułu nadzoru przekazywanej do budżetu państwa ustalana będzie przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w drodze obwieszczenia, a wysokość stawki procentowej opłaty wpływającej do KIBR ustalana będzie przez KIBR; Wprowadzenie możliwości powierzenia, na podstawie pisemnej umowy podwykonawstwa, osobie fizycznej, prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, wpisanej odpowiednio do rejestru biegłych rewidentów lub na listę firm audytorskich, wykonania w imieniu

i na rzecz firmy audytorskiej niektórych czynności badania; wprowadzenie wymogu aby, w przypadku gdy czynności badania realizowane są przez podwykonawców, zasady etyki zawodowej, przepisy w zakresie niezależności, rotacji kluczowego biegłego rewidenta, oraz rotacji firmy audytorskiej miały zastosowanie do całego zespołu wykonującego zlecenie badania, w tym do podwykonawców oraz by podwykonawca zobowiązany był przestrzegać polityk i procedur przeprowadzania badań ustawowych ustanowionych przez firmę audytorską zlecającą podwykonawstwo.

B.

Nastąpi zmiana przepisów ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, w zakresie uzupełnienia rejestru przedsiębiorców o dodatkową wzmiankę na temat złożenia do KRS sprawozdania (skonsolidowanego sprawozdania) z płatności na rzecz administracji publicznej (art. 42–45 dyrektywy 2013/34/UE). Ujawnienie tych informacji zgodnie z rozdziałem 2 dyrektywy 2013/34/UE jest obligatoryjne, co powinno wiązać się z wpisem wzmianki o sprawozdaniu (skonsolidowanym sprawozdaniu) z płatności na rzecz administracji publicznej w dziale trzecim rejestru przedsiębiorców i publikacją w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Ponadto nastąpi usunięcie niedoprecyzowania przepisów w zakresie przyjmowania przez sądy rejestrowe odpisów uchwał o zatwierdzeniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Wszystkie państwa członkowskie UE są zobowiązane do transpozycji dyrektywy 2014/56/UE i przyjęcia przepisów krajowych umożliwiających stosowanie rozporządzenia 537/2014. Według stanu na koniec września 2016 r. niewiele ponad połowa krajów zakończyła ten proces. Jeśli chodzi o główne obszary tematyczne, przyjęte rozwiązania kształtują się następująco:

- **Czarna lista usług zakazanych na rzecz badanej JZP** – 21 państw członkowskich (m.in. Niemcy, Włochy, Hiszpania, kraje skandynawskie i bałtyckie, Czechy, Słowacja, Węgry) przyjęło/planuje przyjąć katalog usług zabronionych pokrywający się z katalogiem wskazanym w rozporządzeniu; 4 kraje (m.in. Wielka Brytania i Francja) skorzystały/planuje skorzystać z opcji rozszerzenia czarnej listy o dodatkowe usługi; 1 kraj (Holandia) przyjął koncepcję białej listy usług dozwolonych,
- **Rotacja firmy audytorskiej** – 22 państwa członkowskie (m.in. Niemcy, Hiszpania, Francja, kraje skandynawskie i bałtyckie, Czechy, Słowacja, Wielka Brytania) przyjęły/planuje przyjąć 10-letni podstawowy okres rotacji firmy audytorskiej (większość z nich zdecydowała się także na skorzystanie z opcji wydłużenia tego okresu); 4 kraje podjęły decyzję o przyjęciu okresu podstawowego krótszego niż 10 lat (Belgia i Włochy – 9 lat, Portugalia – 8 lub 9 lat, Rumunia – 7 lat),
- **Delegowanie na samorząd zawodowy zadań w odniesieniu do badań JZP** – co najmniej 15 krajów zdelegowało/planuje zdelegować zadania dotyczące zatwierdzania i rejestracji biegłych rewidentów/firm audytorskich; co najmniej 10 krajów zdelegowało/planuje zdelegować zadania dotyczące stanowienia standardów badania; co najmniej 18 krajów zdelegowało/planuje zdelegować zadania dotyczące ustawicznego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów,
- **Delegowanie na samorząd zawodowy zadań w odniesieniu do badań nie-JZP** – co najmniej 14 krajów zdelegowało/planuje zdelegować zadania dotyczące zatwierdzania i rejestracji biegłych rewidentów/firm audytorskich; co najmniej 10 krajów zdelegowało/planuje zdelegować zadania dotyczące stanowienia standardów badania; co najmniej 18 krajów zdelegowało/planuje zdelegować zadania dotyczące ustawicznego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów; co najmniej 18 krajów zdelegowało/planuje zdelegować zadania dotyczące kontroli zapewniania jakości w firmach audytorskich; co najmniej 14 krajów zdelegowało/planuje zdelegować zadania dotyczące nakładania kar na biegłych rewidentów/firmy audytorskie.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych	Podmioty ogółem: 1647 ¹ , w tym wykonujące czynności rewizji finansowej w JZP: 127 ² .	Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w KIBR	▪ Wzrost obciążeń organizacyjnych, informacyjnych, regulacyjnych. ▪ Wzrost kosztu badania (liczby roboczogodzin) – czyli kosztów działalności firm audytorskich, może też wpłynąć na obniżenie zyskowności usług badania. ▪ Zmniejszenie ograniczeń dla

¹ Stan na 31.12.2014 r., źródło: Sprawozdanie Komisji Nadzoru Audytowego za rok 2014, str. 13.

² Stan na 15.05.2015 r., źródło: strona internetowa KIBR – lista podmiotów uprawnionych badających JZP.

			warunkowego świadczenia usług badania ustawowego w innych krajach UE. ▪ Wzrost obciążeń finansowych ponoszonych przez firmy audytorskie z tytułu czynności rewizji finansowej wykonywanych w JZP wynikających z konieczności pokrycia obecnego deficytu środków finansowych potrzebnych na pokrycie kosztów funkcjonowania nadzoru publicznego nad segmentem usług w JZP (w drodze podniesienia opłaty za nadzór nad segmentem JZP z 2% do 5,5%). ▪ Spadek obciążeń finansowych ponoszonych przez firmy audytorskie z tytułu czynności rewizji finansowej wykonywanych w nie-JZP, wynikający z obniżenia maksymalnej wysokości opłaty (z 2% do 1,5%) z tytułu nadzoru nad segmentem nie-JZP. ▪ Wzrost obciążeń finansowych związanych ze wzrostem maksymalnej wysokości kary pieniężnej nakładanej na firmę audytorską za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 (kara ta będzie mogła stanowić maksymalnie 10% wartości przychodów firmy audytorskiej). ▪ Ustawa może powodować konieczność zmian organizacyjnych firm audytorskich (w tym prowadzić do fuzji lub przejęć) oraz wypracowania nowych modeli biznesowych (w związku z zakazem świadczenia pewnych usług na rzecz klientów badanych oraz w ramach poszukiwania szans na zwiększenie konkurencyjności).
Biegli rewidenci	Biegli rewidenci ogółem: 7109 ³ , w tym wykonujący zawód: 3086 ⁴ .	Rejestr biegłych rewidentów w KIBR	▪ Wzrost obciążeń informacyjnych, regulacyjnych. ▪ Mniejsza swoboda

³ Stan na 08.01.2015 r., źródło: dane otrzymane z KIBR.

⁴ j. w.

			w zajmowaniu kluczowych stanowisk kierowniczych lub w obejmowaniu funkcji członka komitetu audytu lub organu nadzorczego badanej jednostki po przeprowadzeniu badania ustawowego w danej jednostce. Wzrost obciążeń finansowych związanych ze wzrostem maksymalnej wysokości kary pieniężnej nakładanej na biegłych rewidentów za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 (kara ta będzie mogła stanowić maksymalnie 250 000 zł).
Zarejestrowani w KIBR kandydaci na biegłych rewidentów, którzy złożą wnioski o wpis do rejestru biegłych rewidentów	Około 12 585 osób ⁵ jest zarejestrowanych w KIBR jako kandydaci na biegłych rewidentów; Tytuł biegłego rewidenta otrzymuje rocznie około 250 osób	KIBR	- Wzrost obciążeń finansowych wynikających z konieczności uiszczenia: a) nowej opłaty za wpis do rejestru biegłych rewidentów maksymalnie w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa GUS za poprzedni rok kalendarzowy, b) nowej opłaty za rozpatrzenie wniosku o uznanie 15-letniego doświadczenia zawodowego w wysokości nieprzekraczającej 5% równowartości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa GUS za poprzedni rok kalendarzowy oraz c) uiszczenia wyższej opłaty za rozpatrzenie wniosku o zaliczenie przez Komisję Egzaminacyjną egzaminów z wiedzy oraz wniosku o uznanie 15-letniego doświadczenia zawodowego (wzrost opłaty z 2% do 5%)
Osoby, które zarejestrują się jako kandydaci na biegłych rewidentów	ok.1000 osób rocznie	KIBR	- Wzrost obciążeń finansowych wynikających z konieczności uiszczenia: a) nowej opłaty za przystąpienie do postępowania

⁵ Stan na 24 lutego 2016 r., źródło: dane otrzymane z KIBR.

			kwalifikacyjnego maksymalnie w wysokości nieprzekraczającej równowartości 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa GUS za poprzedni rok kalendarzowy, b) nowej opłaty za rozpatrzenie wniosku o uznanie 15-letniego doświadczenia zawodowego w wysokości nieprzekraczającej 5% równowartości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa GUS za poprzedni rok kalendarzowy oraz c) uiszczenia wyższej opłaty za rozpatrzenie wniosku o zaliczenie przez Komisję Egzaminacyjną egzaminów z wiedzy oraz wniosku o uznanie 15-letniego doświadczenia zawodowego (wzrost opłaty z 2% do 5%).
Jednostki, których sprawozdania finansowe podlegają obowiązkowemu albo dobrowolnemu badaniu ustawowemu	Liczba obligatoryjnych badań sprawozdań finansowych: 25 684 ⁶ . Liczba fakultatywnych badań sprawozdań finansowych: 4938 ⁷ .	KIBR	▪ Wzrost zaufania do informacji finansowej podmiotów gospodarczych przez lepszą jakość usług badania. ▪ Wzrost obciążeń finansowych wynikających ze wzrostu cen za usługi czynności rewizji finansowej i w związku ze wzrostem kosztów działalności firm audytorskich. ▪ Wzrost niezależności jednostki badanej od podmiotu badającego. ▪ Ograniczenie konfliktów interesu występujących między jednostką badaną a podmiotem badającym.
Jednostki zainteresowania publicznego	JZP ogółem według definicji obowiązującej: 1994 ⁸ .	KNF	▪ Wzrost zaufania do informacji finansowej udostępnianej publicznie.

⁶ W 2014 r., źródło: dane otrzymane z KIBR.

⁷ j. w.

⁸ Źródło: informacja przekazana przez KNF w dniu 05.01.2016 r. oraz ze strony www.knf.gov.pl

Obecnie zgodnie z definicją JZP określoną w art. 2 pkt 4 ustawy o biegłych rewidentach, przez JZP rozumie się:

- emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego (424),
- banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych (63-banki komercyjne, 2-banki zrzeszające, 562-banki spółdzielcze, BGK),
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (51),
- zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji (58),

	JZP ogółem według nowej definicji: 1913 ⁹ .		przez JZP przez lepszą jakość usług badania. ▪ Wzrost obciążeń organizacyjnych, regulacyjnych. ▪ Mniejsza swoboda w wyborze audytora (ograniczenia w liczbie dostępnych firm audytorskich w związku z obowiązkową rotacją firm audytorskich oraz w zakresie usług świadczonych przez firmę audytorską na rzecz jednostki badanej). ▪ Zmniejszenie liczby JZP, na które nakładane są zwiększone obciążenia regulacyjne, organizacyjne, informacyjne. ▪ Wzrost obciążeń finansowych wynikających z konieczności pokrycia wzrostu kosztów działalności firm audytorskich (wyższe ceny usług) jak również zwiększonych wymogów regulacyjnych w zakresie procesu wyboru firmy audytorskiej, rotacji firmy audytorskiej oraz wzmocnienia komitetu audytu. ▪ Podniesienie rangi komitetu audytu w procesie decyzyjnym dot. wyboru firmy audytorskiej. ▪ Możliwość wzrostu obciążeń
--	--	--	---

- krajowe instytucje pieniądza elektronicznego, oddziały unijnych instytucji pieniądza elektronicznego i oddziały zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego (0),
- otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne (12+12),
- fundusze inwestycyjne (40+51+666=757),
- podmioty prowadzące działalność maklerską (52).

Obecnie jest około 1994 JZP.

⁹ Szacunkowe dane obliczone na podstawie danych otrzymanych z KNF oraz ze strony www.gpw.pl i www.knf.gov.pl

Zmodyfikowany katalog JZP zgodny z definicją JZP, o której mowa w art. 2 pkt 13 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE obejmuje:

- emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, plus jednostki samorządu terytorialnego będący emitentami papierów wartościowych notowanych na rynku regulowanym, którzy spełniają kryterium liczby mieszkańców, określone w art. 268 ustawy o finansach publicznych (424+2),
- banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych (63-banki komercyjne, 2-banki zrzeszające, 562-banki spółdzielcze, BGK),
- duże spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe + Kasa Krajowa SKOK (4+1),
- zakłady ubezpieczeń i główne oddziały oraz oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji (58+6),
- duże krajowe instytucje płatnicze (3),
- duże instytucje pieniądza elektronicznego (0),
- otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne (12+8+12),
- fundusze inwestycyjne (FIO, SFIO i PFIZ) (757),
- duże towarzystwa funduszy inwestycyjnych (9),
- duże podmioty prowadzące działalność maklerską (8).

Razem 1932 JZP.

			finansowych związanych z wprowadzeniem wymogu nakładania na JZP kar administracyjnych, w tym kary pieniężnej za naruszenie przez JZP przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 (kara pieniężna będzie mogła stanowić maksymalnie 10% wartości przychodów JZP)
Jednostki uprawnione do przeprowadzania szkoleń w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego	Trudno oszacować liczebność takiej grupy podmiotów	Strona internetowa KIBR	Wzrost obciążeń finansowych wynikających z konieczności uiszczenia opłaty za wpis do wykazu jednostek uprawnionych, maksymalnie w wysokości nieprzekraczającej równowartości 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa GUS za poprzedni rok kalendarzowy
Członkowie organów nadzorczych, zarządczych i komitetów audytu jednostek badanych	Trudno oszacować liczebność takiej grupy osób.		Wzrost odpowiedzialności za sprawozdawczość finansową jednostki oraz za nadzór nad przebiegiem badania, w związku m.in. z wprowadzeniem wymogu nakładania na JZP kar administracyjnych, w tym kary pieniężnej za naruszenie przez JZP przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 (kara pieniężna będzie mogła stanowić maksymalnie 10% wartości przychodów JZP), oraz wymogu nakładania na członków zarządu, rady nadzorczej i członków komitetu audytu JZP oraz osoby z nimi powiązane kar administracyjnych, w tym kary pieniężnej za naruszenie przez te osoby przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 w wysokości nie wyższej niż 250 000 zł
Osoby fizyczne mogące bezpośrednio lub pośrednio wpłynąć na wynik badania ustawowego	Trudno oszacować liczebność takiej grupy osób.		Wzrost odpowiedzialności za naruszenia przepisów, w tym związku m.in. z wprowadzeniem wymogu nakładania na członków zarządu i rad nadzorczych firm audytorskich oraz na członków zespołu

			wykonującego badanie podejmujących decyzję co do wyniku badania, oraz osoby z nimi związane kar administracyjnych, w tym kary pieniężnej za naruszenie przez te osoby przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 (kara pieniężna będzie mogła stanowić maksymalnie 250 000 zł
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	1		▪ Zmniejszenie liczby realizowanych zadań w ramach nadzoru publicznego. ▪ Zmniejszenie wpływów z tytułu opłat z tytułu nadzoru należnych od podmiotów uprawnionych wykonujących czynności rewizji finansowej w JZP. ▪ Wzrost wpływów do KIBR w związku z wprowadzeniem opłat za wpis do wykazu jednostek uprawnionych, za rozpoczęcie postępowania kwalifikacyjnego, za wpis do rejestru biegłych rewidentów oraz za rozpatrzenie wniosku o uznanie 15-letniego doświadczenia zawodowego, a także w związku z podniesieniem wysokości opłaty za rozpatrzenie wniosku o zaliczenie egzaminów z wiedzy z 2% do 5%. ▪ Konieczność dostosowania składu KKN i zespołu kontrolerów do nowych wymogów ustawy. ▪ Możliwość wystąpienia konieczności uiszczenia kary pieniężnej w wysokości 10 000 zł w sytuacji niewłaściwego lub braku realizacji zadań powierzonych KIBR do wykonania w ramach nadzoru publicznego.
Komisja Nadzoru Audytowego	9 członków KNA oraz osoby pracujące w MF zapewniające obsługę KNA.	MF	▪ Zmiany organizacyjne w organie nadzoru publicznego. ▪ Wzmocnienie nadzoru publicznego zwłaszcza w odniesieniu do badań ustawowych JZP, tj. najważniejszych systemowo

			jednostek gospodarczych. ▪ Zwiększony zakres obowiązkowych zadań organu nadzoru publicznego wynikających z przepisów, przy jednoczesnym zmniejszeniu zakresu usług firm audytorskich objętych wzmocnionym nadzorem publicznym. ▪ Konieczność zwiększenia zasobów osobowych jednostki organizacyjnej MF obsługującej KNA, w celu realizacji nowych zadań.
KNF – Komisja Nadzoru Finansowego + Urząd KNF			▪ Zwiększony zakres obowiązkowych zadań, wynikających z konieczności realizacji nowych zadań nadzorczych przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby JZP. ▪ Konieczność zapewnienia źródeł finansowania możliwego wzrostu kosztów nadzoru ponoszonych przez KNF w związku ze wzrostem obciążeń regulacyjnych, tj. obowiązkiem realizowania nowych zadań nadzorczych nad JZP, wynikających z tytułu III rozporządzenia 537/2014.
Sądy powszechne	Ok. 10 000 sędziów	Statystyki Sądowe MS-S6, Sprawozdanie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego za 2015 r.	▪ Zwiększony zakres spraw rozpatrywanych przez sądy powszechne w związku z powierzeniem sądom powszechnym orzekania w pierwszej instancji w sprawach dotyczących przewinień dyscyplinarnych biegłych rewidentów popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego (JZP). Krajowy Sąd Dyscyplinarny działający przy Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów, którego obecne zadania w zakresie karania biegłych rewidentów badających JZP zostaną przejęte przez sądy powszechne, wydał 153 orzeczenia w 2015 r. (przy czym nie wszystkie z nich dotyczyły biegłych rewidentów badających JZP). W latach 2017 i następnych liczba spraw

			prowadzonych przez sądy powszechne może wzrosnąć na skutek wprowadzenia przepisów penalizujących naruszenie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach oraz rozporządzenia 537/2014. Jednakże, ze względu na niewielką skalę powyższego typu spraw, oddziaływanie ustawy na sądy powszechne nie będzie znaczące.
Ministerstwo Sprawiedliwości		Ministerstwo Sprawiedliwości	▪ Wzrost kosztów modyfikacji systemu KRS o 0,1 mln zł w 2017 r.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Konsultacje poprzedzające przygotowanie projektu:

Zostały przeprowadzone szerokie prekonsultacje dotyczące głównie nowych rozwiązań w obszarze funkcjonowania firm audytorskich i nadzoru publicznego (takich jak: modyfikacja obecnego krajowego modelu systemu nadzoru publicznego, rotacja firmy audytorskiej badającej jednostki zainteresowania publicznego (JZP), zakaz świadczenia pewnych usług na rzecz badanej JZP czy też istotne rozszerzenie zakresu sprawozdawczości z badania). Prekonsultacje w formie kwestionariusza pytań objęły m.in.: Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Sprawiedliwości, Komisję Nadzoru Finansowego, Krajową Izbę Biegłych Rewidentów, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Związek Banków Polskich, Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”. Również Komisja Nadzoru Audytowego przedstawiła swoje stanowisko odnośnie do przyszłych rozwiązań dotyczących funkcjonowania nadzoru publicznego.

Zakres regulacji będący przedmiotem projektu ustawy, był uprzednio zawarty w projekcie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw, co do którego nie zostało zakończone postępowanie legislacyjne ze względu na termin implementacji i podjęcie prac bezpośrednio nad projektem ustawy.

Zostały przeprowadzone uzgodnienia z członkami Rady Ministrów oraz konsultacje społeczne z partnerami reprezentującymi środowisko biegłych rewidentów i księgowych, organizacjami pracodawców i związków zawodowych, GPW w Warszawie SA, organizacjami reprezentującymi środowisko instytucjonalnych i indywidualnych inwestorów giełdowych, m.in. z przedstawicielami następujących podmiotów:

1. Komisja Nadzoru Audytowego
2. Komisja Nadzoru Finansowego
3. Rzecznik Praw Obywatelskich
4. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
5. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
6. Narodowy Bank Polski
7. Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa
8. Najwyższa Izba Kontroli
9. Naczelny Sąd Administracyjny
10. Sąd Najwyższy
11. Główny Urząd Statystyczny
12. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
13. Zarząd Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
14. Związek Banków Polskich
15. Krajowy Związek Banków Polskich
16. Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych
17. Związek Maklerów i Doradców
18. Polska Izba Ubezpieczeń
19. Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych
20. Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych
21. Izba Domów Maklerskich
22. Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami
23. Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych
24. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA
25. Polskie Forum Corporate Governance Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową

26. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
27. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów
28. Stowarzyszenie Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „LIBERTAS”
29. Krajowa Izba Doradców Podatkowych
30. Forum Związków Zawodowych
31. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
32. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
33. Business Centre Club
34. Polska Rada Biznesu
35. Izba Pracodawców Polskich
36. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
37. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
38. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”
39. Rada Dialogu Społecznego
40. Krajowa Izba Gospodarcza
41. Związek Rzemiosła Polskiego
42. Polski Instytut Dyrektorów
43. Krajowa Rada Spółdzielcza
44. Kasa Krajowa (SKOK-ów)
45. Krajowa Rada Izb Rolniczych
46. Polska Unia Seniorów
47. Instytut Audytorów Wewnętrznych

Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Finansów, z godnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.). Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2014 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 ¹⁰	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	41
budżet państwa	0	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	41
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0,45₁₁	4,2¹²	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	41,55¹³
budżet państwa	0,45	4,2 ¹⁴	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	41,55
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-0,45	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,55
budżet państwa	-0,45	0,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-0,55
JST												

¹⁰ Rok „0” to rok 2016.

¹¹ Przyjmuje się, że w 2016 r. koszty systemu nadzoru publicznego wzrosną o koszt wynagrodzeń dodatkowego personelu zatrudnianego.; Kwota zostanie pokryta ze środków ujętych w rezerwie celowej Budżetu państwa (część 83, poz. 73).

¹² Kwota 4,2 mln zł obejmuje kwotę 4,1 mln zł (koszty nadzoru nad JZP) oraz 0,1 mln zł (koszty dostosowania KRS), przy czym 4,1mln zł została wyliczona zgodnie z formułą: 5,7 mln zł – 1,6 mln zł i stanowi różnicę między kosztem nadzoru nad segmentem JZP, który będzie ponoszony przez budżet państwa w 2017 r. (patrz załącznik nr 1, pkt IIB) a kosztami nadzoru publicznego nad audytem poniesionymi przez budżet państwa w 2014 r. w wysokości 1,6 mln zł (patrz załącznik 1, pkt IB).

¹³ Porównaj wyjaśnienia dot. wpływu z opłat za nadzór przekazywanych do budżetu państwa na str. 7 i 8 Oceny Skutków Regulacji.

¹⁴ W tym 0,1 mln zł to kwota konieczna na utrzymanie systemu Krajowego Rejestru Sądowego lub zleconych modyfikacji tego systemu, w związku z uzupełnieniem rejestru przedsiębiorców o dodatkową wzmiankę na temat złożenia do KRS sprawozdania (skonsolidowanego sprawozdania) z płatności na rzecz administracji publicznej.

pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Źródła finansowania i koszty obecnego systemu nadzoru publicznego (KNA i KIBR) – dane liczbowe po zaokrągleniu											
		W zakresie JZP			W zakresie nie-JZP			Razem				
	Wpływy z opłaty za nadzór nad firmami audytorskimi wykonującymi czynności rewizji finansowej w JZP i w nie-JZP za 2014 rok (ok. 16,5% przychodów tych firm stanowiły przychody od JZP) – Opłaty te wpływają do KIBR	1,9 mln zł ¹⁵			7 mln zł ¹⁶			8,9 mln zł ¹⁷				
	Wpływy z opłaty za nadzór nad firmami audytorskimi wykonującymi czynności rewizji finansowej tylko na rzecz nie-JZP – Opłaty te wpływają do KIBR				2,8 mln zł			2,8 mln zł ¹⁸				
	Razem wpływy z tytułu opłat za nadzór (w segmencie JZP i nie-JZP) – dla stawki 1,75 % obowiązującej w 2014 roku	<u>1,9 mln zł</u>			<u>9,8 mln zł</u>			<u>11,7 mln zł</u>				
	Koszty nadzoru publicznego (KNA i KIBR) w 2014 roku	5,7 mln zł			7,5 mln zł			13,2 mln zł				
	Nadwyżka/Deficyt	Deficyt 3,8 mln zł			Nadwyżka 2,3 mln zł (częściowo pokrywa deficyt w segmencie JZP)			Deficyt 1,5 mln zł (pokryty ze środków własnych KIBR)				
	Źródła finansowania i koszty systemu nadzoru od 2017 r. ¹⁹											
	Wpływy z opłat za nadzór dla stawki zróżnicowanej dostosowanej do kosztów nadzoru nad danym segmentem rynku	<u>5,15%</u> ²⁰ - 5,7 mln zł ²¹			<u>1,34%</u> ²² - 7,5 mln zł ²³			13,2 mln zł				
	Koszty nadzoru publicznego w nowym układzie	5,7 mln zł			7,5 mln zł			13,2 mln zł				
	Nadwyżka/Deficyt	<u>0</u>			<u>0</u>			<u>0</u>				
	Zmiana wysokości opłat w stosunku do wskazanych powyżej rozwiązań	<u>Wzrost</u> <u>o ok. 3,8 mln zł</u>			<u>Spadek</u> <u>o ok. 2,3 mln zł</u>			<u>Wzrost</u> <u>o ok. 1,5 mln zł</u>				
	Koszty funkcjonowania nadzoru publicznego (KNA) będą finansowane z części 19 budżetu państwa – budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Dochody uzyskiwane z opłat z tytułu nadzoru będą stanowiły dochody części 19 budżetu państwa.											

¹⁵ Kwota wyliczona w oparciu o dane z KIBR według formuły: (110.761.884,56 zł*1,75%), gdzie kwota 110.761.884,56 zł to przychody uzyskane przez podmioty uprawnione wyłącznie z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP.

¹⁶ Kwota wyliczona w oparciu o dane z KIBR według formuły: 8,9 mln zł - 1,9 mln zł = 7 mln zł.

¹⁷ Kwota 8,9 mln zł według danych z KIBR; wyliczana jest według formuły: (1,75%*513.002.155,80 zł), gdzie kwota 513.002.155,80 zł to przychody ogółem z tytułu czynności rewizji finansowej podmiotów uprawnionych, które wykonywały czynności rewizji finansowej w JZP; w 2014 roku KIBR wpłacił do budżetu państwa 1,6 mln zł, tj. 20% z 8,9 mln zł (na finansowanie nadzoru wykonywanego bezpośrednio przez KNA).

¹⁸ Kwota 2,8 mln zł – według danych KIBR.

¹⁹ Przyjmuje się, że w 2016 r. koszty systemu nadzoru publicznego pokrywane ze środków budżetu państwa wyniosą ok 2,05 mln zł, natomiast szacuje się, że opłaty od podmiotów znajdujących się w tym segmencie wniesione do budżetu państwa w 2016 r. wyniosły około 1,8 mln zł.

²⁰ Stawka wyliczona według formuły: 5,7 mln zł/110.761.884,56 zł = 5,15%.

²¹ Patrz załącznik nr 1, pkt IIB.

²² Stawka wyliczona według formuły: 7,5mln zł/110.761.884,56 zł = 1,34%.

²³ Przyjmuje się, że koszty nadzoru publicznego nad firmami audytorskimi wykonującymi badania w nie -JZP pozostaną niezmiennione w stosunku do kosztów nadzoru nad tym segmentem rynku ponoszonych w 2014 r.

	W 2016 r. środki finansowe na wydatki związane z zatrudnieniem dodatkowego personelu będą pokryte w ramach środków zabezpieczonych w rezerwie celowej budżetu państwa w części 83, poz. 73 „Zmiany systemowe oraz niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania”, a od 2017 r. zostaną ujęte w budżecie właściwego ministra. Nowe zadania nadzoru publicznego (KNA) realizowane będą w ramach obecnych zadań i mierników określających stopień realizacji celów. Szacunkowe koszty modyfikacji systemu KRS w związku z obowiązkiem ujawniania sprawozdań (sprawozdań skonsolidowanych) z płatności na rzecz administracji publicznej wyniosą w 2017 r. około 0,1 mln zł i zostaną pokryte z budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń: Poniższe informacje otrzymano z KIBR oraz KNF, a w zakresie KNA z MF według danych za 2014 rok: – szacunkowo 15–20%²⁴ wzrost średniego kosztu badania w związku z nowymi obciążeniami regulacyjnymi, – roczny koszt funkcjonowania całego systemu nadzoru (KNA i KIBR) pozostaje na podobnym poziomie jak w 2014 r. – około 13 mln złotych, – założenie: w 2016 r. wydatki na pokrycie kosztów funkcjonowania organu nadzoru publicznego (KNA) pokrywane będą ze środków budżetu państwa, z części, której dysponentem jest Minister Finansów i wyniosą ok. 2,05 mln zł; wydatki te będą o ok. 0,45 mln zł wyższe od wpływów do budżetu państwa, które wyniosły w 2014 r. ok. 1,6 mln zł (por. załącznik 1, pkt IB) i o ok. 0,25 mln zł wyższe od wpływów do budżetu państwa w wysokości ok. 1,8 mln zł w 2016 r., – założenie: od 2017 r. źródłem finansowania kosztów nadzoru będą opłaty za nadzór przekazywane do budżetu państwa oraz do KIBR; koszty nadzoru wykonywanego przez KNF sfinansowane zostaną z obecnych dochodów z opłat wnoszonych przez podmioty nadzorowane przez KNF; system nadzoru publicznego nad badaniami ustawowymi finansowany będzie mógł być również z innych źródeł takich jak wpływy z tytułu opłat, nałożonych kar i środków administracyjnych, – założenie: pomimo, że co do zasady nadzorem publicznym objęte zostaną tylko obowiązkowe badania ustawowe – podstawa naliczania opłaty nie ulegnie zmianie: będą to nadal przychody od wszystkich czynności rewizji finansowej (tj. badań, przeglądów i innych usług atestacyjnych) – ponieważ ich świadczenie ma wpływ na niezależność biegłego rewidenta podczas badania ustawowego, KNA będzie posiadało uprawnienia do oceny wpływu innych usług na niezależność badania i w tym zakresie będzie mogło również kontrolować pozostałe usługi atestacyjne, – założenie: od 2017 r. opłaty z tytułu nadzoru będą wpływały oddzielnie do budżetu państwa (KNA) i do KIBR; KIBR będzie otrzymywał od firm audytorskich środki tylko na pokrycie kosztów zadań realizowanych przez KIBR, które zostały zdelegowane na KIBR w ramach nadzoru publicznego i które nie stanowią wyłącznie zadań realizowanych przez KIBR w ramach pełnionej przez niego funkcji samorządu zawodowego; wyżej wspomniana opłata z tytułu nadzoru przeznaczana będzie na realizację zadań KIBR w zakresie: i) zatwierdzania i rejestracji biegłych rewidentów i firm audytorskich, ii) wypełniania przez biegłych rewidentów obowiązku kształcenia ustawicznego, iii) stanowienia standardów wykonywania zawodu biegłego rewidenta, iv) przeprowadzania kontroli planowych i doraźnych przestrzegania przepisów, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie w zakresie badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż JZP oraz v) przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych w stosunku do biegłych rewidentów wykonujących badania jednostek innych niż JZP (w tym prowadzenie postępowań dyscyplinarnych i nakładanie kar i sankcji na biegłych rewidentów), vi) prowadzenia postępowań administracyjnych w zakresie nakładania kar administracyjnych na firmy audytorskie w związku z nieprawidłowościami innymi niż nieprawidłowości powstałe przy badaniu jednostek zainteresowania publicznego). KNA natomiast będzie otrzymywało opłatę na realizację swoich zadań nadzorczych (m.in. na prowadzenie kontroli planowych, doraźnych i tematycznych w zakresie systemów wewnętrznej kontroli jakości w firmach audytorskich badających JZP oraz zgodności ich działania z przepisami prawa, prowadzenie dochodzeń oraz występowanie jako oskarżyciel przed sądami w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem

²⁴ Porównaj wyjaśnienia dot. wpływu z opłat za nadzór przekazywanych do budżetu państwa na str. 7 i 8 Oceny Skutków Regulacji.

	ustawowym jednostek zainteresowania publicznego oraz prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie nakładania kar na firmy audytorskie w związku z nieprawidłowościami powstałymi przy badaniu jednostki zainteresowania publicznego oraz na członków zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej oraz na niebędących biegłymi rewidentami członków zespołu wykonującego badanie podejmujących decyzję co do wyniku badania i osoby z nimi powiązane); opłata z tytułu nadzoru nad jakością badań ustawowych nie-JZP przekazywana bezpośrednio do KIBR, będzie mogła wynosić maksymalnie 1,5% przychodów firm audytorskich z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w nie-JZP natomiast opłata z tytułu nadzoru nad jakością badań ustawowych JZP, przekazywana do budżetu państwa, będzie mogła wynosić maksymalnie 5,5% przychodów firm audytorskich z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w JZP; ostateczną wysokość stawki procentowej ww. opłat z tytułu nadzoru na dany rok kalendarzowy ustalać będzie Minister Finansów w drodze rozporządzenia w odniesieniu do opłaty wnoszonej do budżetu państwa a ostateczną wysokość stawki procentowej opłaty wnoszonej do KIBR będzie ustalana przez KIBR, – założenie: z uwagi na różnorodność czynników i jednocześnie niemożliwość ostatecznego przesądzenia jaki będzie ich ostateczny wpływ na przyszłe ceny usług, przychody firm audytorskich stanowiące bazę wyliczenia przyszłych stawek opłat z tytułu nadzoru zostają na poziomie 2014 r. (wzrost kosztów badania o około 15–20% nie będzie musiał oznaczać odpowiedniego wzrostu przychodów firm audytorskich – może dojść do obniżenia marż na usłudze badania ustawowego); choć można by się spodziewać obniżenia wysokości wpłat z tytułu opłat pobieranych od firm audytorskich osiągających przychody z tytułu czynności rewizji finansowej w JZP (w związku ze zmniejszeniem liczby podmiotów zaliczanych do kategorii JZP) to powinno to zostać zrekompensowane wzrostem opłat z tytułu nadzoru naliczanych od przychodów z tytułu czynności rewizji finansowej w JZP, które to opłaty naszym zdaniem nieuchronnie wzrosną w związku ze wzrostem cen usług badania ustawowego, – pomimo zmniejszenia liczby podmiotów zaliczanych do kategorii JZP oraz ograniczenia zakresu nadzoru publicznego tylko do obowiązkowych badań ustawowych liczba kontroli może wzrosnąć z uwagi na wymóg uwzględnienia w częstotliwości przeprowadzanych kontroli wyników analizy ryzyka istnienia nieprawidłowości w badaniu ustawowym. W projektowanych przepisach ustawy do definicji JZP włączono JST będące emitentami papierów wartościowych, przekraczające 150 tys. mieszkańców i zobowiązane zgodnie z art. 268 ustawy o finansach publicznych do poddania badaniu swoich sprawozdań finansowych. Biorąc pod uwagę niewielką obecnie liczbę JST będących emitentami papierów wartościowych oraz skalę działalności JST, wzrost kosztów badania będzie nieznaczny – 15–20% w stosunku do obecnych cen i pokrywany będzie z dochodów własnych JST.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	duże przedsiębiorstwa oraz sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa oraz sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	duże przedsiębiorstwa oraz sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wzrost jakości badań, zwiększenie zaufania i stabilności rynków finansowych przez wzmocnienie rzetelności i wiarygodności sprawozdań finansowych. Dla firm audytorskich: wzrost zaufania do firm audytorskich, większa przejrzystość działania firm audytorskich, większy dostęp do rynku dla mniejszych firm audytorskich, spadek koncentracji w sektorze badań ustawowych, większa konkurencyjność firm audytorskich, wzrost cen usług						

		badania. Dla firm poddających się badaniu: zwiększenie rzetelności i wiarygodności informacji finansowej przygotowywanej przez jednostki badane, zwiększenie przejrzystości procesu wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę badaną (większa niezależność jednostki badanej od audytora), większa przejrzystość i wyższa wartość informacyjna sprawozdań biegłego rewidenta z badania ułatwiająca procesy decyzyjne inwestorów.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wzrost bezpieczeństwa obrotu gospodarczego przez wzrost zaufania do pracy biegłego rewidenta i efektywności i skuteczności nadzoru publicznego (w tym przez wzmocnienie niezależności i obiektywizmu biegłych rewidentów i firm audytorskich, poprawę jakości badań ustawowych oraz wzmocnienie nadzoru publicznego).
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wprowadzone regulacje nie wpływają w istotny sposób na całą gospodarkę, tym niemniej mają wpływ na przedsiębiorstwa działające w sektorze badań sprawozdań finansowych oraz świadczące usługi inne niż badanie na rzecz podmiotów badanych, a także na same jednostki podlegające badaniu ustawowemu. W związku z wprowadzeniem nowych regulacji należy oczekiwać wzrostu kosztów funkcjonowania firm audytorskich i kosztów badania. Wzrost ten według szacunków samych firm audytorskich wyniesie około 15–20% i będzie wynikał głównie: – z poszerzonej sprawozdawczości z badania na rzecz jednostek badanych i organów nadzoru oraz konieczności zapewnienia odpowiedniej dokumentacji z badania dla firmy audytorskiej (wymogi w zakresie limitów wynagrodzenia, okresów rotacji, listy zakazanych usług oraz procedury wyboru firmy audytorskiej czy też spełnienia wymogów niezależności nie będą miały aż tak kluczowego znaczenia dla kosztu badania czy liczby roboczogodzin; firmy audytorskie będą musiały ponieść nakłady na: wdrożenie narzędzi informatycznych, zwiększone koszty administracyjne i koszty nadzoru nad zaimplementowanymi procesami, na szkolenia dodatkowego personelu a także będą musiały pokryć koszty prawne) oraz – z konieczności pokrycia obecnego deficytu źródeł finansowania kosztów nadzoru nad segmentem JZP. Pokrycie tego deficytu nastąpi w drodze zwiększenia opłaty z tytułu nadzoru publicznego wnoszonej przez firmy audytorskie świadczące usługi w JZP oraz zmniejszenia opłaty z tytułu nadzoru publicznego wnoszonej przez firmy audytorskie świadczące usługi w nie-JZP (redystrybucja opłat pomiędzy segmentem JZP i nie-JZP). Powyższa zmiana może wpłynąć na wzrost cen usług za badanie zwłaszcza w segmencie badań ustawowych JZP – szacuje się, że średni wzrost obciążeń (z tytułu nadzoru publicznego) za badanie JZP wyniesie około 1000 zł, a w przypadku badań nie-JZP spadnie o około 90 zł. Taka różnica między segmentem JZP i nie-JZP wynika z proporcji liczby badań ustawowych JZP (stanowiących około 14% wszystkich badań) do liczby badań ustawowych nie-JZP (stanowiących około 86% wszystkich badań). Z uwagi na różnorodność czynników i jednocześnie niemożliwość przesądzenia jaki będzie ich ostateczny wpływ na przyszłe ceny usług, powyższy wzrost kosztów badania nie będzie musiał oznaczać odpowiedniego wzrostu przychodów firm audytorskich – może dojść do obniżenia marż na usłudze badania ustawowego. Jednakże należy przyjąć, iż nastąpi wzrost cen usług za badanie ustawowe. Ponadto w związku z prowadzeniem opłat za wpis do wykazu jednostek uprawnionych podmioty chcące świadczyć usługi z zakresu szkoleń obligatoryjnych będą musiały uiścić stosowne opłaty. W związku z prowadzeniem opłat za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego oraz za wpis do rejestru biegłych rewidentów osoby chcące przystąpić do postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta oraz chcące uzyskać wpis do rejestru biegłych rewidentów będą musiały uiścić stosowne opłaty. ----- strony www.gpw.pl i www.knf.gov.pl, www.kibr.org.pl Dane otrzymane z KNF, w tym opracowane na podstawie informacji przekazanych do KNF przez podmioty nadzorowane przez KNF. Dane otrzymane z KIBR, w tym opracowane na podstawie informacji przekazanych do KIBR przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych. Sprawozdanie z działalności KNA. Dane (dot. dostosowania systemu KRS) otrzymane z Ministerstwa Sprawiedliwości.	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak w zakresie KRS ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Wzrost obowiązków informacyjnych dla: – firm audytorskich – (szerszy zakres sprawozdania z badania, nowe sprawozdanie dla komitetu audytu, kontrola jakości wykonania zlecenia badania JZP, ustanowienie procedur w celu określenia trybu rozstrzygania ewentualnych sporów między kluczowym partnerem firmy audytorskiej a kontrolerem jakości wykonania zlecenia i obowiązek przechowywania dokumentacji wyników tej kontroli; sprawozdawczość bieżąca dla organów nadzoru nad JZP oraz w odpowiednich przypadkach dla KNA w zakresie wszelkich informacji o różnego rodzaju nieprawidłowościach wykrytych podczas badania JZP, regularny dialog między KNF nadzorującą instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń a firmami audytorskimi badającymi te instytucje i zakłady; udział w spotkaniach firm audytorskich badających globalne instytucje finansowe o znaczeniu systemowym z Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) i Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA); szerszy zakres sprawozdania z przejrzystości; sprawozdawczość dla KNA o przychodach firmy audytorskiej z tytułu świadczonych przez nią usług, archiwizacja dokumentacji i informacji, obowiązek przekazywania informacji o przeprowadzonym badaniu dla nowej firmy audytorskiej, konieczność śledzenia zmian w standardach badania, ustanowienie odpowiednich polityk i procedur w zakresie organizacji wewnętrznej, monitorowanie spełniania wymogów w zakresie niezależności, limitów, listy usług, okresów rotacji, przetargów), – jednostek zainteresowania publicznego – komitetów audytu (szczegółowa procedura wyboru firmy audytorskiej, rekomendacja dla rady nadzorczej, monitorowanie rynku badań i organizacja przetargów, monitorowanie spełniania wymogów w zakresie limitów, listy usług zakazanych i dozwolonych, rotacji firmy audytorskiej, spełnianie wymogów w zakresie zakazu zatrudniania przez JZP byłych biegłych rewidentów z byłych firm audytorskich, regularne spotkania z biegłymi rewidentami, sprawozdawczość dla rady nadzorczej), – organów nadzoru publicznego – (udzielanie zezwoleń na świadczenie usług w określonych przypadkach, sprawozdawczość dla organów unijnych (sankcje, wnioski poinspekcyjne, raporty o zmianach na rynku badań ustawowych JZP), przekazywanie informacji w ramach współpracy międzynarodowej na potrzeby KEONA i kolegów właściwych organów nadzoru audytowego z państw członkowskich, udział w posiedzeniach KEONA, ustanowienie odpowiednich procedur dla tzw. sygnalistów (ang. „wisterblowerów”).		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowane przepisy nie mają bezpośredniego wpływu na rynek pracy, w tym na zasoby osobowe zatrudnione w systemie nadzoru publicznego. Pośrednio mogą jednak z jednej strony wpływać na wzrost zatrudnienia w firmach audytorskich jak i w samych jednostkach zainteresowania publicznego w celu wypełnienia nowych obowiązków informacyjnych oraz w zakresie organizacji wewnętrznej, zakazem outsourcingu całego zlecenia badania a z drugiej zaś prowadzić do ograniczania zasobów osobowych w związku z pewnymi ograniczeniami w świadczeniu usług innych niż badanie na rzecz jednostek badanych, w tym w związku z przyjęciem nowych modeli biznesowych i poszukiwaniem szans na zwiększenie konkurencyjności.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie przepisów nie będzie miało wpływu na pozostałe obszary.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Państwa członkowskie zobowiązane są do implementacji postanowień dyrektywy i rozporządzenia, o których mowa w pkt 1 do dnia 17 czerwca 2016 r. Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zarówno dyrektywa jak i rozporządzenie przewiduje obowiązek przekazywania do różnych instytucji unijnych różnych raportów na temat np. nakładanych sankcji, oceny rynku badań ustawowych, monitorowania rynku badań ustawowych zagrożeń systemowych (pierwszy raport do 17 czerwca 2016 r., a następnie co trzy lata), oceny modelu współpracy unijnej krajowych organów nadzoru audytowego w ramach KEONA (raport KE do 17 czerwca 2019 r.); raport Komisji dla PE i Rady na temat stosowania rozporządzenia do 17 czerwca 2028 r. Ewaluacja efektów nowych przepisów dyrektywy i rozporządzenia odbywać się będzie na bazie raportów Komisji Europejskiej przedkładanych PE i Radzie.

Przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji przepisów krajowych po okresie 3–5 lat od momentu rozpoczęcia ich stosowania z wykorzystaniem m.in. danych o liczbie biegłych rewidentów, liczbie JZP, liczbie firm audytorskich z podziałem na przychody, zakres świadczonych usług na rzecz JZP i nie-JZP, ze szczególnym uwzględnieniem największych firm audytorskich. Opracowane wyniki kontroli (liczba kontroli, zakres zaleceń pokontrolnych i ich zastosowanie przez jednostki, liczba i zakres kar nałożonych na firmy audytorskie i biegłych rewidentów) pozwolą ocenić czy w tym zakresie można obserwować poprawę jakości świadczonych usług audytorskich.

Ewaluacja efektów projektu w zakresie źródeł finansowania i wysokości i sposobu pokrywania kosztów nadzoru publicznego będzie mogła nastąpić po pierwszym rozliczeniu należności z tytułu opłat za nadzór z zastosowaniem nowych przepisów, w tym nowych przepisów wykonawczych, a więc dopiero w 2018 r.

Celem projektowanych przepisów w zakresie finansowania nadzoru publicznego jest zlikwidowanie deficytu środków finansowych potrzebnych na pokrycie kosztów finansowania nadzoru publicznego nad segmentem usług JZP i uzależnienie stopnia partycypacji firm audytorskich (oraz ewentualnie innych podmiotów) w kosztach nadzoru publicznego nad badaniami JZP i nie-JZP od struktury portfela klientów firm audytorskich i stopnia udziału tej opłaty we wzroście cen usług firm audytorskich. W związku z powyższymi miernikami, które pozwolą określić, czy oczekiwane efekty zostały uzyskane, będzie analiza dochodów uiszczanych na rzecz budżetu państwa oraz KIBR oraz wydatków nadzoru publicznego ponoszonych w związku z realizacją zadań nadzorczych, a także stopień udziału opłat z tytułu nadzoru publicznego w kosztach badania oraz ogólnych kosztach działalności firm audytorskich jak również stopień pośredniego obciążenia opłatą jednostek badanych zwłaszcza jednostek zainteresowania publicznego.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Załącznik – Zestawienie dotyczące obecnych i przyszłych dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w Polsce.

Zestawienie dotyczące obecnych i przyszłych dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w Polsce

Poniżej przedstawione dane dotyczą tylko wydatków związanych z funkcjonowaniem organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w Polsce oraz dochodów przekazywanych na rachunek budżetu państwa w związku funkcjonowaniem tego organu. Należy przy tym mieć na uwadze, że część zadań związanych z nadzorem nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi jest delegowana na organizację samorządu zawodowego biegłych rewidentów (także w ramach przyszłych rozwiązań część zadań będzie wykonywana przez organizację samorządu zawodowego). Wiąże się to z ponoszeniem wydatków przy jednoczesnym uzyskiwaniu dochodów przez organizację samorządu zawodowego biegłych rewidentów.

I. Obecne kwoty dochodów budżetu państwa i wydatków organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w Polsce (dane roczne za 2014 r.)

A. Dochody:

Ustawa o biegłych rewidentach określa, że w związku z funkcjonowaniem obecnego systemu nadzoru publicznego budżet państwa może uzyskiwać dochody z następujących tytułów:

- 1) udziału, przekazywanego corocznie przez KIBR na rachunek budżetu państwa w terminie do 31 marca, w wysokości 20% opłat z tytułu nadzoru należnych od części podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, tj. tych, które wykonywały czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego¹ (jest to 143 podmioty spośród 1669 wszystkich podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych²). Wysokość opłaty z tytułu nadzoru wyliczana jest jako procent (max. 2%)³ od przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej osiąganych przez dany podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych⁴;
- 2) opłaty z tytułu wpisu do prowadzonego przez KNA rejestru biegłych rewidentów z państw trzecich oraz wpisu na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich;
- 3) kar pieniężnych nakładanych przez KNA na podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych.

W poniższej tabeli przedstawiono dochody budżetu państwa związane z działalnością KNA osiągnięte w 2014 r.⁵

Dochody w 2014 r. (w zł)	
Udział w opłatach z tytułu nadzoru za 2013 r. (wpłata dokonana 28.03.2014)	1 626 311
Opłaty z tytułu wpisu do prowadzonego przez KNA rejestru biegłych rewidentów z państw trzecich	4 000
Kary pieniężne nakładane przez KNA na podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych	2 070
Suma dochodów	1 632 381

¹ Por. art. 30 ustawy o biegłych rewidentach.

² Stan na 31.12.2013 r., źródło: Sprawozdanie Komisji Nadzoru Audytowego za rok 2013, str. 12.

³ Za 2013 r. pobierana była opłata z tytułu nadzoru w wysokości 1,5% przychodów z tytułu czynności rewizji finansowej.

⁴ Por. art. 52 ust. 2 ustawy o biegłych rewidentach.

⁵ Źródło: Sprawozdanie Komisji Nadzoru Audytowego za rok 2014.

B. Wydatki:

Działalność KNA w całości finansowana jest z budżetu państwa. Na wydatki związane z działalnością KNA składają się:

- 1) wydatki pochodzące z części 19. budżetu państwa – *budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe*, przeznaczone na funkcjonowanie KNA w ramach budżetu Centrali MF;
- 2) wydatki nieprzypisane bezpośrednio w budżecie Centrali MF do KNA.

Na wydatki pochodzące z budżetu Centrali MF nieprzypisane bezpośrednio w budżecie do KNA składają się koszty wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń pracowników Biura KNA (11 etatów),⁶ a także szacunkowy koszt utrzymania stanowisk pracy pracowników Biura KNA. Pozostałe wskazane poniżej wydatki finansowane są ze środków przeznaczonych na funkcjonowanie KNA w ramach budżetu Centrali MF.

W poniższej tabeli przedstawiono łączne wydatki KNA i Biura KNA związane z działalnością KNA w 2014 r.⁷

Wydatki w 2014 r. (w zł)	
Wynagrodzenia Członków KNA	128 000
Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników Biura KNA ⁸	1 229 071,53
Koszty utrzymania stanowisk pracy pracowników Biura KNA	83 204,15
Delegacje zagraniczne Członków KNA i pracowników Biura KNA	109 131,78
Zakup materiałów i usług	21 459,96
Szkolenia pracowników Biura KNA	2 770
Tłumaczenia	2 049,56
Wydatki związane z postępowaniami sądowymi	2 000
Suma wydatków⁹	1 577 686,98

II. Przyszłe szacowane kwoty dochodów budżetu państwa i wydatków organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w Polsce – przy założeniu, że obsługa KNA tak jak obecnie zostanie zapewniona w ramach zasobów MF (szacunki roczne od 2017 r. – włącznie)

A. Dochody:

W przypadku dokonania zmian legislacyjnych polegających na tym, że opłaty z tytułu nadzoru byłyby bezpośrednio przekazywane przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych na rachunek budżetu państwa, ale tylko przez podmioty, które

⁶ Nazwa „Biuro KNA” oznacza część pracowników Departamentu Rachunkowości i Rewizji Finansowej MF, których obowiązki służbowe obejmują realizację zadań na rzecz KNA.

⁷ Źródło: *Sprawozdanie Komisji Nadzoru Audytowego za rok 2014*.

⁸ Wynagrodzenia dot. 11 etatów Biura KNA, w tym: 1 zastępca dyrektora DR nadzorujący Biuro KNA; 3 pracowników-kontrolerów; 2 radców prawnych zajmujących się obsługą prawną KNA; 5 pracowników realizujących zadania z zakresu przygotowywania projektów procedur, sprawozdań i planów działania KNA, analizowania uchwał i innych dokumentów KRBR, KKR i Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na biegłych rewidentów, współpracy międzynarodowej, rozliczania wpłacanej na rachunek budżetu państwa części opłat z tytułu nadzoru, rejestracji biegłych rewidentów i podmiotów z państw trzecich, kontroli dokumentacji wpisu do rejestru biegłych rewidentów i na listę podmiotów oraz realizacji obowiązków sprawozdawczych przez podmioty, obsługi organizacyjnej KNA.

⁹ Wydatki nie obejmują 1) kwot kosztów takich jak korzystanie z pomieszczeń w budynku MF na posiedzenia KNA, spotkania, konferencje, koszty przesyłek, części wynagrodzeń osób z innych komórek MF spoza DR (np. zapewniających obsługę informatyczną, prawną, kadrowo-księgową, kontakty z mediami, obsługę wyjazdów służbowych, obsługę kancelaryjną) oraz 2) kosztów działań finansowanych obecnie w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (np. składka IFIAR, obecnie ok. 40 tys. zł, udział w warsztatach kontrolerskich IFIAR – 1 osoba ok. 13 tys. zł, kontakty bilateralne z organami nadzoru, organizacja konferencji).

świadczą usługi rewizji finansowej jednostkom zainteresowania publicznego i tylko w zakresie przychodów uzyskiwanych z tytułu świadczenia usług rewizji finansowej jednostkom zainteresowania publicznego, a ponadto pod warunkiem wprowadzenia możliwości podwyższeniu stawki opłaty od ww. rodzajów podmiotów i ww. przychodów do 5,15%, dochody budżetu państwa kształtowałyby się na następującym poziomie (dochodami budżetu państwa byłyby także trudne do oszacowania obecnie opłaty i kary wpłacane przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych):

Dochody (w zł)	
Opłaty z tytułu nadzoru w wysokości 5,15% przychodów uzyskiwanych przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych z tytułu świadczenia usług rewizji finansowej jednostkom zainteresowania publicznego	5 720 000
Suma dochodów	5 720 000

B. Wydatki:

Poniżej wskazano wydatki związane bezpośrednio z KNA i pracownikami Biura KNA, którzy zgodnie z założeniami będą pracownikami MF.

Zwiększony zakres zadań, które będą musiały być bezpośrednio wykonywane przez organ nadzoru (zwłaszcza w zakresie prowadzenia kontroli, dochodzeń i nakładania kar na firmy audytorskie, biegłych rewidentów oraz inne osoby fizyczne związane z badaniem JZP), mając na względzie dotychczas funkcjonujące rozwiązania, a także przy przyjęciu rozwiązania, iż do KNA należało będzie podejmowanie decyzji istotnych i o charakterze strategicznym natomiast zadania operacyjne i niesystemowe zostaną zdelegowane na pracowników obsługujących KNA, konieczny będzie wzrost wydatków, który w głównej mierze wiązać się będzie z potrzebą zatrudnienia osób w celu wykonywania nowych zadań.

Wydatki (w zł)	
Wynagrodzenia Członków KNA ¹⁰	165 600,00
Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń pracowników Biura KNA ¹¹	4 106 916,25

¹⁰ Członkowie KNA niezawodowi: **8 członków** przy poziomie miesięcznych wynagrodzeń brutto za udział w posiedzeniach w wysokości: 1 600 zł przez 6 miesięcy oraz 1 850 zł przez 6 miesięcy (w związku ze zmianą kadencji w 2017 r. i planowanym wzrostem wynagrodzenia) – łącznie rocznie: **165 600 zł** Przewodniczący KNA nie pobiera wynagrodzenia miesięcznego z tytułu pełnienia tej funkcji.

¹¹ Wynagrodzenia dot. 34 etatów Biura KNA, w tym:

- 1 zastępca dyrektora DR nadzorujący Biuro KNA przy poziomie miesięcznych kosztów brutto ponoszonych przez pracodawcę w wysokości 13 859,07 zł) – łącznie rocznie: **166 308,85 zł** (przy uwzględnieniu 4,7 krotności mnożnika wynagrodzeń w służbie cywilnej w obecnej wysokości 1 873,84 zł, dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, składek ZUS itp.),
- 12 pracowników – kontrolerów (przy uwzględnieniu 3 krotności mnożnika wynagrodzeń w służbie cywilnej, dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, składek ZUS itp. oraz przysługującego dodatku do wysokości 50 % wynagrodzenia – tak jak ma to miejsce w przypadku inspektorów kontroli skarbowej) przy poziomie miesięcznych kosztów brutto ponoszonych przez pracodawcę w wysokości 150 896,78 zł) – łącznie rocznie: 1 810 761,36 zł;
- 2 pracowników – metodyków kontroli kontrolerów (przy uwzględnieniu 3 krotności mnożnika wynagrodzeń w służbie cywilnej, dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, składek ZUS itp.) przy poziomie miesięcznych kosztów brutto ponoszonych przez pracodawcę w wysokości 18 383,19 zł.) – łącznie rocznie: 220 598,26 zł,
- dodatek dla 3 osób nadzorujących kontrolerów przysługujący do wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego tych osób, jeżeli przydzielono im ww. zadania w wymiarze co najmniej 20% czasu pracy (przy czym 20% dodatku liczone przy uwzględnieniu dla jednej osoby 4,7 krotności mnożnika wynagrodzeń w służbie cywilnej zł, a dla dwóch osób 3,7 krotności mnożnika wynagrodzeń w służbie cywilnej, oraz dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, składek ZUS itp.) przy poziomie miesięcznych kosztów brutto ponoszonych przez pracodawcę w wysokości 5 663,38 zł – łącznie rocznie: 67 960,56 zł,

Koszty utrzymania stanowisk pracy pracowników Biura KNA ¹²	287 432
Delegacje krajowe związane z wykonywaniem kontroli w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych ¹³	188 000
Delegacje zagraniczne Członków KNA i pracowników Biura KNA ¹⁴	219 000
Uczestnictwo w warsztatach kontrolerskich w ramach IFIAR	39 000
Składka członkowska do IFIAR	58 000
Zakup materiałów i usług (w tym materiały biurowe i catering), organizacja konferencji (2 w roku)	80 000
Szkolenia dla pracowników Biura KNA, w tym specjalistyczne dla kontrolerów ¹⁵	100 000
Licencje, opłaty, serwis oraz utrzymanie oprogramowania IT do celów przeprowadzania kontroli w podmiotach	100 000
Tłumaczenia oraz zakup ekspertyz	27 000
Utworzenie nowych stanowisk pracy (komputer, telefon, biurko, monitor itp.)	100 000
Inne trudne do przewidzenia wydatki, w tym koszty sądowe	20 000
Eksperti na umowach cywilnoprawnych ¹⁶	220 059
Suma wydatków¹⁷	5 711 007,25

- 3 naczelników przy poziomie miesięcznych kosztów brutto ponoszonych przez pracodawcę w wysokości 33 014,99zł) – łącznie rocznie: 396 179,91 zł (przy uwzględnieniu 3,7 krotności mnożnika wynagrodzeń w służbie cywilnej, dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, składek ZUS itp.),
- 9 pracowników merytorycznych w zakresie systemu kontroli, obsługi prawnej, analiz ekonomicznych przy poziomie miesięcznych kosztów brutto ponoszonych przez pracodawcę w wysokości 73 358,34 zł) – łącznie rocznie: 880 299,99 zł (przy uwzględnieniu 2,7 krotności mnożnika wynagrodzeń w służbie cywilnej, dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, składek ZUS itp.),
- 7 pracowników wykonujących zadania obsługowe i administracyjne głównie w zakresie obsługi sekretariatu, posiedzeń i spotkań, finansów, archiwizacji, zakupów przy poziomie miesięcznych kosztów brutto ponoszonych przez pracodawcę w wysokości 47 067,28 zł) – łącznie rocznie: 564 807,32 zł (przy uwzględnieniu 2,2 krotności mnożnika wynagrodzeń w służbie cywilnej, dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, składek ZUS itp.).

¹² Szacunkowe koszty utrzymania stanowisk dla 34 stanowisk pracy pracowników Biura KNA (mając na uwadze wydatki ponoszone w MF – na podstawie danych za 2014 r.).

¹³ Przy założeniu ok. 35 kontroli planowych w ciągu roku, w tym 20 kontroli poza Warszawą, trwających średnio 10 dni roboczych, przy udziale średnio 3 kontrolerów oraz kontrole w zakresie dochodzeń, tematyczne i wspólne kontrole z organem nadzoru z innego państwa – 10 w ciągu roku, w tym 5 poza Warszawą, trwające 5 dni roboczych, przy udziale średnio 2 kontrolerów; szacowany koszt 1 doby w hotelu dla jednego kontrolera – 200 zł, szacowany koszt transportu 260 zł, koszt dziennej diety – 30 zł, szacowany dzienny ryczałt komunikacyjny – 6 zł.

¹⁴ Przy założeniu wyjazdów 24 osób w ramach UE - 5 000 zł za każdą osobą oraz wyjazdów 8 osób poza UE – 10 000 zł za każdą osobę (doliczając m.in. diety).

¹⁵ Szkolenia dla 14 kontrolerów oraz 1 pracownika kadry zarządzającej – każdy rocznie szkolenia o wartości 5 000 zł, pozostających 19 pracowników Biura KNA – każdy rocznie szkolenia o wartości ok. 1000 zł).

¹⁶ Szacunkowe wydatki na zawieranie umów cywilnoprawnych z ekspertami – miernik to miesięczne wynagrodzenie brutto kontrolera w wys. 12 574,74 /20 dni roboczych = 628,74 zł stawka dzienna brutto. Jedna kontrola KNA trwa 10 dni x 628,74 zł = 6 287,40 zł brutto (wydatek na eksperta podczas jednej kontroli). Przewidywana ilość kontroli z udziałem ekspertów to 35 kontroli x 6287,40 zł = 220 059,00 zł.

¹⁷ Wydatki nie obejmują kwot kosztów takich jak korzystanie z pomieszczeń w budynku MF na posiedzenia KNA, spotkania, konferencje, części wynagrodzeń osób z innych komórek MF spoza DR (np. zapewniających obsługę informatyczną, prawną, kadrowo-księgową, kontakty z mediami, obsługę wyjazdów służbowych, obsługę kancelaryjną).

Warszawa, dnia 22 listopada 2016 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 476 - /BMG

DPUE.920.546.2016/31

dot.: RM-10-146-16 z dnia 16 listopada 2016 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy, pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Niezależnie od powyższej konkluzji zwracam uwagę na konieczność zmiany treści odnośnika 1 pkt 2, który zgodnie z Zasadami techniki prawodawczej powinien stanowić, że niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę 2013/34/UE, a nie uzupełnia jej wdrożenie.

Z poważaniem

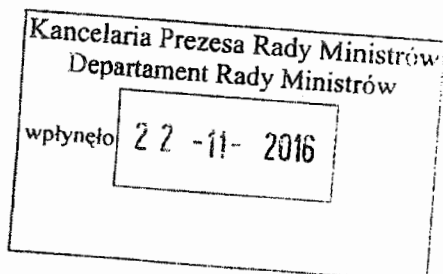
z up. Ministra
Spraw Zagranicznych
Renata Juszczak
Podsekretarz StanuDo wiadomości:Pan Mateusz Morawiecki
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rozwoju i Finansów

TABELA ZBIEŻNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU:		Projekt ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym			
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO / WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH ¹⁾ :		Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca Dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylająca Dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych			

PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ ²⁾					
Jedn. red.	Treść przepisu UE ³⁾	Koniec zność wdrożenia T / N	Jedn. red. (*)	Treść przepisu/ów projektu (*)	Uzasadnienie uwzględnienia w projekcie przepisów wykraczających poza minimalne wymogi prawa UE (**)
Art. 1 akapit I	<i>Artykuł 1</i> Przedmiot Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady dotyczące badania ustawowego rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.	T	Art. 1	Art. 1. Ustawa określa zasady: 1) uzyskiwania uprawnień i wykonywania zawodu biegłego rewidenta; 2) organizacji samorządu zawodowego biegłych rewidentów; 3) działalności firm audytorskich, w tym ich organizacji wewnętrznej i organizacji pracy, a także ich odpowiedzialności za naruszenie przepisów prawa; 4) sprawowania nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi, samorządem zawodowym biegłych rewidentów oraz jednostkami zainteresowania publicznego; 5) wykonywania czynności rewizji finansowej, w tym w jednostkach zainteresowania publicznego; 6) tworzenia i działania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego; 7) odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów; 8) współpracy organu nadzoru publicznego z innymi	

				organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej i państw trzecich, Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego oraz Europejskimi Urzędami Nadzoru.	
Art. 2 akapit I pkt. 2-3, 6-9, 12, 14, 16	<i>Artykuł 2</i> Definicje Do celów niniejszej dyrektywy należy stosować następujące definicje: 2) „biegły rewident” oznacza osobę fizyczną zatwierdzoną zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy przez właściwe władze Państwa Członkowskiego w celu przeprowadzania badań ustawowych; 3) „firma audytorska” oznacza osobę prawną lub jakąkolwiek inną jednostkę organizacyjną, niezależnie od jej formy prawnej, zatwierdzoną zgodnie z niniejszą dyrektywą przez właściwe organy Państwa Członkowskiego do przeprowadzania badań ustawowych; 6) „biegły rewident grupy” oznacza biegłego(-ych) rewidenta(-ów) bądź firmę(-y) audytorską(-kie), przeprowadzającą(-ego, -e) badania ustawowe skonsolidowanych sprawozdań finansowych; 7) „sieć” oznacza większą strukturę: — której celem jest współpraca i do której należy biegły rewident lub firma audytorska, oraz — której wyraźnym celem jest wspólny podział zysków i kosztów lub która posiada wspólnego właściciela, kontrolę bądź zarząd, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów profesjonalnych; 8) „podmiot powiązany z firmą audytorską” oznacza podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, który jest związany z firmą audytorską poprzez wspólne prawo własności, wspólną kontrolę lub zarządzanie; 9) „sprawozdanie z badania” oznacza sprawozdanie, o którym mowa w art. 51a dyrektywy 78/660/EWG oraz art. 37 dyrektywy 83/349/EWG, sporządzone przez biegłego rewidenta lub przez firmę audytorską;	T	Art. 4 ust. 1 Art. 42 zdanie wstępne - wprowadzenie do wyliczenia Art. 2 pkt 13, 14, 15, 16, 32, 33	Art. 4. 1. Biegłym rewidentem jest osoba wpisana do rejestru biegłych rewidentów. Art. 42. Firmą audytorską może być wyłącznie jednostka, w której badania sprawozdań finansowych wykonują biegli rewidenti, wpisana na listę firm audytorskich i prowadząca działalność w jednej z następujących form: Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 13) kluczowym biegłym rewidentem rozumie się przez to: a) w przypadku badania sprawozdania finansowego – biegłego rewidenta wyznaczonego przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie danego badania w imieniu firmy audytorskiej lub b) w przypadku badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej – biegłego rewidenta wyznaczonego przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej w imieniu firmy audytorskiej na poziomie jednostki dominującej danej grupy kapitałowej oraz biegłego rewidenta wyznaczonego jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej na poziomie istotnych jednostek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym danej grupy kapitałowej, lub c) biegłego rewidenta podpisującego sprawozdanie z badania; 14) firmie audytorskiej grupy rozumie się przez to firmę audytorską przeprowadzającą badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego danej grupy kapitałowej; 15) sieci - rozumie się przez to strukturę: a) której celem jest współpraca i do której należy biegły rewident lub firma audytorska, b) której celem jest podział zysków lub kosztów, lub która funkcjonuje w ramach wspólnych powiązań właścicielskich, lub która posiada wspólny system kontroli bądź kierownictwo, lub która posiada wspólną politykę i procedury kontroli jakości, lub która posiada wspólną strategię gospodarczą, lub która korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów;	

	12) „międzynarodowe standardy rachunkowości” oznaczają Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) i powiązane z nimi interpretacje (Interpretacje SKI-KIMSF) wraz z późniejszymi zmianami tych standardów i powiązanych interpretacji, przyszłymi standardami i powiązanymi z nimi interpretacjami wydanymi lub przyjętymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR); 14) „spółdzielnia” oznacza spółdzielnię europejską, określoną w art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1435/2003 z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE) (1), bądź każdą inną spółdzielnię, która podlega badaniu ustawowemu na mocy prawa wspólnotowego, taką jak instytucje kredytowe określone w art. 1 pkt 1 dyrektywy 2000/12/WE i zakłady ubezpieczeń w rozumieniu art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 91/674/EWG; (1) Dz.U. L 207 z 18.8.2003, str. 1. 16) „kluczowy(-i) partner(-rzy) firmy audytorskiej” oznacza: a) biegłego(-łych) rewidenta(-ów) wyznaczonego(-ych) przez firmę audytorską – w przypadku realizacji konkretnego zlecenia badania – jako w głównym stopniu odpowiedzialnego(-ych) za przeprowadzenie badania ustawowego w imieniu danej firmy audytorskiej; bądź b) w przypadku badania grupy – przynajmniej biegłego(-ych) rewidenta(-ów) wyznaczonego(-ych) przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego(-ych) za przeprowadzenie badania ustawowego na poziomie grupy oraz biegłego(- łych) rewidenta(-tów) wyznaczonego(-ych) jako w głównym stopniu odpowiedzialnego(-ych) na poziomie istotnych spółek zależnych; bądź c) biegłego(-łych) rewidenta(-ów), który(-rzy) podpisuje (-ą) sprawozdanie z badania;			16) podmiocie powiązanym z firmą audytorską rozumie się przez to podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, który jest związany z firmą audytorską poprzez wspólne powiązania właścicielskie, system kontroli lub zarządzanie; 32) sprawozdaniu z badania – rozumie się przez to pisemny raport z przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego jednostki badanej zawierający opinię kluczowego biegłego rewidenta o zbadanym sprawozdaniu finansowym; 33) sprawozdaniu z badania grupy – rozumie się przez to pisemny raport z przeprowadzonego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy, w której jednostką dominującą jest jednostka badana, zawierający opinię kluczowego biegłego rewidenta o zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym;	
Art. 3 ust. 1, 3, 4 lit. a, c, d akapit II	<i>Artykuł 3</i> Zatwierdzanie biegłych rewidentów i firm audytorskich 1. Badanie ustawowe przeprowadzane jest wyłącznie przez biegłych rewidentów bądź firmy audytorskie, zatwierdzonych(-e) przez Państwo Członkowskie wymagające badania ustawowego.	T	Art. 3 Art. 4 ust 1-5 Art. 5	Art. 3. 1. Zawód biegłego rewidenta polega na: 1) wykonywaniu czynności rewizji finansowej; 2) świadczeniu usług atestacyjnych innych niż czynności rewizji finansowej, niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłych rewidentów; 3) świadczeniu usług pokrewnych. 2. Do wykonywania czynności rewizji finansowej uprawniony jest wyłącznie biegły rewident.	

3. Bez uszczerbku dla art. 11, właściwe władze Państw Członkowskich mogą zatwierdzać jako biegłych rewidentów jedynie osoby fizyczne, spełniające przynajmniej warunki określone w art. 4 i 6–10. 4. Właściwe władze Państw Członkowskich mogą zatwierdzać jako firmy audytorskie jedynie te jednostki, które spełniają następujące warunki: a) osoby fizyczne, które przeprowadzają badania ustawowe w imieniu firmy audytorskiej muszą spełniać przynajmniej warunki określone w art. 4 i 6–12 i muszą być zatwierdzone jako biegli rewidenty w danym Państwie Członkowskim; c) większość, wynoszącą maksymalnie 75 % członków organu administracyjnego bądź zarządzającego jednostki, muszą stanowić firmy audytorskie zatwierdzone w którymkolwiek Państwie Członkowskim lub osoby fizyczne spełniające przynajmniej warunki określone w art. 4 i 6–12. Państwa Członkowskie mogą postanowić, by takie osoby fizyczne były także zatwierdzone w innym Państwie Członkowskim. W przypadku gdy taki organ ma nie więcej niż dwóch członków, jeden z tych członków musi spełniać co najmniej warunki określone w niniejszej literze; d) firma musi spełniać warunek określony w art. 4. Państwa Członkowskie mogą ustalić dodatkowe warunki jedynie w odniesieniu do lit. c). Warunki te są proporcjonalne do zakładanych celów i nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne.		Art. 42 Art. 52 ust. 4	3. Biegły rewident może wykonywać zawód jako: 1) osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, lub 2) wspólnik firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42 pkt 2-4, lub 3) osoba fizyczna pozostająca w stosunku pracy z firmą audytorską, o której mowa w art. 42, lub 4) osoba fizyczna, która zawarła umowę cywilnoprawną z firmą audytorską, o której mowa w art. 42. 4. Biegły rewident wykonuje zawód w imieniu firmy audytorskiej. 5. Biegły rewident wykonuje zawód w imieniu własnym w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, jeżeli jego firma audytorska jest wpisana na listę firm audytorskich, o której mowa w art. 52. 6. Biegły rewident może wykonywać zawód po uprzednim zawiadomieniu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o podjęciu i formie wykonywania zawodu, a w szczególności o adresie i nazwie firmy audytorskiej, w imieniu której będzie wykonywał zawód. 7. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w formie uchwały, wzór zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6. Art. 4. 1. Biegłym rewidentem jest osoba fizyczna wpisana do rejestru biegłych rewidentów, zwanego dalej „rejestrem”. 2. Do rejestru może być wpisana osoba fizyczna, która: 1) korzysta z pełni praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych; 2) ma nieposzlakowaną opinię i swoim dotychczasowym postępowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta; 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 4) ukończyła studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne i włada językiem polskim w mowie i piśmie; 5) odbyła: a) roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo b) trzyletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej	
--	--	---	--	--

				– przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”; 6) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzaminu dla kandydatów na biegłego rewidenta z wiedzy w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2; 7) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzamin dyplomowy; 8) złożyła ślubowanie. 3. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która: 1) posiada co najmniej 15 letnie doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, prawa, finansów i rewizji finansowej, podczas którego nabyła umiejętności wymagane od biegłych rewidentów; 2) spełniła warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1-4 oraz 6-8. 4. Do rejestru może być wpisana osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w innym państwie Unii Europejskiej, po złożeniu z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzaminu w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej. 5. Do rejestru może być wpisana, na zasadzie wzajemności, osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w państwie trzecim, jeżeli spełnia wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych zgodne z warunkami określonymi w ustawie lub równoważne oraz złoży z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzamin w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 5. 1. Tytuł „biegły rewident” podlega ochronie prawnej. 2. Rota ślubowania składanego przez biegłego rewidenta, przed prezesem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów lub innym upoważnionym członkiem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, ma następujące brzmienie: „Przyrzekam, że jako biegły rewident będę wykonywać powierzone mi zadania w poczuciu odpowiedzialności, z całą rzetelnością i bezstronnością, zgodnie z przepisami prawa i obowiązującymi krajowymi standardami wykonywania zawodu, kierując się w swoim postępowaniu zasadami etyki zawodowej i niezawisłością. Poznane w czasie wykonywania zawodu biegłego rewidenta fakty i okoliczności zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”.	
--	--	--	--	--	--

				Art. 42. Firmą audytorską może być wyłącznie jednostka, w której badania sprawozdań finansowych wykonują biegli rewidenci, wpisana na listę firm audytorskich i prowadząca działalność w jednej z następujących form: 1) biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek; 2) spółka cywilna, spółka jawna lub spółka partnerska, w której większość głosów posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzone co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; w spółkach, w których powołano zarząd, większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, co najmniej jedną z nich jest biegły rewident; 3) spółka komandytowa, w której komplementariuszami są wyłącznie biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; 4) spółka kapitałowa lub spółdzielnia, które spełniają następujące wymagania: a) większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident, b) większość głosów na walnym zgromadzeniu posiadają biegli rewidenci lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej, c) większość członków organów nadzorczych stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; 5) spółdzielczy związek rewizyjny, który spełnia następujące wymagania: a) zatrudnia do badania biegłych rewidentów, b) większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident. Art. 52. 4. Wpisu na listę dokonuje się w przypadku spełniania przez firmę audytorską następujących warunków: 1) złożeniu wniosku zawierającego udokumentowane dane, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 2; 2) posiadania nieposzlakowanej opinii; 3) złożenia oświadczenia o zdolności do prowadzenia działalności w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej, podpisanego przez członków zarządu, a w przypadku braku zarządu, przez właścicieli lub wspólników;	
--	--	--	--	--	--

Art. 4	<i>Artykuł 4</i> Nieposzlakowana opinia Właściwe władze Państwa Członkowskiego mogą zatwierdzać wyłącznie osoby fizyczne lub firmy o nieposzlakowanej opinii.	T	Art. 4 ust. 2 pkt 2 Art. 52 ust. 4 pkt 2	Art. 4. 2. Do rejestru biegłych rewidentów, zwanego dalej „rejestrem”, może być wpisana osoba fizyczna która: 2) ma nieposzlakowaną opinię i swoim dotychczasowym postępowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta; Art. 52.4. Wpisu na listę dokonuje się w przypadku spełniania przez firmę audytorską następujących warunków: 2) posiadania nieposzlakowanej opinii;	
Art. 5 ust. 1-2	<i>Artykuł 5</i> Cofnięcie zatwierdzenia 1. Zatwierdzenie biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej cofa się w przypadku poważnego naruszenia nieposzlakowanej opinii tej osoby lub firmy. Państwa Członkowskie mogą jednak ustalić odpowiedni termin dla celu spełnienia wymogów w zakresie nieposzlakowanej opinii. 2. Zatwierdzenie firmy audytorskiej cofa się, jeżeli przestanie być spełniany którykolwiek z warunków określonych w art. 3 ust. 4 lit. b) i c). Państwa Członkowskie mogą jednak przewidzieć odpowiedni termin w celu spełnienia tych warunków.	T	Art. 16 ust. 1-5 Art. 53 ust. 1 pkt 4, 6	Art. 16. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru, w przypadku: 1) śmierci biegłego rewidenta; 2) wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów na jego wniosek; 3) niespełniania któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 4; 4) nieuiszczania składek członkowskich za okres dłuższy niż rok. 2. Podstawą skreślenia biegłego rewidenta z rejestru jest prawomocne orzeczenie sądu o wydaleniu z samorządu biegłych rewidentów. 3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może odmówić podjęcia uchwały o skreśleniu z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2, jeżeli przeciwko biegłemu rewidentowi prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne. 4. Jeżeli wobec biegłego rewidenta, który złożył oświadczenie o wystąpieniu z samorządu biegłych rewidentów, prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne w sprawie przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może podjąć uchwałę orzekającą o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru po uzgodnieniu z Komisją Nadzoru Audytowego. 5. Skreślenie z rejestru biegłego rewidenta, który prowadzi działalność w formie określonej w art. 42 pkt 1, powoduje również skreślenie jego firmy audytorskiej z listy firm audytorskich. Art. 53. 1. Skreślenie z listy podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, następuje: 4) w przypadku niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 42 pkt 2-5; 6) w przypadku utraty przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nieposzlakowanej opinii.	

Art. 6 akapit I	<i>Artykuł 6</i> Wymagania dotyczące wykształcenia Bez uszczerbku dla art. 11, osoba fizyczna może być zatwierdzona do przeprowadzania badania ustawowego dopiero po osiągnięciu poziomu wykształcenia dopuszczającego do studiów uniwersyteckich lub równorzędnego, a następnie ukończeniu kursu kształcenia teoretycznego, przejściu szkolenia praktycznego i zdaniu egzaminu z zakresu kompetencji zawodowych na poziomie uniwersyteckiego egzaminu końcowego bądź równorzędnego, zorganizowanego bądź uznanego przez dane Państwo Członkowskie.	T	Art. 4 ust. 2 pkt 4-8	Art. 4. 2. Do rejestru biegłych rewidentów, zwanego dalej „rejestrem”, może być wpisana osoba fizyczna która: 4) ukończyła studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne i włada językiem polskim w mowie i piśmie; 5) odbyła: a) roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo b) trzyletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej – przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”; 6) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzaminu dla kandydatów na biegłego rewidenta z wiedzy w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2; 7) złożyła przed Komisją z wynikiem pozytywnym egzamin dyplomowy; 8) złożyła ślubowanie. <i>Art. 4 ust. 2 pkt 4 stanowi nadregulację w odniesieniu do wymagań dotyczących wykształcenia osób chcących przeprowadzać badania ustawowe, gdyż wymaga posiadania wykształcenia wyższego.</i>	
Art. 7	<i>Artykuł 7</i> Weryfikacja kompetencji zawodowych Weryfikacja kompetencji zawodowych, o której mowa w art. 6, gwarantuje niezbędny poziom wiedzy teoretycznej w zakresie przedmiotów mających znaczenie dla badania ustawowego oraz umiejętności zastosowania takiej wiedzy w praktyce. Co najmniej część tej weryfikacji odbywa się w formie pisemnej.		Art. 9 Art. 10 Art. 11 ust. 1, 2, 3, 5 Art. 12 ust. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, Art. 14 ust. 5 pkt 4, 5	Art. 9. 1. Komisja składa się z 19 członków powoływanych i odwoływanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwanego dalej „Ministrem Finansów”. W skład Komisji wchodzi: 1) 10 przedstawicieli Ministra Finansów, w tym 4 osoby niebędące pracownikami Ministerstwa Finansów wybrane spośród przedstawicieli środowisk akademickich; 2) 7 przedstawicieli rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, spośród biegłych rewidentów wpisanych do rejestru; 3) 2 przedstawicieli rekomendowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego. 2. Członkowie Komisji powoływani są spośród osób, które: 1) korzystają z pełni praw publicznych; 2) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne; 3) mają nieposzlakowaną opinię;	

			ust. 6 pkt 1, 2, 5, 10 4) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie, które dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów; 5) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 3. W skład Komisji nie może być powołana osoba będąca członkiem organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów lub członkiem Komisji Nadzoru Audytowego. 4. Kadencja Komisji trwa 4 lata. 5. Nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji, rekomendacje w zakresie kandydatów do składu Komisji przedstawiają: 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – 14 kandydatów; 2) Komisja Nadzoru Finansowego – 4 kandydatów. 6. Minister Finansów dokonuje wyboru spośród rekomendowanych kandydatów, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego, merytorycznego oraz zróżnicowanego składu Komisji dającego gwarancję i rękojmię właściwej realizacji jej zadań. 7. W przypadku odwołania albo śmierci członka Komisji, Minister Finansów powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego lub zmarłego członka kończy się wraz z upływem kadencji Komisji. W przypadku członków rekomendowanych przez podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3, rekomendacje przedkładane są w terminie 30 dni od dnia odwołania albo śmierci członka Komisji. Nieprzedłożenie rekomendacji w wymaganym terminie lub brak powołania nowego członka nie stanowi przeszkody do działania Komisji. Przepisy ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio. 8. Odwołanie członka Komisji przed upływem kadencji może nastąpić: 1) na jego wniosek; 2) z urzędu, w przypadku: a) rażącego naruszenia regulaminu działania Komisji, b) niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 9, lub naruszenia jego treści, c) utraty warunków uprawniających do powołania w skład Komisji. 9. Członkowie Komisji oraz osoby, o których mowa w art. 11 ust. 3, składają oświadczenia, że nie będą w jakikolwiek sposób udostępniać lub wykorzystywać informacji dotyczących pytań oraz zadań sytuacyjnych, w szczególności przez prowadzenie szkoleń mających na celu przygotowanie do egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów lub publikację materiałów szkoleniowych.	
--	--	--	--	--

				Art. 10. 1. Do zadań Komisji należy: 1) przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, w tym egzaminu dyplomowego; 2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta: a) zaliczenia egzaminów z wiedzy, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 i 5, b) spełnienia warunku, o którym mowa odpowiednio w art. 4 ust. 2 pkt 5 albo ust. 3 pkt 1, c) zaliczenia praktyki, o którym mowa w art. 13 ust. 6; 3) ustalanie pytań, zadań sytuacyjnych oraz przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych na poszczególne egzaminy, w tym egzamin dyplomowy, dla kandydatów na biegłych rewidentów; 4) rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów oraz odwołań o których mowa w art. 12 ust. 7; 5) przeprowadzanie egzaminów, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5; 6) ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, na podstawie art. 4 ust. 6; 7) ocena równoważności, o której mowa w art. 4 ust. 5. 2. Komisja publikuje przykładowe pytania i zadania sytuacyjne wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi. 3. Komisja może zawierać z uczelniami, których jednostki organizacyjne są uprawnione do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych umowy, o których mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), określające, iż realizowany przez uczelnię program kształcenia obejmuje wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2, a egzaminy w tym zakresie są przeprowadzane w formie pisemnej. Do podpisania umowy w imieniu Komisji uprawniony jest jej Przewodniczący. Art. 11. 1. Minister Finansów wyznacza Przewodniczącą Komisji spośród jej członków. Przewodniczący Komisji kieruje jej pracami, wyznacza składy egzaminacyjne na poszczególne egzaminy spośród członków Komisji oraz ustala przewodniczących tych składów. 2. Komisja podejmuje decyzje w formie uchwał. 3. Komisja może zlecić, na podstawie umowy cywilnoprawnej, przygotowanie pytań testowych i zadań sytuacyjnych lub sprawdzenie prac egzaminacyjnych egzaminatorom powołanym przez Komisję spośród osób posiadających niezbędną wiedzę z zakresu danej dziedziny. 5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów ustanawia w	
--	--	--	--	---	--

				porozumieniu z Komisją regulamin, na podstawie którego działa Komisja. Art. 12. 1. Egzaminy z wiedzy teoretycznej składają się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych obejmujących 10 tematów egzaminacyjnych z zakresu: 3. Kandydat na biegłego rewidenta przystępuje do egzaminu dyplomowego przeprowadzanego przez Komisję po: 1) zdaniu z wynikiem pozytywnym egzaminów, o których mowa w ust. 1 i 2; 2) stwierdzeniu przez Komisję spełnienia warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 lit. a albo lit. b albo ust. 3 pkt 1. 4. Egzamin dyplomowy polega na sprawdzeniu umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych. 5. Przewodniczący lub członek składu egzaminacyjnego wyklucza z egzaminu, egzaminu dyplomowego lub egzaminu z prawa gospodarczego kandydata na biegłego rewidenta, który podczas egzaminu korzystał z pomocy innej osoby, posługiwał się niedozwolonymi materiałami lub urządzeniami, pomagał pozostałym kandydatom lub w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu. Wykluczenie z egzaminu jest równoznaczne z uzyskaniem negatywnego wyniku z egzaminu. 6. Kolejne wykluczenie z egzaminu, egzaminu dyplomowego lub egzaminu z prawa gospodarczego z przyczyn, o których mowa w ust. 5, skutkuje zawieszeniem na okres 1 roku w postępowaniu kwalifikacyjnym. 7. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 i 6, kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wniesienia pisemnego odwołania do Komisji. 8. W przypadku uznania odwołania, o którym mowa w ust. 7 za zasadne, kandydat na biegłego rewidenta ma prawo przystąpić do egzaminu w kolejnym terminie bez konieczności uiszczenia opłaty egzaminacyjnej. 9. Od wyniku egzaminu, egzaminu dyplomowego oraz egzaminu z prawa gospodarczego kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wniesienia pisemnego odwołania do Komisji. 10. Kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wglądu do pracy egzaminacyjnej oraz prawo sporządzania notatek dotyczących treści pracy egzaminacyjnej w zakresie niezbędnym do wniesienia odwołania. 11. W trakcie wglądu do pracy egzaminacyjnej kandydat na biegłego rewidenta nie może korzystać, ani posiadać urządzeń	
--	--	--	--	---	--

				służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji. Naruszenie tego zakazu jest równoznaczne z utratą przez kandydata prawa do kontynuowania wglądu. 12. Informacja o zawieszeniu w postępowaniu kwalifikacyjnym, o którym mowa w ust. 6, oraz o naruszeniu zakazu, o którym mowa w ust. 11, przekazywana jest przez Komisję do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Art. 14 ust. 5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia: 4) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów, 5) tryb i termin uzyskiwania wglądu do prac egzaminacyjnych, sposób jego przeprowadzania, w tym tryb i sposób sporządzania notatek podczas wglądu oraz tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów, – uwzględniając potrzebę obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów na biegłych rewidentów, prawidłowy przebieg egzaminów oraz konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Komisji. 6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego: 1) ramowy harmonogram przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, określający miejsce i termin przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także egzaminu z prawa gospodarczego dla osób, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5; 2) szczegółowy zakres tematyczny egzaminów, uwzględniający dziedziny, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2; 5) wysokość opłat za poszczególne egzaminy oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji; 10) zakres, tryb i zasady innych działań niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Komisji oraz zasady przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów.	
Art. 8 ust. 1 lit. a-h, j, ust. 2	<i>Artykuł 8</i> Sprawdzenie wiedzy teoretycznej 1. Sprawdzenie wiedzy teoretycznej w ramach weryfikacji obejmuje w szczególności następujące przedmioty: a) ogólną teorię i zasady rachunkowości; b) wymogi prawne i standardy dotyczące sporządzania rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych; c) międzynarodowe standardy rachunkowości; d) analizę finansową;	T	Art. 12 ust. 1, 2	Art. 12. 1. Egzaminy z wiedzy składają się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych obejmujących 10 tematów egzaminacyjnych z zakresu: 1) teorii i zasad rachunkowości; 2) zasad sporządzania sprawozdań finansowych, w tym skonsolidowanych sprawozdań finansowych; 3) międzynarodowych standardów rachunkowości; 4) analizy finansowej; 5) rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej; 6) zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej; 7) rewizji finansowej; 8) krajowych standardów wykonywania zawodu;	

	e) rachunkowość kosztów i rachunkowość zarządczą; f) zarządzanie ryzykiem i kontrolę wewnętrzną; g) rewizję finansową i umiejętności zawodowe; h) wymogi prawne i standardy zawodowe dotyczących badania ustawowego i biegłych rewidentów; j) etykę zawodową i niezależność. 2. Sprawdzenie obejmuje również przynajmniej następujące przedmioty w zakresie, w jakim mają one znaczenie dla rewizji finansowej: a) prawo spółek i ład korporacyjny; b) prawo o postępowaniu upadłościowym i podobnych postępowaniach; c) prawo podatkowe; d) prawo cywilne i handlowe; e) prawo ubezpieczeń społecznych i prawo zatrudnienia; f) technologie informacyjne i systemy komputerowe; g) mikroekonomię, makroekonomię i ekonomię finansową; h) matematykę i statystykę; i) podstawowe zasady zarządzania finansowego podmiotów gospodarczych.			9) etyki zawodowej i niezależności biegłego rewidenta; 10) wymogów prawnych dotyczących badania sprawozdań finansowych oraz biegłych rewidentów i firm audytorskich. 2. W trakcie egzaminów, o których mowa w ust. 1, sprawdzana jest także wiedza niezbędna dla badania sprawozdań finansowych, w szczególności z zakresu: 1) prawa handlowego, w tym prawa spółek i ładu korporacyjnego; 2) prawa o postępowaniu upadłościowym i prawa restrukturyzacyjnego; 3) prawa podatkowego; 4) prawa cywilnego; 5) prawa pracy i ubezpieczeń społecznych; 6) prawa bankowego; 7) prawa ubezpieczeniowego; 8) technologii informacyjnych i systemów komputerowych; 9) mikroekonomii, makroekonomii i ekonomii finansowej; 10) matematyki i statystyki; 11) podstawowych zasad zarządzania finansowego w jednostkach gospodarczych; 12) funkcjonowania rynku finansowego.	
Art. 9	<i>Artykuł 9</i> Zwolnienia 1. W drodze odstępstwa od art. 7 i 8, Państwo Członkowskie może postanowić, że osoba, która pomyślnie przeszła egzamin uniwersytecki lub równoważny lub posiada stopień uniwersytecki lub równorzędne kwalifikacje w jednym lub większej ilości przedmiotów, o których mowa w art. 8, może być zwolniona ze sprawdzenia wiedzy teoretycznej w zakresie przedmiotów objętych egzaminem lub stopniem. 2. W drodze odstępstwa od art. 7, Państwo Członkowskie może postanowić, że posiadacz stopnia uniwersyteckiego lub równoważnych kwalifikacji w jednym lub większej liczbie przedmiotów, o których mowa w art. 8, może być zwolniony ze sprawdzenia umiejętności stosowania w praktyce swojej wiedzy teoretycznej w zakresie takich przedmiotów, jeśli przeszedł praktyczne szkolenie w tym zakresie, potwierdzone egzaminem lub dyplomem uznanym przez to państwo.	T	Art. 13 ust. 1-5	Art. 13. 1. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli w tym zakresie zdał on egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne. 2. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, wszystkie egzaminy z wiedzy, jeżeli ukończył on studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, których program kształcenia zrealizowany został w ramach umowy, o której mowa w art. 10 ust. 3. 3. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2. 4. Warunkiem zaliczenia egzaminów z wiedzy jest aby: 1) egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne, o których mowa w ust. 1, 2) egzaminy na studiach wyższych, o których mowa w ust. 2, w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2,	

				3) egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 3 – były przeprowadzone w formie pisemnej, a od dnia ukończenia studiów wyższych, zakończenia postępowania kwalifikacyjnego albo zdania egzaminów w ramach postępowania kwalifikacyjnego nie upłynęło więcej niż 3 lata. 5. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, posiadającemu tytuł doradcy podatkowego, lub który zajmował stanowisko inspektora kontroli skarbowej, na jego wniosek, egzamin z prawa podatkowego.	
Art. 10 ust. 2	<i>Artykuł 10</i> Szkolenie praktyczne 2. Państwa Członkowskie zapewnią, by całe szkolenie przeprowadzone było u osób dających odpowiednie gwarancje w zakresie zdolności do prowadzenia szkolenia praktycznego.		Art. 4 ust. 2 pkt 5 Art. 13 ust. 6	Art. 4. 2. Do rejestru może być wpisana osoba fizyczna która: 5) odbyła: a) roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo b) trzyletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej – przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”; Art. 13. 6. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek praktykę, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 lit. a, jeżeli: 1) był zatrudniony w firmie audytorskiej lub pozostawał w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo księgowych przez co najmniej 3 lata, lub 2) zajmował stanowisko inspektora kontroli skarbowej, lub 3) posiada certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych albo świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane przez Ministra Finansów, lub 4) jest mianowanym kontrolerem Najwyższej Izby Kontroli.	
Art. 11	<i>Artykuł 11</i> Uzyskanie kwalifikacji w drodze długoterminowego doświadczenia zawodowego Państwo Członkowskie może zatwierdzić jako biegłego rewidenta osobę, która nie spełnia warunków określonych w art. 6, jeśli osoba ta potrafi wykazać, że: a) wykonywała przez 15 lat działalność zawodową, która umożliwiła jej zdobycie wystarczającego doświadczenia w	N	Art. 4 ust. 3 Art. 10 ust. 1 Art. 11 ust. 7 pkt	Art. 4. 3. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która: 1) posiada co najmniej 15 letnie doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, prawa, finansów i rewizji finansowej, podczas którego nabyła umiejętności wymagane od biegłych rewidentów; 2) spełniła warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1-4 oraz 6-8.	Zdecydowano się skorzystać z opcji zawartej w lit. a)

	dziedzinie finansów, prawa i rachunkowości oraz zdała egzamin z zakresu kompetencji zawodowych, o którym mowa w art. 7; lub b) wykonywała przez siedem lat działalność zawodową w tych dziedzinach i dodatkowo przeszła szkolenie praktyczne, o którym mowa w art.10, oraz zdała egzamin z zakresu kompetencji zawodowych, o którym mowa w art. 7.		4 lit b	Art. 10. 1. Do zadań Komisji należy: 2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta: b) spełnienia warunku, o którym mowa odpowiednio w art. 4 ust. 3 pkt 1, Art. 11. 7. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie: 4) za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w: b) wniosku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. a i lit. b, w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy,	
Art. 12	<i>Artykuł 12</i> Połączenie szkolenia praktycznego i kształcenia teoretycznego 1. Państwa Członkowskie mogą postanowić, że okresy kształcenia teoretycznego w dziedzinach, o których mowa w art. 8, zalicza się na poczet okresów wykonywania działalności zawodowej, o której mowa w art. 11, pod warunkiem że takie kształcenie jest potwierdzone egzaminem uznawanym przez dane państwo. Kształcenie takie trwa co najmniej jeden rok i nie może spowodować skrócenia okresu wykonywania działalności zawodowej o więcej niż cztery lata. 2. Okres wykonywania działalności zawodowej oraz szkolenia praktycznego nie może być krótszy od kursu kształcenia teoretycznego łącznie ze szkoleniem praktycznym, wymaganego w art. 10.	N			
Art. 15 ust. 2-4	<i>Artykuł 15</i> Rejestr publiczny 2. Państwa Członkowskie zapewniają, że każdy biegły rewident i każda firma audytorska są identyfikowani w rejestrze publicznym pod indywidualnym numerem. Rejestrowane informacje są gromadzone w rejestrze w formie elektronicznej i są publicznie dostępne w wersji elektronicznej. 3. Rejestr publiczny zawiera ponadto nazwę i adres właściwych władz odpowiedzialnych za zatwierdzanie, o którym mowa w art. 3, za zapewnienie jakości, o którym mowa w art. 29, za dochodzenia i sankcje wobec biegłych	T	Art. 15 ust. 1, 2 pkt 1, 9, 10 Art. 52 ust. 1, 2 pkt 1, 8	Art. 15. 1. 1. Rejestr prowadzi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. 2. Rejestr zawiera nazwę i adres organów odpowiedzialnych odpowiednio za: nadzór publiczny, wpis, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje: 1) numer wpisu do rejestru; 9. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje legitymację biegłego rewidenta zawierającą imię i nazwisko biegłego rewidenta oraz numer legitymacji będący jednocześnie numerem wpisu biegłego rewidenta do rejestru. 10. Rejestr jest prowadzony w postaci elektronicznej i jest dostępny na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Dane dotyczące obywatelstwa oraz adresu biegłego rewidenta nie	

	rewidentów i firm audytorskich, o których mowa w art. 30, oraz za nadzór publiczny, o którym mowa w art. 32. 4. Państwa Członkowskie zapewniają funkcjonowanie rejestru publicznego w pełnym zakresie nie później niż dnia 29 czerwca 2009 r.			podlegają publikacji. Art. 52. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi listę firm audytorskich, zwaną dalej „listą”. 2. Lista zawiera nazwę i adres właściwych organów odpowiedzialnych odpowiednio za nadzór publiczny, wpis na listę firm audytorskich, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje następujące dane: 1) numer wpisu na listę; 8. Lista jest prowadzona w postaci elektronicznej i jest dostępna na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.	
Art. 16	<i>Artykuł 16</i> Rejestracja biegłych rewidentów 1. W odniesieniu do biegłych rewidentów rejestr publiczny zawiera co najmniej następujące informacje: a) imię i nazwisko, adres i numer rejestracji; b) jeśli ma to zastosowanie, nazwę, adres, adres strony internetowej i numer rejestracji firm(-y) audytorskiej(-ich), przez którą(-e) biegły rewident jest zatrudniany lub z którą(-ymi) jest związany jako wspólnik bądź w inny sposób; c) każdą inną rejestrację(-cje) jako biegłego rewidenta przez właściwe władze innych Państw Członkowskich i jako biegłego rewidenta przez państwa trzecie, w tym nazwę(-y) władzy(władz) rejestrującej(-ych) oraz, jeśli ma to zastosowanie, numer(-y) rejestracji. 2. Biegli rewidentzi z państwa trzeciego, zarejestrowani zgodnie z art. 45 są wskazani w rejestrze wyraźnie jako tacy, a nie jako biegli rewidentzi.	T	Art. 15 ust. 2 Art. 196 ust. 2 Art. 197 ust. 2	Art. 15. 2. Rejestr zawiera nazwę i adres organów odpowiedzialnych odpowiednio za: nadzór publiczny, wpis, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje: 1) numer wpisu do rejestru; 2) imię i nazwisko oraz adres biegłego rewidenta; 3) obywatelstwo biegłego rewidenta; 4) formę wykonywania przez biegłego rewidenta zawodu lub informację o niewykonywaniu tego zawodu; 5) nazwę, adres strony internetowej i adres firmy audytorskiej zatrudniającej biegłego rewidenta lub w której jest wspólnikiem, lub z którą jest powiązany w inny sposób; 6) informację o uzyskaniu uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej lub państwie trzecim, w tym numer w rejestrze nadany biegłemu rewidentowi przez organ rejestrujący innego państwa Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, jeżeli został nadany oraz nazwę tego organu. Art. 196. 2. 2. Lista, o której mowa w ust. 1, zawiera adres Komisji Nadzoru Audytowego oraz obejmuje następujące dane: 1) numer wpisu na listę; 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego; 3) formę organizacyjno prawną; 4) nazwiska i imiona właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych; 5) adresy właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych; 6) nazwiska i imiona biegłych rewidentów zatrudnionych w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób, którzy zamierzają przeprowadzać lub przeprowadzają badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie	

				trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej oraz numery w rejestrach nadane tym biegłym rewidentom przez organy rejestrujące państw trzecich albo innych państw Unii Europejskiej oraz nazwy tych organów; 7) adresy oddziałów jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego; 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz firm powiązanych z jednostką audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne; 9) adres strony internetowej jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego; 10) numer w rejestrze nadany jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego przez organ rejestrujący państwa trzeciego albo innego państwa Unii Europejskiej oraz nazwę tego organu; 11) nazwę jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz której jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego. Art. 197. 2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego prowadząca działalność jako biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek podlega wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 5.	
Art. 17 ust. 1 lit. a-i, ust. 2	<i>Artykuł 17</i> Rejestracja firm audytorskich 1. W odniesieniu do firm audytorskich rejestr publiczny zawiera przynajmniej następujące informacje: a) nazwę, adres i numer rejestracji; b) formę prawną; c) informacje kontaktowe, główną osobę do kontaktów oraz, gdzie ma to zastosowanie, adres strony internetowej; d) adres każdego biura w danym Państwie Członkowskim; e) nazwiska i numery rejestracji wszystkich biegłych rewidentów zatrudnianych przez firmę audytorską lub związanych z nią w charakterze wspólnika lub w inny sposób;	T	Art. 52 ust. 2 Art. 196 Art. 197 ust. 2	Art. 52. 2. Lista zawiera nazwę i adres właściwych organów odpowiedzialnych odpowiednio za nadzór publiczny, wpis na listę firm audytorskich, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje następujące dane: 1) numer wpisu na listę; 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby firmy audytorskiej; 3) formę organizacyjno prawną firmy audytorskiej; 4) nazwiska i imiona lub nazwy właścicieli, wspólników (w tym komplementariuszy), udziałowców (akcjonariuszy), członków zarządu oraz członków organów nadzorczych; 5) adresy właścicieli, wspólników (w tym komplementariuszy), udziałowców (akcjonariuszy), członków zarządu oraz członków organów nadzorczych;	

	f) nazwiska i adresy służbowe wszystkich właścicieli i udziałowców; g) nazwiska i adresy służbowe wszystkich członków organu administracyjnego bądź zarządzającego; h) jeśli ma to zastosowanie, członkostwo w sieci oraz wykaz nazwisk i adresów firm członkowskich oraz podmiotów powiązanych lub wskazanie miejsca, gdzie takie informacje są publicznie dostępne; i) wszystkie inne rejestracje jako firma audytorska przez właściwe władze innych Państw Członkowskich oraz jako jednostka audytorska przez państwa trzecie, w tym nazwę(-y) organu(-ów) rejestrującego(-ych) oraz, jeśli ma to zastosowanie, numer(-y) rejestracji; 2. Jednostki audytorskie z państwa trzeciego, zarejestrowane zgodnie z art. 45, są wskazane w rejestrze wyraźnie jako takie, a nie jako firmy audytorskie.		6) nazwiska, imiona i numery w rejestrze wszystkich biegłych rewidentów zatrudnionych w firmie audytorskiej lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób; 7) adresy oddziałów firmy audytorskiej; 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz podmiotów powiązanych z firmą audytorską lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne; 9) adres strony internetowej firmy audytorskiej; 10) numer w rejestrze nadany firmie audytorskiej przez organ rejestrujący innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego oraz nazwę tego organu; 11) informację czy firma audytorska została zarejestrowana w innym państwie członkowskim w celu umożliwienia przeprowadzania unijnych badań ustawowych, wymaganych w państwie członkowskim dokonującym rejestracji; 12) dane kontaktowe obejmujące numer telefonu i adres poczty elektronicznej, imię i nazwisko osoby wyznaczonej do kontaktów; 13) informację czy firma audytorska została wpisana w trybie art. 55. Art. 196. 1. Komisja Nadzoru Audytowego prowadzi listę jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich. 2. Lista, o której mowa w ust. 1, zawiera adres Komisji Nadzoru Audytowego oraz obejmuje następujące dane: 1) numer wpisu na listę; 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego; 3) formę organizacyjno-prawną; 4) nazwiska i imiona właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych; 5) adresy właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych; 6) nazwiska i imiona biegłych rewidentów zatrudnionych w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób, którzy zamierzają przeprowadzać lub przeprowadzają badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej oraz numery w rejestrach nadane tym biegłym rewidentom przez organy rejestrujące państw trzecich albo innych państw Unii Europejskiej oraz nazwy tych organów; 7) adresy oddziałów jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego;	
--	---	--	---	--

				8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz firm powiązanych z jednostką audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne; 9) adres strony internetowej jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego; 10) numer w rejestrze nadany jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego przez organ rejestrujący państwa trzeciego albo innego państwa Unii Europejskiej oraz nazwę tego organu; 11) nazwę jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz której jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego. 3. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego ma obowiązek pisemnego zgłaszania Komisji Nadzoru Audytowego zmiany danych podlegających wpisowi na listę w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia. 4. Lista, o której mowa w ust. 1, podlega publikacji na stronie internetowej Komisji Nadzoru Audytowego. Art. 197. 2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego prowadząca działalność jako biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek podlega wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 5.	
Art. 18	<i>Artykuł 18</i> Aktualizacja informacji w rejestrze Państwa Członkowskie zapewniają, aby biegli rewidenty i firmy audytorskie bez zbędnej zwłoki zgłaszali/zgłaszały właściwym władzom odpowiedzialnym za rejestr publiczny wszelkie zmiany dotyczące informacji zawartych w rejestrze publicznym. Po otrzymaniu zgłoszenia rejestr publiczny jest aktualizowany bez zbędnej zwłoki.	T	Art. 15 ust. 8 Art. 52 ust. 3	Art. 15. 8. Biegły rewident ma obowiązek zgłaszania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów zmiany danych podlegających wpisowi do rejestru w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia. Art. 52. 3. Do zgłaszania zmian danych podlegających wpisowi na listę przepis art. 15 ust. 8 stosuje się odpowiednio.	
Art. 19	<i>Artykuł 19</i> Odpowiedzialność za informacje zawarte w rejestrze Informacje przekazane odpowiednim właściwym władzom zgodnie z art. 16, 17 i 18 podpisane są przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską. W przypadku gdy właściwa władza przewiduje udostępnianie tych informacji drogą elektroniczną, można to zrobić na przykład przy	T	Art. 15 ust. 3 Art. 52 ust. 4,5	Art. 15. 3. Wpisu do rejestru dokonuje się na wniosek osoby, o której mowa w art. 4 ust. 2 5. Do wniosku należy dołączyć dowód uiszczenia opłaty za wpis do rejestru. Art. 52. 4. Wpisu na listę dokonuje się w przypadku spełnienia przez firmę audytorską następujących warunków: 1) złożeniu wniosku zawierającego udokumentowane dane, o których mowa w ust. 2 pkt 2 12;	

	pomocy podpisu elektronicznego określonego w art. 2 pkt 1 dyrektywy 1999/93/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (1). (1) Dz.U. L 13 z 19.1.2000, str. 12.			2) posiadania nieposzlakowanej opinii; 3) złożenia oświadczenia o zdolności do prowadzenia działalności w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej, podpisanego przez członków zarządu, a w przypadku braku zarządu, przez właścicieli lub wspólników; 5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4 pkt 1 należy dołączyć potwierdzenie uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1.	
Art. 20	<i>Artykuł 20</i> Język 1. Informacje wpisane do rejestru publicznego są sporządzone w jednym z języków dopuszczonych przez przepisy dotyczące języka obowiązujące w danym Państwie Członkowskim. 2. Państwa Członkowskie mogą zezwolić dodatkowo, aby informacje te były wpisane do rejestru publicznego w innym języku(-ach) urzędowym(-ych) Wspólnoty. Państwa Członkowskie mogą wprowadzić wymóg uwierzytelniania tłumaczeń tych informacji. We wszystkich przypadkach dane Państwo Członkowskie zapewnia, aby w rejestrze znalazła się informacja, czy tłumaczenie jest uwierzytelnione, czy nie.	N			
Art. 21 ust. 1	<i>Artykuł 21</i> Etyka zawodowa i zawodowy sceptycyzm 1. Państwa Członkowskie zapewniają, by wszyscy biegli rewidentzi i firmy audytorskie podlegali zasadom etyki zawodowej, obejmującej co najmniej ich działanie w interesie publicznym, ich uczciwość i obiektywizm oraz ich kompetencje zawodowe i należyta staranność.	T	Art. 7 ust. 7 Art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 5 Art. 23 ust. 1 pkt 2, 3 Art. 28 ust. 2 pkt 3 lit a-d Art. 64 ust. 1	Art. 7. 7. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na udokumentowany wniosek biegłego rewidenta, może, w uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na odbycie obowiązkowego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, nie dłuższym jednak niż 2 lata od upływu wymaganego terminu. Art. 6. Biegły rewident jest obowiązany w szczególności: 1) postępować zgodnie ze złożonym ślubowaniem; 3) przestrzegać krajowych standardów wykonywania zawodu, zasad niezależności oraz zasad etyki zawodowej; 5) przestrzegać uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w zakresie, w jakim dotyczą one biegłych rewidentów. Art. 23. 1. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności: 2) ustanawianie krajowych standardów wykonywania zawodu oraz zasad etyki zawodowej; 3) wykonywanie powierzonych ustawą zadań w zakresie należytego wykonywania zawodu i przestrzegania zasad etyki zawodowej przez członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz przestrzegania przepisów, procedur	

				i standardów przez firmy audytorskie, w szczególności: a) przeprowadzanie kontroli badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, b) prowadzenie postępowań dyscyplinarnych w stosunku do biegłych rewidentów przeprowadzających badania jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, c) prowadzenie postępowań administracyjnych i nakładanie kar pieniężnych na firmy audytorskie; Art. 28. 2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności: 3) ustanawianie w formie uchwał: a) krajowych standardów wykonywania zawodu, b) krajowego standardu kontroli jakości, c) zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, d) regulacji z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 8 ust. 10, Art. 64. 1. Biegły rewident przeprowadzając badanie działa w interesie publicznym i jest zobowiązany do przestrzegania zasad etyki zawodowej, w tym w szczególności do: 1) zachowania uczciwości, obiektywizmu, zawodowego sceptycyzmu i należytej staranności; 2) posiadania odpowiednich kompetencji zawodowych; 3) zachowania tajemnicy zawodowej.	
Art. 22 ust. 3	<i>Artykuł 22</i> Niezależność i obiektywizm 3. Państwa Członkowskie zapewniają, aby biegły rewident lub firma audytorska dokumentowali w dokumentacji roboczej z badania wszystkie znaczące zagrożenia dla swej niezależności oraz zabezpieczenia, zastosowane w celu złagodzenia tych zagrożeń.	T	Art. 52 ust. 4 pkt 1 Art. 68 ust. 1 pkt 1, 2	Art. 52. 4. Firma audytorska tworzy zbiór dokumentacji badania dla każdego badania, zawierający: 1) dane, o których mowa w art. 68 lub dane, o których mowa w art. 6-8 rozporządzenia nr 537/2014; Art. 68. 1. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania jest obowiązany ocenić i udokumentować czy: 1) spełnione zostały wymogi niezależności, o której mowa w art. 64-67; 2) istnieją zagrożenia dla ich niezależności oraz zabezpieczenia zastosowane w celu ich ograniczenia;	
Art. 23 ust. 1, 4	<i>Artykuł 23</i> Poufność i tajemnica zawodowa 1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby wszystkie informacje i dokumenty, do których biegły rewident lub firma audytorska ma dostęp w trakcie przeprowadzania badania ustawowego, były chronione na podstawie odpowiednich przepisów dotyczących poufności i	T	Art. 72 ust. 1	Art. 72. 1. Biegły rewident oraz firma audytorska są obowiązani zachować w tajemnicy wszystkie informacje i dokumenty, do których mieli dostęp w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie jest ograniczony w czasie.	

	tajemnicy zawodowej. 4. Biegły rewident lub firma audytorska, która zaprzestała wykonywać określone zlecenie badania, jak również były biegły rewident lub firma audytorska nadal podlegają przepisom ust. 1 i 2 w odniesieniu do tego zlecenia badania.				
Art. 24	<i>Artykuł 24</i> Niezależność i obiektywizm biegłych rewidentów przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu firm audytorskich Państwa Członkowskie zapewniają, aby właściciele lub wspólnicy firmy audytorskiej, jak również członkowie organów administracyjnych, zarządzających i nadzorczych takiej firmy lub firmy powiązanej, nie ingerowali w przeprowadzanie badania ustawowego w jakikolwiek sposób zagrażający niezależności i obiektywizmowi biegłego rewidenta, który przeprowadza badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej.	T	Art. 69	Art. 69. Właściciel lub wspólnicy, członkowie zarządu oraz organów nadzorczych firmy audytorskiej lub podmiotu powiązanego z tą firmą audytorską nie mogą ingerować w przeprowadzanie przez biegłego rewidenta badania sprawozdania finansowego w sposób zagrażający jego niezależności i obiektywizmowi.	
Art. 25	<i>Artykuł 25</i> Wynagrodzenie za badanie Państwa Członkowskie zapewniają istnienie stosownych przepisów, które przewidują że wynagrodzenia za badania ustawowe: a) nie są uzależnione ani kształtowane przez świadczenie dodatkowych usług na rzecz badanej jednostki; b) nie mają w żadnej mierze charakteru warunkowego.	T	Art. 74	Art. 74. 1. Wynagrodzenie za przeprowadzenie badania uzyskiwane przez firmę audytorską, biegłych rewidentów oraz podwykonawców działających w ich imieniu i na ich rzecz, nie może być: 1) uzależnione od żadnych warunków, w tym od wyniku badania; 2) kształtowane lub uzależnione od świadczenia na rzecz jednostki badanej lub jednostek z nią powiązanych dodatkowych usług nie będących badaniem przez firmę audytorską lub jakikolwiek podmiot powiązany z firmą audytorską lub jakąkolwiek jednostkę należącą do sieci. 2. Wynagrodzenie za badanie odzwierciedla realną pracochłonność oraz stopień złożoności prac i wymaganych kwalifikacji.	
Art. 29 ust. 1 lit. b-g, i-j	<i>Artykuł 29</i> Systemy zapewniania jakości 1. Każde Państwo Członkowskie zapewnia, aby wszyscy biegli rewidenti i firmy audytorskie byli objęci systemem zapewniania jakości spełniającym co najmniej poniższe kryteria: b) finansowanie działania systemu zapewniania jakości jest bezpieczne i wolne od jakichkolwiek niepożądanych wpływów ze strony biegłych rewidentów lub firm audytorskich; c) system zapewniania jakości dysponuje odpowiednimi zasobami;	T	Art. 28 ust. 2 pkt 8, 11 Art. 51 Art. 33 Art. 34 Art. 35	Art. 28. 2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności: 8) określanie wysokości opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 51 ust. 1, oraz sposobu jej uiszczenia, uwzględniając koszt sprawowanego nadzoru; 11) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego planu finansowego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i sprawozdania z jego wykonania oraz zatwierdzanie rocznych planów finansowych regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; Art. 51. 1. 1. Firma audytorska jest obowiązana wносить opłatę z	

	d) osoby przeprowadzające kontrole zapewnienia jakości posiadają odpowiednie wykształcenie zawodowe i stosowne doświadczenie w zakresie badania ustawowego oraz sprawozdawczości finansowej, połączone ze szczególnym szkoleniem w zakresie przeprowadzania kontroli zapewnienia jakości; e) wybór kontrolerów realizujących konkretne zlecenia kontroli zapewnienia jakości dokonywany jest zgodnie z obiektywną procedurą opracowaną dla zapewnienia, że między kontrolerami a kontrolowanym biegłym rewidentem lub firmą audytorską nie zachodzi konflikt interesów; f) zakres kontroli zapewnienia jakości popartej odpowiednim sprawdzeniem wybranych zbiorów dokumentacji z badania obejmuje ocenę zgodności z obowiązującymi standardami rewizji finansowej i wymogami z zakresu niezależności, ocenę ilości i jakości wykorzystanych zasobów, ocenę naliczonego wynagrodzenia za badanie oraz ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej; g) kontrola zapewnienia jakości jest przedmiotem sprawozdania zawierającego główne wnioski z kontroli zapewnienia jakości; i) ogólne rezultaty funkcjonowania systemu zapewniania jakości są corocznie publikowane; j) zalecenia wynikające z przeprowadzonych kontroli zapewnienia jakości są wykonane przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską w odpowiednio krótkim czasie; Jeśli zalecenia, o których mowa w lit. j), nie zostaną wykonane, dany biegły rewident lub firma audytorska podlegają, w stosownych przypadkach, systemowi działań dyscyplinujących lub sankcjom, o których mowa w art. 30.		Art. 38 Art. 39 Art. 84 ust. 3 Art. 107 Art. 113 Art. 114 Art. 115 Art. 116	tytułu nadzoru za dany rok kalendarzowy w wysokości nie wyższej niż 1,5% rocznych przychodów za dany rok kalendarzowy z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego, jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. 2. Firma audytorska, wpisana na listę na podstawie art. 55, wnosi opłatę z tytułu nadzoru, w wysokości ustalonej na zasadach określonych w ust. 1, od przychodów z tytułu badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego przeprowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i jest przeznaczana na realizację zadań, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3. 4. W przypadku niewywiązania się przez firmę audytorską z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2 Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje uchwałę określającą wysokość opłaty. 5. W przypadku niewykonania uchwały, o której mowa w ust. 4, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może nałożyć, w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały, karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2. 6. Opłata, o której mowa w ust. 4 oraz kara, o której mowa w ust. 5 podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2016 r. poz. 599 i 868). 7. Przepisy art. 50 ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio. 8. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w ust. 4 i 5, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. 9. Od uchwał, o których mowa w ust. 4 i 5, nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. 10. Wysokość, terminy i sposób uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 1 określa Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w formie uchwały. Art. 33. 1. Krajowa Komisja Nadzoru składa się z 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Nadzoru wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. 2. Członek Krajowej Komisji Nadzoru podlega wyłączeniu z	
--	---	--	--	--	--

				rozpatrywania spraw dotyczących kontroli firmy audytorskiej, w której jest lub był partnerem, pracownikiem, członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego, członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, lub z którą był w inny sposób powiązany w okresie 3 lat poprzedzających rozpoczęcie kontroli. Art. 34. 1. Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru należy przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w zakresie: 1) badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego; 2) usług, objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe. 2. Częstotliwość kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uzależniona jest od wyników analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, jednakże kontrola przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na 6 lat. 3. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1. Roczny plan kontroli jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia. Zatwierdzony roczny plan kontroli jest publikowany na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 35. 1. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, przeprowadzają kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, zwani dalej „kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru” zatrudnieni na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej. 2. Kontrolerem Krajowej Komisji Nadzoru przeprowadzającym kontrole może być osoba, która: 1) korzysta z pełni praw publicznych; 2) posiada wykształcenie kierunkowe i doświadczenie w obszarze badań sprawozdań finansowych i w rachunkowości; 3) ma nieposzlakowaną opinię; 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 5) przeszła przeszkolenie w zakresie przeprowadzania kontroli zapewniania jakości w firmach audytorskich; 6) posiada uprawnienia biegłego rewidenta. 3. Przed przystąpieniem do kontroli kontroler Krajowej Komisji Nadzoru składa oświadczenie, że w okresie 3 lat przed dniem rozpoczęcia kontroli nie był i nie jest zatrudniony ani w inny sposób powiązany z kontrolowaną firmą audytorską oraz, że nie występuje konflikt interesu między nim a kontrolowaną firmą	
--	--	--	--	--	--

				audytorską i biegłym rewidentami działającymi w jej imieniu. 4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. 5. Zatajenie przez kontrolera Krajowej Komisji Nadzoru informacji w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania odpowiednio stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej. 6. W kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego. W takim przypadku protokół kontroli, o którym mowa w art. 114 ust. 1, sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi. 7. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru zalecenia i instrukcje dotyczące kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1. 8. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 106 ust. 3 oraz art. 107-116. 9. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2, są przeprowadzane na podstawie procedur ustalonych przez Krajową Komisję Nadzoru. Zakres tych kontroli określi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. Do kontroli tych stosuje się art. 108-116. 10. Opracowując procedury kontroli Krajowa Komisja Nadzoru bierze pod uwagę skalę i złożoność działalności kontrolowanej firmy audytorskiej. Procedury kontroli firmy audytorskiej uwzględniają obowiązywanie zasady proporcjonalności przy stosowaniu krajowych standardów badania przy badaniach ustawowych jednostek innych niż duże jednostki. 11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do kontroli, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 36 stosuje się odpowiednio przepisy: 1) działu I a) art. 32-34, b) rozdziału 2, c) rozdziałów 8-10, 2) działu II a) rozdziału 2, z wyłączeniem art. 66a, b) rozdziałów 3-4, z tym, że termin wskazany w art. 79 wynosi 3 dni, c) rozdziałów 9 i 11	
--	--	--	--	---	--

				- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016r. poz. 23 ze zm.). Art. 38. 1. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli lub kontroli doraźnej KKN nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru: 1) kieruje do firmy audytorskiej zalecenia wraz z określeniem odpowiedniego terminu umożliwiającego ich realizację; 2) może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego; 3) składa informację do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o stwierdzonych nieprawidłowościach, o których mowa w art. 175 ust. 1. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru dokonują weryfikacji realizacji zaleceń. Ustalenia dokonanej weryfikacji są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. W przypadku, gdy zalecenia nie zostały wykonane, przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3 stosuje się. 3. Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje niezwłocznie Komisji Nadzoru Audytowego informacje o wynikach kontroli, o których mowa w ust. 1, przeprowadzonych w firmach audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego oraz o skierowanych zaleceniach. Art. 39. 1. Krajowa Komisja Nadzoru określa, w formie uchwał, zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego: 1) procedurę wyboru kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru do przeprowadzania kontroli KKN i kontroli doraźnych KKN zapewniającą, że między kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru a kontrolowaną firmą audytorską nie zachodzi konflikt interesów; 2) zasady doskonalenia zawodowego kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru; 3) wzór protokołu kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru; 4) procedury przeprowadzania kontroli KKN oraz kontroli doraźnych KKN. 2. Krajowa Komisja Nadzoru sporządza roczne sprawozdanie z działalności zawierające informacje o funkcjonowaniu systemu zapewniania jakości w odniesieniu do badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, w tym informacje dotyczące wykonania planów kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 3, a także informacje na temat przeprowadzonych kontroli doraźnych KKN w zakresie niezbędnym do opracowania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 84 ust. 3.	
--	--	--	--	---	--

				3. Sprawozdanie jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie do dnia 31 marca następnego roku. Art. 84. 3. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje i publikuje na stronie internetowej, do dnia 31 maja następnego roku, roczne sprawozdanie, z uwzględnieniem informacji, o której mowa w ust. 2, obejmujące kompleksową informację o: 1) funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości, w tym: a) zbiorczą informację o ustaleniach i wnioskach z przeprowadzonych kontroli w firmach audytorskich, b) zbiorczą informację o zaleceniach wydanych w ramach przeprowadzonych kontroli oraz działaniach sprawdzających realizację tych zaleceń, c) dane liczbowe o wykorzystanych zasobach finansowych i osobowych, d) informację o skuteczności i efektywności funkcjonowania systemu zapewniania jakości; Art. 107. 1. Zakres kontroli, o których mowa w art. 101 ust. 1, obejmuje: 1) ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie kontrolowanym, w tym ocenę polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości tego podmiotu zapewniających przestrzeganie przez biegłych rewidentów i firmę audytorską: a) mających zastosowanie standardów badania i kontroli jakości, b) wymogów w zakresie etyki i niezależności określonych ustawą, zasadami etyki zawodowej oraz art. 4 i 5 rozporządzenia nr 537/2014, c) innych mających zastosowanie przepisów prawa i wynikających z nich obowiązków; 2) testy zgodności procedur i przegląd zbiorów dokumentacji badania rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych w celu zweryfikowania skuteczności systemu wewnętrznej kontroli jakości; 3) w związku z ustaleniami dokonanymi na podstawie pkt 1 i 2 – ocenę zawartości przynajmniej ostatniego sporządzonego, rocznego sprawozdania z przejrzystości zamieszczonego na stronie internetowej podmiotu kontrolowanego; 4) ocenę zgodności wybranej do kontroli dokumentacji badania z obowiązującymi przepisami prawa, wymogami standardów badania, kontroli jakości oraz wymaganiami z zakresu etyki i niezależności; 5) ocenę ilości i jakości wykorzystanych zasobów	
--	--	--	--	--	--

				osobowych, rzeczowych i finansowych do przeprowadzenia badania, w tym ocenę przestrzegania wymagań w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, o którym mowa w art. 6 pkt 2, na podstawie analizy wybranej dokumentacji badania oraz odpowiednich polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości podmiotu kontrolowanego w tym zakresie; 6) ocenę zgodności z przepisami prawa wynagrodzenia za badanie oraz inne usługi, naliczonego i wypłaconego kluczowemu biegłemu rewidentowi, członkom zespołu wykonującego zlecenie oraz podmiotowi kontrolowanemu lub innemu podmiotowi, z którego usług w trakcie badania korzystał kluczowy biegły rewident lub podmiot kontrolowany, na podstawie analizy wybranej dokumentacji badania i odpowiednich polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości podmiotu kontrolowanego w tym zakresie; 7) ocenę zgodności działalności podmiotu kontrolowanego z przepisami ustawy i rozporządzenia nr 537/2014. 2. Zbiory dokumentacji badania, podlegające sprawdzeniu podczas kontroli, wybiera się na podstawie analizy ryzyka nieprawidłowego przeprowadzenia badania ustawowego. 3. Podczas kontroli sprawdzeniu może podlegać również dokumentacja z wykonania usług innych niż badanie ustawowe w celu zweryfikowania wpływu tych usług na jakość badania ustawowego. 4. Podczas kontroli osoba kontrolująca dokonuje przeglądu metodyki wykorzystywanej do przeprowadzania badań ustawowych przez firmę audytorską. Art. 113. 1. Kontrola zostaje zakończona z dniem doręczenia podmiotowi kontrolowanemu zawiadomienia o jej zakończeniu. 2. Protokół kontroli osoba kontrolująca sporządza w terminie 30 dni roboczych od dnia zakończenia kontroli. 3. Protokół kontroli zawiera w szczególności: 1) nazwę i adres podmiotu kontrolowanego; 2) wskazanie jednostek organizacyjnych podmiotu kontrolowanego objętych kontrolą; 3) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób kontrolujących; 4) datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz wzmianki o jego zmianach; 5) określenie przedmiotowego zakresu kontroli; 6) określenie dnia rozpoczęcia i zakończenia kontroli; 7) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w trakcie przeprowadzania kontroli; 8) opis wykonanych czynności kontrolnych oraz ustaleń	
--	--	--	--	---	--

				faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz ich zakres, w tym opis ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie sprawozdania z przejrzystości; 9) opis załączników, z podaniem nazwy każdego załącznika; 10) pouczenie podmiotu kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu; 11) określenie miejsca i dnia sporządzenia protokołu kontroli. 4. Protokół kontroli podpisują osoby kontrolujące. Art. 114. 1. Protokół kontroli sporządza się w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden doręcza się podmiotowi kontrolowanemu. 2. Po doręczeniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków. 3. Oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje osoba kontrolująca, parafując sprostowania. Komisja Nadzoru Audytowego o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie podmiot kontrolowany. Art. 115. 1. W terminie 14 dni roboczych od dnia doręczenia protokołu kontroli podmiot kontrolowany może zgłosić Komisji Nadzoru Audytowego pisemne, umotywowane zastrzeżenia do treści protokołu. 2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje podmiot kontrolowany w terminie 14 dni roboczych od dnia ich otrzymania. 3. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń w terminie wskazanym w ust. 1 przyjmuje się, że podmiot kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli. Art. 116. Komisja Nadzoru Audytowego kieruje do podmiotu kontrolowanego raport z kontroli zawierający główne ustalenia i wnioski z kontroli, w tym zalecenia, o których mowa w art. 117 ust. 1 pkt 1, a także informacje o planowanych działaniach pokontrolnych, o których mowa w art. 117 ust. 1 pkt 2 lub 3. <i>Zapis art. 34 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 9 w zakresie zadań KKN stanowi nadregulację w stosunku do wymogów dyrektywy, gdyż dyrektywa odnosi się jedynie do badań ustawowych.</i>	
Art. 32 ust. 2	<i>Artykuł 32</i> Zasady nadzoru publicznego 2. Publicznym nadzorem są objęci wszyscy biegli rewidenci i firmy audytorskie.	T	Art. 23 pkt 3 Art. 82 ust. 1	Art. 23. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności: 3) wykonywanie powierzonych ustawą zadań w zakresie należytego wykonywania zawodu i przestrzegania zasad etyki zawodowej przez członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz przestrzegania przepisów, procedur i	

				standardów przez firmy audytorskie, w szczególności: a) przeprowadzanie kontroli badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, b) prowadzenie postępowań dyscyplinarnych w stosunku do biegłych rewidentów przeprowadzających badania jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, c) prowadzenie postępowań administracyjnych i nakładanie kar pieniężnych na firmy audytorskie; Art. 82. 1. Komisja Nadzoru Audytowego sprawuje nadzór publiczny nad: 1) wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta; 2) działalnością firm audytorskich; 3) działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 4) działalnością firm audytorskich zatwierdzonych w innym państwie Unii Europejskiej i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 55, w zakresie przewidzianym ustawą; 5) działalnością jednostek audytorskich pochodzących z państwa trzeciego i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 197 ust. 1, w zakresie przewidzianym ustawą.	
Art. 33	<i>Artykuł 33</i> Współpraca na szczeblu wspólnotowym pomiędzy systemami nadzoru publicznego Państwa Członkowskie zapewnią, aby rozwiązania regulacyjne w zakresie systemów nadzoru publicznego zezwalały na skuteczną współpracę na szczeblu Wspólnoty w odniesieniu do działań nadzorczych Państw Członkowskich. W tym zakresie każde Państwo Członkowskie musi wyznaczyć jeden podmiot jako szczególnie odpowiedzialny za zapewnienie współpracy.	T	Art. 84 ust. 1 pkt 12	Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 12) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w tym w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich, a także z Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego, zwanego dalej „KEONA”;	
Art. 34 ust. 1	<i>Artykuł 34</i> Wzajemne uznawanie rozwiązań regulacyjnych pomiędzy Państwami Członkowskimi 1. Rozwiązania regulacyjne Państw Członkowskich respektują zasadę regulacji i nadzoru państwa pochodzenia, tj. Państwa Członkowskiego, w którym biegły rewident lub firma audytorska zostali zatwierdzeni, a badana jednostka ma swoją siedzibę.	N			
Art. 36 ust. 2, 4 akapit	<i>Artykuł 36</i> Tajemnica zawodowa i współpraca regulacyjna pomiędzy Państwami Członkowskimi 2. Obowiązek tajemnicy zawodowej odnosi się do	T	Art. 89 Art. 192	Art. 89. 1. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, pracownicy obsługujący te organy, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, eksperci, o których mowa w art. 86 ust. 4, i	

I-II, III lit. a, ust. 5, 6 akapit I-III, IV lit. b-c	wszystkich osób zatrudnionych lub które były zatrudnione przez właściwe władze. Informacje objęte zakresem tajemnicy zawodowej nie mogą być ujawniane żadnej innej osobie ani władzy, chyba że wymagają tego przepisy ustawowe, wykonawcze bądź administracyjne Państwa Członkowskiego. 4. Właściwe władze na żądanie i bez zbędnej zwłoki dostarczają wszelkich informacji potrzebnych dla celu, o którym mowa w ust. 1. Gdy to konieczne, właściwe władze otrzymujące jakiegokolwiek takie żądanie bez nieuzasadnionej zwłoki podejmują niezbędne środki w celu zebrania żądanych informacji. Dostarczone w tym trybie informacje objęte są obowiązkiem tajemnicy zawodowej, któremu podlegają osoby zatrudnione lub wcześniej zatrudniane przez właściwe władze, które informacje te otrzymały. Jeżeli właściwa władza, do której zwrócono się o informacje, nie jest w stanie ich dostarczyć bez nieuzasadnionej zwłoki, powiadamia o przyczynach niniejszego właściwą władzę żądającą informacji. Właściwe władze mogą odmówić udzielenia żądanych informacji, jeżeli: a) udzielenie informacji mogłoby mieć szkodliwy wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny państwa, do którego zwrócono się z żądaniem lub naruszać krajowe reguły bezpieczeństwa; lub 5. W przypadku gdy właściwa władza wywnioskuje, że na terytorium innego Państwa Członkowskiego są lub były prowadzone działania niezgodne z przepisami niniejszej dyrektywy, powiadamia o tym wniosku właściwą władzę tego drugiego Państwa Członkowskiego w możliwie szczegółowy sposób. Właściwa władza tego drugiego Państwa Członkowskiego podejmuje wówczas stosowne działania. Informuje powiadamiającą właściwą władzę o wyniku swoich działań oraz, w miarę możliwości, o istotnych kwestiach, które pojawią się w międzyczasie. 6. Właściwa władza jednego Państwa Członkowskiego może również zażądać przeprowadzenia dochodzenia przez właściwą władzę innego Państwa Członkowskiego na terytorium tego drugiego państwa. Może również zażądać, by niektórzy jej pracownicy mogli		Art. 193 Art. 194	inne osoby, które współpracowały z Komisją Nadzoru Audytowego i urzędem ją obsługującym w zakresie spraw związanych z badaniem sprawozdań finansowych i działalnością firm audytorskich oraz wykonywaniem zadań nadzoru publicznego, są obowiązani do zachowania tajemnicy. 2. Tajemnicę stanowią wszystkie uzyskane lub wytworzone w związku ze sprawowaniem nadzoru informacje lub dokumenty, których udzielenie, ujawnienie lub potwierdzenie mogłoby naruszyć chroniony prawem interes podmiotów lub osób, których te informacje lub dokumenty bezpośrednio lub pośrednio dotyczą, lub utrudnić sprawowanie nadzoru publicznego, jak również informacje lub dokumenty chronione na podstawie odrębnych przepisów lub ustaw. 3. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą dokonywać wzajemnej wymiany informacji lub dokumentów, w tym chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji celów nadzoru publicznego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Audytowego. 4. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą udostępniać informacje lub dokumenty uzyskane w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji Nadzoru Audytowego, w tym chronione na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom podmiotów, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1 4, w zakresie niezbędnym dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami Komisji Nadzoru Audytowego. 5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1: 1) przekazywanie informacji lub dokumentów przez organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów Komisji Nadzoru Audytowego lub przez Komisję Nadzoru Audytowego organom Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w celu realizacji ustawowo określonych zadań; 2) przekazywanie przez Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów informacji lub dokumentów w celu realizacji ustawowo określonych zadań: a) Ministrowi Finansów, b) Komisji Nadzoru Finansowego, c) Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów; 3) przekazywanie informacji lub dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub odrębnych przepisach; 4) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. 6. Do zachowania tajemnicy zobowiązane są również osoby, które weszły w posiadanie informacji lub dokumentów objętych tą tajemnicą, w związku z przekazaniem informacji lub	
---	--	--	---	---	--

	towarzyszyć pracownikom właściwej władzy tego innego Państwa Członkowskiego podczas prowadzenia dochodzenia. Dochodzenie takie pozostaje pod pełną kontrolą Państwa Członkowskiego, na którego terytorium jest przeprowadzane. Właściwe władze mogą odmówić podjęcia działań na żądanie przeprowadzenia dochodzenia przewidzianego w akapicie pierwszym lub na żądanie, by ich pracownikom towarzyszyli pracownicy właściwej władzy innego Państwa Członkowskiego, przewidzianego w ust. 2, jeżeli: b) przed organami danego Państwa Członkowskiego, do którego skierowano żądanie, wszczęto już postępowanie sądowe w odniesieniu do tych samych działań i przeciwko tym samym osobom; lub c) właściwe władze Państwa Członkowskiego, do którego skierowano żądanie, wydały prawomocne orzeczenie w sprawie tych samych osób w związku z tymi samymi działaniami.		dokumentów w przypadkach o których mowa w ust. 3 5. 7. Obowiązek zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1, nie jest ograniczony w czasie. 8. Art. 72 ust. 3 pkt 3 stosuje się odpowiednio. Art. 192. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, Krajowa Komisja Nadzoru, Komisja Nadzoru Finansowego, współpracują z właściwymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej, KEONA oraz Europejskimi Urzędami Nadzoru w celu wykonywania ich odpowiednich obowiązków i zadań wynikających z ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014. 2. W związku z realizacją celu, o którym mowa w ust. 1, w szczególności w związku z prowadzonymi przez Krajową Komisję Nadzoru i Komisję Nadzoru Audytowego kontrolami doraźnymi dotyczącymi przeprowadzania badań ustawowych, odpowiednio Komisja Nadzoru Audytowego lub Krajowa Komisja Nadzoru lub Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Finansowego mogą udzielać informacji i przekazywać dokumenty, w tym objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy. 3. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 2, są przekazywane w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. O przyczynach niezachowania tego terminu odpowiednio Komisja Nadzoru Audytowego lub Krajowa Komisja Nadzoru lub Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Finansowego powiadamia wnioskodawcę. 4. Komisja Nadzoru Audytowego, Krajowa Komisja Nadzoru, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Finansowego może odmówić udzielenia informacji lub przekazania dokumentów w następujących przypadkach: 1) udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów mogłoby mieć szkodliwy wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Rzeczypospolitej Polskiej lub naruszać przepisy w zakresie bezpieczeństwa; 2) przeciwko osobie lub podmiotowi, których dotyczy wniosek o udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów, toczy się postępowanie sądowe w tej samej sprawie przed organami Rzeczypospolitej Polskiej; 3) wydania prawomocnego orzeczenia przez organ Rzeczypospolitej Polskiej w tej samej sprawie przeciwko osobie podmiotowi, których dotyczy wniosek o udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów. 5. Odmowa udzielenia informacji, o której mowa w ust. 2, następuje w formie pisemnej. 6. Informacje i dokumenty otrzymane przez Komisję Nadzoru Audytowego, Krajowa Komisja Nadzoru, Krajowa Rada	
--	---	--	--	--

				Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Finansowego w ramach realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy w przypadku określonym w art. 89 lub w przypadku gdy strona przekazująca wskaże na potrzebę zachowania tajemnicy. 7. Komisja Nadzoru Audytowego może kierować do właściwych organów nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej wnioski o udostępnienie dokumentacji z badania, dotyczącej badań sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, której jednostka dominująca ma siedzibę w Polsce, w sytuacji, gdy badania takie zostały przeprowadzone na potrzeby badania takiej grupy kapitałowej przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie zatwierdzone w państwach Unii Europejskiej. 8. Biegły rewident lub firma audytorska są obowiązani doręczyć Komisji Nadzoru Audytowego, na jej żądanie, informacje, dokumentację badania i inne dokumenty w związku z realizacją celu, o którym mowa w ust. 1. 9. Biegły rewident lub firma audytorska nie mogą bezpośrednio przekazywać informacji, dokumentacji badania lub innych dokumentów organowi nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej oraz Europejskim Urzędowi Nadzoru. Art. 193. 1. W ramach realizacji celu, o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2, Komisja Nadzoru Audytowego może kierować wnioski o podjęcie przez organy nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej stosownych działań, w tym działań o charakterze dochodzeniowym. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może skierować wniosek do organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, aby jej upoważnieni przedstawiciele mogli uczestniczyć w działaniach o charakterze dochodzeniowym. Przepis art. 89 stosuje się odpowiednio. Art. 194. 1. Realizując wniosek organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej, Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć stosowne działania, w tym działania o charakterze dochodzeniowym. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego może wyrazić zgodę, aby upoważnieni przedstawiciele organu nadzoru publicznego z państwa Unii Europejskiej uczestniczyli w przeprowadzanych działaniach o charakterze dochodzeniowym. 3. W trakcie przeprowadzanych działań Komisja Nadzoru Audytowego może konsultować się z upoważnionymi przedstawicielami organu nadzoru publicznego z państwa Unii	
--	--	--	--	--	--

				Europejskiej i polegać na informacjach przez nich udzielonych. 4. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić realizacji wniosku, o którym mowa w ust. 1, albo wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, w przypadkach wymienionych w art. 192 ust. 4.	
Art. 37 ust. 1-2	<i>Artykuł 37</i> Wybór biegłych rewidentów lub firm audytorskich 1. Wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej dokonuje walne zgromadzenie wspólników lub członków badanej jednostki. 2. Państwa Członkowskie mogą dopuścić alternatywne systemy lub tryby wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, pod warunkiem że te systemy lub tryby zostaną opracowane dla zapewnienia niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej od członków wykonawczych organu administracyjnego bądź od organu zarządzającego badanej jednostki.	T	Art. 210 pkt 4 lit a akapit pierwszy	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047,) wprowadza się następujące zmiany: 4) w art. 66: a) ust. 4-7 otrzymują brzmienie: „4. Wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe jednostki, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Kierownik jednostki nie może dokonać takiego wyboru. Zakazane jest stosowanie jakichkolwiek klauzul umownych, które nakazywałyby organowi zatwierdzającemu sprawozdanie finansowe badanej jednostki wybór firmy audytorskiej spośród określonej kategorii lub wykazu firm audytorskich. Klauzule te są nieważne z mocy prawa.	
Art. 38 ust. 1-2	<i>Artykuł 38</i> Zwolnienie i rezygnacja biegłych rewidentów lub firm audytorskich 1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby biegli rewidentci lub firmy audytorskie mogli/mogły być odwołani/odwoływane tylko w przypadku zaistnienia zasadnych podstaw. Różnice poglądów w sprawie zwolnień i rezygnacji księgowych lub procedur badania nie stanowią zasadnej podstawy odwołania. 2. Państwa Członkowskie gwarantują, aby badana jednostka i biegły rewident bądź firma audytorska informowały władzę lub władze odpowiedzialne za nadzór publiczny o swym zwolnieniu bądź rezygnacji w okresie, na jaki zostały powołane, i udzieliły stosownego wyjaśnienia przyczyn tego zwolnienia lub rezygnacji.	T	Art. 210 pkt 4 lit a akapit czwarty	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: 4) w art. 66: a) ust. 4-7 otrzymują brzmienie: 7. Rozwiązanie umowy, o której mowa w ust. 5, jest możliwe jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy. Za uzasadnioną podstawę uznaje się w szczególności: wystąpienie zdarzeń uniemożliwiających spełnienie wymagań określonych przepisami prawa dotyczącymi przeprowadzenia badania, zasadami etyki zawodowej, niezależności lub krajowymi standardami wykonywania zawodu; niedotrzymanie warunków umowy innych niż skutkujących możliwością wyrażenia opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej lub odmowy wyrażenia opinii; przekształcenia, zmiany właścicielskie, zmiany organizacyjne uzasadniające zmianę firmy audytorskiej lub uzasadniające nieprzeprowadzenie badania. Różnice poglądów w zakresie stosowania zasad rachunkowości lub standardów badania nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania umowy. O rozwiązaniu umowy o badanie sprawozdania finansowego kierownik jednostki oraz firma audytorska informują niezwłocznie, wraz z podaniem stosownego wyjaśnienia przyczyn rozwiązania umowy, Krajową Radę Biegłych Rewidentów, a w przypadku jednostki zainteresowania publicznego określonej w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...) –	

				także Komisję Nadzoru Finansowego.	
Art. 44	<i>Artykuł 44</i> Zatwierdzanie biegłych rewidentów z państw trzecich 1. Z zastrzeżeniem wzajemności właściwe władze Państwa Członkowskiego mogą zatwierdzić biegłego rewidenta z państwa trzeciego jako biegłego rewidenta, jeśli dana osoba dostarczyła dowody, że spełnia wymogi równoważne z wymogami określonymi w art. 4 i 6–13. 2. Właściwe władze Państwa Członkowskiego, przed zatwierdzeniem biegłego rewidenta z państwa trzeciego spełniającego wymogi ust. 1, zastosują wymogi określone w art. 14.	T	Art. 4 ust. 5, 6	Art. 4. 5. Do rejestru może być wpisana, na zasadzie wzajemności, osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w państwie trzecim, jeżeli spełnia wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych zgodne z warunkami określonymi w ustawie lub równoważne oraz złoży z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzamin w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej. 6. Komisja ustala zakres egzaminu z prawa gospodarczego, o którym mowa w ust. 4 i 5, biorąc pod uwagę stwierdzone różnice między przepisami prawa gospodarczego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej istotnymi dla badania sprawozdań finansowych a kwalifikacjami nabytymi w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego przez osobę ubiegającą się o wpis do rejestru.	
Art. 45 ust. 2-4, 5 lit. b-c	<i>Artykuł 45</i> Rejestracja i nadzór nad biegłymi rewidentami i jednostkami audytorskimi z państwa trzeciego 2. Artykuły 18 i 19 stosuje się. 3. Państwa Członkowskie poddają zarejestrowanych biegłych rewidentów i jednostki audytorskie z państwa trzeciego swoim systemom nadzoru, swoim systemom zapewniania jakości i swoim systemom dochodzeń i sankcji. Państwo Członkowskie może zwolnić zarejestrowanych biegłych rewidentów i jednostki audytorskie z państwa trzeciego z podlegania jego systemowi zapewniania jakości, jeżeli inne Państwo Członkowskie lub system zapewniania jakości państwa trzeciego, który został oceniony jako równorzędny zgodnie z art. 46, przeprowadził kontrolę jakości danego biegłego rewidenta lub danej jednostki audytorskiej z państwa trzeciego w ciągu poprzednich trzech lat. 4. Bez uszczerbku dla art. 46, sprawozdania z badania dotyczącego rocznych sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, wydane przez biegłych rewidentów lub jednostki audytorskie z państwa trzeciego niezarejestrowane w danym Państwie Członkowskim, nie mają skutków prawnych w tym Państwie Członkowskim.	T	Art. 197 ust. 1, 2, 3 Art. 199	Art. 197. 1. Wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, podlega, na swój wniosek, jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, która zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że: 1) większość członków zarządu jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego spełnia wymagania dla biegłych rewidentów równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie; 2) biegły rewident pochodzący z państwa trzeciego przeprowadzający w imieniu jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, spełnia wymagania równoważne z wymaganiami przewidzianymi dla biegłych rewidentów w ustawie; 3) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego wykonuje badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z międzynarodowymi standardami badania lub standardami równoważnymi; 4) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie, zawierające informacje, o których mowa w art. 13 rozporządzenia nr 537/2014, lub spełnia równoważne wymogi	

	5. Państwo Członkowskie może zarejestrować jednostkę audytorską z państwa trzeciego tylko wtedy, jeżeli: b) większość członków organu administracyjnego lub zarządzającego jednostki audytorskiej z państwa trzeciego spełnia wymogi równoważne z wymogami określonymi w art. 4–10; c) biegły rewident z państwa trzeciego przeprowadzający badanie w imieniu jednostki audytorskiej z państwa trzeciego spełnia wymogi równoważne z wymogami określonymi w art. 4–10;			dotyczące ujawniania informacji; 5) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego spełnia wymagania określone w art. 64 70 i art. 74 lub wymagania równoważne. 2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego prowadząca działalność jako biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek podlega wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 5. 3. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, która nie została wpisana na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych. Art. 199. 1. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, wpisana na listę w trybie art. 197 ust. 1, lub biegły rewident, o którym mowa w art. 196 ust. 2 pkt 6, podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego, w tym kontrolom, o których mowa w art. 101, kontrolom doraźnym i karom obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach przewidzianych w ustawie dla firm audytorskich lub biegłych rewidentów wykonujących badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego. 2. Komisja Nadzoru Audytowego może zwolnić jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego na czas określony z podlegania systemowi zapewnienia jakości obowiązującemu w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w ciągu ostatnich 3 lat podlegała kontroli przeprowadzonej przez właściwy organ odpowiedzialny za system zapewniania jakości innego państwa Unii Europejskiej lub właściwy organ państwa trzeciego, którego system zapewnienia jakości został uznany za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie.	
Art. 46 ust. 1, 3	<i>Artykuł 46</i> Odstępstwa w przypadku równoważności 1. Państwa Członkowskie mogą zaprzestać stosowania bądź zmodyfikować wymogi w art. 45 ust. 1 i 3 na zasadzie wzajemności jedynie wtedy, jeżeli biegli rewidentzi lub jednostki audytorskie z państwa trzeciego lub podlegają systemom nadzoru publicznego, zapewniania jakości oraz dochodzeń i sankcji w danym państwie trzecim, spełniającym wymogi równoważne wymogom art. 29, 30 i 32.	T	Art. 198 Art. 203	Art. 198. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć uchwałę o uznaniu, że: 1) system nadzoru publicznego, w tym system zapewnienia jakości i system kontroli doraźnych w państwie trzecim jest równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie; Komisja Nadzoru Audytowego informuje o tym Komisję Europejską; 2) standardy, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 3, są równoważne z międzynarodowymi standardami badania; 3) wymagania, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5, są równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie. 2. Komisja Nadzoru Audytowego, realizując zadanie, o którym	

	3. Państwa Członkowskie powiadamiają Komisję o: a) swoich ocenach równoważności, o której mowa w ust. 2; oraz b) głównych elementach ich porozumień o współpracy z systemami nadzoru publicznego, zapewniania jakości oraz dochodzeń i sankcji w państwach trzecich na podstawie ust. 1.		mowa w ust. 1, przyjmuje ustalenia Komisji Europejskiej, a w razie braku takich ustaleń, kieruje się przy podejmowaniu decyzji ustaleniami organów nadzoru publicznego z innych państw Unii Europejskiej lub ustaleniami własnymi. Art. 203. Komisja Nadzoru Audytowego może odstąpić, na zasadzie wzajemności, od stosowania przepisów art. 197 lub art. 199, jeżeli jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego podlega w tym państwie nadzorowi publicznemu i systemowi zapewnienia jakości oraz systemowi dochodzeń i sankcji, które zostały uznane za równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie. 2. W celu realizacji ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego porozumienie. 3. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i jego istotnych postanowieniach. 4. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2, może mieć charakter wielostronny.	
Art. 47 ust 1. lit. b-e, ust. 2 lit. a, b, c, d tiret 1, ust 4, 6	<i>Artykuł 47</i> Współpraca z właściwymi władzami z państw trzecich 1. Państwa członkowskie mogą zezwolić na przekazanie właściwym organom państwa trzeciego dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich zatwierdzonych przez nie, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń związanych z danymi badaniami ustawowymi, pod warunkiem że: b) przekazanie odbywa się za pośrednictwem miejscowych właściwych władz do właściwych władz tego państwa trzeciego, na żądanie tych władz; c) właściwe władze danego państwa trzeciego spełniają wymogi, które uznano za adekwatne zgodnie z ust. 3; d) między danymi właściwymi władzami istnieją ustalenia robocze oparte o zasadę wzajemności; e) przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego jest zgodne z rozdziałem IV dyrektywy 95/46/WE. 2. Ustalenia robocze, o których mowa w ust. 1 lit. d), gwarantują, że: a) właściwe władze przedstawiają uzasadnienie dla żądania dokumentacji roboczej z badania i innych dokumentów; b) osoby obecnie lub wcześniej zatrudnione przez właściwe		Art. 204 Art. 205 pkt 1 Art. 206 Art. 207 Art. 204. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może właściwemu organowi nadzoru publicznego nad jednostkami audytorskimi pochodzącymi z państwa trzeciego, udzielić informacji lub przekazać dokumentację systemu wewnętrznej kontroli jakości, dokumentację badania i inne dokumenty będące w posiadaniu biegłych rewidentów lub firmy audytorskiej, a także dokumenty związane z kontrolami i kontrolami doraźnymi, jeżeli: 1) informacje i dokumenty dotyczą pośrednio lub bezpośrednio badania sprawozdania finansowego jednostki, która wyemitowała papiery wartościowe w tym państwie trzecim lub która wchodzi w skład grupy kapitałowej sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w tym państwie trzecim, oraz 2) między Komisją Nadzoru Audytowego a organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego zostało zawarte porozumienie, o którym mowa w art. 206 ust. 1. 2. Przekazanie informacji i dokumentów, o których mowa w ust. 1, powinno być zgodne z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych i z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. poz. 1228, z późn. zm.). 3. Biegły rewident lub firma audytorska są obowiązani doręczyć Komisji Nadzoru Audytowego, na jej żądanie, informacje, dokumentację badania i inne dokumenty w celu przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego. 4. Biegły rewident lub firma audytorska nie mogą bezpośrednio przekazywać informacji, dokumentacji badania lub innych	Nie skorzystano z opcji z ust. 4

władze państwa trzeciego, które otrzymują te informacje, są zobowiązane do zachowania tajemnicy zawodowej; c) właściwe władze państwa trzeciego mogą wykorzystywać roboczą dokumentację z badania i inne dokumenty wyłącznie do realizacji funkcji nadzoru publicznego, zapewnienia jakości i dochodzeń, które spełniają wymogi równoważne z wymogami art. 29, 30 i 32; d) na żądanie właściwych władz państwa trzeciego dotyczące roboczej dokumentacji z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, można udzielić odpowiedzi odmownej: — jeżeli przekazanie tej dokumentacji roboczej lub dokumentów wpłynęłoby negatywnie na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Wspólnoty lub Państwa Członkowskiego, do którego skierowano żądanie, 4. W wyjątkowych przypadkach oraz w drodze odstępstwa od ust. 1, Państwa Członkowskie mogą zezwolić zatwierdzonym przez siebie biegłym rewidentom i firmom audytorskim na przekazanie dokumentacji roboczej z badania i innych dokumentów bezpośrednio do właściwych władz państwa trzeciego, pod warunkiem że: a) właściwe władze tego państwa trzeciego wszczęły dochodzenie; b) przekazanie nie jest sprzeczne z obowiązkami, których muszą przestrzegać biegli rewidenti i firmy audytorskie w związku z przekazywaniem dokumentacji roboczej z badania i innych dokumentów właściwym władzom w swoim państwie; c) z właściwymi władzami danego państwa trzeciego zawarto ustalenia robocze umożliwiające właściwym władzom Państwa Członkowskiego uzyskanie na zasadach wzajemności bezpośredniego dostępu do dokumentacji roboczej z badania i innych dokumentów jednostek audytorskich z państw trzecich; d) właściwe władze państwa trzeciego przedkładające żądanie poinformują z wyprzedzeniem właściwe władze krajowe, którym podlega biegły rewident lub firma audytorska, o każdym bezpośrednio skierowanym żądaniu przekazania informacji wraz z podaniem uzasadnienia; e) przestrzegane są warunki, o których mowa w ust. 2.		dokumentów organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego. 5. Przekazanie informacji i dokumentów, o których mowa w ust. 1, upoważnionym przedstawicielom organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego może odbywać się w siedzibie firmy audytorskiej, w tym w trakcie kontroli. 6. W trakcie kontroli przeprowadzanej przez Komisję Nadzoru Audytowego, Komisja Nadzoru Audytowego może konsultować się z upoważnionymi przedstawicielami organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego i polegać na informacjach przez nich udzielonych. Art. 205. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 204, jeżeli: 1) ich przekazanie mogłoby mieć negatywny wpływ na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny Unii Europejskiej lub Rzeczypospolitej Polskiej; Art. 206. 1. W celu przekazywania informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 204, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego, który został uznany przez Komisję Europejską za adekwatny porozumienie, które przewiduje na zasadzie wzajemności, że: 1) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego jest obowiązany uzasadnić wniosek o przekazanie informacji lub dokumentów; 2) osoby obecnie lub w przeszłości zatrudnione w organie nadzoru publicznego z państwa trzeciego mające dostęp do przekazanych informacji lub dokumentów są obowiązane do zachowania tajemnicy; 3) organ nadzoru publicznego z państwa trzeciego może wykorzystać otrzymane informacje i dokumenty wyłącznie w celu realizacji powierzonych mu zadań w ramach sprawowania nadzoru publicznego, przeprowadzania kontroli w ramach systemu zapewnienia jakości lub kontroli doraźnych w danym państwie trzecim, jeśli system ten spełnia wymogi równoważne wymogom określonym w ustawie; 4) zapewniona jest ochrona interesów handlowych jednostki, której sprawozdanie finansowe podlegało badaniu, w tym jej praw własności przemysłowej i intelektualnej. 2. Komisja Nadzoru Audytowego informuje Komisję Europejską o zawartym porozumieniu i jego istotnych postanowieniach. 3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, może mieć charakter wielostronny. 4. Informacje i dokumenty otrzymane przez Komisję Nadzoru	
--	--	---	--

	6. Państwa Członkowskie poinformują Komisję o ustaleniach roboczych, o których mowa w ust. 1 i 4.			Audytowego w ramach realizacji porozumienia, o którym mowa w ust. 1, są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy w przypadku określonym w art. 89 lub w przypadku gdy strona przekazująca wskaże na potrzebę zachowania tajemnicy. Art. 207. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może, w oparciu i zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 206, kierować do odpowiednich organów nadzoru publicznego z państw trzecich wnioski o udostępnienie dodatkowej dokumentacji badania, dotyczącej badań sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych zarejestrowanych w tych państwach trzecich jednostek zależnych, wchodzących w skład grupy kapitałowej, której jednostka dominująca ma siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej lub zarejestrowanych w tych państwach trzecich jednostki dominującej i jednostek zależnych wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której papiery wartościowe jednostki dominującej zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, w sytuacji, gdy badania takie zostały przeprowadzone na potrzeby badania takich grup kapitałowych. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy wniosek dotyczy jednostek, o których mowa w art. 197 ust. 4.	
Art. 48 ust. 2a, 3	<i>Artykuł 48</i> Procedura komitetu 2a. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1–4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8. 3. Do dnia 31 grudnia 2010 r., a następnie przynajmniej co trzy lata, Komisja dokonuje przeglądu przepisów dotyczących jej uprawnień wykonawczych i przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie funkcjonowania tych uprawnień. W sprawozdaniu tym analizowana jest zwłaszcza konieczność wniesienia przez Komisję zmian do niniejszej dyrektywy w celu zapewnienia właściwego zakresu uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji. Stwierdzeniu, czy ewentualnie konieczne jest dokonanie zmian, towarzyszy szczegółowe uzasadnienie jego podstaw. W razie potrzeby do sprawozdania dołączony jest wniosek legislacyjny dotyczący zmiany przepisów, na mocy których Komisji przyznane zostały uprawnienia wykonawcze.	N		Nie dotyczy - adresatem jest Komisja Europejska	
Art. 50	<i>Artykuł 50</i> Uchylenie dyrektywy 84/253/EWG Dyrektywa 84/253/EWG traci moc z dniem 29 czerwca	N		Nie dotyczy – uchylenie przepisów dyrektywy	

	2006 r. Odesłania do uchylonej dyrektywy należy interpretować jako odesłania do niniejszej dyrektywy.				
Art. 51	<i>Artykuł 51</i> Przepisy przejściowe Biegli rewidenci lub firmy audytorskie, którzy przed wejściem w życie postanowień, o których mowa w art. 53 ust. 1, zostali zatwierdzeni zgodnie z dyrektywą 84/253/EWG przez właściwe władze Państw Członkowskich, zostają uznani za zatwierdzonych zgodnie z niniejszą dyrektywą.	N		Nie dotyczy – przepis przejściowy	
Art. 52	<i>Artykuł 52</i> Minimalna harmonizacja Państwa Członkowskie wymagające badania ustawowego mogą wprowadzić bardziej rygorystyczne wymogi, chyba że niniejsza dyrektywa przewiduje inaczej.	N		Przepis pozwalający na wprowadzenie przepisów stanowiących naddregulacje w stosunku do wymogów dyrektywy	
Art. 53	<i>Artykuł 53</i> Przeniesienie 1. Państwa Członkowskie przyjmują i publikują przed upływem 29 czerwca 2008 r. przepisy konieczne do zachowania zgodności z wymogami niniejszej dyrektywy. Informują o tym bezzwłocznie Komisję. 2. Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposoby dokonywania takiego odniesienia określają Państwa Członkowskie. 3. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej zakresem niniejszej dyrektywy.	N		Nie dotyczy – termin transpozycji	
Art. 54	<i>Artykuł 54</i> Wejście w życie Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i>.	N		Nie dotyczy – termin wejścia w życie	
Art. 55	<i>Artykuł 55</i> Adresaci Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.	N		Nie dotyczy – adresaci dyrektywy	

POZOSTAŁE PRZEPISY PROJEKTU ⁴⁾		
Jedn. red.	Treść przepisu projektu krajowego	Uzasadnienie wprowadzenia przepisu

¹⁾ w wypadku projektu usuwającego naruszenie Komisji należy wpisać nr naruszenia, zaś w wypadku wykonywania orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości (czy to w trybie prejudycjalnym czy skargowym) należy podać datę wyroku i sygnaturę sprawy

²⁾ tabelę zbieżności dla przepisów Unii Europejskiej można wygenerować przy pomocy systemu e-step (www.e-step.pl/urzednik). W wypadku konieczności dodania uzasadnienia dla przekroczenia minimum europejskiego należy dodać odpowiednią kolumnę

³⁾ w tej części należy wskazać przepisy dyrektywy, decyzji ramowej, przepisy prawa UE, których naruszenie wskazała Komisja lub których wykładni dokonał Trybunał Sprawiedliwości

⁴⁾ w tej części należy wskazać wszystkie przepisy projektu aktu prawnego, które nie zostały wymienione w pierwszej części tabeli. Ze względu na konieczność ograniczenia projektów implementujących prawo UE do przepisów wyłącznie i ściśle dostosowawczych przepisy wykraczające poza ten zakres powinny mieć charakter wyjątkowy i być opatrzone uzasadnieniem konieczności ich wprowadzenia .

(*) jeżeli do wdrożenia danego przepisu UE potrzebne jest oprócz przepisu przenoszącego treść, także wprowadzenie przepisów zapewniających stosowanie (np. przepisy proceduralne, przepisy karne itp.), w tabeli powinny znaleźć się wszystkie te przepisy wraz z oznaczeniem ich jednostek redakcyjnych

(**) w wypadku wprowadzenia przepisów, które przekraczają minimum ustanowione przepisami UE (o ile jest to dopuszczalne) konieczne jest uzasadnienie zastosowania takiej normy

TABELA ZBIEŻNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU:		Projekt ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym			
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO / WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH ¹⁾ :		Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/56/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz. U. UE L 158 z 27.5.2014, s. 196).			

PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ ²⁾					
Jedn. red.	Treść przepisu UE ³⁾	Koniec zność wdrożenia T / N	Jedn. red. (*)	Treść przepisu/ów projektu (*)	Uzasadnienie uwzględnienia w projekcie przepisów wykraczających poza minimalne wymogi prawa UE (**)
Art. 1 pkt 1	<i>Artykuł 1</i> 1) w art. 1 dodaje się akapit w brzmieniu: „Art. 29 niniejszej dyrektywy nie ma zastosowania do ustawowego badania rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, chyba że zostało to określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 (*). (*)Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego (Dz.U. L 158 z 27.5.2014, s. 77).”;	T	Art. 1	Art. 1. Ustawa określa zasady: 1) uzyskiwania uprawnień i wykonywania zawodu biegłego rewidenta; 2) organizacji samorządu zawodowego biegłych rewidentów; 3) działalności firm audytorskich, w tym ich organizacji wewnętrznej i organizacji pracy, a także ich odpowiedzialności za naruszenie przepisów prawa; 4) sprawowania nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi, samorządem zawodowym biegłych rewidentów oraz jednostkami zainteresowania publicznego; 5) wykonywania czynności rewizji finansowej, w tym w jednostkach zainteresowania publicznego; 6) tworzenia i działania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego; 7) odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów; 8) współpracy organu nadzoru publicznego z innymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej i państw trzecich, Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego oraz Europejskimi	

				Urzędami Nadzoru.	
Art.1 pkt 2 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany: a) pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1. »badanie ustawowe« oznacza badanie rocznych sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych w takim zakresie, w jakim: a) wymaga tego prawo Unii; b) wymaga tego prawo krajowe w odniesieniu do małych jednostek; c) jest ono przeprowadzane dobrowolnie na wniosek małych jednostek, które spełnia krajowe wymogi prawne równoważne wymogom określonym dla badania, o których mowa w lit. b), w przypadku gdy ustawodawstwo krajowe definiuje takie badania jako badania ustawowe;”;	T	Art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2	Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 1) badaniu ustawowym – rozumie się przez to badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej lub badanie rocznego sprawozdania finansowego, którego obowiązek przeprowadzania wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047), z innych ustaw lub z przepisów unijnych, przeprowadzane według krajowych standardów badania; 2) badaniu dobrowolnym - rozumie się przez to badanie rocznego sprawozdania finansowego przeprowadzane według standardów badania; 3) badaniu – rozumie się przez to badanie ustawowe lub badanie dobrowolne;	Nie korzystamy z opcji zawartej w lit. c
Art.1 pkt 2 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany: b) pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) »jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego« oznacza jakąkolwiek jednostkę organizacyjną, niezależnie od jej formy prawnej, która przeprowadza badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, inną niż jednostka organizacyjna zarejestrowana jako firma audytorska w dowolnym państwie członkowskim w rezultacie zatwierdzenia zgodnie z art. 3;”;	T	Art. 2 ust. 1 pkt 28	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 28) jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego – rozumie się przez to jednostkę organizacyjną, która przeprowadza badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, inną niż jednostka organizacyjna zarejestrowana jako firma audytorska w państwie Unii Europejskiej w wyniku zatwierdzenia takiej jednostki organizacyjnej w tym państwie Unii Europejskiej;	
Art. 1 pkt 2 lit. c	<i>Artykuł 1</i> 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany: c) pkt 5 otrzymuje brzmienie: „5) »biegły rewident pochodzący z państwa trzeciego« oznacza osobę fizyczną, która przeprowadza badania	T	Art. 2 ust. 1 pkt 29	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 29) biegłym rewidentem pochodzącym z państwa trzeciego – rozumie się przez to osobę fizyczną, która przeprowadza badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, inną niż osoba zarejestrowana jako biegły rewident w dowolnym państwie Unii Europejskiej po uprzednim jej zatwierdzeniu w tym państwie Unii Europejskiej;	

	rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, inną niż osoba zarejestrowana jako biegły rewident w dowolnym państwie członkowskim w rezultacie zatwierdzenia zgodnie z art. 3 i 44;”;				
Art. 1 pkt 2 lit. d	<i>Artykuł 1</i> 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany: d) pkt 10 otrzymuje brzmienie: „10) »właściwe organy« oznaczają organy wyznaczone na mocy prawa, którym powierzono regulację lub sprawowanie nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi bądź nad ich szczególnymi aspektami; odniesienie do »właściwego organu« w konkretnym artykule oznacza odniesienie do organu odpowiedzialnego za funkcje, o których mowa w tym artykule;”;	N		Nie wymaga przyjęcia stosowanej definicji w ustawie o biegłych rewidentach – definicja została umieszczona w dyrektywie jedynie dla celów rozumienia i stosowania przepisów dyrektywy, zgodnie z którymi takie właściwe organy należy wyznaczyć w przepisach krajowych.	
Art. 1 pkt 2 lit. e	<i>Artykuł 1</i> 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany: e) pkt 11 zostaje uchylony;				
Art. 1 pkt 2 lit. f	<i>Artykuł 1</i> 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany: f) pkt 13 otrzymuje brzmienie: „13) »jednostki interesu publicznego« oznaczają: a) jednostki, dla których właściwym jest prawo państwa członkowskiego, których zbywalne papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym któregośkolwiek z państw członkowskich w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 14 dyrektywy 2004/39/WE; b) instytucje kredytowe określone w art. 3 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady (**), inne niż instytucje, o których mowa w art. 2 tej dyrektywy;	T	Art. 2 ust. 1 pkt. 8 i 9	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 8) dużej jednostce - rozumie się przez to jednostkę, która na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: a) 85 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 170 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty; 9) jednostkach zainteresowania publicznego - rozumie się przez to jednostki interesu publicznego, o których mowa w rozporządzeniu nr 537/2014, obejmujące: a) mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, których sprawozdania	Skorzystano z opcji zawartej w lit. d art. 2 pkt 13 znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE i na jej podstawie włączono do definicji JZP nowe jednostki: Kasę Krajową SKOK, duże krajowe instytucje płatnicze, wybrane towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz utrzymano w definicji JZP duże SKOK-i, wybrane podmioty prowadzące działalność maklerską, duże instytucje pieniądza elektronicznego, otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne,

	c) zakłady ubezpieczeń w rozumieniu art. 2 ust. 1 dyrektywy 91/674/EWG; lub d) jednostki wyznaczone przez państwa członkowskie jako jednostki interesu publicznego, na przykład jednostki o istotnym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej przez nie działalności, ich wielkość lub liczbę zatrudnionych pracowników; (**) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).”;			finansowe objęte są obowiązkiem badania ustawowego, b) banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.³⁾), c) zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji oraz główne oddziały i oddziały zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w rozumieniu ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615), d) Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.⁴⁾), e) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, spełniające kryteria dużej jednostki, f) instytucje pieniądza elektronicznego i krajowe instytucje płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 873, z późn. zm.⁵⁾) spełniające kryteria dużej jednostki, g) otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291 i 615), h) fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.⁶⁾), i) towarzystwa funduszy inwestycyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu	powszechne towarzystwa emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte a także usunięto z definicji JZP: SKOK-i, podmioty prowadzące działalność maklerską i instytucje pieniądza elektronicznego nie spełniające definicji dużej jednostki.
--	---	--	--	---	--

				alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy, zarządzały aktywami o wartości nie mniejszej niż 10 mld złotych oraz które zarządzały funduszami posiadającymi łącznie nie mniej niż 30.000 zarejestrowanych członków, j) podmioty prowadzące działalność maklerską, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy posiadały na rachunkach klientów aktywa w wysokości nie mniejszej niż 10 mld złotych lub zarządzały aktywami w wysokości nie mniejszej niż 10 mld złotych i jednocześnie posiadały minimum 10.000 klientów, z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.⁷⁾);	
Art. 1 pkt 2 lit. g	<i>Artykuł 1</i> 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany: g) pkt 15 otrzymuje brzmienie: „15) »osoba niewykonująca zawodu« oznacza jakąkolwiek osobę fizyczną, która w trakcie swojego udziału w zarządzaniu systemem nadzoru publicznego i w okresie 3 lat bezpośrednio poprzedzających ten udział nie przeprowadzała badań ustawowych, nie posiadała praw głosu w firmie audytorskiej, nie była członkiem organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego firmy audytorskiej i nie była zatrudniona przez firmę audytorską ani w żaden inny sposób z taką firmą związana;”;	T	Art. 87 Art. 226	Art. 87. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego oraz w trakcie trwania kadencji nie mogą: 1) wykonywać czynności rewizji finansowej; 2) mieć prawa głosu w firmach audytorskich; 3) być członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej; 4) być partnerem lub pracownikiem firmy audytorskiej lub na podstawie innego stosunku prawnego wykonywać zlecenia na jego rzecz; 5) być w inny sposób bezpośredni lub pośredni powiązani z firmą audytorską; 6) wchodzić w skład organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 226. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174) wprowadza się następujące zmiany: „2) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. Do członków Komisji stosuje się art. 86	

				8 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”;	
Art. 1 pkt 2 lit. h	<i>Artykuł 1</i> 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany: h) dodaje się pkt 17–20 w brzmieniu: „17) »średnie jednostki« oznaczają jednostki, o których mowa w art. 1 ust. 1 i art. 3 ust. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE (*); 18) »małe jednostki« oznaczają jednostki, o których mowa w art. 1 ust. 1 i art. 3 ust. 2 dyrektywy 2013/34/UE; 19) »państwo członkowskie pochodzenia« oznacza państwo członkowskie, w którym biegły rewident lub firma audytorska zostali zatwierdzeni zgodnie z art. 3 ust. 1; 20) »przyjmujące państwo członkowskie« oznacza państwo członkowskie, w którym biegły rewident zatwierdzony przez swoje państwo członkowskie pochodzenia ubiega się o zatwierdzenie również zgodnie z art. 14, lub państwo członkowskie, w którym firma audytorska zatwierdzona przez swoje państwo członkowskie pochodzenia ubiega się o zarejestrowanie lub w którym jest zarejestrowana zgodnie z art. 3a. (*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).”;	T	Art. 2 ust. 1 pkt 8, 10, 30 i 31	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 8) dużej jednostce - rozumie się przez to jednostkę, która na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: a) 85 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 170 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty; 10) dużej jednostce zainteresowania publicznego – rozumie się przez to jednostkę zainteresowania publicznego spełniającą kryteria dużej jednostki; 30) państwie członkowskim pochodzenia – rozumie się przez to państwo Unii Europejskiej, w którym biegły rewident lub firma audytorska zostali zatwierdzeni; 31) przyjmującym państwie członkowskim – rozumie się przez to państwo Unii Europejskiej, w którym: a) biegły rewident zatwierdzony przez swoje państwo członkowskie pochodzenia ubiega się o zatwierdzenie, b) firma audytorska zatwierdzona przez swoje państwo członkowskie pochodzenia jest zarejestrowana lub ubiega się o zarejestrowanie;	
Art. 1 pkt 3 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 3) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany: a) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:	T	Art. 15 ust. 1 Art. 15 ust. 5 Art. 28	Art. 15. 1. Rejestr prowadzi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. Art. 15. 5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwały o wpisie do rejestru. Art. 28.2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych	

	(i) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie: „Każde państwo członkowskie wyznacza właściwy organ jako organ odpowiedzialny za zatwierdzanie biegłych rewidentów i firm audytorskich.”; (ii) akapit drugi zostaje uchylony;		ust. 2 pkt 3 lit. d-f, Art. 28 ust. 4-5 Art. 52 ust. 1 Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności: 3) podejmowanie uchwał w sprawach: d) regulacji z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 8 ust.10, e) regulaminu działania Komisji, o którym mowa w art. 11 ust. 5, f) regulacji z zakresu postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w art. 14 ust. 6; 4) podejmowanie uchwał o wpisie i skreśleniu z rejestru lub listy firm audytorskich; 5) prowadzenie rejestru i listy firm audytorskich; Art. 44. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi listę firm audytorskich, zwaną dalej „listą”.	
Art. 1 pkt 3 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 3) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany: b) w ust. 4 akapit pierwszy lit. b) otrzymuje brzmienie: „b) większość praw głosu w danej jednostce musi należeć do firm audytorskich zatwierdzonych w którymkolwiek państwie członkowskim lub do osób fizycznych spełniających przynajmniej warunki określone w art. 4 i 6–12. Państwa członkowskie mogą postanowić, by takie osoby fizyczne musiały także być zatwierdzone w innym państwie członkowskim. Do celów badania ustawowego spółdzielni, banków oszczędnościowych i podobnych jednostek, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, jednostki zależnej lub następcy prawnego spółdzielni, banku oszczędnościowego lub podobnej jednostki, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, państwa członkowskie mogą ustanowić inne szczególne przepisy dotyczące praw głosu;”;	T	Art. 42 Art. 42. Firmą audytorską może być wyłącznie jednostka, w której badania sprawozdań finansowych wykonują biegli rewident, wpisana na listę firm audytorskich i prowadząca działalność w jednej z następujących form: 1) biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek; 2) spółka cywilna, spółka jawna lub spółka partnerska, w której większość głosów posiadają biegli rewident lub firmy audytorskie, zatwierdzone co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; w spółkach, w których powołano zarząd, większość członków zarządu stanowią biegli rewident zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, co najmniej jedną z nich jest biegły rewident; 3) spółka komandytowa, w której komplementariuszami są wyłącznie biegli rewident lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; 4) spółka kapitałowa lub spółdzielnia, które spełniają następujące wymagania: a) większość członków zarządu stanowią biegli rewident zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident, b) większość głosów na walnym zgromadzeniu posiadają biegli rewident lub firmy audytorskie, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii	

				Europejskiej, c) większość członków organów nadzorczych stanowią biegli rewidentzi zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; 5) spółdzielczy związek rewizyjny, który spełnia następujące wymagania: a) zatrudnia do badania biegłych rewidentów, b) większość członków zarządu stanowią biegli rewidentzi zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż 2 osób, jedną z nich jest biegły rewident.	
Art. 1 pkt 4	<i>Artykuł 1</i> 4) dodaje się artykuł w brzmieniu: <i>„Artykuł 3a</i> Uznawanie firm audytorskich 1. W drodze odstępstwa od art. 3 ust. 1, firma audytorska zatwierdzona w którymkolwiek państwie członkowskim ma prawo wykonywać badania ustawowe w innym państwie członkowskim, pod warunkiem że kluczowy partner firmy audytorskiej, który przeprowadza badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej spełnia warunki określone w art. 3 ust. 4 lit. a) w przyjmującym państwie członkowskim. 2. Firma audytorska, która zamierza prowadzić badania ustawowe w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie pochodzenia występuje o rejestrację do właściwych organów przyjmującego państwa członkowskiego zgodnie z art. 15 i 17. 3. Właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego dokonuje rejestracji firmy audytorskiej, jeżeli jest przekonany, że dana firma audytorska została zarejestrowana przez właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia. W przypadku gdy przyjmujące państwo członkowskie zamierza oprzeć się na certyfikacie potwierdzającym rejestrację danej firmy audytorskiej w państwie członkowskim pochodzenia, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego może wymagać, aby certyfikat wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia był wydany nie wcześniej niż trzy miesiące od daty jego przedłożenia. Właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego informuje właściwy organ państwa członkowskiego	T	Art. 55 i 56	Art. 55. 1. Firma audytorska zatwierdzona w innym państwie Unii Europejskiej jest uprawniona do wykonywania badań ustawowych w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli kluczowy biegły rewident przeprowadzający takie badania jest wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 15. 2. Firma audytorska, o której mowa w ust. 1, zamierzająca wykonywać badanie ustawowe sprawozdania finansowego występuje do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z wnioskiem o wpis na listę. 3. Do wniosku o wpis na listę należy dołączyć zaświadczenie wydane przez organ zatwierdzający z państwa członkowskiego pochodzenia opatrzone datą nie wcześniejszą niż trzy miesiące przed złożeniem wniosku, potwierdzające zatwierdzenie w danym państwie Unii Europejskiej oraz potwierdzenie uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1. 4. Badanie ustawowe przeprowadzone z naruszeniem wymogów, o których mowa w ust. 1 lub 2, jest nieważne z mocy prawa. 5. W przypadku firm audytorskich wpisanych na listę w trybie ust. 1 przepisy ustawy mają zastosowanie jedynie do badań ustawowych wykonywanych w Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 56. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o wpisaniu na listę w trybie art. 55, firmy audytorskiej zatwierdzonej w innym państwie Unii Europejskiej. 2. Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, właściwemu organowi zatwierdzającemu z państwa członkowskiego pochodzenia.	

	pochodzenia o dokonaniu rejestracji firmy audytorskiej z tego państwa.”;				
Art. 1 pkt 5	<i>Artykuł 1</i> 5) art. 5 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. W przypadku cofnięcia z jakiegokolwiek powodu zatwierdzenia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia, w którym zatwierdzenie zostało cofnięte, informuje o tym fakcie i przyczynach cofnięcia odpowiedni właściwy organ w przyjmujących państwach członkowskich, w których dany biegły rewident lub dana firma audytorska również zostali zarejestrowani zgodnie z art. 3a, art. 16 ust. 1 lit. c) i art. 17 ust. 1 lit. i).”;	T	Art. 18 i 54	Art. 18. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o każdym przypadku skreślenia z rejestru biegłego rewidenta, o którym mowa w art. 15 ust. 2 pkt 6, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu, wraz z podaniem przyczyny skreślenia. 2. W przypadku biegłego rewidenta, który uzyskał uprawnienia w innym państwie Unii Europejskiej lub w państwie trzecim, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, organowi rejestrującemu państwa, w którym biegły rewident jest także zarejestrowany. 3. W przypadku, poinformowania Komisji Nadzoru Audytowego przez organ rejestrujący lub organu nadzoru z innego państwa Unii Europejskiej o skreśleniu biegłego rewidenta zatwierdzonego w Rzeczypospolitej Polskiej, z rejestru biegłych rewidentów prowadzonego w tym państwie, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje otrzymaną informację Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów. Art. 54. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów informuje Komisję Nadzoru Audytowego o każdym przypadku skreślenia z listy firmy audytorskiej, posiadającej numer w rejestrze, o którym mowa w art. 52 ust. 2 pkt 10, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały o skreśleniu wraz z podaniem przyczyny skreślenia. 2. Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację, o której mowa w ust. 1, organowi rejestrującemu państwa, w którym firma audytorska jest także zarejestrowana. 3. W przypadku, poinformowania Komisji Nadzoru Audytowego przez organ rejestrujący lub organu nadzoru z innego państwa Unii Europejskiej o skreśleniu firmy audytorskiej zatwierdzonej w Rzeczypospolitej Polskiej z listy firm audytorskich prowadzonej w tym państwie, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje otrzymaną informację Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.	
Art. 1 pkt 6	<i>Artykuł 1</i> 6) w art. 6 dodaje się ustęp w brzmieniu: „Właściwe organy, o których mowa w art. 32, współpracują ze sobą w celu osiągnięcia zbieżności wymagań	T	Art. 84 ust. 1 pkt. 12	Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 12) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w tym w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich, a także z Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego, zwanego dalej „KEONA”;	

	określonych w niniejszym artykule. Podejmując taką współpracę, te właściwe organy uwzględniają zmiany w dziedzinie badania sprawozdań finansowych i zawodzie biegłego rewidenta, w szczególności zbieżność, która już w tym zawodzie została osiągnięta. Współpracują z Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (KEONA) i właściwymi organami, o których mowa w art. 20 rozporządzenia (UE) nr 537/2014, w zakresie, w jakim zbieżność ta dotyczy ustawowego badania jednostek interesu publicznego.”;				
Art. 1 pkt 7 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 7) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany: a) ust. 1 lit. i) otrzymuje brzmienie: „i) międzynarodowe standardy badania, o których mowa w art. 26;”;	T	Art. 12 ust. 1 pkt 8, Art. 2 ust. 1 pkt 22-24	Art. 12. 1. Egzaminy z wiedzy teoretycznej składają się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych obejmujących 10 tematów egzaminacyjnych z zakresu: 8) krajowych standardów wykonywania zawodu; Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 22) krajowych standardach badania – rozumie się przez to: a) międzynarodowe standardy badania przyjęte do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej, b) standardy badania w zakresie nieuregulowanym standardami, o których mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego w zakresie, w jakim odnoszą się one do badań sprawozdań finansowych; 23) krajowych standardach wykonywania zawodu – rozumie się przez to krajowe standardy badania, krajowe standardy przeglądu, krajowe standardy usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowe standardy usług pokrewnych; 24) krajowym standardzie kontroli jakości – rozumie się przez to: a) międzynarodowe standardy kontroli jakości przyjęte do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej, b) zasady wewnętrznej kontroli jakości w zakresie nieuregulowanym standardami, o których mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego;	
Art. 1 pkt 7 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 7) w art. 8 wprowadza się następujące zmiany: b) ust. 3 zostaje uchylony;	N			

Art. 1 pkt 8	<i>Artykuł 1</i> 8) art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. W celu zapewnienia możliwości zastosowania wiedzy teoretycznej w praktyce, sprawdzenie której wchodzi w zakres egzaminu, praktykant ukończy co najmniej trzyletnie szkolenie praktyczne, między innymi w zakresie badania rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych lub podobnych sprawozdań finansowych. Co najmniej dwie trzecie takiego szkolenia praktycznego odbywa się u biegłego rewidenta lub w firmie audytorskiej zatwierdzonych w którymkolwiek państwie członkowskim.”;	T	Art. 4 ust. 2 pkt 5 Art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. b i lit. c Art.11 ust. 7 pkt 5 Art. 13 ust. 6 pkt 1-4 Art. 14 ust. 5 pkt 6 i 9 Art. 14 ust. 6 pkt 8 i 9	Art. 4. 2. Do rejestru biegłych rewidentów, zwanego dalej „rejestrem”, może być wpisana osoba fizyczna która: 5) odbyła: a) roczną praktykę w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej albo b) trzyletnią aplikację w firmie audytorskiej zarejestrowanej w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej – przy czym spełnienie tych warunków zostało stwierdzone przez Komisję Egzaminacyjną, zwaną dalej „Komisją”; Art. 10. 1. Do zadań Komisji należy: 2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta: b) spełnienia warunku, o którym mowa odpowiednio w art. 4 ust. 2 pkt 5 albo ust. 3 pkt 1, c) zaliczenia praktyki, o którym mowa w art. 13 ust. 6; Art. 11. 7. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie: 5) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia: a) aplikacji, b) praktyki albo wniosku o zaliczenie praktyki w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; Art. 13. 6. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek praktykę, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 lit. a, jeżeli: 1) był zatrudniony w firmie audytorskiej lub pozostawał w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo księgowych przez co najmniej 3 lata, lub 2) zajmował stanowisko inspektora kontroli skarbowej, lub 3) posiada certyfikat księgowy uprawniający do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych albo świadectwo kwalifikacyjne uprawniające do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, wydane przez Ministra Finansów, lub 4) jest mianowanym kontrolerem Najwyższej Izby Kontroli. Art. 14. 5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:	
----------------------------	---	----------	---	--	--

				6) cel, sposób, przebieg oraz tryb stwierdzania odbywania praktyki i aplikacji, 9) tryb stwierdzania spełniania warunków, o których mowa w art. 13 ust. 6 – uwzględniając potrzebę obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów na biegłych rewidentów, prawidłowy przebieg egzaminów oraz konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Komisji. Art. 14. 6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego: 8) program praktyki i aplikacji; 9) zasady dokumentowania praktyki i aplikacji oraz spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1;	
Art. 1 pkt 9	<i>Artykuł 1</i> 9) art. 13 otrzymuje brzmienie: <i>„Artykuł 13</i> Ustawiczne kształcenie Państwa członkowskie zapewniają, aby biegli rewidentzi byli zobowiązani do udziału w odpowiednich programach kształcenia ustawicznego w celu utrzymania ich wiedzy teoretycznej, umiejętności i wartości zawodowych na odpowiednio wysokim poziomie oraz aby niespełnienie wymogu dotyczącego kształcenia ustawicznego podlegało odpowiednim karom, o których mowa w art. 30.”;		Art. 7 – 8 Art. 28 ust. 2 pkt 10	Art. 7. 1. Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru. 2. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe, o którym mowa w art. 6 pkt 2, polega na odbyciu szkolenia, którego program kształcenia ma na celu podnoszenie poziomu i aktualizację wiedzy lub umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, w szczególności z zakresu rachunkowości i badania sprawozdań finansowych. 3. Część obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegły rewident może odbyć w ramach samokształcenia zawodowego. Odbycie samokształcenia zawodowego biegły rewident potwierdza złożonym przez siebie oświadczeniem. 4. Biegły rewident jest obowiązany udokumentować odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. 5. Biegły rewident przechowuje dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez okres 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym je odbył. 6. Biegły rewident, na wezwanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, składa dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania. 7. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na udokumentowany wniosek biegłego rewidenta, może, w uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, nie dłuższym jednak niż 2 lata od upływu wymaganego terminu.	

				Art. 7. 1. Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru. 2. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe, o którym mowa w art. 6 pkt 2, polega na odbyciu szkolenia, którego program kształcenia ma na celu podnoszenie poziomu i aktualizację wiedzy lub umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, w szczególności z zakresu rachunkowości i badania sprawozdań finansowych. 3. Część obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegły rewident może odbyć w ramach samokształcenia zawodowego. Odbycie samokształcenia zawodowego biegły rewident potwierdza złożonym przez siebie oświadczeniem. 4. Biegły rewident jest obowiązany udokumentować odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. 5. Biegły rewident przechowuje dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez okres 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym je odbył. 6. Biegły rewident, na wezwanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, składa dokumenty potwierdzające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania. 7. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, na udokumentowany wniosek biegłego rewidenta, może, w uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, nie dłuższym jednak niż 2 lata od upływu wymaganego terminu. Art. 8. 1. Szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przeprowadza: 1) Krajowa Izba Biegłych Rewidentów; 2) jednostka uprawniona. 2. Jednostką uprawnioną jest jednostka wpisana do wykazu prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zwanego dalej „wykazem jednostek uprawnionych”, który jest publikowany na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 3. Do wykazu jednostek uprawnionych Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wpisuje jednostkę, która: 1) opracowała programowe i organizacyjno techniczne założenia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego; 2) zapewniła, iż obligatoryjne doskonalenie zawodowe przeprowadzane będzie przez osoby posiadające w tym zakresie wiedzę i doświadczenie; 3) zapewniła przygotowanie materiałów merytorycznych na potrzeby przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia	
--	--	--	--	--	--

				zawodowego obejmujące opracowania własne lub dostępne publikacje; 4) określiła sposób i formę przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. 4. Wpisu do wykazu jednostek uprawnionych dokonuje się na wniosek jednostki. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w ust. 3, w tym wykaz osób przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe zawierający imię i nazwisko oraz opis doświadczenia zawodowego, a także dowód uiszczenia opłaty za wpis. 5. Opłata za wpis do wykazu jednostek uprawnionych ustalana jest w wysokości nieprzekraczającej równowartości 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy i stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przeprowadza wizytacje w jednostkach uprawnionych. 7. W przypadku stwierdzenia, że jednostka uprawniona przestała spełniać kryteria, o których mowa w ust. 3, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów skreśla jednostkę z wykazu jednostek uprawnionych. 8. Jednostki uprawnione przekazują Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów informacje dotyczące prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, które podlegają publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia: 1) formy i sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz rodzaje dokumentów potwierdzających odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego i zakres oświadczenia o odbyciu samokształcenia zawodowego, a także sposób udokumentowania i tryb rozpatrywania wniosku o odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, mając na uwadze potrzebę zapewnienia elastyczności i efektywności systemu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego; 2) sposób oceny przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów spełnienia kryteriów, o których mowa w ust. 3, tryb dokonywania wpisu do wykazu jednostek uprawnionych, rodzaje dokumentów składanych wraz z wnioskiem o wpis do wykazu jednostek uprawnionych oraz szczegółowy zakres i tryb przekazywania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów przez jednostki uprawnione informacji dotyczących prowadzonego	
--	--	--	--	---	--

				przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, mając na uwadze potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu merytorycznego i organizacyjno-technicznego oraz kompletność przekazywanych danych. 10. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi: 1) zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, z wyjątkiem części dotyczącej samokształcenia zawodowego, o której mowa w art. 7 ust. 3; 2) okres rozliczeniowy i minimalną liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w tym dopuszczalną liczbę godzin przypadających na samokształcenie zawodowe, dla biegłych rewidentów wykonujących zawód i niewykonujących zawodu; 3) wysokość opłat za wpis do wykazu jednostek uprawnionych, o którym mowa w art. 8 ust. 5. Art. 28. 1. 2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności: 10) prowadzenie wykazu jednostek uprawnionych oraz określanie wysokości opłat z tytułu wpisu do wykazu jednostek uprawnionych;	
Art. 1 pkt 10	<i>Artykuł 1</i> 10) art. 14 otrzymuje brzmienie: <i>„Artykuł 14</i> Zatwierdzanie biegłych rewidentów z innego państwa członkowskiego 1. Właściwe organy ustanawiają procedury zatwierdzania biegłych rewidentów, którzy zostali zatwierdzeni w innych państwach członkowskich. Procedury te nie wykraczają poza wymóg odbycia stażu adaptacyjnego zdefiniowanego w art. 3 ust. 1 lit. g) dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (*) lub zdania testu umiejętności zdefiniowanego w art. 3 ust. 1 lit. h) tej dyrektywy. 2. Przyjmujące państwo członkowskie decyduje, czy wnioskodawca ubiegający się o zatwierdzenie będzie podlegał wymogowi odbycia stażu adaptacyjnego, określonego w art. 3 ust. 1 lit. g) dyrektywy 2005/36/WE, czy też zdania testu umiejętności, określonego w ust. 1 lit. h) tego artykułu. Staż adaptacyjny nie przekracza trzech lat, a wnioskodawca	T	Art. 4 ust. 4 i 6 Art. 10 ust. 1 pkt 5 i 6 Art. 23 pkt 5, Art. 10 ust. 7 pkt 6 Art. 14 ust. 1 Art. 14 ust. 2 pkt 1 i 2 Art. 14 ust. 5 pkt 1-5	Art. 4. 4. Do rejestru może być wpisana również osoba fizyczna, która posiada uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w innym państwie Unii Europejskiej, po złożeniu z wynikiem pozytywnym, przed Komisją, egzaminu w języku polskim z prawa gospodarczego, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych, obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej. 6. Komisja ustala zakres egzaminu z prawa gospodarczego, o którym mowa w ust. 4 i 5, biorąc pod uwagę stwierdzone różnice między przepisami prawa gospodarczego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej istotnymi dla badania sprawozdań finansowych a kwalifikacjami nabytymi w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego przez osobę ubiegającą się o wpis do rejestru. Art. 10. 1. Do zadań Komisji należy: 5) przeprowadzanie egzaminów, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5; 6) ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, na podstawie art. 4 ust. 6; Art. 20. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności: 5) opracowywanie materiałów szkoleniowych dla kandydatów	

	podlega ocenie. Test umiejętności jest przeprowadzany w jednym z języków dopuszczonych przepisami dotyczącymi języka mającymi zastosowanie w danym przyjmującym państwie członkowskim. Obejmuje on wyłącznie odpowiednią wiedzę biegłego rewidenta w zakresie przepisów ustawowych i wykonawczych tego przyjmującego państwa członkowskiego w zakresie, w jakim dotyczą one badań ustawowych. 3. Właściwe organy współpracują w ramach KEONA w celu osiągnięcia zbieżności wymogów dotyczących stażu adaptacyjnego i testu umiejętności. Zwiększają one przejrzystość i przewidywalność wymogów. Współpracują z KEONA i właściwymi organami, o których mowa w art. 20 rozporządzenia (UE) nr 537/2014, w zakresie, w jakim zbieżność ta dotyczy ustawowego badania jednostek interesu publicznego. (*) Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22).”;		Art. 14 ust. 6 pkt 1-7 Art. 84 ust. 1 pkt 12	na biegłych rewidentów; Art. 10.7. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie: 6) za ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; Art. 14. 1. Kandydat na biegłego rewidenta uiszcza opłatę wstępną za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego oraz opłaty egzaminacyjne stanowiące przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 14. 2. Wysokość opłaty: 1) wstępnej oraz za każdy egzamin z wiedzy teoretycznej jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 20%, 2) za egzamin, o którym mowa w art. 5 ust. 4 i 5 oraz za egzamin dyplomowy w kwocie nieprzekraczającej równowartości 30% – przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. Art. 14. 5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia: 1) sposób dokonywania zgłoszenia oraz dalszy tryb postępowania w ramach przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego, 2) termin i sposób wnoszenia opłaty egzaminacyjnej oraz szczegółowe warunki i tryb dokonywania zwrotu opłaty, 3) tryb i sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, w tym przepisy porządkowe obowiązujące kandydatów podczas postępowania kwalifikacyjnego, 4) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów, 5) tryb i termin uzyskiwania wglądu do prac egzaminacyjnych, sposób jego przeprowadzania, w tym tryb i sposób sporządzania notatek podczas wglądu oraz tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów, Art. 14.6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego: 1) ramowy harmonogram przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, określający miejsce i termin przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także egzaminu z prawa gospodarczego dla osób, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5;	
--	---	--	--	--	--

				2) szczegółowy zakres tematyczny egzaminów, uwzględniający dziedziny, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2; 3) wykaz zagadnień istotnych dla badania sprawozdań finansowych, które składają się na egzamin z prawa gospodarczego, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5; 4) wysokość opłaty wstępnej za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego; 5) wysokość opłat za poszczególne egzaminy oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji; 6) tryb powoływania egzaminatorów oraz wysokość przysługującego im wynagrodzenia; 7) wysokość opłat za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 i 5; Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 12) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w tym w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich, a także z Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego, zwanego dalej „KEONA”;	
Art. 1 pkt 11	<i>Artykuł 1</i> 11) art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Każde państwo członkowskie zapewnia, by biegli rewidenci i firmy audytorskie były wpisane do rejestru publicznego zgodnie z art. 16 i 17. W wyjątkowych okolicznościach państwa członkowskie mogą odstąpić od stosowania wymogów określonych w niniejszym artykule oraz art. 16 dotyczących ujawniania informacji, ale wyłącznie w zakresie niezbędnym do zmniejszenia bezpośredniego i znaczącego zagrożenia dla bezpieczeństwa osobistego jakichkolwiek osób.”;	T	Art. 4 ust. 1 Art. 42 zdanie wstępne	Art. 4. 1. Biegłym rewidentem jest osoba wpisana do rejestru biegłych rewidentów. Art. 42. Firmą audytorską może być wyłącznie jednostka, w której badania sprawozdań finansowych wykonują biegli rewidenci, wpisana na listę firm audytorskich i prowadząca działalność w jednej z następujących form:	
Art. 1 pkt 12	<i>Artykuł 1</i> 12) art. 17 ust. 1 dodaje się literę w brzmieniu: „j) jeśli ma to zastosowanie, informację, czy firma audytorska została zarejestrowana zgodnie z art. 3a ust. 3.”;	T	Art. 52 ust. 2 pkt 11 i 13	Art. 52. 2. Lista zawiera nazwę i adres właściwych organów odpowiedzialnych odpowiednio za nadzór publiczny, wpis na listę firm audytorskich, kontrole w ramach systemu zapewniania jakości, prowadzenie kontroli doraźnych i nakładanie kar za naruszenie przepisów ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014, a także obejmuje następujące dane: 11) informację czy firma audytorska została zarejestrowana w innym państwie członkowskim w celu umożliwienia przeprowadzania unijnych badań ustawowych, wymaganych w państwie członkowskim dokonującym rejestracji; 13) informację czy firma audytorska została wpisana w trybie art. 55.	

Art. 1 pkt 13 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 13) w art. 21 wprowadza się następujące zmiany: a) tytuł otrzymuje brzmienie: „ Etyka zawodowa i zawodowy sceptycyzm ”;	N			
Art. 1 pkt 13 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 13) w art. 21 wprowadza się następujące zmiany: b) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Państwa członkowskie zapewniają, by przy przeprowadzaniu badania ustawowego biegły rewident lub firma audytorska zachowywali zawodowy sceptycyzm w trakcie całego badania, uznając możliwość zaistnienia istotnych zniekształceń wskutek faktów lub zachowania wskazujących na nieprawidłowości, w tym oszustwo lub błąd, bez względu na wcześniejsze doświadczenia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej dotyczące uczciwości i rzetelności kierownictwa badanej jednostki oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie tą jednostką. Biegły rewident lub firma audytorska zachowują zawodowy sceptycyzm w szczególności przy ocenie szacunków kierownictwa dotyczących wartości godziwej i utraty wartości aktywów, jak również szacunków dotyczących rezerw oraz przyszłych przepływów pieniężnych, mających znaczenie dla zdolności badanej jednostki do kontynuowania działalności. Do celów niniejszego artykułu »zawodowy sceptycyzm« oznacza postawę polegającą na krytycznym nastawieniu, czujności wobec warunków mogących wskazywać na ewentualne zniekształcenia spowodowane błędem lub oszustwem oraz krytyczną ocenę dowodów wykorzystywanych w badaniu.”;	T	Art. 63 ust. 1 pkt 2 Art. 64 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3, Art. 5 ust. 2	Art. 63. Ilekcioć w przepisach niniejszego rozdziału jest mowa o: 2) zawodowym sceptycyzmie – rozumie się przez to postawę polegającą na krytycznym nastawieniu biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, czujności wobec warunków mogących wskazywać na ewentualne zniekształcenie spowodowane błędem lub oszustwem oraz krytyczną ocenę dowodów. Art. 64. 1. Biegły rewident przeprowadzając badanie działa w interesie publicznym i jest zobowiązany do przestrzegania zasad etyki zawodowej, w tym w szczególności do: 1) zachowania uczciwości, obiektywizmu, zawodowego sceptycyzmu i należytej staranności; 2. Biegły rewident i firma audytorska zachowują zawodowy sceptycyzm w trakcie całego badania, w tym również w trakcie jego planowania, przyjmując, że mogą zaistnieć okoliczności, w tym oszustwo lub błąd, powodujące istotne zniekształcenia sprawozdań finansowych podlegających badaniu, bez względu na wcześniejsze doświadczenia biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej dotyczące uczciwości i rzetelności kierownictwa badanej jednostki oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie badaną jednostką, w tym jej ład korporacyjny. 3. Zachowanie zawodowego sceptycyzmu jest szczególnie wymagane przy ocenie przez biegłego rewidenta szacunków dotyczących: 1) wartości godziwej i utraty wartości aktywów, 2) rezerw, 3) przyszłych przepływów pieniężnych – mających znaczenie dla zdolności badanej jednostki do kontynuowania działalności. Art. 5 .2. Rota ślubowania składanego przez biegłego rewidenta, przed prezesem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów lub innym upoważnionym członkiem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, ma następujące brzmienie: „Przyrzekam, że jako biegły rewident będę wykonywać	

				powierzone mi zadania w poczuciu odpowiedzialności, z całą rzetelnością i bezstronnością, zgodnie z przepisami prawa i obowiązującymi krajowymi standardami wykonywania zawodu, kierując się w swoim postępowaniu zasadami etyki zawodowej i niezawisłością. Poznane w czasie wykonywania zawodu biegłego rewidenta fakty i okoliczności zachowam w tajemnicy wobec osób trzecich.”.	
Art. 1 pkt 14 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 14) w art. 22 wprowadza się następujące zmiany: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1.Państwa członkowskie zapewniają, aby — przy przeprowadzaniu badania ustawowego — biegły rewident lub firma audytorska czy jakakolwiek osoba fizyczna mogąca bezpośrednio lub pośrednio wpłynąć na wynik badania ustawowego, byli niezależni od badanej jednostki i nie brali udziału w procesie decyzyjnym badanej jednostki. Niezależność jest wymagana co najmniej zarówno w okresie objętym badanym sprawozdaniem finansowym, jak i w okresie przeprowadzania badania ustawowego. Państwa członkowskie zapewniają, aby biegły rewident lub firma audytorska podejmowali wszystkie racjonalne kroki w celu zapewnienia, aby przy przeprowadzaniu badania ustawowego na ich niezależność nie wpływał żaden rzeczywisty ani potencjalny konflikt interesów, relacje gospodarcze ani inne bezpośrednie lub pośrednie relacje związane z udziałem biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej przeprowadzających badanie ustawowe ani, gdzie jest to stosowne, z udziałem ich sieci, kierownictwa, biegłych rewidentów, pracowników, innych osób fizycznych, z których usług korzysta lub które kontroluje biegły rewident lub firma audytorska, ani innych osób bezpośrednio lub pośrednio powiązanych z biegłym rewidentem lub firmą audytorską stosunkiem kontroli. Biegły rewident lub firma audytorska nie przeprowadzają badania ustawowego, jeżeli istnieje jakiekolwiek zagrożenie wystąpienia kontroli własnej działalności, interesu własnego, występowania w czymś interesie, zażyłości lub zastraszenia, spowodowanych stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym pomiędzy:	T	Art. 2 ust. 1 pkt 16-18 Art. 64 ust. 4-6	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 16) podmiocie powiązany z firmą audytorską rozumie się przez to podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, który jest związany z firmą audytorską poprzez wspólne powiązania właścicielskie, system kontroli lub zarządzanie; 17) zespole wykonującym badanie – rozumie się przez to wszystkie osoby zaangażowane w przeprowadzanie badania, w tym w szczególności biegłych rewidentów, osoby przeprowadzające kontrolę jakości wykonania zlecenia, kadre kierowniczą wyższego szczebla oraz osoby odbywające aplikację, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 uczestniczących w przeprowadzanym badaniu, a także zatrudnianych przez firmę audytorską ekspertów oraz inne osoby wykonujące, w ramach danego badania, czynności na zlecenie lub pod kontrolą biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej; 18) osobie blisko związanej – rozumie się przez to osobę blisko związaną w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi; Art. 64 4. Firma audytorska, członkowie zespołu wykonującego badanie oraz jakakolwiek osoba fizyczna mogąca wpłynąć na wynik badania powinni być niezależni od badanej jednostki i nie biorą udziału w procesie podejmowania decyzji przez jednostkę badaną, co najmniej w okresie objętym badanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie przeprowadzania badania. 5. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident podejmują wszystkie niezbędne działania w celu zapewnienia, aby przy przeprowadzaniu badania na ich niezależność nie wpływał żaden rzeczywisty ani potencjalny konflikt interesów, relacje gospodarcze ani żadne inne bezpośrednie lub pośrednie relacje pomiędzy badaną jednostką, a firmą audytorską, członkami zespołu wykonującego badanie, członkami sieci do której należy firma audytorska, kierownictwem firmy audytorskiej lub osobami związanymi z nimi stosunkiem kontroli. 6. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident nie przeprowadzają badania, jeżeli istnieje jakiekolwiek zagrożenie	

	— biegłym rewidentem, firmą audytorską, jej siecią czy jakąkolwiek osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania ustawowego a — badaną jednostką, w wyniku którego obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia, przy uwzględnieniu zastosowanych zabezpieczeń, mogłaby wywnioskować, że niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej jest zagrożona.”;			wystąpienia autokontroli, czerpania korzyści własnych, promowania interesów jednostki badanej, zażyłości lub zastraszenia spowodowanych stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym pomiędzy badaną jednostką a kluczowym biegłym rewidentem, firmą audytorską, członkiem sieci, do której należy firma audytorska lub jakąkolwiek osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania, w wyniku którego to zagrożenia obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia, mogłaby wywnioskować, że niezależność kluczowego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej jest zagrożona, pomimo zastosowania zabezpieczeń zmierzających do wyeliminowania lub zredukowania zagrożenia do akceptowalnego poziomu.	
Art. 1 pkt 14 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 14) w art. 22 wprowadza się następujące zmiany: b) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Państwa członkowskie zapewniają, aby biegły rewident, firma audytorska, kluczowi partnerzy firmy audytorskiej, ich pracownicy oraz każda osoba fizyczna, z której usług korzysta lub które kontroluje dany biegły rewident lub firma audytorska, i która bierze bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania ustawowego, a także osoby będące z nimi w bliskich stosunkach w rozumieniu art. 1 pkt 2 dyrektywy Komisji 2004/72/WE (*), nie posiadały ani nie czerpały istotnych i bezpośrednich korzyści z jakichkolwiek transakcji jakimikolwiek instrumentami finansowymi wyemitowanymi, gwarantowanymi lub w inny sposób wspieranymi przez jakąkolwiek badaną jednostkę objętą wykonywanymi przez nich czynnościami w zakresie badania ustawowego, ani nie uczestniczyły w takich transakcjach, z wyjątkiem udziałów posiadanych pośrednio poprzez zdywersyfikowane programy zbiorowego inwestowania, w tym zarządzane fundusze, takie jak fundusze emerytalne lub ubezpieczenia na życie. (*) Dyrektywa Komisji 2004/72/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonująca dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie dopuszczalnych praktyk rynkowych, definicji informacji wewnętrznej w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych, sporządzania list osób mających dostęp do informacji wewnętrznych, powiadamiania o transakcjach związanych z zarządem oraz	T	Art. 2 ust. 1 pkt 15-17 Art. 64 ust. 8	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 16) podmiocie powiązanym z firmą audytorską rozumie się przez to podmiot, niezależnie od jego formy prawnej, który jest związany z firmą audytorską poprzez wspólne powiązania właścicielskie, system kontroli lub zarządzanie; 17) zespole wykonującym badanie – rozumie się przez to wszystkie osoby zaangażowane w przeprowadzanie badania, w tym w szczególności biegłych rewidentów, osoby przeprowadzające kontrolę jakości wykonania zlecenia, kadre kierowniczą wyższego szczebla oraz osoby odbywające aplikację, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 uczestniczących w przeprowadzonym badaniu, a także zatrudnianych przez firmę audytorską ekspertów oraz inne osoby wykonujące, w ramach danego badania, czynności na zlecenie lub pod kontrolą biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej; 18) osobie blisko związanej – rozumie się przez to osobę blisko związaną w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi; Art. 64. 8. Nie narusza niezależności 1) posiadanie lub czerpanie przez osoby lub podmioty, o których mowa w ust. 7, nieistotnych i bezpośrednich korzyści z: a) instrumentów finansowych, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, o ile programy te nie są kontrolowane przez osoby lub podmioty, o których mowa w ust. 7 lub w stosunku do których to programów nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają osoby lub podmioty, o których mowa w ust. 7 a także b) z kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez jednostki	

	powiadamiania o podejrzanych transakcjach (Dz.U. L 162 z 30.4.2004, s. 70).”;			badane, uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw, lub 2) uczestniczenie w transakcjach instrumentami, o których mowa w ust. 1 lit. a.	
Art. 1 pkt 14 lit. c	<i>Artykuł 1</i> 14) w art. 22 wprowadza się następujące zmiany: c) ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4.Państwa członkowskie zapewniają, aby osoby lub firmy, o których mowa w ust. 2, nie uczestniczyły w określaniu wyniku badania ustawowego żadnej konkretnej badanej jednostki ani w inny sposób nie wpływały na ten wynik, jeżeli: a) posiadają instrumenty finansowe badanej jednostki, z wyjątkiem udziałów posiadanych pośrednio poprzez zdywersyfikowane programy zbiorowego inwestowania; b) posiadają instrumenty finansowe dowolnej jednostki powiązanej z badaną jednostką, których posiadanie może spowodować lub może być powszechnie postrzegane jako powodujące konflikt interesów, z wyjątkiem udziałów posiadanych pośrednio poprzez zdywersyfikowane programy zbiorowego inwestowania; c) w okresie, o którym mowa w ust. 1, pozostawały z badaną jednostką w stosunku pracy, stosunku gospodarczym lub innym stosunku, który może spowodować lub może być powszechnie postrzegany jako powodujący konflikt interesów.”;	T	Art. 64 ust. 9	Art. 64. 9. Kluczowy biegły rewident, firma audytorska, jej pracownicy uczestniczący w przeprowadzaniu badania oraz osoba fizyczna z której usług korzysta lub którą kontroluje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska i która bierze bezpośredni udział w czynnościach z zakresu badania, a także osoby z nimi blisko związane, nie mogą uczestniczyć w określaniu wyniku badania badanej jednostki ani w inny sposób nie mogą wpływać na ten wynik jeżeli: 1) posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym, papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty, pożyczki lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowane przez jednostkę badaną, z wyjątkiem takich, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, o ile programy te nie są kontrolowane przez te osoby lub firmy audytorskie lub w stosunku do których to programów nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają te osoby lub firmy audytorskie, a także z wyjątkiem kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez jednostki badane, uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw; 2) posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym, papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty, pożyczki lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowane przez jednostkę powiązaną z jednostką badaną, których posiadanie może spowodować lub może być postrzegane przez obiektywną, racjonalną i poinformowaną stronę trzecią jako powodujące konflikt interesów, z wyjątkiem takich, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, o	

				ile programy te nie są kontrolowane przez takie osoby lub firmy lub w stosunku do których to programów nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają te osoby lub firmy; 3) w okresie, o którym mowa w ust. 4, pozostawały z jednostką badaną w stosunku pracy, stosunku gospodarczym lub innym stosunku, który może spowodować lub może być postrzegany przez obiektywną, racjonalną i poinformowaną stronę trzecią jako powodujący konflikt interesów; 4) uczestniczyły lub uczestniczą w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu dokumentacji księgowej lub sprawozdań finansowych badanej jednostki odpowiednio w roku obrotowym poprzedzającym okres objęty badaniem, w okresie objętym badanym sprawozdaniem lub w okresie przeprowadzania badania; 5) są przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorczych, zarządzających, administrujących lub pracownikiem jednostki badanej lub jednostki z nią powiązanej; 6) biorą udział w procesie zarządzania i podejmowania decyzji przez jednostkę badaną; 7) świadczą usługi inne niż badanie, mające istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe; 8) istnieją inne okoliczności naruszające niezależność w stopniu uniemożliwiającym ograniczenie tego naruszenia przy użyciu jakiegokolwiek zabezpieczenia, które uniemożliwiają sporządzenie bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania.	
Art. 1 pkt 14 lit. d	<i>Artykuł 1</i> 14) w art. 22 wprowadza się następujące zmiany: d) dodaje się ustępy w brzmieniu: „5. Osoby lub firmy, o których mowa w ust. 2, nie żądają ani nie przyjmują prezentów pieniężnych i niepieniężnych ani przysług od badanej jednostki ani żadnej jednostki z nią powiązanej, chyba że obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia uznałaby ich wartość za niewielką lub nieistotną. 6. Jeżeli w okresie objętym sprawozdaniami finansowymi badana jednostka zostanie przejęta przez inną jednostkę, połączy się z inną jednostką lub przejmie inną jednostkę, biegły rewident lub firma audytorska określają i oceniają wszelkie obecne lub niedawne interesy lub stosunki z taką jednostką, w tym wszelkie usługi niebędące badaniem	T	Art. 66 Art. 67	Art. 66. Kluczowy biegły rewident, firma audytorska, jej pracownicy uczestniczący w przeprowadzaniu badania oraz żadna osoba fizyczna, z której usług korzysta lub którą kontroluje kluczowy biegły rewident lub firma audytorska i która bierze bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, a także osoby blisko z nimi związane nie żądają i nie przyjmują od badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej żadnych prezentów pieniężnych i niepieniężnych ani przysług, chyba że obiektywna, racjonalna i poinformowana strona trzecia uznałaby ich wartość za niewielką lub nieistotną. Art. 67. 1. Jeżeli w okresie objętym sprawozdaniem finansowym badana jednostka została przejęta przez inną jednostkę, połączyła się z inną jednostką lub przejęła inną jednostkę, firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie ustalają i oceniają wszystkie obecne oraz wcześniejsze interesy lub stosunki z tą inną jednostką, w tym usługi niebędące badaniem świadczone na rzecz tej innej jednostki, poprzez sprawdzenie, czy przy uwzględnieniu dostępnych zabezpieczeń, mogłyby one zagrozić ich niezależności i zdolności do kontynuowania badania po dniu,	

	świadczona na rzecz tej jednostki, które, z uwzględnieniem dostępnych zabezpieczeń, mogłyby zagrozić niezależności biegłego rewidenta i zdolności do kontynuowania badania ustawowego po dacie, w której połączenie lub przejęcie weszły w życie. Najszybciej jak to możliwe, a w każdym przypadku w ciągu trzech miesięcy, biegły rewident lub firma audytorska podejmują wszelkie kroki, które mogą być konieczne dla zakończenia wszelkich obecnych interesów lub stosunków, które zagrażałyby ich niezależności, oraz w miarę możliwości przyjmują zabezpieczenia służące zminimalizowaniu zagrożeń dla niezależności wynikających z uprzednich i obecnych interesów i stosunków.”;			wejścia w życie połączenia lub przejęcia. 2. Firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie, niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia połączenia lub przejęcia, o którym mowa w ust. 1, podejmują działania niezbędne do zakończenia interesów lub stosunków, które zagrażałyby ich niezależności, a do czasu ich zakończenia przyjmują zabezpieczenia służące zminimalizowaniu zagrożeń dla niezależności wynikających z wcześniejszych lub obecnych interesów lub stosunków. 3. Świadczenie usług innych niż badanie odbywa się zgodnie z warunkami niezależności określonymi odpowiednio dla takich usług w zasadach etyki zawodowej oraz w standardach wykonywania takich usług.	
Art. 1 pkt 15	<i>Artykuł 1</i> 15) dodaje się artykuł w brzmieniu: <i>„Artykuł 22a</i> Zatrudnianie przez badane jednostki byłych biegłych rewidentów lub pracowników biegłych rewidentów lub firm audytorskich 1. Państwa członkowskie zapewniają, aby biegły rewident lub kluczowy partner firmy audytorskiej prowadzący badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej, przed upływem przynajmniej jednego roku lub, w przypadku badania ustawowego jednostek interesu publicznego, przed upływem co najmniej dwóch lat od zaprzestania działalności w charakterze biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej w związku z danym zleceniem badania: a) nie zajęli kluczowego stanowiska kierowniczego w badanej jednostce; b) w stosownych przypadkach, nie objęli funkcji członka komitetu ds. audytu badanej jednostki lub, w przypadku braku takiego komitetu, organu pełniącego funkcje równoważne funkcjom komitetu ds. audytu; c) nie objęli funkcji niewykonawczego członka organu administracyjnego lub członka organu nadzorczego badanej jednostki.	T	Art. 2 ust. 1 pkt 13 Art. 70	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 13) kluczowym biegłym rewidentem rozumie się przez to: a) w przypadku badania sprawozdania finansowego – biegłego rewidenta wyznaczonego przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie danego badania w imieniu firmy audytorskiej lub b) w przypadku badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej – biegłego rewidenta wyznaczonego przez firmę audytorską jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej w imieniu firmy audytorskiej na poziomie jednostki dominującej danej grupy kapitałowej oraz biegłego rewidenta wyznaczonego jako w głównym stopniu odpowiedzialnego za przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej na poziomie istotnych jednostek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym danej grupy kapitałowej, lub c) biegłego rewidenta podpisującego sprawozdanie z badania; Art. 70. 1. Kluczowy biegły rewident oraz biegli rewidenti przeprowadzający badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej, przed upływem co najmniej roku od dnia zaprzestania działalności w charakterze biegłego rewidenta lub kluczowego biegłego rewidenta lub bezpośredniego udziału w badaniu danej jednostki, nie mogą w badanej jednostce: 1) zajmować kluczowych stanowisk kierowniczych; 2) obejmować funkcji członka komitetu audytu lub organu pełniącego jego funkcje; 3) obejmować funkcji członka organu administracyjnego	

	2. Państwa członkowskie zapewniają, by pracownicy i partnerzy inni niż kluczowi partnerzy biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej przeprowadzający badanie ustawowe, jak również wszelkie inne osoby fizyczne, z których usług korzysta lub które kontroluje dany biegły rewident lub firma audytorska, nie mogą — przed upływem przynajmniej jednego roku od bezpośredniego udziału tych osób w zleceniu badania ustawowego — podejmować żadnych obowiązków, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i c), w przypadku gdy pracownicy ci, partnerzy lub inne osoby fizyczne są osobiście zatwierdzeni jako biegli rewidentci.”;			lub nadzorczego. 2. W przypadku przeprowadzania badań sprawozdań jednostek zainteresowania publicznego okres, o którym mowa w ust. 1, wynosi co najmniej 2 lata. 3. Funkcji, o których mowa w ust. 1, nie mogą również pełnić przed upływem co najmniej roku od dnia bezpośredniego udziału w badaniu: 1) pracownicy firmy audytorskiej oraz partnerzy nie będący kluczowymi biegłymi rewidentami, 2) osoby fizyczne, z których usług korzysta lub które nadzoruje dany biegły rewident lub firma audytorska – jeżeli są biegłymi rewidentami. 4. Przed zajęciem stanowiska lub objęciem funkcji, o których mowa w ust. 1, jednostka badana przyjmuje od kandydata oświadczenie o spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 1 3.	
Art. 1 pkt 16	<i>Artykuł 1</i> 16) dodaje się artykuł w brzmieniu: „ <i>Artykuł 22b</i> Przygotowanie do badania ustawowego i ocena zagrożeń dla niezależności Państwa członkowskie zapewniają, aby przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania ustawowego biegły rewident lub firma audytorska ocenili i udokumentowali następujące kwestie: — czy spełniają wymogi art. 22 niniejszej dyrektywy, — czy istnieją zagrożenia dla ich niezależności oraz zabezpieczenia zastosowane w celu ograniczenia tych zagrożeń, — czy dysponują kompetentnymi pracownikami, czasem i zasobami umożliwiającymi odpowiednie przeprowadzenie badania, — czy, w przypadku firmy audytorskiej, kluczowy partner firmy audytorskiej został zatwierdzony jako biegły rewident w państwie członkowskim, w którym wymagane jest badanie ustawowe. Państwa członkowskie mogą przewidzieć uproszczone wymogi w przypadku badań, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. b) i c).”;	T	Art. 68	Art. 68. 1. Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania jest obowiązany ocenić i udokumentować czy: 1) spełnione zostały wymogi niezależności, o której mowa w art. 64-67; 2) istnieją zagrożenia dla ich niezależności oraz zabezpieczenia zastosowane w celu ich ograniczenia; 3) dysponują kompetentnymi pracownikami, czasem i zasobami umożliwiającymi odpowiednie przeprowadzenie badania; 4) osoba wyznaczona jako kluczowy biegły rewident posiada uprawnienia do przeprowadzania badań ustawowych w państwie członkowskim, w którym wymagane jest badanie, w tym czy została wpisana do odpowiednich rejestrów biegłych rewidentów, prowadzonych w państwie członkowskim wymagającym badania. 2. Firma audytorska i członkowie zespołu wykonującego badanie przed przystąpieniem do udziału w badaniu składają oświadczenie w sprawie niezależności pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie.	
Art.1 pkt 17 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 17) w art. 23 wprowadza się następujące zmiany:	T	Art. 72 ust. 3	Art. 72. 3. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej: 1) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia	

	a) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Przepisy dotyczące poufności i tajemnicy zawodowej odnoszące się do biegłych rewidentów lub firm audytorskich nie mogą stanowić przeszkody dla wykonania przepisów niniejszej dyrektywy lub rozporządzenia (UE) nr 537/2014.”;			przestępstwa oraz udzielanie informacji lub przekazywanie dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub w odrębnych przepisach. 2) udostępnienie dokumentacji i informacji z wykonania czynności rewizji finansowej w związku z toczącymi się postępowaniami przed Komisją Nadzoru Audytowego lub organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 3) przekazanie przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską, w przypadku przeprowadzania badania ustawowego jednostki należącej do grupy, której jednostka dominująca znajduje się w państwie trzecim, dokumentacji dotyczącej wykonywanej pracy w zakresie badania ustawowego biegłemu rewidentowi grupy, jeżeli dokumentacja ta jest konieczna do przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej.	
Art.1 pkt 17 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 17) w art. 23 wprowadza się następujące zmiany: b) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. W przypadku zastąpienia jednego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej innym biegłym rewidentem lub firmą audytorską, zastępowany biegły rewident lub firma audytorska zapewniają nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej dostęp do wszelkich właściwych informacji na temat badanej jednostki i ostatniego badania tej jednostki.”;	T	Art. 76 Art. 53 ust. 1	Art. 76. 1. W przypadku zastąpienia firmy audytorskiej inną firmą audytorską, zastępowana firma audytorska zapewnia zastępującej firmie audytorskiej dostęp do wszelkich informacji na temat badanej jednostki i ostatniego badania tej jednostki. 2. Na wniosek zastępującej firmy audytorskiej zastępowana firma audytorska umożliwia dostęp do dokumentacji badania. 3. Zastępowana firma audytorska jest obowiązana wykazać, na żądanie odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub odpowiednich organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, że informacje, o których mowa w ust. 1, zostały przekazane zastępującej firmie audytorskiej. Art. 53. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu firmy audytorskiej z listy, w przypadku: 1) złożenia przez firmę audytorską wniosku o skreślenie z listy; 2) nieuregulowania opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 50 ust. 1 lub 2 lub art. 51 ust. 1 lub 2, mimo nałożenia kary administracyjnej, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2; 3) niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, art. 36, art. 101 ust. 1 lub art. 119 ust. 1; 4) niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 42 pkt 2 5; 5) czasowego zawieszenia uprawnień do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych lub odebrania takich uprawnień przez organ zatwierdzający państwa pochodzenia – w odniesieniu do firmy audytorskiej wpisanej na listę w trybie art. 55 6) w przypadku utraty przez firmę audytorską nieposzlakowanej opinii. 2. Podstawą skreślenia firmy audytorskiej z listy jest	

				prawomocne orzeczenie Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nakładające na firmę audytorską karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 5. 3. Firma audytorska skreślona z listy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4 lub 6 lub ust. 2 może być ponownie wpisana na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat. Przepis art. 52 ust. 5 stosuje się. 4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w stosunku do firmy audytorskiej ubiegającej się o wpis na listę, jeżeli w skład jej organów wchodzi biegły rewident odpowiedzialny albo współodpowiedzialny za firmę audytorską, skreśloną z listy na podstawie ust. 1 pkt 2-4, 6 lub ust. 2. 5. Firma audytorska jest obowiązana przekazać Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów dokumentację badania za okres ostatnich 5 lat i dokumentację systemu kontroli jakości, gdy: 1) złożyła wniosek o skreślenie z listy, pod rygorem pozostawienia tego wniosku bez rozpoznania; 2) w stosunku do tej firmy audytorskiej toczy się postępowanie w sprawie skreślenia jej z listy, w oparciu o podstawę, o której mowa w ust. 1 pkt 2-4, 6 w terminie określonym przez organ prowadzący postępowanie, nie dłuższy niż miesiąc. 3) została ukarana karą o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 5. 6. W razie niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2 i 3, obowiązek przekazania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów dokumentacji, o której mowa w ust. 5, w terminie 2 miesięcy od dnia, w którym rozstrzygnięcie o skreśleniu firmy audytorskiej z listy stało się ostateczne, obciąża solidarnie: 1) biegłych rewidentów, którzy w wyniku postępowania, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, zostali skreśleni z listy firm audytorskich; 2) biegłych rewidentów, którzy byli ostatnimi przed wydaniem w pierwszej instancji rozstrzygnięcia w sprawie skreślenia firmy audytorskiej z listy: a) wspólnikami, w tym komplementariuszami spółek, o których mowa w art. 42 pkt 2-4, lub b) członkami zarządu tych spółek, jeżeli zarząd w tych spółkach był powołany; 3) firmy audytorskie, które były ostatnimi przed wydaniem w pierwszej instancji rozstrzygnięcia w sprawie skreślenia firmy audytorskiej z listy wspólnikami lub komplementariuszami spółek, o których mowa w art. 42 pkt 2-4; 4) biegłych rewidentów, którzy byli ostatnimi przed wydaniem w pierwszej instancji rozstrzygnięcia w sprawie skreślenia firmy audytorskiej z listy członkami zarządu firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42 pkt 5.	
--	--	--	--	--	--

				7. Jeżeli obowiązek obciążający biegłych rewidentów i firmy audytorskie wymienionych w ust. 6, nie zostanie wykonany, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może nałożyć na nich karę, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2. 8. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 7, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. 9. Kary pieniężne orzeczone w sprawach, o których mowa w ust. 7-8 stanowią przychód Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. 10. Dokumentacja, o której mowa w ust. 5, może zostać poddana analizie, przeprowadzanej w siedzibie właściwego organu. O zamiarze przystąpienia do analizy informuje się biegłych rewidentów i firmy audytorskie, o których mowa w ust. 6, wysyłając zawiadomienie nie później niż 30 dni przed przystąpieniem do analizy. Biegli rewidentzi i firmy audytorskie, o których mowa w ust. 6, mogą zapoznać się dokumentacją, o której mowa w ust. 5, a także z próbką tej dokumentacji, która ma zostać poddana analizie. Biegli rewidentzi, firmy audytorskie lub osoby przez nich upoważnione mogą przedstawiać wyjaśnienia i dowody w czasie analizy. 11. Organami właściwymi w sprawach analizy, o której mowa w ust. 10 są: 1) w zakresie określonym w art. 34 ust. 1 – Krajowa Komisja Nadzoru; 2) w zakresie określonym w art. 101 ust. 1 – Komisja Nadzoru Audytowego. 12. Do analizy, o której mowa w ust. 11 pkt 1 stosuje się odpowiednio: art. 35 ust. 1-4, ust. 6-8 i ust. 11, art. 107, art. 109 ust. 3, art. 110, art. 112, art. 116. 13. Do analizy, o której mowa w ust. 11 pkt 2 stosuje się odpowiednio: art. 101 ust. 3-6, art. 102-105, art. 107, art. 109 ust. 3, art. 110, art. 112, art. 116. 14. Z analizy, o której mowa w ust. 10, sporządzany jest protokół, do którego stosuje się art. 113 ust. 2, ust 3 pkt 1-3, 5-11 oraz ust. 4. 15. Protokół, o którym mowa w ust. 15, doręcza się biegłym rewidentom i firmom audytorskim, o których mowa w ust. 6. Biegli rewidentzi i firmy audytorskie w terminie 14 dni od dnia doręczenia protokołu mogą złożyć do niego zastrzeżenia. Art. 115 ust. 2 stosuje się odpowiednio. 16. Jeżeli wyniki analizy dają do tego podstawy, w stosunku do biegłych rewidentów i firm audytorskich, o których mowa w ust. 6 stosuje się odpowiednio: 1) w odniesieniu do analizy, o której mowa w ust. 11 pkt 1 - art. 38 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2;	
--	--	--	--	---	--

				2) w odniesieniu do analizy, o której mowa w ust. 11 pkt 2 – art. 117 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2.	
Art.1 pkt 17 lit. c	<i>Artykuł 1</i> 17) w art. 23 wprowadza się następujące zmiany: c) dodaje się ustęp w brzmieniu: „5. W przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska przeprowadza badanie ustawowe jednostki należącej do grupy, której jednostka dominująca znajduje się w państwie trzecim, zasady dotyczące poufności i tajemnicy zawodowej, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie mogą stanowić przeszkody dla przekazywania przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską stosownej dokumentacji dotyczącej wykonanej pracy w zakresie badania biegłemu rewidentowi grupy w państwie trzecim, jeżeli dokumentacja ta jest konieczna do przeprowadzenia badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostki dominującej. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki, która wyemitowała papiery wartościowe w państwie trzecim lub która jest częścią grupy wydającej ustawowe skonsolidowane sprawozdania finansowe w państwie trzecim, mogą przekazać posiadaną dokumentację roboczą z badania lub inne posiadane dokumenty związane z badaniem tej jednostki do właściwych organów w stosownych państwach trzecich wyłącznie na warunkach określonych w art. 47. Przekazywanie informacji biegłemu rewidentowi grupy w państwie trzecim musi być zgodne z przepisami rozdziału IV dyrektywy 95/46/WE i z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi w zakresie ochrony danych osobowych.”;	T	Art. 72 ust. 3 Art. 73	Art. 72 3. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej: 1) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz udzielanie informacji lub przekazywanie dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub w odrębnych przepisach. 2) udostępnienie dokumentacji i informacji z wykonania czynności rewizji finansowej w związku z toczącymi się postępowaniami przed Komisją Nadzoru Audytowego lub organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 3) przekazanie przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską, w przypadku przeprowadzania badania ustawowego jednostki należącej do grupy, której jednostka dominująca znajduje się w państwie trzecim, dokumentacji dotyczącej wykonywanej pracy w zakresie badania ustawowego biegłemu rewidentowi grupy, jeżeli dokumentacja ta jest konieczna do przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej. Art. 73. 1. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki, która: 1) wyemitowała papiery wartościowe w państwie trzecim, lub 2) jest częścią grupy sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie finansowe w państwie trzecim – mogą przekazać posiadaną dokumentację badania lub inne dokumenty związane z badaniem do właściwego organu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i jednostkami audytorskimi pochodzącymi z państwa trzeciego, jedynie za pośrednictwem Komisji Nadzoru Audytowego, w trybie, o którym mowa w art. 204 206. Do przekazywania informacji zastosowanie mają przepisy ogólne ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 195) oraz z ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167).	
Art. 1 pkt 18	<i>Artykuł 1</i> 18) dodaje się artykuł w brzmieniu: „<i>Artykuł 24a</i> Organizacja wewnętrzna biegłych rewidentów i firm audytorskich	T	Rozdział 5 Art. 58 Art. 59 Art. 60 Art. 44	Rozdział 5 Organizacja wewnętrzna podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Art. 58. 1. Firma audytorska jest obowiązana ustanowić: 1) polityki i procedury zapewniające by: a) właściciele, wspólnicy lub udziałowcy, członkowie	

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby biegły rewident lub firma audytorska spełniali następujące wymogi organizacyjne: a) firma audytorska ustanawia odpowiednie polityki i procedury w celu zapewnienia, by jej właściciele lub udziałowcy, jak również członkowie organów administracyjnych, zarządzających i nadzorczych tej firmy lub firmy powiązanej, nie ingerowali w przeprowadzanie badania ustawowego w żaden sposób zagrażający niezależności i obiektywizmowi biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej; b) biegły rewident lub firma audytorska posiadają solidne procedury administracyjne i rachunkowe, mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości, skuteczne procedury oceny ryzyka oraz skuteczne rozwiązania w zakresie kontroli i zabezpieczeń na potrzeby systemów przetwarzania informacji. Te mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości muszą być zaprojektowane w sposób zapewniający przestrzeganie decyzji i procedur na wszystkich szczeblach firmy audytorskiej lub struktury roboczej biegłego rewidenta; c) biegły rewident lub firma audytorska ustanawiają odpowiednie polityki i procedury w celu zapewnienia, aby ich pracownicy i wszelkie inne osoby fizyczne, z których usług korzystają lub które kontrolują i które biorą bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania ustawowego, posiadali odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie przydzielonych im obowiązków; d) biegły rewident lub firma audytorska ustanawiają odpowiednie polityki i procedury w celu zapewnienia, by zlecenie ważnych funkcji badania w ramach outsourcingu nie odbywało się w sposób pogarszający jakość wewnętrznej kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej oraz ograniczający możliwość sprawowania przez właściwe organy nadzoru nad przestrzeganiem przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską obowiązków ustanowionych w niniejszej dyrektywie i, w stosownych przypadkach, w rozporządzeniu (UE) nr 537/2014; e) biegły rewident lub firma audytorska ustanawiają odpowiednie i skuteczne rozwiązania organizacyjne i administracyjne dla zapobiegania wszelkim zagrożeniom		zarządu lub innego organu zarządzającego, członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego firmy audytorskiej lub podmiotu powiązanego z firmą audytorską nie ingerowali w przeprowadzanie badania w sposób zagrażający niezależności lub obiektywizmowi biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie w imieniu firmy audytorskiej, b) pracownicy i inne osoby z których usług korzysta lub które nadzoruje, i które biorą bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, posiadali odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie przydzielonych im obowiązków oraz by wykonywane przez nich zlecenie badania było zgodne z obowiązującymi dla tego zlecenia standardami badania oraz z obowiązującymi wymogami ustawowymi w zakresie niezależności oraz rotacji, c) zlecenie czynności badania w ramach podwykonawstwa nie wpływało negatywnie na jakość wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej oraz nie ograniczało możliwości sprawowania przez Komisję Nadzoru Audytowego lub właściwe organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 przez firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu; 2) polityki i procedury przeprowadzania badań, szkoleń, nadzorowania i oceniania działań pracowników oraz organizowania zbioru dokumentacji badania, o której mowa w art. 62 ust. 4; 3) rozwiązania organizacyjne i administracyjne: a) zapobiegające zagrożeniom dla niezależności firmy audytorskiej oraz biegłych rewidentów działających w jej imieniu, a także dla wykrywania zagrożeń, ich eliminowania lub zarządzania nimi oraz ich ujawniania przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania, b) dotyczące postępowania w przypadku incydentów mających lub mogących mieć poważne skutki dla rzetelności czynności podejmowanych przez firmę audytorską lub biegłych rewidentów działających w jej imieniu w zakresie badania oraz sposobu dokumentowania takich incydentów; 4) procedury administracyjne i księgowe, mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości, procedury oceny ryzyka oraz rozwiązania w zakresie kontroli i zabezpieczeń na potrzeby systemów przetwarzania informacji. Mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości zapewniają przestrzeganie decyzji i procedur na wszystkich poziomach organizacyjnych firmy audytorskiej lub w odniesieniu do wszystkich osób i podmiotów biorących udział w badaniu; 5) polityki wynagrodzeń, w tym polityki udziału w zyskach, określającej odpowiednie zachęty do osiągania	
--	--	--	--

dla ich niezależności, o których mowa w art. 22, 22a i 22b, a także dla ich wykrywania i eliminowania lub zarządzania nimi oraz ich ujawniania; f) biegły rewident lub firma audytorska ustanawiają odpowiednie polityki i procedury przeprowadzania badań ustawowych, szkolenia, nadzorowania i oceniania działań pracowników oraz organizowania struktury zbioru dokumentacji z badania, o której mowa w art. 24b ust. 5; g) biegły rewident lub firma audytorska ustanawiają system wewnętrznej kontroli jakości dla zapewnienia jakości badań ustawowych. System kontroli jakości obejmuje przynajmniej polityki i procedury opisane w lit. f). W przypadku firmy audytorskiej odpowiedzialność za system wewnętrznej kontroli jakości spoczywa na osobie posiadającej uprawnienia biegłego rewidenta; h) biegły rewident lub firma audytorska wykorzystują odpowiednie systemy, zasoby i procedury dla zapewnienia ciągłości i regularności w wykonywaniu czynności w zakresie badania ustawowego; i) biegły rewident lub firma audytorska ustanawiają także odpowiednie i skuteczne rozwiązania organizacyjne i administracyjne dotyczące postępowania w przypadku incydentów mających lub mogących mieć poważne skutki dla rzetelności czynności podejmowanych przez nich w zakresie badania ustawowego oraz dokumentowania takich incydentów; j) biegły rewident lub firma audytorska posiadają odpowiednią politykę wynagrodzeń, w tym politykę udziału w zyskach, określającą dostateczne zachęty do osiągania lepszych wyników celem zapewnienia jakości badania. W szczególności kwota przychodów, które biegły rewident lub firma audytorska uzyskują ze świadczenia badanej jednostce usług niebędących badaniem, nie stanowi części oceny wyników i wynagrodzenia żadnej osoby zaangażowanej w prowadzenie badania lub mogącej na nie wpłynąć; k) biegły rewident lub firma audytorska monitorują i oceniają adekwatność i skuteczność swoich systemów, mechanizmów wewnętrznej kontroli jakości oraz rozwiązań		wysokiej jakości badania. Określając politykę wynagrodzeń firma audytorska uwzględnia, że kwota przychodów, które biegły rewident lub firma audytorska uzyskują ze świadczenia badanej jednostce usług niebędących badaniem, nie jest brana pod uwagę przy ocenie wyników w zakresie uzyskiwania wysokiej jakości badania, jak też nie stanowi elementu wynagrodzenia jakichkolwiek osób biorących udział w badaniu lub mogących na nie wpłynąć; 6) w przypadku badania jednostek zainteresowania publicznego mechanizm stopniowej rotacji kluczowego personelu, zgodnie z art. 17 ust. 7 rozporządzenia nr 537/2014, mechanizm rotacji kluczowego biegłego rewidenta oraz procedury określające tryb rozwiązywania sporów pomiędzy kontrolerem jakości wykonania zlecenia a kluczowym biegłym rewidentem. 2. Dla zapewnienia ciągłości i regularności wykonywania czynności w zakresie badania ustawowego. firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident wykorzystują odpowiednie systemy, zasoby i procedury. Art. 59. 1. Przeprowadzając badanie, firma audytorska może, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, powierzyć osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, zwanej dalej „podwykonawcą”, wpisanej odpowiednio do rejestru biegłych rewidentów lub na listę firm audytorskich, wykonanie w jej imieniu i na jej rzecz, niektórych czynności badania. 2. Przedmiotem umowy, o której mowa w ust. 1, może być realizacja całego zlecenia badania tylko w przypadku powierzenia zlecenia badania biegłemu rewidentowi, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 3. Odpowiedzialność wobec jednostki badanej za przeprowadzenie badania ponosi firma audytorska zawierająca umowę na przeprowadzenie badania. 4. W przypadku gdy czynności badania są realizowane przez podwykonawców 1) zasady etyki zawodowej, przepisy w zakresie niezależności, rotacji kluczowego biegłego rewidenta, oraz rotacji firmy audytorskiej, mają zastosowanie do całego zespołu wykonującego badanie, w tym do podwykonawców; 2) podwykonawca zobowiązany jest przestrzegać polityk i procedur przeprowadzania badań ustawowych ustanowionych przez firmę audytorską zlecającą podwykonawstwo. 5. W stosunku do podwykonawców, odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Komisji Nadzoru przysługują uprawnienia kontrolne, o których mowa w art. 34-36, 38, 101 i 119, w zakresie wykonywanych w związku z	
--	--	--	--

	wprowadzonych zgodnie z niniejszą dyrektywą i, w stosownych przypadkach, rozporządzeniem (UE) nr 537/2014, a także podejmują odpowiednie środki reagowania na ewentualne uchybienia. W szczególności biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzają coroczną ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości, o którym mowa w lit. g). Biegły rewident lub firma audytorska przechowują dokumentację ustaleń z tej oceny oraz wszelkich proponowanych środków mających na celu zmianę systemu wewnętrznej kontroli jakości. Polityki i procedury, o których mowa w akapicie pierwszym, są dokumentowane i przekazywane pracownikom biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. Państwa członkowskie mogą przewidzieć uproszczone wymogi dla badań, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. b) i c). Zlecanie funkcji badania w drodze outsourcingu, o czym mowa w lit. d) niniejszego ustępu, nie ma wpływu na odpowiedzialność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej wobec badanej jednostki. 2. Przy spełnianiu wymogów określonych w ust. 1 niniejszego artykułu biegły rewident lub firma audytorska uwzględniają skalę i stopień złożoności swoich działań. Biegły rewident lub firma audytorska są w stanie wykazać wobec właściwych organów, że polityki i procedury mające zapewnić taką zgodność z przepisami są odpowiednie w stosunku do skali i stopnia złożoności czynności wykonywanych przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską.”;			badaniem czynności na rzecz firmy audytorskiej oraz sporządzanych w związku z tymi czynnościami dokumentów. Art. 60. 1. Firma audytorska dostosowuje swoją organizację wewnętrzną, w tym polityki, procedury, rozwiązania organizacyjne i mechanizmy wewnętrznej kontroli jakości, do wielkości i rodzaju prowadzonej działalności podstawowej, w tym do rodzaju i wielkości badanych jednostek. 2. Firma audytorska wykazuje na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego lub właściwych organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, że stosowane przez nią polityki i procedury, rozwiązania organizacyjne i mechanizmy kontroli wewnętrznej są odpowiednie w stosunku do skali i stopnia złożoności czynności wykonywanych przez firmę audytorską, biegłych rewidentów lub podwykonawców działających w jej imieniu i na jej rzecz. Art. 44. 1. Firma audytorska jest obowiązana do opracowania oraz wdrożenia systemu wewnętrznej kontroli jakości zgodnie z krajowym standardem kontroli jakości. System wewnętrznej kontroli jakości obejmuje w szczególności polityki i procedury, rozwiązania i mechanizmy, o których mowa w art. 58. 2. Firma audytorska monitoruje i ocenia adekwatność i skuteczność systemu wewnętrznej kontroli jakości. 3. Firma audytorska przeprowadza coroczną ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości, w wyniku której może przedstawić propozycję rozwiązań mających na celu poprawę adekwatności i skuteczności systemu wewnętrznej kontroli jakości. Dokumentację corocznej oceny systemu wewnętrznej kontroli jakości przechowuje się co najmniej przez 5 lat. 4. Firma audytorska wyznacza biegłego rewidenta jako osobę odpowiedzialną za system wewnętrznej kontroli jakości..	
Art. 1 pkt 19	<i>Artykuł 1</i> 19) dodaje się artykuł w brzmieniu: <i>„Artykuł 24b</i> Organizacja pracy 1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy badanie ustawowe jest przeprowadzane przez firmę audytorską, firma ta wyznaczała przynajmniej jednego swojego kluczowego partnera. Firma audytorska zapewnia swojemu kluczowemu partnerowi (swoim kluczowym	T	Art. 61 Art. 62 Art. 78	Rozdział 6 Organizacja pracy podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Art. 61. 1. Dla każdego badania firma audytorska wyznacza przynajmniej jednego kluczowego biegłego rewidenta. 2. Wyznaczając kluczowego biegłego rewidenta firma audytorska kieruje się koniecznością zapewnienia jakości badania oraz spełnienia wymogów w zakresie niezależności i kompetencji umożliwiających właściwe przeprowadzenie badania. 3. Firma audytorska zapewnia kluczowemu biegłemu	

partnerom) dostateczne zasoby i personel posiadający konieczne kompetencje i możliwości dla właściwego wykonania swoich obowiązków. Zapewnienie jakości badania, niezależności i kompetencji to główne kryteria, którymi kieruje się firma audytorska przy wyborze i wyznaczaniu swojego kluczowego partnera lub swoich kluczowych partnerów. Kluczowy partner lub kluczowi partnerzy firmy audytorskiej biorą czynny udział w przeprowadzaniu badania ustawowego. 2. Przy przeprowadzaniu badania ustawowego biegły rewident poświęca wystarczająco dużo czasu na dane zlecenie i przeznacza dostateczne zasoby w celu właściwego wypełnienia swoich obowiązków. 3. Państwa członkowskie zapewniają, aby biegły rewident lub firma audytorska przechowywali dokumentację dotyczącą wszelkich naruszeń przepisów niniejszej dyrektywy i, w stosownych przypadkach, rozporządzenia (UE) nr 537/2014. Państwa członkowskie mogą zwolnić biegłych rewidentów i firmy audytorskie z tego obowiązku w przypadku niewielkich naruszeń. Biegli rewidentzi i firmy audytorskie przechowują również dokumentację dotyczącą wszelkich skutków takich naruszeń, w tym środków podjętych w celu zaradzenia im oraz środków podjętych w celu zmiany ich systemu wewnętrznej kontroli jakości. Biegły rewident lub firma audytorska sporządza sprawozdanie roczne, które zawiera przegląd wszystkich takich podjętych środków, i przekazują to sprawozdanie do wiadomości personelowi. W przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska zwracają się do ekspertów zewnętrznych o poradę, dokumentują to zapytanie wraz z otrzymaną poradą. 4. Biegły rewident lub firma audytorska przechowują dokumentację klienta. Dokumentacja ta zawiera następujące dane o każdym kliencie, na rzecz którego wykonują badania: a) nazwa, adres i miejsce prowadzenia działalności; b) w przypadku firmy audytorskiej — nazwę kluczowego partnera firmy audytorskiej lub kluczowych partnerów firmy audytorskiej; c) wynagrodzenie pobrane z tytułu przeprowadzenia		rewidentowi odpowiednie zasoby, w tym zespół wykonujący badanie, posiadający kompetencje i możliwości niezbędne do właściwego wykonania danego badania. 4. Kluczowy biegły rewident bierze czynny udział w przeprowadzaniu badania. 5. Kluczowy biegły rewident i firma audytorska przeznaczą wystarczającą ilość czasu i odpowiednie zasoby w celu właściwej realizacji badania. Art. 62. 1. Firma audytorska sporządza i przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat dokumentację dotyczącą: 1) wszystkich naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 oraz skutków tych naruszeń; 2) środków podjętych w celu: a) przeciwdziałania naruszeniom, o których mowa w pkt. 1, b) zmiany systemu wewnętrznej kontroli jakości. 2. Firma audytorska sporządza sprawozdanie roczne zawierające przegląd wszystkich podjętych w celu zaradzenia naruszeniom środków i przekazuje do wiadomości swoim pracownikom, w terminie 2 miesięcy od zakończenia roku kalendarzowego. 3. Firma audytorska sporządza dokumentację klienta, która zawiera: 1) nazwę i adres klienta oraz miejsce prowadzenia działalności; 2) rodzaj sprawozdań finansowych klienta podlegających badaniu; 3) zbiory dokumentacji badań wykonanych lub wykonywanych na rzecz danego klienta; 4) listę usług wykonanych na rzecz danego klienta; 5) całkowite wynagrodzenie za badanie przewidziane umową o badanie, faktyczne wynagrodzenie za badanie otrzymane w każdym roku obrotowym, całkowite wynagrodzenie za poszczególne usługi inne niż badanie przewidziane w umowie o wykonanie danej usługi oraz wynagrodzenie otrzymane z tytułu poszczególnych usług innych niż badanie w każdym roku obrotowym; 6) procentowy udział wszystkich wynagrodzeń otrzymanych od danego klienta w danym roku obrotowym w całkowitych przychodach rocznych firmy audytorskiej. 4. Firma audytorska tworzy zbiór dokumentacji badania dla każdego badania, zawierający: 1) dane, o których mowa w art. 68 lub dane, o których mowa w art. 6 8 rozporządzenia nr 537/2014; 2) imiona i nazwiska kluczowych biegłych rewidentów wraz ze wskazaniem imienia i nazwiska kluczowego biegłego	
---	--	--	--

badania ustawowego oraz wynagrodzenie pobrane z tytułu innych usług w każdym roku obrotowym. 5. Biegły rewident lub firma audytorska tworzą zbiór dokumentacji z badania dla każdego badania ustawowego. Biegły rewident lub firma audytorska dokumentują przynajmniej dane zarejestrowane na mocy art. 22b ust. 1 niniejszej dyrektywy i, w stosownych przypadkach, art. 6–8 rozporządzenia (UE) nr 537/2014. Biegły rewident lub firma audytorska zachowują wszelkie inne istotne dane i dokumenty uzupełniające sprawozdanie, o którym mowa w art. 28 niniejszej dyrektywy, i, w stosownych przypadkach, art. 10 i 11 rozporządzenia (UE) 537/2014, oraz do celów monitorowania zgodności z niniejszą dyrektywą i innymi mającymi zastosowanie wymogami prawnymi. Zbiór dokumentacji z badania jest zamykany nie później niż 60 dni po dacie podpisania sprawozdania z badania, o którym mowa w art. 28 niniejszej dyrektywy, i, w stosownych przypadkach, art. 10 rozporządzenia (UE) nr 537/2014. 6. Biegły rewident lub firma audytorska przechowują dokumentację wszystkich skarg złożonych na piśmie i dotyczących wykonania przeprowadzonych badań ustawowych. 7. Państwa członkowskie mogą ustanowić uproszczone wymogi w odniesieniu do ust. 3 i 6 dla badań, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. b) i c).”;		rewidenta podpisującego sprawozdanie z badania; 3) skład zespołu wykonującego badanie; 4) w przypadku badań jednostek zainteresowania publicznego imię i nazwisko kontrolera jakości wykonania zlecenia badania; 5) listę podwykonawców, podmiotów powiązanych z firmą audytorską, podmiotów z sieci, ekspertów lub innych osób, które brały udział w przeprowadzaniu badania; 6) oświadczenia o niezależności, o których mowa w art. 68 ust. 2; 7) zapytania o poradę kierowane do ekspertów wraz z otrzymaną poradą i uzasadnienie dla wyboru określonego rozwiązania zaproponowanego przez ekspertów; 8) sprawozdanie z badania sporządzone zgodnie z art. 76, a w odpowiednich przypadkach – zgodne także z art. 10 rozporządzenia nr 537/2014; 9) w przypadku badania jednostki, w której działa komitet audytu lub inny organ pełniący jego funkcję dodatkowe sprawozdanie dla komitetu audytu, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia nr 537/2014; 10) dokumentację wykonanego przeglądu, o którym mowa w art. 74 ust. 5; 11) oświadczenie, o spełnieniu wymogu, o którym mowa w art. 61 ust. 5; 12) inne istotne dane i dokumenty, które brane były pod uwagę przez kluczowego biegłego rewidenta i firmę audytorską przy sporządzaniu sprawozdania z badania oraz dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu oraz które wspomagają proces monitorowania przestrzegania przepisów ustawy, a w odpowiednich przypadkach także przepisów rozporządzenia nr 537/2014, przez firmę audytorską; 13) dokumentację roboczą, o której mowa w art. 63 pkt 1. 5. Firma audytorska jest zobowiązana zamknąć zbiór dokumentacji badania nie później niż 60 dni po dacie podpisania sprawozdania z badania i przechowywać go przez okres co najmniej 5 lat od daty jego zamknięcia. 6. Firma audytorska przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat od daty zamknięcia dokumentacji badania lub innej usługi niebędącej badaniem, dokumentację klienta, na rzecz którego wykonywane było lub jest zlecenie badania lub też świadczona była lub jest usługa inna niż badanie. 7. Firma audytorska przechowuje dokumentację wszystkich skarg pisemnych przekazanych firmie audytorskiej, które dotyczyły wykonania przeprowadzonych badań, przez co najmniej 5 lat od daty ich wniesienia. 8. W przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub postępowania w sprawie odpowiedzialności firmy audytorskiej	
---	--	---	--

				okres przechowywania dokumentacji klienta, dokumentacji badania lub też innych dokumentów istotnych dla oceny zgodności działalności firmy audytorskiej lub biegłych rewidentów z przepisami ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 ulega wydłużeniu do czasu przedawnienia okresu karalności przewinienia. Art. 78. Sprawozdanie z badania sporządzane jest w oparciu o zebraną i opracowaną przez kluczowego biegłego rewidenta w toku badania dokumentację badania. Dokumentacja powinna umożliwiać biegłemu rewidentowi niebiorącemu udziału w badaniu prześledzenie przebiegu badania i znalezienie uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym wyrażonej w sprawozdaniu z badania.	
Art. 1 pkt 20	<i>Artykuł 1</i> 20) dodaje się artykuł w brzmieniu: „<i>Artykuł 25a</i> Zakres badania ustawowego Bez uszczerbku dla wymogów w zakresie sprawozdawczości, o których mowa w art. 28 niniejszej dyrektywy i, w stosownych przypadkach, art. 10 i 11 rozporządzenia (UE) nr 537/2014, zakres badania ustawowego nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez jej organ zarządzający lub administracyjny obecnie lub w przyszłości.”;	T	Art. 77 ust. 3 pkt 15	Art. 77. 3. Sprawozdanie z badania, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności: 15) stwierdzenie, że zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki, ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez jej zarząd lub inny organ zarządzający obecnie lub w przyszłości;	
Art. 1 pkt 21	<i>Artykuł 1</i> 21) art. 26 otrzymuje brzmienie: „<i>Artykuł 26</i> Standardy badania 1. Państwa członkowskie wymagają od biegłych rewidentów i firm audytorskich prowadzenia badań ustawowych zgodnie z międzynarodowymi standardami badania przyjętymi przez Komisję zgodnie z ust. 3. Państwa członkowskie mogą stosować krajowe standardy, procedury lub wymogi dotyczące badania, dopóki Komisja nie przyjmie międzynarodowego standardu badania obejmującego tę samą kwestię.	T, ale bez ust. 3 w art. 26	Art. 2 ust. 1 pkt 22-24, Art. 6 ust. 1 pkt 3 i 5, Art. 25 ust. 4	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 22) krajowych standardach badania – rozumie się przez to: a) międzynarodowe standardy badania przyjęte do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej, b) standardy badania w zakresie nieuregulowanym standardami, o których mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego w zakresie, w jakim odnoszą się one do badań sprawozdań finansowych; 23) krajowych standardach wykonywania zawodu – rozumie się przez to krajowe standardy badania, krajowe standardy przeglądu, krajowe standardy usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowe standardy usług pokrewnych;	

2. Do celów ust. 1 »międzynarodowe standardy badania« oznaczają Międzynarodowe Standardy Badania (MSB), Międzynarodowy Standard Kontroli Jakości (ISQC 1) oraz inne powiązane standardy wydane przez Międzynarodową Federację Księgowych (IFAC) za pośrednictwem Rady Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (IAASB), w zakresie, w jakim odnoszą się one do badań ustawowych. 3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania za pomocą aktów delegowanych zgodnie z art. 48a międzynarodowych standardów badania, o których mowa w ust. 1, w dziedzinie praktyki audytorskiej, niezależności i mechanizmów wewnętrznej kontroli jakości biegłych rewidentów i firm audytorskich do celów stosowania tych standardów w Unii. Komisja może przyjąć międzynarodowe standardy badania jedynie w przypadku, gdy: a) zostały opracowane z uwzględnieniem prawidłowej, należytej procedury, nadzoru publicznego i przejrzystości i są ogólnie uznawane w skali międzynarodowej; b) przyczyniają się do osiągnięcia wysokiego poziomu wiarygodności i jakości rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z zasadami określonymi w art. 4 ust. 3 dyrektywy 2013/34/UE; c) sprzyjają wspólnemu dobru Unii; oraz d) nie zmieniają żadnych wymogów niniejszej dyrektywy ani nie uzupełniają żadnych z jej wymogów, poza wymogami określonymi w rozdziale IV oraz art. 27 i 28. 4. Niezależnie od ust. 1 akapit drugi państwa członkowskie mogą wprowadzać procedury lub wymogi dotyczące badania jako uzupełnienie międzynarodowych standardów badania przyjętych przez Komisję jedynie: a) wtedy, gdy te procedury lub wymogi dotyczące badania są konieczne, by nadać moc obowiązującą krajowym wymogom prawnym związanym z zakresem badań ustawowych; lub b) w niezbędnym zakresie po to, by zwiększyć wiarygodność i jakość sprawozdań finansowych.			24) krajowym standardzie kontroli jakości – rozumie się przez to: a) międzynarodowe standardy kontroli jakości przyjęte do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej, b) zasady wewnętrznej kontroli jakości w zakresie nieuregulowanym standardami, o których mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego; Art. 6. 1. Biegły rewident jest obowiązany w szczególności: 3) przestrzegać krajowych standardów wykonywania zawodu, zasad niezależności oraz etyki zawodowej; 5) przestrzegać uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w zakresie, w jakim dotyczą one biegłych rewidentów. Art. 28. 4. Wydając uchwały w sprawie krajowych standardów badania lub krajowego standardu kontroli jakości Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może określić dodatkowe procedury lub wymogi badania, w zakresie nieuregulowanym przez międzynarodowe standardy badania, gdy są one konieczne do wykonania przez biegłego rewidenta obowiązków określonych przez prawo krajowe w zakresie badania lub gdy są konieczne do zwiększenia wiarygodności i jakości badań sprawozdań finansowych.	
--	--	--	--	--

	Państwa członkowskie przekazują procedury lub wymogi dotyczące badania Komisji co najmniej trzy miesiące przed ich wejściem w życie lub, w przypadku wymogów już obowiązujących w momencie przyjęcia danego międzynarodowego standardu badania, nie później niż w terminie trzech miesięcy od przyjęcia stosownego międzynarodowego standardu badania. 5. W przypadku gdy państwo członkowskie wymaga badania ustawowego małych jednostek, może wprowadzić przepis, zgodnie z którym stosowanie standardów badania, o których mowa w ust. 1, będzie proporcjonalne do skali i stopnia złożoności działań takich jednostek. Państwa członkowskie mogą podejmować środki, aby zapewnić proporcjonalne stosowanie standardów badania do badań ustawowych małych jednostek.”;				
Art. 1 pkt 22	<i>Artykuł 1</i> 22) art. 27 otrzymuje brzmienie: „<i>Artykuł 27</i> Badania ustawowe skonsolidowanych sprawozdań finansowych 1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku badania ustawowego skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy przedsiębiorstw: a) w odniesieniu do skonsolidowanych sprawozdań finansowych biegły rewident grupy ponosił pełną odpowiedzialność za sprawozdanie z badania, o którym mowa w art. 28 niniejszej dyrektywy i, w stosownych przypadkach, art. 10 rozporządzenia (UE) nr 537/2014, a także w stosownych przypadkach za dodatkowe sprawozdanie dla komitetu ds. audytu, o którym mowa w art. 11 tego rozporządzenia; b) biegły rewident grupy oceniał pracę w zakresie badania wykonaną przez biegłego (-ych) rewidenta(-ów) pochodzącego(-ych) z państwa trzeciego lub biegłego(-ych) rewidenta(-ów) i jednostkę(-i) audytorską(-ie) pochodzącą(-e) z państwa trzeciego lub firmę(-y) audytorską(-ie) do celów badania grupy, a także dokumentował charakter, terminy i zakres prac tych rewidentów, w tym w stosownych przypadkach dokonany przez rewidenta grupy przegląd odpowiednich części dokumentacji z badania tych	T	Art. 2 ust. 1 pkt 14, 33, 34 Art. 75, Art. 192 ust. 7, Art. 153	Art. 2. 1. Ilekcioć w ustawie jest mowa o: 14) firmie audytorskiej grupy rozumie się przez to firmę audytorską przeprowadzającą badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego danej grupy kapitałowej; 33) sprawozdaniu z badania grupy – rozumie się przez to pisemny raport z przeprowadzonego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy, w której jednostką dominującą jest jednostka badana, zawierający opinię kluczowego biegłego rewidenta o zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym; 34) dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu audytu – rozumie się przez to pisemny raport kluczowego biegłego rewidenta, skierowany do członków komitetu audytu lub innego organu pełniącego jego funkcje, wyjaśniający wyniki przeprowadzonego badania odpowiednio sprawozdania finansowego jednostki badanej lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy, w której jednostką dominującą jest jednostka badana; Art. 75. 1. Firma audytorska grupy odpowiada za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego. 2. Firma audytorska grupy odpowiada za sporządzenie sprawozdania z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a w przypadku gdy badana jednostka dominująca posiada komitet audytu lub inny organ pełniący jego funkcje również za sporządzenie dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu dotyczącego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.	

rewidentów; c) biegły rewident grupy dokonał przeglądu pracy w zakresie badania wykonanej przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) pochodzącego(-ych) z państwa trzeciego lub biegłego(-ych) rewidenta(-ów) i jednostkę(-i) audytorską(-ie) pochodzącą(-e) z państwa trzeciego lub firmę(-y) audytorską(-ie) do celów badania grupy oraz dokumentował tę pracę. Dokumentacja zachowana przez biegłego rewidenta grupy musi umożliwiać odpowiedniemu właściwemu organowi przeprowadzenie przeglądu pracy biegłego rewidenta grupy. Do celów niniejszego ustępu akapit pierwszy lit. c) biegły rewident grupy występuje o zgodę danego(-ych) biegłego (-ych) rewidenta(-ów) pochodzącego(-ych) z państwa trzeciego lub biegłego(-ych) rewidenta(-ów), jednostki(-ek) audytorskiej(-ich) pochodzącej(-ych) z państwa trzeciego lub firmy(firm) audytorskiej(-ich) na przekazanie odnośnej dokumentacji w trakcie przeprowadzania badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, jako warunek umożliwiający biegłemu rewidentowi grupy poleganie na wynikach prac wykonanych przez tego(tych) biegłego(-ych) rewidenta(-ów) pochodzącego(-ych) z państwa trzeciego lub biegłego(-ych) rewidenta(-ów) oraz tę(te) jednostkę(-i) audytorską(-ie) pochodzącą(-e) z państwa trzeciego lub firmę(-y) audytorską(-ie). 2. W przypadku gdy biegły rewident grupy nie ma możliwości przestrzegania przepisów ust. 1 akapit pierwszy lit. c), podejmuje on stosowne środki i informuje odpowiedni właściwy organ. Środki te — stosownie do sytuacji — obejmują przeprowadzenie dodatkowej pracy w zakresie badania w ramach badania ustawowego, bezpośrednio albo poprzez zlecenie takich zadań w ramach outsourcingu, w odnośnej jednostce zależnej. 3. W przypadku gdy biegły rewident grupy podlega kontroli zapewnienia jakości lub dochodzeniu dotyczącemu badania ustawowego skonsolidowanych sprawozdań finansowych grupy przedsiębiorstw, biegły rewident grupy na żądanie udostępnia właściwemu organowi posiadaną przez siebie odnośną dokumentację dotyczącą pracy w zakresie badania		3. Firma audytorska grupy dokumentuje wyniki własnej pracy wykonanej w związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego i tworzy zbiór dokumentacji badania, o którym mowa w art. 62 ust. 4. 4. W trakcie przeprowadzania badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego firma audytorska grupy może polegać na wynikach pracy wykonanej przez: 1) inną firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu lub 2) jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub 3) biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego, - w zakresie badania sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy, pod warunkiem dokonania, na podstawie umowy gwarantującej udostępnienie dokumentacji badania jednostek wchodzących w skład grupy, przeglądu pracy podmiotów, o których mowa w pkt 1-3. 5. Firma audytorska grupy: 1) ocenia pracę wykonaną przez: a) inną firmę audytorską i działających w jej imieniu biegłych rewidentów lub b) jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub c) biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego - w związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego, 2) dokumentuje charakter, czas oraz zakres prac wykonanych przez podmioty o których mowa w pkt 1, 3) dokumentuje wykonany przez siebie przegląd dokumentacji, zgromadzonej dla celów badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przez podmioty, o których mowa w pkt. 1. 6. Zebrana i opracowana dokumentacja z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego ma umożliwić Komisji Nadzoru Audytowego lub właściwemu organowi Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przeprowadzenie kontroli pracy firmy audytorskiej grupy. 7. W przypadku gdy firma audytorska grupy nie ma możliwości dokonania przeglądu, o którym mowa w ust. 4, dla celów właściwego przeprowadzenia badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przeprowadza ona dodatkową pracę w zakresie badania sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy, bezpośrednio albo w oparciu o umowę podwykonawstwa, o której mowa w art. 59 ust. 1, oraz informuje o tym Komisję Nadzoru Audytowego. 8. W przypadku gdy firma audytorska grupy podlega kontroli zapewniania jakości lub kontroli doraźnej w zakresie	
---	--	--	--

wykonanej do celów badania grupy przez odpowiednio biegłego(-ych) rewidenta(-ów) pochodzącego(-ych) z państwa trzeciego lub biegłego(-ych) rewidenta(-ów) oraz jednostkę(-i) audytorską(-ie) pochodzącą(-e) z państwa trzeciego lub firmę(-y) audytorską(-ie), w tym wszelką dokumentację roboczą odnoszącą się do badania grupy. Właściwy organ może zgodnie z art. 36 zwrócić się do odpowiednich właściwych organów o dodatkową dokumentację dotyczącą pracy w zakresie badania wykonanej przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firmę(-y) audytorską (-ie) do celów badania grupy. W przypadku gdy jednostka dominująca lub jednostka zależna należąca do grupy przedsiębiorstw jest badana przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub jednostkę(-i) audytorską(-ie) pochodzących z państwa trzeciego, właściwy organ może zwrócić się o dodatkową dokumentację dotyczącą pracy w zakresie badania wykonanej przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) pochodzącego(-ych) z państwa trzeciego lub jednostkę(-i) audytorską(-ie) pochodzącą(-e) z państwa trzeciego do odpowiednich właściwych organów z państw trzecich z wykorzystaniem ustaleń roboczych, o których mowa w art. 47. W drodze odstępstwa od akapitu trzeciego, w przypadku gdy jednostka dominująca lub jednostka zależna należąca do grupy przedsiębiorstw jest badana przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub jednostkę(-i) audytorską(-ie) pochodzących(-e) z państwa trzeciego nieposiadającego ustaleń roboczych, o których mowa w art. 47, biegły rewident grupy na żądanie odpowiada również za zapewnienie należytego dostarczenia dodatkowej dokumentacji dotyczącej pracy w zakresie badania wykonanej przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub jednostkę(-i) audytorską(-ie) pochodzących z państwa trzeciego, w tym dokumentacji roboczej odnoszącej się do badania grupy. Aby zapewnić dostarczenie takich dokumentów, biegły rewident grupy zatrzymuje egzemplarz takiej dokumentacji lub ewentualnie uzgadnia z rewidentem(-ami) lub jednostką(-ami) audytorską(-imi) pochodzącymi z państwa trzeciego swój odpowiedni i nieograniczony do niej dostęp na żądanie lub podejmuje wszelkie inne stosowne działania. W przypadku gdy dokumentacja robocza z badania nie może z powodów prawnych lub z innych przyczyn zostać przekazana z		przeprowadzonego przez siebie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy, której jednostka dominująca ma siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej, udostępnia ona odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Komisji Nadzoru, na ich żądanie, posiadaną przez siebie dokumentację badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego razem z dokumentacją roboczą, w tym dokumentację pracy wykonanej dla celów badania grupy przez inną firmę audytorską i biegłych rewidentów działających w jej imieniu lub przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub biegłych rewidentów pochodzących z państwa trzeciego, w zakresie badania sprawozdania finansowego lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy. 9. W przypadku, gdy badanie jednostki wchodzącej w skład grupy przeprowadza biegły rewident pochodzący z państwa trzeciego lub jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, a z właściwym organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego nie zawarto porozumienia o wymianie dokumentacji roboczej z badania, firma audytorska grupy jest obowiązana, na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, dostarczyć dokumentację badania z badania przeprowadzonego przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego. 10. W celu zapewnienia dostarczenia dokumentacji, o której mowa w ust. 9, firma audytorska grupy jest obowiązana: 1) posiadać kopię tej dokumentacji, lub 2) zapewnić sobie odpowiedni i nieograniczony do niej dostęp na żądanie, lub 3) podjąć inne stosowne działania. 11. W sytuacji gdy przepisy prawa obowiązującego w państwie trzecim lub inne przeszkody uniemożliwiają przekazanie dokumentacji roboczej z badania przez biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego lub jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, dokumentacja firmy audytorskiej grupy zawiera dowody, że podjęła ona działania w celu uzyskania dostępu do tej dokumentacji badania, a w przypadku wystąpienia przeszkód innych niż przepisy obowiązującego prawa w państwie trzecim, dowody na istnienie takich przeszkód. Art. 192. 7. Komisja Nadzoru Audytowego może kierować do właściwych organów nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej wnioski o udostępnienie dodatkowej dokumentacji z badania, dotyczącej badań sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, której jednostka dominująca ma siedzibę w	
---	--	---	--

	państwa trzeciego biegłemu rewidentowi grupy, dokumentacja zachowana przez biegłego rewidenta grupy musi zawierać dowody, że zastosował on odpowiednie procedury w celu uzyskania dostępu do dokumentacji z badania, a w przypadku przeszkód innych niż przeszkody prawne wynikające z ustawodawstwa danego państwa trzeciego — dowody na istnienie takich przeszkód.”;			Polsce, w sytuacji, gdy badania takie zostały przeprowadzone na potrzeby badania takiej grupy kapitałowej przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie zatwierdzone w państwach Unii Europejskiej. Art. 207. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może, w oparciu i zgodnie z porozumieniem, o którym mowa w art. 206, kierować do odpowiednich organów nadzoru publicznego z państw trzecich wnioski o udostępnienie dodatkowej dokumentacji badania, dotyczącej badań sprawozdań finansowych lub pakietów konsolidacyjnych zarejestrowanych w tych państwach trzecich jednostek zależnych, wchodzących w skład grupy kapitałowej, której jednostka dominująca ma siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej lub zarejestrowanych w tych państwach trzecich jednostki dominującej i jednostek zależnych wchodzących w skład grupy kapitałowej, w której papiery wartościowe jednostki dominującej zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, w sytuacji, gdy badania takie zostały przeprowadzone na potrzeby badania takich grup kapitałowych. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy wniosek dotyczy jednostek, o których mowa w art. 197 ust. 4.	
Art. 1 pkt 23	<i>Artykuł 1</i> 23) art. 28 otrzymuje brzmienie: „<i>Artykuł 28</i> Sprawozdawczość z badania 1. Biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) przedstawiają wyniki badania ustawowego w sprawozdaniu z badania. Sprawozdanie przygotowuje się zgodnie z wymogami standardów badania przyjętymi przez Unię lub dane państwo członkowskie, o czym mowa w art. 26. 2. Sprawozdanie z badania sporządza się na piśmie; ponadto: a) wskazuje ono jednostkę, której roczne lub skonsolidowane sprawozdania finansowe są przedmiotem badania ustawowego; określa, czy chodzi o roczne czy o skonsolidowane sprawozdania finansowe, oraz dzień, na który zostały sporządzone, i okres nimi objęty; wskazuje ramy sprawozdawczości finansowej zastosowane przy sporządzaniu tych sprawozdań; b) zawiera ono opis zakresu badania ustawowego, w którym co najmniej określa się standardy badania, zgodnie	T	Art. 77 Art. 78 Art. 79 Art.80 Art. 81	Art. 77. 1. Wynikiem przeprowadzenia badania jest sporządzenie przez biegłego rewidenta na piśmie sprawozdania z badania. Sprawozdanie z badania sporządzane jest zgodnie z przepisami prawa oraz z wymogami zastosowanych standardów badania. 2. Sprawozdanie z badania formułowane jest w sposób jasny i jednoznaczny. 3. Sprawozdanie z badania zawiera: 1) nazwę i siedzibę firmy audytorskiej, która przeprowadziła badanie; 2) nazwę jednostki, której sprawozdanie finansowe podlegało badaniu; 3) wskazanie czy przedmiotem badania było roczne sprawozdanie finansowe jednostki badanej czy też roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy; 4) dzień bilansowy sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okresy objęte sprawozdaniem finansowym lub skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, podlegającym badaniu; 5) wskazanie zasad rachunkowości i sprawozdawczości finansowej zastosowanych przy sporządzeniu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego podlegającego badaniu; 6) opis zakresu badania, w tym wskazanie standardów	

z którymi przeprowadzono badanie ustawowe; c) zawiera ono opinię z badania, która jest bez zastrzeżeń, z zastrzeżeniami lub negatywna i w której jasno przedstawia się opinię biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firmy (firm) audytorskiej(-ich): (i) o tym, czy roczne sprawozdanie finansowe przedstawia prawdziwy i rzetelny obraz zgodnie z odpowiednimi ramami sprawozdawczości finansowej; oraz (ii) w stosownych przypadkach, o tym, czy roczne sprawozdanie finansowe jest zgodne z wymogami ustawowymi. Jeżeli biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) nie są w stanie wyrazić opinii z badania, sprawozdanie zawiera odmowę wydania opinii; d) zawiera ono odniesienie do wszelkich innych spraw, na które biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) zwracają uwagę poprzez ich podkreślenie, jednak bez wydawania opinii z zastrzeżeniami; e) zawiera ono opinię i oświadczenie — oba wydane w oparciu o prace podjęte w trakcie badania — o których mowa w art. 34 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2013/34/UE; f) zawiera ono oświadczenie na temat wszelkich przypadków istotnej niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą podać w istotną wątpliwość zdolność jednostki do kontynuowania działalności; g) wskazuje ono siedzibę biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firm(-y) audytorskiej(-ich). Państwa członkowskie mogą ustanowić dodatkowe wymogi dotyczące zawartości sprawozdania z badania. 3. W przypadku gdy badanie ustawowe zostało przeprowadzone przez więcej niż jednego biegłego rewidenta lub firmę audytorską, biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) uzgadniają wyniki badania ustawowego i przedkładają wspólne sprawozdanie i opinię. W przypadku różnicy zdań każdy biegły rewident lub firma audytorska przedstawiają swoją opinię w osobnym punkcie sprawozdania z badania i uzasadniają różnicę zdań. 4. Biegły rewident podpisuje sprawozdanie z badania i opatruje je datą. W przypadku gdy firma audytorska		badania, według których przeprowadzono badanie; 7) imię i nazwisko oraz numer w rejestrze kluczowego biegłego rewidenta, który przeprowadził badanie; 8) opinię kluczowego biegłego rewidenta o tym, czy sprawozdanie finansowe rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy badanej jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, a także przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości; 9) opinię kluczowego biegłego rewidenta o tym, czy badane sprawozdanie finansowe jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem lub umową; 10) opinię, czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami, oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym; 11) oświadczenie czy w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdzono w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie na czym one polegają; 12) opinię czy emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarł w tym oświadczeniu informacje wymagane zgodnie z zakresem określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1382 oraz z 2015 r. poz. 978, 1260 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 615 i 996) lub w regulaminach wydanych na podstawie art. 61 tej ustawy, a w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach – stwierdzenie czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym; 13) objaśnienia, w których kluczowy biegły rewident odnosi się do spraw, na które zwrócił uwagę podczas badania, które nie wpływają na wydanie opinii z zastrzeżeniem; 14) oświadczenie kluczowego biegłego rewidenta o przypadkach istotnej niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą rodzić istotne wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuowania działalności; 15) stwierdzenie, że zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki, ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez jej zarząd lub inny organ zarządzający obecnie lub w przyszłości;	
---	--	---	--

	przeprowadza badanie ustawowe, sprawozdanie z badania jest podpisywane przynajmniej przez biegłego(-ych) rewidenta (-ów), przeprowadzającego(-ych) badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej. W przypadku gdy do badania zaangażowano równocześnie więcej niż jednego biegłego rewidenta lub firmę audytorską, sprawozdanie z badania jest podpisywane przez wszystkich biegłych rewidentów lub przynajmniej przez biegłych rewidentów przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu każdej firmy audytorskiej. W wyjątkowych okolicznościach państwa członkowskie mogą postanowić, że taki podpis lub takie podpisy nie muszą być ujawniane opinii publicznej, jeżeli ujawnienie takiej informacji mogłoby prowadzić do bezpośredniego i znaczącego zagrożenia bezpieczeństwa osobistego jakiegokolwiek osoby. W każdym przypadku nazwisko danej osoby musi (nazwiska danych osób muszą) być znane odpowiednim właściwym organom. 5. Sprawozdanie biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest zgodne z wymogami określonymi w ust. 1–4. Informując o zgodności sprawozdania z działalności ze sprawozdaniem finansowym zgodnie z wymogami ust. 2 lit. e), biegły rewident lub firma audytorska biorą pod uwagę skonsolidowane sprawozdanie finansowe i skonsolidowane sprawozdanie z działalności. Jeżeli roczne sprawozdanie finansowe jednostki dominującej jest dołączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdania biegłych rewidentów lub firm audytorskich wymagane niniejszym artykułem mogą zostać połączone.”;		16) inne elementy, jeżeli są one konieczne; 17) podpis i datę podpisania sprawozdania z badania. 4. Opinia, o której mowa w ust. 3 pkt 8, może być opinią bez zastrzeżeń, z zastrzeżeniami lub negatywną. W przypadku gdy kluczowy biegły rewident nie jest w stanie wyrazić opinii o badanym sprawozdaniu finansowym, sprawozdanie z badania zawiera odmowę wydania opinii. 5. W sprawozdaniu z badania, o którym mowa w ust. 1, należy ponadto zamieścić: 1) opinię czy badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych; 2) uzasadnienie wydania opinii z zastrzeżeniem, wydania opinii negatywnej lub odmowy wydania opinii z uwagi na zaistnienie okoliczności uniemożliwiających jej sformułowanie, wraz z opisem skutków zniekształceń będących powodem modyfikacji opinii kluczowego biegłego rewidenta; 3) informację o niedopełnieniu, do dnia wydania sprawozdania z badania, przez jednostkę badaną obowiązku złożenia do właściwego rejestru sądowego, a w stosownych przypadkach także do ogłoszenia, sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzedzające rok obrotowy; 4) informację o stwierdzonym podczas badania istotnym naruszeniu prawa, statutu lub umowy spółki mającym wpływ na sprawozdanie finansowe; 5) informację o tym, czy jednostka badana przestrzega obowiązujących ją regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach, w szczególności czy: a) spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa prawidłowo ustaliła współczynnik wypłacalności, b) bank lub podmiot prowadzący działalność maklerską prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe, c) zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji prawidłowo ustalił rezerwy techniczno - ubezpieczeniowe, a także czy prawidłowo je zabezpieczył, d) zakład ubezpieczeń na życie prowadzący działalność ubezpieczeniową w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej prawidłowo wyliczył margines wypłacalności dla działu I i grup ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, oraz e) zakład ubezpieczeń na życie prowadzący działalność ubezpieczeniową w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej posiada środki własne, o których mowa w art. 106jb ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i	
--	---	--	--	--

				funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291, z późn. zm.). Art. 78. Sprawozdanie z badania sporządzane jest w oparciu o zebraną i opracowaną przez kluczowego biegłego rewidenta w toku badania dokumentację badania. Dokumentacja powinna umożliwiać biegłemu rewidentowi niebiorącemu udziału w badaniu prześledzenie przebiegu badania i znalezienie uzasadnienia dla opinii o badanym sprawozdaniu finansowym wyrażonej w sprawozdaniu z badania. Art. 79. Jeżeli badanie ustawowe przeprowadzane jest przez więcej niż jedną firmę audytorską, wyniki badania są uzgadniane między tymi firmami i przedstawiane we wspólnym sprawozdaniu z badania, zawierającym wspólną opinię z badania. W przypadku różnicy zdań każda firma audytorska przedstawia swoją opinię w osobnym punkcie sprawozdania z badania wraz z uzasadnieniem różnicy zdań. Art. 80. 1. Sprawozdanie z badania jest podpisywane przez biegłego rewidenta. 2. W przypadku, gdy badanie ustawowe przeprowadzane jest przez więcej niż jedną firmę audytorską, z zastrzeżeniem art. 59, każda z firm audytorskich biorących udział w badaniu wyznacza co najmniej jednego biegłego rewidenta do podpisania sprawozdania z badania. Art. 81. Jeżeli roczne sprawozdanie finansowe jednostki dominującej w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości jest dołączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego i sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego mogą być połączone w jeden dokument.	
Art. 1 pkt 24 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 24) w art. 29 wprowadza się następujące zmiany: a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany: (i) lit. a) otrzymuje brzmienie: „a) system zapewniania jakości jest zorganizowany w sposób gwarantujący jego niezależność od kontrolowanych biegłych rewidentów i firm audytorskich oraz podlega nadzorowi publicznemu;”;	T	Art. 23 ust. 1 pkt 3, Art. 24 ust. 1 pkt 1-2, 6, Art. 24 ust. 2-4 Art. 25, Art. 26, Art. 27	Art. 23. 1. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności: 3) wykonywanie powierzonych ustawą zadań w zakresie należytego wykonywania zawodu i przestrzegania zasad etyki zawodowej przez członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz przestrzegania przepisów, procedur i standardów przez firmy audytorskie, w szczególności: a) przeprowadzanie kontroli badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, b) prowadzenie postępowań dyscyplinarnych w stosunku do biegłych rewidentów przeprowadzających badania jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego,	

	(ii) lit. h) otrzymuje brzmienie: „h) kontrole zapewnienia jakości odbywają się na podstawie analizy ryzyka, a w przypadku biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe, określone w art. 2 pkt 1 lit. a), co najmniej raz na sześć lat;”; (iii) dodaje się literę w brzmieniu: „k) kontrole zapewnienia jakości są odpowiednie i proporcjonalne do skali i złożoności działalności kontrolowanego biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej.”;		ust. 1 pkt. 1 lit. a, c, d, pkt 2 i 3 Art. 27 ust. 2, Art. 28 ust. 1, Art. 28 ust. 2 pkt 1, 8, 11, 15 Art. 29, Art. 33 Art. 34 Art. 35	c) prowadzenie postępowań administracyjnych i nakładanie kar pieniężnych na firmy audytorskie; 4) współdziałanie w kształtowaniu zasad rachunkowości i rewizji finansowej; 5) opracowywanie materiałów szkoleniowych dla kandydatów na biegłych rewidentów. 2. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, są zadaniami powierzonymi do realizacji Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów w ramach nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 82. Art. 24. 1. Organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są: 1)Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów; 2)Krajowa Rada Biegłych Rewidentów; 6)Krajowa Komisja Nadzoru. 2. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 6, trwa 4 lata. Organy te są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów. 3. W tym samym organie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 6, nie można zasiadać dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. 4. Nie można jednocześnie wchodzić w skład organów określonych w ust. 1 pkt 2 6. 5. Siedzibą organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest miasto stołeczne Warszawa. Art. 25. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów odbywa się co 4 lata. 2. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów jest zwoływany przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów. 3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może zwołać Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1. 4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów obraduje nad sprawami, dla których został zwołany. 5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów jest obowiązana do zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów na żądanie: 1) co najmniej 1/10 ogółu biegłych rewidentów wpisanych do rejestru; 2) Krajowej Komisji Rewizyjnej z powodu rażącego naruszenia prawa w działalności finansowej lub statutowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 6. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów stanowią delegaci wybrani przez walne zgromadzenia w regionalnych oddziałach Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w proporcji do ogólnej liczby biegłych rewidentów wpisanych do rejestru, według zasad określonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów,	
--	--	--	--	--	--

				z tym że łączna liczba delegatów nie może być mniejsza niż 2% biegłych rewidentów wpisanych do rejestru. 7. Mandaty delegatów wybranych na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują ważność przez okres 4 lat. 8. W obradach Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów mogą brać udział członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 26. 1. Wyboru do organów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 6, dokonują delegaci wybrani na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów. 2. Wybory odbywają się w głosowaniu bezpośrednim i tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów. Art. 27. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów: 1) dokonuje wyboru: a) Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, c) pozostałych członków Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, d) członków Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego oraz Krajowej Komisji Nadzoru; 2) uchwała statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 3) uchwała program działania i podstawowe zasady gospodarki finansowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 2. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być odwołane przed upływem kadencji przez organ, który je wybrał. Art. 28. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów kieruje działalnością samorządu w okresach między Krajowymi Zjazdami Biegłych Rewidentów. 2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności: 1) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów; 8) określanie wysokości opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 51 ust. 1, oraz sposobu jej uiszczania, uwzględniając koszt sprawowanego nadzoru; 11) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego planu finansowego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i sprawozdania z jego wykonania oraz zatwierdzanie rocznych planów finansowych regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 15) ustalenie zakresu kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2; Art. 29. 1. W skład Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wchodzi od 11 do 15 członków. 2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wybiera ze swojego	
--	--	--	--	--	--

				grona, w głosowaniu tajnym, dwóch zastępców prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, sekretarza i skarbnika. 3. Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 19 ust. 1 i art. 57 ust. 1, zapadają bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. 4. Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów: 1) wypełnia obowiązki kierownika jednostki, o których mowa w odrębnych przepisach oraz reprezentuje Krajową Radę Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych; 2) kieruje pracami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów; 3) podpisuje uchwały i postanowienia Krajowej Rady Biegłych Rewidentów; 4) podejmuje decyzje związane z bieżącą działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 5) wykonuje inne czynności określone w statucie, związane z funkcjonowaniem Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 33. 1. Krajowa Komisja Nadzoru składa się z 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Nadzoru wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. 2. Członek Krajowej Komisji Nadzoru podlega wyłączeniu z rozpatrywania spraw dotyczących kontroli firmy audytorskiej, w której jest lub był partnerem, pracownikiem, członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego, członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, lub z którą był w inny sposób powiązany w okresie 3 lat poprzedzających rozpoczęcie kontroli. Art. 34. 1. Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru należy przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w zakresie: 1) badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego; 2) usług, objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe. 2. Częstotliwość kontroli, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uzależniona jest od wyników analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, jednakże kontrola przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na 6 lat. 3. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli,	
--	--	--	--	---	--

			o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1. Roczny plan kontroli jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia. Zatwierdzony roczny plan kontroli jest publikowany na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 35. 1. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, przeprowadzają kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, zwani dalej „kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru” zatrudnieni na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej. 2. Kontrolerem Krajowej Komisji Nadzoru przeprowadzającym kontrole może być osoba, która: 1) korzysta z pełni praw publicznych; 2) posiada wykształcenie kierunkowe i doświadczenie w obszarze badań sprawozdań finansowych i w rachunkowości; 3) ma nieposzlakowaną opinię; 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 5) przeszła przeszkolenie w zakresie przeprowadzania kontroli zapewniania jakości w firmach audytorskich; 6) posiada uprawnienia biegłego rewidenta. 3. Przed przystąpieniem do kontroli kontroler Krajowej Komisji Nadzoru składa oświadczenie, że w okresie 3 lat przed dniem rozpoczęcia kontroli nie był i nie jest zatrudniony ani w inny sposób powiązany z kontrolowaną firmą audytorską oraz, że nie występuje konflikt interesu między nim a kontrolowaną firmą audytorską i biegłym rewidentami działającymi w jej imieniu. 4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. 5. Zatajenie przez kontrolera Krajowej Komisji Nadzoru informacji w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania odpowiednio stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej. 6. W kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego. W takim przypadku protokół kontroli, o którym mowa w art. 114 ust. 1, sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi. 7. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru zalecenia i instrukcje dotyczące kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1.	
--	--	--	--	--

				8. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 106 ust. 3 oraz art. 107-116. 9. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2, są przeprowadzane na podstawie procedur ustalonych przez Krajową Komisję Nadzoru. Zakres tych kontroli określi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. Do kontroli tych stosuje się art. 108-116. 10. Opracowując procedury kontroli Krajowa Komisja Nadzoru bierze pod uwagę skalę i złożoność działalności kontrolowanej firmy audytorskiej. Procedury kontroli firmy audytorskiej uwzględniają obowiązywanie zasady proporcjonalności przy stosowaniu krajowych standardów badania przy badaniach ustawowych jednostek innych niż duże jednostki. 11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do kontroli, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 36 stosuje się odpowiednio przepisy: 1) działu I a) art. 32-34, b) rozdziału 2, c) rozdziałów 8-10, 2) działu II a) rozdziału 2, z wyłączeniem art. 66a, b) rozdziałów 3-4, z tym, że termin wskazany w art. 79 wynosi 3 dni, c) rozdziałów 9 i 11 - ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016r. poz. 23 ze zm.).	
Art. 1 pkt 24 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 24) w art. 29 wprowadza się następujące zmiany: b) ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Do celów ust. 1 lit. e) do wyboru kontrolerów mają zastosowanie co najmniej następujące kryteria: a) kontrolerzy posiadają odpowiednie wykształcenie kierunkowe i stosowne doświadczenie w zakresie badań ustawowych i sprawozdawczości finansowej w połączeniu ze szczegółowym szkoleniem w zakresie kontroli zapewnienia jakości; b) dana osoba nie może pełnić funkcji kontrolera w ramach kontroli zapewnienia jakości przeprowadzanej u biegłego rewidenta lub w firmie audytorskiej przed upływem przynajmniej trzech lat od momentu, gdy osoba ta przestała	T	Art. 35, Art. 39 ust. 1 pkt 1	Art. 35. 1. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, przeprowadzają kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, zwani dalej „kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru” zatrudnieni na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej. 2. Kontrolerem Krajowej Komisji Nadzoru przeprowadzającym kontrole może być osoba, która: 1) korzysta z pełni praw publicznych; 2) posiada wykształcenie kierunkowe i doświadczenie w obszarze badań sprawozdań finansowych i w rachunkowości; 3) ma nieposzlakowaną opinię; 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 5) przeszła przeszkolenie w zakresie przeprowadzania kontroli zapewniania jakości w firmach audytorskich; 6) posiada uprawnienia biegłego rewidenta. 3. Przed przystąpieniem do kontroli kontroler Krajowej Komisji Nadzoru składa oświadczenie, że w okresie 3 lat przed dniem rozpoczęcia kontroli nie był i nie jest zatrudniony ani w inny sposób powiązany z kontrolowaną firmą audytorską oraz, że nie	

	być partnerem lub pracownikiem danego biegłego rewidenta lub danej firmy audytorskiej lub przestała być w inny sposób z nimi powiązana; c) kontrolerzy składają oświadczenie o braku konfliktu interesów między nimi a biegłym rewidentem i firmą audytorską, które mają zostać poddane kontroli.”;			występuje konflikt interesu między nim a kontrolowaną firmą audytorską i biegłym rewidentami działającymi w jej imieniu. 4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. 5. Zatajenie przez kontrolera Krajowej Komisji Nadzoru informacji w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania odpowiednio stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej. Art. 39. 1. Krajowa Komisja Nadzoru określa, w formie uchwał, zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego: procedurę wyboru kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru do przeprowadzania kontroli KKN i kontroli doraźnych KKN zapewniającą, że między kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru a kontrolowaną firmą audytorską nie zachodzi konflikt interesów;	
Art. 1 pkt 24 lit. c	<i>Artykuł 1</i> 24) w art. 29 wprowadza się następujące zmiany: c) dodaje się ustęp w brzmieniu: „3. Do celów ust. 1 lit. k) państwa członkowskie wymagają, by właściwe organy — przy podejmowaniu kontroli zapewnienia jakości ustawowych badań rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych średnich i małych jednostek — brały pod uwagę fakt, że standardy badania przyjęte zgodnie z art. 26 mają być stosowane w sposób, który jest proporcjonalny do skali i stopnia złożoności działalności badanej jednostki.”;	T	Art. 2 ust. 1 pkt 8, Art. 35 ust. 10	Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 8) dużej jednostce - rozumie się przez to jednostkę, która w roku obrotowym poprzedzającym rok za który sporządzono sprawozdanie finansowe, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: a) 85 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 170 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty; Art. 35. 10. Opracowując procedury kontroli Krajowa Komisja Nadzoru bierze pod uwagę skalę i złożoność działalności kontrolowanej firmy audytorskiej. Procedury kontroli firmy audytorskiej uwzględniają obowiązywanie zasady proporcjonalności przy stosowaniu krajowych standardów badania przy badaniach ustawowych jednostek innych niż duże jednostki.	
Art. 1 pkt 25	<i>Artykuł 1</i> 25) rozdział VII otrzymuje brzmienie: „ROZDZIAŁ VII DOCHODZENIA I KARY <i>Artykuł 30</i>	T	Art. 36-40 Rozdział 10 ,11,12 Art. 84 ust. 1 pkt. 15-16	Art. 36. 1. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w przeprowadzaniu badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Komisja Nadzoru może przeprowadzić kontrolę wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, zwaną dalej „kontrolą doraźną KKN”. 2. Kontrola doraźna KKN jest prowadzona przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru na podstawie imiennego	

Systemy dochodzeń i kar 1. Państwa członkowskie zapewniają istnienie skutecznych systemów dochodzeń i kar mających na celu wykrywanie, korygowanie i zapobieganie nieodpowiedniemu wykonywaniu badania ustawowego. 2. Bez uszczerbku dla obowiązujących w państwach członkowskich systemów odpowiedzialności cywilnej, państwa członkowskie zapewniają skuteczne, proporcjonalne i odstraszaające kary wobec biegłych rewidentów i firm audytorskich, w przypadku gdy badania ustawowe nie są przeprowadzane zgodnie z przepisami przyjętymi w celu wykonania niniejszej dyrektywy i, w stosownych przypadkach, rozporządzenia (UE) nr 537/2014. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niewprowadzaniu przepisów dotyczących kar administracyjnych w przypadku naruszeń, które podlegają już krajowemu prawu karnemu. W takim przypadku informują Komisję o właściwych przepisach prawa karnego. 3. Państwa członkowskie postanawiają, by podjęte środki i kary nałożone na biegłych rewidentów i firmy audytorskie były odpowiednio ujawniane opinii publicznej. Kary obejmują możliwość cofnięcia zatwierdzenia. Państwa członkowskie mogą postanowić, by takie ujawnienie nie zawierało danych osobowych w rozumieniu art. 2 lit. a) dyrektywy 95/46/WE. 4. Do dnia 17 czerwca 2016 r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o przepisach, o których mowa w ust. 2. Niezwłocznie powiadamiają Komisję o wszelkich późniejszych zmianach w tych przepisach. <i>Artykuł 30a</i> Uprawnienia do nakładania kar 1. Państwa członkowskie przewidują, by właściwe organy miały uprawnienia do podejmowania lub nakładania co najmniej następujących administracyjnych środków i kar za naruszenia przepisów niniejszej dyrektywy i, w stosownych przypadkach, rozporządzenia (UE) nr 537/2014:		upoważnienia. 3. Kontrola doraźna KKN może być przeprowadzona w zakresie wszystkich lub wybranych zagadnień określonych w art. 107 ust. 1. 4. Kontrolowana firma audytorska jest obowiązana do udzielania wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień, w tym przekazania dokumentów, w zakresie objętym kontrolą doraźną KKN, w wyznaczonej postaci i wyznaczonym terminie. Jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli, kontrola doraźna KKN może być prowadzona w siedzibie organu kontroli. Przepisy art. 109 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Art. 37. 1. Do kontroli doraźnych KKN art. 35 ust. 8 stosuje się. 2. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających podjęcie kontroli doraźnej KKN, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Audytowego. 3. W kontrolach doraźnych mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego. W takim przypadku protokół kontroli doraźnej KKN, o którym mowa w ust. 1, sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi. 4. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru zalecenia i instrukcje dotyczące sposobu przeprowadzania kontroli doraźnych KKN. Art. 38. 1. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli lub kontroli doraźnej KKN nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru: 1) kieruje do firmy audytorskiej zalecenia wraz z określeniem odpowiedniego terminu umożliwiającego ich realizację; 2) może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego; 3) składa informację do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o stwierdzonych nieprawidłowościach, o których mowa w art. 175 ust. 1. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru dokonują weryfikacji realizacji zaleceń. Ustalenia dokonanej weryfikacji są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. W przypadku, gdy zalecenia nie zostały wykonane, przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3 stosuje się. 3. Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje niezwłocznie Komisji Nadzoru Audytowego informacje o wynikach kontroli, o	
---	--	--	--

a) powiadomienie nakazujące osobie fizycznej lub prawnej odpowiedzialnej za naruszenie zaprzestania odnośnego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości; b) oświadczenie publiczne wskazujące osobę odpowiedzialną oraz charakter naruszenia, publikowane na stronie internetowej właściwych organów; c) tymczasowy zakaz, nakładany na biegłego rewidenta, firmę audytorską lub kluczowego partnera firmy audytorskiej — na okres nieprzekraczający trzech lat — przeprowadzania badań ustawowych lub podpisywania sprawozdań z badania; d) oświadczenie, że sprawozdanie z badania nie spełnia wymogów art. 28 niniejszej dyrektywy lub, w stosownych przypadkach, art. 10 rozporządzenia (UE) nr 537/2014; e) nałożenie na członka firmy audytorskiej lub członka organu administracyjnego lub zarządzającego jednostki interesu publicznego tymczasowego zakazu — na okres nieprzekraczający trzech lat — pełnienia funkcji w firmach audytorskich lub jednostkach interesu publicznego; f) nałożenie administracyjnych kar pieniężnych na osoby fizyczne oraz prawne. 2. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy mogły wykonywać swoje uprawnienia do nakładania kar zgodnie z niniejszą dyrektywą i prawem krajowym oraz w dowolny z następujących sposobów: a) bezpośrednio; b) we współpracy z innymi organami; c) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych. 3. Oprócz uprawnień, o których mowa w ust. 1, państwa członkowskie mogą przyznać właściwym organom inne uprawnienia do nakładania kar. 4. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą przyznać organom nadzorującym jednostki interesu publicznego, w przypadku gdy organy te nie są wyznaczone jako właściwy organ zgodnie z art. 20 ust. 2 rozporządzenia		których mowa w ust. 1, przeprowadzonych w firmach audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego oraz o skierowanych zaleceniach. Art. 39. 1. Krajowa Komisja Nadzoru określa, w formie uchwał, zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego: 1) procedurę wyboru kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru do przeprowadzania kontroli KKN i kontroli doraźnych KKN zapewniającą, że między kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru a kontrolowaną firmą audytorską nie zachodzi konflikt interesów; 2) zasady doskonalenia zawodowego kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru; 3) wzór protokołu kontroli przeprowadzanych przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru; 4) procedury przeprowadzania kontroli KKN oraz kontroli doraźnych KKN. 2. Krajowa Komisja Nadzoru sporządza roczne sprawozdanie z działalności zawierające informacje o funkcjonowaniu systemu zapewniania jakości w odniesieniu do badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, w tym informacje dotyczące wykonania planów kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 3, a także informacje na temat przeprowadzonych kontroli doraźnych KKN w zakresie niezbędnym do opracowania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 84 ust. 3. 3. Sprawozdanie jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie do dnia 31 marca następnego roku. Art. 40. 1. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane doręczać Komisji Nadzoru Audytowego uchwały z wyjątkiem uchwał w formie postanowień wydawanych w toku postępowania administracyjnego, w terminie 14 dni od dnia ich podjęcia. Rozdział 10 Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów Oddział 1 Postępowanie dyscyplinarne Art. 133. 1. Biegły rewident podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego. 2. Przewinienie dyscyplinarne polega na naruszeniu przez biegłego rewidenta: 1) przepisów prawa dotyczących wykonywania zawodu, zasad	
--	--	--	--

(UE) nr 537/2014, uprawnienia do nakładania kar za naruszenia obowiązków sprawozdawczych przewidzianych w tym rozporządzeniu. <i>Artykuł 30b</i> Skuteczne stosowanie kar Ustanawiając zasady na podstawie art. 30, państwa członkowskie wymagają, by — przy określaniu rodzaju i poziomu kar administracyjnych i środków — właściwe organy brały pod uwagę wszystkie odpowiednie okoliczności, w tym w stosownych przypadkach: a) wagę naruszenia i czas jego trwania; b) stopień odpowiedzialności osoby odpowiedzialnej; c) kondycję finansową osoby odpowiedzialnej, np. określaną na podstawie całkowitych obrotów odpowiedzialnego przedsiębiorstwa lub rocznych dochodów odpowiedzialnej osoby, jeżeli ta osoba jest osobą fizyczną; d) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych przez osobę odpowiedzialną — w zakresie, w jakim można je ustalić; e) stopień współpracy osoby odpowiedzialnej z właściwymi organami; f) uprzednie naruszenia popełnione przez odpowiedzialną osobę fizyczną lub prawną. Właściwe organy mogą uwzględnić dodatkowe czynniki, w przypadku gdy czynniki takie zostały określone w prawie krajowym. <i>Artykuł 30c</i> Ogłaszanie kar i środków 1. Właściwe organy publikują na swojej urzędowej stronie internetowej co najmniej informacje na temat wszelkich kar administracyjnych nałożonych za naruszenie przepisów niniejszej dyrektywy lub rozporządzenia (UE) nr 537/2014, w odniesieniu do których wyczerpano wszystkie środki			etyki zawodowej, niezależności lub krajowych standardów wykonywania zawodu; 2) przepisów dotyczących realizacji obowiązków związanych z przynależnością do samorządu zawodowego biegłych rewidentów, w szczególności art. 6, 3) przepisów prawa dotyczących prowadzenia działalności w formie firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42, w tym jako wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej lub komandytowej; 4) przepisów prawa dotyczących pełnienia funkcji w organach zarządzających lub nadzorczych firm audytorskich, o których mowa w art. 42. 3. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne. Art. 134. 1. Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza, w sprawie czynu, za który na biegłego rewidenta wpisanego na listę firm audytorskich, o którym mowa w art. 42 pkt 1, może zostać nałożona kara administracyjna, o której mowa w art. 174 ust. 1. 2. Jeżeli biegły rewident, o którym mowa w ust. 1, został skreślony z listy firm audytorskich można wszcząć lub wznowić postępowanie dyscyplinarne w odniesieniu do czynu, o którym mowa w ust. 1. 3. Biegły rewident, który został skreślony z listy firm audytorskich nie podlega wpisowi na tę listę do czasu prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego dotyczącego czynu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli postępowanie dyscyplinarne jest w toku lub zostanie wszczęte w terminie 3 miesięcy od dnia skreślenia biegłego rewidenta z listy firm audytorskich. Art. 135. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynęło 5 lat. 2. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje z upływem 5 lat od zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli przed upływem tego okresu biegłemu rewidentowi zostanie ogłoszone lub doręczone postanowienie o przedstawieniu zarzutów. 3. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie przewinienia dyscyplinarnego nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane za ten czyn w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137) albo w ustawie z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.) dla tego przestępstwa.	
---	--	--	--	--

odwoławcze lub upłynął termin ich zastosowania, możliwie jak najszybciej i bezzwłocznie po poinformowaniu o tej decyzji osoby, na którą nałożono karę; publikowane dane obejmują m.in. informacje o rodzaju i charakterze naruszenia oraz tożsamości osoby fizycznej lub prawnej, na którą nałożono karę. W przypadku gdy państwa członkowskie zezwalają na publikowanie informacji o karach, od których przysługuje prawo do odwołania, właściwe organy możliwie jak najszybciej publikują na swojej urzędowej stronie internetowej również informacje o statusie postępowania odwoławczego i o jego wyniku. 2. Właściwe organy publikują informacje o nałożonych karach na zasadzie anonimowej w sposób, który jest zgodny z prawem krajowym, w każdej z poniższych sytuacji: a) jeżeli — w przypadku nałożenia kary na osobę fizyczną — w ramach wcześniejszej obowiązkowej oceny proporcjonalności takiej publikacji zostanie wykazane, że opublikowanie danych osobowych jest środkiem nieproporcjonalnym; b) jeżeli opublikowanie tych informacji stanowiłoby zagrożenie dla stabilności rynków finansowych lub zagroziłoby prowadzonemu dochodzeniu karnemu; c) jeżeli opublikowanie tych informacji wyrządziłoby niewspółmierną szkodę zaangażowanym instytucjom lub osobom fizycznym. 3. Właściwe organy zapewniają, by każda publikacja dokonywana zgodnie z ust. 1 charakteryzowała się proporcjonalnym czasem trwania i pozostawała na jej urzędowej stronie internetowej przez co najmniej pięć lat po wyczerpaniu wszystkich środków odwoławczych lub upłynięciu terminu ich zastosowania. Publiczne ogłaszanie kary i środków oraz wszelkie publiczne oświadczenia nie mogą naruszać praw podstawowych określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawa do ochrony danych osobowych. Państwa członkowskie mogą postanowić, by taka publikacja lub wszelkie publiczne		Art. 136. 1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe za ten sam czyn. 2. Postępowanie dyscyplinarne może być zawieszone do czasu ukończenia postępowania karnego. Art. 137. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje: 1) dochodzenie dyscyplinarne; 2) postępowanie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym oraz postępowanie odwoławcze od orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne. Art. 138. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny: 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające; 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne; 3) jest oskarżycielem w postępowaniu, o którym mowa w art. 137 pkt 2. Art. 139. 1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego wszczyna się dochodzenie dyscyplinarne. 2. Dochodzenie dyscyplinarne może zostać wszczęte z urzędu lub na skutek zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. 3. W terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego zawiadamia się: 1) osobę lub inny podmiot, który złożył zawiadomienie, 2) biegłego rewidenta, którego dotyczy zawiadomienie. Art. 140. 1. W przypadku, gdy zachodzi potrzeba dokonania dodatkowych ustaleń lub uzupełnienia danych w celu stwierdzenia, czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, dochodzenie dyscyplinarne może być poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym. 2. Postępowania wyjaśniającego nie wszczyna się przypadku, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia złoży: 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów; 2) Krajowa Komisja Nadzoru; 3) Komisja Nadzoru Audytowego; 4) Komisja Nadzoru Finansowego; 5) Minister Sprawiedliwości. 3. Przepis art. 139 ust. 3 stosuje się odpowiednio. 4. Postępowanie wyjaśniające powinno być zakończone nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia, a w uzasadnionych przypadkach może zostać przedłużone na dalszy	
---	--	---	--

oświadczenie nie zawierały danych osobowych w rozumieniu art. 2 lit. a) dyrektywy 95/46/WE. <i>Artykuł 30d</i> Odwwołanie Państwa członkowskie zapewniają prawo do odwołania się od decyzji podejmowanych przez właściwy organ zgodnie z niniejszą dyrektywą i rozporządzeniem (UE) nr 537/2014. <i>Artykuł 30e</i> Zgłaszanie naruszeń 1. Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie skutecznych mechanizmów sprzyjających zgłaszaniu właściwym organom naruszeń niniejszej dyrektywy lub rozporządzenia 537/2014. 2. Mechanizmy, o których mowa w ust. 1, obejmują przynajmniej: a) szczególne procedury otrzymywania zgłoszeń naruszeń i działań następczych; b) ochronę danych osobowych dotyczących zarówno osoby zgłaszającej domniemane lub faktyczne naruszenia, jak i osoby podejrzewanej o popełnienie naruszenia lub osoby, która rzekomo popełniła naruszenie, zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie 95/46/WE; c) odpowiednie procedury służące zapewnieniu prawa osoby oskarżonej do obrony i do wysłuchania przed przyjęciem decyzji dotyczących tej osoby oraz prawa do skutecznych środków odwoławczych przed sądem przeciwko decyzjom lub środkom dotyczącym tej osoby. 3. Państwa członkowskie zapewniają, by firmy audytorskie ustanowiły dla swoich pracowników odpowiednie procedury umożliwiające im wewnętrzne zgłaszanie potencjalnych lub faktycznych naruszeń niniejszej dyrektywy lub rozporządzenia (UE) nr 537/2014, z wykorzystaniem specjalnego kanału komunikacji. <i>Artykuł 30f</i>		czas oznaczony, nie dłuższy jednak niż 2 miesiące. 5. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego wydaje się postanowienie o jego zamknięciu, które nie wymaga uzasadnienia oraz 1) postanowienie o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego albo 2) postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego. 6. Na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego oraz na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego osobie lub podmiotowi, który złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia służy zażalenie. Art. 141. 1. Stronami w dochodzeniu dyscyplinarnym są obwiniony, pokrzywdzony oraz podmiot, który miał prawo przystąpienia do postępowania w charakterze strony i z tego prawa skorzystał. 2. Obwinionym jest biegły rewident, co do którego wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów. 3. Pokrzywdzonym jest osoba lub podmiot, których dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone przewinieniem dyscyplinarnym. Art. 142. 1. Postanowienie o przedstawieniu zarzutów wraz z uzasadnieniem można doręczyć biegłemu rewidentowi na piśmie, co zastępuje ogłoszenie. 2. Organy, o których mowa w art. 140 ust. 2, w sprawach, w których złożyły zawiadomienie, mogą wstąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony, nie później jednak niż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej. 3. Komisja Nadzoru Audytowego może przystąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony na każdym etapie postępowania. Art. 143. Komisji Nadzoru Audytowego lub osobom przez nią upoważnionym przysługuje na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego prawo wglądu do akt, żądania sporządzenia i doręczenia kopii akt postępowania i żądania informacji o wynikach tego postępowania, jak również prawo żądania doręczenia prawomocnych orzeczeń lub postanowień wraz z aktami sprawy. Art. 144. W trakcie dochodzenia dyscyplinarnego obwiniony może składać wyjaśnienia pisemnie lub ustnie. Art. 145. 1. Obwiniony może ustanowić jednocześnie nie	
--	--	---	--

	Wymiana informacji 1. Właściwe organy co roku przedstawiają KEONA informacje zbiorcze dotyczące wszystkich środków administracyjnych oraz wszelkich kar nałożonych zgodnie z niniejszym rozdziałem. KEONA publikuje te informacje w sprawozdaniu rocznym. 2. Właściwe organy niezwłocznie informują KEONA o wszystkich tymczasowych zakazach, o których mowa w art. 30a ust. 1 lit. c) oraz e).”;		więcej niż trzech obrońców spośród biegłych rewidentów, adwokatów lub radców prawnych. 2. Strona nie będąca oskarżycielem może ustanowić jednocześnie nie więcej niż trzech pełnomocników spośród biegłych rewidentów, adwokatów lub radców prawnych. 3. W przypadku organów, o których mowa w art. 140 ust. 2, pełnomocników można ustanowić również spośród pracowników tych organów. Art. 146. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w terminie 14 dni od dnia zamknięcia dochodzenia dyscyplinarnego sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego. Art. 147. 1. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej w pierwszej instancji orzeka Krajowy Sąd Dyscyplinarny. 2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny rozpoznaje zażalenia na postanowienia, o których mowa w art. 140 ust. 6. 3. Postanowienie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wydane w wyniku rozpoznania zażalenia, o którym mowa w ust. 2, nie podlega zaskarżeniu. 4. Na rozprawie Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie trzyosobowym. Art. 148. 1. W postępowaniu przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym stronami są oskarżyciel, obwiniony, a także podmioty, które przystąpiły do postępowania w charakterze strony. 2. W postępowaniu przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym pokrzywdzony może do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej złożyć oświadczenie o przystąpieniu do postępowania w charakterze strony. Art. 149. Przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o ukaranie wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim obwinionego oraz jego obrońcę, oskarżyciela, pokrzywdzonego, strony i ich pełnomocników, Komisję Nadzoru Audytowego. Art. 150. 1. Rozprawa przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym jest jawna, chyba że jawność rozprawy zagraża ujawnieniu tajemnicy zawodowej biegłych rewidentów albo zachodzą inne wymagane przepisami prawa przyczyny wyłączenia jawności. 2. W toku postępowania dyscyplinarnego korespondencja może być doręczana, za zgoda stron, także za pomocą środków	
--	---	--	--	--

				komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2016 r. poz. 1030). W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych. Art. 151. 1. Niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę lub posiedzenie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego lub na wezwanie organu prowadzącego dochodzenie dyscyplinarne nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwią oni swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzenie czynności przed organem prowadzącym dochodzenie dyscyplinarne, albo Krajowy Sąd Dyscyplinarny lub organ prowadzący dochodzenie dyscyplinarne z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną. 2. Za należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym lub na wezwanie organu prowadzącego dochodzenie dyscyplinarne rozumie się wskazanie i uprawdopodobnienie wyjątkowych przyczyn, zaś w przypadku choroby przedstawienie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie dyscyplinarne. 3. Karę za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, za odmowę zeznań lub przyrzeczenia, nakłada na świadka lub biegłego na wniosek Krajowego Sądu Dyscyplinarnego lub Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego. Świadek lub biegły nie podlega karze, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia. 4. Przymusowe doprowadzenie świadka zarządza na wniosek Krajowego Sądu Dyscyplinarnego lub Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka. Art. 152. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym rozstrzygnięcia zapadają w formie orzeczeń lub postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. 2. Orzeczenia wydanego pod nieobecność obwinionego lub jego obrońcy nie uważa się za zaoczne. Art. 153. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym mogą zostać orzeczone następujące kary: 1) upomnienie nakazujące zaprzestania określonego	
--	--	--	--	---	--

				postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości; 2) kara pieniężna; 3) zakaz przeprowadzania badań; 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej; 5) zakaz wykonywania zawodu biegłego rewidenta; 6) zakaz pełnienia funkcji w organach zarządzających, administracyjnych lub nadzorczych firm audytorskich lub jednostek zainteresowania publicznego; 7) skreślenie z rejestru biegłych rewidentów. 2. Orzekając jedną z kar, o których mowa w ust. 1, orzeka się również o nakazie podania do publicznej wiadomości imienia i nazwiska osoby fizycznej, na którą nałożono karę wraz z numerem, pod którym osoba ta jest lub była wpisana do rejestru biegłych rewidentów, chyba że podanie do publicznej wiadomości jej imienia i nazwiska będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego przewinienia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrazi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę obwinionemu, pokrzywdzonemu, innym stronom postępowania dyscyplinarnego, firmie audytorskiej, w imieniu której biegły rewident świadczył swoje usługi, jednostce, dla której biegły rewident świadczył swoje usługi lub organom, o których mowa w art. 140 ust. 2. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej. 3. Jako kara dodatkowa może zostać orzeczony zakaz zajmowania stanowiska kontrolera jakości wykonania zlecenia lub pełnienia funkcji osoby odpowiedzialnej za system wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej. 4. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wymierza się do kwoty 250 000 zł. 5. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 6 i w ust. 3, orzeka się na okres od roku do trzech lat. 6. Kara, o której mowa w ust. 1 pkt 6 może zostać orzeczona samoistnie, jak również obok kar, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 5 i 7. 7. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne związane było z badaniem ustawowym, orzekając nałożenie kary określonej w ust. 1, stwierdza się również czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa w art. 76 lub w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014. Art. 154. 1. Ustalając rodzaj i wymiar kary bierze się pod uwagę w szczególności wagę naruszenia i czas jego trwania, stopień winy obwinionego, sytuację finansową obwinionego, wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych dochodów obwinionego, stopień współpracy obwinionego z	
--	--	--	--	--	--

				organami prowadzącymi postępowanie dyscyplinarne. 2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny może umorzyć postępowanie w wypadkach mniejszej wagi. Art. 155. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień, wymierza się karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną. 2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady: 1) kara upomnienia nie podlega łączeniu z karą pieniężną; 2) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i kwoty 250 000 zł, a także nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych; 3) kary zakazu: a) przeprowadzania badań, b) wykonywania czynności rewizji finansowej, c) zakazu wykonywania zawodu biegłego rewidenta - nie podlegają łączeniu z karami upomnienia i karą pieniężną. 3. Przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych, o których mowa w ust. 2, i karze skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, wymierza się karę łączną skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, a w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych, karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w ust. 2 pkt 2; 4. Kara zakazu pełnienia funkcji w organach: 1) zarządzających, administracyjnych lub nadzorczych firm audytorskich, 2) jednostek zainteresowania publicznego - nie podlega łączeniu z karami określonymi w art. 153 ust. 1. 5. W przypadku, gdy obwiniony popełnił dwa lub więcej przewinień dyscyplinarnych, zanim zapadło pierwsze, choćby nieprawomocne, orzeczenie co do któregośkolwiek z nich, wydaje się orzeczenie łączne, o ile orzeczone kary podlegają łączeniu według zasad przewidzianych w ust. 2. 6. Jeżeli jedna z podlegających łączeniu kar została wydana w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1, sądem właściwym do wydania wyroku łącznego jest sąd, który jako ostatni wydał podlegający łączeniu wyrok skazujący w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1. Art. 156. 1. Orzeczenie oraz postanowienie kończące postępowanie dyscyplinarne, sporządza i doręcza się z urzędu stronom wraz z uzasadnieniem w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia. 2. Uzasadnienia nie sporządza się z urzędu w sprawach, w których uwzględniono wniosek oskarżyciela o wydanie orzeczenia i wymierzenie uzgodnionej z obwinionym kary bez	
--	--	--	--	--	--

				przeprowadzenia rozprawy lub wniosek obwinionego o wydanie orzeczenia i wymierzenie mu określonej kary. Orzeczenie doręcza się z urzędu stronom. 3. Orzeczenia oraz postanowienia, o których mowa w ust. 1 i 2, doręcza się wraz z uzasadnieniem Komisji Nadzoru Audytowego. Art. 157. 1. Od wydanego przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne, stronom przysługuje odwołanie, chyba że ustawa stanowi inaczej. 2. Komisja Nadzoru Audytowego może wnieść odwołanie od orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne wydanego przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny, także wówczas, gdy nie działała w charakterze strony. Wnosząc odwołanie, Komisja Nadzoru Audytowego wstępuje do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony. 3. Termin do wniesienia odwołania wynosi 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem. 4. Odwołanie podlega rozpoznaniu przez sąd apelacyjny właściwy ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. 5. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje. Art. 158. 1. Krajowy Sąd Dyscyplinarny niezwłocznie przesyła odpis prawomocnego orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego. 2. Wykonanie kar orzeczonych w postępowaniu dyscyplinarnym należy do Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. 3. Z chwilą uprawomocnienia się, orzeczenie nakładające karę, o której mowa w art. 153 ust. 1 pkt 7, wywołuje skutek w postaci skreślenia biegłego rewidenta z rejestru. 4. Odpis prawomocnego orzeczenia o nałożonej w postępowaniu dyscyplinarnym karze dołącza się do akt osobowych biegłego rewidenta. Art. 159. 1. Kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym ulegają zatarciu po upływie: 1) 5 lat od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę upomnienia stało się prawomocne, 2) 5 lat od dnia, w którym kara pieniężna została wykonana, 3) 5 lat od końca okresu, w którym kary, o których mowa w art. 153 ust. 1 pkt 3 6 i 153 ust. 3, obowiązywały, 4) 10 lat od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę skreślenia z rejestru biegłych rewidentów stało się prawomocne	
--	--	--	--	--	--

				jeżeli w tym czasie biegły rewident nie został ukarany za popełnienie przewinienia dyscyplinarnego lub jeżeli nie zostało przeciwko niemu wszczęte postępowanie dyscyplinarne. 2. Z chwilą zatarcia, o którym mowa w ust. 1, Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów zarządza usunięcie z akt osobowych biegłego rewidenta wzmianki i dokumentów dotyczących ukarania. 3. Osoba, w stosunku do której o została orzeczona kara skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, może ponownie ubiegać się o wpis do rejestru biegłych rewidentów po upływie 5 lat od dnia, w którym orzeczenie o skreśleniu z rejestru biegłych rewidentów, stało się prawomocne. Art. 160. 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu dyscyplinarnym stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania, w ramach którego orzeczona została ta kara, stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.). 3. W postępowaniu egzekucyjnym mającym na celu wyegzekwowanie należności, o których mowa w ust. 2, czynności przewidziane dla wierzyciela podejmuje Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Art. 161. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Krajowa Izba Biegłych Rewidentów. 2. W przypadku uznania biegłego rewidenta winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się tego biegłego rewidenta. Art. 162. 1. Członkowie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie orzekania są niezawiśli i podlegają tylko przepisom prawa, krajowym standardom wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz zasadom etyki zawodowej biegłych rewidentów. 2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny jest niezależny w zakresie realizowania zadań w toku postępowania dyscyplinarnego i podlega przepisom prawa, krajowym standardom wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz zasadom etyki zawodowej biegłych rewidentów. Art. 163. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, po uprawnieniu się orzeczenia nakładającego karę, podaje do publicznej wiadomości bez zbędnej zwłoki, publikując na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów,	
--	--	--	--	--	--

				informację o popełnionym przez biegłego rewidenta przewinieniu dyscyplinarnym oraz o orzeczonej za to przewinienie karze. 2. W przypadku orzeczenia na podstawie art. 153 ust. 2 ustawy, o nakazie podania do publicznej wiadomości imienia i nazwiska osoby fizycznej, na którą nałożono karę, obok informacji, o której mowa w ust. 1, podaniu do publicznej wiadomości podlega również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę, wraz z numerem, pod którym osoba ta jest lub była wpisana do rejestru biegłych rewidentów. 3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne. 4. Komisja Nadzoru Audytowego może na swojej stronie internetowej zamieścić informacje, o których mowa w ust. 1-2 lub odesłanie do tych informacji. Art. 164. W sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy: 1) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. poz. 555 z późn. zm.)); 2) rozdziałów I III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny. Rozdział 8 Odpowiedzialność podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich Oddział 2 Postępowanie w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego. Art. 165. 1. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłego rewidenta w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego. 2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, postępowanie dyscyplinarne prowadzone jest wyłącznie przez organy i na zasadach, o których mowa w niniejszym oddziale. 3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym oddziale stosuje się przepisy oddziału 1, z wyjątkiem art. 142 ust. 3, art. 143, art. 156 ust. 3. 4. Przepisy art. 140 ust. 2 i art. 148-151, art. 154 ust. 2 i art. 158 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Art. 166. 1. W sprawach, o których mowa w art. 165 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego: 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające,	
--	--	--	--	--	--

				2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne, 3) jest oskarżycielem przed sądem. 2. Postępowanie przed sądem obejmuje postępowanie przed sądem, o którym mowa w art. 169, oraz postępowanie przed sądem rozpoznającym odwołanie od orzeczenia lub postanowienia wydanego przez sąd pierwszej instancji. 3. Sąd na rozprawie w pierwszej instancji orzeka w składzie jednego sędziego. Art. 167. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może upoważnić swojego członka lub pracownika urzędu obsługującego Ministra Finansów do podejmowania w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego i w ustalonym zakresie działań w toku dochodzenia oraz do reprezentowania Komisji Nadzoru Audytowego w postępowaniu przed sądem. 2. Upoważnienie nie może obejmować: 1) wszczęcia dochodzenia; 2) odmowy wszczęcia dochodzenia; 3) umorzenia dochodzenia; 4) przedstawienia zarzutów biegłemu rewidentowi; 5) wniesienia do sądu okręgowego wniosku o ukaranie; 6) cofnięcia wniosku o ukaranie; 7) cofnięcia środka zaskarżenia. Art. 168. Postępowania wyjaśniającego nie wszczyna się w przypadku, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego złoży Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub organy, o których mowa w art. 140 ust. 2. Art. 169. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia zamknięcia tego dochodzenia, sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. Art. 170. Środki, o których mowa w art. 151 ust. 3 i 4, stosuje sąd rozpoznający sprawę. Art. 171. 1. W sprawach, o których mowa w art. 165 ust. 1, w pierwszej instancji orzeka sąd, o którym mowa w art. 169. 2. Sąd, o którym mowa w art. 169, rozpoznaje zażalenia na postanowienia, o których mowa w art. 140 ust. 6. 3. Od wydanego w pierwszej instancji orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne, stronom przysługuje odwołanie, chyba że ustawa stanowi inaczej. Art. 157 ust. 3-5 stosuje się. Art. 172. 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w sprawie, o której mowa w art. 164 ust. 1, stanowi dochód budżetu państwa. 2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania podlega egzekucji w trybie przepisów	
--	--	--	--	--	--

				ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komisja Nadzoru Audytowego jest wierzycielem należności z tytułu kary pieniężnej. Art. 173. 1. Koszty postępowania w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1, ponosi Komisja Nadzoru Audytowego. 2. W przypadku uznania biegłego rewidenta winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się biegłego rewidenta. Art. 174. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się orzeczenia nakładającego karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez biegłego rewidenta przewinieniu dyscyplinarnym, o którym mowa w art. 165 ust. 1, oraz o orzeczonej za to przewinienie karze. 2. Zgodnie z art. 153 ust. 2, obok informacji, o której mowa w ust. 1, podaniu do publicznej wiadomości podlega również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę, wraz z numerem, pod którym osoba ta jest lub była wpisana do rejestru biegłych rewidentów. 3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne. 4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może na swojej stronie internetowej zamieścić informacje, o których mowa w ust. 1-2 lub odesłanie do tych informacji. Rozdział 11 Odpowiedzialność firm audytorskich, odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich Art. 175. 1. Firma audytorska podlega karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014, gdy: 1) nie przestrzega wymogów dotyczących wynagrodzenia za badanie oraz limitów wynagrodzenia za dodatkowe usługi określonych w ustawie lub rozporządzeniu nr 537/2014; 2) świadczy usługi zakazane na rzecz badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej; 3) nie przestrzega warunków świadczenia usług dozwolonych innych niż badanie lub usług warunkowo dopuszczonych na rzecz badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej; 4) nie dokonuje oceny i udokumentowania spełniania warunków niezależności określonych w ustawie lub rozporządzeniu nr 537/2014 ; 5) nie potwierdza komitetowi audytu niezależności od	
--	--	--	--	---	--

				badanej jednostki zainteresowania publicznego oraz nie omówił z komitetem audytu zagrożeń niezależności i podjętych działań zaradczych; 6) nie posiada polityki w zakresie zapewnienia przeprowadzenia kontroli jakości wykonania zlecenia badania lub powstały nieprawidłowości związane z kontrolą jakości konkretnego zlecenia badania, w szczególności w przypadku gdy nie poddał danego zlecenia badania kontroli jakości przed wydaniem ostatecznego sprawozdania z badania; 7) nie przestrzega przepisów dotyczących sprawozdania z badania, w tym nie wydaje sprawozdania z badania, nie zawiera w sprawozdaniu z badania wymaganych elementów, podaje w sprawozdaniu z badania informacje niezgodne ze stanem faktycznym, nie posiada dokumentacji badania lub dokumentacja badania zawiera nieprawidłowości; 8) nie przestrzega przepisów dotyczących sprawozdania dodatkowego dla komitetu audytu, w tym nie wydał takiego sprawozdania, nie zawarł w nim wymaganych elementów, podał w nim informacje niezgodne ze stanem faktycznym, nie udostępnił sprawozdania radzie nadzorczej lub zarządowi; 9) nie przekazuje informacji dotyczących badanej jednostki zainteresowania publicznego do Komisji Nadzoru Finansowego i odpowiednio do Komisji Nadzoru Audytowego, o których mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 537/2014 lub w art. 132; 10) nie przestrzega obowiązku współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego w zakresie wynikającym z ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014; 11) nie przestrzega przepisów dotyczących sporządzania i publikowania sprawozdania z przejrzystości, a także przekazywania odpowiednich informacji w tym zakresie do Komisji Nadzoru Audytowego; 13) nie przestrzega obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej wynikających z art. 17 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia nr 537/2014 i kluczowego biegłego rewidenta, w tym nie posiada lub nie przestrzega mechanizmu stopniowej rotacji najwyższego rangą personelu biorącego udział w badaniu w przypadku badań jednostek zainteresowania publicznego; 14) nie przestrzega obowiązku zapewnienia nowej firmie audytorskiej dostępu do dokumentów związanych z badaniem danej jednostki, w tym jednostki zainteresowania publicznego; 15) nie ustanawia procedur umożliwiających pracownikom zgłaszanie organowi zarządzającemu lub nadzorcemu potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 zapewniających osobie zgłaszającej oraz osobie, której zawiadomienie dotyczy zachowanie	
--	--	--	--	--	--

				anonimowości i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim; 16) nie przestrzega wymogów dotyczących składu swoich organów; 17) prowadzi działalność w obszarach innych niż dozwolone; 18) nie przestrzega przepisów dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej; 19) nie przestrzega przepisów w zakresie wdrożenia i funkcjonowania systemu wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej; 20) nie przestrzega zasad niezależności i zasad etyki zawodowej; 22) nie przestrzega obowiązku aktualizacji danych ujętych na liście firm audytorskich; 23) nie przestrzega obowiązków dotyczących wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru; 24) nie przestrzega obowiązków dotyczących organizacji wewnętrznej firmy audytorskiej, w tym przepisów dotyczących podwykonawstwa; 25) nie przestrzega obowiązków dotyczących organizacji pracy, w tym tworzenia i przechowywania dokumentacji badania i dokumentacji klienta; 26) nie przestrzega przepisów dotyczących zachowania tajemnicy zawodowej oraz przekazywania dokumentów do organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego; 27) nie przestrzega przepisów dotyczących badania grupy; 28) nie przestrzega przepisów dotyczących poddania się kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej, nie udziela informacji czy też wyjaśnień niezbędnych na potrzeby kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej, jak również nie udostępnia żądanych dokumentów w trakcie przeprowadzanej kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej; 29) nie wykonuje zaleceń pokontrolnych; 30) nie wypełnia obowiązku, o którym mowa w art. 45-46. 2. Na członków zarządu lub innego organu zarządzającego, członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego firmy audytorskiej oraz na członków zespołu wykonującego badanie podejmujących decyzję co do wyniku badania, oraz osoby z nimi powiązane, niebędących biegłymi rewidentami, za naruszenia, o których mowa w ust. 1, może zostać nałożona kara, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 1-2 lub 4. Art. 176. 1. Karami administracyjnymi są: 1) upomnienie nakazujące zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości 2) kara pieniężna; 3) zakaz przeprowadzania badań albo świadczenia usług	
--	--	--	--	---	--

				objętych standardami wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do lat 3; 4) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w firmach audytorskich przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat; 5) skreślenie z listy firm audytorskich. 2. Kara pieniężna nakładana na firmy audytorskie nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez firmę audytorską w poprzednim roku obrotowym. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym firma audytorska nie osiągnęła przychodów, wysokość kary odnosi się do ostatniego roku obrotowego w którym firma osiągnęła przychody. 3. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2, nie może przekraczać 250.000 zł. 4. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na firmę audytorską lub osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2 uwzględnia się w szczególności: 1) wagę naruszenia i czas jego trwania; 2) stopień winy; 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów; 4) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych w zakresie w jakim można je ustalić; 5) stopień współpracy odpowiednio z Krajową Radą Biegłych Rewidentów lub Komisją Nadzoru Audytowego; 6) popełnione dotychczas naruszenia. Art. 177. Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, organ orzeka również o nakazie podania do publicznej danych identyfikujących firmę audytorską, chyba że podanie tych danych do publicznej wiadomości będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę, innym stronom postępowania administracyjnego, jednostce, dla której firma audytorska świadczyła swoje usługi. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej. Art. 178. 1. Kary, o których mowa w art. 176 ust. 1, nakłada: 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów; 2) Komisja Nadzoru Audytowego w przypadku naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez firmę audytorską w związku z nieprawidłowościami powstałymi przy badaniu jednostki zainteresowania publicznego lub przez osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2.	
--	--	--	--	--	--

				Art. 179. W przypadku, gdy przewinienie firmy audytorskiej związane było z badaniem ustawowym, organ nakładający jedną z kar określonych w art. 176 ust. 2, stwierdza, czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa: 1) w art. 76, oraz 2) w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014 w przypadku badania jednostek zainteresowania publicznego. Art. 180. 1. Wykonanie kar, o których mowa w art. 176 ust. 1 pkt 3 5, orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego należy do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. 2. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczących kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, mają odpowiednio zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Art. 181. 1. Odwołanie od uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o nałożeniu na firmę audytorską kary, o której mowa w art. 175 ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. 2. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących nałożenia kar nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Art. 182. 1. Wpływy z tytułu kar pieniężnych nałożonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 2. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego stanowią dochód budżetu państwa. 3. Kary pieniężne orzeczone przez Komisję Nadzoru Audytowego podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. 4. Do kar stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa stosuje się. 5. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje. Art. 183. W przypadku wypełnienia obowiązku, którego niezrealizowanie stanowiło naruszenie, o którym mowa w art. 175 ust. 1, można odstąpić od wymierzenia kary. W przypadku odstąpienia od wymierzenia kary postępowanie umarza się. Art. 184. 1. Odpowiednio Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Audytowego, bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się decyzji nakładającej karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie	
--	--	--	--	--	--

				internetowej, informację o popełnionym przez firmę audytorską lub osobę o której mowa w art. 175 ust. 2 naruszeniu oraz o nałożonej za to naruszenie karze. 2. W przypadku, o którym mowa w art. 177, podaniu do publicznej wiadomości podlegają również dane identyfikujących firmę audytorską, na którą nałożono karę lub imię i nazwisko osoby, o której mowa w art. 175 ust. 2. 3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne. Art. 185. 1. Jednostka zainteresowania publicznego, członek jej zarządu lub innego organu zarządzającego, rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane podlegają karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 nakładanej przez Komisję Nadzoru Finansowego gdy: 1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci; 2) nie posiadają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej; 3) nie przestrzegają przepisów dotyczących wyboru firmy audytorskiej, w tym stosowania klauzul zabronionych, podpisywania umowy na badanie na okres krótszy niż 2 letni i dłuższy niż 10 letni, nie przestrzegania okresów karencji, nie przestrzegania procedury wyboru, nie informowania Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe; 4) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego; 5) nie przestrzegają przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu; 6) wywierają wpływ na wynik badania. 2. W przypadku jednostek zainteresowania publicznego, którymi są otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, bądź publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte karze administracyjnej nakładanej przez Komisję Nadzoru Finansowego podlegają, będące ich organami, odpowiednio powszechne towarzystwa emerytalne, bądź towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub działające w imieniu tych towarzystw osoby, o których mowa w ust. 1. Art. 186. 1. Karami administracyjnymi nakładanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego są:	
--	--	--	--	---	--

				1) kara pieniężna; 2) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w jednostkach zainteresowania publicznego przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat. 2. Kara pieniężna nakładana na jednostkę zainteresowania publicznego, nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez tę jednostkę w poprzednim roku obrotowym. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym jednostka zainteresowania publicznego nie osiągnęła przychodów, wysokość kary odnosi się do ostatniego roku obrotowego w którym firma osiągnęła przychody. 3. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, nie może przekraczać 250.000 zł. 4. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na jednostkę zainteresowania publicznego lub osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1 uwzględnia się w szczególności: 1) wagę naruszenia i czas jego trwania; 2) stopień winy; 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów; 4) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych w zakresie w jakim można je ustalić; 5) stopień współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego; 6) popełnione dotychczas naruszenia. 5. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stanowią dochód budżetu państwa. 6. Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, Komisja Nadzoru Finansowego postanawia również o nakazie podania do publicznej danych identyfikujących jednostkę zainteresowania publicznego, lub osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, chyba że podanie tych danych do publicznej wiadomości będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę, innym stronom postępowania administracyjnego. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej. 7. Komisja Nadzoru Finansowego bez zbędnej zwłoki po uprawnieniu się decyzji nakładającej karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez jednostkę zainteresowania publicznego, lub osobę, o której mowa w 185 ust. 1 oraz o orzeczonej za to naruszenie karze.	
--	--	--	--	---	--

				8. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, obok informacji, o której mowa w ust. 7, podaniu do publicznej wiadomości podlegają dane identyfikujące jednostkę zainteresowania publicznego, a w przypadku osób fizycznych, o których mowa w art. 185 ust. 1 również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę. 9. Informacje, o których mowa w ust. 7 i 8 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne. 10. Przepisy art. 182 ust. 3-5 i art. 183 stosuje się odpowiednio. 11. Do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym. Rozdział 12 Zawiadamianie organu nadzoru publicznego o podejrzeniu naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 Art. 187. 1. Każdy może zawiadomić Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podejrzeniu naruszenia przez biegłego rewidenta, firmę audytorską lub przez inny podmiot lub osobę przepisów ustawy, rozporządzenia nr 537/2014, zasad etyki zawodowej lub zasad wykonywania zawodu biegłego rewidenta. 2. Jeżeli zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, uzasadniałoby wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego, postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej na firmę audytorską, jednostkę zainteresowania publicznego lub członka jej organu zarządzającego, nadzorczego lub komitetu audytu lub innego postępowania, organem rozpatrującym zawiadomienie jest organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie. 3. Organ informuje zawiadamiającego o wszczęciu postępowania albo o braku podstaw do wszczęcia postępowania, podając uzasadnienie. Art. 188. Komisja Nadzoru Audytowego, a jeżeli zawiadomienie nie pozostaje w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego Krajowa Komisja Nadzoru, mogą przeprowadzić kontrolę doraźną w firmie audytorskiej w celu wyjaśnienia okoliczności podniesionych w zawiadomieniu. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, rozpatrując zawiadomienie o którym mowa w art. 187 ust. 1, mogą zwrócić się do Krajowej Komisji Nadzoru o przeprowadzenie kontroli doraźnej w firmie audytorskiej.	
--	--	--	--	--	--

				Art. 189. O sposobie rozpatrzenia zawiadomienia organ informuje zawiadamiającego w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia organowi zawiadomienia. Przepisy art. 3638 ustawy dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się. Art. 190. 1. Dane osoby zawiadamiającej nie podlegają ujawnieniu biegłemu rewidentowi, firmie audytorskiej lub innemu podmiotowi, którego zawiadomienie dotyczy, chyba że osoba zawiadamiająca wyrazi na to zgodę. 2. Dane osoby lub firmy audytorskiej, których dotyczy zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, nie podlegają ujawnieniu osobom trzecim w toku postępowania. Art. 191. Firmy audytorskie ustanawiają dla pracowników procedury umożliwiające zgłaszanie organowi zarządzającemu lub nadzorcemu firmy audytorskiej potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów prawa, a w szczególności ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 oraz zapewniające osobie zgłaszającej oraz osobie, której zawiadomienie dotyczy zachowanie anonimowości i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim. Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 15) przekazywanie do KEONA rocznej zbiorczej informacji dotyczącej kar nałożonych na biegłych rewidentów i firmy audytorskie; 16) informowanie KEONA o nałożeniu kary, o której mowa w art. 153 ust. 1 pkt 3 lub kary, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 3 lub 4, lub kary, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 2.	
Art. 1 pkt 26 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 26) w art. 32 wprowadza się następujące zmiany: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Państwa członkowskie organizują skuteczny system nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi w oparciu o zasady zawarte w ust. 2–7 oraz wyznaczają właściwy organ odpowiedzialny za taki nadzór.”;	T	Art. 82	Art. 82. 1. Komisja Nadzoru Audytowego sprawuje nadzór publiczny nad: 1) wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta; 2) działalnością firm audytorskich; 3) działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 4) działalnością firm audytorskich zatwierdzonych w innym państwie Unii Europejskiej i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 55, w zakresie przewidzianym ustawą; 5) działalnością jednostek audytorskich pochodzących z państwa trzeciego i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 197 ust. 1, w zakresie przewidzianym ustawą.	
Art. 1 pkt 26 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 26) w art. 32 wprowadza się następujące zmiany:	T	Art. 86-88 Art. 90-94 Art. 101 ust. 3	Art. 86. 1. W skład Komisji Nadzoru Audytowego wchodzi 9 członków, w tym: 1) 2 przedstawicieli Ministra Finansów, w tym sekretarz lub podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów jako	

	b) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Właściwy organ jest zarządzany przez osoby niewykonujące zawodu, które posiadają wiedzę w dziedzinach istotnych dla badania ustawowego. Osoby te są wybierane zgodnie z niezależną i przejrzystą procedurą mianowania. Właściwy organ może angażować osoby wykonujące zawód w celu wykonania określonych zadań i może korzystać ze wsparcia ekspertów, gdy jest to niezbędne do prawidłowego wykonania jego własnych zadań. W takich przypadkach ani osoba wykonująca zawód, ani eksperci nie biorą udziału w żadnych procesach decyzyjnych właściwego organu.”;		Art. 103 Art. 105 Art. 106 ust. 1, 2 pkt 5 przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego; 2) 2 przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego jeden z nich jako zastępca przewodniczącego; 3) przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości; 4) 2 przedstawicieli Krajowej Izby Biegłych Rewidentów rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów; 5) przedstawiciel organizacji pracodawców; 6) przedstawiciel Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. 2. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego uczestniczą osobiście w jej posiedzeniach. 3. Obsługę merytoryczną oraz administracyjno biurową Komisji Nadzoru Audytowego zapewnia urząd obsługujący Ministra Finansów. 4. Wykonanie określonych czynności służących realizacji zadań, o których mowa w art. 84 ust. 1, może być realizowane przez ekspertów na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Ministrem Finansów. 5. Ekspertem może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 103. Ekspertem może być biegły rewident wykonujący zawód. Art. 87. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego oraz w trakcie trwania kadencji nie mogą: 1) wykonywać czynności rewizji finansowej; 2) mieć prawa głosu w firmach audytorskich; 3) być członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej; 4) być partnerem lub pracownikiem firmy audytorskiej lub na podstawie innego stosunku prawnego wykonywać zlecenia na jej rzecz; 5) być w inny sposób bezpośredni lub pośredni powiązani z firmą audytorską; 6) wchodzić w skład organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 88. 1. Członków Komisji Nadzoru Audytowego powołuje Minister Finansów, spośród osób, które: 1) korzystają z pełni praw publicznych; 2) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne; 3) mają nieposzlakowaną opinię; 4) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie w zakresie istotnym dla rewizji finansowej, które dają rękojmię	
--	--	--	--	--

				prawidłowego wykonywania zadań; 5) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. 2. Nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego, rekomendacje w zakresie kandydatów do składu Komisji Nadzoru Audytowego przedstawiają: 1) Komisja Nadzoru Finansowego – 4 kandydatów, 2) Minister Sprawiedliwości – 2 kandydatów, 3) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – 4 kandydatów, 4) organizacje pracodawców – 2 kandydatów, 5) Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. – 2 kandydatów. 3. Minister Finansów dokonuje wyboru spośród rekomendowanych kandydatów, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego, merytorycznego oraz zróżnicowanego składu Komisji Nadzoru Audytowego niezbędnego do właściwej realizacji jej zadań. Art. 90. 1. Kadencja Komisji Nadzoru Audytowego trwa 4 lata. 2. W przypadku śmierci albo odwołania członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji, Minister Finansów powołuje w jego miejsce nowego członka Komisji Nadzoru Audytowego. Przepisy art. 88 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio. Kadencja osoby powołanej w miejsce odwołanego lub zmarłego członka Komisji Nadzoru Audytowego kończy się wraz z upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego. 3. Odwołanie członka Komisji Nadzoru Audytowego przed upływem kadencji może nastąpić: 1) na jego wniosek; 2) na wniosek organu lub instytucji, które zgłosiły jego kandydaturę; 3) z urzędu, w przypadku niespełnienia któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 87 oraz art. 88 ust. 1. Art. 91. 1. Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego, reprezentuje Komisję Nadzoru Audytowego i kieruje jej pracami. 2. Komisja Nadzoru Audytowego działa na posiedzeniach plenarnych, którymi kieruje jej przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego. 3. Przewodniczący albo zastępca przewodniczącego zwołuje jej posiedzenia Komisji Nadzoru Audytowego co najmniej raz w miesiącu. Art. 92. 1. Komisja Nadzoru Audytowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje	
--	--	--	--	---	--

				administracyjne i postanowienia. 2. Komisja Nadzoru Audytowego podejmuje uchwały zwykłą większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 5 osób wchodzących w jej skład, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy; w razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, a w razie jego nieobecności jego zastępcy. 3. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego podpisuje w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego jej przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca przewodniczącego. 4. Szczegółową organizację i tryb pracy Komisji Nadzoru Audytowego określa uchwalony przez nią regulamin. 5. Do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Audytowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej. 6. W przypadku określonym w art. 24 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego o wyłączeniu od udziału w postępowaniu: 1) zastępcy przewodniczącego lub członków Komisji Nadzoru Audytowego – postanawia przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego na wniosek strony, zastępcy przewodniczącego, członka Komisji Nadzoru Audytowego albo z urzędu; 2) przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego – postanawia Komisja Nadzoru Audytowego, podejmując uchwałę bez udziału przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, na wniosek strony, przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, zastępcy przewodniczącego lub członka Komisji Nadzoru Audytowego. Art. 93. 1. Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego mogą być podejmowane w trybie obiegowym poza posiedzeniem przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. 2. Sposób podejmowania uchwał, w przypadku o którym mowa w ust. 1, oraz sposób ich dokumentowania określa regulamin Komisji Nadzoru Audytowego. Art. 94. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może upoważnić przewodniczącego Komisji Nadzoru Audytowego, jego zastępcę, członka Komisji Nadzoru Audytowego lub pracowników komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej do podejmowania działań w zakresie właściwości Komisji Nadzoru Audytowego. 2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć: 1) podejmowania działań pokontrolnych, o których mowa	
--	--	--	--	--	--

				w art. 117 ust. 1 i 2; 2) wydawania Krajowej Komisji Nadzoru zaleceń i instrukcji dotyczących kontroli; 3) ustalania rocznych planów kontroli Komisji Nadzoru Audytowego i zatwierdzania rocznych planów kontroli Krajowej Komisji Nadzoru; 4) zatwierdzania uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie; 5) zaskarżania do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie; 6) rozstrzygnięć co do istoty w sprawach, o których mowa w art. 15 ust. 6, art. 19 ust. 2, art. 52 ust. 6, art. 57 ust. 2, art. 181, art. 197 ust. 1, art. 199 ust. 2, art. 200 ust. 3, art. 201 ust. 1 ustawy; 7) uchwały o przeprowadzeniu kontroli, o której mowa w art. 118 ust. 1 i 119 ust. 1; 8) uprawnień, o których mowa w art. 121 ust. 2, art. 194 ust. 2 i 4, art. 198 ust. 1 i art. 203. 3. W przypadku upoważnienia, o którym mowa w ust. 1 decyzje i postanowienia podpisuje osoba upoważniona. 4. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1 w odniesieniu do pracowników komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej nie obejmuje wydawania decyzji administracyjnych. Art. 101. 3. Kontrole przeprowadzają pracownicy komórki organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, spełniający warunki, o których mowa w art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. a-d rozporządzenia nr 537/2014, zwani dalej „kontrolerami Komisji Nadzoru Audytowego”. Art. 103 Ekspertem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 lit. c rozporządzenia 537/2014, może być osoba, która oprócz warunków określonych w art. 26 rozporządzenia 537/2014 spełnia następujące warunki: 1) korzysta z pełni praw publicznych; 2) ma nieposzlakowaną opinię; 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 4) spełnia wymogi określone w art. 101 ust. 3. Art. 105 Zatajenie przez osobę kontrolującą informacji w oświadczeniu, o którym mowa w art. 102 ust. 12 lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania z kontrolerem Komisji Nadzoru Audytowego stosunku pracy lub	
--	--	--	--	--	--

				do rozwiązywania umowy cywilnoprawnej z ekspertem. Art. 106. 1. Komisja Nadzoru Audytowego określa polityki i procedury dotyczące zarządzania systemem kontroli, niezależności kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego, oraz ekspertów. 2. Komisja Nadzoru Audytowego: 5) upoważnia osoby kontrolujące do przeprowadzenia poszczególnych kontroli.	
Art. 1 pkt 26 lit. c	<i>Artykuł 1</i> 26) w art. 32 wprowadza się następujące zmiany: c) ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Właściwy organ jest ostatecznie odpowiedzialny za nadzór nad: a) zatwierdzaniem i rejestracją biegłych rewidentów i firm audytorskich; b) przyjmowaniem standardów etyki zawodowej, standardów wewnętrznej kontroli jakości firm audytorskich oraz standardów badania, z wyjątkiem przypadków, gdy standardy te są przyjmowane lub zatwierdzane przez inne organy państwa członkowskiego; c) kształceniem ustawicznym; d) systemami zapewniania jakości; e) systemami dochodzeń i systemami administracyjnych postępowań dyscyplinarnych.”;	T	Art. 82 ust. 2 pkt 3 Art. 28 ust. 3 Art. 84 ust. 1 pkt 1-3, 6-11, 16 Art. 121 Art. 34 ust. 3 Art. 35 ust. 6-7 Art. 37 ust. 2-4 Art. 142 ust. 3 Art. 143 Art. 157 Art. 181 Art. 15 ust. 6-7 Art. 19 Art. 52 ust. 6-7 Art. 57 Art. 97-99	Art. 82. 2. Komisja Nadzoru Audytowego jest organem odpowiedzialnym za: 1) wykonywanie zadań przewidzianych w rozporządzeniu nr 537/2014 dla właściwych organów; 2) zapewnienie stosowania przepisów rozporządzenia nr 537/2014 ; 3) nadzorowanie wpisu do rejestru biegłych rewidentów oraz na listę firm audytorskich. Art. 28. 3. Uchwały wymienione w ust. 2 pkt 3 wymagają zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Audytowego. Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 1) zatwierdzanie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie; 2) zatwierdzanie sporządzanych przez Krajową Komisję Nadzoru rocznych planów kontroli; 3) (...) uczestniczenie w kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36; 6) prowadzenie dochodzeń oraz występowanie jako oskarżyciel przed sądami w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego; 7) prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie nakładania kar, o których mowa w art. 175; 8) rejestrowanie jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich; 9) zaskarżanie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach przewidzianych w ustawie; 10) rozpatrywanie odwołań od uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, do których mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego; 11) przeprowadzanie kontroli dokumentacji stanowiącej podstawę podjęcia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwał dotyczących wpisu biegłych rewidentów do rejestru lub wpisu firm audytorskich na listę;	

				16) informowanie KEONA o nałożeniu kary, o której mowa w art. 153 ust. 1 pkt 3 lub kary, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 3 lub 4, lub kary, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 2. 2. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje i publikuje na swojej stronie internetowej, do końca roku kalendarzowego, informację na temat planowanych działań w zakresie nadzoru publicznego na rok następny, ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego. Art. 121. 1. W ramach sprawowania nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 81, Komisji Nadzoru Audytowego przysługuje prawo do uczestnictwa, za pośrednictwem swoich przedstawicieli, w posiedzeniach organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 2. Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć na Krajową Izbę Biegłych Rewidentów karę pieniężną w wysokości 10 000 zł, jeżeli organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów: 1) nie podejmuje w wyznaczonym terminie uchwały, o podjęcie której Komisja Nadzoru Audytowego zwróciła się w trybie art. 99; 2) nie realizuje zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Audytowego rocznego planu kontroli, o którym mowa w art. 34 ust. 3; 3) kontrole Krajowej Komisji Nadzoru w firmach audytorskich przeprowadzane są z naruszeniem przepisów prawa, mogących mieć wpływ na wyniki kontroli. 3. Od decyzji w sprawie nałożenia kary pieniężnej nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, zgodnie z art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. 4. Kara pieniężna jest wymagalna w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o jej nałożeniu stała się ostateczna. 5. W sprawach, o których mowa w ust. 4, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów jest reprezentowana przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów. Organ, którego działania lub zaniechania postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 3, dotyczy, może przystąpić do postępowania w charakterze strony do czasu zakończenia sprawy w pierwszej instancji. 6. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 4 podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa stosuje się.	
--	--	--	--	---	--

				7. Od wydanych w trakcie postępowania egzekucyjnego postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie stanowiska wierzyciela zażalenie nie przysługuje. Art. 34. 3. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1. Roczny plan kontroli jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia. Zatwierdzony roczny plan kontroli jest publikowany na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 35. 6. W kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego. W takim przypadku protokół kontroli, o którym mowa w art. 114 ust. 1, sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi. 7. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru zalecenia i instrukcje dotyczące kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1. Art. 37. 2. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających podjęcie kontroli doraźnej KKN, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Audytowego. 3. W kontrolach doraźnych mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, pracownicy komórki organizacyjnej w urzędzie obsługującym Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, upoważnieni przez Komisję Nadzoru Audytowego. W takim przypadku protokół kontroli doraźnej KKN, o którym mowa w ust. 1, sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których po jednym egzemplarzu doręcza się kontrolowanemu i obserwatorowi. 4. Komisja Nadzoru Audytowego może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru zalecenia i instrukcje dotyczące sposobu przeprowadzania kontroli doraźnych KKN. Art. 142. 3. Komisja Nadzoru Audytowego może przystąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony na każdym etapie postępowania. Art. 143. Komisji Nadzoru Audytowego lub osobom przez nią	
--	--	--	--	---	--

				upoważnionym przysługuje na każdym etapie postępowania prawo wglądu do akt, żądania sporządzenia i doręczenia kopii akt postępowania i żądania informacji o wynikach postępowania dyscyplinarnego, jak również prawo żądania doręczenia prawomocnych orzeczeń dyscyplinarnych wraz z aktami sprawy. Art. 157 Od wydanego przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne, stronom przysługuje odwołanie, chyba że ustawa stanowi inaczej. 2. Komisja Nadzoru Audytowego może wnieść odwołanie od orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne wydanego przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny, także wówczas, gdy nie działała w charakterze strony. Wnosząc odwołanie, Komisja Nadzoru Audytowego wstępuje do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony. 3. Termin do wniesienia odwołania wynosi 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem. 4. Odwołanie podlega rozpoznaniu przez sąd apelacyjny właściwy ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. 5. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje. Art. 181 1. Odwołanie od uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o nałożeniu na firmę audytorską kary, o której mowa w art. 175 ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. 2. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących nałożenia kar nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Art. 15. 6. Wpis do rejestru uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie podejmie uchwały wyrażającej sprzeciw wobec wpisu w terminie 45 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej. 7. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ust. 6, osobie wnioskującej o wpis do rejestru służy skarga do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Art. 19. 1. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczących wpisu lub skreślenia z rejestru, stosuje się	
--	--	--	--	--	--

			odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868 i 996). 2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Art. 52. 6. Wpis na listę uważa się za dokonany, jeżeli Komisja Nadzoru Audytowego nie podejmie uchwały wyrażającej sprzeciw wobec wpisu w terminie 45 dni od dnia otrzymania uchwały o wpisie na listę. Komisja Nadzoru Audytowego wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej. 7. Od decyzji, o której mowa w ust. 6, podmiotowi wnioskującemu o wpis na listę służy skarga do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji. Art. 57. 1. . Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w przedmiocie wpisu lub skreślenia z listy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. 2. Odwołanie od uchwały, o której mowa w ust. 1, wnosi się do Komisji Nadzoru Audytowego, za pośrednictwem Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Art. 97. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania uchwały, o której mowa w art. 84 ust. 1 pkt 1, zatwierdza uchwałę albo przedstawia do niej zastrzeżenia wraz z uzasadnieniem. 2. W terminie 30 dni od dnia doręczenia zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, który podjął uchwałę, o której mowa w ust. 1, przesyła Komisji Nadzoru Audytowego: 1) zmienioną uchwałę uwzględniającą zastrzeżenia albo 2) w razie nieuwzględnienia zastrzeżeń w całości lub części – ponownie przedstawia Komisji Nadzoru Audytowego uchwałę, o której mowa w ust. 1, wraz z odpowiedzią na zastrzeżenia zawierającą uzasadnienie dla nieuwzględnienia zastrzeżeń Komisji Nadzoru Audytowego. 3. Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia doręczenia zatwierdza uchwałę, o której mowa w ust. 2 pkt 1. 4. Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia doręczenia może: 1) zatwierdzić uchwałę, o której mowa w ust. 2 pkt 2, biorąc pod uwagę odpowiedź na zastrzeżenia;	
--	--	--	--	--

				2) odmówić zatwierdzenia uchwały, o której mowa w ust. 2 pkt 2. 5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały Komisji Nadzoru Audytowego odmawiającej zatwierdzenia uchwały, o której mowa w ust. 2 pkt 2, przesyła Komisji Nadzoru Audytowego uchwałę w brzmieniu uwzględniającym zastrzeżenia Komisji Nadzoru Audytowego, od których Komisja Nadzoru Audytowego nie odstąpiła. 6. Organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ust. 4 pkt 2, może za pośrednictwem Komisji Nadzoru Audytowego, wnieść skargę do sądu administracyjnego na zastrzeżenia Komisji Nadzoru Audytowego, o których mowa w ust. 1, jeżeli zastrzeżenia te naruszają przepisy prawa. 7. Komisja Nadzoru Audytowego zatwierdza, w terminie 30 dni, przekazaną jej w trybie określonym w ust. 5 uchwałę uwzględniającą zastrzeżenia. 8. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Komisja Nadzoru Audytowego może przedłużyć terminy, o których mowa w ust. 1, 3, 4 i 7, o 30 dni, informując o tym organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 9. W szczególnie uzasadnionych przypadkach organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów może przedłużyć terminy, o których mowa w ust. 2 i 5, o 30 dni, informując o tym Komisję Nadzoru Audytowego. 10. Niezatwierdzenie uchwały przez Komisję Nadzoru Audytowego, w terminie o którym mowa w ust. 1, 3, 7 lub 8, lub nieprzedstawienie do niej zastrzeżeń w terminie, o którym mowa w ust. 1 lub 8, powoduje jej zatwierdzenie z mocy prawa. 11. Jeżeli organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nie dokona czynności, o których mowa w ust. 2 lub 5 lub 9, Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć uchwałę zastępczą uwzględniającą treść uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i przedstawionych zastrzeżeń, która wywołuje skutki prawne do czasu zastąpienia jej właściwą uchwałą organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zatwierdzoną przez Komisję Nadzoru Audytowego. Art. 98. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może wnieść do sądu administracyjnego skargę na niepodlegającą zatwierdzeniu uchwałę organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, która nie jest decyzją administracyjną lub postanowieniem w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, jeżeli uchwała ta narusza przepisy prawa.	
--	--	--	--	---	--

				2. Skargę, o której mowa w ust. 1, wnosi się w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia uchwały, a jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo – w terminie 6 miesięcy. 3. Sąd administracyjny oddala skargę lub uchyla uchwałę i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia. 4. Komisja Nadzoru Audytowego lub sąd administracyjny może wstrzymać wykonanie uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów zaskarżonej do sądu administracyjnego, w przypadku gdy uchwała ta może spowodować nieodwracalne skutki. 5. Skarga, o której mowa w ust. 1, nie jest poprzedzana wezwaniem do usunięcia naruszenia prawa. Art. 99. Komisja Nadzoru Audytowego może zwrócić się do organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do jego właściwości, wyznaczając jednocześnie termin na jej podjęcie nie krótszy niż miesiąc.	
Art. 1 pkt 26 lit. d	<i>Artykuł 1</i> 26) w art. 32 wprowadza się następujące zmiany: d) dodaje się następujące ustępy: „4a. Państwa członkowskie wyznaczają jeden lub więcej właściwych organów w celu wykonywania zadań przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Państwa członkowskie wyznaczają tylko jeden właściwy organ ponoszący ostateczną odpowiedzialność za zadania, o których mowa w niniejszym artykule, z wyjątkiem zadań dotyczących badania ustawowego spółdzielni, banków oszczędnościowych lub podobnych jednostek, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, lub jednostki zależnej lub następcy prawnego spółdzielni, banku oszczędnościowego lub podobnej jednostki, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wyznaczeniu tych organów. Właściwe organy są zorganizowane w taki sposób, aby nie występowały konflikty interesów. 4b. Państwa członkowskie mogą przekazać dowolne zadania właściwego organu innym organom lub władzom	T	Art. 82 ust. 1, Art. 84 Art. 10 ust. 1, Art. 14 ust. 6, Art. 15 ust. 1, Art. 28 ust. 2, Art. 31 ust. 3, Art. 34 ust. 4, Art. 36 ust. 1, 2 Art. 52 Art. 138 Art. 166 ust. 1 Art. 167 Art. 146 Art. 169 Art. 158 ust. 1-2,	Art. 82. 1. Komisja Nadzoru Audytowego sprawuje nadzór publiczny nad: 1) wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta; 2) działalnością firm audytorskich; 3) działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 4) działalnością firm audytorskich zatwierdzonych w innym państwie Unii Europejskiej i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 55, w zakresie przewidzianym ustawą; 5) działalnością jednostek audytorskich pochodzących z państwa trzeciego i zarejestrowanych w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 197 ust. 1, w zakresie przewidzianym ustawą. Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 1) zatwierdzanie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie; 2) zatwierdzanie sporządzanych przez Krajową Komisję Nadzoru rocznych planów kontroli; 3) (...) uczestniczenie w kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36; 6) prowadzenie dochodzeń oraz występowanie jako oskarżyciel przed sądami w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego; 7) prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie nakładania kar, o których mowa w art. 175;	

	wyznaczonym lub w inny sposób upoważnionym z mocy prawa do wykonania takich zadań; mogą też zezwolić właściwemu organowi na takie przekazanie zadań. Przy przekazywaniu określa się przekazywane zadania oraz warunki ich wykonywania. Organy lub władze, którym przekazano zadania, są zorganizowane w taki sposób, aby nie występowały konflikty interesów. W przypadku gdy właściwy organ przekazuje zadania innym organom lub władzom, ten pierwszy zachowuje możliwość odebrania tych przekazanych uprawnień w indywidualnych przypadkach.”;		Art. 172 ust. 2 Art. 178 Art. 180 ust. 1 Art. 185 Art. 186 Art. 24-27, Art. 29, Art. 31 ust. 1-5, Art. 32 Art. 33 Art. 35 ust. 1-5 Art. 162 Art. 86-87 Art. 1101 ust. 3 Art. 103 Art. 105 Art. 106 ust. 1, 2 pkt 1,5 Art. 110	8) rejestrowanie jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich; 9) zaskarżanie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach przewidzianych w ustawie; 10) rozpatrywanie odwołań od uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, do których mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego; 11) przeprowadzanie kontroli dokumentacji stanowiącej podstawę podjęcia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwał dotyczących wpisu biegłych rewidentów do rejestru lub wpisu firm audytorskich na listę; 13) monitorowanie rynku w zakresie usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014; 16) informowanie KEONA o nałożeniu kary, o której mowa w art. 153 ust. 1 pkt 3 lub kary, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 3 lub 4, lub kary, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 2. Art. 10. 1. Do zadań Komisji należy: 1) przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, w tym egzaminu dyplomowego; 2) stwierdzanie, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta: a) zaliczenia egzaminów z wiedzy, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 i 5, b) spełnienia warunku, o którym mowa odpowiednio w art. 4 ust. 2 pkt 5 albo ust. 3 pkt 1, c) zaliczenia praktyki, o którym mowa w art. 13 ust. 6; 3) ustalanie pytań, zadań sytuacyjnych oraz przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych na poszczególne egzaminy, w tym egzamin dyplomowy, dla kandydatów na biegłych rewidentów; 4) rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów oraz odwołań o których mowa w art. 12 ust. 7; 5) przeprowadzanie egzaminów, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5; 6) ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, na podstawie art. 4 ust. 6; 7) ocena równoważności, o której mowa w art. 4 ust. 5. Art. 14. 6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego: 1) ramowy harmonogram przeprowadzania postępowania	
--	--	--	---	--	--

				kwalifikacyjnego, określający miejsce i termin przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także egzaminu z prawa gospodarczego dla osób, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5; 2) szczegółowy zakres tematyczny egzaminów, uwzględniający dziedziny, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2; 3) wykaz zagadnień istotnych dla badania sprawozdań finansowych, które składają się na egzamin z prawa gospodarczego, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5; 4) wysokość opłaty wstępnej za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego; 5) wysokość opłat za poszczególne egzaminy oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji; 6) tryb powoływania egzaminatorów oraz wysokość przysługującego im wynagrodzenia; 7) wysokość opłat za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 i 5; 8) program praktyki i aplikacji; 9) zasady dokumentowania praktyki i aplikacji oraz spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1; 10) zakres, tryb i zasady innych działań niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Komisji oraz zasady przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów. Art. 15. 1. Rejestr prowadzi Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. Art. 28. 2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności: 1) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów; 3) podejmowanie uchwał w sprawach: a) krajowych standardów wykonywania zawodu, b) krajowego standardu kontroli jakości, c) zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, d) regulacji z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 8 ust. 10, e) regulaminu działania Komisji, o którym mowa w art. 11 ust. 5, f) regulacji z zakresu postępowania kwalifikacyjnego, o których mowa w art. 14 ust. 6; 4) podejmowanie uchwał o wpisie i skreśleniu z rejestru lub listy firm audytorskich; 5) prowadzenie rejestru i listy firm audytorskich; 6) wydawanie legitymacji biegłego rewidenta;	
--	--	--	--	---	--

				7) określanie wysokości opłat za wpis: a) rejestru, b) na listę firm audytorskich; 8) określanie wysokości opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 51 ust. 1, oraz sposobu jej uiszczenia, uwzględniając koszt sprawowanego nadzoru; 10) prowadzenie wykazu jednostek uprawnionych oraz określanie wysokości opłat z tytułu wpisu do wykazu jednostek uprawnionych; 11) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego planu finansowego Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i sprawozdania z jego wykonania oraz zatwierdzanie rocznych planów finansowych regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 14) podejmowanie uchwał o nakładaniu na firmy audytorskie kar administracyjnych, w przypadkach przewidzianych w ustawie; 15) ustalenie zakresu kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2; 16) podejmowanie innych uchwał, które uzna za celowe do właściwego funkcjonowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 31. 3. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów. Art. 34. 1. Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru należy przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w zakresie: 1) badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego; 2) usług, objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe. Art. 36. 1. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w przeprowadzaniu badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Komisja Nadzoru może przeprowadzić kontrolę wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, zwaną dalej „kontrolą doraźną KKN”. 2. Kontrola doraźna KKN jest prowadzona przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru na podstawie imiennego upoważnienia.	
--	--	--	--	---	--

				Art. 52. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów prowadzi listę firm audytorskich, zwaną dalej „listą”. Art. 138. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny: 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające; 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne; 3) jest oskarżycielem w postępowaniu, o którym mowa w art. 137 pkt 2. Art. 166. 1. W sprawach, o których mowa w art. 165 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego: 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające, 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne, 3) jest oskarżycielem przed sądem. Art. 167. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może upoważnić swojego członka lub pracownika urzędu obsługującego Ministra Finansów do podejmowania w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego i w ustalonym zakresie działań w toku dochodzenia oraz do reprezentowania Komisji Nadzoru Audytowego w postępowaniu przed sądem. 2. Upoważnienie nie może obejmować: 1) wszczęcia dochodzenia; 2) odmowy wszczęcia dochodzenia; 3) umorzenia dochodzenia; 4) przedstawienia zarzutów biegłemu rewidentowi; 5) wniesienia do sądu okręgowego wniosku o ukaranie; 6) cofnięcia wniosku o ukaranie; 7) cofnięcia środka zaskarżenia. Art. 146. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w terminie 14 dni od dnia zamknięcia dochodzenia dyscyplinarnego sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego. Art. 169 Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia zamknięcia tego dochodzenia, sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. Art. 158. 1. Krajowy Sąd Dyscyplinarny niezwłocznie przesyła odpis prawomocnego orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego.	
--	--	--	--	--	--

				2. Wykonanie kar orzeczonych w postępowaniu dyscyplinarnym należy do Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Art. 172. 2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komisja Nadzoru Audytowego jest wierzycielem należności z tytułu kary pieniężnej. Art. 178. 1. Kary, o których mowa w art. 176 ust. 1, nakłada: 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów; 2) Komisja Nadzoru Audytowego w przypadku naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez firmę audytorską w związku z nieprawidłowościami powstałymi przy badaniu jednostki zainteresowania publicznego lub przez osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2. Art. 180.1. Wykonanie kar, o których mowa w art. 176 ust. 1 pkt 3 5, orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego należy do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Art. 185. 1. Jednostka zainteresowania publicznego, członek jej zarządu lub innego organu zarządzającego, rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane podlegają karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 nakładanej przez Komisję Nadzoru Finansowego gdy: 1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci; 2) nie posiadają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej; 3) nie przestrzegają przepisów dotyczących wyboru firmy audytorskiej, w tym stosowania klauzul zabronionych, podpisywania umowy na badanie na okres krótszy niż 2 letni i dłuższy niż 10 letni, nie przestrzegania okresów karencji, nie przestrzegania procedury wyboru, nie informowania Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe; 4) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego; 5) nie przestrzegają przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu;	
--	--	--	--	---	--

				6) wywierają wpływ na wynik badania. 2. W przypadku jednostek zainteresowania publicznego, którymi są otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, bądź publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte karze administracyjnej nakładanej przez Komisję Nadzoru Finansowego podlegają, będące ich organami, odpowiednio powszechne towarzystwa emerytalne, bądź towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub działające w imieniu tych towarzystw osoby, o których mowa w ust. 1. Art. 186. 1. Karami administracyjnymi nakładanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego są: 1) kara pieniężna; 2) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w jednostkach zainteresowania publicznego przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat. 2. Kara pieniężna nakładana na jednostkę zainteresowania publicznego, nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez tę jednostkę w poprzednim roku obrotowym. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym jednostka zainteresowania publicznego nie osiągnęła przychodów, wysokość kary odnosi się do ostatniego roku obrotowego w którym firma osiągnęła przychody. 3. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, nie może przekraczać 250.000 zł. 4. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na jednostkę zainteresowania publicznego lub osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1 uwzględnia się w szczególności: 1) wagę naruszenia i czas jego trwania; 2) stopień winy; 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów; 4) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych w zakresie w jakim można je ustalić; 5) stopień współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego; 6) popełnione dotychczas naruszenia. 5. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stanowią dochód budżetu państwa. 6. Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, Komisja Nadzoru Finansowego postanawia również o nakazie podania do publicznej danych identyfikujących jednostkę zainteresowania publicznego, lub osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, chyba że podanie tych danych do publicznej	
--	--	--	--	---	--

				wiadomości będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę, innym stronom postępowania administracyjnego. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej. 7. Komisja Nadzoru Finansowego bez zbędnej zwłoki po uprawnieniu się decyzji nakładającej karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez jednostkę zainteresowania publicznego, lub osobę, o której mowa w 185 ust. 1 oraz o orzeczonej za to naruszenie karze. 8. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, obok informacji, o której mowa w ust. 7, podaniu do publicznej wiadomości podlegają dane identyfikujące jednostkę zainteresowania publicznego, a w przypadku osób fizycznych, o których mowa w art. 185 ust. 1 również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę. 9. Informacje, o których mowa w ust. 7 i 8 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne. 10. Przepisy art. 182 ust. 3-5 i art. 183 stosuje się odpowiednio. 11. Do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym. Art. 24. 1. Organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są: 1) Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów; 2) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów; 3) Krajowa Komisja Rewizyjna; 4) Krajowy Sąd Dyscyplinarny; 5) Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny; 6) Krajowa Komisja Nadzoru. 2. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 6, trwa 4 lata. Organy te są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów. 3. W tym samym organie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 6, nie można zasiadać dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. 4. Nie można jednocześnie wchodzić w skład organów określonych w ust. 1 pkt 2 6. Art. 25. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów odbywa się co 4 lata.	
--	--	--	--	---	--

				2. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów jest zwoływany przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów. 3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może zwołać Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1. 4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów obraduje nad sprawami, dla których został zwołany. 5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów jest obowiązana do zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów na żądanie: 1) co najmniej 1/10 ogółu biegłych rewidentów wpisanych do rejestru; 2) Krajowej Komisji Rewizyjnej z powodu rażącego naruszenia prawa w działalności finansowej i statutowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 6. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów stanowią delegaci wybrani przez walne zgromadzenia w regionalnych oddziałach Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w proporcji do ogólnej liczby biegłych rewidentów wpisanych do rejestru, według zasad określonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, z tym że łączna liczba delegatów nie może być mniejsza niż 2% biegłych rewidentów wpisanych do rejestru. 7. Mandaty delegatów wybranych na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują ważność przez okres 4 lat. 8. W obradach Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów udział biorą członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, niebędący delegatami. Art. 26. 1. Wyboru do organów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2-6, dokonują delegaci wybrani na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów. 2. Wybory odbywają się w głosowaniu bezpośrednim i tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów. Art. 27. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów: 1) dokonuje wyboru: a) Prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, c) pozostałych członków Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,	
--	--	--	--	--	--

				d) członków Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego oraz Krajowej Komisji Nadzoru; 2) uchwała statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 3) uchwała program działania i podstawowe zasady gospodarki finansowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 2. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być odwołane przed upływem kadencji przez organ, który je wybrał. Art. 29. 1. W skład Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wchodzi od 11 do 15 członków. 2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wybiera ze swojego grona, w głosowaniu tajnym, dwóch zastępców prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, sekretarza i skarbnika. 3. Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 19 ust. 1 i art. 57 ust. 1, zapadają bezwzględną większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. 4. Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów: 1) wypełnia obowiązki kierownika jednostki, o których mowa w odrębnych przepisach oraz reprezentuje Krajową Radę Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych; 2) kieruje pracami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów; 3) podpisuje uchwały i postanowienia Krajowej Rady Biegłych Rewidentów; 4) podejmuje decyzje związane z bieżącą działalnością Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; 5) wykonuje inne czynności określone w statucie, związane z funkcjonowaniem Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 31. 1. W skład Krajowego Sądu Dyscyplinarnego wchodzi od 8 do 10 członków. 2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. 4. Krajowy Sąd Dyscyplinarny orzeka w składzie 3 członków. 5. Skład orzekający wyznacza przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.	
--	--	--	--	---	--

				Art. 32. 1. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny wykonuje swoje zadania przy pomocy od 5 do 10 zastępców. Art. 33. 1. Krajowa Komisja Nadzoru składa się z 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Nadzoru wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. 2. Członek Krajowej Komisji Nadzoru podlega wyłączeniu z rozpatrywania spraw dotyczących kontroli firmy audytorskiej, w której jest lub był partnerem, pracownikiem, członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego, członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, lub z którą był w inny sposób powiązany w okresie 3 lat poprzedzających rozpoczęcie kontroli. Art. 35. 1. Kontrole, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, przeprowadzają kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, zwani dalej „kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru” zatrudnieni na podstawie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej. 2. Kontrolerem Krajowej Komisji Nadzoru przeprowadzającym kontrole może być osoba, która: 1) korzysta z pełni praw publicznych; 2) posiada wykształcenie kierunkowe i doświadczenie w obszarze badań sprawozdań finansowych i w rachunkowości; 3) ma nieposzlakowaną opinię; 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 5) przeszła przeszkolenie w zakresie przeprowadzania kontroli zapewniania jakości w firmach audytorskich; 6) posiada uprawnienia biegłego rewidenta. 3. Przed przystąpieniem do kontroli kontroler Krajowej Komisji Nadzoru składa oświadczenie, że w okresie 3 lat przed dniem rozpoczęcia kontroli nie był i nie jest zatrudniony ani w inny sposób powiązany z kontrolowaną firmą audytorską oraz, że nie występuje konflikt interesu między nim a kontrolowaną firmą audytorską i biegłymi rewidentami działającymi w jej imieniu. 4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. 5. Zatajenie przez kontrolera Krajowej Komisji Nadzoru informacji w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania odpowiednio stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej. Art. 162 1. Członkowie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie orzekania są niezawiśli i podlegają tylko przepisom prawa, krajowym standardom wykonywania zawodu biegłego	
--	--	--	--	---	--

				rewidenta oraz zasadom etyki zawodowej biegłych rewidentów. 2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny jest niezależny w zakresie realizowania zadań w toku postępowania dyscyplinarnego i podlega przepisom prawa, krajowym standardom wykonywania zawodu biegłego rewidenta oraz zasadom etyki zawodowej biegłych rewidentów. Art. 86. 1. W skład Komisji Nadzoru Audytowego wchodzi 9 członków, w tym: 1) 2 przedstawicieli Ministra Finansów, w tym sekretarz lub podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów jako przewodniczący Komisji Nadzoru Audytowego; 2) 2 przedstawicieli Komisji Nadzoru Finansowego jeden z nich jako zastępcę przewodniczącego; 3) przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości; 4) 2 przedstawicieli Krajowej Izby Biegłych Rewidentów rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów; 5) przedstawiciel organizacji pracodawców; 6) przedstawiciel Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. 2. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego uczestniczą osobiście w jej posiedzeniach. 3. Obsługę merytoryczną oraz administracyjno biurową Komisji Nadzoru Audytowego zapewnia urząd obsługujący Ministra Finansów. 4. Wykonanie określonych czynności służących realizacji zadań, o których mowa w art. 84 ust. 1, może być realizowane przez ekspertów na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Ministrem Finansów. 5. Ekspertem może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 103. Ekspertem może być biegły rewident wykonujący zawód. Art. 87. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego oraz w trakcie trwania kadencji nie mogą: 1) wykonywać czynności rewizji finansowej; 2) mieć prawa głosu w firmach audytorskich; 3) być członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej; 4) być partnerem lub pracownikiem firmy audytorskiej lub na podstawie innego stosunku prawnego wykonywać zlecenia na jej rzecz; 5) być w inny sposób bezpośredni lub pośredni powiązani z firmą audytorską; 6) wchodzić w skład organów Krajowej Izby Biegłych	
--	--	--	--	---	--

				Rewidentów. Art. 88. 1. Członków Komisji Nadzoru Audytowego powołuje Minister Finansów, spośród osób, które: 1) korzystają z pełni praw publicznych; 2) ukończyły studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne; 3) mają nieposzlakowaną opinię; 4) posiadają autorytet, wiedzę oraz doświadczenie w zakresie istotnym dla rewizji finansowej, które dają rękojmię prawidłowego wykonywania zadań; 5) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. 2. Nie później niż 60 dni przed upływem kadencji Komisji Nadzoru Audytowego, rekomendacje w zakresie kandydatów do składu Komisji Nadzoru Audytowego przedstawiają: 1) Komisja Nadzoru Finansowego – 4 kandydatów, 2) Minister Sprawiedliwości – 2 kandydatów, 3) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – 4 kandydatów, 4) organizacje pracodawców – 2 kandydatów, 5) Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. 2 kandydatów. 3. Minister Finansów dokonuje wyboru spośród rekomendowanych kandydatów, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiedniego, merytorycznego oraz zróżnicowanego składu Komisji Nadzoru Audytowego niezbędnego do właściwej realizacji jej zadań. Art. 101. 3. Kontrole przeprowadzają pracownicy komórki organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, spełniający warunki, o których mowa w art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. a-d rozporządzenia nr 537/2014, zwani dalej „kontrolerami Komisji Nadzoru Audytowego”. Art. 103 Ekspertem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 lit. c rozporządzenia 537/2014, może być osoba, która oprócz warunków określonych w art. 26 rozporządzenia 537/2014 spełnia następujące warunki: 1) korzysta z pełni praw publicznych; 2) ma nieposzlakowaną opinię; 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 4) spełnia wymogi określone w art. 101 ust. 3. Art. 105 Zatajenie przez osobę kontrolującą informacji w	
--	--	--	--	---	--

				oświadczeniu, o którym mowa w art. 102 ust. 12 lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania z kontrolerem Komisji Nadzoru Audytowego stosunku pracy lub do rozwiązania umowy cywilnoprawnej z ekspertem. Art. 106 1. Komisja Nadzoru Audytowego określa polityki i procedury dotyczące zarządzania systemem kontroli, niezależności kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego, oraz ekspertów. 2. Komisja Nadzoru Audytowego: 1) określa procedury przeprowadzania kontroli; 5) upoważnia osoby kontrolujące do przeprowadzenia poszczególnych kontroli. Art. 110. 1. Do osoby kontrolującej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące wyłączenia pracownika. 2. Osoba kontrolująca może być wyłączona również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności. 3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w toku kontroli, osoba kontrolująca powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego. 4. Wyłączona osoba kontrolująca podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego. 5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia Komisja Nadzoru Audytowego z urzędu albo na wniosek podmiotu kontrolowanego lub na wniosek osoby kontrolującej. 6. Komisja Nadzoru Audytowego, postanawiając o wyłączeniu osoby kontrolującej, upoważnia na jej miejsce nową osobę kontrolującą.	
Art. 1 pkt 26 lit. e	<i>Artykuł 1</i> 26) w art. 32 wprowadza się następujące zmiany: e) ust. 5-7 otrzymują brzmienie: „5. W stosownych przypadkach właściwy organ ma prawo inicjowania i przeprowadzania dochodzeń w odniesieniu do biegłych rewidentów i firm audytorskich, jak również prawo do podejmowania stosownych działań. W przypadku gdy właściwy organ angażuje ekspertów do wykonywania szczególnych zleceń, organ ten zapewnia, aby między tymi ekspertami a jednostronnym biegłym	T	Art. 28 ust. 2 pkt 14, Art. 36 ust. 1 i 2, Art. 38, Art. 138 Art. 165 Art. 166 Art. 167 Art. 135 Art. 136 Art. 139	Art. 28. 2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności: 14) podejmowanie uchwał o nakładaniu na firmy audytorskie kar administracyjnych, w przypadkach przewidzianych w ustawie; Art. 36. 1. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w przeprowadzaniu badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Komisja Nadzoru może przeprowadzić kontrolę wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe	

rewidentem lub odnośną firmą audytorską nie było konfliktu interesów. Eksperti ci spełniają te same wymogi jak wymogi przewidziane w art. 29 ust. 2 lit. a). Właściwy organ otrzymuje uprawnienia konieczne do umożliwienia mu wykonywania swoich zadań i obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. 6. Właściwy organ przestrzega zasady przejrzystości. Obejmuje to między innymi publikowanie rocznych programów prac i sprawozdań z działalności. 7. System publicznego nadzoru jest odpowiednio finansowany i dysponuje odpowiednimi zasobami do inicjowania i prowadzenia dochodzeń, o których mowa w ust. 5. Finansowanie systemu nadzoru publicznego jest zabezpieczone i wolne od jakiegokolwiek nienależytego wpływu biegłych rewidentów lub firm audytorskich.”;	Art. 140 Art. 142 Art. 143 Art. 146 Art. 169 Art. 187-189 Art. 119 Art. 86 ust. 4-5 Art. 103 Art. 101 ust. 3 Art. 105 Art. 106 ust. 1-2 Art. 110 Art. 10 ust 2 Art. 11 ust. 6 Art. 8 ust. 2, 8 Art. 34 ust. 3 Art. 184 Art. 177 Art. 28 ust. 5-6 Art. 184 Art. 177 Art. 28 ust. 5-6 Art. 31 ust. 6 Art. 32 ust. 2 Art. 39 ust. 2-3 Art. 84 Art. 50-51 Art. 200 Art. 160 Art. 172 Art. 182	jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, zwaną dalej „kontrolą doraźną KKN”. 2. Kontrola doraźna KKN jest prowadzona przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru na podstawie imiennego upoważnienia. Art. 38. 1. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli lub kontroli doraźnej KKN nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru: 1) kieruje do firmy audytorskiej zalecenia wraz z określeniem odpowiedniego terminu umożliwiającego ich realizację; 2) może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego; 3) składa informację do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o stwierdzonych nieprawidłowościach, o których mowa w art. 175 ust. 1. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru dokonują weryfikacji realizacji zaleceń. Ustalenia dokonanej weryfikacji są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. W przypadku, gdy zalecenia nie zostały wykonane, przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3 stosuje się. 3. Krajowa Komisja Nadzoru przekazuje niezwłocznie Komisji Nadzoru Audytowego informacje o wynikach kontroli, o których mowa w ust. 1, przeprowadzonych w firmach audytorskich badających jednostki zainteresowania publicznego oraz o skierowanych zaleceniach. Art. 138. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny: 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające; 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne 3) jest oskarżycielem w postępowaniu, o którym mowa w art. 137 pkt 2 Art. 165. 1. 1. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłego rewidenta w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego. 2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, postępowanie dyscyplinarne prowadzone jest wyłącznie przez organy i na zasadach, o których mowa w niniejszym oddziale. 3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym oddziale stosuje się przepisy oddziału 1, z wyjątkiem art. 142 ust. 3, art. 143, art. 156 ust. 3. 4. Przepisy art. 140 ust. 2 i art. 148-151, art. 154 ust. 2 i art. 158 ust. 1 stosuje się odpowiednio.	
--	---	--	--

			Art. 15 ust. 4 Art. 8 ust. 5 Art. 14 ust. 1-4, 6 pkt 4 Art. 13 ust. 1-3, 5 Art. 49 Art. 197 ust. 5 Art. 121 ust. 2, 4, 6-7 Art. 11 ust. 4, 7-8 Art. 96 Art. 102 ust. 1-11 Art. 95 Art. 264 Art. 265 Art. 269	Art. 166. 1. W sprawach, o których mowa w art. 165 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego: 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające, 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne, 3) jest oskarżycielem przed sądem. 2. Postępowanie przed sądem obejmuje postępowanie przed sądem, o którym mowa w art. 169, oraz postępowanie przed sądem rozpoznającym odwołanie od orzeczenia lub postanowienia wydanego przez sąd pierwszej instancji. 3. Sąd na rozprawie w pierwszej instancji orzeka w składzie jednego sędziego. Art. 167. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może upoważnić swojego członka lub pracownika urzędu obsługującego Ministra Finansów do podejmowania w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego i w ustalonym zakresie działań w toku dochodzenia oraz do reprezentowania Komisji Nadzoru Audytowego w postępowaniu przed sądem. 2. Upoważnienie nie może obejmować: 1) wszczęcia dochodzenia; 2) odmowy wszczęcia dochodzenia; 3) umorzenia dochodzenia; 4) przedstawienia zarzutów biegłemu rewidentowi; 5) wniesienia do sądu okręgowego wniosku o ukaranie; 6) cofnięcia wniosku o ukaranie; 7) cofnięcia środka zaskarżenia. Art. 135 1. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od chwili popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynęło 5 lat. 2. Karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje z upływem 5 lat od zakończenia okresu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli przed upływem tego okresu biegłemu rewidentowi zostanie ogłoszone lub doręczone postanowienie o przedstawieniu zarzutów. 3. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, przedawnienie przewinienia dyscyplinarnego nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane za ten czyn w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137) albo w ustawie z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2013 r. poz. 186, z późn. zm.) dla tego przestępstwa. Art. 136. 1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe za ten sam czyn. 2. Postępowanie dyscyplinarne może być zawieszone do czasu ukończenia postępowania karnego.	
--	--	--	--	---	--

				Art. 139. 1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego wszczyna się dochodzenie dyscyplinarne. 2. Dochodzenie dyscyplinarne może zostać wszczęte z urzędu lub na skutek zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. 3. W terminie 30 dni od dnia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego zawiadamia się: 1) osobę lub inny podmiot, który złożył zawiadomienie, 2) biegłego rewidenta, którego dotyczy zawiadomienie. Art. 140. 1. . W przypadku, gdy zachodzi potrzeba dokonania dodatkowych ustaleń lub uzupełnienia danych w celu stwierdzenia, czy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, dochodzenie dyscyplinarne może być poprzedzone postępowaniem wyjaśniającym. 2. Postępowania wyjaśniającego nie wszczyna się przypadku, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia złoży: 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów; 2) Krajowa Komisja Nadzoru; 3) Komisja Nadzoru Audytowego; 4) Komisja Nadzoru Finansowego; 5) Minister Sprawiedliwości. 3. Przepis art. 139 ust. 3 stosuje się odpowiednio. 4. Postępowanie wyjaśniające powinno być zakończone nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia, a w uzasadnionych przypadkach może zostać przedłużone na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy jednak niż 2 miesiące. 5. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego wydaje się postanowienie o jego zamknięciu, które nie wymaga uzasadnienia oraz 1) postanowienie o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego albo 2) postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego. 6. Na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego oraz na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego osobie lub podmiotowi, który złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia służy zażalenie. Art. 142. 1. 1. Postanowienie o przedstawieniu zarzutów wraz z uzasadnieniem można doręczyć biegłemu rewidentowi na piśmie, co zastępuje ogłoszenie.	
--	--	--	--	---	--

				2. Organy, o których mowa w art. 140 ust. 2, w sprawach, w których złożyły zawiadomienie, mogą wstąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony, nie później jednak niż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej. 3. Komisja Nadzoru Audytowego może przystąpić do postępowania dyscyplinarnego w charakterze strony na każdym etapie postępowania. Art. 143. Komisji Nadzoru Audytowego lub osobom przez nią upoważnionym przysługuje na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego prawo wglądu do akt, żądania sporządzenia i doręczenia kopii akt postępowania i żądania informacji o wynikach tego postępowania, jak również prawo żądania doręczenia prawomocnych orzeczeń lub postanowień wraz z aktami sprawy Art. 146. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Krajowy Rzecznik Dyscyplinary w terminie 14 dni od dnia zamknięcia dochodzenia dyscyplinarnego sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego. Art. 169 Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia zamknięcia tego dochodzenia, sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. Art. 187. 1. Każdy może zawiadomić Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podejrzeniu naruszenia przez biegłego rewidenta, firmę audytorską lub przez inny podmiot lub osobę przepisów ustawy, rozporządzenia nr 537/2014, zasad etyki zawodowej lub zasad wykonywania zawodu biegłego rewidenta. 2. Jeżeli zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, uzasadniałoby wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego, postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej na firmę audytorską, jednostkę zainteresowania publicznego lub członka jej organu zarządzającego, nadzorczego lub komitetu audytu lub innego postępowania, organem rozpatrującym zawiadomienie jest organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie. 3. Organ informuje zawiadamiającego o wszczęciu postępowania albo o braku podstaw do wszczęcia postępowania, podając uzasadnienie. Art. 188. Komisja Nadzoru Audytowego, a jeżeli	
--	--	--	--	---	--

				zawiadomienie nie pozostaje w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego Krajowa Komisja Nadzoru, mogą przeprowadzić kontrolę doraźną w firmie audytorskiej w celu wyjaśnienia okoliczności podniesionych w zawiadomieniu. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, rozpatrując zawiadomienie o którym mowa w art. 187 ust. 1, mogą zwrócić się do Krajowej Komisji Nadzoru o przeprowadzenie kontroli doraźnej w firmie audytorskiej. Art. 189. O sposobie rozpatrzenia zawiadomienia organ informuje zawiadamiającego w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia organowi zawiadomienia. Przepisy art. 36-38 ustawy dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się. Art. 119. 1. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach może być przeprowadzona kontrola w firmach audytorskich w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, zwana dalej „kontrolą doraźną KNA”. 2. Przedmiotem kontroli doraźnej KNA jest wyjaśnienie, czy nieprawidłowości, o których powzięto informację, mają miejsce. Zakres kontroli doraźnej KNA może obejmować wszystkie lub wybrane zagadnienia, o których mowa w art. 107 ust. 1. Kontrola doraźna KNA jest prowadzona przez kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego, na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego. 3. W trakcie kontroli doraźnych KNA kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego mogą korzystać z pomocy ekspertów, o których mowa w art. 103. Przepisy art. 104-105 stosuje się odpowiednio. 4. Podmiot kontrolowany jest zobowiązany udzielać wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień, w tym przekazywać dokumenty, w zakresie objętym kontrolą doraźną KNA, w wyznaczonych postaci i terminie. Jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli, kontrola doraźna KNA może być prowadzona w siedzibie organu kontroli. Przepisy art. 109 ust. 1 stosuje się. 5. Osoba kontrolująca ma także prawo do żądania udzielenia informacji, w tym przekazania dokumentów, związanych z przedmiotem kontroli doraźnej KNA od: 1) badanych przez podmiot kontrolowany jednostek zainteresowania publicznego, ich jednostek powiązanych i stron z nimi powiązanych; 2) stron trzecich, którym podmiot kontrolowany	
--	--	--	--	---	--

				przeprowadzający badanie ustawowe zlecił określone czynności w ramach podwykonawstwa; 3) innych osób uczestniczących w czynnościach biegłego rewidenta wykonywanych w ramach badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego; 4) osób będących stroną powiązaną z biegłym rewidentem lub podmiotem kontrolowanym. 6. Przekazanie na potrzeby przeprowadzanej kontroli doraźnej KNA informacji, stanowiących tajemnice ustawowo chronione nie stanowi naruszenia tych tajemnic. 7. Do kontroli doraźnych KNA art. 108, art. 110 i art. 112-117 stosuje się. Art. 86. 4. Wykonanie określonych czynności służących realizacji zadań, o których mowa w art. 84 ust. 1, może być realizowane przez ekspertów na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Ministrem Finansów. 5. Ekspertem może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 103. Ekspertem może być biegły rewident wykonujący zawód. Art. 103 Ekspertem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 lit. c rozporządzenia 537/2014, może być osoba, która oprócz warunków określonych w art. 26 rozporządzenia 537/2014 spełnia następujące warunki: 1) korzysta z pełni praw publicznych; 2) ma nieposzlakowaną opinię; 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 4) spełnia wymogi określone w art. 101 ust. 3. Art. 101. 3. Kontrole przeprowadzają pracownicy komórki organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, spełniający warunki, o których mowa w art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. a-d rozporządzenia nr 537/2014, zwani dalej „kontrolerami Komisji Nadzoru Audytowego”. Art. 105. Zatajenie przez osobę kontrolującą informacji w oświadczeniu, o którym mowa w art. 102 ust. 12 lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania z kontrolerem Komisji Nadzoru Audytowego stosunku pracy lub do rozwiązania umowy cywilnoprawnej z ekspertem. 2. Komisja Nadzoru Audytowego: 1) określa procedury przeprowadzania kontroli; 2) określa procedury informowania odpowiednich organów w sytuacji, gdy pewne ustalenia dokonane w trakcie	
--	--	--	--	---	--

				przeprowadzania kontroli mogą wskazywać na działania niezgodne z prawem, a tym samym wymagać wszczęcia przez te organy odpowiednich działań wyjaśniających; 3) ustala roczne plany kontroli; 4) sporządza raporty z kontroli oraz raporty z realizacji zaleceń; 5) upoważnia osoby kontrolujące do przeprowadzenia poszczególnych kontroli. Art. 106. 1. Komisja Nadzoru Audytowego określa polityki i procedury dotyczące zarządzania systemem kontroli, niezależności kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego, oraz ekspertów . 2. Komisja Nadzoru Audytowego: 1) określa procedury przeprowadzania kontroli; 2) określa procedury informowania odpowiednich organów w sytuacji, gdy pewne ustalenia dokonane w trakcie przeprowadzania kontroli mogą wskazywać na działania niezgodne z prawem, a tym samym wymagać wszczęcia przez te organy odpowiednich działań wyjaśniających; 3) ustala roczne plany kontroli; 4) sporządza raporty z kontroli oraz raporty z realizacji zaleceń; 5) upoważnia osoby kontrolujące do przeprowadzenia poszczególnych kontroli. Art. 115. 1. Do osoby kontrolującej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące wyłączenia pracownika. 2. Osoba kontrolująca może być wyłączona również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności. 3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w toku kontroli, osoba kontrolująca powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego. 4. Wyłączona osoba kontrolująca podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego. 5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia Komisja Nadzoru Audytowego z urzędu albo na wniosek podmiotu kontrolowanego lub na wniosek osoby kontrolującej. 6. Komisja Nadzoru Audytowego, postanawiając o wyłączeniu osoby kontrolującej, upoważnia na jej miejsce nową osobę kontrolującą. Art. 10. 2. Komisja publikuje przykładowe pytania i zadania	
--	--	--	--	---	--

				sytuacyjne wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi. Art. 11. 6. Komisja składa Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie z działalności za każdy rok kalendarzowy, w terminie do dnia 31 marca roku następnego. Art. 8. 2. Jednostką uprawnioną jest jednostka wpisana do wykazu prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zwanego dalej „wykazem jednostek uprawnionych”, który jest publikowany na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 8. Jednostki uprawnione przekazują Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów informacje dotyczące prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, które podlegają publikacji na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 34.3. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1. Roczny plan kontroli jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego w celu zatwierdzenia. Zatwierdzony roczny plan kontroli jest publikowany na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. . Art. 184. 1. Odpowiednio Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Audytowego, bez zbędnej zwłoki, po uprawomocnieniu się decyzji nakładającej karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez firmę audytorską, lub osobę o której mowa w art. 175 ust. 2 naruszeniu oraz o nałożonej za to naruszenie karze. 2. W przypadku, o którym mowa w art. 177, podaniu do publicznej wiadomości podlegają również dane identyfikujących firmę audytorską, na którą nałożono karę lub imię i nazwisko osoby, o której mowa w art. 175 ust. 2. 3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym decyzja nakładająca karę stała się prawomocna. Art. 177 Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, organ orzeka również o nakazie podania do publicznej danych identyfikujących firmę audytorską, chyba że podanie tych danych do publicznej wiadomości będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę, innym stronom postępowania	
--	--	--	--	---	--

				administracyjnego, jednostce, dla której firma audytorska świadczyła swoje usługi. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej. Art. 28. 5. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów sporządza roczne sprawozdanie z działalności, które przekazuje do Komisji Nadzoru Audytowego w terminie do dnia 31 marca następnego roku, w tym informacje o realizacji obowiązku dotyczącego rozwiązywania umów, o których mowa w art. 66 ust. 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. 6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, które po pozytywnym zaopiniowaniu przez Krajową Komisję Rewizyjną jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego za każdy rok obrotowy w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego. Art. 31. 6. Krajowy Sąd Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdanie z działalności, zawierające w szczególności informacje o prowadzonych postępowaniach dyscyplinarnych, które przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego w terminie do dnia 31 marca następnego roku. Art. 32. 2. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny sporządza roczne sprawozdania z działalności, zawierające w szczególności informacje o prowadzonych postępowaniach dyscyplinarnych, które przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca następnego roku. Art. 39. 2. Krajowa Komisja Nadzoru sporządza roczne sprawozdanie z działalności zawierające informacje o funkcjonowaniu systemu zapewniania jakości w odniesieniu do badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, w tym informacje dotyczące wykonania planów kontroli, o których mowa w art. 34 ust. 3, a także informacje na temat przeprowadzonych kontroli doraźnych KKN w zakresie niezbędnym do opracowania rocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 84 ust. 3. 3. Sprawozdanie jest przekazywane Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie do dnia 31 marca następnego roku. Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 1) zatwierdzanie uchwał organów Krajowej Izby	
--	--	--	--	--	--

				Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie; 2) zatwierdzanie sporządzanych przez Krajową Komisję Nadzoru rocznych planów kontroli; 3) przeprowadzanie kontroli, o których mowa w art. 101 ust. 1, oraz uczestniczenie w kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36; 4) przeprowadzanie kontroli tematycznych; 5) przeprowadzanie kontroli doraźnych KNA; 6) prowadzenie dochodzeń oraz występowanie jako oskarżyciel przed sądami w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego; 7) prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie nakładania kar, o których mowa w art. 175; 8) rejestrowanie jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich; 9) zaskarżanie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach przewidzianych w ustawie; 10) rozpatrywanie odwołań od uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, do których mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego; 11) przeprowadzanie kontroli dokumentacji stanowiącej podstawę podjęcia przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów uchwał dotyczących wpisu biegłych rewidentów do rejestru lub wpisu firm audytorskich na listę; 12) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w tym w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich, a także z Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego, zwanego dalej „KEONA”; 13) monitorowanie rynku w zakresie usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014; 14) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz innych czynności niezbędnych do prawidłowej realizacji tych zadań; 15) przekazywanie do KEONA rocznej zbiorczej informacji dotyczącej kar nałożonych na biegłych rewidentów i firmy audytorskie; 16) informowanie KEONA o nałożeniu kary, o której mowa w art. 153 ust. 1 pkt 3 lub kary, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 3 lub 4, lub kary, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 2. 2. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje i publikuje na swojej stronie internetowej, do końca roku kalendarzowego,	
--	--	--	--	---	--

				informację na temat planowanych działań w zakresie nadzoru publicznego na rok następny, ze szczególnym uwzględnieniem działań dotyczących nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego. 3. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje i publikuje na stronie internetowej, do dnia 31 maja następnego roku, roczne sprawozdanie, z uwzględnieniem informacji, o której mowa w ust. 2, obejmujące kompleksową informację o: 1) funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości, w tym: a) zbiorczą informację o ustaleniach i wnioskach z przeprowadzonych kontroli w firmach audytorskich, b) zbiorczą informację o zaleceniach wydanych w ramach przeprowadzonych kontroli oraz działaniach sprawdzających realizację tych zaleceń, c) dane liczbowe o wykorzystanych zasobach finansowych i osobowych, d) informację o skuteczności i efektywności funkcjonowania systemu zapewniania jakości; 2) wynikach z postępowań dyscyplinarnych; 3) karach nałożonych na firmy audytorskie; 4) innych podjętych działaniach nadzorczych. 4. Komisja Nadzoru Audytowego może żądać w określonym terminie i zakresie niezbędnym do wykonywania zadań, udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów, w tym objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy. 5. Na potrzeby zadań związanych z monitorowaniem rynku, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Komisja Nadzoru Finansowego udzielają informacji, wyjaśnień i przekazują dokumenty do Komisji Nadzoru Audytowego, w tym objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy. 6. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów są obowiązane przedłożyć Komisji Nadzoru Audytowego zbiorcze dane niezbędne do sporządzenia informacji, o której mowa w ust. 2 i 3. <u>Finansowanie systemu publicznego nadzoru</u> <u>Wpływy z opłat z tytułu nadzoru:</u> Art. 50. 1. Firma audytorska osiągająca przychód z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym roku kalendarzowym, jest obowiązana wносить opłatę z tytułu nadzoru za dany rok kalendarzowy w wysokości nie wyższej niż 5,5% tych przychodów, jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok	
--	--	--	--	---	--

				kalendarzowy. 2. Firma audytorska, wpisana na listę na podstawie art. 55, wnosi opłatę z tytułu nadzoru, w wysokości ustalonej na zasadach określonych w ust. 1, od przychodów z tytułu badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego przeprowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, stanowi dochód budżetu państwa. 4. W przypadku niewywiązania się przez firmę audytorską z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2 Komisja Nadzoru Audytowego wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość opłaty. 5. W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w ust. 4, Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2. 6. Opłata, o której mowa w ust. 4 oraz kara, o której mowa w ust. 5 podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2016 r. poz. 599 i 868). 7. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje. 8. Odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. —Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.), pobiera się od nieuiszczonych w wyznaczonym terminie przez firmę audytorską: 1) opłat z tytułu nadzoru; 2) kar orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego. 9. Do opłat z tytułu nadzoru stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. 10. W przypadku niewykonania przez firmę audytorską obowiązku, o którym mowa w ust. 1, we wskazanym terminie, Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 5. 11. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących opłat z tytułu nadzoru oraz kar, nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. 12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze obwieszczenia ogłasza, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1. 13. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:	
--	--	--	--	---	--

				1) sposób wyliczania wysokości opłaty, o której mowa w ust. 1, 2) termin ogłaszania wysokości opłaty, o której mowa w ust. 1, 3) sposób i terminy uiszczania opłaty, o której mowa w ust. 1, 4) sposób i terminy rozliczania opłaty, o której mowa w ust. 1 wraz ze wzorem rocznego rozliczenia opłaty - uwzględniając koszt sprawowanego nadzoru oraz konieczność zapewnienia jego skuteczności, a także prognozowane przychody firm audytorskich z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego. Art. 51. 1. 1. Firma audytorska jest obowiązana wносить opłatę z tytułu nadzoru za dany rok kalendarzowy w wysokości nie wyższej niż 1,5% rocznych przychodów za dany rok kalendarzowy z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego, jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. 2. Firma audytorska, wpisana na listę na podstawie art. 55, wnosi opłatę z tytułu nadzoru, w wysokości ustalonej na zasadach określonych w ust. 1, od przychodów z tytułu badań ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego przeprowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i jest przeznaczana na realizację zadań, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3. 4. W przypadku niewywiązania się przez firmę audytorską z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2 Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje uchwałę określającą wysokość opłaty. 5. W przypadku niewykonania uchwały, o której mowa w ust. 4, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może nałożyć, w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się uchwały, karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2. 6. Opłata, o której mowa w ust. 4 oraz kara, o której mowa w ust. 5 podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2016 r. poz. 599 i 868). 7. Przepisy art. 50 ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio. 8. Do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, o których mowa w ust. 4 i 5, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. 9. Od uchwał, o których mowa w ust. 4 i 5, nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do	
--	--	--	--	--	--

			tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. 10. Wysokość, terminy i sposób uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 1 określa Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w formie uchwały. Art. 200. 1. W przypadku przeprowadzenia kontroli w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego, jednostka ta jest obowiązana wnieść opłatę na pokrycie kosztów tej kontroli. 2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa. 3. Komisja Nadzoru Audytowego określi, w drodze uchwały, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, oraz tryb i termin jej uiszczania, uwzględniając szacowany koszt przeprowadzenia kontroli w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego. 4. Przepisy art. 50 ust. 3 8 stosuje się odpowiednio. <u>Wpływy z kar:</u> Art. 160 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu dyscyplinarnym stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania, w ramach którego orzeczona została ta kara, stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)). 3. W postępowaniu egzekucyjnym mającym na celu wyegzekwowanie należności, o których mowa w ust. 2, czynności przewidziane dla wierzyciela podejmuje Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Art. 172 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w sprawie, o której mowa w art. 164 ust. 1, stanowi dochód budżetu państwa. 2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej oraz kosztów postępowania podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komisja Nadzoru Audytowego jest wierzycielem należności z tytułu kary pieniężnej. Art. 182. 1. Wpływy z tytułu kar pieniężnych nałożonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów stanowią przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 2. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję	
--	--	--	--	--

				Nadzoru Audytowego stanowią dochód budżetu państwa. 3. Kary pieniężne orzeczone przez Komisję Nadzoru Audytowego podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. 4. Do kar przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa stosuje się. 5. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje. <u>Pozostałe opłaty:</u> Art. 15. 4. Wysokość opłaty za wpis do rejestru jest ustalana w wysokości nie przekraczającej równowartości 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy i stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 8. 5 Opłata za wpis do wykazu jednostek uprawnionych ustalana jest w wysokości nieprzekraczającej równowartości 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy i stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 14. 1. Kandydat na biegłego rewidenta uiszcza opłatę wstępną za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego oraz opłaty egzaminacyjne stanowiące przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 2. Wysokość opłaty: 1) wstępnej oraz za każdy egzamin z wiedzy jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 20%, 2) za egzamin, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, oraz za egzamin dyplomowy w kwocie nieprzekraczającej równowartości 30% – przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. 3. Opłata za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 1-3 i 5 oraz w art. 4 ust. 3 pkt 1, jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej równowartości 5% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. 4. Przychód z opłat, o których mowa w ust. 2 i 3, może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie kosztów organizacji i	
--	--	--	--	--	--

				przeprowadzenia egzaminów, kosztów wynagrodzeń członków Komisji i egzaminatorów oraz kosztów obsługi Komisji. 6. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi, w porozumieniu z Komisją, w formie uchwał zatwierdzanych przez Komisję Nadzoru Audytowego: 4) wysokość opłaty wstępnej za przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego; 5) wysokość opłat za poszczególne egzaminy oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji; 6) tryb powoływania egzaminatorów oraz wysokość przysługującego im wynagrodzenia; 7) wysokość opłat za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 i 5; Art.13. 1. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli w tym zakresie zdał on egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne. 2. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, wszystkie egzaminy z wiedzy, jeżeli ukończył on studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, których program kształcenia zrealizowany został w ramach umowy, o której mowa w art. 10 ust. 3. 3. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2. 5. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta, posiadającemu tytuł doradcy podatkowego, lub który zajmował stanowisko inspektora kontroli skarbowej, na jego wniosek, egzamin z prawa podatkowego. Art. 49. 1. Firma audytorska jest obowiązana wnieść, z tytułu wpisu na listę firm audytorskich, opłatę w wysokości nie wyższej niż 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. 2. Opłata ta stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 197. 5. Za wpis na listę, o którym mowa w ust. 1, pobierana jest opłata w wysokości 2000 zł, która stanowi dochód budżetu państwa. Opłatę należy uiścić w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wpisie stała się ostateczna.	
--	--	--	--	---	--

				Art. 121. 2. Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć na Krajową Izbę Biegłych Rewidentów karę pieniężną w wysokości 10 000 zł, jeżeli organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów: 1) nie podejmuje w wyznaczonym terminie uchwały, o podjęcie której Komisja Nadzoru Audytowego zwróciła się w trybie art. 99; 2) nie realizuje zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Audytowego rocznego planu kontroli, o którym mowa w art. 34 ust. 3; 3) kontrole Krajowej Komisji Nadzoru w firmach audytorskich przeprowadzane są z naruszeniem przepisów prawa, mogących mieć wpływ na wyniki kontroli. 4. Kara pieniężna jest wymagalna w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o jej nałożeniu stała się ostateczna. 6. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 4 podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa stosuje się. 7. Od wydanych w trakcie postępowania egzekucyjnego postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie stanowiska wierzyciela zażalenie nie przysługuje. <u>Wynagrodzenia członków Komisji i egzaminatorów, właściwych organów, kontrolerów oraz na realizację zadań nadzoru:</u> Art. 11. 4. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów zapewnia obsługę Komisji i egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów oraz pokrywa koszty organizacji i przeprowadzenia egzaminów, koszty wynagrodzeń członków Komisji i egzaminatorów oraz koszty obsługi Komisji. 7. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie: 1) za udział w posiedzeniu Komisji lub składu egzaminacyjnego w wysokości nieprzekraczającej 15% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; 2) za udział w egzaminie w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; 3) za przygotowanie pytań oraz zadań sytuacyjnych, a także opracowanie wzorca prawidłowych odpowiedzi w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w	
--	--	--	--	--	--

				gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; 4) za rozpatrzenie: a) odwołania od wyników egzaminów, b) wniosku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 lit. a i lit. b, c) odwołania, o którym mowa w art. 12 ust. 7 w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; 5) za rozpatrzenie wniosku o stwierdzenie odbycia: a) aplikacji, b) praktyki albo wniosku o zaliczenie praktyki —w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; 6) za ustalanie zakresu egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5, w wysokości nieprzekraczającej 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; 7) za sprawdzenie prac w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. 8. Egzaminatorom przysługuje wynagrodzenie w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. Art. 96. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego otrzymują miesięczne wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniach. Wynagrodzenie nie może przekroczyć wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, które jest ogłaszane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2015 r. poz. 2008). Wysokość wynagrodzenia dla poszczególnych członków określa Minister Finansów w dniu powołania w skład Komisji Nadzoru Audytowego. 2. Zwrot kosztów o których mowa w art. 95 pkt 2 dokonywany jest na warunkach i w trybie określonych w przepisach o należnościach przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju. 3. Członkowi Komisji Nadzoru Audytowego, na jego	
--	--	--	--	---	--

				uzasadniony wniosek, może zostać zwrócony koszt podróży samochodem prywatnym albo samolotem do wysokości kosztów podróży samochodem prywatnym. 4. Koszt podróży samochodem prywatnym jest zwracany członkom Komisji Nadzoru Audytowego w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów i stawki za jeden kilometr przebiegu, ustalonej przez pracodawcę dla pracowników urzędu obsługującego Ministra Finansów, która nie może być wyższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414 z późn. zm.). Art. 102. 1. Kontrolerowi Komisji Nadzoru Audytowego przeprowadzającemu kontrolę o której mowa w art. 101, 118 lub 119, jako podstawowe zadanie o charakterze ciągłym, przysługuje dodatek kontrolerski w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego,. 2. Osobie nadzorującej kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego, która dokonuje osobiście czynności kontrolnych, czynności przygotowawczych do kontroli, opracowuje dokumentację prowadzonych kontroli lub weryfikuje dokumentację przeprowadzonych kontroli w wymiarze co najmniej 20% czasu pracy, przysługuje dodatek kontrolerski w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego. 3. Dodatek kontrolerski jest przyznawany według stawek określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 11, do czasu przeprowadzenia kolejnej oceny, o której mowa w ust. 5 i 6. 4. Wysokość stawki dodatku kontrolerskiego jest uzależniona od wyników oceny, o której mowa w ust. 5 i 6. 5. Oceny kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego dokonuje się biorąc pod uwagę: 1) znajomość procedury i poprawność zastosowania przepisów prawa w ustaleniach kontroli; 2) stopień trudności i złożoność kontroli; 3) kwalifikacje i doświadczenie w przeprowadzaniu kontroli; 4) umiejętność rozwiązywania problemów i inicjatywę. 6. Oceny osoby, której mowa w ust. 2 dokonuje się biorąc pod uwagę stopień realizacji zadań i wyznaczonych celów. 7. Ocena, o której mowa w ust. 5 i 6, jest dokonywana co 6 miesięcy, według skali: bardzo dobra, dobra, zadowalająca i niezadowalająca. 8. Kontrolerowi Komisji Nadzoru Audytowego, który nabywa uprawnienia do dodatku kontrolerskiego po raz pierwszy, dodatek kontrolerski jest przyznawany wyłącznie według	
--	--	--	--	--	--

				kryterium kwalifikacji i doświadczenia w wykonywaniu kontroli. 9. Kontroler Komisji Nadzoru Audytowego lub osoba, o której mowa w ust. 2 traci uprawnienia do dodatku kontrolerskiego, jeżeli: 1) przestanie spełniać warunki określone odpowiednio w ust. 1 i 2 2) jego nieobecność w pracy przekracza 3 miesiące. 10. Utrata dodatku następuje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpi zdarzenie, o którym mowa w ust. 9. 11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku kontrolerskiego, o którym mowa w ust. 1 i 2, tryb przyznawania, zmiany oraz utraty dodatku kontrolerskiego, a także sposób i tryb dokonywania oceny, o której mowa w ust. 5 i 6 uwzględniając potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu jakości i skuteczności wykonywanych kontroli poprzez zwiększenie motywacji do ich sprawnego wykonywania. Art. 95. Wydatki związane z realizacją zadań Komisji Nadzoru Audytowego, w tym wynagrodzenia członków Komisji Nadzoru Audytowego, pracowników zatrudnionych w komórce organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, ekspertów zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Ministrem Finansów oraz inne wydatki związane z działalnością Komisji Nadzoru Audytowego dotyczące w szczególności: 1) służbowych wyjazdów krajowych związanych z przeprowadzaniem kontroli i uczestniczeniem w kontrolach, zagranicznych wyjazdów służbowych członków Komisji Nadzoru Audytowego oraz pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, a także innych kosztów związanych ze współpracą międzynarodową Komisji Nadzoru Audytowego, 2) kosztów podróży członków KNA nie będących pracownikami MF na posiedzenia i spotkania robocze Komisji Nadzoru Audytowego (przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej, noclegów i diet); 3) tłumaczeń, ekspertyz i opinii, 4) kosztów sądowych, 5) szkoleń członków Komisji Nadzoru Audytowego oraz pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, 6) kosztów materiałów i usług niezbędnych do funkcjonowania Komisji Nadzoru Audytowego,	
--	--	--	--	---	--

				7) administrowanych systemów teleinformatycznych – finansowane są z budżetu państwa. Art. 264. 1. Do opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy uchylanej w art. 268, należnych za 2016 r. stosuje się przepisy dotychczasowe, w wyłączeniu art. 30 ustawy uchylanej w art. 268. 2. Do opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy uchylanej w art. 268, należnych za lata wcześniejsze niż 2016 r. stosuje się przepisy dotychczasowe. Art. 265. 1. 1. W latach 2017–2026 maksymalny limit wydatków Komisji Nadzoru Audytowego będący skutkiem finansowym ustawy wynosi: 1) 2017 r. – 4,1 mln zł; 2) 2018 r. – 4,1 mln zł; 3) 2019 r. – 4,1 mln zł; 4) 2020 r. – 4,1 mln zł; 5) 2021 r. – 4,1 mln zł; 6) 2022 r. – 4,1 mln zł; 7) 2023 r. – 4,1 mln zł; 8) 2024 r. – 4,1 mln zł; 9) 2025 r. – 4,1 mln zł; 10) 2026 r. – 4,1 mln zł; 2. W przypadku zagrożenia przekroczenia limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, na dany rok budżetowy, zastosowany zostanie mechanizm korygujący polegający na: 1) ograniczeniu kosztów rzeczowych Komisji Nadzoru Audytowego lub 2) racjonalizacji częstotliwości wykonywania przez Komisję Nadzoru Audytowego czynności - związanych z realizacją zadań wynikających ze sprawowania nadzoru publicznego na wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, działalnością firm audytorskich oraz Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 3. Minister Finansów jest organem właściwym do: 1) monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, 2) wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2. Art. 269. 1. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 50 i 51, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. 2. Wysokość opłaty, o której mowa w art. 50 ust. 1, w 2017 roku wynosić będzie 5,15%.	
--	--	--	--	---	--

Art. 1 pkt 27 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 27) w art. 34 wprowadza się następujące zmiany: a) w ust. 1 dodaje się akapit w brzmieniu: „Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego firmy audytorskie zatwierdzone w jednym państwie członkowskim, które wykonują usługi w zakresie badań w innym państwie członkowskim na mocy art. 3a, podlegają kontroli zapewnienia jakości w państwie członkowskim pochodzenia i nadzorowi w przyjmującym państwie członkowskim w odniesieniu do wszelkich przeprowadzonych w nim badań.”;	T	Art. 55 ust. 5 Art. 195 ust. 1	Art. 55. 5. W przypadku firm audytorskich wpisanych na listę w trybie ust. 1 przepisy ustawy mają zastosowanie jedynie do badań ustawowych wykonywanych w Rzeczypospolitej Polskiej. Art. 195 1. Firma audytorska zatwierdzona w innym państwie Unii Europejskiej i zarejestrowana w Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 55, podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Audytowego w zakresie zgodności przeprowadzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej badań ustawowych sprawozdań finansowych z wymogami prawa Rzeczypospolitej Polskiej.	
Art. 1 pkt 27 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 27) w art. 34 wprowadza się następujące zmiany: b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie: „2. W przypadku badania ustawowego skonsolidowanych sprawozdań finansowych państwo członkowskie wymagające przeprowadzenia badania ustawowego nie może w związku z badaniem ustawowym nakładać na biegłego rewidenta lub firmę audytorską przeprowadzających ustawowe badanie jednostki zależnej ustanowionej w innym państwie członkowskim żadnych dodatkowych wymogów dotyczących rejestracji, kontroli zapewnienia jakości, standardów badania oraz zasad etyki zawodowej i niezależności. 3. W przypadku spółki, której papiery wartościowe są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym spółka ta posiada swoją siedzibę statutową, państwo członkowskie, w którym te papiery wartościowe są przedmiotem obrotu, nie może w związku z badaniem ustawowym nakładać na biegłego rewidenta lub firmę audytorską przeprowadzającą ustawowe badanie rocznego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego danej spółki żadnych dodatkowych wymogów dotyczących rejestracji, kontroli zapewnienia jakości, standardów badania oraz zasad etyki zawodowej i niezależności.”;	N		Nie wymaga implementacji – przepisy dyrektywy stanowią wytyczną dla kraju członkowskiego przy opracowywaniu przepisów krajowych (tj. mówią jakich regulacji przepisy krajowe nie powinny zawierać).	
Art. 1 pkt 27	<i>Artykuł 1</i>	T			

lit. c	27) w art. 34 wprowadza się następujące zmiany: c) dodaje się ustęp w brzmieniu: „4. W przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska są zarejestrowani w dowolnym państwie członkowskim na skutek zatwierdzenia zgodnie z art. 3 lub art. 44 i gdy ten biegły rewident lub firma audytorska przedstawiają sprawozdania z badania dotyczące rocznych sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, o których mowa w art. 45 ust. 1, państwo członkowskie, w którym dany biegły rewident lub firma audytorska są zarejestrowani, obejmuje tego biegłego rewidenta lub firmę audytorską swoimi systemami nadzoru, swoimi systemami zapewnienia jakości oraz swoimi systemami dochodzeń i kar.”;				
Art. 1 pkt 28	Art. 35 zostaje uchylony;	N		Nie wymaga implementacji – uchylenie przepisu dyrektywy	
Art. 1 pkt 29 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 29) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Właściwe organy państw członkowskich odpowiedzialne za zatwierdzanie, rejestrowanie, zapewnianie jakości, inspekcję i dyscyplinę, właściwe organy wyznaczone zgodnie z art. 20 rozporządzenia (UE) nr 537/ 2014 i stosowne Europejskie Urzędy Nadzoru współpracują ze sobą zawsze, gdy jest to konieczne do celów wykonania ich odnośnych obowiązków i zadań wynikających z niniejszej dyrektywy i rozporządzenia (UE) nr 537/2014. Właściwe organy w państwie członkowskim udzielają pomocy właściwym organom w innych państwach członkowskich i stosownym Europejskim Urzędowi Nadzoru. W szczególności właściwe organy wymieniają informacje i współpracują przy dochodzeniach związanych z przeprowadzaniem badań ustawowych.”;	T	Art. 192 ust. 1 i 2	Rozdział 13 Współpraca z właściwymi organami innych państw Unii Europejskiej, KEONA, Europejskimi Urzędami Nadzoru oraz z właściwymi organami państw trzecich Art. 192. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, Krajowa Komisja Nadzoru, Komisja Nadzoru Finansowego, współpracują z właściwymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej, KEONA oraz Europejskimi Urzędami Nadzoru w celu wykonywania ich odnośnych obowiązków i zadań wynikających z ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014. 2. W związku z realizacją celu, o którym mowa w ust. 1, w szczególności w związku z prowadzonymi przez Krajową Komisję Nadzoru i Komisję Nadzoru Audytowego kontrolami doraźnymi dotyczącymi przeprowadzania badań ustawowych, odpowiednio Komisja Nadzoru Audytowego lub Krajowa Komisja Nadzoru lub Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Finansowego mogą udzielać informacji i przekazywać dokumenty, w tym objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy.	
Art. 1 pkt 29 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 29) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany:	T	Art. 89, Art. 192 ust. 6	Art. 89. 1. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, pracownicy obsługujący te organy, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, eksperci, o których mowa w art. 86 ust. 4, i inne osoby, które współpracowały z Komisją Nadzoru	

	b) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Przepisy ust. 2 nie stanowią przeszkody dla wymiany informacji poufnych przez właściwe organy. Informacje będące przedmiotem takiej wymiany są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, któremu podlegają osoby zatrudnione obecnie lub w przeszłości przez właściwe organy. Obowiązek dochowania tajemnicy zawodowej dotyczy także wszystkich innych osób, którym właściwe organy przekazały zadania w związku z celami określonymi w niniejszej dyrektywie.”;		Audyty i urzędem ją obsługującym w zakresie spraw związanych z badaniem sprawozdań finansowych i działalnością firm audytorskich oraz wykonywaniem zadań nadzoru publicznego, są obowiązani do zachowania tajemnicy. 2. Tajemnicę stanowią wszystkie uzyskane lub wytworzone w związku ze sprawowaniem nadzoru informacje lub dokumenty, których udzielenie, ujawnienie lub potwierdzenie mogłoby naruszyć chroniony prawem interes podmiotów lub osób, których te informacje lub dokumenty bezpośrednio lub pośrednio dotyczą, lub utrudnić sprawowanie nadzoru publicznego, jak również informacje lub dokumenty chronione na podstawie odrębnych przepisów lub ustaw. 3. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą dokonywać wzajemnej wymiany informacji lub dokumentów, w tym chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji celów nadzoru publicznego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Audytowego. 4. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą udostępniać informacje lub dokumenty uzyskane w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji Nadzoru Audytowego, w tym chronione na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom podmiotów, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1 4, w zakresie niezbędnym dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami Komisji Nadzoru Audytowego. 5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1: 1) przekazywanie informacji lub dokumentów przez organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów Komisji Nadzoru Audytowego lub przez Komisję Nadzoru Audytowego organom Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w celu realizacji ustawowo określonych zadań; 2) przekazywanie przez Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów informacji lub dokumentów w celu realizacji ustawowo określonych zadań: a) Ministrowi Finansów, b) Komisji Nadzoru Finansowego, c) Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów; 3) przekazywanie informacji lub dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub odrębnych przepisach; 4) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. 6. Do zachowania tajemnicy zobowiązane są również osoby, które weszły w posiadanie informacji lub dokumentów objętych tą tajemnicą, w związku z przekazaniem informacji lub dokumentów w przypadkach o których mowa w ust. 3 5.	
--	--	--	---	--

				7. Obowiązek zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1, nie jest ograniczony w czasie. 8. Art. 72 ust. 3 pkt 3 stosuje się odpowiednio. Art. 192. 6. Informacje i dokumenty otrzymane przez Komisję Nadzoru Audytowego, Krajowa Komisja Nadzoru, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Finansowego w ramach realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy w przypadku określonym w art. 89 lub w przypadku gdy strona przekazująca wskaże na potrzebę zachowania tajemnicy.	
Art. 1 pkt 29 lit. c (i)	<i>Artykuł 1</i> 29) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany: c) w ust. 4 wprowadza się następujące zmiany i) w akapicie trzecim lit. b otrzymuje brzmienie: „b) przed organami państwa członkowskiego, do którego skierowano żądanie, wszczęto już postępowanie sądowe w odniesieniu do tych samych działań i przeciwko tym samym osobom; lub”;	T	Art. 192 ust. 4 pkt 2	Art. 192. 4. Komisja Nadzoru Audytowego, Krajowa Komisja Nadzoru, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Finansowego może odmówić udzielenia informacji lub przekazania dokumentów w następujących przypadkach: (...) 2) przeciwko osobie lub podmiotowi, których dotyczy wniosek o udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów, toczy się postępowanie sądowe w tej samej sprawie przed organami Rzeczypospolitej Polskiej;	
Art. 1 pkt 29 lit. c (ii)	<i>Artykuł 1</i> 29) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany: c) dodaje się ustęp w brzmieniu: ii) w akapicie trzecim lit. c otrzymuje brzmienie: „c) właściwe organy państwa członkowskiego, do którego skierowano żądanie, wydały już prawomocne orzeczenie w sprawie tych samych działań i przeciwko tym samym osobom.”;	T	Art. 192 ust. 4 pkt 3	Art. 192. 4. Komisja Nadzoru Audytowego, Krajowa Komisja Nadzoru, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Finansowego może odmówić udzielenia informacji lub przekazania dokumentów w następujących przypadkach: (...) 3) wydania prawomocnego orzeczenia przez organ Rzeczypospolitej Polskiej w tej samej sprawie przeciwko osobie podmiotowi, których dotyczy wniosek o udzielenie informacji lub przekazanie dokumentów.	
Art. 1 pkt 29 lit. c (iii)	<i>Artykuł 1</i> 29) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany: c) akapit czwarty otrzymuje brzmienie: iii) w akapicie trzecim lit. c otrzymuje brzmienie: „Bez uszczerbku dla obowiązków, którym dane organy podlegają w postępowaniu sądowym, właściwe organy lub Europejskie Urzędy Nadzoru otrzymujące informacje na mocy ust. 1, mogą ich użyć jedynie do celów sprawowania funkcji mieszczących się w zakresie niniejszej dyrektywy	T			

	lub rozporządzenia (UE) nr 537/2014 oraz w kontekście postępowania administracyjnego lub sądowego dotyczącego konkretnie sprawowania tych funkcji.”;				
Art. 1 pkt 29 lit. d	<i>Artykuł 1</i> 29) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany: d) dodaje się ustęp w brzmieniu: „4a. Państwa członkowskie mogą zezwolić właściwym organom na przekazywanie właściwym organom odpowiedzialnym za nadzór nad jednostkami interesu publicznego, bankom centralnym, Europejskiemu Systemowi Banków Centralnych i Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w ich roli organów odpowiedzialnych za politykę pieniężną, oraz Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego, informacje poufne służące wykonywaniu zadań powierzonych tym organom i podmiotom. Te organy lub podmioty mogą przekazywać właściwym organom informacje, których właściwe organy mogą potrzebować do wykonywania swoich obowiązków wynikających z rozporządzenia (UE) nr 537/2014.”;	N		Przepis fakultatywny – nie skorzystano z przedmiotowej możliwości	
Art. 1 pkt 29 lit. e	<i>Artykuł 1</i> 29) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany: e) w ust. 6 akapit czwarty lit. a) otrzymuje brzmienie: „a) tego rodzaju dochodzenie może negatywnie wpłynąć na suwerenność, bezpieczeństwo lub porządek publiczny państwa członkowskiego, do którego skierowano żądanie, lub może naruszyć krajowe przepisy w zakresie bezpieczeństwa; lub”;	T	Art. 194 ust. 4	Art. 194. 4. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić realizacji wniosku, o którym mowa w ust. 1, albo wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, w przypadkach wymienionych w art. 192 ust. 4.	
Art. 1 pkt 29 lit. f	<i>Artykuł 1</i> 29) w art. 36 wprowadza się następujące zmiany: f) ust. 7 zostaje uchylony;	N		Nie wymaga implementacji – uchylenie przepisu dyrektywy	
Art. 1 pkt 30	<i>Artykuł 1</i> 30) w art. 37 dodaje się ust. 3 w brzmieniu: „3. Zakazuje się wszelkich klauzul umownych	T	Art. 210 pkt 4 lit. a	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: „4) w art. 66: a) ust. 4- 7 otrzymują brzmienie:	

	ograniczających możliwość wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej przez walne zgromadzenie wspólników lub członków badanej jednostki zgodnie z ust. 1 do określonych kategorii lub wykazów biegłych rewidentów lub firm audytorskich w odniesieniu do wyznaczenia konkretnego biegłego rewidenta lub konkretnej firmy audytorskiej na potrzeby przeprowadzenia badania ustawowego tej jednostki. Wszelkie takie istniejące klauzule są nieważne.”;			„4. Wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego dokonuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe jednostki, chyba że statut, umowa lub inne wiążące jednostkę przepisy prawa stanowią inaczej. Kierownik jednostki nie może dokonać takiego wyboru. Zakazane jest stosowanie jakichkolwiek klauzul umownych, które nakazywałyby organowi zatwierdzającemu sprawozdanie finansowe badanej jednostki wybór firmy audytorskiej spośród określonej kategorii lub wykazu firm audytorskich. Klauzule te są nieważne z mocy prawa.. (...)”	
Art. 1 pkt 31	<i>Artykuł 1</i> 31) w art. 38 dodaje się ustęp w brzmieniu: „3. W przypadku badania ustawowego jednostki interesu publicznego państwa członkowskie zapewniają, że dozwolone jest, by: a) udziałowcy, którzy posiadają co najmniej 5 % praw głosu lub kapitału podstawowego; b) pozostałe organy badanych jednostek — o ile są zdefiniowane w ustawodawstwie krajowym; lub c) właściwe organy, o których mowa w art. 32 niniejszej dyrektywy, lub wyznaczone zgodnie z art. 20 ust. 1 rozporządzenia (UE) 537/2014 lub — o ile przewiduje tak prawo krajowe — art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia, mogli wnieść do sądu krajowego sprawę o odwołanie biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firm(-y) audytorskiej(-ich) w przypadku istnienia ku temu zasadnych podstaw.”;	T	Art. 210 pkt 4 lit. b	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047,) wprowadza się następujące zmiany: 4) w art. 66: b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu: „8. W przypadku badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego określonej w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...), jeżeli zaistnieją ku temu uzasadnione podstawy, prawo wniesienia do sądu powództwa o zobowiązanie do złożenia przez badaną jednostkę oświadczenia o rozwiązaniu umowy z firmą audytorską mają: 1) udziałowcy, którzy posiadają co najmniej 5% praw głosów lub co najmniej 5% kapitału podstawowego w badanej jednostce; 2) inne organy jednostki badanej, które nie dokonywały wyboru firmy audytorskiej; 3) Komisja Nadzoru Finansowego.”;	
Art. 1 pkt 32	<i>Artykuł 1</i> 32) rozdział X otrzymuje brzmienie. „ROZDZIAŁ X KOMITET DS. AUDYTU <i>Artykuł 39</i> Komitet ds. audytu 1. Państwa członkowskie zapewniają, by każda jednostka	T	Art. 122 Art. 123, Art. 124 ust. 1 Art. 166	Art. 122. 1. 1. W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu przez który rozumie się komitet do spraw audytu, o którym mowa w rozporządzeniu nr 537/2014. Członkowie komitetu audytu są powoływani przez radę nadzorczą, inny organ nadzorczy lub kontrolny spośród członków tego organu. 2. Jednostki określone w art. 2 pkt 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonującego dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam (Dz. Urz. UE L 149 z 30.04.2004 r. s. 307, z późn. zm.), których	Nie korzystamy z opcji w akapicie trzecim w ust. 1 art. 39 dyrektywy. Nie korzystamy z opcji w akapicie pierwszym ust. 2 art. 39 dyrektywy. Korzystamy z opcji zawartej w akapicie drugim w ust. 2 art. 39 dyrektywy.

interesu publicznego miała komitet ds. audytu. Komitet ds. audytu jest samodzielnym komitetem albo komitetem w strukturze organu administracyjnego lub nadzorczego badanej jednostki. Komitet ds. audytu składa się z członków niewykonawczych organu administracyjnego lub członków organu nadzorczego badanej jednostki lub członków powołanych przez walne zgromadzenie wspólników badanej jednostki lub, w przypadku jednostek nieposiadających udziałowców lub akcjonariuszy, przez równoważny organ. Przynajmniej jeden członek komitetu ds. audytu powinien posiadać kompetencje w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Członkowie komitetu jako całości posiadają kompetencje odnoszące się do branży, w której działa badana jednostka. Większość członków komitetu ds. audytu jest niezależna od badanej jednostki. Przewodniczący komitetu ds. audytu jest powoływany przez jego członków lub przez organ nadzorczy badanej jednostki i jest od tej jednostki niezależny. Państwa członkowskie mogą wymagać, by przewodniczący komitetu ds. audytu był wybierany co rok przez walne zgromadzenie wspólników badanej jednostki. 2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą postanowić, by w przypadku jednostek interesu publicznego, które spełniają kryteria określone w art. 2 ust. 1 lit. f) i t) dyrektywy 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (¹), funkcje przypisane komitetowi ds. audytu mogły być wykonywane przez organ administracyjny lub nadzorczy jako całość, pod warunkiem że w przypadku gdy przewodniczący takiego organu jest członkiem wykonawczym, nie może on być jednocześnie przewodniczącym tego organu w momencie, gdy taki organ sprawuje funkcje komitetu ds. audytu. W przypadku gdy komitet ds. audytu jest częścią organu administracyjnego lub nadzorczego badanej jednostki zgodnie z ust. 1, państwa członkowskie mogą zezwolić lub nakazać, by — stosownie do sytuacji — organ administracyjny lub organ nadzorczy sprawowały funkcje komitetu ds. audytu w celu wykonywania obowiązków określonych w niniejszej dyrektywie i rozporządzeniu (UE) nr 537/2014.		jedyna działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach nie mają obowiązków posiadania komitetu audytu. Jednostki takie przedstawiają do publicznej wiadomości powody, dla których uznają, że w ich przypadku nie jest właściwe posiadanie komitetu audytu lub innego organu nadzorczego któremu właściwe byłoby powierzenie funkcji komitetu audytu. 3. W przypadku otwartych funduszy emerytalnych, dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz podmiotów, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. h, funkcje komitetu audytu pełni komitet audytu powołany odpowiednio przez powszechne towarzystwo emerytalne lub towarzystwo funduszy inwestycyjnych będące organem danego funduszu. 4. W przypadku: 1) banków spółdzielczych, 2) podmiotów, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. d i e, 3) jednostek zainteresowania publicznego, innych niż wymienione w pkt 1 i 2 oraz nie będących podmiotami, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. g, h, i oraz j, które na koniec danego roku obrotowego oraz na koniec roku obrotowego poprzedzającego dany rok obrotowy nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 17 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 34 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty – sprawowanie funkcji komitetu audytu w celu wykonywania obowiązków komitetu audytu określonych w niniejszej ustawie, ustawie o rachunkowości i rozporządzeniu nr 537/2014 może zostać powierzone radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorcemu lub kontrolnemu jednostki zainteresowania publicznego. 5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, przepisy art. 123 ust. 1, 3 i 4 stosuje się. Art. 123. 1. W skład komitetu audytu wchodzi przynajmniej 3 członków. Przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. 2. Do członków komitetów audytu działających w jednostkach zainteresowania publicznego będących jednostkami samorządu terytorialnego przepisu ust. 1 zdanie drugie nie stosuje się. 3. Większość członków komitetu audytu, w tym jego przewodniczący są niezależni od danej jednostki zainteresowania publicznego. Uznaje się, że członek komitetu	Korzystamy z opcji w ust. 3 lit. b-d. Nie korzystamy z opcji zawartej w ust. 4 art. 39 dyrektywy. Nie korzystamy z opcji zawartej w ust. 5 art. 39 dyrektywy.
--	--	--	--

3. W drodze odstępstwa od ust. 1, państwa członkowskie mogą postanowić, by następujące jednostki interesu publicznego nie miały obowiązku posiadania komitetu ds. audytu: a) dowolna jednostka interesu publicznego, która jest jednostką zależną w rozumieniu art. 2 pkt 10 dyrektywy 2013/34/UE, jeżeli spełnia ona wymogi określone w ust. 1, 2 i 5 niniejszego artykułu, art. 11 ust. 1, art. 11 ust. 2 i art. 16 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 537/2014 na poziomie grupy; b) dowolna jednostka interesu publicznego, która jest UCITS określonym w art. 1 ust. 2 dyrektywy 2009/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (*) lub alternatywnym funduszem inwestycyjnym (AFI) określonym w art. 4 ust. 1 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE (**); c) dowolna jednostka interesu publicznego, której jedyna działalność polega na pełnieniu roli emitenta papierów wartościowych opartych na aktywach określonych w art. 2 pkt 5 rozporządzenia Komisji (WE) nr 809/2004 (***); d) dowolna instytucja kredytowa w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2013/36/UE, której akcje nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym żadnego państwa członkowskiego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 14 dyrektywy 2004/39/WE i która, w sposób ciągły lub powtarzalny, wyemitowała wyłącznie dłużne papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, pod warunkiem że całkowita wartość nominalna wszystkich tych dłużnych papierów wartościowych nie przekracza 100 000 000 EUR i że instytucja ta nie opublikowała prospektu emisyjnego zgodnie z dyrektywą 2003/71/WE. Jednostki interesu publicznego, o których mowa w lit. c), przedstawiają do wiadomości publicznej powody, dla których uznają, że w ich przypadku nie jest właściwe posiadanie komitetu ds. audytu, organu administracyjnego lub organu nadzorczego, którym powierzono pełnienie funkcji komitetu ds. audytu. 4. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą wymagać lub zezwolić, by jednostka interesu publicznego nie posiadała komitetu ds. audytu, pod warunkiem że posiada ona organ wykonujący funkcje		audytu jest niezależny od danej jednostki zainteresowania publicznego jeżeli spełnia następujące kryteria: 1) nie jest ani nie był w ciągu ostatnich 5 lat członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego lub nie należy, ani w ciągu ostatnich 5 lat nie należał do kadry kierowniczej wysokiego szczebla danej jednostki zainteresowania publicznego lub jakiejkolwiek jej jednostki zależnej; 2) nie jest ani nie był w ciągu ostatnich 3 lat pracownikiem danej jednostki zainteresowania publicznego lub jakiejkolwiek jej jednostki zależnej, z wyjątkiem sytuacji gdy członkiem komitetu audytu jest pracownik nienależący do kadry kierowniczej wysokiego szczebla który został wybrany do rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego danej jednostki zainteresowania publicznego jako przedstawiciel pracowników na podstawie odrębnych przepisów; 3) nie sprawuje kontroli, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 lit. a-e ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub nie reprezentuje osób sprawujących kontrolę nad daną jednostką zainteresowania publicznego; 4) nie otrzymuje lub nie otrzymał dodatkowego wynagrodzenia, w znacznej wysokości, od danej jednostki zainteresowania publicznego lub jej spółki zależnej, z wyjątkiem wynagrodzenia jakie otrzymał jako członek rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego, w tym komitetu audytu; 5) nie utrzymuje ani w ciągu ostatniego roku nie utrzymywał istotnych stosunków gospodarczych z daną jednostką zainteresowania publicznego lub z jednostką z nią powiązaną, bezpośrednio lub będąc właścicielem, współnikiem, akcjonariuszem, dyrektorem lub pracownikiem należącym do kadry kierowniczej wysokiego szczebla, podmiotu utrzymującego takie stosunki; 6) nie jest i w ciągu ostatnich 2 lat nie był: a) właścicielem, współnikiem, udziałowcem (akcjonariuszem) obecnej lub byłej firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej, lub b) członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego lub członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego obecnej lub byłej firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej jednostki zainteresowania publicznego, lub c) pracownikiem lub osobą zajmującą kluczowe stanowiska kierownicze w obecnej lub byłej firmie audytorskiej przeprowadzającej badanie sprawozdania finansowego danej	
--	--	---	--

równoważne do funkcji komitetu ds. audytu, ustanowiony i funkcjonujący zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwie członkowskim, w którym zarejestrowana została jednostka mająca podlegać badaniu. W takim przypadku jednostka ta ujawnia, który organ wypełnia te funkcje i jaki jest jego skład. 5. W przypadku gdy wszyscy członkowie komitetu ds. audytu są członkami organu administracyjnego lub nadzorczego badanej jednostki, państwo członkowskie może postanowić, że komitet ds. audytu będzie zwolniony z wymogów dotyczących niezależności ustanowionych w ust. 1 akapit czwarty. 6. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności członków organów administracyjnych, zarządzających lub nadzorczych bądź innych członków powołanych przez walne zgromadzenie wspólników badanej jednostki, komitet ds. audytu między innymi: a) informuje organ administracyjny lub nadzorczy badanej jednostki o wynikach badania ustawowego i wyjaśnia, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej i jaka była rola komitetu ds. audytu w tym procesie; b) monitoruje proces sprawozdawczości finansowej i przedkłada zalecenia lub propozycje w celu zapewnienia jego rzetelności; c) monitoruje skuteczność istniejących w przedsiębiorstwie systemów wewnętrznej kontroli jakości i systemów zarządzania ryzykiem oraz, w stosownych przypadkach, jego audytu wewnętrznego w zakresie sprawozdawczości finansowej badanej jednostki, bez naruszania jego niezależności; d) monitoruje badanie ustawowe rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w szczególności jego wykonanie, z uwzględnieniem wszelkich ustaleń i wniosków właściwego organu zgodnie z art. 26 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 537/2014; e) kontroluje i monitoruje niezależność biegłych rewidentów lub firm audytorskich zgodnie z art. 22, 22a, 22b, 24a oraz 24b niniejszej dyrektywy i art. 6 rozporządzenia (UE) nr 537/2014, w szczególności		jednostki zainteresowania publicznego lub jakiejkolwiek jednostki należącej do jej grupy kapitałowej, jak również d) inną osobą fizyczną, z której usług korzystała lub którą nadzorowała obecna lub była firma audytorska lub biegły rewident działający w jej imieniu; 7) nie jest członkiem zarządu lub innego organu zarządzającego jednostki, w której członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego jest członek zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego; 8) nie jest członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego danej jednostki zainteresowania publicznego dłużej niż 12 lat; 9) nie jest członkiem bliskiej rodziny członków zarządu lub innego organu zarządzającego danej jednostki zainteresowania publicznego lub osób, o których mowa w pkt 1 8. 4. Dodatkowe wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 4: 1) obejmuje udział w systemie przydziału opcji na akcje lub w innym systemie wynagradzania za wyniki; 2) nie obejmuje otrzymywania kwot wynagrodzenia w stałej wysokości w ramach planu emerytalnego (w tym wynagrodzenia odroczonego) z tytułu wcześniejszej pracy w danej jednostce zainteresowania publicznego; w przypadku, gdy warunkiem wypłaty takiego wynagrodzenia nie jest kontynuacja zatrudnienia w danej jednostce zainteresowania publicznego). 5. Członkowie komitetu audytu posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego. Warunek ten uznaje się za spełniony gdy przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży lub poszczególni członkowie w określonych zakresach posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży. 6. Przewodniczący komitetu audytu jest powoływany przez członków komitetu audytu lub przez radę nadzorczą lub inny organ nadzorczy lub kontrolny jednostki zainteresowania publicznego. Art. 124. 1. Do zadań komitetu audytu należy w szczególności: 1) monitorowanie: a) procesu sprawozdawczości finansowej, b) skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego w zakresie sprawozdawczości finansowej, c) wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności wykonania przez firmę audytorską badania sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania	
--	--	---	--

zasadność świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych na rzecz badanej jednostki zgodnie z art. 5 tego rozporządzenia; f) jest odpowiedzialny za procedurę wyboru biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firm(-y) audytorskiej(-ich) i przedstawia zalecenie dotyczące powołania biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firm(-y) audytorskiej(-ich) zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 537/2014, z wyjątkiem sytuacji, gdy zastosowanie ma art. 16 ust. 8 rozporządzenia (UE) nr 537/2014. (*)Dyrektywa 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. w sprawie prospektu emisyjnego publikowanego w związku z publiczną ofertą lub dopuszczeniem do obrotu papierów wartościowych i zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE (Dz. L 345 z 31.12.2003, s. 64). (**)Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 32). (***)Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz.U. L 174 z 1.7.2011, s. 1). (****)Rozporządzenie Komisji (WE) nr 809/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wykonujące dyrektywę 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji zawartych w prospektach emisyjnych oraz formy, włączenia przez odniesienie i publikacji takich prospektów emisyjnych oraz rozpowszechniania reklam (Dz. U. L 149 z 30.4.2004, s. 1).”;		finansowego, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej; 2) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w tym w szczególności w sytuacji gdy na rzecz jednostki zainteresowania publicznego świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie sprawozdań finansowych; 3) informowanie rady nadzorczej, innego organu nadzorczego lub kontrolnego jednostki zainteresowania publicznego o wynikach badania oraz wyjaśnienie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego, a także jaka była rola komitetu audytu w procesie badania; 4) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta na potrzeby zatwierdzenia świadczenia przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w jednostce zainteresowania publicznego; 5) opracowanie polityki wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdań finansowych; 6) opracowanie polityki świadczenia przez firmę audytorską badającą sprawozdanie finansowe jednostki zainteresowania publicznego, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia; 7) szczegółowe określenie procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego oraz przedstawienie radzie nadzorczej, innemu organowi nadzorcemu lub kontrolnemu jednostki zainteresowania publicznego rekomendacji zawierającej propozycję przynajmniej dwóch firm audytorskich do przeprowadzenia badania; 8) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego. Art. 260. 1. Jednostka zainteresowania publicznego, z zastrzeżeniem art. 122 ust. 2 i 3 niniejszej ustawy jest obowiązana powołać komitet audytu, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. 2. Jednostki zainteresowania publicznego, mające obowiązek posiadać komitet audytu na podstawie przepisów dotychczasowych, dostosują jego skład do wymogów określonych w niniejszej ustawie w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.	
---	--	--	--

Art. 1 pkt 33 lit. a	<i>Artykuł 1</i> 33) w art. 45 wprowadza się następujące zmiany: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Właściwe organy państwa członkowskiego rejestrują, zgodnie z art. 15, 16 i 17, każdego biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego i każdą jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, w przypadku gdy taki biegły rewident pochodzący z państwa trzeciego lub jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego przedstawiają sprawozdanie z badania dotyczące rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostki zarejestrowanej poza Unią, której zbywalne papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym tego państwa członkowskiego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 14 dyrektywy 2004/39/WE, z wyjątkiem sytuacji, gdy dana jednostka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych znajdujących się w obiegu, w przypadku których spełniony jest jeden z następujących warunków: a) zostały one dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w państwie członkowskim w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (*) przed dniem 31 grudnia 2010 r., a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 50 000 EUR lub, w przypadku dłużnych papierów wartościowych denominowanych w innej walucie, równowartość przynajmniej 50 000 EUR w dniu emisji; b) zostały one dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w państwie członkowskim w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2004/109/WE w dniu 31 grudnia 2010 r. lub później, a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 100 000 EUR lub, w przypadku dłużnych papierów wartościowych denominowanych w innej walucie, równowartość przynajmniej 100 000 EUR w dniu emisji. (*)Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o	T	Art. 196, Art. 197 ust. 1 zdanie wstępne, ust. 2-4	Art. 196. 1. Komisja Nadzoru Audytowego prowadzi listę jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich. 2. Lista, o której mowa w ust. 1, zawiera adres Komisji Nadzoru Audytowego oraz obejmuje następujące dane: 1) numer wpisu na listę; 2) pełną i skróconą nazwę oraz adres siedziby jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego; 3) formę organizacyjno prawną; 4) nazwiska i imiona właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych; 5) adresy właścicieli lub wspólników, członków zarządu oraz członków organów nadzorczych; 6) nazwiska i imiona biegłych rewidentów zatrudnionych w jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego lub z nią powiązanych jako wspólnicy lub w inny sposób, którzy zamierzają przeprowadzać lub przeprowadzają badanie sprawozdania finansowego spółki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej oraz numery w rejestrach nadane tym biegłym rewidentom przez organy rejestrujące państw trzecich albo innych państw Unii Europejskiej oraz nazwy tych organów; 7) adresy oddziałów jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego; 8) informację o członkostwie w sieci oraz wykaz nazw i adresów firm audytorskich w sieci oraz firm powiązanych z jednostką audytorską pochodzącą z państwa trzeciego lub też wskazanie miejsca, w którym informacje te są publicznie dostępne; 9) adres strony internetowej jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego; 10) numer w rejestrze nadany jednostce audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego przez organ rejestrujący państwa trzeciego albo innego państwa Unii Europejskiej oraz nazwę tego organu; 11) nazwę jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz której jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego. 3. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego ma obowiązek pisemnego zgłaszania Komisji Nadzoru Audytowego zmiany danych podlegających wpisowi na listę w terminie 30 dni od dnia ich zaistnienia.	

	emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE (Dz.U. L 390 z 31.12.2004, s. 38).”;			4. Lista, o której mowa w ust. 1, podlega publikacji na stronie internetowej Komisji Nadzoru Audytowego. Art. 197. 1. Wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, podlega, na swój wniosek, jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, która zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że: (...) 2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego prowadząca działalność jako biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek podlega wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 5. 3. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone przez jednostkę audytorską pochodzącą z państwa trzeciego, która nie została wpisana na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych. 4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy badana jednostka jest emitentem wyłącznie dłużnych papierów wartościowych, które zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym: 1) przed dniem 31 grudnia 2010 r., a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 50 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie, lub 2) w dniu 31 grudnia 2010 r. lub później, a ich jednostkowa wartość nominalna wynosi w dniu emisji co najmniej 100 000 euro lub równowartość tej kwoty w innej walucie. Przeliczenia na euro dokonuje się według średniego kursu, ustalonego przez Narodowy Bank Polski, na dzień emisji.	
Art. 1 pkt 33 lit. b (i)	<i>Artykuł 1</i> 33) w art. 45 wprowadza się następujące zmiany: b) w ust. 5 wprowadza się następujące zmiany: i) lit. a) zostaje uchylona;	N		Nie wymaga implementacji – uchylenie przepisu dyrektywy	
Art. 1 pkt 33 lit. b (ii)	<i>Artykuł 1</i> 33) w art. 45 wprowadza się następujące zmiany: b) w ust. 5 wprowadza się następujące zmiany: ii) lit. d) otrzymuje brzmienie:	T	Art. 197 ust. 1 pkt 3 i 5	Art. 197. 1. Wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, podlega, na swój wniosek, jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, która zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym	

	„d) badania rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1, przeprowadzane są zgodnie z międzynarodowymi standardami badania, o których mowa w art. 26, jak również z wymogami określonymi w art. 22, 22b i 25 lub z równoważnymi standardami i wymogami;”;			Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że: (...) 3) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego wykonuje badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z międzynarodowymi standardami badania lub standardami równoważnymi; 5) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego spełnia wymagania określone w art. 64 70 i art. 74 lub wymagania równoważne.	
Art. 1 pkt 33 lit. b (iii)	<i>Artykuł 1</i> 33) w art. 45 wprowadza się następujące zmiany: b) w ust. 5 wprowadza się następujące zmiany: iii) lit. e) otrzymuje brzmienie: „e) publikuje ona na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie z przejrzystości, obejmujące informacje, o których mowa w art. 13 rozporządzenia (UE) nr 537/2014, lub spełnia równoważne wymogi dotyczące ujawniania informacji.”;	T	Art. 197 ust. 1 pkt 4	Art. 197. 1. Wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, podlega, na swój wniosek, jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego, która zamierza przeprowadzać lub przeprowadza badanie sprawozdania finansowego jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że: (...) 4) jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie, zawierające informacje, o których mowa w art. 13 rozporządzenia nr 537/2014, lub spełnia równoważne wymogi dotyczące ujawniania informacji;	
Art. 1 pkt 33 lit. c	<i>Artykuł 1</i> 33) w art. 45 wprowadza się następujące zmiany: c) dodaje się ustęp w brzmieniu: „5a. Państwo członkowskie może dokonać rejestracji biegłego rewidenta pochodzącego z państwa trzeciego wyłącznie w przypadku, gdy biegły rewident spełnia wymogi określone w niniejszym artykule ust. 5 lit. c), d) i e).”;	T	Art. 197 ust. 2	Art. 197. 2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego prowadząca działalność jako biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek podlega wpisowi na listę, o której mowa w art. 196 ust. 1, pod warunkiem spełnienia wymogów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 5.	
Art. 1 pkt 33 lit. d	<i>Artykuł 1</i> 33) w art. 45 wprowadza się następujące zmiany:	T	Art. 198	Art. 198. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć uchwałę o uznaniu, że: 1) system nadzoru publicznego, w tym system zapewnienia jakości i system kontroli doraźnych w państwie	

	d) ust. 6 otrzymuje brzmienie: „6. W celu zapewnienia jednolitych warunków stosowania ust. 5 lit. d) niniejszego artykułu Komisja jest uprawniona do podejmowania decyzji o równoważności, o której mowa w tym ustępie, w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2. Państwa członkowskie mogą dokonać oceny równoważności, o której mowa w ust. 5 lit. d) niniejszego artykułu, o ile Komisja nie podjęła takiej decyzji. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 48a w celu ustanowienia ogólnych kryteriów równoważności, które mają być stosowane przy ocenie, czy badania sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, są przeprowadzane zgodnie z międzynarodowymi standardami badania, o których mowa w art. 26, oraz zgodnie z wymogami określonymi w art. 22, 24 i 25. Przy ocenie równoważności na szczeblu krajowym państwa członkowskie stosują kryteria, które mają zastosowanie do wszystkich państw trzecich.”;			trzecim jest równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie; Komisja Nadzoru Audytowego informuje o tym Komisję Europejską; 2) standardy, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 3, są równoważne z międzynarodowymi standardami badania; 3) wymagania, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5, są równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie. 2. Komisja Nadzoru Audytowego, realizując zadanie, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje ustalenia Komisji Europejskiej, a w razie braku takich ustaleń, kieruje się przy podejmowaniu decyzji ustaleniami organów nadzoru publicznego z innych państw Unii Europejskiej lub ustaleniami własnymi.	
Art. 1 pkt 34	<i>Artykuł 1</i> 34) art. 46 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. W celu zapewnienia jednolitych warunków stosowania ust. 1 niniejszego artykułu Komisja jest uprawniona do podejmowania decyzji o równoważności, o której mowa w tym ustępie, w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2. Po stwierdzeniu przez Komisję równoważności, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą zadecydować o całkowitym lub częściowym uznaniu tej równoważności i w konsekwencji odstąpieniu od stosowania lub zmodyfikowaniu wymogów zawartych w art. 45 ust. 1 i 3 w części lub w całości. Państwa członkowskie mogą oceniać równoważność, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, lub polegać na ocenach przeprowadzonych przez inne państwa członkowskie, dopóki Komisja nie podejmie stosownej decyzji. Jeżeli Komisja zdecyduje, że wymóg równoważności, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie jest spełniony, może zezwolić pochodzącym z państwa trzeciego zainteresowanym biegłym rewidentom i jednostkom	T	Art. 198	Art. 198. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może podjąć uchwałę o uznaniu, że: 1) system nadzoru publicznego, w tym system zapewnienia jakości i system kontroli doraźnych w państwie trzecim jest równoważny z wymaganiami przewidzianymi w ustawie; Komisja Nadzoru Audytowego informuje o tym Komisję Europejską; 2) standardy, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 3, są równoważne z międzynarodowymi standardami badania; 3) wymagania, o których mowa w art. 197 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5, są równoważne z wymaganiami przewidzianymi w ustawie. 2. Komisja Nadzoru Audytowego, realizując zadanie, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje ustalenia Komisji Europejskiej, a w razie braku takich ustaleń, kieruje się przy podejmowaniu decyzji ustaleniami organów nadzoru publicznego z innych państw Unii Europejskiej lub ustaleniami własnymi.	

	audytorskim na kontynuowanie działalności w zakresie badań zgodnie z odpowiednimi wymogami danego państwa członkowskiego w trakcie stosownego okresu przejściowego. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 48a w celu ustanowienia ogólnych kryteriów równoważności, w oparciu o wymogi określone w art. 29, 30 i 32, które są stosowane do oceny, czy systemy nadzoru publicznego, zapewniania jakości, dochodzeń i kar w państwie trzecim są równoważne z systemami Unii. W przypadku braku decyzji Komisji odnośnie do danego państwa trzeciego państwa członkowskie stosują tego rodzaju ogólne kryteria przy ocenie równoważności na szczeblu krajowym.”;				
Art. 1 pkt 35 lit. a (i)	<i>Artykuł 1</i> 35) w art. 47 wprowadza się następujące zmiany: a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany: i) część wprowadzająca otrzymuje brzmienie: „1. Państwa członkowskie mogą zezwolić na przekazanie właściwym organom państwa trzeciego dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich zatwierdzonych przez nie, a także sprawozdań z inspekcji lub dochodzeń związanych z danymi badaniami ustawowymi, pod warunkiem że:”;	T	Art. 204 ust. 1 zdanie wstępne	Art. 204. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może właściwemu organowi nadzoru publicznego nad jednostkami audytorskimi pochodzącymi z państwa trzeciego, udzielić informacji lub przekazać dokumentację systemu wewnętrznej kontroli jakości, dokumentację badania i inne dokumenty będące w posiadaniu biegłych rewidentów lub firmy audytorskiej, a także dokumenty związane z kontrolami i kontrolami doraźnymi, jeżeli:	
Art. 1 pkt 35 lit. a (ii)	<i>Artykuł 1</i> 35) w art. 47 wprowadza się następujące zmiany: a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany: ii) lit. a) otrzymuje brzmienie: „a) ta dokumentacja robocza z badania lub inne dokumenty odnoszą się do badań spółek, które wyemitowały papiery wartościowe w tym państwie trzecim lub które wchodzi w skład grupy wydającej ustawowe skonsolidowane sprawozdania finansowe w tym państwie trzecim;”;	T	Art. 204 ust. 1 pkt 1	Art. 204. 1. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może właściwemu organowi nadzoru publicznego nad jednostkami audytorskimi pochodzącymi z państwa trzeciego, udzielić informacji lub przekazać dokumentację systemu wewnętrznej kontroli jakości, dokumentację badania i inne dokumenty będące w posiadaniu biegłych rewidentów lub firmy audytorskiej, a także dokumenty związane z kontrolami i kontrolami doraźnymi, jeżeli: 1) informacje i dokumenty dotyczą pośrednio lub bezpośrednio badania sprawozdania finansowego jednostki, która wyemitowała papiery wartościowe w tym państwie trzecim lub która wchodzi w skład grupy kapitałowej	
Art. 1 pkt 35 lit. b	<i>Artykuł 1</i> 35) w art. 47 wprowadza się następujące zmiany: b) w ust. 2 dodaje się literę w brzmieniu:	T	Art. 206 ust. 1 pkt 4	Art. 206. 1. W celu przekazywania informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 204, Komisja Nadzoru Audytowego zawiera z organem nadzoru publicznego z państwa trzeciego, który został uznany przez Komisję Europejską za adekwatny porozumienie, które przewiduje na zasadzie wzajemności, że:	

	„ba) ochrona interesów handlowych badanej jednostki, w tym jej praw własności przemysłowej i intelektualnej, nie została osłabiona;”;			(...) 4) zapewniona jest ochrona interesów handlowych jednostki, której sprawozdanie finansowe podlegało badaniu, w tym jej praw własności przemysłowej i intelektualnej.	
Art. 1 pkt 35 lit. c	<i>Artykuł 1</i> 35) w art. 47 wprowadza się następujące zmiany: c) w ust. 2 lit. d) akapit drugi otrzymuje brzmienie: „— jeżeli zostało już wszczęte postępowanie sądowe w sprawie tych samych działań i przeciwko tym samym osobom przed organami państwa członkowskiego, do którego skierowano żądanie, lub — jeżeli właściwe organy państwa członkowskiego, do którego skierowano żądanie, wydały już prawomocne orzeczenie w sprawie tych samych działań i przeciwko tym samym biegłym rewidentom lub firmom audytorskim.”;	T	Art. 205 pkt 2-3	Art. 205. Komisja Nadzoru Audytowego może odmówić przekazania organowi nadzoru publicznego z państwa trzeciego informacji lub dokumentów, o których mowa w art. 204, jeżeli: 2) przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej toczy się już postępowanie sądowe w sprawie, której dotyczy wnioszek organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego; 3) wydane zostało w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocne orzeczenie w tej samej sprawie przeciwko biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, których dotyczy wnioszek organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego.	
Art. 1 pkt 35 lit. d	<i>Artykuł 1</i> 35) w art. 47 wprowadza się następujące zmiany: d) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Dla ułatwienia współpracy Komisja jest uprawniona do podejmowania decyzji o adekwatności, o której mowa w ust. 1 lit. c) niniejszego artykułu, w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 48 ust. 2. Państwa członkowskie przyjmują środki niezbędne do zastosowania się do decyzji Komisji. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 48a w celu ustanowienia ogólnych kryteriów adekwatności, zgodnie z którymi Komisja ocenia, czy właściwe organy państw trzecich mogą zostać uznane za adekwatne na potrzeby współpracy z właściwymi organami państw członkowskich w zakresie wymiany dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów i firm audytorskich. Ogólne kryteria adekwatności są oparte na wymogach art. 36 lub zasadniczo równoważnych rezultatach funkcjonalnych dotyczących bezpośredniej wymiany dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm	N		Nie dotyczy – adresatem jest Komisja Europejska	

	audytorskich.”;				
Art. 1 pkt 35 lit. e	<i>Artykuł 1</i> 35) w art. 47 wprowadza się następujące zmiany: e) ust. 5 zostaje uchylony;	N		Nie wymaga implementacji – uchylenie przepisu dyrektywy	
Art. 1 pkt 36	<i>Artykuł 1</i> 36) w art. 48 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie: „1. Komisja jest wspomagana przez komitet (zwany dalej »Komitetem«). Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 (*). 2.W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011. (*)Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).”;	N		Nie dotyczy – adresatem jest Komisja Europejska	
Art. 1 pkt 37	<i>Artykuł 1</i> 37) dodaje się artykuł w brzmieniu: <i>„Artykuł 48a</i> Wykonywanie przekazanych uprawnień 1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule. 2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 26 ust. 3, art. 45 ust. 6, art. 46 ust. 2 i art. 47 ust. 3, powierza się Komisji na okres 5 lat od dnia 16 czerwca 2014 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż na dziewięć miesięcy przed końcem tego 5-letniego okresu. Przekazanie uprawnień jest automatycznie przedłużane na okresy tej samej długości, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.	N		Nie dotyczy – adresatem jest Komisja Europejska	

	3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 26 ust. 3, art. 45 ust. 6, art. 46 ust. 2 i art. 47 ust. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i> lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych. 4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. 5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 26 ust. 3, art. 45 ust. 6, art. 46 ust. 2 i art. 47 ust. 3 wchodzi w życie, tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie [czterech miesięcy] od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub jeśli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o [dwa miesiące] z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.”;				
Art. 1 pkt 38	<i>Artykuł 1</i> 38) art. 49 zostaje uchylony.	N		Nie wymaga implementacji – uchylenie przepisu dyrektywy	
Art. 2	<i>Artykuł 2</i> Transpozycja 1. Do dnia 17 czerwca 2016 r. państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy konieczne do zachowania zgodności z niniejszą dyrektywą. Niezwłocznie informują o tym Komisję. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 17 czerwca 2016 r. 2. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa	N		Nie dotyczy - termin transpozycji	

	członkowskie. 3. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.				
Art. 3	<i>Artykuł 3</i> Wejście w życie Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i> .	N		Nie dotyczy – termin wejścia w życie dyrektywy	
Art. 4	<i>Artykuł 4</i> Adresaci Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.	N		Nie dotyczy – adresaci dyrektywy	
POZOSTAŁE PRZEPISY PROJEKTU⁴⁾					
Jedn. red.	Treść przepisu projektu krajowego			Uzasadnienie wprowadzenia przepisu	

TABELA ZGODNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU:		Projekt ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym			
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO / WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH ¹⁾ :		ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE ¹			
PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ ²⁾					
Jedn. red.	Treść przepisu UE ³⁾	Koniecz- -ność wdrożeń a T / N	Jedn. red. (*)	Treść przepisu/ów projektu (*)	Uzasadnienie uwzględnienia w projekcie przepisów wykraczających poza minimalne wymogi prawa UE (**)
art. 1 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 1</i> Przedmiot Niniejsze rozporządzenie ustanawia wymogi w zakresie przeprowadzania ustawowych badań rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, zasady organizacji i wyboru biegłych rewidentów i firm audytorskich przez jednostki interesu publicznego, służące wspieraniu ich niezależności oraz unikaniu konfliktu interesów, a także zasady nadzoru nad przestrzeganiem tych wymogów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie.	N			
art. 2 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 2</i> Zakres stosowania 1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do: a) biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek interesu publicznego; b) jednostek interesu publicznego. 2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy 2006/43/WE.	N	Art. 129 Art. 2 pkt 11 i 12	Art. 129. 1. W przypadku gdy bank spółdzielczy jest członkiem związku rewizyjnego i powierza przeprowadzenie badania ustawowego swojego sprawozdania finansowego za dany rok obrotowy temu związkowi rewizyjnemu, do badania ustawowego banku spółdzielczego, innego niż bank zrzeszający lub bank spółdzielczy będący dużą jednostką zainteresowania publicznego, nie stosuje się przepisów art. 4, art. 6 ust. 1 lit. a - w zakresie spełnienia wymogów określonych w art. 4 rozporządzenia	Zapisy art. 2 ust. 3 rozporządzenia przewidują opcję dla państwa członkowskiego, z której to opcji skorzystano.

¹ Przepisy ww. projektu ustawy wskazanie w niniejszej tabeli służą umożliwieniu stosowania ww. rozporządzenia.

	3. W przypadku gdy spółdzielnia w rozumieniu art. 2 pkt 14) dyrektywy 2006/43/WE, bank oszczędnościowy lub podobna jednostka, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, lub też jednostka zależna lub następca prawny spółdzielni, banku oszczędnościowego lub podobnej jednostki, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, zgodnie z przepisami krajowymi muszą lub mogą być członkiem firmy audytorskiej typu non-profit, państwo członkowskie może zdecydować, że niniejsze rozporządzenie lub niektóre jego przepisy nie mają zastosowania do badania ustawowego takiej jednostki, pod warunkiem że biegły rewident przeprowadzający badanie ustawowe jednego ze swoich członków oraz osoby mogące wywierać wpływ na badanie ustawowe przestrzegają zasad niezależności określonych w dyrektywie 2006/43/WE. 4. W przypadku gdy spółdzielnia w rozumieniu art. 2 pkt 14) dyrektywy 2006/43/WE, bank oszczędnościowy lub podobna jednostka, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, lub też jednostka zależna lub następca prawny spółdzielni, banku oszczędnościowego lub podobnej jednostki, o których mowa w art. 45 dyrektywy 86/635/EWG, zgodnie z przepisami krajowymi muszą lub mogą być członkiem firmy audytorskiej typu non-profit, obiektywna, rozsądna i dobrze poinformowana strona nie uznaje, że związek wynikający z członkostwa narusza niezależność biegłego rewidenta, pod warunkiem że gdy taka firma audytorska przeprowadza ustawowe badanie jednego ze swoich członków, do biegłych rewidentów prowadzących badanie oraz osób mogących wywierać wpływ na badanie ustawowe stosowane są zasady niezależności. 5. Państwo członkowskie informuje Komisję i Komitet Europejskich Organów Nadzoru Audytowego (zwany dalej „KEONA”), o którym mowa w art. 30, o takich wyjątkowych sytuacjach, w których nie stosuje się niektórych przepisów niniejszego rozporządzenia. Państwo to przekazuje Komisji i KEONA wykaz przepisów niniejszego rozporządzenia, które nie stosują się w odniesieniu do badania ustawowego jednostek, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, oraz podają powody uzasadniające przyznanie wyłączenia ze stosowania tych przepisów.			nr 537/2017 - oraz lit. b, art. 16 oraz art. 17 ust.1, 3, 5-8 rozporządzenia nr 537/2014. 2. Warunkiem przeprowadzenia badania ustawowego sprawozdania finansowego banku spółdzielczego przez związek rewizyjny na podstawie ust. 1, jest zachowanie przez związek rewizyjny oraz wszystkich członków zespołu wykonującego badanie, zasad niezależności określonych w ustawie. Przepis art. 65 stosuje się. Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 11) banku zrzeszającym – rozumie się przez to bank zrzeszający w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2015 r. poz. 2170 oraz z 2016 r. poz. 381 i 996); 12) banku spółdzielczym – rozumie się przez to bank spółdzielczy w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;	
art. 3 Rozporządzenia	<i>Artykuł 3</i> Definicje Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje	T	Art. 2 pkt 9 Art. 122 ust. 1 zdanie	Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 9) jednostkach zainteresowania publicznego – rozumie się przez to jednostki interesu publicznego, o których	

537/2014	ustanowione w art. 2 dyrektywy 2006/43/WE z wyjątkiem odnoszącym się do pojęcia „właściwego organu” zgodnie z art. 20 niniejszego rozporządzenia.		pierwsze	mowa w rozporządzeniu nr 537/2014, obejmujące (...). Art. 122. 1. W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, przez który rozumie się komitet ds. audytu, o którym mowa w rozporządzeniu nr 537/2014.	
art. 4 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 4</i> Wynagrodzenie za badanie 1. Wynagrodzenie z tytułu wykonywania badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego nie ma charakteru warunkowego. Bez uszczerbku dla art. 25 dyrektywy 2006/43/WE, na potrzeby akapitu pierwszego wynagrodzenie warunkowe oznacza wynagrodzenie z tytułu zleceń badania obliczone na ustalonej z góry podstawie powiązanej z wynikiem lub efektem transakcji lub wynikiem wykonanej pracy. Wynagrodzenia nie uznaje się za warunkowe, jeżeli zostało ono określone przez sąd lub właściwy organ. 2. W przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska świadczą przez okres co najmniej trzech kolejnych lat obrotowych na rzecz jednostki badanej, jej jednostki dominującej lub jednostek przez nią kontrolowanych usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych inne niż usługi, o których mowa w art. 5 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, całkowite wynagrodzenie z tytułu takich usług jest ograniczone do najwyżej 70 % średniego wynagrodzenia płaconego w trzech kolejnych ostatnich latach obrotowych z tytułu badania ustawowego (badań ustawowych) badanej jednostki oraz, w stosownych przypadkach, jej jednostki dominującej, jednostek przez nią kontrolowanych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych tej grupy przedsiębiorstw. Na potrzeby ograniczeń określonych w akapicie pierwszym wyłącza się usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, inne niż usługi, o których mowa w art. 5 ust. 1, których świadczenie jest wymagane zgodnie z przepisami ustawodawstwa unijnego lub krajowego. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że właściwy organ może — na wniosek biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej i na zasadzie wyjątku — przyznać temu biegłemu rewidentowi lub tej firmie audytorskiej zwolnienie z wymogów określonych w akapicie pierwszym	N	Art. 131 Art. 130 zdanie drugie	Art. 134. Komisja Nadzoru Audytowego może, na wniosek firmy audytorskiej, zwolnić, w formie decyzji administracyjnej, firmę z wymogów określonych w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 537/2014 lub wymogu określonego w art. 130 w odniesieniu do badanej jednostki zainteresowania publicznego na okres nie dłuższy niż 2 lata obrotowe, biorąc pod uwagę: 1) zagrożenia dla niezależności firmy audytorskiej; 2) zastosowane przez firmę audytorską dodatkowe zabezpieczenia do ograniczenia tych zagrożeń; 3) ważny interes firmy audytorskiej lub badanej jednostki zainteresowania publicznego. Art. 130. Dopuszcza się świadczenie na rzecz badanej jednostki zainteresowania publicznego usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a) ppkt (i) oraz (iv)–(vii) oraz lit. f) rozporządzenia nr 537/2014 z wyłączeniem usług wyceny wartości aktywów funduszy inwestycyjnych, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 5 ust. 3 lit. a-c rozporządzenia nr 537/2014. W przypadku świadczenia tych usług 70% limit, o którym mowa w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 537/2014 ulega obniżeniu do 50%.	Zapisy art. 4 ust. 2 akapit 3 oraz ust. 4 rozporządzenia przewidują opcje dla państwa członkowskiego, z których to opcji skorzystano.

	w odniesieniu do badanej jednostki na okres nieprzekraczający dwóch lat obrotowych. 3. W przypadku gdy całkowite wynagrodzenie otrzymane od jednostki interesu publicznego za każde z trzech ostatnich kolejnych lat obrotowych wynosi ponad 15 % całkowitego wynagrodzenia uzyskanego przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską, lub w stosownych przypadkach przez biegłego rewidenta grupy, przeprowadzających badanie ustawowe w każdym z tych lat obrotowych, dany biegły rewident lub dana firma audytorska, lub w stosownych przypadkach biegły rewident grupy, ujawniają ten fakt komitetowi ds. audytu i omawiają z nim zagrożenia dla ich niezależności oraz zabezpieczenia zastosowane dla ograniczenia tych zagrożeń. Komitet ds. audytu rozważa, czy zlecenie badania powinno zostać poddane kontroli zapewnienia jakości przez innego biegłego rewidenta lub firmę audytorską przed wydaniem sprawozdania z badania. W przypadku gdy wynagrodzenie otrzymane od takiej jednostki interesu publicznego nadal przekracza 15 % całkowitych wynagrodzeń otrzymanych przez takiego biegłego rewidenta, takiej firmy audytorskiej lub, w stosownych przypadkach, biegłego rewidenta grupy, komitet ds. audytu decyduje, na podstawie obiektywnych przyczyn, czy biegły rewident, firma audytorska lub biegły rewident grupy, takiej jednostki lub grupy jednostek mogą kontynuować przeprowadzanie badań ustawowych przez dodatkowy okres, który w żadnym przypadku nie może przekraczać dwóch lat. 4. Państwa członkowskie mogą stosować wymogi bardziej rygorystyczne niż wymogi przewidziane w niniejszym artykule.				
art. 5 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 5</i> Zakaz świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych 1. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający ustawowe badania jednostki interesu publicznego ani żaden z członków sieci, do której należy biegły rewident lub firma audytorska, nie świadczą bezpośrednio ani pośrednio na rzecz badanej jednostki, jej jednostki dominującej ani jednostek przez nią kontrolowanych w ramach Unii żadnych zabronionych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych w następujących okresach: a) w okresie od rozpoczęcia badanego okresu do wydania sprawozdania z badania; oraz	N	Art. 130 zdanie pierwsze	Art. 130. Dopuszcza się świadczenie na rzecz badanej jednostki zainteresowania publicznego usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a) ppkt (i) oraz (iv)-(vii) oraz lit. f) rozporządzenia nr 537/2014 z wyłączeniem usług wyceny wartości aktywów funduszy inwestycyjnych, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 5 ust. 3 lit. a-c rozporządzenia nr 537/2014.	Zapisy art. 5 ust. 2 oraz ust. 3 rozporządzenia przewidują opcje dla państwa członkowskiego, z których to opcji skorzystano.

b) w roku obrotowym bezpośrednio poprzedzającym okres, o którym mowa w lit. a) w odniesieniu do usług wymienionych w akapicie drugim lit. g); Na potrzeby niniejszego artykułu zabronione usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych oznaczają: a) usługi podatkowe dotyczące: (i) przygotowywania formularzy podatkowych; (ii) podatków od wynagrodzeń; (iii) zobowiązań celnych; (iv) identyfikacji dotacji publicznych i zachęt podatkowych, chyba że wsparcie biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w odniesieniu do takich usług jest wymagane prawem; (v) wsparcia dotyczącego kontroli podatkowych prowadzonych przez organy podatkowe, chyba że wsparcie biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w odniesieniu do takich kontroli jest wymagane prawem; (vi) obliczania podatku bezpośredniego i pośredniego oraz odroczonego podatku dochodowego; (vii) świadczenia doradztwa podatkowego; b) usługi obejmujące jakikolwiek udział w zarządzaniu lub w procesie decyzyjnym badanej jednostki; c) prowadzenie księgowości oraz sporządzanie dokumentacji księgowej i sprawozdań finansowych; d) usługi w zakresie wynagrodzeń; e) opracowywanie i wdrażanie procedur kontroli wewnętrznej lub procedur zarządzania ryzykiem związanych z przygotowywaniem lub kontrolowaniem informacji finansowych lub opracowywanie i wdrażanie technologicznych systemów dotyczących informacji finansowej; f) usługi w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywane w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych; g) usługi prawne obejmujące: (i) udzielanie ogólnych porad prawnych; (ii) negocjowanie w imieniu badanej jednostki; oraz (iii) występowanie w charakterze rzecznika w ramach rozstrzygania sporu; h) usługi związane z funkcją audytu wewnętrznego badanej jednostki; i) usługi związane z finansowaniem, strukturą kapitałową i alokacją kapitału oraz strategią inwestycyjną klienta, na rzecz którego wykonywane jest badanie, z wyjątkiem świadczenia usług atestacyjnych w związku ze sprawozdaniami finansowymi, takich jak wydawanie listów poświadczających w związku z prospektami emisyjnymi				
--	--	--	--	--

badanej jednostki; j) prowadzenie działań promocyjnych i prowadzenie obrotu akcjami lub udziałami badanej jednostki na rachunek własny lub gwarantowanie emisji akcji lub udziałów badanej jednostki; k) usługi w zakresie zasobów ludzkich w odniesieniu do: (i) kadry kierowniczej mogącej wywierać znaczący wpływ na przygotowywanie dokumentacji rachunkowej lub sprawozdań finansowych podlegających badaniu ustawowemu, jeżeli takie usługi obejmują: — poszukiwanie lub dobór kandydatów na takie stanowiska, lub — przeprowadzanie kontroli referencji kandydatów na takie stanowiska; (ii) opracowywania struktury organizacyjnej; oraz (iii) kontroli kosztów. 2. Państwa członkowskie mogą zabronić świadczenia usług innych niż wymienione w ust. 1, jeżeli uznają one, że takie usługi stanowią zagrożenie dla niezależności. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich usługach dodanych do wykazu określonego w ust. 1. 3. W drodze odstępstwa od ust. 1 akapit drugi państwa członkowskie mogą dopuścić świadczenie usług, o których mowa w lit. a) ppkt (i), lit. a) ppkt (iv)–(vii) i lit. f), pod warunkiem że spełniają one następujące wymogi: a) nie mają one lub mają nieistotny — łącznie lub osobno — bezpośredniego wpływu na badane sprawozdania finansowe; b) oszacowanie wpływu na badane sprawozdania finansowe jest wszechstronnie udokumentowane i wyjaśnione w dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu ds. audytu, o którym mowa w art. 11; oraz c) biegły rewident lub firma audytorska przestrzegają zasad niezależności ustanowionych w dyrektywie 2006/43/WE. 4. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badania ustawowe jednostek interesu publicznego oraz — w przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska należą do sieci — każdy członek takiej sieci mogą świadczyć na rzecz badanej jednostki, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych inne niż zabronione usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1 i 2, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez komitet ds. audytu po przeprowadzeniu odpowiedniej oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności zastosowanych zgodnie z art. 22b dyrektywy 2006/43/WE.				
---	--	--	--	--

	W stosownych przypadkach komitet ds. audytu wydaje wytyczne dotyczące usług, o których mowa w ust. 3. Państwa członkowskie mogą ustanowić bardziej rygorystyczne przepisy określające warunki, na jakich biegły rewident, firma audytorska lub członek sieci, do której należą biegły rewident lub firma audytorska, mogą świadczyć na rzecz badanej jednostki, jej jednostki dominującej lub jednostek przez nią kontrolowanych usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych inne niż zabronione usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1. 5. W przypadku gdy członek sieci, do której należą biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki interesu publicznego, świadczy dowolną z usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, na rzecz jednostki zarejestrowanej w państwie trzecim, kontrolowanej przez badaną jednostkę interesu publicznego, dany biegły rewident lub dana firma audytorska oceniają, czy ich niezależność byłaby zagrożona wskutek świadczenia usług przez członka sieci. Jeżeli ich niezależność jest zagrożona, biegły rewident lub firma audytorska stosują w odpowiednich przypadkach zabezpieczenia w celu ograniczenia zagrożeń spowodowanych takim świadczeniem usług w państwie trzecim. Biegły rewident lub firma audytorska mogą kontynuować przeprowadzanie badania ustawowego jednostki interesu publicznego wyłącznie w przypadku, gdy mogą uzasadnić, zgodnie z art. 6 niniejszego rozporządzenia i art. 22b dyrektywy 2006/43/WE, że świadczenie tych usług nie ma wpływu na ich osąd zawodowy ani na sprawozdanie z badania. Do celów niniejszego ustępu: a) uczestniczenie w procesach decyzyjnych badanej jednostki oraz świadczenie usług, o których mowa w ust. 1 akapit drugi lit. b), c) i e), uznaje się we wszystkich przypadkach za naruszające niezależność w stopniu uniemożliwiającym ograniczenie tego naruszenia przy użyciu jakichkolwiek zabezpieczeń; b) świadczenie usług, o których mowa w ust. 1 akapit drugi w literach innych niż lit. b), c) i e), uznaje się za naruszające niezależność i w związku z tym wymagające zabezpieczeń w celu ograniczenia wynikających z niego zagrożeń.				
art. 6	<i>Artykuł 6</i> Przygotowanie do badania ustawowego i ocena zagrożeń	N			

Rozporządzenia 537/2014	dla niezależności 1. Przed przyjęciem lub kontynuacją zlecenia na przeprowadzenie badania ustawowego jednostki interesu publicznego, biegły rewident lub firma audytorska oceniają i dokumentują, poza elementami przewidzianymi w art. 22b dyrektywy 2006/43/WE, następujące elementy: a) czy spełniają wymogi art. 4 i 5 niniejszego rozporządzenia; b) czy spełnione zostały warunki art. 17 niniejszego rozporządzenia; c) bez uszczerbku dla dyrektywy 2005/60/WE, uczciwość członków organu nadzorczego, administrującego i zarządzającego jednostki interesu publicznego. 2. Biegły rewident lub firma audytorska: a) przekazują co roku komitetowi ds. audytu pisemne potwierdzenie, że biegły rewident, firma audytorska oraz partnerzy, kadra kierownicza wyższego szczebla i kierownicy, prowadzący badanie ustawowe są niezależni od badanej jednostki; b) omawiają z komitetem ds. audytu zagrożenia dla własnej niezależności oraz zabezpieczenia stosowane w celu ograniczenia tych zagrożeń, wskazane w dokumentacji sporządzonej zgodnie z ust. 1.				
art. 7 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 7</i> Nieprawidłowości Bez uszczerbku dla art. 12 niniejszego rozporządzenia i dyrektywy 2005/60/WE, jeżeli biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki interesu publicznego podejrzewają lub mają uzasadnione podstawy, aby podejrzewać, że mogą lub mogły wystąpić nieprawidłowości, w tym oszustwa, w odniesieniu do sprawozdań finansowych badanej jednostki, informują o tym badaną jednostkę oraz zwracają się do niej o zbadanie sprawy i podjęcie odpowiednich środków w celu usunięcia tych nieprawidłowości i zapobieżenia ich ponownemu pojawieniu się w przyszłości. Jeżeli badana jednostka nie podejmuje działań w celu zbadania sprawy, biegły rewident lub firma audytorska informują o tym organy wyznaczone przez państwa członkowskie jako właściwe do badania takich nieprawidłowości. Dokonane w dobrej wierze przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską ujawnienie tym organom wszelkich	N			

	nieprawidłowości, o których mowa w akapicie pierwszym, nie stanowi naruszenia żadnych ograniczeń umownych ani prawnych odnoszących się do ujawniania informacji.				
art. 8 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 8</i> Kontrola jakości wykonania zlecenia 1. Przed wydaniem sprawozdań, o których mowa w art. 10 i 11, przeprowadza się kontrolę jakości wykonania zlecenia (zwaną dalej w niniejszym artykule „kontrolą”), aby ocenić, czy biegły rewident lub kluczowy partner firmy audytorskiej mogli w sposób racjonalny dojść do opinii i wniosków wyrażonych w projektach tych sprawozdań. 2. Kontrolę przeprowadza kontroler jakości wykonania zlecenia badania (zwany dalej w niniejszym artykule „kontrolerem”). Kontroler ten jest biegłym rewidentem niebiorącym udziału w przeprowadzaniu badania ustawowego, którego dotyczy kontrola. 3. W drodze odstępstwa od ust. 2, w przypadku gdy badanie ustawowe przeprowadzane jest przez firmę audytorską i wszyscy biegli rewidenty brali udział w wykonaniu badania ustawowego, lub w przypadku gdy badanie ustawowe przeprowadzane jest przez biegłego rewidenta, a biegły rewident nie jest partnerem ani pracownikiem firmy audytorskiej, firma audytorska lub biegły rewident zapewnia, by kontrolę przeprowadził inny biegły rewident. Ujawnienie dokumentów lub informacji niezależnemu kontrolerowi do celów niniejszego artykułu nie stanowi naruszenia tajemnicy zawodowej. Dokumenty lub informacje ujawniane kontrolerowi do celów niniejszego artykułu objęte są tajemnicą zawodową. 4. Przy przeprowadzaniu kontroli, kontroler odnotowuje przynajmniej: a) ustne i pisemne informacje przekazywane przez biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej dla uzasadnienia istotnych osądów i głównych ustaleń z wykonanych procedur badania oraz wniosków wyciągniętych na podstawie tych ustaleń, bez względu na to, czy są one przekazywane na żądanie kontrolera; b) opinie biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej, wyrażone w projektach sprawozdań, o których mowa w art. 10 i 11. 5. W ramach kontroli ocenia się przynajmniej następujące elementy: a) niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej od badanej jednostki;	T	Art. 127	Art. 127. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych opracowuje politykę w zakresie zapewnienia przeprowadzenia kontroli jakości wykonania zlecenia przez niezależnego biegłego rewidenta w odniesieniu do badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego.	

	b) znaczące rodzaje ryzyka istotne dla badania ustawowego, zidentyfikowane przez biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej w trakcie wykonywania badania ustawowego, oraz środki podjęte przez nich w celu odpowiedniego zarządzania tymi rodzajami ryzyka; c) uzasadnienie biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej, w szczególności w odniesieniu do poziomu istotności oraz znaczących rodzajów ryzyka, o których mowa w lit. b); d) ewentualne prośby do zewnętrznych ekspertów o poradę oraz zastosowanie się do otrzymanych porad; e) charakter i zakres skorygowanych i nieskorygowanych zniekształceń w sprawozdaniach finansowych, zidentyfikowanych w trakcie przeprowadzania badania; f) tematy omawiane z komitetem ds. audytu oraz organami zarządzającymi lub nadzorczymi badanej jednostki; g) tematy omawiane z właściwymi organami oraz, w stosownych przypadkach, z innymi stronami trzecimi; h) czy dokumenty i informacje wybrane z dokumentacji przez kontrolera potwierdzają opinię biegłego rewidenta lub kluczowego partnera firmy audytorskiej wyrażoną w projektach sprawozdań, o których mowa w art. 10 i 11. 6. Kontroler omawia wyniki kontroli z biegłym rewidentem lub kluczowym partnerem firmy audytorskiej. Firma audytorska ustanawia procedury w celu określenia trybu rozstrzygania ewentualnych sporów między kluczowym partnerem firmy audytorskiej a kontrolerem. 7. Biegły rewident lub firma audytorska i kontroler przechowują dokumentację wyników kontroli wraz z ustaleniami leżącymi u podstaw jej wyników.				
art. 9 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 9</i> Międzynarodowe standardy badania Komisja jest uprawniona do przyjmowania w drodze aktów delegowanych zgodnie z art. 39 międzynarodowych standardów badania, o których mowa w art. 26 dyrektywy 2006/43/WE, w dziedzinie praktyki audytorskiej oraz niezależności i wewnętrznej kontroli jakości biegłych rewidentów i firm audytorskich, w celu stosowania tych standardów w Unii, pod warunkiem że spełniają one wymogi określone w art. 26 ust. 3 lit. a), b) i c) dyrektywy 2006/43/WE i nie zmieniają żadnego z wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu ani nie uzupełniają żadnego z nich poza wymogami określonymi w art. 7, 8 i 18 niniejszego rozporządzenia.	N		Przepis skierowany do Komisji Europejskiej.	

art. 10 Rozporz ządzenia 537/201 4	<i>Artykuł 10</i> Sprawozdanie z badania 1. Biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) przedstawiają wyniki badania ustawowego jednostki interesu publicznego w sprawozdaniu z badania. 2. Sprawozdanie z badania sporządzane jest zgodnie z przepisami art. 28 dyrektywy 2006/43/WE, a ponadto zawiera co najmniej następujące elementy: a) stwierdzenie, kto lub który organ powołał biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firmę(-y) audytorską(-ie); b) wskazanie daty powołania oraz całkowitego nieprzerwanego okresu trwania zlecenia, w tym także przypadki przedłużenia zlecenia w przeszłości oraz ponownego powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich; c) przedstawienie — na poparcie opinii z badania — następujących informacji: (i) opisu najbardziej znaczących ocenionych rodzajów ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenionych rodzajów ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem; (ii) podsumowania reakcji biegłego rewidenta na te rodzaje ryzyka; oraz (iii) w stosownych przypadkach — najważniejszych spostrzeżeń związanych z tymi rodzajami ryzyka. Jeżeli jest to odpowiednie dla powyższych informacji dotyczących każdego znaczącego ocenionego ryzyka istotnego zniekształcenia zawartych w sprawozdaniu z badania, w sprawozdaniu z badania podaje się wyraźne odniesienie do stosownych informacji w sprawozdaniach finansowych. d) wyjaśnienie, w jakim zakresie badanie ustawowe uznano za umożliwiające wykrycie nieprawidłowości, w tym oszustw; e) potwierdzenie, że opinia z badania jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla komitetu ds. audytu, o którym mowa w art. 11; f) oświadczenie, że nie były świadczone zabronione usługi niebędące badaniem, o których mowa w art. 5 ust. 1 oraz że biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) pozostali niezależni od badanej jednostki w trakcie przeprowadzania badania; g) wskazanie wszelkich usług, poza badaniem ustawowym, które świadczył biegły rewident lub firma audytorska na rzecz badanej jednostki lub jednostki(-ek) przez nią	N			
---	--	----------	--	--	--

	kontrolowanej(-ych) i które nie zostały ujawnione w sprawozdaniu z działalności lub w sprawozdaniu finansowym. Państwa członkowskie mogą ustalić dodatkowe wymogi dotyczące zawartości sprawozdania z badania. 3. O ile nie jest to wymagane zgodnie z ust. 2 lit. e), sprawozdanie z badania nie zawiera żadnych odwołań do sprawozdania dodatkowego dla komitetu ds. audytu, o którym mowa w art. 11. Sprawozdanie z badania musi być sformułowane w sposób jasny i jednoznaczny. 4. Biegły rewident lub firma audytorska nie mogą posługiwać się nazwą żadnych właściwych organów w sposób, który mógłby wskazywać lub sugerować, że organy te zatwierdzają lub akceptują sprawozdanie z badania.				
art. 11 Rozporządzenia 537/2014 4	<i>Artykuł 11</i> Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu 1. Biegli rewidentzi lub firmy audytorskie przeprowadzający ustawowe badania jednostek interesu publicznego składają sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu badanej jednostki nie później niż w dniu złożenia sprawozdanie z badania, o którym mowa w art. 10. Państwa członkowskie mogą ponadto wymagać, by to sprawozdanie dodatkowe było przedkładane organowi administrującemu lub nadzorczemu badanej jednostki. Jeżeli badana jednostka nie posiada komitetu ds. audytu, sprawozdanie dodatkowe jest przedkładane organowi wykonującemu równoważne funkcje w badanej jednostce. Państwa członkowskie mogą zezwolić komitetowi ds. audytu na ujawnienie tego sprawozdania dodatkowego określonym stronom trzecim zgodnie z przepisami prawa krajowego. 2. Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest sporządzane na piśmie. W sprawozdaniu tym wyjaśnia się wyniki przeprowadzonego badania ustawowego oraz przynajmniej: a) zamieszcza się oświadczenie o niezależności, o którym mowa w art. 6 ust. 2 lit. a); b) jeżeli badanie ustawowe przeprowadziła firma audytorska, w sprawozdaniu wymienia się każdego kluczowego partnera firmy audytorskiej biorącego udział w badaniu; c) jeżeli biegły rewident lub firma audytorska ustalili, że ich czynności przeprowadza inny biegły rewident lub firma audytorska nienależący do tej samej sieci, lub jeżeli korzystali z usług ekspertów zewnętrznych, w	T	Art. 125 Art. 124 ust. 3 Art. 2 pkt 34	Art. 128. 13. Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 537/2014, przedkłada się również radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorczemu, a także zarządowi lub innemu organowi zarządzającemu badanej jednostki zainteresowania publicznego. Komitet audytu lub organ pełniący jego funkcje może udostępnić sprawozdanie dodatkowe dla komitetu audytu odpowiednio walnemu zgromadzeniu, wspólnikom lub właścicielom badanej jednostki. Art. 124. ust. 3. Komitet audytu może żądać, by kluczowy biegły rewident omówił z komitetem audytu, zarządem lub innym organem zarządzającym, radą nadzorczą lub innym organem nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego, lub też kluczowy biegły rewident może żądać omówienia z komitetem audytu, zarządem lub innym organem zarządzającym, radą nadzorczą lub innym organem nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego kluczowych kwestii wynikających z badania, które zostały wymienione w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu audytu. Art. 2. Ileż w ustawie jest mowa o: 34) dodatkowym sprawozdaniu dla komitetu audytu – rozumie się przez to pisemny raport kluczowego biegłego rewidenta, skierowany do członków komitetu audytu lub innego organu pełniącego jego funkcje, wyjaśniający wyniki przeprowadzonego badania odpowiednio sprawozdania finansowego jednostki badanej lub skonsolidowanego sprawozdania	Zapisy art. 11 ust. 1 rozporządzenia przewidują opcje dla państwa członkowskiego, z których to opcji skorzystano.

	sprawozdaniu wskazuje się ten fakt i potwierdza, że biegły rewident lub firma audytorska otrzymali od tego drugiego biegłego rewidenta, firmy audytorskiej lub eksperta zewnętrznego potwierdzenie ich niezależności; d) opisuje się charakter, częstotliwość i zakres kontaktów z komitetem ds. audytu lub organem wykonującym równoważne funkcje w badanej jednostce, organem zarządzającym i organem administrującym lub nadzorczym badanej jednostki, podając daty spotkań z tymi organami; e) zawiera się opis zakresu i terminów badania; f) jeżeli powołano więcej niż jednego biegłego rewidenta lub więcej niż jedną firmę audytorską, opisuje się podział zadań między biegłymi rewidentami lub firmami audytorskimi; g) opisuje się zastosowaną metodykę, w tym wskazuje się, które kategorie bilansu zostały bezpośrednio sprawdzone, a które kategorie zostały sprawdzone w oparciu o testowanie systemu oraz testy zgodności; w tym wyjaśnia się ewentualne istotne różnice w zakresie wag przypisanych procedurom wiarygodności, testowaniu systemu oraz testom zgodności w porównaniu z poprzednim rokiem, nawet jeżeli badanie ustawowe w poprzednim roku było przeprowadzone przez innego(-ych) biegłego(-ych) rewidenta(-ów) lub firmę(-y) audytorską(-ie); h) ujawnia się ilościowy poziom istotności stosowany do wykonania badania ustawowego w odniesieniu do sprawozdań finansowych jako całości i — w stosownym przypadkach — poziom lub poziomy istotności dla poszczególnych grup transakcji, sald lub ujawnień, oraz ujawnia się czynniki jakościowe uwzględnione przy ustalaniu poziomu istotności; i) zgłasza się i wyjaśnia osądy dotyczące stwierdzonych w trakcie badania zdarzeń lub okoliczności, które mogą wzbudzić poważne wątpliwości co do tego, czy jednostka jest zdolna do kontynuowania swojej działalności, oraz ustala się, czy te zdarzenia lub okoliczności stanowią istotną niepewność; ponadto przedstawia się w formie podsumowania wszystkie gwarancje, listy poświadczające, zobowiązania do interwencji publicznej oraz inne środki wsparcia, które uwzględniono przy ocenie zdolności jednostki do kontynuowania działalności; j) zgłasza się wszelkie znaczące słabości systemu wewnętrznej kontroli w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz systemu księgowości badanej jednostki lub — w przypadku skonsolidowanych sprawozdań finansowych — jednostki dominującej. W przypadku każdej takiej znaczącej słabości w dodatkowym			finansowego grupy, w której jednostką dominującą jest jednostka badana;	
--	---	--	--	---	--

sprawozdaniu podaje się, czy dana słabość została naprawiona przez zarząd; k) zgłasza się wszelkie istotne kwestie związane z faktycznymi lub domniemanymi przypadkami nieprzestrzegania przepisów ustawowych i wykonawczych lub statutu spółki stwierdzonymi podczas badania, o ile uważane są one za odpowiednie do tego, aby umożliwić komitetowi ds. audytu wykonywanie jego zadań; l) zgłasza się i ocenia metody wyceny zastosowane do poszczególnych pozycji rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w tym wszelki skutki zmian tych metod; m) w przypadku ustawowego badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, wyjaśnia się zakres konsolidacji i kryteria wyłączenia stosowane przez badaną jednostkę do jednostek nieobjętych konsolidacją, o ile takie jednostki istnieją, oraz stwierdza się, czy stosowane kryteria są zgodne z ramami sprawozdawczości finansowej; n) w stosownych przypadkach wskazuje się wszelkie prace w zakresie badania wykonane przez biegłego(-ych) rewidenta(-ów) z państwa trzeciego, biegłego(-ych) rewidenta(-ów), jednostkę(-i) audytorską (-ie) z państwa trzeciego lub firmę(-y) audytorską(-ie) z państwa trzeciego w związku z badaniem ustawowym skonsolidowanych sprawozdań finansowych innym niż badanie wykonywane przez członków tej samej sieci, do której należy biegły rewident, skonsolidowanych sprawozdań finansowych; o) wskazuje się, czy badana jednostka przedstawiła wszystkie żądane wyjaśnienia i dokumenty; p) zgłasza się: (i) wszelkie istotne trudności napotkane podczas przeprowadzania badania ustawowego; (ii) wszelkie istotne kwestie wynikające z badania ustawowego, które zostały omówione lub były przedmiotem korespondencji z zarządem; oraz (iii) wszelkie inne kwestie wynikające z badania ustawowego, które według profesjonalnego osądu biegłego rewidenta są istotne dla nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej. Państwa członkowskie mogą ustalić dodatkowe wymogi dotyczące zawartości sprawozdania dodatkowego dla komitetu ds. audytu. Na wniosek biegłego rewidenta, firmy audytorskiej lub komitetu ds. audytu, biegły(-li) rewident(-ci) lub firma(-y) audytorska(-ie) omawiają kluczowe kwestie wynikające z badania ustawowego, o których mowa w sprawozdaniu				
--	--	--	--	--

	dodatkowym dla komitetu ds. audytu, w szczególności w odniesieniu do akapitu pierwszego lit. j), z komitetem ds. audytu, organem administrującym lub — w stosownych przypadkach — organem nadzorczym badanej jednostki. 3. Jeżeli zlecenia udzielono równocześnie więcej niż jednemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej, a pojawił się spór między nimi co do procedur badania, zasad rachunkowości lub wszelkich innych zagadnień dotyczących przeprowadzania badania ustawowego, przyczyny tego sporu należy wyjaśnić w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu ds. audytu. 4. Sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest podpisywane i opatrywane datą. W przypadku gdy badanie ustawowe przeprowadza firma audytorska, sprawozdanie dodatkowe dla komitetu ds. audytu jest podpisywane przez biegłych rewidentów przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej. 5. Biegli rewidenci lub firmy audytorskie niezwłocznie udostępniają sprawozdanie dodatkowe właściwym organom w rozumieniu art. 20 ust. 1 na żądanie tych organów i zgodnie z prawem krajowym.				
art. 12 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 12</i> Sprawozdanie dla organów nadzoru nad jednostkami interesu publicznego 1. Bez uszczerbku dla art. 55 dyrektywy 2004/39/WE, art. 63 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE ⁽¹⁾, art. 15 ust. 4 dyrektywy 2007/64/WE, art. 106 dyrektywy 2009/65/WE, art. 3 ust. 1 dyrektywy 2009/110/WE i art. 72 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE ⁽²⁾, biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badanie ustawowe jednostki interesu publicznego mają obowiązek natychmiastowego zgłaszania do właściwych organów nadzorujących tę jednostkę interesu publicznego lub, w przypadkach określonych przez dane państwo członkowskie, do właściwego organu odpowiedzialnego za nadzór nad biegłym rewidentem lub firmą audytorską, wszelkich informacji dotyczących danej jednostki interesu publicznego, uzyskanych podczas przeprowadzania badania ustawowego, które mogą spowodować którykolwiek z następujących skutków: a) istotne naruszenie przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych określających, w stosownych przypadkach, warunki udzielania zezwoleń takim jednostkom lub szczegółowo regulujących	N	Art. 132	Art. 132. W przypadku przeprowadzania badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego firma audytorska niezwłocznie przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego informacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 akapit pierwszy w lit. c rozporządzenia nr 537/2014.	Zapisy art. 12 ust. 1 rozporządzenia przewidują opcję dla państwa członkowskiego, z której to opcji skorzystano.

prowadzenie działalności takich jednostek interesu publicznego; b) istotne zagrożenie lub wątpliwości dotyczące kontynuacji funkcjonowania jednostki interesu publicznego; c) odmowę wydania opinii z badania sprawozdań finansowych lub wydanie negatywnej opinii lub opinii z zastrzeżeniami. Biegli rewidentzi lub firmy audytorskie mają również obowiązek zgłaszania wszelkich informacji, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b) lub c), uzyskanych w trakcie przeprowadzania badania ustawowego przedsiębiorstwa mającego bliskie powiązania z jednostką interesu publicznego, dla której również przeprowadzają oni badanie ustawowe. Do celów niniejszego artykułu termin „bliskie powiązania” używany jest w znaczeniu nadanym mu w art. 4 ust. 1 pkt 38) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013. Państwa członkowskie mogą wymagać od biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej dodatkowych informacji, pod warunkiem że jest to niezbędne w celu skutecznego nadzoru nad rynkiem finansowym, zgodnie z przepisami prawa krajowego. 2. Nawiązany musi zostać skuteczny dialog między właściwymi organami nadzorującymi instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, z jednej strony, a biegłym(i) rewidentem(-ami) i firmą(-ami) audytorską(-imi) przeprowadzającymi badanie ustawowe tych instytucji i zakładów, z drugiej. Za spełnienie tego wymogu odpowiadają obie strony. Co najmniej raz w roku Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) i KEONA organizują posiedzenie z biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi lub sieciami prowadzącymi badania ustawowe wszystkich globalnych instytucji finansowych o znaczeniu systemowym zatwierdzonych w Unii, zidentyfikowanych na szczeblu międzynarodowym, aby przekazać ERRS informacje o sektorowych lub wszelkich innych ważnych zmianach w tych instytucjach finansowych o znaczeniu systemowym. Dla ułatwienia wykonywania zadań, o których mowa w akapicie pierwszym, Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego — EUNB) i Europejski Urząd Nadzoru (Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych — EUNUIPPE),				
---	--	--	--	--

	uwzględniając aktualne praktyki nadzorcze, wydają wytyczne skierowane do właściwych organów nadzorujących instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń, zgodnie z, odpowiednio, art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1094/2010. 3. Dokonane w dobrej wierze przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską lub — w odpowiednich przypadkach — ich sięć ujawnienie właściwym organom lub ERRS i KEONA wszelkich informacji, o których mowa w ust. 1, lub wszelkich informacji, które wynikły w trakcie dialogu przewidzianego w ust. 2, nie stanowi naruszenia ograniczeń umownych ani prawnych odnoszących się do ujawniania informacji.				
art. 13 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 13</i> Sprawozdanie z przejrzystości 1. Biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzający badania ustawowe jednostek interesu publicznego podają do publicznej wiadomości roczne sprawozdanie z przejrzystości najpóźniej cztery miesiące po zakończeniu każdego roku obrotowego. To sprawozdanie z przejrzystości jest publikowane na stronie internetowej biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej i pozostaje dostępne na tej stronie przez co najmniej pięć lat od dnia jego publikacji na stronie internetowej. Jeżeli biegły rewident jest zatrudniony przez firmę audytorską, obowiązki ustanowione w niniejszym artykule spoczywają na firmie audytorskiej. Biegły rewident lub firma audytorska mogą aktualizować opublikowane przez siebie roczne sprawozdanie z przejrzystości. W takim przypadku biegły rewident lub firma wskazują, że dana wersja sprawozdania jest wersją zaktualizowaną, a pierwotna wersja sprawozdania pozostaje nadal dostępna na stronie internetowej. Biegli rewident i firmy audytorskie informują właściwe organy o tym, że sprawozdanie z przejrzystości zostało opublikowane na stronie internetowej biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej bądź, stosownie do okoliczności, że zostało ono zaktualizowane. 2. Roczne sprawozdanie z przejrzystości zawiera przynajmniej: a) opis formy prawnej i struktury własnościowej firmy audytorskiej;	N			

	b) jeżeli biegły rewident lub firma audytorska są członkami sieci: (i) opis sieci oraz rozwiązań prawnych i strukturalnych w ramach danej sieci; (ii) nazwisko każdego biegłego rewidenta prowadzącego działalność na własny rachunek lub nazwę każdej firmy audytorskiej będących członkami sieci; (iii) państwa, w których każdy biegły rewident prowadzący działalność na własny rachunek lub każda firma audytorska będący członkami sieci są uprawnieni do działania w charakterze biegłego rewidenta lub w których mają swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności; (iv) całkowite obroty uzyskane przez biegłych rewidentów prowadzących działalność na własny rachunek i firm audytorskich będących członkami sieci, pochodzące z badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych; c) opis struktury zarządzania firmy audytorskiej; d) opis wewnętrznego systemu kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej oraz oświadczenie organu administrującego lub zarządzającego na temat skuteczności funkcjonowania takiego systemu; e) wskazanie, kiedy odbyła się ostatnia kontrola zapewnienia jakości, o której mowa w art. 26; f) wykaz jednostek interesu publicznego, na rzecz których biegły rewident lub firma audytorska przeprowadzali badania ustawowe w zakończonym roku obrotowym; g) oświadczenie dotyczące praktyk biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w zakresie zapewnienia niezależności, zawierające również potwierdzenie przeprowadzenia wewnętrznej kontroli przestrzegania zasad niezależności; h) oświadczenie o stosowanej przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską polityce w zakresie kształcenia ustawicznego biegłych rewidentów, o którym mowa w art. 13 dyrektywy 2006/43/WE; i) informacje dotyczące zasad wynagradzania partnerów w firmach audytorskich; j) opis polityki biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w zakresie rotacji kluczowych partnerów firmy audytorskiej oraz pracowników zgodnie z art. 17 ust. 7; k) jeżeli nie została ujawniona w sprawozdaniu finansowym w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy 2013/34/UE — informacja o całkowitych obrotach biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w podziale na następujące kategorie: (i) przychody z badania ustawowego rocznych i				
--	--	--	--	--	--

	skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego oraz jednostek należących do grupy przedsiębiorstw, których jednostka dominująca jest jednostką interesu publicznego; (ii) przychody z badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych innych jednostek; (iii) przychody z dozwolonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych świadczonych na rzecz jednostek badanych przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską; oraz (iv) przychody z usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych świadczonych na rzecz innych jednostek. Biegły rewident lub firma audytorska mogą, w wyjątkowych przypadkach, zdecydować o nieujawnianiu informacji wymaganych na mocy akapitu pierwszego lit. f) w zakresie niezbędnym do ograniczenia bezpośredniego i znaczącego zagrożenia dla bezpieczeństwa osobistego jakichkolwiek osób. Biegły rewident lub firma audytorska muszą być w stanie wykazać wobec właściwych organów istnienie takiego zagrożenia. 3. Sprawozdanie z przejrzystości podpisuje biegły rewident lub firma audytorska.				
art. 14 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 14</i> Obowiązki informacyjne wobec właściwych organów Biegli rewidenty oraz firmy audytorskie co roku przedstawiają swojemu właściwemu organowi wykaz zbadanych jednostek interesu publicznego według wysokości uzyskanych od nich przychodów w podziale na: a) przychody z tytułu badań ustawowych; b) przychody z tytułu usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych innych niż te, o których mowa w art. 5 ust. 1, wymaganych na mocy prawa unijnego lub krajowego; oraz c) przychody z tytułu usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych innych niż te, o których mowa w art. 5 ust. 1, i które nie są wymagane na mocy prawa unijnego lub krajowego.	T	Art. 45 ust. 1	Art. 45. 1. Firma audytorska, która w poprzednim roku kalendarzowym przeprowadziła badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego jest obowiązana, w terminie do końca lutego, przekazać Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające: 1) informacje, o których mowa w art. 14 rozporządzenia nr 537/2014, z określeniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib oraz numerów identyfikacji podatkowej jednostek zainteresowania publicznego, w których wykonano usługi, rodzaju usługi, imienia, nazwiska, numeru w rejestrze biegłego rewidenta wykonującego usługę oraz daty i rodzaju wydanych sprawozdań i raportów; 2) informacje o badaniach ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, w których czynności badania zostały zrealizowane przez podwykonawców, z podaniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib i numerów wpisu na listę podwykonawców oraz wskazaniem tych czynności; 3) informację o wysokości przychodów firmy audytorskiej, z wyszczególnieniem przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej	

				w jednostkach zainteresowania publicznego i w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego, a także przychodów wskazanych w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014.	
art. 15 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 15</i> Prowadzenie dokumentacji Biegli rewidentzi i firmy audytorskie przechowują dokumenty i informacje, o których mowa w art. 4 ust. 3, art. 6, 7, art. 8 ust. 4–7, art. 10 i 11, art. 12 ust. 1 i 2, art. 14, art. 16 ust. 2, 3 i 5 niniejszego rozporządzenia, oraz art. 22b, 24a, 24b, 27 i 28 dyrektywy 2006/43/WE przez okres co najmniej pięciu lat od sporządzenia tych dokumentów lub informacji. Państwa członkowskie mogą żądać od biegłych rewidentów i firm audytorskich przechowywania dokumentów i informacji, o których mowa w akapicie pierwszym, przez dłuższy okres zgodnie ze swoimi przepisami w zakresie ochrony danych osobowych oraz postępowania administracyjnego i sądowego.	T	Art. 62 ust. 8	12. W przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub w sprawie odpowiedzialności firmy audytorskiej okres przechowywania dokumentacji klienta, dokumentacji badania lub też innych dokumentów istotnych dla oceny zgodności działalności firmy audytorskiej lub biegłych rewidentów z przepisami ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 ulega wydłużeniu do czasu przedawnienia okresu karalności przewinienia.	
art. 16 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 16</i> Powoływanie biegłych rewidentów lub firm audytorskich 1. Do celów stosowania art. 37 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE, w przypadku powoływania biegłych rewidentów lub firm audytorskich przez jednostki interesu publicznego zastosowanie mają warunki określone w ust. 2–5 niniejszego artykułu, ale mogą one podlegać ust. 7. W przypadku gdy zastosowanie ma art. 37 ust. 2 dyrektywy 2006/43/WE, jednostka interesu publicznego powiadamia właściwy organ o korzystaniu z alternatywnych systemów lub trybów, o których mowa w tym artykule. W tym przypadku nie stosuje się ust. 2–5 niniejszego artykułu. 2. Komitet ds. audytu przedstawia organowi administrującemu lub nadzorczemu badanej jednostki rekomendację dotyczącą powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich. O ile nie dotyczy to odnowienia zlecenia badania zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2, rekomendacja zawiera uzasadnienie i przynajmniej dwie możliwości powierzenia zlecenia badania, a komitet ds. audytu wyraża należycie uzasadnioną preferencję wobec jednej z nich. W swojej rekomendacji komitet ds. audytu stwierdza, że	T	Art. 127 Art. 85	Art. 127. Jeżeli w jednostce zainteresowania publicznego wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania jej sprawozdania finansowego dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe, jednostka ta informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego. Przepisów art. 16 ust. 2-5 rozporządzenia nr 537/2014 nie stosuje się. Art. 85. Komisja Nadzoru Audytowego publikuje na stronie internetowej, w terminie do dnia 31 marca następnego roku, wykaz firm audytorskich wykonujących badania ustawowe w jednostkach zainteresowania publicznego w poprzednim roku wraz z informacjami, o których mowa w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014.	

jego rekomendacja jest wolna od wpływów strony trzeciej i że nie została nań nałożona żadnego rodzaju klauzula, o której mowa w ust. 6. 3. O ile nie dotyczy to odnowienia zlecenia badania zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2, rekomendacja komitetu ds. audytu, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, jest sporządzana w następstwie procedury wyboru zorganizowanej przez badaną jednostkę, przy spełnieniu następujących kryteriów: a) badana jednostka może zaprosić dowolnych biegłych rewidentów lub firmy audytorskie do składania ofert w sprawie świadczenia usługi badania ustawowego, pod warunkiem że przestrzegane są przepisy art. 17 ust. 3 i że organizacja procedury przetargowej w żaden sposób nie wyklucza z udziału w procedurze wyboru firm, które uzyskały mniej niż 15 % swojego całkowitego wynagrodzenia z tytułu badań od jednostek interesu publicznego w danym państwie członkowskim w poprzednim roku kalendarzowym; b) badana jednostka przygotowuje dokumentację przetargową dla zaproszonych biegłych rewidentów lub firm audytorskich. Dokumentacja przetargowa umożliwia im poznanie działalności badanej jednostki oraz rodzaju badania ustawowego, które ma zostać przeprowadzone. Dokumentacja przetargowa zawiera przejrzyste i niedyskryminujące kryteria wyboru, które są stosowane przez badaną jednostkę do oceny ofert złożonych przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie; c) badana jednostka ma swobodę określenia procedury wyboru i może prowadzić bezpośrednie negocjacje z zainteresowanymi oferentami w trakcie procedury; d) w przypadku gdy zgodnie z prawem unijnym lub krajowym właściwe organy, o których mowa w art. 20, wymagają, aby biegli rewidenty i firmy audytorskie przestrzegali określonych standardów jakości, standardy te zostają uwzględnione w dokumentacji przetargowej; e) badana jednostka ocenia oferty złożone przez biegłych rewidentów lub firmy audytorskie zgodnie z kryteriami wyboru określonymi w dokumentacji przetargowej. Badana jednostka przygotowuje sprawozdanie zawierające wnioski z procedury wyboru, które jest zatwierdzane przez komitet ds. audytu. Badana jednostka oraz komitet ds. audytu uwzględniają wszelkie ustalenia lub wnioski zawarte w ewentualnym sprawozdaniu z kontroli dotyczącym biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej składających ofertę, o którym to sprawozdaniu mowa w art. 26 ust. 8, opublikowanym przez właściwy organ zgodnie z art. 28 lit. d);				
--	--	--	--	--

f) badana jednostka jest w stanie — na wniosek — wykazać wobec właściwego organu, o którym mowa w art. 20, że procedura wyboru została przeprowadzona w sposób uczciwy. Komitet ds. audytu jest odpowiedzialny za procedurę wyboru, o której mowa w akapicie pierwszym. Do celów akapitu pierwszego lit. a) właściwy organ, o którym mowa w art. 20 ust. 1, podaje do wiadomości publicznej aktualizowany co roku wykaz biegłych rewidentów i firm audytorskich. Właściwy organ wykorzystuje informacje przekazywane przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie zgodnie z art. 14 do dokonania odpowiednich obliczeń. 4. Jednostki interesu publicznego spełniające kryteria określone w art. 2 ust. 1 lit. f) i t) dyrektywy 2003/71/WE nie mają obowiązku stosowania procedury wyboru, o której mowa w ust. 3. 5. Propozycja dla walnego zgromadzenia wspólników lub członków badanej jednostki w sprawie powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich uwzględnia rekomendację i preferencję, o których mowa w ust. 2, sformułowane przez komitet ds. audytu lub organ wykonujący równoważne funkcje. Jeżeli propozycja odbiega od preferencji komitetu ds. audytu, w propozycji uzasadnia się przyczyny niezastosowania się do rekomendacji komitetu ds. audytu. Niemniej jednak biegły rewident lub firma audytorska poleceni przez organ administrujący lub nadzorczy muszą wziąć udział w procedurze wyboru opisanej w ust. 3. Niniejszy akapit nie ma zastosowania w przypadku, gdy funkcje komitetu ds. audytu wykonywane są przez organ administrujący lub nadzorczy. 6. Za nieważne uznaje się wszelkie klauzule w umowach zawartych między jednostką interesu publicznego a stroną trzecią, które ograniczają możliwość wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, na potrzeby przeprowadzenia badania ustawowego tej jednostki, przez walne zgromadzenie wspólników lub członków tej jednostki zgodnie z art. 37 dyrektywy 2006/43/WE, do określonych kategorii bądź wykazów biegłych rewidentów lub firm audytorskich. Jednostka interesu publicznego powiadamia bezpośrednio i niezwłocznie właściwe organy, o których mowa w art. 20, o				
---	--	--	--	--

	wszelkich podejmowanych przez strony trzecie próbach narzucenia takiej klauzuli umownej lub wpływania w inny niewłaściwy sposób na decyzję walnego zgromadzenia wspólników lub członków co do wyboru biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. 7. Państwa członkowskie mogą zdecydować o minimalnej liczbie biegłych rewidentów lub firm audytorskich powoływanych przez jednostki interesu publicznego w określonych okolicznościach i określają warunki regulujące stosunki między powołanymi biegłymi rewidentami lub firmami audytorskimi. Państwo członkowskie powiadamia Komisję i stosowny Europejski Urząd Nadzoru o ustanowieniu wszelkich takich wymogów. 8. Jeżeli badana jednostka ma komitet ds. nominacji, w którym wspólnicy lub członkowie mają znaczące wpływy i którego zadaniem jest wydawanie rekomendacji w sprawie wyboru biegłych rewidentów, państwo członkowskie może zezwolić komitetowi ds. nominacji na wykonywanie funkcji komitetu ds. audytu określonych w niniejszym artykule i wymagać, by przedłożył on rekomendację, o której mowa w ust. 2, walnemu zgromadzeniu wspólników lub członków				
art. 17 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 17</i> Okres trwania zlecenia badania 1. Jednostka interesu publicznego powołuje biegłego rewidenta lub firmę audytorską do wykonania pierwszego zlecenia; które trwa co najmniej jeden rok. Zlecenie może zostać odnowione. Ani pierwsze zlecenie otrzymane przez danego biegłego rewidenta lub firmę audytorską ani pierwsze zlecenie łącznie z wszelkimi odnowionymi zleceniami nie może trwać dłużej niż dziesięć lat. 2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą: a) wymagać, by pierwsze zlecenie, o którym mowa w ust. 1, trwało dłużej niż jeden rok; b) ustalić maksymalny okres trwania zlecenia krótszy niż dziesięć lat dla zleceń, o których mowa w ust. 1 akapit drugi. 3. Po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi lub w ust. 2 lit. b), lub po upływie okresów trwania zlecenia przedłużonych	T	Art. 210 pkt 4 lit. a) Art. 128 Art. 224 pkt 1 Art. 225 pkt 2	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047.) wprowadza się następujące zmiany: 4) w art. 66: a) ust. 4-7 otrzymują brzmienie: Art. 66. 5. Kierownik jednostki zawiera z firmą audytorską umowę o badanie sprawozdania finansowego w terminie umożliwiającym jej udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. Pierwsza umowa o badanie ustawowe z daną firmą audytorską zawierana jest na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością jego przedłużenia na kolejne co najmniej dwuletnie okresy. Koszty przeprowadzenia badania ponosi jednostka. Art. 128. 1. Kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 5 lat. 2. Kluczowy biegły rewident może ponownie przeprowadzać badanie ustawowe w jednostce, o której mowa w ust. 1, po upływie co najmniej 3 lat od zakończenia ostatniego badania ustawowego.	

zgodnie z ust. 4 lub 6 ani biegły rewident czy firma audytorska ani, w stosownych przypadkach, żaden z członków ich sieci działających w ramach Unii nie podejmuje badania ustawowego tej samej jednostki interesu publicznego w okresie kolejnych czterech lat. 4 .W drodze odstępstwa od ust. 1 i ust. 2 lit. b) państwa członkowskie mogą przewidzieć, że maksymalne okresy trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi i w ust. 2 lit. b), mogą zostać przedłużone na maksymalny okres: a) dwudziestu lat — w przypadku gdy prowadzone jest zgodnie z art. 16 ust. 2–5 postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w odniesieniu do badania ustawowego, które staje się skuteczne po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi i w ust. 2 lit. b); lub b) dwudziestu czterech lat — po upływie maksymalnych okresów trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi i w ust. 2 lit. b), równocześnie zatrudniano więcej niż jednego biegłego rewidenta lub firmę audytorską, pod warunkiem że wynikiem badania ustawowego jest wspólne sprawozdanie z badania, o którym mowa w art. 28 dyrektywy 2006/43/WE. 5. Maksymalne okresy trwania zlecenia, o których mowa w ust. 1 akapit drugi i w ust. 2 lit. b), zostają przedłużone jedynie wtedy, gdy na podstawie rekomendacji komitetu ds. audytu organ administrujący lub nadzorczy proponują walnemu zgromadzeniu wspólników lub członków, zgodnie z prawem krajowym, odnowienie zlecenia, a propozycja ta zostanie przyjęta. 6. Po upływie maksymalnego okresu, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 akapit drugi, w ust. 2 lit. b), lub w ust. 4, jednostka interesu publicznego może, w drodze wyjątku, złożyć do właściwego organu, o którym mowa w art. 20 ust. 1, wniosek o zezwolenie na przedłużenie celem ponownego powołania biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej na kolejne zlecenie, w przypadku gdy spełnione są warunki określone w ust. 4 lit. a) lub b). Takie dodatkowe zlecenie nie trwa dłużej niż dwa lata. 7. Kluczowi partnerzy firmy audytorskiej odpowiedzialni za przeprowadzenie badania ustawowego kończą swój udział w badaniu ustawowym badanej jednostki nie później niż po upływie siedmiu lat od daty swojego powołania. Nie mogą oni ponownie brać udziału w badaniu ustawowym badanej jednostki przed upływem trzech lat od zakończenia			Art. 224. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: 1) uchyla się art. 62a. Art. 225. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615) wprowadza się następujące zmiany: 2) w art. 281 uchyla się ust. 1;	
--	--	--	--	--

	poprzedniego udziału. W drodze odstępstwa państwa członkowskie mogą wymagać, by kluczowi partnerzy firmy audytorskiej odpowiedzialni za przeprowadzenie badania ustawowego zakończyli swój udział w badaniu ustawowym badanej jednostki wcześniej niż po upływie siedmiu lat od daty swojego powołania. Biegły rewident lub firma audytorska ustanawiają odpowiedni mechanizm stopniowej rotacji w odniesieniu do najwyższego rangą personelu biorącego udział w badaniu ustawowym, obejmujący przynajmniej osoby wpisane do rejestru biegłych rewidentów. Mechanizm stopniowej rotacji jest wdrażany etapowo, obejmując raczej poszczególne osoby niż cały zespół wykonujący zlecenie. Jest on proporcjonalny względem skali i stopnia złożoności działalności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. Biegły rewident lub firma audytorska są w stanie wykazać wobec właściwych organów, że mechanizm ten jest skutecznie stosowany i dostosowany do skali i stopnia złożoności działalności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. 8. Do celów niniejszego artykułu czas trwania zlecenia badania liczy się od pierwszego roku obrotowego objętego umową zlecenia badania, w którym to roku biegły rewident lub firma audytorska zostali powołani po raz pierwszy do przeprowadzenia następujących nieprzerwanie po sobie badań ustawowych tej samej jednostki interesu publicznego. Do celów niniejszego artykułu firma audytorska obejmuje inne firmy, które firma audytorska przejęła lub z którymi się połączyła. Jeżeli nie ma pewności co do daty rozpoczęcia przeprowadzenia przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską następujących nieprzerwanie po sobie badań ustawowych dla jednostki interesu publicznego, np. ze względu na połączenia, przejęcia lub zmiany w strukturze własnościowej firm, biegły rewident lub firma audytorska niezwłocznie zgłasza takie wątpliwości do właściwego organu, który ostatecznie określa stosowną datę do celów akapitu pierwszego.				
art. 18 Rozporządzenia	<i>Artykuł 18</i> Dokumentacja z badania przekazywana nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej	T	Art. 76	Art. 76. 1. W przypadku zastąpienia firmy audytorskiej inną firmą audytorską, zastępowana firma audytorska zapewnia zastępującej firmie audytorskiej dostęp do wszelkich informacji na temat badanej jednostki i	

537/2014	W przypadku gdy biegły rewident lub firma audytorska zostają zastąpieni innym biegłym rewidentem lub firmą audytorską, dotychczasowy biegły rewident lub firma audytorska spełniają wymogi określone w art. 23 ust. 3 dyrektywy 2006/43/WE. Z zastrzeżeniem art. 15 dotychczasowy biegły rewident lub firma audytorska zapewniają również nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej dostęp do dodatkowych sprawozdań, o których mowa w art. 11, za poprzednie lata oraz do wszelkich informacji przekazanych właściwym organom zgodnie z art. 12 i 13. Dotychczasowy biegły rewident lub firma audytorska są w stanie wykazać wobec właściwego organu, że informacje te zostały przekazane nowemu biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej.			ostatniego badania tej jednostki. 2. Na wniosek zastępującej firmy audytorskiej zastępowana firma audytorska umożliwia dostęp do dokumentacji badania. 3. Zastępowana firma audytorska jest obowiązana wykazać, na żądanie odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub odpowiednich organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, że informacje, o których mowa w ust. 1, zostały przekazane zastępującej firmie audytorskiej.	
art. 19 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 19</i> Odwołanie i rezygnacja biegłych rewidentów lub firm audytorskich Bez uszczerbku dla art. 38 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE, każdy właściwy organ wyznaczony przez państwo członkowskie zgodnie z art. 20 ust. 2 niniejszego rozporządzenia przekazuje właściwemu organowi, o którym mowa w art. 20 ust. 1, informacje o odwołaniu lub rezygnacji biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej w czasie wykonywania zlecenia wraz z odpowiednim wyjaśnieniem przyczyn.	T	Art. 210 pkt 4 lit.a)	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: 4) w art. 66: a) ust. 4-7 otrzymują brzmienie: Art. 66. 7. Rozwiązanie umowy, o której mowa w ust. 5, jest możliwe jedynie w sytuacji zaistnienia uzasadnionej podstawy. Za uzasadnioną podstawę uznaje się w szczególności: wystąpienie zdarzeń uniemożliwiających spełnienie wymagań określonych przepisami prawa dotyczącymi przeprowadzenia badania, zasadami etyki zawodowej, niezależności lub krajowymi standardami wykonywania zawodu; niedotrzymanie warunków umowy innych niż skutkujących możliwością wyrażenia opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej lub odmowy wyrażenia opinii; przekształcenia, zmiany właścicielskie, zmiany organizacyjne uzasadniające zmianę firmy audytorskiej lub uzasadniające nieprzeprowadzenie badania. Różnice poglądów w zakresie stosowania zasad rachunkowości lub standardów badania nie stanowią uzasadnionej podstawy rozwiązania umowy. O rozwiązaniu umowy o badanie sprawozdania finansowego kierownik jednostki oraz firma audytorska informują niezwłocznie, wraz z podaniem stosownego wyjaśnienia przyczyn rozwiązania umowy, krajową Radę Biegłych Rewidentów, a w przypadku jednostki zainteresowania publicznego określonej w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich	

				oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...) – także Komisję Nadzoru Finansowego.	
art. 20 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 20</i> Wyznaczenie właściwych organów 1. Właściwe organy odpowiedzialne za wykonywanie zadań przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu i za zapewnianie stosowania przepisów niniejszego rozporządzenia są wyznaczane spośród następujących organów: a) właściwy organ, o którym mowa w art. 24 ust. 1 dyrektywy 2004/109/WE; b) właściwy organ, o którym mowa w art. 24 ust. 4 lit. h) dyrektywy 2004/109/WE; c) właściwy organ, o którym mowa w art. 32 dyrektywy 2006/43/WE. 2. W drodze odstępstwa od ust. 1, państwa członkowskie mogą zdecydować, że odpowiedzialność za zapewnienie stosowania całości lub części przepisów tytułu III niniejszego rozporządzenia zostaje powierzona, stosownie do okoliczności, właściwym organom, o których mowa w: a) art. 48 dyrektywy 2004/39/WE; b) art. 24 ust. 1 dyrektywy 2004/109/WE; c) art. 24 ust. 4 lit. h) dyrektywy 2004/109/WE; d) art. 20 dyrektywy 2007/64/WE; e) art. 30 dyrektywy 2009/138/WE; f) art. 4 ust. 1 dyrektywy 2013/36/UE; lub innym organom wyznaczonym prawem krajowym. 3. W przypadku wyznaczenia większej liczby właściwych organów zgodnie z ust. 1 i 2, organy te muszą być zorganizowane w sposób zapewniający wyraźny podział zadań. 4. Ust. 1, 2 i 3 pozostają bez uszczerbku dla uprawnienia państwa członkowskiego do przyjęcia odrębnych uzgodnień prawnych i administracyjnych dla krajów i terytoriów, z którymi dane państwo członkowskie utrzymuje szczególne stosunki. 5. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wyznaczeniu właściwych organów do celów niniejszego rozporządzenia. Komisja konsoliduje te informacje i podaje je do wiadomości publicznej.	T	Art. 82 ust. 2 pkt 1 i 2 Art. 83 ust. 1	Art. 82. 2. Komisja Nadzoru Audytowego jest organem odpowiedzialnym za: 1) wykonywanie zadań przewidzianych w rozporządzeniu nr 537/2014 dla właściwych organów; 2) zapewnienie stosowania rozporządzenia nr 537/2014. Art. 83. 1. Komisja Nadzoru Finansowego jest organem odpowiedzialnym za zapewnienie stosowania przez jednostki zainteresowania publicznego przepisów określonych w tytule III rozporządzenia nr 537/2014.	
art. 21 Rozporz	<i>Artykuł 21</i> Warunki dotyczące niezależności	T	Art. 87 Art. 86 ust. 4 i	Art. 87. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład	

ądzenia 537/201 4	Właściwe organy są niezależne od biegłych rewidentów i firm audytorskich. Właściwe organy mogą konsultować się z ekspertami, o których mowa w art. 26 ust. 1 lit. c), w celu wykonania określonych zadań, i może korzystać z ich wsparcia, gdy jest to niezbędne do prawidłowego wykonania zadań tych organów. W takich przypadkach eksperci nie są włączani w proces podejmowania decyzji. Członkiem organu zarządzającego ani osobą odpowiedzialną za podejmowanie decyzji przez te właściwe organy nie może być osoba, która w trakcie pełnienia tych funkcji lub w ciągu trzech poprzednich lat: a) przeprowadzała badania ustawowe; b) posiadała prawa głosu w firmie audytorskiej; c) była członkiem organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego firmy audytorskiej; d) była partnerem lub pracownikiem firmy audytorskiej lub na innej zasadzie wykonywała zlecenia dla tej firmy. Finansowanie tych organów jest zabezpieczone i wolne od niewłaściwego wpływu ze strony biegłych rewidentów i firm audytorskich..		5 Art. 226 pkt 2 Art. 50 Art. 182 ust. 2-5 Art. 95	Komisji Nadzoru Audytowego oraz w trakcie trwania kadencji nie mogą: 1) wykonywać czynności rewizji finansowej; 2) mieć prawa głosu w firmach audytorskich; 3) być członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej; 4) być partnerem lub pracownikiem firmy audytorskiej lub na podstawie innego stosunku prawnego wykonywać zlecenia na jej rzecz; 5) być w inny sposób bezpośredni lub pośredni powiązani z firmą audytorską; 6) wchodzić w skład organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Art. 86. 4. Wykonanie określonych zadań, o których mowa w art. 84 ust. 1, może być realizowane przez ekspertów na podstawie umowy cywilnoprawnej z Ministrem Finansów. 5. Ekspertem może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 103. Ekspertem może być biegły rewident wykonujący zawód. Art. 226. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174) wprowadza się następujące zmiany: 2) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. Do członków Komisji stosuje się art. 87 i 89 ustawy z dnia2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).” Art. 50. 1. Firma audytorska osiągająca przychód z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym roku kalendarzowym, jest obowiązana wносить opłatę z tytułu nadzoru za dany rok kalendarzowy w wysokości nie wyższej niż 5,5% tych przychodów, jednak nie mniej niż 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. 2. Firma audytorska wpisana na listę na podstawie art. 55 wnosi opłatę z tytułu nadzoru, w wysokości ustalonej na zasadach określonych w ust. 1, od przychodów z tytułu badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego przeprowadzonych na	
----------------------------------	---	--	---	--	--

				terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, stanowi dochód budżetu państwa. 4. W przypadku niewywiązania się przez firmę audytorską z obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, Komisja Nadzoru Audytowego wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość opłaty. 5. W przypadku niewykonania decyzji, o której mowa w ust. 4, Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2. 6. Opłata, o której mowa w ust. 4 oraz kara, o której mowa w ust. 5 podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2016 r. poz. 599 i 868). 7. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje. 8. Odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.), pobiera się od nieuiszczonych w wyznaczonym terminie przez firmę audytorską: 1) opłat z tytułu nadzoru; 2) kar orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego. 9. Do opłat z tytułu nadzoru stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. 10. W przypadku niewykonania przez firmę audytorską obowiązku, o którym mowa w ust. 1, we wskazanym terminie, Komisja Nadzoru Audytowego może nałożyć karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 5. 11. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących opłat z tytułu nadzoru oraz kar, nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne	
--	--	--	--	--	--

				rozpatrzenie sprawy, zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. 12. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze obwieszczenia ogłasza, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1. 13. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia: 1) sposób wyliczania wysokości opłaty, o której mowa w ust. 1, 2) termin ogłaszania wysokości opłaty, o której mowa w ust. 1, 3) sposób i terminy uiszczania opłaty, o której mowa w ust. 1, 4) sposób i terminy rozliczania opłaty, o której mowa w ust. 1 wraz ze wzorem rocznego rozliczenia opłaty - uwzględniając koszt sprawowanego nadzoru oraz konieczność zapewnienia jego skuteczności, a także prognozowane przychody firm audytorskich z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego. Art. 182. 2. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego stanowią dochód budżetu państwa. 3. Kary pieniężne orzeczone przez Komisję Nadzoru Audytowego podlegają egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1955 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. 4. Do kar przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa stosuje się. 5. Od postanowień Komisji Nadzoru Audytowego w sprawach rozstrzygnięć i stanowiska wierzyciela dotyczących postępowania egzekucyjnego zażalenie nie przysługuje. Art. 95. Wydatki związane z realizacją zadań Komisji Nadzoru Audytowego, w tym wynagrodzenia członków Komisji Nadzoru Audytowego, pracowników zatrudnionych w komórce organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, ekspertów zatrudnionych na podstawie	
--	--	--	--	--	--

				umowy cywilnoprawnej zawartej z Ministrem Finansów oraz inne wydatki związane z działalnością Komisji Nadzoru Audytowego dotyczące w szczególności: 1) służbowych wyjazdów krajowych związanych z przeprowadzaniem kontroli i uczestniczeniem w kontrolach, zagranicznych wyjazdów służbowych członków Komisji Nadzoru Audytowego oraz pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, a także innych kosztów związanych ze współpracą międzynarodową Komisji Nadzoru Audytowego; 2) kosztów podróży członków Komisji Nadzoru Audytowego nie będących pracownikami Ministerstwa Finansów na posiedzenia i spotkania robocze Komisji Nadzoru Audytowego (przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej, noclegów i diet); 3) tłumaczeń, ekspertyz i opinii; 4) kosztów sądowych; 5) szkoleń członków Komisji Nadzoru Audytowego oraz pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego; 6) kosztów materiałów i usług niezbędnych do funkcjonowania Komisji Nadzoru Audytowego; 7) administrowanych systemów informatycznych – finansowane są z budżetu państwa.	
art. 22 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 22</i> Tajemnica zawodowa w odniesieniu do właściwych organów Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej stosuje się do wszystkich osób, które są lub były zatrudnione przez właściwe organy lub przez dowolny organ lub władzę, którym właściwe organy przekazały zadania na podstawie art. 24 niniejszego rozporządzenia, a także do osób, które działają lub działały w oparciu o indywidualną umowę na rzecz wyżej wymienionych organów lub biorą lub brały udział w zarządzaniu nimi. Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą być ujawniane żadnej innej osobie ani organowi, chyba że wymagają tego obowiązki określone w niniejszym rozporządzeniu lub przepisy ustawowe, wykonawcze lub procedury administracyjne państwa członkowskiego.	T	Art. 89 ust. 1-7 Art. 226 pkt 2	Art. 89. 1. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, członkowie organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, pracownicy obsługujący te organy, kontrolerzy Krajowej Komisji Nadzoru, eksperci, o których mowa w art. 86 ust. 4, i inne osoby, które współpracowały z Komisją Nadzoru Audytowego i urzędem ją obsługującym w zakresie spraw związanych z badaniem sprawozdań finansowych i działalnością firm audytorskich oraz wykonywaniem zadań nadzoru publicznego, są obowiązani do zachowania tajemnicy. 2. Tajemnicę stanowią wszystkie uzyskane lub wytworzone w związku ze sprawowaniem nadzoru informacji lub dokumenty, których udzielenie, ujawnienie lub potwierdzenie mogłoby naruszyć chroniony prawem interes podmiotów lub osób, których te informacje lub dokumenty bezpośrednio lub pośrednio dotyczą, lub utrudnić sprawowanie nadzoru	

				publicznego, jak również informacje lub dokumenty chronione na podstawie odrębnych przepisów lub ustaw. 3. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą dokonywać wzajemnej wymiany informacji lub dokumentów, w tym chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji celów nadzoru publicznego sprawowanego przez Komisję Nadzoru Audytowego. 4. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego mogą udostępniać informacje lub dokumenty uzyskane w związku z ich uczestnictwem w pracach Komisji Nadzoru Audytowego, w tym chronione na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom podmiotów, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie niezbędnym dla przygotowania opinii lub stanowisk pozostających w bezpośrednim związku z pracami Komisji Nadzoru Audytowego. 5. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1: 1) przekazywanie informacji lub dokumentów przez organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów Komisji Nadzoru Audytowego lub przez Komisję Nadzoru Audytowego organom Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w celu realizacji ustawowo określonych zadań; 2) przekazywanie przez Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów informacji lub dokumentów w celu realizacji ustawowo określonych zadań: a) Ministrowi Finansów, b) Komisji Nadzoru Finansowego, c) Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów; 3) przekazywanie informacji lub dokumentów w przypadkach określonych w ustawie lub odrębnych przepisach; 4) złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. 6. Do zachowania tajemnicy zobowiązane są również osoby, które weszły w posiadanie informacji lub dokumentów objętych tą tajemnicą, w związku z przekazaniem informacji lub dokumentów w przypadkach o których mowa	
--	--	--	--	---	--

				w ust. 3-5. 7. Obowiązek zachowania tajemnicy, o którym mowa w ust. 1, nie jest ograniczony w czasie. Art. 96. 8. Do pracowników obsługujących Komisję Nadzoru Audytowego, oraz ekspertów zewnętrznych i innych osób, które współpracowały z Komisją Nadzoru Audytowego i urzędem ją obsługującym w zakresie spraw związanych z badaniem sprawozdań finansowych i działalnością podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz wykonywaniem zadań nadzoru publicznego art. 99 stosuje się odpowiednio. Art. 226. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174) wprowadza się następujące zmiany: 2) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu: „2a. Do członków Komisji stosuje się art. 87 i 89 ustawy z dnia2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”	
art. 23 Rozporządzenia 537/2014 4	<i>Artykuł 23</i> Uprawnienia właściwych organów 1. Bez uszczerbku dla art. 26, w trakcie wykonywania zadań przewidzianych niniejszym rozporządzeniem właściwe organy lub dowolne inne organy publiczne państwa członkowskiego nie mogą ingerować w treść sprawozdań z badania. 2. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy posiadały wszystkie uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe konieczne do pełnienia ich funkcji na mocy niniejszego rozporządzenia zgodnie z przepisami rozdziału VII dyrektywy 2006/43/WE. 3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu obejmują co najmniej uprawnienia do: a) uzyskania dostępu do danych związanych z badaniem ustawowym lub innych dokumentów znajdujących się w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich w dowolnej formie, mających znaczenie dla wykonywania ich zadań, oraz uprawnienie do otrzymania lub zabrania kopii tych dokumentów; b) uzyskania informacji związanych z badaniem ustawowym od dowolnych osób;	T	Art. 175 Art. 176 Art. 177 Art. 178 Art. 179 Art.. 180 Art. 181 ust. 2 Art. 184 Art. 185 Art. 186 Oddział 2 - art. 165-174 Oddział 1 - art. 133, art. 153, art. 154, art. 155 oraz	Art. 175. 1. Firma audytorska podlega karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014, gdy: 1) nie przestrzega wymogów dotyczących wynagrodzenia za badanie oraz limitów wynagrodzenia za dodatkowe usługi określonych w ustawie lub rozporządzeniu nr 537/2014; 2) świadczy usługi zakazane na rzecz badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej; 3) nie przestrzega warunków świadczenia usług dozwolonych innych niż badanie lub usług warunkowo dopuszczonych na rzecz badanej jednostki lub jednostki z nią powiązanej; 4) nie dokonuje oceny i udokumentowania spełniania warunków niezależności określonych w ustawie lub rozporządzeniu nr 537/2014; 5) nie potwierdza komitetowi audytu niezależności od badanej jednostki zainteresowania publicznego oraz nie omówiła z komitetem audytu zagrożeń niezależności i podjętych działań zaradczych; 6) nie posiada polityki w zakresie zapewnienia przeprowadzenia kontroli jakości wykonania	

c) przeprowadzania wobec biegłych rewidentów lub firm audytorskich kontroli na miejscu; d) przekazywania spraw do prokuratury w celu wszczęcia postępowania karnego; e) zwracania się do ekspertów o prowadzenie weryfikacji lub dochodzeń; f) przyjmowania środków administracyjnych i nakładania kar, o których mowa w art. 30a dyrektywy 2006/43/WE. Właściwe organy mogą skorzystać z uprawnień, o których mowa w akapicie pierwszym, wyłącznie w odniesieniu do: a) biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania jednostek interesu publicznego; b) osób uczestniczących w czynnościach biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania jednostek interesu publicznego; c) badanych jednostek interesu publicznego, ich podmiotów powiązanych i powiązanych stron trzecich; d) stron trzecich, którym biegli rewidenty i firmy audytorskie przeprowadzające ustawowe badania jednostek interesu publicznego zleciły określone funkcje lub czynności na zasadzie outsourcingu; oraz e) osób w inny sposób związanych lub powiązanych z biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi ustawowe badania jednostek interesu publicznego. 4. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy mogły wykonywać uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe w dowolny z następujących sposobów: a) bezpośrednio; b) we współpracy z innymi organami; c) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych. 5. Uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe właściwych organów wykonywane są w pełnej zgodności z prawem krajowym, a w szczególności zgodnie z zasadami poszanowania życia prywatnego i prawa do obrony. 6. Przetwarzanie danych osobowych przetwarzanych w ramach wykonywania uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych zgodnie z niniejszym artykułem odbywa się zgodnie z dyrektywą 95/46/WE.		art. 158 Art. 101 ust. 1 Art. 117 Art. 118 ust. 1 Art. 119 Art. 59 ust. 5 Art. 83 ust. 3	zlecenia badania lub powstały nieprawidłowości związane z kontrolą jakości konkretnego zlecenia badania, w szczególności w przypadku gdy nie poddała danego zlecenia badania kontroli jakości przed wydaniem ostatecznego sprawozdania z badania; 7) nie przestrzega przepisów dotyczących sprawozdania z badania, w tym nie wydaje sprawozdania z badania, nie zawiera w sprawozdaniu z badania wymaganych elementów, podaje w sprawozdaniu z badania informacje niezgodne ze stanem faktycznym, nie posiada dokumentacji badania lub dokumentacja badania zawiera nieprawidłowości; 8) nie przestrzega przepisów dotyczących sprawozdania dodatkowego dla komitetu audytu, w tym nie wydała takiego sprawozdania, nie zawarła w nim wymaganych elementów, podał w nim informacje niezgodne ze stanem faktycznym, nie udostępniła sprawozdania radzie nadzorczej lub zarządowi; 9) nie przekazuje informacji dotyczących badanej jednostki zainteresowania publicznego do Komisji Nadzoru Finansowego i odpowiednio do Komisji Nadzoru Audytowego, o których mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 537/2014 lub w art. 132; 10) nie przestrzega obowiązku współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego w zakresie wynikającym z ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014; 11) nie przestrzega przepisów dotyczących sporządzania i publikowania sprawozdania z przejrzystości, a także przekazywania odpowiednich informacji w tym zakresie do Komisji Nadzoru Audytowego; 12) nie przestrzega obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej wynikających z art. 17 ust. 1 akapit 2 rozporządzenia nr 537/2014 i kluczowego biegłego rewidenta, w tym nie posiada lub nie przestrzega mechanizmu stopniowej rotacji najwyższego rangą personelu biorącego udział w badaniu w przypadku badań jednostek zainteresowania publicznego; 13) nie przestrzega obowiązku zapewnienia nowej firmie audytorskiej dostępu do dokumentów	
--	--	---	--	--

				związanych z badaniem danej jednostki, w tym jednostki zainteresowania publicznego; 14) nie ustanawia procedur umożliwiających pracownikom zgłaszanie organowi zarządzającemu lub nadzorczemu potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 zapewniających osobie zgłaszającej oraz osobie, której zawiadomienie dotyczy zachowanie anonimowości i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim; 15) nie przestrzega wymogów dotyczących składu organów; 16) prowadzi działalność w obszarach innych niż dozwolone; 17) nie przestrzega przepisów dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej; 18) nie przestrzega przepisów w zakresie wdrożenia i funkcjonowania systemu wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej; 19) nie przestrzega zasad niezależności i kodeksu etyki; 20) nie przestrzega obowiązku przekazania informacji o wykonanych czynnościach rewizji finansowej i uzyskanych z tego tytułu wynagrodzeniach; 21) nie przestrzega obowiązku aktualizacji danych ujętych na liście firm audytorskich; 22) nie przestrzega obowiązków dotyczących wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru; 23) nie przestrzega obowiązków dotyczących organizacji wewnętrznej firmy audytorskiej, w tym przepisów dotyczących podwykonawstwa; 24) nie przestrzega obowiązków dotyczących organizacji pracy, w tym tworzenia i przechowywania dokumentacji badania i dokumentacji klienta; 25) nie przestrzega przepisów dotyczących zachowania tajemnicy zawodowej oraz przekazywania dokumentów do organu nadzoru publicznego z państwa trzeciego; 26) nie przestrzega przepisów dotyczących badania grupy; 27) nie przestrzega przepisów dotyczących poddania się kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej, nie udziela	
--	--	--	--	--	--

				informacji czy też wyjaśnień niezbędnych na potrzeby kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej, jak również nie udostępnia żądanych dokumentów w trakcie przeprowadzanej kontroli zapewniania jakości, kontroli tematycznej czy kontroli doraźnej; 28) nie wykonuje zaleceń pokontrolnych; 30) nie wypełnia obowiązku, o którym mowa w art. 45-46. 2. Na członków zarządu lub innego organu zarządzającego, członków rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego firmy audytorskiej oraz na członków zespołu wykonującego badanie podejmujących decyzje co do wyniku badania, oraz osoby z nimi powiązane, niebędących biegłymi rewidentami, za naruszenia, o których mowa w ust. 1, może zostać nałożona kara, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 1-2 lub 4. Art. 176. Karami administracyjnymi są: 1) upomnienie nakazujące zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości; 2) kara pieniężna; 3) zakaz przeprowadzania badań albo świadczenia usług objętych standardami wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do lat 3; 4) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w firmach audytorskich przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 przez okres od roku do 3 lat; 4) skreślenie z listy firm audytorskich. 2. Kara pieniężna nakładana na firmy audytorskie nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez firmę audytorską w poprzednim roku obrotowym. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym firma audytorska nie osiągnęła przychodów, wysokość kary odnosi się do ostatniego roku obrotowego w którym firma osiągnęła przychody. 3. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2, nie może przekraczać 250.000 zł. 4. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na firmę	
--	--	--	--	--	--

				audytorską lub osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2, uwzględnia się w szczególności: 1) wagę naruszenia i czas jego trwania; 2) stopień winy; 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów; 4) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych w zakresie w jakim można je ustalić; 5) stopień współpracy odpowiednio z Krajową Radą Biegłych Rewidentów lub Komisją Nadzoru Audytowego; 6) popełnione dotychczas naruszenia. Art. 177. Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, organ orzeka również o nakazie podania do publicznej danych identyfikujących firmę audytorską, chyba że podanie tych danych do publicznej wiadomości będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę, innym stronom postępowania administracyjnego, jednostce, dla której firma audytorska świadczyła swoje usługi. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej. Art. 178. Kary, o których mowa w art. 176 ust. 1, nakłada: 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów; 2) Komisja Nadzoru Audytowego w przypadku naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez firmę audytorską w związku z nieprawidłowościami powstałymi przy badaniu jednostki zainteresowania publicznego lub przez osoby, o których mowa w art. 175 ust. 2. Art. 179. W przypadku, gdy przewinienie firmy audytorskiej związane było z badaniem ustawowym, organ nakładający jedną z kar określonych w art. 176 ust. 2, stwierdza, czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa w: 1) art. 76, oraz 2) w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014 w przypadku badania jednostek zainteresowania publicznego. Art. 180. 1. Wykonanie kar, o których mowa w art. 176	
--	--	--	--	---	--

				ust. 1 pkt 3-5, orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego należy do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Art. 181. 2. Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących nałożenia kar nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. Art. 184. 1. Odpowiednio Krajowa Rada Biegłych Rewidentów oraz Komisja Nadzoru Audytowego, bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się decyzji nakładającej karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez firmę audytorską lub osobę o której mowa w art. 175 ust. 2, naruszeniu oraz o nałożonej za to naruszenie karze. 2. W przypadku, o którym mowa w art. 177, podaniu do publicznej wiadomości podlegają również dane identyfikujących firmę audytorską, na którą nałożono karę lub imię i nazwisko osoby, o której mowa w art. 175 ust. 2. 3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne. Art. 185. 1. Jednostka zainteresowania publicznego, członek jej zarządu lub innego organu zarządzającego, rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane podlegają karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 nakładanej przez Komisję Nadzoru Finansowego gdy: 1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci; 2) nie posiadają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej; 3) nie przestrzegają przepisów dotyczących wyboru firmy audytorskiej, w tym stosowania klauzul zabronionych, podpisywania umowy na badanie na okres krótszy niż 2-letni i dłuższy niż 10-letni, nie przestrzegania okresów karencji,	
--	--	--	--	--	--

				nie przestrzegania procedury wyboru, nie informowania Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe; 4) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego; 5) nie przestrzegają przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu; 6) wywierają wpływ na wynik badania. 2. W przypadku jednostek zainteresowania publicznego, którymi są otwarte fundusze emerytalne, dobrowolne fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, bądź publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte - karze administracyjnej nałożonej przez Komisję Nadzoru Finansowego podlegają, będące ich organami, odpowiednio powszechne towarzystwa emerytalne, bądź towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub działające w imieniu tych towarzystw osoby, o których mowa w ust. 1. Art. 186. 1. Karami administracyjnymi nałożanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego są: 1) kara pieniężna; 2) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w jednostkach zainteresowania publicznego przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat. 2. Kara pieniężna nałożona na jednostkę zainteresowania publicznego, nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez tę jednostkę w poprzednim roku obrotowym. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym jednostka zainteresowania publicznego nie osiągnęła przychodów, wysokość kary odnosi się do ostatniego roku obrotowego w którym firma osiągnęła przychody. 3. Kara pieniężna nałożona na poszczególne osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, nie może	
--	--	--	--	--	--

				przekraczać 250.000 zł. 4. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na jednostkę zainteresowania publicznego lub osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1 uwzględnia się w szczególności: 1) wagę naruszenia i czas jego trwania; 2) stopień winy; 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów; 4) kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych w zakresie w jakim można je ustalić; 5) stopień współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego; 6) popełnione dotychczas naruszenia. 5. Wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stanowią dochód budżetu państwa. 6. Nakładając jedną z kar, o których mowa w art. 176 ust. 1, Komisja Nadzoru Finansowego postanawia również o nakazie podania do publicznej danych identyfikujących jednostkę zainteresowania publicznego, lub osoby, o których mowa w art. 185 ust. 1, chyba że podanie tych danych do publicznej wiadomości będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę, innym stronom postępowania administracyjnego. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej. 7. Komisja Nadzoru Finansowego bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się decyzji nakładającej karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez jednostkę zainteresowania publicznego, lub osobę, o której mowa w 185 ust. 1 oraz o orzeczonej za to naruszenie karze. 8. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, obok informacji, o której mowa w ust. 7, podaniu do publicznej wiadomości podlegają dane identyfikujące jednostkę zainteresowania publicznego, a w przypadku osób fizycznych, o których mowa w art. 185 ust. 1 również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą	
--	--	--	--	--	--

				nałożono karę. 9. Informacje, o których mowa w ust. 7 i 8 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne. 10. Przepisy art. 182 ust. 3-5 i art. 183 stosuje się odpowiednio. 11. Do postępowań prowadzonych przez Komisję Nadzoru Finansowego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym. <i>Oddział 2 Postępowanie w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego</i> Art. 165. 1. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłego rewidenta w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego. 2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, postępowanie dyscyplinarne prowadzone jest wyłącznie przez organy i na zasadach, o których mowa w niniejszym oddziale. 3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym oddziale stosuje się przepisy oddziału 1, z wyjątkiem art. 142 ust. 3, art. 143, art. 156 ust. 3. 4. Przepisy art. 140 ust. 2 i art. 148-151, art. 154 ust. 2 i art. 158 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Art. 166. 1. W sprawach, o których mowa w art. 165 ust. 1, Komisja Nadzoru Audytowego: 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające, 2) prowadzi dochodzenie dyscyplinarne, 3) jest oskarżycielem przed sądem. 2. Postępowanie przed sądem obejmuje postępowanie przed sądem, o którym mowa w art. 169, oraz postępowanie przed sądem rozpoznającym odwołanie od orzeczenia lub postanowienia wydanego przez sąd pierwszej instancji. 3. Sąd na rozprawie w pierwszej instancji orzeka w składzie jednego sędziego. Art. 167. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może	
--	--	--	--	--	--

				upoważnić swojego członka lub pracownika urzędu obsługującego Ministra Finansów do podejmowania w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego i w ustalonym zakresie działań w toku dochodzenia oraz do reprezentowania Komisji Nadzoru Audytowego w postępowaniu przed sądem. 2. Upoważnienie nie może obejmować: 1) wszczęcia dochodzenia; 2) odmowy wszczęcia dochodzenia; 3) umorzenia dochodzenia; 4) przedstawienia zarzutów biegłemu rewidentowi; 5) wniesienia do sądu okręgowego wniosku o ukaranie; 6) cofnięcia wniosku o ukaranie; 7) cofnięcia środka zaskarżenia. Art. 168. Postępowania wyjaśniającego nie wszczyna się w przypadku, gdy zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego złoży Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny lub organy, o których mowa w art. 140 ust. 2. Art. 169. Jeżeli dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Komisja Nadzoru Audytowego w terminie 30 dni od dnia zamknięcia tego dochodzenia, sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. Art. 170. Środki, o których mowa w art. 151 ust. 3 i 4, stosuje sąd rozpoznający sprawę. Art. 171. 1. W sprawach, o których mowa w art. 165 ust. 1, w pierwszej instancji orzeka sąd, o którym mowa w art. 169. 2. Sąd, o którym mowa w art. 169, rozpoznaje zażalenia na postanowienia, o których mowa w art. 140 ust. 6. 3. Od wydanego w pierwszej instancji orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne, stronom przysługuje odwołanie, chyba że ustawa stanowi inaczej. Art. 157 ust. 3-5 stosuje się. Art. 172. 1. Wpływ z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w sprawie, o której mowa w art. 164 ust. 1, stanowi dochód budżetu państwa. 2. Prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej	
--	--	--	--	--	--

				oraz kosztów postępowania podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komisja Nadzoru Audytowego jest wierzycielem należności z tytułu kary pieniężnej. Art. 173. 1. Koszty postępowania w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1, ponosi Komisja Nadzoru Audytowego. 2. W przypadku uznania biegłego rewidenta winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, kosztami postępowania dyscyplinarnego obciąża się biegłego rewidenta. Art. 174. 1. Komisja Nadzoru Audytowego, bez zbędnej zwłoki po uprawomocnieniu się orzeczenia nakładającego karę, podaje do publicznej wiadomości, publikując na swojej stronie internetowej, informację o popełnionym przez biegłego rewidenta przewinieniu dyscyplinarnym, o którym mowa w art. 165 ust. 1, oraz o orzeczonej za to przewinienie karze. 2. Zgodnie z art. 153 ust. 2, obok informacji, o której mowa w ust. 1, podaniu do publicznej wiadomości podlega również imię i nazwisko osoby fizycznej, na którą nałożono karę, wraz z numerem, pod którym osoba ta jest lub była wpisana do rejestru biegłych rewidentów. 3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2 są zamieszczane na okres 5 lat - licząc od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę stało się prawomocne. 4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może na swojej stronie internetowej zamieścić informacje, o których mowa w ust. 1-2 lub odesłanie do tych informacji. <i>Oddział 1 Postępowanie dyscyplinarne</i> Art. 133. 1. Biegły rewident podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego. 2. Przewinienie dyscyplinarne polega na naruszeniu przez biegłego rewidenta: 1) przepisów prawa dotyczących wykonywania zawodu, zasad etyki zawodowej, niezależności lub krajowych standardów wykonywania zawodu;	
--	--	--	--	--	--

				2) przepisów dotyczących realizacji obowiązków związanych z przynależnością do samorządu zawodowego biegłych rewidentów, w szczególności art. 6, 3) przepisów prawa dotyczących prowadzenia działalności w formie firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42, w tym jako wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej lub komandytowej; 4) przepisów prawa dotyczących pełnienia funkcji w organach zarządzających lub nadzorczych firm audytorskich, o których mowa w art. 42. 3. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne. Art. 153. 1. W postępowaniu dyscyplinarnym mogą zostać orzeczone następujące kary: 1) upomnienie nakazujące zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości; 2) kara pieniężna; 3) zakaz przeprowadzania badań; 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej; 5) zakaz wykonywania zawodu biegłego rewidenta; 6) zakaz pełnienia funkcji w organach zarządzających, administracyjnych lub nadzorczych firm audytorskich lub jednostek zainteresowania publicznego; 7) skreślenie z rejestru biegłych rewidentów. 2. Orzekając jedną z kar, o których mowa w ust. 1, orzeka się również o nakazie podania do publicznej wiadomości imienia i nazwiska osoby fizycznej, na którą nałożono karę wraz z numerem, pod którym osoba ta jest lub była wpisana do rejestru biegłych rewidentów, chyba że podanie do publicznej wiadomości jej imienia i nazwiska będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego przewinienia, będzie stanowiło zagrożenie dla stabilności rynków finansowych, zagrozi prowadzonemu postępowaniu karnemu lub wyrządzi niewspółmierną szkodę obwinionemu, pokrzywdzonemu, innym stronom postępowania dyscyplinarnego, firmie audytorskiej, w imieniu której biegły rewident świadczył swoje usługi, jednostce, dla której biegły rewident świadczył swoje usługi lub organom, o których mowa w art. 140 ust. 2.	
--	--	--	--	---	--

				Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego wykonywane były czynności rewizji finansowej. 3. Jako kara dodatkowa może zostać orzeczony zakaz zajmowania stanowiska kontrolera jakości wykonania zlecenia lub pełnienia funkcji osoby odpowiedzialnej za system wewnętrznej kontroli jakości w firmie audytorskiej. 4. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wymierza się do kwoty 250 000 zł. 5. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 3-6 i w ust. 3, orzeka się na okres od roku do trzech lat. 6. Kara, o której mowa w ust. 1 pkt 6 może zostać orzeczona samoistnie, jak również obok kar, o których mowa w ust. 1 pkt 1-5 i 7. 7. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne związane było z badaniem ustawowym, orzekając nałożenie kary określonej w ust. 1, stwierdza się również czy sprawozdanie z badania spełnia wymogi, o których mowa w art. 76 lub w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014. Art. 154. 1. Ustalając rodzaj i wymiar kary bierze się pod uwagę w szczególności wagę naruszenia i czas jego trwania, stopień winy obwinionego, sytuację finansową obwinionego, wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych dochodów obwinionego, stopień współpracy obwinionego z organami prowadzącymi postępowanie dyscyplinarne. 2. Krajowy Sąd Dyscyplinarny może umorzyć postępowanie w wypadkach mniejszej wagi. Art. 155. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień, wymierza się karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną. 2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady: 1) kara upomnienia nie podlega łączeniu z karą pieniężną; 2) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i kwoty 250 000 zł, a także nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych; 3) kary zakazu:	
--	--	--	--	---	--

				a) przeprowadzania badań, b) wykonywania czynności rewizji finansowej, c) zakazu wykonywania zawodu biegłego rewidenta - nie podlegają łączeniu z karami upomnienia i karą pieniężną. 3. Przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych, o których mowa w ust. 2, i karze skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, wymierza się karę łączną skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, a w wypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych, karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w ust. 2 pkt 2; 4. Kara zakazu pełnienia funkcji w organach: 1) zarządzających, administracyjnych lub nadzorczych firm audytorskich, 2) jednostek zainteresowania publicznego - nie podlega łączeniu z karami określonymi w art. 153 ust. 1. 5. W przypadku, gdy obwiniony popełnił dwa lub więcej przewinień dyscyplinarnych, zanim zapadło pierwsze, choćby nieprawomocne, orzeczenie co do któregokolwiek z nich, wydaje się orzeczenie łączne, o ile orzeczone kary podlegają łączeniu według zasad przewidzianych w ust. 2. 6. Jeżeli jedna z podlegających łączeniu kar została wydana w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1, sądem właściwym do wydania wyroku łącznego jest sąd, który jako ostatni wydał podlegający łączeniu wyrok skazujący w sprawie, o której mowa w art. 165 ust. 1. Art. 158. 1. Krajowy Sąd Dyscyplinarny niezwłocznie przesyła odpis prawomocnego orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego. Art. 101. 1. Komisja Nadzoru Audytowego jest odpowiedzialna za kontrole w firmach audytorskich, zwanych dalej „podmiotem kontrolowanym”, w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego. Art. 117. 1. W przypadku stwierdzenia podczas	
--	--	--	--	--	--

				kontroli nieprawidłowości, Komisja Nadzoru Audytowego: 1) kieruje do podmiotu kontrolowanego zalecenia wraz z określeniem odpowiedniego terminu umożliwiającego ich realizację; w przypadku zaleceń dotyczących systemu wewnętrznej kontroli jakości termin ich realizacji nie może przekraczać 12 miesięcy; 2) może wszcząć postępowanie wyjaśniające lub dochodzenie dyscyplinarne lub złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jeżeli istnieją do tego podstawy; 3) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, o których mowa w art. 174 ust. 1 Komisja Nadzoru Audytowego wszczyna wobec podmiotu kontrolowanego postępowanie administracyjne. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, osoby kontrolujące dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń sporządzanym przez komisję Nadzoru Audytowego. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3. Art. 118. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może przeprowadzać kontrole tematyczne w firmach audytorskich, w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego. Art. 119. 1. W przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach może być przeprowadzona kontrola w firmach audytorskich w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, zwana dalej „kontrolą doraźną KNA”. 2. Przedmiotem kontroli doraźnej KNA jest wyjaśnienie, czy nieprawidłowości, o których powzięto informację, mają miejsce. Zakres kontroli doraźnej KNA może obejmować wszystkie lub wybrane zagadnienia, o których mowa w art. 107 ust. 1. Kontrola doraźna KNA jest prowadzona przez kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego, na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego. 3. W trakcie kontroli doraźnych KNA kontrolerzy	
--	--	--	--	--	--

				Komisji Nadzoru Audytowego mogą korzystać z pomocy ekspertów, o których mowa w art. 103. Przepisy art. 104-105 stosuje się odpowiednio. 4. Podmiot kontrolowany jest zobowiązany udzielać wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień, w tym przekazywać dokumenty, w zakresie objętym kontrolą doraźną KNA, w wyznaczonym postaci i terminie. Jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli, kontrola doraźna może być prowadzona w siedzibie organu kontroli. Przepisy art. 109 ust. 1 stosuje się. 5. Osoba kontrolująca ma także prawo do żądania udzielenia informacji, w tym przekazania dokumentów, związanych z przedmiotem kontroli doraźnej KNA od: 1) badanych przez podmiot kontrolowany jednostek zainteresowania publicznego, ich jednostek powiązanych i stron z nimi powiązanych; 2) stron trzecich, którym podmiot kontrolowany przeprowadzający badanie ustawowe zlecił określone czynności w ramach podwykonawstwa; 3) innych osób uczestniczących w czynnościach biegłego rewidenta wykonywanych w ramach badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego; 4) osób będących stroną powiązaną z biegłym rewidentem lub podmiotem kontrolowanym. 6. Przekazanie na potrzeby przeprowadzanej kontroli doraźnej KNA informacji, stanowiących tajemnice ustawowo chronione nie stanowi naruszenia tych tajemnic. 7. Do kontroli doraźnych KNA art. 108, art. 110 i art. 112-117 stosuje się. Art. 59. 5. W stosunku do podwykonawców, odpowiednio Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Komisji Nadzoru przysługują uprawnienia kontrolne, o których mowa w art. 34-36, 38, 101 i 119, w zakresie wykonywanych w związku z badaniem czynności na rzecz firmy audytorskiej oraz sporządzanych w związku z tymi czynnościami dokumentów. Art. 83. 3. Komisji Nadzoru Finansowego, w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 i 2,	
--	--	--	--	---	--

				przysługuje uprawnienie: 1) żądania od: a) jednostki zainteresowania publicznego, w tym jej pracowników, jej jednostek powiązanych oraz osób blisko z nią związanych, b) firmy audytorskiej - udzielenia, w określonym terminie i zakresie, informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów, lub sporządzenia ich kopii, w tym objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy; 2) przeprowadzenia kontroli w siedzibie jednostki zainteresowania publicznego, o której mowa w art. 2 pkt 9 lit. b-j; 3) nakładania kary, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 1, na jednostkę zainteresowania publicznego, w tym członków jej organów, za nieprzestrzeganie wymogów dotyczących wyboru firmy audytorskiej do badania jej sprawozdań finansowych lub zmiany firmy audytorskiej lub kluczowego biegłego rewidenta. Przepis art. 177 stosuje się odpowiednio.	
art. 24 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 24</i> Przekazywanie zadań 1. Państwa członkowskie mogą przekazać lub zezwolić właściwym organom, o którym mowa w art. 20 ust. 1, by przekazały dowolne z zadań, które należy wykonać zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, innym organom lub władzom wyznaczonym lub w inny sposób upoważnionym z mocy prawa do wykonywania takich zadań, z wyjątkiem zadań związanych z: a) systemem zapewniania jakości, o którym mowa w art. 26; b) dochodzeniami, o których mowa w art. 23 niniejszego rozporządzenia i w art. 32 dyrektywy 2006/43/WE, wynikającymi z tego systemu zapewniania jakości lub ze spraw przekazanych przez inny organ; c) karami i środkami, o których mowa w rozdziale VII dyrektywy 2006/43/WE, związanych z kontrolami zapewnienia jakości lub dochodzeniami w sprawie badań ustawowych jednostek interesu publicznego. 2. Realizacja zadań przez inne organy lub władze odbywa się na podstawie ich wyraźnego przekazania przez właściwe organy. Przy przekazywaniu zadań określa się przekazywane zadania oraz warunki ich wykonywania. W przypadku gdy właściwy organ przekazuje zadania innym organom lub władzom, zachowuje on możliwość odebrania	T	Art. 82 ust. 3	Art. 82. 3. Sąd powszechny jest właściwy za wykonywanie zadań przewidzianych w rozporządzeniu nr 537/2014 obejmujących nakładanie kar na biegłych rewidentów w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego.	

	przekazanych uprawnień w indywidualnych przypadkach. 3. Organy lub władze, którym przekazano zadania, są zorganizowane w taki sposób, aby nie występowały konflikty interesów. Ostateczną odpowiedzialność za nadzór nad przestrzeganiem przepisów niniejszego rozporządzenia oraz środków wykonawczych przyjętych na jego podstawie ponoszą właściwe organy dokonujące przekazania zadań. Właściwy organ informuje Komisję i właściwe organy państw członkowskich o wszelkich uzgodnieniach zawartych w odniesieniu do przekazywania zadań, w tym o dokładnych warunkach regulujących przekazywanie zadań. 4. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą zdecydować o przekazaniu zadań, o których mowa w ust. 1 lit. c), innym organom lub władzom wyznaczonym lub w inny sposób upoważnionym z mocy prawa do wykonywania takich zadań, jeżeli większość osób biorących udział w zarządzaniu tymi organami lub władzami jest niezależna od zawodu biegłego rewidenta.				
art. 25 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 25</i> Współpraca z innymi właściwymi organami na szczeblu krajowym Właściwe organy wyznaczone zgodnie z art. 20 ust. 1 oraz, w stosownych przypadkach, dowolny organ, któremu właściwy organ przekazał zadania, współpracują na szczeblu krajowym z: a) właściwym organem, o którym mowa w art. 32 ust. 4 dyrektywy 2006/43/WE; b) organami, o których mowa w art. 20 ust. 2, bez względu na to, czy zostały one wyznaczone jako właściwe organy do celów niniejszego rozporządzenia czy nie; c) jednostkami analityki finansowej oraz właściwymi organami, o których mowa w art. 21 i 37 dyrektywy 2005/60/WE. Do celów takiej współpracy zastosowanie ma obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej określony w art. 22 niniejszego rozporządzenia..	N			
art. 26 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 26</i> Zapewnianie jakości 1. Na potrzeby niniejszego artykułu: a) „inspekcje” oznaczają kontrole zapewnienia jakości biegłych rewidentów i firm audytorskich, prowadzone przez inspektora i niestanowiące dochodzenia w rozumieniu	T	Art. 111-123 Art. 84 ust. 1 pkt 3 i 4	Art. 101. 1. Komisja Nadzoru Audytowego jest odpowiedzialna za kontrole w firmach audytorskich, zwanych dalej "podmiotem kontrolowanym" w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego . 2. Przy określaniu częstotliwości kontroli uwzględnia	

art. 32 ust. 5 dyrektywy 2006/43/WE; b) „inspektor” oznacza kontrolera spełniającego wymogi określone w ust. 5 akapit pierwszy lit. a) niniejszego artykułu i zatrudnionego przez właściwe organy lub działający w oparciu o inną umowę na rzecz właściwego organu; c) „ekspert” oznacza osobę fizyczną posiadającą określoną wiedzę fachową w zakresie rynków finansowych, sprawozdawczości finansowej, badania sprawozdań finansowych lub innych dziedzin istotnych dla inspekcji, w tym praktykujących biegłych rewidentów. 2. Właściwe organy wyznaczone na mocy art. 20 ust. 1 ustanawiają skuteczny system zapewniania jakości badań sprawozdań finansowych. Właściwe organy prowadzą kontrole biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek interesu publicznego na podstawie analizy ryzyka oraz: a) w przypadku biegłych rewidentów i firm audytorskich prowadzących badania ustawowe jednostek interesu publicznego innych niż jednostki zdefiniowane w art. 2 pkt 17 i 18 dyrektywy 2006/43/WE — przynajmniej raz na trzy lata; oraz b) w przypadkach innych niż określone w lit. a) — przynajmniej raz na sześć lat. 3. Właściwy organ ma następujący zakres obowiązków: a) zatwierdzanie i zmienianie metodyki inspekcji, w tym instrukcji przeprowadzania inspekcji oraz podejmowania dalszych działań poinspekcyjnych, metodyki związanej ze sprawozdawczością z inspekcji i programów inspekcji okresowych; b) zatwierdzanie i zmienianie sprawozdań z inspekcji i sprawozdań z dalszych działań poinspekcyjnych; c) zatwierdzanie i przydzielanie inspektorów do każdej inspekcji. Właściwy organ przeznacza odpowiednie zasoby na system zapewniania jakości. 4. Właściwy organ organizuje system zapewniania jakości w sposób niezależny od kontrolowanych biegłych rewidentów i firm audytorskich. Właściwy organ zapewnia wprowadzenie odpowiednich strategii oraz procedur związanych z niezależnością i obiektywizmem pracowników, w tym inspektorów, oraz z zarządzaniem systemem zapewniania jakości.		się art. 26 ust. 2 akapit drugi zdanie pierwsze rozporządzenia nr 537/2014, przy czym kontrole nie mogą być przeprowadzane rzadziej niż: 1) raz na 3 lata - w przypadku przeprowadzania badań ustawowych dużych jednostek zainteresowania publicznego; 2) raz na 6 lat - w przypadku przeprowadzania badań ustawowych w jednostkach zainteresowania publicznego innych niż duże. 3. Kontrole przeprowadzają pracownicy komórki organizacyjnej urzędu obsługującego Ministra Finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, spełniający warunki, o których mowa w art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. a-d rozporządzenia nr 537/2014, zwani dalej „kontrolerami Komisji Nadzoru Audytowego”. 4. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do kontroli, o których mowa w ust. 1, art. 118 oraz art. 119 stosuje się odpowiednio przepisy: 1) działu I a) art. 32-34, b) rozdziału 2, c) rozdziałów 8-10, 2) działu II a) rozdziału 2, z wyłączeniem art. 66a, b) rozdziałów 3-4, z tym, że termin wskazany w art. 79 wynosi 3 dni, c) rozdziałów 9 i 11 - ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016r. poz. 23 ze zm.). Art. 102. 1. Kontrolerowi Komisji Nadzoru Audytowego przeprowadzającemu kontrolę o której mowa w art. 101, 118 lub 119, jako podstawowe zadanie o charakterze ciągłym, przysługuje dodatek kontrolerski w wysokości do 50% wynagrodzenia zasadniczego,. 2. Osobie nadzorującej kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego, która dokonuje osobiście czynności kontrolnych, czynności przygotowawczych do kontroli, opracowuje dokumentację prowadzonych kontroli lub weryfikuje dokumentację przeprowadzonych kontroli w wymiarze co najmniej 20% czasu pracy, przysługuje dodatek kontrolerski w wysokości do 20% wynagrodzenia zasadniczego.	
--	--	--	--

5. Przy powoływaniu inspektorów właściwy organ stosuje następujące kryteria: a) inspektorzy posiadają odpowiednie wykształcenie kierunkowe oraz właściwe doświadczenie w zakresie badań ustawowych i sprawozdawczości finansowej w połączeniu ze szczegółowym szkoleniem w zakresie kontroli zapewnienia jakości; b) osoba będąca praktykującym biegłym rewidentem lub zatrudniona przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską bądź w inny sposób związana z biegłym rewidentem lub firmą audytorską nie może pełnić funkcji inspektora; c) dana osoba nie może pełnić funkcji inspektora w ramach inspekcji przeprowadzanej u danego biegłego rewidenta lub danej firmy audytorskiej przed upływem przynajmniej trzech lat od momentu, gdy przestała być ona partnerem lub pracownikiem danego biegłego rewidenta lub danej firmy audytorskiej lub przestała być ona w inny sposób powiązana z danym biegłym rewidentem lub daną firmą audytorską; d) inspektorzy składają oświadczenie o braku konfliktu interesów między nimi a biegłym rewidentem i firmą audytorską, które mają zostać poddane inspekcji. W drodze odstępstwa od ust. 1 lit. b), właściwy organ może podpisać umowy z ekspertami na przeprowadzenie określonych inspekcji w przypadku niedostatecznej liczby inspektorów w ramach tego organu. Właściwy organ może również korzystać z pomocy ekspertów, gdy jest to niezbędne do właściwego przeprowadzenia inspekcji. W takich przypadkach właściwe organy oraz eksperci przestrzegają wymogów niniejszego ustępu. Eksperti nie uczestniczą w zarządzaniu organami i stowarzyszeniami zawodowymi, nie są przez nie zatrudniani ani nie działają na ich rzecz w oparciu o inną umowę, ale mogą być ich członkami. 6. Zakres inspekcji obejmuje co najmniej: a) ocenę struktury systemu wewnętrznej kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej; b) stosowne badanie zgodności procedur i przegląd zbiorów dokumentacji z badania jednostek interesu publicznego w celu zweryfikowania skuteczności systemu wewnętrznej kontroli jakości; c) w świetle ustaleń z inspekcji zgodnie z lit. a) i b) niniejszego ustępu — ocenę zawartości najbardziej aktualnego rocznego sprawozdania z przejrzystości opublikowanego przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską zgodnie z art. 13.			3. Dodatek kontrolerski jest przyznawany według stawek określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 11, do czasu przeprowadzenia kolejnej oceny, o której mowa w ust. 5 i 6. 4. Wysokość stawki dodatku kontrolerskiego jest uzależniona od wyników oceny, o której mowa w ust. 5 i 6. 5. Oceny kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego dokonuje się biorąc pod uwagę: 1) znajomość procedury i poprawność zastosowania przepisów prawa w ustaleniach kontroli; 2) stopień trudności i złożoność kontroli; 3) kwalifikacje i doświadczenie w przeprowadzaniu kontroli; 4) umiejętność rozwiązywania problemów i inicjatywę. 6. Oceny osoby, której mowa w ust. 2 dokonuje się biorąc pod uwagę stopień realizacji zadań i wyznaczonych celów. 7. Ocena, o której mowa w ust. 5 i 6, jest dokonywana co 6 miesięcy, według skali: bardzo dobra, dobra, zadowalająca i niezadowalająca. 8. Kontrolerowi Komisji Nadzoru Audytowego, który nabywa uprawnienia do dodatku kontrolerskiego po raz pierwszy, dodatek kontrolerski jest przyznawany wyłącznie według kryterium kwalifikacji i doświadczenia w wykonywaniu kontroli. 9. Kontroler Komisji Nadzoru Audytowego lub osoba, o której mowa w ust. 2 traci uprawnienia do dodatku kontrolerskiego, jeżeli: 1) przestanie spełniać warunki określone odpowiednio w ust. 1 i 2 2) jego nieobecność w pracy przekracza 3 miesiące. 10. Utrata dodatku następuje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpi zdarzenie, o którym mowa w ust. 9. 11. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku kontrolerskiego, o którym mowa w ust. 1 i 2, tryb przyznawania, zmiany oraz utraty dodatku kontrolerskiego, a także sposób i tryb dokonywania oceny, o której mowa w ust. 5 i 6 uwzględniając	
---	--	--	---	--

7. Ocenie poddaje się przynajmniej następujące polityki i procedury wewnętrznej kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej: a) przestrzeganie przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską mających zastosowanie standardów badania i kontroli jakości, jak również wymogów w zakresie etyki i niezależności, w tym określonych w rozdziale IV dyrektywy 2006/43/WE i w art. 4–5 niniejszego rozporządzenia, jak również odnośnych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych danego państwa członkowskiego; b) ilość i jakość wykorzystywanych zasobów, w tym przestrzeganie wymogów kształcenia ustawicznego określonych w art. 13 dyrektywy 2006/43/WE; c) zgodność z wymogami określonymi w art. 4 niniejszego rozporządzenia w zakresie wynagrodzenia pobieranego z tytułu badania. Do celów badania zgodności wybiera się zbiory dokumentacji z badania na podstawie analizy ryzyka nieprzeprowadzenia badania ustawowego w odpowiedni sposób. Właściwe organy okresowo dokonują również przeglądu metodyki wykorzystywanej przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie do przeprowadzania badań ustawowych. Poza inspekcjami, o których mowa w akapicie pierwszym, właściwym organom przysługują uprawnienia do przeprowadzania innych inspekcji. 8. Ustalenia i wnioski z inspekcji, na których opierają się zalecenia, w tym ustalenia i wnioski dotyczące sprawozdania z przejrzystości, są przekazywane poddawalnemu inspekcji biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej oraz omawiane z nimi przed sfinalizowaniem sprawozdania z inspekcji. Biegły rewident lub firma audytorska poddani inspekcji wdrażają zalecenia z inspekcji w rozsądnym terminie określonym przez właściwy organ. Termin ten nie może przekraczać 12 miesięcy w przypadku zaleceń dotyczących systemu wewnętrznej kontroli jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej. 9. Inspekcja jest przedmiotem sprawozdania, które zawiera najważniejsze wnioski i zalecenia z kontroli zapewnienia jakości.			potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu jakości i skuteczności wykonywanych kontroli poprzez zwiększenie motywacji do ich sprawnego wykonywania. 12. Kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego i osoby, o których mowa w ust. 2 przed wszczęciem kontroli, składają oświadczenie w zakresie spełnienia warunków, o których mowa w art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. c-d rozporządzenia nr 537/2014, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Art. 103. Ekspertem, o którym mowa w art. 26 ust. 1 lit. c rozporządzenia 537/2014, może być osoba, która oprócz warunków określonych w art. 26 rozporządzenia 537/2014 spełnia następujące warunki: 1) korzysta z pełni praw publicznych; 2) ma nieposzlakowaną opinię; 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe; 4) spełnia wymogi określone w art. 101 ust. 3. Art. 104. Do kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego oraz ekspertów, o których mowa w art. 100 ust. 4 i 5, zwanych dalej "osobami kontrolującymi" stosuje się odpowiednio przepisy art. 89. Art. 105. Zatajenie przez osobę kontrolującą informacji w oświadczeniu, o którym mowa w art. 102 ust. 12 lub złożenie fałszywego oświadczenia stanowi podstawę do rozwiązania z kontrolerem Komisji Nadzoru Audytowego stosunku pracy lub do rozwiązania umowy cywilnoprawnej z ekspertem. Art. 106. 1. Komisja Nadzoru Audytowego określa polityki i procedury dotyczące zarządzania systemem kontroli, niezależności kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego, ekspertów oraz 2. Komisja Nadzoru Audytowego: 1) określa procedury przeprowadzania kontroli; 2) określa procedury informowania odpowiednich organów w sytuacji, gdy pewne ustalenia dokonane w trakcie przeprowadzania kontroli mogą wskazywać na działania niezgodne z prawem, a tym samym wymagać wszczęcia przez te organy odpowiednich działań	
--	--	--	---	--

				wyjaśniających; 3) ustala roczne plany kontroli; 4) sporządza raporty z kontroli oraz raporty z realizacji zaleceń; 5) upoważnia osoby kontrolujące do przeprowadzenia poszczególnych kontroli. 3. Na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie przez nią wskazanym, ale nie krótszym niż 14 dni roboczych od dnia otrzymania żądania, firmy audytorskie przekazują, w formie określonej przez Komisję Nadzoru Audytowego, wszelkie informacje niezbędne do zaplanowania i przeprowadzenia kontroli, o których mowa w art. 101 ust. 1, w tym w szczególności informacje dotyczące: 1) działalności firmy audytorskiej; 2) badań ustawowych przeprowadzonych przez firmę audytorską; 3) sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego, skonsolidowanych sprawozdań finansowych tych jednostek oraz sprawozdań finansowych podmiotów wchodzących w skład grupy kapitałowej jednostki zainteresowania publicznego. Art. 107. 1. Zakres kontroli, o których mowa w art. 101 ust. 1, obejmuje: 1) ocenę systemu wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie kontrolowanym, w tym ocenę polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości tego podmiotu zapewniających przestrzeganie przez biegłych rewidentów i firmę audytorską: a) mających zastosowanie standardów badania i kontroli jakości, b) wymogów w zakresie etyki i niezależności określonych ustawą, zasadami etyki zawodowej oraz art. 4 i 5 rozporządzenia nr 537/2014, c) innych mających zastosowanie przepisów prawa i wynikających z nich obowiązków; 2) testy zgodności procedur i przegląd zbiorów dokumentacji badania rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych w celu zweryfikowania skuteczności systemu wewnętrznej kontroli jakości; 3) w związku z ustaleniami dokonanymi na podstawie pkt 1 i 2 – ocenę zawartości przynajmniej ostatniego sporządzonego,	
--	--	--	--	---	--

				rocznego sprawozdania z przejrzystości zamieszczonego na stronie internetowej podmiotu kontrolowanego; 4) ocenę zgodności wybranej do kontroli dokumentacji badania z obowiązującymi przepisami prawa, wymogami standardów badania, kontroli jakości oraz wymaganiami z zakresu etyki i niezależności; 5) ocenę ilości i jakości wykorzystanych zasobów osobowych, rzeczowych i finansowych do przeprowadzenia badania, w tym ocenę przestrzegania wymagań w zakresie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, o którym mowa w art. 6 pkt 2, na podstawie analizy wybranej dokumentacji badania oraz odpowiednich polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości podmiotu kontrolowanego w tym zakresie; 6) ocenę zgodności z przepisami prawa wynagrodzenia za badanie oraz inne usługi, naliczonego i wypłaconego kluczowemu biegłemu rewidentowi, członkom zespołu wykonującego zlecenie oraz podmiotowi kontrolowanemu lub innemu podmiotowi, z którego usług w trakcie badania korzystał kluczowy biegły rewident lub podmiot kontrolowany, na podstawie analizy wybranej dokumentacji badania i odpowiednich polityk i procedur wewnętrznej kontroli jakości podmiotu kontrolowanego w tym zakresie; 7) ocenę zgodności działalności podmiotu kontrolowanego z przepisami ustawy i rozporządzenia nr 537/2014. 2. Zbiory dokumentacji badania, podlegające sprawdzeniu podczas kontroli, wybiera się na podstawie analizy ryzyka nieprawidłowego przeprowadzenia badania ustawowego. 3. Podczas kontroli sprawdzeniu może podlegać również dokumentacja z wykonania usług innych niż badanie ustawowe w celu zweryfikowania wpływu tych usług na jakość badania ustawowego. 4. Podczas kontroli osoba kontrolująca dokonuje przeglądu metodyki wykorzystywanej do przeprowadzania badań ustawowych przez firmę audytorską.	
--	--	--	--	---	--

				Art. 108. 1. Wszczęcie kontroli następuje przez doręczenie podmiotowi kontrolowanemu upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego oraz okazaniu legitymacji służbowej lub dokumentu potwierdzającego tożsamość. 2. Upoważnienie zawiera: 1) wskazanie podstawy prawnej; 2) oznaczenie organu przeprowadzającego kontrolę; 3) datę i miejsce wystawienia; 4) imię i nazwisko osoby kontrolującej oraz numer legitymacji służbowej lub dokumentu potwierdzającego tożsamość; 5) wskazanie podmiotu kontrolowanego; 6) określenie zakresu przedmiotowego kontroli; 7) wskazanie daty rozpoczęcia i przewidywanego terminu zakończenia kontroli; 8) podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji; 9) pouczenie o prawach i obowiązkach podmiotu kontrolowanego, w tym pouczenie o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu. 3. Zmiana zakresu przedmiotowego kontroli oraz osoby upoważnionej do przeprowadzenia kontroli wymaga wystawienia nowego upoważnienia. Art. 109. 1. Osoba kontrolująca ma prawo: 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń podmiotu kontrolowanego; 2) wglądu do wszelkich dokumentów podmiotu kontrolowanego; 3) sporządzania uwierzytelnionych kopii, odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz zestawień i danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli; 4) wglądu do danych zawartych w systemie teleinformatycznym podmiotu kontrolowanego oraz sporządzenia kopii lub wyciągów z tych danych, w tym w postaci elektronicznej; 5) żądania udzielania ustnych lub pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą, w formie i terminie przez nią wyznaczonym, oraz zapewnienia terminowego udzielania wyjaśnień przez pracowników podmiotu kontrolowanego; 6) żądania zapewnienia warunków i środków	
--	--	--	--	--	--

				będących w dyspozycji podmiotu kontrolowanego niezbędnych do sprawnego przeprowadzania kontroli; 7) żądania zapewnienia nienaruszalności zabezpieczonych przez osobę kontrolującą materiałów pozostawionych na przechowanie w podmiocie kontrolowanym. 2. Koszty sporządzenia kopii dokumentów lub wyciągów z danych zawartych w systemie teleinformatycznym, o których mowa w ust. 1, ponosi podmiot kontrolowany. 3. Osoba kontrolująca ma także prawo do żądania udzielenia informacji związanych z badaniami ustawowymi jednostek zainteresowania publicznego przeprowadzonymi przez podmiot kontrolowany od: 1) badanych jednostek zainteresowania publicznego, ich jednostek powiązanych i stron z nimi powiązanych; 2) stron trzecich, którym podmiot kontrolowany przeprowadzający badanie ustawowe zlecił określone czynności w ramach podwykonawstwa; 3) innych osób uczestniczących w czynnościach biegłego rewidenta wykonywanych w ramach badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego; 4) osób będących stroną powiązaną z biegłym rewidentem lub podmiotem kontrolowanym. Art. 110. 1. Do osoby kontrolującej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące wyłączenia pracownika. 2. Osoba kontrolująca może być wyłączona również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jej bezstronności. 3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w toku kontroli, osoba kontrolująca powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Audytowego. 4. Wyłączona osoba kontrolująca podejmuje jedynie czynności niecierpiące zwłoki ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego.	
--	--	--	--	--	--

				5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia Komisja Nadzoru Audytowego z urzędu albo na wniosek podmiotu kontrolowanego lub na wniosek osoby kontrolującej. 6. Komisja Nadzoru Audytowego, postanawiając o wyłączeniu osoby kontrolującej, upoważnia na jej miejsce nową osobę kontrolującą. Art. 111. 1. Kontrola jest przeprowadzana w siedzibie podmiotu kontrolowanego lub w miejscu wykonywania działalności, w godzinach pracy lub w czasie faktycznego wykonywania działalności przez podmiot kontrolowany. 2. Podmiot kontrolowany lub upoważniona przez niego osoba ma prawo uczestniczyć w czynnościach kontrolnych. 3. W okresie trwania kontroli podmiot kontrolowany wypełnia obowiązki, o których mowa w art. 109, w terminach i formach wskazanych przez osobę kontrolującą. Art. 112. 1. Dowodami na podstawie których dokonuje się ustaleń kontroli są: 1) dokumenty; 2) dane i informacje umieszczone w systemach teleinformatycznych podmiotu kontrolowanego; 3) ustne lub pisemne wyjaśnienia w zakresie objętym kontrolą; 4) oświadczenia osób trzecich; 5) wyniki oględzin; 6) inne materiały, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą. 2. Informacje pisemne sporządzane przez kontrolowanego na potrzeby przeprowadzanej kontroli są opatrzone czytelnym podpisem osoby sporządzającej. W przypadku odmowy podpisania, osoba kontrolującą sporządza adnotację. 3. Zgodność z oryginałem odpisów, kserokopii i wyciągów z dokumentów potwierdza osoba upoważniona do reprezentowania podmiotu kontrolowanego. 4. W razie niebezpieczeństwa utraty dowodów osoba kontrolująca może wskazać sposób zabezpieczenia dowodów przez przechowywanie ich w siedzibie lub	
--	--	--	--	--	--

				miejscu wykonywania działalności przez podmiot kontrolowany w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu. 5. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje osoba kontrolująca. Art. 113. 1. Kontrola zostaje zakończona z dniem doręczenia podmiotowi kontrolowanemu zawiadomienia o jej zakończeniu. 2. Protokół kontroli osoba kontrolująca sporządza w terminie 30 dni roboczych od dnia zakończenia kontroli. 3. Protokół kontroli zawiera w szczególności: 1) nazwę i adres podmiotu kontrolowanego; 2) wskazanie jednostek organizacyjnych podmiotu kontrolowanego objętych kontrolą; 3) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób kontrolujących; 4) datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz wzmianki o jego zmianach; 5) określenie przedmiotowego zakresu kontroli; 6) określenie dnia rozpoczęcia i zakończenia kontroli; 7) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w trakcie przeprowadzania kontroli; 8) opis wykonanych czynności kontrolnych oraz ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz ich zakres, w tym opis ustaleń faktycznych i opis stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie sprawozdania z przejrzystości; 9) opis załączników, z podaniem nazwy każdego załącznika; 10) pouczenie podmiotu kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu; 11) określenie miejsca i dnia sporządzenia protokołu kontroli. 4. Protokół kontroli podpisują osoby kontrolujące. Art. 114. 1. Protokół kontroli sporządza się w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden doręcza się podmiotowi kontrolowanemu.	
--	--	--	--	--	--

				2. Po doręczeniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków. 3. Oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje osoba kontrolująca, parafując sprostowania. Komisja Nadzoru Audytowego o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie podmiot kontrolowany. Art. 115. 1. W terminie 14 dni roboczych od dnia doręczenia protokołu kontroli podmiot kontrolowany może zgłosić Komisji Nadzoru Audytowego pisemne, umotywowane zastrzeżenia do treści protokołu. 2. O sposobie rozpatrzenia zastrzeżeń Komisja Nadzoru Audytowego informuje podmiot kontrolowany w terminie 14 dni roboczych od dnia ich otrzymania. 3. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń w terminie wskazanym w ust. 1 przyjmuje się, że podmiot kontrolowany nie kwestionuje ustaleń kontroli. Art. 116. Komisja Nadzoru Audytowego kieruje do podmiotu kontrolowanego raport z kontroli zawierający główne ustalenia i wnioski z kontroli, w tym zalecenia, o których mowa w art. 117 ust. 1 pkt 1, a także informacje o planowanych działaniach pokontrolnych, o których mowa w art. 117 ust. 1 pkt 2 lub 3. Art. 117. 1. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli nieprawidłowości, Komisja Nadzoru Audytowego: 1) kieruje do podmiotu kontrolowanego zalecenia wraz z określeniem odpowiedniego terminu umożliwiającego ich realizację; w przypadku zaleceń dotyczących systemu wewnętrznej kontroli jakości termin ich realizacji nie może przekraczać 12 miesięcy; 2) może wszcząć postępowanie wyjaśniające lub dochodzenie dyscyplinarne lub złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jeżeli istnieją do tego podstawy; 3) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, o których mowa w art. 174 ust. 1 Komisja Nadzoru Audytowego wszczyna wobec podmiotu kontrolowanego postępowanie	
--	--	--	--	---	--

				administracyjne. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, osoby kontrolujące dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń sporządzanym przez Komisję Nadzoru Audytowego. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się przepisy ust. 1 pkt 2 lub 3. Art. 118. 1. Komisja Nadzoru Audytowego może przeprowadzać kontrole tematyczne w firmach audytorskich, w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego. 2. Kontrola tematyczna jest prowadzona - na podstawie imiennego upoważnienia udzielonego przez Komisję Nadzoru Audytowego – przez kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego. 3. W trakcie kontroli tematycznych kontrolerzy Komisji Nadzoru Audytowego mogą korzystać z pomocy ekspertów, o których mowa w art. 103. Przepisy art. 104-105 stosuje się odpowiednio. 4. Zakres kontroli tematycznych może obejmować wybrane zagadnienia, o których mowa w art. 107 ust. 1. 5. Podmiot kontrolowany jest zobowiązany udzielać wszelkich żądanych informacji i wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą tematyczną, w postaci i terminie wyznaczonych przez osobę kontrolującą. Jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli, kontrola tematyczna może być prowadzona w siedzibie organu kontroli. Przepis art. 108 ust. 1 stosuje się. 6. Do kontroli tematycznych art. 108, art. 110, art. 112 i art. 113 ust. 1 stosuje się. 7. Z kontroli tematycznych Komisja Nadzoru Audytowego sporządza sprawozdanie zawierające ogólne ustalenia i wnioski z kontroli tematycznych wraz ze wskazaniem działań zaradczych jakie firmy audytorskie powinny podjąć, w związku z ustaleniami zidentyfikowanymi w sprawozdaniu. 8. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 7, publikowane jest na stronie internetowej Komisji Nadzoru Audytowego. Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy:	
--	--	--	--	--	--

				3) przeprowadzanie kontroli, o których mowa w art. 101 ust. 1, oraz uczestniczenie w kontrolach, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36; 4) przeprowadzanie kontroli tematycznych;	
art. 27 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 27</i> Monitorowanie jakości i konkurencji na rynku 1. Właściwe organy wyznaczone na mocy art. 20 ust. 1 oraz Europejska Sieć Konkurencji, stosownie do okoliczności, regularnie monitorują zmiany na rynku świadczenia usług w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego i oceniają w szczególności: a) rodzaje ryzyka wynikające z wysokiej liczby nieprawidłowości w zakresie jakości biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej, w tym systematycznych (metodycznych) nieprawidłowości w ramach sieci firm audytorskich, co może prowadzić do upadku dowolnej firmy audytorskiej, zakłóceń w świadczeniu usług w zakresie badań ustawowych w konkretnym sektorze lub w różnych sektorach, dalszej akumulacji ryzyka nieprawidłowości w zakresie badań oraz wpłynąć na ogólną stabilność sektora finansowego; b) poziomy koncentracji rynku, w tym na szczeblu konkretnych sektorów; c) wyniki działania komitetów ds. audytu; d) potrzebę przyjęcia środków w celu ograniczenia rodzajów ryzyka, o których mowa w lit. a). 2. Do dnia 17 czerwca 2016 r., a następnie przynajmniej co trzy lata, każdy właściwy organ i Europejska Sieć Konkurencji sporządzają sprawozdanie na temat zmian na rynku świadczenia usług w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego i przedkładają je KEONA, EUNGiPW, EUNB, EUNUiPPE oraz Komisji. Komisja po konsultacji z KEONA, EUNGiPW, EUNB i EUNUiPPE wykorzystuje te sprawozdania do sporządzenia wspólnego sprawozdania na temat tych zmian na poziomie Unii. To wspólne sprawozdanie jest przedkładane Radzie, Europejskiemu Bankowi Centralnemu i Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego, jak również, w stosownych przypadkach, Parlamentowi Europejskiemu.	T	Art. 84 ust. 1 pkt 13 Art. 84 ust. 5 Art. 237 Art. 83 ust. 2	Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 13) monitorowanie rynku w zakresie usług świadczonych przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014; Art. 84. 5. Na potrzeby zadań związanych z monitorowaniem rynku, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014 Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Komisja Nadzoru Finansowego udzielają informacji, wyjaśnień i przekazują dokumenty do Komisji Nadzoru Audytowego, w tym objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy. Art. 237. W ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 184, 1618 i 1634) w art. 31 po pkt 16a dodaje się pkt 16b w brzmieniu: „16b) współpraca z Komisją Nadzoru Audytowego, w tym udzielanie informacji, wyjaśnień i przekazywanie dokumentów, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań związanych z monitorowaniem rynku, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014;” Art. 83. 2. Do zadań Komisji Nadzoru Finansowego należy monitorowanie funkcjonowania komitetów audytu lub rady nadzorczej w przypadku powierzenia jej funkcji komitetu audytu.	
art. 28 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 28</i> Przejrzystość właściwych organów Właściwe organy są przejrzyste i publikują przynajmniej: a) roczne sprawozdania z działalności dotyczące zadań na	T	Art. 84 ust. 2-3 Art. 83 ust. 4	Art. 84. 2. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje i publikuje na swojej stronie internetowej, do końca roku kalendarzowego, informację na temat planowanych działań w zakresie nadzoru publicznego na rok następny, ze szczególnym uwzględnieniem	

4	mocy niniejszego rozporządzenia; b) roczne programy prac dotyczące zadań na mocy niniejszego rozporządzenia; c) coroczne sprawozdanie z ogólnych wyników systemu zapewniania jakości. Sprawozdanie to obejmuje informacje na temat wydanych zaleceń, działań prowadzonych w następstwie zaleceń, podjętych środków nadzorczych oraz nałożonych kar. Zawiera ono także informacje ilościowe oraz inne kluczowe informacje o wynikach dotyczące zasobów finansowych i kadrowych, a także efektywności i skuteczności systemu zapewniania jakości; d) informacje zbiorcze na temat ustaleń i wniosków z inspekcji, o których mowa w art. 26 ust. 8 akapit pierwszy. Państwa członkowskie mogą wymagać publikowania tych ustaleń i wniosków w odniesieniu do poszczególnych inspekcji.			działań dotyczących nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego. 3. Komisja Nadzoru Audytowego opracowuje i publikuje na swojej stronie internetowej, do dnia 31 maja następnego roku, roczne sprawozdanie, z uwzględnieniem informacji, o której mowa w ust. 2, obejmujące kompleksową informację o: 1) funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości, w tym: a) zbiorczą informację o ustaleniach i wnioskach z przeprowadzonych kontroli w firmach audytorskich, b) zbiorczą informację o zaleceniach wydanych w ramach przeprowadzonych kontroli oraz działaniach sprawdzających realizację tych zaleceń, c) dane liczbowe o wykorzystanych zasobach finansowych i osobowych, d) informację o skuteczności i efektywności funkcjonowania systemu zapewniania jakości; 2) wynikach z postępowań dyscyplinarnych; 3) karach nałożonych na firmy audytorskie; 4) innych podjętych działaniach nadzorczych. Art. 83. 4. Komisja Nadzoru Finansowego przygotowuje i zamieszcza na swojej stronie internetowej: 1) informację dotyczącą planowanych działań na rok następny, 2) do dnia 31 maja następnego roku sprawozdanie dotyczące podjętych działań za poprzedni rok - w zakresie, o którym mowa w art. 83 ust. 1 i 2.	
art. 29 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 29</i> Obowiązek współpracy Właściwe organy państw członkowskich współpracują ze sobą, jeżeli jest to konieczne do celów niniejszego rozporządzenia, w tym w przypadkach, kiedy zachowanie będące przedmiotem dochodzenia nie stanowi naruszenia żadnych przepisów ustawodawczych lub wykonawczych obowiązujących w danym państwie członkowskim.	T	Art. 84 ust. 1 pkt 12 Art. 192 ust. 1	Art. 84. 1. Do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy: 12) prowadzenie współpracy międzynarodowej, w tym w szczególności z Komisją Europejską, z organami nadzoru z innych państw Unii Europejskiej oraz państw trzecich, a także z Komitetem Europejskich Organów Nadzoru Audytowego, zwanego dalej „KEONA”; Art. 192. 1. Komisja Nadzoru Audytowego i Komisja Nadzoru Finansowego, współpracują z właściwymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej, KEONA oraz Europejskimi Urzędami	

				Nadzoru w celu wykonywania ich odnośnych obowiązków i zadań wynikających z ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014.	
art. 30 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 30</i> Ustanowienie KEONA 1. Bez uszczerbku dla organizacji krajowego nadzoru audytowego, współpraca między właściwymi organami jest organizowana w ramach KEONA. 2. W skład KEONA wchodzi jeden członek z każdego państwa członkowskiego będący przedstawicielem na wysokim szczeblu właściwych organów, o których mowa w art. 32 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE, oraz jeden członek powoływany przez EUNGİPW, zwani dalej „członkami”. 3. EUNB i EUNUİPPE zapraszane są do udziału w posiedzeniach KEONA w charakterze obserwatorów. 4. Posiedzenia KEONA odbywają się w regularnych odstępach czasu oraz, w razie konieczności, na wniosek Komisji lub państwa członkowskiego. 5. Każdy członek KEONA dysponuje jednym głosem, z wyjątkiem członka powołanego przez EUNGİPW, który nie ma prawa głosu. O ile nie zostanie postanowione inaczej, KEONA przyjmuje decyzje zwykłą większością głosów swoich członków. 6. Przewodniczący KEONA jest wybierany z listy kandydatów reprezentujących właściwe organy, o których mowa w art. 32 ust. 1 dyrektywy 2006/43/WE oraz odwoływany w każdym przypadku większością 2/3 głosów członków. Przewodniczący wybierany jest na czteroletnią kadencję. Ta sama osoba nie może rozpocząć drugiej kadencji na stanowisku przewodniczącego bezpośrednio po upływie pierwszej kadencji, ale może zostać ponownie wybrana na to stanowisko po okresie karencji wynoszącym cztery lata. Wiceprzewodniczący jest powoływany i odwoływany przez Komisję. Przewodniczący i wiceprzewodniczący nie mają prawa głosu. W przypadku złożenia rezygnacji przez przewodniczącego lub odwołania go ze stanowiska przed upływem kadencji wiceprzewodniczący pełni funkcję przewodniczącego do czasu kolejnego posiedzenia KEONA, na którym zostanie wybrany przewodniczący na okres pozostający do końca	N			

kadencji. 7. KEONA: a) ułatwia wymianę informacji, wiedzy fachowej i najlepszych praktyk w zakresie wdrażania niniejszego rozporządzenia i dyrektywy 2006/43/WE; b) zapewnia Komisji i właściwym organom — na ich wniosek — fachowe doradztwo w zakresie kwestii związanych z wdrażaniem niniejszego rozporządzenia i dyrektywy 2006/43/WE; c) wnosi wkład w techniczną ocenę systemów nadzoru publicznego działających w państwach trzecich oraz w międzynarodową współpracę w tym zakresie między państwami członkowskimi a państwami trzecimi, o której mowa w art. 46 ust. 2 i art. 47 ust. 3 dyrektywy 2006/43/WE; d) wnosi wkład w techniczną analizę międzynarodowych standardów badania, łącznie z procesami ich opracowywania, z myślą o przyjęciu ich na szczeblu unijnym; e) przyczynia się do doskonalenia mechanizmów współpracy w zakresie nadzoru nad biegłymi rewidentami lub firmami audytorskimi jednostek interesu publicznego lub nad sieciami, do których biegli rewidentci lub firmy audytorskie należą; f) wykonuje inne zadania w zakresie koordynacji działań przewidziane w niniejszym rozporządzeniu lub w dyrektywie 2006/43/WE. 8. Do celów wykonywania zadań, o których mowa w ust. 7 lit. c), KEONA zwraca się z wnioskiem o pomoc do EUNGiPW, EUNB lub EUNUiPPE w zakresie, w jakim wniosek ten jest związany ze współpracą międzynarodową między państwami członkowskimi a państwami trzecimi w dziedzinie badań ustawowych jednostek interesu publicznego nadzorowanych przez te Europejskie Urzędy Nadzoru. W przypadku takiego wniosku EUNGiPW, EUNB lub EUNUiPPE udzielają KEONA pomocy w wykonaniu jego zadania. 9. Do celów wykonywania swoich zadań KEONA może przyjmować niewiążące wytyczne lub opinie. Komisja publikuje wytyczne i opinie przyjęte przez KEONA. 10. W stosownych przypadkach KEONA przejmuje wszystkie dotychczasowe i bieżące zadania od Europejskiej Grupy Organów Nadzoru nad Rewidentami (EGAOb) ustanowionej na mocy decyzji Komisji 2005/909/WE.				
--	--	--	--	--

	11. KEONA może ustanawiać podgrupy — stałe lub <i>ad hoc</i> — w celu analizowania określonych kwestii zgodnie z warunkami funkcjonowania określonymi przez KEONA. W dyskusjach podgrup mogą brać udział właściwe organy z krajów należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej zwanego „EOG”) w dziedzinie nadzoru audytowego lub można do nich zaprosić — w indywidualnych przypadkach — właściwe organy z krajów spoza UE/EOG, z zastrzeżeniem zatwierdzenia ich udziału przez członków KEONA. Udział właściwego organu z państwa spoza UE/EOG może podlegać ograniczeniom czasowym. 12. KEONA ustanawia podgrupę do celów wykonywania zadań, o których mowa w ust. 7 lit. c). Przewodniczącym tej podgrupy jest członek powołany przez EUNGiPW zgodnie z ust. 2. 13. Na wniosek co najmniej trzech członków lub — jeżeli zostanie to uznane za wskazane lub niezbędne — z własnej inicjatywy, przewodniczący KEONA może zaprosić ekspertów, w tym praktykujących biegłych rewidentów, posiadających szczegółową wiedzę na temat będący przedmiotem dyskusji do udziału w obradach KEONA lub podgrupy KEONA w charakterze obserwatorów. KEONA może zapraszać przedstawicieli właściwych organów z państw trzecich posiadających kompetencje w dziedzinie nadzoru nad rewidentami do udziału w obradach KEONA lub jego podgrupy w charakterze obserwatorów. 14. Sekretariat KEONA zapewnia Komisja. Wydatki KEONA są uwzględniane w preliminarzu Komisji. 15. Przewodniczący przygotowuje wstępny porządek obrad każdego posiedzenia KEONA z należyтым uwzględnieniem pisemnych uwag członków. 16. Przewodniczący lub, w przypadku jego nieobecności, wiceprzewodniczący przekazuje opinie lub stanowiska KEONA jedynie po zatwierdzeniu ich przez członków. 17. Obrady KEONA nie są jawne. 18. KEONA przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.				
art. 31 Rozporządzenia 537/201	<i>Artykuł 31</i> Współpraca w zakresie kontroli zapewnienia jakości oraz dochodzeń lub kontroli na miejscu 1. Właściwe organy podejmują środki dla zapewnienia skutecznej współpracy na poziomie Unii w zakresie	N			

4	kontroli zapewnienia jakości. 2. Właściwy organ jednego państwa członkowskiego może zwrócić się z wnioskiem o pomoc do właściwego organu innego państwa członkowskiego w odniesieniu do kontroli zapewnienia jakości biegłych rewidentów lub firm audytorskich należących do sieci prowadzących znaczącą działalność w państwie członkowskim, do którego skierowany jest wniosek. 3. W przypadku gdy właściwy organ otrzymuje wniosek od właściwego organu innego państwa członkowskiego z prośbą o udział w kontroli zapewnienia jakości biegłych rewidentów lub firm audytorskich należących do sieci prowadzących znaczącą działalność w państwie członkowskim, do którego skierowany jest wniosek, zezwala on właściwemu organowi składającemu wniosek na udział w takiej kontroli zapewnienia jakości. Właściwy organ składający wniosek nie ma prawa dostępu do informacji, które mogą naruszyć krajowe przepisy w zakresie bezpieczeństwa lub mogą mieć niekorzystne skutki dla suwerenności, bezpieczeństwa lub porządku publicznego państwa członkowskiego otrzymującego wniosek. 4. W przypadku gdy właściwy organ dojdzie do wniosku, że na terytorium innego państwa członkowskiego są lub były prowadzone czynności sprzeczne z przepisami niniejszego rozporządzenia, powiadamia on właściwy organ tego drugiego państwa członkowskiego o swoim wniosku możliwie jak najprecyzyjniej. Właściwy organ tego drugiego państwa członkowskiego podejmuje odpowiednie działania. Informuje on powiadamiający właściwy organ o wyniku tego działania oraz, w możliwym zakresie, o istotnych zmianach sytuacji na poszczególnych etapach. 5. Właściwy organ jednego państwa członkowskiego może złożyć wniosek o przeprowadzenie dochodzenia przez właściwy organ innego państwa członkowskiego na terytorium tego ostatniego. Może on również złożyć wniosek o to, by część jego własnych pracowników mogła towarzyszyć pracownikom właściwego organu danego państwa członkowskiego w trakcie dochodzenia, w tym w trakcie kontroli na miejscu. Całe dochodzenie lub inspekcja podlegają ogólnej kontroli państwa członkowskiego, na terytorium którego są prowadzone.				
---	---	--	--	--	--

	6. Właściwy organ otrzymujący wniosek może odmówić przychylenia się do wniosku o przeprowadzenie dochodzenia, o którym mowa w ust. 5 akapit pierwszy, lub przychylenia się do wniosku o możliwość, by pracownicy właściwego organu innego państwa członkowskiego towarzyszyli pracownikom właściwego organu, o którym mowa w ust. 5 akapit drugi, w następujących przypadkach: a) jeżeli takie dochodzenie lub kontrola na miejscu mogą naruszyć krajowe przepisy w zakresie bezpieczeństwa lub mieć niekorzystne skutki dla suwerenności, bezpieczeństwa lub porządku publicznego państwa członkowskiego otrzymującego wniosek; b) jeżeli przed organami państwa członkowskiego otrzymującego wniosek zostało już wszczęte postępowanie sądowe w odniesieniu do tych samych czynności i przeciwko tym samym osobom; c) jeżeli organy państwa członkowskiego otrzymującego wniosek wydały już prawomocny wyrok w odniesieniu do tych samych czynności i wobec tych samych osób. 7. W przypadku kontroli zapewnienia jakości lub, dochodzenia o skutkach transgranicznych właściwe organy odnośnych państw członkowskich mogą skierować do KEONA wspólny wniosek o koordynację kontroli lub dochodzenia.				
art. 32 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 32</i> Kolegia właściwych organów 1. Aby ułatwić wykonywanie zadań, o których mowa w art. 26 oraz art. 31 ust. 4–6 niniejszego rozporządzenia i art. 30 dyrektywy 2006/43/WE w odniesieniu do konkretnych biegłych rewidentów, firm audytorskich lub ich sieci, można ustanawiać kolegia z udziałem właściwego organu państwa członkowskiego pochodzenia i dowolnego innego właściwego organu, pod warunkiem że: a) biegły rewident lub firma audytorska świadczą usługi w zakresie badań ustawowych na rzecz jednostek interesu publicznego w ramach jurysdykcji danego państwa członkowskiego; lub b) oddział będący częścią firmy audytorskiej ma siedzibę w jurysdykcji danego państwa członkowskiego. 2. W przypadku konkretnych biegłych rewidentów lub firm audytorskich właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia pełni rolę moderatora. 3. W odniesieniu do konkretnych sieci właściwe organy państw członkowskich, w których sieć prowadzi znaczącą	N			

	działalność, mogą zwrócić się do KEONA z wnioskiem o ustanowienie kolegium z udziałem właściwych organów składających wnioski. 4. W ciągu 15 dni roboczych od ustanowienia kolegium właściwych organów w odniesieniu do konkretnej sieci, jego członkowie wybierają moderatora. W przypadku braku porozumienia KEONA wyznacza moderatora spośród członków kolegium. Członkowie kolegium weryfikują wybór moderatora przynajmniej raz na pięć lat, aby zapewnić, że wybrany moderator jest nadal najodpowiedniejszą osobą do pełnienia tej funkcji. 5. Moderator przewodniczy posiedzeniom kolegium, koordynuje działania kolegium i zapewnia skuteczną wymianę informacji wśród członków kolegium. 6. W terminie 10 dni roboczych od wyboru moderatora ustanawia on pisemne ustalenia koordynacyjne w ramach kolegium dotyczące następujących zagadnień: a) informacji będących przedmiotem wymiany między właściwymi organami; b) przypadków, w których właściwe organy muszą się wzajemnie ze sobą konsultować; c) przypadków, w których właściwe organy mogą przekazywać zadania nadzorcze zgodnie z art. 33. 7. W przypadku braku zgody co do pisemnych ustaleń koordynacyjnych, przyjmowanych podstawie ust. 6, każdy członek kolegium może przekazać sprawę do KEONA. Moderator należycie uwzględni wszelkie porady otrzymane od KEONA w zakresie pisemnych ustaleń koordynacyjnych przed uzgodnieniem ich ostatecznego tekstu. Pisemne ustalenia koordynacyjne zawarte są w jednym dokumencie zawierającym pełne uzasadnienie ewentualnych znaczących odstępstw od treści porad otrzymanych od KEONA. Moderator przekazuje pisemne ustalenia koordynacyjne członkom kolegium oraz KEONA.				
art. 33 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 33</i> Przekazywanie zadań Właściwy organ państwa członkowskiego pochodzenia może przekazać dowolne spośród swoich zadań właściwemu organowi innego państwa członkowskiego pod warunkiem uzyskania zgody tego organu. Fakt przekazania zadań nie ma wpływu na odpowiedzialność przekazującego je właściwego organu.	N			

art. 34 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 34</i> Poufność i tajemnica zawodowa w odniesieniu do współpracy między właściwymi organami 1. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma zastosowanie do wszystkich osób, które pracują lub pracowały na rzecz organów uczestniczących we współpracy między właściwymi organami, o której mowa w art. 30. Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą być ujawniane innej osobie ani organowi z wyjątkiem sytuacji, gdy ujawnienie takie jest niezbędne do celów postępowania sądowego lub wymagane prawem unijnym lub krajowym. 2. Art. 22 nie uniemożliwia organom uczestniczącym we współpracy między właściwymi organami, o której mowa w art. 30, ani właściwym organom wymiany informacji poufnych. Informacje będące przedmiotem takiej wymiany są objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, któremu podlegają osoby zatrudnione obecnie lub w przeszłości przez właściwe organy. 3. Wszystkie informacje wymieniane na mocy niniejszego rozporządzenia między organami uczestniczącymi we współpracy między właściwymi organami, o której mowa w art. 30, a właściwymi organami i innymi organami oraz władzami traktuje się jako poufne, z wyjątkiem sytuacji gdy ich ujawnienie jest wymagane prawem unijnym lub krajowym.	N			
art. 35 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 35</i> Ochrona danych osobowych 1. Państwa członkowskie stosują dyrektywę 95/46/WE w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w państwach członkowskich zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. 2. Do przetwarzania danych osobowych przez KEONA, EUNGIPW, EUNB i EUNUIPPE w kontekście niniejszego rozporządzenia i dyrektywy 2006/43/WE stosuje się rozporządzenie (WE) nr 45/2001.	N			
art. 36 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 36</i> Umowa w sprawie wymiany informacji 1. Właściwe organy mogą zawierać umowy o współpracy w zakresie wymiany informacji z właściwymi organami państw trzecich wyłącznie w przypadku, gdy ujawniane informacje podlegają w odnośnych państwach trzecich gwarancjom zachowania tajemnicy zawodowej, które są	N			

	przynajmniej równoważne gwarancjom określonym w art. 22 i 34. Właściwe organy niezwłocznie przekazują KEONA informację o zawarciu takich umów i powiadamiają o takich umowach Komisję. Informacje podlegają wymianie na mocy niniejszego artykułu jedynie w przypadkach, gdy taka wymiana informacji jest niezbędna w celu wykonywania przez te właściwe organy ich zadań na mocy niniejszego rozporządzenia. W przypadku gdy wymiana informacji obejmuje przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego, państwa członkowskie przestrzegają przepisów dyrektywy 95/46/WE, a KEONA przestrzega przepisów rozporządzenia (WE) nr 45/2001. 2. Właściwe organy współpracują z właściwymi organami lub innymi odnośnymi organami państw trzecich w zakresie kontroli zapewnienia jakości oraz dochodzeń dotyczących biegłych rewidentów i firm audytorskich. Na wniosek właściwego organu KEONA wnosi wkład w taką współpracę i działa na rzecz konwergencji praktyk nadzorczych z państwami trzecimi. 3. W przypadku gdy współpraca lub wymiana informacji dotyczy dokumentacji roboczej z badania lub innych dokumentów będących w posiadaniu biegłych rewidentów lub firm audytorskich, zastosowanie ma art. 47 dyrektywy 2006/43/WE. 4. KEONA przygotowuje wytyczne dotyczące zawartości umów o współpracy i wymianie informacji, o których mowa w niniejszym artykule.				
art. 37 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 37</i> Ujawnianie informacji otrzymanych z państw trzecich Właściwy organ państwa członkowskiego może ujawniać informacje poufne otrzymane od właściwych organów państw trzecich, o ile jest to przewidziane w umowie o współpracy, wyłącznie w przypadku, gdy uzyskał on wyraźną zgodę właściwych organów przekazujących te informacje oraz, w stosownych przypadkach, gdy informacje są ujawniane wyłącznie w celach, w związku z którymi właściwy organ udzielił swojej zgody, bądź w przypadku, gdy ujawnienie takie jest wymagane na mocy prawa unijnego lub krajowego.	N			
art. 38 Rozporz	<i>Artykuł 38</i> Ujawnianie informacji przekazanych państwom trzecim Właściwy organ państwa członkowskiego nakłada wymóg,	N			

ądzenia 537/2014	aby informacje poufne przekazywane przez niego właściwemu organowi państwa trzeciego mogły być ujawniane przez ten właściwy organ stronom trzecim lub innym organom wyłącznie za uprzednią wyraźną zgodą właściwego organu przekazującego te informacje, zgodnie z jego prawem krajowym i pod warunkiem, że informacje są ujawniane wyłącznie w celach, w związku z którymi właściwy organ państwa członkowskiego udzielił swojej zgody, bądź w przypadku, gdy ujawnienie takie jest wymagane prawem unijnym lub krajowym lub jest niezbędne do celów postępowania sądowego w tym państwie trzecim.				
art. 39 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 39</i> Wykonywanie przekazanych uprawnień 1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule. 2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 9, powierza się Komisji na okres 5 lat od dnia 16 czerwca 2014 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż na dziewięć miesięcy przed końcem tego 5-letniego okresu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu. 3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 9, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i> lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych. 4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. 5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 9 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję,	N		Przepis skierowany do Komisji Europejskiej.	

	że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.				
art. 40 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 40</i> Przegląd i sprawozdania 1. Komisja dokonuje przeglądu funkcjonowania i skuteczności systemu współpracy między właściwymi organami w ramach KEONA, o którym mowa w art. 30, w szczególności w odniesieniu do wykonywania zadań KEONA określonych w ust. 7 tego artykułu, oraz sporządza sprawozdanie na ten temat. 2. W ramach przeglądu uwzględniane są zmiany zachodzące na szczeblu międzynarodowym, w szczególności pod względem ściślejszego współdziałania z właściwymi organami z państw trzecich oraz przyczyniania się do doskonalenia mechanizmów współpracy do celów nadzoru nad biegłymi rewidentami oraz firmami audytorskimi jednostek interesu publicznego należącymi do międzynarodowych sieci audytorskich. Komisja dokonuje przeglądu do dnia 17 czerwca 2019 r. 3. Sprawozdanie przedkłada się Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem ustawodawczym. W sprawozdaniu tym uwzględnia się postępy w dziedzinie współpracy między właściwymi organami w ramach KEONA od początku funkcjonowania tych ram oraz proponuje się dalsze kroki w celu zwiększenia skuteczności współpracy między właściwymi organami państw członkowskich. 4. Do dnia 17 czerwca 2028 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie sprawozdanie na temat stosowania niniejszego rozporządzenia.	N		Przepis skierowany do Komisji Europejskiej.	
art. 41 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 41</i> Przepisy przejściowe 1. Od dnia 17 czerwca 2020 r. jednostka interesu publicznego nie udziela ani nie przedłuża zlecenia badania danemu biegłemu rewidentowi lub danej firmie audytorskiej, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia ten biegły rewident lub ta firma audytorska świadczą usługi w zakresie badań na rzecz tej jednostki interesu publicznego od co najmniej 20 kolejnych lat. 2. Od dnia 17 czerwca 2023 r. jednostka interesu publicznego nie udziela ani nie przedłuża zlecenia badania danemu biegłemu rewidentowi lub danej firmie audytorskiej, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszego	N			

	rozporządzenia ten biegły rewident lub ta firma audytorska świadczą usługi w zakresie badań na rzecz tej jednostki interesu publicznego od co najmniej 11 kolejnych lat, jednak krócej niż od 20 kolejnych lat. 3. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2 zlecenia badania, których udzielono przed dniem 16 czerwca 2014 r., ale które wciąż obowiązują w dniu 17 czerwca 2016 r., mogą mieć nadal zastosowanie aż do zakończenia maksymalnego okresu trwania, o którym mowa w art. 17 ust. 1 akapit drugi lub w art. 17 ust. 2 lit. b). Zastosowanie ma art. 17 ust. 4. 4. Art. 16 ust. 3 ma zastosowanie do zleceń badania dopiero po upływie okresu, o którym mowa w art. 17 ust. 1 akapit drugi.				
art. 42 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 42</i> Przepisy krajowe Państwa członkowskie przyjmują odpowiednie przepisy w celu zapewnienia skutecznego stosowania niniejszego rozporządzenia.	N			
art. 43 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 43</i> Uchylenie decyzji 2005/909/WE Niniejszym uchyła się decyzję 2005/909/WE.	N			
art. 44 Rozporządzenia 537/2014	<i>Artykuł 44</i> Wejście w życie Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i>. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 17 czerwca 2016 r. Art. 16 ust. 6 ma jednak zastosowanie od dnia 17 czerwca 2017 r.	N			

ODWRÓCONA TABELA ZGODNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU:		Projekt ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO / WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH ¹⁾:		Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca Dyrektywy Rady 78/660/EWG w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek i 83/349/EWG w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych oraz uchylająca Dyrektywę Rady 84/253/EWG w sprawie zatwierdzania osób odpowiedzialnych za dokonywanie ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych
POZOSTAŁE PRZEPISY PROJEKTU^{1, 2)}		
Jedn. red.	Treść przepisu projektu krajowego	Uzasadnienie wprowadzenia przepisu
Tytuł	USTAWA z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym	Tytuł ustawy dostosowany do zakresu przedmiotowego ustawy.
Art. 2 pkt 7	7) czynnościach rewizji finansowej rozumie się przez to usługi atestacyjne obejmujące: badania, a także przeglądy sprawozdań finansowych i inne usługi atestacyjne określone przepisami prawa, zastrzeżone dla biegłego rewidenta;	Przepis definiujący czynności rewizji finansowej na potrzeby stosowania przepisów ustawy, np. dotyczących wyliczenia opłaty z tytułu nadzoru (art. 42 i 43).
Art. 2 pkt 26	26) państwie trzecim - rozumie się przez to państwo inne niż wymienione w pkt 25;	Przepis definiuje państwo trzecie na potrzeby stosowania przepisów ustawy odnoszących się do podmiotów, biegłych rewidentów, jednostek audytorskich lub organów nadzoru pochodzących z państw trzecich.
Art. 2 pkt 25	25) państwie Unii Europejskiej - rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;	Przepis definiujący państwa Unii Europejskiej na potrzeby stosowania przepisów ustawy odnoszących się do biegłych rewidentów, podmiotów uprawnionych, jednostek badanych, organów nadzoru publicznego pochodzących z państw Unii Europejskiej.
Art. 2 pkt 35	35) rozporządzeniu nr 537/2014 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 wraz ze sprostowaniem w Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66);	Przepis definiuje rozporządzenie nr 537/2014, na które to rozporządzenie powołują się przepisy ustawy.
Art. 2 pkt 36	36) Komisji Nadzoru Finansowego – rozumienie się przez to Komisję Nadzoru Finansowego, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174).	Przepis definiuje Komisję Nadzoru Finansowego, na który to organ powołują się przepisy ustawy.
Art. 6 pkt 4	Art. 6. Biegły rewident jest obowiązany w szczególności: 4) regularnie opłacać składkę członkowską;	Przepis nakładający obowiązek uiszczania składki przez członków samorządu zawodowego – KIBR w celu finansowania działalności statutowej KIBR.

Art. 16	Art. 16. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru, w przypadku: 1) śmierci biegłego rewidenta; 2) wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów na jego wniosek; 3) niespełniania któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 4; 4) nieuiszczania składek członkowskich za okres dłuższy niż rok. 2. Podstawą skreślenia biegłego rewidenta z rejestru jest prawomocne orzeczenie sądu o wydaleniu z samorządu biegłych rewidentów. 3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może odmówić podjęcia uchwały o skreśleniu z rejestru z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 2, jeżeli przeciwko biegłemu rewidentowi prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne. 4. Jeżeli wobec biegłego rewidenta, który złożył oświadczenie o wystąpieniu z samorządu biegłych rewidentów, prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne w sprawie przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może podjąć uchwałę orzekającą o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru po uzgodnieniu z Komisją Nadzoru Audytowego. 5. Skreślenie z rejestru biegłego rewidenta, który prowadzi działalność w formie określonej w art. 42 pkt 1, powoduje również skreślenie jego firmy audytorskiej z listy firm audytorskich.	Przepisy określające zasady skreślenia biegłych rewidentów z rejestru oraz ponownego wpisania skreślonych uprzednio biegłych rewidentów do rejestru – dyrektywa określa jedynie wymogi odnośnie wpisu do rejestru oraz nakłada obowiązek skreślenia biegłego rewidenta z rejestru w przypadku niespełnienia wymogu posiadania nieposzlakowanej opinii. Nieposzlakowana opinia nie stanowi jednak jedynej przesłanki skreślenia biegłego rewidenta z rejestru. Powstaje zatem konieczność określenia w ustawie dodatkowych przesłanek i zasad skreślenia biegłych rewidentów z rejestru biegłych rewidentów jak również określenia zasad ponownego wpisu skreślonych uprzednio biegłych rewidentów do rejestru.
Art. 20-22, 23 pkt 1, 4, 5	Art. 20. 1. Biegli rewidentenci tworzą samorząd zawodowy biegłych rewidentów, zwany dalej „Krajową Izbą Biegłych Rewidentów”. 2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów działa na podstawie przepisów ustawy oraz postanowień statutu. 3. Przynależność do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest obowiązkowa i powstaje z dniem wpisu do rejestru. Art. 21. 1. Biegłym rewidentom przysługuje czynne i bierne prawo wyborcze do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. 2. Ukaranie biegłego rewidenta karą określoną w art. 153 ust. 1 pkt 3 5 powoduje utratę biernego prawa wyborczego do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów do czasu zatarcia kary. Art. 22. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów posiada osobowość prawną. 2. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów tworzy i likwiduje oddziały regionalne. 3. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów ma prawo używania pieczęci urzędowej. Art. 23. Do zadań Krajowej Izby Biegłych Rewidentów należy w szczególności: 1) reprezentowanie członków oraz ochrona ich interesów zawodowych; 4) współdziałanie w kształtowaniu zasad rachunkowości i rewizji finansowej; 5) opracowywanie materiałów szkoleniowych dla kandydatów na biegłych rewidentów.	Przepisy określające zasady organizacji KIBR (osobowość prawną, siedzibę, obowiązkową przynależność biegłych rewidentów do samorządu, możliwość tworzenia i likwidowania oddziałów KIBR) oraz prawa wyborcze biegłych rewidentów tworzących samorząd zawodowy. Ponadto określa zadania KIBR jako organizacji samorządowej biegłych rewidentów niezwiązane z realizacją zadań powierzonych KIBR w ramach nadzoru publicznego wymaganego przepisami unijnymi.
Art. 27 ust. 1 pkt 4 i 5	Art. 27. 1. Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów: 4) określa zasady ustalania składek członkowskich biegłych rewidentów; 5) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności organów Krajowej	Przepisy określające zadania Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów w zakresie działalności samorządowej KIBR.

	Izby Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 6, i udziela absolutorium osobom wchodzącym w skład tych organów.	
Art. 28 ust. 2 pkt 2, 6, 9, 12, 13, 15	Art. 28. 2. Do kompetencji Krajowej Rady Biegłych Rewidentów należą wszystkie sprawy niezastrzeżone przepisami ustawy dla innych organów, a w szczególności: 2) reprezentowanie Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wobec organów państwowych i samorządowych, instytucji naukowych, organizacji gospodarczych i społecznych oraz międzynarodowych organizacji zawodowych; 6) wydawanie legitymacji biegłego rewidenta; 9) określanie wysokości składek członkowskich biegłych rewidentów; 12) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej; 13) opiniowanie projektów aktów normatywnych z dziedziny prawa gospodarczego; 15) ustalanie zakresu kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2	Przepisy określające zadania Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w zakresie działalności samorządowej KIBR niezwiązanej z realizacją zadań nadzoru publicznego wymaganego przepisami unijnymi.
Art. 30	Art. 30. 1. W skład Krajowej Komisji Rewizyjnej wchodzi od 3 do 5 członków. Krajowa Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego. 2. Krajowa Komisja Rewizyjna: 1) kontroluje finansową działalność Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz wykonanie uchwał podjętych na Krajowym Zejeździe Biegłych Rewidentów, a także przedstawia wnioski w tym zakresie: a) Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów niezwłocznie po przeprowadzeniu kontroli, b) Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów w sprawozdaniu ze swojej działalności; 2) przedstawia Krajowemu Zjazdowi Biegłych Rewidentów wniosek o udzielenie absolutorium Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.	Przepisy określające zadania organu KIBR – Krajowej Komisji Rewizyjnej
Art. 43	Art. 43. 1. Przedmiotem działalności firmy audytorskiej jest wykonywanie czynności rewizji finansowej. 2. W przypadku firmy audytorskiej, o której mowa w art. 42 pkt 1 4, przedmiotem działalności może być również: 1) usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych; 2) doradztwo podatkowe; 3) prowadzenie postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego; 4) działalność wydawnicza lub szkoleniowa w zakresie rachunkowości, rewizji finansowej i podatków; 5) wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno finansowych; 6) świadczenie usług doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z rachunkowości, rewizji finansowej, prawa podatkowego, organizacji i funkcjonowania przedsiębiorstw; 7) świadczenie usług atestacyjnych innych niż czynności rewizji finansowej, niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłych rewidentów; 8) świadczenie usług pokrewnych; 9) świadczenie innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów. 3. Firma audytorska może również prowadzić działalność polegającą na uzyskiwaniu pożytków z posiadanego majątku.	Przepisy określające zakres przedmiotowy działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

Art. 41	Art. 41. Statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, zatwierdzany przez Komisję Nadzoru Audytowego, określa: 1) tryb tworzenia, zakres działania, strukturę organizacyjną, w tym funkcjonowanie regionalnych oddziałów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, tryb działania, sposób finansowania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz 2) sposób składania oświadczeń woli w imieniu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, w zakresie nieuregulowanym w ustawie.	Przepisy określające zakres przedmiotowy statutu KIBR.
Art. 45	Art. 45. Firma audytorska, która w poprzednim roku kalendarzowym przeprowadziła badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego jest obowiązana, w terminie do końca lutego, przekazać Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające: 1) informacje, o których mowa w art. 14 rozporządzenia nr 537/2014, z określeniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib oraz numerów identyfikacji podatkowej jednostek zainteresowania publicznego, w których wykonano usługi, rodzaju usługi, imienia, nazwiska, numeru w rejestrze biegłego rewidenta wykonującego usługę oraz daty i rodzaju wydanych sprawozdań i raportów; 2) informacje o badaniach ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, w których czynności badania zostały zrealizowane przez podwykonawców, z podaniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib i numerów wpisu na listę podwykonawców oraz wskazaniem tych czynności; 3) informację o wysokości przychodów firmy audytorskiej, z wyszczególnieniem przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego i w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego, a także przychodów wskazanych w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014. 2. Komisja Nadzoru Audytowego określi w drodze uchwały szczegółowy zakres sprawozdania oraz formę i tryb składania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1. Określając szczegółowy zakres sprawozdania Komisja Nadzoru Audytowego może żądać informacji innych niż określone w ust. 1, w zakresie niezbędnym do wykonania zadań określonych w ustawie i rozporządzeniu nr 537/2014.	Przepis służący właściwej, skutecznej i efektywnej realizacji zadań nadzoru publicznego w zakresie prowadzenia badań rynkowych (monitorowania rynku) w zakresie usług świadczonych przez biegłych rewidentów i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych a także planowania i przeprowadzania kontroli wewnętrznych systemów zapewniania jakości w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.
Art. 46	Art. 46. Firma audytorska jest obowiązana, w terminie do końca lutego, przekazać Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające: 1) wykaz jednostek, w których przeprowadzono czynności rewizji finansowej, z wyłączeniem badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, z określeniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib oraz numerów identyfikacji podatkowej jednostek, w których wykonano czynności rewizji finansowej, rodzaju czynności, imienia, nazwiska, numeru w rejestrze biegłego rewidenta wykonującego usługę oraz daty i rodzaju wydanych sprawozdań i raportów; 2) informację o liczbie i rodzaju czynności rewizji finansowej z podziałem na badania ustawowe sprawozdań finansowych, badania dobrowolne sprawozdań finansowych, badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, przeglądy sprawozdań finansowych, przeglądy skonsolidowanych sprawozdań finansowych, inne usługi atestacyjne; 3) informacje o badaniach ustawowych, z wyłączeniem badań	

	ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, w których czynności badania zostały zrealizowane przez podwykonawców, z podaniem nazw, form organizacyjno-prawnych, siedzib i numerów wpisu na listę podwykonawców oraz wskazaniem tych czynności; 4) informację, czy firma audytorska przeprowadzała badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego; 5) informację o wysokości przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego oraz wynikającej z nich wysokości rocznej opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 51 ust. 1; 6) informacje o odbywanych przez kandydatów na biegłych rewidentów aplikacjach i praktykach w firmie audytorskiej; 7) wykaz i rodzaj świadczonych usług, o których mowa w art. 43 ust. 2. 2. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów określi w drodze uchwały szczegółowy zakres sprawozdania oraz formę i tryb składania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, w zakresie niezbędnym do wykonania zadań określonych w ustawie.	
Art. 47	Art. 47. 1. Firma audytorska jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. 2. Obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej przez firmy audytorskie powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania czynności rewizji finansowej i ustaje z dniem skreślenia z listy. 3. W przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 43 ust. 2, firma audytorska jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej również z tytułu wykonywania tych usług. 4. Obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie świadczenia usług, o których mowa w art. 43 ust. 2, powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania tych usług. 5. Firma audytorska, o której mowa w art. 55, jest obowiązana zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania badań ustawowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeśli posiadana przez nią umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawarta w innym państwie Unii Europejskiej opiewa na niższą minimalną sumę gwarancyjną niż wskazana w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 lub gdy nie obejmuje ona wykonywania badań ustawowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. 6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w ust. 1 i 3, oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.	Przepis wprowadzający obowiązek zawarcia przez podmiot uprawniony wpisany na listę w trybie art. 44 umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej oraz wykonywania usług, o których mowa w art. 37 ust. 2. Przepis wprowadza również obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania badań ustawowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez podmioty wpisane na listę w trybie art. 47. Przepis zawiera delegację dla Ministra Finansów do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego zakres ubezpieczenia obowiązkowego oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.
Art. 48	Art. 48. 1. Firma audytorska ponosi odpowiedzialność za szkodę spowodowaną swoim działaniem lub zaniechaniem. 2. Kwota odszkodowania z tytułu odpowiedzialności firm audytorskich badających: 1) jednostki zainteresowania publicznego nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 20 krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie	Przepisy określające zasady odpowiedzialności biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych z tytułu prowadzonej przez nie działalności oraz kwoty odszkodowań z tytułu odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

	wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 12 000 000 zł; 2) pozostałe jednostki nie może przekraczać mniejszej kwoty z dwóch: 10 krotności wynagrodzenia ustalonego w umowie wykonania czynności rewizji finansowej lub kwoty 3 000 000 zł. 3. Ograniczenie odpowiedzialności nie dotyczy przypadków umyślnego naruszenia obowiązków zawodowych przez biegłego rewidenta.	
Art. 53 ust. 1 pkt 1-3, ust. 2-4	Art. 53. 1. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu firmy audytorskiej z listy, w przypadku: 1) złożenia przez firmę audytorską wniosku o skreślenie z listy; 2) nieuregulowania opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 50 ust. 1 lub 2 lub art. 51 ust. 1 lub 2, mimo nałożenia kary administracyjnej, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 2; 3) niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, art. 36, art. 101 ust. 1 lub art. 119 ust. 1; 2. Podstawą skreślenia firmy audytorskiej z listy jest prawomocne orzeczenie Komisji Nadzoru Audytowego lub Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nakładające na firmę audytorską karę administracyjną, o której mowa w art. 176 ust. 1 pkt 5. 3. Firma audytorska skreślona z listy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4 lub 6 lub ust. 2 może być ponownie wpisana na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat. Przepis art. 52 ust. 5 stosuje się. 4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w stosunku do firmy audytorskiej ubiegającej się o wpis na listę, jeżeli w skład jej organów wchodzi biegły rewident odpowiedzialny albo współodpowiedzialny za firmę audytorską, skreśloną z listy na podstawie ust. 1 pkt 2-4, 6 lub ust. 2.	Przepisy określające zasady skreślenia podmiotów uprawnionych z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz ponownego wpisywania podmiotów uprawnionych na listę podmiotów uprawnionych – dyrektywa określa jedynie minimalne wymogi odnośnie wpisu do rejestru oraz nakłada obowiązek skreślenia biegłego rewidenta z rejestru w przypadku niespełnienia wymogu posiadania nieposzlakowanej opinii oraz wymogów określonych w art. 36 pkt 2-5. Ww. przesłanki nie stanowią jednak pełnego katalogu przesłanek skreślenia podmiotu uprawnionego z listy. Powstaje zatem konieczność określenia w ustawie dodatkowych przesłanek i zasad skreślenia podmiotów uprawnionych z listy oraz zasad ponownego wpisania na listę.
Art. 63 pkt 1	Art. 63. 1) dokumentacji roboczej – rozumie się przez to wszelkie opracowania, informacje, notatki, analizy, sprawozdania lub oceny sporządzone na potrzeby przeprowadzenia badania sprawozdań finansowych;	Przepis definiujący dokumentację roboczą na potrzeby stosowania przepisów ustawy dotyczących przekazywania dokumentacji pomiędzy organami nadzoru a podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych.
Art. 65	Art. 65. Zlecenie badania jednostki innej niż jednostka zainteresowania publicznego nie może być kontynuowane w przypadku gdy, przynajmniej w jednym roku, w ciągu ostatnich 5 lat, przychód firmy audytorskiej lub grupy kapitałowej do której należy firma audytorska lub sieci do której należy firma audytorska z tytułu wszystkich wykonanych w danym roku obrotowym usług na rzecz jednostki innej niż jednostka interesu publicznego lub jednostki z nią powiązanej stanowi odpowiednio co najmniej 40% całkowitego rocznego przychodu firmy audytorskiej. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pierwszego roku działalności firmy audytorskiej.	Utrzymanie w przepisach istniejącego już w chwili obecnej 40% limitu przychodów firmy audytorskiej osiąganych od jednego klienta – przepis wzmacniający niezależność firm audytorskich od ich klientów.
Art. 71	Art. 71. Biegły rewident, który w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej dowiedział się o: 1) przyjęciu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy przez funkcjonariusza publicznego z państwa Unii Europejskiej lub z państwa trzeciego; 2) udzieleniu albo obietnicy udzielenia funkcjonariuszowi publicznemu, o którym mowa w pkt 1 korzyści majątkowej lub osobistej	Przepisy stanowiące wdrożenie postanowień Konwencji OECD o Zwalczeniu Przekupstwa Zagranicznych Funkcjonariuszy Publicznych w Międzynarodowych Transakcjach Handlowych, podpisana przez Rzeczpospolitą Polską w Paryżu 17 grudnia 1997 r. (Dz. U. Z 2001 r. Nr 23, poz. 264).

	– jest obowiązany zawiadomić niezwłocznie o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw w Rzeczypospolitej Polskiej.	
Art. 85	Art. 85. Komisja Nadzoru Audytowego publikuje na stronie internetowej, w terminie do dnia 31 marca danego roku, wykaz firm audytorskich wykonujących badania ustawowe w jednostkach zainteresowania publicznego w poprzednim roku wraz z informacjami, o których mowa w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014.	Przepis wprowadzający wymóg publikacji na stronie internetowej KNA wykazu podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących badania JZP – dla celów informacyjnych oraz przeprowadzania kontroli przez KNA.
Art. 201-202	Art. 201. 1. Skreślenie jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego z listy następuje: 1) na wniosek jednostki; 2) w przypadku niespełniania warunków, o których mowa w art. 197 ust. 1; 3) w przypadku nieuregulowania opłaty, o której mowa w art. 200 ust. 1; 4) w przypadku niepoddania się kontroli, o której mowa w art. 101 lub art. 119; 5) w przypadku, o którym mowa w art. 176 ust. 1 pkt 5. 6) w przypadku nieuregulowania opłaty, o której mowa w art. 197 ust. 5. 2. Jednostka audytorska pochodząca z państwa trzeciego skreślona z listy z przyczyn, o których mowa w ust. 1, może być ponownie wpisana na listę, jeżeli od dnia skreślenia upłynęło nie mniej niż 5 lat. Art. 202. W przypadku skreślenia z listy jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego, posiadającej numer w rejestrze, o którym mowa w art. 196 ust. 2 pkt 10, Komisja Nadzoru Audytowego przekazuje informację o tym organowi rejestrującemu państwa, w którym jednostka ta jest zarejestrowana, wraz z podaniem przyczyny skreślenia.	Przepisy określające zasady skreślania jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego z listy oraz ponownego wpisywania skreślonej uprzednio jednostki audytorskiej pochodzącej z państwa trzeciego na listę prowadzoną przez KNA – dyrektywa określa jedynie minimalne wymogi odnośnie rejestracji jednostki audytorskiej z państwa trzeciego przez organ nadzoru publicznego. Powstaje zatem konieczność określenia w ustawie przesłanek i zasad skreślania jednostek audytorskich pochodzących z państwa trzeciego z listy oraz zasad ponownego wpisania na listę jednostek uprzednio skreślonych.
Art. 208	Art. 208. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21 i 996) w art. 89 § 1 otrzymuje brzmienie: „§ 1. Roczne sprawozdanie z działalności spółdzielni, łącznie ze sprawozdaniem finansowym i sprawozdaniem z badania, jeżeli podlega ono obowiązkowemu badaniu, wyklada się w lokalu spółdzielni co najmniej na 14 dni przed terminem walnego zgromadzenia w celu umożliwienia członkom spółdzielni zapoznania się z nim.”.	
Art. 209	Art. 209. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 666 oraz z 2015 r. poz. 1923) w art. 104 ust. 34 otrzymuje brzmienie: „34. Organizacja zbiorowego zarządzania niezwłocznie przekazuje sprawozdanie, o którym mowa w ust. 31, i sprawozdanie, o którym mowa w ust. 32, wraz ze sprawozdaniem badania ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz podaje je do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej.”.	
Art. 210 pkt 1	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 1 skreśla się następujące wyrażenie; "tryb badania sprawozdań finansowych przez biegłych rewidentów";	
Art. 210 pkt 2	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany:	Przepis mający na celu doprecyzowanie katalogu podmiotów obowiązanych do przeprowadzenia badania ustawowego sprawozdań finansowych

	2) w art. 64 ust.1 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) banków krajowych, oddziałów instytucji kredytowych, oddziałów banków zagranicznych, zakładów ubezpieczeń, zakładów reasekuracji, głównych oddziałów i oddziałów zakładów ubezpieczeń, głównych oddziałów i oddziałów zakładów reasekuracji oraz oddziałów zagranicznych firm inwestycyjnych;”	
Art. 210 pkt 3	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: 3) skreśla się art. 65;	Przepis porządkujący – przepisy określające zakres sprawozdania z badania, będącego wynikiem pracy biegłego rewidenta i firmy audytorskiej z przeprowadzonego badania zamieszczone zostaną w ustawie o biegłych rewidentach (podstawą implementacji jest art. 28 dyrektywy i 10 rozporządzenia), a nie jak dotychczas w ustawie o rachunkowości (będącej co do zasady implementacją dyrektywy o rachunkowości). W ustawie o rachunkowości pozostaną jedynie przepisy, których adresatem bezpośrednim są jednostki badane (obowiązek badania wynika z przepisów dyrektywy o rachunkowości 2013/34/UE) – tj. przepisy określające, zasady i odpowiedzialność jednostki podlegającej badaniu ustawowemu za wybór podmiotu uprawnionego do badania oraz za zawarcie lub rozwiązanie umowy o badanie.
Art. 210 pkt 4 lit. a	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: 4) w art. 66: a) ust. 4-7 otrzymują brzmienie: 6. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzone z naruszeniem przepisów: 1) art. 64 ust. 7 9 lub art. 65, art. 129 ust. 2 i art. 130 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U.), 2) art. 4 5 i art. 17 ust. 1 akapit drugi i ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. L 158 z 27.5.2014, str. 77), w przypadku badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego określonej w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U.) – są nieważne z mocy prawa.	Dostosowanie odwołań w ustawie o rachunkowości do odpowiednich, nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach i rozporządzenia 537/2014 stosowanego wprost przez JZP i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych.
Art. 210 pkt 5	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: 5) w art. 67: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Kierownik badanej jednostki zapewnia udostępnienie biegłemu rewidentowi, przeprowadzającemu badanie sprawozdania finansowego, ksiąg rachunkowych oraz dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów oraz wszelkich innych dokumentów, jak również udziela wyczerpujących informacji, wyjaśnień i oświadczeń – niezbędnych do sporządzenia sprawozdania z badania, o którym mowa w art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”; b) uchyla się ust. 4;	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 210 pkt 6	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany:	Dostosowanie przepisów ustawy o rachunkowości do zmian wprowadzonych ustawą o biegłych rewidentach – usunięcie w art. 67a odniesienia do art. 65 usuniętego ustawą o

	6) art. 67a otrzymuje brzmienie: „Art. 67a. Przepisy art. 66 ust. 4, 5 zdanie pierwsze i 7 oraz art. 67 stosuje się odpowiednio do badania sprawozdań finansowych innych niż określone w art. 64.”;	biegłych rewidentach.
Art. 210 pkt 7	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: 7) uchyla się art. 78;	Przepis porządkujący – przepisy określające kary dla biegłych rewidentów zamieszczone zostaną w ustawie o biegłych rewidentach, a nie jak dotychczas w ustawie o rachunkowości (będącej co do zasady implementacją dyrektywy o rachunkowości). W ustawie o rachunkowości pozostaną jedynie przepisy, których adresatem bezpośrednim są jednostki badane, tj. przepisy określające, zasady, odpowiedzialność i kary dla jednostki podlegającej badaniu ustawowemu w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania, zawarcie lub rozwiązanie umowy o badanie.
Art. 210 pkt 8	Art. 210. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047) wprowadza się następujące zmiany: 8) w art. 79 dodaje się pkt 8 w brzmieniu: „8) rozwiązuje umowę, o której mowa w art. 66 ust. 5, bez uzasadnionej podstawy lub nie informuje Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, a w odpowiednich przypadkach – Komisji Nadzoru Finansowego, o rozwiązaniu tej umowy lub nie podaje stosownego wyjaśnienia przyczyn rozwiązania takiej umowy.” 9) zawiera z firmą audytorską umowę na badanie ustawowe na okres krótszy niż dwa lata; 10) stosuje klauzule umowne nakazujące organowi zatwierdzającemu sprawozdanie finansowe badanej jednostki wybór firmy audytorskiej spośród określonej kategorii lub wykazu firm audytorskich.”.	Przepis wprowadzający sankcję za naruszenie przepisów art. 66 ust. 5 ustawy o rachunkowości (zmienionej ustawą o biegłych rewidentach).
Art. 211 pkt 1	Art. 211. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1923 oraz z 2016 r. poz. 687 i 996) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 8a w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie: „5) roczne sprawozdania finansowe oraz roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych, w rozumieniu przepisów o rachunkowości, odpisy uchwał o zatwierdzeniu rocznych sprawozdań finansowych i podziale zysku lub pokryciu straty, a także sprawozdania z badania i sprawozdania z działalności jednostek, jeżeli obowiązek ich sporządzenia wynika z przepisów szczególnych;”;	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 211 pkt 2	Art. 211 W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1923 oraz z 2016 r. poz. 687 i 996) wprowadza się następujące zmiany: 2) w art. 40 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) wzmiankę o złożeniu sprawozdania z badania, jeżeli sprawozdanie podlegało obowiązkowi badania przez biegłego, na podstawie przepisów o rachunkowości;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 212	Art. 212. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.)) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 9cb ust. 5 otrzymuje brzmienie: „5. Na wniosek banku niebędącego bankiem istotnym, Komisja Nadzoru Finansowego może wyrazić zgodę na połączenie komitetu do spraw ryzyka z komitetem audytu, o którym mowa w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 2016 r.	Dostosowanie przepisów ustawy Prawo Bankowe do zmian wprowadzonych ustawą o biegłych rewidentach – zmiana odniesień do odpowiednich, nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

	o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”;o ile większość z członków rady nadzorczej banku mających wchodzić w skład połączonego komitetu spełnia warunki niezależności, o których mowa w art. 123 ust. 3 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”; 2) w art. 42b w pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „zweryfikowane przez firmę audytorską.”; 3) w art. 111 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie: „5) bilans ze sprawozdaniem z badania za ostatni okres podlegający badaniu.”; 4) art. 134 otrzymuje brzmienie: „134. 1. Badanie sprawozdań finansowych banku, a także oddziału banku zagranicznego, może być zlecone tylko biegłym rewidentom, którzy spełniają wymogi określone w ustawie z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649, z późn. zm.). 2. Banki obowiązane są przekazywać do Komisji Nadzoru Finansowego zbadane jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania w ciągu 15 dni od dnia ich zatwierdzenia oraz z odpisem uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.”; 5) w art. 141g w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie: „1) przez walne zgromadzenie, własne skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem biegłego rewidenta; 2) sprawozdania finansowe podmiotów zależnych od banku oraz sprawozdania z badania, z którymi bank posiada bliskie powiązania, które nie zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym przez bank; sprawozdania finansowe powinny być przekazane wraz ze sprawozdaniem z badania.”.	
Art. 213	Art. 213. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030, z późn. zm.)) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 395 § 4 otrzymuje brzmienie: „§ 4. Odpisy sprawozdania zarządu z działalności spółki i sprawozdania finansowego wraz z odpisem sprawozdania rady nadzorczej oraz sprawozdania z badania są wydawane akcjonariuszom na ich żądanie, najpóźniej na piętnaście dni przed walnym zgromadzeniem.”; 2) w art. 442 § 2 otrzymuje brzmienie: „§ 2. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego ze środków spółki może zostać powzięta, jeżeli zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy wykazuje zysk i sprawozdanie biegłego rewidenta nie zawiera istotnych zastrzeżeń dotyczących sytuacji finansowej spółki. Jeżeli ostatnie	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

	sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień bilansowy przypadający co najmniej na sześć miesięcy od dnia walnego zgromadzenia, na którym przewiduje się powzięcie takiej uchwały, firma audytorska wybrana do badania sprawozdania finansowego spółki albo inna firma audytorska wybrana przez radę nadzorczą bada nowy bilans i rachunek zysków i strat wraz z informacją dodatkową, które powinny być przedstawione na tym zgromadzeniu.”; 3) w art. 505 § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności łączących się spółek za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie z badania było sporządzane;”; 4) w art. 5167 § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności łączących się spółek za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli sprawozdanie badania było sporządzane;”; 5) w art. 540 § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) sprawozdania finansowe oraz sprawozdania zarządów z działalności spółki dzielonej i spółek przejmujących, za trzy ostatnie lata obrotowe wraz ze sprawozdaniem badania, jeżeli sprawozdanie badania było sporządzone;”.	
Art. 214	Art. 214 W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2016 r. poz. 359) w art. 14 w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) sprawozdanie finansowe, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości, wraz ze sprawozdaniem badania;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 215	Art. 215 W ustawie z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. z 2015 r. poz. 2170 oraz 2016 r. poz. 381 i 996) w art. 15 wprowadza się następujące zmiany: 1) w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) bada sprawozdania finansowe po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 42 pkt 5 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016), z tym, że zasady bezstronności i niezależności, określone tą ustawą, stosuje się wyłącznie do biegłych rewidentów przeprowadzających badanie sprawozdania finansowego oraz osób mogących wywierać wpływ na to badanie;”; 2) ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Związek rewizyjny przekazuje wnioski wynikające z przeprowadzonej lustracji i sprawozdanie biegłego rewidenta bankowi zrzeszającemu.”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 216	Art. 216 W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 605, oraz z 2016 r. poz. 904) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 175 w ust. 2 pkt 1a otrzymuje brzmienie: „1a) zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy, jeżeli przedsiębiorca prowadził działalność gospodarczą, oraz sprawozdanie badania biegłego rewidenta, jeżeli obowiązek badania sprawozdania finansowego wynika z przepisów o rachunkowości;”; 2) w art. 175 ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

	„3) przekazywać do wiadomości Prezesa Urzędu, w terminie 7 miesięcy od zakończenia roku obrotowego, sprawozdanie z działalności oraz roczne sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy, wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli obowiązek sporządzania i poddania sprawozdania badaniu wynika z przepisów o rachunkowości, a na żądanie Prezesa Urzędu inne informacje i dokumenty istotne dla oceny działalności przedsiębiorstwa w latach następnych;”.	
Art. 217	Art. 217 W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1297, z późn. zm.)) w art. 47 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy, wraz ze sprawozdaniem z badania, oraz aktualną sytuację finansową w przypadku, gdy prowadził działalność gospodarczą w ostatnim roku przed dniem złożenia wniosku o udzielenie licencji;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 218	Art. 218 W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392, z późn. zm.)) w art. 99 w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) sprawozdania finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 219	Art. 219 W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157 z późn. zm.)) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 22 ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie: „12) oświadczenie firmy audytorskiej o zgodności metod i zasad wyceny aktywów funduszu opisanych w statucie z przepisami dotyczącymi rachunkowości funduszy inwestycyjnych, a także o zgodności i kompletności tych zasad z przyjętą przez fundusz polityką inwestycyjną - w przypadku funduszu inwestycyjnego zamkniętego;”; 2) w art. 32 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego, inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową wnioskodawcy;”; 3) w art. 36a ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) firma audytorska;”; 4) w art. 36a ust. 5 otrzymuje brzmienie: „5. Zewnętrznym podmiotem wyceniającym nie może być firma audytorska badająca sprawozdania finansowe funduszu wyznaczającego, towarzystwa będącego jego organem lub zarządzającego tym funduszem zarządzającego z UE, depozytariusz tego funduszu ani inny podmiot, którego interesy mogą być sprzeczne z interesem tego funduszu, towarzystwa lub zarządzającego z UE lub interesem uczestników funduszu.”; 5) w art. 46a ust. 1 pkt 3 „3) opis prowadzonej działalności oraz ostatnie sprawozdanie finansowe	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

podmiotu, o którym mowa w art. 46 ust. 3a, wraz ze sprawozdaniem z badania , a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego - inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową podmiotu, o którym mowa w art. 46 ust. 3a;”; 6) w art. 46c ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) opis prowadzonej działalności oraz ostatnie sprawozdanie finansowe podmiotu, o którym mowa w art. 46b ust. 2, wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego - inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową podmiotu, o którym mowa w art. 46b ust. 2;”; 7) w art. 58 ust. 1 pkt 8, 10 i 10a otrzymują brzmienie: „8) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania w przypadku, gdy wnioskodawca wykonywał działalność w innej dziedzinie przed złożeniem wniosku;”; „10) w przypadku akcjonariuszy będących osobami prawnymi, posiadających co najmniej 10% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy lub co najmniej 10% udziału w kapitale zakładowym wnioskodawcy - informację na temat wykonywanej działalności gospodarczej, aktualny odpis z właściwego rejestru oraz ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa, a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego - inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie ich aktualną sytuację finansową;”; „10a) w przypadku akcjonariuszy będących jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, posiadających co najmniej 10% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy lub co najmniej 10% udziału w kapitale zakładowym wnioskodawcy - informację na temat wykonywanej działalności gospodarczej, aktualny odpis z właściwego rejestru oraz ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa, a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego - inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie ich aktualną sytuację finansową;”; 8) w art. 70g ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) opis prowadzonej działalności oraz ostatnie sprawozdanie finansowe podmiotu, o którym mowa w ust. 6, wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego - inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową podmiotu, o którym mowa w ust. 6;”; 9) w art. 70g ust. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) opis prowadzonej działalności oraz ostatnie sprawozdanie finansowe podmiotu, o którym mowa w ust. 6, wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego - inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową podmiotu, o którym mowa w ust. 6;”;	
---	--

	10) w art. 70s ust. 3 pkt 4 lit. b otrzymuje brzmienie: „b) osobami prawnymi albo jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej - informację na temat wykonywanej działalności gospodarczej, aktualny odpis z właściwego rejestru oraz ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa, a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego - inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie ich aktualną sytuację finansową;”; 11) w art. 70s ust. 3 pkt 6 otrzymuje brzmienie: „6) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania - w przypadku spółki, o której mowa w art. 8b ust. 2 pkt 2, jeżeli wykonywała inną działalność przed złożeniem wniosku;”; 12) w art. 192 ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku braku takiego sprawozdania finansowego - inne dokumenty i informacje przedstawiające rzetelnie aktualną sytuację finansową wnioskodawcy;”.	
Art. 220	Art. 220 W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1382, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 32 ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) firmy audytorskiej, która dokonała badania sprawozdań finansowych emitenta zamieszczonych w prospekcie emisyjnym;”; 2) w art. 68 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa również na biegłym rewidentzie oraz osobach wchodzących w skład organów zarządzających firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy w zakresie związanym z wykonywaniem na rzecz emitenta czynności rewizji finansowej w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...) oraz innych czynności wymienionych w art. 43 ust. 2 tej ustawy; nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 tej ustawy.”; 3) w art. 68 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości lub rzetelności informacji, o których mowa w art. 56 ust. 1, lub prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych, Komisja może zlecić firmie audytorskiej wykonanie czynności, o których mowa w ust. 2.”; 4) w art. 79 ust. 4c otrzymuje brzmienie: „4c. Do wniosku załącza się wycenę akcji spółki sporządzoną według wartości godziwej, na dzień przypadający nie wcześniej niż 14 dni przed złożeniem	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

	wniosku, przez firmę audytorską. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości wyceny załączonej do wniosku Komisja może zlecić sporządzenie wyceny firmie audytorskiej. W przypadku gdy wycena sporządzona na zlecenie Komisji wykaże, że wątpliwości były uzasadnione, wnioskodawca zwraca Komisji koszty sporządzenia wyceny.”; 5) w art. 86 ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Na żądanie Komisji lub jej upoważnionego przedstawiciela rewident do spraw szczególnych jest obowiązany do niezwłocznego sporządzenia i przekazania, na własny koszt, kopii dokumentów i innych nośników informacji oraz do udzielenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień - w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych w związku z badaniem przeprowadzonym przez rewidentą do spraw szczególnych. Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”.	
Art. 221	Art. 221 W ustawie z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.)) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidentcie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub podmiot, w związku z badaniem sprawozdań finansowych spółki prowadzącej giełdę lub świadczeniem na rzecz spółki prowadzącej giełdę innych usług wymienionych w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...). Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 tej ustawy.”; 2) w art. 30 ust. 8 otrzymuje brzmienie: „8. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości lub rzetelności sprawozdań finansowych albo innych informacji finansowych, których obowiązek sporządzenia wynika z odrębnych przepisów lub prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych, Komisja może zlecić kontrolę tych sprawozdań, informacji i ksiąg rachunkowych firmie audytorskiej. W przypadku gdy kontrola wykaże istnienie istotnych nieprawidłowości, spółka prowadząca giełdę zwraca Komisji koszty przeprowadzenia kontroli.”; 3) w art. 64 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, spoczywa również na biegłym rewidentcie oraz osobach uprawnionych do reprezentowania firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy w zakresie dotyczącym czynności podejmowanych przez te osoby lub firmę, w związku z badaniem sprawozdań finansowych Krajowego Depozytu lub świadczeniem na jego rzecz innych usług wymienionych w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

publicznym (Dz. U. ...).”;Nie narusza to obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 tej ustawy.”; 4) w art. 64 ust. 8 otrzymuje brzmienie: „8. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości lub rzetelności sprawozdań finansowych albo innych informacji finansowych, których obowiązek sporządzenia wynika z odrębnych przepisów, lub prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych, Komisja może zlecić kontrolę tych sprawozdań, informacji i ksiąg rachunkowych firmie audytorskiej. W przypadku gdy kontrola wykaze istnienie istotnych nieprawidłowości, Krajowy Depozyt zwraca Komisji koszty przeprowadzenia kontroli.”; 5) w art. 82 ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) w przypadku akcjonariuszy będących osobami prawnymi, posiadających co najmniej 10% ogólnej liczby głosów lub co najmniej 10% kapitału zakładowego spółki akcyjnej będącej wnioskodawcą - informację na temat prowadzonej działalności gospodarczej, aktualny odpis z właściwego rejestru oraz ostatnie sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa.”; 6) w art. 82 ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie: „6) w przypadku wnioskodawcy prowadzącego dotychczas działalność gospodarczą - ostatnie sprawozdanie finansowe wnioskodawcy wraz ze sprawozdaniem z badania, jeżeli badanie jest wymagane przepisami prawa.”; 7) w art. 100 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. W razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości lub rzetelności sprawozdań finansowych albo innych informacji finansowych, których obowiązek sporządzenia przez dom maklerski wynika z odrębnych przepisów lub prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych, Komisja może zlecić kontrolę tych sprawozdań, informacji i ksiąg rachunkowych firmie audytorskiej. W przypadku gdy kontrola wykaze istotne nieprawidłowości, dom maklerski zwraca Komisji koszty przeprowadzenia kontroli.”; 8) w art. 100 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Biegły rewident lub firmy audytorskie badające sprawozdania finansowe domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu wywierającego na dom maklerski znaczny wpływ w rozumieniu art. 96 ust. 3 są obowiązane niezwłocznie przekazać Komisji oraz radzie nadzorczej i zarządowi domu maklerskiego, podmiotu dominującego wobec domu maklerskiego lub podmiotu wywierającego na dom maklerski znaczny wpływ w rozumieniu art. 96 ust. 3 informacje, w posiadanie których weszli w związku z wykonywanymi czynnościami, dotyczące zdarzeń powodujących.”; 9) w art. 100 ust. 3a otrzymuje brzmienie: „3a. Biegły rewident lub firma audytorska może odstąpić od powiadomienia rady nadzorczej i zarządu, o którym mowa w ust. 3, jeżeli przemawiają za tym	
---	--

	ważne powody.”; 10) w art. 100 ust. 3b otrzymuje brzmienie: „3b. Na żądanie Komisji lub jej upoważnionego przedstawiciela biegły rewident oraz osoby wchodzące w skład organów zarządzających firmy audytorskiej lub pozostających z tą firmą w stosunku pracy, badającą sprawozdanie finansowe domu maklerskiego, są obowiązani niezwłocznie udzielać pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, a także sporządzać i przekazywać kopie dokumentów i innych nośników informacji, na koszt podmiotu badanego, w celu umożliwienia wykonywania ustawowych zadań Komisji w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów oddziału 2a oraz rozporządzenia 575/2013.”; 11) w art. 100 ust. 4 otrzymuje brzmienie: „4. Wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 3 i 3b, nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 72 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”; 12) w art. 110k ust. 9 otrzymuje brzmienie: „9. Jeżeli Komisja otrzyma wniosek o przeprowadzenie weryfikacji od właściwego organu nadzoru z innego państwa członkowskiego, przeprowadza weryfikację we własnym zakresie lub umożliwia jej przeprowadzenie przez właściwy organ nadzoru składający wniosek albo umożliwia jej przeprowadzenie przez biegłego rewidenta lub firmę audytorską lub inny podmiot posiadający wiedzę specjalistyczną. Przepisy art. 25 ust. 3-7 ustawy o nadzorze stosuje się odpowiednio.”; 13) w art. 119 ust. 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) ostatnie roczne sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z tego badania;”; 14) w art. 146 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Sprawozdanie z działalności systemu rekompensat podlega zbadaniu przez firmę audytorską.”; 15) w art. 149 pkt 6 otrzymuje brzmienie: „6) firmy audytorskiej badającej sprawozdania finansowe podmiotu, o którym mowa w art. 148 ust. 1 pkt 2, na podstawie zawartej z nim umowy - w zakresie informacji określonych przepisami o rachunkowości;”; 16) w art. 150 pkt 12 lit. a otrzymuje brzmienie: „a) firmą audytorską badającą sprawozdania finansowe domu maklerskiego, banku prowadzącego działalność maklerską, banku powierniczego lub firmą audytorską zagranicznej firmy inwestycyjnej.”.	
Art. 222	Art. 222 W ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1641) art. 9 ust. 13 pkt 1 otrzymuje brzmienie:	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

	„1) sprawozdanie finansowe Agencji wraz ze sprawozdaniem z badania,”.	
Art. 223	Art. 223 W ustawie z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1710) w art. 17 wprowadza się następujące zmiany: 1) ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Spełnienie kryteriów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, ustala się na podstawie zatwierdzonego przez organ zatwierdzający sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z badania z przeprowadzonego badania tego sprawozdania za rok obrotowy poprzedzający rok złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 5.”; 2) w ust. 6 pkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego, o którym mowa w pkt 2, przeprowadzanym przez biegłego rewidenta;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 224 pkt 2, 3	Art. 224 W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450 z późn. zm.)) wprowadza się następujące zmiany: 2) w art. 62b: a) ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Kasa jest obowiązana przekazywać Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania oraz z odpisem uchwały o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego i podziale zysku lub pokryciu straty.”; b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) zatwierdzone roczne sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania oraz z odpisem uchwały o zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego i podziale zysku albo pokryciu straty;”; 3) w art. 74i ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie: „3. Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w ust. 1, poddawane jest badaniu przez firmę audytorską. 4. Kasa albo bank krajowy przejmujący zgłosi do właściwego rejestru sądowego przejęcie kasy wraz ze sprawozdaniem finansowym zbadanym przez firmę audytorską. Zarządca komisaryczny kasy, w stosunku do której podjęto decyzję o przejęciu wybranych praw majątkowych lub wybranych zobowiązań, zgłosi do właściwego rejestru sądowego przejęcie wybranych praw majątkowych lub wybranych zobowiązań wraz ze sprawozdaniem finansowym zbadanym przez firmę audytorską.”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 225 pkt 1, 3-8	Art. 225 W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 74 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) zakład ubezpieczeń, zakład reasekuracji, firma audytorska badająca sprawozdania finansowe zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji, firma audytorska badająca sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji oraz organ nadzoru będą posiadaczem dostępu do danych związanych z powierzonymi czynnościami lub funkcjami;	Korekta przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej. 1) W art. 283 w ust. 1 pkt 4 o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej powinien otrzymać brzmienie: „4) możliwość odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami” Uzasadnienie: Zgodnie z obowiązującą treścią przepisu biegły rewident przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego jest obowiązany do informowania organu nadzoru o ujawnionych podczas badania sprawozdania finansowego faktach wskazujących na możliwość odmowy

	3) w art. 283 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) możliwość odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami.”; 4) w art. 290 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji podlega badaniu przez firmę audytorską.” 5) w art. 290, ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „Celem badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji jest wyrażenie przez biegłego rewidenta pisemnej opinii w sprawozdaniu biegłego rewidenta o tym, czy sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej.” 6) w art. 290, ust. 3 otrzymuje brzmienie: „Sprawozdanie biegłego rewidenta zawierające opinię biegłego rewidenta jest publikowane razem ze sprawozdaniem o wypłacalności i kondycji finansowej.” 7) w art. 290 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie: „4) możliwość odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami.”. 8) w art. 290 ust. 5 otrzymuje brzmienie: „Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej przez firmę audytorską oraz zakres informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta, uwzględniając istotność danych zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej.	zatwierdzenia sprawozdania finansowego lub wydania opinii z zastrzeżeniami. Przepis stanowi implementację art. 72 ust. 1 lit c dyrektywy Wypłacalność II, który został błędnie przetłumaczony. Angielska wersja przepisu art. 72 ust. 1 lit c dyrektywy Wypłacalność II posługuje się określeniem „a refusal to certify the accounts or the expression of reservations”, co powinno zostać przetłumaczone jako „odmowa wyrażenia opinii lub wyrażenie opinii z zastrzeżeniami”. Biegły rewident nie zatwierdza sprawozdania finansowego. 4) W art. 290 w ust. 4 pkt 4 o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej powinien otrzymać brzmienie: „4) możliwość odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami.” Uzasadnienie: Zgodnie z obowiązującą treścią przepisu biegły rewident przeprowadzający badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jest obowiązany do informowania organu nadzoru o ujawnionych podczas badania tego sprawozdania faktach wskazujących na możliwość odmowy zatwierdzenia sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej lub wydania opinii z zastrzeżeniami. Przepis stanowi implementację art. 72 ust. 1 lit c dyrektywy Wypłacalność II, który został błędnie przetłumaczony. Angielska wersja przepisu art. 72 ust. 1 lit c dyrektywy Wypłacalność II posługuje się określeniem „a refusal to certify the accounts or the expression of reservations”, co powinno zostać przetłumaczone jako odmowa wyrażenia opinii lub wyrażenie opinii z zastrzeżeniami”. Biegły rewident nie będzie zatwierdzał sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej. W pozostałym zakresie zmiany obejmują dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 227	Art. 227 W ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U z 2016 poz. 471) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 35 pkt 21 otrzymuje brzmienie: „21) sprawozdanie finansowe za ostatni rok obrotowy wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku spółki rozpoczynającej działalność oświadczenie o zgodności działania spółki z przepisami o rachunkowości;”; 2) w art. 59 pkt 8 otrzymuje brzmienie: „8) gdy spółka prowadząca działalność w zakresie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 3 lub w art. 7 ust. 2, nie przedstawiła sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z badania zgodnie z art. 55 ust. 3 albo przedstawione sprawozdanie wskazuje na istotne naruszenia przepisów o rachunkowości;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 228	Art. 228 W ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U z 2016 poz. 893) w art. 3 w ust. 1 pkt 31 otrzymuje brzmienie: „31) ustawie z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...) w zakresie wykonywania zawodu przez biegłego rewidenta oraz świadczenia usług przez firmy audytorskie związanych z wykonywaniem czynności rewizji finansowej;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

Art. 229	Art. 229 W ustawie z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej (Dz. U z 2016 r. poz. 759) w art. 19 ust. 11 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) sprawozdanie finansowe Agencji wraz ze sprawozdaniem z badania.”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 230	Art. 230 W ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U z 2015 poz. 238) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. W przypadku ustanowienia zastawu lub hipoteki jako zabezpieczenia wierzytelności wynikających z obligacji emitent jest obowiązany poddać przedmiot zastawu lub hipoteki wycenie przez podmiot, który posiada doświadczenie i kwalifikacje zapewniające rzetelność wyceny oraz zachowuje bezstronność i niezależność. Przepisy art. 64 ust. 9 pkt 1-3, 5-6 i 8 oraz art. 65 ustawy z dnia o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U.) stosuje się odpowiednio do podmiotu dokonującego wyceny, członków jego organów zarządzających i nadzorujących oraz osób zatrudnionych przez ten podmiot do wykonywania czynności w zakresie wyceny, a także do osób z nimi powiązanych w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.”; 2) w art. 35 ust. 3 otrzymuje brzmienie: „3. Emitent prowadzący działalność dłużej niż rok jest obowiązany udostępnić w propozycji nabycia sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień bilansowy przypadający nie wcześniej niż 15 miesięcy przed datą udostępnienia propozycji nabycia wraz ze sprawozdaniem z badania. Emitent korzystający z możliwości połączenia sprawozdania finansowego za okres od rozpoczęcia działalności do końca przyjętego roku obrotowego ze sprawozdaniem finansowym za rok następny, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.), zwanej dalej "ustawą o rachunkowości", udostępnia pierwsze sprawozdanie finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania.”; 3) w art. 37 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. W okresie od dokonania emisji obligacji do czasu całkowitego wykupu obligacji emitent udostępnia obligatariuszom roczne sprawozdania finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania.”; 4) art. 40 otrzymuje brzmienie: „Art. 40. W przypadku emisji obligacji przez instytucje finansowe, o których mowa w art. 2 pkt 6, wymagania określone w art. 35 ust. 3 i art. 37 uważa się za spełnione przez udostępnienie ostatniego rocznego sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z badania.”; 5) w art. 82 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) udostępniania bankowi-reprezentantowi rocznych sprawozdań finansowych wraz ze sprawozdaniem z badania, a w przypadku emitenta sporządzającego skonsolidowane sprawozdanie finansowe również to sprawozdanie;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

Art. 231	Art. 231 W ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o przekształcaniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury (Dz. U z 2015 r. poz. 337) w art. 6 ust. 4 pkt 7 otrzymuje brzmienie: „7) odpis sprawozdania z badania sprawozdania, o którym mowa w pkt 4, o ile podlegało ono badaniu;”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 232	Art. 232 W ustawie z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U z 2015 r. poz. 1223 oraz z 2016 r. poz. 266 i 542) w art. 36 w ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Sprawozdanie rzeczowo-finansowe jest weryfikowane przez biegłego rewidenta, o którym mowa w ustawie z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...).”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 233	Art. 233 W ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U z 2016 r. poz. 614) w art. 12 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) składanie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych sprawozdania z rocznej działalności oraz rocznego sprawozdania finansowego Agencji wraz ze sprawozdaniem z badania po ich zatwierdzeniu przez Ministra Obrony Narodowej.”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 234	Art. 234 W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.)) w art. 44 ust. 3 i 3a otrzymują brzmienie: „ 3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, podlega badaniu przez firmę audytorską zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...). W sprawozdaniu z badania biegły rewident powinien stwierdzić, czy zamieszczone w informacji dodatkowej odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat sporządzone odrębnie dla każdej wykonywanej działalności gospodarczej spełniają wymogi, o których mowa w ust. 2, w zakresie zapewnienia równoprawnego traktowania odbiorców oraz eliminowania subsydiowania skrośnego pomiędzy tymi działalnościami. 3a. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2a, podlega badaniu przez firmę audytorską zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. ...). W sprawozdaniu z badania biegły rewident powinien stwierdzić, czy zamieszczone w informacji dodatkowej, o której mowa w ust. 2a, odpowiednie pozycje bilansu oraz rachunki zysków i strat spełniają wymogi, o których mowa w ust. 2a.”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 235	Art. 235 W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011 r. poz. 112, z późn. zm.)) w art. 142 w § 2: 1) ust 2 i 3 otrzymują brzmienie: „§ 2. Jeżeli sprawozdanie finansowe przedkładane jest Państwowej Komisji Wyborczej do sprawozdania dołącza się sprawozdanie z badania. § 3. Sprawozdania z badania biegłego rewidenta nie sporządza się, jeżeli pełnomocnik finansowy, w terminie 30 dni od dnia wyborów, zawiadomi właściwy organ wyborczy, że komitet wyborczy nie miał przychodów, nie poniósł wydatków ani nie ma zobowiązań finansowych.”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.

	2) ust. 6 otrzymuje brzmienie: „§ 6. Koszty sporządzenia sprawozdania z badania, o którym mowa § 2 oraz w opinii i raportów, o których mowa w § 5, pokrywane są z budżetu państwa w części Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe.”.	
Art. 236	Art. 236 W ustawie z dnia 19 sierpnia 2004 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 873, z późn. zm.) art. 82 otrzymuje brzmienie: „Art. 82. Firma audytorska jest obowiązana do niezwłocznego informowania KNF o stwierdzonych w trakcie przeprowadzania badania sprawozdania finansowego okolicznościach i zdarzeniach, które mogą stanowić podstawę do wydania opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej albo odmowy wyrażenia opinii, albo wskazywać na naruszenie przepisów określających warunki wydania zezwolenia krajowym instytucjom płatniczym lub regulujących prowadzenie działalności krajowych instytucji płatniczych albo na zagrożenie kontynuowania działalności przez tę instytucję.”.	Dostosowanie terminologii do siatki pojęciowej używanej w ustawie o biegłych rewidentach oraz dostosowanie odwołań do nowych przepisów ustawy o biegłych rewidentach.
Art. 238-268	Art. 238. 1. Osoby, które uzyskały tytuł biegłego rewidenta na podstawie dotychczasowych przepisów uznaje się za biegłych rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy. 2. Rejestr biegłych rewidentów prowadzony na podstawie art. 10 ustawy uchylanej w art. 268 staje się rejestrem biegłych rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem dotychczasowej numeracji. Art. 239. 1. Jednostki uprawnione wpisane do wykazu jednostek uprawnionych o którym mowa w art. 4 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 268 stają się jednostkami uprawnionymi w rozumieniu niniejszej ustawy. 2. Wykaz jednostek uprawnionych, prowadzony na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 268 staje się wykazem jednostek uprawnionych w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem kontynuacji dotychczasowej numeracji. Art. 240. Zgody na odbycie w terminie późniejszym obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, wyrażone na podstawie art. 4 ust. 2f ustawy uchylanej w art. 268, zachowują swoją ważność. Art. 241. 1. Podmioty, będące podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych na podstawie dotychczasowych przepisów stają się firmami audytorskimi w rozumieniu niniejszej ustawy. 2. Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzona na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 268, staje się listą firm audytorskich w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem kontynuacji dotychczasowej numeracji. Art. 242. 1. Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich prowadzona na podstawie ustawy uchylanej w art. 268, staje się listą jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich w rozumieniu niniejszej ustawy z zachowaniem kontynuacji dotychczasowej numeracji.	Przepisy przejściowe.

2. Dane z rejestru biegłych rewidentów z państw trzecich, prowadzonego na podstawie ustawy uchylanej w art. 268, zostają wykorzystane do uzupełnienia listy jednostek audytorskich pochodzących z państw trzecich w zakresie określonym w art. 196 ust. 2 pkt 6. Art. 243. Biegli rewidentzi, firmy audytorskie oraz jednostki audytorskie pochodzące z państw trzecich przekażą odpowiednio Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów lub Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dane, o które został rozszerzony rejestr i lista, o których mowa odpowiednio w art. 15 ust. 1, art. 52 ust. 1 i art. 196 ust. 1 niniejszej ustawy. Art. 244. Legitymacje biegłych rewidentów wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność z zachowaniem kontynuacji dotychczasowej numeracji. Art. 245. Odpowiednio Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Audytowego dostosuje, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, rejestr oraz listy, o których mowa odpowiednio w art. 15, art. 52 i art. 196 do wymagań niniejszej ustawy. Art. 246. Wnioski o wpis: 1) do rejestru biegłych rewidentów, 2) na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych; 3) listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z państw trzecich, złożone i nierozpatrzone przed wejściem niniejszej ustawy rozpatruje się na podstawie przepisów dotychczasowych. Art. 247. Zawiadomienia o podjęciu i formie wykonywania zawodu złożone na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy uchylanej w art. 268 zachowują swoją ważność. Art. 248. 1. Komisja Egzaminacyjna powołana na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 268 staje się Komisją Egzaminacyjną w rozumieniu niniejszej ustawy. 2. Termin upływu kadencji Komisji Egzaminacyjnej liczy się od dnia jej powołania na podstawie przepisów dotychczasowych. 3. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej składają w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 9 ust. 2 i 3. 4. Osoby wchodzące w skład Komisji Egzaminacyjnej zachowują swoje funkcje do czasu upływu kadencji, na którą zostali powołani na podstawie dotychczasowych przepisów. 5. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej niespełniający warunków, o których mowa w art. 9 ust. 2 lub 3 niniejszej ustawy, zachowują swoje mandaty do czasu powołania nowych członków, nie dłużej jednak niż 3 miesiące od dnia wejścia w	
--	--

życie niniejszej ustawy. 6. Powołanie nowych członków Komisji Egzaminacyjnej odbywa się w trybie art. 9 ust. 5 -6 niniejszej ustawy. Art. 249. 1. Osoby, które przystąpiły do postępowania kwalifikacyjnego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zdają egzaminy z wiedzy teoretycznej z zakresu określonego w przepisach dotychczasowych, do czasu opracowania nowego zakresu. Zakres, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, powinien zostać opracowany w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. 2. Egzaminy z wiedzy teoretycznej zdane na podstawie ustawy uchylanej w art. 268 uznaje się za egzaminy z wiedzy, o których mowa w niniejszej ustawie. 3. Egzamin z prawa gospodarczego oraz egzamin dyplomowy zdany na podstawie ustawy uchylanej w art. 268 uznaje się odpowiednio za egzamin z prawa gospodarczego lub egzamin dyplomowy, o którym mowa w niniejszej ustawy. 4. Wnioski o przystąpienie do postępowania kwalifikacyjnego złożone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i nie rozpatrzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpatruje się na podstawie przepisów dotychczasowych. Art. 250. 1. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów utworzona na podstawie ustawy uchylanej w art. 268 staje się Krajową Izbą Biegłych Rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy. 2. Organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów utworzone na podstawie art. 17 ustawy uchylanej w art. 268 stają się organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w rozumieniu niniejszej ustawy. 3. Osoby wybrane do organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przez VIII Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów zachowują swój mandat do następnych wyborów. 4. Termin o którym mowa w art. 25 ust. 1 niniejszej ustawy liczy się od terminu ostatniego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów, który odbył się na podstawie dotychczasowych przepisów. 5. Kontrolerzy i wizytatorzy, o których mowa w art. 26 ust. 4 ustawy uchylanej w art. 268 stają się kontrolerami Krajowej Komisji Nadzoru w rozumieniu niniejszej ustawy, pod warunkiem, że spełniają wymogi, o których mowa w art. 35 ust. 1. Art. 251. 1. Komisja Nadzoru Audytowego utworzona na podstawie ustawy uchylanej w art. 268 staje się Komisją Nadzoru Audytowego w rozumieniu niniejszej ustawy. 2. Termin upływu kadencji Komisji Nadzoru Audytowego liczy się od dnia jej powołania na podstawie przepisów dotychczasowych. 3. Decyzje powołujące członków Komisji Nadzoru Audytowego pozostają w mocy. 4. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego składają w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oświadczenia o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 87 i art. 88 ust. 1.	
--	--

5. Osoby wchodzące w skład Komisji Nadzoru Audytowego zachowują swoje funkcje do czasu upływu kadencji, na którą zostali powołani na podstawie dotychczasowych przepisów. 6. Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego niespełniający warunków, o których mowa w art. 87 lub art. 88 ust. 1 niniejszej ustawy, zachowują swoje mandaty do czasu powołania nowych członków, nie dłużej jednak niż 3 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy. 7. Powołanie nowych członków do Komisji Nadzoru Audytowego odbywa się w trybie określonym w art. 88 ust. 2 i 3 niniejszej ustawy. Art. 252. 1. Uchwały organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydane na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 5-7, art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. e-g, art. 21 ust. 2 pkt 7-9 ustawy uchylanej w art. 268 zachowują moc. 2. Uchwały organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydane na podstawie upoważnień zawartych w art. 21 ust. 2 pkt 3 lit. a-c, art. 27 ust. 9 ustawy uchylanej w art. 268, zachowują moc do czasu wejścia w życie uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wydanych na podstawie art. 28 ust. 2 pkt 3 lit. a-c, art. 39 ust. 1 pkt 1-3 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez okres 9 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Art. 253. 1. Do kontroli w firmach audytorskich rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. 2. Do kontroli przeprowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z których nie został sporządzony lub zatwierdzony raport z kontroli, stosuje się przepisy dotychczasowe. 3. W przypadkach, kontroli przeprowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz kontroli o których mowa w ust. 1, postępowania o nałożenie kar na firmy audytorskie oraz postępowania dyscyplinarne prowadzone są na podstawie przepisów dotychczasowych. Art. 254. Do spraw dyscyplinarnych w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 268 wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Art. 255. Do biegu terminów przedawnienia karalności przewinień dyscyplinarnych, popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Art. 256. Do biegu terminów zatarcia kar dyscyplinarnych orzeczonych w postępowaniach dyscyplinarnych prowadzonych na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 266 stosuje się przepisy dotychczasowe. Art. 257. Do postępowań w sprawach o nałożenie kar, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 3 oraz art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy uchylanej w art. 268 wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.	
--	--

Art. 258. Petycje, skargi i wnioski, dotyczące Komisji Nadzoru Audytowego złożone a nie załatwione przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoznaje się na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 259. Do umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej lub usług, o których mowa w art. 43 ust. 2, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 261. Firmy audytorskie w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosują swoją działalność do wymogów określonych w niniejszej ustawie.

Art. 262. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się do badań sprawozdań finansowych sporządzonych za lata obrotowe rozpoczynające się 17 czerwca 2016 r. i później. Do badań sprawozdań finansowych za lata obrotowe rozpoczynające się nie później niż 16 czerwca 2016 r. stosuje się przepisy ustawy uchylanej w art. 268.

2. Przepisy art. 127 ust. 2 stosuje się do okresów karencji rozpoczętych 17 czerwca 2016 roku lub później.

Art. 263. Kontrolerom KNA oraz osobom, o których mowa w art. 102 ust. 2 zatrudnionym w urzędzie obsługujący Ministra Finansów w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, dodatek kontrolerski przysługuje od miesiąca następującego po miesiącu w którym niniejsza ustawa weszła w życie. Stawkę dodatku ustala się na zasadach określonych w art. 102 ust. 8. Pierwsza ocena w tych osób przeprowadza jest po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 266. 1. Art. 45-46 ma po raz pierwszy zastosowanie do sprawozdań firm audytorskich sporządzonych za 2017 r.

2. Firma audytorska, która przeprowadziła badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego w 2016 r., jest obowiązana, w terminie do końca lutego 2017 r., przekazać Komisji Nadzoru Audytowego informacje za rok poprzedni o wysokości przychodów firmy audytorskiej, z wyszczególnieniem przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego oraz przychodów wskazanych w art. 16 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 537/2014.

3. Do sprawozdania firmy audytorskiej za 2016 r. mają zastosowanie art. 49 ust. 3, art. 54 ust. 1 pkt 2 i art. 87 ustawy uchylanej w art. 268.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie do dnia 31 marca 2017 r., sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, dotyczące firmy audytorskiej, która w 2016 r. przeprowadziła badanie ustawowe jednostki zainteresowania publicznego.

Art. 267. Przepisy wykonawcze, wydane na podstawie upoważnień zawartych w

	art. 4 ust. 11, art. 9 ust. 8 i art. 50 ust. 3 ustawy uchylanej w art. 268, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie art. 8 ust. 9, art. 14 ust. 5 i art. 47 ust. 6 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Art. 268. Traci moc ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1011 i 1844).	
--	--	--

¹⁾ w tej części należy wskazać wszystkie przepisy projektu aktu prawnego, które nie zostały wymienione w pierwszej części tabeli. Ze względu na konieczność ograniczenia projektów implementujących prawo UE do przepisów wyłącznie i ściśle dostosowawczych przepisy wykraczające poza ten zakres powinny mieć charakter wyjątkowy i być opatrzone uzasadnieniem konieczności ich wprowadzenia.

²⁾ przepisy dodatkowe niebędące implementacją dyrektywy 2014/56/UE ani dyrektywy 2006/43/WE, ani niesłużące stosowaniu rozporządzenia 537/2014.

(*) jeżeli do wdrożenia danego przepisu UE potrzebne jest oprócz przepisu przenoszącego treść, także wprowadzenie przepisów zapewniających stosowanie (np. przepisy proceduralne, przepisy karne itp.), w tabeli powinny znaleźć się wszystkie te przepisy wraz z oznaczeniem ich jednostek redakcyjnych

(**) w wypadku wprowadzenia przepisów, które przekraczają minimum ustanowione przepisami UE (o ile jest to dopuszczalne) konieczne jest uzasadnienie zastosowania takiej normy

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym

1. Omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji publicznych i opiniowania.

Projekt ustawy z dnia 11 kwietnia 2016 r. został poddany konsultacjom publicznym i opiniowaniu równoległe z uzgodnieniami zewnętrznymi. Projekt został przekazany (przy piśmie z dnia 13 kwietnia 2016 r. znak DR2.5200.1.2016) do 45 podmiotów w ramach konsultacji publicznych i opiniowania tj.: Komisji Nadzoru Finansowego, Komisji Nadzoru Audytowego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Narodowego Banku Polskiego, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Najwyższej Izby Kontroli, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Głównego Urzędu Statystycznego, Komisji Egzaminacyjnej, Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Stowarzyszenia Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „LIBERTAS”, ACCA Polska, Krajowej Izby Doradców Podatkowych, Związku Banków Polskich, Krajowej Izby Gospodarczej, Związku Rzemiosła Polskiego, Polskiego Instytutu Dyrektorów, Krajowej Rady Spółdzielczej, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Izby Domów Maklerskich, Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, Związku Maklerów i Doradców, Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami, Polskiej Izby Ubezpieczeń, Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych, Stowarzyszenia Inwestorów Indywidualnych, Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Polskiego Forum Corporate Governance Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Izby Pracodawców Polskich, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Polskiej Izby Biur Rachunkowych, Rady Dialogu Społecznego, Business Centre Club, Polskiej Rady Biznesu.

Do ww. projektu uwagi zgłosiły następujące podmioty: Komisja Nadzoru Audytowego, Komisja Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Komisja Egzaminacyjna, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Bank Światowy, Naczelny Sąd Administracyjny, PwC, KPMG, Deloitte, EY, Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami, Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, Prokuratura Generalna Skarbu Państwa, Sąd Najwyższy, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Komisja Polityki Senioralnej, Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, Diners Club Polska, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Instytut Auditorów Wewnętrznych IIA Polska, Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Rzecznik Praw Obywatelskich, Polska Izba Ubezpieczeń, Mazars, Związek Banków Polskich, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie.

Omówienie ww. uwag zostało przedstawione w **załączniku nr 1**.

Projekt ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. został poddany ponownym konsultacjom publicznym i opiniowaniu równoległe z uzgodnieniami zewnętrznymi. Projekt został przekazany (przy piśmie z dnia 17 czerwca 2016 r. znak DR2.5200.1.2016) do 32 podmiotów w ramach konsultacji publicznych i opiniowania tj. Komisji Nadzoru Audytowego, Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Komisji Egzaminacyjnej, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, Banku Światowego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, PwC, KPMG, Deloitte, EY, Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami, Krajowej Izby Doradców Podatkowych, Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Komisji Polityki Senioralnej, Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych, Dinars Club Polska, Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych, Instytutu Auditorów Wewnętrznych IIA Polska, Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Rzecznika Praw Obywatelskich, Polskiej Izby Ubezpieczeń, Mazars, Związku Banków Polskich, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Do ww. projektu uwagi zgłosiły następujące podmioty: Deloitte, EY, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych, Izba Zarządzająca Funduszami i Aktywami, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Audytowego, Komisja Nadzoru Finansowego, KPMG, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Stowarzyszenie Biegłych Rewidentów, Księgowych, Doradców Podatkowych, Prawników i Ekonomistów „LIBERTAS”, Mazars, Naczelny Sąd Administracyjny, Najwyższa Izba Kontroli, Narodowy Bank Polski, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Polska Izba Ubezpieczeń, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Prokuratura Generalna Skarbu Państwa, PwC, Sąd Najwyższy, Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Związek Banków Polskich, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych

Omówienie ww. uwag zostało przedstawione w **załączniku nr 2**.

2. Omówienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Nie dotyczy

3. Podmioty, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa.

- 1) Deloitte Polska Sp. Komandytowa
- 2) Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
- 3) KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
- 4) PricewaterhouseCoopers Sp. z o. o.

Warszawa, dnia 30 września 2016 r.

MINISTERSTWO FINANSÓW

Departament Rachunkowości i Rewizji Finansowej

**Uwagi do projektu (z dnia 11 kwietnia 2016 r.) ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach
audytorskich oraz o nadzorze publicznym**

zgłoszone w trakcie uzgodnień międzyresortowych w związku z implementacją przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady
2014/56/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań
finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 537/2014 z dnia 16
kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu
publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE.

Lp	Podmiot, który zgłosił uwagę	Opinia podmiotu	Stanowisko MF
Uwagi ogólne			
	Sąd Najwyższy	1. Przesłanką pociągnięcia do odpowiedzialności biegłego rewidenta jest postępowanie „niezgodne z przepisami, krajowymi standardami wykonywania zawodu oraz zasadami etyki zawodowej” (art. 53 ust. 1 i 3 projektu). W kontekście regulacji odnoszących się do przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej innych zawodów zaufania publicznego trzeba stwierdzić, że zakres odpowiedzialności biegłego rewidenta jest najszerzy. Dla przykładu adwokat czy radca prawny opowiada za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godności zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych, a także za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia (art. 80 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze, j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 615 ze zm. oraz art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 233 ze zm.). Z kolei notariusz odpowiada za przewinienia zawodowe, w tym za oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawnych, uchybienia powadze lub godności zawodu, jak również za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia (art. 50 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie, jt. Dz. U. z 2014, poz. 164 ze zm). Podobnie doradcy podatkowi ponoszą odpowiedzialność przede wszystkim za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków zawodowych określonych prawem oraz za czyny sprzeczne z zasadami etyki zawodowej (art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym, j.t. Dz. U z 2016 r., poz. 794 ze zm.). Analiza poszczególnych przesłanek dowodzi, że odpowiedzialność	Uwaga uwzględniona

dyscyplinarną warunkuje z reguły w tych zawodach postępowanie niezgodne z: 1) zasadami wykonywania zawodu (a zatem przepisami regulującymi ustrój i wykonywanie danego zawodu); 2) zasadami etyki i godności zawodu, 3) obowiązkiem zawarcia umowy ubezpieczenia oraz 4) postępowanie niezgodne z prawem (adwokaci i radcowie prawni), w tym w szczególności w postaci kwalifikowanej (notariusze — tylko za oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawnych). W tym świetle, można stwierdzić, że przesłanki odpowiedzialności biegłych rewidentów zostały ujęte właściwie najszerzej, co sprawia, że odpowiedzialność dyscyplinarna może się aktualizować w razie każdego postępowania niezgodne z jakimkolwiek przepisem. choćby nie dotyczył on wykonywania zawodu bądź czynności rewizji finansowej. Przyjęcie takiego rozwiązania wymaga ponownego przemyślenia. Tak szerokie ujęcie odpowiedzialności dyscyplinarnej zaprzecza idei tego rodzaju odpowiedzialności. Trzeba bowiem pamiętać, że związana jest ona z zasadami wykonywania określonego zawodu, a nie z każdym naruszeniem przepisów (np. w związku z wykroczeniem drogowym, które przy takim ujęciu przewinienia również może uzasadniać odpowiedzialność dyscyplinarną).

2. Co się tyczy natomiast projektowanych postępowań z tytułu przewinienia bądź naruszenia, to wprawdzie w obu przypadkach do odpowiedzialności może zostać pociągnięty biegły rewident z tytułu „postępowania niezgodnego z przepisami, krajowymi standardami wykonywania zawodu oraz zasadami etyki zawodowej (projektowany art. 53 ust. 1 i art. 53 ust. 3), lecz odpowiedzialność z tytułu naruszenia wchodzi w rachubę wyłącznie wówczas, gdy do naruszenia doszło w związku z badaniem sprawozdania finansowego jednostki zaufania publicznego (j.z.p.). Wydaje się więc, że jest to szczególny rodzaj postępowania (i odpowiedzialności dyscyplinarnej), który dotyczy wyłącznie biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe j.z.p. O ile nie można zgłosić zastrzeżeń co do samej koncepcji stworzenia dwóch niezależnych postępowań, o tyle wątpliwości wywołuje ich wzajemna relacja, jak również rzeczywisty charakter postępowania w przedmiocie naruszenia i skutki jakie z tego wynikają dla biegłych rewidentów. Z treści art. 52 pkt 1) I 2) projektowanej ustawy) można wnioskować, że odpowiedzialność z tytułu przewinienia (jako odpowiedzialność dyscyplinarna) obejmuje także odpowiedzialność z tytułu naruszenia. Za przewinienie uznaje się bowiem przewinienia dyscyplinarne oraz naruszenia (art. 52 pkt 2) projektowanej ustawy). Z kolei definicja naruszenia ma charakter tautologiczny, gdyż za naruszenie uznaje się „naruszenie, o którym mowa w art. 53 ust. 3”. W tym świetle trzeba zatem stwierdzić, że naruszenie jest kwalifikowaną formą przewinienia. Oznaczałoby to, że za każde naruszenie biegły rewident może odpowiadać podwójnie (o zbiegu kar jeszcze w dalszej części), zarówno w typowym postępowaniu dyscyplinarnym, jak i w „postępowaniu w sprawie

naruszenia” (tak nazywane jest ono przez projektodawcę). Jeśli dodatkowo uwzględnić, że rodzaje kar z tytułu przewinienia, jak i naruszenia są takie same (por. art. 67 projektu), to okaże się, że biegły rewident, który dopuści się naruszenia (będącego zgodnie z art. 52 pkt 2) projektu również przewinieniem), może zostać ukarany dwukrotnie karą orzeczoną wskutek dwóch odrębnych i niezależnych od siebie postępowań (tj. postępowania dyscyplinarnego za przewinienia i postępowania w sprawie naruszenia za naruszenie). W takiej sytuacji mielibyśmy do czynienia z naruszeniem zasady ne bis in idem procedatur, zakazującej wszczynania postępowania po raz drugi przeciwko tej samej osobie za ten sam czyn. Postuluje się zatem jednoznaczne uregulowanie relacji obu postępowań, tym bardziej, że w projekcie dodatkowo jeszcze przewidziano odpowiedzialność podmiotów uprawnionych w związku z badaniem sprawozdań finansowych j.z.p. (por. projektowany rozdział 8). Jest to o tyle istotne, że podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych może być m.in. biegły rewident prowadzący działalność gospodarczą, czy spółka cywilna bądź jawna założona przez biegłych rewidentów (por. projektowany art. 36). Wówczas w związku z badaniem j.z.p. i stwierdzeniem ewentualnego naruszenia, odpowiedzialność spoczywałaby na biegłym rewidentcie jako podmiocie uprawnionym (na podstawie projektowanego rozdziału 8) oraz na osobie wykonującej ten zawód (na podstawie projektowanego rozdziału 7), przy czym w drugim przypadku odpowiadałby on zarówno za przewinienie, jak i za naruszenie. Odnosząc się natomiast do rzeczywistego charakteru postępowania w przedmiocie naruszenia, to nie jest to typowe postępowanie dyscyplinarne, ale w istocie mamy do czynienia ze szczególnym rodzajem postępowania represyjnego, w którym Komisji Nadzoru Audytowego przyznano status oskarżyciela. Analiza omawianych regulacji w obecnym kształcie dowodzi, że stosowana terminologia, jak i ujęcie instytucji „naruszenia” oraz „przewinienia” jest nieprzejrzyste i nie zasługuje na akceptację. Problemy związane z brakiem należytego rozróżnienia obu postępowań widoczne są najwyraźniej na przykładzie projektowanych art. 64-67. Reguluje się w nich zasady wszczęcia obu postępowań, podmiot uprawniony do wniesienia wniosku o ukaranie, udział obwinionego (biegłego rewidenta) oraz jego obrońcy w postępowaniu, jak i kary w sprawach dyscyplinarnych i w sprawach o naruszenie. Przewiduje się, że w przypadku gdy dochodzenie dyscyplinarne dostarczyło podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny sporządza wniosek o ukaranie i wnosi go do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (art. 63 ust. 1 projektu). Natomiast w sprawach o naruszenie, Komisja Nadzoru Audytowego sporządza wniosek o ukaranie „wnosi go do sądu okręgowego, wydział karny, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania

obwinionego”. Niezależnie od kontrowersji związanych z istotą projektowanego postępowania za naruszenie (o czym dalej). w art. 65 projektu, wskazuje się na: 1) rodzaje rozstrzygnięć podejmowanych w zależności od rodzaju sądu (ust. 1), 2) reguluje się skład Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (ust. 2) oraz 3) zasady prowadzenia rozprawy (ust. 3 i 4). Z punktu widzenia zasad poprawnej legislacyjnej nie jest prawidłowe ujmowanie różnych instytucji prawnych w jednej jednostce tekstu prawnego (tutaj w artykule, w ramach którego w kolejnych ustępach reguluje się raz postępowanie sądem powszechnym, a innym razem postępowanie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym). Podobnie rzecz się przedstawia Z treścią art. 66, jak i pozostałymi regulacjami, w których w poszczególnych jednostkach redakcyjnych tego samego przepisu połączono problematykę postępowania w przedmiocie przewinienia oraz postępowania w przedmiocie naruszenia.

Mając na względzie powyższe, trzeba zatem stwierdzić, że biegły rewident w związku z badaniem j .z.p. podlega zarówno odpowiedzialności dyscyplinarnej, odpowiedzialności za tzw. naruszenie, administracyjnej, jak i cywilnej. Kwestia ta w zakresie trzech pierwszych reżimów odpowiedzialności wymaga ponownego przemyślenia, zwłaszcza w kontekście nakładania się tych rodzajów odpowiedzialności. Projektodawca unormował przedmiotowe zagadnienie wyłącznie w kontekście kar, przewidując w art. 69 ust. 4 ustawy, że kary orzeczone w postępowaniu dyscyplinarnym nie podlegają łączeniu z karami orzeczonymi w postępowaniu w sprawie naruszenia. Jest to rozwiązanie, które ponownie dowodzi sformułowanej wyżej tezy, że nie wiadomo, w jakiej relacji pozostają względem siebie oba postępowania (z tytułu naruszenia oraz przewinienia). Komplikuje się to dodatkowo przez fakt, że w postępowaniu z tytułu przewinienia, od orzeczenia Krajowego Sądu Dyscyplinarnego składa się odwołanie do sądu apelacyjnego, przy czym nie wskazano, jaki sąd ma rozpoznawać owe odwołanie (art. 70 ust. 3 projektu ustawy). Podobnie do sądu apelacyjnego. ale już w postępowaniu o naruszenie, przewiduje się możliwość składania odwołania od orzeczenia kończącego postępowanie przed sądem okręgowym (art. 70 ust. 4 projektu ustawy). W tym kontekście powstaje pytanie, w jaki sposób w postępowaniach odwoławczych sądy mają zastosować art. 69 ust. 4 projektu ustawy zakazującego łączenia kar. Niezależnie od tego wskazać trzeba na sygnalizowaną już wyżej możliwość nałożenia na biegłych rewidentów, wskutek dwóch niezależnych orzeczeń sądów apelacyjnych) dwóch różnych kar za ten sam czyn (tyle że „ścigany” w ramach postępowania o przewinienie oraz postępowania o naruszenie).

		3. Wątpliwości wywołuje również sam katalog kar, zwłaszcza kary pieniężnej, która przy przewinieniu dyscyplinarnym może wynosić nawet 250.000 zł (art. 67 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 projektu). Takie ukształtowanie wysokości kary jest nieproporcjonalne w stosunku do charakteru odpowiedzialności zawodowej, jak i przewinień dyscyplinarnych, tym bardziej jeśli uwzględnić, że analogiczne przepisy dotyczące innych zawodów zaufania publicznego ograniczają wysokość kary pieniężnej w odniesieniu do minimalnego wynagrodzenia za pracę (np. adwokaci, notariusze lub radcowie prawni) albo nie przewidują żadnych kar pieniężnych (np. doradcy podatkowi). Stąd tak ustalana maksymalna wysokość kary pieniężnej jako kary dyscyplinarnej nie zasługuje na akceptację. 4. Na zakończenie, zarówno w świetle omówionych wyżej regulacji dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej, jak i szerzej w kontekście pozostałych unormowań projektu dotyczących roli i pozycji KNA, pojawia się pytanie o relację tego podmiotu do Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Można odnieść wrażenie, że aktualnie proponowany podział kompetencji pomiędzy KIBA oraz KNA stwarza ryzyko braku równowagi pomiędzy tymi podmiotami, jak również realne niebezpieczeństwo przejmowania określonych uprawnień i kompetencji, które powinny przysługiwać KIBR jako samorządowi zawodowemu. W tym świetle można mieć wątpliwości, czy projektowane ukształtowanie kompetencji KNA nie wkracza w sferę konstytucyjnie zastrzeżoną samorządom zawodowym na podstawie art. 17 ust. 1 Konstytucji RP w zakresie w jakim sprawują oni pieczę nad należytych wykonywaniem zawodu w granicach interesu publicznego i jego ochrony. Podobne wątpliwości wyłaniają się w kontekście Dyrektywy PE i Rady 2014/56/UE zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz. U. L 158/196). Mimo że projektodawcy powołują się na przedmiotowy akt prawny w celu uzasadnienia wzmocnienia nadzoru przez KNA, to trudno w dyrektywie znaleźć oparcie dla proponowanych rozwiązań. Reasumując, projektowane regulacje w obecnym kształcie w zakresie dotyczącym koncepcji uregulowania szczególnego postępowania w przedmiocie naruszenia w związku z badaniem j.z.p. wymagają dalszych prac legislacyjnych.	Ad. 3 Uwaga nie zostanie uwzględniona. Obniżenie maksymalnej wysokości kary jaka może zostać nałożona na biegłego rewidenta, spowodowałoby, iż kary nie można by uznać za odstraszającą, co jest wymogiem dyrektywy W odniesieniu do posiadania przez niezależny organ nadzoru kompetencji do ścigania naruszeń prawa w związku badaniem ustawowym j.z.p., to taki obowiązek wynika z art. 21 i 23 Rozporządzenia UE nr 537/2014.
	Komisja Nadzoru Audytowego	Skład i organizacja KNA W pierwszej kolejności należy wskazać, że proponowane zmiany dot. umiejscowienia prawnego,	Uwaga nieuwzględniona Przyjęte rozwiązania

		struktury decyzyjnej i operacyjnej KNA nie odbiegają zasadniczo od obecnych rozwiązań pomimo istotnie zmienionego charakteru zadań wykonywanych przez KNA odnośnie do podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących badania jednostek zainteresowania publicznego, z pośrednio nadzorczych na bezpośrednio nadzorcze, co wymaga dużej elastyczności i sprawności operacyjnej i organizacyjnej. W świetle dotychczasowych doświadczeń i mając na uwadze proponowane zwiększenie zakresu zadań i bezpośredniej odpowiedzialności KNA należy stwierdzić, że zwiększy się niedopasowanie organizacyjne KNA do zadań i odpowiedzialności, co skutkować może trudnościami lub opóźnieniami w zakresie realizacji zadań przez KNA. W efekcie może pojawić się ryzyko, że wymagana efektywność prawa UE będzie trudna do osiągnięcia przez KNA. <u>Przy zaproponowanym modelu działania KNA niezbędne jest precyzyjne określenie struktury decyzyjnej i operacyjnej KNA.</u> - Należy zauważyć, że z zaproponowanych zmian nie wynika, że zostanie zapewniona większa stabilność i ciągłość na stanowisku przewodniczącego KNA, ani to że osoba pełniąca tę funkcję będzie mogła w wystarczającym zakresie poświęcić się zadaniom z zakresu nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i będzie wyposażona w wystarczające kompetencje. <u>Przewodniczący KNA powinien wykonywać wyłącznie zadania związane z pełnieniem tej funkcji.</u> - Ponadto <u>postulowane jest, aby przewodniczącego oraz pozostałych członków KNA powoływał Prezes Rady Ministrów.</u> Ma to na celu zapewnienie większej stabilności składu członków KNA, podniesienie rangi tego organu i wzrost jego niezależności. - Zgodnie z propozycją założeń nie ulegnie zasadniczo zmianie sposób zapewnienia obsługi KNA przez MF. W tym kontekście należy mieć w szczególności na uwadze, że art. 26 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego (Dz. U. UE L 158 z 27.5.2014, s. 77 wraz ze sprostowaniem w Dz. U. UE L 170 z 11.6.2014, s. 66), dalej: „rozporządzenie UE”, wdrażanego w ramach nowelizacji ustawy o biegłych rewidentach, przewiduje, że: „Właściwy organ przeznacza odpowiednie zasoby na system zapewniania jakości”. Oznacza to, że w Polsce <u>KNA, jako właściwy organ, powinno mieć wpływ na zasoby, zwłaszcza ludzkie, przeznaczone do realizacji kontroli w firmach audytorskich. Ponadto, rozwiązania prawne powinny gwarantować, że zasoby te będą odpowiednie.</u> W tym zakresie	przewidują, iż KNA jest organem administracji publicznej obsługiwany przez Ministerstwo Finansów, natomiast przewodniczącym KNA jest Sekretarz lub Podsekretarz Stanu w MF. Przyjęte szczegółowe rozwiązania wynikają z przyjętego modelu funkcjonowania organu nadzoru publicznego. Takie rozwiązanie zostało wybrane biorąc pod uwagę efektywną realizację zarówno dotychczasowych, jak i nowych zadań nałożonych na organ nadzoru, a także mając na względzie obecne doświadczenia oraz analizując spodziewane korzyści oraz nakłady środków koniecznych do poniesienia w celu ich osiągnięcia. W związku z nowymi zadaniami przewidzianymi do bezpośredniej realizacji przez KNA przewidywane jest zwiększenie liczby pracowników obsługujących KNA.
--	--	---	---

		niezbędna jest możliwość zaoferowania atrakcyjnych i konkurencyjnych warunków płacowych, co wydaje się w obecnym modelu trudne do osiągnięcia, biorąc pod uwagę wysokość wynagrodzeń na rynku, ale również możliwości płacowe KIBR dla zatrudnianych przez Izbę kontrolerów.	Ponadto przepisy przewidują dodatki kontrolerskie dla pracowników wykonujących zadania związane z przeprowadzaniem kontroli.
	Komisja Nadzoru Audytowego	Finansowanie nadzoru Proponowane zmiany spowodują, że opłaty z tytułu nadzoru wpłacane przez podmioty w części dot. przychodów uzyskiwanych z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej na rzecz JZP będą przekazywane bezpośrednio na rachunek budżetu państwa i KNA bezpośrednio będzie odpowiedzialne za ew. dochodzenie opłat od podmiotów. Proponowane zmiany nie wprowadzają zmian, które w jakikolwiek sposób adresowałyby, że KNA ma wpływ na wysokość przyznanych środków budżetowych na realizację swoich zadań oraz dysponowanie nimi pozostanie w wyłącznej kompetencji Ministra Finansów. W związku z tym <u>do rozważenia jest kwestia, czy Minister Finansów nie powinien być organem odpowiedzialnym za rozliczanie opłat z tytułu nadzoru wpłacanych do budżetu państwa.</u> Wynika to z faktu, że KNA nie dysponuje środkami budżetowymi przeznaczonymi na realizację jej zadań, a ponadto KNA w ramach swoich zadań powinno koncentrować się na kwestiach związanych z zapewnieniem odpowiedniego nadzoru nad biegłymi rewidentami, co jest szczególnie istotne mając na uwadze, że skład KNA ma charakter niezawodowy, tzn. KNA pracuje na zwoływanych posiedzeniach.	Uwaga nieuwzględniona Zadania organu nadzoru publicznego zostały powierzone KNA, a zatem opłata z tytułu nadzoru oraz wszelkie kwestie związane z jej rozliczaniem powinny być w gestii KNA.
	Komisja Nadzoru Audytowego	Inne uwagi systemowe: <u>Proponuje się, aby określona w art. 2 ust. 1 projektu ustawy definicja jednostek zainteresowania publicznego nie była zawężana poprzez wprowadzenie określenia dużych jednostek zainteresowania publicznego.</u> Wprowadzona definicja dużych jednostek zainteresowania publicznego wyłącza z nadzoru sprawowanego bezpośrednio przez KNA część podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, może rodzić trudności w jej stosowaniu i sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowych praktyk rynkowych. <u>W odniesieniu do nakładania kar na biegłych rewidentów przez KNA wątpliwości budzi</u>	Uwaga nieuwzględniona - odnośnie katalogu JZP – patrz uzasadnienie do uwag KNF do art. 2 ust. 1 pkt 7 - przepisy rozporządzenia (art. 23

		<u>zaproponowana regulacja w zakresie właściwości sądów powszechnych.</u> Wydaje się, że powinno zostać wypracowane rozwiązanie ograniczające właściwość sądów powszechnych tylko do kary skreślenia biegłego rewidenta z rejestru. W pozostałych przypadkach postępowanie w sprawie nałożenia kary na biegłego rewidenta powinno być prowadzone przez KNA w procedurze administracyjnej. • <u>Postuluje się, aby przepisy dotyczące komitetów audytu były umiejscowione w Kodeksie Spółek Handlowych,</u> a nie w przedmiotowym projekcie ustawy o biegłych rewidentach. • <u>Celem zapewnienia narzędzi nadzorczych KNA nad KIBR należy zapewnić:</u> 1) możliwość wydawania wiążących zaleceń organom KIBR dotyczących wykonywania zadań z zakresu nadzoru publicznego przez KIBR; 2) możliwość nałożenia kary pieniężnej na organy KIBR (z możliwością jej upublicznienia) w przypadku niewykonania przez organy KIBR obowiązków nałożonych przepisami ustawy.	ust. 2 i 3) przekazują organowi nadzoru publicznego (KNA) część zadań, które w dotychczasowym stanie prawnym pozostawały we właściwości organów samorządu zawodowego. Przy projektowaniu szczegółowych rozwiązań ustawowych dotyczących procedury, w ramach której rozpatrywane będą sprawy dotyczące odpowiedzialności biegłych rewidentów i firm audytorskich z tytułu naruszenia prawa lub standardów wykonywania zawodu biegłego rewidenta w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej, nadrzędną zasadą było, iż powinna obowiązywać jedna procedura dla rozpatrywania ww. spraw, zarówno dla organu nadzoru publicznego, jak i organów samorządu
--	--	--	---

			zawodowego. Uzasadnione jest to tym, iż sprawy których przedmiot może być tożsamy (naruszenia prawa lub standardów wykonywania zawodu w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej), a odmienna właściwość organów wynika wyłącznie z kwestii podmiotowych (badanie JZP. lub nie-JZP) winny być rozpatrywane w tej samej procedurze, a środki zaskarżenia winny być rozpatrywane przez te same sądy, z uwagi choćby na potrzebę zagwarantowania jednolitości orzecznictwa. W zw. z tym , iż w stosunku do biegłych rewidentów badających nie-JZP przyjęto procedurę karną w ramach postęp. dyscyplinarnego konieczne było
--	--	--	---

			przyjęcie analogicznej procedury również w stosunku do biegłych rewidentów badających JZP • odnośnie umieszczenia przepisów dotyczących KA w KSH będzie to możliwe do rozważenia przy okazji kompleksowej nowelizacji KSH prowadzonej przez Ministerstwo Sprawiedliwości • uwaga częściowo uwzględniona poprzez doprecyzowanie przepisów dot. narzędzi nadzorczych określonych w ustawie.
	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	W opinii ZPP, przedstawiony projekt ustawy z dnia 11 kwietnia 2016 r. nie realizuje w pełni założeń i celów wspomnianych wyżej regulacji europejskich, w tym przede wszystkim: (A) nie uwzględnia należycie interesu publicznego w postaci zapewniania przejrzystości i transparentności rynku oraz (B) nie uwzględnia interesów mniejszych podmiotów świadczących usługi badania sprawozdań finansowych lub usług szeroko rozumianego doradztwa (konieczności dekartelizacji). Przejrzystość i transparentność rynku Podstawowym celem badania sprawozdania finansowego jest uwiarygodnienie wyników finansowych jednostek badanych, a tym samym ochrona interesów i bezpieczeństwa finansowego inwestorów, udziałowców, akcjonariuszy oraz wierzycieli, co ma prowadzić do zachowania bezpieczeństwa obrotu gospodarczego i zaufania pomiędzy poszczególnymi podmiotami na rynku. Rzetelne sprawozdania finansowe stanowią zatem niezbędny element stabilnej gospodarki.	Uwaga nieuwzględniona Jednym z nadrzędnych celów regulacji UE, których transpozycję stanowi przedmiotowy projekt jest wzmocnienie niezależności i obiektywizmu biegłych rewidentów i firm audytorskich, poprzez znaczne ograniczanie i eliminowanie konfliktu

	W swoich pracach audytor powinien zachować zawodowy sceptycyzm, obiektywizm, wysoki poziom usług oraz — co najistotniejsze — niezależność. Podstawowym - o ile nie jedynym - przedmiotem jego działalności powinny być czynności rewizji finansowej. Dlatego też za niepokojące należy uznać przedstawiane przez UOKiK w raporcie Wyniki badania krajowego rynku usług audytu finansowego doradztwa usług konsultingowych” z kwietnia 2015 r. dane dotyczące spółek giełdowych, zgodnie z którymi w latach 2008—2013 czynności rewizji finansowej stanowiły tylko 50—57% łącznej wartości przychodów audytorów w Polsce. Przeprowadzona analiza struktury przychodów grup kapitałowych firm audytorskich pokazała, że szeroko rozumiane usługi doradcze stanowiły od 74 do 81% łącznej wartości osiąganych w Polsce przychodów ze sprzedaży badanych grup kapitałowych. Co więcej, udział usług doradczych we wszystkich świadczonych usługach podmiotów audytorskich ma tendencję rosnącą i stanowi najważniejsze źródło przychodów grup kapitałowych firm audytorskich od badanych spółek giełdowych. Zgodnie z dostępnymi wynikami, przychody z audytu reprezentowały średnio tylko ok. 20% łącznej wartości przychodów. Powyższe dane świadczą o znacznym ryzyku naruszenia niezależności biegłych rewidentów. Niezależność audytora — jak już wskazywano — jest natomiast podstawową gwarancją ochrony inwestorów, udziałowców i wierzycieli badanej jednostki, a tym samym stabilności rynku i bezpieczeństwa obrotu. Jak wskazał UOKiK we wspomnianym powyżej raporcie „[o]statni światowy kryzys finansowy uwidocznił przypadki niewystarczającej rzetelności i wiarygodności niektórych audytów, szczególnie w systemowo istotnych firmach sektora finansowego. Utrudniło to zidentyfikowanie wpływu toksycznych aktywów w portfelach tych instytucji na ich wypłacalność na ryzyko dla systemu finansowego i realnej gospodarki.” Należy więc bezwzględnie rozdzielić możliwość świadczenia usług audytorskich oraz świadczenia usług innych niż usługi bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych. Świadczenie na rzecz jednostki audytowanej lub podmiotów z jej grupy usług innych niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych powinno zostać całkowicie zakazane dla audytora, podmiotów z nim powiązanych oraz podmiotów z jego sieci. Jednocześnie, dodatkową konieczną gwarancją stabilności rynku powinno być rozszerzenie definicji jednostek zainteresowania publicznego, tak, aby uwzględniać również kryterium wielkości danej jednostki — bez względu na charakter jej działalności bądź fakt obrotu jej papierami wartościowymi na rynku regulowanym. Ograniczenie gwarancji niezależności audytora wyłącznie do podmiotów objętych aktualnie projektowaną definicją jednostek zainteresowania publicznego jest w ocenie ZPP zupełnie nieuzasadnione. Wiarygodność sprawozdań finansowych pozostałych istotnych dla rynku podmiotów ma wręcz donioślejsze znaczenie niż w przypadku podmiotów giełdowych bądź podmiotów z rynku finansowego, których działalność jest na podstawie odrębnych regulacji bardziej jawna. Z tego względu, tak wąskie zdefiniowanie jednostek interesu publicznego, jak to obecnie proponuje Minister Finansów	interesów występujących pomiędzy biegłymi rewidentami i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych a jednostkami badanymi, w szczególności badanymi JZP. Cel ten jest osiągnięty m.in. przez rozwiązania takie jak np. obowiązkowa rotacja podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych dla badań ustawowych JZP, ograniczenia w świadczeniu usług innych niż badanie na rzecz badanej JZP, limity wynagrodzenia za usługi dozwolone inne niż badanie oraz limity całkowitego wynagrodzenia uzyskiwanego od jednego klienta będącego JZP. Zaproponowane rozwiązania są podyktowane potrzebą zachowania równowagi między koniecznością zapewnienia odpowiednich narzędzi dla systemu nadzoru publicznego a ograniczeniem wzrostu kosztów nadzoru dla
--	--	--

	wiąże się z pominięciem interesów istotnej grupy przedsiębiorców, którzy opierają swoje decyzje gospodarcze na informacjach zawartych w sprawozdaniach finansowych ich kontrahentów zatwierdzonych przez biegłych rewidentów. Nadmierna koncentracja rynku ZPP pragnie również zwrócić uwagę Ministra Finansów na rozległą koncentrację na rynku usług audytorskich oraz doradczych w Polsce. Jak wskazuje wspomniany powyżej raport UOKiK, największy udział w rynku posiadają firmy tzw. wielkiej czwórki czyli międzynarodowych korporacji audytorsko-konsultingowych, przy czym szeroką koncentracją charakteryzuje się nie tylko rynek audytu spółek giełdowych. Konkurencja na rynku jest znacznie zachwiana, a dominującą pozycję posiadają międzynarodowe korporacje. Mniejszym firmom audytorskim trudno bowiem konkurować z ukształtowanym na rynku oligopolem dużych firm doradczych. Konieczne jest więc rzeczywiste zwiększenie poziomu konkurencji w tym segmencie rynku, tak by polskie firmy audytorskie i doradcze, w tym te najmniejsze, niejednokrotnie rodzinne, mogły jakkolwiek rywalizować z międzynarodowymi korporacjami. Osiągnięcie tego celu będzie się również wiązało z korzyściami dla pozostałych przedsiębiorców, którzy będą mogli wybierać ze znacznie szerszego katalogu podmiotów świadczących usługi audytorskie. Skutek taki można osiągnąć jedynie poprzez: • wprowadzenie obowiązku 3-letniej rotacji podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, • uszczelnienie definicji sieci, tak by obejmowała wszystkie podmioty powiązane występujące w obrocie pod wspólnym oznaczeniem. • całkowity zakaz świadczenia na rzecz badanych jednostek zainteresowania publicznego usług innych niż bezpośrednio związanych z badaniami sprawozdań finansowych przez audytora, podmiot z nim powiązany oraz podmiot z jego sieci. Wskazane rozwiązania doprowadzą w sposób oczywisty do poszerzenia grupy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych ze względu na zmianę struktury rynku, zaś zwiększona konkurencja do podniesienia jakości przeprowadzanego badania. Zwiększy się również konkurencja w branży usług doradczych, który jest obecnie wysoko skoncentrowany, co w ocenie ZPP jest bezpośrednią konsekwencją koncentracji na rynku audytu. Konieczność zapewnienia niezależności biegłych rewidentów została dostrzeżona również w innych państwach oraz na poziomie Unii Europejskiej. Analiza rynku audytu przeprowadzona przez Unię Europejską została podsumowana w dokumencie „Zielona księga Polityka badania sprawozdań finansowych: lekcje wyciągnięte z kryzysu”. Wskazano w niej, że „rzetelność badania sprawozdań finansowych to klucz do przywrócenia pewności i zaufania do rynku”. Rzetelność ta może być	uczestników obrotu gospodarczego, w szczególności jednostek badanych. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż zaproponowane rozwiązania oddziaływałyby również na małe i średnie firmy audytorskie, co oznacza, iż cel jakim jest wsparcie mniejszych firm audytorskich nie zostałby osiągnięty.
--	--	--

		zapewniona wyłącznie wówczas, gdy regulacje krajowe będą wystarczająco spójne i szczelne. W ocenie ZPP, brzmienie Rozporządzenia jest efektem kompromisu ze środowiskiem audytorskim — w szczególności w zakresie pozostawionej państwom członkowskim opcji zwolnienia z zakazu świadczenia niektórych usług zabronionych przez audytora i jego sieć. Niemniej jednak, interes publiczny jakim jest stabilność finansowa rynku zależna od prawidłowości / jakości przeprowadzanych badań sprawozdań finansowych, powinien być interesem nadrzędnym. W konsekwencji, Polska powinna wdrożyć całkowity zakaz świadczenia przez biegłych rewidentów na rzecz jednostek badanych usług innych niż bezpośrednio związane z rewizją finansową i nie korzystać ze wskazanej wyżej opcji.	
	Bank Światowy	Dwoma kluczowymi elementami tworzącymi dobrze działający nadzór publiczny nad zawodem biegłego rewidenta są: odpowiednio wykwalifikowani i doświadczeni kontrolerzy oraz swoboda wydatkowania powierzonych środków na wynagrodzenia dla personelu. Aby sprawować prawidłową kontrolę nad badaniem sprawozdań finansowych JZP, koniecznym jest, aby kontrolerzy posiadali bogate doświadczenie (min. 6 lat) w dużych międzynarodowych firmach. Jednak, aby przyciągnąć tak wykwalifikowanych, doświadczonych i zmotywowanych pracowników, niezbędne jest zapewnienie im odpowiednio atrakcyjnego wynagrodzenia, porównywalnego z tym, proponowanym w sektorze prywatnym. Możliwe jest również zrekompensowanie nieco niższych zarobków np. korzystniejszymi godzinami pracy. Dlatego proponuje się wskazać wprost w projektowanych przepisach ustawy, że pracownicy nadzoru publicznego będą otrzymywać odpowiednio wysokie wynagrodzenia, które będą konkurencyjne do wynagrodzenia rynkowego, aby w ten sposób przyciągnąć najlepszych zawodowców. Ponadto roczna opłata z tytułu nadzoru nad podmiotami badającymi JZP powinna być odpowiednio wysoka, by pokryć koszty wynagrodzeń. Jeśli jednak KNA w obecnej formie i zależności od Ministerstwa Finansów nie jest w stanie zapewnić swoim pracownikom odpowiedniego wynagrodzenia, należałoby rozważyć ustanowienie KNA niezależną jednostką jedynie nadzorowaną przez Ministra Finansów. Taka jednostka posiadałaby Zarząd i podległych mu kontrolerów monitorujących badania w JZP oraz pracowników operacyjnych. Zarząd kontrolowałby również Krajowa Izba Biegłych Rewidentów i powierzałby mu kontrolę jakości w jednostkach badających nie-JZP. Należałoby jednak zaznaczyć, że członkowie Zarządu mogliby zostać odwołani w przypadku nieprawidłowości w działaniu przez odpowiednie organy (np. Ministra Finansów) oraz że od decyzji Zarządu można by się było odwołać do tych organów.	Uwaga częściowo uwzględniona Projekt przewiduje wprowadzenie dodatków kontrolerskich, inne postulaty dotyczące warunków pracy kontrolerów mogą być spełnione na poziomie operacyjnym.
	Naczelny Sąd Administracyjny	Przed wszystkim w odniesieniu do przedłożonego projektu w zakresie w jakim dotyczy on kontroli sądów administracyjnych, wskazać trzeba, że podstawową regulacją dotyczącą procedury	Uwaga uwzględniona

		sądowoadministracyjnej jest ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.; dalej: P.p.s.a.). Oznacza to, że poszczególne przepisy projektowanej ustawy, z uwagi na potrzebę zapewnienia spójności systemu prawa, powinny uwzględniać terminologię oraz model poszczególnych instytucji z przywołanej ustawy procesowej. Przedłożony <i>projekt</i> nie w pełni czyni zadość powyższym standardom.	
Rozdział 1 Przepisy ogólne			
Art. 1			
	Narodowy Bank Polski	Mając na względzie fakt, że projekt ustawy bardziej szczegółowo niż dotychczas reguluje kwestie dotyczące jednostek zainteresowania publicznego - JZP (np. w zakresie odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przez nie odpowiednich przepisów – art. 80 projektu ustawy) poddajemy pod rozwagę wskazanie w tytule projektu ustawy, że zawiera on również przepisy dotyczące bezpośrednio tych jednostek lub ewentualnie wskazanie w art. 1 projektu ustawy, że reguluje on odpowiednie kwestie związane bezpośrednio z JZP.	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art.1 pkt.6 – propozycja: „6. wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego; 7. tworzenia i działania komitetów audytu” Proponujemy dopisać na początku zdania słowo „wykonywania” Proponujemy rozdzielić czynności rewizji od zasad tworzenia i działania komitetów audytu, i przenieść te ostatnie od osobnego punktu. Zasady wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP dotyczą w głównej mierze audytorów, natomiast zasady działania komitetów audytu to zasady wewnętrznej organizacji w JZP.	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 1 pkt. 6 zmienić na: „wykonywania czynności...”	Uwaga uwzględniona
Art. 2			
	Narodowy Bank Polski	Proponujemy ujednolicenie stosowania pojęcia „podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych”, ponieważ w projekcie ustawy są stosowane również skrócone nazwy w odniesieniu do tego pojęcia, np.: „podmiot uprawniony do badania” (art. 51 ust. 11), „podmiot uprawniony” (art. 51 ust. 12). Podobnie proponujemy ujednolicenie stosowania pojęć odnoszących się do etyki, tj. np.:	Uwaga uwzględniona

		„kodeks etyki zawodowej biegłych rewidentów” (art. 25 ust. 2 pkt 3 lit. c), „zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów” (art. 75 ust. 2), „kodeks etyki zawodowej” (art. 50 ust. 5), „kodeks etyki” (art. 79 ust. 2 pkt 20),	
	Narodowy Bank Polski	W art. 2 ust. 1 projektu proponujemy umieszczenie poszczególnych definicji w porządku alfabetycznym	Uwaga do rozstrzygnięcia przez Komisję Prawniczą
	Narodowy Bank Polski	art. 2 ust. 1 pkt 1 W odniesieniu do definicji „badania ustawowego” proponujemy dokonanie zmiany jej treści, ponieważ użycie w obecnym brzmieniu sformułowania „[...] lub z innych przepisów unijnych lub krajowych;” bezpośrednio po „ustawie o rachunkowości” może wskazywać, że ustawa ta jest przepisem unijnym. Ponadto, w projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie definicji „badania ustawowego”, zaś w pkt 2 tego samego artykułu definicję „badania”, która swoim zakresem obejmuje „badanie ustawowe”. Pod względem legislacyjnym powyższa konstrukcja wydaje się nieprawidłowa; na oznaczenie tego samego nie należy bowiem używać dwóch różnych pojęć.	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art.2 ust.1; pkt 2 – propozycja: „badaniu – rozumie się przez to badanie, o którym mowa w standardach określonych w punkcie 18 i 19, ustawowe lub dobrowolne <u>rocznego sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości</u> ” Proponujemy doprecyzowanie pojęcia badania poprzez dodanie referencji do standardów badania. Obecnie <i>badanie</i> definiowane jest jako <i>badanie</i> . Zgodnie z art.1 Rozporządzenia 537/2104 oraz art.1 Dyrektywy 43/2016 przepisy tych regulacji dotyczą wyłącznie badań ustawowych. Nie przedstawiono uzasadnienia, ani nie widzimy potrzeby, aby przepisy ustawy regulowały badania inne niż ustawowe. Jeżeli jednak ustawa ma dotyczyć badań dobrowolnych to naszym zadaniem powinno to dotyczyć wyłącznie badań sprawozdań finansowych sporządzanych zgodnie z wymogami ustawy.	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 2 ust. 1 pkt 2 i 3 2) badaniu – rozumie się przez to badanie ustawowe lub badanie dobrowolne rocznego sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego 3) czynnościach rewizji finansowej - rozumie się przez to badania, przeglądy sprawozdań finansowych	Uwaga uwzględniona częściowo Doprecyzowanie pojęć: badanie ustawowe,

		i inne usługi atestacyjne, wymagane przepisami prawa, zastrzeżone dla biegłego rewidenta; Proponujemy doprecyzowanie, o których sprawozdaniach finansowych mowa w kontekście definicji badania dobrowolnego.	badanie dobrowolne i badanie - j.w. Zostanie podjęta próba określenia definicji: przeglądu, usług atestacyjnych i usług pokrewnych Zmiany w definicji czynności rewizji finansowej nieuwzględnione ponieważ stanowią zawężenie katalogu czynności (ograniczają się tylko do usług obowiązkowych).
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy doprecyzowanie definicji: 2) badaniu – rozumie się przez to badanie ustawowe lub badanie dobrowolne, przez które rozumie się badanie roczne sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego, którego obowiązek przeprowadzania nie wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.) lub z innych przepisów unijnych lub krajowych. Proponujemy dodatkowe rozszerzenie definicji o: 7) badanie wspólne - badanie sprawozdania finansowego przez dwie różne, niezależne od siebie i niepowiązane firmy audytorskie powołane przez jednostkę w celu wydania jednego wspólnego sprawozdania z badania, w szczególności nie należące do tej samej sieci. Uzasadnienie: Brak tych definicji będzie źródłem wątpliwości interpretacyjnych, które doprowadzą do sytuacji, w której poszczególni prawnicy będą interpretować albo rozszerzająco albo zawężająco pojęcie badania. W odniesieniu do badania wspólnego brak definicji doprowadzić może do odejścia od charakteru	Uwaga uwzględniona częściowo Doprecyzowanie definicji badania ustawowego, badania dobrowolnego i badania Nie ma potrzeby wprowadzania definicji badania wspólnego, gdyż z przepisów pośrednio można wywnioskować, kiedy mamy do czynienia z badaniem wspólnym, tj. badaniem przeprowadzanym przez	

		i natury tego typu badania.	więcej niż jedną firmę audytorską, które kończy się wydaniem wspólnej opinii z badania.
	E&Y	Proponujemy doprecyzowanie, że badanie dobrowolne to badanie rocznego sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego, którego obowiązek przeprowadzania nie wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.2) lub z innych przepisów unijnych lub krajowych. W praktyce pojęciem badania określa się również usługi poświadczające, które nie są wymagane przepisami prawa natomiast jednostki decydują się na ich przeprowadzenie ze względów biznesowych czy transakcyjnych a rezultaty takiego badania są używane wyłącznie dla ściśle określonych celów wewnętrznych i nie mogą być używane w innych celach. Objęcie definicją badania dobrowolnego również takich czynności wpłynęłoby rozszerzająco na pojęcie czynności rewizji finansowej ponad te czynności, które są wymagane i określone przepisami prawa	Uwaga uwzględniona
	Deloitte	Proponujemy doprecyzować Art. 2. ust 1. pkt 3: „czynnościach rewizji finansowej - rozumie się przez to badania <u>SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH</u> , a także przeglądy sprawozdań finansowych i inne usługi atestacyjne, określone przepisami prawa, zastrzeżone dla biegłego rewidenta; „	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art.2 ust.1 pkt 3 - czynnościach rewizji finansowej - rozumie się przez to badania i przeglądy sprawozdań finansowych i inne usługi atestacyjne, określone wymagane przepisami odrębnych ustaw i zastrzeżone dla biegłego rewidenta Definicja wymaga doprecyzowania, że chodzi o takie czynności, których obowiązek przeprowadzenia wynika z przepisów prawa polskiego. Użyte poprzednio „określone” nie oddaje precyzyjnie o jakie usługi chodzi. Należy również przeredagować, aby było jasne, że chodzi o badania i przeglądy sprawozdań finansowych.	Uwaga nieuwzględniona Zmiany w definicji czynności rewizji finansowej nieuwzględnione ponieważ stanowią zawężenie katalogu czynności (ograniczają się tylko do usług obowiązkowych). Intencją regulatora jest by również usługi dobrowolne i zastrzeżone dla biegłego rewidenta zostały włączone do definicji czynności rewizji

			finansowej.
	Narodowy Bank Polski	art. 2 ust. 1 pkt 6 lit. b W odniesieniu do definicji „dużej jednostki” pragniemy zauważyć, że przychody netto ze sprzedaży mogą być również z tytułu usług, a nie tylko towarów i produktów. Analogiczną uwagę zgłaszamy do art. 128 ust. 3 pkt 4 lit. b projektu.	Uwaga nieuwzględniona Przez produkty rozumie się dobra i usługi
	PwC	Art.2 ust.1; pkt 7 a) – propozycja: „mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej” Proponujemy wykreślenie „<i>którzy objęci są obowiązkiem badania ustawowego</i>” Dopisek ten nie występuje w art.2 pkt 13 Dyrektywy 43, ani nie jest potrzebny, gdyż obowiązek badania dla tych jednostek wynika już wprost z art.64 ustawy o rachunkowości.	Uwaga nieuwzględniona Nie wszyscy emitenci papierów wartościowych są objęci obowiązkiem badania, np. JST. Przepis ma na celu objęcie definicją JZP tylko tych JST, które mają obowiązek badania sprawozdań finansowych (są to JST, których liczba mieszkańców przekracza 150 tys. mieszkańców).
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 ust. 1 pkt. 7 – W opinii Komisja Nadzoru Finansowego niezbędna jest weryfikacja katalogu podmiotów zdefiniowanych jako JZP. Komisja Nadzoru Finansowego postuluje, aby jako JZP traktowane były wszystkie podmioty wymienione w pkt. 7, nie zaś jedynie te spełniające wskazane w <i>Projekcie</i> kryteria. Komisja Nadzoru Finansowego nie może zaakceptować sytuacji, w której podmioty prowadzące ten sam rodzaj działalności, podlegające równocześnie nadzorowi KNF będą podlegały innym regulacjom w zakresie badania sprawozdań finansowych, a biegli rewidentzi przeprowadzający badanie ich sprawozdań będą podlegali nadzorowi KNA albo Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, przy czym nadzór ten będzie skutkował możliwością podejmowania decyzji sankcyjnych, w tym takich, które ingerują w składy organów zarządzających i nadzorczych tych jednostek. Powyższy podział będzie też rodzić dodatkowe problemy administracyjne wynikające m.in. z konieczności prowadzenia przez KNA wykazu podmiotów uprawnionych do badania JZP, co przy zadanych kryteriach JZP może powodować problemy wynikające z właściwym określeniem podmiotów spełniających te kryteria (tym bardziej, że <i>Projekt</i> nie określa	Uwaga uwzględniona częściowo Publikowanie przez KNA wykazu firm audytorskich uprawnionych do badania JZP nie oznacza, że tylko firmy znajdujące się na takiej liście są uprawnione do przeprowadzania badań ustawowych JZP. Wykaz obejmować będzie firmy audytorskie, których przychody za rok poprzedzający publikację z tytułu usług dla JZP nie

	kiedy powinna następować weryfikacja ich spełniania). Jednocześnie Komisja Nadzoru Finansowego wskazuje, iż zgodnie z art. 2 pkt. 1 lit. d dyrektywy 2013/34/UE jednostki interesu publicznego to jednostki wyznaczone przez państwa członkowskie, na przykład jednostki o istotnym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej działalności. Mając na uwadze powyższe nie pozostawia wątpliwości fakt, że podmioty objęte nadzorem KNF są podmiotami o istotnym znaczeniu publicznym, wobec powyższego powinny być traktowane jako JZP. Wprowadzana w <i>Projekcie</i> kategoryzacja wyłącza z katalogu JZP większość podmiotów, które dziś traktowane są jako JZP (a które nie są obowiązkowo uznane przez unijnego regulatora za JZP), co budzi istotny sprzeciw Komisja Nadzoru Finansowego. W tym miejscu należy wskazać, że poza bankami i podmiotami rynku ubezpieczeniowego, które z mocy unijnych regulacji są JZP, definicję JZP określoną w <i>Projekcie</i> spełniają: a) 3 z 45 skok (przy czym jedna z tych 3 jest skok w upadłości), b) 2 z 50 domów maklerskich, c) 4 z 61 towarzystw funduszy inwestycyjnych, d) 3 z 28 krajowych instytucji płatniczych. Mając na uwadze powyższe uprawnione jest zatem twierdzenie, że projektowane regulacje w zakresie JZP stanowią krok w niewłaściwym kierunku. Komisja Nadzoru Finansowego nie znajduje wytłumaczenia, dla którego właściwym ma być ograniczanie kręgu JZP do niemal unijnego minimum. Argumentacji projektodawcy Komisja Nadzoru Finansowego również nie zna, gdyż ten nie prezentuje jej w Uzasadnieniu do <i>Projektu</i>. Powyższe ograniczenie JZP, a co za tym idzie ograniczenie nadzoru publicznego do minimum, zdaniem Komisja Nadzoru Finansowego może prowadzić do zagrożenia realizacji ważnego celu wprowadzonych regulacji unijnych, którym jest osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów i inwestorów podmiotów rynków kapitałowych, na które wskazuje projektodawca w Uzasadnieniu do <i>Projektu</i>. Dodatkowo Komisja Nadzoru Finansowego pragnie zwrócić uwagę, na następujące kwestie dotyczące	przekroczyły 15% wszystkich przychodów. Wykaz ten ma umożliwić JZP właściwe przygotowanie procedur wyboru firmy audytorskiej (por. art. 16 rozporządzenia). Wyłączenie z definicji JZP SKOK-ów i domów maklerskich nie spełniających definicji dużej jednostki jest konieczne z punktu widzenia zachowania równowagi pomiędzy zapewnieniem wystarczającego nadzoru nad procesem badania sprawozdań finansowych tych jednostek a poziomem obciążeń dla jednostek badanych. Do definicji dodano dobrowolne fundusze emerytalne. Kryteria zakwalifikowania poszczególnych rodzajów podmiotów nadzorowanych przez KNF do zbioru dużych JZP zostaną dostosowane
--	--	--

	poszczególnych sektorów rynku finansowego. – <u>rynek emerytalny</u> Komisja Nadzoru Finansowego ponownie postuluje, aby dobrowolne fundusze emerytalne zostały uwzględnione w katalogu JZP. Konieczność wprowadzenia powyższej zmiany wynika z nowelizacji przepisów ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych wprowadzonych ustawą z dnia 25 marca 2011 roku o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 75 poz 398 z późn. zm.). Zgodnie z ww. nowelizacją powszechne towarzystwa emerytalne otrzymały możliwość tworzenia dobrowolnych funduszy emerytalnych, których przedmiotem działalności jest prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku <i>o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego</i> (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.). Z uwagi na konieczność zabezpieczenia interesu członków nie tylko otwartych ale także dobrowolnych funduszy emerytalnych zasadne jest, aby dobrowolne fundusze emerytalne, tak jak i otwarte fundusze emerytalne, zostały zaliczone do katalogu jednostek zainteresowania publicznego. – <u>działalność maklerska</u> Komisja Nadzoru Finansowego podtrzymuje stanowisko w zakresie utrzymania w katalogu JZP wszystkich podmiotów prowadzących działalność maklerską z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego w rozumieniu ustawy o obrocie. Komisja Nadzoru Finansowego wskazuje, iż nie nastąpiły żadne istotne zmiany co do charakteru sektora firm inwestycyjnych, jak też liczby domów maklerskich i formy prowadzonej przez nie działalności, a co za tym idzie nie ma merytorycznego uzasadnienia ograniczenia liczby domów maklerskich do tych spełniających kryteria dużej jednostki w stosunku do obecnie funkcjonującego katalogu JZP. Komisja Nadzoru Finansowego nie znajduje również uzasadnienia Ministerstwa Finansów, które wskazywałoby na przyczyny ograniczenia liczby domów maklerskich w katalogu JZP.	do rodzaju i specyfiki prowadzonej działalności jednostek. Np. zamiast wielkości aktywów i przychodów – wielkość aktywów zarządzanych lub wysokość środków pieniężnych klientów na rachunkach prowadzonych przez biura maklerskie. Małe SKOK-i nie zostaną włączone do definicji JZP ponieważ konieczne jest zachowanie równowagi pomiędzy zapewnieniem wystarczającego nadzoru nad procesem badania a poziomem obciążeń dla jednostek badanych. Włączenie jednostki do definicji JZP oznacza, że wszystkie przepisy rozporządzenia muszą być przez nią stosowane (wyjątek stanowią banki spółdzielcze).
--	--	--

Na podstawie kryteriów wskazanych w dyrektywie 2013/34/UE na chwilę **obecna jedynie 2 podmioty spośród ponad 50 domów maklerskich** spełniałyby kryteria klasyfikacji jako JZP, co oznacza, że wprowadzenie powyższej regulacji spowodowałoby marginalizację ochrony i formy kontroli nad działalnością firm inwestycyjnych.

Komisja Nadzoru Finansowego ponownie wskazuje, iż zgodnie z art. 2 pkt. 1 lit. d dyrektywy 2013/34/UE jednostki interesu publicznego to jednostki wyznaczone przez państwa członkowskie, na przykład jednostki o istotnym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej działalności. Uwzględniając specyfikę działalności prowadzonej przez domy maklerskie, w szczególności fakt, iż podmioty te m.in. zarządzają środkami powierzonymi im przez klientów, domy maklerskie niewątpliwie spełniają definicję podmiotów o istotnym znaczeniu publicznym. Wskazane jest zatem utrzymanie w katalogu jednostek JZP wszystkich podmiotów prowadzących działalność maklerską, wraz z utrzymaniem obecnie funkcjonującego wyłączenia dla podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego w rozumieniu ustawy o obrocie.

Komisja Nadzoru Finansowego podkreśla również fakt, iż rozporządzenie 537/2014/UE odnoszące się do szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych JZP w preambule w motywie 2 wskazuje, że zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy 2004/39/WE wprowadza się wymóg badania rocznych sprawozdań finansowych firm inwestycyjnych. W motywie 5 preambuły podkreślono, iż wspólne podejście regulacyjne do przeprowadzania ustawowego badania jednostek interesu publicznego ma na celu zapewnić spójną harmonizację i jednolite stosowanie przepisów, a tym samym ma się przyczynić do skuteczniejszego funkcjonowania rynku. Ww. preambuła podkreśla istotność specyfiki sprawozdań finansowych JZP, wskazując iż powyższe działania mają na celu osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony konsumentów i inwestorów podmiotów rynków kapitałowych.

Wskazuje się również, iż podmioty prowadzące działalność maklerską objęte są tymi samymi ostrożnościowymi regulacjami co banki (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 - rozporządzenie CRR), co

implikuje, iż intencją Unii Europejskiej jest identyczne bądź bardzo podobne do banków traktowanie domów maklerskich.

Podkreślić również należy fakt, iż dyrektywa 2013/34/UE w art. 2 pkt 1 lit. b jako jednostki interesu publicznego klasyfikuje instytucje kredytowe, zdefiniowane w art. 4 pkt. 1 dyrektywy 2006/48/WE, uchylonej przez dyrektywę 2013/36/UE, która definiuje instytucje kredytowe w art. 3 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2013/36/UE, i jest aktem regulującym działalność zarówno instytucji kredytowych, jak i właśnie firm inwestycyjnych. Historycznie oba sektory były regulowane przez bliźniacze dyrektywy: 2006/48/UE i 2006/49/UE, które co do zasady identycznie traktowały oba sektory. Na gruncie prawa krajowego działalność maklerska obu grup podmiotów jest regulowana w ustawie o obrocie. Ponadto objęcie firm inwestycyjnych dyrektywą BRR oznacza opłacanie przez domy maklerskie składek do *resolution authority* (którym ma być BFG - w tym zakresie klasyfikuje się firmy inwestycyjne na równi z bankami).

Komisja Nadzoru Finansowego pragnie wskazać, iż domy maklerskie podlegają nadzorowi ostrożnościowemu prowadzonemu przez KNF, w oparciu o informacje, których forma i zakres zbliżona jest do informacji przekazywanych przez banki. Biorąc pod uwagę, iż do JZP zaliczane są banki, a także uwzględniając, iż zarówno banki, jak i domy maklerskie w prowadzonej działalności wykorzystują środki powierzane im przez klientów, w powyższym zakresie uzasadnione jest przyjęcie jednolitego podejścia i uwzględnienie jako JZP również wszystkich domów maklerskich.

Podkreślić należy również fakt, iż narzucone przez rozporządzenie CRR wymogi w zakresie wyliczania współczynników kapitałowych jak również utrzymywanie ich na adekwatnym poziomie, bazują na danych finansowych. Należy zwrócić uwagę, iż w szczególności w zakresie mniejszych domów maklerskich, które prowadzą uproszczoną działalność zgodnie z art. 95 rozporządzenia CRR współczynniki kapitałowe, oparte są na bazie stałych kosztów pośrednich, które wyliczane są w oparciu o dane ze zbadanych sprawozdań finansowych. **Tym samym za niezwykle istotne należy uznać zapewnienie, iż dane prezentowane w sprawozdaniach finansowych domów maklerskich, będą cechowały się odpowiednią rzetelnością, zweryfikowaną przez niezależne podmioty posiadające odpowiednie doświadczenie, gdyż w oparciu o te dane ustalany jest minimalny wymóg kapitałowy**

ww. domów maklerskich, który z kolei będzie miał wpływ na wysokość kapitałów własnych podmiot, z których mogą być pokrywane np. roszczenia klientów.

Podkreślić należy, iż środki pieniężne klientów domów maklerskich kształtują się często na poziomie kilkuset mln złotych, w przypadku wielu podmiotów pozycja ta stanowi zasadniczą część aktywów. Dla przykładu dom maklerski posiadający najwyższy stan środków pieniężnych klientów na rachunkach bankowych według stanu na 30 czerwca 2015 r. (743 mln zł), jak również na 31 grudnia 2015 r. (774 mln zł) nie spełnia progów zaproponowanych zgodnie z dyrektywą 2013/34/UE. Ponadto Komisja Nadzoru Finansowego wskazuje, iż łączna wartość środków pieniężnych klientów w podmiotach sektora wynosi ponad 4 mld zł. Wprowadzenie progów w zakresie klasyfikacji domów inwestycyjnych jako JZP prowadziłoby w sposób pośredni do nieuzasadnionego zróżnicowania poziomu ochrony klientów domów maklerskich w zależności od sklasyfikowania ich jako jednostek JZP. Wskazuje się również, iż analiza oraz bazowanie na danych zaprezentowanych w sprawozdaniach finansowych było jednym z kluczowych czynników, które stanowiły argumentację i podstawę do podjęcia decyzji o cofnięciu licencji podmiotom zaliczanym do sektora domów maklerskich w 2014 r. Powyższe uwarunkowania wskazują jak istotna jest ochrona środków pieniężnych klientów, na powyższe wskazuje również konieczność przekazywania przez domy maklerskie raportu niezależnego biegłego z badania systemów, procesów oraz kontroli wewnętrznej w zakresie przechowywania aktywów klientów za dany rok obrotowy.

Domy maklerskie w ramach uzyskanych licencji zarządzają aktywami klientów. Wartość aktywów klientów w zarządzaniu w przypadku pojedynczego domu maklerskiego może kształtować się na poziomie kilkunastu miliardów złotych. W ramach tych pozycji klasyfikowane są zarówno środki pieniężne jak i instrumenty finansowe, w tym również pochodne instrumenty finansowe o skomplikowanych konstrukcjach. To czyni ich podmiotami, nad którymi nadzór powinien być w szczególności profesjonalny również w obszarze sprawozdawczości finansowej.

Ze względu na rodzaj prowadzonej przez domy maklerskie działalności wskazuje się, iż biegli rewidenci prowadzący badania sprawozdań finansowych ww. podmiotów powinni spełniać najwyższe standardy, jak również powinni podlegać regulacjom zapewniającym najwyższą jakość prowadzonych badań

i posiadać specjalistyczną wiedzę adekwatną do wymagań danego sektora. Wynika to ze specyfiki prowadzonej działalności związanej z rozbudowanymi systemami IT, które posiadają domy maklerskie. Podmioty te działając jako animatorzy rynków, animatorzy emitentów, dealerzy, *market makerzy* udostępniający platformy transakcyjne, bazują na systemach transakcyjnych i kwotujących, aplikacjach umożliwiających monitorowanie pozycji w instrumentach finansowych i przekazywaniu zleceń zabezpieczających. Należy podkreślić, iż znaczna część pozycji bilansowych i wynikowych bazuje wprost na danych pochodzących z tych systemów. Ponieważ w zakres badania sprawozdania finansowego wchodzi również ocena ryzyk związanych z działalnością badanego podmiotu oraz ocena środowiska wewnętrznego, procedur podmiotu biegli rewidenci muszą nie tylko posiadać wiedzę o podmiotach, ale muszą również posiadać wystarczające narzędzia do weryfikacji powyższych obszarów. Tym bardziej należy podkreślić znaczenie nadzoru KNA nad powyższą kategorią instytucji.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż w przypadku domów maklerskich kryterium sumy bilansowej nie jest kryterium adekwatnym, co wynika z faktu, iż suma bilansowa ww. podmiotów ulega znaczącym wahaniom w krótkim okresie czasu. Taka sytuacja wynika z faktu, iż domy maklerskie w ramach obsługi ofert w danych ramach czasowych przyjmują na własny rachunek znaczące kwoty środków pieniężnych klientów (w wartościach dochodzących nawet do 500 mln zł), stąd część podmiotów na dzień bilansowy może wykazywać sumę bilansową, która istotnie odbiega od standardowego poziomu aktywów danego podmiotu.

Wskazuje się również, iż przepisy ustawy o rachunkowości (w szczególności art. 3 ust. 1e) wskazują, iż podmioty prowadzące działalność maklerską, niezależnie od wskazanych w ustawie kryteriów (suma aktywów, przychody netto, średnioroczne zatrudnienie) nie mogą być zaklasyfikowane jako jednostki mikro lub jednostki małe – a co za tym idzie nie mogą podlegać uproszczonemu traktowaniu w ramach sporządzania sprawozdań finansowych. Takie podejście wskazuje na uznanie istotności sektora firm inwestycyjnych, jak i ich znaczenie gospodarcze. Kolejnym argumentem podkreślającym znaczenie specyfiki prowadzonej przez domy maklerskie działalności jest fakt, iż oddzielne rozporządzenie tj. Rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich reguluje zasady rachunkowości domów maklerskich jako uzupełnienie do ustawy rachunkowości. Powyższe rozwiązanie można wskazać jako kolejną analogię do ustawodawstwa z zakresie banków i zakładów ubezpieczeń,

w przypadku których również oddzielnym rozporządzeniem regulowane są zasady rachunkowości.

– rynek skok

Projektowana definicja JZP w istotnym stopniu zawęzi obecnie istniejący katalog JZP w zakresie spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. **W chwili obecnej do katalogu JZP zaliczane są wszystkie SKOK, natomiast wprowadzenie definicji dużej JZP spowoduje, że w przypadku SKOK parametry dużej JZP będą spełniały tylko 2 Kasy, oraz 1 kasa w upadłości (na dzień 26.04.2016r. liczba SKOK wynosi 45).**

Kasy jako podmioty przyjmujące depozyty, których wypłata jest objęta systemem gwarancji, powinny być wszystkie traktowane jako JZP, gdyż ze środków publicznych pokrywane są koszty ich upadłości. Wykluczenie kas z tej definicji ogranicza część uprawnień w kontroli pracy biegłego rewidenta, stąd ważne jest, aby do tej definicji włączyć wszystkie kasy analogicznie do zasad obowiązujących w ramach obecnych regulacji.

– rynek emitentów papierów wartościowych

W art. 2 pkt 7 lit a) proponujemy następujące brzmienie: „*mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, którzy objęci są obowiązkiem badania ustawowego,*” na: „*mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, których sprawozdania finansowe objęte są obowiązkiem badania ustawowego*”.

– rynek funduszy inwestycyjnych

Należy zwrócić uwagę, iż w dniu 22 kwietnia 2016 r. została podpisana przez Prezydenta RP ustawa z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw. Powyższa ustawa stanowi implementację do polskiego porządku prawnego przepisów m.in. dyrektywy 2011/61/UE w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Powyższa ustawa z dnia 31 marca 2016 r. wprowadza do polskiego porządku prawnego nowe kategorie podmiotów funkcjonujących na rynku funduszy inwestycyjnych.

W związku z powyższym, w trakcie prac legislacyjnych nad przedmiotowym *Projektem*, należy mieć na

uwadze przepisy znowelizowanej ustawy o funduszach inwestycyjnych, w tym w szczególności zmianę ogólnego określenia przedmiotu ustawy, wymagającą dostosowania terminologii jaką posługuje się *Projekt*.

W związku z faktem, iż katalogiem JZP objęte są niektóre podmioty funkcjonujące na rynku funduszy inwestycyjnych, Komisja Nadzoru Finansowego pragnie zwrócić uwagę projektodawcy na specyfikę funduszy inwestycyjnych. Na gruncie przepisów *Projektu*, JZP stanowią: fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte (powyższe podmioty były objęte definicją JZP również w dotychczas obowiązującej ustawie). Jednocześnie, definicją JZP objęte zostaną dodatkowo towarzystwa funduszy inwestycyjnych, spełniające definicję jednostek dużych. W ocenie Komisja Nadzoru Finansowego, w świetle przepisów ustawy z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw, w ramach definicji JZP należy uwzględnić również zarządzających alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi (zarządzających ASI), mając na względzie, iż podmioty te będą wykonywały działalność zbliżoną swoim charakterem do działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych.

Należy zwrócić uwagę, iż fundusze inwestycyjne są osobami prawnymi, które nie posiadają własnego zaplecza organizacyjno-kadrowego (są wyodrębnioną masą majątkową posiadającą osobowość prawną), a funkcję ich organów pełni towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wobec powyższego należy zwrócić uwagę, że fundusze inwestycyjne nie zatrudniają pracowników, a za ogół czynności związanych z prowadzeniem działalności przez fundusze inwestycyjne odpowiedzialne jest co do zasady towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które jest organem funduszu. Dodatkowo, np. w funduszu inwestycyjnym zamkniętym może funkcjonować Zgromadzenie Inwestorów, któremu, poprzez odpowiednie postanowienia statutu, mogą zostać powierzone określone obowiązki lub nadane uprawnienia. Powyższe fakty mogą mieć istotne znaczenie m.in. z perspektywy określania obowiązków dla JZP będących funduszami inwestycyjnymi, kwestii zachowania tajemnicy zawodowej, jak również w kontekście kar, które mogą być nałożone na JZP. Należy przykładowo zwrócić uwagę, iż projektowany przepis art. 80 ust. 2 *Projektu* stanowi o nakładaniu kar administracyjnych na JZP w przypadku, m.in., gdy nie posiadają one określonych polityk, nie przestrzegają przepisów dotyczących wyboru biegłego rewidenta czy związanych z rotacją podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. Należy mieć na uwadze, że w związku ze szczególną konstrukcją funduszy inwestycyjnych, za działania

	lub zaniechania związane z ustanowieniem i stosowaniem polityk czy przestrzeganiem odpowiednich przepisów przez fundusz, odpowiedzialne jest towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które jest organem funduszu. W szczególności należy zapobiec sytuacjom, w którym za działania lub zaniechania towarzystwa funduszy inwestycyjnych w odniesieniu do funduszu inwestycyjnego karę poniósłby fundusz, czyli w konsekwencji jego uczestnicy (powyższa argumentacja ma zastosowanie również do rynku emerytalnego). Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że fundusze inwestycyjne stosują szczególne zasady rachunkowości określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. z 2007 r., nr 249, poz. 1859). Powyższe implikuje fakt, iż pozycje sprawozdawcze, charakterystyczne dla jednostek, które sporządzają sprawozdania finansowe według wzorów określonych w załącznikach do ustawy o rachunkowości, mogą nie być tożsame z tymi określonymi dla funduszy inwestycyjnych (powyższe może mieć znaczenie w kontekście ewentualnego kategoryzowania JZP na podmioty „małe” i „duże”). Należy również zwrócić uwagę, iż półroczne sprawozdania finansowe funduszy inwestycyjnych podlegają przeglądowi przez biegłego rewidenta, co wynika z przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych. W świetle powyższego, zasadnym jest dokonanie analizy treści <i>Projektu</i> pod kątem jego odpowiedniego zastosowania w odniesieniu do JZP będących funduszami inwestycyjnymi, tak aby był on dostosowany również do specyfiki działalności i sprawozdawczości funduszy inwestycyjnych, w celu zapobieżenia występowaniu ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych. Należy również zapewnić na gruncie <i>Projektu</i> poprawne i precyzyjne przyporządkowanie obowiązków wynikających z projektowanych przepisów do odpowiednich właściwych organów, w celu zapewnienia przejrzystej prezentacji zakresu obowiązków i odpowiedzialności właściwych organów za nadzór nad biegłymi rewidentami, podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych oraz JZP. Reasumując, Komisja Nadzoru Finansowego jest przeciwny ograniczaniu katalogu JZP. Komisja Nadzoru Finansowego pragnie przy tym wskazać, że uznanie jednostki za JZP nie wyklucza możliwości stosowania zasady proporcjonalności wobec podmiotów generujących mniejsze ryzyko. Wobec powyższego proponujemy wyłączenie kryteriów ilościowych do uznawania podmiotu jako JZP, przy pozostawieniu możliwości stosowania zasady proporcjonalności.	
Krajowa Izba	art. 2 pkt 7 – definicja „jednostki zainteresowania publicznego”	Uwaga nieuwzględniona

	Doradców Podatkowych	Regulacje unijne odnoszą się do badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego (dalej: JZP). Uzasadnieniem takiego rozwiązania jest istotność powyższych podmiotów w obrocie gospodarczym. W ocenie KIDP, omawiane regulacje powinny być stosowane także do innych podmiotów spełniających ustalone kryteria – w szczególności, pożądane byłoby objęcie tą definicją wszystkich podmiotów gospodarczych, do których zastosowanie mają przepisy o obowiązkowym badaniu sprawozdań finansowych. Argumenty podnoszone za takim rozwiązaniem w odniesieniu do JZP, pozostają bowiem aktualne również w pozostałych przypadkach. Zapewnienie jak najpełniejszej niezależności audytora, rozumianej również jako brak zależności wynikającej z interesów podmiotów z własnej sieci, leży w interesie inwestorów nabywających prawa nie tylko w spółkach giełdowych czy instytucjach finansowych, ale także w innych spółkach. W związku z ogólną jawnością działalności spółek giełdowych, w ich przypadku ryzyko nieujawnienia takiego faktu wydaje się nawet mniejsze niż w przypadku spółek prywatnych. Raport z badania sprawozdania finansowego jest w odniesieniu do takich podmiotów pierwszym źródłem informacji dla potencjalnych kontrahentów, kredytodawców czy inwestorów prywatnych, stąd konieczność zachowania maksymalnego obiektywizmu przed biegłego rewidenta. Z tego względu zasadne wydaje się rozszerzenie zakresu znaczeniowego pojęcia JZP o podmioty objęte obowiązkiem badania sprawozdań finansowych.	Brak uzasadnienia do rozszerzenia katalogu JZP o wszystkie podmioty objęte obowiązkiem badania. Celowe jest aby do katalogu JZP zaliczone były jedynie podmioty systemowo ważne ze względu na swoje szczególne znaczenie gospodarcze i społeczne.
	Kasa Krajowa	Art. 2 pkt 7 Zgodnie z przepisem art. 2 pkt 13 b) Dyrektywy 2006/43/Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG, jednostki interesu publicznego oznaczają instytucje kredytowe określone w art. 3 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady, inne niż instytucje, o których mowa w art. 2 tej dyrektywy. Zgodnie z art. 2 ust. 5 pkt 18 dyrektywy 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady dyrektywa nie ma zastosowania w Polsce do spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych. Z kolei w świetle art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zgodnie z którym pod pojęciem instytucji kredytowej rozumie się przedsiębiorstwo, którego działalność polega na przyjmowaniu depozytów lub innych funduszy podlegających zwrotowi od klientów oraz na udzielaniu kredytów na swój własny rachunek, Kasa Krajowa której celem działalności zgodnie z art. 42 ustawy	Uwaga nieuwzględniona Mając na uwadze specyfikę SKOK-ów w przypadku tych podmiotów zastosowano kryterium wielkości i zgodnie z zasadą proporcjonalności tylko duże SKOKi będą włączone do katalogu JZP.

	z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo - kredytowych jest zapewnienie stabilności finansowej kas, a w szczególności udzielanie kasom wsparcia finansowego ze środków funduszu stabilizacyjnego, oraz sprawowanie kontroli nad kasami dla zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności oraz zgodności działalności kas z przepisami prawa, nie może zostać uznana za instytucję kredytową. Mając na względzie powyższe Kasa Krajowa wnosi o wyłączenie spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych oraz Kasy Krajowej z definicji „jednostek zainteresowania publicznego”. Za uwzględnieniem powyższego wniosku w ocenie Kasy Krajowej przemawiają dodatkowo następujące okoliczności: 1) brak możliwości zapewnienia realizacji art. 128 ust. 4 projektu, zgodnie z którym przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada kompetencje w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Kasa Krajowa oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe nie mają bowiem wpływu na zapewnienie, iż przynajmniej jeden członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo - kredytowej będzie posiadał kompetencje w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Członków Rady Nadzorczej Kasy Krajowej wybiera Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej (art. 49 ust. 1 ustawy o SKOK), a członków Rady Nadzorczej spółdzielczej kasy oszczędnościowo - kredytowej wybiera stosownie do postanowień statutu walne zgromadzenie, zebranie przedstawicieli lub zebrania grup członkowskich (art. 45 § 1 Prawa spółdzielczego). 2) brak możliwości zapewnienia wymogu niezależności, o którym mowa w art. 128 ust.7 pkt 6 lit. a) projektu, zgodnie z którym uznaje się, że członek komitetu audytu jest niezależny jeżeli nie jest i nie był w ciągu ostatnich 2 lat właścicielem, współnikiem, udziałowcem (akcjonariuszem). Zgodnie z przepisem art. 45 § 2 Prawa spółdzielczego do rady mogą być wybierani wyłącznie członkowie spółdzielni. Zgodnie natomiast z art. 3 Prawa spółdzielczego majątek spółdzielni jest prywatną własnością jej członków. Kasa Krajowa pragnie jednocześnie wskazać, iż uznanie Kasy Krajowej oraz SKOK za jednostki zainteresowania publicznego w świetle projektu z 11 kwietnia 2016 r. ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym oznaczałoby zwiększenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez Kasę Krajową oraz SKOK. Powyższe znajduje potwierdzenie w Ocenie Skutków Regulacji do projektu, w	
--	--	--

		której wskazano, iż przyjęcie projektu oznaczać będzie dla jednostek zainteresowania publicznego „wzrost obciążeń organizacyjnych, regulacyjnych oraz wzrost obciążeń finansowych wynikających z konieczności pokrycia wzrostu kosztów działalności firm audytorskich (wyższe ceny usług)”. Zwiększone obciążenia z tym związane utrudniłyby budowanie kapitału przez kasy, co jest obecnie jednym z pilniejszych zadań sektora. W związku z powyższym proponujemy wprowadzenie do projektu następujących poprawek: „1) W art. 2 ust. 1 pkt 7 lit. d i e skreśla się; ”2) w art. 128 ust. 3 pkt 2 i 3 skreśla się.”	
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Przepis art. 2 ust. 1 pkt. 7) lit. g)-i) istotnie rozszerza zakres definicji jednostki zainteresowania publicznego poprzez uwzględnienie, m. in. nowych podmiotów podlegających powołanej ustawie. Do zakresu podmiotowego ustawy wprowadzone zostały bowiem: TFI, Fundusze Inwestycyjne, PTE oraz OFE. Choć zmieniona Dyrektywa 2014/56/WE dała państwom członkowskim możliwość dookreślenia jakie podmioty mogą być dodatkowo uznane za jednostki zainteresowania publicznego, Izba nie widzi uzasadnienia dla włączenia w jej zakres PTE. Pragniemy zwrócić uwagę, że PTE, jak i zarządzane przez nie fundusze emerytalne, podlegają niezwykle ścisłej reglamentacji ze strony organów nadzoru, co samo w sobie stwarza bardzo duże gwarancje bezpiecznego i należytego prowadzonego procesu zarządzania finansami takich podmiotów. Co więcej z danych KNF oraz Rzecznika Finansowego wynika, że PTE oraz OFE należą do instytucji finansowych, wobec których ilość skarg ma charakter śladowy. Z drugiej strony pragniemy zwrócić uwagę, że projektodawca powinien rozważyć włączenie do zakresu podmiotowego projektu ustawy DFE, które z punktu widzenia przejrzystości finansów nie różni się praktycznie niczym od OFE.	Uwaga częściowo uwzględniona Do katalogu JZP zostaną włączone DFE (dobrowolne fundusze emerytalne)
	Konfederacja Lewiatan	<u>Zakres definicji jednostki zainteresowania publicznego</u> - Art. 2 ust. 1 pkt. 7) lit. g)-i) W katalogu podmiotów jednostek zainteresowania publicznego zostały dodane nowe pozycje. Zmieniona Dyrektywa 2014/56/WE dała Państwom Członkowskim możliwość dookreślenia jakie podmioty mogą być dodatkowo uznane za jednostki zainteresowania publicznego. Polski ustawodawca skorzystał szeroko z tego uprawnienia i <u>włączył TFI, Fundusze Inwestycyjne, PTE oraz OFE. O DFE jednak zapomniał.</u> Błąd wydaje się być omyłką legislacyjną, ponieważ DFE z punktu widzenia przejrzystości finansów nie różni się praktycznie niczym od OFE. Wyłączenie PTE i TFI z definicji jednostek zainteresowania publicznego - skreślenie liter g)-i) z uwagi na fakt, że TFI, PTE i zarządzane przez nie	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.

		fundusze emerytalne podlegają już ścisłej reglamentacji ze strony organów nadzoru, a dodatkowo fundusze inwestycyjne podlegają też regulacjom w zakresie UCITS, co już w same w sobie stwarza bardzo duże gwarancje bezpiecznego i należyte prowadzonego procesu zarządzania finansami takich podmiotów.	
	KPMG	Art. 2 ust. 1 pkt 7 lit. i Propozycja, aby rozszerzyć definicję JZP na towarzystwa funduszy inwestycyjnych (nawet tylko duże) nie wydaje się celowa z uwagi na fakt, iż w większości przypadków grono ich interesariuszy jest ograniczone, ponieważ są to podmioty mające jednego właściciela. Pomimo, iż TFI zarządzają funduszami, fundusze mają odrębną osobowość prawną, działają zgodnie ze statutem, który -dla publicznych/otwartych funduszy- podlega również zatwierdzeniu przez KNF. Oznacza to, że TFI nie ma pełnej swobody w zarządzaniu takim funduszem czy też dowolnym kształtowaniu polityki inwestycyjnej. Proponujemy doprecyzować czy subfundusze są objęte definicją jednostki zainteresowania publicznego. Z dotychczasowych ani z proponowanych przepisów nie wynika, że subfundusze wchodzą w zakres definicji jednostki zainteresowania publicznego.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi, iż podmioty te zarządzają funduszami inwestycyjnymi, a środki im powierzone są znaczne, duże towarzystwa funduszy inwestycyjnych jako podmioty systemowo ważne ze względu na swoje szczególne znaczenie gospodarcze i społeczne zostały zaliczone do katalogu JZP.
	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Przepis art. 2 pkt 7 — definicja „jednostki zainteresowania publicznego” Projekt ma na celu przeniesienie do polskiego porządku prawnego rozwiązań przewidzianych w Dyrektywie PE i Rady 2014/56/UE (Dyrektywa) z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE ws. ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dyrektywa 2006), a także doprecyzowanie rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego (Rozporządzenie). Projekt w obecnym brzmieniu za jednostki zainteresowania publicznego (JZP) uznaje podmioty będące emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, objęte obowiązkiem badania ustawowego oraz różnego rodzaju podmioty prowadzące działalność finansową.	Uwaga nieuwzględniona W przedstawionym projekcie do katalogu jzp poza bezwzględnie wymaganymi dyrektywą - na podstawie opcji zawartej w art. 2 pkt 13 lit. d) dyrektywy włączono następujące podmioty: Kasę Krajową SKOK, duże SKOK-i, duże krajowe instytucje

	Polska nie korzysta więc z możliwości uznania za JZP również innych podmiotów ważnych dla gospodarki z uwagi na charakter prowadzonej działalności bądź ich wielkość, mimo, iż możliwość taką wprost przewiduje art. 2 pkt 13 Dyrektywy 2006, zgodnie z którym za JZP uznaje się jednostki wyznaczone przez państwa członkowskie jako jednostki interesu publicznego, na przykład jednostki o istotnym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej przez nie działalności, ich wielkość lub liczbę zatrudnionych pracowników”. ZPP wskazywał już w piśmie z 18 maja 2016 r., iż rozwiązanie zaproponowane przez Ministra Finansów w powyższym zakresie należy ocenić krytycznie. Przede wszystkim, powoduje ono, iż nie będą mogły być zrealizowane cele ustawodawcy wspólnotowego. tj. zwiększenie transparentności na rynku audytu w odniesieniu do wszystkich istotnych rynkowo podmiotów, czy nawet szerzej — podmiotów istotnych na gruncie interesu społecznego. ZPP nie widzi bowiem podstaw, aby dyskryminować w zakresie poziomu bezpieczeństwa gospodarczego wynikającego z gwarancji niezależności audytora kontrahentów dużych podmiotów, które nie spełniają — skądinąd bardzo wąskiej — definicji JZP przewidzianej w Projekcie. Analizując przepisy Projektu należy bowiem mieć na uwadze cele ich wprowadzenia leżące u podstaw regulacji wspólnotowych, tj. Dyrektywy i Rozporządzenia. Celem nadrzędnym jest ochrona stabilności rynku środkami prawnymi. tj. poprzez wprowadzenie regulacji ograniczających ryzyko utraty wiarygodności dostępnych publicznie sprawozdań finansowych czyli podstawowych dokumentów, którymi kierują się kontrahenci, inwestorzy potencjalni kredytodawcy danej jednostki. Najistotniejszą, w ocenie ZPP, gwarancją wspomnianej wiarygodności jest zapewnienie wysokiego poziomu badania sprawozdań finansowych poprzez surowe regulacje m.in. w zakresie niezależności audytora jako podmiotu potwierdzającego, iż dane finansowe zaprezentowane przez jednostkę są rzetelne. W ocenie ZPP, ochrona interesu publicznego wymaga, aby zmiany (w tym również zaproponowane poniżej) dotyczące zasad audytu JZP rozszerzyć na pozostałe jednostki, które spełniają zaproponowane poniżej kryteria co do wielkości lub znaczenia publicznego. Jednocześnie, dla pełniejszego uszczelnienia systemu należy wskazać, iż za JZP uznaje się również jednostkę, której podmiot powiązany spełnia którekolwiek z pozostałych kryteriów dla JZP, przy czym ZPP rekomenduje odwołanie się do definicji podmiotu powiązanego znanej na gruncie ustaw podatkowych. Warto zauważyć, że podobne uwagi, dotyczące konieczności zapewnienia spójności systemowej definicji przyjmowanych w art. 2 Projektu, w tym „jednostki zainteresowania publicznego” oraz ich	płatnicze, duże instytucje pieniądza elektronicznego, otwarte fundusze emerytalne, powszechne towarzystwa emerytalne, fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte, publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte, duże towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz duże podmioty prowadzących działalność maklerską. Celowe jest aby do katalogu JZP zaliczone zostały jedynie podmioty systemowo ważne ze względu na swoje szczególne znaczenie gospodarcze i społeczne Przedstawiony katalog z jednej strony wynika z restrykcyjnego reżimu rozporządzenia mającego zastosowanie do JZP i ich audytorów, a z drugiej strony ma na uwadze efektywność
--	--	--

		doprecyzowania, zgłasza w swym stanowisku Rządowe Centrum Legislacji. Rozszerzenie zakresu definicji JZP zostało przyjęte także w ramach implementacji Dyrektywy i Rozporządzenia m.in. przez Hiszpanię. ZPP proponuje, aby w definicji JZP po pkt j) dodać praktyk) — m) o następującym brzmieniu: „k) podmioty, w którym Skarb Państwa posiada bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 25% praw głosu. 1) każdy podmiot, bez względu na jego formę prawną i miejsce siedziby, objęty obowiązkiem badania ustawowego, który w dwóch ostatnich latach obrotowych spełnił — w ujęciu skonsolidowanym - następujące warunki: - obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych kwoty 50 milionów euro oraz suma aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekraczająca równowartości w złotych kwoty 43 milionów euro, przeliczonych według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu każdego roku obrotowego właściwego dla określenia jego statusu, lub - zatrudnienie średnioroczne nie mniej niż 250 pracowników, w tym również na podstawie umowy cywilnoprawnej, m) jednostki, których podmiot powiązany w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych spełnia którekolwiek z kryteriów wskazanych w pkt a)-l) powyżej”. ZPP pragnie zwrócić uwagę na art 52 Dyrektywy 2006, zgodnie z którym Państwa członkowskie mogą wprowadzić bardziej rygorystyczne wymogi, chyba, że niniejsza dyrektywa przewiduje inaczej. Zaproponowane przez ZPP korekty do Projektu ustawy pozostają więc nie tylko w pełnej zgodności z europejskimi ramami omawianej regulacji, ale także przyczyniają się do pełniejszej realizacji celów Dyrektywy 2006.	funkcjonowania systemu nadzoru publicznego.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 ust.1 pkt 8 – Komisja Nadzoru Finansowego nie znajduje uzasadnienia dla wprowadzania dużych JZP w obecnym <i>Projekcie</i>. Mając na uwadze, że szereg podmiotów nie spełnia tych kryteriów wobec powyższego te które spełniają są z definicji nie tylko JZP, ale też dużą JZP. Natomiast w przypadku banków spółdzielczych podmiotów spełniających kryteria dużej JZP będzie 12 z 561 banków. Wobec powyższego mając na uwadze uwagi Komisja Nadzoru Finansowego dot. art. 2 ust. 1 pkt. 7 wnosimy o modyfikację definicji JZP oraz weryfikację kryteriów uznawalności JZP jako dużej jednostki.	Uwaga częściowo uwzględniona Patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KNF oraz ZPP
	Krajowy	W art. 2 pkt. 9 błędnie zostało użyte pojęcie zrzeszającego banku spółdzielczego, z jednoczesnym	Uwaga uwzględniona

Związek Banków Spółdzielczych	odwołaniem do art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2015 r. poz. 2170 oraz z 2016 r. poz. 381) (zwana dalej Ustawą o BS). Zgodnie ze wskazanym art. 2 pkt 2 Ustawy o BS banki zrzeszające tworzone są przez banki spółdzielcze w formie spółki akcyjnej. W związku z powyższym proponujemy zastąpienie pojęcia „zrzeszającego banku spółdzielczego” pojęciem „bank zrzeszający”. W tym kontekście doprecyzowania wymaga art. 132 ust. 1 Projektu, bowiem aktualnie zaproponowane brzmienie jest nieczytelne.	
Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 2 ust.1 pkt 11 i 12 - brak zdefiniowania określenia „w <i>głównego stopniu odpowiedzialnego</i> ” , brak wskazania kto - podmiot uprawniony czy organa nadzoru będą określać ten główny stopień? <i>Propozycje</i> <i>a)</i> Pozostawić doprecyzowując definicję pozwalającą na rozumienie sformułowania „w <i>głównym stopniu</i> ”; <i>b)</i> Skreślić wyrazy „w <i>głównym stopniu</i> ”.	Uwaga nieuwzględniona Definicja zgodna z Dyrektywą, doprecyzowanie nie jest wskazane ze względu na różne sposoby organizacji pracy w firmach audytorskich
Narodowy Bank Polski	art. 2 ust. 1 pkt 13 W odniesieniu do definicji „biegłego rewidenta grupy” mamy wątpliwość, czy pod tym pojęciem możemy rozumieć podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych (firmę audytorską) biorąc pod uwagę fakt, że biegły rewident zgodnie z dyrektywą 2006/43/WE ¹ oznacza osobę fizyczną. Powstaje wątpliwość co do zakresu definicji „biegłego rewidenta grupy”, określonej w art. 2 ust. 1 pkt 13 projektu w związku z definicją „kluczowego biegłego rewidenta grupy”, przewidzianą w art. 2 ust. 1 pkt 12 projektu. W kontekście wspomnianych definicji, nie jest jasne <i>ratio legis</i> art. 2 ust. 2 projektu.	Uwaga uwzględniona
Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Przepis art. 2 pkt 14 — definicja „sieci” Mając na uwadze, iż Polska jest zobowiązana do wdrożenia rozwiązań przewidzianych w regulacjach europejskich w taki sposób, aby spełniały one cele i założenia ustawodawcy europejskiego, ZPP pragnie zauważyć, iż obecnie proponowane brzmienie definicji sieci budzi wątpliwości. ZPP, mając świadomość wątpliwości co do ograniczonych — od strony formalnej — możliwości	Uwaga częściowo uwzględniona Definicja zostanie preredagowana

¹ Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG.

ingerencji ustawodawcy krajowego w definicję stworzoną na poziomie regulacji wspólnotowych, zwraca uwagę na brak precyzji w przekładzie definicji zawartej w art. 2 pkt 7 Dyrektywy 2006 do Projektu, a także na konieczność uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych mogących się pojawić np. w przypadku próby obejścia przedmiotowych regulacji przez grupę audytorsko-doradczą.

Zgodnie z powyższym przepisem Projektu za sieć uznaje się strukturę:

- do której należy biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, oraz
- której celem jest współpraca i podział zysków kosztów, lub która posiada wspólnego właściciela, system kontroli bądź kierownictwo, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów.

Warto zwrócić uwagę na angielskojęzyczne brzmienie definicji sieci zawartej w Dyrektywie 2006, zgodnie z którym:

network means the larger structure:

- *which is aimed at cooperation and to which a statutory auditor or an audit firm belongs, and*
- *which is clearly aimed at profit- or cost-sharing or shares common ownership, control or management, common quality-control policies and procedures, a common business strategy, the use of a common brand-name or a significant part of professional resources;*

Angielskie pojęcie „brand-name” zostało więc na język polski przełożone jako „nazwa”, co w ocenie ZPP prowadzi do zawężenia zakresu tego pojęcia do oznaczeń słownych w stosunku do użytego przez ustawodawcę wspólnotowego wyrażenia „brand-name” które w obrocie rozumie się powszechnie nie tylko jako nazwę, ale jako każde oznaczenie, w tym graficzne i słowno-graficzne. Z tego względu ZPP proponuje zastąpienie słowa „nazwa” w definicji słowem „oznaczenie”.

Powyższe korekty pozwolą w ocenie ZPP nie tylko lepiej spełnić cele regulacji europejskich, ale także wpłyną bezpośrednio na realizację zasad bezpośrednio w nich przewidzianych. Przepis art. 22 ust. 2 zdanie pierwsze Dyrektywy 2006 w brzmieniu nadanym Dyrektywą stanowi, że „Biegły rewident lub firma audytorska nie przeprowadzają badania ustawowego, jeżeli istnieje jakiekolwiek zagrożenie wystąpienia kontroli własnej działalności, interesu własnego, występowania w czyimś interesie, zażyłości lub zastraszenia, spowodowanych stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym pomiędzy:

— biegłym rewidentem, firmą audytorską, jej siecią czy jakąkolwiek osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania ustawowego a badaną jednostką, w wyniku którego obiektywna, racjonalna

		i poinformowana osoba trzecia, przy uwzględnieniu zastosowanych zabezpieczeń, mogłaby wywnioskować, że niezależność biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej jest zagrożona”. Wspomniane w przywołanym przepisie zagrożenie niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej może w sposób oczywisty wynikać z interesów gospodarczych podmiotów z sieci, do której należy audytor związanych przykładowo ze świadczeniem na rzecz jednostki badanej usług innych niż bezpośrednio związane z audytem. Z tego względu zapewnienie przejrzystości działalności audytora wymaga szczególnie precyzyjnego sformułowania definicji „sieci”, tak aby jej obejście poprzez tworzenie sztucznych konstrukcji kapitałowych i kontraktowych było niemożliwe lub co najmniej nieopłacalne.	
Krajowa Izba Doradców Podatkowych	art. 2 pkt 14 – definicja „sieci” Definicja „sieci” ma kluczowe znaczenie dla zakresu ograniczeń co do świadczenia usług przez firmy audytorskie oraz podmioty z nimi powiązane biznesowo. Osiągnięcie celu zapisanego w Rozporządzeniu, a więc zagwarantowanie niezależności audytora, wyłączenie ryzyka konfliktu interesów np. w sytuacji, gdy przedmiotem analizy audytora są konsekwencje finansowe optymalizacji podatkowej zaproponowanej lub wdrożonej przez doradcę podatkowego, wymaga zapewnienia szczelności definicji „sieci”. Doświadczenia z państw, które jeszcze przed inicjatywą unijną wprowadziły surowe/restrykcyjne regulacje w zakresie niezależności audytora wskazują, iż naturalną konsekwencją wprowadzenia w/w ograniczeń jest przekształcanie formy i struktury międzynarodowych grup audytorsko-doradczych. Z tego względu zasadne wydaje się rozszerzenie tego pojęcia, np. w następujący sposób: 14) sieci – rozumie się przez to strukturę: a) do której należy biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, oraz b) której celem jest współpraca i podział zysków lub kosztów, lub która posiada wspólnego właściciela, system kontroli bądź kierownictwo, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, działa pod tą samą firmą lub znaczącą częścią firmy lub posługuje się w obrocie gospodarczym tym samym znakiem towarowym lub międzynarodowym znakiem towarowym lub znakiem usługowym w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. prawo własności przemysłowej (Dz.U. 2013 r. poz. 1410 ze zm.) lub ich częścią; lub korzysta ze	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.	

		wspólnych zasobów bądź znaczącej części zasobów, w tym również osobowych, lub ze wspólnych rozwiązań organizacyjno-technicznych lub informatycznych lub wspólnego know-how lub procedur wewnętrznych lub praw ochronnych na znaki towarowe lub znaki usługowe lub wzory użytkowe, praw ochronnych z rejestracji wzorów przemysłowych.	
	PwC	Art.2 ust.1; pkt 14 – propozycja: „sieć - oznacza strukturę: a) której celem jest współpraca i do której należy biegły rewident lub firma audytorska, oraz b) której wyraźnym celem jest wspólny podział zysków i kosztów lub która posiada wspólnego właściciela, kontrolę bądź zarząd, wspólną politykę i procedury kontroli jakości, wspólną strategię gospodarczą, korzysta ze wspólnej nazwy lub znaczącej części zasobów profesjonalnych;” Proponowana definicja różni się od definicji z art. 2 pkt.7 Dyrektywy 43. Proponujemy ujednolicić.	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.
	PwC	Art.2 ust.1; pkt 15 – propozycja: „podmiocie powiązany z podmiotem uprawnionym - rozumie się przez to jednostkę podmiot posiadający zdolność prawną, z wyłączeniem osób fizycznych, niezależnie od jej formy prawnej, który jest związany z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych poprzez pozostawanie pod wspólne prawo własności, kontrolą lub zarządzaniem innego podmiotu” Projekt zawiera niejasne i wieloznaczne pojęcie „jednostki”. Wywołuje to wątpliwości, czy definicja obejmuje to obejmuje również osoby fizyczne. Poza tym nie jest jasne, czy ten zapis należy rozumieć tak, że podmiotem powiązany jest inny współwłaściciel tego samego mienia, którego współwłaścicielem jest też podmiot uprawniony do badania. Czy raczej chodzi o inny podmiot pozostający również własnością osoby trzeciej, lub pozostawanie pod kontrolą tej samej osoby? Podobnie jak w definicji grupy kapitałowej w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów	Uwaga częściowo uwzględniona Zastąpienie wyrażenia „jednostka” określeniem „podmiot” Brzmienie definicji zgodne z definicją zawartą w Dyrektywie
	Narodowy Bank Polski	W art. 2 ust. 1 pkt 15 projektu w odniesieniu do pojęcia „podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym” proponujemy zastosowanie następującego brzmienia tego pojęcia: „podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych”. Ponadto, proponujemy spójne stosowanie nazwy tego pojęcia w projekcie ustawy (por. art. 50 ust.1 pkt 1 lit. a)	Uwaga uwzględniona
	Komisja	Art. 2 ust. 1 pkt 15 – Wątpliwości Komisja Nadzoru Finansowego budzi kwestia zakresów pojęciowych	Uwaga nieuwzględniona

Nadzoru Finansowego	definicji „podmiotu powiązanego z podmiotem uprawnionym” w kontekście definicji „spółki powiązanej” zawartej w art. 4 § 1 pkt. 5) ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeksu spółek handlowych. Mając na uwadze definicję legalną spółki powiązanej, zgodnie z którą jest nią spółka kapitałowa, w której inna spółka handlowa albo spółdzielnia dysponuje bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 20% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik lub użytkownik, albo na podstawie porozumień z innymi osobami lub która posiada bezpośrednio co najmniej 20% udziałów albo akcji w innej spółce kapitałowej rozważenia wymaga, w szczególności zagadnienie, czy dysponowanie co najmniej 20% głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu jako zastawnik lub użytkownik w innej spółce kapitałowej może być uznane za istnienie związania z podmiotem uprawnionym poprzez kontrolę lub zarządzanie. Z uwagi na nieostrość pojęcia kontroli oraz zarządzania, art. 2 ust. 1 pkt. 15) <i>Projektu</i> wymaga doprecyzowania.	Definicja ma charakter ogólny swoim zakresem obejmuje wszystkie podmioty nie tylko spółki, nie ma zatem możliwości oraz zasadności jej doprecyzowania, czy też odwoływania się do definicji zawartych w innych aktach prawnych.
PwC	Art.2 ust.1; pkt 16 Proponujemy bardziej czytelną definicję. Np. nie jest jasne co oznacza „<i>kadra kierownicza wyższego szczebla</i>”.	Uwaga nieuwzględniona Brak konieczności takiego doprecyzowania, gdyż zależy to od formy organizacyjnej oraz struktury danego podmiotu
KPMG	Art. 2 ust. 1 pkt 16 Użyte sformułowanie ‘wszystkie osoby zaangażowane w przeprowadzanie badania’ oznacza, że chodzi także o aplikantów uczestniczących w badaniu. W związku z powyższym proponujemy wykreślić powtórzenie	Uwaga nieuwzględniona Przepis nie zawiera powtórzenia
PwC	Art.2 pkt.17 – propozycja: Zmiana definicji osoby powiązanej w art.160 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi: „dzieci bądź osoby związane z tą osobą z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli pozostające na jej utrzymaniu”. Definicja osoby blisko związanej definiowana w art. 160 ust 2 pkt 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi obejmuje „<i>dzieci pozostające na jej utrzymaniu bądź osoby związane z tą osobą z tytułu</i>	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do zawężania tej definicji Dyrektywa 2014/56/UE wprost odwołuje się w tym zakresie do dyrektywy 2004/72/WE

		<i>przysposobienia, opieki lub kurateli”.</i> W naszej opinii definicja nie powinna obejmować wszystkich osób związanych z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, ale jedynie te pozostające na utrzymaniu osoby.	implementacją, której jest ustawa o obrocie instrumentami finansowymi
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 ust. 1 pkt. 18 - Definicja międzynarodowych standardów badania wymaga doprecyzowania. Nie jest wiadome co należy rozumieć pod pojęciem: „innych powiązanych standardów wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych za pośrednictwem Rady Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych w zakresie w jakim odnoszą się one do badań sprawozdań finansowych”. Wyjaśnienia wymaga, czy definicja ta obejmuje również Międzynarodowe Standardy Usług Atestacyjnych i Międzynarodowe Standardy Usług Przeglądu. Zauważamy, że zaproponowane definicje międzynarodowych standardów badania, krajowych standardów badania oraz krajowych standardów wykonywania zawodu są inne niż w uchwale nr 2783/52/2015 KRBR z dnia 10 lutego 2015 r., która wprowadza, jako krajowe standardy rewizji finansowej: 1) Międzynarodowe Standardy Badania (ang. International Standards on Auditing), 2) Międzynarodowe Standardy Usług Przeglądu (ang. International Standards on Review Engagements, 3) Międzynarodowe Standardy Usług Atestacyjnych Innych niż Badania i Przeglądy Historycznych Informacji Finansowych (ang. International Standards on Assurance Engagements Other Than Audits or Reviews of Historical Financial Information). Rodzi się pytanie czy jest to zabieg zamierzony przez projektodawcę.	Uwaga nieuwzględniona Brzmienie definicji zgodne jest z Dyrektywą Jeżeli na poziomie UE zostaną przyjęte dodatkowe standardy uchwały KRBR będą musiały być dostosowane do nowego brzmienia przepisów.
	PwC	Art.2 ust.1; pkt 20 W punkcie tym odnosi się do pojęć nie zdefiniowanych w ustawie: <i>krajowe standardy przeglądu, krajowe standardy usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowe standardy usług pokrewnych</i>	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 2 ust. 1 pkt 21 21) krajowym standardzie kontroli jakości – rozumie się przez to międzynarodowy standard kontroli jakości przyjęty do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzenia Komisji Europejskiej, a do czasu jego przyjęcia zasady wewnętrznej kontroli jakości przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego;	Uwaga uwzględniona
	Deloitte, KPMG	Art. 2 ust. 1 pkt. 28 – proponujemy ujednolicić poprzez zastosowanie liczby pojedynczej do produktu prac:	Uwaga uwzględniona

		„ sprawozdaniu z badania – rozumie się przez to pisemny raport z przeprowadzonego badania SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO jednostki badanej zawierający opinię kluczowego biegłego rewidenta o zbadanym sprawozdaniu finansowym oraz spełniający wymogi co do jego zawartości określone w przepisach ustawy oraz w stosownych przypadkach w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014	
	Deloitte, KPMG	Art. 2. ust. 1 pkt 29 – proponujemy ujednolicić poprzez zastosowanie liczby pojedynczej do produktu prac: „sprawozdaniu z badania grupy – rozumie się przez to pisemny raport z przeprowadzonego badania SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO grupy, w której jednostką dominującą jest jednostka badana, zawierający opinię kluczowego biegłego rewidenta grupy o zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz spełniający wymogi co do jego zawartości określone w przepisach ustawy, oraz w stosownych przypadkach w art. 10 rozporządzenia nr 537/2014;”	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art.2 ust.1; pkt 28 i 29 W obu punktach określono przedmiot sprawozdania z badania w liczbie mnogiej: (skonsolidowane) sprawozdania finansowe. Naszym zdaniem powinna być użyta liczba pojedyncza: sprawozdanie finansowe.	Uwaga uwzględniona
Art. 3			
	Narodowy Bank Polski	art. 3 ust. 3 Przepisy art. 3 ust. 3 projektu budzą wątpliwości bowiem z zaproponowanego brzmienia „ilekroć w rozporządzeniu nr 537/2014 jest mowa o” może wynikać, że intencją projektodawcy jest zdefiniowane pojęć stosowanych w przywołanym rozporządzeniu, co, pod względem legislacyjnym, wydaje się zbędne.	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski, Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	art.3 ust. 3 pkt 2 Zwracamy uwagę na nieprawidłowe odwołanie, tj. zamiast art. 2 ust. 2 pkt 7 powinno być art. 2 ust. 1 pkt 7.	Uwaga bezprzedmiotowa Ust. 2 zostanie usunięty
Rozdział 2 Biegli rewidenci			
Art. 4			
	Krajowa Izba	art. 4 ust. 1 pkt 1	Uwaga uwzględniona

	Biegłych Rewidentów, Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego, PwC	W odniesieniu do „usług rewizji finansowej” mamy wątpliwość, czy są one tożsame (lub ewentualnie w jakim zakresie) z „czynnościami rewizji finansowej”, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 projektu. Powyższa wątpliwość wynika z wprowadzenia w projekcie ustawy dodatkowego pojęcia na określenie czynności wykonywanych przez biegłego rewidenta/podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, to jest „usługi rewizji finansowej”.	
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 4 ust. 1 pkt 1 proponujemy zastąpienie wyrazu „ <i>usług</i> ” wyrazem „ <i>czynności</i> ”. Wynika to z treści zawartej w definicjach, gdzie jest mowa o czynnościach a nie usługach - <i>vide</i> art.2 ust.1 pkt 3) czynnościach rewizji finansowej - rozumie się przez to badania, a także przeglądy sprawozdań finansowych i inne usługi atestacyjne, określone przepisami prawa, zastrzeżone dla biegłego rewidenta	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 4 ust. 1 Proponujemy zostawić zakres usług „przypisanych” biegłemu rewidentowi tak jak jest obecnie, gdyż usługi atestacyjne i pokrewne nie są zastrzeżone tylko dla biegłych rewidentów a art. 37 pozwala także świadczyć inne usługi biegłemu rewidentowi w ramach podmiotu uprawnionego.	Uwaga nieuwzględniona Usługi, o których mowa w pkt 2 i 3 art. 4 ust. 1 uobr mogą być świadczone nie tylko przez osoby posiadające tytuł biegłego rewidenta, ale również przez inne osoby posiadające określoną wiedzę i doświadczenie zawodowe. Mogą być one świadczone przez różne podmioty, także przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych. Jednakże chodzi o to, by w sytuacji, gdy świadczone są one przez

			biegłych rewidentów w ramach podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, przeprowadzane były one w ramach wykonywania zawodu biegłego rewidenta (m. in. zgodnie z określonymi standardami wykonywania zawodu), a sprawozdania z ich wykonania zawierało wskazanie, iż wykonane zostały przez osobę posiadającą tytuł biegłego rewidenta. W przeciwnym bowiem razie (jeśli wykonywane byłyby przez osobę posiadającą tytuł biegłego rewidenta lecz nie w ramach wykonywania przez niego zawodu) sprawozdania z ich wykonania nie powinny wskazywać, że wykonała je osoba z tytułem biegłego rewidenta. Taka sytuacja mogłaby wprowadzać odbiorcę takich usług w błąd, że są to usługi, które może wykonywać tylko biegły rewident lub też, że ich jakość jest wyższa w związku z tym,
--	--	--	--

			że wykonała je osoba posiadająca tytuł biegłego rewidenta.
	PwC	Art. 4 ust. 3 Biegły rewident może wykonywać zawód jako: 1) osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, <u>lub/albo</u> 2) wspólnik podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 36 pkt 2 i 3, <u>lub/albo</u> 3) osoba pozostająca w stosunku pracy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 36, <u>lub/albo</u> 4) osoba, która zawarła umowę cywilnoprawną z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 36. Oryginalne brzmienie nie usuwa wątpliwości, czy biegły rewident jest uprawniony do wykonywania zawodu tylko w jednej z form, czy w kilku. Propozycja uzupełnienia zapisu zgodnie z wolą projektodawcy	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna	Z art. 4 ust. 3 pkt.4 wynika, że biegły rewident może wykonywać zawód jako osoba, która zawarła umowę cywilnoprawną z podmiotem uprawnionym do badania, a z art. 50 ust.3 i 4 wynika, że nie może wykonać całego badania. Tym samym pojawia się wątpliwość, czy biegły rewident wykonujący zawód w oparciu o umowę cywilno-prawną może przeprowadzać całe badanie. Wiele podmiotów (średnich i mniejszych) zatrudnia biegłych w formie umów cywilno-prawnych, czy w związku z takim zapisem w ustawie nie będą oni mogli wykonywać całych badań?	Uwaga nieuwzględniona Głównym podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania jest podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych. Istotą podwykonawstwa jest to by tylko niektóre ważne czynności badania mogły być „podzlecane” innym podmiotom do wykonania – niewłaściwa jest sytuacja, w której całe zlecenie badania

			wykonane jest przez inny podmiot. Umowa cywilnoprawna może być uznana za inną formę zatrudnienia biegłego rewidenta, aczkolwiek jeśli zawierana jest pomiędzy podmiotem uprawnionym a osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek należy ją traktować jako umowę pomiędzy dwoma podmiotami uprawnionymi, przy czym osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą działa wtedy nie w imieniu własnym i na rachunek własny ale w imieniu i na rachunek podmiotu uprawnionego (zlecającego podwykonawstwo), który zawarł umowę z jednostką badaną na wykonanie badania. Jeśli zatem osoba taka miałaby wykonać całe zlecenie badania, dlaczego nie zawarta została umowa na badanie pomiędzy jednostką badaną a podwykonawcą (będącym osobą fizyczną
--	--	--	--

			prowadzącą działalność we własnym imieniu i na własne zlecenie). Jeśli podmiot uprawniony podejmuje się wykonania usługi badania to zgodnie z wymogami art. 85 uobr przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania powinien dokonać oceny czy dysponuje odpowiednimi zasobami i czasem umożliwiającym przeprowadzenie badania. Jeśli nie spełnia ww. warunku nie powinien podejmować się wykonania zlecenia badania. Może też zlecić wykonanie niektórych ważnych czynności badania innym podmiotom (w tym osobie fizycznej, która prowadząc działalność gospodarczą działa jak podmiot uprawniony ale w imieniu i na rachunek podmiotu zlecającego). Może też podpisać umowę na wykonanie zlecenia badania wspólnie z innym podmiotem uprawnionym.
	Narodowy Bank Polski	art. 4 ust. 4 Zwracamy uwagę na nieprawidłowe odwołanie, tj. zamiast ust. 2 pkt 2-4 projektu wydaje się, że	Uwaga uwzględniona

		projektodawca zamierzał wskazać ust. 3 pkt 2-4.	
Art. 5			
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	Analizując opiniowany projekt ustawy nasza uwaga koncentrowała się przede wszystkim na zagadnieniach dotyczących kwalifikacji osób dopuszczanych do wykonywania zawodu biegłego rewidenta. Jest to bowiem zawód pokrewny zawodowi księgowego i jest słusznie uznawany za najwyższy jego stopień. W związku z tym zasady i warunki postępowania kwalifikacyjnego powinny umożliwiać uzyskanie tego tytułu osobom o gruntownej wiedzy i umiejętnościach (głównie z zakresu rachunkowości, finansów, prawa gospodarczego, sprawozdawczości, analizy, rewizji finansowej) oraz właściwej postawie etycznej. Dla posiadania takich kwalifikacji niezbędne jest również odpowiednie doświadczenie zawodowe pozyskane w praktyce działalności podmiotów gospodarczych. Biegły rewident bowiem wykonuje funkcje istotne dla bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, a równocześnie bardzo ważne dla każdej badanej jednostki. Dokonane w poprzednich latach zmiany w przepisach spowodowały dopływ do postępowania kwalifikacyjnego wielu ludzi o niewystarczającej wiedzy, a przede wszystkim bez doświadczenia lub z bardzo małym doświadczeniem zawodowym. Wiele kandydatów na biegłych rewidentów jest w trakcie odbywania studiów, podczas gdy ustanawiając zawód biegłego rewidenta w pierwszych latach transformacji ustrojowej, określono wymóg posiadania wyższego wykształcenia dla przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego. W trosce o wysoki poziom kwalifikacji biegłych rewidentów oraz uwzględniając fakt, że w kraju nie odnotowuje się niedoboru osób w tym zawodzie, zasadne wydaje się rozważenie przywrócenia poprzednich warunków przystępowania do postępowania kwalifikacyjnego.	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na krótki czas obowiązywania przepisów wprowadzonych ustawą deregulacyjną oraz na взгляд, iż nie została przeprowadzona ewaluacja obowiązywania tych przepisów brak podstaw do wprowadzania zmian w tym zakresie
	Narodowy Bank Polski	art. 5 ust. 2 pkt 2 Poddajemy pod rozagę wprowadzenie definicji pojęcia „nieposzlakowana opinia”.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W art. 5 ust. 2 pkt 2 niezbędne jest uzupełnienie nawiązujące do postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta przez dodanie po wyrazach „ ... <i>dotychczasowym postępowaniem</i>” następującej treści „<i>w tym w trakcie postępowania kwalifikacyjnego</i>”. W obecnym stanie prawnym brak jest podstaw do zastosowania jakichkolwiek konsekwencji wobec wielu nieetycznych zachowań w trakcie postępowania kwalifikacyjnego. Dopisanie w pkt 2) treści „<i>w tym w trakcie postępowania kwalifikacyjnego</i>” dałoby Komisji Egzaminacyjnej legitymację do informowania o braku rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta i rzeczywiste wypełnienie treści tego punktu.	Uwaga nieuwzględniona Już obecna propozycja brzmienia przepisu zakłada konieczność posiadania przez kandydata nieposzlakowanej opinii w całym dotychczasowym

		<u>Uzupełnienie KE:</u> <i>Treść zaproponowanego uzupełnienia nie zmienia istoty ustępu 2 ale dopowiada, że gdy w ustawie mowa o dotychczasowym postępowaniu to rozumie się przez to także postępowanie kwalifikacyjne przed komisją egzaminacyjną</i> <i>Argumentacja:</i> <i>1. art. 5 ust.2 w przedłożonej wersji projektu jest w praktyce zapisem martwym – brak procedur wymagających pozyskanie opinii;</i> <i>2. znaczenie, prowadzonego przez Komisję Egzaminacyjną, postępowania kwalifikacyjnego w procesie uzyskiwania tytułu biegłego rewidenta jest fundamentalne – warunkiem składania wniosku o wpis do rejestru biegłych rewidentów jest zaliczenie wszystkich egzaminów w tym egzaminu dyplomowego kończącego postępowanie;</i> <i>3. z doświadczeń KE wynika, że coraz częstsze są przypadki nieetycznego zachowania się kandydatów, szczególnie niewłaściwego z punktu widzenia dania rękojmi prawidłowego wykonywania w przyszłości zawodu zaufania publicznego;</i> <i>4. dopowiedzenie, o które wnioskujemy dałoby Komisji Egzaminacyjnej legitymację do podjęcia działań przeciwdziałających nieetycznym zachowaniom kandydatów w trakcie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów;</i> <i>5. dopowiedzenie ma uświadomić kandydatom na biegłych rewidentów, że Komisja egzaminacyjna może informować Krajową Radę Biegłych Rewidentów o ich zachowaniach podważających rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta;</i> <i>6. podobne rozwiązania przyjęte są w innych krajach Unii Europejskiej i organizacjach zrzeszających biegłych rewidentów;</i> <i>7. podobne rozwiązania przyjęte są w innych zawodach publicznego zaufania (lekarze, prawnicy).</i>	postępowaniu, a więc również w trakcie postępowania kwalifikacyjnego.
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 5 ust. 2 pkt 6 niezbędna jest rezygnacja z przymiotnika „teoretycznej” i dopisanie wyrazów „i umiejętności”. Zarówno Międzynarodowe Standardy Edukacyjne wydane przez IFAC jak i Polska Rama Kwalifikacji mówią o wiedzy, umiejętnościach i postawie, wartościach i etyce (kompetencjach społecznych). W żadnym z tych dokumentów nie dookreśla się, że wiedza ma być teoretyczna. Zastosowanie tego słowa powoduje, że oto przepisy prawa np. ustawy o rachunkowości, ustaw podatkowych, prawa spółek	Uwaga częściowo uwzględniona Brak uzasadnienia do dopisywania słowa „umiejętności”, gdyż pojęcie wiedza swoim

		itd. której dotyczą pytania testowe stają się nagle teorią z czym trudno się zgodzić. Wymogiem ustawowym stawianym przed biegłymi rewidentami powinno być nie tylko posiadanie wiedzy ale także jej zastosowania czyli umiejętności. Są one w dotychczasowej praktyce Komisji Egzaminacyjnej sprawdzane poprzez odpowiednią konstrukcję zadań sytuacyjnych weryfikujących umiejętność wykorzystania posiadanej wiedzy w konkretnych sytuacjach.	zakresem obejmuje pewien komponent umiejętności, w tym przypadku umiejętności teoretycznych, które są sprawdzane podczas 10 egzaminów. Natomiast na poziomie egzaminu dyplomowego można mówić o sprawdzaniu umiejętności stosowania wiedzy teoretycznej w praktyce.
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 5 ust. 2 pkt 7 po słowie sprawdzający dodać wyraz „<i>kompleksowo</i>” i skreślić wyrazy „<i>praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej</i>”; a wpisać „<i>niezbędne do wykonywania zawodu biegłego rewidenta</i>”. Z wcześniejszych wywodów wynika, że na każdym egzaminie poprzez zadania sytuacyjne bazujące na przypadkach z praktyki sprawdza się umiejętności wykorzystania wiedzy. Egzamin dyplomowy nie jest zatem w tym zakresie jedyny. To co wyróżnia egzamin dyplomowy i jest godne podkreślenia to kompleksowe podejście do sprawdzania umiejętności, tych, które są niezbędne biegłemu rewidentowi w wykonywaniu zawodu.	Uwaga uwzględniona częściowo Dodanie wyrazu „kompleksowo” jest zbędne z punktu widzenia treści przepisu art. 5 ust. 2 pkt 7 – obecna treść umożliwia by sprawdzenie umiejętności odbywało się w zakresie kompleksowym – całkowitym. Ponadto przepis zostanie uzupełniony o wymóg by sprawdzane były także umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu biegłego rewidenta

	Komisja Egzaminacyjna	W art. 5 ust. 2 pkt 9 należy po wyrazach „... za poprzedni rok kalendarzowy” dodać „a do czasu ogłoszenia za rok poprzedzający”. Analogiczne uzupełnienie powinno być dokonane w odniesieniu do wszystkich przypadków, gdzie jest mowa o przeciętnym wynagrodzeniu w gospodarce narodowej, ogłaszanym przez Prezesa GUS.	Uwaga nieuwzględniona Stosuje się jako bazę wynagrodzenie ogłoszone za poprzedni rok kalendarzowy
	PwC	Art.5 ust.2; pkt 9 oraz art.25 ust. 2 pkt. 7 Naszym zdaniem właściwym miejscem określenia wysokości opłaty jest art.25 ust. 2 pkt. 7, który powinien brzmieć: „określanie wysokości opłat z tytułu wpisu do rejestru biegłych rewidentów i na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w wysokości nieprzekraczającej równowartości 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy, stanowiącą przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów”	Uwaga uwzględniona częściowo Por. uzasadnienie do uwag RCL
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 5 ust 3. pkt 1 po wyrazie „rachunkowości” dopisać wyraz „audytu”. Z treści ustawy wynika, że 15 letnie doświadczenie zastępuje dwuletnią aplikację. Trudno jednak uznać, że kandydat na biegłego rewidenta, który w czasie 15 lat nie miał żadnego doświadczenia z audytu, nawet gdy przygotowywał księgi do badania, to nabył umiejętności wykonywania zawodu biegłego rewidenta. Tym samym w art. 5 ust. 3 powinno być wskazane, że <i>doświadczenie jest uznawane za równoważne z aplikacją w przypadku wykazania, że w okresie tym kandydat nabył praktyczne umiejętności wymagane od przyszłych biegłych rewidentów</i> . Wymagany wykaz umiejętności powinien być zawarty w rozporządzeniu.	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski	art. 5 ust. 4 i 5 W tych jednostkach redakcyjnych pojawia się pojęcie „obowiązkowych badań”. Rozumiemy, że mowa jest o badaniach ustawowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 projektu.	Uwaga nieuwzględniona W ust. 4 i 5 art. 5 mowa jest o badaniach obowiązkowych wymaganych przez inne niż Polska państwo członkowskie. Nie są to

			zatem badania ustawowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy.
Art. 6			
	Narodowy Bank Polski	art. 6 Proponujemy rozważyć przeniesienie przepisów art. 6 ust. 2-17 projektu do odrębnego artykułu. W art. 6 ust. 1 projektu ustala się zakres obowiązków biegłego rewidenta. Wszystkie kolejne ustępy wspomnianego artykułu odnoszą się natomiast do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a więc tylko do jednego z obowiązków biegłego rewidenta.	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Komisja Polityki Senioralnej, Deloitte	Propozycja: Wielu biegłych rewidentów w wieku emerytalnym musi uczestniczyć w płatnych szkoleniach zawodowych pomimo, że zdecydowali o trwałym zaprzestaniu aktywności zawodowej. Aby zapewnić im godne zakończenie kariery zawodowej niezbędne jest zniesienie tego obowiązku z jednoczesnym zapewnieniem im tytułu biegłego rewidenta seniora lub honorowego biegłego rewidenta. Możliwymi naszym zdaniem rozwiązaniami są albo trwałe zwolnienie biegłego rewidenta z obowiązku szkolenia zawodowego pod warunkiem złożenia oświadczenia o wycofaniu się z aktywności zawodowej albo utworzenie odrębnego rejestru honorowego biegłego rewidenta lub seniora biegłego rewidenta. W załączeniu przesyłamy propozycję utworzenia honorowego rejestru biegłych rewidentów. Proponowane zmiany do ustawy w powyższym względzie zostały przekazane w załączniku nr 1 do niniejszych propozycji.	Uwaga uwzględniona
	E&Y	Proponujemy rozważenie rozwiązania zgodnie, z którym biegli rewidenci, którzy wycofali się z życia zawodowego i utrzymują się wyłącznie z emerytur mogli posługiwać się tytułem biegłego rewidenta, ale korzystać ze zwolnienia z obowiązku podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Obowiązek szkolenia zawodowego dla takich osób jest nieuzasadniony i stanowi obciążenie finansowe dla starszych członków samorządu biegłych rewidentów, którzy na trwałe wycofali się z życia zawodowego. Proponujemy, aby możliwość zwolnienia z obowiązku podnoszenia kwalifikacji zawodowych była uzależniona od całkowitego zaprzestania wykonywania czynności rewizji finansowej i wiązałyby się z utratą czynnego prawa wyborczego w samorządzie.	Uwaga uwzględniona
	Stowarzyszenie Emitentów	Art.6 ust.1 pkt 2 – obowiązkowe programy szkoleń zawodowych Powołany zapis wprowadza obowiązek szkoleniowy dla wszystkich biegłych rewidentów. Należy	Uwaga uwzględniona

	Giełdowych	podnieść, że wprowadzenie tak szerokiego zakresu podmiotowego niniejszego obowiązku jest niecelowe – wymóg taki pozostaje bezzasadny w stosunku do biegłych rewidentów, którzy z powodu swojego wieku trwale zaprzestali wykonywać zawód i utrzymują się wyłącznie ze świadczeń emerytalnych i rentowych. Zgodnie z przedstawionym Projektem ustawy, za niewykonanie tego obowiązku biegłym grozi postępowanie dyscyplinarne oraz wykreślenie ze społeczności zawodowej biegłych rewidentów. Należy tymczasem zauważyć, że obowiązek szkolenia zawodowego w stosunku do osób w wieku emerytalnym, które wycofały się z życia zawodowego jest nie tylko bezużyteczny, ale również rodzi dla nich dodatkowe, niepotrzebne obciążenia finansowe, bowiem przedmiotowe szkolenia są odpłatne, co dla osób utrzymujących się ze świadczeń emerytalnych stanowi nadmierne obciążenie. Rozwiązanie to wydaje się również nadmierne wobec wymogów samej implementowanej dyrektywy, która nie określa przedmiotowego wymogu tak szeroko, przyznając prymat względem celowościowym. Wobec powyższego, zgłaszamy postulat przeformułowania przedmiotowego zapisu art. 6 ust. 2 w następujący sposób: <i>Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru. Obowiązek ten nie dotyczy biegłego rewidenta, który złożył oświadczenie o trwałym zaprzestaniu wykonywaniu zawodu i który utrzymuje się wyłącznie ze świadczeń emerytalnych i rentowych. Treść oświadczenia o trwałym zaprzestaniu wykonywania zawodu ustala Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w drodze uchwały.</i>	
	Polska Unia Seniorów , Diners Club Polska, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska,	Zapoznaliśmy się z projektem ustawy <i>Projektem ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym</i> w zakresie dotyczącym obowiązku podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez biegłych rewidentów. Art.6 ust.1 pkt 2 wymaga aby wszyscy biegli rewidentzi uczestniczyli w obowiązkowych programach szkoleń zawodowych. Wymóg taki jest bezzasadny w stosunku do biegłych rewidentów, którzy z powodu swojego wieku trwale zaprzestali wykonywać zawód i utrzymują się wyłącznie ze świadczeń emerytalnych i rentowych. Zgodnie z projektem ustawy pod groźbą postępowań dyscyplinarnych oraz wykreślenia ze społeczności zawodowej biegłych rewidentów nie mogą oni skorzystać z możliwości trwałego zwolnienia z tego obowiązku. A przecież obowiązek szkolenia zawodowego w stosunku do osób w wieku emerytalnym, które wycofały się z życia zawodowego jest z jednej strony bezużyteczny a z drugiej strony rodzi dodatkowe obciążenia finansowe bo za szkolenie trzeba płacić. Obciążenie to jest	Uwaga uwzględniona

	osoby fizyczne	szczególnie istotne dla tych osób, które są w trudnej sytuacji materialnej i utrzymują się wyłącznie z emerytur. Zwracamy uwagę, że przepisy unijne będące podstawą dla zmiany przepisów ustawy określają wymogi dla biegłych rewidentów wykonujących badania sprawozdań finansowych. W żadnym przypadku nie wolno przepisów tych czytać rozszerzająco. Nie można zatem twierdzić, że przepisy unijne wymagają szkolenia emerytur i rencistów nie wykonujących badań sprawozdań finansowych. Oznacza to, że unijny obowiązek szkolenia zawodowego nie dotyczy osób nieaktywnych zawodowo, które na trwałe wycofały się z życia zawodowego. Wymuszanie na osobach starszych szkolenia obligatoryjnego pod rygorem kary finansowych lub kary usunięcia z samorządu zawodowego nosi znamiona wykluczenia społecznego i jest sprzeczne z polityką państwa opiekuńczego dbającego o seniorów i rozwój więzi międzypokoleniowych. Proponujemy aby w art.6 ust.2 miał następujące brzmienie: <i>Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru. Obowiązek ten nie dotyczy biegłego rewidenta, który złożył oświadczenie o trwałym zaprzestaniu wykonywania zawodu i który utrzymuje się wyłącznie ze świadczeń emerytalnych i rentowych. Treść oświadczenia o trwałym zaprzestaniu wykonywania zawodu ustala Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w drodze uchwały.</i> W imię dbałości o godność seniorów prosimy o uwzględnienie naszego postulatu. Nie generuje on żadnych dodatkowych kosztów dla systemu badań sprawozdań finansowych.	
	Instytut Audytorów Wewnętrznych IIA Polska	Jednocześnie chcielibyśmy zwrócić uwagę na fakt, iż emerytowani audytorzy wewnętrzni, posiadający certyfikaty nadawane przez Międzynarodowy Instytut Audytorów Wewnętrznych (Institute of Internal Auditors - IIA Global), są oznaczani w prowadzonych rejestrach statusem „emeryt” i nie wymaga się od nich podnoszenia kwalifikacji zawodowych, ani raportowania w tym zakresie. Jedynie w przypadku chęci powrotu do aktywności zawodowej, po przerwie trwającej ponad 12 miesięcy, wymagane jest potwierdzenie doskonalenia zawodowego, stosownie do danego certyfikatu, oraz wniesienie odpowiedniej opłaty.	Uwaga uwzględniona
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	Wynikający w przepisów ustawy powszechny obowiązek doskonalenia kwalifikacji zawodowych przez biegłych rewidentów, jest od wielu lat przedmiotem dyskusji w środowisku i wysuwanych postulatów o zwolnienie z tego obowiązku biegłych rewidentów – seniorów, którzy trwale zaprzestali wykonywania	Uwaga uwzględniona

		tego zawodu. Część spośród nich, ceniąc sobie ten tytuł zawodowy, nie wyraża woli złożenia wniosku o wykreślenie z rejestru biegłych rewidentów, zaś spełnienie obowiązku doskonalenia kwalifikacji wiąże się z wydatkami za udział w szkoleniach. Członkowie środowiska biegłych rewidentów, którzy w większości są również członkami Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, zwracają się licznie o poparcie ich postulatu w sprawie zwolnienia biegłych rewidentów – seniorów z obowiązku doskonalenia zawodowego. Stowarzyszenie nie uznaje się za uprawnione do przedkładania propozycji zapisu w tym zakresie w projekcie ustawy, ale uznaje potrzebę rozważenia tej sprawy w aspekcie społecznym i zwraca się o przychyłność w jej rozwiązywaniu.	
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Obowiązek doskonalenia zawodowego Przewidziany w art. 6 ust. 2 i następnych kilkunastu ustępach tego przepisu obowiązek doskonalenia zawodowego jest absolutnie nadmiarowym obciążeniem biegłych rewidentów w skali niespotykanej w innych zawodach zaufania publicznego. Nadmiernie rozbudowana część obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, 6 letni niczym nie uzasadniony obowiązek przechowywania dokumentacji potwierdzającej odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, dłuższy nawet od przechowywania dokumentacji podatkowej, a także obowiązek podnoszenia kwalifikacji przez emerytów wycofanych z aktywności zawodowej, na co zwróciła uwagę nawet Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, są najlepszymi przykładami jaskrawej nadregulacji tematyki doskonalenia zawodowego.	Uwaga częściowo uwzględniona Zgodnie z art. 13 dyrektywy 2014/56/UE państwa członkowskie zapewniają, aby biegli rewidentzi byli zobowiązani do udziału w odpowiednich programach kształcenia ustawicznego w celu utrzymania ich wiedzy teoretycznej, umiejętności i wartości zawodowych na odpowiednio wysokim poziomie oraz aby niespełnienie wymogu dotyczącego kształcenia ustawicznego podlegało odpowiednim karom. Tym samym nałożenie obowiązku obligatoryjnego

			doskonalenia zawodowego na biegłych rewidentów nie można uznać za nadmierne obciążenie. Biegły rewident senior – uwaga uwzględniona j.w.
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 6 ust. 3 – Po wyrazach „ma na celu podnoszenie” proponujemy dodać wyrazy „poziomu i aktualizację”. Doskonalenie zawodowe powinno służyć podnoszeniu poziomu wiedzy, która ustawicznie się rozwija, ale także aktualizacji wiedzy posiadanej, co dotyczy zwłaszcza zmieniających się przepisów prawa.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 6 ust. 3 może zamiast określenia „ <i>badania sprawozdań finansowych</i> ” wprowadzić określenie „ <i>czynności rewizji finansowej</i> ”.	Uwaga nieuwzględniona Obligatoryjne doskonalenie zawodowe powinno obejmować w szczególności badanie sprawozdań finansowych, co nie wyłącza możliwości szkoleń z zakresu innych czynności rewizji finansowej.
	Deloitte	Pkt 6 - przechowywanie dokumentów potwierdzających odbycie obligatoryjnego szkolenia przez okres 6 lat – wydaje się nieuzasadniona i niewspółmiernie długa – proponujemy skrócenie tego okresu do maksymalnie 3 lat	Do rozstrzygnięcia na konferencji uzgodnieniowej
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 6 ust. 6 - W opinii Komisja Nadzoru Finansowego należy skrócić wskazany okres 6 lat wymagany na przechowywanie dokumentacji potwierdzającej odbycie obligatoryjnego szkolenia. Nie ma uzasadnienia przechowywanie dokumentacji związanej z odbytymi szkoleniami w okresie dłuższym niż okres przechowywania ksiąg rachunkowych czy dokumentacji podatkowej.	j.w.
	PwC	Art.6 ust.6 Wnosimy o ponowne rozważenie długości okresu przechowywania dokumentacji z odbytego	j.w.

		obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. Sześć lat to więcej niż długość przechowywania dokumentacji z badania przez audytorów czy ksiąg rachunkowych przez jednostki. W praktyce dokumenty te mogą ulec zagubieniu w tak długim okresie, a ich brak może doprowadzić do nałożenia na biegłego dotkliwych kar. Naszym zdaniem okres 3 letni jest wystarczający, aby sprawdzić wykonanie obowiązku.	
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 6 ust. 9 pkt 1 po wyrazach „zakres tematyczny” dopisać „i założenia programowe”. Zapewnienie niekwestionowanej jednolitości metodologii realizacji procesu kształcenia z poszczególnych tematów obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów wymaga by, nie tylko tematy, ale także założenia programowe w tym określające cel kształcenia, efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw (zgodnie z MSE szczególnie MSE 9) i stopień ich opanowania w rozbiciu na zagadnienia i sposób ich przedstawiania były w gestii Krajowej Rady . W tej sytuacji każda jednostka uprawniona byłaby zobowiązana do bezwzględnego ich przestrzegania.	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia aby KRBR określa założenia programowe, KRBR określa zakres tematyczny, a jednostka uprawniona opracowuje założenia programowe
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 6 ust. 10 pkt 2 dopisać wyrazy „będąca osobą prawną”.	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do zawężania jednostek uprawnionych tylko do osób prawnych
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 6 ust. 12 pkt 1 skreślić wyrazy „programowe i”. Taka modyfikacja jest konsekwencją zaproponowanej zmiany w art. 6 ust. 9 pkt 1). Podejście takie zapewni jednolitość metodyczną szkoleń niezależnie od podmiotu prowadzącego zajęcia.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	Względ na — ustanowioną w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych —zasadę adekwatności przetwarzanych danych w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane, przemawia za doprecyzowaniem art. 6 ust 12 pkt 2 projektu poprzez enumeratywne wyliczenie danych zamieszczanych w wykazie osób przeprowadzających obligatoryjne doskonalenie zawodowe, który to wykaz jednostka uprawniona (definicję tego pojęcia zawiera art. 6 ust. 11 projektu) jest zobowiązana przedstawić Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 6 ust. 12 pkt 3 dopisać „lub zobowiązała się korzystać z materiałów przygotowanych bądź akceptowanych przez Krajowa Izba Biegłych Rewidentów”. Takie rozwiązanie będące deklaracją, że jednostki uprawnione korzystać będą z materiałów (podręczników) opracowanych przez Krajowa Izba Biegłych Rewidentów lub inną organizację, ale	Uwaga uwzględniona

		uzgodnionych (np. co do autorów, treści i recenzentów) z Krajowa Izba Biegłych Rewidentów daje szansę jednolitości procesu kształcenia i lepszych jakościowo materiałów.	
	KPMG	Art. 6 ust. 12 pkt. 5 - Proponujemy wykreślić. Jednostka uprawniona do prowadzenia szkoleń i tak ponosi na rzecz KIBR koszty związane z prowadzeniem szkoleń tj. koszt recenzji oraz koszt wizytacji zgodnie z Postanowieniem KRBR 945/51a/2015 z 28 stycznia 2015 r. w sprawie kosztów recenzji i wizytacji (np. koszt recenzji wynosi 200 zł za jeden autorski arkusz merytoryczny materiału). Alternatywnie proponujemy, aby dodatkowe koszty związane z rejestracją jednostek uprawnionych do prowadzenia szkoleń ponosiły tylko te jednostki, które komercyjnie prowadzą szkolenia obligatoryjne dla biegłych rewidentów (jednostki będące lub niebędące podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych). Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, które nie prowadzą tych szkoleń w celach komercyjnych, tj. prowadzą je wyłącznie dla swoich biegłych rewidentów powinny być naszym zdaniem zwolnione z tej dodatkowej opłaty.	Uwaga nieuwzględniona Opłata uiszczana jest jednorazowo przy ubieganiu się przez jednostkę o wpis i ma na celu pokrycie kosztów KRBR ponoszonych w związku z weryfikacją spełnienia przez jednostkę warunków koniecznych do wpisu.
	PwC	Art.6 ust.12, pkt 5 - skreślić. Dotyczy również art.6 ust.9 pkt 3 Efektem wprowadzenia niniejszej ustawy będzie dalszy wzrost kosztów prowadzenia działalności przez firmy audytorskie. Jesteśmy przeciwni nakładaniu dodatkowych opłat na firmy audytorskie, które chciałyby i mogły przeprowadzać obligatoryjne doskonalenie zawodowa dla własnych pracowników, tym bardziej, że opłaty te trzeba będzie uiszczać corocznie.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	E&Y	W art. 6 ust. 12 pkt 3) proponujemy dopisać „lub zadeklarowała wykorzystanie dedykowanych materiałów zatwierdzonych przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów”. Pozostawienie istniejącej na dziś możliwości skorzystania z gotowych opracowań daje w przyszłości potencjalnie większą elastyczność w zakresie oferty szkoleniowej, która w takimi przypadku mogłaby zostać rozszerzona o moduły, do których jednostka uprawniona nie przygotowała materiałów, a np. chciałaby prowadzić je na podstawie materiałów KIBR.	Uwaga uwzględniona
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 6 ust. 12 –W treści ust. 12 proponujemy: a) dodać nowy pkt 1 w następującym brzmieniu: „1) posiada osobowość prawną i jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym”,	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KE

		Powinna to być jednostka w pełni identyfikowalna, z dostępem do danych upublicznionych w KRS. b) treści dotychczasowego pkt. 1 (nowy pkt 2) nadać następujące brzmienie: „2) opracowała organizacyjno-techniczne i metodyczne założenia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego”. Założenia programowe powinna ustalać Krajowa Rada Biegłych Rewidentów, zaś jednostka powinna określać założenia organizacyjno-techniczne i metodyczne szkolenia. c) treści dotychczasowego pkt. 3 (nowy pkt 4) nadać następujące brzmienie: „4) wskazała własne lub rekomendowane przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów materiały merytoryczne na potrzeby przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego i zapewni wyposażenie w te materiały uczestników szkolenia”. W celu zapewnienia wysokiego poziomu i jednolitości szkolenia zakłada się, że większość materiałów szkoleniowych powinna wydawać lub rekomendować Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. d) wysokość opłaty, o której mowa w dotychczasowym pkt. 5 proponujemy podwyższyć do wysokości nieprzekraczającej 100% przeciętnego wynagrodzenia. Pozyskanie środków finansowych z tych opłat powinno pozwolić Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów na pokrycie kosztów nadzoru nad przebiegiem obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w tym w drodze wizytacji szkoleń.	Brak podstaw do zwiększenia opłaty za wpis na listę jednostek uprawnionych, opłata w maksymalnej wysokości 20 % wynagrodzenia została skalkulowana w sposób pozwalający na pokrycie KRBR wszystkich kosztów związanych z koniecznością weryfikacji spełnienia przez jednostkę warunków uzasadniających jej wpis
	Narodowy Bank Polski	art. 6 ust. 13 Przepis ten wydaje się zbędny, ponieważ informacja o prowadzeniu wykazu jednostek uprawnionych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (KRBR) jest już zawarta w ust. 11.	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy dodanie ust. 13a o brzmieniu: „Krajowa Rada Biegłych Rewidentów pobiera opłatę za każdą osobę biorącą udział w szkoleniu obligatoryjnym realizowanym przez jednostkę uprawnioną w wysokości nieprzekraczającej równowartości 1% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy, za każdy dzień szkoleniowy, stanowiącą przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów” oraz ust. 14a w brzmieniu: „Opłaty za wizytacje ustala Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w drodze uchwały”. Uzasadnienie: Krajowa Izba Biegłych Rewidentów ponosi koszty związane z utrzymaniem oraz bieżącym aktualizowaniem danych zawartych w systemach ewidencji jednostek uprawnionych do prowadzenia	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag SKwP

		działalności szkoleniowej, przygotowania założeń programowych szkoleń obligatoryjnych, oceny merytorycznej materiałów szkoleniowych przygotowywanych przez jednostki uprawnione, przeprowadzania wizytacji szkoleń obligatoryjnych, itp. Celem regulacji jest zapewnienie zwrotu środków na sfinansowanie tych wydatków, które już dzisiaj ponosi Krajowa Izba Biegłych Rewidentów. W aktualnym stanie koszty te ponosi wyłącznie Krajowa Izba Biegłych Rewidentów a więc jego członkowie. Podmioty komercyjne wnosząc jedynie opłatę wpisową nie partycypują w pokrywaniu kosztów funkcjonowania rejestrów jednostek szkolących. Jednorazowa opłata za wpis jest nieadekwatna do kosztów wpisu oraz dalszego prowadzenia wykazu oraz sprawowania kontroli merytorycznej dokumentacji oraz prawidłowości przeprowadzania szkoleń przez jednostki uprawnione. Koszty w takim wypadku pokrywa Krajowa Izba Biegłych Rewidentów lub też trzeba będzie wnioskować o podwyższenie kwoty i/lub określenie dodatkowej opłaty rocznej czy okresowej jednostki uprawnionej (poza opłatą za wpis). Uważamy, że o wysokości opłat zarówno za wpis do wykazu, jak i opłaty, o której mowa w propozycji ust. 13a, powinna decydować Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w oparciu o faktyczny rachunek kosztów	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów (dodatkové)	KIBR zamierza w szerszym zakresie skutecznie wdrożyć elektroniczną formę składania sprawozdań i informacji przez biegłych rewidentów oraz podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych. Umożliwi to z jednej strony efektywne wykorzystanie opłat z tytułu nadzoru (tańszy proces zbierania informacji) a z drugiej sprawniejsze zbieranie informacji (krótszy czas zbierania informacji). Niestety obecny projekt wymaga w art. 6. ust.16, art.12. ust.7 oraz art.38 ust.6 składania PISMENYCH sprawozdań oraz informacji. Takie zapisy ograniczają wdrożenie nowoczesnych, elektronicznych systemów raportowania obecnych w wielu obszarach gospodarki (e-deklaracje, GUS, PFRON). Wobec zaproponowanego wymogu jeżeli wprowadzony zostanie mechanizm elektronicznego przesyłania sprawozdań oraz informacji to wciąż biegli rewidentenci oraz podmioty uprawnione z całej Polski będą musiały wysyłać PO RAZ KOLEJNY ich papierową wersję. Bardzo proszę albo o wskazanie innej niż pisemną formę składania sprawozdań (np. elektroniczną) albo usunięcie słowa „pisemny” we wskazanych art. 6. ust.16, art.12. ust.7 oraz art.38 ust.6.	Uwaga uwzględniona
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 6 ust. 17 - Proponujemy wyłączenie treści ust. 17 projektu i wskazanie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów jako organu właściwego w zakresie spraw wymienionych w pkt. 1 i 2, a Komisji Nadzoru Audytowego jako organu nadzorującego, m.in. w trybie kontroli i zatwierdzania uchwał KRBR.	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na swój charakter regulacje obejmujące m.in.

			szczegółowe kryteria oraz wymogi formalne związane z nadawaniem uprawnień dla jednostek ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz formy i sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego powinny zostać uregulowane normami prawa powszechnie obowiązującego rangi rozporządzenia.
Art. 7			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Komisja Egzaminacyjna, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Deloitte	Propozycja: art. 7 ust. 1 - W zdaniu wprowadzającym po wyrazie „członków” proponujemy dodać wyrazy „w większości biegłych rewidentów”. Większość członków Komisji Egzaminacyjnej powinni stanowić biegli rewidenci. Uzasadnienie: Z uwagi na fakt, że proces egzaminacyjny dotyczy rekrutacji nowych członków Krajowa Izba Biegłych Rewidentów uzasadnione jest aby skład Komisji Egzaminacyjnej stanowili w większości biegli rewidenci.	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na szeroki zakres tematyczny egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłych rewidentów konieczne jest zapewnienie aby członkowie Komisji posiadali odpowiednią wiedzę oraz doświadczenie z poszczególnych dziedzin, a nie koniecznie

			muszą posiadać tytuł biegłego rewidenta.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Podtrzymujemy zgłaszane już wcześniej zdanie, że rekomendacje powinny dotyczyć takiej liczby kandydatów, ile jest miejsc dla przedstawicieli poszczególnych instytucji. Obowiązek wskazywania większej liczby kandydatów sugeruje, że mamy do czynienia z konkursem i stosowaniem kryteriów nieokreślonych ustawowo. Brak jednoznacznych kryteriów nie będzie budzić zaufania interesariuszy do sposobu selekcji dokonanej przez Ministerstwo Finansów. Uzasadnienie: W projekcie brak jest kryterium selekcji ostatecznego składu Komisji Egzaminacyjnej przez Ministerstwo Finansów. Ustawa nie mówi o konkursie na członka Komisji. Analogiczną zasadę rekrutacji zaproponowano w odniesieniu do KNA. Nasze uwagi w tym zakresie są identyczne: brak publicznie jawnych kryteriów świadczących o jakimś konkursie. Proponujemy uszczegółowienie zapisu poprzez zmianę brzmienia części ust. 5 na: „(...)” 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – maksymalnie 14 kandydatów; 2) Komisja Nadzoru Finansowego – maksymalnie 4 kandydatów.”.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi, iż Minister Finansów powołuje Komisję należy go wyposażać w odpowiednie kompetencje umożliwiające mu realny wpływ na wybór członków Komisji w celu zapewnienia jej prawidłowego funkcjonowania , a nie tylko ograniczyć rolę MF wyłącznie do akceptacji przedstawionych kandydatur.
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 7 ust. 5 - W pkt 1 proponujemy skreślić wyrazy „14 kandydatów”, a w pkt 2 skreślić wyrazy „4 kandydatów”.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KIBR
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 7 ust. 5 - Komisja Nadzoru Finansowego podtrzymuje poprzednio zgłoszone uwagi i kwestionuje zaproponowany w <i>Projekcie</i> wymóg rekomendowania więcej niż jednego kandydata na jedno miejsce w KE. W opinii Komisja Nadzoru Finansowego brak jest jasnych kryteriów wyboru przez Ministra Finansów członka KE w sytuacji, gdy każdy z rekomendowanych kandydatów spełniałby wymogi i posiadałby te same kompetencje/kwalifikacje/doświadczenie. W takiej sytuacji proponowane rozwiązanie nakłada na Ministra Finansów dodatkową odpowiedzialność za wytypowanie 2 osób z czterech rekomendowanych, w sytuacji kiedy wybór dokonywany jest jedynie w oparciu o przekazane dokumenty. Należy podkreślić, iż KNF jest organem odpowiadającym za nadzór nad JZP. W związku z tym KNF dokonując wyboru osób, które mogą być rekomendowane na członków KE, uwzględnia przede	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		wszystkim posiadanie przez te osoby specjalistycznej wiedzy i kompetencji wynikających z doświadczenia w wykonywaniu zadań nadzorczych nad JZP. Wobec powyższego wybór i ocena merytoryczna osób rekomendowanych przez KNF jako członków KE powinny należeć do wyłącznej kompetencji Przewodniczącego KNF. Tym samym Komisja Nadzoru Finansowego postuluje, aby zadania Ministra Finansów w zakresie powoływania tych osób zostały ograniczone jedynie do weryfikacji czy rekomendowane osoby spełniają wymogi formalne określone w ustawie.	
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 7 ust. 6 potrzeba doprecyzowania kryteriów wyboru wszystkich członków Komisji Egzaminacyjnej, a nie tylko osób zgłoszonych przez KRBR i KNF lub usunięcie ust. 6, a tym samym następującą modyfikację ust. 5: po słowach „rekomendacje w zakresie” wprowadzić „osób dających gwarancję i rękojmię właściwej realizacji zadań Komisji przedstawiają: 1) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów; 2) Komisja Nadzoru Finansowego.”	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 7 - Proponujemy wyłączyć treść ust. 6 projektu. Naszym zdaniem Minister Finansów powinien wykazać pełne zaufanie do organów powoływanych ustawowo, tj. Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Finansowego i przyjmować ich rekomendacje na członków Komisji Egzaminacyjnej. W przypadku zaistnienia jakichkolwiek wątpliwości można je wyjaśnić w okresie 60 dni pomiędzy terminem zgłoszenia a powołania (art. 7 ust. 5). Uwagę tę proponujemy rozważyć ponadto przy treści art. 98.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 7 ust. 9 wyrazy „testów egzaminacyjnych” zastąpić wyrazami „pytań testowych” albo wręcz „pytań”. W konstrukcji egzaminów pisemnych występują pytania testowe a na ustnym egzaminie dyplomowym są pytania. Z kontekstu przepisu chodzi o wszystkie pytania i zadania sytuacyjne.	Uwaga uwzględniona
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 7 ust. 9 - W ust. 9 i w dalszej treści projektu proponujemy wyrazy „testów egzaminacyjnych”, „pytań testowych” (art. 8 ust. 1 pkt 4), „zadań sytuacyjnych”, zastąpić określeniem „pytań i zadań egzaminacyjnych”. Bardziej szczegółowe rozróżnienie rodzajów zadań (pytania, pytania testowe, zadania sytuacyjne, zadania kompleksowe) można zamieścić w rozporządzeniu Ministra Finansów (art. 10 ust. 16). W przeciwnym przypadku, w tym projekcie należałoby dokonać dalszych uściśleń, bowiem	Uwaga uwzględniona .

		np. na egzaminie dyplomowym nie stosuje się już pytań testowych (art. 8 ust. 1 pkt 4).	
	Rzecznik Praw Obywatelskich	Rzecznik pragnie wskazać na problem ograniczania praw kandydatów na biegłych rewidentów do utrwalania treści własnej pracy egzaminacyjnej podczas wglądu do niej, w przypadku niezaliczenia egzaminu w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłego rewidenta oraz dostępu tych osób do informacji zawierających wzory poprawnych rozwiązań i odpowiedzi z tych egzaminów. Pismem z dnia 5 lutego 2016 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów w kazał, że obecne przepisy ustaw o biegłych rewidentach uniemożliwiają publikację pytań i zadań wykorzystywanych na obecnie przeprowadzanych egzaminach, gdyż w art. 6 ust. 7 ustawy o biegłych rewidentach przewidziano, że członkowie Komisji Egzaminacyjnej, oraz osoby o których mowa w art. 8 ust. 3 ustawy, składają oświadczenia o tym, że nie będą w jakikolwiek sposób udostępniać lub wykorzystywać informacji dotyczących testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych. W szczególności przez prowadzenie szkoleń mających na celu przygotowywanie do egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów lub publikację materiałów szkoleniowych. Zdefiniowana w art. 6 ust. 7 ustawy o biegłych rewidentach tajemnica, do której zobowiązani są członek Komisji oraz egzaminator, jest nieograniczona w czasie, a poza tym ustawodawca nie przewidział w tym zakresie jakichkolwiek zwolnień, czy też wyłączeń od obowiązku jej zachowania. Jednocześnie Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów zapewnił, że Minister Finansów mając na uwadze, iż dostęp obywateli do informacji publicznej, w tym do treści pytań i zadań wraz poprawnymi rozwiązaniami z przeprowadzonego egzaminu w postępowaniu kwalifikacyjnym dla kandydatów na biegłych rewidentów jest prawem zagwarantowanym konstytucyjnie, w nowych przepisach dotyczących biegłych rewidentów ich samorządu oraz nadzoru publicznego planuje doprecyzowanie przepisów tak, aby wyeliminować wskazane powyżej wątpliwości. Należy przy tym zauważyć, że art. 7 ust. 9 projektu ustawy przewiduje tożsame do art. 6 ust. 7 ustawy o biegłych rewidentach rozwiązanie prawne. W związku z powyższym Rzecznik wnosi o rozważenie, aby w art. 7 ust. 9 dodać zdanie drugie, w którym wyraźnie zostanie wskazane, że oświadczenia Członków Komisji oraz osób, o których mowa w art. 9 ust. 3 projektu ustawy, że „nie będą w jakikolwiek sposób udostępniać lub wykorzystywać informacji dotyczących testów egzaminacyjnych oraz zadań sytuacyjnych, w szczególności przez prowadzenie szkoleń mających na celu przygotowanie do egzaminów dla kandydatów nabiegłych rewidentów lub publikację materiałów szkoleniowych”, nie oznaczają zakazu utrwalania treści własnej pracy egzaminacyjnej podczas wglądu do niej, w przypadku niezaliczenia egzaminu w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłego rewidenta oraz dostępu tych osób	Uwaga uwzględniona

		do informacji zawierających wzory poprawnych rozwiązań i odpowiedzi z tych egzaminów.	
Art. 8			
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 8 ust. 1 pkt 2 lit a skreślić „teoretycznej” i dopisać „i umiejętności”. Uzasadnienie jak do art. 5.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwagi KE do art. 5 ust. 2 pkt 6
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b niezbędne w odniesieniu do drugiego tiret jest wskazanie momentu nabycia uprawnień do uznania 15 letniego doświadczenia zawodowego. Takim momentem powinien być moment, gdy kandydat ma prawo do rozpoczęcia aplikacji.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 8 ust. 1 pkt 3 skreślić „teoretyczną” i dopisać „i umiejętności”.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KE
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego, KPMG	Wprowadzenie w art. 8 ust. 2 będzie wiązało się publikacją przez Komisję Egzaminacyjną treści pytań i zadań sytuacyjnych. Użycie określenia, że Komisja „może” wskazuje, że w sytuacji gdy Komisja uzna, iż nie powinna dokonać publikacji, to będzie zmuszona wyjaśniać, że nie może i podawać przyczyny, dlaczego nie może takiej publikacji dokonać. Dlatego wydaje się zasadne po wyrazie „treść” dodanie „przykładowych” albo w drugim wariancie usunięcie treści zaczynającej się po słowach „zadań sytuacyjnych”.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna	Należy wprowadzić do ustawy zapis: <i>„Kandydat/kandydatka na biegłego rewidenta nie może korzystać, a także nie może posiadać urzędzeń służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji. Naruszenie tego zakazu stanowi podstawę:</i> 1) <i>zdyskwalifikowania kandydata/kandydatki, co jest równoznaczne z uzyskaniem przez kandydata/kandydatkę wyniku negatywnego z tego egzaminu,</i> 2) <i>zawieszenia w możliwości zdawania egzaminów na okres od 1 roku do 3 lat,</i> 3) <i>wykluczenia z postępowania kwalifikacyjnego.”</i>	Uwaga częściowo uwzględniona Uwzględnienie propozycji w zakresie pkt 1; w pozostałym zakresie brak podstaw do uwzględnienia ze względu na brak procedury odwoławczej, przez co

			przepis mógłby spotkać się z zarzutem niekonstytucyjności.
Art. 9			
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 9 ust. 4 po dotychczasowej treści dodać „ <i>a także osób obsługujących egzamin</i> ”.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 9 ust. 7 pkt 3 skreślić „ <i>testów egzaminacyjnych</i> ” a wpisać „ <i>pytań testowych</i> ” a może wręcz „ <i>pytań</i> ”.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 9 ust. 7 w kolejnych punktach oraz w ust. 8 należy po wyrazach „... <i>za poprzedni rok kalendarzowy</i> ” dodać „ <i>a do czasu ogłoszenia za rok poprzedzający</i> ” . Analogiczne uzupełnienie powinno być dokonane w odniesieniu do wszystkich przypadków, gdzie jest mowa o przeciętnym wynagrodzeniu w gospodarce narodowej, ogłaszanym przez Prezesa GUS.	Uwaga nieuwzględniona Stosuje się jako bazę wynagrodzenie ogłoszone za poprzedni rok kalendarzowy
Art. 10			
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 10 ust. 1 – W zdaniu wprowadzającym proponujemy wyraz „teoretycznej” zastąpić wyrazami „i umiejętności”. Uwaga ta dotyczy także dalszej treści projektu. Zmiana terminologii uzasadniona jest tym, że zakres tematyczny 10 egzaminów, o których mowa w tym przepisie, ma charakter wiedzy stosowanej, a nie tylko teoretycznej. Dlatego też należy wskazać na sprawdzanie posiadania przez kandydatów „umiejętności” z tego zakresu już w toku 10 egzaminów, a nie tylko podczas egzaminu dyplomowanego.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KE i KNF
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru	W art. 10 ust. 1 skreślić wyraz „teoretycznej” i dopisać „i <i>umiejętności</i> ”, a dalej po wyrazie „sytuacyjnych” treść dotychczasową zastąpić następującą „ <i>obejmujących tematy w szczególności z zakresu</i> ”. Komentarz do wiedzy teoretycznej i umiejętności podano wcześniej w komentarzu do art.5.	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie części pierwszej uwagi -Patrz uzasadnienie

	Finansowego		do wcześniejszych uwag KE i KNF Uwaga nie uwzględniona w części dopisania wyrażenia „w szczególności”.
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 10 ust. 1 pkt 7 wyrażenia „ <i>badania sprawozdań finansowych</i> ” zastąpić (tak jak było dotychczas) „ <i>rewizji finansowej</i> ”. Badanie sprawozdań finansowych jest znacznie węższe niż czynności rewizji finansowej określone w art. 2 w którym mowa o tym, że czynności rewizji finansowej to badania, a także przeglądy sprawozdań finansowych i inne usługi atestacyjne, określone przepisami prawa, zastrzeżone dla biegłego rewidenta. Brak uzasadnienia do ograniczenia sprawdzania wiedzy i umiejętności kandydata tylko do badania sprawozdań finansowych w sytuacji gdy obszar jego ustawowego dopuszczalnego działania z racji posiadania tytułu biegłego rewidenta jest znacznie szerszy.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 10 ust 2 po wyrazie „wiedza” dopisać „i umiejętności” a po wyrazach „ <i>sprawozdań finansowych</i> ” wpisać „w szczególności”.	Uwaga częściowo uwzględniona Zostanie dopisane „w szczególności”, natomiast w pozostałym zakresie patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KE
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art.10 ust. 2 dodać „ <i>pkt 12 funkcjonowania rynku finansowego</i> ”.	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski	art. 10 ust. 2 pkt 1 W art. 10 ust. 2 pkt 1 projektu proponujemy wprowadzić zmianę polegającą na zastąpieniu	Uwaga nieuwzględniona Ust. 2 zostanie

		sformułowania „prawo spółek i ładu korporacyjnego” wyrażeniem „prawo handlowe” oraz wskazaniem „ładu korporacyjnego spółek prawa handlowego” w odrębnym punkcie. Ład korporacyjny nie jest określony normami prawa powszechnie obowiązującego i należy do tzw. <i>soft law</i> .	uzupełniony
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 10 ust. 4,5,6 skreślić wyraz „ <i>teoretycznej</i> ”. Uzasadnienie jak wcześniej.	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie części pierwszej uwagi -Patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KE i KNF
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 10 ust 5 po wyrazie „wiedzy” dodać „ <i>i umiejętności</i> ” . Na uczelni nabywa się wiedzę i umiejętności.	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie części pierwszej uwagi -Patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KE i KNF
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 10 ust. 6 po wyrazie „wiedzy” dodać „ <i>i umiejętności</i> ” a na końcu zdania skreślić „ <i>teoretyczną</i> ” a dopisać „ <i>i umożliwia nabycie umiejętności</i> ” . Z doświadczeń komisji wynika, że zakresy tematyczne mogą pokrywać się w 100% ale to nie daje żadnej gwarancji, że wiedza była przekazana a następnie zweryfikowana na egzaminie z odpowiednią dogłębnnością a umiejętności rzeczywiście były nabyte – ich sprawdzenie jest przykładowo niemożliwe jeśli egzamin jest tylko w formie pytań testowych.	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie części pierwszej uwagi -Patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KE i KNF
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W art. 10 ust. 6 usunąć wyraz „wszystkie” dodać „ <i>z wyjątkiem egzaminów z zakresu sporządzania sprawozdań finansowych i ich analizy oraz rewizji finansowej</i> ” . <u>Uzupełnienie KE:</u> <i>Treść propozycji zmienia istotnie proponowany zapis ustawowy – wyklucza zaliczenie dwóch ostatnich egzaminów: sporządzanie sprawozdań finansowych i ich analiza oraz rewizja finansowa w innym sposób niż przed Komisją Egzaminacyjną</i> <i>Argumentacja:</i> <i>1. wszystkie egzaminy, prowadzone przez Komisję Egzaminacyjną w ramach postępowania</i>	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie wprowadzone podczas deregulacji, ze względu na krótki czas obowiązywania przepisu nie została przeprowadzona ewaluacja obowiązywania tego przepisu a zatem brak

		<i>kwalifikacyjnego służą weryfikacji efektów kształcenia kandydatów na biegłych rewidentów nabytych w procesie edukacji (w postaci formalnej i nieformalnej) odnoszących się do kompetencji zawodowych biegłych rewidentów;</i> 2. <i>oba, wykluczone z możliwości zaliczenia, egzaminy są fundamentalne z punktu widzenia sprawdzenia posiadanych kwalifikacji i przygotowania kandydata do wykonywania zawodu biegłego rewidenta co jest tym ważniejsze, że w zgodzie z ustawą, biegły rewident już z chwilą wpisania do rejestru może być partnerem (kluczowym biegłym rewidentem) odpowiedzialnym za wydane opinie o badanych sprawozdaniach finansowych;</i> 3. <i>celem egzaminu Sporządzanie sprawozdań finansowych i ich analiza jest zweryfikowanie posiadanych przez kandydata kwalifikacji zawodowych (wiedzy i umiejętności jej zastosowania) co oznacza m.in. możliwość sprawdzenia podczas tego egzaminu nie tylko, czy kandydat potrafi sporządzić sprawozdanie finansowe (jednostkowe i skonsolidowane) wg UoR i MSR wszystkich podmiotów znajdujących się w obrocie gospodarczym, czyli: banków, zakładów ubezpieczeń i innych instytucji finansowych, jednostek sektora finansów publicznych ale także ocenić, czy osądy księgowe i wartości szacunkowe dokonane przez odpowiedzialnych za sprawozdanie finansowe są prawidłowe, czy jest zachowana zgodność i rzetelność prezentacji i ujawnień, czy właściwie przyjęto założenie kontynuacji działania. By weryfikacja kompetencji zawodowych z zakresu tego egzaminu była możliwa nie jest możliwym jego ograniczenie do pytań testowych i uproszczonych teoretycznych zadań sytuacyjnych. Stąd, w strukturze tego egzaminu dominują zadania sytuacyjne mające charakter studiów przypadków będących fragmentami autentycznych danych finansowych zaczerpniętych z praktyki gospodarczej. Ich rozwiązanie wymaga wiedzy na poziomie zaawansowanym. Zarówno przygotowywanie zadań jak i ich sprawdzanie spoczywa w rękach doświadczonych biegłych rewidentów;</i> 4. <i>egzamin Rewizja finansowa ma na celu zweryfikowanie nie tylko posiadanej wiedzy z zakresu krajowych standardów rewizji finansowej oraz wydanych przez IAASB IFAC Międzynarodowych Standardów Badania, zasad kontroli jakości obowiązujących firmy audytorskie i kodeksu etyki ale przede wszystkim umiejętności oceny ryzyka istotnego zniekształcenia, reagowania na rozpoznane ryzyko, stosowania zawodowego osądu i sceptycyzmu, doboru i dokumentowania procedur badania, jasnego i spójnego komunikowania informacji w trakcie ich prezentowania lub raportowania. projektowania treści opinii z badania. Jest to najbardziej „upracticzniony”</i>	podstaw do zmiany.
--	--	--	--------------------

		<i>egzamin. By egzamin był sprawdzianem nabycia kompetencji zawodowych w jego strukturze dominują zadania sytuacyjne wynikające z konkretnych sytuacji z jakimi w praktyce spotyka się biegły rewident. Zarówno przygotowywanie zadań jak i ich sprawdzanie spoczywa w rękach doświadczonych biegłych rewidentów.</i> 5. <i>nie kwestionując poziomu zajęć prowadzonych na uczelniach wyrażamy przekonanie, że w trakcie egzaminu uczelnianego nie jest możliwym zweryfikowanie efektów kształcenia (wiedzy i umiejętności) poświadczających nabycie kwalifikacji zawodowych na poziomie, który satysfakcjonowałby Komisję egzaminacyjną. Poziom o którym mowa oznacza zgodność z wymogami stawianymi na egzaminie prowadzonym przez komisję. W konsekwencji przygotowanie kandydatów do zawodu biegłego rewidenta byłoby różne zależnie od sposobu zaliczenia egzaminu;</i> 6. <i>zaproponowana forma weryfikacji (poprzez egzamin przed komisją) wiedzy i umiejętności wymaganych na tych dwóch egzaminach daje kandydatowi jednocześnie wyobrażenie egzaminu dyplomowego, przez co służy dobremu przygotowaniu do tego egzaminu i jego zaliczeniu;</i> 7. <i>podobne rozwiązania przyjęte są w innych krajach Unii Europejskiej i organizacjach zrzeszających biegłych rewidentów;</i>	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: W art. 10 ust. 6 dodać na końcu zdania: „...a równorzędność ta została zweryfikowana przez Komisję” Sposób weryfikacji mógłby zostać określony w Rozporządzeniu. Uzasadnienie: Niezbędna jest właściwa ocena czy egzaminy uniwersyteckie w rzeczywistości są adekwatne. W związku z tym, że odpowiedzialność za ocenę przygotowania merytorycznego nowych członków Krajowa Izba Biegłych Rewidentów ponosi Komisja Egzaminacyjna to ocena ta powinna leżeć po stronie Komisji.	Uwaga niezrozumiała
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 10 ust. 8 skreślić „teoretycznej” a dopisać „i umiejętności”, a także usunąć treść po wyrazie „że” i zastąpić ją następującą treścią: „że obejmują wiedzę w zakresie wskazanym w ust. 1 i 2.”	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie części pierwszej uwagi -Patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KE i KNF

	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 10 ust. 9 skreślić wyraz „teoretycznej” a dopisać „i umiejętności”. Uzasadnienie jak powyżej. Dodać w odniesieniu do art. 10 ust. 9 pkt 1 treść „ a równorzędność ta została zweryfikowana przez Komisję”. Natomiast sposób weryfikacji określić w Rozporządzeniu.	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie części pierwszej uwagi -Patrz uzasadnienie do wcześniejszych uwag KE i KNF Odnosnie części drugiej uwagi – uwaga niezrozumiała.
	KPMG	Art. 10 ust. 12 „12. Kandydat na biegłego rewidenta uiszcza opłaty egzaminacyjne stanowiące przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów” Każde dodatkowe obciążenie finansowe (nowa opłata za wpisanie do rejestru, obecne opłaty za egzaminy oraz egzamin dyplomowy) wraz z wprowadzeniem odpowiedzialności takich osób (art. 79 ust. 4) stanowić będzie element zniechęcający dla kandydatów na biegłych rewidentów.	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na ponoszone koszty obsługi administracyjnej kandydatów w trakcie postępowania kwalifikacyjnego konieczne jest wnoszenie opłat na pokrycie tych wydatków zwłaszcza, iż przepisy będą dokładnie wskazywały na jakie cele mogą być przeznaczane wpływy z opłat za poszczególne egzaminy.
	Komisja Egzaminacyjna, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	W art. 10 ust. 14 opłata za rozpatrzenie wniosków powinna być podniesiona co najmniej do równowartości 10% przeciętnego wynagrodzenia, gdyż powinna zapewnić ona pokrycie wszystkich kosztów związanych z rozpatrzeniem wniosku. Poza tym wskazanie jest dodanie następującej treści: „Część np. $\frac{2}{3}$ uiszczonej opłaty podlega zwrotowi lub zaliczeniu na inny egzamin na pisemny wniosek kandydata złożony przewodniczącej komisji Egzaminacyjnej w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.” W art. 10 ust. 14 należy po wyrazach „ ... za poprzedni rok kalendarzowy” dodać „a do czasu ogłoszenia	Uwaga uwzględniona

za rok poprzedzający”.

Uzupełnienie KE:

Zdaniem Komisji Egzaminacyjnej w cytowanym artykule zasadne jest wprowadzenie dwóch zmian:

- 1) przed słowem *jest* skreślić przecinek i wpisać słowa *oraz* w art. 5 ust.3 pkt 1 i art. 8 ust.1 pkt 3
- 2) w miejsce 2% wpisać 10%.

*Treść propozycji zmienia istotnie proponowany zapis ustawowy. **Rozszerza zakres** opłat za rozpatrzenie wniosku o wnioski wynikające z art. 5 ust. 3 pkt 1 (uznawanie 15 letniego doświadczenia) oraz art. 8 ust 1. pkt 3 (akredytacja uczelni) oraz **podwyższa opłaty** do maksymalnie 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.*

Argumentacja:

Ad.1.rozszerzenie zakresu:

1. *doświadczenia Komisji potwierdzają, że rozpatrzenie wniosków o których mowa w art. 5 ust.3 pkt 1 i art. 8 ust.1 pkt 3 (wnioskowanych przez komisję do objęcia odpłatnością) jest niezwykle czasochłonne i wymaga zaangażowania zespołu osób;*
2. *wystąpienie tego zaangażowania słusznie zostało zauważone w projekcie ustawy czego wyrazem jest art. 9 ust 7 pkt 5 lit b tiret 2 i ust 3 pkt 1 projektu gdzie mowa o wynagrodzeniu członków Komisji za rozpatrzenie wspomnianych wniosków;*
3. *akceptacja wynagrodzenia za rozpatrzenie wymienionych wniosków bez możliwości pobierania opłaty z tego tytułu skutkuje tym, że koszty te pokrywane są z wpłat za egzaminy co oznacza, że ponoszą je osoby nie mające tytułu do składania wniosków (w odniesieniu do art. 5 ust 3 pkt 1 tj. 15 letnie doświadczenie) lub możliwości korzystania z studiowania na akredytowanych uczelniach (art. 8 ust.1 pkt 3);*

Ad.2.podwyższenie opłaty:

1. *zaproponowane kwoty nie pokrywają wszystkich kosztów związanych z rozpatrzeniem wniosków o których mowa w ust. 5, 6, 8 i 10;*
2. *rozpatrzenie wniosków nie ma tylko charakteru formalnego, nie jest automatyczne i nie jest aktem jednorazowym;*

		3. rozpatrzenie wniosków jest czynnością, która wymaga szczegółowej, drobiazgowej analizy i sprawdzenia zgodności i spójności z odpowiednimi wymaganiami; 4. doświadczenia komisji z rozpatrywania wniosków potwierdzają, że jest ono procesem w którym ma miejsce wielokrotna korespondencja z wnioskodawcą o niezbędne wyjaśnienia i wezwania do uzupełnienia wniosku; 5. wnioski, których rozpatrzenie nie wymaga kilkakrotnego kontaktu z kandydatem są rzadkością a każda ich zmiana wymaga ponownego rozpatrzenia; 6. dla uzyskania pewności co do zgodności i spójności z wymaganiami wysyłane są zapytania do instytucji uprawnionych w innych państwach członkowskich do nadawania uprawnień biegłego rewidenta o potwierdzenie stanu przedstawionego przez kandydata; 7. proces rozpatrzenia każdego wniosku wymaga kompleksowego udokumentowania i rejestrowania w ewidencji prowadzonej przez Komisję; 8. znaczenie zwolnień o które wnioskują kandydaci w postępowaniu kwalifikacyjnym z punktu widzenia podstaw do uzyskania tytułu biegłego rewidenta wymaga odpowiedniego przechowywania i archiwizowania dokumentacji rozpatrywania wniosków; 9. wszystkie czynności wymienione jako argumenty wymagają poniesienia kosztów, które jak wynika z doświadczeń Komisji są zdecydowanie wyższe aniżeli zaproponowane w projekcie ustawy 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy; 10. podobne rozwiązania dotyczące odpłatności za rozpatrzenie wniosków w sprawie zaliczenia egzaminów czy uznawania doświadczenia zawodowego przyjęte są także w innych krajach Unii Europejskiej i organizacjach zrzeszających biegłych rewidentów. Odpłatności te są na relatywnie wysokim poziomie przekraczającym zaproponowany przez Komisję limit 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.	
	Komisja Egzaminacyjna, Komisja Nadzoru Finansowego	W zdaniu wprowadzającym art.10 pkt 16 po wyrazie „publicznych” dodać „po zasięgnięciu opinii Komisji Egzaminacyjnej”.	Uwaga nieuwzględniona Zasięgnięcie opinii KE powinno odbywać się w ramach procesu

			legislacyjnego podczas konsultacji zew.
	Komisja Egzaminacyjna, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Komisja Nadzoru Finansowego	Propozycja: W art. 10 ust 16 pkt 1 do dotychczasowej treści proponuje się dodać sformułowanie „oraz zasady obowiązujące kandydatów podczas postępowania kwalifikacyjnego”. Uzasadnienie: Dodanie takiej treści pozwoli na uregulowanie w treści rozporządzenia zasad, jakie powinny obowiązywać kandydatów w czasie całego postępowania kwalifikacyjnego, czyli od momentu przyjęcia w poczet kandydatów, aż do momentu zdania egzaminu dyplomowego.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Komisja Nadzoru Finansowego	Propozycja: W art. 10 ust. 16 w pkt 5 poza trybem proponuje się dodanie sformułowania: „i warunki” Uzasadnienie: Zmiana niezbędna po to aby w rozporządzeniu mogły być określone wymogi, których spełnienie pozwoliłoby Komisji Egzaminacyjnej uzyskać wiedzę o tym, że egzamin spełnia wymagania co do formy, treści i zakresu egzaminu uznawanego w postępowaniu kwalifikacyjnym. W tym zakresie, ważne jest umożliwienie Komisji Egzaminacyjnej wglądu w tematy egzaminów przeprowadzonych z poszczególnych przedmiotów.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Egzaminacyjna	W art. 10 ust. 17 pkt 2 usunąć „uwzględniający dziedziny, o których mowa w ust 1 i 2” i zastąpić je „uwzględniający zakresy o których mowa w ust. 1 i 2”.	Uwaga nieuwzględniona Nie przedstawiono uzasadnienia do wprowadzenia proponowanych zmian
	Komisja Egzaminacyjna	Art. 10 ust 17 pkt 7 7) wysokość opłat za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w ust. 5, 6, 8 i 10; Zdaniem Komisji w przypadku akceptacji wniosku złożonego w punkcie 3 Uzasadnienia w cytowanym artykule należy skreślić średnik a wpisać słowa oraz w <i>art. 5 ust.3 pkt 1 i art. 8 ust.1 pkt 3</i> <i>Treść propozycji zmienia istotnie proponowany zapis ustawowy. Rozszerza zakres zagadnień delegowanych do rozporządzania</i>	Uwaga uwzględniona

		Argumentacja: <i>Konsekwencja uwzględnienia zaproponowanych zmian w projekcie ustawy</i>	
Art. 12			
	E&Y	Zapis ust. 5 powoduje, że data, od kiedy dana osoba może wykonywać zawód biegłego rewidenta nie jest jednoznaczna. W tej chwili w praktyce istnieje wiele niejasności w tym obszarze. Sugerujemy jednoznaczne wskazanie, od jakiej daty BR może wykonywać zawód.	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do zmiany przepisu, który funkcjonuje na gruncie obecnych przepisów
	KPMG	Art. 12 ust. 2 pkt.5 5) nazwę, adres strony internetowej i adres podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zatrudniającego biegłego rewidenta lub w którym jest współnikiem, lub z którym jest powiązany w inny sposób;	Uwaga uwzględniona
	Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 12 ust. 6 i art. 44 ust. 7 projektu Przywołane przepisy przewidują odwołanie do sądu administracyjnego od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego, podczas gdy sądy administracyjne są właściwe w sprawach ze skarg na decyzje i orzekają o skargach na decyzje, a nie o odwołaniach (zob. art. 3 § 2 pkt 1, art. 145, art. 151 P.p.s.a.). Przyjęta w projekcie terminologia („odwołanie”) nasuwa wątpliwości w zakresie dopuszczalności stosowania licznych przepisów Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, które wprost mówią o skardze. W związku z tym należy termin „odwołanie” zastąpić terminem „skarga”. Ponadto, rozważenia wymaga, czy uzasadnione jest zaliczenie Krajowej Rady Biegłych Rewidentów do kręgu podmiotów, legitymowanych do zaskarżenia do sądu administracyjnego decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wyrażającej sprzeciw wobec uchwały o wpisie do rejestru bądź wpisu na listę. W tych przypadkach Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów przysługuje bowiem prawo do inicjowania postępowań sądowoadministracyjnych w sprawach, w której tenże organ działa niejako w pierwszej instancji. Wydaje się, że dostatecznym zabezpieczeniem słusznego interesu podmiotowego jest legitymacja skargowa dla osoby wnioskującej o wpis do rejestru bądź na listę.;	Uwaga uwzględniona
Art. 13			
	Rzecznik Praw Obywatelskich	Przedłożony projekt ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym nie rezygnuje z przewidzianej w obecnym kształcie możliwości usunięcia biegłego rewidenta z rejestru w przypadku utraty przez niego waloru	Uwaga uwzględniona

		nieposzlakowanej opinii oraz dawania rękojmi prawidłowego wykonywaniu zawodu — w inny sposób, niż na drodze postępowania dyscyplinarnego. Jak wynika z art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy o biegłych rewidentach oraz z art. 13 ust. 1 pkt 3 projektu ustawy Krajowa Rada Biegłych Rewidentów (dalej: KRBR) podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru w przypadku niespełnienia przez niego któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1-3 ustawy o biegłych rewidentach, do których, zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, zalicza się wymóg posiadania przez biegłego rewidenta nieposzlakowanej opinii i dawania przez niego rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu. W ocenie Rzecznika, w sytuacji, gdy biegły rewident uchybił swoim obowiązkom etycznym powinien zostać pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej - nie zaś pozbawiony prawa do wykonywania zawodu na skutek samoistnej uchwały KRBR w tym przedmiocie. Wykluczenie biegłego rewidenta z grona członków samorządu i w konsekwencji uniemożliwienie mu dalszego wykonywania zawodu powinno odbywać się zgodnie z procedurą gwarantującą takiemu biegłemu zajęcie własnego stanowiska wobec opinii KRBR oraz obronę swych praw i interesów, co możliwe jest jedynie w trakcie prowadzonego, zgodnie z przepisami art. 31 - 46 ustawy o biegłych rewidentach, postępowania dyscyplinarnego. Stosownie bowiem do art. 46 ustawy o biegłych rewidentach do postępowania dyscyplinarnego odpowiednie zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania karnego. Celem takiej regulacji jest zapewnienie osobie obwinionej praw i gwarancji służących zabezpieczeniu jej interesów w postępowaniu dyscyplinarnym, wynikających z art. 42 Konstytucji RP. Reasumując, podkreślić należy, że obecny kształt procedury dotyczącej skreślenia biegłego rewidenta z rejestru niezapewniający mu prawa do obrony, budzi poważne wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich. W takiej sytuacji trudno bowiem mówić o zapewnieniu przez KRBR standardów rzetelnej oceny sytuacji dotyczącej zachowania danego biegłego rewidenta.	
	Komisja Nadzoru Audytowego	W art. 13 oraz art. 45 projektu ustawy brak jest regulacji postępowania w sytuacji, gdy KNA otrzyma od organu rejestrującego, bądź właściwego organu nadzoru publicznego innego państwa, informację o skreśleniu biegłego rewidenta, bądź podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, z rejestru w tym państwie. Należy uregulować tryb postępowania w takim przypadku.	Uwaga uwzględniona
Art. 15			
	Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 15 i art. 49 projektu Przywołane przepisy stanowią, że do uchwał Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczących wpisu	Uwaga nieuwzględniona Nie budzi wątpliwości,

		lub skreślenia z rejestru biegłego rewidenta bądź wpisu lub skreślenia z listy podmiotów uprawnionych do badań sprawozdań finansowych stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (odpowiednio art. 15 ust. 1 i art. 49 ust. 1 <i>projektu</i>) oraz że od ww. uchwał przysługuje odwołanie do Komisji Nadzoru Audytowego (odpowiednio art. 15 ust. 2 i art. 49 ust. 2 <i>projektu</i>). Na podstawie powyższego przyjąć można, że od rozstrzygnięcia Komisji Nadzoru Audytowego przysługiwać będzie skarga do sądu administracyjnego, ale z treści analizowanych przepisów wprost to nie wynika. Jednocześnie wątpliwe jest wywiedzenie dopuszczalności takiej skargi odpowiednio z art. 12 ust. 6 i art. 44 ust. 7 <i>projektu</i>. Przepisy te, odwołując się wprost do art. 12 ust. 5 i art. 44 ust. 6, stanowią bowiem jedynie o prawie zaskarżenia do sądu administracyjnego decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wyrażającej sprzeciw wobec wpisu do stosownego rejestru bądź na właściwą listę. Analizowane regulacje, jeśli uwzględnić także powyższe uwagi odnoszące się do art. 12 ust. 6 i art. 44 ust. 7 <i>projektu</i>, wymagają zatem stosownych zmian redakcyjnych pozwalających na jednoznaczną ocenę, w jakich przypadkach i jakiemu podmiotowi przysługuje skarga do sądu administracyjnego.;	również w orzecznictwie sądów administracyjnych, że rozstrzygnięcia w przedmiocie wpisów lub skreśleń są decyzjami administracyjnymi, w związku z czym skarga na te akty przysługuje na podstawie art. 3 § 2 pkt 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.
Rozdział 3 <i>Samorząd zawodowy biegłych rewidentów</i>			
Art. 20			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy porządkującą zmianę brzmienia art. 20 pkt 3: „3) wykonywanie powierzonych ustawą zadań w zakresie nadzoru nad należyтым wykonywaniem zawodu i przestrzeganiem kodeksu etyki zawodowej przez członków Krajowej Izby Biegłych Rewidentów”. Dodatkowo proponujemy wykreślenie pkt 5, gdyż jest on realizowany w ramach pkt. 6.	Uwaga częściowo uwzględniona Zmiana w zakresie pkt. 3 nieuzasadniona, gdyż ostateczny nadzór sprawuje KNA Pkt. 6 zostanie wykreślony
Art. 21			
	PwC	Art.21 ust.3 – propozycja: W organach samorządu nie można zasiadać dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. Obecne zapisy są niejasne i zakazują pełnienia nieokreślonej funkcji w organach, a nie bycia członkiem organów. Można interpretować obecny zapis, że nie można być np. sekretarzem KRBR przez dwie	Uwaga uwzględniona

		kadencje, ale już można być jej członkiem.	
Art. 24			
	Narodowy Bank Polski	art. 24 ust. 2 Proponujemy uzupełnić z jakich przyczyn mogą być odwołane osoby, o których mowa w ust.1 pkt 1 projektu przed upływem kadencji.	Uwaga nieuwzględniona Do decyzji organu powołującego (zjazd) należy pozostawić sytuacje uzasadniające odwołanie powołanych osób z powierzonych im funkcji
Art. 25			
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	art. 25 ust. 4 zamiast frazy: <i>"narzuconych prawem krajowym obowiązków"</i> należałoby użyć sformułowania: <i>"obowiązków określonych przez prawo krajowe"</i>	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski	W art. 25 ust. 4 projektu w wyrażeniu „gdy są one konieczne do wykonania przez biegłego rewidenta narzuconych prawem krajowym”, wyraz „narzuconych” proponujemy zastąpić wyrazem „określonych”, „ustanowionych”, albo innym, zgodnie z intencją projektodawcy.	Uwaga uwzględniona
Art. 30			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Krajowa Komisja Nadzoru W projektowanym art. 30 w zakresie proponowanych regulacji dotyczących Krajowej Komisji Nadzoru należy skreślić w ust. 4 punkt 2) dotyczący zadań realizowanych w ramach sprawowania kontroli w zakresie usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badania ustawowe, wykonywanych przez biegłych rewidentów i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych. Fakt, że dyrektywa zakazuje delegowania na samorząd zawodowy kontroli w firmach audytorskich badających JZP w zakresie badania ustawowego nie daje jednocześnie prawa, żeby wprowadzić do regulacji ustawowej uprawnienie określone w punkcie 2). Ponadto wątpliwości budzi instytucja obserwatora, o której mowa w ust. 12 (w ustępie jest błędne odwołanie do ust. 1 pkt 4), z prawem dostępu do „wszelkich dokumentów”. Skoro obserwator jest osobą upoważnioną przez Komisję Nadzoru Audytowego (KNA) i zgodnie z ust. 13 tego artykułu KNA może wydawać Krajowej Komisji Nadzoru wiążące zalecenia i instrukcje dotyczące kontroli, to zastanowić się	Uwaga częściowo uwzględniona Odwołanie zostanie poprawione. Dyrektywa odnosi się jedynie do zakazu delegowania na samorząd zawodowy kontroli w zakresie badań JZP, a zatem brak uzasadnienia do ograniczenia kompetencji KKN

		należy, czy taka kontrola w ogóle nie powinna być przeprowadzana przez Komisję Nadzoru Audytowego. Potwierdzeniem powyższej wątpliwości jest także kolejny ustęp 14, który stanowi o zatwierdzaniu rocznego planu kontroli przez KNA po obowiązkowym jego przekazaniu przez Krajową Komisję Nadzoru.	w zakresie kontroli w zakresie pozostałych usług objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu. Udział obserwatora w kontrolach KKN jest narzędziem sprawowania ostatecznej odpowiedzialności za nadzór przez KNA.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Propozycja Usnąć ust.2. Uzasadnienie: Jest to nadregulacja krajowa. Przepisy unijne nie nakładają żadnych nawet minimalnych wymogów dla członkostwa w KKN. Wprowadzenie kryteriów wpłynie negatywnie na jakość systemu kontroli jakości na poziomie samorządu i krajowym. Członkami KKN będą mogli zostać de facto biegli rewidentzi, którzy nie są praktykami oraz osoby niezwiązane z wykonywaniem badań sprawozdań finansowych. Dodatkowo wymóg ogranicza bierne prawa wyborcze członków Krajowa Izba Biegłych Rewidentów. Na kandydowanie do KKN nie zgodzą się osoby predystynowane do udziału w KKN, nie mając zapewnienia, że zostaną im zrekompensowane utracone przez okres trwającej kadencji korzyści finansowe. Przyjęcie tej propozycji zwiększy koszty funkcjonowania systemu kontroli jakości, który na poziomie samorządu ma być pokryty opłatą w maksymalnej wysokości 1,5%. Przesłanką do ubiegania się przez biegłego rewidenta do funkcji w KKN nie powinno być brak związku z praktyką lecz kompetencje i doświadczenie gwarantujące odpowiedni poziom profesjonalizmu w zakresie nadzorowanych kontroli. Należy też wskazać, że omawiany wymóg sformułowany w projekcie ustawy jest nie tylko zbędny, ale także niewspółmiernie kosztowny w porównaniu z domniemanym celem ustawodawcy, jakim jest wzmocnienie nadzoru publicznego przez stworzenie mechanizmów wzmocnienia obiektywizmu działania KKN wobec 5 podmiotów uprawnionych. Na mocy ustawy KNA posiada w swoich uprawnieniach możliwość dokonania przeglądu kontroli wykonanych w podmiotach związanych z członkami KKN.	j.w.

KPMG	Art. 30 ust. 2 pkt. 2 Proponujemy rezygnację z tego wymogu w stosunku do członków KKN. Przepisy unijne nie nakładają żadnych wymogów na członków KKN w tym zakresie i jego wprowadzenie może negatywnie wpłynąć na jakość systemu kontroli jakości na poziomie samorządu. Członkami KKN będą mogli zostać de facto biegli rewidenci, którzy nie są praktykami oraz osoby niezwiązane z wykonywaniem badań sprawozdań finansowych. Dodatkowo wymóg ograniczy bierne prawa wyborcze członków samorządu, jako że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż na kandydowanie do KKN nie zgodzą się osoby predystynowane do udziału w tym organie ze względów ekonomicznych. Przyjęcie tej propozycji zwiększy zatem koszty funkcjonowania systemu kontroli jakości na poziomie samorządu. Uważamy, iż przesłanką do ubiegania się przez biegłego rewidenta do członkostwa w KKN nie powinien być brak związku z praktyką, lecz kompetencje i doświadczenie gwarantujące odpowiedni poziom profesjonalizmu w zakresie sprawowanego nadzoru.	j.w.
KPMG	Art. 30 ust. 4 „1) badań ustawowych wykonywanych przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych badające wyłącznie jednostki inne niż jednostki zainteresowania publicznego; 2) usług, objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe, świadczonych przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych badające wyłącznie jednostki inne niż jednostki zainteresowania publicznego,, Projekt ustawy zakłada sprawowanie kontroli nad jakością badań ustawowych JZP przez KNA oraz zlecenie KKN kontroli nad jakością pozostałych usług świadczonych przez biegłych rewidentów na rzecz JZP. W efekcie firmy audytorskie i biegli rewidenci wykonujący czynności rewizji finansowej i inne usługi na rzecz JZP i nie JZP będą podlegali kontroli zarówno przez KNA jak i KKN (ponadto, w ograniczonym zakresie również przez KNF). Proponowane rozwiązania, wykraczając poza ramy Dyrektywy będą powodować wzrost kosztów funkcjonowania nadzoru publicznego nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta w Polsce, gdyż wymagać będą zwielokrotnionej pracy m.in. w zakresie zrozumienia specyfiki kontrolowanej firmy audytorskiej, zrozumienia stosowanej metodyki badania, oceny struktury systemu wewnętrznej kontroli	Uwaga nieuwzględniona Przyjęty przedmiotowy podział kontroli pozwala na koncentrację KNA na badaniach JZP, przy proponowanym podmiotowym podejściu mając na względzie strukturę rynku badań (20% to badania JZP, a 80 % badania nie-JZP) KNA musiałoby się de facto koncentrować na kontroli jakości badanie nie-JZP.

		jakości, procedur i polityk zapewnienia jakości, przeprowadzenia testów zgodności procedur i przeglądów zbiorów dokumentacji badania w celu zweryfikowania skuteczności systemu kontroli jakości, oceny zgodności dokumentacji badania z obowiązującymi wymogami standardów badania, kontroli jakości oraz wymogami niezależności, oceny ilości i jakości wykorzystanych zasobów osobowych, rzeczowych i finansowych w trakcie przeprowadzania badania oraz oceny zgodności z przepisami prawa wynagrodzenia za badanie oraz inne usługi, przygotowania i sprawdzenia dokumentów związanych z kontrolą etc. Uzyskanie zrozumienia i procedur podmiotu kontrolowanego ma szczególne znaczenie w przypadku dużych firm audytorskich. Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia spójności wykonywanych kontroli i dokonywanej oceny spełniania przez daną firmę wymogów ustawowych, spójności stosowanych reguł postępowania odwoławczego w zakresie odpowiedzialności zawodowej biegłych rewidentów, ale także potrzebę ograniczania wzrostu kosztów nadzoru w związku z implementacją nowych wymogów unijnych, sytuację taką uważamy za skrajnie niekorzystną zarówno dla samych podmiotów uprawnionych i biegłych rewidentów, jak i organów kontrolujących. W naszej ocenie przyjęcie podmiotowego podziału kompetencji pomiędzy KNA i KKN (tj. KNA dokonuje kontroli w podmiotach uprawnionych badających JZP zarówno w zakresie badań ustawowych sprawozdań finansowych JZP jak i badań ustawowych sprawozdań finansowych nie-JZP a KKN dokonuje kontroli w podmiotach uprawnionych badających tylko sprawozdania nie-JZP) jest rozwiązaniem logicznym, zapewniającym przejrzystość i ograniczającym koszty funkcjonowania nadzoru.	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	W art. 30 ust. 4 proponujemy dodanie pkt 3 o treści: „3) wywiązywania się przez biegłych rewidentów i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych z obowiązków wynikających z ustawy.”.	Uwaga nieuwzględniona Proponowany dodatkowy pkt zawiera się w znacznej części w dotychczasowym brzmieniu przepisu, gdyż KKN w trakcie przeprowadzanych kontroli będzie mógł kontrolować przestrzeganie ustawy przez biegłych rewidentów

			i firmy audytorskie, wyjątek dotyczy jedynie biegłych i firmy audytorskie w zakresie badań ustawowych JZP ale zakaz ten wynika bezpośrednio z przepisów rozporządzenia.
	Konfederacja Lewiatan	<u>Podmiotowy zakres kontroli</u> - Art. 30 ust. 4 w zw. z art. 111 ust.1 Projekt ustawy zakłada sprawowanie kontroli nad jakością badań ustawowych JZP przez KNA oraz zlecenie KKN kontroli nad jakością pozostałych usług świadczonych przez biegłych rewidentów na rzecz JZP. W efekcie firmy audytorskie i biegli rewidenty wykonujące czynności rewizji finansowej i inne usługi na rzecz JZP i nie JZP będą podlegali kontroli zarówno przez KNA jak i KKN (ponadto, w ograniczonym zakresie również przez KNF). Proponowane rozwiązania, wykraczając poza ramy Dyrektywy będą powodować wzrost kosztów funkcjonowania nadzoru publicznego nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta w Polsce, gdyż wymagać będą zwielokrotnionej pracy m.in. w zakresie zrozumienia specyfiki kontrolowanej firmy audytorskiej, zrozumienia stosowanej metodyki badania, oceny struktury systemu wewnętrznej kontroli jakości, procedur i polityk zapewnienia jakości, przeprowadzenia testów zgodności procedur i przeglądów zbiorów dokumentacji badania w celu zweryfikowania skuteczności systemu kontroli jakości, oceny zgodności dokumentacji badania z obowiązującymi wymogami standardów badania, kontroli jakości oraz wymogami niezależności, oceny ilości i jakości wykorzystanych zasobów osobowych, rzeczowych i finansowych w trakcie przeprowadzania badania oraz oceny zgodności z przepisami prawa wynagrodzenia za badanie oraz inne usługi, przygotowania i sprawdzenia dokumentów związanych z kontrolą etc. Uzyskanie zrozumienia i procedur podmiotu kontrolowanego ma szczególne znaczenie w przypadku dużych firm audytorskich. Biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia spójności wykonywanych kontroli i dokonywanej oceny spełniania przez daną firmę wymogów ustawowych, spójności stosowanych reguł postępowania odwoławczego w zakresie odpowiedzialności zawodowej biegłych rewidentów, ale także potrzebę ograniczania wzrostu kosztów nadzoru w związku z implementacją nowych wymogów unijnych,	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KPMG

		sytuację taką uważamy za skrajnie niekorzystną zarówno dla samych podmiotów uprawnionych i biegłych rewidentów, jak i organów kontrolujących. W naszej ocenie przyjęcie podmiotowego podziału kompetencji pomiędzy KNA i KKN (tj. KNA dokonuje kontroli w podmiotach uprawnionych badających JZP zarówno w zakresie badań ustawowych sprawozdań finansowych JZP jak i badań ustawowych sprawozdań finansowych nie-JZP a KKN dokonuje kontroli w podmiotach uprawnionych badających tylko sprawozdania nie-JZP) jest rozwiązaniem logicznym, zapewniającym przejrzystość i ograniczającym koszty funkcjonowania nadzoru.	
	PwC	Art.30 ust. 4 Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru należy sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów, procedur i standardów przez biegłych rewidentów i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, w zakresie: 1) badań ustawowych sprawozdań finansowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego; 2) usług, objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe <u>i świadczonych na rzecz jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego.</u> Art.111 ust.1 Komisja Nadzoru Audytowego przeprowadza kontrole w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego oraz innych usług, objętych krajowymi standardami wykonywania zawodu innych niż badanie ustawowe świadczonych na rzecz jednostek zainteresowania publicznego Podtrzymujemy nasze poprzednie propozycje i wprowadzenie podziału podmiotowego nadzoru i co za tym idzie kontroli jakości według nadzorowanych podmiotów, a nie według przedmiotów ich działalności. Według naszej propozycji całościowy nadzór nad podmiotami, które wykonują badanie ustawowe choć jednej JZP sprawowałaby KNA. Natomiast całościowy nadzór nad pozostałymi jednostkami sprawowałby KIBR. Niewątpliwą zaletą takiego rozwiązania dla firm audytorskich badających JZP i dla całego systemu nadzoru jest przeprowadzanie tylko jednej kontroli w podmiocie i otrzymanie jednego, spójnego zestawu czytelnych rekomendacji i konkluzji z przeprowadzonej kontroli. Kontrola taka obejmowałaby zarówno czynności rewizji finansowej dla JZP jak i dla nie-JZP. Rozwiązanie takie będzie bardziej efektywne systemowo dla kontrolujących (jedna kontrola zamiast	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		dwóch), a zarazem będzie miało bardzo znaczący wpływ na kontrolowanych (uniknięcie konieczności „obsługi” podwójnych kontroli, które mogłyby nawet odbywać się w tym samym czasie lub zachodzić na siebie, pojawienie się niespójnych zaleceń).	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 30 ust. 4 – zdaniem Komisja Nadzoru Finansowego przegląd sprawozdań finansowych JZP powinien pozostawać w gestii KNA (por. szerzej: komentarz do art. 94).	Uwaga nieuwzględniona
	KPMG	Art. 30 ust. 5 Doprecyzowania wymaga co oznacza „analiza ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego” tj. kto ją przeprowadza i jakie elementy będą składać się na tą analizę.	Uwaga nieuwzględniona Analizę ryzyka przeprowadzać będzie organ wykonujący kontrolę (czyli KKN); co do elementów składowych analizy – ich określenie będzie dokonywane na poziomie operacyjnym przez KKN
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, KPMG	W art. 30 ust. 7 proponujemy dodanie pkt 7 o treści: „7) posiada uprawnienia biegłego rewidenta”. Uzasadnienie: Tylko takie uszczegółowienie zapisu art. 30 zapewni możliwość oceny dokumentacji z badania, zgodnie bowiem ze standardami badania, dokumentacja robocza (podlegająca weryfikacji przez kontrolera) powinna umożliwić innemu biegłemu rewidentowi niebiorącemu udziału w badaniu dojście do podobnych wniosków. Jeżeli kontrole jakości będą przeprowadzane przez osoby nie posiadające uprawnień biegłych rewidentów to w trakcie postępowania administracyjnego lub sądowego wyniki kontroli będą mogły być w łatwy sposób podważone.	Uwaga nieuwzględniona Wymóg aby kontroler KKN posiadał uprawnienia biegłego rewidenta wykracza poza wymogi wynikające z Dyrektywy a tym samym stanowił by nadregulację.
	Komisja Nadzoru Audytowego	Biorąc pod uwagę zmiany systemowe w zakresie nadzoru publicznego wynikające z wdrożenia przepisów unijnych, proponuje się rozważenie zakresu informacji, które na mocy ustawy mają być przekazywane do KNA. W art. 30 ust. 9 proponuje się wykreślenie zdania drugiego oraz wykreślenie ust. 11.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru	Należy rozważyć rozszerzenie narzędzi, jakimi dysponuje KNA o możliwość przeprowadzania kontroli systemowych w organach samorządu zawodowego w zakresie w jakim wypełniają oni nałożone ustawą	Uwaga częściowo uwzględniona

	Audytowego	obowiązków. Rozwiązanie takie pozwoli na wypełnienie delegacji art. 94 ust. 1 pkt 3 bez nakładania dodatkowych, bieżących obowiązków informacyjnych na samorząd zawodowy.	–wobec określenia zadań delegowanych na KRBR z zakresu nadzoru publicznego kontrola realizacji tych zadań będzie możliwa przez KNA, w pozostałym zakresie nadzór KNA będzie jedynie nad zgodnością uchwał z przepisami prawa
	PwC	Art.30 ust.10 – propozycja: Dopisać kolejne zdanie: Jeżeli oświadczenie kontrolera, o którym mowa w pkt 9 zostało uznane za fałszywe, wyniki kontroli, w której uczestniczył ten kontroler i której dotyczyło to oświadczenie a) podlegają weryfikacji przez Krajową Komisję Nadzoru, lub b) są nieważne z mocy prawa. Proponujemy dopisać konsekwencję: albo nieważności wyników kontroli, albo konieczności weryfikacji wyników takiej kontroli w przypadku, gdy kontroler złożył fałszywe oświadczenie dotyczące jego niezależności w stosunku do podmiotu, w którym przeprowadził kontrole	Uwaga nieuwzględniona Brak potrzeby doregulowania w ustawie, fakt ten powinien uwzględnić KKN przy opracowaniu planu kontroli podczas analizy ryzyka
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego	Zastosowano niewłaściwe odesłania w art. 30 ust. 12 - błędnie wskazano, iż w ust. 1 pkt 4 tego artykułu jest mowa o kontrolach, podczas, gdy materia ta jest uregulowana w ust. 4 pkt 1 w tym artykule	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy następujące brzmienie art. 30 ust. 12: „12. W kontrolach, o których mowa w ust. 4 pkt 1, mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, osoby upoważnione przez Komisję Nadzoru	Uwaga uwzględniona

		Audytorowego.”	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy następujące brzmienie art. 30 ust. 14: „14. Krajowa Komisja Nadzoru opracowuje roczne plany kontroli, o których mowa w ust. 4 pkt 1. Roczny plan kontroli jest przekazywany Komisji Nadzoru Audytowego.”	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do wykreślenia „w celu zatwierdzenia”. Konieczne jest zachowanie narzędzi ostatecznej odpowiedzialności dla KNA.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy następujące brzmienie art. 30 ust. 15: „15. Do przeprowadzania kontroli, o których mowa w ust. 4 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 111 ust. 4 i 112-120.” Jednocześnie naszym zdaniem art. 121 nie powinien dotyczyć kontroli KKN.	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do umożliwienia przeprowadzania kontroli KKN przez ekspertów zew. Przy elastycznym podejściu do podstawy zatrudniania kontrolerów przez KIBR (umowa o pracę, umowa cywilnoprawna) Zostanie doprecyzowany poprzez wskazanie, iż art. 121 stosuje się odpowiednio.
	Komisja Nadzoru Finansowego	W art. 30 ust. 17 – proponujemy zastąpienie wyrazu „skalowalności” wyrazem „proporcjonalności”	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy dodanie art. 30 ust. 18 o treści: „18. Do zadań Krajowej Komisji Nadzoru stosuje się odpowiednio art. 111 ust. 14 ustawy.”. Powyższa propozycja, przyznająca KKN uprawnienia podobne jak KNA, jest niezbędna w celu stworzenia KKN	Uwaga uwzględniona

		warunków do racjonalnego planowania i przeprowadzania kontroli. W poprzednich latach brak takiej regulacji w ustawie w wielu przypadkach ograniczał możliwości sprawnego działania KKN. W cyklu kontrolnym KNA będzie planować przeprowadzenie kilkudziesięciu kontroli, a KKN ponad 1500 (tj. ok. 250 kontroli rocznie) , a więc potrzeba uzyskiwania przez KKN, od podmiotów, informacji za okres bezpośrednio poprzedzający kontrolę jest uzasadniona.	
Art. 31			
	KPMG	Art. 31. ust. 1. „W przypadku powzięcia wiarygodnych informacji o nieprawidłowościach w przeprowadzaniu badań jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, Krajowa Komisja Nadzoru może przeprowadzić kontrolę wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych przeprowadzających badania ustawowe jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego, zwaną dalej „kontrolą pozaplanową KKN”.”	Uwaga nieuwzględniona Przepis daje KKN prawo natomiast nie zawiera obowiązku, iż w każdym przypadku KKN musi przeprowadzić kontrolę pozaplanową, a więc to KKN będzie decydowało czy zachodzą wystarczające przesłanki uzasadniające wszczęcie kontroli.
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Kontrole pozaplanowe KKN Przewidziane w art. 31 ust. 3 projektu ustawy wyłączenie ze stosowania przepisów art. 82 i 83 ustawy o działalności gospodarczej do przeprowadzania kontroli pozaplanowych określić należy wręcz jako nadużycie ustawowe. Wprowadzenie takiego uprawnienia nie tylko nie wynika z konieczności implementacji Dyrektywy 2014/56/EU, ale powinno być wnikliwie rozważone pod kątem ograniczenia konstytucyjnych praw gwarantowanych na zasadach równości wszystkim podmiotom kontrolowanym. Konsekwentnie do uwag podniesionych wobec kontroli planowanych, poważne i tożsame wątpliwości budzi instytucja obserwatora (ust. 9) oraz wydawanie wiążących zaleceń i instrukcji przez KNA (ust. 10).	Uwaga nieuwzględniona Kontrola pozaplanowa, ze względu na swój doraźny, dochodzeniowy charakter aby była skuteczna nie może podlegać ograniczeniom wynikającym z ustawy o działalności gospodarczej, zatem konieczne jest utrzymanie powyższego przepisu. Podobne rozwiązane są

			stosowane już w chwili obecnej w odniesieniu do kontroli przeprowadzanych przez KNF w ramach realizowanej przez ten organ funkcji nadzoru publicznego.
	PwC	Art.31 ust. 3 oraz art.124 ust.4 – skreślić Jesteśmy przeciwni wyłączenia przeprowadzania kontroli pozaplanowych ze stosowania przepisów art. 82 i 83 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Firmy audytorskie, choć wykonują szczególny rodzaj działalności, nie przestają być podmiotem gospodarczym mającym również prawa na równi z innymi podmiotami gospodarczymi. Kontrole wymagają poświęcenia czasu pracowników firmy audytorskiej i firmy te powinny w tym samym, co inne podmioty zakresie korzystać z prawa do limitu czasowego przeznaczonego na wszystkie kontrole.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	Komisja Nadzoru Audytowego	W art. 31 ust. 6 proponuje się dodanie zdania drugiego w brzmieniu: „W przypadku udziału obserwatora w kontroli lub kontroli pozaplanowej KKN, protokół kontroli sporządza się w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden doręcza się kontrolowanemu i jeden obserwatorowi.”. Propozycja uwzględnienia ww. zapisów wynika z przyjętej praktyki oraz aktualnie obowiązujących przepisów.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się następujący zapis art. 31 ust. 8 : „8. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających podjęcie kontroli pozaplanowej, Krajowa Komisja Nadzoru <u>niezwłocznie</u> informuje o tym Komisję Nadzoru Audytowego.”. Uzupełnienie ww. przepisu ma na celu umożliwienie podjęcia decyzji przez KNA o ewentualnym udziale obserwatora z ramienia KNA w kontroli pozaplanowej.	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy następujące brzmienie art. 31 ust. 9 : „9. W kontrolach, o których mowa w art. 30 ust. 4 pkt 1, mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów, z prawem dostępu do wszelkich dokumentów, osoby upoważnione przez Komisję Nadzoru Audytowego.”	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski, PwC,	art. 31 ust. 9 Zwracamy uwagę na nieprawidłowe odwołanie, tj. zamiast ust. 1 pkt 4 projektu wydaje się,	Uwaga uwzględniona

	KPMG	że projektodawca zamierzał wskazać ust. 1.	
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	art. 31 ust. 9 wyrazy: „o których mowa w ust. 1 pkt 4” należałoby zastąpić wyrazem: „pozaplanowych”, ponieważ cały ten artykuł reguluje zasady i tryb przeprowadzania tego rodzaju kontroli	Uwaga uwzględniona
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	Występują niespójności pomiędzy poszczególnymi przepisami, np. w art. 31 ust. 6 jest mowa o sporządzaniu protokołu z kontroli oraz z kontroli pozaplanowych przeprowadzanych przez Krajową Komisję Nadzoru. Zwrócić jednak należy uwagę, iż kwestia sporządzania protokołu z kontroli innej niż kontrola pozaplanowa jest uregulowana w art. 30 ust. 15, który odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów art. 112 - 121 w odniesieniu do przeprowadzania kontroli przez tą Komisję. Zgodnie z art. 119 ust. 1, protokół z kontroli sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazuje się kontrolowanemu podmiotowi uprawnionemu do badań sprawozdań finansowych. Tym samym należałoby w art. 31 ust. 6 usunąć wyrazy: „odpowiednio kontroli lub”;	Uwaga uwzględniona
Art. 32			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Pkt 3 wymaga doprecyzowania w zakresie daty, na jaką podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych ma posiadać status <i>badającego wyłącznie jednostki inne niż jednostki zainteresowania publicznego</i> (np. czy jest to dzień złożenia wniosku do KRBR itd.). Brak też regulacji w przypadku zmiany tego statusu pomiędzy dniem zakończenia kontroli w siedzibie podmiotu a złożeniem wniosku do KRBR.	Uwaga uwzględniona
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, Narodowy Bank Polski, Pwc, KPMG	Zastosowano niewłaściwe odesłania w art. 32 ust. 2 - należałoby zastosować odesłanie do przepisu ust. 1 pkt 1, zamiast do ust. 3 pkt 1, gdyż taka jednostka redakcyjna nie istnieje w tym artykule.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się nadać nowe brzmienie art. 32 , tak, aby nie budziło wątpliwości, że przepis ten umożliwia, aby obok zaleceń i wniosku do KRD lub wszczęcia postępowania w sprawie naruszenia, można było również nałożyć na podmiot karę pieniężną. Poza tym, zasadne wydaje się, aby KKN nie wносиła o nałożenie kary, ale o wszczęcie postępowania administracyjnego, w wyniku którego może zostać nałożona kara, tak aby nie budziło wątpliwości, że organ prowadzący postępowanie administracyjne miał swobodę oceny materiału dowodowego i swobodę uznania tego, jaka kara jego zdaniem jest zasadna	Uwaga uwzględniona

		w danym przypadku. Proponuje się w związku z powyższym następujące brzmienie art. 32: „1. W razie stwierdzenia przez kontrolerów podczas kontroli lub kontroli pozaplanowej KKN nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie po jej zakończeniu kieruje do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zalecenia wraz z określeniem terminu ich realizacji, a także, jeżeli istnieją do tego podstawy, może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. 2. Niezależnie od ust. 1, w zależności od rodzaju stwierdzonych przez kontrolerów podczas kontroli lub kontroli pozaplanowej KKN nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie: 1) składa do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wnioski o wszczęcie wobec podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych badającego wyłącznie jednostki inne niż jednostki zainteresowania publicznego postępowania administracyjnego, w wyniku którego na ten podmiot może zostać nałożona kara administracyjna, o której mowa w art. 79 ust. 1 ustawy; 2) składa do Komisji Nadzoru Audytowego wnioski o wszczęcie wobec podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych badającego jednostki zainteresowania publicznego postępowania administracyjnego o nałożenie kary administracyjnej, o której mowa w art. 79 ust. 1. 3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, po upływie wyznaczonego terminu, kontrolerzy dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się ust. 2.”.	
Art. 33			
	Komisja Nadzoru Audytowego	W art. 33 ust. 1 proponuje się dodanie pkt 4 w brzmieniu: „4) zasady i procedury przeprowadzania kontroli”. Zgodnie z art. 30 ust. 16 projektowanej ustawy kontrole przeprowadzane przez KKN są realizowane na podstawie zasad i procedur opracowanych przez ten organ KIBR. W związku z powyższym zasadnym wydaje się zatwierdzenie ww. zasad i procedur przez KNA w ramach sprawowanego nadzoru.	Uwaga uwzględniona
Rozdział 4 Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych			
Art. 36			
	Polska Izba Ubezpieczeń	<u>Do art. art. 36 pkt 2 projektu ustawy:</u> Wśród form wykonywania działalności przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	Uwaga nieuwzględniona

		została wymieniona spółka cywilna. PIU wnosi o rozważenie czy jest to prawidłowe. Spółka cywilna nie ma osobowości prawnej i zdolności prawnej. Jest tylko umową cywilno-prawną pomiędzy przedsiębiorcami (wspólnikami). Art. 431 Kodeksu cywilnego definiuje przedsiębiorcę jako osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 331 § 1, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Zgodnie z art. 4 ustawy o <i>swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej</i>: „1. Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. 2. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.” W świetle powyższego, spółka cywilna nie jest formą wykonywania działalności gospodarczej.	Spółka cywilna jest jedną z form prowadzenia działalności przewidzianej przez przepisy krajowe, zatem brak uzasadnienia do ograniczenia form prowadzenia działalności gospodarczej przez biegłego rewidenta.
	KPMG	Art. 36 pkt. 2) „spółka cywilna, spółka jawna lub spółka partnerska, w której większość głosów posiadają biegli rewidenci lub podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; w spółkach, w których powołano zarząd, większość członków zarządu stanowią biegli rewidenci zatwierdzeni co najmniej w jednym państwie Unii Europejskiej; jeżeli zarząd składa się z nie więcej niż dwóch osób, co najmniej jedną z nich jest biegły rewident;”	Uwaga uwzględniona
Art. 37			
	Deloitte	Art.37.ust.1 pkt.6. proponujemy brzmienie: „świadczenie usług doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej oraz o których mowa w art.10 ust.1 i ust. 2.	Do rozstrzygnięcia na konferencji uzgodnieniowej
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Art. 37 ust.2 pkt.6. Nowe brzmienie: „świadczenie usług doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej oraz o których mowa w art.10 ust.1 i ust.2” Uzasadnienie: Należy dookreślić zakres działalności podmiotu uprawnionego do badania aby nie ograniczać możliwości rozwoju w zakresie wspierania sektora MŚP w dostosować do oczekiwań rynku. Przykładowo nie jest jednoznaczne czy prowadzenie spraw kadrowopłacowych jest dopuszczalne	Do rozstrzygnięcia na konferencji uzgodnieniowej

		zgodnie z projektem ustawy. Wątpliwe jest, czy podmiot uprawniony może pobrać wynagrodzenie za znalezienie lub przetestowanie wiedzy kandydata na głównego księgowego dla klienta, lub czy może pobrać wynagrodzenie za opracowanie lub zainstalowanie oprogramowania FK etc. Najlepszym rozwiązaniem jest umożliwienie prowadzenie działalności w zakresie doradztwa lub zarządzania w zakresie wiedzy wymaganej od kandydata na biegłego rewidenta.	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: W art. 37 proponujemy dodanie po ust. 2, ust. 3 w brzmieniu: „3. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych może również prowadzić działalność polegającą na uzyskiwaniu pożytków z posiadanego majątku. Działalność ta nie może być jednak działalnością podstawową”. Uzasadnienie: W oparciu o zaproponowane przepisy ustawy nie jest jednoznaczne czy podmiot uprawniony może odnajmować niewykorzystane pomieszczenia we własnym lokalu.	Do rozstrzygnięcia na konferencji uzgodnieniowej
Art. 38			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Propozycja: Utrzymanie dotychczasowego brzmienia art. 49 ustawy o nadzorze publicznym dla wszystkich firm audytorskich. Umożliwienie rozszerzenia zakresu sprawozdawczości na potrzeby monitorowania rynku oraz kontroli realizowanych przez KNA wobec badań JZP na poziomie współpracy KNA-KKN-KRBR. Uzasadnienie: Uważamy tę propozycję za nadregulację krajową nie mającą uzasadnienia w przepisach dyrektywy lub rozporządzenia. Zaproponowane przez Ministerstwo Finansów wymogi stanowiąc będą ogromne obciążenie administracyjne dla większości małych i średnich firm audytorskich. Tak obszerna, jak proponowana, szczegółowość będzie wiązała się z dużymi nakładami finansowymi po stronie przedsiębiorców, którymi są biegli rewidenci. Przepisy unijne nie nakładają żadnych obowiązków sprawozdawczych na rzecz KKN lub KNA na podmioty badające NJZP. Przepisy nie nakładają żadnych obowiązków sprawozdawczych na rzecz KNA na podmioty badające JZP. Rozumiemy, że KNA będzie potrzebować więcej informacji aby planować kontrole badań JZP. Naszym zdaniem zwiększona szczegółowość sprawozdań firm audytorskich znajdowałaby uzasadnienie w tym przypadku. Jednak zakres sprawozdawczości powinien być określony nie przez MF ale KNA, która będzie realizowała	Uwaga częściowo uwzględniona Przepis zostanie przeredagowany i zmodyfikowany aby nie obciążać nadmiernie firm audytorskich przy jednoczesnym zapewnieniu KIBR/KNA odpowiednich narzędzi nadzorczych.

		zadania w zakresie kontroli badań JZP. Uważamy, że zakres sprawozdawczości powinien zostać dookreślony operacyjnie na poziomie KNA-KKN-KRBR i dotyczyć wyłącznie badań JZP. Dodatkowo zwracamy uwagę, że podmioty uprawnione mają obowiązek zamieszczania wielu informacji nt. badań JZP w sprawozdaniach z przejrzystości. Generalnie projektowany przepis powoduje zwiększoną pracochłonność i obciążenie szczególnie dla małych i średnich podmiotów uprawnionych.	
	PwC	Art.38 ust.6 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany, w ciągu 3 miesięcy po upływie roku <u>obrotowego</u>, przekazać Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów pisemne sprawozdanie zawierające a) przychody z tytułu badań ustawowych; b) przychody z tytułu usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych innych niż te, o których mowa w art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537, wymaganych na mocy innych ustaw; oraz c) przychody z tytułu usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych innych niż te, o których mowa w art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537, i które nie są wymagane na mocy innych ustaw. Proponowane wymogi dotyczące sprawozdania dla KNA i KRBR zostały znacznie rozszerzone w stosunku do wymogów obecnych oraz w stosunku do wymogów art.14 Rozporządzenia 537. Wnosimy o ponowne rozważenie listy przekazywanych informacji pod kątem zasadności ich raportowania i o nie poszerzanie obowiązków wynikających z Rozporządzenia, które nie zawiera opcji nałożenia bardziej restrykcyjnych wymogów w tym zakresie. Szczególnie pracochłonne jest rozbicie informacji na elementy wymienione w ustępie 6 pkt.1. oraz 2, a także pkt.4, 5 i 7. Wątpimy także, że informacje te są niezbędne dla KRBR i KNA do wykonywania ustawowych obowiązków. W przypadku kontroli można takie informacje wygenerować na poziomie klienta, dla którego prowadzona będzie wymagana przez art.51 ust 7 ustawy tzw. dokumentacja klienta. Jednak nie widzimy potrzeby generowania informacji zbiorczych. Firmy audytorskie nie zbierają informacji w wymaganym układzie i ich systemy informatyczne nie są na to przygotowane. Dostosowanie systemu wymagało będzie czasu i dodatkowych kosztów, które i tak znacznie rosną na skutek wdrożenia ustawy. Poza tym dostosowanie systemów nie będzie służyło wewnętrznym celom firmy a jedynie sprawozdawczości regulacyjnej. Dodatkowo rozbicie danych na duże i nieduże JZP powoduje dodatkowe procedury sprawdzania i rejestrowania wartości ze sprawozdań finansowych klientów. Wnosimy także, aby informacje przedstawiane były nie	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.

		po zakończeniu roku kalendarzowego, lecz po zakończeniu roku obrotowego podmiotu uprawnionego, co znacznie ułatwi sporządzanie danych finansowych.	
E&Y	Art. 38 ust. 6 pkt 1 Zwracamy uwagę, że lista wszystkich klientów wraz listą usług i kwotami przy chodów z tych usług stanowi zbiór niezwykle wrażliwych danych biznesowych. Proponujemy rozważenie ustalenia formy i zakresu tych informacji tak, aby ograniczyć ryzyko negatywnych skutków konkurencyjnych dla podmiotów uprawnionych do badania związanych z ewentualnym ujawnieniem tych danych.	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.	
KPMG	Art. 38 ust. 6 pkt 1 „d) przeglądów sprawozdań finansowych, e) usług atestacyjnych innych niż badania i przeglądy sprawozdań finansowych” Tak znaczne rozszerzenie zakresu sprawozdawczości podmiotu uprawnionego nie znajduje uzasadnienia w przepisach dyrektywy i rozporządzenia. Przepisy unijne nie nakładają żadnych obowiązków sprawozdawczych na rzecz KKN lub KNA na podmioty badające nie-JZP. Natomiast Art. 14 rozporządzenia określa zakres obowiązków informacyjnych wobec właściwego organu, które dotyczą tylko wykazu zbadanych JZP według wysokości przychodów w określonym podziale. Wymogi określone w projekcie ustawy stanowić będą ogromne obciążenie administracyjne dla wszystkich firm audytorskich (dużych, średnich i małych). Tak obszerna szczegółowość raportowania informacji będzie wiązała się z dużymi nakładami finansowymi po stronie przedsiębiorców, którymi są biegli rewidenci. Wszystkie wymienione tutaj elementy raportowania wykraczające poza dyrektywę i rozporządzenie oraz potrzebne w celu sprawowania nadzoru nad podmiotami uprawnionymi należałoby usunąć z ustawy. Należy także zwrócić uwagę, że podmioty uprawnione mają obowiązek zamieszczania wielu informacji na temat badań ustawowych JZP w sprawozdaniach z przejrzystości (art. 13 rozporządzenia), które to powinny stanowić źródło informacji o usługach świadczonych przez podmiot. Zwracamy także uwagę na powtarzanie informacji dotyczących tych samych usług w kilku miejscach np. usługi wymienione w pkt e), f) i j) pokrywają się częściowo z usługami w pkt k).	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.	
E&Y	Art. 38 ust. 6 pkt 2 do ust. 7 Zakres wymaganych informacji jest bardzo szeroki i będzie wymagać bardzo dużych zmian w systemach informatycznych w celu systemowej agregacji tych danych, a także dużych nakładów administracyjnych. Proponujemy rozważenie ograniczenia zakresu tych informacji tylko do takiego, jaki jest niezbędny do właściwego nadzoru i monitorowania rynku i który jest wymagany przepisami europejskimi.	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.	

		W szczególności duże nakłady będą wiązały się z przygotowaniem zestawienia zawierającego określenie nazw, siedzib oraz form organizacyjno-prawnych jednostek wchodzących w skład badanych grup kapitałowych, w tym określenie, które z nich podlegały również badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych powiązany z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub jednostki z sieci. Wiele grup ma bardzo wiele (dziesiątki lub setki) podmiotów zależnych często nieaktywnych, o bardzo ograniczonej aktywności lub wręcz nieaktywnych. Wartość informacyjna takiego zestawienia w porównaniu z nakładem pracy związanym z jego przygotowaniem będzie ograniczona. Informacje te znajdują się w dokumentacji z badania i w razie konieczności kontroli jakości badania grupy kapitałowej można do nich dotrzeć poprzez inspekcję danego zlecenia.	
	KPMG	Art. 38 ust. 6 pkt 4, 5 i 7 Proponujemy doprecyzować co ma oznaczać „wykaz i rodzaj świadczonych usług” w pkt 4-5 a także w pkt 7) co oznacza „zlecenie atestacyjne”- (czy zastrzeżone dla biegłego rewidenta czy wszystkie).	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.
	Deloitte, PwC, E&Y, KPMG	Zakres sprawozdawczości firm audytorskich (art. 38. ust 6) Zakres informacji wymaganych do raportowania przez art. 38 ust.6, jest bardzo szeroki i będzie wymagać bardzo dużych zmian w systemach informatycznych w celu systemowej agregacji tych danych, a także dużych nakładów na ich utrzymanie. Naszym zdaniem zakres informacji raportowanych regularnie przez firmy audytorskie powinien zostać ograniczony do takiego, jaki jest niezbędny do właściwego sprawowania nadzoru i monitorowania rynku i który jest wymagany przepisami europejskimi. W szczególności duże nakłady będą wiązały się z przygotowaniem zestawienia zawierającego określenie nazw, siedzib oraz form organizacyjno-prawnych jednostek wchodzących w skład badanych grup kapitałowych, w tym określenie, które z nich podlegały również badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych powiązany z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub jednostki z sieci. Wiele grup ma bardzo wiele (dziesiątki lub setki) podmiotów zależnych często o bardzo ograniczonej aktywności lub wręcz nieaktywnych. Wartość informacyjna takiego zestawienia w porównaniu z nakładem pracy związanym z jego przygotowaniem będzie ograniczona. Informacje te znajdują się w dokumentacji	Uwaga częściowo uwzględniona – Zapisy zostaną ponownie przeanalizowane w celu ograniczenia zakresu przekazywanych informacji przez firmy audytorskie

	z badania i w razie konieczności kontroli jakości badania sprawozdania finansowego grupy kapitałowej można je uzyskać poprzez inspekcję danego zlecenia. Proponujemy brzmienie art 38 ust 6 w następujący sposób: <i>Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany, w ciągu 2 miesięcy po upływie roku kalendarzowego, przekazać Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów pisemne sprawozdanie, zawierające:</i> <i>1) określenie nazw oraz form organizacyjno-prawnych jednostek, w których przeprowadzono poszczególne czynności rewizji finansowej, podstawowe dane o biegłych rewidentach (imię, nazwisko, numer biegłego rewidenta w rejestrze) wykonujących te czynności oraz daty i rodzaje wydanych opinii i raportów;</i> <i>2) informacje dotyczące liczby przeprowadzonych badań ustawowych i dobrowolnych oraz innych niż badania czynności rewizji finansowej;</i> <i>3) wykaz i rodzaj świadczonych usług;</i> <i>4) informacje o odbywanych przez kandydatów na biegłych rewidentów aplikacjach i praktykach w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych;</i> <i>5) informacje o wysokości przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego oraz rocznej opłacie z tytułu nadzoru.</i> <i>Ust. 7</i> <i>Komisja Nadzoru Audytowego określi w drodze uchwały, z uwzględnieniem Artykuł 14 Rozporządzenia nr 537/2014, zakres, formę, tryb oraz wzór formularzy wymaganych pisemnym sprawozdaniem o którym mowa w ust. 6, w zakresie niezbędnym do wykonania zadań zdefiniowanych w art. 95 ust 1.</i> Uzasadnienie proponowanej zmiany: a) W praktyce innych krajów co do których mieliśmy możliwość ustalenia podejścia w tym zakresie (Niemcy, Wielka Brytania, Czechy, Słowacja, Bułgaria) w krajowych regulacjach zaimplementowano wymogi artykułu 13 i 14 Rozporządzenia PE i Rady nr 537/2014, pozostawiając w większości przypadków prawo ewentualnego dostosowania wymogów raportowania krajowym organom nadzoru. b) Aktualnie stosowany zakres raportowania naszym zdaniem jest wystarczający z perspektywy	
--	---	--

		wymogów ustawowych. Podmioty stosują w tym zakresie sprawdzone systemy które dają gwarancję wiarygodności danych, c) Drastyczne zmiany w zakresie raportowania wymagają u podmiotów uprawnionych (audytorów) zmiany systemów, dodatkowych nakładów, a przede wszystkim nie jest możliwe ich wdrożenia dla 2016 roku – wymagałoby to retrospektywnego przetworzenia danych, d) Pozostawienie dotychczasowego systemu raportowania pozwoliłoby na raportowanie w dotychczasowym terminie po zakończeniu roku. Rozbudowanie systemu musi być związane z o wiele dłuższym okresem przygotowania danych f) Dodatkowo Komisja Nadzoru Audytowego zgodnie z art. 95 ust 2 i art. 111 ust 14 Projektu Ustawy – może żądać dodatkowych niezbędnych informacji od biegłych rewidentów/podmiotów uprawnionych – w zakresie czynności kontrolnych i wykonywania nadzoru, co daje możliwość dostosowania zakresu informacyjnego do konkretnych sytuacji i konkretnych podmiotów – bez konieczności raportowania dodatkowych informacji przez wszystkie podmioty.	
	Mazars	Pragniemy zwrócić uwagę, że zakres informacji, określonych w art. 38 ust. 6 Projektu, do przekazania Komisji Nadzoru Audytowego oraz Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów jest bardzo szczegółowy. Rozporządzenie oraz Dyrektywa 2006/43/WE nie nakładają takich szczegółowych wymogów. Przestrzeganie powyższych wymogów będzie wymagało wprowadzenia szczegółowej sprawozdawczości co z kolei będzie się wiązało z dodatkowymi kosztami dla podmiotu uprawnionego. Proponujemy zostawić obecnie obowiązujące zapisy dotyczące przekazywania informacji określone w art. 49 i 87 Ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1011 z późniejszymi zmianami).	Uwaga częściowo uwzględniona j.w.
Art. 39			
	Polska Izba Ubezpieczeń	<u>Do art. 39 ust. 2 projektu ustawy:</u> Projektowany przepis przewiduje, że obowiązek ubezpieczenia OC podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w zakresie czynności rewizji finansowej powstaje z dniem uprawomocnienia się uchwały o wpisie na listę. Izba proponuje przyjęcie zapisu, że obowiązek ubezpieczenia powstaje nie później niż w dniu poprzedzającym dzień rozpoczęcia wykonywania czynności rewizji finansowej. Tak ustalony termin obowiązku posiadania ubezpieczenia będzie możliwy do przewidzenia i jednocześnie będzie spójny z rozwiązaniami przyjętymi w innych obowiązkowych ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej.	Uwaga uwzględniona

		W przeciwnym razie, adresat normy może mieć problem z zawarciem umowy ubezpieczenia w terminie wskazanym w projekcie ustawy. Zawarcie umowy ubezpieczenia obejmującej tak odpowiedzialną działalność jaką wykonuje podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nie może odbyć się w ciągu jednego dnia. Czynności poprzedzające zawarcie umowy ubezpieczenia - w szczególności ocena ryzyka, którą przeprowadza zakład ubezpieczeń, kalkulacja składki, proces akceptacji warunków oferty ubezpieczenia - wymagają czasu. Ubezpieczający powinien też mieć czas na zapoznanie się z warunkami oferty i na ich ewentualne negocjacje. Dlatego, do zawarcia umowy ubezpieczenia podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych powinien przystąpić z odpowiednim wyprzedzeniem. Podmiot oczekujący na wpis, nie będzie jednak w stanie określić dokładnej daty okresu ubezpieczenia ponieważ dzień, w którym uprawomocni się uchwała nie będzie mu wcześniej znany. Precyzyjne ustalenie okresu ubezpieczenia będzie możliwe dopiero po uprawomocnieniu się uchwały. Istnieje ryzyko, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nie zdoła zawrzeć umowy ubezpieczenia dokładnie we wskazanym w ustawie terminie a to naraża go na konsekwencje określone, w art. 79 projektu ustawy, w postaci kary administracyjnej. Należy dodać, że zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. <i>o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych</i>, umowa ubezpieczenia obowiązkowego nie może obejmować ubezpieczeniem okresu poprzedzającego zawarcie tej umowy.	
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, Komisja Nadzoru Finansowego, PwC, KPMG	Zastosowano niewłaściwe odesłania w art. 39 ust. 5 - zamiast do ust. 4 należałoby odesłać do ust. 6, który zawiera upoważnienie do wydania przepisów wykonawczych.	Uwaga uwzględniona
Art. 40			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych	Limit odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych Kwota odszkodowania z tytułu odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych jest całkowicie nieuzasadniona. Na powyższe zwróciła również w swoich uwagach Krajowa Izba Biegłych Rewidentów podnosząc, że odpowiedzialność firmy audytorskiej powinna zostać	Uwaga nieuwzględniona Kwoty odszkodowań pozostawione zostały na dotychczasowym

im. F. Stefczyka	ograniczona do poziomu dotychczasowego, czyli 250.000 PLN. Przewidziane w projekcie progi do 12 mln PLN (JZP) i odpowiednio 3 mln PLN (nie-JZP) spowodują ograniczenie dostępu do usług biegłych rewidentów i wzrost cen, który poniosą badane przedsiębiorstwa.	poziomie, brak uzasadnienia do ich zmniejszania, kwota 250 tys odnosi się do wysokości kary finansowej nakładanej na biegłych rewidentów w związku z naruszeniem przepisów dyrektywy lub rozporządzenia.
Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Przepis art 40 ust. 2 - ograniczenie wysokości odszkodowania ZPP stanowczo sprzeciwia się ustawowemu ograniczeniu kwoty odszkodowania z tytułu odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych za szkodę spowodowaną ich działaniem lub zaniechaniem. Fakt wprowadzenia propozycji takiego ograniczenia należy uznać za działanie wbrew interesowi publicznemu, a także na szkodę przedsiębiorców. Konsekwencją wprowadzenia analizowanej regulacji będzie podważenie zaufania przedsiębiorców do państwa i stanowionego przez nie prawa, w imię nieuzasadnionego uprzywilejowania biegłych rewidentów i firm audytorskich — w braku w/w przepisu odpowiedzialiby oni na zasadach ogólnych prawa cywilnego dla obrotu profesjonalnego czyli bez ograniczeń.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
Art. 42		
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Propozycja: Obniżenie maksymalnego poziomu opłaty do poziomu 3%. Uzasadnienie: Propozycja zawarta w projekcie jest w naszej ocenie nadal nieproporcjonalnym obciążeniem dla podmiotów uprawnionych. Tym samym poziom 5,5 % jest za wysoki. Zwracamy uwagę na wysokości opłaty, jakie są stosowane w innych krajach Unii Europejskiej, gdzie kształtują się one na dużo niższym poziomie (średnia wynosi 2,5%, dla przykładu: Słowacja 1%, Bułgaria 0,60%, Chorwacja 0,50%, Czechy 0,45%, Estonia 1%, Słowenia 0,90%, Węgry 0,70%). W załączeniu prezentujemy analizę potwierdzającą, że poziom opłaty z tytułu nadzoru powinien być niższy, Dla przykładu - w 2014 r. 10 kontrolerów Krajowa Izba Biegłych Rewidentów wykonało łącznie 50 kontroli w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, które wykonywały czynności rewizji finansowej	Uwaga nieuwzględniona wysokość opłaty została wyliczona w oparciu o koszty funkcjonowania nadzoru , zgodnie z przyjętymi założeniami opłaty od firm audytorskich badających jzp powinny pokryć koszt funkcjonowania nadzoru nad tymi podmiotami,

	w JZP. W teście regulacyjnym do projektu ustawy zauważamy natomiast, iż KNA planuje zatrudnić 14 kontrolerów oraz 3 naczelników do 40 kontroli. Mając na względzie powyższe uważamy, iż zakładane w projekcie finansowym środki na kontrole w podmiotach uprawnionych mają wbudowane znaczące rezerwy kosztowe. W załączniku nr 2 do niniejszych propozycji prezentujemy własną analizę struktury kosztów opartą na założeniach testu regulacyjnego. Uważamy, że KNA może zatrudnić mniej kontrolerów oraz pracowników administracyjnych. Jeszcze raz prosimy o rozważenie rozłożenia ciężaru finansowania systemu nadzoru na innych interesariuszy, w tym jednostki JZP, w tym emitentów giełdowych. W chwili obecnej to firmy audytorskie pokrywają całość kosztów. Rozwiązanie takie/podobne funkcjonuje na świecie (np. Słowacja). Wysoki poziom opłat nie pozostanie bez wpływu na wysokość cen za badanie sprawozdań finansowych. Dodatkowa kwestia: W odniesieniu do art. 42 ust.2 zauważamy, że przekazywanie opłaty z tyt. nadzoru na dochody budżetu państwa stanowi daninę niepodatkową. Ryzyko uznania jej za niekonstytucyjną przedstawialiśmy w naszych ekspertyzach prawnych przesłanych we wcześniejszych etapach konsultacji. Propozycja: Proponujemy aby niewykorzystane w danym roku opłaty z tytułu nadzoru przechodziły na rok następny. Dopisać do ust.2: „niewykorzystane przez KNA w danym roku środki uzyskane z opłaty z tytułu nadzoru przechodzą na rok następny.” Ze względu na fakt, iż opłata z tytułu nadzoru od rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego trafiać ma bezpośrednio na rachunek budżetu Państwa, a jednocześnie przy samorządzie pozostawiono liczne obowiązki dotyczące nadzoru nad podmiotami uprawnionymi wykonującymi czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego (czego przykładem są np. prowadzenie postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów w sprawach związanych z czynnościami rewizji finansowej (innymi niż badania) w JZP, czy też ewidencjonowanie informacji podmiotów uprawnionych także w odniesieniu do wykonywanych przez nie czynności rewizji finansowej w JZP), prosimy o rozważenie przekazania części środków pobieranych przez Komisję Nadzoru Audytowego, o których mowa w art. 42, na pokrycie tego typu działań.	określenie opłaty na proponowanym poziomie pozwala na odejście od obecnie istniejącego niewłaściwego rozwiązania, gdy opłaty od firm badających nie-jzp finansują część kosztów nadzoru nad firmami badającymi jzp Ponadto przyjęte rozwiązanie ma na celu zrównoważenie budżetu
Związek	Wzrost opłaty na nadzór nad biegłymi rewidentami i JZP	Uwaga nieuwzględniona

	Banków Polskich	Negatywnie oceniam proponowaną trzykrotną podwyżkę opłaty z tytułu nadzoru KNA nad biegłymi rewidentami z 1,75% do 5,5% przychodu z badań sprawozdań finansowych JZP i dodatkowej opłaty 1,5% na nie- JZP. Dodatkowo w ocenie skutków regulacji szacuje się również wzrost kosztów Komisji Nadzoru Finansowego o 20% w związku z wykonywaniem czynności wynikających z projektu ustawy. Tak znaczący wzrost opłat z tytułu nadzoru, który do tej pory był również wykonywany, wydaje się zupełnie niezrozumiały i budzi obawy sektora bankowego związane z możliwością nie tylko znaczącego wzrostu kosztów badania i usług świadczonych przez firmy audytorskie dla JZP, z drugiej zaś strony wzrostu o 20% opłat banków - jako głównego płatnika - na Komisję Nadzoru Finansowego. Ma to szczególne znaczenie, gdy porównuje się poziom opłat na nadzór w innych krajach UE, które oscylują wokół obecnie odprowadzanych przez firmy audytorskie. Sektor bankowy obawia się, że tak znaczący wzrost danin publicznych z tytułu nadzoru nad badaniem JZP, czyli głównie banków, przerzucony na podmioty badane stanie się kolejnym podatkiem pośrednio obciążającym banki, zarówno w wyższych kosztach badania jak i wzroście opłat na KNF. Dlatego proszę o ponowne przeanalizowanie tej kwestii, szczególnie w kontekście opłat pobieranych w innych krajach UE.	j.w.
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Roczna opłata z tytułu nadzoru Proponowane w art. 42 projektu ustawy podniesienie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru nad firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe JZP, określanej przez organ nadzoru publicznego, na podstawie przychodów podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w JZP w wysokości nie wyższej niż 5,5 % rocznych przychodów uzyskiwanych z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP określić należy mianem jaskrawego nadużycia ustawowego. Takie rozwiązanie zwiększy radykalnie koszt opłaty i zdecydowanie nadmiernie obciąży jednostki nadzorowane, przeniesie się finalnie nie tylko na koszty funkcjonowania jednostki, ale także na koszty podmiotu badanego. Ustawodawca powinien wprowadzić jednakową stawkę opłaty z tytułu nadzoru zarówno nad podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych przeprowadzającymi badania ustawowe w JZP jak i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych przeprowadzającymi badania ustawowe w jednostkach innych niż JZP. Nadzór jest jednakowy dla wszystkich jednostek badających, więc dlaczego opłaty mają być różne, zapewnienie jakości nadzoru ma być jednolite dla wszystkich podmiotów. Opłaty z tytułu nadzoru zarówno nad podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		przeprowadzającymi badania ustawowe w JZP jak i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych przeprowadzającymi badania ustawowe w jednostkach innych niż JZP powinny jednolicie zasilać Skarb Państwa. Ustalenie w art. 43 projektu ustawy, że 1,5 % przychodów uzyskiwanych z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej od pomiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych przeprowadzających badania ustawowe w jednostkach innych niż JZP stanowić ma przychód KIBR jest niedopuszczalne. KIBR nie jest podmiotem publicznoprawnym, tymczasem opłata z tytułu nadzoru jest opłatą o charakterze daniny publicznej, nie może stanowić przychodu podmiotu takiego jak KIBR. Jednostki uprawnione cło badań sprawozdań finansowych nie są członkami KIBR a wedle założeń mają płacić na rzecz KIBR opłatę roczną z tytułu nadzoru. Opłata roczna z tytułu nadzoru powinna jednolicie być wnoszona na rzecz Skarbu Państwa, natomiast jeśli KNA na mocy ustawy zlecać będzie określone czynności z tytułu nadzoru, to wówczas finansowanie na zlecenie KNA zostanie w odpowiedniej części przekazane KIBR. Niezależnie od powyższego, poważne obawy od strony formalno-proceduralnej budzą przepisy procesowe tj. wyłączenie przewidziane w art. 42 ust. 4 (brak zażalenia) oraz wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w art. 42 ust. 8. Odwołanie od decyzji KNA powinno być wnoszone do Ministra Finansów. Jeszcze większe wątpliwości prawne budzą uregulowania przewidziane w art. 43 ust. 5-7, w tym nakładanie kary administracyjnej przez KIBR, podlegającej egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (KIBR to podmiot samorządu zawodowego) i wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do KIBR (fikcja nie tyle prawna co faktyczna).	
Konfederacja Lewiatan	<u>Opłata z tytułu nadzoru</u> - Art. 42 ust. 1 W ocenie Konfederacji Lewiatan propozycja podniesienia opłaty z tytułu nadzoru dla firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe w JZP do 5,5% przychodów uzyskiwanych z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP jest nieuzasadniona i nadal oparta na niewłaściwych szacunkach przyszłych kosztów sprawowania nadzoru. Liniowy charakter opłaty z tytułu nadzoru ma znamiona podatku obrotowego i w żadnej mierze nie odzwierciedla faktycznych kosztów nadzoru nad poszczególnymi firmami audytorskimi. Uzależnienie wysokości opłaty tylko od osiągniętych przychodów w szczególny sposób uderzy w duże firmy audytorskie, których obciążenia z tego tytułu sięgną kwoty kilkumilionowej, co oznaczać będzie poziom niewspółmiernie wysoki w stosunku do kosztu nadzorowania ich działalności. Z art. 42 ust. 8	Uwaga nieuwzględniona j.w.	

projektu ustawy wynika, że wysokość opłat z tyt. nadzoru powinna być ustalana w oparciu o koszt sprawowanego nadzoru oraz konieczność zapewnienia jego skuteczności. Naszym zdaniem, duża liczba osób zaangażowanych w kontrole jakości niekoniecznie przełoży się na jakość tego nadzoru i jego skuteczność.

Koszty działalności firm audytorskich zostaną poprzez wzrost opłaty podniesione i koszty usług badania ponoszone przez przedsiębiorstwa, gdyż należy się spodziewać, iż firmy audytorskie będą starały się uwzględnić taki dodatkowy bezpośredni koszt badania w wynagrodzeniu za badanie. W efekcie będzie to kolejny element zwiększający koszty prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw JZP w Polsce.

Rozwiązaniem właściwym, logicznym i sprawiedliwym byłby tzw. **podmiotowy podział nadzoru** oraz mieszana formuła ustalania wysokości opłaty z tytułu nadzoru, tj. oparcie jej o planowane bądź rzeczywiste koszty nadzoru publicznego odnoszące się do konkretnej firmy audytorskiej. Jesteśmy świadomi, że czysta formuła kosztowa spowodowałaby drastyczny wzrost kosztów funkcjonowania małych i średnich firm audytorskich, dlatego też sugerujemy uwzględnienie w formule kosztowej innych elementów, mających wpływ na wielkość próby i częstotliwości przeprowadzanych kontroli, jak chociażby liczba zatrudnionych biegłych rewidentów, czy liczba zbadanych sprawozdań finansowych.

Konfederacja Lewiatan postuluje o zmianę formuły ustalania opłaty z przychodowej na mieszaną (mieszaną), co skutkować będzie bardziej równomiernym i sprawiedliwym rozłożeniem obciążeń pomiędzy kontrolowanymi firmami. W piśmie KNA z 14 września 2015 r. na temat projektu założeń wskazywano również pod roz wagę propozycję, wzorem innych krajów, finansowania/współfinansowania nadzoru publicznego przez podmioty, na rzecz których firmy audytorskie świadczą swoje usługi. W tymże piśmie wskazano, iż takie rozwiązanie lepiej oddaje cel nadzoru, którym jest nie tylko zapewnienie właściwej jakości pracy biegłych rewidentów, ale również zapewnienie odpowiedniej jakości sprawozdawczości finansowej jednostek gospodarczych.

Zwracamy także uwagę, iż postulowany przez nas podmiotowy, a nie przedmiotowy, podział kontroli pomiędzy KNA i KKN również przyczyniłby się do ograniczenia kosztów nadzoru poprzez ograniczenie wykonywanych kontroli i dublowania pewnych czynności kontrolnych, większą efektywność i spójność wykonywanych kontroli.

Proponujemy także zniesienie minimalnej wysokości opłaty (lub podniesienie najniższej opłaty

		wyrażonej jako % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce) z uwagi na konieczność zapewnienia pokrycia rzeczywistych kosztów kontroli w poszczególnych podmiotach uprawnionych.	
	PwC	Art.42 ust.1 - propozycja: „Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych jest obowiązany wносить opłatę z tytułu nadzoru w wysokości nie wyższej niż 2% rocznych przychodów z tytułu wykonywania badań ustawowych w jednostkach zainteresowania publicznego” Ponownie wyrażamy nasz sprzeciw na podwyższanie kosztów działalności firm audytorskich poprzez ponad trzykrotne podwyższenie opłaty z tytułu nadzoru naliczanej od przychodów z wykonania czynności rewizji finansowej w JZP. Nie widzimy uzasadnienia dla powiększania kosztów funkcjonowania nadzoru tylko na skutek przesunięcia części nadzoru z KIBR do KNA. Wnosimy o pozostawienie stawki opłaty na obecnym poziomie, maksymalnie 2%. Ponadto, skoro zgodnie z art.111 ust.1 KNA przeprowadza kontrole w zakresie dotyczącym badań ustawowych JZP, podstawą opłaty powinny być przychody z badań ustawowych a nie z ogółu czynności rewizji finansowych dla JZP.	Uwaga nieuwzględniona j.w. przyjęta baza służąca do wyliczenia opłaty z tytułu nadzoru ma charakter wyłącznie techniczny, gdyż z punktu widzenia całego systemu nadzoru niezbędne jest uzyskanie określonej kwoty pokrywającej koszty funkcjonowania nadzoru
	KPMG	Art. 42 ust. 1 naszym zdaniem propozycja podniesienia opłaty z tytułu nadzoru dla firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe w JZP z obecnego 1,75% do 5,5% przychodów uzyskiwanych z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP jest nieuzasadniona i nadal oparta na niewłaściwych szacunkach przyszłych kosztów sprawowania nadzoru. przedstawionej metodyki wyliczenia proponowanej wysokości opłaty wynika, że opłata z tytułu nadzoru ponoszona przez firmę audytorską badającą JZP powinna „pokrywać” koszty bezpośrednie kontroli oraz koszty nadzoru sprawowanego przez KNA. Wnosząc się do załącznika nr 1 do Testu regulacyjnego, dotyczącego zestawienia obecnych i przyszłych dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem organu nadzoru publicznego w Polsce zwracamy uwagę na następujące kwestie: <u>liczba kontrolerów</u> Zestawienie zakłada wzrost liczby kontrolerów/ekspertów wykonujących kontrole w ramach systemu kontroli jakości firm audytorskich z obecnych 15 osób (10 kontrolerów zatrudnionych przez KKN oraz 5 członków KKN, którzy oprócz nadzorowania kontroli firm badających JZP również nadzorują	Uwaga nieuwzględniona j.w.

wszelkiego typu kontrole) do 26 osób/etatów biura KNA, bez obsługi administracyjnej.

Nasze doświadczenie wskazuje, że kontrola w dużej firmie audytorskiej takiej jak KPMG trwa średnio 2-4 tygodnie od momentu rozpoczęcia do otrzymania ostatecznego raportu a kontrolę przeprowadza 2-3 kontrolerów;

W związku z tym należałoby przyjąć, iż kontrole w mniejszych firmach audytorskich badających JZP trwają odpowiednio krócej, przy mniejszej liczbie zaangażowanych kontrolerów;

Liczba kontroli

Projekt zakłada przeprowadzanie ok. 40 kontroli planowych i wspólnych w ciągu roku (# 13 str. 4 załącznika 1);

Na 31 grudnia 2014 r. funkcjonowało 127 firm audytorskich, które badają JZP (spadek z 143 w porównaniu do 2013); należy jednak spodziewać się, iż liczba ta zmniejszy się z uwagi na przewidywany wzrost wymogów, ograniczeń oraz sankcji w wyniku implementacji przepisów UE;

Biorąc pod uwagę obecny bardzo wysoki poziom konkurencji na rynku usług badania sprawozdań finansowych trudno zakładać, że z uwagi na wzrost wymogów dotyczących badania sprawozdania finansowego, zwłaszcza w odniesieniu do JZP, przychody firm audytorskich z tytułu wykonywania badania w tych jednostkach wzrosną proporcjonalnie do zwiększonych nakładów- nowy Test regulacyjny nie podaje szacunkowego wzrostu kosztów (poprzedni mówił o wzroście na poziomie 15-20%;). Zakładając, bardzo ostrożnie, iż wynagrodzenie z tytułu badania wzrośnie tylko o ok. 10%, kwota przychodów stanowiąca obecnie podstawę do oszacowania wzrostu opłaty z tytułu nadzoru (111 mln zł - przychody z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP) ulegnie zwiększeniu, co należałoby również wziąć pod uwagę.

Na podstawie założeń przyjętych w Teście regulacyjnym (załącznik 1) oszacowaliśmy liczbę potrzebnych kontrolerów, co przedstawiliśmy w Załączniku do niniejszej tabeli.

Dołączone wyliczenie wskazuje, iż przyjęcie w projekcie ustawy liczby kontrolerów na poziomie 14 wydaje się istotnie zawyżone, co w konsekwencji skutkuje zawyżeniem szacunku kosztów nadzoru i proponowanego poziomu opłaty z tytułu nadzoru (nie uwzględniając potencjalnie zawyżonej liczby pozostałych osób takich jak pracownicy merytoryczni niżej płatni i osoby obsługujące). Wnioskujemy zatem, aby ustawodawca dokonał ponownej analizy spodziewanych kosztów sprawowania nadzoru przez KNA.

wracamy przy tym uwagę, że liniowy charakter opłaty z tytułu nadzoru ma znamiona podatku

	obrotowego i w żadnej mierze nie odzwierciedla faktycznych kosztów nadzoru nad poszczególnymi firmami audytorskimi. zależnienie wysokości opłaty tylko od osiągniętych przychodów w szczególny sposób uderzy w duże firmy audytorskie, których obciążenia z tego tytułu sięgną kwoty kilkumilionowej, co oznaczać będzie poziom niewspółmiernie wysoki w stosunku do kosztu nadzorowania ich działalności. Z art. 42 ust. 8 projektu ustawy wynika, że wysokość opłat z tyt. nadzoru powinna być ustalana w oparciu o koszt sprawowanego nadzoru oraz konieczność zapewnienia jego skuteczności. Naszym zdaniem, duża liczba osób zaangażowanych w kontrole jakości niekoniecznie przełoży się na jakość tego nadzoru i jego skuteczność. ✓ wzrost opłaty podniesie koszty działalności firm audytorskich i koszty usług badania ponoszone przez przedsiębiorstwa, gdyż należy się spodziewać, iż firmy audytorskie będą starały się uwzględnić taki dodatkowy bezpośredni koszt badania w wynagrodzeniu za badanie. W efekcie będzie to kolejny element zwiększający koszty prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw JZP w Polsce. Naszym zdaniem rozwiązaniem właściwym, logicznym i sprawiedliwym byłby tzw. podmiotowy podział nadzoru (patrz uwaga pierwsza powyżej do art. 30 i art. 111 projektu ustawy) oraz quasi kosztowa formuła ustalania wysokości opłaty z tytułu nadzoru, tj. oparcie jej o planowane bądź rzeczywiste koszty nadzoru publicznego odnoszące się do konkretnej firmy audytorskiej. Jesteśmy świadomi, że czysta formuła kosztowa spowodowałaby drastyczny wzrost kosztów funkcjonowania małych i średnich firm audytorskich, dlatego też sugerujemy uwzględnienie w formule kosztowej innych elementów, mających wpływ na wielkość próby i częstotliwości przeprowadzanych kontroli, jak chociażby liczba zatrudnionych biegłych rewidentów, czy liczba zbadanych sprawozdań finansowych. Ustosowanie formuły kosztowej ma miejsce w kilku krajach Unii Europejskiej. Na przykład w Niemczech opłata roczna uzależniona jest od liczby biur oraz liczby biegłych rewidentów a firmy audytorskie badające sprawozdania finansowe JZP płacą także stałą roczną opłatę za każde badanie sprawozdania finansowego JZP powiększoną o 3,50 EUR za każdy tysiąc EUR osiągniętych przychodów. ✓ Wielkiej Brytanii opłata z tytułu nadzoru płacona przez firmy audytorskie także uzależniona jest od kilku czynników, np. liczby zatrudnionych biegłych rewidentów, liczby badanych jednostek/JZP, liczby biur. Ponadto, firmy audytorskie badające JZP, kontrolowane przez Audit Inspection Unit, płacą dodatkową opłatę z tytułu nadzoru, której wysokość ustalana jest indywidualnie. Proponujemy, aby ustawodawca rozważył zmianę formuły ustalania opłaty z przychodowej na quasi	
--	---	--

		kosztową (mieszaną), co skutkować będzie bardziej równomiernym i sprawiedliwym rozłożeniem obciążeń pomiędzy kontrolowanymi firmami. W piśmie KNA z 14 września 2015 r. na temat projektu założeń wskazywano również pod rozwagę propozycję, wzorem innych krajów, finansowania/współfinansowania nadzoru publicznego przez podmioty, na rzecz których firmy audytorskie świadczą swoje usługi. W tymże piśmie wskazano, iż takie rozwiązanie lepiej oddaje cel nadzoru, którym jest nie tylko zapewnienie właściwej jakości pracy biegłych rewidentów, ale również zapewnienie odpowiedniej jakości sprawozdawczości finansowej jednostek gospodarczych. Kluczowe także jest, aby przy ewentualnym kontynuowaniu opłaty z tytułu nadzoru w oparciu o formułę przychodową zapewnić spójność pomiędzy podstawą naliczania a zakresem nadzoru, którego koszty ma pokrywać opłata. Skoro nadzorem publicznym ze strony KNA zostaną objęte tylko obowiązkowe badania ustawowe, podstawę naliczania opłaty stanowić powinny tylko przychody z tytułu wykonywania obowiązkowych badań ustawowych na rzecz JZP. Alternatywnie, proponowany przez nas tzw. podmiotowy zakres kontroli byłby spójny z obecnie zaproponowaną podstawą naliczania opłaty (od wykonywania czynności rewizji finansowej). Zwracamy także uwagę, iż postulowany przez nas podmiotowy, a nie przedmiotowy, podział kontroli pomiędzy KNA i KKN również przyczyniłby się do ograniczenia kosztów nadzoru poprzez ograniczenie wykonywanych kontroli i dublowania pewnych czynności kontrolnych, większą efektywność i spójność wykonywanych kontroli. Proponujemy także zniesienie minimalnej wysokości opłaty (lub podniesienie najniższej opłaty wyrażonej jako % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce) z uwagi na konieczność zapewnienia pokrycia rzeczywistych kosztów kontroli w poszczególnych podmiotach uprawnionych.	
	E&Y	Art. 42 ust. 1 do 4 Wydaje się, że zakres podmiotowy i przedmiotowy kontroli nie uzasadnia tak dużego wzrostu opłaty z tytułu nadzoru w stosunku do sytuacji obecnej. Należy zwrócić również uwagę, że przedmiotem nadzoru KNA będą badania sprawozdań finansowych a podstawą wyliczenia podwyższonej opłaty są wszystkie czynności rewizji finansowej wykonywane na rzecz jednostek zainteresowania publicznego.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	Mazars	Pragniemy zauważyć, iż proponowana opłata roczna na poziomie 5,5% z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP podniesie znacząco koszty działalności podmiotów uprawnionych i jednocześnie może prowadzić do zwiększenia kosztów usług badania przez podmioty badane. Zwracamy uwagę, że wysokość opłaty rocznej ustalana od przychodów jest w istocie dodatkowym	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		obciążeniem publicznoprawnym. Zwracamy również uwagę, iż tak istotne zwiększenie opłaty będzie w rzeczywistości prowadziło do koncentracji rynku usług audytorskich.	
Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Art. 42 i 43 Projektu – wysokość opłaty rocznej na pokrycie kosztów nadzoru Tożsame do powyższych uwagi należy odnieść do zaproponowanej w art. 42 i nast. Projektu wysokości opłaty rocznej z tytułu nadzoru realizowanego przez Komisję Nadzoru Audytowego. Dodatkowo należy podnieść, że zaproponowany wymiar przedmiotowej opłaty pozostaje nieuzasadniony również z punktu widzenia środków, jakie wedle sprawozdań finansowych z działalności KNA są wydatkowane na pokrycie kosztów nadzoru. Projekt założeń nie przedstawia ekonomicznego uzasadnienia dla pobierania opłat na zaproponowanym poziomie. Jako pozytywną zmianę w stosunku do przedstawianego uprzednio Projektu założeń należy uznać regulację art. 43 ust. 2 Projektu, z której wynika, że opłaty na pokrycie kosztów nadzoru z tytułu badań rewizji finansowej w jednostkach innych niż JZP będą stanowiły dochód Krajowa Izba Biegłych Rewidentów. Tym niemniej, zwracając uwagę na zaproponowaną wysokość przedmiotowych opłat, stwierdzić należy, że jest to kolejny czynnik podwyższający koszty działalności firm audytorskich, co ze względów przedstawionych w punkcie poprzedzającym, z dużym prawdopodobieństwem będzie negatywnie oddziaływać na rynek usług audytorskich, a w konsekwencji będzie miało również negatywne przełożenie na cały rynek kapitałowy.	Uwaga nieuwzględniona j.w.	
Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 42 ust. 3 i art. 43 ust. 3 projektu W pierwszym spośród wyżej wymienionych przepisów jest mowa o <i>egzekucji w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014 poz. 1619 z późn. zm.)</i>, w drugim zaś o <i>egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji</i>. Wskazana niespójność terminologiczna powinna zostać zatem wyeliminowana.;	Uwaga uwzględniona	
PwC	Art. 42 ust. 3 – propozycja: W przypadku niewywiązania się przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, lub też wywiązania się w sposób nieprawidłowy, Komisja Nadzoru Audytowego: 1) wydaje decyzję administracyjną określającą wysokość opłaty, <u>a w przypadku jej niewykonania w terminie 30 dni od uprawomocnienia,</u> 2) może nałożyć karę administracyjną, o której mowa w art. 79 ust. 3 pkt 1. – która podlega egzekucji w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu	Uwaga uwzględniona	

		egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2014 poz. 1619 z późn. zm.9). W naszej ocenie pierwotna propozycja brzmienia wywołuje ryzyko zbyt daleko idących negatywnych konsekwencji nienależytego wykonania obowiązków ustawowych. Przy uwzględnieniu, że może to być wynikiem działania nieumyślnego, niezamierzonego, lub wynikać z nieporozumienia, podmiot zobowiązany do opłaty powinien w pierwszej kolejności mieć możliwość zastosowania się do stanowiska wyrażonego przez KNA w decyzji, zamiast ponosić odpowiedzialność związaną z nałożeniem kary pieniężnej. Poza tym zgodnie z art. 42 ust. 5, za niedotrzymanie terminu uiszczenia opłat pobiera się odsetki za zwłokę na zasadach określonych w Ordynacji podatkowej, co powinno być wystarczającym dla celu ustawodawcy negatywnym skutkiem po stronie podmiotu, który nieterminowo wypełnił obowiązek dotyczący opłaty.	
	PwC	Art. 42 ust. 7 Propozycja usunięcia w całości. Ewentualnie propozycja zmiany w następujący sposób: W przypadku nie wykonania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych obowiązku, o którym mowa w ust. 1 we wskazanym terminie <u>mimo nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 42 ust. 3 pkt 2)</u>, Komisja Nadzoru Audytowego nakłada karę administracyjną, o której mowa w art. 79 ust. 3 pkt 4. Literalne brzmienie tego postanowienia prowadzi do wniosku, że KNA ma obowiązek nałożenia kary administracyjnej w postaci skreślenia z listy podmiotów uprawnionych do badania w przypadku nie uiszczenia opłaty z tytułu nadzoru w wysokości określonej na podstawie przepisów. W naszej ocenie, stosowanie tak surowej sankcji powinno być przewidziane dla wyjątkowo rażących naruszeń przy uwzględnieniu swobody decyzji KNA w tym zakresie. Wymiar kary administracyjnej jest oczywiście nieadekwatny do szkodliwości wynikającej z naruszenia norm dotyczących opłat, nie uwzględnia okoliczności stanowiących przyczynę niewykonania obowiązków dotyczących opłaty (np. brak winy), a także nie daje KNA żadnej swobody decyzji w tym zakresie. Obowiązywanie przepisu o takim brzmieniu może doprowadzić do całkowicie odmiennych konsekwencji niż intencje ustawodawcy, które można zobrazować przez hipotetyczne usunięcie z listy podmiotów uprawnionych wszystkich tych, które nie wykonały należycie obowiązków dotyczących opłaty w ostatnim roku.	Uwaga nieuwzględniona Opłaty za nadzór finansują koszty nadzoru publicznego nad firmami audytorskimi oraz biegłymi rewidentami tym samym konieczne jest – w celu zrównoważenia budżetu - zapewnienie KNA/KRBR odpowiednio silnych narzędzi nadzorczych w przypadku nie wywiązywania się przez podmioty z tego obowiązku, wprowadzenie gradacji sankcji – najpierw kara pieniężna a następnie kara skreślenia z listy mają na celu dyscyplinowane podmiotów do wywiązywania się z tego

		Projekt w zakresie tego przepisu nie jest zgodny z treścią art. 45 ust. 1 pkt 3 projektu.	obowiązku
	Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 42 ust. 8 projektu Powyższy przepis stanowi, że od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego wydanych w pierwszej instancji dotyczących opłat z tytułu nadzoru oraz kar, stronie przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego. Na podstawie powyższego przyjąć można, że od rozstrzygnięcia Komisji Nadzoru Audytowego przysługiwać będzie skarga do sądu administracyjnego, ale z treści analizowanego przepisu wprost to nie wynika. W tym zakresie wydaje się zatem, że <i>projekt</i> wymaga stosownego uzupełnienia.;	Uwaga nieuwzględniona Uchwała, w stosunku do której przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy jest decyzją administracyjną, w związku z czym skarga na te akty przysługuje na podstawie art. 3 § 2 pkt 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.
	PwC	Art.42 ust.9 Naszym zdaniem wspomniane rozporządzenie Ministra Finansów powinno uwzględnić następujące założenia dotyczące opłat: 1. firmy audytorskie pokrywają w całości koszty nadzoru tj. bezpośrednie koszty kontroli w jednostkach oraz koszty pośrednie funkcjonowania nadzoru KNA 2. stawkę opłaty za nadzór oraz jej podstawę określa corocznie MF, rozliczenie wydatków KNA jest transparentne, podlega corocznie upublicznieniu 3. system finansowania opiera się na rocznych budżetach KNA zatwierdzanych przez Ministra Finansów 4. z założenia system finansowania nie generuje nadwyżek ani niedoborów, ewentualne nadwyżki lub niedobory korygują procentową stawkę opłaty na rok następny.	Uwaga częściowo uwzględniona W zakresie w jakim będzie możliwe uzyskanie zgodności z zasadami procesu budżetowego, kasowością budżetu i regułą wydatkową
Art. 43			
	Narodowy Bank Polski	art. 43 ust.1 Poddajemy pod rozagę weryfikację odwołania do art. 64 projektu.	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja Wysokość opłaty rocznej z tytułu nadzoru, o której mowa w ust. 1, może zostać podwyższona (do maksymalnie 2%” rocznych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach innych niż jednostki zainteresowania publicznego) tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy	Uwaga nieuwzględniona Z wyliczeń przyjętych do prac na ustawą wynika że

		zgodzi się na to Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów. W takiej sytuacji podwyższona opłata miałaby zastosowanie nie dłużej niż do kolejnego Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów. Uzasadnienie Obecnie opłata z tytułu nadzoru wpłacana do Krajowa Izba Biegłych Rewidentów wynosi 1,75%. Poziom 2% jest poziomem zapewniającym bezpieczeństwo finansowania Krajowa Izba Biegłych Rewidentów i zapewnienia kontynuacji działalności samorządu. Ograniczenie maksymalnego możliwego poziomu opłaty w wysokości 1,5% stanowi znaczące ryzyko trwania Krajowa Izba Biegłych Rewidentów w stałym deficycie z działalności wobec liczby dodatkowych zadań. Wstępnie strata Krajowa Izba Biegłych Rewidentów za 2015 rok wynosi 3,5 mln zł. Plan finansowy na 2016 rok po dokonaniu gruntownych restrukturyzacji przy opłacie 1,75% zamyka się stratą na poziomie 1,4 mln zł. W przypadku braku środków na finansowanie zadań publicznych niezbędne będzie dokonywanie zmian ustawowych. Uważamy, że utrzymanie pewnego bufora jest niezbędne. Możliwość zastosowania stawki opłaty 1,5% w miejsce 1,75% będzie trudna do zrealizowania. Niezbędne jest wdrożenie zasad skalowalności kontroli KKN, o których mowa w projekcie ustawy, w tym zmiana liczebności zespołów kontrolujących małe firmy audytorskie.	opłata w przedstawionej wysokości zrównoważy wszystkie koszty ponoszone przez KIBR na realizację zadań zleconych w ramach nadzoru publicznego.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Proponujemy podwyższyć wysokość najniższej opłaty, następującym brzmieniem art. 43 ust. 1: „1. (...)jednak nie mniej niż 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy. Uzasadnienie: Podniesienie najniższej opłaty wynika z konieczności pokrycia kosztów kontroli dla podmiotów nie wykazujących się znaczącą aktywnością w zakresie działalności nierewizyjnej. Opłata minimalna powinna być określana przez KRBR, nie powinna być stała (obecnie, nawet przy założeniu kontroli co 6 lat, nie pokrywa ona realnych kosztów nadzoru nad tymi podmiotami uprawnionymi).	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do podwyższania najniższej opłaty.
	PwC	Art. 43 ust. 3 – propozycja: W przypadku niewywiązania się przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, lub też wywiązania się w sposób nieprawidłowy, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów: 1) wydaje uchwałę określającą wysokość opłaty, <u>a w przypadku jej niewykonania w terminie 30 dni od uprawomocnienia,</u>	Uwaga uwzględniona

		2) może nałożyć karę administracyjną, o której mowa w art. 79 ust. 3 pkt 1. – która podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Uzasadnienie analogiczne jak w przypadku propozycji dotyczącej art. 42 ust. 3.	
	PwC	Art. 43 ust. 5 Propozycja usunięcia w całości, ewentualnie zmiana brzmienia w następujący sposób: W przypadku nie wykonania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych obowiązku o którym mowa w ust. 1 w wskazanym terminie, <u>mimo nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 43 ust. 3 pkt 2)</u>, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów nakłada karę administracyjną, o której mowa w art. 79 ust. 3 pkt 4. Uzasadnienie analogiczne jak w przypadku propozycji dotyczącej art. 42 ust. 7. Projekt w zakresie tego przepisu nie jest zgodny z treścią art. 45 ust. 1 pkt 3 projektu.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwagi PwC do art. 42
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Jednocześnie - na wzór art. 42 ust. 5 projektu ustawy, wnosimy o dodanie w art. 43 ust. 3a w brzmieniu: „3a. Odsetki za zwłokę, na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) pobiera się od nieuiszczonych w wyznaczonym terminie przez podmiot uprawnionych do badania sprawozdań finansowych: 1) opłat z tytułu nadzoru; 2) kar orzeczonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.”. Uzasadnienie: Powyższe rozwiązania pozwoliłyby na poprawę ściągłości ww. opłat, jak również zmniejszenie kosztów windykacji należności samorządu w tym względzie.	Uwaga uwzględniona
	Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 43 ust. 7 (w związku z ust. 3 i 5) projektu Z art. 43 ust. 3 projektu wynika, że Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wydaje uchwałę określającą opłatę (z tytułu nadzoru) oraz może nałożyć karę administracyjną, o której mowa w art. 79 ust. 3 pkt 1, w przypadku niewywiązania się przez dany podmiot z obowiązków ustawowych bądź wywiązania się z nich w sposób nieprawidłowy. Z kolei w przypadku nie wykonania powyższych obowiązków w terminie Krajowa Rada Biegłych Rewidentów nakłada karę administracyjną, o której mowa w art. 79	Uwaga częściowo uwzględniona W odniesieniu do art. 43 ust. 7 uwaga niezasadna, ponieważ uchwała, w stosunku do której

		ust. 3 pkt 4, o czym stanowi art. 43 ust. 5 <i>projektu</i>. Zgodnie z art. 43 ust. 7 <i>projektu</i>, od uchwał wydanych na podstawie ust. 3 strona może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy zgodnie z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego. Na podstawie powyższego przyjąć można, że od wydanej w powyższym trybie uchwały jako określającej prawną sytuację konkretnego podmiotu przysługiwać będzie skarga do sądu administracyjnego, ale z treści analizowanego artykułu wprost to nie wynika. Jednocześnie należy odnotować, że powyższej weryfikacji <i>quasi</i>-instancyjnej i sądowej, a więc najpierw wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, a w ślad za tym skargi do sądu nie przewidziano w odniesieniu do kar administracyjnych, nakładanych na podstawie art. 43 ust. 5 <i>projektu</i>. Przedstawione rozwiązanie jako nieodpowiadające zasadzie proporcjonalności nasuwa więc istotne wątpliwości co do zgodności z właściwymi tej zasadzie wzorcami konstytucyjnymi. W obu wskazanych powyżej płaszczyznach wydaje się więc, że <i>projekt</i> wymaga stosownego uzupełnienia.;	przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, jest decyzją administracyjną, w związku z czym skarga na ten akt przysługuje na podstawie art. 3 § 2 pkt 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W odniesieniu do art. 43 ust. 5 uwaga zasadna
Art. 44			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Lista podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych Poważne wątpliwości natury formalno-prawnej budzi przewidziane w art. 44 ust. 2 wpisywanie na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych tylko podmiotów posiadających nieposzlakowaną opinię. Pomijając nieostrość pojęcia nieposzlakowanej opinii, ze wszechmiar należy podkreślić, że pojęcie to odnosi się do osób fizycznych, a nie do osób prawnych, do podmiotów. Taki zapis ustawowy jest nieporozumieniem.	Uwaga nieuwzględniona Wymóg posiadania nieposzlakowanej opinii jako warunek wpisu na listę firm audytorskich wynika bezpośrednio z Dyrektywy
	PwC	Art.44 ust 2 oraz ust.5 pkt. 2 Wprowadzenie wymogu posiadania nieposzlakowanej opinii firmy audytorskiej już na etapie jej rejestracji jest wymogiem nie do spełnienia, gdyż firma taka nie posiada jeszcze historii. Proponujemy zastąpić nieposzlakowaną opinię firmy nieposzlakowaną opinią członków organów zarządzających lub właścicieli.	Uwaga częściowo uwzględniona Zostanie podjęta próba wprowadzenia definicji pojęcia „nieposzlakowana opinia”
	KPMG	Art. 44 ust. 2 w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych proponujemy doprecyzować co oznacza „nieposzlakowana opinia” w przypadku nowego i istniejącego podmiotu uprawnionego, co ma szczególne znaczenie do określenia konieczności skreślenia podmiotu z listy, o którym mowa w art. 45	Uwaga uwzględniona

		ust.1 pkt 7.	
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	art. 44 ust. 3 pkt 11 użyto niezdefiniowanego sformułowania: „ <i>paszportowanie usług w zakresie badania</i> ”.	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art. 44 ust. 7 – propozycja: Od decyzji Komisji Nadzoru Audytowego, o której mowa w ust. 6, podmiotowi wnioskującemu o wpis na listę lub Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów służy odwołanie <u>skarga</u> do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji. Propozycja uzasadniona zachowaniem terminologii zgodnej z ustawą o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (z dnia 30 sierpnia 2002 r. Dz.U. z 2012 r. poz. 270)	Uwaga uwzględniona
Art. 45			
	Komisja Nadzoru Audytowego	- Należy rozważyć skreślenie pkt 2 w art. 45 ust. 1. Powyższy przepis dot. skreślenia z listy podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w przypadku niespełnienia obowiązku określonego w art. 38 ust. 6 projektowanej ustawy (obowiązek przekazania KNA oraz KRBR pisemnego sprawozdania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych). Sankcja zawarta w projektowany przepisie jest nieadekwatna do wagi naruszenia przepisu. W przypadku przekroczenia przez podmiot uprawniony terminu określonego w art. 38 ust. 6 (2 miesiące po upływie roku kalendarzowego) na przekazanie pisemnego sprawozdania, zgodnie z brzmieniem obecnie projektowanego przepisu art. 45 ust. 1 pkt 2 podmiot zostaje skreślony z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Ponadto wskazać należy, iż zgodnie z projektowanym przepisem art. 79 ust. 2 pkt 30 podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych podlega karze w szczególności, gdy nie wypełnia obowiązku, o którym mowa w art. 38 ust. 6 (obowiązek przekazania KNA oraz KRBR pisemnego sprawozdania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych). Karami administracyjnymi zgodnie z ust. 3 projektowanego przepisu art. 79 jest m.in. kara pieniężna. Powyższe rozwiązanie zawarte w art. 79 ust. 2 pkt 30 jest zatem wystarczającą sankcją w wypadku naruszenia przez podmiot art. 38 ust. 6. Zatem niezasadne jest w tym wypadku skreślenia w/w podmiotu z listy podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. - Proponuje się wykreślenie z art. 45 ust. 1 punktu 5, zgodnie z którym skreślenie z listy podmiotu	Uwaga uwzględniona

		uprawnionego do badania sprawozdań finansowych następuje w przypadku nałożenia przez KNA lub KRBR na podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych kary administracyjnej, o której mowa w art. 79 ust. 3 pkt 4. Uzasadnieniem powyższej propozycji jest fakt, że decyzja orzekająca o skreśleniu podmiotu uprawnionego została już podjęta. W tej sytuacji wystarczającym wydaje się przepis, zgodnie z którym ostateczna uchwała nakładająca karę o której mowa w art. 79 ust. 3 pkt 4 wywołuje skutek w postaci skreślenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych z listy, chyba że jej wykonanie zostało wstrzymane. Pozostawienie obecnego brzmienia art. 45 ust. 1 pkt 5 ustawy skutkować będzie tym, że w istocie dwukrotnie będzie podejmowana uchwała w sprawie skreślenia podmiotu uprawnionego z listy, najpierw w charakterze kary administracyjnej nakładanej w drodze decyzji administracyjnej, a następnie po raz kolejny, również w drodze decyzji administracyjnej, niejako w wykonaniu wcześniejszej decyzji administracyjnej, co znacząco może wydłużyć proces skreślenia podmiotu uprawnionego z listy.	
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych Przewidziane w art. 45 projektu ustawy skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w przypadku podanych w przepisie przesłanej jest całkowicie nieadekwatne i nieproporcjonalne. Przepis po pierwsze jest aktualnie przepisem obligatoryjnym („następuje”), a z uwagi na podane dalej sytuacje jest oczywiste, że powinien podlegać miarkowaniu i stanowić przepis fakultatywny („może”), co pozwoliłoby uwzględniać różne okoliczności faktyczne podanych w przepisie przypadków i miarkować sankcję. Odnosząc się do szczegółów, skreślenie z powodu niespełnienia obowiązku określonego w art. 38 ust. 6, czyli z uwagi na brak przekazania sprawozdania do KNA i KIBR jest nieporozumieniem, niespotykanym w żadnej ustawie dotyczącej zawodu zaufania publicznego. Za brak przekazania sprawozdania można co najwyżej ukarać karą pieniężną, ale nie najbardziej dotkliwym środkiem sankcyjnym wobec podmiotu, jaki w ogóle ustawa przewiduje. Ponadto skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z powodu utraty przez podmiot nieposzlakowanej opinii jest całkowitym nieporozumieniem, zapisem wprost niezgodnym z konstytucyjną zasadą demokratycznego państwa prawnego. Taki zapis nie dziwiłby nikogo w prawodawstwie Republiki Białorusi, ale w przypadku polskiego porządku prawnego jest niebywałym kuriozum. Skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wydaje się być	Uwaga częściowo uwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KNA

		również nadmierną sankcją w przypadku niepoddania się kontroli (np. z uwagi na brak przesunięcia terminu przy jednoczesnej sygnalizacji przez kontrolowanego poważnych trudności z odbyciem kontroli w podanym terminie) i w przypadku nałożenia kary administracyjnej. Poważne wątpliwości naruszenia zasad odpowiedzialności poprzez zastosowanie odpowiedzialności zbiorowej budzi art. 45 ust. 4 wskazujący o stosowaniu odpowiednio ustępu 3 (dotyczy 5-letniej karencji) w stosunku do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych ubiegającego się o wpis na listę, jeżeli w skład jego organów wchodzi biegły rewident odpowiedzialny albo współodpowiedzialny za podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, skreślony z listy na podstawie ust. 1 pkt 2-6.	
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, Narodowy Bank Polski, PwC	Zastosowano niewłaściwe odesłania w art. 45 ust. 1 pkt 3, który stanowi o karach pieniężnych, o których mowa w art. 42 ust. 4 i w art. 43 ust. 4, podczas gdy przepisy te dotyczą braku możliwości złożenia zażalenia na postanowienia Komisji Nadzoru Audytowego wydane w trakcie postępowania egzekucyjnego (art. 42 ust. 4), a takie niestosowania przepisu art. 42 ust. 6 (czyli wykluczenia zastosowania przepisów działu III Ordynacji podatkowej do kar administracyjnych nałożonych przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów) na podstawie art. 43 ust. 4.	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art.45 ust 1 pkt 7 Ponieważ nieposzlakowana opinia osoby prawnej jest trudna do określenia wydaje się zasadne, aby ustawa określała co najmniej w jakich przypadkach następuje utrata nieposzlakowanej opinii. Bowiem w skrajnych sytuacjach, można by wywnioskować, że firma audytorska badająca w przeszłości podmiot, w którym wykryto oszustwo, czy też taka, która jest przedmiotem jakiegokolwiek sporu czy postępowania utraciła nieposzlakowaną opinię.	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy dodanie po ust. 2, ustępu 3 w następującym brzmieniu: „3. W przypadku podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych działającego w formie spółki z o.o., o ile nie będzie w nim zarządu, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów ma możliwość wystąpienia do właściwego sądu powszechnego o ustanowienie kuratora dla takiego podmiotu, według zasad określonych w kodeksie cywilnym.”.	Uwaga nieuwzględniona Wydaje się iż regulacja zawarta w art.603 § 2 k.p.c. stanowiąca , iż, sąd może wszcząć postępowanie z urzędu (o ile dowie się o potrzebie ustanowienia kuratora dla

			strony) w wystarczający sposób zabezpiecza interesy KRBR
	Narodowy Bank Polski	W art. 45 ust. 5 projektu proponujemy dopisać słowo „dni” po liczbie „30”	Uwaga uwzględniona
Rozdział 5 Organizacja wewnętrzna podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych			
Art. 50			
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 50 ust. 1 – Uwzględniając znaczenie wyrazu „polityka” w terminologii języka polskiego, w tym prawniczej, proponujemy rozważenie zastąpienia go wyrazem „zasady”.	Uwaga nieuzasadniona Brak podstaw do rezygnacji ze stosowania pojęcia „polityka”
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	art. 50 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 67 ust. 1 pkt 6 oraz w art. 79 ust. 3 pkt 3 użyto sformułowania: <i>"organy administracyjne podmiotu uprawnionego lub podmiotu powiązanego z podmiotem uprawnionym do badania"</i> oraz odpowiednio: <i>„organy administrujące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych lub jednostki zainteresowania publicznego”</i> w odniesieniu do organu danego podmiotu nie zaś w celu wskazania organu administracji publicznej. Wydaje się, iż w przepisach tych należałoby użyć sformułowania: <i>"organy administrujące"</i> , gdyż przepisy art. 13 ust. 2 lit. d i art. 21 lit. c <i>rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE</i> posługują się wyrażeniem: <i>"organ administrujący firmy audytorskiej"</i> natomiast art. 6 ust. 1 lit. c tego rozporządzenia stanowi o: <i>„organie administrującym jednostki interesu publicznego"</i>	Uwaga uwzględniona
	Deloitte	Art. 50 ust 2 – proponujemy usunąć, ze względu na niejasność pojęć – wykorzystywanie systemów w sposób ciągły i regularny?	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art.50 ust.2 Zapis nie jest precyzyjny i może budzić wątpliwości interpretacyjne co należy rozumieć przez <i>zapewnienie ciągłości i regularności</i> .	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 50 ust. 2 i 3	Uwaga uwzględniona

		„2. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych wykorzystuje odpowiednie systemy, zasoby i procedury dla zapewnienia ciągłości i regularności w wykonywaniu czynności w zakresie badania ustawowego” Ust. 2- Proponujemy zmianę brzmienia ust. 2. Art. 24a dyrektywy mówi o ciągłości i regularności w wykonywaniu czynności w zakresie badania ustawowego (art. 24a). Ponadto, należy rozważyć, czy przepis dyrektywy nie wymaga większego doprecyzowania w ustawie w celu uniknięcia wątpliwości co oznacza „ciągłość i regularność w wykonywaniu czynności w zakresie badania ustawowego”- czy chodzi o spójność stosowanych polityk, systemów, procedur czy bardziej o fizyczną możliwość (tzw. <i>contingency plan</i>). Ust. 3- Doprecyzowania wymaga co oznacza „niektórych ważnych czynności w zakresie badania ustawowego” w celu uniknięcia niejednolitego podejścia.	
Rozdział 6 <i>Organizacja pracy podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych</i>			
Art. 51			
	KPMG, Deloitte	Art. 51 ust. 4. „Kluczowy biegły rewident bierze czynny udział w przeprowadzaniu badania.” Projekt ustawy nakłada na kluczowego biegłego rewidenta obowiązki niezgodne z obowiązkami określonymi w dyrektywie. Dyrektywa przewiduje aby udział kluczowego biegłego rewidenta w badaniu miał charakter czynny tzn. aby wykonywał on aktywnie określne czynności podczas badania. Domaganie się natomiast osobistego udziału w przeprowadzaniu badania może oznaczać konieczność osobistego wykonywania wszelkich czynności, co nie jest możliwe w wielu przypadkach. Takie określenie – jako niewynikające z dyrektywy – nie powinno być naszym zdaniem wprowadzane, chyba że ustawa będzie precyzować co oznacza określenie „osobisty” w celu uniknięcia trudności interpretacyjnych w praktyce zwłaszcza po stronie jednostek badanych.	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art.51 ust.6 – propozycja: Dopisać ostatnie zdanie: „Dokumentacji nie podlegają niewielkie naruszenia.” Wnosimy o przyjęcie dostępnej w art.24 b) ust 3 Dyrektywy 43, opcji zwolnienia biegłych rewidentów i firmy audytorskie z obowiązku dokumentowania niewielkich naruszeń.	Uwaga nieuwzględniona Nieostre sformułowanie rodziłoby wątpliwości interpretacyjne, nie stanowi to nadmiernego obciążenia dla podmiotu dokumentowanie wszystkich naruszeń

KPMG	Art. 51 ust. 6a Dodanie: 6a. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych zwolniony jest z obowiązku dokumentowania, o którym mowa w ust. 6 przypadków niewielkiego naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014. Dyrektywa pozwala na skorzystanie z opcji zwolnienia z obowiązku przechowywania dokumentacji dotyczącej wszelkich naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia oraz dokumentacji dotyczącej wszelkich skutków takich naruszeń, w przypadku niewielkich naruszeń (art. 24b ustęp 3 dyrektywy).	Uwaga nieuwzględniona j.w.
Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 51 ust. 7 - Należy zwrócić uwagę, iż przepisy bezpośrednio poprzedzające ust. 7 nie odnoszą się do dokumentacji klienta. Jedynie w dalszej części art. 51 (ust. 10) wskazany jest obowiązek przechowywania dokumentacji klienta. Niemniej, w przepisach wydaje się brakować bezpośredniego wskazania na obowiązek sporządzenia dokumentacji klienta lub określenia terminu przewidzianego na jej sporządzenie. Nadto, w związku z proponowaną treścią art. 51 ust. 7-10 <i>Projektu</i>, może powstać wątpliwość, czy dokumentacja klienta należy do zbioru dokumentacji badania, o którym mowa w art. 51 ust. 8 <i>Projektu</i> oraz jaki jest w związku z powyższym status dokumentacji klienta.	Uwaga uwzględniona
Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 51 ust. 8 – W treści pkt. 2 proponujemy skreślić wyrazy „wraz z uzasadnieniem wyboru kluczowego biegłego rewidenta do danego zlecenia badania”, gdyż jest to przejaw zbędnej biurokracji. Treść pkt. 2 można również w całości skreślić uwzględniając treść pkt 4 w tym ustępie. Treść pkt. 12 wymaga jaśniejszego ujęcia, gdyż nie jest jednoznaczne co należy rozumieć przez „potwierdzenie” i na czym ma ono polegać. Proponujemy przyjąć jednoznaczne i proste w wykonaniu złożenie oświadczenia przez kluczowego biegłego rewidenta o spełnieniu wymogu, o którym mowa w ust. 5.	Uwaga częściowo uwzględniona Treść pkt 2 i 12 zostanie doprecyzowana, odnośnie pkt 2 uzasadnienie wyboru kluczowego biegłego rewidenta jest istotnym elementem dokumentacji badania a zatem brak uzasadnienia do rezygnacji z tego zapisu
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	Stosownego poprawienia wymagają: art. 51 ust. 8 część wstępna, art. 11,3 ust. 2 część wstępna i art. 118 ust. 2 część wstępna projektu. Przedmiotowe przepisy opatrują formułą „w szczególności”, wygenerowane w dalszych częściach tych przepisów, listy przetwarzanych danych osobowych, czyniąc je otwartymi. Taka konstrukcja kwestionowanych przepisów skutkowałaby możliwością przetwarzania w istocie dowolnych danych (nieobjętych listami z art. 51 ust. 8, art. 113 ust. 2 i art. 118 ust. 2 projektu),	Uwaga uwzględniona

		co pozostaje w sprzeczności z zasadą adekwatności przetwarzanych danych w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. Dlatego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wnosi o wykreślenie z: art. 51 ust. 8 część wstępna, art. 113 ust. 2 część wstępna i art. 118 ust. 2 część wstępna projektu słowa „w szczególności”.	
	KPMG	Art. 51 ust. 8 pkt. 2 „2) imiona i nazwiska kluczowych biegłych rewidentów;” Dyrektywa nie zawiera wymogu dokumentowania uzasadnienia wyboru kluczowego biegłego rewidenta do danego zlecenia badania. Głównymi kryteriami, które są stosowane przez podmiot uprawniony przy wyborze i wyznaczaniu kluczowego biegłego rewidenta–zgodnie z dyrektywą- są zapewnienie jakości badania, niezależności i kompetencji. Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Kontroli Jakości 1 (który został przyjęty do stosowania przez KRBR) podmiot uprawniony opracowuje zasady i polityki, które obejmują takie aspekty jak: tożsamość i rolę kluczowego biegłego rewidenta, niezbędne kompetencje, umiejętności i odpowiednie przygotowanie do zlecenia kluczowego biegłego rewidenta oraz wykonanie zlecenia zgodnie z zawodowymi standardami oraz obowiązującymi wymogami regulacyjnymi i prawnymi. Nie widzimy zatem potrzeby umieszczania w dokumentacji każdego badania uzasadnienia takiego wyboru.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
Rozdział 7			
Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów oraz odpowiedzialność za nieprawidłowe wykonanie badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego			
Art. 52			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Podział na „przewinienie dyscyplinarne” oraz „naruszenie” tylko dla przewinień dyscyplinarnych biegłych rewidentów w związku z badaniem ustawowym sprawozdania JZP jest podziałem sztucznym i - naszym zdaniem - nie znajduje uzasadnienia. Zauważamy, że we wskazanym słowniczku pojęć brak definicji „przewinienia dyscyplinarnego”. Skoro regulator zdecydował się na wyodrębnienie w ramach przewinienia „przewinienia dyscyplinarnego” oraz „naruszenia”, to konsekwentnie powinien wprost zdefiniować, czym jest przewinienie dyscyplinarne.	Uwaga częściowo uwzględniona Wprowadzono definicję przewinienia dyscyplinarnego. Podział na „przewinienie dyscyplinarne” oraz „naruszenie” stanowi dostosowanie do przepisów rozporządzenia

			i dyrektywy.
KPMG	Art. 52 W projekcie wprowadzono 2 rodzaje odpowiedzialności: odpowiedzialność dyscyplinarną (czyny z art. 52 ust. 1 projektu) . odpowiedzialność za naruszenie (czyny z art. 53. ust 3 projektu). Wynikałoby z tego, że odpowiedzialność za naruszenie nie jest odpowiedzialnością dyscyplinarną, jednak nie wiadomo jaką. Prawo zna odpowiedzialność cywilną (sankcje cywilne) i odpowiedzialność karną (sankcje karne opisane w ustawach kk, kks, kw i innych ustawach zawierających przepisy karne). Jest też tzw. odpowiedzialność karno-skarbowa, karno-administracyjna, odpowiedzialność za wykroczenia, jednak w istocie jest to odpowiedzialność o charakterze karnym. Odpowiedzialność dyscyplinarna przypomina odpowiedzialność karną, ma bowiem taki charakter (stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego), jednak nie dotyczy czynów przestępnych (przestępstw) tylko naruszeń przepisów prawa (z reguły słabszych, lżej penalizowanych) związanych z wykonywaniem zawodu, czy to przepisów prawa powszechnie obowiązującego czy też przepisów prawa korporacyjnego dotyczącego tylko danej grupy zawodowej (np. adwokatów, radców prawnych, biegłych rewidentów), tutaj przepisów określających zasady etyki lub przepisów określających standardy rewizji finansowej. Jeżeli jednak takie naruszenie prawa miałoby cechy przestępstwa, to organem właściwym do przeprowadzenia dochodzenia będzie prokurator (a nie podmiot korporacyjny – rzecznik dyscyplinarny lub Komisja Nadzoru Audytowego (KNA) a do osądzenia sprawcy właściwy będzie sąd powszechny. Jak wynika z projektu odpowiedzialność dyscyplinarna i odpowiedzialność za naruszenie dotyczy tych samych czynów (porównaj art 52 ust 1 i ust 3 projektu) z różnicą, że odpowiedzialność za naruszenie dotyczy czynów popełnionych lub zaniechań w związku z badaniem ustawowym sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego, czyli wyróżnikiem jest podmiot, które sprawozdanie finansowe jest badane: jednostka zainteresowania publicznego._Ponadto jak wynika z projektu są takie same kary (art. 67 projektu) za przewinienie dyscyplinarne (odpowiedzialność dyscyplinarna) i za naruszenie (odpowiedzialność za naruszenie). Także w obu tych przypadkach sprawcę nazywa się obwinionym (art. 58 ust. 1 Projektu). Tak więc w rzeczywistości w obu przypadkach mamy do czynienia z odpowiedzialnością dyscyplinarną. Wprowadzona w projekcie odpowiedzialność za naruszenia, jako inny, nowy rodzaj odpowiedzialności jest tworem sztucznym i nieuzasadnionym. Wg projektu sprawą osądzenia sprawcy naruszenia	Uwaga nieuwzględniona Rozporządzenie wymaga, aby organem właściwym w sprawach dotyczących badania ustawowego jednostek zainteresowania publicznego był organ niezależny od zawodu biegłych rewidentów (art. 21 rozporządzenia), stąd konieczność dokonania podziału na sprawy, które pozostaną we właściwości samorządu zawodowego biegłych rewidentów i organu od niego niezależnego. Sprawy, w których właściwy będzie organ publiczny to sprawy, które dotychczas pozostawały we właściwości organów samorządu zawodowego. Opierając się więc na definicji zamieszczonej obok, można stwierdzić, że są to sprawy dyscyplinarne.	

w I Instancji zajmuje się sąd okręgowy wydział karny. Sądy okręgowe, jako sądy I instancji wyznaczone są do orzekania w sprawach poważniejszych przestępstw (np. zbrodni), natomiast w przypadku tej ustawy z reguły mamy do czynienia z naruszeniem prawa niebędącym przestępstwem, natomiast wyznaczenie sądu okręgowego może stwarzać wrażenie, że takie naruszenie jest porównywalne z ciężkim przestępstwem. Jednak gdyby tak było, to i tak z mocy ustaw karnych (np. kk, kks) czyn podlega rozpoznaniu przez sąd państwowy. Ponadto może dojść do sytuacji niepożądaney, gdy ten sam czyn, jako przestępstwo (art. 56 ust. 6, 7 projektu) byłby rozpoznawany przez sąd rejonowy (wydział karny), a jako naruszenie (def. z Projektu) przez sąd okręgowy (wydział karny), czyli sąd wyższego rzędu niż sąd rejonowy. W związku z powyższym nie jest uzasadnione ani zrozumiałe dlaczego w I instancji za te same czyny kwalifikowane do odpowiedzialności dyscyplinarnej w pierwszym przypadku orzeka sąd dyscyplinarny (korporacyjny) a w drugim przypadku orzeka sąd powszechny (państwowy), który prawdopodobnie z uwagi na brak wiadomości specjalnych (dotyczących specjalności biegłego rewidenta) dopuści dowód z opinii biegłego sądowego, czyli innego biegłego rewidenta. Jest natomiast oczywiste, że członkami Sądu Dyscyplinarnego (korporacyjnego) są biegli rewidenci, którzy mają te niezbędne wiadomości specjalne i nie potrzebują do wydania orzeczenia opinii dodatkowego biegłego rewidenta.

Zgodnie z Dyrektywą 43 państwa członkowskie zapewniają istnienie skutecznych systemów dochodzeń i kar mających na celu wykrywanie, korygowanie i zapobieganie nieodpowiedniemu wykonywaniu badania ustawowego a także zapewniają skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary wobec biegłych rewidentów i firm audytorskich, w przypadku, gdy badania ustawowe nie są przeprowadzane zgodnie z przepisami przyjętymi w celu wykonania niniejszej Dyrektywy i, w stosownych przypadkach, Rozporządzenia (UE) nr 537/2014.

Ponadto, państwa członkowskie przewidują, by właściwe organy miały uprawnienia do podejmowania lub nakładania określonych administracyjnych środków i kar za naruszenia przepisów niniejszej dyrektywy i, w stosownych przypadkach, rozporządzenia (UE) nr 537/2014. Przewiduje się także, że właściwe organy mogą wykonywać swoje uprawnienia do nakładania kar zgodnie z dyrektywą i prawem krajowym w sposób bezpośredni, we współpracy z innymi organami lub poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych.

Przez „właściwe organy” rozumie się w Dyrektywie organy wyznaczone na mocy prawa, którym powierzono regulację lub sprawowanie nadzoru nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi bądź

		nad ich szczególnymi aspektami. Z przepisów Dyrektywy ani Rozporządzenia nr 537/2014 nie wynika, że przedmiotowych czynów bezprawnych (przewinień dyscyplinarnych lub naruszeń) nie może osądzać w I instancji sąd dyscyplinarny, tj. że właściwym organem (art. 2 pkt (1) Dyrektywy) nie może być sąd dyscyplinarny, jeżeli jego byt prawny znajduje podstawę prawną w ustawie danego państwa. Biorąc pod uwagę powyższe wydaje się zatem możliwe, że w obu przypadkach w I instancji powinien orzekać Sąd Dyscyplinarny, chodzi bowiem o takie same naruszenia i o takie same kary, a wyróżnikiem jest tylko podmiot, którego sprawozdanie finansowe jest badane: jednostka zainteresowania publicznego. Przy czym w 1 przypadku prowadzącym postępowanie (dochodzenie) i oskarżycielem będzie Rzecznik dyscyplinarny, a w 2 przypadku prowadzącym postępowanie (dochodzenie) będzie KNA (jej przedstawiciel – art. 44 ust. 2 Projektu). Następnie w obu przypadkach stronom służyłoby odwołanie (zgodnie z art. 30d Dyrektywy) do sądu państwowego (np. apelacyjnego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego, lub Sądu Najwyższego - jak to jest w ustawach dot. korporacji adwokatów lub radców prawnych).	
	Krajowy Związek Banków Spółdzielczych	Poddajemy pod rozagę uregulowanie w odrębnych rozdziałach odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów oraz odpowiedzialności za nieprawidłowe wykonanie badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego. Projekt wprowadza istotne zmiany w zakresie odpowiedzialności, dlatego przepisy dotyczące przedmiotowej kwestii powinny być formułowane w sposób jasny i przejrzysty. Projekt powinien jednocześnie przewidywać, co dzieje się w przypadku zbiegu postępowania za nieprawidłowe wykonanie badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego tocznego przed Komisją Nadzoru Audytowego oraz postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przed Krajowym Rzecznikiem Dyscyplinarnym. W świetle przepisów Rozdziału 7 Projektu istnieje ryzyko nakładania się z tytułu tego samego naruszenia dwóch odrębnych kar.	Zostanie podjęta próba uwzględnienia uwagi.
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Uprawnienia pokontrolne - odpowiedzialność zawodowa biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych za naruszenie przepisów prawa. W zakresie relacji pomiędzy postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi przez organizację zawodową biegłych rewidentów w stosunku do swoich członków, a postępowaniami prowadzonymi przez właściwy organ publiczny, w wyniku których nakładane będą kary za naruszenie przepisów znowej dyrektywy 2006/43/WE lub rozporządzenia, wskazać należy, że prowadzenie postępowań dyscyplinarnych w stosunku do swoich członków powinno być całkowicie odebrane organizacji zawodowej biegłych rewidentów. Proponowana w Projekcie założenie dwójności w zakresie rozdzielenia kompetencji pomiędzy KNA oraz	Uwaga nieuwzględniona Nie można zgodzić się z postulatem, aby sprawy dyscyplinarne odebrać organom samorządu zawodowego. Sprawowanie pieczy nad jakością wykonywania zawodu jest jedną z funkcji samorządu

		organy KIBR w zakresie zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej jest zupełnie niekonsekwentna. Skoro w Projekcie założeń przewiduje się, że biegli rewidentzi, którzy przeprowadzili badanie sprawozdań finansowych JZP ponosić będą odpowiedzialność z tytułu nienależytego przeprowadzenia badań sprawozdań finansowych JZP przed KNA, to nie można jednocześnie stanowić, że biegli rewidentzi, którzy przeprowadzili badanie sprawozdań finansowych nie-JZP ponosić będą odpowiedzialność z tytułu nienależytego przeprowadzenia badań sprawozdań finansowych nie-JZP przed organami KIBR. Konsekwencja i racjonalność proponowanych działań powinna wskazywać na jeden organ w zakresie zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej, niezależnie czy dotyczy JZP czy nie-JZP.	zawodowego, potwierdzoną w orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego.
Art. 53			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Wnosimy o określenie kar w przypadku wykonywania zawodu bez uprawnień (lub zobowiązanie KRBR do powiadomienia organów ścigania po powzięciu informacji o takim przypadku). Kodeks karny nie przewiduje takiego czynu. Ten szczególny rodzaj oszustwa wymaga zdefiniowania, jak to zrobiono w niektórych ustawach o wykonywaniu zawodów regulowanych.	Uwaga nieuwzględniona To nie jest materia do ustawy o biegłych rewidentach. Opisany w uwadze czyn może zostać zakwalifikowany jako wykroczenie (art. 61) lub nawet, w pewnych okolicznościach, przestępstwo (art. 286). Można rozważyć, czy nie stanowi również czynu nieuczciwej konkurencji. KRBR ma prawo informować organy ścigania o ww. zdarzeniach, jak również może rozważyć podejmowanie działań w oparciu o przepisy

			ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.
KPMG	Art. 53 Zwracamy uwagę na niespójność pomiędzy definicją czynności rewizji finansowej a zakresem odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłego rewidenta. Czynnością rewizji finansowej są usługi atestacyjne „określone przepisami prawa” a odpowiedzialność dyscyplinarna jest za postępowanie sprzeczne z przepisami prawa, krajowymi standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej. Naszym zdaniem krajowe standardy wykonywania zawodu oraz zasady etyki zawodowej stanowią przepisy prawa w odniesieniu do biegłych rewidentów.		Uwaga nieuwzględniona W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych w ustawie zostało określone dokładnie, jakie są wzorce, w oparciu o które można oceniać czynności wykonywane przez biegłych rewidentów.
PwC	Art. 53 ust. 2 – propozycja: <u>„W sprawach dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej Postępowanie w sprawie przewinienia, w stosunku do którego nie wszczęto postępowania, o którym mowa w art. 53 ust. 3, prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne, które obejmuje:</u> 1) dochodzenie dyscyplinarne; 2) postępowanie przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym; 3) postępowanie odwoławcze od orzeczeń wydanych przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny”		Uwaga nieuwzględniona Przepis, do którego uwaga się odnosi został zmieniony w inny sposób aniżeli zostało to obok zaproponowane.
PwC	Art. 53 ust. 3 – propozycja: <u>Komisja Nadzoru Audytowego oraz sądy powszechne są właściwe w sprawie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności za naruszenie przepisów prawa, krajowych standardów wykonywania zawodu oraz zasad etyki zawodowej powstałe w związku z badaniem ustawowym sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego. Za naruszenie przepisów prawa, krajowych standardów wykonywania zawodu oraz zasad etyki zawodowej powstałe w związku z badaniem</u>		Uwaga nieuwzględniona Przepis, do którego uwaga się odnosi został zmieniony w inny sposób aniżeli zostało to obok zaproponowane.

		ustawowym sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego biegły rewident ponosi odpowiedzialność, w sprawach której postępowanie prowadzone jest przez Komisję Nadzoru Audytowego oraz sądy powszechne”	
		Propozycja uproszczenia treści przepisu.	
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów Zgodnie z projektowanym art. 53 ust. 3 ustawy za naruszenie przepisów prawa, krajowych standardów wykonywania zawodu oraz zasad etyki zawodowej powstałe w związku z badaniem ustawowym sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego biegły rewident ponosi odpowiedzialność, w sprawach której postępowanie prowadzone jest przez Komisję Nadzoru Audytowego oraz sądy powszechne. Projektowany przepis wytacza całkowicie słuszny kierunek i powinien zostać rozszerzony na wszelką odpowiedzialność biegłego rewidenta, o której mowa w ust. 1. Przewidziany w ust. 2 tryb odpowiedzialności dyscyplinarnej z prowadzonych postępowaniem dyscyplinarnym powinien zostać zastąpiony postępowaniem prowadzonym przez Komisję Nadzoru Audytowego oraz sądy powszechne.	Uwaga nieuwzględniona. Nie można zgodzić się z postulatem, aby sprawy dyscyplinarne odebrać organom samorządu zawodowego. Sprawowanie pieczy nad jakością wykonywania zawodu jest jedną z funkcji samorządu zawodowego, potwierdzoną w orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 53 ust. 3 - Przeredagowania wymaga treść ust. 3 ze względu na błędny szyk zdania w związku z użyciem następującego sformułowania „w sprawach której postępowanie prowadzone jest przez Komisję Nadzoru Audytowego oraz sądy powszechne.” Dodatkowo użyty cudzysłów na końcu zdania należy zastąpić kropką.	Uwaga uwzględniona
Art. 56			
	Krajowy Związek Banków Spółdzielczych	Projekt ustawy wymaga skorelowania z art. 15 Ustawy o BS, określającego zakres zadań związku rewizyjnego. Zgodnie z art. 15 ust. 3 pkt. 2) Ustawy o BS, jednym z zadań związku rewizyjnego jest badanie sprawozdania finansowego po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 47 pkt 5 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1011 i 1844), z tym, że zasady bezstronności i niezależności, określone w art. 56 ust. 3 tej ustawy, stosuje się wyłącznie do biegłych rewidentów przeprowadzających badanie sprawozdania finansowego oraz osób mogących	Uwaga zasadna, ale nie odnosi się do postępowania dyscyplinarnego. Wymaga zmiany w innej ustawie.

		wywierać wpływ na to badanie.	
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Poważną wątpliwość natury konstytucyjnej budzą projektowane regulacje w art. 56 ust. 4 i 5 projektu ustawy. Przewidziany w ust. 4 zapis, że nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego ani postępowania w sprawie naruszenia, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęło 6 lat stanowi podwojenie aktualnie przewidzianego terminu, który wynosi 3 lata. Projektodawca nie przedstawił żadnego przekonującego ratio legis, które miałyby przemawiać za przyjęciem tak wydłużonego terminu. Jeszcze poważniejsze obawy o wprost zgodność z Konstytucją budzi przewidziany ust. 5, zgodnie z którym w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub postępowania w sprawie naruszenia, przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, karalność przewinienia ustaje z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu. Aktualnie karalność przewinienia ustaje z upływem 5 lat od jego popełnienia, teraz ustawodawca wydłuża ten termin nawet do 11 lat!	Uwaga nieuwzględniona. Wskazane terminy przedawnienia wynikają z terminów kontroli planowych, które w odniesieniu do podmiotów niebadających j.z.p. mają odbywać się co 6 lat.
	PwC	Art. 56 ust. 5 – propozycja: „W razie przedstawienia zarzutów w <u>wszczęciu postępowaniu dyscyplinarnym lub postępowaniu w sprawie naruszenia</u> , przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 4 4 , karalność przewinienia ustaje z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu.” Treść projektu nie pozwala na jednoznaczne określenie daty wszczęcia postępowania. Możliwe są różne interpretacje, w tym: data podpisania postanowienia o wszczęciu lub data doręczenia go obwinionemu (stronom). Ponadto, wszczęcie postępowania nie powinno wywoływać skutków prawnych z uwagi na to, że nie przesądza o podstawach do przedstawienia zarzutów. Dopiero w wyniku dochodzenia może zostać zgromadzony materiał pozwalający na przedstawienie zarzutów. W ocenie opiniującego tylko w przypadku gdy istnieją uzasadnione podstawy do twierdzenia, że do przewinienia / naruszenia doszło (podstawy do przedstawienia zarzutów), termin przedawnienia powinien ulegać przedłużeniu. Projekt zawiera oczywistą omyłkę pisarską, ust. 1 nie stanowi o terminie przedawnienia.	Uwaga uwzględniona.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 56 ust. 5 i 8 - W projektowanym przepisie w sposób nieprawidłowy wskazano na odniesienie do ust. 1. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na poprawność interpunkcji, co dotyczy również przepisu art. 56 ust. 8 <i>Projektu</i> .	Uwaga uwzględniona.
	PwC	Art. 56 ust. 8 – propozycja: „ <u>Krajowy Sąd Dyscyplinarny lub sąd powszechny przed którym toczy się postępowanie dyscyplinarne oraz lub postępowanie w sprawie naruszenia może być zawiesza postępowanie do czasu ukończenia</u> ”	Uwaga nieuwzględniona. Bardziej funkcjonalnym rozwiązaniem wydaje się

		postępowania karnego.”	pozostawienie organom prowadzącym postępowanie dyscyplinarne i w sprawie naruszenia możliwości zawieszenia postępowania.
		Wynik postępowania karnego (orzeczenie sądu powszechnego) może świadczyć o niepopelnieniu czynu zabronionego, nienaruszeniu przepisów prawa, a w konsekwencji braku podstawy do ukarania za przewinienie. Treść orzeczenia wydanego w sprawie karnej może mieć istotny wpływ na ustalenia postępowania dyscyplinarnego. W przypadku wcześniejszego wydania zakończenia postępowania dyscyplinarnego z wynikiem odmiennym niż orzeczenie w sprawie karnej, może dojść do pozostawiania w obiegu prawnym dwóch konkurencyjnych orzeczeń dotyczących tego samego czynu o odmiennej treści. Uzasadnia to konieczność zawieszenia postępowania dyscyplinarnego do zakończenia postępowania karnego.	
Art. 57			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Niezrozumiały jest ustawowy brak wszczynania postępowania wyjaśniającego w przypadku, gdy zawiadomienie zgodnie z projektowanym art. 57 ust. 2 złożą wskazane w tym przepisie organy. Taki zapis jest nieporozumieniem, nakłada swoiste domniemanie ustawowe, że każde zawiadomienie tych podmiotów jest de facto z góry zasadne, skoro ustawodawca przesądza z góry brak konieczności wszczynania w tych przypadkach postępowania wyjaśniającego.	Uwaga nieuwzględniona. Należy przyjąć, że podmioty profesjonalne, składając zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu, będą bazować na materiale faktycznym, którego analizowanie w ramach postępowania wyjaśniającego nie jest niezbędne. Warto również zwrócić uwagę, że również dochodzenie składa się z dwóch faz: fazy in rem (kiedy to między innymi analizuje się, czy czyn wyczerpuje znamiona przewinienia) i fazy in personam, po przedstawieniu zarzutów.
Art. 58			

	PwC	Art. 58 ust. 4 – propozycja: „Stronami są <u>oskarżyciel</u>, obwiniony, pokrzywdzony oraz podmiot, <u>któremu ustawa przyznaje miał</u> prawo przystąpienia do postępowania w charakterze strony i z tego prawa skorzystał.” Projekt nie definiuje „podmiot, który miał prawo przystąpienia do postępowania w charakterze strony”, definicja strony obejmuje obwinionego i pokrzywdzonego (a także powinna oskarżyciela).	Uwaga częściowo uwzględniona doprecyzowano, że przepis dotyczy stron w dochodzeniu. W dochodzeniu oskarżyciel nie jest stroną, lecz gospodarzem postępowania.
Art. 59			
	Narodowy Bank Polski	art. 59 ust. 1 Poddajemy pod rozagę po sformułowaniu „na rozprawie głównej” dodać wyrażenie „z zastrzeżeniem ust. 2”.	Uwaga nieuwzględniona. Nie budzi wątpliwości, że ust. 2 stanowi lex specialis wobec ust. 1.
Art. 61			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	W art. 61 dodać ust. 4 w brzmieniu: „4. W postępowaniu dyscyplinarnym może uczestniczyć również Krajowy Rzecznik Praw Biegłego Rewidenta”. Proponowane zmiany do ustawy w kwestii Krajowego Rzecznika Praw Biegłego Rewidenta zostały przekazane w załączniku nr 3 do niniejszych propozycji.	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie ustanowienia Krajowego Rzecznika Praw Biegłego Rewidenta brak wystarczających przesłanek uzasadniających konieczność powoływania dodatkowego organu; organy KIBR, w tym KRD, mogą działać w interesie członków KIBR. KRD może, wg.

			projektowanego rozwiązania działać w postępowaniu w charakterze strony, gdzie może prezentować swoje stanowisko w sprawie.
Art. 63			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Konsekwentnie do prezentowanych wcześniej wywodów dotyczących konieczności braku stosowania rozdziału na postępowanie prowadzone przez KNA i postępowanie prowadzonego przez Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego, przewidziana w art. 63 projektu ustawy regulacja powinna być uspojniona jak dla Komisji Nadzoru Audytowego (połączenie ustępu drugiego z pierwszym)	Uwaga nie może zostać uwzględniona , ponieważ KNA działa na posiedzeniach, które powinny zbierać się co najmniej raz w miesiącu.
Art. 65			
	PwC	Art. 65 ust. 1 „Sąd rozstrzyga w formie orzeczeń, <u>w tym wyroków</u> lub postanowień. Orzeczenie może być wydane jedynie na rozprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej”	Uwaga nieuwzględniona. Powyższy przepis ma na celu wskazanie, że w sprawach, których dotyczy, sąd orzeka w formie orzeczeń i postanowień, a nie w formie wyroków i postanowień.
	Narodowy Bank Polski	art. 65 ust. 4 Proponujemy wykreślić sformułowanie „a w sprawach dyscyplinarnych również przedstawiciel Komisji Nadzoru Audytowego”, ponieważ w ustępie tym jest odwołanie do art. 57 ust. 2 projektu, który obejmuje już Komisję Nadzoru Audytowego.	Uwaga uwzględniona.
Art. 67			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów,	Propozycja: Proponujemy obniżenie maksymalnej kary finansowej do 50 tys. zł dla biegłego rewidenta. Uzasadnienie:	Uwaga nieuwzględniona j.w.

	Deloitte	Zaproponowana kwota 250 tys. zł jest kwotą nie odpowiadającą realiom rynku wynagrodzeń biegłych rewidentów. Jest to poziom często równoważny 2 letniemu wynagrodzeniu biegłego rewidenta. Zwracamy uwagę, że rynek badań jest rynkiem niskich cen. Ustalenie potencjalnej kary finansowej na poziomie 250 tys. zł w powiązaniu z otwartym katalogiem 30 kar (art.79) będzie miało charakter odstrasżający dla nowych adeptów naszego zawodu. Zawód biegłego rewidenta staje się zawodem wysokiego ryzyka, w którym brak jest odpowiednich relacji <i>wynagrodzenie-możliwa kara</i>. Przewidujemy, że w dłuższej perspektywie czasowej nadmierne regulacje w zakresie obowiązków i kar spowodują deficyt biegłych rewidentów w praktyce i uzupełnianie tego deficytu biegłymi rewidentami z zagranicy. Kara 250 tys. zł jest nieadekwatna do wielkości majątku osobistego przeciętnego biegłego rewidenta, w tym osób młodych rozważających wejść do praktyki zawodowej.	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów (dodatkowe)	Uważamy, że kary finansowe powinny być stosowane aby zapewnić jakość usług zawodowych w gospodarce. Natomiast ich blisko 70-krotne zwiększenie w przypadku biegłych rewidentów oznacza nie tyle zwiększenie motywacji do prawidłowego wykonywania zawodu, co raczej – dla dużej grupy małych i średnich przedsiębiorców – ryzyko rezygnacji z jego wykonywania. Tak surowe kary spowodują spadek atrakcyjności zawodu dla nowych kadr. Kara powinna bowiem przystawać do realiów rynkowych, do wynagrodzeń i zarobków biegłych rewidentów. Powinna być dotkliwa, ale realna – a więc taka, którą biegły rewident jest w stanie ponieść. Proponowana kara w odniesieniu do usług niezastrzeżonych dla biegłych rewidentów (doradztwo, podatkowe, usługi księgowe, wyceny etc.) ma dotyczyć wyłącznie biegłych rewidentów. Zasada ta jest przejawem nierównego traktowania wszystkich przedsiębiorców. Dyrektywa jak i Rozporządzenie dotyczy tylko i wyłącznie kar za nieprawidłowości badania sprawozdania finansowego i wychodzenie poza ten zakres jest również nadregulacją. Usług księgowe, podatkowe, doradztwo podatkowe, usługi wyceny nie są zagrożone takimi karami w przypadku innych osób spoza grona biegłych rewidentów. Dla małych i średnich przedsiębiorstw biegłych rewidentów, kara 250 tys. złotych jest również niemożliwa do zapłacenia i wiązać się będzie z upadkiem takiego przedsiębiorstwa. Wydaje się, że regulator wysokość proponowanej kary ustanowił po przeanalizowaniu zarobków największych firm na rynku i to też bez wzięcia pod uwagę struktury tych zarobków (audytowe i nie audytowe usługi).	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		Jeśli wysokość kary będzie abstrakcyjnie wysoka – a taka w tym momencie jest proponowana – to w najlepszym wypadku oznaczać będzie koncentrację rynku. Ryzyko związane z pracą biegłego rewidenta nagle wzrośnie w stopniu dalece wykraczającym poza potencjalne korzyści z wykonywania zawodu. Nastąpi spadek dostępności dla mniejszych przedsiębiorców zainteresowanych współpracą z biegłym rewidentem i wreszcie osłabienie dużej części małych i średnich przedsiębiorstw biegłych rewidentów na korzyść wąskiej grupy największych, dużych przedsiębiorstw audytorskich. A więc zjawisko, z którym chciał walczyć unijny regulator. Proponujemy ustalenie górnych limitów kar finansowych – zarówno w stosunku do biegłych rewidentów, jak i podmiotów uprawnionych – na poziomach zbliżonych do pozostałych zawodów zaufania publicznego, przykładowo 50 tys zł ale jedynie w odniesieniu do usług rewizyjnych zastrzeżonych dla biegłych rewidentów.	
	Konfederacja Lewiatan	<u>Wysokość kary dyscyplinarnej w sprawach pieniężnych</u> - Art. 67 ust. 4 Zaproponowana przez Ministerstwo Finansów wysokość maksymalnej kary pieniężnej (250 tys. zł) nie jest naszym zdaniem uzasadniona. Dostatecznie abstrakcyjny w realiach polskich maksymalny poziom kary może, zamiast pełnić funkcję prewencyjną/odstraszającą (zgodnie z dyrektywą), skutecznie zniechęcać młodych ludzi do zdobywania uprawnień biegłego rewidenta i wykonywania zawodu. Naszym zdaniem podniesienie maksymalnej kary do wysokości 100-150 tys. zł miałooby bardziej realny charakter, przy zachowaniu odstraszającego charakteru. Pragniemy zaznaczyć, iż analogiczne przepisy dla innych zawodów zaufania publicznego ograniczają wysokość maksymalnej kary w odniesieniu do krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce (np. adwokaci, notariusze, radcowie prawni) albo nie przewidują żadnych kar pieniężnych (np. doradcy podatkowi, rzeczoznawcy majątkowi). Postulowany w projekcie poziom maksymalnej kary dla biegłych rewidentów oznacza w istocie dyskryminację tego zawodu na tle innych.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	PwC	Art. 67 ust. 4 Kara w wysokości około 5-letniego średniego wynagrodzenia w Polsce jest karą nadmierną, której prawie wszyscy, którym możliwe jest wymierzenie takiej kary, nie będą praktycznie w stanie uregulować. Pozostanie więc karą fikcyjną. Jej potencjalny wymiar będzie niewątpliwie czynnikiem odstraszającym od wstąpienia do zawodu. Aktualny system kar, w tym zakres kar finansowych, uważamy za odpowiedni i właściwy dla skutecznego penalizowania nieprzestrzegania standardów	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		i przepisów prawa związanych z ustawowymi badaniami sprawozdań finansowych.	
	E&Y	Art. 67 ust. 4 do 9 Proponujemy utrzymanie aktualnego poziomu kar. Proponowany poziom 250 tysięcy złotych wydaje się w polskich warunkach drastycznie wysoki, wyższy niż stosowany lub rozważany w krajach Unii Europejskiej. Jego skutkiem będzie raczej odstraszenie młodych, zdolnych osób od wchodzenia do zawodu niż dyscyplinowanie biegłych rewidentów. Tu skuteczniejsza jest szczelność systemu nadzoru i sprawność w nakładaniu kar niż ich hipotetyczna maksymalna kwota.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	KPMG	Art. 67 ust. 4 Zaproponowana przez Ministerstwo Finansów wysokość maksymalnej kary pieniężnej (250 tys. zł) nie jest naszym zdaniem uzasadniona. Dostatecznie abstrakcyjny w realiach polskich maksymalny poziom kary może, zamiast pełnić funkcję prewencyjną/odstraszającą (zgodnie z dyrektywą), skutecznie zniechęcać młodych ludzi do zdobywania uprawnień biegłego rewidenta i wykonywania zawodu. Naszym zdaniem podniesienie maksymalnej kary do wysokości 50-100 tys. zł miałoby bardziej realny charakter, przy zachowaniu odstraszającego charakteru. Pragniemy zaznaczyć, iż analogiczne przepisy dla innych zawodów zaufania publicznego ograniczają wysokość maksymalnej kary w odniesieniu do krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce (np. adwokaci, notariusze, radcowie prawni) albo nie przewidują żadnych kar pieniężnych (np. doradcy podatkowi, rzeczoznawcy majątkowi). Postulowany w projekcie poziom maksymalnej kary dla biegłych rewidentów oznacza w istocie dyskryminację tego zawodu na tle innych.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	Mazars	Zaproponowany limit kary (maksymalnie w wysokości 250 tysięcy złotych) dla biegłych rewidentów oraz dla innych członków zespołu wykonującego badanie mających wpływ na wynik badania jest w polskich realiach nadal zbyt restrykcyjny. Z punktu widzenia podmiotu uprawnionego jako pracodawcy wprowadzenie kary w takiej wysokości spowoduje ograniczenie napływu nowych kadr do zawodu biegłego rewidenta, a wręcz może spowodować rezygnację z wykonywania zawodu. W celu uniknięcia negatywnych konsekwencji dla wykonywania zawodu biegłego rewidenta proponujemy ustalenie kary maksymalnej w wysokości nieprzekraczającej 3-krotności wynagrodzenia otrzymywanego przez osoby wymienione w art. 79 ust. 4 Projektu. Uważamy, że limit kary dla podmiotów uprawnionych na poziomie 10% przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej może okazać się znaczącym obciążeniem finansowym. Wprowadzenie tak wysokiej kary może też ograniczyć rozwój rynku audytorskiego oraz przyczynić się	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		do jego koncentracji. Jednocześnie chcemy zwrócić uwagę, że wynagrodzenia z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej sukcesywnie ulegają obniżaniu w ostatnich latach. W związku z powyższym, proponujemy, aby wprowadzić limit kary pieniężnej dla podmiotów uprawnionych w wysokości nieprzekraczającej 10% przychodów z wykonywania czynności rewizji finansowej, ale nie wyższej niż 3-krotność średniego wynagrodzenia z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej.	
	Krajowa Izba Doradców Podatkowych	Pragniemy wskazać na konieczność ustanowienia odpowiednio wysokich kar za łamanie przepisów – w toku prac (tj. w porównaniu do założeń przedstawionych przez Ministerstwo Finansów w 2015 r. poziom kar został radykalnie zmniejszony w stosunku do pierwotnie planowanych rozwiązań. Tylko wprowadzenie realnych sankcji za łamanie przepisów uczyni je przepisami, które będą w praktyce stosowane i będą zapewniały realizację stawianych celów.	Uwaga nieuwzględniona Zmniejszenie maksymalnego poziomu kary pieniężnej w stosunku do wcześniej przedstawianych propozycja jest efektem kompromisu ze względu zgłaszane liczne postulaty iż proponowany poziom kary pieniężnej w stosunku do osób fizycznych jest zbyt wysoki
	Giełda Papierów Wartościowych	Uwaga do art. 67 ust. 3, art. 79 ust. 2 pkt 19 24 art. 80 ust. 2 pkt 4, art. 138 ust. 7 Należy zwrócić uwagę, że określając podmioty uprawnione do przeprowadzania badań sprawozdań finansowych Projekt posługuje się terminem „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych”, a nie „firma audytorska”. W tym kontekście wskazana wydaje się modyfikacja treści przepisów art. 67 ust. 3, art. 79 ust. 2 pkt 19 i 24, art. 80 ust. 2 pkt 4 oraz art. 138 ust. 7 Projektu, poprzez zastosowanie właściwej Projektowi terminologii w miejsce użytego obecnie w tych przepisach terminu „firma audytorska”. Wprawdzie z art. 3 ust. 3 Projektu wynika, że wskazane wyżej pojęcia są tożsame niemniej celem przedmiotowego artykułu jest wyłącznie określenie wzajemnej relacji pomiędzy przepisami Projektu a przepisami rozporządzenia 537/2014.	Uwaga uwzględniona
	Związek Rewizyjny	Przewidziane w art. 67 projektu ustawy kary w sprawach dyscyplinarnych oraz w sprawach naruszeń są nieprecyzyjne i nieproporcjonalnie określane. Po pierwsze należałoby przywrócić stopniowanie kar, to	Uwaga nieuwzględniona.

	Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	znaczy orzekanie kar, oczywiście z uwzględnieniem stopnia przewinienia, ale zasadniczo od najmniej dolegliwej do najbardziej dolegliwej podczas orzekania kar. Po drugie przewidziane kary są nieprecyzyjne, co oznacza przewidziany w ust. 1 pkt 3) zakaz przeprowadzania badań? Nie chodzi przecież tylko o badania sprawozdań finansowych, więc tym bardziej przewidziany w kolejnym pkt 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej może być de facto zbieżny i częściowo pokrywający się, podobnie jak kolejny zakaz z pkt 5) czyli zakaz wykonywania zawodu biegłego rewidenta.	Kary są wymienione wg stopnia ich dolegliwości. W art. 67 ust. 9 wskazane są okoliczności, które sąd bierze pod uwagę przy wymiarze kary. Pojęcie „badanie”, „czynności rewizji finansowej” są zdefiniowane w ustawie, dlatego ich interpretacja nie budzi wątpliwości. Również z racji wykonywania zawodu biegłego rewidenta osoba fizyczna jest uprawniona do podejmowania szerszego katalogu czynności niż wykonywanie czynności rewizji finansowej.
Art. 68			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Niekonstytucyjny i naruszający fundamentalne postępowania karnego, na którym wzoruje się postępowanie dyscyplinarne jest przewidziany w art. 68 projektu przepis, zgodnie z którym orzeczenia wydanego pod nieobecność obwinionego lub jego obrońcy nie uważa się za zaoczny.	Uwaga nieuwzględniona. Przepisy zostały tak skonstruowane, aby obecność obwinionego na posiedzeniu była jego prawem, nie obowiązkiem. Identyczne rozwiązania funkcjonują w ustawach regulujących funkcjonowanie innych samorządów zawodowych (Prawo o adwokaturze, ustawa o radcach

			prawnych).
Art. 72			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Proponowane terminy zatarcia są zbyt długie. Rekomendujemy pozostawienie obecnie obowiązujących uregulowań dotyczących zatarcia kar orzeczonych w postępowaniu dyscyplinarnym.	Uwaga częściowo uwzględniona. Terminy zatarcia zostały skrócone.
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Okresy zatarcia przewidziane w art. 72 projektu ustawy są w sposób jaskrawy wydłużone i powinny ulec skróceniu, odzwierciedlając w istocie zapisy obecnej i aktualnie obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach. Przypomnieć więc należy, że aktualnie kary upomnienia i nagany ulegają zatarciu po roku od uprawomocnienia się orzeczenia. Kara pieniężna ulega zatarciu po roku od dnia jej zapłaty, kara zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej ulega zatarciu po 3 latach od upływu okresu, na który zakaz został orzeczony. Kara wydalenia z samorządu biegłych rewidentów ulega zatarciu po 5 latach od dnia skreślenia z rejestru. W tym kontekście za absurdalne należy uznać zwłaszcza wydłużenie okresu zatarcia do 15 lat od dnia, w którym orzeczenie nakładające karę skreślenia z rejestru biegłych rewidentów stało się prawomocne. Podobnie za zupełnie nieuzasadnione należy uznać wydłużenie okresu z 1 roku do 5 lat w przypadku zatarcia kar upomnienia lub kary pieniężnej. Wzmaganie restrykcji i społecznego oddziaływania w taki sposób jest właściwe systemom totalitarnym.	Uwaga częściowo uwzględniona. Terminy zatarcia zostały skrócone. Należy podkreślić, że zatarcie skazania sprowadza się do usunięcia informacji o skazaniu z akt biegłego rewidenta i nieuwzględniania okoliczności wcześniejszego skazania (gdy doszło do zatarcia) w przypadku kolejnych postępowań dyscyplinarnych lub postępowań w sprawie o naruszenie. Informacja na temat ukarania nie jest zamieszczana w Krajowym Rejestrze Karnym. Natomiast zatarcie po roku może prowadzić do takiej sytuacji, że biegły rewident, mający co dwa

			lata postępowanie dyscyplinarne (np. z tego powodu, że nie odbywa szkoleń obligatoryjnych) lub postępowanie w sprawie naruszenia, za każdym razem byłby traktowany przez sąd jako niekarany.
	Deloitte	Proponujemy uzupełnienie do ust. 3 – po ponownym spełnieniu warunków wynikających z Art.5 ust.1	Uwaga nieuwzględniona. Osoba, która ubiega się o wpis do rejestru biegłych rewidentów musi spełnić warunki wpisu do tego rejestru, nie ma potrzeby po raz kolejny powtarzać tego wymogu, jeśli został on wskazany w innym miejscu w ustawie. Innymi słowy, osoba skreślona z rejestru, po upływie wskazanego w ustawie okresu, będzie mogła ubiegać się o wpis na takich samych zasadach, jak osoba, która nigdy wpisana do rejestru nie była.
Art. 73			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych	Wpływy z kar pieniężnych jako przychód KIBR Ustalenie przewidziane w art. 73 projektu ustawy, że wpływy z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu w sprawie dyscyplinarnej stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest absolutnie niedopuszczalne. Wpływy z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu w sprawie	Uwaga nieuwzględniona. Rozwiązanie, do którego odnosi się uwaga, funkcjonuje na gruncie

	im. F. Stefczyka	dyscyplinarnej powinny bezwzględnie stanowić przychód Skarbu Państwa. Wyposażanie KIBR w dodatkowe źródło przychodów w postaci wpływów z kary pieniężnej będzie według ze wszechmiar prawdopodobnego scenariusza prowadzić do orzekania tej kary jako pierwszorzędnej. Dodatkowo KIBR wyposażony został w instrument właściwy co do zasady jedynie notariuszom, bowiem orzeczona przez KIBR kara (kara orzekana w trybie administracyjnym) będzie stanowić tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 kodeksu postępowania cywilnego! Przepisy Dyrektywy nie określają kwot, ale nałożenie administracyjnych kar pieniężnych na osoby fizyczne oraz prawne określają jako ostatni (art. 30 a ust. 1 pkt f) w kolejności rodzaj administracyjnych środków i kar za naruszenia przepisów Dyrektywy i w stosownych przypadkach rozporządzenia (UE) nr 537/2014, dając jednocześnie priorytet wszystkim wcześniej wymienionych rodzajom odpowiednio w punktach a)-g). Kary powinny być ponadto dostosowane w zakresie wysokości ich dochodzenia do aktualnych stawek właściwych kodeksowi karnemu oraz innym przepisom regulującym funkcjonowanie korporacji zawodowych.	obecnie obowiązującej ustawy (art. 31 ust. 5) oraz w innych samorządach zawodowych. Również rozwiązanie, zgodnie z którym prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej stanowi tytuł egzekucyjny, również zostało oparte na rozwiązaniach zawartych w ustawach regulujących ustrój innych samorządów zawodowych (art. 71 ust. 2a ustawy o radcach prawnych i art. 95ł ust. 1b Prawa o adwokaturze).
Art. 78			
	Deloitte	Do 5 lat jest za długim okresem, proponujemy obniżyć ten okres do 3 lat z zaznaczeniem proporcjonalności do znaczenia popełnionego przewinienia.	Przepis, do którego odnosi się uwaga, został zmieniony. Okres 5 letni wynika z art. 30c ust. 3 dyrektywy.
	PwC	Art. 78 „Niezwłocznie po wydaniu uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów oraz Komisja Nadzoru Audytowego aktualizują na swojej stronie internetowej informacje na temat przewinień popełnionych przez biegłych rewidentów i kar nałożonych za te przewinienia. Wykaz pozostaje na stronie internetowej co najmniej przez 5 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia. O ile orzeczenie nie obejmuje nakazu podania do publicznej wiadomości zgodnie z art. 67 ust 2, informacja na temat przewinień biegłych rewidentów nie obejmuje danych osobowych biegłego rewidenta, którego informacja dotyczy. „ W związku z tym, że przepisy uzależniają publikację informacji o ukaraniu od nakazu sądu, informacja	Uwaga częściowo uwzględniona. Przepis, do którego odnosi się uwaga, został zmieniony.

		o której mowa w przepisie nie powinna obejmować danych osobowych biegłego rewidenta. Proponowane jest również zweryfikowanie treści art. 16 projektu ustawy określającego zakres publikacji na stronie internetowej.	
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	art. 78 Nie negując — statuowanego w - wprowadzonym przez art. 1 pkt 25 dyrektywy 2014/56/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014. str. 196) — art. 30c dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz. Urz. UE L 157 z 09.06.2006, str. 87, z późn. zm.) — uprawnienia Krajowej Rady Biegłych Rewidentów i Komisji Nadzoru Audytowego do publikowania na swoich urzędowych stronach internetowych informacji na temat przewinień (definicja tego pojęcia znajduje się w art. 52 pkt 2 projektu ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym) popełnionych przez biegłych rewidentów oraz informacji na temat naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 dokonanych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, członków organu zarządzającego lub nadzorczego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, mających wpływ na wynik badania członków zespołu wykonującego badanie oraz osoby z nimi powiązane niebędące biegłymi rewidentami, jak również informacji na temat kar nałożonych za te przewinienia lub naruszenia (art. 78 i art. 79 ust. 21 projektu ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym), organ do spraw ochrony danych osobowych jest zobligowany skrytykować zbyt lakoniczne brzmienie kwestionowanych przepisów projektu ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „projekt”. Autor projektu poprzestał bowiem jedynie na stwierdzeniu, iż Krajowa Rada Biegłych Rewidentów i Komisja Nadzoru Audytowego prowadzą wykaz (zupełnie enigmatyczny w przypadku art. 78 projektu oraz nieco bardziej sprecyzowany w art. 79 ust. 21 projektu), który pozostaje na stronie internetowej co najmniej przez 5 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia (art. 78 projektu)/ decyzji ostatecznej (art. 79 ust. 21 projektu). Z takim, szcążkowym, ujęciem przedmiotowej problematyki Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie może się zgodzić, gdyż komentowane przepisy projektu dotyczą przetwarzania danych szczególnie chronionych w rozumieniu art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, które to przetwarzanie jest dopuszczalne, jeżeli zezwala na to przepis szczególny rangi ustawowej stwarzający	Uwaga uwzględniona.	

		przy tym pełne gwarancje ochrony takich danych (art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych). Na zagadnienie to zwrócił także uwagę prawodawca unijny, który w — wprowadzonym przez art. 1 pkt 25 dyrektywy 2014/56/UE Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych — art. 30c ust. 3 akapit drugi zdanie pierwsze dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG zadekretował, by publiczne ogłaszanie kar i środków nie naruszało praw podstawowych określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawa do ochrony danych osobowych. W opinii organu do spraw ochrony danych osobowych bezspornym jest, iż artykuły 78 i 79 ust. 21 projektu w aktualnym kształcie powyższej intencji prawodawcy unijnego nie realizują. Dlatego zachodzi potrzeba ponownego, całościowego, unormowania w projekcie kwestii publikowania na stronach internetowych informacji na temat przewinień albo naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 oraz kar nałożonych za te przewinienia albo naruszenia. W projekcie winny się znaleźć regulacje konkretyzujące, jakie dane i jakich osób będą publikowane oraz przez jaki czas (jednoznacznie oznaczony, a nie ustalony tylko co do minimum, jak ma to miejsce w artykułach 78 i 79 ust. 21 projektu) publikacja na stronach internetowych ma trwać. Zważyć przy tym należy na ograniczenia wynikające z — wprowadzonego przez art. 1 pkt 25 dyrektywy 2014/56/UE Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych — art 30c ust. 2 i ust 3 akapit drugi zdanie drugie dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG.	
Rozdział 8 <i>Odpowiedzialność podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych,</i> <i>odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich</i>			
		Art. 79	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 79 ust. 1 pkt. 10 - Komisja Nadzoru Finansowego pragnie zauważyć, że obowiązek współpracy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z KNF dotyczy nie tylko instytucji kredytowych i ubezpieczeniowych (przy tym należy wskazać na brak definicji instytucji ubezpieczeniowej), ale szerszego kręgu podmiotów nadzorowanych przez KNF, co wynika z ustaw sektorowych regulujących rynek finansowy. Wobec powyższego niezbędna jest zmiana treści pkt. 10	Uwaga nieuwzględniona Kara jest konsekwencją obowiązku współpracy firmy audytorskiej z KNF narzuconego art. 12 ust. 2

		w następujący sposób „nie przestrzega obowiązku współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego w zakresie wynikającym z ustawy lub odrębnych przepisów”.	rozporządzenia
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 79 ust. 1 pkt. 13 - Projekt nakłada sankcje za nieprzestrzeganie obowiązków związanych z rotacją podmiotu uprawnionego do badania, przy czym projektodawca nie wprowadza przepisów określających zasady dotyczące rotacji podmiotu uprawnionego do badania (por. szerzej: komentarz do art. 80).	Uwaga bezzasadna Z uwagi, iż nie korzystamy z opcji zawartych w rozporządzeniu odnośnie skrócenia lub wydłużenia okresu rotacji firmy audytorskiej, obowiązuje bezpośrednio z rozporządzenia podstawowy 10-letni okres rotacji.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Wnioskujemy o zmianę brzmienia ust. 2 na: „2. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych podlega karze w szczególności, gdy : 1) nie przestrzega warunków świadczenia usług określonych w ustawie lub w rozporządzeniu, 2) nie przestrzega zasad dotyczących organizacji wewnętrznej podmiotu uprawnionego do badania przewidzianych w ustawie, w rozporządzeniu oraz w kodeksie etyki, w tym zasady niezależności, 3) nie przestrzega przepisów dotyczących sprawozdania z badania, a także przepisów dotyczących dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu, 4) nie przestrzega przepisów związanych z przekazywaniem informacji dla Komisji Nadzoru Audytowego oraz przepisów dotyczących sprawozdania z przejrzystości, 5) nie przestrzega obowiązków dotyczących wnoszenia opłaty z tytułu nadzoru, 6) nie przestrzega przepisów dotyczących kontroli zapewnienia jakości oraz organizacji pracy w podmiocie uprawnionym do badania. Proponujemy wprowadzić następującą zmianę w zapisie pkt 9: „9. Kara pieniężna nakładana na podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w roku, którego dotyczyło uchybienie z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, ale nie więcej niż 250 000 zł.”.	Uwaga częściowo uwzględniona W zakresie ust. 2 wprowadzony zostanie zamknięty katalog określających przesłanki stosowania kar administracyjnych W zakresie pkt 9 uwaga nieuwzględniona – wprowadzanie górnej granicy kary pieniężnej nakładanej na firmę audytorską nie znajduje uzasadnienia ze względu na różnorodność pod względem wielkości firm

			audytorskich oraz zróżnicowanie pod względem przychodów przez nie osiągniętych
	Mazars	Zwracamy uwagę, że istnieje ryzyko, że tak szeroki i szczegółowy katalog kar będzie ograniczał napływ nowych kadr do zawodu biegłego rewidenta. Wykonywanie zawodu biegłego rewidenta może być postrzegane, jako obciążone zbyt wielkim ryzykiem.	Uwaga nieuwzględniona Dyrektywa nakłada obowiązek zapewnienia skutecznego systemu kar za naruszenia przepisów dyrektywy i rozporządzenia
	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Przepis art. 67 oraz art. 79 sankcje za naruszenie ustawy lub Rozporządzenia Skuteczność wdrożenia rozwiązań zabezpieczających zachowanie niezależności audytora. W szczególności zakazujących świadczenia usług innych niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych wymaga odpowiedniego zabezpieczenia w postaci sankcji za naruszenie w/w zakazów. Sankcją przewidzianą w Dyrektywie oraz w Projekcie jest kara pieniężna, co należy ocenić pozytywnie. ZPP zwraca jednakże uwagę, iż przewidziane w art. 79 ust. 9 i 10 ograniczenie wysokości kary do 250.000 PLN sprawi, iż kara nie będzie skutecznym środkiem przeciwdziałania nadużyciom. Mogą zdarzyć się bowiem przypadki, że wymierzenie sankcji nawet w maksymalnej wysokości nie będzie wystarczająco dolegliwe, by skutecznie odstraszyć od naruszania przepisów ustawy. Tymczasem, zgodnie z pkt 16 preambuły Dyrektywy „właściwe organy powinny mieć możliwość nakładania administracyjnych kar pieniężnych, które są rzeczywiście odstraszające, na przykład do kwoty jednego miliona lub więcej w przypadku osób fizycznych oraz do określonej wartości procentowej całkowitych rocznych obrotów w poprzednim roku obrotowym w przypadku osób prawnych lub innych jednostek.” W ocenie ZPP, zasadne jest podwyższenie limitu kary pieniężnej do kwoty 10 000 000 PLN (1.000 000 PLN w przypadku odpowiedzialności osób fizycznych). Postuluje się również kalkulację podstawowego wymiaru kary tj. 10% przychodów, na podstawie przychodów ze wszystkich rodzajów działalności, wszystkich polskich spółek z sieci audytorskiej, nie tylko z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. Powinno to przyczynić się do urealnienia poziomu kary pieniężnej, czyli do zabezpieczenia	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag Krajowej Izby Doradców Podatkowych Przepisy dotyczące kar muszą być zgodne z przepisami nakładającymi poszczególne obowiązki które dotyczą firm audytorskich.

	jej funkcji prewencyjnej, szczególnie, że zgodnie z danymi UOKIK za lata 2009-2013 średnia cena audytu dla indeksu WIG20 wynosiła 775—981 000 PLN, mWIG40: 236—266 000 PLN, a dla sWIG80: 165—187 000 PLN. Te wartości wyraźnie wskazują na to, że ograniczenie kary do wysokości 250.000 PLN sprawi, że kara może stać się jedynie elementem kalkulacji kosztu badania sprawozdania finansowego, a tym samym jej funkcja prewencyjna nie zostanie spełniona. Jednocześnie, ZPP zwraca uwagę na konieczność wprowadzenia sankcji również dla podmiotów powiązanych z podmiotem uprawnionym oraz podmiotów z jego sieci. W związku z powyższym ZPP proponuje, aby art. 79 ust 1 otrzymał następujące brzmienie: „Art. 79. 1. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmiot z sieci podmiotu uprawnionego może zostać ukarany karą administracyjną za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014.” Przepisy art. 79 ust. 3-5 powinny otrzymać następujące brzmienie: „3. Karami administracyjnymi są: 1) kara pieniężna: 2) zakaz przeprowadzania badań albo świadczenia usług objętych standardami wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do lat 3; 3) zakaz pełnienia funkcji członka organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego w podmiotach, o których mowa w ust. 1 przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat; 4) skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. 4. Na członków organu zarządzającego lub nadzorczego jednego z podmiotów, o których mowa w ust. 1 oraz na mających wpływ na wynik badania członków zespołu wykonującego badanie oraz osoby z nimi powiązane, niebędących biegłymi rewidentami, a także na osoby mające wpływ na rezultat świadczenia usług innych niż badanie sprawozdań finansowych bądź usług bezpośrednio z nimi powiązanych za naruszenia, o których mowa w ust. 1, może zostać nałożona kara, o której mowa w ust. 3 pkt 1 lub 3. 5. Nakładając jedną z kar, o których mowa w ust. 3, organ postanawia również o podaniu do publicznej wiadomości opisu naruszenia popełnionego przez jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 1 oraz danych identyfikujących te podmioty lub osoby, o których mowa w ust. 4, jeżeli środek ten nie będzie środkiem nieproporcjonalnym do popełnionego naruszenia, nie będzie stanowił zagrożenia dla stabilności rynków finansowych, ani nie zagrozi prowadzonemu postępowaniu administracyjnemu oraz nie wyrządzi niewspółmiernej szkody stronie. Nie podlegają ujawnieniu dane podmiotu, dla którego	
--	--	--

	wykonywane było badanie. Publikacja zamieszczana jest na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz Komisji Nadzoru Audytowego w wykazie, o którym mowa w ust. 20.” Przepisy art. 79 ust. 7 do 12 powinny otrzymać następujące brzmienie: 7. Kary, o których mowa w ust. 3 w odniesieniu do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz członków organu zarządzającego lub nadzorczego tego podmiotu nakłada Krajowa Rada Biegłych Rewidentów. 8. Kary, o których mowa w ust. 3 w odniesieniu do podmiotu powiązanego z podmiotem uprawnionym, podmiotu z sieci podmiotu uprawnionego oraz członków organu zarządzającego lub nadzorczego takich podmiotów, a także osoby mające wpływ na rezultat świadczenia usług innych niż badanie sprawozdań finansowych bądź usług bezpośrednio z nimi powiązanych nakłada Komisja Nadzoru Audytowego. 9. Kara pieniężna nakładana na jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 1 nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez ten podmiot w poprzednim roku obrotowym, a jeżeli podmiot ten działa w sieci — 10% przychodów osiągniętych przez wszystkie podmioty z sieci mające siedzibę w Polsce. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym jeden z podmiotów o których mowa w ust. 1 nie osiągnął przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, kara może być nałożona do wysokości 10 000 000 zł. 10. Kara pieniężna nakładana na poszczególne osoby, o których mowa w ust. 4. nie może przekraczać 1 000 000 zł. 11. Ustalając rodzaj i wymiar kary nakładanej na jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 1 lub osoby, o których mowa w ust. 4 uwzględnia się w szczególności: 1) wagę naruszenia i czas jego trwania; 2) stopień winy; 3) sytuację finansową wyrażającą się w szczególności w wysokości rocznych przychodów lub dochodów; 4) stopień współpracy odpowiednio z Krajową Radą Biegłych Rewidentów lub Komisją Nadzoru Audytowego; 5) dotychczasowo popełnione naruszenia. 12. Wykonanie kar, o których mowa ust. 3 pkt 2-4, orzeczonych przez Komisję Nadzoru Audytowego należy do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.”	
--	--	--

		Przepis art. 79 ust. 21 powinien otrzymać następujące brzmienie: „21. Niezwłocznie po zakończeniu postępowania administracyjnego Krajowa Rada Biegłych Rewidentów oraz Komisja Nadzoru Audytowego aktualizują zamieszczany na swoich stronach internetowych wykaz zawierający informacje na temat naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2015 dokonanych przez jeden z podmiotów, o których mowa w ust. 1 lub osoby, o których mowa w ust. 4, i kar nałożonych za te naruszenia. Wykaz pozostaje na stronie internetowej co najmniej przez 5 lat od daty uprawomocnienia się decyzji ostatecznej.” Konsekwencją wprowadzenia odpowiedzialności podmiotów powiązanych z podmiotem uprawnionym oraz podmiotów z jego sieci powinno być, w ocenie ZPP rozszerzenie składu Komisji Nadzoru Audytowego o przedstawicieli samorządów zawodowych adwokatów, radców prawnych oraz doradców podatkowych. Z tego względu, w art. 96 ust. 1 po pkt 6) ZPP proponuje dodać pkt 7)-9) w następującym brzmieniu: „7) przedstawiciel Krajowego Zjazdu Adwokatury: 8) przedstawiciel Krajowej Izby Radców Prawnych: 9) przedstawiciel Krajowej Izby Doradców Podatkowych”.	
	KPMG	Art. 79 ust. 2 Postulujemy skrócenie treści ust. 2 poprzez zmniejszenie liczby przypadków wymienionych, jako szczególne w tym ustępie. Zwrot ”w szczególności” oznacza, że następujące po nim wyliczenie zdarzeń (okoliczności) nie jest wyczerpujące i ma charakter przykładowy. A zatem niezależnie od liczby wymienionych w tym ustępie szczególnych przypadków nie będą one stanowić katalogu zamkniętego wszystkich przypadków, za których naruszenie kara może zostać nałożona. Nadto wobec tego, że ust. 1 mówi o karach za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia (w sposób ogólny) – co oznacza, że penalizowane są wszystkie przypadki naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia - nie ma potrzeby ani uzasadnienia wymieniania aż 30 szczególnych przypadków. Proponujemy zatem wymienić tylko te, które są kluczowe z punktu widzenia nadzoru i podmiotu uprawnionego. Mniejsze naruszenia i tak podlegają penalizacji na podstawie ww. ust. 1. Skrócenie listy uczyni przepis bardziej przejrzystym.	Uwaga częściowo uwzględniona wprowadzony zostanie zamknięty katalog określających przesłanki stosowania kar administracyjnych
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 79 ust. 2 – Treść pkt. 1 należałoby dookreślić np. przez odniesienie do art. 90, gdyż w tym zakresie nie może być wątpliwości w związku z zagrożeniem karą.	Uwaga nieuwzględniona Przepis sformułowany w sposób jasny nie budzi wątpliwości

			interpretacyjnych
	PwC	Art. 79 ust. 2 „Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych podlega karze w szczególności, gdy /.../” Podstawa nałożenia kary powinna być określona precyzyjnie. Określenia przesłanek ukarania w formie katalogu otwartego nie pozwala na pewność w zakresie sposobu postępowania wyłączającego ryzyko nałożenia kary.	Uwaga częściowo uwzględniona wprowadzony zostanie zamknięty katalog określających przesłanki stosowania kar administracyjnych
	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	W zakresie kwestii dotyczących odpowiedzialności zawodowej, na etapie konsultacji projektu założeń Stowarzyszenie w pismach z dnia 31 sierpnia 2015 r., 28 września 2015 r. i 3 grudnia 2015 r. zwracało uwagę na konieczność rozważenia zasadności wprowadzenia trybu administracyjnoprawnego dla postępowań z tego zakresu. W przedstawionym do konsultacji Projekcie pojawiają się dwa odrębne tryby postępowań: dla badania kwestii odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów utrzymany zostaje tryb karnoprosesowy – art. 76 Projektu zawiera odesłanie do odpowiedniego stosowania Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego, co zasługuje na aprobatę. Jednakowoż, dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich, Projekt proponuje zastosowanie trybu postępowania administracyjnego, a właściwym organem do przeprowadzenia tegoż postępowania ma być Komisja Nadzoru Audytowego. Wobec przyjęcia takich rozwiązań, ponownie należy zwrócić uwagę na zgłaszane już na poprzednim etapie prac nad przedmiotową regulacją uwag dotyczących wątpliwości związanych z zapewnieniem stronom takich postępowań odpowiedniego standardu praw procesowych, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do obrony. Z uwagi na inkwizycyjny charakter postępowania administracyjnego, ochrona pozycji procesowej strony jest mocno osłabiona, co dla postępowania mającego za przedmiot badanie odpowiedzialności prawnej należy uznać za poważny niedostatek. Zaproponowane na poziomie projektu ustawy rozwiązania w dalszym ciągu nie przewidują odpowiednich gwarancji procesowych rekompensujących zastosowanie w tych przypadkach takiego trybu postępowania, podobnie jak nie zostało przedstawione uzasadnienie dla przyjęcia takiego rozwiązania. Trudno upatrywać go w porównaniu zakresów przedmiotowych postępowania dyscyplinarnego biegłych rewidentów uregulowanego w rozdziale 7 i postępowania ws.	Uwaga nieuwzględniona Dyrektywa wymaga aby ustanowić skuteczny system nakładania sankcji za nie przestrzeganie przepisów dyrektywy i rozporządzenia, w przypadku nakładania sankcji na firmy audytorskie utrzymany został obecny reżim administracyjny jako najbardziej odpowiedni

		odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych i JZP uregulowanych w rozdziale 8. W pierwszym przypadku, propozycje Projektu ograniczają się bowiem do dość lakonicznego wskazania w art. 53 ust. 3, że zakresem postępowania dyscyplinarnego biegłych rewidentów objęte są przypadki „<i>naruszeń przepisów prawa, krajowych standardów wykonywania zawodu oraz zasad etyki zawodowej powstałe w związku z badaniem ustawowym sprawozdania finansowego jednostki zainteresowania publicznego</i>”. W odniesieniu do odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych i JZP, Projekt zawiera otwarty katalog konkretnych naruszeń w art. 79 ust. 2, których zakres pozostaje w zasadzie zbieżny z zakresem art. 53 ust. 3. Tym samym, wprowadzanie do ustawy dwóch różnych trybów postępowań wydaje się tym bardziej nieuzasadnione, a ze względów przytoczonych powyżej, również niekorzystne. W związku z powyższym, zwracamy się z postulatem zrezygnowania z wprowadzania do projektowanej ustawy rozwiązań polegających na przeniesieniu przedmiotowego postępowania do trybu administracyjnego.	
	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Art. 67 ust. 4 i art. 79 ust. 9 i nast. – wymiar kar dla biegłych rewidentów Tak, jak było to już podnoszone w pismach Stowarzyszenia przedstawianych na poprzednim etapie prac nad przedmiotową regulacją, należy po raz kolejny wyrazić wątpliwości odnośnie zaproponowanego w Projekcie katalogu i wymiaru kar. W dalszym ciągu szczególne obawy budzi zaproponowana wysokość kar pieniężnych. Mimo iż w stosunku do pierwotnych założeń kwoty proponowane w przedmiotowym Projekcie są niższe, nadal pozostaje aktualny postulat ich dalszego obniżenia. Niepokojący w tym zakresie jest bowiem niejasny zakres naruszeń, za które przedmiotowe kary mogą być wymierzone. Tak, jak zostało wspomniane w punkcie poprzedzającym, art. 53 ust. 3 zawiera jedynie lakoniczne określenie tego zakresu, zaś art. 79 ust. 2 przedstawia otwarty katalog, co uznać należy za szczególnie niepokojące, bowiem powstaje wątpliwość, czy ustalanie przedmiotowego zakresu odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań i JZP będzie ustalana w oparciu o uznanie administracyjne. Wydaje się, że kwestie odpowiedzialności, zwłaszcza przy wprowadzeniu dla nich surowych przepisów represyjnych, winny być uregulowane dalece bardziej szczegółowo i precyzyjnie, bez pozostawiania jakiegokolwiek luzu decyzyjnego organom prowadzącym postępowanie. Należy stanowczo podkreślić, że wprowadzenie zaproponowanych przepisów w życie będzie stanowiło rozwiązanie ze wszech miar niekorzystne, nieproporcjonalne, a w konsekwencji również nieefektywne. Surowość zaproponowanych kar jest w dalszym ciągu niedostosowana do faktycznych możliwości	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag do art. 67

		i warunków polskiego rynku, co będzie skutkowało stopniową jego erozją – częściowo ze względu na odstraszający efekt takich kar dla potencjalnych nowych kadr oraz rezygnację z dalszego wykonywania tego zawodu przez biegłych rewidentów funkcjonujących obecnie na rynku; częściowo zaś dlatego, że tak istotne zwiększenie ryzyka związanego z wykonywaniem usług audytorskich spowoduje radykalne zwiększenie ich cen, a koszty tego zjawiska w naturalny sposób poniosą emitenci. Doprowadzi to w konsekwencji do zwiększenia kosztów funkcjonowania spółek i obniży poziom ich konkurencyjności kosztowej. Jednocześnie, należy dodać, że biegły rewident jest zawodem zaufania publicznego, wobec czego z uwagi na jego szczególny charakter, sprawowanie nad nim pieczy winna być zapewniana przede wszystkim za pomocą środków pozytywnych (np. systemu szkoleń), a nie wprowadzaniem kolejnych sankcji prawnych. Mając na względzie możliwe dalekosiężne negatywne skutki wprowadzenia zaproponowanych rozwiązań, które bez wątpienia odczuje również środowisko emitentów, Stowarzyszenie stanowczo postuluje zweryfikowanie przedmiotowych propozycji i wypracowanie rozwiązań zgodnych z duchem nadrzędnej zasady proporcjonalności, dokonując rzetelnej analizy ich celowości i prawdopodobnej efektywności w warunkach polskiego rynku.	
	KPMG	Art. 79 ust. 4 Projekt przewiduje nakładanie kar także na inne osoby niż biegli rewidentzi oraz członkowie władz (zarząd, rada nadzorcza), jeżeli taka osoba jest członkiem zespołu mającym wpływ na wynik badania lub osobą z nim powiązaną.. Zwroty „członek zespołu mający wpływ na wynik badania” i „osoba z nim powiązana” nie zostały zdefiniowane i mogą w praktyce budzić wątpliwości, czy dana osoba podlega ukaraniu na podstawie tej ustawy. Ponadto art. 30 ust. 2 Dyrektywy uprawnia do nakładania kar jedynie na biegłych rewidentów i firmy audytorskie. Art. 30a ust. 1 (lit. e) Dyrektywy mówi o nakładaniu kary na członka firmy audytorskiej, jednak Dyrektywa nie zawiera definicji takiej osoby. Naszym zdaniem nie sposób wywieść ze zwrotu „członek firmy audytorskiej”, że chodzi tutaj o osoby określone w projekcie jako „członek zespołu mający wpływ na wynik badania” i „osoba z nim powiązana”. A zatem nakładanie kar na inne osoby niż biegły rewident oraz członkowie władz firmy audytorskiej budzi wątpliwości wobec braku jednoznacznej podstawy prawnej w Dyrektywie i Rozporządzeniu nr 537/2014. Pragniemy także wskazać, iż wprowadzenie takiej możliwości skutecznie ograniczy rekrutację młodych	Uwaga nieuwzględniona Art. 30 a Dyrektywy wskazuje, że kary mogą być nakładane nie tylko na biegłych rewidentów ale również na inne osoby fizyczne, dyrektywa nie wskazuje zamkniętego katalogu osób karanych Kara będzie nakładana na członków zespołu badającego bezpośrednio odpowiedzialnych za popełnione

		ludzi do zawodu, w związku z czym stanie się on zawodem nieatrakcyjnym. Członkowie zespołu badającego działają pod kierownictwem kluczowego biegłego rewidenta/kluczowego partnera badania, który odpowiada za prowadzone badanie i za pracę całego zespołu. Są to zatem osoby, które wspierają biegłego rewidenta w prawidłowym wykonaniu usługi, nie są one jednak ostatecznie decyzyjne, jeśli chodzi o ustalenie wyników badania. Ustalenie stopnia ich odpowiedzialności w porównaniu do odpowiedzialności kluczowego biegłego rewidenta mogłoby się okazać w praktyce niemożliwe do ustalenia. W związku z powyższym postulujemy ograniczenie możliwości stosowania kar pieniężnych tylko do kluczowego biegłego rewidenta/kluczowego partnera badania oraz podmiotu uprawnionego, w imieniu którego biegły rewident działa.	nieprawidłowości, jednakże przepis nie obejmuje swoim zakresem osób nie podejmujących ostatecznych decyzji podczas badania, np. aplikantów
	KPMG	Art. 79. ust 9 Ustalenie górnej granicy wysokości kary pieniężnej na 10% przychodów osiągniętych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w poprzednim roku obrotowym z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej z jednoczesną rezygnacją z dotychczasowego limitu kwotowego (górnej granicy) kary dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (250 000 zł), powoduje, iż kara ta - ze względu na potencjalną dotkliwość i wysokość - upodabnia się do kar nakładanych przez UOKiK w postępowaniu antymonopolowym. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny oraz sądów tego typu kara ma charakter zbliżony do sankcji karnej (a nie administracyjnej), co powoduje konieczność zapewnienia ukaranemu odpowiednich gwarancji proceduralnych oraz możliwości odwołania się od decyzji nakładającej karę do sądu. Proponujemy utrzymanie dotychczas obowiązującej górnej granicy kary w wysokości 250 000 zł dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Poza tym Dyrektywa w art. 30b wymaga, by - przy określaniu rodzaju i poziomu kar administracyjnych - właściwe organy brały pod uwagę „wszystkie odpowiednie okoliczności”, w tym „kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych przez osobę odpowiedzialną - w zakresie, w jakim można je ustalić”, co w projekcie ustawy zostało pominięte.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KIBR
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W treści pkt. 12 proponujemy wyraz „generowanych” (wytwarzanych) zastąpić wyrazem uzyskiwanych (dot. przychodów).	Uwaga uwzględniona
	Stowarzyszenie	Treść pkt. 16 wymaga uściślenia, że dotyczy to składu organów podmiotu uprawnionego	Uwaga uwzględniona

	Księgowych w Polsce		
	Polska Izba Ubezpieczeń	<u>Do art. 79 ust. 2 pkt 18 projektu ustawy:</u> Przepis przewiduje możliwość nałożenia kary na podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w szczególności, gdy nie przestrzega on przepisów dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. PIU proponuje doprecyzować w ustępie 2, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych podlega karze administracyjnej. Ponadto zdaniem PIU wydaje się, że prawo nałożenia kary administracyjnej powinno ograniczać się do przypadków, w których podmiot nie przestrzega wymogów, określonych w art. 39 ustawy. Literalna wykładnia projektowanego przepisu wskazuje, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych ponosi odpowiedzialność za naruszenie wszelkich przepisów – wyrażonych także w odrębnych aktach prawnych - regulujących odpowiedzialność cywilną.	Uwaga nieuwzględniona W ust. 2 stanowi uszczegółowienie ust. 1, w którym wskazano, iż nakładanie kar administracyjnych jest za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia, a zatem nie będzie możliwości karanie za nie przestrzeganie wymogów wynikających z innych ustaw.
	Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego	art. 79 ust. 5 Zwracamy uwagę na nieprawidłowe odwołanie, tj. zamiast art. 20 projektu wydaje się, że projektodawca zamierzał wskazać art. 21.	Uwaga uwzględniona
	Konfederacja Lewiatan	<u>Wysokość kary pieniężnej nakładanej na podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych</u> - Art. 79 ust 9 Górna granica wysokości kary pieniężnej na 10% przychodów osiągniętych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w poprzednim roku obrotowym z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej z jednoczesną rezygnacją z dotychczasowego limitu kwotowego (górnej granicy) kary dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (250 000 zł), powoduje, upodobnienie jej do kar nakładanych przez UOKiK w postępowaniu antymonopolowym. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny oraz sądów tego typu kara ma charakter zbliżony do sankcji karnej (a nie administracyjnej), co powoduje konieczność zapewnienia ukaranemu odpowiednich gwarancji proceduralnych oraz możliwości odwołania się od decyzji nakładającej karę do sądu.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KIBR

		Proponujemy utrzymanie górnej granicy kary w wysokości 250 000 zł dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Poza tym Dyrektywa w art. 30b wymaga, by - przy określaniu rodzaju i poziomu kar administracyjnych - właściwe organy brały pod uwagę „wszystkie odpowiednie okoliczności”, w tym „kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych przez osobę odpowiedzialną - w zakresie, w jakim można je ustalić”, co w projekcie ustawy zostało pominięte.	
	Deloitte	Proponujemy wprowadzić następującą zmianę w zapisie ust 9: „9. Kara pieniężna nakładana na podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych nie może przekroczyć 10% przychodów osiągniętych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w roku, którego dotyczyło uchybienie z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, <u>ale nie więcej niż 250.000 zł.</u>”.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KIBR
	PwC	Art. 79 ust. 9 – propozycja: Dopisać na końcu zdania: jednak nie więcej niż 250 tys. zł Uważamy, że kara finansowa nakładana na podmioty uprawnione powinna być ograniczona do określonej kwoty, tak jak jest to uregulowane w obecnej ustawie o biegłych w art. 83 ust.1. Zniesienie obecnego limitu uważamy, za nadregulację, która nie jest poparta potrzebą zwiększenia penalizacji. Aktualny system kar, w tym zakres kar finansowych, uważamy za odpowiedni i właściwy dla skutecznego penalizowania nieprzestrzegania standardów i przepisów prawa związanych z ustawowymi badaniami sprawozdań finansowych.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KIBR
	E&Y	Proponujemy utrzymanie aktualnego poziomu kar ograniczony do kwoty 250 tysięcy złotych. Poziom 10% przychodów jest bardzo wysoki i w dużym stopniu może zniechęcać do tworzenia nowych firm audytorskich, które często nie mają dużego zaplecza kapitałowego. Poziom 10% przychodów bez ograniczenia maksymalnej kwoty jest praktycznie niestosowanym rozwiązaniem w innych krajach i byłby to najwyższy poziom w Unii Europejskiej. Można rozważyć ustalenie przychodów z danego zlecenia jako podstawy do naliczenia kary. Powodowałoby to większy związek między ewentualną skalą przewinienia a potencjalną karą.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KIBR
	Deloitte, PwC, E&Y, KPMG	Kary Proponujemy utrzymanie dotychczas obowiązującej górnej granicy kary dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w wysokości o charakterze odstraszającym.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KIBR

		Ustalenie górnej granicy wysokości kary pieniężnej na 10% przychodów osiągniętych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w poprzednim roku obrotowym z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej z jednoczesną rezygnacją z limitu kwotowego (górnej granicy) kary dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych powoduje, iż kara ta - ze względu na potencjalną dotkliwość i wysokość - upodabnia się do kar nakładanych przez UOKiK w postępowaniu antymonopolowym. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny oraz sądów tego typu kara ma charakter zbliżony do sankcji karnej (a nie administracyjnej), co powoduje konieczność zapewnienia ukaranemu odpowiednich gwarancji proceduralnych oraz możliwości odwołania się od decyzji nakładającej karę do sądu. A tego projekt ustawy nie przewiduje. Poza tym Dyrektywa w art. 30b wymaga, by - przy określaniu rodzaju i poziomu kar administracyjnych - właściwe organy brały pod uwagę „wszystkie odpowiednie okoliczności”, w tym „kwotę zysków osiągniętych lub strat unikniętych przez osobę odpowiedzialną - w jakim można je ustalić”, co w projekcie ustawy zostało pominięte. Trzeba również wziąć pod uwagę, że kary w wysokości 10% obrotów są rzadko stosowane (najczęściej jest to 3-4%), nie można zatem mówić o „nierównym” traktowaniu podmiotów, gdyż wysokość kary nie jest zwykle równa 10%, lecz zależy od wielu kryteriów i organ je nakładający ma możliwość takiego ustalenia kary, by była ona dla danego podmiotu odpowiednia i wystarczająco dotkliwa. Ponadto, efekt nałożenia kary to nie tylko dotkliwość finansowa, ale również publikacja informacji o nałożeniu kary, która tą dotkliwość wzmacnia. <i>Art. 79 ust. 9</i> <i>Kara pieniężna nakładana na podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych nie może przekroczyć 5% przychodów osiągniętych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w poprzednim roku obrotowym z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, jednak nie więcej niż 1 000 000 zł. Jeżeli w poprzednim roku obrotowym podmiot nie osiągnął przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, kara może być nałożona do wysokości 1 000 000 zł.</i>	Poziom potencjalnej kary ma mieć charakter odstrasżający, brak możliwości zmniejszenia jej do poziomu 5%.
	Narodowy Bank Polski	W art. 79 ust. 21 projektu zwracamy uwagę na pomyłkę w numerze rozporządzenia, tj. zamiast nr 537/2015 powinno być nr 537/2014, podobna pomyłka występuje w art. 132 ust. 1	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art. 79 ust 21 „Niezwłocznie po uprawomocnieniu się decyzji zakończeniu postępowania administracyjnej Krajowa	Uwaga uwzględniona

		Rada Biegłych Rewidentów oraz Komisja Nadzoru Audytowego aktualizują zamieszczany na swoich stronach internetowych wykaz zawierający informacje na temat naruszeń przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2015 dokonanych przez podmiot lub osoby, o których mowa w ust. 4, i kar nałożonych za te naruszenia. Wykaz pozostaje na stronie internetowej co najmniej przez 5 lat od daty uprawomocnienia się decyzji ostatecznej. <u>O ile orzeczenie nie obejmuje nakazu podania do publicznej wiadomości zgodnie z art. 79 ust 5, informacja na temat przewinień biegłych rewidentów nie obejmuje danych osobowych biegłego rewidenta, firmy lub innych danych identyfikujących podmiot którego informacja dotyczy.”</u> W związku z tym, że przepisy uzależniają publikację informacji o ukaraniu od nakazu sądu, informacja o której mowa w przepisie nie powinna obejmować danych osobowych biegłego rewidenta lub podmiot, którego dotyczą. Proponowane jest również zweryfikowanie treści art. 16 projektu ustawy określającego zakres publikacji na stronie internetowej.	
Art. 80			
	Deloitte	Proponujemy wykreślenie „oraz osoby z nimi powiązane” gdyż karanie osób określonych (szczególnie fizycznych) w Art. 16 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi nie wydaje się zasadne.	Uwaga nieuwzględniona Art. 30 a Dyrektywy wskazuje, że kary mogą być nakładane nie tylko na biegłych rewidentów ale również na inne osoby fizyczne, dyrektywa nie wskazuje zamkniętego katalogu osób karanych
	Konfederacja Lewiatan	<u>Restrykcje w świadczeniu usług na rzecz nie-JZP</u> - Art. 80 Konfederacja proponuje zmianę art. 80 poprzez dodanie w treści słowa „w wyniku umyślnego działania, lub rażącego niedbalstwa”, w celu ograniczenia możliwości nakładania kar nawet za najdrobniejsze uchybienia związane z przypadkami określonymi w ust. 2).	Uwaga nieuwzględniona Dyrektywa wymaga aby ustanowić skuteczny system nakładania sankcji za nie przestrzeganie przepisów dyrektywy i rozporządzenia przyjęty reżim administracyjny nie przewiduje przesłanek

			umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa, stopień winy brany jest pod uwagę przy ustalaniu rodzaju i wymiaru kary
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 80 ust. 1 – w projektowanym przepisie mowa jest m.in. o „ <i>organie administracyjnym</i> ”, przy czym Komisja Nadzoru Finansowego nie znajduje definicji tego organu.	Uwaga uwzględniona
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Proponujemy zmienić treść art. 80 ust. 1 projektu poprzez nadanie mu następującego brzmienia: <i>"Art. 80. 1. W wyniku umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa jednostka zainteresowania publicznego, członek jej organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane podlegają karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014. "</i> Jesteśmy zdania, że odpowiednie doprecyzowanie wskazanego przepisu ograniczy możliwość nakładania kar nawet za najdrobniejsze uchybienia związane z przypadkami uszczegółowionymi w art. 80 ust. 2 (np. polityka wyboru biegłego rewidenta nie określa jednego z wymaganych elementów).	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag Konfederacji Lewiatan
	Związek Banków Polskich	art. 80 projektu Kary dla pomiotów badanych i podmiotów powiązanych z nimi Zgodnie z art. 80 ust 3 projektu ustawy Komisja Nadzoru Finansowego będzie mogła nałożyć na członka jej organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego banku lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane karę administracyjną w postaci zakazu pełnienia funkcji członka organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego w jednostkach zainteresowania publicznego przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat. Sektor bankowy musi się kategorycznie przeciwstawić takiemu rozwiązaniu. 1. Po pierwsze nadanie Komisji Nadzoru Finansowego uprawnień sądu powszechnego do stosowania środka karnego, jakim jest zakaz wykonywania funkcji , co zaburza polski porządek prawny, gdyż prawo do stosowania środków karnych mają w Polsce wyłącznie sądy powszechne. 2. Po drugie przepis art. 23 ust. 4 Rozporządzenia nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego wymaga jedynie, aby państwa członkowskie zapewniły, aby właściwe organy mogły	Uwaga nieuwzględniona Karanie osób trzecich wynika z rozporządzenia Katalog kar wynika bezpośrednio z Dyrektywy, która przewiduje zakaz wykonywania określonych funkcji Rozporządzenia w art. 20 wskazuje jakie organy można ustanowić jako

	wykonywać uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe w dowolny z następujących sposobów: a) bezpośrednio; b) we współpracy z innymi organami; c) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych, wobec czego nie ma żadnych podstaw regulacyjnych, aby to Komisji Nadzoru Finansowego przekazać nadmiarowe uprawnienie stosowania środków karnych. 3. Ponadto krąg osób, które są objęte karami zgodnie z projektem jest bardzo szeroki, mówi się bowiem o „osobach powiązanych” z członkami organów banku lub komitetu audytu a zgodnie z przywołaną definicją mogą to być zarówno małżonkowie, rodzice jak i nawet dzieci osób zarządzających bankiem! Należy zwrócić uwagę, iż w świetle definicji zawartej w art. 2.1 pkt 17) projektu ustawy, przez osobę powiązaną rozumie się osobę blisko związaną w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Zgodnie z treścią art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi: <i>„2. Przez osoby blisko związane z osobą, o której mowa w ust. 1, rozumie się:</i> <i>1) jej małżonka lub osobę pozostającą z nią faktycznie we wspólnym pożyciu;</i> <i>2) dzieci pozostające na jej utrzymaniu bądź osoby związane z tą osobą z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;</i> <i>3) innych krewnych i powinowatych, którzy pozostają z nią we wspólnym gospodarstwie domowym przez okres co najmniej roku;</i> <i>4) podmioty:</i> <i>a) w których osoba, o której mowa w ust. 1, lub osoba blisko z nią związana, o której mowa w pkt 1-3, wchodzi w skład ich organów zarządzających lub nadzorczych, lub w których strukturze organizacyjnej pełni funkcje kierownicze i posiada stały dostęp do informacji poufnych dotyczących tego podmiotu oraz kompetencje w zakresie podejmowania decyzji wywierających wpływ na jego rozwój i perspektywy prowadzenia działalności gospodarczej, lub</i> <i>b) które są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez osobę, o której mowa w ust. 1, lub osobę blisko z nią związaną, o której mowa w pkt 1-3, lub</i> <i>c) z działalności których osoba, o której mowa w ust. 1, lub osoba blisko z nią związana, o której mowa w pkt 1-3, czerpią zyski,</i>	właściwe za wykonywanie zadań przewidzianych w rozporządzeniu. KNF został ustanowiony jako organ właściwy w odniesieniu do tytułu III rozporządzenia, tym samym jest on właściwy do nakładania sankcji na JZP za nie przestrzeganie rozporządzenia w tym zakresie
--	---	--

	<i>d) których interesy ekonomiczne są równoważne interesom ekonomicznym osoby, o której mowa w ust. 1, lub osoby blisko z nią związanej, o której mowa w pkt 1-3.”</i> Należy zwrócić uwagę, że ani Dyrektywa 2006/43/WE ani Rozporządzenie (UE) nr 537/2014, które są podstawą dla przygotowanego projektu nowej ustawy nie przewidują sankcji karnych dla osób powiązanych z członkami organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego lub komitetu audytu jednostki zainteresowania publicznego. Art. 30 a Dyrektywy 2014/56/UE, na który powołuje się w art. 80 projekt ustawy odnosi się do możliwości nałożenia określone kary na członka organu zarządzającego JZP, a nie na wszystkie osoby i podmioty z JZP w jakikolwiek sposób powiązane oraz członków rodziny. Ponadto, nie można znaleźć żadnego merytorycznego uzasadnienia dla objęcia osób powiązanych jakimikolwiek sankcjami, chociażby w świetle listy naruszeń będących podstawą sankcji, które zostały wymienione w treści art. 80.2 projektu ustawy. 4. Nie jest jasne i wymaga wyjaśnienia, co rozumie się w ustawie jako organ administracyjny banku, którego członkowie mają podlegać karom. PROPOZYCJA: <u>W związku z powyższą argumentacją proponuję dostosowanie tego przepisu zarówno do polskiego porządku prawnego jak i art. 23 Rozporządzenia 537/2014 i przeredagowanie przepisu art. 80 projektu w taki sposób, aby KNF miał prawo zwrócić się do sądu powszechnego z wnioskiem o zastosowanie środka karnego w postaci zakazu wykonywania funkcji. Proponuję także zawężenie zakresu podmiotowego stosowania sankcji wyłącznie do osób odpowiedzialnych za zarządzanie bankiem.</u>	
Związek Banków Polskich	Art. 80 ust. 2 pkt 1 – w przepisie tym mowa jest o polityce w zakresie świadczenia dodatkowych usług, w tym usług warunkowo dozwolonych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub członka jego sieci. Tymczasem w treści Art. 128 ust.10 pkt 6) mowa jest, iż do zadań komitetu audytu należy opracowanie polityki w zakresie świadczenia - przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych badający sprawozdanie finansowe jednostki zainteresowania publicznego, przez podmioty powiązane z tym podmiotem uprawnionym do badania oraz przez członka sieci tego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych - dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych	Uwaga uwzględniona

		z zakazu świadczenia; Proponujemy ujednolicić określenia dla tej polityki, w szczególności jeżeli chodzi o jej zakres.	
	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Art. 80 i 81 w zw. z art. 79 ust. 9 Projektu – wymiar kar dla emitentów Szczególny niepokój Stowarzyszenia budzą kary przewidywane zapisami Projektu dla emitentów w związku z naruszeniami w zakresie obowiązków związanych z komitetami audytów, wyliczonymi w art. 80 ust. 2 Projektu. Tu znów należy zwrócić uwagę, że katalog naruszeń ustanowiony w powołanym przepisie ma charakter otwarty, co zwiększa ryzyko uznaniowości w wymierzaniu kar za naruszenia, których zakres przedmiotowy nie jest odpowiednio limitowany przez ustawę, co w praktyce oznaczać może, że ocena, czy dane działanie lub zaniechanie jest naruszeniem, za które można wymierzyć karę na podstawie art. 80 ust.1 leży w dużej mierze w gestii organu. Stąd postulatem Stowarzyszenia jest w tym miejscu wprowadzenia zamkniętego katalogu naruszeń podlegających karze, zgodnie z duchem zasady <i>nulla poena sine lege</i>. W dalszej kolejności, wątpliwości wzbudza również sam wymiar kar przewidywanych za naruszenia, w szczególności zaś wymiar kar pieniężnych. Zaproponowany przepis art. 80 ust. 4 oraz art. 81 ust. 2 odsyła bezpośrednio do art. 79 ust. 9, co de facto oznacza, że dla emitentów również przewidziana została kara w wysokości 10% przychodów osiągniętych przez emitenta w poprzednim roku obrotowym. Pragniemy zwrócić uwagę, że zaproponowana wysokość kary pozostaje całkowicie nieadekwatna do wielkości spółek, które będą adresatami tej regulacji, zaś jej nadmierna rygorystyczność będzie powodem braku jej funkcjonalności. Trudno jest bowiem spodziewać się, że wprowadzenie do procedowanej ustawy kar na tak drastycznym poziomie w relacji do wielkości podmiotów, których będą one dotyczyły, da szansę na rzeczywiste zrealizowanie celu implementowanej Dyrektywy, co jest wszak głównym celem niniejszego Projektu ustawy. Przeciwnie, jest wielce prawdopodobne, że efektem wprowadzenia zbyt surowych sankcji będzie paraliż polskiego rynku, a nawet jego regres wywołany odpływem spółek z rynku regulowanego – jest to ryzyko, które ustawodawca musi brać pod uwagę każdorazowo rozważając wprowadzenie do polskiego systemu prawnego kolejnych sankcji dotyczących emitentów. Wobec powyższego, Stowarzyszenie postuluje zrewidowanie zaproponowanych w Projekcie rozwiązań i przyjęcie wysokości kar na poziomie dostosowanym do warunków polskiego rynku.	Uwaga częściowo uwzględniona wprowadzony zostanie zamknięty katalog określających przesłanki stosowania kar administracyjnych w zakresie wysokości kar – patrz uzasadnienie do uwag KIBR do art. 79
	Komisja Nadzoru	Art. 80 ust. 2 pkt. 3 – projektowany przepis wskazuje przesłankę nałożenia kary na JZP, przy czym projekt nie wprowadza odrębnych regulacji w zakresie maksymalnego okresu, po którym ma nastąpić	Uwaga częściowo uwzględniona

Finansowego	rotacja podmiotu uprawnionego do badania (w odróżnieniu od obowiązków rotacji kluczowego biegłego rewidenta). W opinii Komisja Nadzoru Finansowego brak konkretnych przepisów w <i>Projekcie</i>, w tym odsyłających do odpowiednich przepisów rozporządzenia nr 537/2014, powodować może problemy interpretacyjne w zakresie stosowania przepisów ustawy. Proponowany pośrednio w art. 80 ust. 2 pkt. 3 oraz opisany w Uzasadnieniu okres nieprzerwanego zatrudnienia podmiotu uprawnionego do badania wynoszący maksymalnie 10 lat w opinii Komisja Nadzoru Finansowego jest zbyt długi. Komisja Nadzoru Finansowego nie znajduje racjonalnego uzasadnienia dla przyjęcia maksymalnego okresu przewidzianego przepisami unijnymi, który jest również dłuższy od okresu przyjętego w konsultowanych w 2015 r. założeniach wynoszącego 8 lat. Stosownego wyjaśnienia pozbawione jest również Uzasadnienie do <i>Projektu</i>. Komisja Nadzoru Finansowego pragnie zwrócić uwagę, że projektowane regulacje poprzez zdefiniowanie JZP w sposób powodujący istotne ograniczenie kręgu podmiotów spełniających kryteria wskazane w <i>Projekcie</i> w stosunku do obecnych przepisów, jak też mając na względzie obecne wymogi dotyczące rotacji, które obowiązują podmioty sektora ubezpieczeniowego i skok, powodują liberalizację zasad dotyczących rotacji, a tym samym prowadzą do mniejszej ochrony niezależności podmiotów oraz jakości prowadzonych badań (co nie jest zgodne z celem wprowadzanych regulacji). Podkreślenia wymaga, że zgodnie z <i>Projektem</i> podmioty nie będące JZP nie będą zobowiązane do stosowania obowiązkowej rotacji nawet w zakresie maksymalnego okresu wynikającego z przepisów unijnych. Powyższe budzi istotny sprzeciw Komisja Nadzoru Finansowego i jest kolejnym argumentem za zmianą definicji JZP (por. szerzej: komentarz do art. 2 ust. 1 pkt. 7), aby wszystkie podmioty nadzorowane przez KNF były zobowiązane do okresowej zmiany podmiotu uprawnionego do badania. Ponadto należy podnieść, że przyjęcie 10-letniego okresu rotacji może wpływać na brak możliwości zachowania zawodowego sceptycyzmu (którego konieczność stosowania wynika z art. 83 <i>Projektu</i>), a także zasady niezależności poprzez zbyt bliskie zżycie się z klientem. Uważamy, że obecnie obowiązujący i jednolity (ubezpieczyciele, SKOK-i) limit czasowy trwania usługi badania wynoszący 5 lat jest odpowiedni i nie powinien być zmieniany. Proponujemy więc, aby maksymalny okres trwania umowy o badanie dla podmiotu uprawnionego do	Patrz uzasadnienie do uwag KNF do art. 79 10-letni okres rotacji przyjęty został jako najbardziej optymalny oraz pozwalający na możliwie pełną harmonizację przepisów w tym zakresie w ramach UE Przepisy przejściowe dotyczące okresu rotacji wynikają bezpośrednio z rozporządzenia a zatem brak możliwości ich zmiany ustawą.
-------------	---	---

		badania, a także każdego podmiotu z jej sieci, wynosił 5 lat. Powyższe jest istotne z uwagi na praktyki mające miejsce na rynku ubezpieczeniowym polegające na zmianie podmiotu uprawnionego do badania na inny podmiot z tej samej sieci. Powyższe pomimo tego, że jest zgodne z literalnym brzmieniem przepisu, nie prowadzi do osiągnięcia celu wprowadzenia powyższej regulacji, gdyż zmiana często nie powoduje faktycznej wymiany zespołów audytowych i procedur badania. Proponujemy także uzupełnić zapisy <i>Projektu</i> o wymóg, aby dotychczasowa liczba lat badania danej instytucji po wejściu w życie ustawy była wliczana do maksymalnego okresu badania przez ten sam podmiot uprawniony do badania.	
	Deloitte	Podtrzymujemy postulat dostosowanie rotacji w grupach kapitałowych do rotacji obowiązującej podmiot dominujący grupy.	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do wprowadzania proponowanych przepisów, gdyż jak wskazuje dotychczasowa praktyka rynkowa, obecnie określony 5-letni okres rotacji nie wymuszał podwójnych badań w przypadku grup kapitałowych o zasięgu ponadnarodowym.
	Giełda Papierów Wartościowych	Uwaga do art. 80 ust. 2 pkt 3 Treść art. 80 ust. 2 pkt 3 wydaje się niespójna z brzmieniem art. 130 Projektu. Zgodnie z art. 80 ust. 2 pkt 3 Projektu jednostka zainteresowania publicznego (JZP) może zostać ukarana sankcją administracyjną za niepoinformowanie Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe, podczas gdy z art. 130 Projektu wynika, że jednostka ta ma obowiązek poinformowania o tym fakcie Komisję Nadzoru Audytowego, a nie Komisję Nadzoru Finansowego.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 80 ust. 2 pkt. 4 - Określanie „firma audytorska” należałoby zastąpić określeniem „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych”.	Uwaga uwzględniona

	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 80 ust. 2 pkt. 6 – Komisja Nadzoru Finansowego pragnie zauważyć, że trudno w praktyce będzie ustalić, czy JZP wywierają wpływ na wynik badania. Należy zatem przewidzieć w <i>Projekcie</i> obowiązek informowania KNA i KNF przez biegłych rewidentów i podmioty uprawnione do badania o wywieraniu wpływu przez badane JZP.	Uwaga nieuwzględniona Firmy audytorskie powinny o tym fakcie informować w ramach ogólnych zasad informowania o nieprawidłowościach
	Giełda Papierów Wartościowych, Komisja Nadzoru Finansowego	Uwaga do art. 80 ust. 4 W art. 80 ust. 4 Projektu winno znaleźć się odesłanie do ust. 3, w którym zdefiniowano katalog kar administracyjnych, a nie jak obecnie do ust. 2.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 80 ust. 4 - W opinii Komisja Nadzoru Finansowego w przypadku sankcji dla JZP niewłaściwe jest odwołanie do przepisów art. 79 dotyczących sankcji dla biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych. Projekt powinien zawierać odrębny przepis dot. sankcji dla JZP, a wysokość kar powinna być skonkretyzowana. Alternatywnie można rozważyć odesłanie do przepisów karnych określonych w przepisach regulujących funkcjonowanie poszczególnych JZP. Przepisy dotyczące sankcji nakładanych na JZP (w tym emitentów) oraz członków organu zarządzającego, nadzorczego lub komitetu audytu powinny być skonstruowane w sposób precyzyjny i czytelny, a nie przez odwołanie do przepisów sankcyjnych dotyczących podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Powyższe odnosi się w szczególności do wysokości sankcji, która w <i>Projekcie</i> została określona jako 10% przychodów osiągniętych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych. Ponadto zakres przedmiotowy odpowiedzialności administracyjnej określony w art. 80 ust. 2 <i>Projektu</i>, tj. katalog zdarzeń podlegających odpowiedzialności administracyjnej powinien zostać określony w sposób precyzyjny, a nie w sposób przykładowy. Ustawa powinna również w sposób precyzyjny określać przepisy rozporządzenia nr 537/2014, których naruszenie będzie podlegać odpowiedzialności administracyjnej. Art. 80 ust. 1 <i>Projektu</i> posługuje się ogólnym pojęciem „naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014”. W przypadku emitentów wysokość sankcji powinna być skorelowana z sankcjami określonymi	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do określania odrębnego trybu postępowania w przypadku nakładania sankcji na JZP, z uwagi, iż obowiązek ten wynika z dyrektywy postępowanie w stosunku do firm audytorskich oraz JZP powinno być oparte na jednolitych zasadach, bez względu czy prowadzi je KNA, KRBR czy też KNF

	w ustawie implementującej przepisy dyrektywy 2013/50/UE (tj. ustawie z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw), która w dniu 22 kwietnia 2016 r. została podpisana przez Prezydenta RP. Zgodnie z art. 96 ust. 1e powołanej ustawy, jeżeli emitent nie wykonuje albo nienależyćie wykonuje obowiązki, o których mowa w art. 56–56c w zakresie informacji okresowych, art. 59 w zakresie informacji okresowych, art. 63 i art. 70 pkt 1, Komisja może wydać decyzję o wykluczeniu, na czas określony albo bezterminowo, papierów wartościowych z obrotu na rynku regulowanym albo nałożyć karę pieniężną do wysokości 5.000.000 zł albo kwoty stanowiącej równowartość 5% całkowitego rocznego przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy, jeżeli przekracza ona 5.000.000 zł, albo zastosować obie sankcje łącznie. Ustawa o ofercie będzie również przewidywała możliwość nałożenia na emitenta kary pieniężnej w wysokości dwukrotnej kwoty osiągniętej korzyści lub unikniętej straty w wyniku naruszenia, jeżeli jest możliwe ustalenie tych kwot (art. 96 ust. 1f ustawy o ofercie). Natomiast art. 96 ust. 1h ustawy o ofercie będzie wskazywał okoliczności, które KNF musi wziąć pod uwagę przy wymierzaniu kary pieniężnej. W ocenie Komisja Nadzoru Finansowego ww. przesłanki powinny być stosowane przy wymierzaniu przez KNF kary pieniężnej za naruszenie przepisów określonych w art. 80 ust. 1 i 2 projektu Ustawy. Komisja Nadzoru Finansowego pragnie również zwrócić uwagę, iż zgodnie z ustawą o zmianie ustawy o ofercie publicznej, w przypadku rażącego naruszenia obowiązków informacyjnych przez emitenta, KNF może nałożyć na osobę, która w tym okresie pełniła funkcję członka zarządu spółki publicznej karę pieniężną do wysokości 1.000.000 zł, natomiast na osobę, która pełniła funkcję członka rady nadzorczej lub członka innego organu nadzorującego spółki publicznej karę pieniężną do wysokości 50.000 zł. Zatem wysokość kar pieniężnych w przypadku naruszenia przez emitentów przepisów dotyczących działalności i funkcjonowania komitetów audytu oraz powoływania biegłych rewidentów powinna być skorelowana z sankcjami administracyjnymi określonymi w ustawie o zmianie ustawy o ofercie publicznej. Szczegółowe regulacje w zakresie sankcji dot. pozostałych sektorów rynku finansowe znajdują się w odrębnych regulacjach, które w opinii Komisja Nadzoru Finansowego należy stosownie uwzględnić.	
Art. 81		
Komisja	Art. 81 ust. 1 - Komisja Nadzoru Finansowego kategorycznie sprzeciwia się wkraczaniu w zakres	Uwaga uwzględniona

	Nadzoru Finansowego	kompetencji KNF w przypadku podmiotów nadzorowanych przez KNF, które nie objęte zostały definicją JZP, podmiotów nadzorowanych przez KNF a niespełniających tej definicji w niektórych sektorach rynku finansowego jest zdecydowana większość (por. szerzej: komentarz do art. 2 ust. 1 pkt. 7). Komisja Nadzoru Finansowego nie znajduje uzasadnienia dla ingerowania przez KRBR w działalność podmiotów podlegających nadzorowi KNF, w tym w zakresie możliwości wpływania na skład organów zarządzających lub nadzorczych tych podmiotów. Powyższe budzi istotny sprzeciw Komisja Nadzoru Finansowego i jest kolejnym argumentem za zmianą definicji JZP (por. szerzej: komentarz do art. 2 ust. 1 pkt. 7 Projektu), tak aby wszystkie podmioty nadzorowane przez KNF były uznane za JZP.	
	Giełda Papierów Wartościowych	Uwaga do art. 81 Na gruncie proponowanej treści art. 81 Projektu można mieć wątpliwości, która ze wskazanych w art. 80 ust. 3 kar administracyjnych miałaby znaleźć zastosowanie do jednostki nie będącej JZP. Z tego też względu zasadne wydaje się precyzyjne wskazanie w treści art. 80 ust. 1, że w przypadku jednostki nie będącej JZP chodzi o zastosowanie kary pieniężnej, o której mowa w art. 80 ust. 3 pkt 1. Projektu.	Uwaga uwzględniona
Rozdział 9			
<i>Zawiadamianie organu nadzoru publicznego o podejrzeniu naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014</i>			
Art. 82			
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Proponujemy zmianę brzmienia art. 82 w celu usunięcia wątpliwości legislacyjnych. Obecnie Kodeks Postępowania Karnego reguluje społeczny obowiązek składania zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa, a jedynie organy państwowe mają w tym zakresie przymus. Regulacja ustawy będzie budzić wątpliwość w świetle przytoczonych przepisów, czy zwrot "prawo" oznaczać będzie w konsekwencji "obowiązek".	Uwaga uwzględniona
Rozdział 10			
<i>Warunki i zasady wykonywania badań oraz świadczenia usług na rzecz badanej jednostki</i>			
Art. 83			
	KPMG	Art. 83 ust 4. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych i rozbieżności w praktyce postulujemy odwołanie do istniejącej w przepisach obowiązujących biegłych rewidentów definicji zespołu wykonującego badanie (audit team) w kodeksie etyki zawodowej IESBA. Naszym zdaniem wymóg dyrektywy w tym zakresie oznacza to, co w kodeksie etyki definiowane jest jako zespół wykonujący badanie. Posługiwanie się przez ustawodawcę przejrzystym i znanym biegłemu rewidentowi językiem wynikającym ze	Uwaga uwzględniona

		stosowanego już przez niego prawa, ułatwi jego praktyczne stosowanie jak i późniejsze interpretowanie przez właściwe organy.	
	PwC	Art. 83 ust. 5 Sformułowanie „kierownictwo” utrudnia ściśle zdefiniowanie katalogu osób w podmiotach o zróżnicowanej strukturze stanowisk. Postuluje się jednoznaczne wskazanie na członków zarządu i organów nadzorczych tak, jak ma to miejsce w obecnej ustawie.	Uwaga nieuwzględniona Brak możliwości wskazania definicji pojęcia „kierownictwo”, gdyż zależy to od przyjętej struktury oraz formy prawnej podmiotu
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Uzupełnienie wymogów dotyczących niezależności o przepisy art. 2 ust. 4 Rozporządzenia 537/2014 Projekt ustawy w art. 83 ust. 6 stanowi, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych oraz biegły rewident działający w jego imieniu nie przeprowadzają badania, jeżeli istnieje jakiegokolwiek zagrożenie wystąpienia kontroli własnej działalności, interesu własnego, wystąpienia w czyimś interesie, zażyłości lub zastraszenia spowodowanych stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym pomiędzy badaną jednostką a biegłym rewidentem, podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, siecią lub jakąkolwiek osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania, w wyniku którego to zagrożenia obiektywna, racjonalna i poinformowana osoba trzecia, mogłaby wywnioskować, że niezależność biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych jest zagrożona, pomimo zastosowania zabezpieczeń. Właściwy kierunek wyrażony w cytowanym powyżej art. 83 ust. 6 i następnych ustępach wskazujących min. wprost kiedy ustawodawca uznaje, że nie naruszone są zasady niezależności, nie został dopełniony wprost o sytuację, o której mowa w art. 2 ust. 4 Rozporządzenia 537/2014. Zgodnie z tym przepisem, w przypadku gdy w szczególności spółdzielnia w rozumieniu art. 2 pkt 14) dyrektywy 2006/43/WE zgodnie z przepisami krajowymi musi lub może być członkiem firmy audytorskiej typu non-profit, obiektywna, rozsądna i dobrze poinformowana strona nie uznaje, że związek wynikający z członkostwa narusza niezależność biegłego rewidenta, pod warunkiem że gdy taka firma audytorska przeprowadza ustawowe badanie jednego ze swoich członków, do biegłych rewidentów prowadzących badanie oraz osób mogących wywierać wpływ na badanie ustawowe stosowane są zasady niezależności. Należy odnotować jednocześnie, że ustawodawca już w ustawie szczególnej tj. w art. 15 w ust. 3 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, doprecyzował —	Uwaga nieuwzględniona Art. 2 ust. 4 rozporządzenia stosuje się bezpośrednio nie wymagana jest ich transpozycja.

		na wzór Rozporządzenia 537/2014, że zasady bezstronności i niezależności, określone w art. 56 ust. 3 dotychczasowej ustawy, stosuje się wyłącznie do biegłych rewidentów przeprowadzających badanie sprawozdania finansowego oraz osób mogących wywierać wpływ na to badanie.	
	PwC	Art. 83 ust. 7 pkt 2 Proponuje się wyłączenie z katalogu transakcji tych działań, które podejmowane są w zw. z wykonaniem art. 84 ust. 6.	Uwaga częściowo uwzględniona Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 83 ust. 6, 7, 9 – Pojawia się wątpliwość czy „biegły rewident działający w jego imieniu” ma być rozumiany jako „kluczowy biegły rewident” czy też każdy biegły rewident biorący udział w badaniu. Powyższe wymaga doprecyzowania w celu zapewnienia właściwego stosowania przepisu.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 83 ust. 8 i 9 - W treści Projektu stosuje się sformułowanie: „fundusze zarządzane przez instytucje ubezpieczeniowe”. Uwzględniając treść ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, jak też art. 2 ust. 1 Projektu, proponujemy zmianę treści w następujący sposób „ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń”. Ponadto doprecyzowania wymaga sformułowanie „i które to programy nie są kontrolowane przez takie osoby lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają takie osoby lub uczestniczenie w transakcjach takimi instrumentami.” Użyte sformułowanie nie jest zrozumiałe, zaś z uwagi na fakt, iż dotyczy warunku spełnienia niezależności jego treść nie powinna budzić żadnych wątpliwości.	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art. 83 ust. 8 – propozycja: „Nie narusza niezależności posiadanie lub czerpanie <u>przez podmioty wymienione w ust. 7 i 9</u> istotnych i bezpośrednich korzyści z instrumentów finansowych, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania - takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też fundusze zarządzane przez instytucje ubezpieczeniowe, i które to programy nie są kontrolowane przez takie osoby lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają takie osoby lub uczestniczenie w transakcjach takimi instrumentami, <u>a także z kredytów i pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez podmioty uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw.</u> ”	Uwaga częściowo uwzględniona Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa

		Sugeruje się usunięcie z katalogu kredytów i pożyczek. Ewentualnie, postuluje się wyłączenie z katalogu relacji kredytów i pożyczek uzyskanych na ogólnodostępnych, rynkowych warunkach z uwagi na ich neutralny charakter w stosunku do efektów badania oraz powszechny charakter wymienionych relacji. Kredyty i pożyczki zawierane są często na wieloletnie okresy i sugerowana zmiana uwzględnia praktyczny wymiar regulacji oraz uwzględnia postanowienia kodeksu etyki zawodowej biegłych rewidentów.	
	KPMG	Art. 83 ust. 8 Postulujemy usunięcie z katalogu kredytów i pożyczek uzyskanych na ogólnodostępnych, rynkowych warunkach z uwagi na ich neutralny charakter w stosunku do efektów badania oraz powszechny charakter wymienionych relacji. Kredyty i pożyczki zawierane są często na wieloletnie okresy i sugerowana zmiana uwzględnia praktyczny wymiar regulacji oraz uwzględnia postanowienia kodeksu etyki zawodowej biegłych rewidentów IESBA. Ponadto, rozumiemy, że zakresem regulacji art. 83 (i art. 22 Dyrektywy) objęci są: członkowie zespołu wykonującego badanie wg definicji kodeksu etyki IESBA (jak powyżej) a także członkowie najbliższej rodziny (immediate family) wg definicji kodeksu etyki IESBA. osoby prawne, fundusze powiernicze i spółki, które zarządzane są lub kontrolowane lub utworzone w celu osiągnięcia korzyści przez osoby wymienione w pkt 1 powyżej. Wskazane jest zatem, by przepis w sposób jasny i precyzyjny określał przedmiotowy zakres regulacji, odwołując się do znanego biegłemu rewidentowi i funkcjonującego od lat języka kodeksu etyki IESBA.	Uwaga częściowo uwzględniona Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa i Kodeksu IFAC
	PwC	Art. 83 ust. 9 Naszym zdaniem ustęp 9 wymaga przeredagowania, gdyż jego zapisy nie są jasne. Trudno jest wyobrazić sytuację, w której wymienione tu osoby z jednej strony biorą bezpośredni udział w badaniu, a z drugiej strony nie uczestniczą w określaniu wyniku badania. W praktyce każdy kto bierze udział w badaniu, w stopniu zależnym od powierzonego zadania w ramach badania, wpływa tj. uczestniczy w określaniu wyników takiego badania. Art.22 ust 4 Dyrektywy 43 różnicuje posiadanie instrumentów finansowych badanej jednostki (pkt. 4a) i dowolnej jednostki powiązanej z jednostką badaną (pkt. 4b). Nie można uczestniczyć w określaniu wyników badania w każdym przypadku posiadania tych pierwszych, natomiast zakaz posiadania tych drugich instrumentów ograniczony jest do instrumentów, których posiadanie może spowodować lub	Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa i Kodeksu IFAC

		może być powszechnie postrzegane jako powodujące konflikt interesów. Jeżeli nie spełnione są powyższe warunki to posiadanie takich instrumentów finansowych nie jest zabronione. Natomiast ust. 9 pkt 1 i 2 ustawy nie różnicują warunków posiadania tych dwóch rodzajów instrumentów finansowych. Wnosimy o uwzględnienie przepisów Dyrektywy.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 83 ust. 9 – UKNF nie znajduje rozróżnienia między wymogiem wynikającym z art. 83 ust. 7 a wymogami z art. art. 83 ust. 9 pkt. 1. Ponadto w ocenie UKNF, stwierdzenie w ust. 9, że „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nie uczestniczy w określeniu wyniku badania” (pod pewnymi warunkami) jest stwierdzeniem mogącym budzić wątpliwości interpretacyjne oraz wątpliwości co do praktycznego zastosowania tego przepisu. Dodatkowo, w ostatniej części zdania wprowadzającego do wyliczenia znajduje się odwołanie do „osób” (w przypadku uwzględnienia odniesienia do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w zdaniu wprowadzającym do wyliczenia powinno zostać uwzględnione wskazanie także na „podmioty”). Należy zwrócić w tym kontekście uwagę na przepis art. 86 Projektu, który stanowi o zakazie ingerencji właściciela lub wspólników, członków zarządu oraz organów nadzorczych w przeprowadzanie badania w sposób zagrażający niezależności i obiektywizmowi biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie. Dodatkowo sformułowanie „określanie wyniku badania” może budzić wątpliwości, w związku z czym zasadnym byłoby rozwinięcie lub zdefiniowanie tego pojęcia. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że wpływ na wynik badania może zostać wywarty nie tylko poprzez wpływ na określenie ostatecznego wyniku badania, lecz również w sposób pośredni - poprzez odpowiednie planowanie, dobór, gromadzenie i sposób analizy dokumentacji źródłowej oraz wnioskowania na wcześniejszych etapach badania. Wobec powyższego w ocenie UKNF należy dokonać analizy przepisu art. 83 ust. 9 Projektu w celu sformułowania go w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanego celu projektowanej regulacji.	Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa i Kodeksu IFAC
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 83 ust. 9 pkt. 4 – UKNF popiera wymóg, aby osoby lub podmioty, o których mowa w komentowanym przepisie, nie mogły uczestniczyć w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu dokumentacji księgowej lub sprawozdań finansowych badanej jednostki odpowiednio w roku obrotowym poprzedzającym okres objęty badaniem, w okresie objętym badanym sprawozdaniem lub w okresie przeprowadzania badania. Z komentowanego przepisu jednoznacznie wynika, że brak jest możliwości aby podmiot uprawniony mógł dokonywać wyceny, w tym wyceny aktuarialnej, o czym mowa w art. 84 i 133 Projektu.	Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa i Kodeksu IFAC

		W przeciwnym wypadku nie sposób mówić o niezależności. Powyższe jest argumentem potwierdzającym konieczność zmiany listy czynności dozwolonych, o których mowa w art. 84 i 133 Projektu (por. szerzej: komentarz do art. 84 i 133 Projektu).	
	KPMG	Art. 83 ust. 9 pkt 4 do 9 Proponujemy wykreślić te punkty jako niewynikające bezpośrednio z dyrektywy. Powyższe przypadki/sytuacje objęte są wymogami niezależności zawartymi w kodeksie etyki IESBA, które biegły rewident i podmiot uprawniony ma obowiązek stosować. Wprowadzanie podobnych, lecz nietożsamych z kodeksem, wymogów spowoduje brak przejrzystości prawa obowiązującego biegłego rewidenta i w konsekwencji niespójność w podejściu zarówno biegłych rewidentów jak i innych osób.	Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa i Kodeksu IFAC
	KPMG	Art. 83 ust. 9a. „Przez jednostkę powiązaną z jednostką badaną rozumie się jednostkę powiązaną w rozumieniu kodeksu etyki zawodowych księgowych IESBA.” Naszym zdaniem ustęp 9 wymaga przeredagowania, gdyż jego zapisy są niezrozumiałe i w praktyce powodować będą istotne wątpliwości interpretacyjne i różnice w stosowaniu. Trudno jest wyobrazić sytuację, w której wymienione w tym przepisie osoby z jednej strony biorą bezpośredni udział w badaniu, a z drugiej strony nie uczestniczą w określaniu wyniku badania. W praktyce każda osoba, która bierze udział w badaniu wpływa na jego wyniki badania, tyle że w różnym stopniu w zależności od powierzonych jej zadań. W celu uniknięcia wątpliwości i rozbieżności w praktyce postulujemy także doprecyzowanie co dokładnie oznacza jednostka powiązana w pkt 2 ust. 9. Wg kodeksu etyki IESBA jest to: jednostka, którą charakteryzuje jakiekolwiek z poniżej wymienionych powiązań z klientem: (a) jednostka sprawująca bezpośrednią lub pośrednią kontrolę nad klientem, jeżeli klient jest istotny dla takiej jednostki. (b) jednostka posiadająca bezpośredni udział finansowy w jednostce będącej klientem, jeżeli jej wpływ na klienta jest znaczący, a posiadany udział finansowy jest dla niej istotny. (c) jednostka bezpośrednio lub pośrednio kontrolowana przez klienta. (d) jednostka, w której klient lub jednostka powiązana z klientem w rozumieniu pkt c) posiada bezpośredni udział finansowy, który umożliwia jej wywieranie znaczącego wpływu na taką jednostkę, a udział ten jest istotny dla klienta i powiązanej z nim jednostki, o której mowa w pkt c) oraz (e) jednostka pozostająca pod wspólną kontrolą z klientem (zwana dalej „jednostką siostrzaną”), jeżeli	Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa i Kodeksu IFAC

		zarówno jednostka siostrzana, jak i klient są istotne dla jednostki, która je kontroluje.	
	Deloitte, PwC, E&Y, KPMG	Zasady niezależności osób i podmiotów zaangażowanych w badanie (Art. 83) Przedstawione w projekcie ustawy definicje zakresu osób objętych ograniczeniami w związku zachowaniem niezależności, w naszej ocenie są skomplikowane i mogą prowadzić do niejasności interpretacyjnych. W celu doprecyzowania których osób i podmiotów dotyczą wymogi niezależności, proponujemy sformułowanie Art. 83 w następujący sposób, który uwzględnia wymogi Dyrektywy i korzysta z istniejących już przepisów obowiązujących biegłego rewidenta w postaci zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów uchwalonych przez KRBR zatwierdzonych przez KNA („kodeks etyki”). W załączeniu przesyłamy także interpretację ECG w odniesieniu do art. 22 Dyrektywy wraz z odniesieniem do wymogów kodeksu etyki. <i>Art. 83. 1. Biegły rewident przeprowadzając badanie w imieniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych działa w interesie publicznym i jest zobowiązany do przestrzegania wymogów kodeksu etyki zawodowej, w tym w szczególności do:</i> <i>1) zachowania uczciwości, obiektywizmu, zawodowego sceptycyzmu i należytej staranności; oraz</i> <i>2) posiadania odpowiednich kompetencji zawodowych; oraz</i> <i>3) zachowania tajemnicy zawodowej.</i> <i>2. Biegły rewident zachowuje zawodowy sceptycyzm w trakcie całego badania, w tym również w trakcie jego planowania przyjmując, że mogą zaistnieć okoliczności, w tym oszustwo lub błąd, powodujące istotne zniekształcenia sprawozdań finansowych podlegających badaniu, bez względu na wcześniejsze doświadczenia biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych dotyczące uczciwości i rzetelności kierownictwa badanej jednostki oraz osób odpowiedzialnych za zarządzanie badaną jednostką, w tym jej ład korporacyjny.</i> <i>3. Zachowanie zawodowego sceptycyzmu szczególnie wymagane jest przy ocenie przez biegłego rewidenta szacunków dotyczących:</i> <i>1) wartości godziwej i utraty wartości aktywów,</i>	Uwagi zostaną uwzględnione w zakresie jakim dopuszcza Dyrektywa i Kodeksu IFAC

	2) rezerw, 3) przyszłych przepływów pieniężnych -mających znaczenie dla zdolności badanej jednostki do kontynuowania działalności. 4. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, wszyscy członkowie zespołu wykonującego badanie, wszystkie osoby z podmiotu należące do sieci, które mogą bezpośrednio wpływać na wynik badania, wszystkie inne osoby powiązane z podmiotem, które mogą bezpośrednio wpływać na wynik badania, w tym: (i) osoby rekomendujące wynagrodzenie kluczowego biegłego rewidenta lub partnera odpowiedzialnego za badanie lub bezpośrednio odpowiedzialne za nadzór, kierowanie lub innego rodzaju sprawowanie kontroli nad tym kluczowym biegłym rewidentem lub partnerem, w związku z realizacją badania, w tym osoby zajmujące stanowiska odpowiednio wyższe od kluczowego biegłego rewidenta lub partnera odpowiedzialnego za badania po osoby pełniące funkcję starszego lub zarządzającego partnera (dyrektora generalnego lub inną równoważną funkcję), (ii) osoby udzielające porad z zakresu specyficznych zagadnień technicznych lub branżowych, transakcji lub innych zdarzeń związanych ze zleceniem oraz (iii) osoby, które przeprowadzają kontrolę jakości zlecenia, w tym osoby przeprowadzające kontrolę jakości wykonania zlecenia są niezależni od badanej jednostki i nie biorą udziału w procesie podejmowania decyzji przez jednostkę badaną co najmniej w okresie objętym badanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie przeprowadzania badania. 5. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych oraz biegły rewident działający w jego imieniu podejmują wszystkie racjonalne kroki w celu zapewnienia, aby przy przeprowadzaniu badania na ich niezależność nie wpływał żaden rzeczywisty ani potencjalny konflikt interesów, relacje gospodarcze ani inne bezpośrednie lub pośrednie relacje pomiędzy badaną jednostką a biegłym rewidentem, podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, członkami zespołu wykonującego badanie, siecią, kierownictwem podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych lub osobą fizyczną lub prawną, z której usług korzysta lub którą kontroluje biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.	
--	--	--

6. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych oraz biegły rewident działający w jego imieniu nie przeprowadzają badania, jeżeli istnieje jakiekolwiek zagrożenie autokontroli, czerpania korzyści własnych, promowania interesów klienta, nadmiernej zażyłości lub zastraszenia spowodowanych stosunkiem finansowym, osobistym, gospodarczym, zatrudnienia lub innym pomiędzy badaną jednostką a biegłym rewidentem, podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, siecią lub jakąkolwiek osobą fizyczną mogącą wpłynąć na wynik badania, w wyniku którego to zagrożenia obiektywna, racjonalna i poinformowana strona trzecia mogłaby wywnioskować, że niezależność biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych jest zagrożona, pomimo zastosowanych zabezpieczeń.

7. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych oraz biegły rewident działający w jego imieniu, jego pracownicy oraz każda osoba fizyczna, z której usług korzysta lub którą kontroluje biegły rewident lub podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, i która bierze bezpośredni udział w czynnościach w zakresie badania, a także osoby powiązane z nimi nie mogą:

1) posiadać lub czerpać istotnych i bezpośrednich korzyści z instrumentów finansowych, w tym z udziałów w kapitale własnym, papierów wartościowych w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, kredytów lub pożyczek – z uwzględnieniem ust. 8 - lub innych instrumentów dłużnych, w tym z praw i obowiązków do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowanych, gwarantowanych lub w inny sposób wspieranych przez jakąkolwiek badaną jednostkę objętą wykonywanymi przez nich czynnościami w zakresie badania,

2) uczestniczyć w transakcjach, których przedmiotem są instrumenty finansowe, określone w pkt 1, za wyjątkiem sytuacji określonej w art. 84 ust. 6.

8. Nie narusza niezależności posiadanie lub czerpanie istotnych i bezpośrednich korzyści z instrumentów finansowych, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania - takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też fundusze zarządzane przez instytucje ubezpieczeniowe, i które to programy nie są kontrolowane przez takie osoby lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają takie osoby lub uczestniczenie w transakcjach takimi instrumentami, a także z kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez podmioty uprawnione do udzielania

	<i>kredytów na podstawie odrębnych ustaw.</i> <i>9. Osoby lub podmioty, o których mowa w ust. 7 nie mogą uczestniczyć w określaniu wyniku badania jednostki, której sprawozdanie finansowe jest przedmiotem badania ani w inny sposób wpływać na ten wynik, jeżeli:</i> <i>1) posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym, papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty lub pożyczki – z uwzględnieniem ust.8 - lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowane przez jednostkę badaną, z wyjątkiem takich, które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania - takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też fundusze zarządzane przez instytucje ubezpieczeniowe, i które to programy nie są kontrolowane przez takie osoby lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają takie osoby;</i> <i>2) posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym, papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty, pożyczki lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowane przez jednostkę powiązaną z jednostką badaną, których posiadanie może spowodować lub może być powszechnie postrzegane jako powodujące konflikt interesów, z wyjątkiem takich które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania - takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też fundusze zarządzane przez instytucje ubezpieczeniowe, i które to programy nie są kontrolowane przez takie osoby lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają takie osoby;</i> <i>3) w okresie, o którym mowa w ust. 4 pozostawały z jednostką badaną w stosunku pracy, stosunku gospodarczym lub innym stosunku, który może spowodować lub może być powszechnie postrzegany jako powodujący konflikt interesów;</i> <i>9a. Przez jednostkę powiązaną z jednostką badaną, o której mowa w ust.9 rozumie się jednostkę powiązaną w rozumieniu kodeksu etyki .</i>	
Art. 84		

Konfederacja Lewiatan	<u>Art. 84 ust. 1</u> Wprowadzenie restrykcji dotyczących możliwości świadczenia usług z wybranych dwóch kategorii świadczonych na rzecz nie-JZP (usługi podatkowe i usługi wyceny) nie wynika z przepisów unijnych i nie znajduje uzasadnienia na gruncie polskim. Ani Dyrektywa ani Rozporządzenie nie dają żadnych podstaw do wprowadzania ograniczeń możliwości świadczenia usług nieaudytowych na rzecz podmiotów nie-JZP. Wprowadzenie restrykcji w możliwości świadczenia dodatkowych usług na rzecz nie JZP uniemożliwi biegłemu rewidentowi świadczenie usług małym jednostkom, które ze względu na swoje rozmiary i sposób funkcjonowania mogą nie mieć dostępu do specjalistów pomagających w zrozumieniu i ocenie skutków księgowych czy podatkowych różnych transakcji gospodarczych. W sytuacji ograniczenia podmioty te zmuszone będą do zatrudniania innych firm doradczych, prawdopodobnie za wyższym wynagrodzeniem, co w konsekwencji doprowadzi do wzrostu kosztów prowadzenia ich działalności, lub do rezygnacji z uzyskania jakiegokolwiek doradztwa, co może oznaczać zwiększony poziom ryzyka gospodarczego, jaki będą ponosić. <u>Ograniczenie takie może stanowić znaczną barierę rozwoju dla sektora MŚP</u>, który oczekuje/potrzebuje od firmy audytorskiej doradztwa w pewnych obszarach, w zakresie i trybie pozwalającym zachować niezależność. Małe i średnie przedsiębiorstwa odgrywają istotną rolę w naszej gospodarce, w wielu przypadkach dla takich podmiotów biegły rewident jest jedynym dostępnym źródłem doradztwa. Doradztwo to pomaga im zachować konkurencyjną pozycję zarówno w trudnych warunkach ekonomicznych jak i w okresie gospodarczego wzrostu, ponieważ firmy audytorskie są w stanie zaoferować wysokiej jakości usługi na bardzo konkurencyjnych warunkach w porównaniu z innymi dostawcami takich usług. Biorąc pod uwagę powyższe, postulujemy rezygnację z wprowadzenia ograniczeń dotyczących świadczenia określonych kategorii usług na rzecz nie JZP.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi, na swój szczególny charakter (rozporządzenie zawiera je na „czarnej liście”) uzasadnione jest przyjęcie, iż nawet w stosunku do podmiotów innych niż JZP, świadczenie usługi wskazanych w tym art. powinno być obarczone dodatkowymi warunkami w celu zapewnienia niezbędnej niezależności
Deloitte	Proponujemy <u>przenieść</u> regulacje art.84.1 do usług dla badanych podmiotów JZP zgodnie z zasadami rozporządzenia – do rozdziału 12 Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego. Przepis w zakresie badanych klientów innych niż JZP nie jest wymagany przepisami unijnymi i nie pozwala jednoznacznie kontrolować tego typu prac, jak to ma miejsce w JZP, przy pomocy obowiązkowego i kompetentnego komitetu audytu.	Uwaga częściowo uwzględniona Przepis zostanie odpowiednio przeredagowany poprzez usunięcie odesłania do

			komitetów audytu (nie-JZP nie mają obowiązku posiadać KA), przeniesienie regulacji do rozdziału 12 jest nie zasadne, gdyż dotyczą one świadczenia usług na rzecz nie-JZP
KPMG	Art. 84. 1. „Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych oraz każdy członek sieci, do której należy podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych lub podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych mogą świadczyć na rzecz badanej jednostki zainteresowania publicznego oraz jej jednostek dominujących i jednostek przez nią kontrolowanych z siedzibą w dowolnym kraju Unii Europejskiej \usługi:” Wprowadzenie restrykcji dotyczących możliwości świadczenia usług z wybranych dwóch kategorii świadczonych na rzecz nie-JZP (usługi podatkowe i usługi wyceny) nie wynika z przepisów unijnych i nie znajduje uzasadnienia na gruncie polskim. Ani Dyrektywa ani Rozporządzenie nie dają żadnych podstaw do wprowadzania ograniczeń możliwości świadczenia usług nieaudytowych na rzecz podmiotów nie-JZP. Wprowadzenie restrykcji w możliwości świadczenia dodatkowych usług na rzecz nie-JZP uniemożliwi biegłemu rewidentowi świadczenie usług małym jednostkom, które ze względu na swoje rozmiary i sposób funkcjonowania mogą nie mieć dostępu do specjalistów pomagających w zrozumieniu i ocenie skutków księgowych czy podatkowych różnych transakcji gospodarczych. W sytuacji ograniczenia podmioty te zmuszone będą do zatrudniania innych firm doradczych, prawdopodobnie za wyższym wynagrodzeniem, co w konsekwencji doprowadzi do wzrostu kosztów prowadzenia ich działalności, lub do rezygnacji z uzyskania jakiegokolwiek doradztwa, co może oznaczać zwiększony poziom ryzyka gospodarczego, jaki będą ponosić. Ograniczenie takie może stanowić znaczną barierę rozwoju dla sektora MŚP, który oczekuje/potrzebuje od firmy audytorskiej doradztwa w pewnych obszarach, w zakresie i trybie pozwalającym zachować niezależność. Małe i średnie przedsiębiorstwa odgrywają istotną rolę w naszej gospodarce, w wielu	Uwaga nieuwzględniona j.w.	

		przypadkach dla takich podmiotów biegły rewident jest jedynym dostępnym źródłem doradztwa. Doradztwo to pomaga im zachować konkurencyjną pozycję zarówno w trudnych warunkach ekonomicznych jak i w okresie gospodarczego wzrostu, ponieważ firmy audytorskie są w stanie zaoferować wysokiej jakości usługi na bardzo konkurencyjnych warunkach w porównaniu z innymi dostawcami takich usług. Wprowadzenie tego wymogu doprowadzi do pogorszenia sytuacji firm audytorskich względem innych podmiotów świadczących usługi doradcze. Inne profesje i doradcy mogą nadinterpretować przepis i powoływać się na ten artykuł, aby uniemożliwić biegłym rewidentom świadczenie tych usług w sytuacjach, gdy nie budzą one wątpliwości co do ich niezależności. Biorąc pod uwagę powyższe, postulujemy rezygnację z wprowadzenia ograniczeń dotyczących świadczenia określonych kategorii usług na rzecz nie-JZP. Ponadto zwracamy uwagę na niespójność pomiędzy przepisem odnoszącym się do „jednostek z nią powiązanych” a zakresem podmiotowym wymogów Rozporządzenia (które to odnoszą się do JZP, jednostek dominujących JZP oraz kontrolowanych jednostek zależnych w UE).	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 84 ust. 1 - UKNF zdecydowanie sprzeciwia się możliwości świadczenia przez podmioty, o których mowa w komentowanym przepisie, usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami aktuarialnymi oraz ustalaniem aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego na rzecz podmiotów, w których prowadzone jest badanie sprawozdania finansowego. W pierwszej kolejności należy wskazać, że powyższa regulacja stoi w sprzeczności z normą z art. 83 ust. 9 pkt. 4 Projektu, która jednoznacznie wskazuje, że w przypadku kiedy podmiot uczestniczy w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu dokumentacji księgowej lub sprawozdań finansowych badanej jednostki odpowiednio w roku obrotowym poprzedzającym okres objęty badaniem traci niezależność. Zaznaczenia wymaga, że podobna regulacja obowiązuje w obecnym stanie prawnym. Niewątpliwie uczestnicząc w wycenie biegły uczestniczy w przygotowaniu dokumentacji księgowej i bierze udział w sporządzaniu sprawozdań finansowych. Ważne podkreślenia jest również zobowiązanie biegłego rewidenta do kierowania się zawodowym sceptycyzmem szczególnie w zakresie oceny wyceny wg wartości godziwej i utraty wartości aktywów oraz rezerw (por. szerzej: komentarz do art. 83 ust. 3). Wobec powyższego powstaje wątpliwość jak ten wymóg ma stosowany w sytuacji, kiedy biegły był odpowiedzialny za wycenę określonych pozycji w sprawozdaniu finansowym.	Uwaga nieuzasadniona Zaproponowane warunki zwolnienia z zakazu świadczenia tych usług są naszym zdaniem restrykcyjne i łącznie z obniżeniem limitu z 70% do 50% dla JZP należy uznać za wystarczające zabezpieczenie niezależności

		Dopuszczenie przez projektodawcę w komentowanym przepisie, aby świadczenie tych usług miało „nieistotny wpływ” na badane sprawozdanie po pierwsze jest niezgodne z art. 83 ust. 9 pkt. 4 Projektu, po drugie rodzić będzie poważne problemy w egzekwowaniu tego warunku, gdyż Projekt nie określa co należy rozumieć jako „istotny wpływ”. Poza tym odesłanie w pkt. c) do art. 83 Projektu, automatycznie wprowadza zakaz świadczenia tego typu usług. Ponadto dopuszczenie powyższej możliwości może prowadzić do naruszenia standardów rewizji finansowej obowiązujących biegłych rewidentów oraz kodeksu etyki zawodowej. Mając na uwadze powyższe, UKNF stoi na stanowisku, że umożliwienie podmiotom badającym daną jednostkę świadczenia na jej rzecz m.in. usług w zakresie wyceny czy usług podatkowych, w których zakres wchodzi m.in. ustalanie aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego wpłynie na zachwianie niezależności badania, a tym samym doprowadzi do złamania podstawowych zasad rewizji finansowej.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Ponadto w art. 84 ust. 1 Projektu należy doprecyzować, że przepis dotyczy podmiotów innych niż JZP, dla których stosowne regulacje zostały wprowadzone w art. 133 Projektu, a które nie są w pełni zgodne z komentowanym przepisem.	Uwaga uwzględniona
	Deloitte, PwC, E&Y, KPMG	Warunki i zasady wykonywania badań oraz świadczenia usług na rzecz badanej jednostki (art.84) Proponujemy usunięcie ust. 1 z art. 84, który wprowadza dodatkowe ograniczenia związane ze świadczeniem przez audytora niektórych usług dla podmiotów niebędących jednostkami zainteresowania publicznego ponad te, które są już powołane w ust. 7 i wynikają z ogólnych zasad zachowania niezależności określonych w Kodeksie etyki zawodowych księgowych IESBA . Zastosowanie i odpowiednie egzekwowanie zasad ogólnych wynikających z kodeksu etyki IESBA uniemożliwia świadczenie usług, które powodują niemożliwe do ograniczenia ryzyko autokontroli (kontroli efektów własnej pracy) i brak jest uzasadnienia dla regulowania tego obszaru ponad to, co jest wymagane w dyrektywie i rozporządzeniu 537/2014. Byłaby to nadmierna regulacja. Dodatkowo, wymóg wyjaśnienia tej kwestii organowi nadzoru jednostki niebędącej jednostką zainteresowania publicznego będzie bezprzedmiotowy. Są to w większości przypadków jednostki nie posiadające organu nadzoru. Art. 84 punkt 3 dotyczy świadczenia usług jednostkom zainteresowania publicznego i w celu uniknięcia wątpliwości proponujemy przeniesienie go do rozdziału <i>12 Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego</i>	
	PwC	Art. 84 ust. 1 – Skreślić	Uwaga nieuwzględniona

		Uważamy, że nałożenie na audytorów jednostek niebędących JZP warunków świadczenia usług wymienionych w tym ustępie jest nieuzasadnionym rozszerzeniem wymogów Rozporządzenia 537. W przypadku mniejszych jednostek nieposiadających ani komitetów audytu ani rad nadzorczych warunek wymieniony w punkcie 2 b jest bezprzedmiotowy. Warunek wymieniony w pkt. 2 c i tak zawsze musi być spełniony, gdyż wynika z ogólnych zasad niezależności.	Patrz uzasadnienie do uwag Konfederacji Lewiatan
	E&Y	Art. 84 ust. 1 Proponujemy usunięcie tego ograniczenia w stosunku do podmiotów niebędących jednostkami zainteresowania publicznego. Zastosowanie i odpowiednie egzekwowanie zasad ogólnych wynikających z kodeksu etyki biegłych rewidentów opartym na kodeksie etyki IESBA uniemożliwia świadczenie usług, które powodują niemożliwe do ograniczenia ryzyko autokontroli (kontroli efektów własnej pracy) i brak jest uzasadnienia dla regulowania tego obszaru ponad to, co jest wymagane w dyrektywie i rozporządzeniu 537/2014. Byłaby to nadregulacja. Dodatkowo wymóg wyjaśnienia tej kwestii organowi nadzoru jednostki niebędącej jednostką zainteresowania publicznego często może stanowić problem praktyczny. Są to często jednostki małe bez organu nadzoru lub z organem nadzoru działającym w ograniczonym zakresie lub z ograniczoną częstotliwością.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag Konfederacji Lewiatan
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Zawęzić art.84 do usług dla badanych podmiotów JZP zgodnie z zasadami rozporządzenia. Uzasadnienie: Przepis w zakresie badanych klientów NJZP nie jest wymagany przepisami unijnymi. Przepis w zaproponowanej kształcie stanowi zagrożenie dla pozycji rynkowej biegłych rewidentów na rynku doradztwa podatkowego i wycen w sektorze MŚP. W przepisie stosowane jest pojęcie istotności w rozumieniu zawodowych standardów biegłych rewidentów. Istotność wpisana do tekstu ustawy będzie przedmiotem różnych i rozbieżnych interpretacji prawnych w szczególności tych profesji, które świadczą usługi doradztwa podatkowego oraz wycen. Dostrzegamy tu ryzyko nadregulacji, które spowoduje, że art.84 będzie wykorzystywanym narzędziem pozyskiwania rynku, na którym obecni są biegli rewidenty. Propozycja: W zakresie propozycji przedstawionej w ust. 3, jesteśmy przeciwko wprowadzaniu nadmiernych regulacji niewynikających wprost z przepisów unijnych. Zwracamy uwagę, że dyrektywa nie wymaga w stosunku do podmiotów nie-JZP tego rodzaju ograniczeń. Dlatego proponujemy pozostawienie limitu na poziomie 70%.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag Konfederacji Lewiatan Art. 4 ust. 4 rozporządzenia zawiera opcję umożliwiającą wprowadzenia bardziej rygorystycznych wymogów w zakresie limitów na wynagrodzenie, w przypadku usług z „czarnej listy” warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia, ze względu na ich szczególnie

			charakter zasadne jest wprowadzenie zaostrzonego limitu na poziomie 50%
	Mazars	Proponujemy wprowadzenie limitu do badań JZP na poziomie 70% zgodnie z wymogami Rozporządzenia. Wprowadzenie bardziej restrykcyjnego limitu na poziomie 50% obniża konkurencyjność rynku audytorskiego w Polsce.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	KPMG	Art. 84 ust. 2 - wykreślić Naszym zdaniem regulacje unijne wraz z kodeksem etyki zawodowej IESBA w sposób kompletny i wystarczający definiują kryteria niezależności i obiektywizmu. Funkcjonowanie przepisów, które stanowią sztywne reguły (obecne wymogi UoBR) obok przepisów opartych na zasadach (kodeks etyki IESBA) powoduje w praktyce wiele trudności interpretacyjnych. ust. 3 - wykreślić Wprowadzenie niższego limitu wynagrodzenia dla firmy audytorskiej za wybrane dwie kategorie usług nieaudytowych świadczonych na rzecz JZP (usługi podatkowe oraz usługi wyceny) nie zostało przez ustawodawcę uzasadnione, za wyjątkiem stwierdzenia, iż jest to skorzystanie z opcji, jaką daje rozporządzenie. Biorąc pod uwagę powyższe, postulujemy utrzymanie limitu na wynagrodzenie za te usługi świadczone na rzecz JZP na poziomie ‘modelowego’ rozwiązania z przepisów unijnych, tj. 70%.	Uwaga nieuwzględniona Odnosnie ust. 2 - z uwagi, iż jednym z celów Dyrektywy jest dekoncentracja rynku zasadne jest w przypadku świadczenia usług na rzecz nie-JZP określenie limitu za wynagrodzenie od jednego klienta na poziomie 40% Odnosnie ust.3 – patrz uzasadnienie do uwag KIBR
	Konfederacja Lewiatan	<u>Limit wynagrodzenia za dozwolone usługi nieaudytowe na rzecz JZP</u> - Art. 84 ust. 3 Konfederacja postuluje o utrzymanie limitu na wynagrodzenie za usługi świadczone na rzecz JZP na poziomie ‘modelowego’ rozwiązania z przepisów unijnych, tj. 70%. Lakoniczne uzasadnienie wprowadzenia niższego limitu dla firmy audytorskiej za wybrane dwie kategorie usług nieaudytowych świadczonych na rzecz JZP (usługi podatkowe oraz usługi wyceny) jedynie możliwością takiego ograniczenia w rozporządzeniu nie jest wystarczające.	Uwaga nieuwzględniona patrz uzasadnienie do uwag KIBR
	Polska Izba Ubezpieczeń	<u>Do art. 84 ust.3 projektu ustawy:</u> PIU proponuje doprecyzowanie projektowanych przepisów dotyczących obniżenia limitu z 70% do 50%, w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 133 ust 2. Zdaniem PIU przedmiotowy projekt	Uwaga nieuwzględniona Projektowane przepisy

		nie określa precyzyjnie skali świadczenia usług określonych w art. 133 ust. 2, powodującej obniżenie progu, o którym mowa w art. 84 ust. 3 (z 70% do 50%). W obecnym brzmieniu interpretacja literalna sprowadza się do konkluzji, że usługa chociażby za 1 grosz powoduje obniżenie limitu procentowego określonego w art. 84. ust 3 do 50%.	stanowią, iż w przypadku świadczenia na rzecz JZP usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia (doradztwo i wyceny) limit na wynagrodzenie za te usługi nie może przekroczyć poziomu 50%
	E&Y	Rozumiemy, że Art. 84 punkt 3 dotyczy świadczenia usług jednostkom zainteresowania publicznego i w celu uniknięcia wątpliwości proponujemy przeniesienie go do rozdziału 12 czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego	Uwaga uwzględniona
	Deloitte	Proponujemy w zakresie art.84.ust. 3, pozostawienie limitu wynikającego z rozporządzenia na poziomie 70% dla JZP. Proponujemy <u>przenieść</u> regulacje art.84 ust 3 do usług dla badanych podmiotów JZP zgodnie z zasadami rozporządzenia – do rozdziału 12 Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 84 ust. 7 Postulujemy wykreślenie tego wymogu, gdyż jest on zbędny. Biegłego rewidenta i podmiot uprawniony obowiązuje stosowanie standardów badania a także kodeksu etyki zawodowej bez względu na fakt, czy jest to zapisane w ustawie czy nie. Obie te regulacje jasno określają kryteria i wymogi niezależności przy świadczeniu usług dodatkowych na rzecz badanej jednostki. Ponadto, biegły rewident i podmiot uprawniony badający sprawozdania finansowe JZP są zobowiązani do stosowania wymogów niezależności wynikających bezpośrednio z rozporządzenia.	Uwaga nieuwzględniona Zasadne jest aby przepis prawa powszechnie obowiązującego regulował co do zasady w jaki sposób powinny być wykonywane usługi inne niż badanie
Art. 85			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 85 ust. 1 pkt. 3 - Zwracamy uwagę na praktyczną trudność w udokumentowaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych oraz kluczowego biegłego rewidenta przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania kwestii „uczciwości i prawości” członków rad nadzorczych i zarządu jednostki podlegającej badaniu (w innych przepisach projektodawca posługuje się określeniem „organ zarządzający”, „organ nadzorczy” na określenie zarządu czy rady nadzorczej, - np. art. 87 ust. 1 pkt. 3, co należałoby ujednolicić w całej treści Projektu). Uczciwość i prawość są bowiem pojęciami szerokimi, dotyczącymi wszystkich obszarów funkcjonowania człowieka, w tym życia osobistego.	Uwaga uwzględniona

KPMG	Art. 85 ust. 1 pkt. 3 Proponujemy wykreślić ten wymóg- nie wynika on z dyrektywy a termin „prawy i uczciwy” nie został zdefiniowany w polskim języku prawnym. Do zaproponowanego wymogu nie został określony poziom staranności tzn. czy biegły rewident ma sprawdzić rejestr karny, czy może także doniesienia prasowe? Stosowanie tego wymogu może rodzić wiele wątpliwości interpretacyjnych i skutkować dużymi rozbieżnościami w praktyce podmiotów. Czy będzie wiadomo o jakie czyny chodzi- czy tylko przestępstwa gospodarcze czy też inne czyny? Jak biegły rewident ma sprawdzić osoby z innych rejestrów karnych? Powstaje także pytanie czy jeżeli jeden członek zarządu nie jest uczciwy i prawy, to powinno się odmówić badania. Biegli rewidentzi nie mają dostępu do Krajowego Rejestru Karnego. Obowiązek sprawdzania karalności jest nałożony na Sady przy wpisywaniu danej osoby do KRS, ale dotyczy to ściśle określonych przestępstw. Osoby skazane za określone przestępstwa nie mogą pełnić funkcji członka zarządu oraz rady nadzorczej. Wprowadzenie tego przepisu w zaproponowanej formie jest niebezpieczne dla biegłego rewidenta, gdyż nie są określone konsekwencje dokonania nieprawidłowej oceny uczciwości i prawości osób. W praktyce, może to prowadzić do obciążania go odpowiedzialnością za „nieuczciwe i nieprawe” działania zarządów powstałe w trakcie kontynuowania zlecenia.	Uwaga uwzględniona
Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Prosimy o wyjaśnienie wątpliwości powstałych na tle analizy propozycji art. 85 ust. 1 pkt 3 projektu. Nasze zasadnicze pytanie budzi kwestia sposobu weryfikacji oceny tego, że członkowie rad nadzorczych i zarządu są uczciwi i prawi. W jaki sposób biegły ma to weryfikować? Czy wystarczające będzie, np. zaświadczenie o niekaralności i w jaki sposób będzie dokonywana ocena? Jednocześnie w powołanym przepisie brakuje doprecyzowania komu ma być składane oświadczenie w sprawie niezależności biegłego (Rada Nadzorcza, Komitet Audytu)? Postulujemy konieczność wyjaśnienia tej kwestii.	Uwaga uwzględniona Uwaga nieuwzględniona – art. 51 ust. 8 pkt 7 wskazuje, że oświadczenie o niezależności wymagane art. 85 ust. 2 ma być ujęte w zbiorze dokumentacji badania utworzonej dla danego badania – brak potrzeby doprecyzowania zapisów art. 85 ust. 2 projektu.
Związek	Kompetencje członków rad nadzorczych	Uwaga uwzględniona

Banków Polskich	W art. 85 projektowanej ustawy zamieszczono obowiązki podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w zakresie oceny określonego katalogu okoliczności. Pkt 3) art. 85 przewiduje ocenę, czy „członkowie rad nadzorczych i zarządu jednostki podlegającej badaniu są „uczciwi i prawi” , ponieważ wymóg ten może budzić wątpliwości, ponieważ: (i) podmiot nie jest organem korporacyjnym jednostki posiadającym kompetencje do badania kompetencji członków rady nadzorczej czy zarządu (ii) kryteria „uczciwości” i „prawości” są bardzo ogólne i raczej nie są stosowane w praktyce oceny kompetencji członków organów np. spółek prawa handlowego (mówi się o wiedzy, doświadczeniu, kompetencjach). Być może warto skłonić się ku pogładowi, że będzie to pusty przepis i usunąć go z projektu.	
PwC	Art. 85 ust. 1 pkt 3 Ustawa nie określa w jaki sposób biegły ma ocenić „uczciwość i prawość” osób pełniących funkcje w organach badanej jednostki. W przypadku przyjęcia, że ma to nastąpić na podstawie oświadczenia tych osób, zachodzi ryzyko, że przepis ten nie będzie spełniał swej roli, oświadczenia mogą być formułowane na podstawie subiektywnych przekonań osób, których dotyczą. Ponadto, do weryfikacji uczciwości, którą opiniujący rozumie jako postępowanie zgodne z prawem, kompetentne są organy wymiaru sprawiedliwości, a nie biegli rewidenci. W żaden sposób nie jest zdefiniowane kryterium „prawości”. Jako kryterium podlegające subiektywnej ocenie (na gruncie nauki o moralności, etyki lub filozofii), nie powinno być przedmiotem weryfikacji biegłego. Propozycja zmiany na możliwie obiektywnie weryfikowalne kryterium.	Uwaga uwzględniona
Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	art. 85 ust. 1 – Treść pkt. 3 proponujemy skreślić, gdyż zawarta dyspozycja jest niewykonalna.	Uwaga uwzględniona
Narodowy Bank Polski	art. 85 ust. 2 W art. 85 ust. 2 projektu proponuje się wprowadzenie rygору odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie. Powstaje jednak wątpliwość czy sformułowanie „pod groźbą kary przewidzianej w odrębnych przepisach za poświadczenie nieprawdy” może zostać uznane za oświadczenie, o którym mowa w art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny (Dz. U. poz. 553 z późn. zm.). W związku z powyższym, wydaje się, że projektowany przepis wymaga dokonania przez projektodawcę ponownej analizy z uwzględnieniem przywołanego powyżej art. 233 § 6 ustawy karnej, jak również mając na uwadze brzmienie art. 30 ust. 9 zdanie pierwsze projektu, który również przewiduje rygor	Uwaga uwzględniona

		odpowiedzialności karnej za fałszywe oświadczenie.	
Art. 87			
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	W art. 87 ust. 2 w zw. z ust. 1 projektu 2 letni okres karencji na zajmowanie określonych stanowisk w jednostce badanej (zakładając, że PTE i TFI zostaną jednostkami zainteresowania publicznego w ustawie). Oznacza to, że dopiero po 2 latach będzie można byłemu biegłemu rewidentowi zaoferować kluczowe stanowisko kierownicze, funkcję członka komitetu audytu, rady nadzorczej czy zarządu. Proponujemy zmianę powołanego zapisu poprzez skrócenie tego okresu do 1 roku, tak jak jest to dla pozostałych podmiotów, dla których przeprowadza się badania sprawozdań finansowych (jednanie jednostek zainteresowania publicznego z pozostałymi podmiotami). Takie rozwiązanie ujednolici podejście do zatrudniania byłych biegłych.	Uwaga nieuwzględniona – art. 22a dyrektywy 2006/43/WE jasno wskazuje, że w przypadku badania ustawowego jzp okres karencji na zajmowanie przez kluczowego biegłego rewidenta określonych stanowisk w takiej jzp ma wynosić 2 lata.
	Konfederacja Lewiatan	<u>Zakaz pełnienia funkcji w jednostce badanej przez byłego biegłego rewidenta</u> - Art. 87 ust. 2 w zw. z ust. 1 Ustawa wprowadza 2 letni okres (zakładając że PTE i TFI zostaną jednostkami zainteresowania publicznego w ustawie) karencji na zajmowanie określonych stanowisk w jednostce badanej. Oznacza to że dopiero po 2 latach będzie można byłemu biegłemu zaoferować kluczowe stanowisko kierownicze, funkcje członka komitetu audytu, rady nadzorczej, zarządu. Konfederacja proponuje ponowne skrócenie okresu do 1 roku, tak jak jest to dla pozostałych podmiotów dla których przeprowadza się badania sprawozdań finansowych (jednanie jednostek zainteresowania publicznego z pozostałymi podmiotami). Takie rozwiązanie ujednolici podejście do zatrudniania byłych biegłych.	Uwaga nieuwzględniona – art. 22a dyrektywy 2006/43/WE jasno wskazuje, że w przypadku badania ustawowego jzp okres karencji na zajmowanie przez kluczowego biegłego rewidenta określonych stanowisk w takiej jzp ma wynosić 2 lata.
	KPMG	Art. 87 ust. 3. „Funkcji, o których mowa w ust. 1, nie mogą również pełnić przed upływem co najmniej roku od dnia rozpoczęcia udziału w badaniu: „	Uwaga nieuwzględniona – art. 22a ust. 2 dyrektywy mówi o „bezpośrednim zaangażowaniu w badanie”; w celu zachowania spójności zapisów z wymogami art. 22a ust. 1 dyrektywy (gdzie mowa jest o zaprzestaniu działalności

			jako biegły rewident) okres karencji powinien być liczony od dnia zakończenia udziału w badaniu (a nie od dnia rozpoczęcia udziału w badaniu); w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych zapis zostanie doprecyzowany „... od dnia zakończenia udziału w badaniu.”
Art. 90			
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Proponujemy wykreślenie ust. 2 w art. 90 jako nadmierną regulację, która określa realną pracochłonność, stopień złożoności prac oraz wymagane kwalifikacje. W przypadku innych czynników mogących mieć wpływ na cenę (dotychczasowa współpraca, marka, etc.) brzmienie ust. 2 może rodzić wątpliwości, że cena będzie ustalana niezgodnie z przepisami, a w konsekwencji skutkować naruszeniem i potencjalną karą z art. 82. Wydaje nam się, że zabezpieczenie wynikające z art. 82 jest wystarczające w tym zakresie.	Uwaga nieuwzględniona – proponowane zapisy są zawarte w już obecnie obowiązującej ustawie o biegłych rewidentach (art. 60 ust. 2) i mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości badania poprzez poświęcenie przez firmę audytorską odpowiednich zasobów na proces badania.
	Konfederacja Lewiatan	<u>Składniki wynagrodzenia za przeprowadzone badanie</u> - Art. 90 ust. 2 Konfederacja proponuje wykreślenie ust. 2. jako nadmiernej regulacji, która określa realną pracochłonność, stopień złożoności prac oraz wymagane kwalifikacje. W przypadku innych czynników mogących mieć wpływ na cenę (dotychczasowa współpraca, marka, etc.) brzmienie ust. 2 może rodzić wątpliwości, że cena będzie ustalana niezgodnie z przepisami, a w konsekwencji skutkować naruszeniem i potencjalną karą z art. 82.	Uwaga nieuwzględniona – proponowane zapisy są zawarte w już obecnie obowiązującej ustawie o biegłych rewidentach (art. 60 ust. 2) i mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości badania poprzez

			poświęcenie przez firmę audytorską odpowiednich zasobów na proces badania.
Art. 91			
	PwC	Art. 91 ust. 2 Proponujemy, aby podobnie do rozwiązania przyjętego w art.93 ust. 10 dozwolone było połączenie dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu dotyczącego badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego w jeden dokument.	Uwaga nieuwzględniona – o ile rozwiązanie przyjęte w art. 93 ust. 10 jest możliwe wprost na podstawie zapisów art. 28 ust. 5 dyrektywy, zezwalających na połączenie sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego ze sprawozdaniem z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, o tyle przyjęcie analogicznego rozwiązania w zakresie dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu jest niemożliwe, gdyż art. 11 rozporządzenia 537/2014 nie zawiera zapisów zezwalających państwu członkowskiemu na przyjęcie takiego rozwiązania.
	Deloitte	Art. 91 ust 4 – wymaga zawarcia „pisemnej umowy gwarantującej udostępnienie dokumentacji badania jednostek wchodzących w skład grupy”. Proponujemy zmianę zapisu „pisemna umowa” na „uzyskanie zgody/potwierdzenia bądź umowy”	Uwaga uwzględniona

	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się rozważyć wprowadzenie przepisów, iż kierownik jednostki dominującej byłby zobowiązany do przekazania biegłemu rewidentowi grupy w Polsce informacji i wyjaśnień dotyczących danej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej, aby umożliwić biegłemu rewidentowi wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 91 ust. 9.	Uwaga nieuwzględniona – art. 91 ust. 9 przewiduje przekazanie do KNA przez biegłego rewidenta grupy dokumentacji z badania jednostki z grupy przeprowadzonego przez biegłego rewidenta z państwa trzeciego; nałożenie na kierownika jednostki dominującej postulowanego obowiązku udzielenia informacji o jednostce wchodzącej w skład grupy kapitałowej nie umożliwi, ani nie ułatwi biegłemu rewidentowi grupy realizacji obowiązku przekazania dokumentacji z badania takiej jednostki
Art. 92			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Propozycja: Ust.1 „W przypadku zastąpienia dotychczasowego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych innym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, zastępowany podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych zapewnia nowemu podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych dostęp do wszelkich właściwych informacji zgodnie z obowiązującymi standardami badania” Uzasadnienie: Uniknąć ryzyka żądania informacji wykraczających poza niezbędne i zgodne ze standardami zawodowymi, MSB. Zapis odnośnie do art. 92 ust. 1 projektu ustawy powinien być zgodny z Międzynarodowymi Standardami Badania.	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 92 ust. 1.	Uwaga uwzględniona

		„W przypadku zastąpienia dotychczasowego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych innym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, zastępowany podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych zapewnia nowemu podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań finansowych dostęp do wszelkich właściwych informacji na temat badanej jednostki i ostatniego badania tej jednostki zgodnie z obowiązującymi zasadami etyki zawodowej. 1a.Na prośbę nowego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych dotychczasowy podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego umożliwia dostęp do dokumentacji badania.” W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych proponujemy odwołanie do zasad etyki zawodowej a także wprowadzenie wymogu zapewnienia dostępu do dokumentacji badania, jeśli zastępujący biegły rewident/podmiot uprawniony będzie uważał za stosowne uzyskanie takiego dostępu, stosując wymogi standardów badania (w szczególności MSB 510). Obecna praktyka wskazuje na duże rozbieżności w tym zakresie, tj. nie każdy podmiot uprawniony umożliwia dostęp do swojej dokumentacji badania zastępującemu biegłemu rewidentowi.	
	PwC	Art. 92 ust. 2 - skreślić ust. 2 Uważamy, że podstawowym źródłem tych informacji i raportu powinien być bezpośrednio sam komitet audytu badanej jednostki, który przecież uczestniczył w procesie wyboru nowego audytora. Wymóg niepotrzebnie obciąża odchodzącego audytora dodatkowymi obowiązkami.	Uwaga uwzględniona
Art. 93			
	Deloitte	Proponujemy pozostanie zakresu sprawozdania z badania do zakresu proponowanego przez Art. 28 Dyrektywy dla NJZP i rozszerzenia dla JZP wynikające z Art. 10 rozporządzenia.	Uwaga nieuwzględniona – art. 28 dyrektywy zezwala państwom członkowskim na rozszerzenie zakresu sprawozdania z badania – należy wskazać, że zakres dodatkowych informacji wymaganych od biegłego rewidenta w sprawozdaniu

			z badania pokrywa się w przeważającej większości z zakresem dodatkowych informacji wymaganych już w chwili obecnej w art. 65 ustawy o rachunkowości.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 93 - Pomimo bezpośredniego stosowania regulacji wynikających z art. 10 rozporządzenia 537/2014 proponujemy rozważenie dodania ustępu informującego, że sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego JZP powinno zawierać dodatkowo informacje wymagane w art. 10 ust. 2 rozporządzenia 537/2014. Powyższe ułatwi podmiotom zapoznanie się ze wszystkimi wymogami dotyczącymi przygotowywania sprawozdania z badania.	Uwaga nieuwzględniona – propozycja niezgodna z zasadami techniki legislacyjnej (proponowany zapis jest powtórzeniem zapisów art. 10 ust. 2 rozporządzenia, które stosowane jest bezpośrednio).
	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	Prawdopodobnie wskutek zwykłej omyłki Projektodawca w art. 93 ust. 3 pkt 7 projektu pominął wskazanie danych kluczowego biegłego rewidenta, jakie powinny być zawarte w sprawozdaniu z badania. Dodać trzeba, że katalog tych danych (po jego wprowadzeniu w komentowanym przepisie) nie powinien być poprzedzony sformułowaniem „w szczególności” (jak przewiduje art 93 ust. 3 część wstępna projektu).	Uwaga uwzględniona
	E&Y	Art. 93 ust. 5 Uważamy, że dodatkowe wymogi dotyczące stwierdzeń z badania obejmujące wymogi specyficznych branż, w szczególności wykraczające poza cel badania określony w standardach rewizji finansowej, nie jest uzasadniony i może być niezgodny ze standardami wykonywania zawodu biegłego rewidenta. Celem badania jest opiniowanie sprawozdań finansowych jako całości z uwzględnieniem poziomu istotności. Dlatego standardy badania sprawozdań finansowych nie są właściwe do opiniowania poszczególnych elementów sprawozdania finansowego czy określonych aspektów działalności jednostek. Narzucenie wymogów aby biegły rewident w ramach badania sprawozdania finansowego, przy zastosowaniu	Do rozstrzygnięcia na konferencji

		adekwatnych do tego celu standardów wydawał opinię o innych specyficznych obszarach będzie prowadzić do mylnego przekonania co do poziomu zapewnienia, które może wyrazić biegły rewident o tych obszarach po przeprowadzeniu badania sprawozdania finansowego. Rozumiemy, że regulator może mieć oczekiwania co do specyficznych zapewnień biegłego rewidenta – ale powinny być one efektem innych specjalistycznych procedur, które wymagają zastosowania innych standardów niż te właściwe dla badania sprawozdań finansowych. W wielu wypadkach aby uniknąć „luki oczekiwań” wskazane byłoby opracowanie dodatkowych standardów lub wskazówek co do sposobu realizacji oczekiwań regulatora tak aby dostosować procedury do jego potrzeb. Jesteśmy przekonani, że biegli rewidenty chętnie zaangażowaliby się w prace nad takimi wskazówkami. Jednocześnie zwracamy szczególną uwagę na fakt, iż zgodnie z nowym standardem badania ISA 701 obowiązującym za okresy objęte badaniem kończące się po 15 grudnia 2016 roku biegły rewident będzie miał obowiązek przedstawić w opinii z badania informację o obszarach badania o największym znaczeniu dla jednostki opisując dane zagadnienie oraz sposób w jaki zostało zaadresowane w trakcie badania. Wynika to również z wymogów artykułu 10 Rozporządzenia. Oznacza to, iż niezależnie od branży, w której działa jednostka, biegły rewident będzie miał obowiązek wskazania na szczególnie wrażliwe i istotne obszary badania. W związku z tym, naszym zdaniem, zapisywanie specyficznych wymogów w ustawie dla wybranych branż jest nieuzasadnione. Dlatego proponujemy usunięcie art. 93 ust. 5 pkt 5) a) i b).	
	KPMG	Art. 93 ust. 5 pkt. 5 – wykreślić Projekt zakłada rozszerzenie zakresu sprawozdania z badania w porównaniu do wymogów Dyrektywy, ale także w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów ustawy o rachunkowości, między innymi o określone stwierdzenia w odniesieniu do wybranych jednostek sektora finansowego. Zwracamy uwagę, iż zarówno zakres badania sprawozdania finansowego jak i treść opinii z badania (sprawozdania z badania) określają standardy rewizji finansowej, które biegły rewident jest zobowiązany stosować. I tak zgodnie z krajowym standardem rewizji finansowej nr 1 celem badania jest wyrażenie pisemnej opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe jest zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową jak też wynik finansowy jednostki. Biegły rewident ma zatem stwierdzić czy sprawozdanie finansowe jako całość jest wolne od istotnych zniekształceń. Jednocześnie, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania celem badania jest wyrażenie przez biegłego rewidenta opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe zostało, we wszystkich istotnych	Do rozstrzygnięcia na konferencji

aspektach, sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej. W przypadku większości ramowych założeń ogólnego przeznaczenia, opinia dotyczy tego, czy sprawozdanie finansowe prezentuje rzetelnie, we wszystkich istotnych aspektach (lub przekazuje rzetelny i jasny) obraz jednostki zgodnie z ramowymi założeniami.

Opinią biegłego rewidenta „objęte” jest zatem sprawozdanie finansowe, którego ramy określają założenia sprawozdawczości finansowej, które jednostka stosuje (np. ustawa o rachunkowości, MSSF). Normy/współczynniki, do których odnoszą się zaproponowane w projekcie stwierdzenia nie stanowią obowiązkowego elementu sprawozdań finansowych sporządzanych przez jednostki (np. współczynnik wypłacalności nie jest obowiązkowym elementem sprawozdania finansowego banku sporządzonego zgodnie z MSSF).

Potwierdzenie wiarygodności stwierdzeń odnoszących się do dodatkowych obszarów, poza sprawozdaniem finansowym, wymienionych w projekcie, wymagałoby od biegłego rewidenta przeprowadzenia odrębnej usługi atestacyjnej zgodnie z MSUA 3000 i obecnym KSRF 3 i wydania oddzielnego raportu z wykonanej usługi.

Tego typu dodatkowa usługa jest wykonywana przez biegłych rewidentów na zlecenie jednostki, jej właścicieli czy organów nadzoru. Usługa taka ma najczęściej charakter usługi dającej umiarkowaną pewność (ang. *limited assurance*), z której wniosek formułowany jest poprzez zaprzeczenie.

Należy zaznaczyć w sposób wyraźny, iż istniejący obecnie wymóg odniesienia się przez biegłego rewidenta do wybranych stwierdzeń w raporcie uzupełniającym opinię z badania nie stanowi ekwiwalentu zaproponowanego w projekcie założeń wymogu, a zakres procedur, które biegły rewident wykonuje obecnie w celu umieszczenia stwierdzenia w raporcie jest istotnie mniejszy od tego, który musiałby wykonać, aby wydać opinię na temat powyższych stwierdzeń.

Postulujemy więc, aby wymóg zawarcia tych stwierdzeń w sprawozdaniu z badania został usunięty. Jeśli zamiarem ustawodawcy jest uzyskanie zapewnienia od biegłego rewidenta w zakresie wskazanych obszarów w odniesieniu do wybranych jednostek sektora finansowego, to proponujemy dodanie do przepisów prawa odrębnego wymogu zlecenia takiej usługi biegłemu rewidentowi.

Kwestia tzw. ujawnień kapitałowych (dotyczących współczynnika wypłacalności/współczynnika kapitałowego i szeroko pojętych innych wymogów kapitałowych) dla banków i domów maklerskich jest obecnie regulowana przez rozporządzenie UE CRR i nie ma obowiązku ujawniania tych informacji w rocznych sprawozdania finansowych. Rozporządzenie CRR wymaga, aby instytucje podlegające

przepisom CRR same ustaliły sposób i formę tych ujawnień. Według naszej wiedzy większość jednostek publikuje odrębne raporty dotyczące wymogów kapitałowych i poddaje te raporty weryfikacji audytora wewnętrznego lub biegłego rewidenta w ramach oddzielnego zlecenia atestacyjnego.

Należy także mieć na względzie fakt, że obszar dotyczący wymogów kapitałowych jest bardzo złożony i kompleksowy i nie sprowadza się wyłącznie do współczynnika, o którym biegły rewident miałby się wypowiedzieć w swojej opinii z badania sprawozdania finansowego. Obejmuje on także szereg elementów jakościowych i ilościowych niewynikających wprost z ksiąg rachunkowych jak również procedury, procesy i kontrole wewnętrzne odrębne od tych związanych ze sporządzeniem sprawozdań finansowych. Zweryfikowanie tego obszaru i wydanie opinii wymagać będzie zatem wykonania szeregu procedur, które w obecnym stanie (odniesienia w raporcie uzupełniającym opinię z badania) nie są przez biegłego rewidenta wykonywane. Wykonanie tych procedur wymagać będzie zweryfikowania posiadanej przez biegłego rewidenta wiedzy a także zatrudnienia dodatkowych ekspertów. Związane to będzie z poniesieniem przez biegłego rewidenta dodatkowych, nierzadko wysokich kosztów, które powinny być pokryte w ramach wynagrodzenia za oddzielną usługę poświadczającą.

W odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, zwracamy uwagę na fakt, iż w chwili obecnej i historycznie biegli rewidenty odnoszą się w raporcie uzupełniającym opinię z badania do informacji z zakresu wypłacalności zakładu ubezpieczeń, a więc: marginesu wypłacalności i środków własnych na jego pokrycie, a także rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i aktywów na ich pokrycie. Odniesienia te nie stanowią elementu opinii biegłego rewidenta, ale - w sytuacji braku innych publicznie dostępnych informacji dotyczących wypłacalności zakładu ubezpieczeń - stanowią określoną „wartość” dla użytkowników sprawozdań.

Począwszy od 2016 roku, zmieniona ustawa o działalności ubezpieczeniowej wymaga sporządzenia przez zakłady ubezpieczeń sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, którego celem jest publiczne ujawnienie informacji dotyczących danego zakładu ubezpieczeń. Sprawozdanie to ma zawierać informacje o działalności i wynikach operacyjnych, systemie zarządzania, profilu ryzyka, wycenie aktywów i zobowiązań dla celów bilansu ekonomicznego, a także zarządzaniu kapitałem.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej będzie podlegać, podobnie jak roczne sprawozdanie finansowe, badaniu przez biegłego rewidenta. Zakres tego badania będzie obejmował m.in. zgodność zasad ujmowania i wyceny aktywów, zobowiązań, zgodność metod ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zgodność obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności

		i minimalnego wymogu kapitałowego z przepisami tej ustawy oraz ocenę jakości i wysokości dopuszczonych środków własnych. W naszej ocenie zakres informacji zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej oraz zakres badania biegłego rewidenta dostarczy użytkownikom wystarczających informacji oraz odpowiedniego poziomu zapewnienia odnośnie wypłacalności zakładów ubezpieczeń. W takiej sytuacji nie widzimy uzasadnienia do wprowadzania dodatkowego wymogu, aby biegły rewident w sprawozdaniu z badania rocznego sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń odnosił się do kwestii takich jak prawidłowość ustalenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, prawidłowość zabezpieczenia tych rezerw. Ponadto, należy zauważyć, iż stwierdzenie „prawidłowość zabezpieczenia rezerw” jest niejasne, gdyż w polskich przepisach brak jest takiej definicji. Brak określenia tego pojęcia spowoduje, iż biegły rewident nie będzie mógł ocenić zagadnienia z uwagi na brak „odpowiednich” kryteriów.	
	PwC	Art. 93 ust. 5 pkt 5 – skreślić Naszym zdaniem propozycja wymogu zawarcia w sprawozdaniu z badania wymienionych stwierdzeń wynika z niezrozumienia warsztatu pracy biegłych rewidentów tj. faktu, że wykonując wszelkiego typu usługi biegły musi kierować się wymogami odpowiednich standardów. Naszym zdaniem stwierdzenia takie mogą być wydane przez biegłego rewidenta jedynie po przeprowadzeniu procedur wymaganych przez Krajowy Standard Rewizji Finansowej 3000 <i>Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych</i>, a więc nie mieszczą się w zakresie badania ustawowego. Z tego powodu sprawozdanie z takiej usługi atestacyjnej musi spełniać wszystkie wymogi KSRF 3000. Proponowane stwierdzenia nie spełniają wymogów tego standardu. Uważamy, że usługi mające na celu wydanie powyższych stwierdzeń powinny być przedmiotem osobnej usługi innej niż badanie ustawowe rocznych sprawozdań finansowych, a sprawozdania z wykonania tych usług, zgodne z odpowiednimi standardami, były wydawane osobno. W wielu krajach Unii Europejskiej, między innymi w Wielkiej Brytanii, Belgii, Luksemburgu, na Węgrzech, Łotwie, Cyprze też są konieczne poświadczenia biegłych rewidentów na temat wymogów regulacyjnych, jednak we wszystkich tych krajach są one przedmiotem osobnych opinii, których odbiorcami są zarówno jednostki jak i regulatorzy. We wszystkich tych krajach tego typu usługi i wynikające z nich poświadczenia wykonywane są jako osobne zlecenia poza badaniem ustawowym	Do rozstrzygnięcia na konferencji

		rocznych sprawozdań finansowych. Według naszej wiedzy jedynie w Rumunii stwierdzenia regulacyjne są wymagane w opinii z badania sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń, co prowadziło i nadal prowadzi do dyskusji audytorów z regulatorem ubezpieczeń. Ten sam efekt można uzyskać wydając dwie osobne opinie z wykonania dwóch osobnych usług.	
	Deloitte	Art. 93 ust 5 pkt 5 – proponujemy usunąć w całości – gdyż są to prace dodatkowe (nie wymagane zapisami Rozporządzenia PE czy Dyrektywy) w stosunku do badania sprawozdań finansowych – a ich zakres może być każdorazowo indywidualnie doprecyzowywany z każdą spółką i biegłym. W związku z powyższym jest to rozszerzenie odpowiedzialności biegłych rewidentów.	Do rozstrzygnięcia na konferencji
	Deloitte, PwC, E&Y, KPMG	Dodatkowe stwierdzenia w sprawozdaniu z badania (Art. 93 ust.5) Wymóg umieszczenia w sprawozdaniu z badania dodatkowych stwierdzeń odnoszących się do specyficznych branż, w szczególności do instytucji finansowych, wykracza poza cel i zakres badania sprawozdania finansowego określony w krajowych i międzynarodowych standardach badania. godnie z krajowymi i międzynarodowymi standardami badania celem badania jest wyrażenie przez biegłego rewidenta opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe zostało, we wszystkich istotnych aspektach, sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową jak też wynik finansowy jednostki. Biegły rewident ma zatem stwierdzić czy sprawozdanie finansowe jako całość jest wolne od istotnych zniekształceń. Dlatego przy wydaniu opinii z badania sprawozdania finansowego ogólnego przeznaczenia nie jest możliwe i poprawne opiniowanie poszczególnych elementów tego sprawozdania finansowego lub określonych aspektów działalności jednostki. Tego faktu nie zmienia powszechna w Polsce praktyka ujawniania w rocznych sprawozdaniach finansowych banków i podmiotów prowadzących działalność maklerską współczynników kapitałowych, do których odnoszą się zaproponowane w projekcie ustawy stwierdzenia, mimo że nie stanowią one obowiązkowego elementu sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF. proponowana treść zdania pierwszego w pkt 5 jest zbyt ogólna, gdyż zakłada odniesienie się biegłego rewidenta do wszelkich zasad ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach. Biorąc pod uwagę, że przedmiotem badania jest sprawozdanie finansowe, a celem badania jest wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym, spełnienie tak określonego obowiązku jest niewykonalne, gdyż	Do rozstrzygnięcia na konferencji

	wykracza poza przedmiot i cel badania. Zgodnie z zapisami art. 93.ust.3 pkt. 9 sprawozdanie z badania zawiera również opinię czy sprawozdanie finansowe jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, statutem lub umową. Kwestia ujawnień kapitałowych (dotyczących współczynników kapitałowych i szeroko pojętych innych wymogów kapitałowych) dla banków i podmiotów prowadzących działalność maklerską jest obecnie regulowana przez rozporządzenie CRR (Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie UE nr 648/2012, dalej „CRR”), które nie wprowadza obowiązku ujawniania tych informacji w rocznych sprawozdania finansowych. Rozporządzenie CRR wymaga, aby instytucje podlegające przepisom CRR same ustaliły środek przekazu, miejsce i częstotliwość publikacji, i formę tych ujawnień. Według naszej wiedzy większość jednostek publikuje odrębne raporty dotyczące wymogów kapitałowych. Należy także mieć na względzie fakt, że obszar dotyczący wymogów kapitałowych jest bardzo złożony i kompleksowy i nie sprowadza się wyłącznie do jednego współczynnika, o którym biegły rewident miałby się wypowiedzieć w swojej opinii z badania sprawozdania finansowego. Obejmuje on także szereg elementów jakościowych i ilościowych niewynikających wprost z ksiąg rachunkowych jak również procedury, procesy i kontrole wewnętrzne odrębne od tych związanych ze sporządzeniem sprawozdań finansowych. Zweryfikowanie tego obszaru i wydanie opinii wymaga zatem wykonania szeregu procedur, które w obecnym stanie (odniesienia w raporcie uzupełniającym opinię z badania) nie są przez biegłego rewidenta wykonywane. Wykonanie tych procedur wymaga zweryfikowania posiadanej przez biegłego rewidenta wiedzy, a także zatrudnienia dodatkowych ekspertów. Związane to jest z poniesieniem przez biegłego rewidenta dodatkowych, nierzadko wysokich kosztów, które są pokryte w ramach wynagrodzenia za oddzielną usługę poświadczającą. Usługa taka jest wykonywana na zlecenie jednostki, jej właścicieli czy organów nadzoru przy zastosowaniu innych standardów niż te właściwe dla badania sprawozdań finansowych. Jednocześnie zwracamy szczególną uwagę na fakt, iż zgodnie z nowym międzynarodowym standardem badania MSB 701 obowiązującym dla okresów objętych badaniem kończących się po 15 grudnia 2016 roku biegły rewident będzie miał obowiązek przedstawić w sprawozdaniu z badania jednostek notowanych na giełdzie informację o obszarach badania o największym znaczeniu dla jednostki	
--	--	--

(tzw. kluczowych zagadnieniach badania), opisując każde zagadnienie, które uzna za kluczowe wraz z opisem wykonanych w tym obszarze procedur badania. Podobne wymogi zawiera artykuł 10 Rozporządzenia PE i Rady nr 537/2014, z tym że w odniesieniu do jednostek zainteresowania publicznego.

Oznacza to, iż niezależnie od branży, w której działa jednostka, biegły rewident będzie miał obowiązek wskazania na istotne obszary badania. Ma to szczególne znaczenie dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, w których tworzenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i ich zabezpieczanie jest jedną z podstaw prowadzenia działalności a zatem i jednym z kluczowych obszarów badania sprawozdania finansowego, którego dotyczy opinia biegłego rewidenta, o której mowa w art. 93 ust. 3 pkt 8. A zatem prawidłowość ustalenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i ich zabezpieczenie stanowić będzie kluczowe zagadnienie badania, do którego biegły rewident w swojej opinii odniesie się zgodnie z wymogami MSB 701 i/lub Rozporządzenia 537/2014. W związku z tym, niezależnie od wyżej wskazanych ograniczeń co do celu i zakresu badania sprawozdania finansowego oraz kształtu opinii z badania, określonych w krajowych i międzynarodowych standardach badania, umieszczanie na mocy diskutowanego projektu art. 93 ust. 5 pkt 5 w sprawozdaniu z badania dodatkowych odrębnych stwierdzeń odnoszących się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i ich zabezpieczenia będzie w takiej sytuacji zbędne.

Podkreślenia ponadto wymaga fakt, iż począwszy od 2016 roku, zmieniona ustawa o działalności ubezpieczeniowej wymaga sporządzenia przez zakłady ubezpieczeń sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, którego celem jest publiczne ujawnienie informacji dotyczących danego zakładu ubezpieczeń. Sprawozdanie to zawiera informacje o działalności i wynikach operacyjnych, systemie zarządzania, profilu ryzyka, wycenie aktywów i zobowiązań dla celów bilansu ekonomicznego, a także zarządzaniu kapitałem.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej podlega, podobnie jak roczne sprawozdanie finansowe, badaniu przez biegłego rewidenta. Zakres tego badania obejmuje m.in. zgodność zasad ujmowania i wyceny aktywów, zobowiązań, zgodność metod ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zgodność obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego z przepisami tej ustawy oraz ocenę jakości i wysokości dopuszczonych środków własnych.

W naszej ocenie zakres informacji zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej oraz zakres badania biegłego rewidenta dostarcza użytkownikom wystarczających informacji oraz odpowiedniego poziomu zapewnienia odnośnie wypłacalności zakładów ubezpieczeń.

Natomiast, jeśli mimo istniejących wymogów sporządzania i badania sprawozdań o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń, a także nowych wymogów standardów badania dotyczących rozszerzonej zawartości opinii z badania sprawozdania finansowego- wolą i potrzebą regulatora jest odrębne i specyficzne odniesienie się przez biegłego rewidenta do prawidłowości wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez zakład ubezpieczeń lub reasekuracji będących częścią sprawozdania finansowego, naszym zdaniem powinno to nastąpić poprzez wykonanie usługi zgodnie ze standardem do tego przeznaczonym, tj Krajowym Standardem Rewizji Finansowej 805 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 805 Badanie pojedynczych sprawozdań finansowych oraz elementów, kont lub pozycji sprawozdania finansowego- Uwagi szczególne.

W związku z powyższym proponujemy następujące brzmienie przepisu:

Art. 93 ust.5 pkt 5)

stwierdzenie, czy przedstawione w sprawozdaniu finansowym spółdzielczej kasy oszczędnościowo – kredytowej informacje na temat wykonania wymogów ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w tym współczynnik wypłacalności, zostały ustalone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz czy w zakresie poddanym weryfikacji badana jednostka wypełniła wymogi ostrożnościowe zgodnie z kryteriami określonymi w innych przepisach.

Art. 93’1 ust. 1

Biegły rewident badający sprawozdanie finansowe banku lub podmiotu prowadzącego działalność maklerską sporządza na piśmie sprawozdanie z przeprowadzonej usługi atestacyjnej zawierające wniosek czy przedstawione w sprawozdaniu finansowym informacje na temat wykonania wymogów ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w tym współczynniki kapitałowe zostały ustalone

		<i>zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz czy w zakresie poddanym weryfikacji badana jednostka wypełniła wymogi ostrożnościowe zgodnie z kryteriami określonymi w innych przepisach.</i> <i>Art. 93'1 ust. 2</i> <i>Sprawozdanie z przeprowadzonej usługi atestacyjnej, o której mowa w ust. 1 sporządzane jest na dzień sporządzenia sprawozdania z badania, o którym mowa w Art. 93 ust. 1.</i>	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 93 ust. 5 pkt. 5 - Należy zmienić brzmienie pkt 5 na następujące „stwierdzenie prawidłowości ustalenia współczynnika wypłacalności przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową oraz współczynników kapitałowych przez bank oraz podmiot prowadzący działalność maklerską.”	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Treść przepisu określonego w ust. 5 pkt 5 lit. b należy przeformułować w następujący sposób: „ - stwierdzenie utworzenia przez zakład ubezpieczeń rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w wysokości zapewniającej pełne wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań, wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji, a w przypadku zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność ubezpieczeniową w dziale ubezpieczeń na życie, o których mowa w art. 106j ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 989, z późn. zm.) także prawidłowości wyliczenia marginesu wypłacalności i posiadania środków własnych, o których mowa w art. 106j tej ustawy, w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności; - stwierdzenie utworzenia przez zakład reasekuracji rezerw techniczno- ubezpieczeniowych w wysokości zapewniającej pełne wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów reasekuracji;” Powyższe jest zgodne z propozycjami zmiany art. 65 ust. 5 pkt. 6 i 6a, określonymi w projekcie ustawy o zmianie ustawy rachunkowości z dnia 11 kwietnia 2016 r.	Uwaga uwzględniona
	Konfederacja Lewiatan	<u>Rozszerzenie zakresu sprawozdania z badania</u> - Art. 93 ust. 5 pkt 5 Projekt zakłada rozszerzenie zakresu sprawozdania z badania w porównaniu do wymogów Dyrektywy, ale także w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów ustawy o rachunkowości, między innymi o określone stwierdzenia w odniesieniu do wybranych jednostek sektora finansowego. Zwracamy	Do rozstrzygnięcia na konferencji

uwagę, iż zarówno zakres badania sprawozdania finansowego jak i treść opinii z badania (sprawozdania z badania) określają standardy rewizji finansowej, które biegły rewident jest zobowiązany stosować. I tak zgodnie z krajowym standardem rewizji finansowej nr 1 celem badania jest wyrażenie pisemnej opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe jest zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową jak też wynik finansowy jednostki. Biegły rewident ma zatem stwierdzić czy sprawozdanie finansowe jako całość jest wolne od istotnych zniekształceń.

Jednocześnie, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania celem badania jest wyrażenie przez biegłego rewidenta opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe zostało, we wszystkich istotnych aspektach, sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej. W przypadku większości ramowych założeń ogólnego przeznaczenia, opinia dotyczy tego, czy sprawozdanie finansowe prezentuje rzetelnie, we wszystkich istotnych aspektach (lub przekazuje rzetelny i jasny) obraz jednostki zgodnie z ramowymi założeniami.

Opinią biegłego rewidenta „objęte” jest zatem sprawozdanie finansowe, którego ramy określają założenia sprawozdawczości finansowej, które jednostka stosuje (np. ustawa o rachunkowości, MSSF). Normy/współczynniki, do których odnoszą się zaproponowane w projekcie stwierdzenia nie stanowią obowiązkowego elementu sprawozdań finansowych sporządzanych przez jednostki (np. współczynnik wypłacalności nie jest obowiązkowym elementem sprawozdania finansowego banku sporządzonego zgodnie z MSSF).

Potwierdzenie wiarygodności stwierdzeń odnoszących się do dodatkowych obszarów, poza sprawozdaniem finansowym, wymienionych w projekcie, wymagałoby od biegłego rewidenta przeprowadzenia odrębnej usługi atestacyjnej zgodnie z MSUA 3000 i obecnym KSRF 3 i wydania oddzielnego raportu z wykonanej usługi.

Tego typu dodatkowa usługa jest wykonywana przez biegłych rewidentów na zlecenie jednostki, jej właścicieli czy organów nadzoru. Usługa taka ma najczęściej charakter usługi dającej umiarkowaną pewność (ang. *limited assurance*), z której wniosek formułowany jest poprzez zaprzeczenie.

Należy zaznaczyć w sposób wyraźny, iż istniejący obecnie wymóg odniesienia się przez biegłego rewidenta do wybranych stwierdzeń w raporcie uzupełniającym opinię z badania nie stanowi ekwiwalentu zaproponowanego w projekcie założeń wymogu, a zakres procedur, które biegły rewident wykonuje obecnie w celu umieszczenia stwierdzenia w raporcie jest istotnie mniejszy od tego, który

	musiałby wykonać, aby wydać opinię na temat powyższych stwierdzeń. Postulujemy więc, aby wymóg zawarcia tych stwierdzeń w sprawozdaniu z badania został usunięty. Jeśli zamiarem ustawodawcy jest uzyskanie zapewnienia od biegłego rewidenta w zakresie wskazanych obszarów w odniesieniu do wybranych jednostek sektora finansowego, to proponujemy dodanie do przepisów prawa odrębnego wymogu zlecenia takiej usługi biegłemu rewidentowi. Kwestia tzw. ujawnień kapitałowych (dotyczących współczynnika wypłacalności/współczynnika kapitałowego i szeroko pojętych innych wymogów kapitałowych) dla banków i domów maklerskich jest obecnie regulowana przez rozporządzenie UE CRR i nie ma obowiązku ujawniania tych informacji w rocznych sprawozdania finansowych. Rozporządzenie CRR wymaga, aby instytucje podlegające przepisom CRR same ustaliły sposób i formę tych ujawnień. Według naszej wiedzy większość jednostek publikuje odrębne raporty dotyczące wymogów kapitałowych i poddaje te raporty weryfikacji audytora wewnętrznego lub biegłego rewidenta w ramach oddzielnego zlecenia atestacyjnego. Należy także mieć na względzie fakt, że obszar dotyczący wymogów kapitałowych jest bardzo złożony i kompleksowy i nie sprowadza się wyłącznie do współczynnika, o którym biegły rewident miałby się wypowiedzieć w swojej opinii z badania sprawozdania finansowego. Obejmuje on także szereg elementów jakościowych i ilościowych niewynikających wprost z ksiąg rachunkowych jak również procedury, procesy i kontrole wewnętrzne odrębne od tych związanych ze sporządzeniem sprawozdań finansowych. Zweryfikowanie tego obszaru i wydanie opinii wymagać będzie zatem wykonania szeregu procedur, które w obecnym stanie (odniesienia w raporcie uzupełniającym opinię z badania) nie są przez biegłego rewidenta wykonywane. Wykonanie tych procedur wymagać będzie zweryfikowania posiadanej przez biegłego rewidenta wiedzy a także zatrudnienia dodatkowych ekspertów. Związane to będzie z poniesieniem przez biegłego rewidenta dodatkowych, nierzadko wysokich kosztów, które powinny być pokryte w ramach wynagrodzenia za oddzielną usługę poświadczającą. W odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, zwracamy uwagę na fakt, iż w chwili obecnej i historycznie biegli rewidentzi odnoszą się w raporcie uzupełniającym opinię z badania do informacji z zakresu wypłacalności zakładu ubezpieczeń, a więc: marginesu wypłacalności i środków własnych na jego pokrycie, a także rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i aktywów na ich pokrycie. Odniesienia te nie stanowią elementu opinii biegłego rewidenta, ale - w sytuacji braku innych publicznie dostępnych informacji dotyczących wypłacalności zakładu ubezpieczeń - stanowią określoną „wartość” dla użytkowników sprawozdań.	
--	---	--

		Począwszy od 2016 roku, zmieniona ustawa o działalności ubezpieczeniowej wymaga sporządzenia przez zakłady ubezpieczeń sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, którego celem jest publiczne ujawnienie informacji dotyczących danego zakładu ubezpieczeń. Sprawozdanie to ma zawierać informacje o działalności i wynikach operacyjnych, systemie zarządzania, profilu ryzyka, wycenie aktywów i zobowiązań dla celów bilansu ekonomicznego, a także zarządzaniu kapitałem. Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej będzie podlegać, podobnie jak roczne sprawozdanie finansowe, badaniu przez biegłego rewidenta. Zakres tego badania będzie obejmował m.in. zgodność zasad ujmowania i wyceny aktywów, zobowiązań, zgodność metod ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zgodność obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego z przepisami tej ustawy oraz ocenę jakości i wysokości dopuszczonych środków własnych. W naszej ocenie zakres informacji zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej oraz zakres badania biegłego rewidenta dostarczy użytkownikom wystarczających informacji oraz odpowiedniego poziomu zapewnienia odnośnie wypłacalności zakładów ubezpieczeń. W takiej sytuacji nie widzimy uzasadnienia do wprowadzania dodatkowego wymogu, aby biegły rewident w sprawozdaniu z badania rocznego sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń odnosił się do kwestii takich jak prawidłowość ustalenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, prawidłowość zabezpieczenia tych rezerw. Ponadto, należy zauważyć, iż stwierdzenie „prawidłowość zabezpieczenia rezerw” jest niejasne, gdyż w polskich przepisach brak jest takiej definicji. Brak określenia tego pojęcia spowoduje, iż biegły rewident nie będzie mógł ocenić zagadnienia z uwagi na brak „odpowiednich” kryteriów.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 93 ust. 8 – Wydaje się, że wolą projektodawcy było, aby „biegły rewident”, o którym jest mowa w komentowanym przepisie, był „kluczowym biegłym rewidentem”. W przypadku jeśli taka była intencja doprecyzowania wymaga treść przepisu. W przeciwnym razie podpis będą zobowiązani złożyć wszyscy biegli rewidenci uczestniczący w badaniu.	Uwaga nieuwzględniona – zgodnie z definicją kluczowego biegłego rewidenta zawartą w słowniczku projektu, jest nim także biegły podpisujący sprawozdanie z badania; z brzmienia przepisu nie wynika, że

			sprawozdanie z badania będzie musiał podpisać każdy biegły rewident uczestniczący w badaniu.
	PwC	Art. 93 ust. 9 Proponujemy, aby w przypadku badań innych niż ustawowe sprawozdanie z badania było kształtowane jedynie przez odnośny standard badania (KSRF 700/701/706), który zawiera podstawowe wymogi zasadniczo zbieżne z proponowanymi. Naszą sugestią motywujemy tym, że zamieszczanie niektórych ze stwierdzeń w przypadku badań dobrowolnych (np. badanie za okresu śródroczne) może nie być wykonalne, ani nie wydaje się być zasadne, jeżeli badanie miało posłużyć celowi innemu niż obowiązki ustawowe dotyczące raportowania rocznej informacji finansowej.	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 93 ust. 9 Proponujemy doprecyzowanie ust. 9 -co znaczy „odpowiednio”, np. czy opinia czy badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych powinno mieć zastosowanie w przypadku badania sprawozdań finansowych specjalnego przeznaczenia np. śródrocznego sprawozdania sporządzonego w celu spełnienia wymogów KSH. Naszym zdaniem przewidziany przez ustawodawcę zakres sprawozdania z badania dotyczy tylko sprawozdań z badania rocznego sprawozdania finansowego/skonsolidowanego sprawozdania finansowego, bez względu na to czy jest ono obowiązkowe czy dobrowolne. Pozostałe elementy sprawozdania z badania nie muszą znajdować się w sprawozdaniu z badania sprawozdań innych niż powyższe, ponieważ ich zakres określają odpowiednie standardy badania. Proponujemy także doprecyzowanie ust. 10 co oznacza połączenie sprawozdań w jeden dokument w celu uniknięcia rozbieżności w praktyce- czy mają to być 2 sprawozdania zawierające wszystkie elementy sprawozdania z badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego połączone fizycznie w jeden dokument czy też jedno sprawozdanie odnoszące się zarówno do sprawozdania jednostkowego i skonsolidowanego w każdym elemencie.	Uwaga nieuwzględniona – zapis nie może być doprecyzowany ze względu na fakt, że musi on adresować wszystkie sytuacje i odnosić się do specyfiki danego badania. Uwaga nieuwzględniona – intencją jest pozostawienie pewnej elastyczności (czyli oba opisane rozwiązania są dopuszczalne, pod

			warunkiem, że w tym drugim przypadku sprawozdanie z badania pozostanie czytelne i zrozumiałe dla odbiorcy.
	Mazars	Zgodnie z art. 93 ust 10 Projektu istnieje możliwość sporządzania jednego połączonego sprawozdania z badania w przypadku, gdy roczne sprawozdanie finansowe jednostki dominującej jest dołączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Proponujemy, aby wprowadzić też możliwość sporządzanie jednego wspólnego dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu w przypadku, gdy badany podmiot sporządza jednostkowe i skonsolidowane sprawozdania finansowe.	Uwaga nieuwzględniona – o ile rozwiązanie przyjęte w art. 93 ust. 10 jest możliwe wprost na podstawie zapisów art. 28 ust. 5 dyrektywy, zezwalających na połączenie sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego ze sprawozdaniem z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, o tyle przyjęcie analogicznego rozwiązania w zakresie dodatkowego sprawozdania dla komitetu audytu jest niemożliwe, gdyż art. 11 rozporządzenia 537/2014 nie zawiera zapisów zezwalających państwu członkowskiemu na przyjęcie takiego

			rozwiązania.
Rozdział 11 Nadzór publiczny			
Art. 94			
	Komisja Nadzoru Finansowego	<u>Uwaga dot. zaproponowanego zakresu nadzoru publicznego:</u> UKNF nie popiera zaproponowanego rozwiązania polegającego na zawężeniu zakresu nadzoru publicznego tylko do minimalnego zakresu przedmiotowego nadzoru publicznego określonego definicją badania ustawowego w art. 2 pkt 1 lit. a) i b) znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE odnoszącego się tylko do badań obowiązkowych wymaganych prawem unijnym lub krajowym dot. JZP (w szczególności mając na uwadze zaproponowaną definicję JZP). Zwracamy uwagę, że takie rozwiązanie spowoduje brak spójności nadzoru nad czynnościami rewizji finansowej świadczonymi na rzecz emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym i innych podmiotów nadzorowanych przez KNF. Przyjęcie tego rozwiązania oznaczałoby w praktyce, że nadzór nad badaniem rocznych sprawozdań finansowych sprawowałaby KNA, natomiast nadzór nad przeglądem śródrocznych sprawozdań finansowych samorząd biegłych rewidentów w ramach realizacji zadań statutowych tej organizacji. W naszej opinii takie rozwiązanie nie przyczyni się do wzrostu zaufania do czynności rewizji finansowej świadczonych przez biegłych rewidentów na rzecz emitentów oraz może spowodować obniżenie skuteczności nadzoru nad nimi. Wnosimy zatem o pozostawienie KNA nadzoru co najmniej nad przeglądami śródrocznych sprawozdań finansowych.	Uwaga nieuwzględniona – proponowany zakres nadzoru publicznego jest zgodny z przepisami UE; jest on zdeterminowany zasobami jakimi dysponować będzie KNA w świetle istotnego zwiększenia zadań jakie będą musiały być wykonywane bezpośrednio przez ten organ.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 94 ust. 2 - W zakresie art. 94 ust. 2 zwracamy uwagę na nieprecyzyjność zapisów dotyczących odpowiedzialności KNA „Komisja Nadzoru Audytowego jest organem odpowiedzialnym za wykonywanie zadań przewidzianych w rozporządzeniu nr 537/2014 dla właściwych organów oraz za zapewnienie stosowania jego przepisów przez podmioty, do których przepisy te są skierowane”, brak precyzyjnych odniesień do przepisów przedmiotowego rozporządzenia może powodować kolizję lub luki w zakresie faktycznej odpowiedzialności właściwych organów nadzoru.	Uwaga nieuwzględniona – proponowany zapis jest konsekwencją konieczności wskazania przez państwo członkowskie, który z trzech możliwych organów wskazanych w art. 21 rozporządzenia będzie pełnił rolę organu nadzoru audytowego na potrzeby rozporządzenia.

	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 94 ust. 3 - W zakresie art. 94 ust. 3 zwracamy uwagę na zapisy dyrektywy 2006/43/WE art. 30 ust 2 „Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niewprowadzaniu przepisów dotyczących kar administracyjnych w przypadku naruszeń, które podlegają już krajowemu prawu karnemu. W takim przypadku informują Komisję o właściwych przepisach prawa karnego.”. W związku z powyższym przekazanie do sądów powszechnych zadań dot. ukarania biegłego rewidenta za naruszenia o których mowa w art. 53 ust 3. jest niezgodne z zapisami dyrektywy i oznacza znaczne ograniczenie narzędzi nadzorczych jakimi miałyby dysponować KNA. Niespotykane w dotychczasowej praktyce polskich organów nadzoru.	Uwaga częściowo uwzględniona – proponowane rozwiązanie jest zgodne zarówno z rozporządzeniem pozwalającym na delegowanie na inny organ niż KNA nakładania kar na biegłych rewidentów badających jzp (por. art. 24 ust. 4 rozporządzenia), jak też zgodne z dyrektywą również zezwalającą na delegowanie na inny organ niż KNA nakładania kar na biegłych rewidentów badających nie-jzp (art. 32 ust. 4a dyrektywy); art. 30 ust. 2 dyrektywy jest opcją dla państwa członkowskiego umożliwiającą zwolnienie z obowiązku nakładania kar przez organ nadzoru publicznego (lub inny organ, na który delegowano by takie zadanie) w przypadku, gdyby krajowe prawo karne przewidywało już sankcje (analogiczne do tych w dyrektywie) za przewinienia (analogiczne do tych przewidzianych
--	-----------------------------	---	--

			w dyrektywie). Katalog przewinień obciążonych sankcją karną zostanie skorelowany z systemem kar administracyjnych.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 94 ust. 4 i 5 - W ocenie UKNF brak jest uzasadnienia dla powierzeniem KNF zadań, o których mowa w art. 94 ust. 4 i 5 projektu ustawy.	Uwaga nieuwzględniona - KNF sprawuje nadzór nad JZP; proponowany podział zadań między KNA i KNF jest przejrzysty, ponieważ KNA będzie zajmować się nadzorem nad firmami audytorskimi, a KNF – nad JZP.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Ponadto UKNF zauważa, że do katalogu jednostek zainteresowania publicznego (JZP) włączono jednostki samorządu terytorialnego (JST), których sprawozdania finansowe podlegają badaniu zgodnie z par. 268 ustawy o finansach publicznych. Wobec powyższego proponujemy powierzenie zadań, o których mowa w art. 80 oraz 94 ust. 4 i 5 w stosunku do ww. JST np. regionalnym izbom obrachunkowym, a nie KNF. <u>Uzasadniając powyższe zwracamy uwagę na następujące kwestie.</u> Projekt ustawy nakłada na KNF odpowiedzialność za zapewnienie stosowania przez JZP przepisów określonych w tytule III rozporządzenia nr 537/2014 oraz monitorowanie działalności i funkcjonowania komitetów audytu. Zadania te będą wiązały się ze znacznym rozszerzeniem działań nadzorczych KNF, co wymagałoby zapewnienia odpowiednich zasobów osobowych i środków finansowania do wykonywania tych zadań. Zwracamy uwagę, że wobec JZP, będących emitentami papierów wartościowych, KNF nie sprawuje nadzoru ostrożnościowego, zatem Projektodawca nakłada na KNF w odniesieniu do emitentów nowe zadania wymagające zapewnienia zasobów do ich realizacji. Zwracamy uwagę na znaczną liczbę emitentów, którzy mieliby zostać objęci nadzorem we wskazanych w <i>Projekcie</i> obszarach: na koniec 2015 r. liczba emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do	Uwaga nieuwzględniona - JST włączone są do katalogu JZP tylko, jeśli ich papiery wartościowe notowane są na rynku regulowanym. Zgodnie z OSR w chwili obecnej dotyczy to tylko dwóch przypadków. W związku z powyższym włączanie RIO do systemu nadzoru publicznego jest nieuzasadnione.

	obrotu na rynku regulowanym, dla których państwem macierzystym jest Polska, wynosiła ok. 447 łącznie z jednostkami samorządu terytorialnego, nie licząc banków, zakładów ubezpieczeń i domów maklerskich, podlegających nadzorowi ostrożnościowemu KNF. Ponadto zwracamy uwagę na nieprecyzyjność i niejasność zadania „<i>monitorowanie działalności i funkcjonowania komitetów audytu</i>”. Wyrazy „działalność” i „funkcjonowanie” są wyrazami bliskoznacznymi, a ich znaczenie w brzmieniu tego przepisu pokrywa się ze sobą. Ponadto należałoby doprecyzować, że przepis dotyczy również monitorowania organu nadzorczego JZP w przypadku powierzenia mu funkcji komitetu audytu zgodnie z art. 128 ust. 3 <i>Projektu</i>. Należy zwrócić uwagę, iż przepisy <i>Projektu</i> zakładają nałożenie szeregu nowych obowiązków na KNF. W kontekście wskazania na stronie 22. uzasadnienia do <i>Projektu</i>, iż KNF już obecnie posiada odpowiednie narzędzia i środki niezbędne do realizacji tych zadań, należy zwrócić uwagę, iż w uzasadnieniu do <i>Projektu</i> nie odniesiono się w sposób kompleksowy do tej kwestii. Należy mieć również na uwadze, iż ewentualne dodatkowe obowiązki z zakresu nadzoru nałożone na Komisję Nadzoru Finansowego będą generować dodatkowe koszty, związane z możliwą koniecznością wdrożenia nowych funkcjonalności systemów informatycznych oraz zwiększonym nakładem pracy, w tym możliwą koniecznością zwiększenia zatrudnienia. Jednocześnie przepisy <i>Projektu</i>, jak również Uzasadnienie do <i>Projektu</i> nie odnoszą się w sposób szczegółowy do momentów powstania obowiązków oraz terminu i sposobu ewentualnego raportowania do Komisji Nadzoru Finansowego przez JZP. W przypadku wykonywania przez KNF zadań o których mowa w art. 94 ust. 4 (odpowiedzialność za zapewnienie stosowania przez JZP przepisów określonych w tytule III rozporządzenia nr 537/2014) i 5 (monitorowania funkcjonowania i działania komitetu audytu) przyznawanie KNF uprawnienia przeprowadzania kontroli w siedzibie JZP, nie jest zasadne w odniesieniu do emitentów papierów wartościowych, ponadto nie wynika z art. 23 ust. 3 lit. c) rozporządzenia nr 537/2014, który stanowi, o przeprowadzaniu kontroli na miejscu wobec biegłych rewidentów i firm audytorskich. Zwracamy uwagę, że uprawnienia przyznane KNF w art. 94 ust. 6 dotyczą wykonywania zadań, o których mowa w art. 94 ust. 4 (odpowiedzialność za zapewnienie stosowania przez JZP przepisów	Uwaga uwzględniona Uwaga uwzględniona Uwaga uwzględniona
--	--	--

		określonych w tytule III rozporządzenia nr 537/2014) i 5 (monitorowanie funkcjonowania i działania komitetu audytu), jednakże treść ust. 6 odwołuje się jedynie do kwestii wyboru przez JZP podmiotu uprawnionego do badania. Zwracamy uwagę, że KNF nie sprawuje nad JZP będącymi emitentami papierów wartościowych nadzoru ostrożnościowego, zatem w przypadku powierzenia tych zadań KNF, w celu skutecznego realizowania tych zadań należałoby w treści ust. 6 przewidzieć dla KNF dodatkowe uprawnienia również w odniesieniu pozostałych zadań. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż pkt 4 zawiera błędne odwołanie do „art. 79 ust. 3 pkt 1” zamiast do przepisu „art. 80 ust. 3”.	Uwaga uwzględniona
	Związek Banków Polskich	Nie jest jasne co oznaczają określenia „jej jednostek powiązanych” oraz „stron z nią powiązanych” w art. 94 ust. 6 pkt. 2) lit. a). Treść art. 94 ust. 6 pkt 4) jest już objęta zakresem treści art. 80 ust. 1 i ustępach następnych, a więc powinna zostać usunięta w całości. Ponadto, odwołanie do treści art. 79 ust. 3 pkt. 1 jest nieprawidłowe, gdyż dotyczy on o sankcji nakładanych na podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, a nie na jednostkę zainteresowania publicznego, dla której sankcje określone są w art. 80 ust. 3.	Uwaga uwzględniona – Uwaga częściowo uwzględniona – powołanie na art. 79 ust. 3 pkt 1 zostanie zastąpione powołaniem na art. 80 ust. 3.; art. 80 ust. 1 wskazuje, że JZP i członkowie ich organów podlegają karze administracyjnej, natomiast art. 94 ust. 6 pkt 4) wskazuje organ jaki jest właściwy do ukarania ww. osób.
Art. 95			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 95 ust. 1 - W zakresie art. 95 ust. 1 pkt 3, 4, 5 zwracamy uwagę na wielość form kontroli przeprowadzanych w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Podział na kontrole, kontrole tematyczne i kontrole pozaplanowe zaprezentowany w <i>Projekcie</i> jest nieprecyzyjny zarówno pod kątem tworzenia planu kontroli, jak i praw i obowiązków, leżących po stanie KNA i podmiotów uprawnionych, w związku z zastosowanym narzędziem nadzorczym. Koniecznym jest uporządkowanie przepisów art. 111, 123 i 124, przede wszystkim w celu osiągnięcia zaplanowanych	Uwaga nieuwzględniona – przeprowadzanie przez organ nadzoru audytowego trzech rodzajów kontroli wynika bezpośrednio z przepisów

		celów nadzorczych.	rozporządzenia: 1. kontrole wskazane w art. 111 to odpowiednik inspekcji, o których mowa w art. 26 ust. 1 rozporządzenia (które muszą być bezwzględnie przeprowadzane przez organ nadzoru); 2. kontrole tematyczne to kontrole, o których mowa w art. 26 ust. 7 akapit czwarty rozporządzenia (które mogą być przeprowadzane przez KNA, ale nie muszą); 3. kontrole pozaplanowe są odpowiednikiem uprawnień dochodzeniowych, o których mowa w art. 23 ust. 2 rozporządzenia oraz art. 30 ust. 1 dyrektywy (te kontrole też muszą być przeprowadzane jeśli organ nadzoru otrzyma informację o nieprawidłowościach w firmie audytorskiej). Co do planów kontroli –
--	--	--------------------	---

			dotyczą one kontroli wskazanych w pkt 1 i ew. 2, które mają charakter kontroli ex-ante i przeprowadzane są cyklicznie; natomiast w przypadku kontroli pozaplanowych nie można mówić o z góry ustalonym harmonogramie ich przeprowadzania, ponieważ ich wszczęcie będzie uzależnione od faktu otrzymania jakiegoś doniesienia o nieprawidłowościach i ich celem będzie zweryfikowanie czy te nieprawidłowości rzeczywiście miały miejsce. Niemniej jednak sformułowanie „kontrola pozaplanowa” zostanie zastąpione sformułowaniem „kontrola doraźna”, by lepiej oddawać charakter tej kontroli.
	Krajowa Izba Biegłych	Proponujemy ujednolicenie terminów art. 95 ust. 5 z art. 95 ust. 6 poprzez następujące brzmienie art. 95 ust. 6:	Uwaga nieuwzględniona – ust. 6 dotyczy obowiązków nałożonych

	Rewidentów	„6. Komisja Nadzoru Audytowego przygotowuje i zamieszcza na swojej stronie internetowej informację, o której mowa w ust. 4, oraz do 31 maja następnego roku sprawozdanie, o którym mowa w ust. 5, dotyczące działań z zakresu nadzoru publicznego.”	na Komisję Nadzoru Finansowego w związku z powierzeniem jej nadzoru nad stosowaniem przez jzp przepisów określonych w tytule III rozporządzenia oraz funkcjonowaniem komitetów audytu.
	Związek Banków Polskich	Zgodnie z treścią art 95 ust. 1 pkt 14 projektu ustawy, do zadań Komisji Nadzoru Audytowego należy coroczne sporządzanie i podawanie do publicznej wiadomości – w terminie do dnia 31 marca następnego roku - listy podmiotów uprawnionych do badania, których przychody z tytułu badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczyły 15% ich całkowitych przychodów z tytułu badania. Z kolei art. 16 ust. 3a rozporządzenia nr 537/2014 mówi, że „badana jednostka może zaprosić dowolnych biegłych rewidentów lub firmy audytorskie do składania ofert w sprawie świadczenia usługi badania ustawowego, pod warunkiem że przestrzegane są przepisy art. 17 ust. 3 i że organizacja procedury przetargowej w żaden sposób nie wyklucza z udziału w procedurze wyboru firm, które uzyskały mniej niż 15 % swojego całkowitego wynagrodzenia z tytułu badań od jednostek interesu publicznego w danym państwie członkowskim w poprzednim roku kalendarzowym. W sytuacji, gdy zgodnie ze zmianami wprowadzanymi do art. 66 ust. 4 Ustawy o rachunkowości „Zakazane jest stosowanie jakichkolwiek klauzul umownych, które nakazywałyby organowi zatwierdzającemu sprawozdanie finansowe badanej jednostki wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych spośród określonej kategorii lub wykazu podmiotów uprawnionych do badania. Klauzule te są nieważne z mocy prawa. Jak w świetle tych zapisów rozumieć zapisy art 95 ust. 1 pkt 14? Co one oznaczają dla Jednostek Zainteresowania Publicznego?	Uwaga nieuwzględniona – postanowienia art. 16 ust. 3 lit. a) rozporządzenia oznaczają, że dana jzp prowadząc procedurę wyboru firmy audytorskiej do badania swojego sprawozdania finansowego nie może automatycznie uniemożliwić złożenia oferty przez firmę audytorską, której przychody z badania jzp nie przekroczyły 15% całkowitych przychodów (np. poprzez stwierdzenie, że w ogóle nie rozpatruje ofert takich firm audytorskich); podejście takie wpisuje się w zakaz stosowania klauzul umownych, o których jest mowa w art. 66 ust. 4 ustawy o rachunkowości; publikowanie listy, o której mowa w art. 95

			ust. 1 pkt 14 projektu ma charakter informacyjny dla jzp, by umożliwić im stosowanie art. 16 ust. 3 lit. a) rozporządzenia.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 95 ust. 3 - Udzielanie Komisji Nadzoru Audytowego informacji, wyjaśnień i przekazywanie dokumentów przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Komisji Nadzoru Finansowego, w tym tych objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy, na potrzeby prowadzenia badań rynkowych w zakresie usług świadczonych przez biegłych rewidentów i podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych oraz na potrzeby zadań związanych z monitorowaniem rynku, o którym mowa w art. 27 rozporządzenia nr 537/2014. Zakres potrzeb, dla których przekazywane mają być informacje i dokumenty nie usprawiedliwia tak szerokiego dostępu do danych, w tym danych objętych tajemnicą, zwłaszcza tajemnicą bankową lub ubezpieczeniową. Konieczne jest zatem doprecyzowanie zakresu oczekiwanych danych.	Uwaga nieuwzględniona – nie jest możliwe doprecyzowanie zapisów ustawy, ponieważ zakres wymaganych informacji będzie uzależniony od tendencji rynkowych i działań związanych z monitorowaniem rynku na poziomie UE.
	Giełda Papierów Wartościowych	Uwaga do art. 95 ust. 6 Wydaje się, że w art. 95 ust. 6 Projektu powinna zostać wskazana Komisja Nadzoru Audytowego, która jest organem uprawnionym do opracowywania informacji określonych w art. 95 ust. 4 oraz sprawozdań, o których mowa w art. 95 ust. 5 Projektu, a nie jak ma to obecnie miejsce w Projekcie Komisja Nadzoru Finansowego, która nie posiada kompetencji w przedmiotowym zakresie.	Uwaga częściowo uwzględniona – intencją zapisów ust. 6 jest nałożenie na Komisję Nadzoru Finansowego obowiązku sporządzania informacji nt. planowanych działań nadzorczych (w zakresie tytułu III rozporządzenia oraz funkcjonowania komitetów audytu) oraz sprawozdania z tych działań nadzorczych – zapisy ustępu zostaną odpowiednio przeredagowane by nie budziły wątpliwości.
	Komisja	Art. 96 ust. 1 (błędne powołanie na art. 95 ust. 6) - Obowiązek sporządzenia i zamieszczenia na	Uwaga częściowo

	Nadzoru Finansowego	stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego informacji i sprawozdań w określonych terminach nie został w żaden sposób przedstawiony i umotywowany w Uzasadnieniu do <i>Projektu</i>. Jednocześnie odniesienie się w ust. 6 do treści ust. 4 i ust. 5 wydaje się być nieprawidłowe pod względem legislacyjnym. Przepis ust. 4 i ust. 5 odnosi się bowiem do obowiązków KNA w zakresie nadzoru nad podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych. W przypadku nałożenia obowiązków w powyższym zakresie na Komisję Nadzoru Finansowego <i>Projekt</i> powinien zawierać jasne i precyzyjne przepisy, które nie będą budzić wątpliwości co do zakresu przedmiotowego oraz podmiotowego ww. informacji i sprawozdań. Ponadto wydaje się, że bardziej racjonalne z punktu widzenia odbiorcy takiego sprawozdania byłoby publikowanie przez KNA pełnej wersji sprawozdania dot. nadzoru publicznego, czyli w przypadku powierzenia KNF pewnych czynności, również obejmującego te kwestie. Wobec powyższego niezbędne jest doprecyzowanie treści przepisów <i>Projektu</i>. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, iż termin do 31 marca jest terminem krótkim (podczas gdy w stosunku do KNA określono termin do 31 maja).	uwzględniona – treść ust. 6 zostanie odpowiednio przeredagowana, by jasno wynikało z niej obowiązek sporządzania przez KNF informacji nt. planowanych działań nadzorczych (w zakresie tytułu III rozporządzenia oraz funkcjonowania komitetów audytu) oraz sprawozdania z tych działań nadzorczych; ponadto termin na sporządzenie ww. sprawozdania zostanie wydłużony do 31 maja danego roku.
Art. 96			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 96 ust. 4 - Powierzenie ekspertom zewnętrznym przez Komisję Nadzoru Audytu wykonywania zadań, o których mowa w art. 95 ust. 2 (udzielenia informacji, wyjaśnień przekazania dokumentów niezbędnych do wykonywania zadań) nie wydaje się być procesem na tyle skomplikowanym i czasochłonnym, aby akurat do tych zadań Komisja Nadzoru Audytowego zatrudniała dodatkowe osoby.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Audytowego	W art. 96 ust. 4 określono, że KNA może powierzyć wykonanie określonych zadań, o których mowa w art. 95 ust. 2, ekspertom zewnętrznym zatrudnianym na podstawie umowy cywilnoprawnej. Należy zauważyć, że jak wskazano wyżej, KNA nie będzie dysponentem środków budżetowych przeznaczonych na jej funkcjonowanie. W tym zakresie będzie dysponentem Minister Finansów. To powoduje, że proponowane rozwiązanie nie będzie mogło być realizowane przez KNA. Stroną umowy między ekspertem zewnętrznym będzie mógł być Minister Finansów. Powoduje to, że określenie praw i obowiązków eksperta zewnętrznego będzie zależało wyłącznie od Ministra Finansów, a KNA jedynie będzie mogło proponować w sposób niewiążący prawnie stosowne rozwiązania w umowach zawieranych z ekspertami zewnętrznymi.	Uwaga nieuwzględniona – wymagałoby to zmiany proponowanego modelu organu nadzoru.

Art. 97			
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	Powtórzono przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014r., w szczególności art. 97 pkt 1-4 powtarza regulacje prawne zawarte w art. 21 lit. c rozporządzenia	Uwaga nieuwzględniona – zapisy art. 97 są przede wszystkim transpozycją dyrektywy (art. 2 pkt 15 – definicja osoby niewykonywującej zawodu oraz art. 32 ust. 3); ponadto wymogi dot. niezależności członków KNA są rozszerzające w stosunku do wymogów określonych w art. 21 rozporządzenia (np. zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej, a nie tylko badań ustawowych).
Art. 98			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Naszym zdaniem rekomendacje powinny dotyczyć takiej liczby kandydatów, ile jest miejsc dla przedstawicieli poszczególnych instytucji. Nie zgadzamy się z wprowadzeniem proponowanej zmiany zasad wyboru – analogicznie uważamy że zasada powinna obowiązywać przy wyborze członków Komisji Egzaminacyjnej. Dodatkowo proponujemy uszczegółowienie zapisu ust. 2 poprzez wskazanie: 1) Komisja Nadzoru Finansowego – maksymalnie 4 kandydatów, 2) Minister Sprawiedliwości – maksymalnie 2 kandydatów, 3) Krajowa Rada Biegłych Rewidentów – maksymalnie 4 kandydatów, 4) organizacje pracodawców – maksymalnie 2 kandydatów, 5) Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. - maksymalnie 2 kandydatów.”.	Uwaga nieuwzględniona – Minister Finansów musi mieć możliwość kształtowania składu osobowego KNA w taki sposób, by zapewnić by organ jako całość będzie dysponował określoną wiedzą i doświadczeniem.
	Komisja Nadzoru	Art. 98 ust. 2 - Projekt przewiduje m.in., że KNF przedstawia rekomendacje w zakresie 4 kandydatów do składu KNA, a następnie Minister Finansów dokonuje wyboru 2 spośród rekomendowanych	j.w.

	Finansowego	kandydatów. UKNF podtrzymuje poprzednio zgłoszone uwagi i kwestionuje zaproponowany w Projekcie wymóg rekomendowania więcej niż jednego kandydata. W opinii UKNF brak jest jasnych kryteriów wyboru przez Ministra Finansów członka KNA w sytuacji, gdy każdy z rekomendowanych kandydatów spełniałby wymogi i posiadałby te same kompetencje/kwalifikacje/doświadczenie. W takiej sytuacji proponowane rozwiązanie nakłada na Ministra Finansów dodatkową odpowiedzialność za wytypowanie 2 osób z czterech rekomendowanych, w sytuacji kiedy wybór dokonywany jest jedynie w oparciu o przekazane dokumenty. Należy podkreślić, iż KNF jest organem odpowiadającym za nadzór nad JZP. W związku z tym KNF dokonując wyboru osób, które mogą być rekomendowane jako członkowie KNA uwzględnia przede wszystkim posiadanie przez te osoby specjalistycznej wiedzy i kompetencji wynikających z doświadczenia w wykonywaniu zadań nadzorczych nad JZP. Wobec powyższego wybór i ocena merytoryczna osób rekomendowanych przez KNF na członków KNA powinien należeć do wyłącznej kompetencji Przewodniczącego KNF. Tym samym UKNF postuluje, aby zadania Ministra Finansów w zakresie powoływania tych osób zostały ograniczone jedynie do weryfikacji czy rekomendowane osoby spełniają wymogi formalne określone w ustawie.	
Art. 99			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy dodanie ust. 3 o następującej treści: „3. Nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej udostępnienie dokumentacji i informacji w związku z toczącymi się postępowaniami przed organami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.”.	Uwag częściowo uwzględniona – kwestia ta jest już ujęta w art. 89 ust. 4 (gdy osobą przekazującą informacje/dokumenty jest biegły rewident) oraz art. 99 ust. 3 pkt 2 (gdy organem przekazującym informacje/dokumenty jest KNA). Tym niemniej przepis zostanie poddany analizie i preredagowany.

Art. 102			
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się art. 102 ust. 1 nadać nowe brzmienie: „Komisja Nadzoru Audytowego w zakresie swojej właściwości podejmuje uchwały, w tym wydaje decyzje administracyjne i postanowienia”. Wskazać należy, iż powyższy przepis nie koliduje z ust. 3 projektowanego przepisu, zgodnie z którym „Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego podpisuje w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego jej przewodniczący, a w razie jego nieobecności zastępca przewodniczącego.”. Wskazać należy, iż uchwała jest wyrazem woli organu jakim jest KNA. Uchwała jest aktem, który może mieć również postać decyzji administracyjnej lub postanowienia. Każda decyzja i każde postanowienie to uchwała. Art. 102 ust. 2, który mówi o tym, że uchwały są podejmowane większością głosów, odnosi się również do decyzji. KNA nie ma odrębnego trybu wydawania decyzji.	Uwaga uwzględniona
Art. 103			
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się art. 103 ust. 1 nadać nowe brzmienie: „Uchwały Komisji Nadzoru Audytowego mogą być podejmowane obiegiem poza posiedzeniem przy wykorzystaniu środków służących komunikacji elektronicznej”, w celu usprawnienia prac Komisji.	Uwaga uwzględniona
Art. 107			
	Rzecznik Praw Obywatelskich	W ocenie Rzecznika zakres środków nadzorczych, jakimi dysponuje Komisja Nadzoru Audytowego (dalej: Komisja lub KNA), nad legalnością uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów (dalej: Krajowa Izba Biegłych Rewidentów) jest ograniczony, co powoduje negatywne dla obywateli skutki w postaci niemożliwości wzruszenia wewnętrznych aktów tego samorządu zawodowego naruszających ich konstytucyjne prawa i wolności. Z art. 64 ust. 1 pkt 1 oraz art. 64 ust. 1 pkt 5 ustawy o biegłych rewidentach wynika, że do zadań Komisji należy m.in. zatwierdzanie — w przypadkach określonych w ustawie — uchwał organów Krajowa Izba Biegłych Rewidentów oraz zaskarżanie do sądu administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia, uchwał organów Krajowa Izba Biegłych Rewidentów niepodlegających zatwierdzeniu, jeżeli naruszają przepisy prawa lub godzą w interes publiczny lub też mają znamiona pomyłki lub błędu. Tak określone kompetencje KNA nie umożliwiają w żaden sposób reagowanie w późniejszym terminie na sprzeczne z prawem lub konstytucyjnymi standardami uchwały organów Krajowa Izba Biegłych Rewidentów. W omawianym kontekście na szczególną uwagę zasługuje rozwiązanie przyjęte w 47 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233) dotyczące zróżnicowania terminów korzystania przez Ministra Sprawiedliwości z uprawnienia polegającego na występowaniu do Sądu Najwyższego o uchylenie	Uwaga niezasadna – wątpliwości zostały zaadresowane w art. 108.

		uchwał organów samorządu zawodowego radców prawnych. Zgodnie z powołanym przepisem — w przypadku, gdy uchwały organów samorządu są w ocenie Ministra sprzeczne z prawem — może on, w terminie 3 miesięcy od dnia ich doręczenia, wystąpić do Sądu Najwyższego o ich uchylenie. Natomiast, w sytuacji jeżeli zaskarżona uchwała rażąco narusza prawo, termin ten został wydłużony i wynosi aż 6 miesięcy. Podobne rozwiązanie przewidziane jest także w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r., poz. 615 ze zm.) oraz art. 47 § 1 zd. 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 164 ze im.). W świetle powyższego unormowania, przewidziany dla Komisji w ustawie o biegłych rewidentach termin 30 dni na zaskarżenie do sądu administracyjnego uchwał organów Krajowa Izba Biegłych Rewidentów — w przypadku, gdy naruszają przepisy prawa lub godzą w interes publiczny lub też mają znamiona pomyłki lub błędu — wydaje się być zbyt krótki. Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, w celu zagwarantowania członkom samorządu zawodowego należytej ochrony ich praw i wolności, które zostały naruszone wskutek postanowień zawartych w uchwałach organów Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, uzasadniony jest postulat wydłużenia wskazanego terminu.	
	Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 107 ust. 5 projektu Powyższy przepis stanowi o legitymacji organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów do zaskarżenia uchwały Komisji Nadzoru Audytowego w sprawie odmowy zatwierdzenia uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nieuwzględniającej zastrzeżeń. W przepisie wskazuje się przy tym, że skarga do sądu administracyjnego może zostać przesłana w przypadku uzasadnionych wątpliwości, że zastrzeżenia Komisji Nadzoru Audytowego naruszają przepisy prawa. W odniesieniu do redakcji wskazanego przepisu w szczególności podnieść należy, że w oparciu o zwrot nieostry („uzasadnione wątpliwości, że zastrzeżenia ww. organu naruszają przepisy prawa”) kreuje on uprawnienie do zaskarżenia uchwały Komisji Nadzoru Audytowego do sądu administracyjnego oraz nie określa ani trybu ani terminu wniesienia skargi do tego sądu. Ponadto, w przepisie tym użyto niewłaściwego określenia „przesłać skargę”, zamiast prawidłowego „wnieść skargę”. W tym względzie rozwiązania objęte <i>projektem</i> niewątpliwie wymagają uszczegółowienia i korekty redakcyjnej.;	Uwaga uwzględniona
	Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 107 ust. 7 projektu Przywołany przepis, w związku z wniesieniem skargi przewidzianej w art. 107 ust. 5 <i>projektu</i>, przyznaje Komisji Nadzoru Audytowego uprawnienie do wstrzymania wykonania zatwierdzonej uchwały organu	Uwaga uwzględniona

	Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Powyższe rozwiązanie można ocenić jako nie w pełni właściwe, mając przede wszystkim na uwadze to, że w analizowanym przepisie nie wskazano przesłanek wstrzymania wykonania. Dodatkowo należy odnotować, że wstrzymanie wykonania w analizowanym przypadku nie dotyczy aktu podjętego przez zaskarżony organ (objętego skargą), lecz zatwierdzonej uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Natomiast ww. uchwała jest rozstrzygnięciem organu, mającego status strony skarżącej w takiej sprawie. Mając powyższe na uwadze stwierdzić trzeba, że wskazana regulacja w istotny sposób odbiega od instytucji wstrzymania wykonania ujętej w przepisach Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Z przepisów tych wynika bowiem, że wstrzymanie wykonania odnosi się przede wszystkim do zaskarżonego do sądu administracyjnego rozstrzygnięcia. Tak znaczące różnice pomiędzy rozwiązaniami przyjętymi w projekcie a przepisami procedury sądowoadministracyjnej w połączeniu z odnotowanym wyżej brakiem określenia w art. 107 ust. 7 <i>projektu</i> przesłanek wstrzymania wykonania mogą powodować znaczne trudności praktyczne w stosowaniu tego przepisu według standardów odpowiadających jego randze i znaczeniu. W takim ujęciu przepis ten wymaga ponownej pogłębionej refleksji ustawodawcy.;	
Art. 108		
Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 108 ust. 1 <i>projektu</i> W art. 108 ust. 1 <i>projektu</i>, rozwijając art. 95 ust. 1 pkt 9 <i>projektu</i>, stwierdza się, że Komisja Nadzoru Audytowego ma prawo do wniesienia skargi na niepodlegającą zatwierdzeniu uchwałę organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów (niebędącą decyzją lub postanowieniem w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego), jeżeli narusza ona przepisy prawa lub godzi w interes publiczny. Druga spośród ww. sytuacji dających podstawę do zaskarżenia uchwały, tj. gdy godzi ona w interes publiczny rodzi poważne wątpliwości, ponieważ zgodnie z art. 1 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1647) podstawowe kryterium sprawowania przez sądy administracyjne kontroli działalności administracji publicznej stanowi zgodność z prawem tej działalności. W praktyce, w przypadku wywiedzenia skargi z uwagi na to, że uchwała godzi w interes publiczny, sąd administracyjny kontrolując tę uchwałę nie będzie dysponował normatywnym punktem odniesienia dla tej kontroli. Stosownie do przedstawionych uwag należy więc projektowany przepis ponownie przeanalizować.;	Uwaga nieuwzględniona . W obecnie obowiązującej ustawie ta przesłanka funkcjonuje. Ponadto, uchwały organów samorządu zawodowego odnoszą się do takiej materii, która nie jest wprost uregulowana przepisami prawa. Istotą tego rozwiązania jest, aby istniała możliwość

			podważenia niesłusznych uchwał samorządu zawodowego.
Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 108 ust. 2 projektu Zmiany wymaga także art. 108 ust. 2 <i>projektu</i>, który stanowi, że skargę wnosi się w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia uchwały albo w terminie 6 miesięcy, jeżeli uchwała rażąco narusza prawo. Przyjęte rozwiązanie nie pozwala bowiem sądowi administracyjnemu na ocenę szeroko rozumianej dopuszczalności skargi (w tym na zbadanie, czy została ona wniesiona w terminie) bez dokonania merytorycznego przedsądu co do występowania w zaskarżonej uchwale wady w postaci rażącego naruszenia prawa. Obowiązujący model postępowania sądowoadministracyjnego zakłada natomiast, że merytoryczne oceny prawne sądu administracyjnego wobec zaskarżonego rozstrzygnięcia mogą zostać wyrażone dopiero po uprzedniej weryfikacji, czy skarga została skutecznie wniesiona, a więc przy dochowaniu wszelkich wymogów w tym zakresie prawem przewidzianych. Art. 108 ust. 2 <i>projektu</i> jako nieodpowiadający przedstawionemu standardowi i z założenia wywołujący uzasadnione wątpliwości winien zatem zostać poddany pogłębionej refleksji ustawodawcy. Wydaje się również, że terminy 3 lub 6 miesięcy na wniesienia skargi jako nadmiernie długie powinny zostać skrócone.	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązanie wzorowane na art. 14 ustawy Prawo o advokaturze. Na potrzebę takiego uregulowania ww. kwestii zwracał uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich.	
Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 108 ust. 3 projektu Przywołany przepis, w związku z wniesieniem skargi na niepodlegającą zatwierdzeniu uchwałę organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, przyznaje Komisji Nadzoru Audytowego kompetencję do wstrzymania wykonania zaskarżonej uchwały. Powyższe rozwiązanie można ocenić jako nie w pełni właściwe, mając przede wszystkim na uwadze to, że w analizowanym przepisie, analogicznie jak w przypadku art. 107 ust. 7 <i>projektu</i>, nie wskazano przesłanek wstrzymania wykonania. Dodatkowo należy odnotować, że o wstrzymaniu wykonania zaskarżonej uchwały decydować będzie Komisja Nadzoru Audytowego mająca status strony skarżącej w takiej sprawie. Mając powyższe na uwadze stwierdzić trzeba, że również ta regulacja w istotny sposób odbiega od instytucji wstrzymania wykonania ujętej w przepisach Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Z przepisów tych wynika bowiem, że prawo do wstrzymania wykonania zaskarżonego rozstrzygnięcia przysługuje organowi, którego działalność została objęta skargą oraz sądowi administracyjnemu, a nie stronie skarżącej. Tak znaczące różnice pomiędzy rozwiązaniami	Uwaga częściowo uwzględniona w zakresie przesłanek wstrzymania wykonania zaskarżonej uchwały. W pozostałym zakresie uwaga niezasadna. KNA, jako organ nadzoru publicznego powinien mieć prawo wstrzymać wykonanie uchwały organu KIBR zaskarżonej do sądu.	

		przyjętymi w projekcie a przepisami procedury sądowoadministracyjnej w połączeniu z odnotowanym wyżej brakiem określenia w art. 108 ust. 3 <i>projektu</i> przesłanek wstrzymania wykonania mogą powodować znaczne trudności praktyczne w stosowaniu tego przepisu według standardów odpowiadających jego randze i znaczeniu. W takim ujęciu analizowana regulacja wymaga ponownej pogłębionej refleksji ustawodawcy;	
Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 108 ust. 4 projektu Powołany przepis w części w jakiej statuuje rozstrzygnięcie sądu administracyjnego w postaci utrzymania zaskarżonej uchwały w mocy, nie koresponduje z obowiązującymi przepisami Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. W przypadku niestwierdzenia naruszenia przepisów prawa sąd bowiem skargę oddala, o czym stanowi art. 151 P.p.s.a. Z takim właśnie rozstrzygnięciem sądu powiązane są inne przepisy procedury sądowoadministracyjnej. Przykładowo wskazać można, że w sprawach, w których skargę oddalono, uzasadnienie wyroku sporządza się na wniosek strony zgłoszony w terminie siedmiu dni od dnia ogłoszenia wyroku albo doręczenia odpisu sentencji wyroku (art. 141 § 2 zdanie pierwsze P.p.s.a.) oraz że o wyroku oddalającym skargę jest mowa w przepisach o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 203 pkt 1 i art. 204 pkt 1 P.p.s.a.). Z kolei zbędne jest wskazanie w art. 108 ust. 4 <i>in fine projektu</i> na spoczywający na sądzie administracyjnym obowiązek ustalenia wytycznych co do sposobu załatwienia sprawy, w przypadku wyroku uchylającego uchwałę. Przepis ten co do zasady powtarza art. 141 § 4 zdanie drugie P.p.s.a., z którego wynika, że jeżeli w wyniku uwzględnienia skargi sprawa ma być ponownie rozpatrzona przez organ, uzasadnienie wyroku sądu powinno zawierać wskazania co do dalszego postępowania. Analizowany przepis stosownie do przedstawionych uwag powinien zatem zostać przeredagowany.;	Uwaga uwzględniona	
Naczelny Sąd Administracyjny	- art. 108 ust. 5 projektu Przewidziany w powyższym przepisie termin na uwzględnienie skargi w całości przez organ, który wydał zaskarżoną uchwałę (tzw. autokontrola) nie odpowiada terminowi regulującemu to zagadnienie art. 54 § 3 P.p.s.a. W przepisie tym aktualnie jest mowa m.in., że organ, którego działanie zaskarżono, może w zakresie swojej właściwości uwzględnić skargę w całości w terminie trzydziestu dni od dnia jej otrzymania. Tak określony termin pozwala na racjonalne wykorzystanie potencjału orzeczniczego sądów administracyjnych. W związku z tym wydaje się, że przy redagowaniu art. 108 ust. 5 <i>projektu</i> należy uwzględnić powyższy	Uwaga uwzględniona	

		przepis Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.	
Art. 111			
	KPMG	Art. 111 ust. 1 Zob. uwaga do art. 30 ust.4.	Uwaga nieuwzględniona – patrz uwaga 30 ust. 4
	KPMG	Art. 111 ust. 2 - doprecyzowania wymaga co oznacza „analiza ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach ustawowych jednostek innych niż jednostki zainteresowania publicznego” tj. kto ją przeprowadza i jakie elementy będą składać się na tą analizę.	Uwaga nieuwzględniona – analizę ryzyka przeprowadzać będzie organ wykonujący kontrolę (czyli KNA); co do elementów składowych analizy – ich określenie będzie dokonywane na poziomie operacyjnym przez KNA.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 111 ust. 2 - UKNF proponuje zmianę brzmienie art. 111 ust. 2 zdanie drugie na następujące: „Kontrole nie mogą być przeprowadzane rzadziej niż raz na trzy lata w przypadku przeprowadzania badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego.” oraz usunięcie pkt 1 i 2. Zwracamy uwagę, że ostatnie upadłości w sektorze finansowym dotyczyły innych niż duże jednostki zainteresowania publicznego i w tych właśnie podmiotach identyfikowane były istotne nieprawidłowości w zakresie jakości badań ustawowych.	Uwaga nieuwzględniona – należy zauważyć, że częstotliwość kontroli oparta będzie przede wszystkim o analizę ryzyka, co oznacza, że w praktyce w przypadku pewnych podmiotów kontrole mogą być przeprowadzane nawet częściej niż raz na 3 lata; ponadto proponowane rozwiązanie jest zgodne z wymogami rozporządzenia. Z przepisu już obecnie wynika, iż kontrole w zakresie jzp,

			mają być przeprowadzane nie rzadziej niż raz na 3 lata.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Ponadto UKNF ponownie zauważa (por. szerzej: komentarz do art. 2 ust. 1 pkt. 7), że przyjęta w <i>Projekcie</i> definicja JZP powoduje znaczne ograniczenie zakresu podmiotowego jednostek, które miałyby być nadzorowane przez KNA. Kolejne ograniczenie do dużych JZP dodatkowo zawęża ten krąg. W opinii UKNF konieczna jest zmiana kręgu podmiotowego JZP w celu zapewnienia faktycznego, nie zaś iluzorycznego trybu nadzoru publicznego.	Porównaj komentarz do definicji JZP.
	Narodowy Bank Polski	Przepis art. 111 ust. 5 ustanawiając warunki, które musi spełnić osoba wyznaczona na kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego jest niezgodny z art. 26 ust. 5 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r., gdyż nie określa kryterium posiadania przez kandydata odpowiedniego wykształcenia kierunkowego oraz właściwego doświadczenia w zakresie badań ustawowych i sprawozdawczości finansowej w połączeniu ze szczegółowym szkoleniem w zakresie kontroli zapewnienia jakości.	Uwaga nieuwzględniona – kryterium posiadania odpowiedniego wykształcenia kierunkowego oraz właściwego doświadczenia wynika z pkt 3, natomiast wymóg odbycia odpowiedniego przeszkolenia w zakresie kontroli zapewniania jakości ujęty jest w ust. 8 pkt 1 projektu.
	Prokuratura Generalna Skarbu Państwa	art. 111 ust. 9 pkt 3 Proponujemy zastąpienie wyrażenia „w ust. 5 pkt 5-8” sformułowaniem „w ust. 5 pkt 5-7”, ponieważ w ustępie 5 nie występuje pkt 8.	Uwaga uwzględniona
	Deloitte	Ust 9 pkt 3 - wydaje się że powinno być pkt 4-7	Uwaga częściowo uwzględniona – prawidłowe powołanie to pkt 5-7; powołanie na pkt 4 nie jest właściwe, ponieważ zgodnie z rozporządzeniem (definicją eksperta w art. 21 ust. 1 lit. c) ekspertem

			może być biegły rewident czynnie wykonujący zawód.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Proponujemy zmianę i uszczegółowienie art. 111 ust. 14 poprzez jego nowe brzmienie: „Na żądanie Komisji Nadzoru Audytowego i w terminie przez nią wskazanym (ale nie krótszym niż 14 dni roboczych od dnia otrzymania przez podmiot żądania Komisji Nadzoru Audytowego), podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych przekazują wszelkie informacje niezbędne do zaplanowania kontroli, o których mowa w ust. 1, w tym w szczególności informacje dotyczące:”. Uzasadnienie: Wnioskujemy o dookreślenie minimalnego okresu 14 dni co zapewni możliwość przygotowania informacji.	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 111 ust. 14 Proponujemy wprowadzenie minimalnego okresu 14 dni co zapewni możliwość przygotowania informacji.	j.w.
Art. 112			
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się dodanie zdania drugiego w art. 112 ust. 3: „Podczas kontroli sprawdzeniu może podlegać również dokumentacja z wykonania usług innych niż badanie ustawowe w celu zbadania wpływu na jakość badania ustawowego.”.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się nadanie następującego brzmienia art. 112 ust. 4: „4. Podczas kontroli kontroler Komisji Nadzoru Audytowego lub ekspert zewnętrzny dokonują przeglądu metodyki wykorzystywanej do przeprowadzenia badań ustawowych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.”. Usunięcie słowa „mogą”, wynika z faktu, iż podczas kontroli dokonywany jest co do zasady przegląd metodyki przeprowadzenia badania.	Uwaga uwzględniona
Art. 114			
	Deloitte	Proponujemy uzupełnić zapis w zdaniu wprowadzającym w ust. 1 po słowach wynikających z upoważnieniawynikającego z zakresu ustalonego w Art. 111 ust.1	Uwaga nieuwzględniona – zakres upoważnienia jest uregulowany w art. 113 ust. 2
Art. 118			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów,	W art. 118 ust. 1 z wyrazów „ <i>Protokół z kontroli</i> ” proponujemy usunięcie „z”.	Uwaga uwzględniona

	Deloitte		
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 118 ust. 1 - W zakresie 30- dniowego terminu sporządzenia protokołu z kontroli, licząc od dnia zakończenia kontroli, należy doprecyzować czy chodzi o dni robocze czy kalendarzowe	Uwaga nieuwzględniona – w dotychczasowych przepisach ustawy o biegłych rewidentach, jak również w projekcie jest wiele zapisów wskazujących terminy w „dniach” (bez dookreślenia „kalendarzowe” czy „robocze”) – praktyka nie wykazała potrzeby doprecyzowania.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 118 ust. 4 – wskazanie, iż odmowa podpisania protokołu przez kontrolowanego wymaga sporządzenia przez niego pisemnego uzasadnienia dołączonego do protokołu. Zasadne jest, aby ustawa jednocześnie wskazała, iż odmowa podpisania protokołu nie wstrzymuje czynności kontrolnych, a także nadawała uprawnienie kontrolowanemu do wprowadzania oprócz zastrzeżeń także umotywowanych wyjaśnień do protokołu.	Uwaga częściowo uwzględniona – zapisy projektu uzupełnione zostaną o wskazanie, że odmowa podpisania protokołu nie wstrzymuje czynności kontrolnych; należy przyjąć, że sformułowanie „zastrzeżenia” (w art. 120 ust. 1) obejmuje swoim zakresem również „umotywowane wyjaśnienia do protokołu”.
Art. 119			
	Komisja Nadzoru Audytowego	proponuje się zmianę zasad doręczania protokołu z kontroli wskazaną w art. 119, w taki sposób, aby wystarczającym było doręczenie protokołu z kontroli osobiście lub pocztą, na zasadach ogólnych wynikających z k.p.a., bez potrzeby, aby kontrolowany w treści protokołu składał oświadczenie, że protokół został mu doręczony.	Uwaga uwzględniona

Art. 122			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 122 ust. 1 – UKNF proponuje dodanie pkt. 4 w brzmieniu: „ <i>pkt. 4) informuje KNF o stwierdzonych nieprawidłowościach</i> ”. Powyższa informacja może być istotna z punktu widzenia nadzorca rynku finansowego, szczególnie jeśli wpływa ona na jakość sprawozdań finansowych stanowiących podstawę podejmowania szeregu działań nadzorczych.	Uwaga nieuwzględniona – zakres informacji podlegających przekazaniu zgodnie z propozycją jest zbyt szeroki.
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się nadać nowe brzmienie art. 122 z przyczyn uzasadniających zmianę art. 32. W związku z powyższym, proponuje się następujące brzmienie art. 122: „1. W razie stwierdzenia podczas kontroli nieprawidłowości, Komisja Nadzoru Audytowego niezwłocznie po jej zakończeniu: 1) kieruje do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zalecenia wraz z określeniem terminu ich realizacji; w przypadku zaleceń dotyczących systemu wewnętrznej kontroli jakości termin ich realizacji nie może przekraczać 12 miesięcy; 2) wszczyna postępowanie wyjaśniające lub postępowanie w sprawie naruszenia, o którym mowa w art. 53 ust. 3 lub składa do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jeżeli istnieją do tego podstawy. 2. Niezależnie od ust. 1, w zależności od rodzaju stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, Komisja Nadzoru Audytowego wszczyna wobec podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych postępowanie administracyjne, w wyniku którego na ten podmiot może zostać nałożona kara administracyjna, o której mowa w art. 79 ust. 1 ustawy; 3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, po upływie wyznaczonego terminu kontrolerzy dokonują weryfikacji realizacji zaleceń, której ustalenia są ujmowane w raporcie z realizacji zaleceń. Jeżeli zalecenia nie zostały wykonane, stosuje się ust. 2.”.	Uwaga uwzględniona
Art. 123			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 123 ust. 4 i 5 – brak jednoznacznego wskazania sankcji dla podmiotu uprawnionego do badania za nieudzielenie wszelkich żądanych informacji w zakresie objętym kontrolą tematyczną Kwestia ta ma szerszy kontekst. Generalnie ustawa powinna przewidywać nałożenie sankcji za nie przekazywanie informacji niezbędnych do sprawowania przez KNA nadzoru, w tym także informacji przekazywanych na potrzeby kontroli. W art. 79 ust. 2 pkt. 14 <i>Projektu</i> jest tylko mowa o sankcji, w przypadku gdy podmiot ten nie przestrzega obowiązku przekazania nowemu podmiotowi uprawnionemu do badania sprawozdań	Uwaga częściowo uwzględniona – art. 79 ust. 2 projektu zawiera katalog przewinień, za które firma audytorska może zostać ukarana – pkt 28 adresuje kwestię nieprzestrzegania

		finansowych dostępu do dokumentów związanych z badaniem danej, jednostki, w tym jednostki zainteresowania publicznego.	przepisów dotyczących kontroli tematycznych – niemniej jednak zapisy pkt 28 zostaną odpowiednio przeredagowane, by nie budziły wątpliwości, że sankcja grozi także za nieudzielenie informacji czy wyjaśnień lub nieudostępnienie dokumentów.
Art. 124			
	KPMG	Art. 124. 1. „W razie powzięcia wiarygodnych informacji o nieprawidłowościach może być przeprowadzona kontrola wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych przeprowadzających badania ustawowe jednostek zainteresowania publicznego, zwana dalej „kontrolą pozaplanową KNA”	Uwaga nieuwzględniona – wszelkie informacje o nieprawidłowościach powinny być weryfikowane, a nie tylko te „wiarygodne”; poza tym pojęcie wiarygodne” jest nieostre i subiektywne – wprowadzenie proponowanego doprecyzowania skutkowałoby tym, że zamiast skoncentrowania się na wyjaśnieniu czy nieprawidłowości faktycznie mają miejsce, w pierwszej kolejności weryfikacji podlegałyby „wiarygodność” informacji.
	Związek Banków	W związku z projektowaną treścią, art. 124 ust 7 pkt. 1), czy będzie, a jeżeli tak to z których przepisów będzie wynikać, możliwość ujawniania przez badaną przez kontrolowany podmiot uprawniony do	Uwaga uwzględniona

	Polskich	badania sprawozdań jednostkę zainteresowania publicznego informacji konfidenancyjnych np. informacji objętych tajemnicą bankową (ustawa Prawo bankowe), czy też stanowiących tajemnicę zawodową (ustawa o obrocie instrumentami finansowymi)?	
Art. 125			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy następujące brzmienie art. 125 ust. 1: „1. W sprawach skarg i wniosków w zakresie działalności Komisji Nadzoru Audytowego oraz sprawowanego nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 94 ust. 2 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, z tym że organem właściwym w rozumieniu ustawy jest Minister Finansów.”.	Uwaga uwzględniona Uwaga uwzględniona
Art. 126			
	KPMG	Art. 126 ust. 1. „W ramach sprawowania nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 94 ust. 2 Komisji Nadzoru Audytowego przysługuje prawo do uczestnictwa, za pośrednictwem swoich przedstawicieli, w posiedzeniach organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w zakresie dotyczącym badań ustawowych,” Istnieją sprawy samorządowe nie dotyczące badań ustawowych, które samorząd ma prawo omawiać we własnym gronie. Uważamy to za nadregulację niewynikającą z przepisów Unii Europejskiej.	Patrz uwaga KIBR poniżej
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Niezasadnym i niepopartym zapisami dyrektywy jest wprowadzenie punktów od 3-6. W związku z powyższym proponujemy wykreślenie tych punktów. Propozycja: Usunięcie art. 126 ust. 1 dotyczącym nieograniczonego udziału przedstawicieli KNA w posiedzeniach organów Krajowa Izba Biegłych Rewidentów. Udział powinien być zapewniony co najwyżej w sprawach dotyczących badań sprawozdań finansowych. Uzasadnienie: Sprzeczność z zasadą niezależności samorządu zawodowego. Istnieją sprawy samorządowe nie dotyczące badań, które samorząd chce omawiać we własnym gronie. Uważamy to za nadregulację niewynikającą z przepisów Unii Europejskiej. Dodatkowa kwestia: Nawiązując do ust. 3, zwracamy uwagę, że zapisy dotyczące opłaty o której mowa w art. 126 ust. 2, są już przekazywane KNA i finansują działalność w ramach nadzoru w ramach opłaty z tytułu nadzoru od rocznych przychodów podmiotów uprawnionych z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w	Uwaga uwzględniona

		jednostkach zainteresowania publicznego, o której mowa w art. 42.1.	
	Deloitte	Dyrektywa nie reguluje procesu odbierania delegowanych przez KNA zadań do KKN a w zawiązku z tym także części składek na nadzór. Proponowany mechanizm jest mechanizmem arbitralnym. Proponujemy wprowadzić działania – dla całości procesu- oparte o KPA. Proponujemy także usunięcie art. 126 ust. 1 dotyczącym nieograniczonego udziału przedstawicieli KNA w posiedzeniach organów KIBR. Udział powinien być ograniczony do spraw nadzorowanych przez KNA. KIBR jest organizacją samorządową opartą również na art.17 Konstytucji.	Artykuł zostanie odpowiedni preredagowany z uwzględnieniem uwag RCL
Rozdział 12 Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego			
Art. 127			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 127 – Przyjęcie w <i>Projekcie</i> definicji JZP obejmującej kryteria ilościowe będzie powodować problemy z prowadzeniem wykazu podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, wykonujących badania ustawowe w jednostkach zainteresowania publicznego. Powyższe będzie wymagało od KNA bieżącej analizy wskaźników określających JZP co powodować może, że prowadzony wykaz będzie nieaktualny. Jest to kolejny argument za tym, aby definicja JZP określała rodzaj podmiotów bez względu na ich wielkość (por. szerzej: komentarz do art. 2 ust. 1 pkt. 7 <i>Projektu</i>).	Patrz uwaga do art. 2 ust. 1 pkt 7
	Krajowy Związek Banków Spółdzielczych	W uzasadnieniu do Projektu wskazano, iż wprowadza się 10 letni bazowy okres zatrudnienia tego samego podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w przypadku badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego. Należy jednak zwrócić uwagę, iż z przepisów Projektu wprost to nie wynika.	Uwaga nieuwzględniona – 10-letni okres nieprzerwanego zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej przez daną JZP wynika bezpośrednio z zapisów art. 17 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 537/2014 – zgodnie z zasadami techniki legislacyjnej nie ma potrzeby ujmowania w projekcie zapisów w tym

			zakresie, ponieważ mają tu bezpośrednio zastosowanie przepisy rozporządzenia.
Art. 128			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 128 ust. 1 - Komentowany przepis stanowi, że w JZP działa komitet audytu (KA), którego członkowie są powoływani przez organ nadzorczy spośród członków tego organu, należy zwrócić uwagę na projektowany przepis art. 128 ust. 6, który m.in. stanowi, iż większość członków KA, w tym jego przewodniczący są niezależni. W kryteriach niezależności, wymienionych w ust. 7, występuje w pkt 6 warunek, iż członek KA jest niezależny, jeżeli nie jest i nie był w ciągu ostatnich 2 lat (...) członkiem organu nadzorczego (...). Rozważając łącznie powyższe przepisy należy wnioskować, iż żaden spośród członków organu nadzorującego, spośród którego członków zgodnie z ust. 1 wybierani są członkowie KA, nie będzie niezależny, co pozostaje w sprzeczności z obowiązkiem wynikającym z ust. 6 (por. szerzej: komentarz do art. 128 ust. 7 <i>Projektu</i>).	Uwaga nieuwzględniona – ust. 7 pkt 6 dotyczy zasiadania w organie nadzorczym firmy audytorskiej badającej daną JZP, a nie zasiadania w organie nadzorczym danej JZP (niemniej jednak zapisy pkt 6 lit. a) i b) zostaną uzupełnione by nie budziły wątpliwości).
	Komisja Nadzoru Finansowego	Ponadto UKNF, w kontekście bardzo zawężającej definicji JZP wskazuje, że projektowane przepisy nie tylko nie wprowadzają nowej jakości w zakresie KA, ale również stanowią regres w stosunku do obecnego stanu prawnego, według którego w szeregu podmiotów nadzorowanych istnieje obowiązek posiadania komitetu audytu. UKNF od lat promuje silny i efektywny nadzór właścicielski a proponowane przepisy zwalniają wiele podmiotów z tego obowiązku.	Uwaga nieuwzględniona – zapisy dotyczące tworzenia KA są konsekwencją proponowanej definicji JZP.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 128 ust. 2 pkt. 1 - UKNF postuluje o doprecyzowanie kategorii JZP zwalnianych z obowiązku posiadania komitetu audytu z pkt. 1 i 2 oraz usunięcie pkt. 3.	Uwaga częściowo uwzględniona – pkt 1 będzie obejmować FIO, FIZ i SFIO, a pkt 3 zostanie wykreślony.
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 128 ust. 2 pkt 1) Projektu W niniejszym przepisie mowa jest o zwolnieniu z obowiązku utworzenia komitetu audytu „w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe” przy czym pojęcie to nie zostało zdefiniowane i nie jest jasne, czy obejmuje ono jedynie fundusze typu UCITS (bo tak	Uwaga uwzględniona

		właśnie definiowane są w przepisach unijnych fundusze typu UCITS), czy też te fundusze inwestycyjne, które inwestują w zbywalne papiery wartościowe (tj. zarówno FIZ, SFIO jak i FIO posiadające odpowiednią politykę inwestycyjną), czy też obejmuje ono wszystkie rodzaje funduszy inwestycyjnych działających na podstawie ustawy o funduszach inwestycyjnych. Zapis powinien zostać doprecyzowany poprzez wskazanie, że chodzi o fundusze inwestycyjne spełniające kryteria jednostki zainteresowania publicznego („JZP”). Gdy mowa o jednostkach zainteresowania publicznego - w art. 2 pkt 7) lit. h) Projektu, Projekt posługuje się pojęciem publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych oraz otwartych funduszy inwestycyjnych w rozumieniu ustawy o funduszach. Wydaje się, więc że ustawodawcy chodziło o to, żeby wyłączyć z obowiązku utworzenia komitetu audytu wszystkie fundusze inwestycyjne, które są jednostkami zainteresowania publicznego w rozumieniu Projektu. A obecne brzmienie art. 128 ust. 2 pkt 1 Projektu nie odpowiada terminologii stosowanej w polskich przepisach i w związku z tym powinno zostać odpowiednio dostosowane. Dyrektywa 2014/56/UE w art. 39 ust. 3 wskazuje wyraźnie, że z posiadania Komitetu Audytu mogą być zwolnione zarówno fundusze typu UCITS (w Polsce są to fundusze FIO) jak i fundusze typu AFI (w Polsce będą to fundusze SFIO i FIZ). Brak jest uzasadnienia dlaczego polski ustawodawca miałby wprowadzać obowiązek posiadania Komitetu Audytu w funduszach typu AFI, w szczególności z uwagi na konstrukcję funduszy, gdzie ich organem jest TFI i w sytuacji, gdy komitet audytu może być również tworzony w TFI.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	W opinii UKNF wyłączenie zawarte w art. 128 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy o BR (odsyłające do art. 2 pkt 5 rozporządzenia 809/2004) w naszej ocenie budzi poważne wątpliwości interpretacyjne. Brzmienie tego przepisu w angielskiej wersji językowej wskazuje na "<i>asset backed securities</i>" i nie ma w nim mowy o funduszach inwestycyjnych. Co więcej następne przepisy rozporządzenia 809/2004 jak najbardziej zawierają odwołania do funduszy inwestycyjnych (<i>collective investment undertaking</i>). Należy zwrócić uwagę, iż przepisy znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE (art. 39 ust. 3 lit. b) stanowią o braku obowiązku posiadania KA przez dowolną JZP, która jest UCITS lub AFI. Na gruncie prawa polskiego za AFI, od dnia wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw, będą uznawane specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz fundusze inwestycyjne zamknięte. Mając na względzie powyższe, z treści art. 128 ust. 2 <i>Projektu</i> powinno w sposób jednoznaczny	Uwaga uwzględniona

		wynikać, że obowiązek posiadania KA nie dotyczy funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych, tj. podmiotów, o których mowa w art. 2 pkt 7 lit. h <i>Projektu</i>. Stosowanie odmiennej siatki pojęciowej w definicjach, a następnie w przepisach określających wyłączenia jest naszym zdaniem nieuzasadnione i prowadzić będzie wyłącznie do problemów interpretacyjnych, dlatego jesteśmy za rozwiązaniem polegającym na jednoznacznym wskazaniu podmiotów, których obowiązek posiadania KA nie dotyczy. Mając na uwadze, iż publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte, będące emitentami papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym będą uznawane za JZP (art. 2 ust. 1 pkt 7 lit. a <i>Projektu</i>), a także uwzględniając, iż są one osobami prawnymi, które nie posiadają własnego zaplecza organizacyjno-kadrowego, podobnie jak fundusze inwestycyjne (są wyodrębnioną masą majątkową posiadającą osobowość prawną), a funkcję ich organów pełnią towarzystwa funduszy inwestycyjnych, powinny być one wyłączone z obowiązku posiadania komitetu audytu, a z treści <i>Projektu</i> powinno w sposób niebudzący wątpliwości wynikać, że obowiązek posiadania komitetu audytu w przypadku tego rodzaju funduszy dotyczy towarzystw funduszy inwestycyjnych będących ich organami. Ponadto należy wskazać, że analogiczne zwolnienie powinno być przewidziane OFE, które analogicznie do funduszy inwestycyjnych stanowią wyodrębnioną masę majątkową i są zarządzane przez PTE (por. szerzej: komentarz do art. 128 ust. 3 <i>Projektu</i>).	Uwaga uwzględniona Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Wyłączenie z pkt. 3 sformułowane jest w sposób budzący poważne wątpliwości interpretacyjne („<i>dowolnej instytucji kredytowej, której akcje nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym żadnego państwa Unii Europejskiej, i która w sposób ciągły i powtarzalny wyemitowała wyłącznie dłużne papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym (...)</i>”). Niezależnie od tego UKNF podnosi, że wyłączenie t stanowiące opcję narodową, było dopuszczalne także pod reżimem poprzedniej dyrektywy 43/2006/UE i wówczas polski ustawodawca nie skorzystał z tej opcji. Z racji prowadzenia przez banki działalności depozytowej uzasadnione jest, aby wyspecjalizowany komitet, jakim jest komitet audytu był obowiązkowo ustanawiany w każdym banku komercyjnym. O potrzebie ustanowienia takiego komitetu w bankach stanowi także wytyczna nr 14.9 Wytycznych EUNB w sprawie zarządzania wewnętrznego w bankach (GL 44) autorstwa Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego z 2011 r., oraz wytyczna nr 68 dokumentu <i>Guidelines. Corporate Governance Principles for banks</i>	Uwaga uwzględniona

		autorstwa Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego z 2015 r.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 128 ust. 3 - W zaproponowanym brzmieniu projektu art. 128 ust. 3 pkt 4 w przypadku otwartych funduszy emerytalnych kryteria oceny są nieadekwatne, gdyż podmioty te nie stanowią wyodrębnionej organizacyjnie jednostki (nie zatrudniają pracowników) w rachunku zysków i strat nie ma wyodrębnionej kategorii „przychody ze sprzedaży”, co może w dalszej konsekwencji powodować wątpliwości w stosowaniu projektowanych przepisów prawa. Organem funduszu jest powszechne towarzystwo emerytalne (PTE), które jako jego organ, zarządza nim i reprezentuje w stosunkach z osobami trzecimi, fundusz zaś, jest masą majątkową. Formalnie OFE i PTE są odrębnymi osobami prawnymi z odrębnym majątkiem, ale funkcjonalnie i organizacyjnie OFE nie działa odrębnie od PTE. Zatem mając na względzie powyższy dualizm w aspekcie majątku pomiędzy OFE i PTE (np. PTE wg założonych kryteriów może być traktowane jako mała JZP, a OFE ze względu na swoją skalę działalności będzie dużą JZP) i jednocześnie jedność organizacyjną i funkcjonalną OFE i PTE, będą pojawiały się wątpliwości interpretacyjne, czy w tych podmiotach ma być odrębny KA czy też jego rolę może pełnić rada nadzorcza PTE, gdyż w stosunku do OFE i PTE mogą być zastosowane inne regulacje prawne. Dodatkowo w związku z art. 166 <i>Projektu JZP</i>, z zastrzeżeniem art. 128 ust. 2 i 3, jest obowiązana powołać komitet audytu, o którym mowa w art. 128 ust. 1, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Mając na względzie wymogi jakie zostały nałożone na członków KA w zakresie niezależności, które nie są spójne z wymogami dotyczącymi powoływania członków rad nadzorczych JZP, które wynikają z ustaw sektorowych, w wielu przypadkach może być tak, że aktualni członkowie rad nadzorczych nie będą spełniać tych warunków. Oznacza to, że zaistnieje konieczność wymiany składu rad nadzorczych, tak by członkowie spełniali warunki wynikające zarówno z projektu ustawy jak również z ustaw sektorowych. Zważywszy na rygorystyczne podejście dotyczące niezależności członków KA wynikające z projektu ustawy oraz odmienne warunki jakie muszą spełniać członkowie rad nadzorczych wynikające z ustaw sektorowych, istnieje ryzyko, że wybór kandydatów oraz ich późniejsze zatwierdzenie przez organ nadzoru może nie zakończyć się w okresie 6 miesięcy. Wydaje się, że zasadne byłoby wydłużenie okresu na powołanie KA.	Uwaga uwzględniona Uwaga uwzględniona
	Giełda Papierów Wartościowych	Uwaga do art. 128 ust. 3 Zgodnie z art. 2 pkt 7 lit. b <i>Projektu</i> jednostkami zainteresowania publicznego (JZP) są m.in. wszystkie	Uwaga uwzględniona –

		banki spółdzielcze bez rozróżnienia ich według kryterium wielkości, inaczej niż ma to miejsce np. w odniesieniu do SKOK-ów. W tym ostatnim przypadku tylko SKOK-i spełniające kryteria dużej jednostki zaliczone zostały do JZP. W świetle powyższego niezrozumiałe wydaje się przyznanie udogodnienia w postaci możliwości wykonywania zadań komitetu audytu przez organ nadzorczy tylko tym bankom spółdzielczym, które spełniają kryteria dużej jednostki (art. 128 ust. 3 pkt 1 Projektu), oznacza to bowiem, że małe banki spółdzielcze będą zobowiązane ustanawiać komitet audytu, podczas gdy duże banki spółdzielcze będą zwolnione z takiego obowiązku, o ile funkcje te pełnić będzie organ nadzorczy tego banku. Nawet jeśli dodatkowo, poza bankami spółdzielczymi spełniającymi kryteria dużej jednostki, z obowiązku tworzenia komitetu audytu zwolnione będą z mocy art. 128 ust. 3 pkt 4 Projektu również banki spółdzielcze spełniające warunki przewidziane w tym przepisie (kryteria wartościowe), to nadal poza zakresem przedmiotowego zwolnienia może pozostać pewna grupa banków, tj. te banki spółdzielcze, które nie spełniają kryterium dużej jednostki (pkt 1) lub nie spełniają kryteriów wartościowych z pkt 4.	
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 128 ust. 5 Projektu Zgodnie z art. 128 ust. 5 Projektu: „Członkowie komitet audytu posiadają kompetencje odnoszące się do branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego. Warunek ten uznaje się za spełniony, gdy przynajmniej jeden członek komitetu audytu lub wszyscy w poszczególnych zakresach posiadają kompetencje odnoszące się do branży, w której działa jednostka zainteresowania publicznego.” Zdanie 2 powyżej przytoczonego przepisu jest nieczytelne, i wydaje się, że jego fragment: „Warunek ten uznaje się za spełniony gdy przynajmniej jeden członek komitetu audytu” stoi w sprzeczności z zdaniem pierwszym, które stanowi, że wszyscy członkowie komitetu mają mieć kompetencje w zakresie branży, w której działa JSP.	Uwaga uwzględniona
	Giełda Papierów Wartościowych	Uwaga do art. 128 ust. 7 W celu uniknięcia potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych należy zastanowić się nad doprecyzowaniem treści art. 128 ust 7 Projektu w taki sposób by jednoznacznie wynikało z niego, że kryteria jakie musi spełnić niezależny członek komitetu audytu odnoszą się do danej JZP, a nie, jak może sugerować obecna redakcja tego przepisu, do wszystkich jednostek zainteresowania publicznego w ogólności (co w praktyce istotnie ograniczyłoby krąg osób spełniających przedmiotowe kryteria). Dodatkowo, w odniesieniu do art. 128 ust. 7 Projektu należałoby zastanowić się również czy występujące w tym przepisie pojęcia „kadra kierownicza wysokiego szczebla” oraz „kluczowe	Uwaga uwzględniona

		stanowiska kierownicze” nie są tożsame, czy nie należałoby zrezygnować z ich rozróżniania.	
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 128 ust. 7 Projektu W art. 128 ust. 7 Projektu brak jest doprecyzowania w przypadku definicji „niezależności” członków Komitetu Audytu (w pkt.4 na str.109); co to znaczy „nie otrzymuje lub nie otrzymał dodatkowego wynagrodzenia, w znaczącej wysokości od jednostki zainteresowania publicznego lub jej spółki zależnej”- wątpliwości budzi sformułowanie: „znaczącej wysokości wynagrodzenie”;	Uwaga nieuwzględniona - brak możliwości doprecyzowania
	Związek Banków Polskich	W zakresie art. 128 ust. 7 należy wskazać na pkt 8), który może powodować liczne wątpliwości interpretacyjne. Po pierwsze, może pojawić się pytanie, który z horyzontów czasowych będzie obowiązujący – czy trzy kadencje (co np. może oznaczać 15 lat przy najdłuższej dopuszczalnej kadencji) czy może 12 lat i jak należy postąpić np. w sytuacji, w której kadencja jest trzyletnia – czy można wtedy wybrać okres 12 lat. Być może warto ustalić jednolity horyzont czasowy (tym bardziej, że brzmienie przepisu nie wspomina -analogicznie do Zalecenia KE - o roli dyrektorów nie wykonawczych o możliwości zastosowania 12 lat, jeżeli prawo przewiduje krótki wymiar kadencji). Możliwość jasnej interpretacji w/w przepisu wydaje się istotna zwłaszcza z perspektywy przewidzianych dla członków organów kar za naruszenie przepisów ustawy.	Uwaga częściowo uwzględniona – w projekcie powinno być „lub dłużej niż 12 lat” a nie „lub nie dłużej niż 12 lat”; obowiązujący będzie ten horyzont czasowy, który będzie krótszy.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 128 ust. 7 – UKNF zauważa, że treść ust. 7 jest w wielu miejscach niezrozumiała. W związku z wagą jaką niesie z sobą projektowany przepis niezbędne jest doprecyzowanie jego brzmienia, aby uniknąć zbędnych problemów interpretacyjnych.	Uwaga nieuwzględniona – brak wskazania konkretnych zapisów, które wydają się niezrozumiałe
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 128 ust. 7 pkt 2 – uznanie za niezależnego członka komitetu audytu osoby, która nie jest ani nie była w ciągu ostatnich 3 lat pracownikiem jednostki zainteresowania publicznego lub jakiegokolwiek jej jednostki zależnej, <u>z wyjątkiem sytuacji gdy członek komitetu audytu jest pracownikiem nienależącym do kadry kierowniczej wysokiego szczebla</u> lub został wybrany do organu nadzorczego jednostki zainteresowania publicznego jako przedstawiciel pracowników na podstawie odrębnych przepisów. Przepis ustawy jest niejednoznaczny i zdaje się dopuszczać rozwiązanie wedle którego członek komitetu, to jest członek rady nadzorczej, jest jednocześnie pracownikiem tego samego podmiotu.	Uwaga niezrozumiała
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 128 ust. 7 pkt 3 - wątpliwości może budzić sformułowanie „nie sprawuje kontroli, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości” w odniesieniu do osoby fizycznej. Ponadto sformułowanie „nie reprezentuje osób sprawujących kontrolę nad jednostką zainteresowania publicznego” w sytuacji kiedy członek KA jest członkiem rady nadzorczej może budzić	Uwaga uwzględniona

		niezrozumienie i konieczne jest jego przeformułowanie.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 128 ust. 7 pkt 5 – doprecyzowania wymaga sformułowanie „ <i>nie utrzymuje obecnie ani nie utrzymywał w ciągu ostatniego roku istotnych stosunków gospodarczych z jednostką zainteresowania publicznego lub z jednostką powiązaną z jednostką zainteresowania publicznego</i> ”. Brzmienie w obecnej wersji może budzić duże wątpliwości interpretacyjne.	Uwaga nieuwzględniona – brak możliwości doprecyzowania
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 128 ust. 7 pkt 6- cały punkt 6 wymaga przeredagowania- zdaje się, że intencją projektodawcy mogłoby być wskazanie warunków odnoszących się do powiązań z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, jednakże z obecnej konstrukcji trudno wnioskować, że pkt. a i b odnoszą się do relacji członka KA w stosunku do podmiotu uprawnionego i można odnieść wrażenie, że odnoszą się do JZP (por. szerzej: komentarz do art. 128 ust. 1 <i>Projektu</i>).	Uwaga uwzględniona –
	PwC	Art. 128 ust. 7 pkt. 8 określa, że członkiem komitetu audytu może być osoba, która <i>"nie jest członkiem organu nadzorczego jednostki zainteresowania publicznego dłużej niż trzy kadencje lub nie dłużej niż 12 lat"</i> . Wydaje się uzasadnione, aby ustawa w przepisach przejściowych określała czy kadencje i lata liczy się wstecz czy może prospektywnie - od daty wejścia w życie ustawy.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	W opinii UKNF należałoby rozważyć wzmocnienie roli i praw KA, zwłaszcza prawa do żądania informacji i dokumentów od pracowników jednostki. Jest to o tyle istotne, że w KA większość członków musi być niezależna, a w RN taka większość nie jest wymagana. Poniżej przedstawiono możliwe kierunki wzmocnienia: - wyposażenie komitetu audytu w ustawowe prawo do badania wszystkich dokumentów jednostki w zakresie sprawowanych zadań, żądania od zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywani rewizji stanu majątku jednostki, analogicznie do 382 par. 4 kodeksu spółek handlowych. W obecnym stanie prawnym, takie uprawnienie nie przysługuje komitetowi, a jedynie radzie nadzorczej, chociaż to komitet ma monitorować najważniejsze elementy zarządzania jednostki; - obowiązek przedkładania zaleceń nie tylko mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w jednostce zainteresowania publicznego (art. 128 ust. 10 pkt 8 projektu ustawy) ale także mających na celu poprawę skuteczności zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego; określenie w procedurze wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych przez	Uwaga nieuwzględniona - wydaje się, że uprawnienia, o których mowa w propozycji wynikają z faktu, że członkami KA są członkowie RN.

		jednostkę zainteresowania publicznego oraz przedstawienie organowi nadzorczemu jednostki zainteresowania publicznego nie tylko rekomendacji zawierającej propozycję dwóch podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia badania (art. 128 ust. 10 pkt 8 projektu ustawy), ale także propozycji wynagrodzenia dla tych podmiotów (przeciwdziałanie sytuacji, gdy kontrolowany ustala wynagrodzenie kontrolera- biegłego. Z wiedzy UKNF wynika, że takie rozwiązanie stosowane jest dość często w innych krajach).	
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 128 ust. 10 pkt 5 oraz pkt 7 Projektu W kontekście brzmienia niniejszych przepisów, nie jest jasne co ma zawierać, albo czym ma się różnić „polityka w zakresie wyboru biegłego rewidenta”, o której mowa w pkt 5), od „szczegółowej procedury w zakresie wyboru biegłego rewidenta”, o której mowa w pkt 7). Wydaje się, że <i>da facto</i> jest to to samo. Rozporządzenie 537/2014 nie zawiera takiego rozróżnienia. Ponadto z treści art. 16 tegoż Rozporządzenia wynika, że to nie Komitet audytu określa szczegółową procedurę wyboru biegłego; zgodnie z art. 16 ust. 3 lit. c) w/w Rozporządzenia to badana jednostka określa tę procedurę.	Uwaga nieuwzględniona – pojęcia „polityka” i „procedura” mają odmienne znaczenie – polityka to ogólne zasady obowiązujące w danym obszarze, natomiast procedura to już szczegółowe wytyczne dotyczące postępowania.
	Narodowy Bank Polski	art. 128 ust. 10 pkt 7 Wątpliwość budzi, czy w celu zachowania zgodności z rozporządzeniem nr 537/2014 nie powinien być wskazany wymóg przedstawiania organowi nadzorczemu JZP rekomendacji zawierającej propozycję przynajmniej dwóch a nie dwóch podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych	Uwaga uwzględniona
	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Art. 128 Projektu – Komitety Audytu W zakresie przedmiotowego przepisu, Stowarzyszenie pragnie zauważyć, że w dalszym ciągu niedostatecznie sprecyzowane zostały kwestie uregulowania sposobu funkcjonowania Komitetów Audytu w ramach Rady Nadzorczej. Mimo zapewnień składanych na etapie prac nad Projektem założeń do ustawy, że na etapie projektu samej regulacji wszystkie kwestie budzące wątpliwości zostaną dopracowane i uszczegółowione, stwierdzić należy, że przedstawione propozycje odnoszące się do Komitetu Audytu w dalszym ciągu nie straciły charakteru ogólnikowych wskazań, bez wystarczającego sprecyzowania kwestii powołania, kompetencji, a przede wszystkim relacji Komitetu Audytu z Radą Nadzorczą w spółkach. Niniejszy przepis posługuje się określeniami bardzo lakonicznymi – stwierdzając na przykład w ustępie 6, dotyczącym składu Komitetu, że „większość jego członków, w tym przewodniczący, są niezależni”. Niejasny pozostaje również zakres znaczeniowy tej „niezależności”,	Uwaga nieuwzględniona – wymogi dotyczące niezależności są sformułowane w ust. 7. Na obecnym etapie nie ma możliwości wprowadzenia zmian zapisów do ksh.

		w szczególności w odniesieniu do tych członków Komitetu Audytu, którzy wchodzi w skład organu nadzorczego. W tym kontekście niewyjaśniona pozostaje także koncepcja zakresu odpowiedzialności członków Komitetu Audytu w relacji do ich usytuowania w ramach Rady Nadzorczej. Co więcej, w tym miejscu Stowarzyszenie pragnie ze szczególnym naciskiem podkreślić, że mimo zapowiedzi na etapie prac nad Projektem założeń, przepisy przejściowe zaproponowane do niniejszego Projektu ustawy nie zawierają „wprowadzenia niezbędnych zasad do KSH w zakresie odpowiedzialności członków RN adekwatnie do przypisanych zadań KA”. Już sama ta zapowiedź była w swej istocie niewystarczająca. Bowiem nie wskazywała konkretnie, jakie zmiany regulacyjne miałyby zostać wprowadzone do Kodeksu, mimo iż Projekt założeń sugerował w tym zakresie, że będzie to wymagało dokonania zmian na poziomie „zasad”. Z tak lakonicznego stwierdzenia trudno było wywnioskować, czy zamiarowane były niewielkie, „kosmetyczne” zmiany odpowiednich przepisów Kodeksu, czy też planowana była zmiana dokonana zostanie na poziomie ogólnych zasad stanowiących fundament prawa spółek handlowych. Przyczyny braku dokonania jakichkolwiek zmian w kontekście wprowadzanych przedmiotowym Projektem ustawy zmian, pozostają już całkiem niezrozumiałe. Niejasna pozostaje również kwestia członka Komitetu Audytu powołanego spoza Rady Nadzorczej oraz sam sposób powołania takiej osoby w skład Komitetu. Stowarzyszenie zgłaszało w tym zakresie uwagi już na etapie konsultacji Projektu założeń, jednak kwestia ta miała zostać uszczegółowiona na etapie prac nad Projektem konkretnych przepisów. Mimo tych zapewnień, przedstawiony do konsultacji Projekt w dalszym ciągu pomija całkowicie tę kwestię. Ze względu na istotność przedmiotowych kwestii dla interesów środowiska emitentów, którego Stowarzyszenie jest reprezentantem, podtrzymujemy postulat doprecyzowania propozycji przepisów w niniejszym zakresie.	
	Izba Domów Maklerskich	Wskazujemy na pewne sprzeczności powstałe przy transponowaniu zapisów Dyrektywy do przepisów ustawy, a mianowicie w naszej ocenie uznanie że jedynie małe JZP (art. 128 ust. 3 pkt 4) nie muszą posiadać Komitetu Audytu („KA”) odrębnego od Rady Nadzorczej („RN”), jest sprzeczne z Dyrektywą, albowiem zgodnie z art. 39 ust. 2 Dyrektywy w drodze odstępstwa od obowiązku powoływania komitetu ds. audytu państwa członkowskie mogą postanowić, by w przypadku jednostek interesu publicznego, które spełniają kryteria określone w art. 2 ust. 1 lit. f) i t) Dyrektywy 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, funkcje przypisane komitetowi ds. audytu mogły być wykonywane przez organ administracyjny lub nadzorczy jako całość, pod warunkiem że w przypadku gdy przewodniczący takiego	Uwaga nieuwzględniona – dopuszczenie, by funkcje KA pełniła RN jest opcją dla państwa członkowskiego; co prawda progi określające małe jednostki wskazane w pkt 4 projektu są niższe od progów definiujących małe i średnie

	organu jest członkiem wykonawczym, nie może on być jednocześnie przewodniczącym tego organu w momencie, gdy taki organ sprawuje funkcje komitetu ds. audytu. Z kolei kryteria wskazane w art. 2 ust. 1 lit. f) i t) Dyrektywy 2003/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczą małych i średnich przedsiębiorstw, które zgodnie z ich ostatnimi rocznymi lub skonsolidowanymi sprawozdaniami finansowymi spełniają co najmniej dwa z następujących trzech kryteriów: średnia liczba pracowników w ciągu roku finansowego wynosi mniej niż 250, całkowity bilans nie przekracza 43 000 000 EUR, a roczny obrót netto nie przekracza 50 000 000 EUR. <u>Tym samym możliwość powierzenia funkcji komitetu audytu RN powinna dotyczyć również małych i średnich przedsiębiorstw.</u> Ponadto pragniemy zauważyć, że w projekcie ustawy pomija się wyłączenie w stosunku do dowolnej jednostki interesu publicznego, która jest jednostką zależną w rozumieniu art. 2 pkt 10 Dyrektywy 2013/34/UE, jeżeli spełnia ona wymogi określone w ust. 1, 2 i 5 art. 39, art. 11 ust. 1, art. 11 ust. 2 i art. 16 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 537/2014 na poziomie grupy, która nie musi posiadać KA. Pozostawia się jedynie zwolnienie jednostek wskazanych w art. 39 ust. 3 lit b-d Dyrektywy z obowiązku posiadania KA, natomiast pomija podmiot zależny o którym mowa powyżej, wskazany w lit. a tego artykułu. Dodatkowo Izba zwraca uwagę, że projekt ustawy przewiduje wprowadzenie wymogu, iż w przypadku pełnienia roli KA przez całą RN kryteria niezależności jak i kompetencji w zakresie rewizji finansowej i/lub rachunkowości muszą też być spełnione. Powyższe jest sprzeczne w ocenie Izby z art. 39 ust. 5 Dyrektywy zgodnie z którym „...w przypadku gdy wszyscy członkowie komitetu ds. audytu są członkami organu administracyjnego lub nadzorczego badanej jednostki, państwo członkowskie może postanowić, że komitet ds. audytu będzie zwolniony z wymogów dotyczących niezależności ustanowionych w ust. 1 akapit czwarty art. 39 Dyrektywy”. Izba zwraca uwagę, iż konieczność posiadania niezależnych członków RN w małych podmiotach mogłaby narazić je dodatkowo na niepotrzebny koszt, gdyż w przypadku małych podmiotów (np. domów maklerskich, które mają licencję tylko na oferowanie) musiałyby one posiadać również niezależnych członków RN i im płacić za pełnienie tej funkcji. Należy podkreślić, że Dyrektywa nie mówi o tym, aby większość członków KA była niezależna. W przypadku podmiotów, które mają 1 akcjonariusza wydaje się to nieuzasadnione. O spółkę zależną lepiej zadba członek RN będący jednocześnie członkiem Zarządu spółki dominującej, bo jest odpowiedzialny za wyniki skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jakiegokolwiek ryzyko	przedsiębiorstwa określonych w art. 2 ust. 1 lit. f) i t) dyrektywy 2003/71/WE, to państwo członkowskie ma do tego prawo (może je ustanowić na niższym poziomie).
--	---	--

		operacyjne spółki z grupy ma wpływ na pozostałe podmioty z grupy. <u>Zatem w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, gdzie zgodnie z Dyrektywą RN może pełnić funkcje KA – Komitet Audytu powinien być zwolniony z wymogów dotyczących niezależności.</u>	
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	Obecone brzmienie projektu ustawy może pozostawiać wątpliwości interpretacyjne: zgodnie z art. 128 ust. 3 pkt 1 projektu ustawy, banki spółdzielcze spełniające kryteria dużej jednostki mogą powierzyć organowi nadzorczemu zadania komitetu audytu. Również pozostałe jednostki zainteresowania publicznego (inne banki spółdzielcze), które spełnią wymogi określone w art. 128 ust. 3 pkt 4 nie muszą tworzyć komitetu audytu. A contrario można wysnuć wniosek, iż jedynie banki spółdzielcze niebędące dużą jednostką (art. 2 ust. 1 pkt 6 projektu ustawy), jak i niespełniające wyłączenia wynikającego z art. 128 ust. 3 pkt 4 projektu ustawy, będą zobowiązane utworzyć komitet audytu. Przepisy art. 128 ust. 1 w zw. z ust. 6 i 7 projektu ustawy w obecnym brzmieniu są wewnętrznie niespójne. Art. 128 ust. 1 projektu ustawy wskazuje, iż w spółkach zainteresowania publicznego spośród członków rady nadzorczej wylania się członków komitetu audytu, którzy zgodnie z art. 128 ust. 6 powinni być niezależni. Zaś jednym z przymiotów niezależności zgodnie z art. 128 ust. 7 pkt 6 lit b jest nie zasiadanie w organach nadzorczych spółki (radzie nadzorczej). Dodatkowo zgodnie z art. 45 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21 t.j.) do rady nadzorczej banku spółdzielczego wybierani mogą być jedynie członkowie (udziałowcy) danej spółdzielni (bądź osoby wyznaczone przez osoby prawne będące członkami spółdzielni), co stoi w sprzeczności z art. 128 ust. 7 pkt 6 lit a projektu ustawy. Chcielibyśmy zwrócić uwagę, iż powyższe sprzeczności wynikają naszym zdaniem z niewłaściwej transpozycji przepisów zawartych w art. 39 dyrektywy 2014/56/UE zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE (dalej: „Dyrektywa”). Zaproponowane w projekcie ustawy przepisy byłyby właściwe w przypadku systemu monistycznego. W przypadku systemu dualistycznego (obowiązującego w polskim systemie prawnym w stosunku do spółek kapitałowych i spółdzielni) ustawodawca może na podstawie art. 39 ust. 5 Dyrektywy odstąpić od stosowania przepisów dotyczących niezależności ustanowionych w art. 39 ust. 1 akapit czwarty	Uwaga uwzględniona Uwaga częściowo uwzględniona – ust. 7 pkt 6 odnosi się do firmy audytorskiej, która badała lub bada daną JZP (a nie do samej JZP) – niemniej jednak zapisy pkt 6 lit. a) i b) zostaną doprecyzowane j.w. j.w.	
Związek Rewizyjny	Komitety audytu Projekt ustawy przewiduje w aktualnej wersji w art. 128 ust. 3 utrzymanie możliwości pełnienia funkcji	Uwaga nieuwzględniona - zdecydowano o	

Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	komitetu audytu przez całą Radę Nadzorczą w przypadku wskazanych banków spółdzielczych i skok. Przepisy unijne pozostawiają Państwu członkowskiemu możliwość wyłączenia z obowiązku posiadania komitetu ds. audytu instytucji kredytowej, której akcje nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym żadnego państwa członkowskiego. W konsekwencji więc, zasadne jest utrzymanie dotychczasowych przepisów art. 86 ust 2 pkt 4 ustawy o biegłych rewidentach zwalniających banki spółdzielcze z obowiązku posiadania komitetu ds. audytu. Banki spółdzielcze jako jednostki działające w formie prawnej spółdzielni nie emitują akcji i nie mogą więc być emitentami instrumentów kapitałowych dopuszczonych do publicznego obrotu. O możliwości takiego wyłączenia jednoznacznie wskazuje dyrektywa 2014/56/WE w art. 39 ust. 3 lit d (tj. dowolna instytucja kredytowa w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2013/36/UE, której akcje nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym żadnego państwa członkowskiego w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 14 dyrektywy 2004/39/WE i która, w sposób ciągły lub powtarzalny, wyemitowała wyłącznie dłużne papiery wartościowe dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, pod warunkiem że całkowita wartość nominalna wszystkich tych dłużnych papierów wartościowych nie przekracza 100 000 000 EUR i że instytucja ta nie opublikowała prospektu emisyjnego zgodnie z dyrektywą 2003/71/WE.)	niekorzystaniu z opcji art. 39 ust. 3 lit. d) dyrektywy; ponadto ten przepis dyrektywy nie może być podstawą do zwolnienia wszystkich banków spółdzielczych z obowiązku posiadania KA
Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Zwrócić należy uwagę, że rozszerzanie ustawowe wymogów dla komitetu ds. audytu, wykraczających poza zadania przypisane komitetowi w Rozporządzeniu 537/2014 jest niezasadne i może naruszyć zasady funkcjonowania na jednolitym rynku usług Obecne wymogi w zakresie niezależności członków komitetu ds. audytu i kwalifikacji/kompetencji jego członków uznać należy za wystarczające dla realizacji zwiększonych zadań i roli komitetu ds. audytu w procesie wyboru firmy audytorskiej i nadzorowania przebiegu badania sprawozdań finansowych.	Uwaga niezasadna – przepisy muszą być sformułowane na tyle wyczerpująco, by umożliwić ich wykonanie.
KPMG	Art. 128 ust. 11. „Komitet audytu może żądać, by kluczowy biegły rewident omówił z komitetem audytu lub organem zarządzającym czy nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego lub kluczowy biegły rewident może żądać omówienia z komitetem audytu lub organem nadzorczym działającym w jednostce zainteresowania publicznego kluczowe kwestie wynikające z badania, które zostały wymienione w sprawozdaniu dodatkowym dla komitetu audytu.” Rozporządzenie mówi, że biegły rewident też może złożyć taki wniosek.	Uwaga uwzględniona
Związek Banków Polskich	W związku z proponowaną treścią art 128 ust. 12 oraz art. 130 powstają następujące wątpliwości: a) Jaki więc tryb wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych obowiązuje w świetle zapisu art 130? b). Czy obowiązuje alternatywny tryb wyboru biegłego rewidenta wskazany w art 37 ust 2 dyrektywy	Uwaga nieuwzględniona - celem art. 130 jest wdrożenie art. 16 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr

	2006/43/UE? c). Czy ten alternatywny tryb wyklucza stosowanie Przepisów art. 16 ust. 2-5 rozporządzenia nr 537/2014? Ponadto Art. 128 ust. 12 mówi o przedstawieniu Radzie Nadzorczej rekomendacji powołania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych (liczba pojedyncza) a zakładając tryb wyboru nie dotyczący odnowienia zlecenie art. 16 ust. 2 Rozporządzenia mówi o rekomendacji zawierającej co najmniej 2 możliwości (liczba mnoga). Czy jeżeli znajdzie zastosowanie art. 130 projektu ustawy, komitet audytu w dalszym ciągu będzie zobowiązany do przedstawienia organowi nadzorcemu jednostki zainteresowania publicznego rekomendacji zawierającej propozycję dwóch podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia badania zgodnie z treścią art. 128 ust. 10 pkt. 7)? - Czy opis zawarty w art. 128 ust. 7 pkt 6) lit. c) nie powinien odnosić się nie tylko do okoliczności opisanych pod lit. c) ale również opisanych pod lit. a) i b)? - Nie jest jasne, kto ma formalnie zatwierdzić w ramach jednostki zainteresowania publicznego stosowanie w tej jednostce polityki wymienionej w art. 128 ust. 10 pkt 5) i pkt 6). Z propozycji zapisów wynika jedynie, że komitet audytu ma ją opracować. - Nie jest również jasne, czym ma różnić się polityka w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, o której mowa w art. 128 ust. 10 pkt 5) od procedury wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, o której mowa w art. 128 ust. 10 pkt 7)? - Skąd komitet audytu będzie mógł uzyskać informację na temat wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w podmiocie uprawnionym, o czym jest mowa w art. 128 ust. 10 pkt. c) projektu ustawy?	537/2014; przyjęto założenie, że zastosowanie art. 16 ust. 2-5 rozporządzenia nr 537/2014 nie jest obowiązkowe. Uwaga uwzględniona Pojęcia „polityka” i „procedura” mają odmienne znaczenie – patrz uwaga Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami powyżej
Art. 129		
KPMG	Art. 129 ust. 2. „W przypadku badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego, która zwolniona jest z obowiązku posiadania komitetu audytu na podstawie art. 128 ust. 2, zakres kontroli jakości wykonania zlecenia podlega odpowiednio modyfikacji. ” Postulujemy doprecyzowanie ust. 2 – jego obecne brzmienie może sugerować, że w JZP w których rolę komitetu audytu pełni organ nadzorujący kolegialnie, zakres kontroli jakości zlecenia, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia ogranicza się do sprawozdania z badania.	Uwaga częściowo uwzględniona Z uwagi na możliwe wątpliwości interpretacyjne ust. 2 zostanie usunięty.

Art. 130			
	Komisja Nadzoru Finansowego	W przypadku nałożenia przez projektodawcę obowiązków na KNF, zastanowienie budzi fakt nieuwzględnienia KNF jako adresata przedmiotowych informacji.	Uwaga uwzględniona
	Deloitte	Z ustawy Proponujemy wyłączyć wybór podmiotu uprawnionego do badania w JZP z regulacji ustawy o zamówieniach publicznych.	Uwaga nieuwzględniona Brak postaw do wyłączenia wyboru podmiotu uprawnionego do badania w JZP z regulacji ustawy o zamówieniach publicznych.
Art. 131			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 131. - W <i>Projekcie</i> brak jest przepisu regulującego rotację podmiotu uprawnionego do badania JZP. Natomiast na stronie 24 uzasadnienia do <i>Projektu</i> wskazano, iż w zakresie rotacji projekt ustawy przewiduje, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nie może przeprowadzać badań ustawowych w danej JZP przez okres dłuższy niż 10 lat z zachowaniem 4-letniego okresu karencji. Należy zwrócić uwagę, że przepisy <i>Projektu</i> nie odnoszą się do obowiązków w zakresie rotacji podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. W odniesieniu do kwestii rotacji UKNF, podtrzymuje wszystkie swoje dotychczasowe stanowiska. Zgodnie z ww. stanowiskami okres rotacji zarówno kluczowego biegłego rewidenta, jak i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań powinien wynosić 5 lat (por. szerzej: komentarz do art. 80 <i>Projektu</i>).	Uwaga niezasadna Patrz uwagi uzasadnienie do uwag KNF do art. 79
	Konfederacja Lewiatan	<u>Rotacja kluczowego biegłego rewidenta</u> - Art. 131 ust. 1 Postulujemy wprowadzenie 7-letniego okresu rotacji kluczowego biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe JZP. Rozwiązanie to jest w pełni zgodne z wymogiem Rozporządzenia i obowiązującym Kodeksem etyki zawodowych księgowych. Skrócenie okresu rotacji kluczowego biegłego rewidenta w JZP do 5 lat (w porównaniu z powyższymi przepisami) jest nadmiernie restrykcyjne, niecelowe i w naszej ocenie nie wpływa na zwiększenie niezależności biegłego rewidenta.	Uwaga nieuwzględniona Przyjęty 5-letni okres rotacji analogicznie do obecnie obowiązujących przepisów brak uzasadnienia do jego wydłużenia.

		Pragniemy także zauważyć, iż okres 5 letniej rotacji zaproponowany w projekcie ustawy jest jednym z najkrótszych okresów rotacji rozważanym przez pozostałe kraje UE, a większość krajów UE rozważa przyjęcie 7 letniego okresu rotacji. Zwracamy także uwagę, iż projekt ustawy w części dotyczącej niezależności członka komitetu audytu w JZP (art. 128 ust. 7 pkt 8) zakłada maksymalny 12 letni okres (oraz trzy kadencje). Nie ma zatem podstaw, aby do oceny niezależności biegłego rewidenta ustawodawca podchodzi bardziej restrykcyjnie niż w przepisach unijnych.	
	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Przepis art. 17 ust. 2 pkt b) Rozporządzenia — okres trwania zlecenia badania Art. 17 ust. 2 lit b) Rozporządzenia przewiduje, iż państwa członkowskie mogą ustalić maksymalny okres trwania zlecenia krótszy niż dziesięć lat dla zleceń, o których mowa w ust. 1 akapit drugi. Zgodnie z art. 17 ust. 1 akapit drugi Rozporządzenia ani pierwsze zlecenie otrzymane przez danego biegłego rewidenta lub firmę audytorską ani pierwsze zlecenie łącznie z wszelkimi odnowionymi zleceniami nie może trwać dłużej niż dziesięć lat. Zgodnie z art. 131 Projektu kluczowy biegły rewident nie może przeprowadzać badania ustawowego w tej samej jednostce zainteresowania publicznego w okresie dłuższym niż 5 lat. Polska skorzystała więc z możliwości skrócenia tzw. okresu rotacji jedynie w odniesieniu do kluczowego biegłego rewidenta, nie zaś w odniesieniu do firmy audytorskiej. ZPP ocenia powyższe rozwiązanie negatywnie. Dziesięcioletni okres rotacji w przypadku firmy audytorskiej w żaden sposób nie zabezpiecza przed powstaniem niepożądanego zażyłości pomiędzy audytorem a jednostką badaną mogącej mieć wpływ na obiektywizm audytora. ZPP postuluje wprowadzenie obowiązku rotacji firmy audytorskiej po maksymalnie 5 latach, a kluczowego biegłego rewidenta po maksymalnie 3 latach.	Uwaga nieuwzględniona 10-letni okres rotacji przyjęty został jako najbardziej optymalny oraz pozwalający na możliwie pełną harmonizację przepisów w tym zakresie w ramach UE
	Konfederacja Lewiatan	<u>Rotacja podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych</u> Projekt ustawy zakłada przyjęcie maksymalnego, przewidzianego Rozporządzeniem, okresu nieprzerwanego zatrudnienia firmy audytorskiej tj. 10 lat. W ocenie Konfederacji Lewiatan możliwość przedłużenia zatrudnienia firmy audytorskiej o kolejny okres bazowy, na wskazanych w Rozporządzeniu zasadach, powinna zostać również wprowadzona na gruncie prawa polskiego. Spójny w większością krajów bazowy okres rotacji firmy audytorskiej (10 lat) a także elastyczność przepisów w zakresie możliwości przedłużania tego bazowego okresu znacznie ułatwi wykonywanie badania transgranicznych grup kapitałowych, których jednostki dominujące i jednostki zależne zlokalizowane są w różnych	Uwaga nieuwzględniona 10-letni okres rotacji przyjęty został jako najbardziej optymalny oraz pozwalający na możliwie pełną harmonizację przepisów w tym zakresie w ramach

		krajach UE lub poza UE. Udział dotychczasowego audytora w przetargu na wybór firmy audytorskiej zwiększa też konkurencję i możliwości wyboru dla JZP. Należy ponadto przypomnieć, że ostateczna decyzja o długości współpracy z firmą audytorską pozostaje i tak w kompetencji komitetu audytu JZP. Niezależnie od przyjętego bazowego maksymalnego okresu zatrudnienia firmy audytorskiej i możliwości jego przedłużania, należy naszym zdaniem wprowadzić dodatkową zasadę, aby w przypadku badania sprawozdań finansowych europejskich grup kapitałowych dla spółek zależnych mających swoją siedzibę w Polsce obowiązywały przepisy umożliwiające przyjęcie okresów rotacji firmy audytorskiej kraju, w którym znajduje się siedziba jednostki dominującej. Brak takiej harmonizacji spowoduje, że w badaniu jednostek zależnych będą uczestniczyć firmy audytorskie nie należące do tej samej sieci, co wpłynie negatywnie na koszty badania jak i na jakość świadczonych usług oraz może ograniczyć możliwości wyboru firm audytorskich. Dodatkowo po stronie badanych jednostek powstanie konieczność monitorowania różnych okresów rotacji w różnych krajach UE, co będzie dodatkowym i niepotrzebnym obciążeniem, negatywnie wpływającym na efektywność prowadzenia przez nich działalności gospodarczej. Wprowadzenie możliwości zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej na kolejny 10-letni okres nie wpłynie na wzrost ryzyka zażyłości pomiędzy jednostką badaną a firmą audytorską chociażby z uwagi na wymóg rotacji kluczowych biegłych rewidentów. Należy również zwrócić uwagę, że możliwość przedłużenia okresu zatrudnienia firmy audytorskiej przy zachowaniu warunków wynikających z Rozporządzenia (wraz z 10 letnim bazowym okresem rotacji) zostało już przyjęte w Wielkiej Brytanii, Słowacji i w Niemczech (w tym ostatnim kraju nie dotyczy banków i ubezpieczycieli) a także rozważane jest we Francji, Czechach, Danii, Luksemburgu, Norwegii i kilku innych krajach.	UE Brak uzasadnienia do wprowadzania proponowanych przepisów, gdyż jak wskazuje dotychczasowa praktyka rynkowa, obecnie określony 5-letni okres rotacji nie wymuszał podwójnych badań w przypadku grup kapitałowych o zasięgu ponadnarodowym.
	KPMG	Art. 131 Postulujemy wprowadzenie 7 letniego okresu rotacji kluczowego biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe JZP. Rozwiązanie to jest w pełni zgodne z wymogiem Rozporządzenia i obowiązującym Kodeksem etyki zawodowych księgowych. Skrócenie okresu rotacji kluczowego biegłego rewidenta w JZP do 5 lat (w porównaniu z powyższymi przepisami) jest nadmiernie restrykcyjne, niecelowe i w naszej ocenie nie wpływa na zwiększenie niezależności biegłego rewidenta. Pragniemy także zauważyć, iż okres 5 letniej rotacji zaproponowany w projekcie ustawy jest jednym z najkrótszych okresów rotacji rozważanym przez pozostałe kraje UE, a większość krajów UE rozważa przyjęcie 7 letniego okresu rotacji.	Uwaga nieuwzględniona Przyjęty 5-letni okres rotacji analogicznie do obecnie obowiązujących przepisów brak uzasadnienia do jego wydłużenia.

		W przypadku osób fizycznych kluczowym zagrożeniem dla niezależności jest ryzyko zażyłości, które jak wiadomo wzrasta z biegiem czasu. Niemniej jednak trudno dowieść, że ryzyko to jest największe już po 5 latach okresu współpracy, gdy weźmiemy pod uwagę naturalne zmiany w składzie osobowym po obu stronach: firmy audytorskiej i badanego podmiotu. Argumentem przeciwko skracaniu okresu rotacji dla kluczowego biegłego rewidenta jest także fakt, iż z upływem czasu sukcesywnie wzrasta poziom wiedzy o badanym przedsiębiorstwie, co pozwala obniżyć tzw. ryzyko badania. Jesteśmy przekonani, że wprowadzenie -wynikających z przepisów unijnych -bardziej rygorystycznych wymogów dotyczących niezależności i bezstronności biegłego rewidenta wraz z zapewnieniem skutecznego systemu nadzoru, a także zaostreniem sankcji są wystarczającymi rozwiązaniami wpływającymi na wzmocnienie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, bez potrzeby wprowadzania dodatkowych obostrzeń w zakresie rotacji kluczowego biegłego rewidenta w jednostkach JZP. Należy także zauważyć, iż, zgodnie z obecnie obowiązującym przepisem, naruszenie wymogów niezależności biegłego rewidenta lub firmy audytorskiej skutkuje nieważnością badania z mocy prawa. Konsekwencje naruszenia niezależności są więc tak duże, że stawiają kwestię zachowania niezależności na priorytetowym miejscu przy wykonywaniu badania przez biegłego rewidenta. Zwracamy także uwagę, iż projekt ustawy w części dotyczącej niezależności członka komitetu audytu w JZP (art. 128 ust. 7 pkt 8) zakłada maksymalny 12 letni okres członkostwa w organie nadzorczym (oraz trzy kadencje). Nieuzasadnione zatem wydaje się wprowadzenie 5-letniego okresu rotacji dla kluczowego biegłego rewidenta.	
KPMG	<i>Rotacja podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych</i> projekt ustawy zakłada (poprzez nieprzyjęcie krótszego okresu) przyjęcie maksymalnego, przewidzianego Rozporządzeniem okresu nieprzerwanego zatrudnienia firmy audytorskiej tj. 10 lat. Jesteśmy zdania, że możliwość przewidziana w Rozporządzeniu, przedłużenia zatrudnienia firmy audytorskiej o kolejny bazowy okres, na wskazanych w Rozporządzeniu zasadach, powinna zostać również wprowadzona na gruncie prawa polskiego. Spójny z większością krajów bazowy okres rotacji firmy audytorskiej (10 lat) a także elastyczność przepisów w zakresie możliwości przedłużania tego bazowego okresu znacznie ułatwi wykonywanie badania transgranicznych grup kapitałowych, których jednostki dominujące i jednostki zależne zlokalizowane są w różnych krajach UE lub poza UE. Udział dotychczasowego audytora w przetargu na wybór firmy audytorskiej zwiększa też konkurencję i możliwości wyboru dla JZP. Zwracamy przy tym uwagę, że ostateczna decyzja o długości współpracy z firmą audytorską	Uwaga nieuwzględniona 10-letni okres rotacji przyjęty został jako najbardziej optymalny oraz pozwalający na możliwie pełna harmonizację przepisów w tym zakresie w ramach UE Brak uzasadnienia do wprowadzania	

		pozostaje i tak w kompetencji komitetu audytu JZP. Niezależnie od przyjętego bazowego maksymalnego okresu zatrudnienia firmy audytorskiej i możliwości jego przedłużania, należy naszym zdaniem wprowadzić dodatkową zasadę, aby w przypadku badania sprawozdań finansowych europejskich grup kapitałowych dla spółek zależnych mających swoją siedzibę w Polsce obowiązywały przepisy umożliwiające przyjęcie okresów rotacji firmy audytorskiej kraju, w którym znajduje się siedziba jednostki dominującej. Brak takiej harmonizacji spowoduje, że w badaniu jednostek zależnych będą uczestniczyć firmy audytorskie nie należące do tej samej sieci, co wpłynie negatywnie na koszty badania jak i na jakość świadczonych usług oraz może ograniczyć możliwości wyboru firm audytorskich. Dodatkowo po stronie badanych jednostek powstanie konieczność monitorowania różnych okresów rotacji w różnych krajach UE, co będzie dodatkowym i niepotrzebnym obciążeniem, negatywnie wpływającym na efektywność prowadzenia przez nich działalności gospodarczej. Wprowadzenie możliwości zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej na kolejny 10-letni okres nie wpłynie na wzrost ryzyka zażyłości pomiędzy jednostką badaną a firmą audytorską chociażby z uwagi na wymóg rotacji kluczowego(-ych) biegłego(-ych) rewidenta(-ów). Zwracamy uwagę, że możliwość przedłużenia okresu zatrudnienia firmy audytorskiej przy zachowaniu warunków wynikających z Rozporządzenia (wraz z 10 letnim bazowym okresem rotacji) zostało już przyjęte w Wielkiej Brytanii, Słowacji i w Niemczech (w tym ostatnim kraju nie dotyczy banków i ubezpieczycieli) a także rozważane jest we Francji, Czechach, Danii, Luksemburgu, Norwegii i kilku innych krajach.	proponowanych przepisów, gdyż jak wskazuje dotychczasowa praktyka rynkowa, obecnie określony 5-letni okres rotacji nie wymuszał podwójnych badań w przypadku grup kapitałowych o zasięgu ponadnarodowym.
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Rotacja kluczowego biegłego rewidenta Okres rotacji kluczowego biegłego rewidenta przewidziany w art. 131 projektu ustawy nie powinien być krótszy niż 7 lat z 3 letnią karencją. Wola prawodawcy europejskiego została jednoznacznie wyrażona w treści art. 17 ust. 7 Rozporządzenia 537/2014, która zawiera obowiązek rotacji kluczowego biegłego rewidenta badającego JZP po 7 latach wraz z 3-letnim okresem karencji. Polska nie powinna korzystać z umożliwienia państwu członkowskiemu skrócenia ww. maksymalnego okresu rotacji kluczowego biegłego rewidenta. Przy obecnym nadzorze nad jakością usług świadczonych przez firmy audytorskie oraz audytorów, w przypadku nie stwierdzenia istotnych uchybień w pracy biegłego rewidenta zasadne jest umożliwienie przeprowadzania badań tych samych podmiotów i temu samemu biegłemu.	Uwaga nieuwzględniona Przyjęty 5-letni okres rotacji analogicznie do obecnie obowiązujących przepisów brak uzasadnienia do jego wydłużenia.
	Mazars	Z ogromnym zadowoleniem przyjmujemy propozycję Ministerstwa Finansów o przyjęciu dla jednostek zainteresowania publicznego (dalej JZP) maksymalnego okresu rotacji podmiotu uprawnionego (10 lat)	Uwaga nieuwzględniona 10-letni okres rotacji

		zgodnie z rozporządzeniem UE nr 537/2014 (dalej Rozporządzenie). Taki zapis daje możliwość harmonizacji przepisów dotyczących rotacji podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (dalej podmiot uprawniony) w ramach Unii Europejskiej, co ma duże znaczenie w przypadku świadczenia usług ustawowego badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych o zasięgu międzynarodowym, w ramach których sprawozdania finansowe jednostek zależnych są badane przez podmioty z sieci. Proponujemy, jednakże aby wprowadzić możliwość przedłużenia przewidzianego okresu rotacji w Rozporządzeniu (10 lat) poprzez wprowadzenie systemu badania wspólnego lub otwartej procedury przetargowej. Rozporządzenie daje wyżej wspomnianą możliwość przedłużenia okresu rotacji. Wprowadzenie systemu badania wspólnego będzie sprzyjało rozwojowi rynku usług audytorskich i wpłynie na poprawę jakości badania sprawozdań finansowych. Badanie wspólne w naszej opinii przeciwdziała koncentracji rynku usług audytorskich, gdyż umożliwia małym i średnim firmom audytorskim nabycie doświadczenia w badaniu dużych podmiotów. Bez wprowadzenia takiego rozwiązania rynek badania dużych podmiotów, w szczególności JZP, wraz z metodologią badania takich jednostek, pozostanie skoncentrowany jedynie w dużych firmach audytorskich. Proponujemy, aby w związku z powyższym wprowadzić możliwość przedłużenia przewidzianego okresu rotacji (10 lat) o kolejne 5 lat poprzez wprowadzenie systemu badania wspólnego lub otwartej procedury przetargowej.	przyjęty został jako najbardziej optymalny oraz pozwalający na możliwie pełną harmonizację przepisów w tym zakresie w ramach UE Brak uzasadnienia do jego wydłużania
	Krajowa Izba Doradców Podatkowych	Pragniemy wskazać na konieczność odpowiednio częstej rotacji audytorów – 3 letni okres rotacji wydaje się bardziej uzasadniony niż obecnie proponowane dłuższe okresy	Uwaga nieuwzględniona Przyjęty 5-letni okres rotacji analogicznie do obecnie obowiązujących przepisów brak uzasadnienia do jego skracania
Art. 132			
	Krajowy Związek Banków	W art. 2 pkt. 9 błędnie zostało użyte pojęcie zrzeszającego banku spółdzielczego, z jednoczesnym odwołaniem do art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2015 r. poz. 2170 oraz z 2016 r. poz. 381) (zwana	Uwaga uwzględniona

	Spółdzielczych	dalej Ustawą o BS). Zgodnie ze wskazanym art. 2 pkt 2 Ustawy o BS banki zrzeszające tworzone są przez banki spółdzielcze w formie spółki akcyjnej. W związku z powyższym proponujemy zastąpienie pojęcia „zrzeszającego banku spółdzielczego” pojęciem „bank zrzeszający”. W tym kontekście doprecyzowania wymaga art. 132 ust. 1 Projektu, bowiem aktualnie zaproponowane brzmienie jest nieczytelne.	
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka	Badania ustawowe banków spółdzielczych Projektowana ustawa w art. 132 przyjmuje właściwy kierunek zwolnienia badań ustawowych banków spółdzielczych, innych niż zrzeszające banki spółdzielcze oraz duże banki spółdzielcze (zdefiniowane wg kryteriów dużej jednostki zainteresowania publicznego), w przypadku gdy są one członkami związków rewizyjnych i korzystają z możliwości przeprowadzenia badania ich sprawozdań finansowych przez taki związek, ze stosowania części przepisów rozporządzenia, co stanowi wyraz woli prawodawcy europejskiego odzwierciedlony art. 2 ust. 3 rozporządzenia 537/2014. Niemniej jednak zwrócić należy uwagę, że z zakresu zwolnienia nie powinny być wyłączone duże banki, zwłaszcza, że art. 2 ust. 3 rozporządzenia nie stanowi o możliwości zastosowania takiego wyłączenia ze zwolnienia. Jednocześnie mając na uwadze konsekwentną realizację treści art. 2 ust.3 rozporządzenia 537/2014 postulować należałoby dodatkowo: a) zwolnienie Związków Rewizyjnych z art. 5 rozporządzenia — czynności Związków Rewizyjnych określa ustawa szczególna (ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających b) zwolnienie z art. 8 rozporządzenia — możliwość zlecenia wykonywania kontroli biegłym rewidentom oraz lustratorom. c) zwolnienie Związków Rewizyjnych z art.11 rozporządzenia — w Bankach Spółdzielczych nie ma komitetu ds. audytu I nie powinien być powoływany z uwagi na lokalny, ograniczony terytorialnie i przedmiotowo zakres usług. Niezależnie od powyższego w kontekście banków spółdzielczych (odpowiednio SKOK), czyli całego środowiska spółdzielczości finansowej należałoby postulować wprowadzenia istnienia Spółdzielczej Komisji Nadzoru Audytowego (SKNA) która zajmowałaby się nadzorem i kontrolą nad firmami badającymi JZP-spółdzielnie. SKNA powinna istnieć w strukturach Krajowej Rady Spółdzielczej jako organu ustawowego jednoznacznie określonego przepisami prawa w hierarchii spółdzielczości.	Uwaga nieuwzględniona Zwolnienie ze stosowania części rozporządzenia możliwe jest jedynie w przypadku związków rewizyjnych przeprowadzających badania ustawowe banków spółdzielczych w nich zrzeszonych, z uwagi, z związku rewizyjny mogą wykonywać również inne czynności nie tylko te określone ustawą brak uzasadnienia do zwalniania ich z art. 5 rozporządzenie, również nie jest możliwe zwolnienie związków rewizyjnych z art. 11 rozporządzenie, gdyż z przepisów Dyrektywy wynika, iż banki spółdzielcze jako jzp muszą mieć organ pełniący funkcję komitetu audytu, wprowadzona została możliwość w małych jzp pełnienia funkcji KA przez Radę Nadzorczą
Art. 133			

	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 133 – UKNF wyraża stanowczy sprzeciw wobec skorzystania z odstępstwa przewidzianego w rozporządzeniu nr 537/2014 i umożliwieniu świadczenia przez podmioty badające sprawozdania finansowe na rzecz JZP usług zabronionych. Nie jasne jest również analogiczne traktowanie w przedmiotowym zakresie zarówno JZP jak i pozostałych jednostek (patrz art. 84 <i>Projektu</i>), kiedy wpływ na stabilność finansową obu kategorii podmiotów jest diametralnie inny.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KNF do art. 84
	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 133 ust. 1 i 3 jako czyn nieuczciwej konkurencji W ocenie ZPP, skuteczność regulacji w zakresie niezależności audytora może zostać istotnie zwiększona w przypadku uznania naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 133 ust. 1 i 3 za czyn nieuczciwej konkurencji. W tym celu, ZPP postuluje dokonanie odpowiednich zmian w ustawie z dnia 16 kwietnia 1993. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.	Uwaga nieuwzględniona Ustawa przewiduje nakładanie kar administracyjnych na firmy audytorskie naruszające przepisy ustawy lub rozporządzenia co wydaje się wystarczającym mechanizmem zapewniającym skuteczność regulacji.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 133 ust. 1 – W opinii UKNF nie zrozumiałe jest dopisanie do listy z art. 5 ust. 1 „wyceny wartości aktywów funduszy inwestycyjnych”. UKNF pragnie wskazać, że katalog wskazany w art. 5 pkt. f) zawiera usługi w zakresie wyceny. Nawet jeśli intencją projektodawcy były wyłączenie tych konkretnych usług z katalogu czynności dopuszczonych w ust. 2, wątpliwości może budzić czy takie brzmienie tego przepisu da gwarancję właściwego jego stosowania.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Niezależnie od powyższego UKNF nie znajduje uzasadnienia dla przyjęcia właściwych zasad jedynie w stosunku do funduszy inwestycyjnych. Należy wskazać, że kwestie wyceny są istotne dla wszystkich jednostek rynku finansowego. Nie ma wobec tego racjonalnych argumentów za wprowadzeniem odstępstw od transparentnych zasad gwarantujących niezależność biegłych i zapewniających bezwzględny zakaz świadczenia zabronionych usług skutkujących „autokontrolą”. UKNF stanowczo protestuje przeciw umożliwieniu JZP korzystania z tych usług jeśli są one oferowane przez podmioty je badające.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KNF do art. 84
	Komisja Nadzoru	Art. 133 ust. 2. UKNF wyraża sprzeciw wobec liberalizacji przepisów rozporządzenia w zakresie wprowadzenia możliwości wykonywania czynności zabronionych w JZP w sytuacji kiedy w tej samej	Uwaga nieuwzględniona

Finansowego	jednostce dokonywane jest badanie sprawozdania. Zaproponowane zwolnienie z zakazu świadczenia na rzecz badanej JZP, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. f) rozporządzenia, tj. usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych jest niewłaściwe i prowadzi do konfliktu interesów. Możliwość świadczenia na rzecz badanej JZP usług wyceny może w praktyce doprowadzić do sytuacji, w której w obszarze wyceny trudno będzie mówić o bezstronności i niezależności biegłego rewidenta. Świadczenie usług wyceny przez biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe JZP oznacza, iż podczas badania sprawozdania finansowego biegły rewident ocenia swoją pracę. W naszej opinii, jest to sytuacja, która nie powinna mieć miejsca. Ponadto należy zwrócić uwagę na brak w <i>Uzasadnieniu do Projektu</i> merytorycznego uzasadnienia do wprowadzenia powyższego zwolnienia. Wobec nieostrych kryteriów wynikających z art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 537/2014 („<i>nie mają one lub mają nieistotny- łącznie lub osobno- bezpośredniego wpływu na badane sprawozdanie finansowe</i>”) wprowadzanie odstępstw w tym zakresie może być bardzo niebezpieczne dla funkcjonowania rynku finansowego. Pragniemy zwrócić uwagę, że częstą praktyką jest zlecenie przez instytucje finansowe podmiotom zewnętrznym wyceny instrumentów pochodnych. Mając na uwadze specyfikę tych instrumentów należy pamiętać, że początkowa ich wartość jest niska natomiast w trakcie swojego życia mogą one przyjmować wartości istotne z punktu widzenia jednostek. Umożliwienie budowy modeli do wyceny przez podmioty badające sprawozdania tych jednostek nie tylko prowadzi do autokontroli, ale może być niebezpieczne dla stabilności rynku finansowego. Wątpliwości też budzi możliwość wyceny przez biegłego rewidenta aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Należy zauważyć, że szczególnie w zakresie aktywów, które mogą zawierać element wynikający z możliwości odliczenia w przyszłości strat podatkowych, niezbędne jest niezależne zweryfikowanie prawidłowości wyliczonych kwot, w tym ocenę czy przyszłe dochody podatkowe zapewnią możliwość odzyskania tych kwot.	Patrz uzasadnienie do uwag KNF do art. 84
Związek Przedsiębiorców	Przepis art. 133 ust. 2 oraz 134— zakaz świadczenia usług zabronionych Jak wspomniano w piśmie z 11 maja 2016 r., ZPP uznaje skorzystanie przez Polskę z opcji dopuszczenia	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez

	i Pracodawców	świadczenia niektórych usług zabronionych przewidzianej w art. 5 ust. 3 Rozporządzenia za nie tylko nieuzasadnione, ale wręcz za szkodliwe z perspektywy interesu publicznego. Wprowadzone zgodnie z w/w przepisem warunki pozwalające na odstępstwo od zakazu świadczenia usług zabronionych w żaden realny sposób nie zabezpieczają przed ryzykiem konfliktu interesów na poziomie sieci audytorsko-doradczej mogącego mieć wpływ na ocenę rzetelności sprawozdania finansowego jednostki. Za szczególnie wątpliwie należy uznać dopuszczenie świadczenia usług, o których mowa w art 5 ust. 1 akapit drugi, lit a) ppkt (Vii) — doradztwo podatkowe oraz lit. f)-usługi w zakresie wyceny. Ich potencjalny wpływ na niezależność audytora jest oczywisty. Co więcej, ZPP pragnie zwrócić uwagę, że pkt 9 preambuły Rozporządzenia zawiera zastrzeżenie, mówiące o tym, że stosowanie opcji nie jest możliwe, jeżeli objęte nią usługi obejmują agresywne planowanie podatkowe. Projekt w art. 133 ust. 2 wdraża rejestr usług zabronionych stosując przewidzianą w art. 5 ust. 3 opcję. Projekt nie zawiera jednak w tym zakresie zastrzeżenia dotyczącego agresywnego planowania podatkowego, co również należy ocenić krytycznie. W opinii ZPP, zasadne jest skorzystanie przez Polskę z możliwości rozszerzenia katalogu usług zabronionych, przewidzianej w art 5 ust. 2 Rozporządzenia, zgodnie z którym Państwa członkowskie mogą zabronić świadczenia usług innych niż wymienione w art. 5 ust. 1, jeżeli uznają one, że takie usługi stanowią zagrożenie dla niezależności. Mając na uwadze, iż jakiegokolwiek związki gospodarcze wynikające ze świadczenia na rzecz jednostki badanej usług innych niż bezpośrednio związane z audytem przez sieć audytorską w każdym przypadku może potencjalnie stanowić zagrożenie dla niezależności, ZPP postuluje wprowadzenie całkowitego zakazu świadczenia przez biegłych rewidentów na rzecz jednostek badanych oraz jednostek z nimi powiązanych usług innych niż bezpośrednio związane z rewizją finansową. Realizacja powyższego postulatu wymaga: a) wykreślenia art. 133 i 134 w obecnym brzmieniu oraz b) nadania art. 133 następującego brzmienia: „Art. 133. 1. Podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym. a także podmioty działające z tymi podmiotami w ramach jednej sieci nie świadczą na rzecz jednostki badanej przez dany podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmioty działające z tymi podmiotami w ramach jednej sieci żadnych usług innych niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdania finansowego.	uszczegółowienie i doprecyzowane Uwaga nieuwzględniona – odnośnie zakazu świadczenia usług zabronionych - patrz uzasadnienie do uwag KNF do art. 84
--	---------------	---	--

		2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje w okresie objętym badaniem oraz w ciągu 3 lat od zakończenia badania 3. W przypadku, gdy podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym, a także podmioty działające z tymi podmiotami w ramach jednej sieci świadczyły jakiekolwiek usługi inne niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych na rzecz danej jednostki bądź jakiejkolwiek jednostki z nią powiązanej, podmioty te nie są uprawnione do badania sprawozdania finansowego jednostki za okres świadczenia usług, okres roku poprzedzającego świadczenie usług oraz do czasu przedawnienia zobowiązań powstających w okresie, którego dotyczyły usługi, nie krócej jednak niż w okresie 3 lat po zakończeniu świadczenia usług. 4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 i 3 stosuje się również do świadczenia usług na rzecz podmiotów powiązanych z jednostką badaną. 5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się również do badania sprawozdań finansowych oraz świadczenia usług innych niż bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych na rzecz jednostek nie będących jednostkami zainteresowania publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 7, ale podlegających obowiązkowi badania ustawowego oraz spełniających, w ujęciu skonsolidowanym, w dwóch ostatnich latach obrachunkowych następujące warunki: - obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych przekraczający równowartość w złotych kwoty 10 milionów euro oaz suma aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat przekraczająca równowartości w złotych kwoty 10 milionów euro, przeliczonych według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu każdego roku obrotowego właściwego dla określenia jego statusu lub - zatrudnienie średnioroczne nie mniej niż 50 pracowników, w tym również na podstawie umowy cywilnoprawnej” ZPP zwraca uwagę na konieczność wprowadzenia stosownych przepisów przejściowych regulujących zakaz łączenia świadczenia usług audytorskich i innych. Przepisy przejściowe mają na celu dostosowanie rynku do nowych regulacji, a także umożliwienie jednostkom zainteresowania publicznego takiego ułożenia ich relacji umownych, aby mogły swobodnie wybrać audytora. ZPP proponuje następujące brzmienie przepisów przejściowych: „Art. 1. Zakaz świadczenia usług badania sprawozdań finansowych, o którym mowa w art. 133 ust. 3 dotyczy także sytuacji, gdy podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub	
--	--	---	--

	podmiot z jego sieci świadczy jakiekolwiek usługi inne niż usługi rewizji finansowej na rzecz jednostki w okresie 3 lat przed dniem wejścia w życie ustawy 2. Zakazu o którym mowa w ust. 1 nie stosuje się w zakresie, w jakim podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmiot z jego sieci zawarł z jednostką umowę o świadczenie usług rewizji finansowej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. 3. Wyłączenie zakazu, o którym mowa w ust. 2 dotyczy świadczenia usług rewizji finansowej w okresie do 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy 4. Warunkiem zastosowania wyłączenia z zakazu świadczenia usług, o którym mowa w ust 2 jest przekazanie przez podmiot uprawniony Komisji Nadzoru Audytowego, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, szczegółowej informacji na temat usług świadczonych na rzecz danej jednostki w okresie 3 lat poprzedzających dzień wejścia w życie ustawy oraz o wynagrodzeniu uzyskanym z tytułu świadczenia tych usług. 5. Komisja Nadzoru Audytowego tworzy elektroniczny, powszechnie dostępny rejestr informacji, o których mowa w ust. 4. Komisja Nadzoru Audytowego publikuje informacje przekazane w trybie ust. 4 niezwłocznie po ich przekazaniu. 6. Przepis art. 133 ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy podmiot uprawniony, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub podmiot z jego sieci świadczył usługi rewizji finansowej na rzecz jednostki przed dniem wejścia w życie ustawy. Przepisy ust. 2, ust. 4-5 stosuje się odpowiednio. Wyłączenie zakazu świadczenia usług innych niż bezpośrednio związane z usługami rewizji finansowej dotyczy okresu do 6 miesięcy po dniu wejścia w życie ustawy. 7. Przepis ust. 6 nie uchybia przepisom Rozporządzenia.” ZPP podkreśla iż skonstruowanie regulacji dotyczących niezależności w taki sposób, aby jednocześnie zakazywały one świadczenia usług audytorskich, w przypadku, gdy wcześniej audytor bądź podmiot z jego sieci świadczyły jakiekolwiek inne usługi (w szczególności usługi doradcze) oraz świadczenia tych innych usług, gdy wcześniej świadczone były usługi audytorskie jest jedyną realną gwarancją zachowania niezależności audytora.	
Krajowa Izba Doradców Podatkowych	art. 133 ust. 2 oraz 134 – zakaz świadczenia usług zabronionych Przewidziane w Projekcie przepisy dotyczące zakazu świadczenia usług zabronionych są niewystarczające z punktu widzenia celu regulacji. Skorzystanie z opcji dopuszczenia świadczenia niektórych usług podatkowych oraz wyceny przewidzianej w art. 5 ust. 3 Rozporządzenia sprawi, iż zakaz ten będzie wyłącznie iluzoryczny, biorąc pod uwagę kryteria, które należy spełnić, aby zastosować	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag KNF do art. 84

		wyjątek od zakazu. W szczególności kryterium pierwsze (brak istotnego bezpośredniego wpływu na sprawozdanie finansowe) i trzecie (przestrzeganie zasad niezależności) mają charakter oceny, natomiast kryterium drugie wymaga jedynie dopełnienia formalności dokumentacyjnych. Wprowadzenie listy usług zabronionych może również doprowadzić do sporów interpretacyjnych co do charakteru usług świadczonych przez audytora lub podmiot z jego sieci, tj. czy mieszczą się one w którejś z kategorii usług zabronionych. W konsekwencji, Krajowa Izba Doradców Podatkowych postuluje wprowadzenie całkowitego zakazu świadczenia usług innych niż usługi bezpośrednio związane z badaniem sprawozdań finansowych przez audytora, podmiot z nim powiązany lub podmiot z jego sieci.	
Art. 135			
	KPMG	Art. 135. „W przypadku przeprowadzania badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego informacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 akapit pierwszy w lit. a-c rozporządzenia nr 537/2014.”	Uwaga nieuwzględniona Zasadne jest zawężenie informacji przekazywanych przez firmy audytorskie do KNA tylko do lit c tj. informacji o odmowie wydania opinii lub też negatywnej opinii czy opinii z zastrzeżeniami, co będzie mogło być wykorzystywane na potrzeby przeprowadzanych kontroli.
Art. 136			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 136 – Przepis zobowiązuje KNF do organizowania, nie rzadziej niż 4 razy do roku, spotkań z podmiotami uprawnionym do badania sprawozdań finansowych przeprowadzającymi badanie ustawowe banków i zakładów ubezpieczeń. Należy wskazać, że UKNF od kilku lat organizuje cykliczne spotkania z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania poszczególnych podmiotów podlegających nadzorowi KNF. Ponadto	Uwaga uwzględniona

		w zależności od potrzeb organizowane są dodatkowe spotkania dotyczące indywidualnych spraw poszczególnych podmiotów (przykładem są m.in. spotkania pionspekcyjne w sektorze bankowym) lub też spotkania tematyczne wynikające z istotnych kwestii dotyczących rynku finansowego (np. kredyty frankowe). Powyższe działania UKNF są bardzo pozytywnie oceniane i przynoszą obustronne korzyści, a także tworzą platformę wzajemnej wymiany informacji. Z wiedzy UKNF wynika, że dialog UKNF ze środowiskiem biegłych rewidentów jest jednym z najbardziej rozwiniętych i efektywnych w UE. Tym samym wskazywanie obowiązku organizacji 4 spotkań jedynie z biegłymi rewidentami/podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań tylko zakładów ubezpieczeń i banków naruszy dotychczas wypracowaną praktykę w tym zakresie (UKNF w przeciągu ostatnich 12 m-cy zorganizował spotkania z biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania finansowe banków spółdzielczych, SKOK, TFI, emitentów papierów wartościowych, banków komercyjnych oraz zakładów ubezpieczeń), a także może wpłynąć na ograniczenie obszarów dialogu do wskazywanego minimum. Należy również zaznaczyć, że spotkania cykliczne organizowane są najczęściej na przełomie roku, co pozwala na wymianę informacji nt. istotnych kwestii, które należy uwzględnić w trakcie prowadzonych audytów. W związku z tym wydaje się zbędne i nieuzasadnione, aby <i>Projekt</i> określał częstotliwość kontaktów z biegłymi rewidentami, tym bardziej, że UKNF w odniesieniu biegłych i firm audytorskich przeprowadzających badanie sprawozdań banków i zakładów ubezpieczeń jest zobowiązany na podstawie art. 12 ust. 2 Rozporządzenia 537/2014 do nawiązania skutecznego dialogu, który na rynku polskim prowadzony jest od wielu lat.	
Rozdział 13 <i>Współpraca z innymi państwami Unii Europejskiej i państwami trzecimi</i>			
Art. 138			
	KPMG	Art. 138 ust. 7 W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych proponujemy doprecyzować co oznacza „dodatkowej” w ust. 7.	Uwaga uwzględniona
Art. 150			
	KPMG	Art. 150 ust 3 –proponujemy uzupełnienie przepisu o obowiązek KNA poinformowania na piśmie biegłego rewidenta jakiemu organowi nadzoru zamierza przekazać informacje i dokumenty, na jakiej podstawie prawnej i w związku z jakim postępowaniem.	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienie do wprowadzenia takich

			wymogów.
Rozdział 14 <i>Przepisy zmieniające, przejściowe, dostosowujące i końcowe</i>			
Art. 154			
KPMG	Art. 154 Ponieważ art. 65 UoR zostaje wykreślony, to należy wprowadzić do art. 93 zmiany, które zostaną wprowadzone nowelizacją UoR (oświadczenia na temat informacji niefinansowej).	Uwaga uwzględniona	
E&Y	Proponujemy uwzględnienie następujących przepisów przejściowych: 1. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. 2. Obowiązki wynikające z ustawy stosuje się po raz pierwszy do lat obrotowych rozpoczynających się po dniu wejścia ustawy w życie. 3. Obowiązki wynikające z rozporządzenia 537 stosuje się po raz pierwszy do lat obrotowych rozpoczynających się po dniu 17 czerwca 2016 r. 4. Obowiązki wynikające z art. 42 i 43 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017. 5. Sprawozdanie, o którym mowa w art. 38 ust.6 sporządza się po raz pierwszy za rok obrotowy rozpoczęty po dniu wejścia ustawy w życie.	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.	
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Deloitte	Proponujemy następujące nowe brzmienie art. 64 ustawy o rachunkowości: „Art. 64. 1. Badaniu podlegają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych oraz roczne sprawozdania finansowe - kontynuujących działalność : 1) banków, zakładów ubezpieczeń oraz zakładów reasekuracji; la) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych; 2) jednostek działających na podstawie przepisów o obrocie papierami wartościowymi oraz przepisów o funduszach inwestycyjnych; 2a) jednostek działających na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych; 2b) krajowych instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego; 2c) mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów dłużnych papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym lub w alternatywnych systemach obrotu; 3) spółek akcyjnych, z wyjątkiem spółek będących na dzień bilansowy w organizacji;	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia do rozszerzania zakresu art. 64 uor, który był przedmiotem rozważań i zmian w zakończonym niedawno procesie nowelizacji uor mającej na celu implementację dyrektywy 2013/34/UE	

		4) jednostek objętych konsolidacją; 5) jednostek, w których większość głosów uprawnionych w organie zatwierdzającym posiadają osoby mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w krajach i terytoriach stosujących szkodliwą konkurencję podatkową, określonych na podstawie odrębnych ustaw; 6) instytucji pożyczkowych w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim; 7) pozostałych jednostek, które w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdania finansowe, spełniły co najmniej dwa z następujących warunków: średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób, suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2.500.000 euro, przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 5.000.000 euro. 2. W jednostkach sporządzających łączne sprawozdania finansowe, o których mowa w art. 51 ust 1, warunki określone w ust. 1 stosuje się do łącznego rocznego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania finansowego jednostki i każdego oddziału samobilansującego oddzielnie. 3. Badaniu podlegają sprawozdania finansowe spółek przejmujących i spółek nowo zawiązanych, sporządzone za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, a także roczne sprawozdania finansowe jednostek sporządzone zgodnie z MSR. 4. Badaniu podlegają również roczne połączone sprawozdania finansowe funduszy inwestycyjnych z wydzielonymi subfunduszami oraz roczne sprawozdania jednostkowe subfunduszy. 5. (uchylony) 6. (uchylony);”; Uzasadnienie: Zawężony obowiązek badań powoduje spadek dochodów budżetu państwa i większą skalę nieujawnianych oszustw majątkowych.	
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do przepisów przejściowych Projektu W przypadku przepisów przejściowych Projektu – wątpliwości budzi brak wskazania, czy podmioty mają obowiązek i ewentualnie w jakim terminie, dostosować obecne umowy z biegłymi rewidentami (jeśli są długoterminowe), aby spełnione były warunki wynikające z projektu ustawy.	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
	PwC	Przepisy przejściowe	Przepisy przejściowe

		Art. 128 ust. 7 pkt. 8 określa, że członkiem komitetu audytu może być osoba, która "nie jest członkiem organu nadzorczego jednostki zainteresowania publicznego dłużej niż trzy kadencje lub nie dłużej niż 12 lat". Wydaje się uzasadnione, aby ustawa w przepisach przejściowych określała czy kadencje i lata liczy się wstecz czy może prospektywnie - od daty wejścia w życie ustawy.	zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
Giełda Papierów Wartościowych		Uwaga do rozdziału 14 („Przepisy zmieniające, przejściowe, dostosowujące i końcowe”) W związku z zamiarem przyjęcia nowego tekstu ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym wynikającej z tego faktu m. in. zmiany numeracji poszczególnych jednostek redakcyjnych tej ustawy należałoby wprowadzić odpowiednie zmiany redakcyjne także we wskazanych poniżej ustawach dotyczących rynku kapitałowego, które to ustawy po wejściu w życie nowej ustawy o biegłych rewidentach zawierać będą odesłania do nieaktualnych przepisów: 1) w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi modyfikacji wymagają art. 30 ust. 3, art. 64 ust. 3 i art. 100 ust. 4; 2) w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych modyfikacji wymagają art. 68 ust. 2 oraz art. 86 ust. 4; 3) w ustawie z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach modyfikacji wymaga art. 30 ust. 1, oraz art. 35 ust. 3, art. 37, art. 40, art. 82 ust. 1 (w związku z przyjętą w projekcie ustawy o biegłych zmianą pojęcia „opinia z badania” na „sprawozdanie z badania”).	Uwaga uwzględniona
Krajowy Związek Banków Spółdzielczych		Wątpliwości budzi proponowana w art. 154 Projektu zmiana do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.) (zwana dalej Ustawą o Rachunkowości), dotycząca obowiązku zawarcia umowy o badanie lub przegląd sprawozdania finansowego na okres nie krótszy niż dwa lata, z ograniczeniem możliwości jej rozwiązania jedynie z powodu uzasadnionej podstawy. W świetle Dyrektywy, jak również Rozporządzenia brak jest uzasadnienia do wprowadzenia proponowanej zmiany. Należy zwrócić uwagę, iż zmiany proponowane w art. 154 dotyczą wszystkich jednostek, podczas gdy art. 17 Rozporządzenia przewiduje jedynie minimalny okres trwania zlecenia 1 roku i tylko w stosunku do jednostek zainteresowania publicznego. W związku z powyższym proponujemy rezygnację z wprowadzenia minimalnego okresu na jaki zawierana jest umowa z biegłym rewidentem, z uwagi na fakt, iż w niezbędnym zakresie reguluje to Rozporządzenie, które obowiązuje bezpośrednio (zmieniany w art. 154 Projektu art. 66 ust. 5 Ustawy	Uwaga nieuwzględniona Rozporządzenie pozwala na wydłużenie minimalnego okresu zawarcia umowy. Na podstawie z opcji dyrektywy (art. 52) rozszerzony został ww. wymóg na badania pozostałych jednostek.

		o Rachunkowości);	
	Związek Banków Polskich	Zgodnie ze zmianami wprowadzanymi do art. 66 ust. 5 Ustawy o rachunkowości „Kierownik jednostki zawiera z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych umowę o badanie lub przegląd sprawozdania finansowego w terminie umożliwiającym jego udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. Pierwsza umowa o badanie ustawowe z danym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zawierana jest na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością jego przedłużenia na kolejne co najmniej dwuletnie okresy. Koszty przeprowadzenia badania lub przeglądu ponosi jednostka.” Powstaje pytanie jak należy postępować z obowiązującymi umowami zawartymi na okres roczny przed wejściem w życie ustawy? Czy zgodnie z projektowaną zmianą art. 66 ust. 5 ustawy o rachunkowości, każda pierwsza umowa z podmiotem uprawnionym musi przewidywać możliwość przedłużenia okresu jej obowiązywania na co najmniej jeden dwuletni okres? Czy kolejne umowy z tym samym podmiotem już nie będą musiały zawierać postanowień dotyczących możliwości ich przedłużania na kolejne okresy? Czy możliwość nieskorzystania z opcji przedłużenia umowy, będzie warunkowana zaistnieniem uzasadnionej podstawy zgodnie z projektowaną treścią art. 66 ust. 7 ustawy o rachunkowości i wykonaniem obowiązków tam określonych?	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
	KPMG	Art. 154 pkt. 3 Przepis wymaga doprecyzowania – czy każde nawet drobne naruszenie przepisów Rozporządzenia powodować będzie nieważność badania lub przeglądu sprawozdania finansowego. Jeśli tak to, naszym zdaniem, jest to skutek zbyt daleko idący.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się w art. 154 pkt 3 lit. a, dotyczącym zamiany art. 66 ust. 5 ustawy o rachunkowości, rozważenie potrzeby doprecyzowania warunków, po spełnieniu których jednostka badana będzie miała możliwość rozwiązania umowy o badanie ustawowe zawartej na okres nie krótszy niż dwa lata, przed upływem jej okresu ważności. Należy zwrócić również uwagę, że proponowany przepis nie powinien mieć zastosowania do badań nieustawowych (por. art. 67a ustawy o rachunkowości).	Uwaga częściowa uwzględniona Zostanie doprecyzowany przepis dot. badania ustawowego
	Narodowy Bank Polski	art. 154 pkt 4 lit. a Zwracamy uwagę, że w projekcie ustawy nie ma art. 78 ust. 1.	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 154 pkt. 4 lit. a) „ust. 1 otrzymuje brzmienie:	

		„1. Kierownik badanej jednostki zapewnia udostępnienie biegłemu rewidentowi, przeprowadzającemu badanie sprawozdania finansowego, ksiąg rachunkowych oraz dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów oraz wszelkich innych dokumentów, jak również udziela wyczerpujących informacji, wyjaśnień i oświadczeń – niezbędnych do sporządzenia sprawozdania z badania, o którym mowa w art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym oraz sprawozdania, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia 537/2014.”	
	Związek Banków Polskich	W projektowanej zmianie art. 67 ust 1 ustawy o rachunkowości, znajduje się błędna referencja do art. 78 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach. Wydaje się, że właściwe powinno być wskazanie na art. 93 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach.	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski	W art. 154 pkt 7 projektu zamiast wyrażenia „w art. 79 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:” proponujemy sformułowanie „w art. 79 po pkt 7 dodaje się przecinek i pkt 8 w brzmieniu:”. Ponadto w proponowanym brzmieniu pkt 8 po wyrazie „umowy” należy usunąć kropkę, gdyż zdanie nie będzie się kończyło w tym miejscu (w art. 79 po pkt 8 jest zapis odnoszący się do pkt 1-8)	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Audytowego	Ponadto w art. 154 pkt 7 dotyczącym zmiany art. 79 ustawy o rachunkowości poprzez dodanie pkt 8, należy rozważyć adekwatność proponowanej sankcji w postaci grzywny lub kary ograniczenia wolności za przewinienie rozwiązania umowy, o której mowa w art. 66 ust. 5 ustawy o rachunkowości bez uzasadnionej podstawy lub niepoinformowania KNA, a w odpowiednich przypadkach KNF, o rozwiązaniu tej umowy lub niepodania stosowanego wyjaśnienia przyczyn rozwiązania takiej umowy.	Uwaga uwzględniona
Art. 155			
	Narodowy Bank Polski	W art. 155 projektu w nawiasie powinien być przywołany aktualny numer dziennika ustaw, zamiast „Dz. U. z 2012 r. poz. 855 z późn. zm.” powinno być „Dz. U. z 2013 r. poz. 1450 z późn. zm.” (por. art. 2 ust. 1 pkt 7 lit. d),	Uwaga uwzględniona
Art. 156			
	Komisja Nadzoru Finansowego	UKNF podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w zakresie sprzeciwu zmiany długości okresu rotacji. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w przypadku zakładów ubezpieczeń obowiązek rotacji istnieje od 2009 r. i organ nadzoru dostrzega istotne korzyści wynikające z procesu rotacji, których efektem jest poprawa jakości wykonywanego badania.	Uwaga nieuwzględniona 10-letni okres rotacji przyjęty został jako najbardziej optymalny oraz pozwalający na

			możliwie pełna harmonizację przepisów w tym zakresie w ramach UE
	Komisja Nadzoru Finansowego	Dodatkowo należy wskazać, że <i>Projekt</i> w art. 156 uchyla nie tylko kwestie dot. długości okresu rotacji dla zakładów ubezpieczeń. Art. 281 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej określa bowiem również termin dokonywania wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań (wybór musi nastąpić przed upływem roku obrotowego). Zasadnym jest zatem, aby przedmiotowa kwestia terminu wyboru podmiotu uprawnionego do badania pozostała w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, lub ewentualnie została przeniesiona do ustawy o biegłych rewidentach (...) i obowiązywała wszystkie JZP, nie tylko zakłady ubezpieczeń. Powyższe jest istotne szczególnie w sytuacji kiedy proces wyboru podmiotu w JZP ma podlegać dodatkowemu nadzorowi publicznemu.	Uwaga uwzględniona
Art. 158			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Brak jest uzasadnienia dla przedmiotowego rozwiązania. Projektodawca nie ujawnił jego motywów w uzasadnieniu.	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na fakt iż KNF będzie wykonywała niektóre zadania nadzoru publicznego, członkowie Komisji muszą spełniać warunki określone prawem unijnym dla członków organu publicznego.
Art. 159			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów. Deloitte	W art. 77 ust. 1a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U z 2015 poz. 584, z późn. zm.) proponujemy dodać: „oraz kontroli przeprowadzanych w ramach nadzoru, o którym mowa w ustawie z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania”.	Uwaga nieuwzględniona Wskazany przepis ustawy o swobodzie działalności gospodarczej jest przepisem ograniczającym się do szczególnych i wyjątkowych sytuacji.

	Narodowy Bank Polski	W art. 159 projektu proponuje się dodać pkt 3 w art. 85 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Należy zauważyć, że art. 85 ma dwa ustępy i nie ma w nich punktów. Ponadto w proponowanym brzmieniu pkt 3, a także w art. 162 i art. 176 powinna być podana pełna nazwa ustawy tj. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.	Uwaga uwzględniona
Art. 161			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Z przyczyn technicznych wnioskujemy o przedłużenie terminu do 6 miesięcy. Umożliwi to Biuru Krajowa Izba Biegłych Rewidentów przeprowadzenie wszelkich niezbędnych prac.	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
Art. 166			
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 166 Projektu Zgodnie z brzmieniem art. 166 Projektu: „Jednostka zainteresowania publicznego, z zastrzeżeniem art. 128 ust. 2 i 3, jest obowiązana powołać komitet audytu, o którym mowa w art. 128 ust. 1, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.” Przepis ten pomija okres dostosowawczy dla jednostek zainteresowania publicznego, w których komitet audytu został już ustanowiony. W takich podmiotach wydaje się, że nie powinno być konieczności ustanawiania ponownie komitetu, tylko dostosowanie wewnętrznych procedur oraz zasad działania Komitetu Audytu oraz jego składu do brzmienia Projektu, we wskazanym 6 miesięcznym terminie. Brak przepisów dostosowawczych dla podmiotów, w których istnieje już Komitet Audytu, powoduje, że dopuszczalna jest interpretacja, że podmioty te zobowiązane są stosować ogólny termin, tj. 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy. Dostosowanie działalności poprzez: opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych, uchwalenie ich przez organ nadzorczy i Komitet Audytu, ew. uzupełnienie składu Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej o niezależnych członków, jest niemożliwe do wykonania w terminie 14 dni od ogłoszenia ustawy. Koniecznym wydaje się doprecyzowanie zapisów o terminach dostosowania komitetów audytu do wymogów nowej ustawy.	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
Art. 170			
	Krajowa Izba Biegłych	Brzmienie art. 170 proponuje się oznaczyć pierwszym numerem ustępu i nadać mu całościowo następujące brzmienie:	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny

Rewidentów	„Art. 170.1. Do kontroli w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, zamieszczonych w planie kontroli na 2016 rok, stosuje się przepisy dotychczasowe. 2. Obecni wizytatorzy KKN na mocy ustawy stają się kontrolerami (wchodzą w prawa i obowiązki kontrolerów), o których mowa w ustawie”. Uzasadnienie: Brak przyjęcia zmiany, o której mowa w art. 170 ust. 2 spowoduje konieczność nowego naboru i ponownego zatwierdzenia wizytatorów (kontrolerów), co z jednej strony będzie wiązało się z prawdopodobnym zatrzymaniem planu kontroli na okres rekrutacji, a także z wydaniem określonych środków finansowych na rekrutację. W rezultacie może to spowodować zagrożenie dla wykonania planu kontroli na 2016 r.	zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
Art. 173		
Konfederacja Lewiatan	<u>Obowiązek uwzględnienia średniego wynagrodzenia za badanie z ostatnich kolejnych trzech lat - Art. 173</u> Wprowadzenie obowiązku uwzględnienia średniego wynagrodzenia za badanie z ostatnich kolejnych trzech lat w celu obliczenia 70% limitu bez względu na datę wejścia w życie przepisów jest niezgodne z art. 44 Rozporządzenia oraz niezgodne z zasadą nieobowiązywania prawa wstecz. Proponujemy utrzymanie zasady, że przepisy, łącznie z wszelkimi kalkulacjami będą obowiązywały od daty wejścia ich w życie.	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
PwC	Art.173 Należy doprecyzować, że limit na rok 201x oblicza się na podstawie średniej z lat 201(x-1), 201(x-2) i 201(x-3), a nie np. z lat 201x, 201(x-1) i 201(x-2). Ponadto w ustawie należy określić pierwszy rok funkcjonowania.	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
KPMG	Art. 173 Postulujemy, aby usunąć ten przepis przejściowy. Wprowadzenie obowiązku uwzględnienia średniego wynagrodzenia za badanie z ostatnich kolejnych trzech lat w celu obliczenia 70% limitu bez względu na datę wejścia w życie przepisów jest niezgodne z art. 44 Rozporządzenia oraz niezgodne z zasadą nieobowiązywania prawa wstecz. Proponujemy utrzymanie zasady, że przepisy, łącznie z wszelkimi kalkulacjami będą obowiązywały od daty wejścia ich w życie.	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
Art. 174		
Krajowa Izba Biegłych	Proponujemy następujące brzmienie art. 174: „Art. 174. Do opłat z tytułu nadzoru, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 maja 2009 r.	Przepisy przejściowe zostaną w sposób istotny

Rewidentów, Deloitte, KPMG	o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym uiszczanych <u>za</u> 2016 r., mają zastosowanie przepisy dotychczasowe.” W przeciwnym wypadku, naszym zdaniem, do ostatecznego rozliczenia opłaty rocznej za 2016 r., dokonywanego w 2017 r., zastosowanie będą mieć przepisy projektowanej ustawy.	zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
Art. 177		
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy następujące brzmienie tego przepisu: „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 42 i 43, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. oraz z wyjątkiem przepisów dotyczącym sprawozdania z badania sprawozdań finansowych, które dotyczą badań za lata obrotowe rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2016 r. i później, co oznacza, że badania sprawozdań finansowych za lata obrotowe rozpoczynające się przed dniem 1 stycznia 2016 r. będą wykonywane na podstawie dotychczasowych przepisów, w tym w szczególności dotyczące opinii i raportu z badania.”.	Przepisy przejściowe i końcowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.
Polska Izba Ubezpieczeń	<u>Do art. 177 projektu ustawy:</u> Artykuł 177 projektu ustawy przewiduje 14 dniowe vacatio legis dla całej ustawy z wyjątkiem dwóch wskazanych przepisów. PIU rekomenduje wydłużenie okresu vacatio legis oraz - jednocześnie z ustawą - opublikowanie i wejście w życie aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 39 ust. 6. Wraz z wejściem w życie projektowanej ustawy, traci moc aktualnie obowiązująca ustawa o biegłych rewidentach i ich samorządzie a więc należy przyjąć, że tracą moc również przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie. Artykuł 169 projektu ustawy reguluje tylko sytuację umów ubezpieczenia zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeśli po wejściu w życie ustawy nie będzie rozporządzenia określającego warunki ubezpieczenia, zawieranie umów ubezpieczenia nie będzie możliwe. Zwracamy ponadto uwagę, że projekt ustawy rozszerza katalog objętych ubezpieczeniem obowiązkowym o usługi pokrewne. W związku z tym, rozporządzenie, o którym mowa w art. 39 ust. 6 projektu ustawy, powinno wejść w życie wraz z ustawą. Zgłoszona przez PIU propozycja pozwoli na przygotowanie i wydanie przedmiotowego rozporządzenia przez Ministra Finansów w terminie dłuższym niż 14 dni. Jednocześnie PIU pragnie podkreślić, że rozporządzenie, o którym mowa w art. 39 ust. 6 projektu ustawy, powinno uwzględniać co najmniej 3 miesięczny okres wejścia w życie od jego ogłoszenia. Zapewni to zakładom ubezpieczeń odpowiedni czas na dokonanie zmian dostosowujących wzory dokumentów, wewnętrzne procedury i systemy informatyczne do przepisów wydanego	Przepisy przejściowe i końcowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.

		rozporządzenia.	
	Związek Banków Polskich	Okres przejściowy Odnosząc się do przewidzianego w projekcie ustawy vacatio legis – 14 dni, należy wskazać, że jest to termin bardzo krótki biorąc pod uwagę systemowy charakter zmian dotyczących m.in. kwestii organizacyjnych podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz jednostek zainteresowania publicznego. Zmiany przewidziane ustawą mogą także wpływać na już wykonywane badania oraz usługi. Wydaje się, że rozwiązaniem korzystnym i zapewniającym podmiotom objętym ustawą odpowiedni czas na dostosowanie się do planowanych zmian byłoby wprowadzenie całej ustawy z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 r. Ponadto, byłoby to spójne z rytmem rocznych badań sprawozdań finansowych.	Przepisy przejściowe i końcowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowanie.
	Konfederacja Lewiatan	<u>Przepisy przejściowe</u> - Art. 177 W celu uniknięcia wątpliwości oraz rozbieżności w praktyce, proponujemy doprecyzowanie przepisów przejściowych. Przykładowo: ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, a obowiązki wynikające z ustawy stosuje się: - po raz pierwszy do lat obrotowych rozpoczynających się po dniu wejścia w życie ustawy; - obowiązki wynikające z rozporządzenia 537/2014 stosuje się po raz pierwszy do lat obrotowych rozpoczętych po 17 czerwca 2016 r.; - obowiązki wynikające z art. 42 i 43 ustawy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017; - sprawozdanie, którym mowa w art. 38 ust.6 ustawy oraz sprawozdanie, o którym mowa w art. 11 rozporządzenia 537/2014 sporządza się po raz pierwszy za rok obrotowy rozpoczęty po dniu wejścia w życie ustawy.	Przepisy przejściowe i końcowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowanie.
	PwC	Art. 177 – propozycja: 1. „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. 2. Obowiązki biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania wynikające z ustawy stosuje się po raz pierwszy do lat obrotowych odpowiednio badanych podmiotów lub podmiotów uprawnionych do badania rozpoczynających się po wejściu ustawy w życie. 3. Obowiązki wynikające z rozporządzenia 537 stosuje się po raz pierwszy do lat obrotowych odpowiednio badanych podmiotów lub podmiotów uprawnionych do badania rozpoczętych po 17	Przepisy przejściowe i końcowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowanie.

	czerwca 2016 r. 4. Obowiązki wynikające z art. 42 i 43 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017. 5. Sprawozdanie, którym mowa w art. 38 ust.6 sporządza się po raz pierwszy za rok obrotowy podmiotu uprawnionego do badania rozpoczęty po dniu wejścia ustawy w życie.” Wejście w życie ustawy i Rozporządzenia 537 powoduje powstanie wielu obowiązków, których rozpoczęcie stosowania nie wyjaśnia art.177 ustawy ani samo Rozporządzenie. Na przykład: czy usług z tzw. czarnej listy nie można świadczyć po 17 czerwca 2016 r.? czy sprawozdania z badania za rok obrotowy 2015 będą musiały odpowiadać wymogom art.93? czy nowe wymogi niezależności, kontroli jakości i inne wymogi wynikające z Rozporządzenia stosuje się już do badań za rok obrotowy 2016? czy raport dla KIBR i KNA wydany w lutym 2017 r. będzie musiał odpowiadać wymogom art. 38 ust.6 czy przepisom dotychczasowej ustawy? czy sprawozdanie z przejrzystości, o którym mowa w art. 13 Rozporządzenia 537 wydane po 17 czerwca 2016 r. będzie musiało odpowiadać nowym czy starym wymogom? (PwC będzie składało takie sprawozdanie 30 września 2016 r. za rok obrotowy do 30 czerwca 2016 r.)? Należy więc doprecyzować początek powstania wybranych obowiązków poprzez dodanie proponowanych ustępów w art.177. Nowa ustawa powinna dać podmiotom uprawnionym czas na dostosowania swoich obecnych systemów zapewniania niezależności, kontroli jakości czy systemów zbierania informacji.	
KPMG	Art. 177 „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Obowiązki wynikające z ustawy stosuje się po raz pierwszy do lat obrotowych rozpoczynających się po wejściu ustawy w życie. Obowiązki wynikające z rozporządzenia 537/2014 stosuje się po raz pierwszy do lat obrotowych rozpoczętych po 17 czerwca 2016 r. Obowiązki wynikające z art. 42 i 43 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017. Sprawozdanie, którym mowa w art. 38 ust.6 oraz sprawozdanie, o którym mowa w art. 11	Przepisy przejściowe i końcowe zostaną w sposób istotny zmienione poprzez uszczegółowienie i doprecyzowane.

		rozporządzenia 537/2014 sporządza się po raz pierwszy za rok obrotowy rozpoczęty po dniu wejścia ustawy w życie” W celu uniknięcia wątpliwości oraz rozbieżności w praktyce, proponujemy doprecyzowanie przepisów przejściowych	
OSR			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Ocena skutków regulacji, pkt 4 W opinii UKNF wprowadzenie maksymalnego 10- letniego okresu rotacji podmiotów badających jednostki zainteresowania publicznego (dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji ubezpieczeniowych oraz SKOK dotychczasowy okres wynosił 5 lat) przyczyni się do obniżenia jakości przeprowadzanych badań.	Uwaga nieuwzględniona Ustawa wprowadza szereg innych regulacji mających na celu zwiększenie jakości badań.
UZASADNIENIE			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Uzasadnienie do treści Rozdziału 12 (rotacja firmy audytorskiej) W uzasadnieniu do rozdziału 12 <i>Projektu</i> wskazano, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nie może przeprowadzać badań sprawozdań ustawowych w okresie dłuższym niż 10 lat z zachowaniem 4 letniego okresu karencji. Jednocześnie w rozdziale 12 projektu ustawy nie zawarto regulacji dotyczącej rotacji podmiotu uprawnionego. Regulacja dotycząca minimalnego i maksymalnego okresu w którym podmiot uprawniony może badać sprawozdania JZP znajduje się jedynie w przepisach penalizujących niezgodne z ustawą działania biegłych rewidentów (<i>vide</i> art. 80 ust. 2 pkt 3, minimalnie 2 lata i maksymalnie 10 lat). Wydaje się, że rozdział 12 projektu powinien zostać uzupełniony o normę ogólną w tym zakresie, zwłaszcza, że Rozporządzenie 537/2014 w <i>sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego</i> (Dz.U. UE L 158 z 27.5.2014) daje w tym zakresie możliwość odstępstwa od generalnej zasady dotyczącej okresu trwania badania (minimum 1 rok i maksimum 10 lat). Z art. 80 ust. 2 pkt 3 projektu ustawy wynika, że odstąpiono od zasady generalnej wynikającej z ww. Rozporządzenia dotyczącej minimalnego okresu trwania umowy (1 rok) i określono ten okres na 2 lat. W części projektu dotyczącej „Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego” minimalne i maksymalne okresy, w których podmiot uprawniony może badać sprawozdania JZP, powinny zostać wyraźnie dookreślone.	Uwaga nieuwzględniona Okres 10 letniej rotacji firm audytorskich wynikać będzie bezpośrednio z rozporządzenia (art. 17). Niezgodne z zasadą techniki legislacyjnej jest powielanie zapisów rozporządzenia w przepisach krajowych.
	Naczelny Sąd Administracyjny	Jednocześnie odnotować wypada, że uzasadnienie <i>projektu</i> oraz towarzysząca mu Ocena Skutków Regulacji (OSR) nie zawierają informacji na temat oddziaływania projektowanych przepisów na funkcjonowanie sądownictwa administracyjnego.	Uwaga uwzględniona

Warszawa, dnia 30 września 2016 r.

MINISTERSTWO FINANSÓW

Departament Rachunkowości i Rewizji Finansowej

**Uwagi zgłoszone do projektu (z dnia 6 lipca 2016 r.) ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach
audytorskich oraz o nadzorze publicznym**

**w trakcie ponownych uzgodnień międzyresortowych w związku z implementacją przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i
Rady 2014/56/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań
finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 537/2014 z dnia 16
kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu
publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE.**

Lp	Podmiot, który zgłosił uwagę	Opinia podmiotu	Stanowisko MF
Uwagi ogólne			
	Sąd Najwyższy	Wątpliwości wywołuje również sam katalog kar, zwłaszcza kary pieniężnej, która przy zwykłym przewinieniu dyscyplinarnym może wynosić nawet 250 000 zł (art. 67 ust 1 pkt 2 oraz ust. 4 projektu). Takie ukształtowanie wysokości kary jest nieproporcjonalne w stosunku do charakteru odpowiedzialności zawodowej, jak i przewinień dyscyplinarnych, tym bardziej jeśli uwzględnić, że analogiczne przepisy dotyczące innych zawodów zaufania publicznego przewidują kary pieniężne określone kwotowo w znacznie niższej wysokości (np. pielęgniarki - do 10.000 zł), ograniczają wysokość kary pieniężnej w odniesieniu do minimalnego albo przeciętnego wynagrodzenia za pracę (np. notariusze - do pięciokrotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę, adwokaci i radcowie prawni do dwunastokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, lekarze - do czterokrotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę, komornicy – do trzydziestokrotności przeciętnego wynagrodzenia za pracę) albo w odniesieniu do składek członkowskich (np. rzecznicy patentowi - do pięćdziesięciokrotności takiej składki), bądź nie przewidują żadnych kar pieniężnych (np. doradcy podatkowi, farmaceuci, lekarze weterynarii, architekci i inżynierowie budownictwa, diagności laboratoryjni, kuratorzy sądowi i psychologowie). Stąd tak ustalana maksymalna wysokość kary pieniężnej jako kary dyscyplinarnej nie zasługuje na akceptację.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy ustawy zapewniają nakładanie na osoby fizyczne i prawne, naruszające ustawę lub rozporządzenie nr 537/2014 skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar. Karę pieniężną w wysokości maksymalnej 250.000 zł w odniesieniu do osób fizycznych należy uznać za odpowiednio odstraszającą, biorąc pod uwagę średni poziom wynagrodzenia biegłego rewidenta w latach 2010-2014 w Polsce. (por. uzasadnienie do ustawy). Przepisy ustawy przewidują ponadto, że przy

			ustalaniu rodzaju i wymiaru kary oraz wysokości wymiaru kary brane będą pod uwagę pewne okoliczności (m.in: waga naruszenia i czas jego trwania, stopień odpowiedzialności, kondycja finansowa osoby odpowiedzialnej za naruszenie)
	Komisja Nadzoru Audytowego	<u>Postuluje się, aby przepisy dotyczące komitetów audytu były umiejscowione w Kodeksie Spółek Handlowych</u> , a nie w przedmiotowym projekcie ustawy o biegłych rewidentach.	Uwaga nieuwzględniona Będzie to możliwe do rozważenia przy okazji kompleksowej nowelizacji KSH prowadzonej przez Ministerstwo Sprawiedliwości
	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się, aby umożliwić Członkom KNA, niebędącym pracownikami Ministerstwa Finansów, <u>otrzymanie z Ministerstwa Finansów zwrotu kosztów za dojazdy na posiedzenia i spotkania robocze Komisji.</u>	Uwaga uwzględniona
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych	Spółdzielczy Samorząd Zawodowy biegłych rewidentów Biorąc pod uwagę liczne odrębności prawne i praktyczne traktowanie sektora spółdzielczości, zasadnym wydaje się postulat utworzenia Spółdzielczego Samorządu Zawodowego biegłych rewidentów, który funkcjonowałby na analogicznych zasadach jakie przewidziano aktualnie w projekcie ustawy w rozdziale III dla Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Przepis art. 20 i następne powinny przewidywać, że biegli rewidentci tworząc samorządy zawodowe, do których przynależność jest oczywiście obowiązkowa, z zastrzeżeniem, że w przypadku spółdzielców przynależność dotyczyłaby spółdzielczego samorządu zawodowego.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy projektowanej ustawy nie przewidują rozwiązania polegającego na możliwości dobrowolnego zrzeszania się biegłych rewidentów w tworzonych przez siebie samorządach zawodowych
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych,	Uprawnienia pokontrolne - odpowiedzialność zawodowa biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych za naruszenie przepisów prawa. W zakresie relacji pomiędzy postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi przez organizację	Uwaga nieuwzględniona Przepisy ustawy są zgodne z przepisami dyrektywy dopuszczającymi możliwość

	LIBERTAS	zawodową biegłych rewidentów w stosunku do swoich członków, a postępowaniami prowadzonymi przez właściwy organ publiczny, w wyniku których nakładane będą kary za naruszenie przepisów znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE lub rozporządzenia, Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie podtrzymuje opinię, że prowadzenie postępowań dyscyplinarnych w stosunku do swoich członków powinno być całkowicie odebrane organizacji zawodowej biegłych rewidentów. Proponowana w Projekcie założeń dwoistość w zakresie rozdzielenia kompetencji pomiędzy KNA oraz organy KIBR w zakresie zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej jest zupełnie niekonsekwentna. Skoro w Projekcie ustawy przewiduje się, że biegli rewidenci, którzy przeprowadzili badanie sprawozdań finansowych JZP ponosić będą odpowiedzialność z tytułu nienależytego przeprowadzenia badań sprawozdań finansowych JZP przed KNA, to nie można jednocześnie stanowić, że biegli rewidenci, którzy przeprowadzili badanie sprawozdań finansowych nie-JZP ponosić będą odpowiedzialność z tytułu nienależytego przeprowadzenia badań sprawozdań finansowych nie-JZP przed organami KIBR. Konsekwencja i racjonalność proponowanych działań powinna wskazywać na jeden organ w zakresie zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej, niezależnie czy dotyczy JZP czy nie-JZP.	zdelegowania na organ samorządowy zadań nadzoru publicznego w zakresie nakładania kar na biegłych rewidentów przeprowadzających badania nie-JZP. Brak uzasadnienia do ograniczenia zadań KIBR, działającego nie tylko jako wykonawca zadań nadzoru publicznego nad zawodem biegłego rewidenta ale również jako samorząd zawodowy biegłych rewidentów w zakresie czuwania nad jakością wykonywania zawodu biegłego rewidenta, które to zadanie określone zostało Konstytucją RP. Rozwiązanie zaproponowane przez Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych oraz LIBERTAS oznaczałoby równoległe prowadzenie dwóch postępowań dyscyplinarnych wobec biegłego rewidenta w tej samej sprawie – jedno przez organ nadzoru publicznego (KNA) drugie przez organ samorządu zawodowego biegłych rewidentów.- co nie jest rozwiązaniem właściwym, z punktu widzenia obowiązującej w prawie polskim
--	----------	---	---

			zasady, iż „nie karze się dwa razy za to samo”
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Poziom kar doprowadzi do dalszej koncentracji rynku i spadku liczby biegłych rewidentów Nieziemiennie zwracamy uwagę na zbyt wysoki poziom kar za błędy popełnione przez biegłego rewidenta i firmę audytorską w trakcie wykonywania czynności rewizji finansowej. Kwoty na poziomie 250 tys. zł dla biegłych rewidentów i 10 proc. przychodów z tytułu czynności rewizji finansowej w przypadku firm audytorskich (nie ustanowiono maksymalnej kwoty) przyniosą zupełnie inne skutki niż prawdopodobnie chciałby ustawodawca. Kara z całą pewnością powinna być na tyle dotkliwa, żeby zniechęcać do podejmowania nagannych praktyk. Jednak ćwierć miliona złotych, przy średnim wynagrodzeniu za badanie na poziomie 10 tys. zł (wynagrodzenie osobiste biegłego rewidenta to ok. 60 proc.) zniechęca przede wszystkim do wykonywania zawodu, który staje się po prostu zbyt ryzykowny. Jeden błąd może okazać się tak kosztowny, że potencjalne korzyści związane z byciem biegłym rewidentem w żadnym stopniu nie są go w stanie zrekompensować. Warto pamiętać, że rynek firm biegłych rewidentów w Polsce to przede wszystkim rynek MŚP. Przy ciągłym spadku cen za badania sprawozdań finansowych, co i tak już drastycznie obniża atrakcyjność profesji, tak wysoki poziom kar przyczyni się do dalszego spadku zainteresowania zawodem, zwłaszcza wśród osób młodych. Efektem tego będzie dalsza koncentracja rynku, a w nieodległej przyszłości przejęcie rynku przez zagraniczną konkurencję. Zjawisko, z którym chciał walczyć unijny regulator. A więc koncentracja, w istocie – w skutek tak wysokich kar – nabierze na sile. Już dziś obserwujemy spadek liczby firm audytorskich badających JZP a także biegłych rewidentów wykonujących zawód. Chcemy zwrócić uwagę, że zgodnie z unijną dyrektywą zaostrenie kar finansowych powinno nastąpić w obszarze badań ustawowych. Projekt zakłada natomiast zaostrenie kar w stosunku do wszystkich usług zawodowych biegłego rewidenta. Jeżeli biegły rewident sporządzi sprawozdanie finansowe zgodnie ze standardem usług pokrewnych, to ciąży na nim ryzyko sankcji do 250 tys. zł. W przypadku biura rachunkowego lub doradcy podatkowego takiej sankcji polskie prawo nie przewiduje. Postulujemy zatem, aby zaostrenie sankcji dotyczyło wyłącznie badań ustawowych. Pragniemy także zwrócić uwagę, że system kar nie opiera się wyłącznie na karze finansowej. Równie dotkliwą, a może nawet bardziej dotkliwą sankcją za popełnione przez biegłego rewidenta błędy jest odebranie prawa do wykonywania zawodu.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy ustawy zapewniają nakładanie na osoby fizyczne i prawne, naruszające ustawę lub rozporządzenie nr 537/2014 skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar. Karę pieniężną w wysokości maksymalnej 250.000 zł w odniesieniu do osób fizycznych należy uznać za odpowiednio odstraszającą, biorąc pod uwagę średni poziom wynagrodzenia biegłego rewidenta w latach 2010-2014. (por. uzasadnienie do ustawy). Przepisy ustawy przewidują ponadto, że przy ustalaniu rodzaju i wymiaru kary oraz wysokości wymiaru kary brane będą pod uwagę odpowiednie okoliczności (m.in: waga naruszenia i czas jego trwania, stopień odpowiedzialności, kondycja finansowa osoby odpowiedzialnej za naruszenie i inne),

		Dlatego proponujemy ustanowienie w związku z badaniami ustawowymi maksymalnego poziomu kar dla biegłych rewidentów na poziomie 100 tys. zł w przypadku badań JZP oraz 50 tys. zł w przypadku badań nie-JZP, zaś dla pozostałych usług zawodowych – pozostawienie dotychczasowego poziomu kar dla biegłych rewidentów. Zwracamy przy okazji uwagę, że poziom maksymalnych kar dla biegłego rewidenta w niektórych krajach, w tym Europy Zachodniej, są niższe od aktualnie proponowanej w krajowym projekcie. Na Słowacji jest to 15 tys. euro, w Hiszpanii 36 tys. euro, Rumunii – 12-krotność przeciętnego krajowego wynagrodzenia, Finlandii 10 tys. euro, a Estonii 6,4 tys. euro. Hiszpania przewiduje rozróżnienie wysokości kar w zależności od tego, czy badanie dotyczy JZP, czy nie-JZP. Akceptujemy pozostawienie maksymalnej wysokości kary dla podmiotów na poziomie 10 proc. przychodów z tytułu rewizji finansowej przy jednoczesnym ustanowieniu maksymalnej kwoty przykładowo w wysokości 250 tys. zł. Jednakowe skutki dla profesji co poziom kar przyniesie utrzymanie obecnego wykazu przewinień, za które karany będzie biegły rewident i firma audytorska. Art. 174 ustawy zakłada, że audytorzy będą karani za przewinienia związane nie tylko z badaniem ustawowym. Lista przewinień wykracza poza obszary działalności firmy związanymi z badaniami ustawowymi. Jest to daleko idąca nadregulacja względem unijnych wymagań, które oczekują zapewnienia możliwości nakładania kar administracyjnych wyłącznie w związku z wykonywaniem badań ustawowych. Zdaniem samorządu przepisy krajowe nie powinny w tym wypadku nakładać dodatkowych w stosunku do już istniejących obciążeń względem prawa unijnego. Gdyby zapis utrzymał się, polskie przedsiębiorstwa audytorskie znajdą się w istotnie gorszej pozycji względem zagranicznej konkurencji. Hiszpania, Portugalia, Litwa, Estonia, Węgry, Finlandia oraz wiele innych krajów wprowadza dodatkowe sankcje wobec biegłych rewidentów jedynie w zakresie badań ustawowych.	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Konieczność doprecyzowania przepisów dotyczących biegłych rewidentów-seniorów Środowisko biegłych rewidentów-seniorów od wielu lat oczekiwało wprowadzenia ustawowej kategorii biegłego rewidenta-seniora. Dlatego jako samorząd z dużym zadowoleniem przyjęliśmy informację o ustawowym uregulowaniu tak ważnego problemu emerytowanych biegłych rewidentów. Uważamy, że na poziomie ustawy należy usankcjonować prawo samorządu do prowadzenia odrębnego rejestru biegłych rewidentów-seniorów. Zależy nam na tym z dwóch powodów. Po pierwsze – obecność w	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dyrektywy wymagają by w państwie członkowskim prowadzony był jedynie rejestr biegłych rewidentów posiadających uprawnienia do

		rejestrze biegłych rewidentów da seniorom faktyczne poczucie przynależności do społeczności zawodowej. Po drugie, taki rejestr umożliwi Izbie stanie na straży wykorzystywania tytułu biegłego rewidenta-seniora jedynie przez osoby do tego ustawowo uprawnione. Dlatego postulujemy o doprecyzowanie projektu ustawy i dopisanie zapisu stwierdzającego, że Krajowa Izba Biegłych Rewidentów może prowadzić rejestr biegłych rewidentów-seniorów. Koszty jego stworzenia i prowadzenia będą niskie i w całości pokrywane przez samorząd ze składek członkowskich biegłych rewidentów.	przeprowadzania badań ustawowych sprawozdań finansowych. Przepisy ustawy nie zabraniają KIBR prowadzenia odrębnej ewidencji biegłych rewidentów seniorów.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Polska Izba Biegłych Rewidentów Przy okazji prac nad nową ustawą o biegłych rewidentach i ich samorządzie pragniemy zwrócić uwagę Pana Ministra na jeszcze jedną istotną kwestię, którą w opinii samorządu można i należy przy okazji uregulować. Chodzi o zmianę nazwy Izby. Jako samorząd uczestniczymy w międzynarodowych spotkaniach, konferencjach i kongresach. Polscy biegli rewidenty są członkami największych europejskich i światowych organizacji zrzeszających zawodowych księgowych. Przedstawiając się nie możemy promować dobrego imienia Polski i profesjonalizmu polskich biegłych rewidentów, ponieważ w nazwie naszej organizacji nie ma elementu „Polski”. Proponujemy zmianę nazwy z „Krajowa Izba Biegłych Rewidentów” na „Polska Izba Biegłych Rewidentów” wzorem innych instytutów biegłych rewidentów. Dla przykładu podam, że kraje grupy wyszehradzkiej posługują się nazwami: Izba Węgierskich Biegłych Rewidentów, Czeska Izba Biegłych Rewidentów, Słowacka Izba Biegłych Rewidentów a także Niemiecka Izba Biegłych Rewidentów i wiele innych. Obecnie nazwa naszej izby pojawia się zaledwie w kilku aktach prawnych dlatego jej zmiana nie będzie kłopotliwa z perspektywy procesu legislacyjnego.	Uwaga nieuwzględniona Nie przewiduje się na obecnym etapie prac legislacyjnych, wprowadzania zmiany nazwy samorządu zawodowego biegłych rewidentów.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	„Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów” Podtrzymujemy postulaty zgłaszane poprzednio i dotyczące uwzględnienia w strukturze organizacyjnej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów nowego organu – Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów, którego zadaniem byłoby, na wniosek obwinionego biegłego rewidenta, wspieranie go w ramach prowadzonego wobec niego postępowania dyscyplinarnego w Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. W ramach tego postępowania Rzecznik ten mógłby, naszym zdaniem, mieć prawo przesyłania swoich stanowisk do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego lub Krajowego Sądu Dyscyplinarnego (w zależności od etapu, na jakim znajdowałaby się dana sprawa).	Uwaga nieuwzględniona Zagadnienie „Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów” nie wchodzi w zakres tematów stanowiących implementację przepisów dyrektywy 56/2014/UE

W naszej ocenie występuje nierównowaga w sporach pomiędzy biegłymi rewidentami a KIBR, jako że KIBR jest „reprezentowana” przez dwa organy, tj. Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i Krajowy Sąd Dyscyplinarny. Tym samym istnieje potrzeba wzmocnienia pozycji biegłych rewidentów w tym względzie.

Propozycja:

W projekcie zmian do ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (projekt z dnia 6 lipca 2016 r.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 24:

a) w ust. 1 po pkt. 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2-7, trwa 4 lata, jednakże organy działają do czasu wybrania nowych organów.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Nie można łączyć funkcji w organach określonych w ust. 1 pkt 2-7.”;

2) art. 26 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wyboru do organów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2-7, dokonują delegaci na Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów.”;

3) w art. 27 w ust. 1

a) po pkt. 1b dodaje się pkt 1b’ w brzmieniu:

„1b’) Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów i jego zastępców,”,

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania z działalności organów Krajowej Izby 2 Biegłych Rewidentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2-7 i udziela absolutorium osobom wchodzącym w skład tych organów.”;

	4) po art. 32 dodaje się art. 32a w brzmieniu: „Art. 32a. 1. Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów wykonuje swoje zadania przy pomocy od 3 do 5 zastępców. 2. Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów wspiera biegłych rewidentów w zakresie ochrony ich interesów zawodowych w szczególności poprzez: monitorowanie uregulowań prawnych pod kątem ochrony praw biegłych rewidentów oraz sygnalizowanie pozostałym organom Krajowej Izby Biegłych Rewidentów potrzeby zmian tych uregulowań; monitorowanie procedur wszczynania postępowania dyscyplinarnego i administracyjnego wobec biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz sposobu jego prowadzenia, a także linii orzeczniczej oraz kierowanie wystąpień w tych sprawach do właściwych organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów; prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych związanych z ochroną praw biegłych rewidentów; prowadzenie mediacji; udzielania porad w sporach dotyczących praw biegłych rewidentów, toczących się poza samorządem biegłych rewidentów; pełnienie funkcji przedstawiciela społecznego w postępowaniu dyscyplinarnym i w postępowaniu karnym przed sądami powszechnymi lub pełnomocnika w postępowaniu administracyjnym. 3. Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów podejmuje działania z inicjatywy własnej lub na wniosek biegłego rewidenta, bądź innego organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, gdy w jego ocenie zachodzi ryzyko naruszenia praw lub interesów zawodowych biegłego rewidenta. 4. Zasady i procedury działania Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów określa Regulamin działania Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów, uchwalony przez ten organ, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. 5. Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów przedkłada Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów roczne sprawozdania z działalności zawierające w szczególności informacje o rodzajach i ilości podjętych działań.”; 5) w art. 143 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „1a. Ponadto na wniosek obwinionego, obrońcą może być Krajowy Rzecznik Praw Biegłych	
--	--	--

		Rewidentów.”; 6) w art. 160 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu: „3. Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów i jego zastępcy są niezawisli w sprawowaniu swojej funkcji i podlegają tylko przepisom prawa.”.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Wątpliwości UKNF co do skuteczności przyjętych w Projekcie rozwiązań (streszczonych w OSR w pkt 2 akapit drugi) budzi: zawężenie zakresu nadzoru publicznego do niezbędnego minimum, określenie katalogu jednostek zainteresowania publicznego – „JZP”, poprzez uwzględnienie minimum określonego przepisami unijnymi (z niewielkimi wyjątkami), ujednolicenie zasad rotacji dla JZP poprzez przyjęcie maksymalnego okresu wynikającego z unijnych regulacji (10 lat), zwolnienie z zakazu świadczenia usług zabronionych wszystkich możliwych kategorii czynności przewidzianych przepisami unijnymi (w tym w zakresie wyceny), ograniczeniu kręgu podmiotów, które mają obowiązek powołania komitetu audytu poprzez zmianę definicji JZP, obowiązki nałożone na KNF w ramach nadzoru publicznego. zakres nadzoru publicznego UKNF nie popiera zaproponowanego rozwiązania polegającego na zawężeniu zakresu nadzoru publicznego tylko do minimalnego zakresu przedmiotowego nadzoru publicznego określonego definicją badania ustawowego w art. 2 pkt 1 lit. a i b znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE odnoszącego się tylko do badań obowiązkowych wymaganych prawem unijnym lub krajowym dot. JZP (w szczególności mając na uwadze zaproponowaną definicję JZP). Zwracamy uwagę, że takie rozwiązanie spowoduje brak spójności nadzoru nad czynnościami rewizji finansowej świadczonymi na rzecz emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym i innych podmiotów nadzorowanych przez KNF. Przyjęcie tego rozwiązania oznaczałoby w praktyce, że nadzór nad badaniem rocznych sprawozdań finansowych JZP sprawowałaby KNA, natomiast nadzór nad badaniem rocznych sprawozdań finansowych jednostek niebędących JZP oraz nadzór nad przeglądem śródrocznych sprawozdań finansowych – samorząd biegłych rewidentów w ramach realizacji zadań statutowych tej organizacji.	Uwaga uwzględniona częściowo Porównaj uzasadnienie do szczegółowych uwag KNF do kwestionowanych zagadnień znajdujących się w określonych artykułach ustawy przedstawionych w tabeli poniżej

W opinii UKNF takie rozwiązanie nie przyczyni się do wzrostu zaufania do czynności rewizji finansowej świadczonych przez biegłych rewidentów oraz może spowodować obniżenie skuteczności nadzoru nad nimi.

Wnosimy zatem o pozostawienie KNA nadzoru co najmniej nad przeglądami śródrocznych sprawozdań finansowych oraz badaniem ustawowym jednostek nadzorowanych przez KNF (niespełniających definicji JZP).

katalog JZP

Zdaniem UKNF decydujące znaczenie z punktu widzenia projektowanych regulacji dotyczących nadzoru publicznego ma definicja JZP. Zgodnie z art. 2 pkt 1 lit. d dyrektywy 2013/34/UE jednostki interesu publicznego to jednostki wyznaczone przez państwa członkowskie, na przykład jednostki o istotnym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej działalności. Mając na uwadze powyższe nie pozostawia wątpliwości fakt, że podmioty objęte nadzorem KNF są podmiotami o istotnym znaczeniu publicznym, wobec powyższego wszystkie powinny być traktowane jako JZP. Wprowadzana w Projekcie kategoryzacja wyłącza z katalogu JZP większość podmiotów, które dziś traktowane są jako JZP (a które nie są obowiązkowo uznane przez unijnego regulatora za JZP), co budzi istotny sprzeciw UKNF.

W tym miejscu należy wskazać, że poza bankami i podmiotami rynku ubezpieczeniowego, które z mocy unijnych regulacji są JZP, definicję JZP określoną w Projekcie spełniają:

3 z 45 skok-ów (przy czym jedna z tych 3 jest skok w upadłości),

2 z 50 domów maklerskich,

4 z 61 towarzystw funduszy inwestycyjnych,

3 z 28 krajowych instytucji płatniczych.

Mając na uwadze powyższe uprawnione jest zatem twierdzenie, że projektowane regulacje w zakresie JZP stanowią krok w niewłaściwym kierunku. UKNF nie znajduje wytłumaczenia, dla którego właściwym ma być ograniczanie kręgu JZP do niemal unijnego minimum. Argumentacja projektodawcy jest dla UKNF również nieznana, gdyż ten nie prezentuje jej w Uzasadnieniu do Projektu.

Niewątpliwie argumentem za takim rozwiązaniem nie może być wysoka i niepodważalna jakość usług biegłych rewidentów badających podmioty nadzorowane przez KNF niespełniające kryterium jednostki dużej, szczególnie mając na uwadze ostatnie upadłości mające miejsce na rynku finansowym,

dotyczące podmiotów, w przypadku których biegli rewidenci nie wnosili zastrzeżeń w zakresie badanych sprawozdań.

Mając powyższe na uwadze UKNF postuluje, aby jako JZP traktowane były wszystkie podmioty wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 9 Projektu, nie zaś jedynie te spełniające wskazane w Projekcie kryteria ilościowe. UKNF nie może zaakceptować sytuacji, w której podmioty prowadzące ten sam rodzaj działalności, podlegające równocześnie nadzorowi KNF będą podlegały innym regulacjom w zakresie badania sprawozdań finansowych, a biegli rewidenci przeprowadzający badanie ich sprawozdań będą podlegali nadzorowi KNA albo KIBR, przy czym nadzór ten będzie skutkował możliwością podejmowania decyzji sankcyjnych, w tym takich, które ingerują w składy organów zarządzających i nadzorczych tych jednostek, co (w odniesieniu do podmiotów nadzorowanych przez KNF), powinno pozostawać w wyłącznej kompetencji KNF.

rotacja podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

W opinii UKNF przyjęty w Projekcie okres nieprzerwanego zatrudnienia tego samego podmiotu uprawnionego do badania wynoszący maksymalnie 10 lat jest zbyt długi. UKNF nie znajduje racjonalnego uzasadnienia dla przyjęcia maksymalnego okresu przewidzianego przepisami unijnymi, który jest również dłuższy od okresu przyjętego w konsultowanych w 2015 r. założeniach (wynoszącego wówczas 8 lat). Stosownego wyjaśnienia pozbawione jest również Uzasadnienie do Projektu.

UKNF pragnie podnieść, że przyjęcie 10-letniego okresu rotacji może wpływać na brak możliwości zachowania zawodowego sceptycyzmu, którego konieczność stosowania wynika z art.64 ust. 2 Projektu, a także zasady niezależności poprzez nadmierne związanie się z badaną jednostką. Uważamy ponadto, że obecnie obowiązujący i jednolity (ubezpieczyciele, skok-i) limit czasowy trwania usługi badania wynoszący 5 lat jest odpowiedni i nie powinien być zmieniany.

UKNF pragnie zwrócić uwagę, że projektowane regulacje poprzez zdefiniowanie JZP w sposób powodujący istotne ograniczenie kręgu podmiotów spełniających kryteria wskazane w Projekcie w stosunku do obecnych przepisów, jak też mając na względzie obecne wymogi dotyczące rotacji, które obowiązują podmioty sektora ubezpieczeniowego i skok, powodują liberalizację zasad dotyczących rotacji, a tym samym prowadzą do mniejszej ochrony niezależności podmiotów oraz jakości prowadzonych badań (co nie jest zgodne z celem wprowadzanych regulacji). Podkreślenia wymaga również fakt, że zgodnie z Projektem podmioty nie będące JZP nie będą zobowiązane do stosowania

obowiązkowej rotacji nawet w zakresie maksymalnego okresu wynikającego z przepisów unijnych. Powyższe budzi istotny sprzeciw UKNF i jest kolejnym argumentem za zmianą definicji JZP.

katalog usług zabronionych

UKNF wyraża stanowczy sprzeciw wobec skorzystania z odstępstwa przewidzianego w rozporządzeniu nr 537/2014 i umożliwieniu świadczenia przez podmioty badające sprawozdania finansowe na rzecz JZP usług zabronionych.

UKNF zdecydowanie sprzeciwia się możliwości świadczenia przez podmioty wykonujące badanie sprawozdań usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami aktuarialnymi oraz ustalaniem aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego na rzecz podmiotów, w których prowadzone jest badanie sprawozdania finansowego. W pierwszej kolejności należy wskazać, że powyższa regulacja stoi w sprzeczności z normą z art. 64 ust. 9 pkt. 4 Projektu, która jednoznacznie wskazuje, że w przypadku kiedy podmiot uczestniczy w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu dokumentacji księgowej lub sprawozdań finansowych badanej jednostki odpowiednio w roku obrotowym poprzedzającym okres objęty badaniem traci niezależność. Zaznaczenia wymaga, że podobna regulacja obowiązuje w obecnym stanie prawnym. Niewątpliwie uczestnicząc w wycenie biegły rewident uczestniczy w przygotowaniu dokumentacji księgowej i bierze udział w sporządzaniu sprawozdań finansowych.

Ważne podkreślenia jest również zobowiązanie biegłego rewidenta do kierowania się zawodowym sceptycyzmem, szczególnie w zakresie oceny wyceny wg wartości godziwej i utraty wartości aktywów oraz rezerw (art. 64 ust. 3 Projektu). Wobec powyższego powstaje wątpliwość jak ten wymóg ma być stosowany w sytuacji, kiedy biegły był odpowiedzialny za wycenę określonych pozycji w sprawozdaniu finansowym.

Mając na uwadze powyższe UKNF stoi na stanowisku, że umożliwienie podmiotom badającym daną jednostkę świadczenia na jej rzecz m.in. usług w zakresie wyceny czy usług podatkowych, w których zakres wchodzi m.in. ustalanie aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego wpłynie na zachwianie niezależności badania, a tym samym doprowadzi do złamania podstawowych zasad rewizji finansowej.

Zaproponowane zwolnienie z zakazu świadczenia na rzecz badanej JZP, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi

lit. f rozporządzenia nr 537/2014, tj. usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych jest niewłaściwe i prowadzi do konfliktu interesów. Możliwość świadczenia na rzecz badanej JZP usług wyceny może w praktyce doprowadzić do sytuacji, w której w obszarze wyceny trudno będzie mówić o bezstronności i niezależności biegłego rewidenta. Świadczenie usług wyceny przez biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe JZP oznacza, iż podczas badania sprawozdania finansowego biegły rewident ocenia swoją pracę. W opinii UKNF, jest to sytuacja, która nie powinna mieć miejsca.

Ponadto podkreślenia wymaga fakt, iż wobec nieostrych kryteriów wynikających z art. 5 ust. 3 rozporządzenia nr 537/2014 (*„nie mają one lub mają nieistotny – łącznie lub osobno – bezpośredniego wpływu na badane sprawozdanie finansowe”*) wprowadzanie odstępstw w przedmiotowym zakresie może być bardzo niebezpieczne dla funkcjonowania rynku finansowego.

Komitety Audytu

UKNF, w kontekście bardzo zawężającej definicji JZP wskazuje, że projektowane przepisy nie tylko nie wprowadzają nowej jakości w zakresie Komitetów Audytu, ale również stanowią regres w stosunku do obecnego stanu prawnego, według którego w szeregu podmiotów nadzorowanych przez KNF istnieje obowiązek posiadania Komitetów Audytu. KNF pragnie wskazać, że od lat promuje silny i efektywny nadzór właścicielski, a proponowane przepisy wydają się liberalizować te zasady zwalniając wiele podmiotów z obowiązku posiadania Komitetów Audytu.

obowiązki nałożone na KNF w ramach nadzoru publicznego

Projekt nakłada na KNF odpowiedzialność za zapewnienie stosowania przez JZP przepisów określonych w tytule III rozporządzenia nr 537/2014 oraz monitorowanie działalności i funkcjonowania komitetów audytu. Zwracamy uwagę, że wobec JZP, będących emitentami papierów wartościowych, KNF nie sprawuje nadzoru ostrożnościowego, zatem projektodawca nakłada na KNF w odniesieniu do emitentów nowe zadania wymagające zapewnienia zasobów do ich realizacji. Wskazujemy również na znaczną liczbę emitentów, którzy mieliby zostać objęci nadzorem we wskazanych w Projekcie obszarach: na koniec 2015 r. liczba emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, dla których państwem macierzystym jest Polska, wynosiła ok. 447 łącznie z jednostkami samorządu terytorialnego, nie licząc banków, zakładów ubezpieczeń i domów

		maklerskich, podlegających nadzorowi ostrożnościowemu KNF. Zadania powyższe będą wiązały się ze znacznym rozszerzeniem działań nadzorczych KNF, co wymagałoby zapewnienia odpowiednich zasobów osobowych i środków finansowania do wykonywania tych zadań. W celu zapewnienia KNF udziału w opłatach, o których mowa w art. 50 ust. 1 Projektu proponujemy zmianę w art. 19 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze na rynku finansowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 174, z zm.) o treści następującej: „Art. 19. 1. Wydatki stanowiące koszty działalności Komisji i Urzędu Komisji, w wysokości określonej w ustawie budżetowej, w tym wynagrodzenia i nagrody dla Przewodniczącego Komisji, jego Zastępców oraz pracowników Urzędu Komisji, są pokrywane z wpłat wnoszonych przez podmioty nadzorowane w wysokości i na zasadach określonych w przepisach ustaw, o których mowa w art. 1 ust. 2 <i>oraz przez firmy audytorskie wykonujące czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego, w wysokości i na zasadach określonych zgodnie z art. 50 ust. 10 ustawy z dnia ... 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.</i>”.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Zmiana tytułu projektu ustawy W Projekcie wprowadzono nowe określenie: „firmy audytorskie” zastępując dotychczas stosowane w ustawie o biegłych rewidentach oraz innych ustawach określenia: „podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych”. Zmiana ta nastąpiła zgodnie z informacją Ministerstwa Finansów na str. 12 protokołu rozbieżności z dnia 16 czerwca 2016 r., w związku z uwagą Narodowego Banku Polskiego o ujednoliceniu stosowania pojęcia „podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych”. Należy zauważyć, że zmiana określenia na „firmy audytorskie” pociągnie za sobą konieczność wprowadzenia zmian do wielu innych ustaw i rozporządzeń, m. in. ustawy o rachunkowości, ustawy o ofercie publicznej, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, rozporządzenia Ministra Finansów o informacjach bieżących i okresowych, rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym.	Uwaga uwzględniona
	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców (dalej jako „ZPP”) działając w imieniu swoich członków, pragnie wyrazić swoje zaniepokojenie, że dotychczas zgłaszane przez ZPP postulaty nie zostały	Uwaga nieuwzględniona Wprowadzane w ustawie regulacje dot. np. obowiązkowa

		uwzględnione w przedstawionym Projekcie. Podtrzymujemy nasze dotychczasowe stanowisko, zgodnie z którym przedstawiony Projekt nie realizuje w pełni założeń i celów regulacji europejskich, w tym w szczególności nie uwzględnia należycie interesu publicznego w postaci zapewnienia przejrzystości i transparentności rynku oraz nie uwzględnia interesów mniejszych podmiotów świadczących usługi badania sprawozdań finansowych lub usług szeroko rozumianego doradztwa. Wyrażamy obawy, że przyjęcie zaproponowanych regulacji w obecnym kształcie przyczyni się do dalszej koncentracji na rynku usług audytorskich oraz doradczych w Polsce i nie zapewni niezależności zawodowej biegłych rewidentów. Mając na uwadze wyżej wskazane uwagi, ZPP wnosi o pilne podjęcie odpowiednich działań mających na celu uwzględnienie w projekcie ustawy powyższego stanowiska.	rotacja firmy audytorskiej dla badań ustawowych JZP, ograniczenia w świadczeniu usług innych niż badanie na rzecz badanej JZP, limity wynagrodzenia za usługi dozwolone inne niż badanie oraz limity całkowitego wynagrodzenia uzyskiwanego od jednego klienta będącego JZP), mają na celu zwiększenie transparentności rynku oraz wzmocnienie niezależności i obiektywizmu biegłych rewidentów i firm audytorskich, tym samym projekt realizuje założenia reformy UE
	PwC	Wnosimy o ponowne rozważenie wprowadzenia przepisów dotyczących prawie trzykrotnego wzrostu opłaty za nadzór. Nie widzimy uzasadnienia dla powiększania kosztów funkcjonowania nadzoru tylko na skutek przesunięcia części nadzoru z KIBR do KNA. Wnosimy o pozostawienie stawki opłaty na obecnym poziomie, maksymalnie 2%.	Uwaga nieuwzględniona Por. uzasadnienie do szczegółowych uwag PwC w zakresie przepisów art. 50 i 51
	Mazars	Pragniemy podkreślić, że podtrzymujemy nasze stanowisko zawarte w piśmie z dnia 27 kwietnia 2016 roku dla następujących kwestii: 1) Kary 2) Roczna opłata z tytułu nadzoru 3) Limit na wynagrodzenie za usługi podlegające warunkowemu zwolnieniu z zakazu świadczenia na rzecz JZP 4) Rotacja firmy audytorskiej 5) Kary za naruszenia przepisów ustawy lub Rozporządzenia Jednocześnie chcielibyśmy jeszcze raz zwrócić uwagę, że wysokie kary i bardzo szeroki katalog kar może prowadzić do konsolidacji rynku audytorskiego i w związku z powyższym ograniczyć jego rozwój. Ponadto zawód biegłego rewidenta nie będzie postrzegany jako atrakcyjny dla nowych kadr co może	Uwaga nieuwzględniona Por. uzasadnienie do szczegółowych uwag Mazars w zakresie przepisów ustawy odnoszących się do kwestii rodzajów i wysokości kar, rocznej opłaty z tytułu nadzoru, limitu na wynagrodzenie za usługi warunkowo zwolnione z zakazu świadczenia i rotacji firmy audytorskiej

		przyczynić się do problemów z zatrudnianiem biegłych rewidentów przez firmy audytorskie. Taka sytuacja przyczyni się również do wzrostu kosztów badania dla podmiotów, których sprawozdania będą podlegały badaniu przez biegłego rewidenta. W związku z powyższym zwracamy się z uprzejmą prośbą o ponowne przeanalizowanie powyższych kwestii.	
	PwC	Nie przedstawiono uzasadnienia do wprowadzania drastycznych kar finansowych dla biegłych rewidentów. Członkowie żadnego innego samorządu nie są zagrożeni aż tak wysokimi karami. Nie widzimy w jaki sposób ekstremalnie wysokie kary miałyby przyczynić się do poprawy jakości badania. Wręcz przeciwnie - tak ważny w naszym zawodzie profesjonalny osąd zejdzie na drugi plan, a badanie przekształci się w wypełnianie list kontrolnych w celu skrupulatnego wypełnienia przepisów, gdyż za nawet drobne niedociągnięcia będzie groziła wysoka kara finansowa. Wysokie kary finansowe będą odstraszały młodych kandydatów od podjęcia się zawodu biegłego rewidenta. Nie przedstawiono również uzasadnienia dla zniesienia górnego pułapu kary finansowej dla firm audytorskich. Wnosimy o pozostawienie wysokości kar dla biegłych rewidentów i firm audytorskich na obecnym poziomie.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy ustawy zapewniają nakładanie na osoby fizyczne i prawne, naruszające ustawę lub rozporządzenie nr 537/2014 skutecznych, proporcjonalnych i odstraszaających kar. Karę pieniężną w wysokości maksymalnej 250.000 zł w odniesieniu do osób fizycznych należy uznać za odpowiednio odstraszaającą, biorąc pod uwagę średni poziom wynagrodzenia biegłego rewidenta w latach 2010-2014 w Polsce. Natomiast zniesienie górnego limitu kary ma na celu zapewnienie proporcjonalności kary do kondycji finansowej firmy audytorskiej (por. uzasadnienie do ustawy). Przepisy ustawy przewidują ponadto, że przy ustalaniu rodzaju i wymiaru kary oraz wysokości wymiaru kary brane będą pod uwagę pewne okoliczności (m.in: waga naruszenia i czas jego trwania, stopień odpowiedzialności,

			kondycja finansowa osoby odpowiedzialnej za naruszenie)
	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Niezależnie od uwag szczegółowych, Stowarzyszenie, nawiązując do treści poprzedniego pisma z dnia 28 kwietnia 2016 r. pragnie podkreślić w sposób szczególny pewne systemowe kwestie o zasadniczym znaczeniu z punktu widzenia perspektyw polskiego rynku. Pragniemy wyrazić szczególny niepokój w związku z utrzymywaną propozycją wysokości kar dla emitentów, sięgającą aż 10% przychodów osiągniętych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych w poprzednim roku obrotowym z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. Pragniemy zwrócić uwagę, że zaproponowana wysokość kary pozostaje całkowicie nieadekwatna do wielkości spółek, które będą adresatami tej regulacji, zaś jej nadmierna rygorystyczność będzie powodem braku jej funkcjonalności. Stowarzyszenie raz jeszcze podnosi stanowczy postulat obniżenia zaproponowanej wysokości kar celem ich dostosowania do warunków polskiego rynku. Zwracamy uwagę na fakt, że implementacja przepisów Dyrektywy ma przede wszystkim polegać na wprowadzeniu do krajowych systemów prawnych rozwiązań zapewniających skuteczne realizowanie celu wdrażanych przepisów. Wprowadzanie przepisów nieadekwatnych i niedostosowanych do lokalnych warunków, w żaden sposób takiej skuteczności nie zapewnia, a wręcz przeciwnie, rodzi dla rynku poważne ryzyka.	Uwaga nieuwzględniona Należy zauważyć, że 10% przychodów JZP stanowi maksymalny wymiar kary pieniężnej. Ostateczna wysokość kary pieniężnej nakładanej na JZP uzależniona będzie od odpowiednich okoliczności (m.in. wagi naruszeń i czasu ich trwania, stopnia odpowiedzialności, kondycji finansowej JZP lub osoby odpowiedzialnej za naruszenie)
	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Rozdział 8 Projektu – odpowiedzialność podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich W zakresie kwestii dotyczących odpowiedzialności zawodowej, na etapie konsultacji projektu założeń Stowarzyszenie w pismach z dnia 31 sierpnia 2015 r., 28 września 2015 r., 3 grudnia 2015 r. i 28 kwietnia 2016 r. zwracało uwagę na konieczność rozważenia zasadności wprowadzenia trybu administracyjnoprawnego dla postępowań z tego zakresu. Przedstawiony do konsultacji Projekt, w dalszym ciągu utrzymuje propozycję wprowadzenia dwóch odrębnych trybów postępowań: dla badania kwestii odpowiedzialności dyscyplinarnej biegłych rewidentów utrzymany zostaje tryb karnoprocesowy – art. 163 Projektu zawiera odesłanie do odpowiedniego stosowania Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego, co zasługuje na aprobatę. Jednakowoż, dla podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich, Projekt nadal proponuje zastosowanie trybu postępowania administracyjnego, a właściwym organem do przeprowadzenia tegoż postępowania ma być Komisja Nadzoru Audytowego. Wobec przyjęcia takich rozwiązań, jeszcze raz należy zwrócić uwagę na zgłaszane już na poprzednim etapie	Uwaga nieuwzględniona Dyrektywa wymaga aby ustanowić skuteczny system nakładania sankcji za nie przestrzeganie przepisów dyrektywy i rozporządzenia, w przypadku nakładania sankcji na firmy audytorskie utrzymany został obecny reżim administracyjny jako najbardziej odpowiedni

		prac nad przedmiotową regulacją uwag dotyczących wątpliwości związanych z zapewnieniem stronom takich postępowań odpowiedniego standardu praw procesowych, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do obrony. Z uwagi na inkwizycyjny charakter postępowania administracyjnego, ochrona pozycji procesowej strony jest mocno osłabiona, co dla postępowania mającego za przedmiot badanie odpowiedzialności prawnej należy uznać za poważny niedostatek. Zaproponowane na poziomie projektu ustawy rozwiązania w dalszym ciągu nie przewidują odpowiednich gwarancji procesowych rekompensujących zastosowanie w tych przypadkach takiego trybu postępowania, podobnie jak nie zostało przedstawione uzasadnienie dla przyjęcia takiego rozwiązania. W związku z powyższym, raz jeszcze zwracamy się z postulatem zrezygnowania z wprowadzania do projektowanej ustawy rozwiązań polegających na przeniesieniu przedmiotowego postępowania do trybu administracyjnego.	
	Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych	OPZZ negatywnie ocenia także propozycję przyjęcia 10-letniego bazowego maksymalnego okresu zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej z zachowaniem 4-letniego okresu karencji, wynikającego bezpośrednio z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego. W konsekwencji przyjęcia zaproponowanego rozwiązania instytucje ubezpieczeniowe i duże spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe objęte obecnie wymogiem obowiązkowej 5-letniej rotacji firmy audytorskiej będą mogły wydłużyć okres maksymalny zatrudnienia tej samej firmy audytorskiej o 5 lat, natomiast pozostałe kasy nie włączone przez nową regulację do katalogu JZP nie będą zobowiązane do stosowania obowiązkowej rotacji. W uzasadnieniu nie podano powodów, dla których proponuje się wprowadzić to rozwiązanie w stosunku do pozostałych kas. Nie udowodniono także, że wydłużenie okresu rotacji do 10 lat przyczyni się do podniesienia jakości wykonywanych badań przez biegłych rewidentów. Między innymi z tego powodu należy uznać, że obowiązujący limit czasowy trwania usługi badania wynoszący 5 lat jest odpowiedni i nie powinien ulec zmianie. Jest on zgodny z art. 17 ust. 2 lit. b) wyżej wymienionego rozporządzenia nr 537/2014, w myśl którego państwo członkowskie może ustalić okres maksymalny trwania zlecenia krótszy niż dziesięć lat dla niektórych zleceń. Zachodzi ponadto uzasadniona obawa, że przy tak długim okresie rotacji trudno będzie zapewnić przestrzeganie przepisów art. 21 ust. 2 dyrektywy 2006/43/WE nakazujących zwiększenie przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie zawodowego sceptycyzmu wobec badanej jednostki, jak również	Uwaga nieuwzględniona Por. uzasadnienie do uwag UOKiK (protokół rozbieżności)

		zwiększyć konkurencję na rynku usług audytu finansowego. Na ten drugi aspekt zwraca uwagę Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKIK) w raporcie „Wyniki badania krajowego rynku usług audytu finansowego, doradztwa i usług konsultingowych”. Z badania tego wynika, że rynek usług audytu finansowego jest rynkiem wysoce skoncentrowanym. UOKIK zauważa przy tym, że cztery firmy generują około trzy czwarte przychodów ze sprzedaży na rynku. Występujące w Polsce wysokie bariery wejścia i wynikający z nich brak nowych znaczących konkurentów dla tzw. wielkiej czwórki dodatkowo powodują, iż zasadniczo nie jest to sytuacja korzystna dla rozwoju konkurencji i może powodować, że rynek nie będzie funkcjonował w pełni skutecznie. Mając na uwadze powyższe zaproponowany 10-letni okres rotacji OPZZ ocenia negatywnie.	
Rozdział 1 Przepisy ogólne			
Art. 1			
Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	W art. 1 pkt 1 projektu rezygnuje się z pojęcia „uzyskiwania tytułu” na rzecz „uzyskiwania uprawnień” choć zapisy ustawy przewidują ochronę prawną tytułu zawodowego /art. 5 ust 7 projektu/.	Uwaga nieuwzględniona Istotą przepisów ustawy jest uzyskiwanie przez osoby fizyczne uprawnień do przeprowadzania badań sprawozdań finansowych. Uprawnienie do posługiwania się tytułem „biegły rewident” nadawane jest w związku z uzyskaniem przez osobę fizyczną uprawnień do badania sprawozdań finansowych. Osoba fizyczna uprawniona do przeprowadzenia badań sprawozdań finansowych uprawniona jest również do posługiwania się tytułem	

			„biegły rewident”.
Art. 2			
	Narodowy Bank Polski	Ad Art. 2 ust. 1 pkt 2 projektu Proponujemy zastosowanie sformułowania „badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego” zamiast „roczne badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego”.	Uwaga uwzględniona
	KPMG, PwC	Art.2 ust.1 pkt 1 Proponowana zmiana: badaniu – rozumie się przez to badanie sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadzone zgodnie ze standardami badania określonymi w punkcie 21 i 22 Uzasadnienie: Proponujemy doprecyzowanie pojęcia badania poprzez dodanie referencji do standardów badania. Obecnie badanie definiowane jest jako badanie. Ważne jest, aby definicja określona została względem konkretnych standardów, wg których badanie sprawozdania finansowego jest przeprowadzane. Oprócz referencji do krajowych standardów badania (pkt 22) należy dodać referencję do międzynarodowych standardów badania (pkt 21), ponieważ niektóre firmy audytorskie mogą powoływać się na oba zestawy standardów (na co międzynarodowe standardy pozwalają), zwłaszcza w sytuacjach kiedy firma audytorska zastosuje wcześniej nowe lub zmienione międzynarodowe standardy zanim zmiany te zostaną przyjęte do krajowego porządku prawnego. Przykładem jest chociażby nowy standard MSB 701 lub zmieniony MSB 720, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych kończących się 15 grudnia 2016 r lub później, a które jeszcze nie zostały przyjęte jako krajowe standardy badania i prawdopodobnie nie będą przyjęte do stosowania zgodnie z tym terminem.	Uwaga uwzględniona częściowo Doprecyzowano pojęcia: badania ustawowego, badania dobrowolnego, badania, przeglądu sprawozdań finansowych, poprzez m.in. odniesienie w definicji badania ustawowego i przeglądu sprawozdań finansowych jedynie do krajowych standardów badania. Brak odniesienia do międzynarodowych standardów badania w definicji badania ustawowego wynika z faktu braku mechanizmu automatycznego włączania w zakres krajowych standardów badania lub międzynarodowych standardów badania przyjętych w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej nowych międzynarodowych standardów badania. Ich włączenie do katalogu krajowych standardów badania lub międzynarodowych standardów badania przyjętych

			w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej powinno być poprzedzone analiza ich zgodności z wymogami rozporządzenia 537/2014 lub zmienionej dyrektyw 2006/43/WE. Zgodnie z definicją badania dobrowolnego badanie wykonane według międzynarodowych standardów badania, należałoby uznać za badanie dobrowolne.
	KPMG, PwC	Art.2 ust.1 pkt 2 Proponowana zmiana: badaniu ustawowym – rozumie się przez to roczne badanie <u>rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub badanie rocznego sprawozdania finansowego</u>, którego obowiązek przeprowadzania wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.3)), z innych przepisów krajowych lub bezpośrednio z przepisów unijnych, przeprowadzane według krajowych standardów badania; Uzasadnienie: Art. 64 ust 1 ustawy o rachunkowość nie posługuje się terminem, „roczne badanie” lecz „roczne sprawozdanie finansowe”. Ponadto proponujemy odniesienie do standardów badania przenieść do definicji badania w pkt. 1.	Uwaga uwzględniona częściowo: j.w.
	Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	Wątpliwości budzi semantyka pojęcia „badanie ustawowe” mimo, iż obowiązek jego przeprowadzenie nie został ograniczony do przepisów rangi ustaw. Pojęcie to w art. 2 pkt 1 Dyrektywy 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG ogranicza się do pojęcia prawa wspólnotowego a więc aktów równorzędnych ustawom. Odwołanie do przepisów „krajowych” w opiniowanym projekcie nie zawiera takiego	Uwaga uwzględniona

		ograniczenia, co może prowadzić do sytuacji, gdy obowiązek wynikający z rozporządzenia będzie określany mianem „badania ustawowego”.	
	KPMG, PwC	Art.2 ust.1 pkt 3 Proponowana zmiana: badaniu dobrowolnym - rozumie się przez to inne niż badanie ustawowe badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego lub badanie rocznego sprawozdania finansowego przeprowadzane według krajowych standardów badania lub innych standardów badania Uzasadnienie: Obecne wyrażenie, którego obowiązek przeprowadzania nie wynika z art. 64’ nie wydaje się właściwe, ponieważ nie istnieje obowiązek związany z badaniem dobrowolnym. Ponadto proponujemy odniesienie do standardów badania przenieść do definicji badania w pkt. 1.	Uwaga uwzględniona częściowo j.w.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 ust. 1 pkt 5 Należy zwrócić uwagę na: błąd literowy występujący w wyrazie „rewidenta”, konieczność zapewnienia poprawności interpunkcyjnej projektowanego przepisu, występowanie niejasnego sformułowania „ramowe założenia sprawozdawczości finansowej” (być może intencją Projektodawcy było użycie określenia „ramy sprawozdawczości finansowej”).	Uwaga uwzględniona częściowo Poprawienie błędu literowego w wyrazie „rewidenta” Pojęcie „ramowe założenia sprawozdawczości finansowej” jest poprawne i jest jednolite z terminologią używaną w krajowych standardach badania
	KPMG, PwC	Art.2 ust.1 pkt 5 Proponowana zmiana: przeglądzie sprawozdania finansowego - rozumie się przez to przegląd skonsolidowanego sprawozdania lub sprawozdania finansowego przeprowadzony zgodnie ze standardami przeglądu określonymi w punkcie 23. Uzasadnienie: Wydaje się celowe i spójne, aby przegląd sprawozdania finansowego został zdefiniowany w sposób	Uwaga uwzględniona częściowo Odpowiednie dostosowanie brzmienia definicji przeglądu sprawozdania finansowego, poprzez odwołanie do krajowych standardów przeglądu

		podobny jak badanie poprzez odniesienie do odpowiednich standardów, bez konieczności opisu na czym polega usługa. Standard określa na czym polega usługa przeglądu.	
EY		Proponujemy aby definicje Art. 2 ust. 1 pkt 5 do 7 zawierałyby odniesienia do określonych standardów wykonywania tych usług. Pozwoliłoby to na jednoznaczne zdefiniowanie zakresu tych kategorii usług biegłego rewidenta. W szczególności wymaga tego definicja usług pokrewnych, która w brzmieniu projektu ustawy może obejmować na przykład usługi szkoleniowe czy usługi doradztwa podatkowego świadczone przez biegłych rewidentów. W praktyce i nomenklaturze standardów usług biegłych rewidentów mają węższy zdefiniowany określonymi standardami usług pokrewnych (MSUP 4400).	Uwaga uwzględniona częściowo Definicje usług atestacyjnych, pokrewnych i czynności rewizji finansowej nie wskazują standardów wykonania takich usług jako bezwzględnego warunku przesądzającego o odpowiednim zakwalifikowaniu określonej usługi do odpowiedniego katalogu usług. Odnoszą się one jedynie do pewnych warunków, elementów lub procedur, które wynikają pośrednio ze stosowanych przez biegłego rewidenta odpowiednich standardów wykonania takich usług
KPMG, PwC		Art.2 ust.1 pkt 6 Proponowana zmiana: usługach atestacyjnych - rozumie się przez to usługi przeprowadzone zgodnie ze standardami usług atestacyjnych określonymi w punkcie 23. Uzasadnienie: Jak do art. 2 ust. 1 pkt 5	Uwaga nieuwzględniona j.w.
KPMG		Art.2 ust.1 pkt 7 Proponowana zmiana:	Uwaga uwzględniona częściowo

		Proponujemy wykreślić Ewentualnie zmienić na: usługach pokrewnych - rozumie się przez to usługi przeprowadzone zgodnie ze standardami usług pokrewnych określonymi w punkcie 23. Uzasadnienie: 1.Termin „usługi pokrewne” funkcjonuje na gruncie międzynarodowych standardów wydanych przez IAASB. Wprowadzanie do ustawy definicji takiej usługi wprowadzi niepotrzebne zamieszanie. Wg przedstawionej propozycji usługą pokrewną jest każda usługa nieatestacyjna, która będzie świadczona przez biegłego rewidenta, np. usługa doradcza. 2.Ewentualnie proponujemy, aby definicja „usługi pokrewnej” sformułowana została w odniesieniu do międzynarodowych i krajowych standardów usług pokrewnych.	j.w.
	PwC	Art.2 ust.1 pkt 7 Proponowana zmiana: usługach pokrewnych - rozumie się przez to usługi przeprowadzone zgodnie ze standardami usług pokrewnych określonymi w punkcie 23 niezastrzeżone dla biegłego rewidenta, których wykonania podejmuje się biegły rewident pod warunkiem, że posiada wiedzę, kompetencje i doświadczenie niezbędne do właściwego wykonania takich usług	Uwaga uwzględniona częściowo j.w.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 ust. 1 pkt 8 Należy ponownie podnieść postulat o wykreśleniu definicji „dużej jednostki zainteresowania publicznego”. Ponadto, należy wskazać, że ostatnie upadłości w sektorze finansowym dotyczyły innych jednostek niż duże jednostki zainteresowania publicznego. Należy zwrócić uwagę, że w treści tabeli rozbieżności przygotowanej przez MF na konferencję uzgodnieniową dot. projektu przedmiotowej ustawy w związku z uwagami zgłoszonymi przez UKNF dot. definicji Dużej JZP MF zadeklarowało, że „kryteria zaklasyfikowania poszczególnych rodzajów podmiotów nadzorowanych przez KNF do zbioru dużych JZP zostaną dostosowane do rodzaju i specyfiki prowadzonej działalności jednostek. Np. zamiast wielkości aktywów i przychodów – wielkość aktywów zarządzanych lub wysokość środków pieniężnych klientów na rachunkach prowadzonych przez biura	Uwaga uwzględniona częściowo Klasyfikacja jednostek do katalogu JZP odbywa się z zastosowaniem jedynie definicji dużej jednostki (w myśl zasady, że w odniesieniu do niektórych kategorii podmiotów, tylko duże jednostki z tych kategorii uznaje się za JZP .

maklerskie.”. UKNF zgłosił uwagę, że oprócz domów maklerskich, podobna nieadekwatność parametrów dot. takich podmiotów jak Otwarte Fundusze Emerytalne czy Dobrowolne Fundusze Emerytalne, gdyż ani definicja dużych jednostek, ani definicja pozostałych jednostek nie uwzględnia specyfiki działalności OFE i DFE.

Wobec powyższego UKNF postuluje, aby w przypadku braku zmiany katalogu podmiotów zaliczanych do JZP i dalszym utrzymaniu podziału podmiotów na Duże JZP, parametry określającą Dużą Jednostkę powinny ulec zmianie, zgodnie z deklaracją złożoną przez MF.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 9e projektu ustawy, jako jednostki zainteresowania publicznego uznano także banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych – w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. Oznacza to, że projektodawca nie różnicuje jednostek zainteresowania publicznego w przypadku banków, tj. zalicza do nich również banki spółdzielcze, nawet gdy te nie spełniają definicji tzw. dużej jednostki. Jednocześnie projektodawca ustawy wyłącza z tego katalogu spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe niespełniające definicji tzw. dużej jednostki. W konsekwencji, w myśl aktualnego projektu ustawy, podmioty prowadzące działalność depozytową o tej samej niedużej skali i o podobnym profilu, raz są (w przypadku banków spółdzielczych) kwalifikowane do jednostek zainteresowania publicznego, a raz nie są (w przypadku spółdzielczych kas oszczędnościowo–kredytowych). Wydaje się, że takie rozróżnienie nie jest konsekwentne i uzasadnione, zwłaszcza że ryzyko działalności owych podmiotów w obu przypadkach jest podobne.

W przypadku towarzystw inwestycyjnych oraz podmiotów prowadzących działalność maklerską, kryteria uznawania tych jednostek za JZP zostały, zgodnie z postulatem KNF, dostosowane do charakteru prowadzonej przez te podmioty działalności (tj. poprzez odniesienie do wartości aktywów zarządzanych lub posiadanych na rachunkach klientów oraz do liczby zarejestrowanych członków lub klientów).

Definicja dużej JZP została wprowadzona do ustawy w związku z koniecznością podziału JZP na dwa zbiory: dużych JZP i pozostałych JZP, w celu odpowiedniego zaplanowania częstotliwości kontroli przez KNA (odpowiednio co najmniej raz na 3 lub 6 lat). Zgodnie z przepisami rozporządzenia 537/2014 kryteria wyznaczania dużych JZP i pozostałych JZP nie mogą być dobrowolnie kształtowane przez państwo członkowskie i są określone przepisami

			dyrektywy 43/2006/WE zmienionej dyrektywą 56/2014/UE oraz dyrektywy 34/2013 UE.
	Komisja Nadzoru Audytowego	<u>Proponuje się, aby określona w art. 2 ust. 1 projektu ustawy definicja jednostek zainteresowania publicznego nie była zawężana poprzez wprowadzenie określenia dużych jednostek zainteresowania publicznego.</u> Wprowadzona definicja dużych jednostek zainteresowania publicznego wyłącza z nadzoru sprawowanego bezpośrednio przez KNA podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych w części podmiotów istotnych z punktu widzenia interesu publicznego. Należy wskazać, że poza bankami i podmiotami rynku ubezpieczeniowego definicję JZP określoną w Projekcie spełniają jedynie 3 z 45 skok-ów (w tym 1 w upadłości), 2 z 50 domów maklerskich, 4 z 61 towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz 3 z 28 krajowych instytucji płatniczych. Nabiera to szczególnego znaczenia, że w części ww. podmiotów sytuacja ekonomiczno – finansowa jest niekorzystna, pomimo, że biegli rewidenci nie wnosili zastrzeżeń w zakresie badanych sprawozdań. Należy również podkreślić, że w wielu przypadkach KNA kierowała wnioski do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego skutkujące wszczęciem postępowań dyscyplinarnych w stosunku do biegłych rewidentów badających sprawozdanie finansowe w tych podmiotach.	Uwaga nieuwzględniona j.w. Dodatkowo należy zauważyć, że niewłączenie do katalogu JZP niektórych jednostek obecnie uznawanych za JZP nie oznacza rezygnacji z nadzoru publicznego i kontroli jakości badań sprawozdań finansowych tych jednostek. Tak jak dotychczas będzie ona wykonywana przez KKN. Należy zauważyć, że częstotliwość kontroli KKN takich jednostek będzie zależała też od przeprowadzonej przez KKN analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w badaniach takich jednostek i uwzględniona w planach kontroli przeprowadzanych przez KKN i zatwierdzanych przez KNA. Dodatkowo takie rozwiązanie będzie sprzyjać zmniejszaniu obciążeń administracyjnych

			i regulacyjnych dla tych jednostek, które w przeciwnym razie musiałyby stosować wszystkie przepisy rozporządzenia.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 pkt 9 lit. a Przepis powinien mieć następujące brzmienie: „mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, <u>którzy objęci są obowiązkiem badania ustawowego</u>,” na: „(...) których sprawozdania finansowe objęte są obowiązkiem badania ustawowego”.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 ust. 1 pkt 9 lit. h oraz lit. i We wskazanych przepisach uwzględniono odwołanie do nieaktualnego tytułu ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych oraz zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Należy uwzględnić aktualny tytuł ww. ustawy na gruncie całego Projektu. W nawiązaniu do uwag zgłoszonych do Projektu z dnia 11 kwietnia 2016 r. należy ponownie podkreślić, że w dniu 4 czerwca 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 31 marca 2016 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz niektórych innych ustaw. Powyższa ustawa stanowi implementację do polskiego porządku prawnego przepisów m.in. dyrektywy 2011/61/UE w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Ustawa z dnia 31 marca 2016 r. wprowadza do polskiego porządku prawnego nowe kategorie podmiotów funkcjonujących na rynku funduszy inwestycyjnych. W kontekście powyższego, należy określić, czy ww. nowe kategorie podmiotów nadzorowanych przez KNF, np. zarządzający ASI, którzy będą pełnić w stosunku do ASI funkcje analogiczne jak towarzystwo funduszy inwestycyjnych w stosunku do funduszu inwestycyjnego, mają być objęte definicją JZP oraz wskazać w uzasadnieniu przyczynę objęcia albo braku objęcia tych podmiotów definicją JZP.	Uwaga nieuwzględniona Dyrektywa 56/2014/UE nie wymaga by do katalogu JZP obowiązkowo włączyć ASI (alternatywne spółki inwestycyjne) i zarządzających ASI. Podmioty te działają w ściśle określonym otoczeniu regulacyjnym i podlegają szczególnym mechanizmom zarządzania, takim jak kontrola sprawowana przez depozytariusza. Do katalogu JZP zostały włączone tylko te alternatywne fundusze inwestycyjne oraz zarządzający AFI, które należą do kategorii podmiotów wymienionych w lit. h) i i) pkt 9 art. 2 ustawy. Niewłączenie ASI i zarządzających ASI do katalogu

			JZP nie oznacza rezygnacji z nadzoru nad jakością badań ich sprawozdań finansowych. Kontrole biegłych rewidentów oraz firm audytorskich badających sprawozdania finansowe ASI oraz zarządzających ASI, będą realizowane tak jak dotychczas, tj. przez KKN. KNF nadzorując działalność tych podmiotów będzie mogła występować z wnioskiem do KNA (organu nadzoru publicznego ostatecznie odpowiedzialnego za nadzór nad systemem zapewniania jakości badań) o przeprowadzenie ewentualnych kontroli doraźnych lub tematycznych w zakresie badań ASI i zarządzających ASI;
	Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych	Wątpliwości OPZZ budzi katalog jednostek zainteresowania publicznego (JZP), określony w art. 2 ust. 1 pkt 9 projektu ustawy. Zawęża on w sposób istotny, w porównaniu z obowiązującą ustawą, katalog tych jednostek w zakresie spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK), co może negatywnie wpłynąć na bezpieczeństwo zgromadzonych w nich oszczędności. Zgodnie z przedłożoną propozycją legislacyjną tylko spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe spełniające definicję dużej jednostki, określoną w art. 2 ust. 1 pkt 8 projektu ustawy, zaliczone zostały do JZP. Według danych Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) definicję JZP, określoną w projekcie, spełniają tylko 2 kasy oraz 1 kasa w upadłości z 45 SKOK-ów. Z powyższego wynika, że jeśli proponowane przepisy wejdą w życie	Uwaga nieuwzględniona Duże SKOK-i zostały włączone do definicji JZP na podstawie opcji z lit. d pkt 13 art. 2 zmienionej dyrektywy 2006/43/WE (tj. jako dowolne jednostki, ważne systemowo), a nie zaś z lit. b pkt. 13 art. 2

	zostanie osłabiony nadzór publiczny nad pozostałymi spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi, które dzisiaj zaliczane są bez wyjątku do JZP. Budzi to nasze zaniepokojenie w kontekście problemów finansowych niektórych kas, które to problemy doprowadziły do znaczącego uszczuplenia rezerwy Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG), jak również opinii Narodowego Banku Polskiego (NBP) o sytuacji w sektorze SKOK. Według NBP sytuacja ta pozostaje trudna i wymaga intensyfikacji procesów naprawczych. Sektor SKOK nadal generuje straty. Po trzech kwartałach 2015 roku wyniosły one łącznie 92 mln zł. Z działających na koniec września 2015 roku 49 kas 40 było zobowiązanych przez KNF do opracowania programu postępowania naprawczego. W 6 kasach ustanowiono zarządcę komisarzyckiego, zaś w stosunku do kolejnych 19 prowadzone były postępowania administracyjne mające na celu wprowadzenie tego środka naprawczego. Z tego między innymi powodu NBP rekomenduje w „Raporcie o stabilności systemu finansowego” z lutego br. kontynuowanie działań restrukturyzacyjnych w sektorze SKOK, zmierzających do wzrostu efektywności działania i zwiększenia kapitałów tych kas, których sanacja jest możliwa. W świetle powyższego należy stwierdzić, że proponowane przepisy w niewielkim stopniu będą wspierały procesy naprawcze sektora SKOK, dlatego należy ocenić je negatywnie. W opinii OPZZ skoro art. 2 pkt 13 lit. d) znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych pozwala państwu członkowskiemu na objęcie definicją jednostki zainteresowania publicznego na przykład jednostek o istotnym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej przez nie działalności, ich wielkość lub liczbę zatrudnionych pracowników, należy skorzystać z tego prawa i objąć tą definicją wszystkie jednostki wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 9 projektu ustawy, w tym wszystkie spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz dodatkowo spółki Skarbu Państwa.	zmienionej dyrektywy 2006/43/WE (jako instytucja kredytowa). Duże SKOK-i zaliczone zostały do katalogu JZP jako podmioty systemowo ważne ze względu na swoje szczególne znaczenie gospodarcze i społeczne. Wyłączenie z katalogu JZP SKOK-ów nie będących dużymi jednostkami ma na celu z jednej strony ograniczenie restrykcyjnego reżimu rozporządzenia 537/2014 jedynie do dużych SKOK-ów, a z drugiej strony ma na uwadze konieczność zapewnienia efektywnego funkcjonowania nadzoru publicznego nad badaniami JZP (poprzez zawężenie zakresu podmiotów objętych nadzorem KNA, do podmiotów obowiązkowo wymaganych przez definicję JZP oraz tych dodatkowych, istotnych systemowo)
Kasa Krajowa	Kasa Krajowa podtrzymuje postulat dotyczący wyłączenia Kasy Krajowej oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych z zakresu podmiotowego definicji jednostki interesu publicznego, o której mowa w przepisie art. 2 ust. 1 pkt 9 lit d i e projektowanej ustawy. Zgodnie z przepisem art. 2 pkt 13 b) Dyrektywy 2006/43/Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17	Uwaga nieuwzględniona Zarówno Kasa Krajowa jak i duże SKOK-i zostały włączone

	maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniającej dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającej dyrektywę Rady 84/253/EWG, jednostki interesu publicznego oznaczają instytucje kredytowe określone w art. 3 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady, inne niż instytucje, o których mowa w art. 2 tej dyrektywy. Zgodnie z art. 2 ust. 5 pkt 18 dyrektywy 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady dyrektywa nie ma zastosowania w Polsce do spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych. Z kolei w świetle art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 pod pojęciem instytucji kredytowej rozumie się przedsiębiorstwo, którego działalność polega na przyjmowaniu depozytów lub innych funduszy podlegających zwrotowi od klientów oraz na udzielaniu kredytów na swój własny rachunek. Kasa Krajowa, której celem działalności zgodnie z przepisem art. 42 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo - kredytowych jest zapewnienie stabilności finansowej kas, a w szczególności udzielanie kasom wsparcia finansowego ze środków funduszu stabilizacyjnego, oraz sprawowanie kontroli nad kasami dla zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności oraz zgodności działalności kas z przepisami prawa, nie może w świetle powołanej wyżej definicji, zostać uznana za instytucję kredytową. W związku z powyższym Kasa Krajowa wnosi o wprowadzenie do projektu z 6 lipca następujących poprawek: 1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 9 lit. d i e – skreśla się, 2) w art. 121 w ust. 4 pkt 2 i 3 - skreśla się.	do definicji JZP na podstawie opcji z lit. d pkt 13 art. 2 (dowolne jednostki, ważne systemowo) zmienionej dyrektywy 2006/43/WE, a nie zaś z lit. b pkt. 13 art. 2 zmienionej dyrektywy 2006/43/WE (jako instytucja kredytowa) Zarówno Kasa Krajowa jak i duże SKOK-i zaliczone zostały do katalogu JZP jako podmioty systemowo ważne ze względu na swoje szczególne znaczenie gospodarcze i społeczne.
Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Przepis art. 2 ust. 1 pkt. 9) lit. g)-i) projektu istotnie rozszerza zakres definicji jednostki zainteresowania publicznego poprzez uwzględnienie, m. in. nowych podmiotów podlegających powołanej ustawie. Do zakresu podmiotowego ustawy wprowadzone zostały dla państwom członkowskim możliwość dookreślenia jakie podmioty mogą być dodatkowo uznane za jednostki zainteresowania publicznego, Izba nie widzi uzasadnienia dla włączenia w jej zakres PTE. Pragniemy zwrócić uwagę, że PTE, jak i zarządzane przez nie fundusze emerytalne, podlegają niezwykle ścisłej reglamentacji ze strony organów nadzoru, co samo w sobie stwarza bardzo duże gwarancje bezpiecznego i należyte prowadzonego procesu zarządzania finansami takich podmiotów. Co więcej	Uwaga nieuwzględniona PTE zostały utrzymane w definicji JZP na podstawie opcji z lit. d pkt 13 art. 2 zmienionej dyrektywy 2006/43/WE (tj. jako dowolne jednostki, ważne systemowo), ze

		z danych KNF oraz Rzecznika Finansowego wynika, że PTE oraz OFE należą do instytucji finansowych, wobec których ilość skarg ma charakter śladowy.	względu na swoje szczególne znaczenie gospodarcze i społeczne.
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Art. 2 ust.1 pkt.9 lit. i) projektu do jednostek zainteresowania publicznego zalicza TFI, o ile spełniają kryteria dużej jednostki określone w punkcie 8 tego ustępu. Pragniemy zwrócić uwagę, że na podstawie art. 2 ust.1 pkt.9 lit. h jednostkami zainteresowania publicznego są też fundusze inwestycyjne otwarte (...), ale brak jest tu ustawowego ograniczenia, że tylko te, które zarządzane są przez TFI spełniające kryteria dużej jednostki. Ten fakt wiąże się z komitetem audytu, o którym mowa w art. 121 ust.1 i ust.3 – może się okazać, że „małe” TFI komitetu audytu mieć nie będzie musiało, natomiast fundusze zarządzane przez to samo „małe” TFI już tak.	Uwaga nieuwzględniona W związku z art. 122 ust. 3 ustawy, każde TFI i PTE będzie musiało posiadać komitet audytu, bez względu na to czy jest włączone do katalogu JZP czy też nie.
	Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów	Zaproponowany w projekcie ustawy (art. 2, ust. 1, pkt 9, s. 3-4) ograniczony zakres obowiązywania pojęcia jednostki zainteresowania publicznego (JZP) jest zawężony w stosunku do propozycji zawartej w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE (art. 2 pkt. 1). Uważamy, że wskazana przez Ministerstwo Finansów konieczność zachowania równowagi pomiędzy zapewnieniem wystarczającego nadzoru nad procesem badania sprawozdań finansowych a poziomem obciążeń dla jednostek badanych jest niewystarczającym argumentem. Uznajemy, że wszystkie podmioty wskazane w Dyrektywie 2013/34 są instytucjami o istotnym znaczeniu publicznym. Konieczność zachowania identycznych standardów w zakresie badania sprawozdań finansowych jest wskazana zarówno w kontekście równych warunków konkurencji dla tych podmiotów jak i ewentualnej ochrony praw konsumentów.	Uwaga nieuwzględniona Katalog JZP, o którym mowa w dyrektywie 34/2013/UE nie musi być tożsamy z katalogiem JZP wyznaczanym dla celów dyrektywy 2006/43/WE. Katalog JZP wyznaczony w ustawie o biegłych rewidentach ma na celu wyodrębnienie firm audytorskich w odniesieniu do których należy zastosować bardziej restrykcyjne przepisy w zakresie przeprowadzanych przez nie badań JZP i nadzoru nad jakością tych badań.

			Oznacza to nie tylko wzmocniony nadzór nad firmami audytorskimi i biegłymi rewidentami badającymi sprawozdania finansowe jednostek ważnych systemowo – JZP ale także bardziej restrykcyjne regulacje dla samych JZP (- dot. zasad wyboru biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w tym obowiązkową rotację firmy audytorskiej, posiadanie KA). Nie znajdujemy uzasadnienia by tym samym reżimem regulacyjnym objęte były badania jednostek ważnych systemowo i małych nieistotnych jednostek.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Art. 2 ust. 1 Propozycja zmiany: Proponujemy uzupełnienie definicji badania dobrowolnego o badanie skonsolidowane. badaniu dobrowolnym - rozumie się przez to badanie rocznego sprawozdania finansowego lub <u>rocznego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego</u>, którego obowiązek przeprowadzania nie wynika z art. 64 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub z innych przepisów krajowych lub bezpośrednio z przepisów unijnych, przeprowadzane według krajowych standardów badania lub innych standardów badania.	Uwaga uwzględniona częściowo Pojęcie krajowe standardy rewizji finansowej, jako nigdzie nie występujące w ustawie nie może być włączone do ustawy.

		W art. 2 ust. 1 proponujemy zdefiniować: krajowe standardy wykonywania zawodu – jako krajowe standardy rewizji finansowej oraz krajowe standardy usług pokrewnych krajowe standardy rewizji finansowej – jako krajowe standardy badania, krajowe standardy przeglądu oraz krajowe standardy usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd, krajowe standardy badania – jako: a) międzynarodowe standardy badania przyjęte do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzeń Komisji Europejskiej, oraz b) standardy badania w zakresie nieuregulowanym standardami, o których mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego w zakresie, w jakim odnoszą się one do badań sprawozdań finansowych Uzasadnienie: Uwzględnienie powyższej propozycji, polegającej na zdefiniowaniu, dodatkowo, krajowych standardów rewizji finansowej pozwoli uniknąć dezaktualizacji pod względem terminologicznym wielu publikacji fachowych, a także pozwoli uniknąć zamętu terminologicznego u osób związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta.	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Art. 2 ust. 1 Propozycja zmiany: 24) krajowych standardach kontroli jakości – rozumie się przez to: a) międzynarodowe standardy kontroli jakości przyjęte do prawa Unii Europejskiej w postaci rozporządzenia Komisji Europejskiej, b) zasady wewnętrznej kontroli jakości w zakresie nieuregulowanym standardem, o którym mowa w lit. a, przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego; Uzasadnienie:	Uwaga częściowo uwzględniona Zastąpienie zwrotu „wydane przez Międzynarodową Federację Księgowych za pośrednictwem Rady Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych” następującym

		IAASB pracuje nad rozwinięciem MSKJ. Proponujemy użycia liczby mnogiej. Proponujemy: W pkt. 21 zwrot „wydane przez Międzynarodową Federację Księgowych za pośrednictwem Rady Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych” proponujemy zastąpić następującym brzmieniem: „wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych działającą w strukturze Międzynarodowej Federacji Księgowych.” Uzasadnienie: Należy doprecyzować autorów MSB, aby były identyfikowalne gdyby pojawiły się „inne MSB” w obrocie globalnym.	brzmieniem: „wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych działającą w strukturze Międzynarodowej Federacji Księgowych.” nie jest konieczne i nie wpływa na treść merytoryczną przepisu, dodatkowo zachowana zostaje zgodność z przepisami zmienionej dyrektywy 2006/43/WE
	PwC	Art.2 ust.1 pkt 23 Proponowana zmiana: krajowych standardach wykonywania zawodu – rozumie się przez to krajowe standardy badania <u>oraz przyjęte przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Audytowego</u> krajowe standardy przeglądu, krajowe standardy usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowe standardy usług pokrewnych Uzasadnienie: Wydaje się celowe doprecyzowanie standardów.	Uwaga nieuwzględniona Proponowana zmiana tekstu nie wnosi zmiany merytorycznej przepisu. Obowiązek przyjęcia przez KRBR i zatwierdzenia przez KNA krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych wynika z innych przepisów ustawy
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 ust. 1 pkt 27 W celu zachowania spójności zapisów ustawy niezbędnym jest przeredagowanie definicji pojęcia „zatwierdzenia”, gdyż w projekcie ustawy (w słowniku) brak jest definicji pojęcia „obowiązkowych badań sprawozdań finansowych”. W związku z powyższym niezbędne jest przeredagowanie definicji	Uwaga nieuwzględniona Przez zatwierdzenie rozumie się uzyskanie uprawnień do przeprowadzania

		zatwierdzania w następujący sposób „ zatwierdzeniu – rozumie się przez to uzyskanie uprawnień do przeprowadzenia badań ustawowych oraz badań dobrowolnych ”.	obowiązkowych badań sprawozdań finansowych w państwie Unii Europejskiej, nie zaś uzyskiwanie uprawnień do przeprowadzenia badań zdefiniowanych w ustawie jako badania dobrowolne lub badania ustawowe
	PwC	Art.2 ust.1 pkt 27 Uzasadnienie: Zwrot <i>zatwierdzenie</i> używany jest również w innym kontekście np. art. 14 ust.6; art. 27 ust 1 pkt. 5; art. 28 ust. 3; art.39 ust.1 i wielu innych. Należałoby doprecyzować ten kontekst.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 2 ust. 1 pkt 36 Zwracamy uwagę na błąd literowy występujący w wyrażeniu „rozumie się”.	Uwaga uwzględniona
Art. 3			
	Narodowy Bank Polski	Ad Art. 3 pkt 1 projektu Zwracamy uwagę, że definicja jednostki interesu publicznego jest zawarta w Dyrektywie 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz. Urz. UE. L. 157 z 9.6.2006, s. 87 z późn. zm.). Ponadto, nie jest jasna wzajemna relacja definicji jednostki zainteresowania publicznego przedstawionej w art. 2 ust. 1 pkt 9 oraz art. 3 pkt 1 projektu ustawy.	Uwaga uwzględniona Art. 2 pkt 9 został uzupełniony o odniesienie do jednostek interesu publicznego, o których mowa w rozporządzeniu 537/2014 oraz Art. 3 został wykreślony
	Pracodawcy RP	<u>Uwagi do art. 3 Projektu ustawy.</u> W odniesieniu do punktu 1. Niniejszego artykułu proponujemy przeniesienie opisu do art.2, w którym jest mowa o jednostce zainteresowania publicznego (art. 2 pkt 9). Natomiast w odniesieniu do punktu 2. proponujemy przeniesienie opisu do art.2, w którym zdefiniowane są użyte pojęcia w projekcie ustawy.	Uwaga uwzględniona Art. 2 pkt 9 został uzupełniony o odniesienie do jednostek interesu publicznego, o których mowa w rozporządzeniu 537/2014 oraz Art. 3 został wykreślony

	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 3 Art. 3 wprowadził dodatkowy, zbędny słowniczek, którego treść nie jest spójna zapisami wynikającymi z treści art. 2 ust. 1 pkt 9. Powyższa niespójność powoduje, że w projekcie ustawy są 2 definicje jednostki zainteresowania publicznego, tj. w art. 2 ust. 1 pkt 9 i art. 3 pkt 1, które nie są tożsame.	Uwaga uwzględniona Art. 2 pkt 9 został uzupełniony o odniesienie do jednostek interesu publicznego, o których mowa w rozporządzeniu 537/2014 oraz Art. 3 został wykreślony
	PwC	Art.2 i 3 Uzasadnienie: Oba artykuły rozpoczynają się od tego samego wstępu i zawierają definicje pojęć. Proponujemy połączenie w jeden artykuł	Uwaga uwzględniona Art. 2 pkt 9 został uzupełniony o odniesienie do jednostek interesu publicznego, o których mowa w rozporządzeniu 537/2014 oraz Art. 3 został wykreślony
Rozdział 2 Biegli rewidenci			
Art. 4			
	KPMG	Art.4 ust.1 Proponowana zmiana: Zawód biegłego rewidenta polega na świadczeniu czynności rewizji finansowej. 2) usług atestacyjnych niezastrzeżonych dla biegłego rewidenta; 3) usług pokrewnych Uzasadnienie: Istotą wykonywania zawodu biegłego rewidenta jest możliwość świadczenia pewnych usług, których nie mogą świadczyć osoby spoza profesji. Nie można zatem mówić, iż zawód biegłego rewidenta polega na świadczeniu innych niż rewizji finansowa usług (np. usług atestacyjnych niezastrzeżonych dla biegłego rewidenta i usług pokrewnych) skoro usługi te mogą być świadczone także przez kogoś innego kto nie posiada uprawnień biegłego rewidenta. Naszym zdaniem właściwe będzie pozostawienie w przepisie art.	Uwaga nieuwzględniona Usługi, o których mowa w pkt 2 i 3 art. 4 ust. 1 uobr mogą być świadczone nie tylko przez osoby posiadające tytuł biegłego rewidenta, ale również przez inne osoby posiadające określoną wiedzę i doświadczenie zawodowe. Mogą być one świadczone przez różne podmioty, także przez firmy audytorskie. Posługiwanie się przez biegłego

		4 odniesienia tylko do czynności rewizji finansowej i odwołanie do usług atestacyjnych niezastrzeżonych dla biegłego rewidenta i usług pokrewnych na poziomie zakresu przedmiotu działalności firmy audytorskiej (art. 43 ust. 2). Ponadto, należy zwrócić uwagę na fakt, iż rozszerzenie zakresu czynności/usług, które świadczone są przez biegłego rewidenta w ramach wykonywanego zawodu rozszerzy zakres jego odpowiedzialności dyscyplinarnej. Zgodnie bowiem z proponowanym zapisem art. 132 biegły rewident podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu krajowych standardów wykonywania zawodu, w skład których wchodzi również (definicja w art. 2 pkt 23) standardy dotyczące usług niezastrzeżonych do kompetencji biegłego rewidenta, czy to atestacyjnych czy pokrewnych. Taki stan prawny stawia w niekorzystnej sytuacji biegłego rewidenta w porównaniu do osoby, która uprawnień biegłego rewidenta nie ma, ale wykonuje daną usługę, zgodnie ze swoimi kompetencjami, np. usługę kompilacji czy uzgodnione procedury. Proponowana zmiana niezasadnie wprowadza zróżnicowanie odpowiedzialności za te same czynności w zależności od tego, kto te czynności wykonuje. A mianowicie kreuje odpowiedzialność dyscyplinarną biegłego rewidenta w sytuacji, gdy inna osoba za takie samo zachowanie przy takich samych czynnościach takiej odpowiedzialności nie podlega. Osoba taka nie podlega bowiem systemowi odpowiedzialności dyscyplinarnej i systemowi kar. Żeby temu zapobiec, nie należy rozszerzać zakresu czynności zawodowych biegłego rewidenta poza czynności rewizji finansowej, a więc te, których nikt inny poza biegłym rewidentem nie może wykonywać. Należy jednak zadbać o to, by biegli rewidentci wykonujące takie „niezastrzeżone” usługi, nie posługiwali się tytułem biegłego rewidenta na żadnym etapie świadczenia usługi, w tym podpisując raport z wykonanej usługi (żeby nie wprowadzać w błąd odbiorcę usługi, że jest to usługa „zastrzeżona” lub że jej jakość jest wyższa w związku z faktem, iż wykonała ją osoba posiadająca tytuł biegłego rewidenta).	rewidenta tytułem biegły rewident przy wykonywaniu przez niego usług dla niego niezastrzeżonych może wprowadzać odbiorcę takich usług w błąd, poprzez stworzenie wrażenia, że są to usługi zastrzeżone tylko dla biegłego rewidenta lub też, że ich jakość jest wyższa w związku z tym, że wykonała je osoba posiadająca tytuł biegłego rewidenta. Należy również zauważyć, że przepisy ustawy nie mogą ograniczyć biegłym rewidentom możliwości posługiwania się tytułem biegłego rewidenta, w zależności od rodzaju świadczonej usługi. Ponadto świadczenie przez biegłego rewidenta usług niezastrzeżonych dla biegłego rewidenta w ramach wykonywania zawodu przyczynia się do podnoszenia ich jakości, poprzez większą odpowiedzialność za ich wykonanie.
	PwC	Art.4 ust.2 Proponowana zmiana: Do świadczenia usług, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 uprawniony jest wyłącznie biegły rewident	Uwaga nieuwzględniona Usługi przeglądu wchodzi

		Uzasadnienie: Wyłączność dla biegłych rewidentów dotyczy również usług przeglądu sprawozdań finansowych.	w zakres czynności rewizji finansowej, które zastrzeżone są tylko dla biegłych rewidentów.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Art. 4 ust. 5 Propozycja: 5. Biegły rewident może wykonywać zawód po uprzednim zawiadomieniu, w formie pisemnej, Krajowej Rady Biegłych Rewidentów o podjęciu i formie wykonywania zawodu, a w szczególności o adresie i nazwie firmy audytorskiej, w imieniu której będzie wykonywał zawód. Uzasadnienie: Ograniczenie zawiadamiania do formy pisemnej uniemożliwia wprowadzania możliwości elektronicznych form składania zawiadomień. W dobie cyfryzacji forma pisemna stanowić będzie ograniczenie możliwości wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technologicznych. Proponujemy również: - w art. 4 ust. 1 zwrot „polega na świadczeniu” proponujemy zastąpić „polega na wykonywaniu”. - w art. 4 ust. 4 zamiast „o której mowa w art. 42” winno być „o której mowa w art. 52 ust.1”.	Uwaga uwzględniona
Art. 6			
	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Art.6 ust.1 pkt 2 – obowiązkowe programy szkoleń zawodowych Aktualne pozostają także uwagi zgłoszone do art. 6 ust. 1 pkt 2 Projektu, wprowadzającego obowiązek szkoleniowy dla wszystkich biegłych rewidentów. Raz jeszcze należy podkreślić niecelowość wprowadzenia tak szerokiego zakresu podmiotowego niniejszego obowiązku – wymóg taki pozostaje bezzasadny w stosunku do biegłych rewidentów, którzy z powodu swojego wieku trwale zaprzestali wykonywać zawód i utrzymują się wyłącznie ze świadczeń emerytalnych i rentowych. Zgodnie z przedstawionym Projektem ustawy, za niewykonanie tego obowiązku biegłym grozi postępowanie dyscyplinarne oraz wykreślenie ze społeczności zawodowej biegłych rewidentów. Należy tymczasem zauważyć, że obowiązek szkolenia zawodowego w stosunku do osób w wieku emerytalnym, które wycofały się z życia zawodowego jest nie tylko bezużyteczny, ale również rodzi dla nich dodatkowe, niepotrzebne obciążenia finansowe, bowiem przedmiotowe szkolenia są odpłatne, co dla osób utrzymujących się ze świadczeń emerytalnych stanowi nadmierne obciążenie. Rozwiązanie to wydaje się	Uwaga nieuwzględniona Biegłym rewidentem, zobowiązanym do odbywania obowiązkowych programów szkoleń zawodowych jest każda osoba wpisana do rejestru biegłych rewidentów. W związku z art. 17 ustawy, obowiązek ten nie dotyczy biegłych rewidentów, którzy na swój wniosek zostali wykreśleni

		również nadmierne wobec wymogów samej implementowanej dyrektywy, która nie określa przedmiotowego wymogu tak szeroko, przyznając prymat względem celowościowym. Wobec powyższego, raz jeszcze zgłaszamy postulat przeformułowania przedmiotowego zapisu w następujący sposób: <i>Obowiązek udziału biegłego rewidenta w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym powstaje z pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym biegły rewident został wpisany do rejestru. Obowiązek ten nie dotyczy biegłego rewidenta, który złożył oświadczenie o trwałym zaprzestaniu wykonywaniu zawodu i który utrzymuje się wyłącznie ze świadczeń emerytalnych i rentowych. Treść oświadczenia o trwałym zaprzestaniu wykonywania zawodu ustala Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w drodze uchwały.</i>	z rejestru i spełnili warunki uprawniające do posługiwania się tytułem „biegły rewident senior”.
Art. 7			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: W art. 7 ust. 2 zwrot „z zakresu rachunkowości i badania sprawozdań finansowych” proponujemy zastąpić „z zakresu rachunkowości oraz czynności i usług zawodowych biegłego rewidenta, o których mowa w art.4 ust.1”. Uzasadnienie: Czynności zawodowe biegłego rewidenta nie ograniczają się do badania sprawozdań finansowych. Obecnie szkolenia zawodowe wykraczają poza badanie sprawozdań i rewizję finansową zastrzeżoną dla biegłych rewidentów.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy art. 7 ust. 2 nie ograniczają zakresu szkolenia zawodowego biegłego rewidenta, a jedynie wskazują jego minimalny zakres.
Art. 8			
	PwC	Uzasadnienie: Nie jest jasne czy wpis do wykazu jest jednorazowy i czy jest ważny tylko na dany rok szkoleniowy czy aż do czasu skreślenia na podstawie art.8 ust. 7. Jeżeli nie jest jednorazowy, to trudno spełnić warunki, o których mowa w ust.3 w zakresie szkoleń w latach przyszłych.	Uwaga uwzględniona
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W art. 8 ust. 3 pkt 3 – proponujemy zmienić początek treści, zastępując wyrazy „przygotowała materiały merytoryczne” wyrazami „zapewniła przygotowanie materiałów merytorycznych”, bowiem wnioski o wpis do wykazu jednostek uprawnionych do prowadzenia szkolenia obligatoryjnego składane są w I półroczu, w którym to terminie nie wszystkie materiały szkoleniowe mogą być przygotowane, bowiem chcąc zapewnić ich aktualność (np. materiałów dot. podatków) przygotowuje się z takim wyliczeniem aby zaopatrzyć uczestników szkoleń, a te są organizowane w miesiącach: wrzesień - grudzień.	Uwaga uwzględniona

Art. 9			
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W art. 9 ust. 1 w zdaniu pierwszym, po wyrazach „z 19 członków” proponujemy dodać „w większości biegłych rewidentów”, ponieważ Komisja ma charakter kwalifikacyjny, a zatem większość członków powinna mieć kwalifikacje zawodowe biegłych rewidentów.	Uwaga nieuwzględniona Proponowana zmiana może nie zapewnić właściwego składu Komisji Egzaminacyjnej
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 9 ust. 5 i 6 Zasadnym jest podtrzymuje poprzednio zgłoszonej uwagi i kwestionowania zaproponowanego w <i>Projekcie</i> wymogu rekomendowania więcej niż jednego kandydata na jedno miejsce w KE. Brak jest jasnych kryteriów wyboru przez Ministra Finansów członka KE w sytuacji, gdy każdy z rekomendowanych kandydatów spełniałby wymogi i posiadałby te same kompetencje/kwalifikacje/doświadczenie. W takiej sytuacji proponowane rozwiązanie nakłada na Ministra Finansów dodatkową odpowiedzialność za wytypowanie 2 osób z czterech rekomendowanych, w sytuacji kiedy wybór dokonywany jest jedynie w oparciu o przekazane dokumenty. Należy podkreślić, iż KNF jest organem odpowiadającym za nadzór nad JZP. W związku z tym KNF dokonując wyboru osób, które mogą być rekomendowane na członków KE, uwzględnia przede wszystkim posiadanie przez te osoby specjalistycznej wiedzy i kompetencji wynikających z doświadczenia w wykonywaniu zadań nadzorczych nad JZP. Wobec powyższego wybór i ocena merytoryczna osób rekomendowanych przez KNF jako członków KE powinny należeć do wyłącznej kompetencji Przewodniczącego KNF. Tym samym UKNF postuluje, aby zadania Ministra Finansów w zakresie powoływania tych osób zostały ograniczone jedynie do weryfikacji czy rekomendowane osoby spełniają wymogi formalne określone w ustawie.	Uwaga nieuwzględniona Proponowana zmiana nie zapewnia właściwych mechanizmów w zakresie określania składu Komisji Egzaminacyjnej przez Ministra Finansów.
Art. 10			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Art. 10 ust. 2 Uwaga: Zawieranie umów cywilnoprawnych skutkować może sporami. Koszty ewentualnych sporów nie mogą być pokrywane ze środków samorządu zawodowego. Komisja Egzaminacyjna jest bowiem odrębnym i niezależnym od KIBR ciałem.	Uwaga nieuwzględniona Do podpisania umowy nie dojdzie jeśli w ocenie Komisji Egzaminacyjnej i uczelni nie spełnione są warunki określone w art. 10 ust. 3. Przedmiotowe umowy powinny we właściwy sposób wskazywać na

			okoliczności będące podstawą do ich rozwiązania.
Art. 11			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja zmiany: 4. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów zapewnia obsługę Komisji i egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów oraz pokrywa koszty wynagrodzeń członków Komisji, egzaminatorów oraz osób obsługujących egzamin. 4a. Koszty, o których mowa w ust. 4 pokrywane są przychodami Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wymienionymi w art.14.ust.1 Uzasadnienie: W obecnym kształcie projektu nie jest jednoznaczne czy KIBR zobowiązany jest do pokrywania deficytu w działalności Komisji Egzaminacyjnej jeśli przychody art.14 ust.1 nie zapewnią pokrycia kosztów obsługi Komisji Egzaminacyjnej i organizowania egzaminów.	Uwaga nieuwzględniona Uzupełniono również o wymóg pokrywania przez KIBR kosztów obsługi Komisji oraz kosztów organizacji i przeprowadzania egzaminów
Art. 12			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 12 ust. 2 pkt 6 Frazę „prawa bankowego” proponujemy zastąpić „przepisów prawa w zakresie działalności banków, Kasy Krajowej, spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych oraz krajowych instytucji płatniczych i instytucji pieniądza elektronicznego”. Wprowadzenie zmiany należy uznać za konieczne z uwagi na to, że jednostkami zainteresowania publicznego są także spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe oraz krajowe instytucje płatnicze i instytucje pieniądza elektronicznego;”.	Uwaga nieuwzględniona Określenie „prawo bankowe” jest zgodne z obecnie obowiązującym, a z uwagi, iż katalog zawarty w art. 12 ust. 2 ma charakter otwarty nic nie stoi na przeszkodzie aby w trakcie egzaminów była sprawdzana również wiedza z proponowanego zakresu, o ile jest ona niezbędna dla badania sprawozdań finansowych
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W art. 12 w ust. 6 wyrazy „Ponowne wykluczenie” (w zdaniu pierwszym) i „powtórnego wykluczenia” (w zdaniu drugim) proponujemy zastąpić wyrazami „Drugie wykluczenie” i „drugiego wykluczenia”, co zapewni jednoznaczność treści.	Uwaga uwzględniona Zostanie wprowadzone wyrażenie „kolejne

			wykluczenie”
	Komisja Egzaminacyjna	Art. 12 ust. 9 projektu Proponujemy wykreślić zapis : Kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo sporządzania notatek dotyczących treści pracy egzaminacyjnej w zakresie niezbędnym do wniesienia odwołania. Udzielenie kandydatom prawa do sporządzania notatek dotyczących treści pracy egzaminacyjnej w trakcie wglądu jest tożsame z upublicznieniem treści zadań i pytań egzaminacyjnych. Powyższe wynika ze wskazanego przez projektodawcę zakresu sporządzania notatek („w zakresie niezbędnym do wniesienia odwołania”), który jest określony bardzo niejednoznacznie przez co może powodować przepisywanie przez kandydatów pełnej treści zestawów egzaminacyjnych. W tym kontekście zakaz z ust. 10 projektu dotyczący odwzorowywania treści zestawów egzaminacyjnych z wykorzystaniem urządzeń służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji nie jest zabezpieczeniem przez upublicznieniem treści zadań i pytań egzaminacyjnych, stanowi natomiast iluzoryczną prewencję. Po usunięciu powyższego zapisu, proponujemy uzupełnienie zapisu art. 14 ust. 5 pkt. 3 w następującym brzmieniu: ”tryb, termin i sposób przeprowadzania wglądu do prac egzaminacyjnych oraz wnoszenia odwołań od wyników egzaminów”. W sytuacji jeśli ustawodawca przyjmie art. 12 ust. 9 i 10 projektu w proponowanym brzmieniu należy mieć na względzie konieczność każdorazowej zmiany zadań i pytań egzaminacyjnych, co z kolei pociągnie za sobą wzrost kosztów postępowania kwalifikacyjnego po stronie kandydatów. Reasumując należy zauważyć, że możliwość sporządzania notatek w trakcie wglądów jest <i>de facto</i> upublicznieniem treści zestawów egzaminacyjnych co będzie wymagało przygotowywania nowych zadań i pytań egzaminacyjnych na kolejne egzaminy.	Uwaga częściowo uwzględniona Przepisy zostaną doprecyzowane, w jakim zakresie dopuszczalne jest dokonywanie notatek . Zachowanie możliwości sporządzania notatek jest konieczne, w przypadku gdy pytania i zadania z egzaminów nie są publicznie dostępne aby kandydat mógł w pełni zrealizować swoje prawo do odwołania od wyniku egzaminu. Delegacja ustawowa zostanie również doprecyzowana.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 12 ust. 9 i 10 Udzielenie kandydatom prawa do sporządzania notatek dotyczących treści pracy egzaminacyjnej w trakcie wglądu jest tożsame z upublicznieniem treści zadań i pytań egzaminacyjnych. Powyższe wynika ze wskazanego przez projektodawcę zakresu sporządzania notatek („w zakresie niezbędnym do wniesienia odwołania”), który jest określony bardzo niejednoznacznie przez co może powodować przepisywanie przez kandydatów pełnej treści zestawów egzaminacyjnych. W tym kontekście zakaz z ust. 10 Projektu dotyczący odwzorowywania treści zestawów egzaminacyjnych z wykorzystaniem urządzeń służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji nie jest zabezpieczeniem	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie jw.

		przez upublicznieniem treści zadań i pytań egzaminacyjnych, stanowi natomiast iluzoryczną prewencję. W sytuacji jeśli ustawodawca przyjmie art. 12 ust. 9 i 10 Projektu w proponowanym brzmieniu należy mieć na względzie konieczność każdorazowej zmiany zadań i pytań egzaminacyjnych, co z kolei pociągnie za sobą wzrost kosztów postępowania kwalifikacyjnego po stronie kandydatów. Ponadto sformułowanie z ust. 10 „<i>nie może posiadać urządzeń służących do kopiowania oraz przekazywania i odbioru informacji</i>” może utrudniać sam proces wglądu, gdyż każdy kandydat przed wejściem do sali, w której okazana będzie praca egzaminacyjna, będzie musiał pozostawić m.in. telefon komórkowy, który jest urządzeniem spełniającym definicję urządzenia, o którym mowa w ust. 10. Reasumując należy zauważyć, że możliwość sporządzania notatek w trakcie wglądów jest <i>de facto</i> upublicznieniem treści zestawów egzaminacyjnych co będzie wymagało przygotowywania nowych zadań i pytań egzaminacyjnych na kolejne egzaminy.	
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W art. 12 w ust. 10 treść ostatniego zdania proponujemy zmienić na następującą: „Naruszenie tego zakazu jest równoznaczne z wykluczeniem z egzaminu, o którym mowa w ust. 5 i 6.” Zagrożenie takimi konsekwencjami powinno wyeliminować nieprawidłowe zachowania.	Uwaga nieuwzględniona Wyeleminowaniu nieprawidłowych zachowań podczas wglądu będą służyć regulacje, mówiące, iż osoba naruszająca zasady obowiązujące podczas wglądu, traci prawo do jego kontynuowania a Komisja Egzaminacyjna informuje o tym fakcie KRBR, która powinna to uwzględnić przy rozpatrywaniu nieposzlakowanej opinii osoby ubiegającej się o wpis do rejestru biegłych rewidentów
	PwC	Art.12 ust. 10 Proponowana zmiana: skreślić Uzasadnienie: Proponowany zapis nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia i ogranicza prawa kandydata. Skoro można robić notatki, to nieróżni się to – poza formą techniczną - od zrobienia zdjęcia telefonem komórkowym.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi, iż pytania i zadania sytuacyjne nie są podawane do publicznej (wysokie koszty przygotowania nowych pytań i zadań) nie możliwe jest utrwalanie ich treści w

		Pragniemy zwrócić uwagę, że np. nowe przepisy dotyczące wglądu w prace maturalne przewidują, że praca egzaminacyjna nie może być kopiowana ale możliwe jest wykonywanie zdjęć pracy egzaminacyjnej, w całości lub w części, a także podczas wglądu dozwolone jest korzystanie z aparatu fotograficznego, który jest integralną częścią urządzenia telekomunikacyjnego, np. telefonu komórkowego.	jakikolwiek sposób
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Wykreślenie ust. 11. Uzasadnienie: Nierozumiały jest cel rejestrowania przez KRBR informacji o utracie prawa do wglądu do prac egzaminacyjnych. To jest obszar działania Komisji Egzaminacyjnej.	Uwaga nieuwzględniona Celem tego przepisu jest aby KRBR uwzględniła ten fakt przy rozpatrywaniu nieposzlakowanej opinii osoby ubiegającej się o wpis do rejestru biegłych rewidentów
Art. 13			
	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce	W art. 13 proponujemy wyłączenie treści ustępów 2 i 3, która zawiera rozwiązania wprowadzone ustawą „deregulacyjną”, niewspółmierne do wymagań kwalifikacyjnych w zawodzie biegłego rewidenta i niezasadne w aspekcie potrzeb rynku pracy. Rozwiązanie takie nie ma również precedensu w krajach o znacznie większym doświadczeniu w kształtowaniu zawodu biegłego rewidenta (np. Wielka Brytania, Francja, Niemcy). Absolwenci wyższych uczelni, którzy nie mają odpowiedniego doświadczenia zawodowego z trudem sobie radzą z prostymi sytuacjami z praktyki gospodarczej ujętymi w zadaniach egzaminacyjnych, zatem mechanizm dopuszczania do wykonywania zawodu biegłego rewidenta przez osoby o tylko teoretycznym przygotowaniu m.in. z takich przedmiotów jak sprawozdawczość finansowa czy rewizja finansowa, jest rozwiązaniem nieodpowiedzialnym. Zasadne i adekwatne do potrzeb zawodu są natomiast rozwiązania ujęte w pozostałych ustępach tego artykułu, czyli zaliczanie poszczególnych egzaminów uniwersyteckich lub równorzędnych.	Uwaga częściowo uwzględniona Uwaga uwzględniona w zakresie możliwości zaliczenia wszystkich egzaminów z wiedzy, będzie to możliwe w przypadku, gdy ukończył on studia, których program kształcenia został zrealizowany w ramach umowy zawartej przez uczelnię a KE. Odnosnie uwagi dot. zaliczania poszczególnych egzaminów z wiedzy, z uwagi, iż jest to rozwiązanie wprowadzone podczas deregulacji, ze względu na krótki czas obowiązywania przepisu nie została przeprowadzona ewaluacja

			obowiązywania tego przepisu a zatem brak podstaw do jego zmiany.
	Najwyższa Izba Kontroli	art. 13 ust. 7 powinien zostać uzupełniony o osobę posiadającą uprawnienia kontrolera Najwyższej Izby Kontroli	Uwaga uwzględniona
Art. 15			
	PwC	Art. 15 ust. 1 Proponowana zmiana: Rejestr <u>biegłych rewidentów</u> prowadzi Krajowa rada Biegłych Rewidentów Uzasadnienie: Doprecyzowanie.	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie „rejestr” zostało zdefiniowane we wcześniejszym art., ustawy (por. art. 4 ust. 1)
Art. 16			
	KPMG	Art. 16 ust.1 Proponowana zmiana: 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru, w przypadku: 1) śmierci biegłego rewidenta; 2) wystąpienia biegłego rewidenta z samorządu biegłych rewidentów na jego wniosek; 3) niespełniania któregokolwiek z warunków, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1-3; 4) nieuiszczania składek członkowskich za okres dłuższy niż rok dwa lata; 5) prawomocnego orzeczenia o wydaleniu z samorządu biegłych rewidentów. Uzasadnienie: Proponujemy złagodzenie istniejących i proponowanych przepisów odnoszących się do skreślenia biegłego rewidenta z rejestru z uwagi na niepłacenie składek członkowskich. Proponowany przepis jest wyjątkowo restrykcyjny i mało elastyczny na wypadek sytuacji losowych, zaistniałych z przyczyn niezależnych od biegłego rewidenta.	Uwaga nieuwzględniona Wydłużenie okresu niepłacenia składek jest działem niekorzystnym z punktu widzenia właściwego funkcjonowania KIBR
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Chciałbym przedstawić dodatkową uwagę, dotyczącą art. 16 ust. 1 pkt 4 projektu ustawy o biegłych rewidentach... (projekt z dnia 6 lipca 2016 r.), zgodnie z którym „Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podejmuje uchwałę o skreśleniu biegłego rewidenta z rejestru, w przypadku nieuiszczania składek członkowskich za okres dłuższy niż rok”.	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		Proponujemy, aby w przypadku nie uiszczania przez biegłego rewidenta składek członkowskich za okres dłuższy niż rok Krajowa Izba Biegłych Rewidentów w pierwszej kolejności miała możliwość zawieszenia danego biegłego rewidenta w prawach wykonywania zawodu, a także w prawach członkowskich KIBR (o których mowa w art. 21 ust. 1 projektu), a dopiero w przypadku, w którym przez okres kolejnych 12 miesięcy biegły rewident nie uregulowałby w całości zobowiązań z tytułu składek członkowskich, stosowana byłaby sankcja skreślenia danego biegłego rewidenta z rejestru.	
Art. 17			
KPMG	Art. 17 Proponowana zmiana: Proponujemy o uzupełnienie o następujące przepisy: 2. Tytuł „biegłego rewidenta seniora” podlega ochronie prawnej. 3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może prowadzić rejestr „biegłych rewidentów seniorów. Uzasadnienie: Biegli rewidenci seniorzy, mimo że nie będą w rejestrze biegłych rewidentów pozostają częścią społeczności zawodowej. Stąd konieczność doprecyzowania tych kwestii na poziomie ustawy. Wprowadzenie ochrony prawnej tytułu „biegły rewident senior” jest niezbędne, aby zapewnić, że osoby nie spełniające tego warunku nie będą mogły używać tego tytułu.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dyrektywy wymagają by w państwie członkowskim prowadzony był jedynie rejestr biegłych rewidentów posiadających uprawnienia do przeprowadzania badań ustawowych sprawozdań finansowych. Przepisy ustawy nie zabraniają KIBR prowadzenia odrębnej ewidencji biegłych rewidentów seniorów. Tytuł „biegły rewident senior” jest tytułem honorowym, z którym nie wiążą się żadne uprawnienia i nie musi podlegać ochronie prawnej.	
Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja rozszerzenia art.17: Art. 17. 1. Biegły rewident który ukończył 67 rok życia lub osiągnął wiek emerytalny i został skreślony z rejestru biegłych rewidentów na swój wniosek, może posługiwać się tytułem "biegły rewident senior". 2. Tytuł „biegłego rewidenta seniora” podlega ochronie prawnej.	Uwaga nieuwzględniona j.w.	

		3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów może prowadzić rejestr „biegłych rewidentów seniorów”. Uzasadnienie: Biegli rewidentzi seniorzy mimo, że nie będą w rejestrze biegłych rewidentów, pozostają częścią społeczności zawodowej. Stąd konieczność doprecyzowania tych kwestii na poziomie ustawy. Wprowadzenie ochrony prawnej tytułu „biegły rewident senior” (dalej BSR) jest niezbędne aby zapewnić, że osoby nie spełniające tego warunku nie będą mogły używać tego tytułu. KRBR powinna mieć możliwość prowadzenia technicznego całkowicie odrębnego „rejestru biegłych rewidentów seniorów” w celu zapewnienia aby: (1) osoby nieuprawnione nie używały tego przywileju; (2) utrzymywać kontakt z seniorami naszego środowiska (KIBR organizować będzie okresowe spotkania seniorów, odznaczenia/medale/wyróżnienia, mentoring dla młodszego pokolenia biegłych rewidentów etc.).	
Rozdział 3 <i>Samorząd zawodowy biegłych rewidentów</i>			
Art. 20			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: „1. Biegli rewidentzi tworzą samorząd zawodowy biegłych rewidentów, zwany dalej „Polską Izbą Biegłych Rewidentów”. Uzasadnienie: Jesteśmy polską organizacją biegłych rewidentów. Przyjęcie zmiany nazwy pozwoli na efektywniejsze promowanie polskiej profesji za granicą jak i samej Polski. Obecnie angielska nazwa naszej organizacji brzmi National Chamber of Statutory Auditors. Nazwa nie pozwala zidentyfikować kraju pochodzenia polskiego biegłego rewidenta. Obecna nazwa jest stosowana w nie więcej niż kilku aktach prawnych dlatego z punktu widzenia zmian legislacyjnych nie wiąże się z żadnymi utrudnieniami. Polscy biegli rewidentzi oczekują tej zmiany.	Uwaga nieuwzględniona Nie przewiduje się na obecnym etapie prac legislacyjnych, wprowadzania zmiany nazwy samorządu zawodowego biegłych rewidentów.
Art. 23			
	Krajowa Izba	Propozycja:	Uwaga częściowo

	Biegłych Rewidentów	2. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 w zakresie badań są zadaniami z zakresu nadzoru publicznego powierzonymi do realizacji Krajowej Izbie Biegłych Rewidentów. Uzasadnienie: Przepisy europejskie wymagają nadzoru publicznego nad badaniami ustawowymi. Nie wypowiadają w żadnym zakresie nad innymi usługami zawodowymi, które należą już do kompetencji samorządu zawodowego. Istniejąca propozycja stanowi nadregulację.	uwzględniona Poprzez odpowiednie preredagowanie treści ust. 2. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 nie dotyczą tylko badań i nie są zadaniami nadzoru, lecz zadaniami powierzonymi do realizacji KIBR w ramach nadzoru publicznego, o którym mowa w art. 82. treść artykułu została preredagowana
Art. 24			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja zmiany: 3.W tym samym organie określonym w ust. 1 pkt 2-6 nie można zasiadać dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. Uzasadnienie: Krajowy Zjazd jest szczególnym organem, w którym ograniczenie kadencyjności nie powinno istnieć. Propozycja: Ponawiamy propozycję utworzenia dodatkowego organu KIBR – Krajowego Rzecznika Biegłego Rewidenta. W załączeniu przekazujemy po raz kolejny propozycję legislacyjną. Uzasadnienie: KIBR jest samorządem. Członkowie zdecydowali na zjeździe o potrzebie powstania nowego organu. Utworzenie organu nie jest sprzeczne z nową dyrektywą. Nie istnieją zatem przesłanki, aby taki organ zgodny z wolą delegatów na Krajowy Zjazd Delegaci nie mógł powstać. Delegaci KIBR decydując się na powołanie organu świadomi są tego, że powstanie nowego organu wymagać będzie dodatkowego finansowania przez KIBR przez biegłych rewidentów.	Uwaga częściowo uwzględniona Poprzez odpowiednie preredagowanie ust. 3 W odniesieniu do uwagi dot. wprowadzenia instytucji Krajowego Rzecznika Biegłego Rewidenta - porównaj uzasadnienie j do uwagi ogólnej KIBR powyżej

Art. 25			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	W art. 25 ust. 5 pkt 2 zamiast „i statutowej” proponujemy „lub statutowej”.	Uwaga uwzględniona
Art. 30			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: Dopisać w ust.2 pkt.3) „współpracuje z Komisjami Rewizyjnymi Regionalnych Oddziałów w zakresie swojego działania.”	Uwaga nieuwzględniona Nie jest to materia ustawowa
Art. 35			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Doprecyzowania wymagają prawa i obowiązki obserwatora. Czy rzeczywiście istnieje konieczność wprowadzania do ustawy obserwatora aby zadania KNA były wykonywane. Naszym zdaniem nie jest konieczne. Uwaga: Nieokreślony prawny status obserwatora uczestniczącego w kontrolach będzie źródłem szeregu konfliktów, zwłaszcza gdy kontrole będą kończyć się ustaleniami niekorzystnymi dla firm audytorskich. Czy obserwator ma prawo wnosić uwagi w trakcie kontroli? Czy brak uwag obserwatora potwierdzać będzie uznanie kontroli za prawidłową. Czy po kontroli obserwator będzie wnioskował do KNA o podjęcie działań przeciw biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej? Czy dziś w kontrolach administracyjnych uczestniczyć mogą pracownicy różnych ministerstw w roli obserwatorów? Przepisy unijne dotyczące badania nie wspominają o obserwatorach.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na fakt, iż ostateczna odpowiedzialność za funkcjonowanie systemu zapewniania jakości badań sprawozdań finansowych (również w podmiotach badających nie-JZP) spoczywa na KNA, konieczne jest zapewnienie KNA skutecznych narzędzi umożliwiających realny wpływ na funkcjonowanie tego systemu. Stąd propozycja m.in. możliwości uczestnictwa w kontrolach KKN dla obserwatorów KNA
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 35 ust. 11 Przeredagowania wymaga przepis odnoszący się do stosowania przez KKN zasady proporcjonalności, gdyż nieprawidłowo odzwierciedla on istotę tej zasady. W związku z powyższym przedmiotowy przepis powinien mieć następujące brzmienie: „<i>Metodyka kontroli odnosząca się do wewnętrznych systemów kontroli jakości wdrożonych w firmach audytorskich uwzględnia stosowanie zasady proporcjonalności w odniesieniu do stosowania krajowych standardów badania przy badania ustawowych jednostek innych niż duże jednostki.</i>”	Uwaga uwzględniona

Art. 38			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: Proponujemy następujące brzmienie art. 38 ust. 1: „1. W przypadku stwierdzenia podczas kontroli lub kontroli doraźnej KKN nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru niezwłocznie po podjęciu decyzji o jej zakończeniu: 1) kieruje do firmy audytorskiej zalecenia wraz z określeniem terminu ich realizacji; 2) może złożyć do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi, iż celem tego przepisu jest przedstawienie katalogu działań możliwych do podjęcia przez KKN niecelowe jest określanie kiedy takie działania należy podjąć, tym bardziej, że przepisy ustawy nie posługują się określeniem „decyzja o zakończeniu kontroli”
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 38 ust. 2 i ust. 3 Zmiany redakcyjnej wymaga pierwsza część zaproponowanego przepisu w ust. 2, gdyż w przeciwnym przypadku, każda stwierdzona w ramach kontroli nieprawidłowość wymuszałaby na KKN konieczność wszczynania postępowania administracyjnego. W związku z powyższym przedmiotowe zdanie powinno mieć następujące brzmienie <i>„Niezależnie od ust.1, w zależności od rodzaju stwierdzonych przez kontrolerów podczas kontroli lub kontroli doraźnej nieprawidłowości, Krajowa Komisja Nadzoru, może złożyć do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów wniosek o (...)”</i> W ust. 3 na końcu zdania należy dodać wyraz „odpowiednio”.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dyrektywy wymagają aby państwa członkowskie zapewniły skuteczny system kar przewidując skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary, a zatem każde naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia powinno być ukarane.
Art. 39			
	Narodowy Bank Polski	W art. 39 ust. 2 projektu podano nieprawidłowe odwołanie. Zamiast „o których mowa w art. 35 ust. 6” powinno być „o których mowa w art. 35 ust. 5”;	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: W art. 39 ust. 2 zamiast: „o których mowa w art. 35 ust. 6” winno być: „o których mowa w art. 35 ust. 5”.	Uwaga uwzględniona
Rozdział 4 Firmy audytorskie			
Art. 43			
	KPMG	Art. 43 ust. 2	Uwaga częściowo

		Proponowana zmiana: 7) świadczenie usług atestacyjnych niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłych rewidentów <u>innych niż usługi wchodzące w zakres czynności rewizji finansowej</u> Uzasadnienie: Propozycja zmiany wynika z proponowanej zmiany do art. 4.	uwzględniona Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi do art. 3 ust. 1
	PwC	Art. 43 ust. 2 Proponowana zmiana: 1) świadczenie nieokreślonych przepisami prawa usług badania, usług przeglądu i usług atestacyjnych; Uzasadnienie: W następstwie do proponowanych zmian do art. 4 ust. 1 proponujemy modyfikację również zapisów art. 43 ust. 2 pkt 7. Ponadto proponujemy, aby ze względu na istotę tych usług obecny pkt 7 umieszczony został jako pierwszy na liście usług z ust. 2.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
Art. 44			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 44 ust. 1 Przeredagowania wymaga treść tego przepisu, aby precyzyjnie określić wymogi dotyczące systemu kontroli wewnętrznej w firmach audytorskich. W związku z tym przepis powinien mieć nadane następujące brzmienie: „ <i>Firma audytorska jest obowiązana do opracowania oraz skutecznego wdrożenia efektywnie działającego systemu kontroli wewnętrznej jakości, zgodnie z krajowym standardem jakości.</i>”	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 44 ust. 2 Treść przepisu powinna być przeredagowana, aby jego treści wynikało, że firma audytorska nie tylko przekazuje do stosowania pracownikom polityki i procedury, ale przed wszystkim <u>firma audytorska zobowiązuje pracowników do stosowania tych polityk i procedur.</u>	Uwaga nieuwzględniona Skuteczne wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej oznacza m.in. przekazanie pracownikom firmy audytorskiej polityk i procedur, o których mowa w ust. 1 oraz zobowiązanie pracowników do ich stosowania.

Art. 45			
	Narodowy Bank Polski	W art. 45 ust. 1 pkt 1 projektu podano niewłaściwy numer rozporządzenia. Zamiast „nr 537/2015” powinno być „nr 537/2014”;	Uwaga uwzględniona
	KPMG	Art. 45 ust. 1 Proponowana zmiana: Art. 45. 1. Firma audytorska wykonująca czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego jest obowiązana, w terminie do <u>końca</u> dnia 15 lutego, przekazać Komisji Nadzoru Audytowego sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające: Uzasadnienie: Proponujemy pozostawienie terminu przekazania sprawozdania do końca lutego z uwagi na fakt, iż początek roku to spiętrzenie prac biegłych rewidentów związanych z badaniem sprawozdań finansowych.	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Proponujemy pozostawienie terminu przekazania sprawozdania do końca lutego. Uzasadnienie: Skrócenie terminu przekazania nie było przedmiotem ostatniej konferencji uzgodnieniowej. Przygotowanie informacji wymaga czasu, koniec lutego jest krótkim lecz optymalnym terminem. Nasza uwaga: Gromadzenie, rejestrowanie i przetwarzanie danych ze sprawozdań, o których mowa w art.45 związane jest z nadzorem nad badaniami JZP. Jeżeli w rozwiązaniach operacyjnych sprawozdania te będą faktycznie gromadzone i rejestrowane przez pracowników KIBR, to zasadne jest uwzględnienie przekazania KIBR wynagrodzenia za te zlecone prace. W ustawie nie ma takiej możliwości, a powinna być. Bo przecież KNA może zdecydować, że korzystać będzie z zasobów organizacyjnych KIBR do realizowania działań nadzorczych. A opłata związana z nadzorem nad badaniami JZP trafiać będzie przecież do Skarbu Państwa, nie do KIBR.	Uwaga uwzględniona
	EY	Proponujemy przywrócenie terminu raportowania z poprzedniej wersji projektu ustawy to jest 2 miesiące	Uwaga uwzględniona

		po upływie roku kalendarzowego. Biorąc pod uwagę, że luty to miesiąc najbardziej intensywnych prac audytorskich i skrócenie terminu raportowania o 2 tygodnie będzie w praktyce bardzo utrudnione.	
	PwC	Art. 45 ust. 1 pkt 2) Proponowana zmiana: informacje o badaniach ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, w których <u>ważne</u> czynności badania zostały zrealizowane przez podwykonawców, z podaniem nazw, form organizacyjno-prawnych i siedzib podwykonawców oraz wskazaniem tych czynności Uzasadnienie: Podobnie jak określono to w art.46 ust. 1 pkt 3 oraz na podstawie art. 59 ust. 1. proponujemy, aby informacja dotyczyła podwykonawców realizujących jedynie ważne czynności badania	Uwaga nieuwzględniona Informacje, o wszystkich badaniach, w których czynności badania realizowane są przez podwykonawców (nie tylko o tych w których ważne czynności badania realizowane są przez podwykonawców) jest istotna z punktu widzenia oceny jakości takich badań jak również z punktu widzenia oceny skuteczności i efektywności działania systemu wewnętrznej kontroli jakości firm audytorskich przez organ nadzoru
	Mazars	W artykule 45 ust. 1 oraz artykule 46 ust. 1 (dotyczy to też art. 264) proponujemy pozostawić poprzednią propozycję terminu przekazywania sprawozdania przez firmy audytorskie to znaczy w ciągu 2 miesięcy po upływie roku kalendarzowego. Przygotowanie takiego sprawozdania jest obciążeniem dla firmy audytorskiej a okres dwóch miesięcy pozwala na zebranie wszelkich niezbędnych informacji na przygotowanie tego sprawozdania.	Uwaga uwzględniona
Art. 46			
	KPMG	Art. 46 ust. 1 Proponowana zmiana: Art. 46. 1. Firma audytorska jest obowiązana, w terminie do <u>końca dnia 15 lutego</u>, przekazać Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy zawierające:	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Proponujemy pozostawienie terminu przekazania sprawozdania do końca lutego.	Uwaga uwzględniona

		Uzasadnienie: Skrócenie terminu przekazania nie było przedmiotem konferencji uzgodnieniowej. Przygotowanie informacji wymaga czasu, koniec lutego jest krótkim lecz optymalnym terminem.	
	EY	Proponujemy przywrócenie terminu raportowania z poprzedniej wersji projektu ustawy to jest 2 miesiące po upływie roku kalendarzowego. Biorąc pod uwagę, że luty to miesiąc najbardziej intensywnych prac audytorskich i skrócenie terminu raportowania o 2 tygodnie będzie w praktyce bardzo utrudnione.	Uwaga uwzględniona
	PwC	Art.46 ust.1 pkt. 2 Proponowana zmiana: inne usługi atestacyjne Uzasadnienie: Pojęcie usług poświadczających nie jest zdefiniowane.	Uwaga uwzględniona
Art. 47			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: Art. 47.5 wiersz 3: należy skreślić słowo „niego”, a wpisać „nią”. Proponujemy: Proponujemy następujące brzmienie art. 47 ust. 6: „6. Minister Finansów, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w ust. 1 i 3, oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu, formy prawnej firmy audytorskiej oraz zakres realizowanych przez nią zadań.”	Uwaga uwzględniona
Art. 48			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych, LIBERTAS	Limit odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie w pełni podtrzymuje opinię, że kwota odszkodowania z tytułu odpowiedzialności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych określona w art. 48 ust. 2 jest całkowicie nieuzasadniona. Na powyższe zwróciła również w swoich uwagach Krajowa Izba Biegłych Rewidentów podnosząc, że odpowiedzialność firmy audytorskiej powinna zostać ograniczona do poziomu dotychczasowego, czyli 250.000 PLN. Przewidziane w projekcie progi do 12 mln PLN (JZP) i odpowiednio 3 mln PLN (nie-JZP) spowodują ograniczenie dostępu do usług biegłych rewidentów i wzrost cen, który poniosą badane	Uwaga nieuwzględniona Kwoty odszkodowań pozostawione zostały na dotychczasowym poziomie, brak uzasadnienia do ich zmniejszania, kwota 250.000 PLN odnosi się do wysokości

		przedsiębiorstwa.	kary pieniężnej nakładanej na biegłych rewidentów w związku z naruszeniem przepisów dyrektywy lub rozporządzenia Przepis nie ustanawia wysokości kar dla JZP i nie-JZP, a jedynie wysokość potencjalnego maksymalnego odszkodowania dla JZP i nie-JZP wypłacanego przez firmy audytorskie za szkody spowodowane ich działaniem lub zaniechaniem.
Art. 50			
Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych, LIBERTAS	roczna opłata z tytułu nadzoru Proponowane w art. 50 projektu ustawy podniesienie maksymalnej wysokości opłaty z tytułu nadzoru nad firmami audytorskimi przeprowadzającymi badania ustawowe JZP, określonej przez organ nadzoru publicznego, na podstawie przychodów podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w JZP w wysokości nie wyższej niż 5,5 % rocznych przychodów uzyskiwanych z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP określić należy mianem jaskrawego nadużycia ustawowego. W porównaniu do wysokości opłat uiszczanych w wielu innych państwach Unii Europejskiej, projekt ustawy określa tą opłatę w wysokości nawet kilkunastokrotnie większej. Takie rozwiązanie zwiększy radykalnie koszt opłaty i zdecydowanie nadmiernie obciąży jednostki nadzorowane, przeniesie się finalnie nie tylko na koszty funkcjonowania jednostki, ale także na koszty podmiotu badanego. Ustawodawca powinien wprowadzić jednakową stawkę opłaty z tytułu nadzoru zarówno nad podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych przeprowadzającymi badania ustawowe w JZP jak i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych przeprowadzającymi badania ustawowe w jednostkach innych niż JZP. Nadzór jest jednakowy dla wszystkich jednostek badających, więc dlaczego opłaty mają być różne, zapewnienie jakości nadzoru ma być jednolite dla wszystkich podmiotów.	Uwaga nieuwzględniona W związku ze zmianami w systemie nadzoru publicznego (brak możliwości delegowania pewnych zadań nadzoru publicznego na KIBR), wynikającymi ze zmian w przepisach unijnych, obecna opłata została podzielona na dwie opłaty: 1) opłatę od firm audytorskich osiągających przychody z tytułu czynności rewizji finansowej w JZP oraz 2) opłatę od firm audytorskich osiągających przychody z tytułu czynności rewizji finansowej w nie-JZP. Wysokość poszczególnych opłat została wyliczona w oparciu	

		Opłaty z tytułu nadzoru zarówno nad podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych przeprowadzającymi badania ustawowe w JZP jak i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych przeprowadzającymi badania ustawowe w jednostkach innych niż JZP powinny jednolicie zasilać Skarb Państwa. Ustalenie w art. 51 projektu ustawy, że 1,5 % przychodów uzyskiwanych z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej od pomiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych przeprowadzających badania ustawowe w jednostkach innych niż JZP stanowić ma przychód KIBR jest niedopuszczalne. KIBR nie jest podmiotem publicznoprawnym, tymczasem opłata z tytułu nadzoru jest opłatą o charakterze daniny publicznej, nie może stanowić przychodu podmiotu takiego jak KIBR. Jednostki uprawnione do badań sprawozdań finansowych nie są członkami KIBR a wedle założeń mają płacić na rzecz KIBR opłatę roczną z tytułu nadzoru. Opłata roczna z tytułu nadzoru powinna jednolicie być wnoszona na rzecz Skarbu Państwa, natomiast jeśli KNA na mocy ustawy zlecać będzie określone czynności z tytułu nadzoru, to wówczas finansowanie na zlecenie KNA zostanie w odpowiedniej części przekazane KIBR. Niezależnie od powyższego, poważne obawy od strony formalno – proceduralnej budzą przepisy procesowe tj. wyłączenie przewidziane w art. 42 ust. 5 (brak zażalenia) oraz wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy w art. 42 ust. 9. Odwołanie od decyzji KNA powinno być wnoszone do Ministra Finansów. Jeszcze większe wątpliwości prawne budzą uregulowania przewidziane w art. 50 ust. 4 – 7, w tym nakładanie kary administracyjnej przez KIBR, podlegającej egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (KIBR to podmiot samorządu zawodowego) i wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do KIBR (fikcja nie tyle prawna co faktyczna).	o projektowane koszty funkcjonowania nadzoru publicznego nad badaniami JZP realizowanego przez KNA oraz koszty realizacji zadań w ramach nadzoru publicznego nad badaniami niż-JZP realizowanych przez KIBR. Zgodnie z przyjętymi założeniami, opłaty od firm audytorskich badających JZP powinny pokryć koszt funkcjonowania nadzoru nad tymi podmiotami, określenie opłaty na proponowanym poziomie pozwala na odejście od obecnie istniejącego niewłaściwego rozwiązania, gdy opłaty od firm badających nie-JZP finansują część kosztów nadzoru nad firmami badającymi JZP. Opłaty wnoszone na rzecz KIBR nie mogą być uznane za opłaty finansujące statutową działalność samorządu zawodowego biegłych rewidentów. Są one wnoszone przez firmy audytorskie na realizację zadań zdelegowanych do KIBR w ramach nadzoru publicznego a nie samorządowego i zgodnie
--	--	--	--

			z przepisami ustawy mogą być wykorzystane tylko na realizację ściśle określonych zadań. Przyjęte rozwiązanie ma także na celu zrównoważenie budżetu. Samorząd zawodowy jest jedną z form decentralizacji administracji publicznej, a równocześnie formą partycypacji obywateli w jej sprawowaniu.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Sformułowanie art. 50 ust. 1 jest niejasne. Propozycja: wpłaty kwartalne do końca miesiąca po zakończeniu kwartału, na podstawie przychodów zrealizowanych w ciągu kwartału. Ostateczne rozliczenie następuje do końca lutego roku następnego. Uzasadnienie: Termin płatności do 15 lutego danego roku powoduje, że firmy audytorskie będą rozliczać się na podstawie przychodów niezrealizowanych i nieznanych. Proponujemy zatem rozliczenie proporcjonalnie do realizowanych przychodów.	Uwaga uwzględniona częściowo Opłatę za dany rok firmy audytorskie wnoszą w danym roku („z góry”). Szczegółowe terminy i zasady płatności zaliczek na poczet opłaty z tytułu nadzoru i rozliczenie opłaty rocznej zostało przedstawione w rozporządzeniu MF w sprawie opłaty rocznej.
	Mazars	Prosimy o doprecyzowanie art. 50 ust. 1 oraz art. 51 ust. 1. Obecne brzmienie powyższych artykułów pozwala domniemywać, iż kwota przychodów będzie kwotą szacunkową i płatną z góry od przychodów nieznanych. Naszym zdaniem opłata z tytułu nadzoru powinna być płacona na bazie rzeczywistych przychodów już osiągniętych przez firmę audytorską.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
	Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Art. 50 Projektu – wysokość opłaty rocznej na pokrycie kosztów nadzoru Tożsame do powyższych i zgłoszonych już poprzednio uwag zastrzeżenia należy odnieść do zaproponowanej w art. 50 i nast. Projektu wysokości opłaty rocznej z tytułu nadzoru realizowanego	Uwaga nieuwzględniona Wysokość opłaty z tytułu

		przez Komisję Nadzoru Audytowego. Dodatkowo należy podnieść, że zaproponowany wymiar przedmiotowej opłaty pozostaje nieuzasadniony również z punktu widzenia środków, jakie wedle sprawozdań finansowych z działalności KNA są wydatkowane na pokrycie kosztów nadzoru. Dodatkowo, stwierdzić należy, że jest to kolejny czynnik podwyższający koszty działalności firm audytorskich, co ze względów przedstawionych w punkcie poprzedzającym, z dużym prawdopodobieństwem będzie negatywnie oddziaływać na rynek usług audytorskich, a w konsekwencji będzie miało również negatywne przełożenie na cały rynek kapitałowy.	nadzoru nad firmami audytorskimi osiągającymi przychody z tytułu czynności rewizji finansowej w JZP została ustalona w oparciu o prognozowane koszty funkcjonowania nadzoru publicznego nad segmentem badań JZP, przy uwzględnieniu założenia, aby odejść od obecnie istniejącego, niewłaściwego rozwiązania, w którym opłaty od firm audytorskich badających nie-JZP finansują część kosztów nadzoru na firmami audytorskimi badającymi JZP Wymiar stawki procentowej opłaty określony w ustawie jest jedynie jej maksymalną wartością. Stawka procentowa opłaty obowiązująca firmy audytorskie w danym roku kalendarzowym będzie podawana do publicznej wiadomości (obwieszczeniem MF) w roku kalendarzowym poprzedzającym dany rok kalendarzowy. Szczegółowe zasady jej obliczania i przekazywania do publicznej wiadomości zostały przedstawione w rozporządzeniu MF w sprawie opłaty rocznej.
Art. 51			

	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Sformułowanie art. 51 ust. 1 jest niejasne. Propozycja: wpłaty kwartalne do końca miesiąca po zakończeniu kwartału, na podstawie przychodów zrealizowanych w ciągu kwartału. Ostateczne rozliczenie następuje do końca lutego roku następnego. Uzasadnienie: Termin płatności do 15 lutego danego roku powoduje, że firmy audytorskie będą rozliczać się na podstawie przychodów niezrealizowanych i nieznanymi. Proponujemy zatem rozliczenie proporcjonalnie do realizowanych przychodów. Proponujemy również dodanie ust. 7, iż wysokość i terminy rozliczenia opłaty określonej w ust. 1 określa Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w formie uchwały.	Uwaga uwzględniona częściowo Opłatę za dany rok firmy audytorskie wnoszą w danym roku („z góry”). Szczegółowe terminy i zasady płatności zaliczek na poczet opłaty z tytułu nadzoru i rozliczenie opłaty rocznej z tytułu nadzoru nad badaniami nie-JZP, KRBR jest zobowiązana zgodnie z ustawą określić w stosownej uchwale.
Art. 53			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych, LIBERTAS	Skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych Pozytywnie należy ocenić usunięcie w trakcie konferencji uzgodnieniowej przepisu o skreśleniu z powodu niespełnienia obowiązku przekazania sprawozdania do KNA i KIBR. W dalszym ciągu wątpliwości budzi jednak przewidziane w art. 53 projektu ustawy skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych w przypadku niektórych pozostałych przesłanek. Przepis po pierwsze jest aktualnie przepisem obligatoryjnym („następuje”), a z uwagi na podane dalej sytuacje jest oczywiste, że powinien podlegać miarkowaniu i stanowić przepis fakultatywny („może”), co pozwoliłoby uwzględniać różne okoliczności faktyczne podanych w przepisie przypadków i miarkować sankcję. Skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wydaje się być również nadmierną sankcją w przypadku niepoddania się kontroli (np. z uwagi na brak przesunięcia terminu przy jednoczesnej sygnalizacji przez kontrolowanego poważnych trudności z odbyciem kontroli w podanym terminie) i w przypadku nałożenia kary administracyjnej. Poważne wątpliwości naruszenia zasad odpowiedzialności poprzez zastosowanie odpowiedzialności zbiorowej budzi art. 53 ust. 4 wskazujący o stosowaniu odpowiednio ustępu 5 (dotyczy 5 – letniej karencji) w stosunku do podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych ubiegającego się	Uwaga nieuwzględniona Przepis jest zgodny z wymogami dyrektywy

		o wpis na listę, jeżeli w skład jego organów wchodzi biegły rewident odpowiedzialny albo współodpowiedzialny za podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, skreślony z listy na podstawie ust. 1 pkt 2-4.	
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Uwaga: Zaproponowane warunki skreślenia firmy audytorskiej pozwalają na uniknięcie kary w przypadku prowadzonego przez KRBR postępowania o nałożenie kary, przykładowo: KKN składa do KRBR wnioski o nałożenie kary, a firma audytorska zmienia zakres działalności na działalność ochroniarską lub pozbywa się ze składu zarządu biegłych rewidentów. W takim przypadku KRBR musi wykreślić firmę z rejestru przed nałożeniem kary i nie ma ostatecznie możliwości nałożenia kary wnioskowanej przez KKN. Co więcej, nie ma możliwości uznania takiego działania za powodującego utratę nieposzlakowanej opinii przez tych biegłych rewidentów. Propozycja zmiany: Ust. 3 pkt 1: zachodzą przesłanki do skreślenia firmy audytorskiej na podstawie ust. 1 pkt 2-4 lub w przypadku prowadzenia postępowania w sprawie nałożenia kary przez Komisję Nadzoru Audytowego lub Krajową Radę Biegłych Rewidentów na firmę audytorską kary administracyjnej, o której mowa w art. 174 ust. 2; Proponujemy: Dodanie do ust.3 pkt. 3 o następującym brzmieniu: „3) firma audytorska otrzymała zawiadomienie o terminie przeprowadzenia kontroli doraźnej, lub w firmie jest przeprowadzana kontrola doraźna – do czasu podjęcia przez KKN decyzji o zakończeniu kontroli.”	Uwaga nieuwzględniona W art. 53 usunięto ust. 3 określający przesłanki, w przypadku których niemożliwe jest skreślenie firmy audytorskiej na wniosek firmy audytorskiej. Jednocześnie wprowadzono wymóg przekazania do KRBR, przez firmę audytorską, która złożyła wniosek o skreślenie z listy, dokumentacji badań przeprowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat i dokumentacji systemu kontroli jakości, w przypadku gdy w stosunku do firmy audytorskiej, która złożyła wniosek o skreślenie z listy toczy się postępowanie w sprawie skreślenia jej z listy, w oparciu o podstawę, o której mowa w ust. 1 pkt 2-4 i 6.
Rozdział 5			
Organizacja wewnętrzna firmy audytorskiej			
Art. 59			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: W art. 59 ust. 1 usunięcie wyrazu „ważnych”.	Uwaga uwzględniona częściowo Wyraz ważnych zastąpiono

		Uzasadnienie: Zaproponowane sformułowanie może poddawać w wątpliwość czy nieważne (mniej ważne) czynności badania mogą być w ogóle podzlecane a nie jest to intencją ustawodawcy. Usunięcie słowa „ważnych” nie stwarza żadnych ryzyk stosowania przepisu niezgodnie z celem regulacji.	wyrazem: „niektórych”
Rozdział 6 Organizacja pracy firmy audytorskiej			
Art. 61			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: zmiana brzmienia art. 61 ust. 1: „1. Dla każdego badania firma audytorska wyznacza przynajmniej jednego kluczowego biegłego rewidenta.” Uzasadnienie: Przepis związany jest z badaniem dlatego należy doprecyzować ust. 1 w tym zakresie.	Uwaga uwzględniona
Art. 62			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: „Art. 62. 1. Firma audytorska sporządza i przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat dokumentację z badania dotyczącą:” Należy doprecyzować, że chodzi o dokumentację z badania. Kwestie związane z dokumentacjami innych usług regulują standardy zawodowe.	Uwaga nieuwzględniona Wymogi zgodne z dyrektywą i rozporządzeniem 537/2014.
	PwC	Art.62 ust. 1 Proponowana zmiana: Dopisać ostatnie zdanie: Dokumentacji nie podlegają niewielkie naruszenia. Uzasadnienie: Ponownie wnosimy o przyjęcie dostępnej w art.24 b) ust 3 Dyrektywy 43, opcji zwolnienia biegłych rewidentów i firmy audytorskie z obowiązku dokumentowania niewielkich naruszeń.	Uwaga nieuwzględniona Nieostre sformułowanie rodziłoby wątpliwości interpretacyjne, nie stanowi to nadmiernego obciążenia dla podmiotu dokumentowanie wszystkich naruszeń
	PwC	Uzasadnienie: Wnosimy o nienakładanie obowiązku tworzenia dodatkowych zestawów informacji wymienionych w ust 3 i 4. Obowiązek taki nie wynika z jakichkolwiek innych przepisów. Firmy audytorskie posiadają	Uwaga nieuwzględniona Obowiązek wynika z przepisów

		informacje wymienione szczegółowo w tych ustępach. Informacje te gromadzone są jednak w różnych systemach np. finansowym, HR, niezależności, akceptacji klienta, kontroli jakości. Często systemy te nie są ze sobą powiązane, gdyż zestawy informacji w takim układzie nie są potrzebne firmom audytorskim do prowadzenia działalności. Obowiązek tworzenia zestawów będzie wymagał przeprojektowania istniejących rozwiązań, a co za tym idzie będzie generował i tak już rosnące koszty prowadzenia działalności. W przypadku, gdy powyższy wniosek nie znajdzie akceptacji prosimy o wzięcie pod uwagę komentarze zamieszczone poniżej.	zmienionej dyrektywy 2006/43/WE (art. 24b ust. 4 i 5)
	PwC	Art.62 ust. 3 pkt 6 Proponowana zmiana: skreślić Uzasadnienie: Nie widzimy uzasadnienia dla zbierania tej informacji. Art. 65 wymaga kontroli procentu (nie może przekroczyć 40%) przychodu z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej od jednej jednostki innej niż jednostka zainteresowania publicznego lub jednostki z nią powiązanej	Uwaga nieuwzględniona Informacja konieczna do właściwego nadzorowania wypełniania przez firmy audytorskie ustawowego obowiązku (limitu 40 % na wynagrodzenie od jednego klienta będącego nie-JZP)
	PwC	Art.62 ust.3 Proponowana zmiana: Dopisać punkt: 13) dokumentację roboczą, o której mowa w art.63 pkt 1 Uzasadnienie: Naszym zdaniem dokumentacja robocza powinna stanowić nieodłączny element dokumentacji badania.	Uwaga uwzględniona Poprzez dopisanie zaproponowanego pkt 13, ale do ust. 4 w art. 62
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: Zmiana treści ust.6 „Firma audytorska przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat od daty zamknięcia dokumentacji badania, a także dokumentację klienta, na rzecz którego wykonywane było lub jest zlecenie badania lub też świadczona była lub jest usługa inna niż badanie.” Uzasadnienie: Wymaganie utrzymywania dokumentacji klienta, który nie podlegał badaniu jest nadregulacją. Inne usługi niebędące badaniem to księgi rachunkowe, doradztwo podatkowe, doradztwo biznesowe, usługi	Uwaga nieuwzględniona Dokumentacja klienta może powstać również w sytuacji gdy dla klienta nie jest świadczone badanie, ale tylko inne usługi niż badanie. Przepis nie określa warunków prowadzenia dokumentacji innych usług niż badanie

		pokrewne, inne usługi atestacyjne. Zmiany w ustawie związane są WYŁĄCZNIE dodatkowymi wymogami dot. badań sprawozdań finansowych.	
	PwC	Art.62 ust.6 Proponowana zmiana: Firma audytorska przechowuje przez okres nie krótszy niż 5 lat od daty zamknięcia dokumentacji badania, przeglądu lub innej usługi atestacyjnej lub innej usługi niebędącej badaniem, dokumentację klienta, na rzecz którego wykonywane było lub jest zlecenie badania lub też świadczona była lub jest usługa inna niż badanie. Uzasadnienie: Zgodnie z art. 62 ust 4 dokumentacja badania dotyczy wyłącznie badania, nie jest więc uzasadnione rozciągnięcie tego obowiązku na „inne usługi niebędące badaniem”. Nie jest określone w jaki sposób taka dokumentacja miałaby być np. sporządzona dla usług wymienionych w art. 43 ust 2. np. usług doradztwa podatkowego. Ewentualnie dopisać ustęp o następującej treści – <i>ust 4 i 6 stosuje się odpowiednio dla innych niż badanie czynności rewizji finansowych</i>	Uwaga nieuwzględniona j.w.
Rozdział 7 Warunki i zasady wykonywania badań oraz świadczenia usług na rzecz badanej jednostki			
Art. 63			
	PwC	Art. 63 pkt 1 Proponowana zmiana: dokumentacji roboczej – zapis wykonanych procedur, uzyskanych dowodów badania mających znaczenie oraz wniosków poczynionych przez biegłego rewidenta Uzasadnienie: Proponujemy przyjęcie definicji użytej w Międzynarodowym Standardzie Badania 230 - Dokumentacja badania. Definicja ta podkreśla, że chodzi o „zapis”, a więc formę pisemną.	Uwaga uwzględniona częściowo Wyrażenie „dokumentacja robocza” (ang. audit documentation albo audit working papers) zastąpiono wyrażeniem „dokumentacja badania” (w całej ustawie) oraz odpowiednio dostosowano treść tej definicji do wymogów Krajowych Standardów Badania oraz wykorzystano pewne

			elementy z brzmienia definicji dokumentacji roboczej w projekcie ustawy z dnia 6 lipca 2016 roku. Pojęcie: „zbiór dokumentacji badania” zastąpiono pojęciem – „akta badania” tak by zachować spójność przepisów ustawy i Krajowych Standardów Badania w tym zakresie Wymiana między organami nadzoru w zakresie dokumentacji badania oraz innych dokumentów dotyczących badania może odbywać się w oparciu o umowy o wymianie dokumentacji badania.
Art. 64			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych	uzupełnienie wymogów dotyczących niezależności o przepisy art. 2 ust. 4 Rozporządzenia 537/2014, wprowadzenie definicji osoby mogącej mieć wpływ na badanie Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie podtrzymuje co do zasady opinię, że właściwy kierunek wyrażony w art. 64 ust. 8 i następnych wskazujący m.in. wprost kiedy ustawodawca uznaje, że nie naruszone są zasady niezależności, nie został dopełniony wprost o sytuację, o której mowa w art. 2 ust. 4 Rozporządzenia 537/2014. Zgodnie z tym przepisem, w przypadku gdy w szczególności spółdzielnia w rozumieniu art. 2 pkt 14) dyrektywy 2006/43/WE zgodnie z przepisami krajowymi musi lub może być członkiem firmy audytorskiej typu non-profit, obiektywna, rozsądna i dobrze poinformowana strona nie uznaje, że związek wynikający z członkostwa narusza niezależność biegłego rewidenta, pod warunkiem że gdy taka firma audytorska przeprowadza ustawowe badanie jednego ze swoich członków, do biegłych rewidentów prowadzących badanie oraz osób mogących wywierać wpływ na badanie ustawowe stosowane są zasady niezależności.	Uwaga nieuwzględniona Art. 2 ust. 4 rozporządzenia stosuje się bezpośrednio i nie wymagana jest jego transpozycja.

		Należy odnotować jednocześnie, że ustawodawca już w ustawie szczególnej tj. w art. 15 w ust. 3 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, doprecyzował – na wzór Rozporządzenia 537/2014, że zasady bezstronności i niezależności, określone w art. 56 ust. 3 dotychczasowej ustawy, stosuje się wyłącznie do biegłych rewidentów przeprowadzających badanie sprawozdania finansowego oraz osób mogących wywierać wpływ na to badanie. Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie podnosi, że wskazanie w protokole rozbieżności, że przepisy rozporządzenia stosuje się bezpośrednio jest oczywiście zgodne z prawdą, niemniej jednak ustawa powinna zawierać w przepisach zastrzeżenie o odpowiednim stosowaniu przepisów art. 2 ust. 4 Rozporządzenia 537/2014. W przeciwnym bowiem razie powstanie sytuacja braku spójności przepisów prawa krajowego ze stosowanym bezpośrednio rozporządzeniem unijnym. Podobna sytuacja miała miejsce przy dostosowaniu ustawy Prawo bankowe do przepisów implementowanej Dyrektywy CRD IV i równoległe dostosowywanego prawa do rozporządzenia CRR. W przepisach Prawa bankowego celem wyeliminowania niespójności wprowadzono wiele odniesień wprost do przepisów rozporządzenia CRR, podając w ustawie Prawo bankowe przepisy rozporządzenia, do których odniesienie się stosuje. Taka technika legislacyjna powinna zostać przyjęta w omawianym przypadku stosowania przepisów art. 2 ust. 4 Rozporządzenia 537/2014. Zgodnie z przebiegiem konferencji uzgodnieniowej kluczową kwestią pozostaje również właściwe zdefiniowanie pojęcia „osoby mającej wpływ na badanie”, poprzez dodanie definicji do słowniczka ustawy (np. poprzez dodanie w art. 2 pkt 18a) lub pkt 38). Pojęcie osoby mającej wpływ na badanie powinno obejmować osoby uczestniczące w zespole badającym, w szczególności kluczowego biegłego rewidenta, innych biegłych rewidentów współpracujących przy badaniu, asystentów, aplikantów, rzeczoznawców oraz weryfikatora.	
PwC	art. 64 ust. 5 Proponowana zmiana: Firma audytorska oraz kluczowy biegły rewident podejmują wszystkie racjonalne kroki w celu zapewnienia, aby przy przeprowadzaniu badania na ich niezależność nie wpływał żaden rzeczywisty ani potencjalny konflikt interesów, relacje gospodarcze ani żadne inne bezpośrednie lub pośrednie relacje pomiędzy badaną jednostką, a firmą audytorską, członkami zespołu wykonującego badanie, członkami sieci do której należy firma audytorska, <u>kierownictwem członkami zarządu i organów nadzorczych</u> firmy audytorskiej lub osobami związanymi z nimi stosunkiem kontroli. Uzasadnienie:	Uwaga nieuwzględniona Propozycja stanowi zawężenie katalogu potencjalnych osób należących w firmie audytorskiej do kierownictwa. Zarząd i rada nadzorcza nie są organami występującymi we wszystkich firmach	

		Sformułowanie „kierownictwo” utrudnia ściśle zdefiniowanie katalogu osób w podmiotach o zróżnicowanej strukturze stanowisk. Postuluje się jednoznaczne wskazanie na członków zarządu i organów nadzorczych tak, jak ma to miejsce w obecnej ustawie.	audytorskich.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 64 ust. 9 Ponownie zwracamy uwagę, iż sformułowanie, że firma audytorska nie może uczestniczyć w określaniu wyniku badania ani w inny sposób wpływać na ten wynik przy wystąpieniu pewnych okoliczności może budzić wątpliwości interpretacyjne. Wydaje się, iż nie jest możliwe, aby wystąpiła sytuacja, w której firma audytorska (podmiot, z którym jednostka zawarła umowę o przeprowadzenie badania i który te usługę wykonuje) nie uczestniczy w określeniu wyniku badania ani w inny sposób nie wpływa na wynik badania (sformułowanie „określenie wyniku badania” pozostaje niejasne i sugeruje, że dotyczy wyłącznie końcowego etapu procesu badania – wobec czego nie wydaje się możliwym, aby firma audytorska, której zlecono badanie, mogła nie uczestniczyć w określeniu wyniku badania, skoro tego badania się podjęła). Należy więc doprecyzować lub zdefiniować pojęcie „określenie wyniku badania”. Należy jednak w tym miejscu ponownie zwrócić uwagę, że wpływ na wynik badania może zostać wywarty nie tylko poprzez wpływ na określenie ostatecznego wyniku badania, lecz również w sposób pośredni - poprzez odpowiednie planowanie, dobór, gromadzenie i sposób analizy dokumentacji źródłowej oraz wnioskowania na wcześniejszych etapach badania. Dodatkowo, firma audytorska jako jednostka organizacyjna, działa poprzez swoje organy. Powyższe zagadnienie może ewentualnie dotyczyć właśnie organów firmy audytorskiej oraz jej członków, a nie, jak się wydaje, firmy audytorskiej jako jednostki organizacyjnej (por. projektowany przepis art. 69, zgodnie z którym właściciel lub wspólnicy, członkowie zarządu oraz organów nadzorczych firmy audytorskiej lub podmiotu powiązanego z tą firmą audytorską nie mogą ingerować w przeprowadzanie przez biegłego rewidenta badania sprawozdania finansowego w sposób zagrażający jego niezależności i obiektywizmowi). Z uwagi na wagę projektowanego przepisu należy zapewnić jego jasne i niebudzące wątpliwości interpretacyjnych sformułowanie, umożliwiające jednocześnie osiągnięcie zakładanego celu projektowanej regulacji.	Uwaga nieuwzględniona Przepis jest zgodny z wymogami dyrektywy.
	KPMG	Art. 64 ust. 9 pkt 2) Proponowana zmiana: 2) osoby lub firmy audytorskie te posiadają instrumenty finansowe, w tym udziały w kapitale własnym,	Uwaga uwzględniona

		papiery wartościowe w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, kredyty, pożyczki lub inne instrumenty dłużne, w tym prawa i obowiązki do nabycia powyższych instrumentów finansowych oraz instrumentów pochodnych bezpośrednio powiązanych z powyższymi instrumentami finansowymi, wyemitowane przez jednostkę powiązaną z jednostką badaną, których posiadanie może spowodować lub może być powszechnie postrzegane jako powodujące konflikt interesów, z wyjątkiem takich które posiadane są pośrednio poprzez udział w zdywersyfikowanych programach zbiorowego inwestowania - takich jak: fundusze emerytalne, fundusze inwestycyjne czy też ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe oferowane przez zakłady ubezpieczeń, i które to programy nie są kontrolowane przez takie osoby lub firmy lub w stosunku do których nie podejmowane są decyzje inwestycyjne, na które wpływ mają te osoby lub firmy, a także z wyjątkiem kredytów lub pożyczek udzielonych na warunkach rynkowych w ramach zwykłej działalności przez podmioty uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw; Uzasadnienie: Aspekt, o który uzupełniono przepis jest już objęty zapisem: „których posiadanie może spowodować lub może być powszechnie postrzegane jako powodujące konflikt interesów”.	
KPMG	Art. 64 ust 10 Proponowana zmiana: Wprowadzenie ustępu 10 10. Przez jednostkę powiązaną z jednostką badaną, o której mowa w ust.9 pkt 2) rozumie się jednostkę powiązaną w rozumieniu kodeksu etyki IESBA. Uzasadnienie: W celu uniknięcia wątpliwości należy doprecyzować jak określa się jednostkę powiązaną, o której mowa w ust. 9 pkt 2).	Uwaga nieuwzględniona Definicja jednostki powiązanej z jednostką badaną, o której mowa w kodeksie etyki IFAC, ma zastosowanie w związku z obowiązkiem stosowania przez biegłych rewidentów kodeksu IFAC.	
Art. 65			
KPMG	Art. 65 Jeśli intencją ustawodawcy jest, aby dla badań jednostek nie JZP utrzymano 40% limit przychodów całkowitych uzyskanych w ciągu ostatnich pięciu lat od jednego klienta firmy audytorskiej (tekst z Uzasadnienia), to należałoby art. 65 odpowiednio przeformułować. Obecne brzmienie można	Uwaga uwzględniona	

		interpretować, iż 40% limit odnosi się do przychodów z tytułu czynności rewizji finansowej a nie do wszystkich przychodów.	
Art. 67			
	Narodowy Bank Polski	Ad Art. 67 ust. 3 projektu Poddajemy pod rozagę zastąpienie występujących w tym ustępie wyrażen: „w kodeksie etyki zawodowej” i „w standardach wykonywania takich usług” pojęciami występującymi/zdefiniowanymi w projekcie ustawy, to jest odpowiednio: „w zasadach etyki zawodowej” i „w krajowych standardach wykonywania zawodu”.	Uwaga częściowo uwzględniona w zakresie zasad etyki zawodowej
	PwC	Art. 67 ust. 3 Proponowana zmiana: Świadczenie usług innych niż badanie odbywa się zgodnie z warunkami niezależności określonymi odpowiednio dla takich usług w kodeksie etyki zawodowej oraz w standardach wykonywania takich usług, <u>a w odniesieniu do usług świadczonych jednostkom zainteresowania publicznego dodatkowo zgodnie z wymogami rozporządzenia 537/2014.</u> Uzasadnienie: Sugerujemy dodanie odniesienia do Rozporządzenia 537 dla JZP.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy rozporządzenia 537/2014 stosuje się wprost i nie ma konieczności powoływania się na nie w ustawie.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 67 ust. 1 Umożliwienie podmiotom badającym daną jednostkę świadczenie na jej rzecz m.in. usług w zakresie wyceny czy usług podatkowych, w których zakres wchodzi m.in. ustalanie aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego, usług w zakresie wyceny oraz usług aktuarialnych wpłynąć może na zachwianie niezależności badania zwłaszcza gdy usługi te świadczone są przed rozpoczęciem badania statutowego. W związku z powyższym należy zgłosić sprzeciw w zakresie możliwości świadczenia tego typu usług przez podmiot badający daną jednostkę.	Uwaga uwzględniona częściowo Zwolnienie z zakazu świadczenia usług innych niż badanie nie dotyczy usług wyceny aktywów funduszy inwestycyjnych.
Art. 68			
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	W art. 68 projektu brakuje doprecyzowania komu ma być składane oświadczenie czy Radzie Nadzorczej czy Komitetowi Audytu? Postulujemy konieczność wyjaśnienia tej kwestii.	Uwaga nieuwzględniona Oświadczenia o niezależności składane są w celu udokumentowania niezależności

			przed przystąpieniem do badania i włączenia tych oświadczeń do akt badania (ang. audit file). Przepisy unijne nie wymagają też bezwzględnie by takie oświadczenia były przekazywane do rady nadzorczej lub do KA jednostki badanej. W przypadku JZP kwestie składania oświadczeń o niezależności regulują przepisy art. 6 rozporządzenia 537/2014, które stosuje się wprost. W przypadku nie-JZP, do decyzji jednostki badanej (tj. odpowiednio jej rady nadzorczej lub komitetu audytu) pozostaje czy w oparciu o odpowiednie postanowienia umowne, przed akceptacją zlecenia badania wymagane będzie złożenie przez członków zespołu wykonującego badanie odpowiednich oświadczeń o niezależności, czy też wystarczające będzie potwierdzenie tej niezależności przez firmę audytorską radzie nadzorczej lub innemu organowi kontrolnemu jednostki badanej.
Art. 70			

	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	W art. 70 ust. 2 w zw. z ust. 1 projektu przewidziano 2 letni okres karencji na zajmowanie określonych stanowisk w jednostce badanej (zakładając że PTE i TFI zostaną jednostkami zainteresowania publicznego w ustawie). Oznacza to, że dopiero po 2 latach będzie można byłemu biegłemu rewidentowi zaoferować kluczowe stanowisko kierownicze, funkcję członka komitetu audytu, rady nadzorczej czy zarządu. Proponujemy zmianę powołanego zapisu poprzez skrócenie tego okresu do 1 roku, tak jak jest to dla pozostałych podmiotów, dla których przeprowadza się badania sprawozdań finansowych (jednanie jednostek zainteresowania publicznego z pozostałymi podmiotami). Takie rozwiązanie ujednolici podejście do zatrudniania byłych biegłych.	Uwaga nieuwzględniona Wymóg został określony w zmienionej dyrektywie 2006/43/WE
Art. 72			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Doprecyzowanie, że „nie stanowi naruszenia tajemnicy zawodowej udostępnienia innej firmie audytorskiej lub biegłemu rewidentowi dokumentacji z badania na potrzeby kontroli jakości w przypadku sieci”. Uzasadnienie: W przypadku sieci kontrole jakości przeprowadzane są przez osoby z innych podmiotów należących do danej sieci.	Uwaga nieuwzględniona Udostępnianie informacji i dokumentów z wykonania czynności rewizji finansowej osobom z innych podmiotów należących do danej sieci powinno odbywać się za zgodą jednostki badanej i z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych oraz o ochronie informacji niejawnych
	PwC	Art. 72 ust 5 Proponowana zmiana: Przekazywanie dokumentacji odbywa się z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 195). Uzasadnienie: Proponujemy usunięcie doniesienia do konkretnego dziennika ustaw. Może powstać problem przy nowelizacji wymienionej ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zasadami legislacji
	Mazars	Rozumiemy, że art. 72 ust 3 dotyczy również sytuacji, w których udzielane są informacje przedstawicielom sieci w ramach przeprowadzonych kontroli jakości, których obowiązek wynika z Międzynarodowego Standardu Kontroli Jakości 1.	Uwaga nieuwzględniona Do przekazywania informacji

			przedstawicielom sieci w ramach przeprowadzanych sieciowych kontroli jakości zastosowanie ma art. 72 ust. 2
Art. 73			
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Proponujemy wykreślenie ust. 2 w art. 73 projektu jako nadmierną regulację, która określa realną pracochłonność, stopień złożoności prac oraz wymagane kwalifikacje. W przypadku innych czynników mogących mieć wpływ na cenę (dotychczasowa współpraca, marka, etc.) brzmienie ust. 2 może rodzić wątpliwości, że cena będzie ustalana niezgodnie z przepisami, a w konsekwencji skutkować naruszeniem i potencjalną karą z art. 184. Wydaje nam się, że zabezpieczenie wynikające z art. 184 jest wystarczające w tym zakresie.	Uwaga nieuwzględniona Przepis ustawy stanowi implementację wymogów dyrektywy w tym zakresie.
Art. 76			
	PwC	Art. 76 ust. 3 pkt 4 Proponowana zmiana: 4) datę sporządzenia <u>dzień bilansowy</u> sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okresy objęte sprawozdaniem finansowym lub skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, podlegającym badaniu Uzasadnienie: Wydaje się, że chodzi nie o datę sporządzenia, lecz o dzień bilansowy, o którym mowa w art. 45 i art. 46 ustawy o rachunkowości	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 76 ust. 3 pkt 16 Zwracamy uwagę, że art. 76 ust. 3 pkt 16 powinien być sformułowany w sposób bardziej precyzyjny oraz powinien znaleźć uzasadnienie w uzasadnieniu <i>Projektu</i> . Przy obecnym brzmieniu projektowanego przepisu pozostaje on bowiem niejasny, co może zostać uznane za inny „konieczny” element.	Uwaga nieuwzględniona Może to być element wynikający ze specyfiki badanej jednostki lub też wymagany standardami badania
	PwC	Art. 76 ust. 3 pkt 17 Proponowana zmiana: podpis <u>kluczowego biegłego rewidenta</u> i datę podpisania sprawozdania z badania Uzasadnienie: Doprecyzowanie.	Uwaga nieuwzględniona Osoba podpisująca sprawozdanie z badania jest kluczowym biegłym rewidentem ale nie każda osoba wyznaczona jako kluczowy biegły rewident

			musi podpisywać sprawozdanie z badania.
	PwC	Art. 76 ust. 5 pkt 5 Uzasadnienie: Z użytego sformułowania wynika, że to audytor miał zastosować się do zasad ostrożnościowych. Jeżeli jednak chodzi o badaną jednostkę to można odnieść wrażenie, że chodzi o jakąkolwiek jednostkę oraz bliżej nieokreślone przepisy ostrożnościowe.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 76 ust. 5 pkt 5 Należy zmienić brzmienie pkt 5 na następujące <i>„stwierdzenie prawidłowości ustalenia współczynnika wypłacalności przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową oraz współczynników kapitałowych przez bank oraz podmiot prowadzący działalność maklerską.</i>	Uwaga uwzględniona częściowo Przy redakcji nowego brzmienia pkt 5
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 76 ust. 5 pkt. b Należy podtrzymać poprzednio zgłoszoną uwagę w zakresie zasadności przyjęcia w projekcie ustawy zapisów, które właściwe określają kwestie odnoszące się do informacji nt. wypłacalności zakładów ubezpieczeń/reasekuracji. W związku z powyższym treść przedmiotowego przepisu powinna brzmieć następująco: – „ <i>stwierdzenie utworzenia przez zakład ubezpieczeń rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w wysokości zapewniającej pełne wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań, wynikających z zawartych umów ubezpieczenia i umów reasekuracji, a w przypadku zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność ubezpieczeniową w dziale ubezpieczeń na życie, o których mowa w art. 106aj ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 291, z późn. zm.) także prawidłowości wyliczenia marginesu wypłacalności i posiadania środków własnych, o których mowa w art. 106bj tej ustawy, w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności,</i> – <i>stwierdzenie utworzenia przez zakład reasekuracji rezerw techniczno- ubezpieczeniowych w wysokości zapewniającej pełne wywiązanie się z bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów reasekuracji,</i> ”	Uwaga uwzględniona częściowo Brzmienie pkt 5 zostało dostosowane do postanowień Krajowego Standardu Badania 250 (par. 6 i 7 oraz akapit objaśniający A5) oraz Krajowego Standardu Badania 700 (par. 38 i 39 oraz akapity objaśniające A34-A36).
	Deloitte	Art.76 ust.5 pkt 5 projektu ustawy Wymogiem Art. 28 Dyrektywy 2000/643/UE zmienionej Dyrektywą 2014/56/UE jest by sprawozdanie z badania przedstawiane przez biegłego rewidenta przygotowane było zgodnie z wymogami standardów	Uwaga uwzględniona częściowo j.w.

		badania przyjętymi przez dane państwo członkowskie, o którym mowa w Art.26. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przyjęła, jako obowiązujące w naszym kraju Międzynarodowe Standardy Badania. Decyzja ta została zaakceptowana przez Komisję Nadzoru Audytowego. Proponowane w Art. 93 ust. 5 pkt.5 projektu ustawy pozostaje w sprzeczności w zakresie zgodności z standardami badania dotyczącymi umieszczania w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego określonych stwierdzeń regulacyjnych. Uważamy, że potwierdzenia te powinny być regulowane oddzielnie. Wyrażamy obawy, że w rezultacie przyjęte rozwiązania doprowadzą do pojawienia się w sprawozdaniach z badania stwierdzeń, które nie będą satysfakcjonujące dla użytkowników tego sprawozdania, w szczególności nie będą wsparciem dla regulatora. Podmioty uprawnione do badania nie mając oparcia w Międzynarodowych Standardach Badania będą wypracowywały własne rozwiązania, co doprowadzi od niespójności oraz niezrozumienia różnorodnego podejścia do tej kwestii przez klientów. Protokół rozbieżności z dnia 16 czerwca dyskutowany na konferencji uzgodnieniowej w dniu 24 czerwca zawierał adnotację, że sprawa ma być do rozstrzygnięcia na konferencji. Niestety do takiego rozstrzygnięcia nie doszło. Postulujemy ponowne rozważenie skutków proponowanego obecnie w projekcie ustawy wymogu i o zmianę projektu ustawy uwzględniającą opinię środowiska biegłych rewidentów.	
KPMG	Art.. 76 ust. 5 pkt 1-4 Proponowana zmiana: 5. W sprawozdaniu z badania, o którym mowa w ust. 1, należy ponadto zamieścić: 1) opinię czy badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych; 2) uzasadnienie wydania opinii z zastrzeżeniem, wydania opinii negatywnej lub odmowy wydania opinii, z uwagi na zaistnienie okoliczności uniemożliwiających jej sformułowanie wraz z opisem skutków zniekształceń będących powodem modyfikacji opinii kluczowego biegłego rewidenta; 3) informację o niedopełnieniu, do dnia wydania sprawozdania z badania, przez jednostkę badaną obowiązku złożenia do właściwego rejestru sądowego, a w stosownych przypadkach także do ogłoszenia, sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzedzające rok obrotowy; 4) informację o stwierdzonym podczas badania istotnym naruszeniu prawa, statutu lub umowy spółki mającym wpływ na sprawozdanie finansowe;	Uwaga nieuwzględniona Pkt 2 i 4 stanowią implementacje wymogów określonych w art. 28 zmienionej dyrektywy 2006/43/WE i są zgodne z wymogami Krajowych Standardów Badania w tym zakresie.	

		Uzasadnienie: Punkty 2) i 4) powinny być naszym zdaniem usunięte z przepisu art. 76, gdyż stanowią powtórzenie wymogów standardów badania (krajowych i międzynarodowych). Przedstawienie w sprawozdaniu biegłego rewidenta uzasadnienia wydania opinii z zastrzeżeniem, wydania opinii negatywnej lub odmowy wydania opinii, z uwagi na zaistnienie okoliczności uniemożliwiających jej sformułowanie wraz z opisem skutków zniekształceń będących powodem modyfikacji opinii kluczowego biegłego rewidenta jest wymogiem MSB 705/KSRF 705 (MSB 705.16-21). Wymogiem MSB 250 (i KSRF 250) jest odpowiednie informowanie o naruszeniu prawa i regulacji, które istotnie wpływa na sprawozdanie finansowe, w sprawozdaniu biegłego rewidenta (MSB 250.25-27).	
KPMG	Art. 76 ust. 5 pkt 5 Proponowana zmiana: 5) stwierdzenie zastosowania się do obowiązujących zasad w zakresie ostrożności, określonych w odrębnych przepisach, oraz: a) stwierdzenie prawidłowości ustalenia współczynnika wypłacalności odpowiednio przez: — bank, — spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, — podmiot prowadzący działalność maklerską, b) stwierdzenie prawidłowości ustalenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz prawidłowego zabezpieczenia tych rezerw odpowiednio przez: — zakład ubezpieczeń, — zakład reasekuracji. Wprowadzenie punktu o następującej treści: 5) Biegły rewident badający sprawozdanie finansowe banku, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej lub podmiotu prowadzącego działalność maklerską sporządza na piśmie sprawozdanie	Uwaga uwzględniona częściowo Brzmienie pkt 5 zostało dostosowane do postanowień Krajowego Standardu Badania 250 (par. 6 i 7 oraz akapit objaśniający A5) oraz Krajowego Standardu Badania 700 (par. 38 i 39 oraz akapity objaśniające A34-A36).	

		z przeprowadzonej usługi atestacyjnej zawierające wniosek czy przedstawione w sprawozdaniu finansowym informacje na temat wykonania wymogów ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w tym współczynniki kapitałowe zostały ustalone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz czy w zakresie poddanym weryfikacji badana jednostka wypełniła wymogi ostrożnościowe zgodnie z kryteriami określonymi w innych przepisach. Sprawozdanie z przeprowadzonej usługi atestacyjnej, o której mowa w poprzedzającym ustępie sporządzane jest na dzień sporządzenia sprawozdania z badania, o którym mowa w Art. 76 ust. 1. Uzasadnienie: Nasze argumenty i propozycje zmian zostały przedstawione w poprzednich pismach oraz podczas spotkania i konferencji uzgodnieniowej. Zaproponowane przez nas zmiany pozwolą na spełnienie oczekiwań regulatora i innych kluczowych użytkowników tej usługi biegłego rewidenta zgodnie z obowiązującymi standardami zawodowymi.	
	KPMG	Art. 76 ust. 5 pkt 5 Proponowana zmiana: 5) stwierdzenie zastosowania się do obowiązujących zasad w zakresie ostrożności, określonych w odrębnych przepisach, Uzasadnienie: Zwracamy uwagę, iż takie sformułowanie może zostać zinterpretowane bardzo szeroko, nie tylko w odniesieniu do wybranych jednostek sektora finansowego, ale wszystkich jednostek, które zobowiązane są stosować, na mocy obowiązujących ich przepisów, „zasady w zakresie ostrożności” albo wręcz w odniesieniu do spełniania tych zasad przez biegłego rewidenta. Propozycja zmiany została przedstawiona w punkcie powyżej.	Uwaga uwzględniona częściowo j.w.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Proponujemy usunięcie ust. 5 pkt 1. Uzasadnienie: W praktyce innych krajów potwierdzanie prawidłowości ksiąg rachunkowych nie jest elementem badania. W trakcie badania biegły upewnia się, czy może polegać na ewidencjach systemu księgowego.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z Krajowymi Standardami Badania nr 250 oraz 700 usługa potwierdzania prawidłowości ksiąg rachunkowych może być

		Dodatkowa uwaga: Sprawozdanie z badania dostarcza zapewnienie, że sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z obowiązującymi ramowymi zasadami sprawozdawczości nie zawiera istotnego błędu. Dla osiągnięcia takiego celu badania zostały opracowane MSB, o których mowa w projekcie ustawy. W związku z tym stwierdzenia, które wykraczają poza te bezpośrednio wymagane w MSB a wymienione w ust.5 pkt 1,4 i 5 użytkownik sprawozdania z badania musi odczytywać w tym kontekście czyli, że nie zawierają istotnego błędu. Zgodnie z wcześniej przekazanymi uwagami wnioskujemy jeszcze raz o usunięcie ust. 5, gdyż czynności związane z wypełnieniem tych stwierdzeniem dla potrzeb regulatora powinny być przedmiotem odrębnej usługi atestacyjnej.	wykonana w ramach procedur badania, podobnie jak przy zamieszczaniu informacji o których mowa w art. 77 ust. 5 pkt 5.
	EY	Propozycje naszych zmian w zakresie dodatkowych stwierdzeń z Art. 76 ust. 5 pkt 5 wraz z uzasadnieniem przedstawiliśmy w poprzedniej korespondencji, podczas konferencji uzgodnieniowej i w piśmie przewodnim do niniejszego zestawienia.	Uwaga uwzględniona częściowo Brzmienie pkt 5 zostało dostosowane do postanowień Krajowego Standardu Badania 250 (par. 6 i 7 oraz akapit objaśniający A5) oraz Krajowego Standardu Badania 700 (par. 38 i 39 oraz akapity objaśniające A34-A36).
	Lewiatan	<u>Uwagi do art. 76 ust. 5 Projektu</u> W ocenie Konfederacji Lewiatan należy docenić otwartość Ministerstwa Finansów na wysłuchanie uwag przedstawianych przez najbardziej zainteresowane podmioty podczas prac nad projektem ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym. Zgodnie z podjętymi podczas konferencji uzgodnieniowej ustaleniami, Konfederacja Lewiatan zaproponowała spotkanie z przedstawicielami Komisji Nadzoru Finansowego, celem którego miało być wypracowanie porozumienia w sprawie treści art. 76 ust. 5 projektu w wersji z dnia 7 lipca 2016 r. Niestety, odmowa ze strony KNF uniemożliwiła ustalenie wspólnego stanowiska. Należy przy tym przypomnieć, iż zgodnie z deklaracją Ministerstwa zawartą	Uwaga uwzględniona częściowo Brzmienie pkt 5 zostało dostosowane do postanowień Krajowego Standardu Badania 250 (par. 6 i 7 oraz akapit objaśniający A5) oraz Krajowego Standardu Badania 700 (par. 38 i 39 oraz akapity

w protokole rozbieżności, kwestia dotycząca ww. artykułu miała zostać wyjaśniona podczas konferencji uzgodnieniowej. Ponieważ tak się nie stało, a dojście do porozumienia z Komisją Nadzoru Finansowego nie było możliwe, przedstawiamy ponownie pod rozwagę Ministerstwa nasze stanowisko.

Uzasadnienie

Projekt zakłada rozszerzenie zakresu sprawozdania z badania w porównaniu do wymogów Dyrektywy 2006/43/UE zmienionej Dyrektywą 2014/56/UE („Dyrektywa”), ale także w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów ustawy o rachunkowości, między innymi o określone stwierdzenia w odniesieniu do wybranych jednostek sektora finansowego. Art. 28 Dyrektywy wymaga, aby sprawozdanie z badania przedstawiane przez biegłego rewidenta przygotowane było zgodnie z wymogami standardów badania przyjętymi przez Unię Europejską lub dane państwo członkowskie. Art. 76 projektu ustawy wymaga, by sprawozdanie z badania sporządzane było zgodnie z przepisami prawa oraz z wymogami krajowych standardów badania. Ponadto, sprawozdanie z badania powinno być formułowane w sposób jasny i jednoznaczny. Zwracamy uwagę, iż zarówno zakres badania sprawozdania finansowego jak i treść opinii z badania (sprawozdania z badania) określają standardy badania, które biegły rewident jest zobowiązany stosować. Zgodnie ze standardami badania celem badania jest wyrażenie pisemnej opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe prezentuje rzetelnie, we wszystkich istotnych aspektach (lub przekazuje rzetelny i jasny) obraz jednostki zgodnie z ramowymi założeniami. Biegły rewident ma zatem stwierdzić czy sprawozdanie finansowe jako całość jest wolne od istotnych zniekształceń.

Nie jest zatem możliwe i poprawne opiniowanie poszczególnych elementów tego sprawozdania finansowego lub określonych aspektów działalności jednostki. Tego faktu nie zmienia powszechna w Polsce praktyka ujawniania w rocznych sprawozdaniach finansowych banków i podmiotów prowadzących działalność maklerską współczynników kapitałowych, do których odnoszą się zaproponowane w projekcie ustawy stwierdzenia, mimo że nie stanowią one obowiązkowego elementu sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF.

W odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, zwracamy uwagę na fakt, iż począwszy od 2016 roku, zmieniona ustawa o działalności ubezpieczeniowej wymaga sporządzenia przez zakłady ubezpieczeń sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, którego celem jest publiczne ujawnienie informacji dotyczących danego zakładu ubezpieczeń. Sprawozdanie to obejmuje informacje

objaśniające A34-A36).

o działalności i wynikach operacyjnych, systemie zarządzania, profilu ryzyka, wycenie aktywów i zobowiązań dla celów bilansu ekonomicznego, a także zarządzaniu kapitałem.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej podlega, podobnie jak roczne sprawozdanie finansowe, badaniu przez biegłego rewidenta. Zakres tego badania obejmuje m.in. zgodność zasad ujmowania i wyceny aktywów, zobowiązań, zgodność metod ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, zgodność obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego z przepisami tej ustawy oraz ocenę jakości i wysokości dopuszczonych środków własnych. Biorąc pod uwagę zakres informacji zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej oraz zakres badania tego sprawozdania przez biegłego rewidenta, należy uznać, iż użytkownicy sprawozdań będą dysponowali wystarczającymi informacjami oraz odpowiednim poziomem zapewnienia przez niezależnego biegłego rewidenta odnośnie wypłacalności zakładów ubezpieczeń/reasekuracji.

W takiej sytuacji nie widzimy uzasadnienia do wprowadzania dodatkowego wymogu, aby biegły rewident w sprawozdaniu z badania rocznego sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń/reasekuracji odnosił się do kwestii takich jak prawidłowość ustalenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz prawidłowość zabezpieczenia tych rezerw.

Postulujemy więc, aby wymóg zawarcia tych stwierdzeń w sprawozdaniu z badania został usunięty.

Jeśli zamiarem ustawodawcy jest uzyskanie zapewnienia od biegłego rewidenta w zakresie wskazanych obszarów w odniesieniu do wybranych jednostek sektora finansowego, to proponujemy dodanie do przepisów prawa odrębnego wymogu zlecenia takiej usługi biegłemu rewidentowi i określenie w sposób jednoznaczny i wyczerpujący przedmiotu i zakresu dodatkowej odpowiedzialności biegłego rewidenta [odnoszącej się do zaproponowanych w art. 76 ust. 5 pkt 5 stwierdzeń regulacyjnych].

Należy mieć na względzie fakt, że obszar dotyczący wymogów i ujawnień kapitałowych jest bardzo złożony i kompleksowy i nie sprowadza się wyłącznie do jednego czy dwóch współczynników, o których biegły rewident miałby się wypowiedzieć w sprawozdaniu z badania. Obejmuje on także szereg elementów jakościowych i ilościowych niewynikających wprost z ksiąg rachunkowych jak również procedury, procesy i kontrole wewnętrzne odrębne od tych związanych ze sporządzeniem sprawozdań finansowych. Dla banków i podmiotów prowadzących działalność maklerską obszar ujawnień kapitałowych jest obecnie regulowany przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji

		kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie UE nr 648/2012 (dalej „CRR”), które nie wprowadza obowiązku ujawniania tych informacji w rocznych sprawozdania finansowych. Rozporządzenie CRR wymaga, aby instytucje podlegające przepisom CRR same ustaliły środek przekazu, miejsce i częstotliwość publikacji, i formę tych ujawnień. Zweryfikowanie tego obszaru i wydanie opinii wymaga zatem wykonania szeregu procedur, które w obecnym stanie (odniesienia w raporcie uzupełniającym opinię z badania) nie są przez biegłego rewidenta wykonywane. Wykonanie tych procedur wymaga zweryfikowania posiadanej przez biegłego rewidenta wiedzy, a także zatrudnienia dodatkowych ekspertów. Związane to jest z poniesieniem przez biegłego rewidenta dodatkowych, nierzadko wysokich kosztów, które są pokryte w ramach wynagrodzenia za oddzielną usługę poświadczającą. Usługa taka jest wykonywana na zlecenie jednostki, jej właścicieli czy organów nadzoru przy zastosowaniu innych standardów niż te właściwe dla badania sprawozdań finansowych.	
	PwC	Ponownie wnosimy o usunięcie z Projektu ustawy wymogu zawarcia w sprawozdaniu z badania stwierdzeń wymienionych w art. 76 ust.5 pkt 5. Procedury, na podstawie których można wydać proponowane w Projekcie stwierdzenia nie mieszczą się w zakresie badania ustawowego. Naszym zdaniem stwierdzenia takie mogą być wydane przez biegłego rewidenta jedynie po przeprowadzeniu odrębnej usługi, a obowiązek zamówienia takiej usługi powinien ciążyć na odpowiednich jednostkach na podstawie odrębnych przepisów branżowych, a nie na podstawie ustawy o biegłych rewidentach.	Uwaga uwzględniona częściowo Brzmienie pkt 5 zostało dostosowane do postanowień Krajowego Standardu Badania 250 (par. 6 i 7 oraz akapit objaśniający A5) oraz Krajowego Standardu Badania 700 (par. 38 i 39 oraz akapity objaśniające A34-A36).
	Mazars	Proponujemy usunąć art. 76 ust. 5 pkt 5. Naszym zdaniem wymienione stwierdzenia nie powinny być zawarte w sprawozdaniu z badania, gdyż biegły rewident wykonując usługi musi się kierować wymogami odpowiednich standardów. Natomiast stwierdzenia wymienione w art. 76 ust. 5 pkt 5 nie wchodzą w zakres standardów dotyczących badania ustawowego. Naszym zdaniem powyższe stwierdzenia mogą być wydane przez biegłego rewidenta jedynie po przeprowadzeniu procedur wymaganych przez Krajowy Standard Rewizji Finansowej 3000- Usługi Atestacyjne inne badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych. W związku z powyższym uważamy że powyższe stwierdzenia powinny być przedmiotem oddzielnej usługi atestacyjnej.	Uwaga uwzględniona częściowo Brzmienie pkt 5 zostało dostosowane do postanowień Krajowego Standardu Badania 250 (par. 6 i 7 oraz akapit objaśniający A5) oraz Krajowego Standardu Badania 700 (par. 38 i 39 oraz akapity

			objaśniające A34-A36).
Art. 77			
	PwC	Proponowana zmiana: Sprawozdanie z badania sporządzane jest w oparciu o zebraną i opracowaną przez kluczowego biegłego rewidenta w toku badania dokumentację <u>badania roboczą</u>. Uzasadnienie: Wydaje się, że chodzi tu o dokumentację roboczą, o której mowa w art. 63 ust. 1, a nie o dokumentacja badania, zgodnie z zakresem określonym w art. 62 ust. 4.	Uwaga nieuwzględniona Sprawozdanie z badania wydaje się na podstawie dokumentacji badania (nie tylko na podstawie dokumentacji roboczej).
Art. 79			
	PwC	Proponowana zmiana: Sprawozdanie z badania jest podpisywane przez biegłego rewidenta. Jeżeli badanie ustawowe przeprowadzane jest przez więcej niż jedną firmę audytorską, sprawozdanie z badania podpisują <u>kluczowi</u> biegli rewidenci z każdej firmy audytorskiej biorącej udział w badaniu. Uzasadnienie: Zgodnie z wymogami art. 76 ust. 3 pkt 17 sprawozdanie z badania zawiera podpis kluczowego biegłego rewidenta, także pierwsze zdanie nie jest potrzebne. W zdaniu drugim proponujemy doprecyzować, że chodzi o kluczowych biegłych rewidentów.	Uwaga uwzględniona częściowo Poprzez preredagowanie art. 80 ust. 2
Rozdział 8			
Nadzór publiczny			
Art. 82			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 82 Należy zwrócić uwagę, że biorąc pod uwagę zakres zadań, które zgodnie z projektem ustawy będzie wykonywać KNF należałoby ująć z treści OSR do projektu ustawy dane dot. dodatkowych etatów potrzebnych w KNF. W piśmie KNF z 29.06 wskazano potrzebę przyznania 25 etatów.	Uwaga nieuwzględniona Nowe zadania KNF finansowane będą ze środków pozyskanych przez KNF w ramach opłat z tytułu nadzoru nad rynkiem finansowym, uiszczanych przez podmioty nadzorowane przez KNF.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 82 ust. 2 Brak jest nadal określenia zadań realizowanych przez KNF w zakresie monitorowania komitetów audytu, gdyż w dalszym ciągu nie wiadomo co należy rozumieć przez monitorowanie funkcjonowania KA.	Uwaga uwzględniona Poprzez odpowiednie preredagowanie treści ust. 2 w art. 83

Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 82 ust. 3 Należy zwrócić uwagę, że uprawnienia przyznane KNF w art. 82 ust. 3 dotyczą wykonywania zadań, o których mowa w art. 82 ust. 1 (odpowiedzialność za zapewnienie stosowania przez JZP przepisów określonych w tytule III rozporządzenia nr 537/2014) i ust. 2 (monitorowanie funkcjonowania komitetu audytu), jednakże treść ust. 3 odwołuje się jedynie do kwestii wyboru przez JZP podmiotu uprawnionego do badania. Zwracamy uwagę, że KNF nie sprawuje nad JZP, będącymi emitentami papierów wartościowych, nadzoru ostrożnościowego, zatem w przypadku powierzenia tych zadań KNF, w celu skutecznego realizowania tych zadań należałoby w treści ust. 6 przewidzieć dla KNF dodatkowe uprawnienia również w odniesieniu pozostałych zadań. Przepis należy przeredagować w taki sposób aby zawierał możliwość żądania przez KNF niezwłocznego udzielenia pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, a także sporządzenia i przekazania, na koszt jednostki zainteresowania publicznego lub firmy audytorskiej, kopii dokumentów i innych nośników informacji w zakresie, w jakim nadzór sprawować będzie KNF tj. odpowiedzialność za zapewnienie stosowania przez JZP przepisów określonych w tytule III rozporządzenia nr 537/2014 oraz monitorowanie funkcjonowania komitetu audytu. Zwracamy uwagę, że zgodnie z informacją w protokole rozbieżności z dnia 16.06.2016 r. uwaga miała zostać uwzględniona (str. 223 akapit trzeci protokołu rozbieżności, uwaga do art. 94 ust. 6 projektu ustawy o biegłych z dn. 11 kwietnia 2016 r.) Jednocześnie zasadnym jest użycie w treści ust. 3 pkt 4 bardziej adekwatnego określenia. W związku z tym z treści przepisu powinno wynikać, że KNF może nakładać karę na JZP za nieprzestrzeganie zasad lub przepisów dotyczących wyboru firmy audytorskiej.	Uwaga uwzględniona KNF zostały nadane uprawnienia żądania informacji, dokumentów i wyjaśnień w odniesieniu do osób i podmiotów wskazanych w art. 23 ust. 3 akapit drugi oraz przeprowadzania kontroli jednostek zainteresowania publicznego w celu realizacji zadań służących zapewnieniu stosowania przez JZP przepisów w tytule III rozporządzenia 537/2014
Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 82 ust. 4 Należy zwrócić uwagę, iż w protokole rozbieżności z dnia 16 czerwca 2016 r. do Projektu z dnia 11 kwietnia 2016 r. (strony 229 – 230) stwierdzono, iż termin na sporządzenie sprawozdania dotyczącego podjętych działań z zakresu, o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2 niniejszego Projektu, zostanie wydłużony do 31 maja następnego roku. Powyższe nie znalazło odzwierciedlenia w Projekcie z dnia 6 lipca 2016 r., w związku z czym zwracamy się o wydłużenie tego terminu zgodnie z deklaracją zawartą w protokole rozbieżności z dnia 16 czerwca 2016 r. W treści Projektu został uwzględniony następujący przepis, zgodnie z którym: <i>„Komisja Nadzoru Finansowego przygotowuje i zamieszcza na swojej stronie internetowej informację na</i>	Uwaga uwzględniona

		temat planowanych działań na rok następny w zakresie o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2, oraz do 31 marca następnego roku sprawozdanie dotyczące podjętych działań z zakresu o którym mowa w art. 82 ust. 1 i 2.” W treści przepisu brak doprecyzowania pojęcia „monitorowania”, czy są to czynności kontrolne, wyjaśniające, nadzorcze, a ponadto jak rozumieć „plan działań na rok następny”.	
Art. 83			
	Narodowy Bank Polski	W art. 83 ust. 1 pkt 2 projektu podano nieprawidłowe odwołanie. Zamiast „w art. 35 ust. 6” powinno być „w art. 35 ust. 5”;	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski	W art. 83 ust. 3 pkt 2 projektu podano nieprawidłowe odwołanie do art. 53 ust. 3;	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 83 ust. 5 W odniesieniu do informacji, które mają być udzielane przez KNF, w Projekcie nie wskazano precyzyjnie, czy mają to być wszystkie informacje objęte tajemnicą, czy wybrane (np. informacje objęte jedynie tajemnicą zawodową, czy również informacje objęte tajemnicą bankową). Projektodawca nie uzasadnił też, dlaczego na potrzeby monitorowania rynku potrzebne miałyby być Komisji Nadzoru Audytowego informacje dotyczące danych klientów banków (które są tajemnicą bankową). Z tego też względu należy rozważyć obowiązek ograniczenia zakresu informacji do danych nieobjętych tajemnicą bankową albo wskazanie obowiązku anonimizacji takich danych.	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnione jest by dla sprawowania właściwego nadzoru publicznego przez KNA, KNA posiadało uprawnienie żądania udzielenia informacji, wyjaśnień i przekazania dokumentów w zakresie niezbędnych do wykonywania wszystkich zadań KNA, w tym również monitorowania rynku badań.
Art. 85			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 85 ust. 4 Zgodnie z nowym brzmieniem przepisu Komisja Nadzoru Audytowego może powierzyć wykonanie określonych czynności służących realizacji zadań, o których mowa w art. 83 ust. 1, ekspertom zewnętrznym. Wątpliwości budzi, czy Komisja Nadzoru Audytowego może powierzyć wykonanie zadań poprzez wykonanie określonych czynności przez ekspertów zewnętrznych w imieniu Komisji Nadzoru Audytowego (np. przeprowadzenie kontroli w jej imieniu), czy jedynie zlecić pewne czynności niezbędne dla samodzielnego wykonania zadań przez Komisję (np. samodzielne przeprowadzenie kontroli w oparciu o pewne zlecone na zewnątrz czynności eksperckie). W przypadku, gdyby Komisja	Uwaga nieuwzględniona Możliwe jest jedynie by eksperci wykonywali tylko określone czynności służące realizacji zadań KNA. Przepisy nie zezwalają na to by eksperci wykonywali pewne zadania

		Nadzoru Audytowego mogła zlecać ekspertom zewnętrznym wykonywanie zadań w jej imieniu, z zakresu możliwych zadań do zlecenia powinna być wyłączona możliwość: zlecenia zatwierdzania uchwał organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w przypadkach określonych w ustawie, zatwierdzania sporządzanych przez Krajową Komisję Nadzoru rocznych planów kontroli, o których mowa w art. 35 ust. 6 Projektu.	KNA w zastępstwie za KNA. e
Art. 86			
PwC	Proponowana zmiana: Członkowie Komisji Nadzoru Audytowego, co najmniej przez rok przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego oraz w trakcie trwania kadencji nie mogą: 1) wykonywać czynności rewizji finansowej; 2) mieć prawa głosu w firmach audytorskich; 3) być członkiem zarządu lub rady nadzorczej firmy audytorskiej; 4) wchodzić w skład organów Krajowej Izby Biegłych Rewidentów Uzasadnienie: Niezależność członków KNA jest niezmiernie istotna, lecz w naszej ocenie jakość nadzoru publicznego jest sprawą nie mniej ważną, jeżeli nie ważniejszą. Aż trzyletni okres karencji dla wymienionych warunków, o których mowa w art. 86 w powiązaniu z wymogiem art. 87 ust. 1 pkt 4 aby członkowie KNA posiadali wiedzę i doświadczenie w zakresie istotnym dla rewizji finansowej, może spowodować w praktyce istotne ograniczenia w doborze właściwych kandydatów na członków KNA spełniających kryteria. Wymogi niezależności w art. 86 są bardziej restrykcyjne od zawartych w art. 32 ust 3 Dyrektywy 43. Wnioskujemy o ponowne rozważenie zarówno okresu karencji jaki i warunków określonych w punktach 1 – 6 art. 86.	Uwaga nieuwzględniona Przepis jest zgodny z wymogami art. 21 rozporządzenia 537/2014	
Art. 87			
Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 87 ust. 2 Należy podtrzymać sprzeciw w zakresie treści przedmiotowego przepisu, który przewiduje m.in., że KNF przedstawia rekomendacje w zakresie 4 kandydatów do składu KNA, a następnie Minister Finansów dokonuje wyboru 2 spośród rekomendowanych kandydatów. UKNF podtrzymuje wszystkie poprzednio zgłoszone uwagi i kwestionuje zaproponowany w Projekcie wymóg rekomendowania więcej niż jednego kandydata. W opinii UKNF brak jest jasnych kryteriów wyboru przez Ministra Finansów członka KNA w sytuacji, gdy każdy z rekomendowanych	Uwaga nieuwzględniona Proponowana zmiana nie zapewnia właściwych mechanizmów w zakresie określania składu Komisji Nadzoru Audytowego przez Ministra Finansów.	

		kandydatów spełniałby wymogi i posiadałby te same kompetencje/kwalifikacje/doświadczenie. W takiej sytuacji proponowane rozwiązanie nakłada na Ministra Finansów dodatkową odpowiedzialność za wytypowanie 2 osób z czterech rekomendowanych, w sytuacji kiedy wybór dokonywany jest jedynie w oparciu o przekazane dokumenty.	
Art. 97			
Naczelny Sąd Administracyjny	Podtrzymując wcześniej zajęte stanowisko, także na obecnym etapie procesu legislacyjnego, dostrzegam potrzebę ponownego rozważenia redakcji art. 97 projektu. Zgodnie z ustępem pierwszym tego artykułu Komisja Nadzoru Audytowego ma prawo do wniesienia skargi na niepodlegającą zatwierdzeniu uchwałę organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów (niebędącą decyzją lub postanowieniem w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego), jeżeli uchwała ta narusza przepisy prawa lub godzi w interes publiczny. Druga z przesłanek dających podstawę do zaskarżenia uchwały, tj. gdy godzi ona w interes publiczny wymaga powiązania z przepisami prawa materialnego lub prawa procesowego. Naruszenie interesu publicznego nie może stanowić samoistnej podstawy zaskarżenia wspomnianej uchwały do sądu administracyjnego. Stosownie bowiem do art.1 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1647) podstawowe kryterium sprawowania przez sądy administracyjne kontroli działalności administracji publicznej stanowi zgodność z prawem tej działalności. Przywołany przepis wskazuje co prawda, że dopuszczalna jest kontrola działalności administracji publicznej według innego jeszcze niż zgodność z prawem kryterium, ale musi to wynikać z ustawy. Innymi słowy, sąd administracyjny, który zgodnie z art. 7 Konstytucji RP, ma obowiązek działania na podstawie i w granicach prawa, musi mieć normatywnie określony punkt odniesienia dla wspomnianej kontroli. W przypadku ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, z późn. zm.; dalej: P.p.s.a.) owe punkty odniesienia wynikają także z art. 145 — art. 151 dotyczących wyrokowania przez sąd administracyjny w określonych kategoriach spraw. Analiza art. 145 - art. 151 P.p.s.a. na tle art. 97 projektu wskazuje na kolejne wątpliwości. Mianowicie powstaje pytanie do jakiej z prawnych form działania organów administracji publicznej zakwalifikować uchwałę, o której mowa art. 97 projektu. Zagadnienie to jest szczególnie istotne w kontekście katalogu spraw objętych kognicją sądów administracyjnych ujętego w art. 3 § 2 P.p.s.a. Z samej treści art. 97 ust. 1 projektu wynika, że niepodlegająca zatwierdzeniu uchwała organu Krajowej Izby Biegłych	Uwaga uwzględniona w zakresie dotyczącym podstawy wniesienia skargi do sądu administracyjnego (wyłącznie naruszenie przepisów prawa). Uwaga uwzględniona w zakresie przyznania sądowi administracyjnemu środków związanych z kontrolą zaskarżonych uchwał (uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania). Uwaga nieuwzględniona w zakresie pozostawienia KNA kompetencji do wstrzymania wykonania zaskarżonej uchwały, w przypadku gdy uchwała ta może spowodować nieodwracalne skutki, mając na uwadze, że kompetencja ta może przysługiwać KNA jako organowi nadzoru publicznego nad organami KIBR.	

Rewidentów nie jest decyzją lub postanowieniem w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, co wyklucza jej zaliczenie do którejkolwiek z grup rozstrzygnięć ujętych w art. 3 § 2 pkt 1-3 P.p.s.a. Z kolei brzmienie art. 3 § 2 pkt 4-9 P.p.s.a. nie pozwala na uplasowanie ww. uchwały także w obrębie tych przepisów. Mając to na uwadze wskazać trzeba, że dopuszczalne jest orzekanie przez sądy administracyjne także w innych niż wymienione w art. 3 § 2 P.p.s.a. sprawach. W takim jednak przypadku przepisy ustaw szczególnych muszą nie tylko przewidywać sądową kontrolę, ale także określać środki związane z taką kontrolą, ponieważ sądy administracyjne mają obowiązek stosować środki określone w przepisach tychże ustaw szczególnych. Stanowi o tym art. 3 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W kontekście powyższego, jak również mając na uwadze brak ustawowego wzorca kontroli, można zatem rozważyć próbę preredagowania art. 97 projektu na wzór art. 14 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615). Wydaje się to tym bardziej uprawnione, że przepis ten został przywołany w ramach odniesienia się do zgłoszonych przez Naczelny Sąd Administracyjny zastrzeżeń co do terminów zaskarżania ww. uchwał. W praktyce oznaczałoby to więc przypisanie Nacelnemu Sądowi Administracyjnemu kompetencji kontroli wobec niepodlegających zatwierdzeniu uchwał organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów wraz z określeniem środków prawnych przysługujących temu sądowi w tej kategorii spraw, analogicznie do tego jak uczyniono to w przypadku kontroli przez Sąd Najwyższy uchwał organów advokatury i organów izb adwokackich (zob. art. 14 ust. 1 i 2 Prawa o advokaturze).

Na tle art. 97 projektu rozważyć można także odmienne od zaproponowanego ujęcie instytucji wstrzymania wykonania zaskarżonej uchwały. W związku z wniesieniem skargi na niepodlegającą zatwierdzeniu uchwałę organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów art. 97 ust. 3 projektu przyznaje Komisji Nadzoru Audytowego uprawnienie do wstrzymania wykonania zaskarżonej uchwały. W tym przypadku Komisja Nadzoru Audytowego ma jednocześnie status strony skarżącej oraz podmiotu, któremu przyznano prawo do wstrzymania wykonania skarżonej uchwały. Przywołana regulacja w istotny sposób odbiega więc od instytucji wstrzymania wykonania ujętej w przepisach Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Zgodnie z tymi przepisami prawo wstrzymania wykonania zaskarżonego rozstrzygnięcia przysługuje organowi, którego działalność została objęta skargą oraz sądowi administracyjnemu, a nie stronie skarżącej, jak przewiduje to projekt.

Przedstawione spostrzeżenia, jeśli dodatkowo uwzględnić konieczność podejmowania starań mających

		na celu zapewnienie spójności systemu prawa, skłania do refleksji o potrzebie rozważenia innego jeszcze rozwiązania. W tym względzie warto być może rozważyć wprowadzenie regulacji stanowiącej o wstrzymaniu wykonania niepodlegającej zatwierdzeniu uchwały organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z mocy prawa, w przypadku jej zaskarżenia do sądu administracyjnego. Rozwiązanie takie funkcjonuje w innych ustawach (zob. np. art. 16a ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, Dz. U. z 2016 r. poz. 561).	
Art. 101			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Wprowadzić dodatkowe kryterium aby kontroler posiadał uprawnienia biegłego rewidenta. Uzasadnienie: Brak tego kryterium będzie skutkował brakiem skutecznego podnoszenia jakości wyników kontroli. Zwracamy uwagę, iż zgodnie z MSB dokumentacja badania powinna umożliwić doświadczonemu biegłemu rewidentowi dojść do tych samych wniosków. Standardy wymagają więc, by weryfikacja była przeprowadzona przez innego biegłego rewidenta.	Uwaga nieuwzględniona Propozycja KIBR stanowi nadregulację w stosunku do wymogów rozporządzenia 537/2014, w tym zakresie.
Art. 106			
	KPMG	Art. 106 ust. 1 pkt 6 Proponowana zmiana: 6) ocenę zgodności z przepisami prawa wynagrodzenia za badanie oraz inne usługi, naliczonego i wypłaconego kluczowemu biegłemu rewidentowi, członkom zespołu wykonującego zlecenie oraz podmiotowi kontrolowanemu lub innemu podmiotowi, z którego usług w trakcie badania korzystał kluczowy biegły rewident lub podmiot kontrolowany Uzasadnienie: Przepisy unijne stawiają wymagania jedynie w odniesieniu do wynagrodzenia za badanie ustawowe.	Uwaga nieuwzględniona Zgodność wynagrodzenia za inne usługi (m.in. w zakresie przestrzegania limitu na wynagrodzenie za usługi niezakazane lub warunkowo dopuszczone do świadczenia) jest elementem oceny zgodności działalności firmy audytorskiej z przepisami.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Zmiana ust.1 pkt 6 wykreślenie „inne usługi” „6) ocenę zgodności z przepisami prawa wynagrodzenia za badanie oraz inne usługi, naliczonego i wypłaconego kluczowemu biegłemu rewidentowi, członkom zespołu wykonującego zlecenie oraz podmiotowi kontrolowanemu lub innemu podmiotowi, z którego usług w trakcie badania korzystał	Uwaga nieuwzględniona j.w.

		kluczowy biegły rewident lub podmiot kontrolowany...	
		Uzasadnienie: Przepisy unijne stawiają wymagania jedynie wynagrodzeniom za badanie ustawowe.	
Art. 107			
	GIODO	Organ do spraw ochrony danych osobowych wnosi jedynie o usunięcie sformułowania „w szczególności” z art. 107 ust. 2 część wstępna i art. 112 ust. 2 część wstępna projektu z dnia 06.07.2016 r.	Uwaga uwzględniona
Art. 112			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 112 ust. 1 Należy podtrzymać zasadność doprecyzowania, czy w treści przedmiotowego przepisu jest mowa o dniach roboczych, czy o kalendarzowych. Powyższe doprecyzowanie ułatwia proces kontroli obu stronom, tj. kontrolowanemu i kontrolującemu, oraz rozstrzyga ewentualne wątpliwości w przypadku przekroczenia ustawowego terminu.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 112 ust. 2 i ust. 4 Odmowa podpisania protokołu zwykle jest ostatecznym działaniem ze strony kontrolowanego, stosowanym niezwykle rzadko. Znacznie częściej ma miejsce sytuacja, gdy kontrolowany podpisuje protokół, ale jednocześnie chce zamieścić swoje wyjaśnienia i zastrzeżenia. Z tego też względu propozycja, aby proponowany w obecnym brzmieniu art. 112 ust. 4 Projektu zostawić bez zmian, natomiast w art. 112 ust. 2 Projektu dodać, że protokół powinien zawierać także ewentualne zastrzeżenia i wyjaśnienia kontrolowanego.	Uwaga uwzględniona częściowo w zakresie zastrzeżeń
Art. 120			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	W art. 120 ust. 1 proponujemy dopisać, że prawo do uczestnictwa przysługuje w stosunku do obrad dotyczących kwestii nadzoru publicznego. Uzasadnienie: część procedowanych kwestii objętych jest tajemnicą zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego.	Uwaga nieuwzględniona Z treści przepisu wynika, iż przedstawiciele KNA będą mogli uczestniczyć w posiedzeniach organów KIBR tylko w tym zakresie gdy dotyczą one kwestii nadzoru publicznego, brak zatem uzasadnienia do jego dalszego

			doprecyzowywania
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Uwaga: Czy w art. 120 ust. 3 pkt 2 oraz ust. 4 chodzi o firmę audytorską?	Uwaga niezrozumiała
Rozdział 9 Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego			
Art. 121			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 121 ust. 1 Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 121 ust. 1. W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, którego członkowie są powoływani przez radę nadzorczą, inny organ nadzorczy lub kontrolny spośród członków tego organu. (...) 3. W przypadku otwartych funduszy emerytalnych, dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 9 lit. h, funkcje komitetu audytu może pełnić komitet audytu powołany odpowiednio przez powszechne товариство emerytalne lub товариство funduszy inwestycyjnych będące organem danego funduszu. (...) 5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, <u>przepisy ust. 4–6 stosuje się</u>. Jednak nie ma w obecnym Projekcie przepisu art. 121 ust. 6. Ponadto brak jest doprecyzowania czy parametry które mają być zastosowane zgodnie z nowym brzmieniem przepisu art. 121 ust. 5 Projektu odnoszą się do wyliczeń poczynionych dla danych finansowych товариства emerytalnego czy funduszy emerytalnych, jeśli bowiem dane te mają być wyliczane dla funduszy emerytalnych wówczas nadal nie będzie możliwe dopasowanie poszczególnych parametrów. Konieczne jest zatem doprecyzowanie czy przepis art. 121 ust 5 stosuje się do powszechnych товариств emerytalnych czy do funduszy emerytalnych.	Uwaga uwzględniona
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Art. 121. Ust 1. projektu stanowi: „<i>W jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, którego członkowie są powoływani przez radę nadzorczą, inny organ nadzorczy lub kontrolny spośród członków tego organu.</i>” Zapis ten jest nieprecyzyjny dla OFE i DFE, które są wymienione jako jednostki zainteresowania publicznego, bo w przypadku funduszy jedynym organem funduszu jest товариство.	Uwaga uwzględniona Przyjęto proponowane rozwiązanie 2

		OFE i DFE nie posiadają Rad Nadzorczych, itd. Istnieją dwie możliwości rozwiązania tej kwestii: Rozwiązanie 1 Proponujemy dodanie ust. 2 w art.121 o następującej treści: „W przypadku otwartych funduszy emerytalnych i dobrowolnych funduszy emerytalnych członkowie komitet audytu są powoływani przez radę nadzorczą towarzystwa, które zarządza otwartym funduszem emerytalnym i dobrowolnym funduszem emerytalnym”. Prawdopodobnie, identyczny zapis powinien odnosić się do TFI i funduszy inwestycyjnych. Rozwiązanie 2: Proponujemy wykreślenie słów „może pełnić” i zastąpienie ich słowem „pełni”w art. 123. ust. 3: „W przypadku otwartych funduszy emerytalnych, dobrowolnych funduszy emerytalnych oraz podmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 9 lit. h, funkcje komitetu audytu może pełnić pełni komitet audytu powołany odpowiednio przez powszechne towarzystwo emerytalne lub towarzystwo funduszy inwestycyjnych będące organem danego funduszu.”	
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 121 Projektu Przepis wskazuje, że działalność funduszy inwestycyjnych ma podlegać nadzorowi Komitetu Audytu, przy czym Komitet Audytu TFI może pełnić funkcje Komitetu Audytu funduszy. Jest to poważna zmiana w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego oraz w stosunku do pierwotnej wersji Projektu, można tę zmianę bowiem interpretować w ten sposób, że Komitet Audytu TFI powinien zajmować się nadzorem nad funduszami inwestycyjnymi, a dotychczas żaden z tych dokumentów nie przewidywał konieczności objęcia zakresem zadań Komitetu Audytu TFI również spraw dotyczących bezpośrednio funduszy inwestycyjnych. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/56/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2006/43/WE w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych („Dyrektywa 2014/56/UE”) w art. 39 ust. 3 wskazuje wyraźnie, że z posiadania Komitetu Audytu mogą być zwolnione zarówno fundusze typu UCITS jak i fundusze typu AFI. Brak jest uzasadnienia dlaczego Polski Ustawodawca miałby wprowadzać obowiązek tworzenia w funduszach inwestycyjnych Komitetu Audytu, ew. objęcie działaniem Komitetu również funduszy inwestycyjnych. W uzasadnieniu Projektu, ani w Projekcie takie wyjaśnienie się nie	Uwaga uwzględniona Poprzez wyraźne wskazanie w art. 122 ust. 3, że w przypadku OFE, DFE oraz podmiotów, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. h ustawy (FIO, SFIO i PFIZ) funkcje komitetu audytu pełnia komitety audytu powołane przez odpowiednio PTE lub TFI.

pojawiło.

W Preambule Dyrektywy 2014/56/UE (24) wyraźnie wskazuje się, że fundusze typu UCITS i AFI powinny być zwolnione z obowiązku posiadania Komitetu Audytu, w szczególności w sytuacji gdy stanowią one wyłącznie masę majątkową. W Dyrektywie 2014/56/UE zwraca się również uwagę na fakt, że fundusze te podlegają nadzorowi depozytariusza i działają w szczególnym reżimie prawnym, który jest wystarczającym nadzorem i nie wymaga tworzenia dodatkowej kontroli. Dyrektywa 2014/56/UE wskazuje na zwolnienie funduszy z obowiązku posiadania Komitetu Audytu i nie dodaje warunku, że jest to możliwe gdy zadania Komitetu Audytu funduszy zostaną przekazane Komitetowi Audytu spółki zarządzającej (TFI). W Dyrektywie 2014/56/UE zwolnienie z posiadania Komitetu Audytu dla funduszy typu UCITS i AFI jest bezwarunkowe.

Dyrektywa 2014/56/UE daje wyraźne wskazówki, kiedy dla funduszy typu UCITS i AFI nie jest konieczne tworzenie Komitetu Audytu i te okoliczności powinny być wzięte przez Polskiego Projektodawcę pod uwagę. Warto wskazać, że w Polskim reżimie prawnym fundusze inwestycyjne stanowią wyłącznie masę majątkową, stanowią względem TFI osobną osobę prawną. Fundusz nie jest podmiotem zależnym od TFI, ani od osoby posiadającej bezpośrednio lub pośrednio większość głosów w radzie inwestorów, zgromadzeniu inwestorów lub zgromadzeniu uczestników (art. 4 Ustawy o funduszach i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi). Konieczność utworzenia Komitetu Audytu i przekazania pewnych zadań do Komitetu Audytu działającego przy Radzie Nadzorczej uzasadnia się wsparciem w funkcjonowaniu działania nadzoru właścicielskiego. Przy czym w przypadku funduszy inwestycyjnych nie mamy do czynienia z nadzorem właścicielskim Komitetu z uwagi na konstrukcję funduszy inwestycyjnych, które są niezależne kapitałowo od TFI. Dodatkowo, bardzo istotne przy ocenie konieczności objęcia przez Komitet Audytu TFI również nadzoru nad funduszami inwestycyjnymi powinno być to, że fundusze podlegają kontroli swojej działalności przez depozytariusza. A na gruncie znowelizowanych przepisów Ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, wdrażających Dyrektywę UCITS V i AIFM, nadzór depozytariusza nad działalnością funduszy inwestycyjnych został zwiększony. Wydaje się więc zbędnym tworzenie dodatkowego procesu nadzoru w zakresie dotyczącym funduszy. Projekt przewiduje już, że Komitet Audytu powinien być utworzony w towarzystwie funduszy inwestycyjnych, które spełnia kryterium jednostki zainteresowania publicznego i to wydaje się być wystarczające, a zwolnienie funduszy inwestycyjnych z posiadania Komitetu Audytu powinno być bezwzględne.

		Przepis wyłącza obowiązek posiadania Komitetu Audytu przez emitentów papierów wartościowych opartych na aktywach, przy czym pomija obowiązek opisany w Dyrektywie 2014/56/UE, że w takiej sytuacji podmioty te są obowiązane podać do publicznej wiadomości powody, dla których dana jednostka uważa, że nie jest właściwe posiadanie Komitetu Audytu (art. 39 ust. 3 akapit ostatni Dyrektywy 2014/56/UE). W związku z powyższym, IZFiA zwraca się o zwolnienie z obowiązku posiadania Komitetu Audytu jednostek zainteresowania publicznego, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. h) Projektu. W ocenie IZFiA posiadanie Komitetu Audytu w towarzystwie funduszy inwestycyjnych, będącego organem zarządzającym funduszem inwestycyjnym, jest wystarczającym wymogiem do zapewnienia minimalizacji ryzyka finansowego, operacyjnego i ryzyka niezachowania zgodności z wymogami Dyrektywy 2014/56/UE. Zwracamy jednocześnie uwagę, iż działalność funduszu inwestycyjnego podlega stałemu nadzorowi wewnętrznemu w ramach systemu kontroli wewnętrznej, jak również realizowanemu na bieżąco przez radę nadzorczą towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz przez depozytariusza funduszu inwestycyjnego.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 121 ust. 3 Zwracamy uwagę na sformułowanie, iż funkcje komitetu audytu w przypadku funduszy inwestycyjnych otwartych, specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych oraz publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych może pełnić komitet audytu powołany przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych będące organem danego funduszu. Po pierwsze, zastosowanie słowa „może” powoduje, iż pozostawiona wydaje się być w tym obszarze dowolność lub alternatywa. Należy w tym miejscu również zwrócić uwagę na treść pkt II.9c uzasadnienia do Projektu („umożliwienie funduszom inwestycyjnym i funduszom emerytalnym zwolnienia z posiadania KA pod warunkiem, że jego zadania będzie wykonywał KA działający w towarzystwie będącym organem zarządzającym danym funduszem inwestycyjnym czy emerytalnym” – wskazujemy równocześnie na występujący w tym zdaniu uzasadnienia błąd składniowy) oraz pkt III dot. rozdziału 9, akapit 2 tiret siódme uzasadnienia do Projektu („wprowadzono możliwość zwolnienia funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych z obowiązku tworzenia KA pod warunkiem, że jego funkcje będzie pełnił KA działający w towarzystwie stanowiącym organ zarządzający danym funduszem inwestycyjnym czy emerytalnym” – zwracamy równocześnie uwagę na występujący w tym zdaniu błąd literowy). Należy po raz kolejny podkreślić, iż fundusze inwestycyjne są osobami prawnymi, które nie posiadają własnego zaplecza organizacyjno–	Uwaga uwzględniona j.w.

	kadrowego (są wyodrębnioną masą majątkową posiadającą osobowość prawną), a funkcję ich organów pełnią towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wobec powyższego należy zwrócić uwagę, że fundusze inwestycyjne nie zatrudniają pracowników, a za ogół czynności związanych z prowadzeniem działalności przez fundusze inwestycyjne odpowiedzialne jest co do zasady towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które jest organem funduszu. W związku z powyższym, nie ma praktycznej możliwości, aby komitet audytu funkcjonował w strukturze funduszu. Tak więc treść projektowanego przepisu, jak również uzasadnienia, pozostaje w rozbieżności ze stanem faktycznym, który funkcjonuje na podstawie przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi. Po drugie, pragniemy podkreślić, iż w obecnie projektowanym przepisie dotyczącym definicji JZP, zakresem definicji JZP objętych będzie jedynie bardzo nieznaczna liczba towarzystw funduszy inwestycyjnych. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż pełnienie przez KA towarzystwa, które na mocy ustawy będzie obowiązane do posiadania takiego komitetu, zadań w odniesieniu do funduszy spełniających definicję JZP, którymi towarzystwo zarządza, będzie dotyczyło jedynie ograniczonej liczby funduszy inwestycyjnych będących JZP. Należy wobec powyższego, jak również w świetle art. 39 ust. 3 lit. b znowelizowanej dyrektywy 2006/43/WE, który stanowi o braku obowiązku posiadania KA przez dowolną JZP, która jest UCITS lub AFI oraz mając na uwadze przepisy określone w Projekcie z dnia 11 kwietnia 2016 r. (art. 128 ust. 2 pkt 1 Projektu z dnia 11 kwietnia 2016 r. – przepis dotyczył jednak wyłącznie funduszy typu UCITS) precyzyjnie wskazać, czy towarzystwa będące organami funduszy inwestycyjnych będących JZP mają obowiązek ustanowić komitet audytu, który będzie wykonywał zadania w odniesieniu do tych funduszy (czyli czy <i>de facto</i> towarzystwa nie będące JZP będą obowiązane do utworzenia KA, które będą jednak wykonywały swoje zadania wyłącznie w odniesieniu do funduszy inwestycyjnych będących JZP). Należy w tym kontekście również po raz kolejny wskazać, że publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte stanowią jednocześnie emitentów papierów wartościowych, którzy są objęci definicją JZP (na mocy obecnie obowiązującej ustawy oraz art. 2 ust. 1 pkt 9 lit. 1 <i>Projektu</i>). Wobec faktu, że publiczny fundusz inwestycyjny zamknięty ma charakter emitenta papierów wartościowych, należy w sposób jednoznaczny rozstrzygnąć, w razie dokonywania wyłączeń z obowiązku posiadania przez fundusze inwestycyjne komitetów audytu, jakie należy przyjąć podejście w stosunku do publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych.	
Komisja	Art. 121 ust. 4 pkt 4 (komentarz ma zastosowanie również do projektowanego art. 2 ust. 1 pkt 8,	Uwaga nieuwzględniona

Nadzoru Finansowego	art. 2 ust. 1 pkt 10 oraz art. 100 ust. 2) Po raz kolejny zwracamy uwagę, iż fundusze inwestycyjne stosują szczególne zasady rachunkowości określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. Nr 249, poz. 1859). Powyższe implikuje fakt, iż pozycje sprawozdawcze, charakterystyczne dla jednostek, które sporządzają sprawozdania finansowe według wzorów określonych w załącznikach do ustawy o rachunkowości, mogą nie być tożsame z tymi określonymi dla funduszy inwestycyjnych (powyższe ma znaczenie w kontekście kategoryzowania JZP na podmioty „małe” i „duże”). Należy po raz kolejny podkreślić również, iż fundusze inwestycyjne są osobami prawnymi, które nie posiadają własnego zaplecza organizacyjno–kadrowego (są wyodrębnioną masą majątkową posiadającą osobowość prawną), a funkcję ich organów pełni towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wobec powyższego należy zwrócić uwagę, że fundusze inwestycyjne nie zatrudniają pracowników, a za ogół czynności związanych z prowadzeniem działalności przez fundusze inwestycyjne odpowiedzialne jest co do zasady towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które jest organem funduszu. W związku z powyższym większość wielkości służących do kategoryzacji JZP na „małe” i „duże” na gruncie <i>Projektu</i> nie ma zastosowania w odniesieniu do funduszy inwestycyjnych. W świetle powyższych uwag, po raz kolejny zwracamy uwagę, że należy dokonać analizy treści <i>Projektu</i> pod kątem jego odpowiedniego zastosowania w odniesieniu do JZP będących funduszami inwestycyjnymi, tak aby był on dostosowany również do specyfiki działalności i sprawozdawczości funduszy inwestycyjnych (z uwzględnieniem postanowień znowelizowanej ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w tym pojawienia się nowych kategorii podmiotów nadzorowanych), w celu zapobieżenia występowaniu ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w protokole rozbieżności z dnia 16 czerwca 2016 r. (str. 19) wskazano, że „Kryteria zakwalifikowania poszczególnych rodzajów podmiotów nadzorowanych przez KNF do zbioru dużych JZP zostaną dostosowane do rodzaju i specyfiki prowadzonej działalności jednostek” W odniesieniu do kwestii Komitetu Audytu do tej pory wszystkie domy maklerskie spełniające definicję JZP (czyli praktycznie wszystkie) zgodnie z obecnie obowiązującą ustawą o biegłych (...) były zobowiązane do posiadania Komitetu Audytu, w mniejszych domach maklerskich rolę Komitetu pełniła Rada Nadzorcza, zgodnie z obecnym projektem ustawy wymóg posiadania komitetów audytu będzie dotyczył tylko "dużych domów maklerskich" czyli w sumie 1 lub 2 podmiotów, reszta przy obecnej	Definicja dużej JZP została wprowadzona do ustawy w związku z koniecznością podziału JZP na dwa zbiory: dużych JZP i pozostałych JZP, w celu odpowiedniego zaplanowania częstotliwości kontroli przez KNA (odpowiednio co najmniej raz na 3 lub 6 lat). Zgodnie z przepisami rozporządzenia 537/2014 kryteria wyznaczania dużych JZP i pozostałych JZP nie mogą być dobrowolnie kształtowane przez państwo członkowskie i są określone przepisami dyrektywy 43/2006/WE zmienionej dyrektywą 56/2014/UE oraz przepisami dyrektywy 34/2013 UE. A zatem kryterium zakwalifikowania JZP do katalogu dużych JZP oraz kryterium zakwalifikowania jednostek do katalogu JZP (tj. kryterium dużej jednostki) nie mogą być tożsame.
------------------------	--	--

		wersji projektu ustawy nie będzie musiała posiadać takiej jednostki w swojej strukturze - co jest oczywiście niekorzystne z punktu widzenia nadzoru wykonywanego przez organ nadzoru nad tego typu podmiotami.	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 121 ust. 5 W związku z preredagowaniem art. 128 z Projektu ustawy z dnia 11 kwietnia 2016 i rozdzieleniem go na dwa artykuły odwołanie w ust. 5, w przypadku gdy zadania komitetu audytu pełnić będzie rada nadzorcza, jest nieprawidłowe. Proponujemy brzmienie przepisu ust. 5: „ <i>W przypadku, o którym mowa w ust. 4 przepisy art. 122 ust. 1 odnośnie posiadania kompetencji w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych oraz przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.</i> ”.	Uwaga uwzględniona
	Kasa Krajowa	Kasa Krajowa wskazuje ponadto na wadliwe skonstruowanie przepisu art. 121 ust. 5 projektowanej ustawy. Przepis art. 121 ust. 5 projektu odsyła bowiem do nieistniejącej jednostki redakcyjnej, tj. do ust. 6. Również zawarte w tym przepisie odesłanie do ust. 4 oraz ust. 5 (tj. do samego przepisu odsyłającego), nie znajduje żadnego uzasadnienia w przedmiocie regulacji art. 121 ust. 5 projektu. W ocenie Kasy Krajowej, przedmiotowy art. 121 ust. 5 projektu ustawy stanowi powielenie treści dawnego art. 128 ust. 9 znajdującego się w projekcie ustawy z 11 kwietnia br., ale z pominięciem zmian brzmienia poszczególnych przepisów wprowadzonych w projekcie z 6 lipca br.	Uwaga uwzględniona
	Giełda Papierów Wartościowych	<u>Uwaga do art. 121 ust. 5 Projektu</u> Mając na uwadze art. 128 ust. 9 projektu z dnia 11 kwietnia br. wydaje się, że w analogicznym art. 121 ust. 5 Projektu znajdują się błędne odesłania.	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski	W art. 121 ust. 5 projektu ponownej redakcji wymaga wyrażenie „przepisy ust. 4-6 stosuje się” ponieważ w tym ujęciu nie jest zrozumiałe ich stosowanie;	Uwaga uwzględniona
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	1. Uwaga do art. 121 ust. 5 Projektu Treść przepisu stanowi: „ <i>W przypadku, o którym mowa w ust. 3, przepisy ust. 4-6 stosuje się.</i> ” Przede wszystkim odesłanie jest nieprawidłowe, w artykule tym brakuje chociażby ust. 6.	Uwaga uwzględniona
	Kasa Krajowa	Kasa Krajowa podkreśla, że w przypadku objęcia zakresem odesłania z art. 121 ust. 5 także przepisu art. 122 ust. 3 projektowanej ustawy, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe nie będą miały możliwości zapewnienia realizacji przewidzianego tam obowiązku zachowania niezależności członków Rady Nadzorczej, o którym mowa w art. 122 ust.3 pkt 5 lit. a) projektu, zgodnie z którym uznaje się, że	Uwaga nieuwzględniona Przepisy art. 122 ust. 3 pkt 5 i 6 umożliwiają spełnienie

		członek komitetu audytu jest niezależny jeżeli nie utrzymuje obecnie ani nie utrzymywał w ciągu ostatniego roku istotnych stosunków gospodarczych z daną jednostką zainteresowania publicznego lub z jednostką z nią powiązaną, bezpośrednio lub będąc właścicielem, współnikiem, akcjonariuszem, dyrektorem lub pracownikiem należącym do kadry kierowniczej wysokiego szczebla. Zgodnie z przepisem art. 45 § 2 Prawa spółdzielczego do rady mogą być wybierani wyłącznie członkowie spółdzielni. Zgodnie natomiast z art. 3 Prawa spółdzielczego majątek spółdzielni jest prywatną własnością jej członków. Kasa Krajowa wskazuje ponadto, że spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Kasa Krajowa nie mają praktycznej możliwości zapewnienia, aby w każdym przypadku przynajmniej jeden członek Rady Nadzorczej posiadał kompetencje w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Stosownie bowiem do przepisu art. 49 ust. 1 ustawy o SKOK, członków Rady Nadzorczej Kasy Krajowej wybiera Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej spośród pełnomocników reprezentujących spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, natomiast członków Rady Nadzorczej spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej wybiera, stosownie do postanowień statutu: walne zgromadzenie, zebranie przedstawicieli lub zebrania grup członkowskich (art. 45 § 1 Prawa spółdzielczego). Tym samym również ewentualne zastosowanie w odniesieniu do Kasy Krajowej oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych przepisu art. 122 ust. 1 stanowić może nałożenie obowiązku niemożliwego do wykonania.	warunków w nich określonych przez członków rad nadzorczych pełniących w przypadku dużych SKOK-ów funkcję komitetu audytu. W pkt 6 mowa jest o właścicielach, współnikach, udziałowcach (akcjonariuszach) obecnej lub byłej firmy audytorskiej przeprowadzającej badania JZP. Natomiast w pkt 5 mowa jest o sytuacji, w której osoba będąca członkiem rady nadzorczej dużej SKOK jest jednocześnie właścicielem, współnikiem, akcjonariuszem, dyrektorem lub pracownikiem należącym do kadry kierowniczej wysokiego szczebla podmiotu utrzymującego stosunki gospodarcze z daną JZP nie zaś samego JZP.
	Kasa Krajowa	Na wypadek nieuwzględnienia propozycji poprawek przedstawionych w I części pisma Kasa Krajowa prosi o rozważenie wprowadzenia do projektu następujących poprawek: 1) w art. 121. ust. 5 otrzymuje brzmienie: „5. W przypadku, o którym mowa: a) w ust. 4 pkt 1-3, przepisy art. 122 ust. 4 stosuje się; b) W ust. 4 pkt 4, przepisy art. 122 stosuje się”.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
Art. 122			
	Komisja	Art. 122 ust. 3 pkt 2 Projekt wskazuje na kryteria, jakie należy spełnić, aby być uznanym za niezależnego członka rady	Uwaga uwzględniona

Nadzoru Finansowego	nadzorczej. Zgodnie z art. 122 ust. 3 pkt 2 Projektu niezależnym członkiem komitetu audytu jednostki zainteresowania publicznego może być członek rady nadzorczej, który nie jest ani nie był w ciągu ostatnich 3 lat pracownikiem jednostki zainteresowania publicznego lub jakiejkolwiek jej jednostki zależnej, z wyjątkiem sytuacji gdy członek komitetu audytu jest pracownikiem nienależącym do kadry kierowniczej. Należy zwrócić uwagę, że jednocześnie zgodnie z art. 387 § 1 Kodeksu spółek handlowych (KSH) członkiem rady nadzorczej spółki akcyjnej nie może być jedynie członek zarządu, prokurent, likwidator, kierownik oddziału lub zakładu oraz zatrudniony w spółce główny księgowy, radca prawny lub adwokat. Oznacza to, że w świetle art. 387 § 1 KSH członkiem rady nadzorczej może być pracownik danej spółki albo spółki zależnej, a w świetle art. 122 ust. 3 pkt 2 Projektu pracownik ten może być nawet uznany za niezależnego członka komitetu audytu tej spółki (np. banku), o ile nie należy do kadry kierowniczej. Oznacza to, że pracownik, zatrudniany przez zarząd spółki i wykonujący polecenia służbowe osób podległych zarządowi, może być jednocześnie uznany za niezależnego członka rady nadzorczej, jeśli zostanie do niej powołany. Wydaje się to zbyt daleko idącym wyłączeniem z zasady niezależności, czyniącym ową niezależność w dużej mierze fikcją. Ponadto, zgodnie z art. 382 §4 KSH w celu wykonania swoich obowiązków rada nadzorcza może badać wszystkie dokumenty spółki, żądać od zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku spółki. Jednocześnie zgodnie z art. 390 § 1 KSH rada nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie, może jednak delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych, co jest jednak rozwiązaniem stosowanym wyjątkowo i nie należy go utożsamiać z powołaniem do komitetu audytu. Oznacza to więc, że co do zasady, to rada nadzorcza jako organ kolegialny (a nie członek rady nadzorczej, o ile nie jest delegowany) może badać wszystkie dokumenty spółki, żądać od zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku spółki. Należy podkreślić, że uprawnień takich, ani KSH, ani projekt ustawy nie przyznają komitetowi audytu, który jest tylko wewnętrznym ciałem rady nadzorczej. Tym samym, aby zbadać wszystkie dokumenty spółki, żądać od zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku spółki, komitet audytu powinien formalnie każdorazowo wnioskować do rady nadzorczej, gdyż tylko jej ustawowo przysługują stosowne uprawnienia. Zważywszy na fakt, że rada nadzorcza zbiera się na posiedzeniach stosunkowo rzadko (raz na kwartał) zasadne jest, aby komitet audytu mógł żądać dokumentów, wyjaśnień i dokonywać rewizji bez każdorazowego pośrednictwa rady nadzorczej. Rozwiązanie to ma szczególne uzasadnienie w przypadku konfliktu między niezależnymi	Poprzez zmianę treści art. 124 ust. 2 oraz treści art. 123 ust. 3 pkt 2
------------------------	---	---

		członkami rady nadzorczej z komitetu audytu a resztą członków rady nadzorczej, którzy mogą filtrować informacje komitetowi audytu. Natomiast zgodnie z art. 123 ust. 1 Projektu do zadań komitetu audytu należy nie tylko monitorowanie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej, ale także monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego. Skoro więc, zgodnie z art. 123 ust. 1 pkt 8 Projektu, do zadań komitetu audytu należy przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej, analogicznie od zadań komitetu audytu powinno należeć przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego. <i>Ratio legis</i> przepisów ustanawiających proces wyboru biegłego rewidenta ma na celu zapobieganie sytuacji, gdy kontrolowany przez biegłego rewidenta zarząd, samodzielnie wybiera sobie kontrolującego tj. konkretnego biegłego rewidenta. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o rachunkowości oraz art. 393 § 1 KSH wyboru biegłego rewidenta dokonuje walne zgromadzenie jako tzw. organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe, jednakże na mocy art. 66 ust. 3 ustawy o rachunkowości możliwe jest delegowanie w statucie tego uprawnienia na radę nadzorczą. Oznacza to jednak, że wciąż to zarząd jednostki zainteresowania publicznego, w ramach prowadzenia spraw spółki (np. banku), zawiera umowę z firmą audytorską, w tym określa jej wynagrodzenie. Zgodnie z art. 123 ust. 1 pkt 7 Projektu do zadań komitetu audytu należy szczegółowe określenie procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego oraz przedstawienie radzie nadzorczej, innemu organowi nadzorcemu lub kontrolnemu jednostki zainteresowania publicznego rekomendacji zawierającej propozycję przynajmniej dwóch firm audytorskich do przeprowadzenia badania. Jako że element wynagrodzenia jest jednym z kluczowych elementów zapewniających niezależność badania przez biegłego rewidenta wydaje się, że komitet audytu mógłby, w ramach określania procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego, wskazać także wysokość, rekomendowanego dopuszczalnego wynagrodzenia dla firm audytorskich.	
	Najwyższa Izba Kontroli	art. 122 w ust. 3 przewiduje, że większość członków komitetu audytu, w tym jego przewodniczący są niezależni. Wydaje się, że ze względu na zadania komitetu audytu, w tym funkcje kontroli, monitorowania, dokonywania ocen, przedkładanie zaleceń (art. 123 ust. 1), wszyscy jego członkowie powinni być niezależni	Uwaga nieuwzględniona Propozycja NIK stanowi nadregulację w stosunku do wymogów zmienionej dyrektywy 2006/43/WE

			w zakresie niezależności członków komitetu audytu.
Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 122 ust. 3 pkt 3 Projektu W opinii IZFiA nie jest jasne, czy pierwszy człon warunku, tj. „<i>nie sprawuje kontroli w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 lit. a-e ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (...)</i>” powinien być odpowiednio zastosowany do członka Komitetu jako osoby fizycznej, pomimo iż definicja jednostki dominującej odnosi się wyłącznie do jednostek będących spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym. Ponadto, nie jest również jasne jak szeroko należy rozumieć drugi człon tego warunku, tj. „<i>(...) nie reprezentuje osób sprawujących kontrolę nad daną jednostką zainteresowania publicznego;</i>” – w szczególności czy należy przez to rozumieć wyłącznie osoby uprawnione do reprezentacji podmiotu zgodnie z zasadami wynikającymi z KRS czy statutu/umowy danego podmiotu, czy intencją ustawodawcy było szersze rozumienie kręgu tych osób. Jeśli tak, jakie?	Uwaga uwzględniona częściowo Poprzez doprecyzowanie zapisów ust. 3 pkt 3.	
Polska Izba Ubezpieczeń	Przepisy kodeksu spółek handlowych nie przewidują minimalnego okresu kadencji dla członków rady nadzorczej w spółce akcyjnej a jedynie maksymalny 5 letni okres. Warto przy tym, przywołać również Zalecenie Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) odnoszące się do kryteriów niezależności, które w Załączniku II pkt 1 h) stanowi, że osoba nie pełniła funkcji w radzie (nadzorczej) jako dyrektor niewykonawczy lub dyrektor będący członkiem rady nadzorczej dłużej niż przez trzy kadencje (lub dłużej niż 12 lat, kiedy prawo krajowe przewiduje bardzo krótki wymiar normalnych kadencji). W związku z powyższym zasadnym jest aby odnieść się w art. 122 ust. 3 pkt 8) projektowanej ustawy jedynie do okresu lat bez uwzględnienia kadencji. Proponowane brzmienie art. 122 ust. 3 pkt 8): „<i>...nie jest członkiem rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego danej jednostki zainteresowania publicznego dłużej niż 12 lat</i>”. Ewentualne wprowadzenie kadencji zasadne byłoby dla okresu po wejściu w życie ustawy. Mając na uwadze powyższe, Polska Izba Ubezpieczeń zwraca się do Pana Ministra z prośbą o uwzględnienie przedstawionych powyżej propozycji. Jednocześnie, potwierdzamy chęć dalszej współpracy z Ministerstwem Finansów, w celu wypracowania jak najbardziej korzystnych rozwiązań.	Uwaga uwzględniona	
Izba Gospodarcza	Art. 122 ust. 5 stanowi: „<i>Przewodniczący komitetu audytu jest powoływany przez członków komitetu audytu, przez radę nadzorczą, inny organ nadzorczy lub kontrolny jednostki zainteresowania</i>	Uwaga uwzględniona	

	Towarzystw Emerytalnych	<i>publicznego.”</i> Zapis ten nie rozstrzyga kto ma wybrać przewodniczącego komitetu audytu. Zamiast przecinków powinno być słowo „albo”, a status spółki powinien zawierać wskazanie kto wybiera przewodniczącego komitetu audytu.	
Art. 123			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 123 ust. 1 pkt 1 lit c Wątpliwości budzi przepis, który przewiduje, że do zadań komitetu audytu w ramach monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej będzie <i>„uwzględniała wszelkie wnioski i ustalenia KNA wynikające z kontroli przeprowadzanej w firmie audytorskiej.”</i> . Powyższy zapis, co do zasady jest słyszy, ale budzi wątpliwości w zakresie faktycznej możliwości udostępniania przez firmę audytorską takich informacji na potrzeby komitetu audytu badanego podmiotu.	Uwaga nieuwzględniona Ponieważ raporty z kontroli co do zasady nie są publikowane, JZP może jednak zwrócić się z wnioskiem do firmy audytorskiej o udostępnienie raportów z kontroli KNA, by zapoznać się z wnioskami i ustaleniami KNA wynikającymi z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej.
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 123 ust. 1 pkt 6 Należy rozważyć usunięcie względnie przereformowanie pkt 1. Fakt posiadania przez jednostkę zainteresowania publicznego polityki w zakresie dodatkowych usług, w tym usług warunkowo dozwolonych przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, podmiot powiązany z podmiotem uprawnionym lub członka sieci w postaci „kilku podpisanych kartek” nie przyniesie oczekiwanego rezultatu w postaci ograniczenia wykonywania innych usług (np. przez podmioty z tej samej sieci), które są bezpośrednio związane z badaniem sprawozdania finansowego danego podmiotu.	Uwaga uwzględniona Poprzez wprowadzenie wymogu do ust. 4 w art. 124 by rekomendacja komitetu audytu w sprawie wyboru firmy audytorskiej była zgodna z politykami wyboru biegłego rewidenta oraz świadczenia usług dodatkowych.
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 123 ust. 10 pkt 5 oraz pkt 7 Projektu Nie jest jasne co ma zawierać, albo czym ma się różnić polityka w zakresie wyboru biegłego rewidenta o której mowa w pkt 5) od szczegółowej procedury w zakresie wyboru biegłego rewidenta, o której mowa w pkt 7). Wydaje się, że <i>da facto</i> jest to to samo. Rozporządzenie 537/2014 nie zawiera takiego rozróżnienia. Rozporządzenie nie wskazuje również w art. 16, że to Komitet Audytu określa	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 124 ust. 1 pkt 7 jest zgodny z wymogami art. 39 ust. 6 lit. f zmienionej dyrektywy 2006/43/WE, według którego to

		szczegółową procedurę wyboru biegłego, zgodnie z art. 16 ust. 3 lit. c) to badana jednostka określa tę procedurę.	komitet audytu odpowiada za procedurę wyboru biegłego rewidenta (która z kolei musi spełniać kryteria określone w art. 16 ust. 3 rozporządzenia 537/2014). Należy zwrócić uwagę, na to, że za wybór firmy audytorskiej odpowiada JZP (tj. jej odpowiedni organ odpowiedzialny za ostateczny wybór firmy audytorskiej), a za szczegółową procedurę wyboru firmy audytorskiej komitet audytu lub organ pełniący jego funkcje. Ponadto zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia 537/2014 JZP organizuje proces wyboru firmy audytorskiej zgodnie ze szczegółową procedurą wyboru firmy audytorskiej opracowaną przez komitet audytu.
Art. 126			
	Pracodawcy RP	<u>Uwaga do art. 126 Projektu ustawy.</u> W art. 126 Projektu ustawy wskazano, iż jeśli wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania jej sprawozdania finansowego dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe, jednostka ta informuje Komisja Nadzoru Finansowego oraz nie stosuje określonego w art. 16 ust. 2-5 rozporządzenia nr 537/2014 trybu powoływania biegłych rewidentów. Pracodawcy RP zwracają uwagę, iż jest to niespójne z rozporządzeniem nr 537/2014, w szczególności że w tym zakresie rozporządzenie nie odwołuje się do opcji krajowych. Dodatkowo zawarcie powyższego wyłączenia w projekcie ustawy wskazuje na brak uregulowań dla jednostek zainteresowania publicznego, w których wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania jej	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 127 ustawy odnosi się do opcji krajowej zawartej w art. 37 ust. 2 zmienionej dyrektywy 2006/43/WE. Przepis art. 127 ustawy służy stosowaniu art. 16 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia 537/2014.

		sprawozdania finansowego dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe.	
Art. 128			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych	Badania ustawowe banków spółdzielczych Projektowana ustawa w art. 128 przyjmuje właściwy kierunek zwolnienia badań ustawowych banków spółdzielczych, innych niż zrzeszające banki spółdzielcze oraz duże banki spółdzielcze (zdefiniowane wg kryteriów dużej jednostki zainteresowania publicznego), w przypadku gdy są one członkami związków rewizyjnych i korzystają z możliwości przeprowadzenia badania ich sprawozdań finansowych przez taki związek, ze stosowania części przepisów rozporządzenia, co stanowi wyraz woli prawodawcy europejskiego odzwierciedlony art. 2 ust. 3 rozporządzenia 537/2014. Niemniej jednak zwrócić należy uwagę, że z zakresu zwolnienia nie powinny być wyłączone duże banki, zwłaszcza, że art. 2 ust. 3 rozporządzenia nie stanowi o możliwości zastosowania takiego wyłączenia ze zwolnienia. Jednocześnie mając na uwadze konsekwentną realizację treści art. 2 ust.3 rozporządzenia 537/2014 postulować należałoby dodatkowo: a) zwolnienie Związków Rewizyjnych z art. 5 rozporządzenia – czynności Związków Rewizyjnych określa ustawa szczególna (ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz ustawa Prawo Spółdzielcze) b) zwolnienie z art. 8 rozporządzenia – możliwość zlecenia wykonywania kontroli biegłym rewidentom oraz lustratorom. Jeżeli Ministerstwo wskazuje w protokole rozbieżności, że zwolnienie ze stosowania części rozporządzenia możliwe jest jedynie w przypadku związków rewizyjnych przeprowadzających badania ustawowe banków spółdzielczych w nich zrzeszonych, z uwagi, że związki rewizyjne mogą wykonywać również inne czynności nie tylko te określone ustawą i w związku z powyższym brak jest uzasadnienia do zwalniania ich z art. 5 rozporządzenia, to należałoby ponownie wskazać, że zakres działania związków rewizyjnych określa precyzyjnie przepis rangi ustawowej tj. art. 15 ust. 3 ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 129 ustawy nie zwalnia dużych banków spółdzielczych badanych przez związki rewizyjne, do których te banki należą ze stosowania określonych przepisów rozporządzenia.
Art. 129			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 129 Zaproponowane zwolnienie z zakazu świadczenia na rzecz badanej JZP, jej jednostki dominującej oraz jednostek przez nią kontrolowanych usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. f rozporządzenia, tj. usług w zakresie wyceny, w tym wyceny dokonywanej w związku z usługami	Uwaga częściowo uwzględniona Warunkowym zwolnieniem z zakazu świadczenia usług

		aktuarialnymi lub usługami wsparcia w zakresie rozwiązywania sporów prawnych jest niewłaściwe i prowadzi do konfliktu interesów. Naszym zdaniem, możliwość świadczenia na rzecz badanej JZP usług wyceny może w praktyce doprowadzić do sytuacji, w której w obszarze wyceny trudno będzie mówić o bezstronności i niezależności biegłego rewidenta. Świadczenie usług wyceny przez biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe JZP oznacza, iż podczas badania sprawozdania finansowego biegły rewident ocenia swoją pracę. W naszej opinii, jest to sytuacja, która nie powinna mieć miejsca. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż w Projekcie z dnia 11 kwietnia 2016 r. (art. 133 ust. 1), jak również w uzasadnieniu do niniejszego Projektu (pkt II.6 uzasadnienia – „uzupełnienie „czarnej listy usług zakazanych” zawartej w art. 5 ust. 12 rozporządzenia o usługę obejmującą wycenę wartości aktywów funduszy inwestycyjnych – ze względu, że ich świadczenie na rzecz badanej JZP może stanowić zagrożenie dla niezależności firmy audytorskiej lub członków zespołu wykonującego badania, a którego to zagrożenia nie można w pełni wyeliminować w drodze zastosowania zabezpieczeń”) wskazano, iż do czarnej listy usług zakazanych będzie zaliczone również świadczenie usług wyceny funduszy inwestycyjnych. Na gruncie niniejszego <i>Projektu</i> pominięto tę kwestię, o czym była mowa na stronie 268 protokołu rozbieżności z dnia 16 czerwca 2016 r. Należy niemniej zwrócić uwagę, iż przepis art. 36a oraz 70h ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.) odnoszą się wyłącznie to funduszy typu SFIO i FIZ oraz do ASI. Dlatego też Urząd zwraca się o przywrócenie przedmiotowego przepisu (na gruncie poprzedniego projektu określonego jako art. 133 ust. 1) do projektu ustawy o biegłych rewidentach. Należy z całą mocą podkreślić, że świadczenie usług wyceny aktywów funduszu inwestycyjnego przez firmę audytorską lub biegłego rewidenta, którzy potem przeprowadzają badanie tych danych (określonych przez samych siebie) w sprawozdaniu finansowym funduszu, w sposób oczywisty zagraża ich niezależności i obiektywizmowi.	innych niż badanie nie zostały objęte usługi wyceny aktywów funduszy inwestycyjnych i emerytalnych
KPMG	Art. 129 Proponowana zmiana: Dopuszcza się świadczenie na rzecz badanej jednostki zainteresowania publicznego usług, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a) ppkt (i) oraz (iv)-(vii) oraz lit. f) rozporządzenia nr 537/2014, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 5 ust. 3 lit. a-c rozporządzenia nr 537/2014. W przypadku świadczenia tych usług 70% limit o którym mowa w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 537/2014 ulega obniżeniu do 50%.	Uwaga nieuwzględniona Art. 4 ust. 4 rozporządzenia zawiera opcję umożliwiającą wprowadzenia bardziej rygorystycznych wymogów w zakresie limitów na wynagrodzenie, w przypadku usług z „czarnej listy”	

		Uzasadnienie: Obniżanie limitu wynagrodzeń do 50% osłabi pozycję mniejszych i średnich jednostek zainteresowania publicznego, które w zakresie usług niezagrażających niezależności będą musiały ponosić wyższe koszty z tyt. zatrudnienia innej firmy doradczej.	warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia, ze względu na ich szczególny charakter zasadne jest wprowadzenie zaostrego limitu na poziomie 50%.
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Utrzymanie progu 70%. Uzasadnienie: Jednym z celów reformy jest dekoncentracja i osłabienie dominacji dużych sieci audytorsko-doradczych. Uważamy, że efekt ten skutecznie będzie osiągnięty czarną listą uzupełnioną limitem wynagrodzeń usług dozwolonych. Obniżanie limitu wynagrodzeń do 50% osłabi pozycję mniejszych i średnich JZP, które w zakresie usług niezagrażających niezależności będą musiały ponosić wyższe koszty z tytułu zatrudnienia innej firmy doradczej.	Uwaga nieuwzględniona Wyjaśnienie j.w.
	EY	Podtrzymujemy naszą propozycję aby limit dla wszystkich usług dozwolonych był ustalony na poziomie 70% wynagrodzenia za badanie. Dodatkowo obniżony limit dla wybranych usług może wpłynąć negatywnie na mniejsze podmioty audytorskie, a także zwiększy koszty administracji związane z monitorowaniem i nadzorem przestrzegania wymogów ustawy. Jednocześnie naszym zdaniem ujednolicony limit na poziomie 70% nie wpłynie negatywnie na niezależność biegłego rewidenta. Celem wprowadzenia limitu jest przede wszystkim zapewnienie, że łączna wysokość wynagrodzenia firmy audytorskiej ze świadczenia innych usług nie będzie wpływała na jej niezależność. W związku z tym, naszym zdaniem, nie ma merytorycznego uzasadnienia dla różnicowania limitu w zależności od rodzaju dozwolonej usługi.	Uwaga nieuwzględniona Wyjaśnienie j.w.
Art. 130			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 130 pkt 1 Treść przepisu należy przeredagować w następujący sposób „braku zagrożenia dla niezależności firmy audytorskiej”.	Uwaga nieuzasadniona Obecny zapis wydaje się bardziej oddawać cel przepisu
Art. 131			

	PwC	Proponowana zmiana: Na końcu zdania dopisać (..) w terminie 14 dni od daty wydania sprawozdania z badania Uzasadnienie: Doprecyzowanie terminu przekazania informacji	Uwaga nieuwzględniona Doprecyzowano, że przekazanie informacji do KNA ma nastąpić „niezwłocznie”.
Rozdział 10 <i>Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów</i>			
	Sąd Najwyższy	Nie rozstrzygnięto również wątpliwości co do relacji postępowania dyscyplinarnego (Oddział 1 Rozdziału 10) do postępowania w przedmiocie przewinienia dyscyplinarnego popełnionego w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego (Oddział 2 Rozdziału 10). Po pierwsze wydaje się, że bardziej prawidłowy tytuł Oddziału 2 powinien brzmieć „Postępowanie w sprawach przewinień dyscyplinarnych popełnionych w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego”. W założeniu ma być to bowiem szczególny rodzaj postępowania dyscyplinarnego, który dotyczy tylko przewinień, mających związek z badaniem ustawowym jednostek zainteresowania publicznego. Biorąc pod uwagę ten sam katalog kar dyscyplinarnych, jak w zwykłym postępowaniu dyscyplinarnym (regulowanym w Oddziale 1), oraz - z drugiej strony – całkowicie samodzielny charakter postępowania, które toczy się przed sądem okręgowym właściwym ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego, rozważyć należałoby jednoznaczne określenie braku możliwości wszczęcia zwykłego postępowania dyscyplinarnego w sytuacjach, w których zostało wszczęte postępowanie na podstawie przepisów Oddziału 2. Istnienie możliwości równoległego prowadzenia dwóch postępowań sprawia, że to samo przewinienie będzie podwójnie kwalifikowane i podwójnie będzie wymierzana kara. Może to budzić wątpliwości w zakresie zgodności projektowanych regulacji z Konstytucją RP. Jeśli uwzględnić różne rodzaje kar, może dojść do sytuacji, w której nałożone kary będą różne bądź też takie same, przez co, np. w razie nałożenia kary skreślenia z rejestru biegłych rewidentów, nałożenie drugiej kary staje się bezprzedmiotowe. Istnieje również możliwość, że w postępowaniu kwalifikowanym (mimo że prowadzone jest ono w związku z ochroną interesu publicznego) nałożona kara będzie mniej dotkliwa, aniżeli w zwykłym postępowaniu dyscyplinarnym, co nie wydaje się sprawiedliwe. Na powyższe kwestie zwracano uwagę w powoływanym na wstępie piśmie SN z dnia 21 czerwca 2016 r.	Uwaga uwzględniona
Art. 143			

	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Proponujemy: Art. 143 ust. 3 – należy doprecyzować jakie osoby należy rozumieć pod pojęciem „pracowników organów”.	Uwaga nieuwzględniona Pojęcie „pracownik” jest precyzyjne. Ustawa nie rozróżnia, zatem przepis odnosi się do każdego pracownika organu.
Art. 147			
	Sąd Najwyższy	Do rozważenia pozostaje zmiana redakcji art. 147 do art. 151, w których pojawia się pojęcie sądu. Z systemowego kontekstu wynika, że chodzi o sąd orzekający w pierwszej instancji, którym jest Krajowy Sąd Dyscyplinarny. Stąd też należałoby w powoływanych przepisach konsekwentnie posługiwać się terminem „Krajowego Sądu Dyscyplinarnego”, a nie „sądu”. Wydaje się to o tyle istotne, że w przepisach Oddziału 2 Rozdziału 10 (w projekcie błędnie nazwanego „Oddziałem 2”) mowa jest o sądzie okręgowym właściwym dla miejsca zamieszkania obwinionego, który także określany jest mianem „sądu”.	Uwaga uwzględniona.
Art. 152			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Poziom kar, które sięgają 250 tys. zł jest dalece nieadekwatny do wynagrodzeń pobieranych przez większość biegłych rewidentów. Spowoduje to odstraszenie nowych pokoleń od podejmowania zawodu biegłego rewidenta. Już aktualny system sankcji (obejmuje on przecież nie tylko karę finansową) spowodował, że liczba biegłych praktykujących zmniejszyła się w okresie ostatnich 2 lat o 12 %, a liczba firm audytorskich badających JZP o 17%. Koncentracja rynku rośnie z niekorzyścią dla sektora małych i średnich firm audytorskich, a przez to samego sektora MŚP. Zmiany ustawowe powinny dotyczyć wyłącznie kar związanych z badaniami ustawowymi, bo taki jest cel reformy. Zaostrzanie kar dla innych usług zawodowych jest nadregulacją. Przykładowo, jeżeli biegły rewident wykona usługę atestacyjną niezastrzeżoną dla biegłego rewidenta, to zagrożony jest karą do 250 tys. zł, jeżeli wykona ją osoba niebędąca biegłym rewidentem to kara finansowa wynosi 0,00 zł! Kolejny przykład, jeżeli biegły rewident sporządzi sprawozdanie finansowe zgodnie ze standardem usług pokrewnych, to za nieprawidłowości grozi mu kara 250 tys. zł, w przypadku księgowego bez żadnych uprawnień lub doradcy podatkowego kara wynosi 0,00 zł! Zaproponowane regulacje nie będą promować stosowania standardów zawodowych tam, gdzie nie są	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwagi ogólnej KIBR w sprawie wysokości kary pieniężnej

		obowiązkowe. Naszym zdaniem zaostrenie kar powinno dotyczyć tylko obszaru badań ustawowych. Dodatkowo, maksymalne kary powinny uwzględniać to, czy dotyczą badań o znaczeniu systemowym dla gospodarki, a więc JZP, czy też badań NJZP. Proponujemy zatem wprowadzenie maksymalnego poziomu kar dla pozostałych usług zawodowych na poziomie 50 tys. zł, a dla badań JZP 100 tys. zł. Należy pamiętać, że w przypadkach istotnych naruszeń, karane będą mimo wszystko odrębnie dwa podmioty - firma audytorska i biegły rewident. Podajemy przykłady krajów, w których kara za naruszenia w badaniach ustawowych jest adekwatna do zarobków w tych krajach. Przykładowy maksymalny poziom kary dla biegłego w ustawach innych państw: - słowacka, wynosi 15 tys. euro, - hiszpańska, kara waha się od 6 tys. euro do 36 tys. euro, wprowadzono 3 przedziały (very serious 18-36 tys. euro, serious 6-18 tys. euro, minor 6 tys. euro), wysokość jest uzależniona od tego, czy naruszenie dotyczy JZP czy NJZP, - rumuńska, 12 krotność przeciętnego wynagrodzenia - finlandzka, 10 tys. euro, - estońska, 6,4 tys. euro.	
Art. 153			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Uwagi dotyczące 250 tys. zł - j.w.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
Art. 154			
	Najwyższa Izba Kontroli	art. 154 ust. 2 określa sytuacje, kiedy nie sporządza się uzasadnienia orzeczenia. Jednocześnie w ust. 3 tego przepisu wskazuje się, że orzeczenia, o których mowa m. in. w ust. 2 doręcza się wraz z uzasadnieniem. Sprzeczność tę należałoby usunąć	Uwaga nieuwzględniona Przepis art. 154 ust. 3 należy interpretować w taki sposób, że orzeczenie doręcza się z uzasadnieniem wówczas, gdy zostało ono sporządzone.

			Możliwa jest również sytuacja, w której uzasadnienie orzeczenia, o którym mowa w art. 154 ust. 2 zostanie sporządzone, np. gdy strona złoży taki wniosek.
Art. 157			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Upomnienie jest środkiem, który nie będzie stosowany wobec istotnych naruszeń. Proponujemy ograniczenie okresu zatarcia do 1 roku.	Uwaga nieuwzględniona Termin zatarcia musi być skorelowany z terminem publikacji orzeczeń na stronach internetowych organów. Dyrektywa wymaga, aby taka publikacja trwała co najmniej 5 lat. W związku z powyższym, okres zatarcia nie może być krótszy.
Art. 158			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych, LIBERTAS	Wpływy z kar pieniężnych jako przychód KIBR Ustalenie przewidziane w art. 158 projektu ustawy, że wpływy z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu w sprawie dyscyplinarnej stanowi przychód Krajowej Izby Biegłych Rewidentów jest absolutnie niedopuszczalne. Wpływy z tytułu kary pieniężnej orzeczonej w postępowaniu w sprawie dyscyplinarnej powinny bezwzględnie stanowić przychód Skarbu Państwa. Wyposażenie KIBR w dodatkowe źródło przychodów w postaci wpływów z kary pieniężnej będzie według ze wszechmiar prawdopodobnego scenariusza prowadzić do orzekania tej kary jako pierwszorzędnej. Dodatkowo KIBR wyposażony został w instrument właściwy co do zasady jedynie notariuszom, bowiem orzeczona przez KIBR kara (kara orzekana w trybie administracyjnym) będzie stanowić tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 kodeksu postępowania cywilnego. Przepisy Dyrektywy nie określają kwot, ale nałożenie administracyjnych kar pieniężnych na osoby fizyczne oraz prawne określają jako ostatni (art. 30 a ust. 1 pkt f) w kolejności rodzaj administracyjnych środków i kar za naruszenia przepisów Dyrektywy i w stosownych przypadkach rozporządzenia (UE)	Uwaga nieuwzględniona. Rozwiązanie, do którego odnosi się uwaga, funkcjonuje na gruncie obecnie obowiązującej ustawy (art. 31 ust. 5) oraz w innych samorządach zawodowych. Również rozwiązanie, zgodnie z którym prawomocne orzeczenie w zakresie kary pieniężnej stanowi tytuł egzekucyjny, również zostało oparte na rozwiązaniach zawartych w ustawach

		nr 537/2014, dając jednocześnie priorytet wszystkim wcześniej wymienionych rodzajom odpowiednio w punktach a) – g). Kary powinny być ponadto dostosowane w zakresie wysokości ich dochodzenia do aktualnych stawek właściwych kodeksowi karnemu oraz innym przepisom regulujących funkcjonowanie korporacji zawodowych.	regulujących ustrój innych samorządów zawodowych (art. 71 ust. 2a ustawy o radcach prawnych i art. 95ł ust. 1b Prawa o adwokaturze).
Art. 162			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Informacja o ujawnieniu kary powinna być publikowana na stronie nie dłużej niż w okresach zatarcia art.157.	Uwaga uwzględniona poprzez dostosowanie okresu zatarcia do obowiązkowego okresu publikacji informacji o karze (art. 30c ust. 3 dyrektywy 2006/43/WE).
Art. 164			
	Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych, LIBERTAS	Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów a) Projektowane przepisy art. 164 i następne, dotyczące spraw przewinień dyscyplinarnych popełnionych przez biegłego rewidenta w związku z badaniem ustawowym jednostki zainteresowania publicznego i wyznaczenia Komisji Nadzoru Audytowego jako prowadzącej postępowanie wyjaśniające, dochodzenie dyscyplinarne oraz pełniącej funkcję oskarżyciela przed sądem, to całkowicie słuszny kierunek i powinien zostać rozszerzony na wszelką odpowiedzialność biegłego rewidenta, o której mowa w przepisach art. 132 i następne. Przewidziany tam tryb odpowiedzialności dyscyplinarnej z prowadzonym postępowaniem dyscyplinarnym powinien zostać zastąpiony postępowaniem prowadzonym przez Komisję Nadzoru Audytowego oraz sądy powszechne. b) Poważną wątpliwość natury konstytucyjnej budzą projektowane regulacje w art. 134 ust. 4 i 5 projektu ustawy. Przewidziany w ust. 4 zapis, że nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęło 5 lat, w dalszym ciągu pomimo zmiany z 6 na 5 lat stanowi znaczące wydłużenie aktualnie przewidzianego terminu, który wynosi 3 lata. Projektodawca nie przedstawił żadnego przekonującego ratio legis, które miałoby przemawiać za przyjęciem tak wydłużonego terminu. Jeszcze poważniejsze obawy o wprost zgodność z Konstytucją budzi przewidziany ust. 5, zgodnie z którym w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub	Ad. a) Uwaga nieuwzględniona. Brak podstaw do ograniczania kompetencji samorządu zawodowego w stopniu, który nie jest przewidziany przepisami dyrektywy i rozporządzenia. Ad. b) Uwaga nieuwzględniona. Termin przedawnienia został przewidziany w sposób analogiczny jak jest to np. w przepisach Kodeksu karnego. Takie rozwiązanie ma na celu zapewnienie odpowiedniego

	postępowania w sprawie naruszenia , przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, karalność przewinienia ustaje z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu. Aktualnie karalność przewinienia ustaje z upływem 5 lat od jego popełnienia, teraz ustawodawca wydłuża ten termin nawet do 10 lat! c) Niezrozumiały jest ustawowy brak wszczynania postępowania wyjaśniającego w przypadku gdy zawiadomienie zgodnie z projektowanym art. 139 ust. 2 złożą wskazane w tym przepisie organy. Taki zapis jest nieporozumieniem, nakłada swoiste domniemanie ustawowe, że każde zawiadomienie tych podmiotów jest de facto z góry zasadne, skoro ustawodawca przesądza z góry brak konieczności wszczynania w tych przypadkach postępowania wyjaśniającego. Argumentacja przedstawiona przez Ministerstwo w protokole rozbieżności, wskazująca, iż należy przyjąć, że „podmioty profesjonalne, składając zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu, będą bazować na materiale faktycznym, którego analizowanie w ramach postępowania wyjaśniającego nie jest niezbędne” jest jaskrawo sprzeczne z konstytucyjną zasadą demokratycznego państwa prawnego. Organy nie stają ponad prawem (art. 7 Konstytucji, zasada legalizmu). d) Przewidziane w art. 152 projektu ustawy kary w sprawach dyscyplinarnych oraz w sprawach naruszeń są nieprecyzyjne i nieproporcjonalnie określone. Po pierwsze należałoby przywrócić stopniowanie kar, to znaczy orzekanie kar, oczywiście z uwzględnieniem stopnia przewinienia, ale zasadniczo od najmniej dolegliwej do najbardziej dolegliwej podczas orzekania kar. Po drugie przewidziane kary są nieprecyzyjne, co oznacza przewidziany w ust. 1 pkt 3) zakaz przeprowadzania badań? Nie chodzi przecież tylko o badania sprawozdań finansowych, więc tym bardziej przewidziany w kolejnym pkt 4) zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej może być de facto zbieżny i częściowo pokrywający się, podobnie jak kolejny zakaz z pkt 5) czyli zakaz wykonywania zawodu biegłego rewidenta. . e) Okresy zatarcia przewidziane w art. 157 projektu ustawy są w sposób jaskrawy wydłużone i powinny ulec skróceniu, odzwierciedlając w istocie zapisy obecnej i aktualnie obowiązującej ustawy o biegłych rewidentach. Przypomnieć więc należy, że aktualnie kary upomnienia i nagany ulegają zatarciu po roku od uprawomocnienia się orzeczenia. Kara pieniężna ulega zatarciu po roku od dnia jej zapłaty, kara zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej ulega zatarciu po 3 latach od upływu okresu, na który zakaz został orzeczony. Kara wydalenia z samorządu biegłych rewidentów ulega zatarciu po 5 latach od dnia skreślenia z rejestru.	okresu na ujawnienie czynu (5 lat). Jeśli w tym okresie przewinienie nie zostanie ujawnione i nie zostanie wszczęte postępowanie przeciwko biegłemu rewidentowi, wygasa możliwość pociągnięcia biegłego rewidenta do odpowiedzialności dyscyplinarnej za ten czyn. Natomiast na wypadek, gdyby czyn został ujawniony w 5 roku od jego popełnienia, dodatkowe 5 lat ma gwarantować możliwość przeprowadzenia i zakończenia postępowania dyscyplinarnego. Termin na ujawnienie przewinienia jest również skorelowany z terminami cyklicznych kontroli w firmach audytorskich. Ad. c) Uwaga nieuwzględniona. Należy przyjąć, że podmioty profesjonalne, składając zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu, będą bazować na materiale faktycznym, którego
--	--	---

			analizowanie w ramach postępowania wyjaśniającego nie jest niezbędne. Warto również zwrócić uwagę, że dochodzenie składa się z dwóch faz: fazy in rem (kiedy to między innymi analizuje się, czy czyn wyczerpuje znamiona przewinienia) i fazy in personam, po przedstawieniu zarzutów. Ad. d) Uwaga nieuwzględniona. Kary są wymienione wg stopnia ich dolegliwości. Ustawa wskazuje okoliczności, które sąd bierze pod uwagę przy wymiarze kary. Pojęcie „badanie”, „czynności rewizji finansowej” są zdefiniowane w ustawie, dlatego ich interpretacja nie budzi wątpliwości. Również z racji wykonywania zawodu biegłego rewidenta osoba fizyczna jest uprawniona do podejmowania szerszego katalogu czynności niż wykonywanie czynności rewizji finansowej.
--	--	--	--

			Ad. e) uwaga nieuwzględniona. Okres zatarcia jest skorelowany z okresem, na jaki informacja o ukaraniu może zostać podana do publicznej wiadomości
Art. 168			
	Komisja Nadzoru Audytowego	<u>W odniesieniu do nakładania kar na biegłych rewidentów przez KNA wątpliwości budzi zaproponowana regulacja w zakresie właściwości sądów powszechnych.</u> Właściwym rozwiązaniem wydaje się, aby KNA rozpatrywała ww. sprawy w oparciu o procedurę administracyjną, tak jak to ma miejsce w przypadku nakładania kar na firmy audytorskie. Procedura mogłaby zostać wzbogacona o dodatkowe rozwiązania gwarantujące stronie prawo do obrony, takie jak na przykład wymóg precyzyjnego opisu zarzutu w postanowieniu wszczynającym postępowanie, wymóg postawienia zarzutów biegłemu rewidentowi, prawo ustanowienia obrońcy, prawo przedstawiania dowodów, prawo odwołania. Nadmienić należy, że wiele z tych rozwiązań jest już przewidzianych w postępowaniu administracyjnym, które zapewnia mechanizmy gwarantujące stronie czynny udział w postępowaniu i realizację jej praw. Biorąc pod uwagę charakter organu administracji, którym jest KNA, jego organizację i zasady funkcjonowania, działanie w oparciu o procedurę administracyjną w przypadku nakładania kar na biegłych rewidentów przez KNA jest kluczowe z punktu widzenia efektywności i spójności sprawowanego nadzoru. Natomiast rozwiązanie proponowane w projekcie ustawy może stwarzać zagrożenie dla efektywności nadzoru. Ponadto może wpłynąć na znaczne zwiększenie kosztów funkcjonowania KNA, w pierwszej kolejności z uwagi na potrzebę zapewnienia pracowników posiadających wiedzę i doświadczenie z zakresu dwóch różnych procedur (karnej i administracyjnej). Należy również zwrócić uwagę, że w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego KNA ma prowadzić postępowanie przygotowawcze i występować jako oskarżyciel przed sądami. Sądem pierwszej instancji w ww. sprawach jest sąd okręgowy właściwy miejscowo według miejsca zamieszkania obwinionego. Sądów okręgowych w Polsce jest 45, natomiast siedziba KNA usytuowana jest w Warszawie. Realizacja zadania w postaci pełnienia funkcji oskarżyciela będzie wymagała od pracowników obsługujących KNA licznych podróży służbowych z Warszawy do miast, w których	Uwaga nieuwzględniona Procedura karna gwarantuje najpełniejszą możliwość realizacji prawa do obrony. Sądy powszechne są profesjonalnie przygotowane do stosowania procedury karnej.

		usytuowane są siedziby właściwych Sądów Okręgowych, a także siedziby sądów apelacyjnych (11 sądów apelacyjnych), w sprawach, w których wniesione zostanie odwołanie od orzeczenia wydanego w pierwszej instancji. Następnie, należy zwrócić uwagę, że sądy powszechne nie dysponują wiedzą specjalną z zakresu przeprowadzania badań ustawowych sprawozdań finansowych. Kwestię tę regulują przepisy prawa powszechnie obowiązującego, ale również standardy wykonywania zawodu biegłego rewidenta i zasady etyki zawodowej. Sąd powszechny, rozpatrując sprawę dyscyplinarną, tj. oceniając, czy biegły rewident należycie wykonał badanie ustawowe, będzie interpretował i stosował przepisy, które w innych sprawach (np. z art. 78 ustawy o rachunkowości) stanowiłyby wiedzę specjalną, na okoliczność której należałoby powołać biegłych w rozumieniu art. 193 Kodeksu postępowania karnego. Tymczasem, KNA dysponuje wiedzą fachową, niezbędną do oceny prawidłowości wykonania badania ustawowego sprawozdania finansowego. Natomiast, w sytuacji, gdyby sądy powszechne w ww. sprawach zdecydowały się powoływać biegłych sądowych, znacząco wpłynęłoby to na koszty postępowania, a także na czas trwania postępowania dyscyplinarnego.	
Rozdział 11			
Odpowiedzialność firm audytorskich, odpowiedzialność jednostek zainteresowania publicznego oraz osób trzecich			
Art. 174			
KPMG	Art. 174 ust. 2 Proponowana zmiana: 2. Karami administracyjnymi są: 1) <u>upomnienie</u> 2) kara pieniężna 3) zakaz przeprowadzania badań albo świadczenia usług objętych standardami wykonywania zawodu na okres od 6 miesięcy do lat 3; 4) zakaz pełnienia funkcji członka zarządu lub innego organu zarządzającego, członka rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego w firmach audytorskich przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat; 5) skreślenie z listy firm audytorskich. Uzasadnienie:	Uwaga uwzględniona	

		Proponujemy, aby do zakresu kar nakładanych na firmę audytorską –wzorem kar nakładanych na biegłych rewidentów- wprowadzić karę w postaci upomnienia kierowanego do członków organu zarządzającego nakazującego zaprzestania określonego postępowania i wprowadzenie odpowiednich procedur zapobiegających określonemu postępowaniu w przyszłości. Zwiększyłyby to możliwości organu nadzoru w zakresie nakładania kar za naruszenia, dla których kara pieniężna i pozostałe kary nie będą adekwatne.	
	PwC	Art. 174 ust. 2 Proponowana zmiana: 5) upomnienie nakazujące zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości Uzasadnienie: Lista powodów, za które firma audytorska może być ukarana określona w ust. 1 jest bardzo długa i szczegółowa. W praktyce mogą zdarzyć się przypadki, że naruszenia przepisów będą nieistotne i nie mające znaczenia dla prawidłowego wywiązywania się firmy audytorskiej z obowiązków ustawowych. Dla takich przypadków proponujemy dodanie do listy kar w ust. 2 kary o mniejszej dolegliwości np. upomnienia nakazującego zaprzestania określonego postępowania i powstrzymania się od niego w przyszłości (podobnie jak określono to w art.152 w stosunku do biegłych rewidentów).	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Proponujemy ograniczenie art.174 wyłącznie do naruszeń związanych z badaniami ustawowymi. Proponujemy nowe brzmienie pierwszego zdania: „Art.174 Firma audytorska podlega karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 w związku z badaniem ustawowym, gdy:” Uzasadnienie: Art. 174 związany jest z wdrożeniem przepisów unijnych o badaniach statutowych, dlatego sankcjonowanie w zaproponowanym zakresie innych czynności firm audytorskich jest nadregulacją.	Uwaga nieuwzględniona Ustawa definiuje, na czym wykonywanie zawodu biegłego rewidenta polega oraz określa przesłanki prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta. Zasadniczo, firmy audytorskie to podmioty, które zrzeszają biegłych rewidentów, w celu wykonywania przez nich zawodu, a nie tylko badań ustawowych. Wykonywanie badań ustawowych jest jednym z przejawów wykonywania zawodu biegłego rewidenta.

			W ramach firm audytorskich biegli rewidenci świadczą cały szereg usług właściwych biegłym rewidentom i mają z tego tytułu określone obowiązki (np. zorganizowanie prawidłowo funkcjonującego systemu kontroli jakości), dlatego brak jest podstaw do ograniczania odpowiedzialności tylko do tych czynności, które polegają na wykonywaniu badań ustawowych. Wskazać należy, że w ramach firm audytorskich biegli rewidenci mogą np. wykonywać badania inne niż ustawowe czy świadczyć inne czynności rewizji finansowej. Brak jest zatem uzasadnienia dla ograniczania odpowiedzialności firm audytorskich w tym zakresie. Ustawa nie stanowi tylko implementacji przepisów europejskich. Przepisy europejskie stanowią pewne minimum, które powinno zostać objęte regulacją. Przepisy europejskie nie odnoszą się np. do samorządów zawodowych, idąc zatem tokiem rozumowania zaprezentowanym w uwadze, za nadregulację należałoby uznać np. przepisy o samorządzie zawodowym.
	Krajowa Izba	Propozycja:	Uwaga nieuwzględniona

Biegłych Rewidentów	Proponujemy ograniczenie art.174 wyłącznie do naruszeń związanych z badaniami ustawowymi. Po uwzględnieniu zmiany zdania pierwszego (patrz wyżej) proponujemy usunięcie następujących punktów: 17, 18, 22, 23, 29, 30. Uzasadnienie: Art.174 związany jest z wdrożeniem przepisów unijnych o badaniach statutowych dlatego sankcjonowanie w zaproponowany sposób innych czynności firm audytorskich jest nadregulacją.	j.w.
Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Art. 174 i 178 Projektu – wymiar kar dla biegłych rewidentów Tak, jak było to już podnoszone w pismach Stowarzyszenia przedstawianych na poprzednim etapie prac nad przedmiotową regulacją, należy po raz kolejny wyrazić wątpliwości odnośnie zaproponowanego w Projekcie katalogu i wymiaru kar. W dalszym ciągu szczególne obawy budzi zaproponowana wysokość kar pieniężnych. Mimo iż w stosunku do pierwotnych założeń kwoty proponowane w przedmiotowym Projekcie są niższe, nadal pozostaje aktualny postulat ich dalszego obniżenia. Należy raz jeszcze stanowczo podkreślić, że wprowadzenie zaproponowanych przepisów w życie będzie stanowić rozwiązanie ze wszech miar niekorzystne, nieproporcjonalne, a w konsekwencji również nieefektywne. Surowość zaproponowanych kar jest w dalszym ciągu niedostosowana do faktycznych możliwości i warunków polskiego rynku, co będzie skutkowało stopniową jego erozją – częściowo ze względu na odstraszający efekt takich kar dla potencjalnych nowych kadr oraz rezygnację z dalszego wykonywania tego zawodu przez biegłych rewidentów funkcjonujących obecnie na rynku; częściowo zaś dlatego, że tak istotne zwiększenie ryzyka związanego z wykonywaniem usług audytorskich spowoduje radykalne zwiększenie ich cen, a koszty tego zjawiska w naturalny sposób poniosą emitenci. Doprowadzi to w konsekwencji do zwiększenia kosztów funkcjonowania spółek i obniży poziom ich konkurencyjności kosztowej. Mając na względzie możliwe dalekosiężne negatywne skutki wprowadzenia zaproponowanych rozwiązań, które bez wątpienia odczuje również środowisko emitentów, Stowarzyszenie stanowczo postuluje zweryfikowanie przedmiotowych propozycji i wypracowanie rozwiązań zgodnych z duchem nadrzędnej zasady proporcjonalności, dokonując rzetelnej analizy ich celowości i prawdopodobnej efektywności w warunkach polskiego rynku.	Uwaga nieuwzględniona Patrz uzasadnienie do uwag ogólnych
Art. 175		
PwC	Uzasadnienie:	Uwaga uwzględniona

		Katalog kar nakładanych na osoby wymienione w tym artykule powinien obejmować karę proponowaną powyżej.	
Art. 178			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Proponujemy wykreślić zdanie: „Jeżeli w poprzednim roku obrotowym firma audytorska nie osiągnęła przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej, kara może być nałożona do wysokości 250 000 zł.”. Uzasadnienie : Poziom kary do 250 tys. zł dla nieaktywnej w obszarze rewizji finansowej firmy jest nieuzasadniony. Maksymalny poziom kary w ustawie Słowackiej wynosi 15 tys. euro dla firmy audytorskiej.	Uwaga nieuwzględniona Przy wymiarze kary uwzględniane są również inne czynniki, które pozwolą wymierzyć karę we właściwej wysokości.
Art. 184			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 184 ust. 1 pkt 5 W przypadku sankcji niewłaściwe jest odwołanie do przepisów: art. 176, art. 178 ust. 3–5, art. 181–183 dotyczących sankcji dla biegłych rewidentów i firm audytorskich. Ustawa powinna zawierać odrębny przepis dot. sankcji dla JZP, a wysokość kar powinna być skonkretyzowana. Ponadto „odpowiednie zastosowanie” w przypadku JZP art. 178 ust. 3 nie jest możliwe, gdyż przepis odnosi się do przychodów osiągniętych przez firmę audytorską z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. Uwaga w przedmiotowym zakresie była zgłaszana na konferencji uzgodnieniowej.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 184 ust. 3 Obecne brzmienie przepisu jest nieprecyzyjne, a pkt 3 zawiera zbyt dużo informacji i jest zredagowany niepoprawnie gramatycznie. Cały przepis wymaga zmian, doprecyzowania i uporządkowania. Proponowane jest następujące brzmienie: <i>„Jednostka zainteresowania publicznego lub osoby, o których mowa w ust. 1, podlegają karze administracyjnej gdy:</i> <i>1) nie posiadają polityki w zakresie świadczenia dodatkowych usług, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci;</i> <i>2) nie posiadają lub nie przestrzegają polityki w zakresie wyboru firmy audytorskiej, w tym odnośnie stosowania klauzul zabronionych, o których mowa w art. 16 ust. 6 rozporządzenia nr 537/2014</i>	Uwaga uwzględniona

		3) podpisują umowy na badanie sprawozdań finansowych na okres krótszy niż 2-letni; 4) nie informują Komisji Nadzoru Finansowego o fakcie, że wyboru firmy audytorskiej dokonuje organ inny niż organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe; 5) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją firmy audytorskiej badającej sprawozdanie finansowe danej jednostki zainteresowania publicznego lub okresu karencji firmy audytorskiej; 6) nie przestrzegają obowiązków związanych z rotacją kluczowego biegłego rewidenta lub okresu karencji kluczowego biegłego rewidenta; 7) nie przestrzegają przepisów dotyczących powołania, składu i funkcjonowania komitetu audytu; 8) wywierają wpływ na wynik badania.”	
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 184 ust. 5 Zwracamy uwagę, że odniesienia do przepisów art. 176, 178 ust. 3–5 oraz 181–183 w przypadku Komisji Nadzoru Finansowego pozostają niejasne i jednocześnie wątpliwości budzi ich prawidłowość pod względem legislacyjnym. Należy bowiem mieć na uwadze, że powyżej wskazane przepisy mają zastosowanie do innego zakresu podmiotowego. Przykładowo, przepisy art. 181 Projektu stanowią, że wpływy z tytułu kar pieniężnych nałożonych przez KRBR stanowią przychód KIBR, wpływy z tytułu kar pieniężnych orzeczonych przez KNA stanowią dochód budżetu państwa itd. Wobec powyższego powstaje wątpliwość, w jaki sposób powyższe przepisy miałyby mieć przełożenie na zastosowanie w przypadku Komisji Nadzoru Finansowego. Należy dokonać dogłębnej analizy postanowień niniejszego ustępu i sformułować go w sposób niebudzący wątpliwości.	Uwaga uwzględniona
	Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych	Proponujemy zmienić treść art. 184 ust. 1 projektu poprzez nadanie mu następującego brzmienia: „Art. 80. 1. W wyniku umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa jednostka zainteresowania publicznego, członek jej zarządu lub innego organu zarządzającego, rady nadzorczej lub innego organu nadzorczego lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane podlegają karze administracyjnej za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014.” Jesteśmy zdania, że odpowiednie doprecyzowanie wskazanego przepisu ograniczy możliwość nakładania kar nawet za najdrobniejsze uchybienia związane z przypadkami uszczegółowionymi w art. 184 ust. 3 (np. polityka wyboru biegłego rewidenta nie określa jednego z wymaganych elementów).	Uwaga nieuwzględniona Zwracamy uwagę, że przepisy art. 183 ustawy zapewniają, że w przypadku wypełnienia obowiązku, którego niezrealizowanie stanowiło naruszenie, o którym mowa w art. 175 ust. 1, można odstąpić od wymierzania kary. W przypadku odstąpienia od

			wymierzania kary postępowanie umarza się.
	Związek Banków Polskich	art. 184 ust 4 i 5 Kary administracyjne dla pomiotów badanych i podmiotów powiązanych z nimi <i>Zgodnie z art. 184 ust. 4 i 5 projektu ustawy Komisja Nadzoru Finansowego będzie mogła nałożyć na członka jej organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego banku lub komitetu audytu oraz osoby z nimi powiązane karę administracyjną w postaci zakazu pełnienia funkcji członka organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego w jednostkach zainteresowania publicznego przez osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów ustawy lub rozporządzenia 537/2014 przez okres od roku do 3 lat. Sektor bankowy musi się kategorycznie przeciwstawić takiemu rozwiązaniu.</i> <u>Po pierwsze nie można w żaden sposób uznać zakazu pełnienia funkcji za karę administracyjną, jest to bowiem środek karny</u> określony w art. 39 Kodeksu karnego. Nadanie w art. 184 ust 5 Komisji Nadzoru Finansowego uprawnień sądu powszechnego do stosowania środka karnego, jakim jest zakaz wykonywania funkcji, zaburza polski porządek prawny, gdyż prawo do stosowania środków karnych mają w Polsce wyłącznie sądy powszechne. Co więcej ten sam środek karny dla firmy audytorskiej jest dedykowany w projekcie właściwości sądu powszechnego, co wpłynąć może na nierówne traktowanie podmiotów wobec prawa. Po drugie przepis art. 23 ust. 4 Rozporządzenia nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie <i>szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego</i> wymaga jedynie, aby państwa członkowskie zapewniły, aby właściwe organy mogły wykonywać uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe w dowolny z następujących sposobów: a) bezpośrednio; b) we współpracy z innymi organami; c) poprzez zwracanie się do właściwych organów sądowych, wobec czego nie ma żadnych podstaw regulacyjnych, aby to Komisji Nadzoru Finansowego przekazać nadmiarowe i niekonstytucyjne uprawnienie stosowania środków karnych. Ponadto krąg osób, które są objęte karami zgodnie z projektem jest bardzo szeroki, mówi się bowiem o „osobach powiązanych” z członkami organów banku lub komitetu audytu a zgodnie z	Uwaga nieuwzględniona Środek karny to termin ustawowy występujący na gruncie Kodeksu karnego (art. 39 i n.). Środek karny można określić jako dodatkową – obok kary - reakcję na popełnione przestępstwo. Środek karny może być orzeczony wówczas, gdy oskarżony zostanie uznany winnym popełnienia przestępstwa i co do zasady, obok orzeczonej kary (art. 32 k.k.). Środkiem karnym jest między innymi zakaz wykonywania określonego zawodu, zakaz prowadzenia pojazdów, świadczenie pieniężne, podanie wyroku do publicznej wiadomości. To że określona sankcja została przewidziana jako środek karny czy nawet kara, nie stanowi podstawy do twierdzenia, że w innej formie, np. w formie kary administracyjnej, nie może funkcjonować w systemie prawnym. Podobnie, jak przewidziana w Kodeksie karnym kara grzywny może zostać orzeczona w wyroku karnym, tak w postępowaniu

	przywołaną definicją mogą to być zarówno małżonkowie, rodzice jak i nawet dzieci osób zarządzających bankiem! Należy zwrócić uwagę, iż w świetle definicji zawartej w art. 2.1 pkt 19) projektu ustawy, przez osobę powiązaną rozumie się osobę blisko związaną w rozumieniu art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi. Zgodnie z treścią art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi: <i>„2. Przez osoby blisko związane z osobą, o której mowa w ust. 1, rozumie się:</i> <i>1) jej małżonka lub osobę pozostającą z nią faktycznie we wspólnym pożyciu;</i> <i>2) dzieci pozostające na jej utrzymaniu bądź osoby związane z tą osobą z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli;</i> <i>3) innych krewnych i powinowatych, którzy pozostają z nią we wspólnym gospodarstwie domowym przez okres co najmniej roku;</i> <i>4) podmioty:</i> <i>a) w których osoba, o której mowa w ust. 1, lub osoba blisko z nią związana, o której mowa w pkt 1-3, wchodzi w skład ich organów zarządzających lub nadzorczych, lub w których strukturze organizacyjnej pełni funkcje kierownicze i posiada stały dostęp do informacji poufnych dotyczących tego podmiotu oraz kompetencje w zakresie podejmowania decyzji wywierających wpływ na jego rozwój i perspektywy prowadzenia działalności gospodarczej, lub</i> <i>b) które są bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez osobę, o której mowa w ust. 1, lub osobę blisko z nią związaną, o której mowa w pkt 1-3, lub</i> <i>c) z działalności których osoba, o której mowa w ust. 1, lub osoba blisko z nią związana, o której mowa w pkt 1-3, czerpią zyski,</i> <i>d) których interesy ekonomiczne są równoważne interesom ekonomicznym osoby, o której mowa w ust. 1, lub osoby blisko z nią związanej, o której mowa w pkt 1-3.”</i> Należy zwrócić uwagę, że ani Dyrektywa 2006/43/WE ani Rozporządzenie (UE) nr 537/2014, które są podstawą dla przygotowanego projektu nowej ustawy nie przewidują sankcji karnych dla osób powiązanych z członkami organu zarządzającego, administracyjnego lub nadzorczego lub komitetu audytu jednostki zainteresowania publicznego. Art. 30 a Dyrektywy 2014/56/UE, na który powołuje się w art. 184 projekt ustawy odnosi się do możliwości nałożenia określone kary na członka organu zarządzającego JZP, a nie na wszystkie osoby i podmioty z JZP w jakikolwiek sposób powiązane oraz	administracyjnym może zostać nałożona kara pieniężna. Kodeks karny przewiduje środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości, również orzeczone kary administracyjne mogą być podawane do publicznej wiadomości, jeśli taka możliwość będzie wynikała z ustawy. Innymi słowy, sankcje, które odpowiadają swoim charakterem środkom karnym mogą również być stosowane w innej formie aniżeli w formie środka karnego, tj. np. w formie kary administracyjnej czy kary dyscyplinarnej. Z uwagi, iż przepisy przewidują, iż KNF nakłada kary w postępowaniu administracyjnym ten tryb należało przyjąć. Postępowanie administracyjne gwarantuje również prawo do sądu, gdyż na decyzję możliwa jest skarga do WSA. Przepisy rozporządzenia w art. 23 ust. 2 akapit drugi lit. c) wymagają aby państwa członkowskie zapewniły aby właściwe organy posiadały stosowne uprawnienia, w tym do nakładania kar w stosunku do badanych jednostek interesu
--	---	--

	członków rodziny. Ponadto, nie można znaleźć żadnego merytorycznego uzasadnienia dla objęcia osób powiązanych jakimikolwiek sankcjami, chociażby w świetle listy naruszeń będących podstawą sankcji, które zostały wymienione w treści art. 82 czy 184 projektu ustawy. PROPOZYCJA: <u>W związku z powyższą argumentacją proponuję dostosowanie tego przepisu zarówno do polskiego porządku prawnego jak i art. 23 Rozporządzenia 537/2014 i przeredagowanie przepisu art. 184 projektu w taki sposób, aby KNF miał prawo zwrócić się do sądu powszechnego z wnioskiem o zastosowanie środka karnego w postaci zakazu wykonywania funkcji. Proponuję także zawężenie zakresu podmiotowego stosowania sankcji wyłącznie do osób odpowiedzialnych za zarządzanie bankiem.</u>	publicznego, ich podmiotów powiązanych i powiązanych stron trzecich w tym nie jest możliwe przyjęcie uwagi zawężającej katalog osób możliwych do ukarania.
Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych	Art. 184 w zw. z art. 178 ust. 3 Projektu – wymiar kar dla emitentów W dalszym ciągu utrzymane zostały propozycje Projektu w zakresie kar dla emitentów związanych z naruszeniami w zakresie obowiązków związanych z komitetami audytów. Raz jeszcze należy w sposób stanowczy zwrócić uwagę na ryzyka wiążące się z takim ukształtowaniem przepisów, w szczególności zaś z ustanowieniem otwartego katalogu naruszeń, co zwiększa ryzyko uznaniowości w wymierzaniu kar za naruszenia, których zakres przedmiotowy nie jest odpowiednio limitowany przez ustawę, co w praktyce oznaczać może, że ocena, czy dane działanie lub zaniechanie jest naruszeniem, za które można wymierzyć karę leży w dużej mierze w gestii organu. Stąd postulatem Stowarzyszenia jest w tym miejscu wprowadzenia zamkniętego katalogu naruszeń podlegających karze, zgodnie z duchem zasady <i>nulla poena sine lege</i>. W dalszej kolejności, wątpliwości wzbudza również sam wymiar kar przewidywanych za naruszenia, w szczególności zaś wymiar kar pieniężnych. Zgodnie z przedstawionymi propozycjami legislacyjnymi dla emitentów również przewidziana została kara w wysokości 10% przychodów osiągniętych przez emitenta w poprzednim roku obrotowym. Pragniemy zwrócić uwagę, że zaproponowana wysokość kary pozostaje całkowicie nieadekwatna do wielkości spółek, które będą adresatami tej regulacji, zaś jej nadmierna rygorystyczność będzie powodem braku jej funkcjonalności. Trudno jest bowiem spodziewać się, że wprowadzenie do procedowanej ustawy kar na tak drastycznym poziomie w relacji do wielkości podmiotów, których będą one dotyczyły, da szansę na rzeczywiste zrealizowanie celu implementowanej Dyrektywy, co jest wszak głównym celem niniejszego Projektu ustawy. Przeciwnie, jest wielce prawdopodobne, że efektem wprowadzenia zbyt surowych sankcji będzie paraliż polskiego rynku, a	Uwaga nieuwzględniona Wymiar kary na zaproponowanym na spełniać jedną z podstawowych kryteriów wskazanych przez Dyrektywę tj iż kara ma mieć charakter odstrasżający

		nawet jego regres wywołany odpływem spółek z rynku regulowanego – jest to ryzyko, które ustawodawca musi brać pod uwagę każdorazowo rozważając wprowadzenie do polskiego systemu prawnego kolejnych sankcji dotyczących emitentów. Wobec powyższego, Stowarzyszenie postuluje zrewidowanie zaproponowanych w Projekcie rozwiązań i przyjęcie wysokości kar na poziomie dostosowanym do warunków polskiego rynku.	
Rozdział 12			
Zawiadamianie organu nadzoru publicznego o podejrzeniu naruszenia przepisów ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014			
Art. 185			
Narodowy Bank Polski	Ad Art. 185 ust. 1 projektu Proponujemy zmianę wyrażenia „zasad wykonywania zawodu biegłego rewidenta” na „krajowych standardów wykonywania zawodu”, które zostały zdefiniowane w projekcie ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy regulujące zasady wykonywania zawodu biegłego rewidenta zostały określone w ustawie.	
KPMG	Art. 185 ust.1 Proponowana zmiana: Każdy może zawiadomić Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podejrzeniu naruszenia przez biegłego rewidenta, firmę audytorską lub przez inny podmiot lub osobę przepisów ustawy, rozporządzenia nr 537/2014, zasad etyki zawodowej lub zasad wykonywania zawodu biegłego rewidenta <u>w związku z badaniami ustawowymi</u> . Uzasadnienie: Rozszerzenie uprawnień sygnalisty na wszelkie inne niż badanie ustawowe czynności zawodowe biegłego rewidenta, firmę audytorską może doprowadzić do sytuacji, w której KNA i KIBR będą się zajmować sprawami innymi niż związane z badaniami ustawowymi, nieistotnymi z punktu widzenia sprawowanego nadzoru. Ponadto, proponowany zapis jest rozszerzeniem w stosunku do wymogów Dyrektywy i Rozporządzenia, które odnoszą się do badań ustawowych, również w zakresie zgłaszania naruszeń do właściwych organów (Art. 30e Dyrektywy).	Uwaga nieuwzględniona Przepis służy zapewnianiu wysokiej jakości usług świadczonych przez biegłego rewidenta i firmy audytorskie.	
Krajowa Izba	Propozycja:	Uwaga nieuwzględniona	

Biegłych Rewidentów	Art. 185. 1. Każdy może zawiadomić Komisję Nadzoru Audytowego lub organy Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o podejrzeniu naruszenia przez biegłego rewidenta, firmę audytorską lub przez inny podmiot lub osobę przepisów ustawy, rozporządzenia nr 537/2014, zasad etyki zawodowej lub zasad wykonywania zawodu biegłego rewidenta <u>w związku z badaniami ustawowymi</u>. Uzasadnienie: Uprawnienia sygnalisty są szczególnymi i związanymi wyłącznie z badaniami ustawowymi. Rozszerzenie tych uprawnień na wszelkie inne czynności zawodowe biegłego rewidenta, firmę audytorską jest nadregulacją i doprowadzić może do sytuacji, w której KNA i KIBR zajmować się będą innymi sprawami niż związanymi z badaniami ustawowymi.	Przepis służy zapewnianiu wysokiej jakości usług świadczonych przez biegłego rewidenta i firmy audytorskie
Art. 186		
Narodowy Bank Polski	W art. 186 projektu wrażenie „o którym mowa w ust. 1” proponujemy zastąpić wyrażeniem „o którym mowa w art. 185 ust. 1”;	Uwaga uwzględniona
Najwyższa Izba Kontroli	art. 186 przywołuje przepis ust. 1. Z jednej strony w regulacji tej nie ma podziału na jednostki redakcyjne, z drugiej strony nie wiadomo do jakiego przepisu odnosi się odwołanie.	Uwaga uwzględniona
Art. 189		
KPMG	Art. 189 Proponowana zmiana: Firmy audytorskie ustanawiają dla pracowników procedury umożliwiające zgłaszanie organowi zarządzającemu lub nadzorcemu firmy audytorskiej potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów prawa, a w szczególności ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 oraz zapewniające osobie zgłaszającej oraz osobie, której zawiadomienie dotyczy zachowanie anonimowości i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim. <u>Wymóg uważa się za spełniony jeśli procedury te ustanowione są na poziomie sieci, której częścią jest firma audytorska a pracownicy firmy audytorskiej są informowani o takiej procedurze i dostęp do stosowanych narzędzi jest zapewniony.</u> Uzasadnienie: Proponujemy, aby przepis uzupełnić o możliwość korzystania przez firmę audytorską z procedur istniejących na szczeblu sieci, w której działa firma, na zasadach przewidzianych w zasadach wewnętrznej kontroli jakości opartym na MSKJ 1 (par 54).	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dyrektywy wymagają aby to same firmy audytorskie, a nie zaś ich sieci ustanowiły procedury umożliwiające im wewnętrzne zgłaszanie potencjalnych lub faktycznych naruszeń ustawy lub rozporządzenia 537/2014.

		W KPMG od lat istnieją procedury i odpowiednie mechanizmy umożliwiające zgłaszanie informacji o postawach i zachowaniach, które naruszają przyjęty w KPMG kodeks postępowania lub obowiązujące standardy i regulacje. Zdarzenia takie raportowane zgodnie z przyjętą polityką, która precyzuje tryb ujawnienia takich sytuacji oraz gwarantuje poufność i bezpieczeństwo osobom raportującym. Globalne niezależne internetowe narzędzie dostępne jest zarówno dla pracowników jak i stron trzecich. Uzupełnienie przepisu o taką możliwość ograniczyłoby koszty prowadzenia działalności przez firmy audytorskie.	
	PwC	Proponowana zmiana: Firmy audytorskie ustanawiają dla pracowników procedury umożliwiające zgłaszanie organowi zarządzającemu lub nadzorczemu firmy audytorskiej lub <u>innemu wyznaczonemu do tego celu zespołowi</u> potencjalnych lub faktycznych naruszeń przepisów prawa, a w szczególności ustawy lub rozporządzenia nr 537/2014 oraz zapewniające osobie zgłaszającej oraz osobie, której zawiadomienie dotyczy zachowanie anonimowości i ochrony przed ujawnieniem osobom trzecim Uzasadnienie: Często firmy audytorskie działające w sieci posiadają wyznaczone funkcje do zbierania i rozpatrywania zgłaszanych naruszeń prawa czy spraw etycznych, które działają na poziomie sieci. Są one niezależne od danej firmy audytorskiej i nie działają w ramach organów zarządzających czy nadzorczych danej firmy. Wnosimy o uwzględnienie takiej praktyki.	Uwaga nieuwzględniona j.w.
Rozdział 13 <i>Współpraca z innymi państwami Unii Europejskiej i państwami trzecimi</i>			
Art. 191			
	Narodowy Bank Polski	W art. 191 ust. 1 projektu podano nieprawidłowe odwołanie do art. 94 ust. 2;	Uwaga uwzględniona
Rozdział 14 <i>Przepisy zmieniające</i>			
	Deloitte	Procedury przetargowe a niezależność biegłego rewidenta Zarówno Dyrektywa jak i Rozporządzenie UE kładzie ogromny nacisk na niezależność biegłego rewidenta. Pomijana jest niestety regulacja wynikająca z Ustawy o zamówieniach publicznych. Usługi badania statutowego w niektórych przypadkach są poddane tym regulacją. W myśl tych przepisów odpowiedzialność za przeprowadzenie przetargu ponosi kierownik jednostki, co jest sprzeczne z	Uwaga nieuwzględniona Kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za przeprowadzenie przetargu, co

		regulacjami Dyrektywy (niezależnie od rozwiązań przyjmowanych przez Komitety Audytu JZP) i powoduje dyskomfort wśród naszych klientów. Jednocześnie FEE – Europejskie Stowarzyszenie Rachunkowców wydało wskazówki dotyczące dobrych praktyk przy wyborze biegłego rewidenta, z którego JZP mogłyby korzystać. Dlatego też proponujemy, aby wybór biegłego rewidenta nie podlegał ustawie o zamówieniach publicznych. Proponujemy dokonać takiej zmiany w Rozdziale 14 ustawy.	nie jest sprzeczne ani z regulacjami rozporządzenia 537/2014 ani dyrektywy, gdyż przepisy unijne nie określają odpowiedzialności kierownika jednostki w przeprowadzaniu przetargów w rozumieniu Ustawy o zamówieniach publicznych. Rozporządzenie mówi jedynie o powoływaniu biegłych rewidentów i firm audytorskich przez JZP w następstwie procedury wyboru zorganizowanej przez badaną jednostkę przy spełnieniu kryteriów określonych w art. 16 ust. 3 rozporządzenia 537/2014. Zgodnie z wymogami dyrektywy komitet audytu odpowiada za procedurę wyboru firmy audytorskiej przez JZP. Natomiast za przeprowadzenie przetargu odpowiada jednostka badana.
	KPMG	Przepisy zmieniające-Rozdział 14 Należy zmienić referencje do artykułów z poprzedniej wersji projektu. Dotyczy to takich artykułów jak 208 pkt 4, 210 pkt 1, 218, 219.	Uwaga uwzględniona
Art. 208			

	Komisja Nadzoru Audytowego	Proponuje się, by w świetle nowego kształtu nadzoru publicznego informacje o rozwiązaniu umowy o badanie sprawozdania finansowego, o których mowa w art. 66 ust. 7 ustawy o rachunkowości (zmienianym art. 208 pkt 4 projektu), były kierowane do odpowiedniego organu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów (Krajowej Rady Biegłych Rewidentów albo Krajowej Komisji Nadzoru), a nie jak dotychczas do KNA, z jednoczesnym nałożeniem cyklicznego obowiązku informowania KNA przez organ Krajowej Izby Biegłych Rewidentów o realizacji tego zadania. Zdaniem KNA takie rozwiązanie jest właściwsze, biorąc w szczególności pod uwagę, że: - z dotychczasowej praktyki wynika, że większość otrzymywanych informacji dotyczy badań sprawozdań finansowych jednostek niebędących jednostkami zainteresowania publicznego, które nie podlegają bezpośredniemu nadzorowi KNA, - informacje o odwołaniu lub rezygnacji firmy audytorskiej w czasie wykonywania zlecenia w zakresie badania ustawowego jednostki zainteresowania publicznego (wraz z odpowiednim wyjaśnieniem przyczyn) będą przekazywane do KNA przez Komisję Nadzoru Finansowego na podstawie art. 19 Rozporządzenia UE nr 537/2014.	Uwaga uwzględniona
	Narodowy Bank Polski	W art. 208 pkt 4 projektu definicja jednostki zainteresowania publicznego w obecnym brzmieniu projektu ustawy jest określona w art. 2 ust. 1 pkt 9 a nie w art. 2 pkt 7.	Uwaga uwzględniona
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: 5. Kierownik jednostki Jednostka zawiera z firma audytorską umowę o badanie lub przegląd sprawozdania finansowego w terminie umożliwiającym jego udział w inwentaryzacji znaczących składników majątkowych. Uzasadnienie: Kierownik jednostki może być wieloosobowy. Propozycja oraz dotychczasowy zapis w ustawie o rachunkowości może stanowić podstawę twierdzenia, że cały skład zarządu powinien podpisać umowę. Nasza uwaga: Odwołanie powinno być do innych przepisów niż art. 83 ust. 7-9 lub art. 84 ust. 2, art. 132 ust. 2 i art. 133. 6. Badanie lub przegląd sprawozdania finansowego przeprowadzone z naruszeniem przepisów: 1) art. 83	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi, iż zmiana ma tylko charakter techniczny przeniesienie przepisów z obecnej ustawy o rachunkowości do ustawy o biegłych rewidentach brak uzasadnienia do wprowadzenia zmian merytorycznych w tym zakresie

		ust. 7-9 lub art. 84 ust. 2, art. 132 ust. 2 i art. 133 ustawy z dnia 2016 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U).	
		Propozycja: W ust. 7 zastąpić „kierownik jednostki” słowem „jednostką”. Kierownik jednostki – to pełen skład zarządu. Ograniczyć do reprezentacji rejestrowej.	
Art. 210			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 210 W związku z zamianą „podmiotu uprawnionego do badania” na „firmę audytorską” istnieje potrzeba dokonania następującej zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. –Prawo bankowe. <i>„Art. 42b. Oprócz dokumentów, o których mowa w art. 31 ust. 2, do wniosku o wydanie zezwolenia na utworzenie banku krajowego przez instytucję kredytową, o którym mowa w art. 42a ust. 1, załącza się: zweryfikowane przez firmę audytorską (...)”.</i>	Uwaga uwzględniona
Art. 211			
	PwC	Art.211 pkt 2 Proponowana zmiana: Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego ze środków spółki może zostać powzięta, jeżeli zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy wykazuje zysk i sprawozdanie biegłego rewidenta nie zawiera istotnych zastrzeżeń dotyczących sytuacji finansowej spółki Uzasadnienie: Proponujemy skreślić wyraz <i>istotnych</i> . Jeżeli zastrzeżenia pojawiły się w sprawozdaniu z badania to dotyczyły one istotnych spraw.	Uwaga nieuwzględniona Proponowana zmiana nie wiąże się z koniecznością dostosowania przepisów Kodeksu spółek handlowych do zmian wprowadzonych do ustawy o biegłych rewidentach
Art. 217			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 217 Zwracamy uwagę, iż sformułowanie „opinia”, „raport” biegłego rewidenta czy też „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” występują wielokrotnie w przepisach ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, jak również na gruncie rozporządzeń wydanych na podstawie ww. ustawy (np. rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych). Należy w związku z powyższym dokonać analizy ww. przepisów prawa pod kątem dokonania kompleksowych zmian siatki pojęciowej występującej w ww.	Uwaga uwzględniona

		przepisach prawa, związanej z nowelizacją ustawy o biegłych rewidentach (...).	
Art. 218			
	Giełda Papierów Wartościowych	<u>Uwaga do art. 218 Projektu</u> W przepisie zmieniającym art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. <i>o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych</i>, dalej ustawa o ofercie, zostały zastosowane błędne odesłania. Zamiast art. 2 pkt 3, art. 37 ust. 2 oraz art. 89 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, powinny być zastosowane jak się wydaje następujące odesłania: art. 2 pkt 4, art. 43 ust. 2 oraz art. 72 tej ustawy (zgodnie z nową numeracją zastosowaną w Projekcie). Zmiany wymaga także art. 86 ust. 4 ustawy o ofercie, gdzie znajduje się odesłanie do ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, która utraci moc z momentem wejścia w życie projektowanej ustawy. Ponadto, w związku z przyjętą w Projekcie zmianą polegającą na zastąpieniu pojęcia „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” pojęciem „firma audytorska” odpowiedniej korekcie jak się wydaje powinny ulec następujące przepisy: art. 32 ust. 1 pkt 3, 68 ust. 3 oraz 79 ust. 4c ustawy o ofercie.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 218 Należy zwrócić uwagę, że nazwę nowej ustawy o biegłych należy zmienić również w art. 86 ust. 4 ustawy o ofercie publicznej (...). Ponadto w związku z propozycją wprowadzenia określenia „firma audytorska” stosownych zmian należy dokonać w miejscach ustawy o ofercie publicznej (...), gdzie jest mowa o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, tj. : – art. 32 ust. 1 pkt. 3 – art. 68 ust. 3 – art. 79 ust. 4c. Należy zidentyfikować wielokrotne występowanie określenia „podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego” również w innych ustawach, w tym zmienianych niniejszym projektem.	Uwaga uwzględniona
Art. 219			
	Giełda Papierów Wartościowych	<u>Uwaga do art. 219 Projektu</u> W przepisach zmieniających art. 30 ust. 3, art. 64 ust. 3 i art. 100 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o	Uwaga uwzględniona

		obrocie instrumentami finansowymi, zostały zastosowane błędne odesłania. Zamiast art. 37 ust. 2 oraz art. 89 ustawy <i>o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym</i>, powinny być zastosowane jak się wydaje następujące odesłania: art. 43 ust. 2 oraz art. 72 tej ustawy (zgodnie z nową numeracją zastosowaną w Projekcie). Ponadto, w związku z przyjętą w Projekcie zmianą polegającą na zastąpieniu pojęcia „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych” pojęciem „firm audytorska” odpowiedniej korekcie jak się wydaje powinny ulec następujące przepisy: art. 30 ust. 8; art. 64 ust. 8; art. 82 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 pkt 6; art. 100 ust. 1, 3, 3a i 3b; art. 110k ust. 9; art. 119 ust. 5 pkt 4; art. 146 ust. 2; art. 149 pkt 6 oraz art. 150 pkt 12 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.	
Art. 222			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 222 W ustawie o SKOK należy zamienić „podmiot uprawniony do badania ...” na „firmę audytorską”. „Art. 74i. 3. <i>Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w ust. 1, poddawane jest badaniu przez firmę audytorską.</i> 4. <i>Kasa albo bank krajowy przejmujący zgłosi do właściwego rejestru sądowego przejęcie kasy wraz ze sprawozdaniem finansowym zbadanym przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych. Zarządca komisaryczny kasy, w stosunku do której podjęto decyzję o przejęciu wybranych praw majątkowych lub wybranych zobowiązań, zgłosi do właściwego rejestru sądowego przejęcie wybranych praw majątkowych lub wybranych zobowiązań wraz ze sprawozdaniem finansowym zbadanym przez firmę audytorską.</i>”	Uwaga uwzględniona
Art. 223			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Art. 223 Organ nadzoru podtrzymuje dotychczasowe stanowisko w zakresie sprzeciwu zmiany długości okresu rotacji zarówno kluczowego biegłego rewidenta jak i firmy audytorskiej. Równocześnie należy zwrócić uwagę, że w przypadku zakładów ubezpieczeń obowiązek rotacji istnieje od 2009 roku i organ nadzoru dostrzega istotne korzyści wynikające z procesu rotacji, których efektem jest poprawa jakości wykonywanego badania. Ponadto należy wskazać, że Projekt w art. 156 uchyla nie tylko kwestie dot. długości okresu rotacji dla zakładów ubezpieczeń. Art. 281 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej określa bowiem również termin dokonywania wyboru pomiotu uprawnionego do badania sprawozdań (zgodnie z	Uwaga nieuwzględniona Przepisy dotyczące rotacji firmy audytorskiej jak i kluczowego biegłego rewidenta stosuje się jednolicie do wszystkich JZP.

		obecną propozycją firmy audytorskiej). Zgodnie z treścią uchylanego przepisu wyboru dokonuje się przed upływem roku obrotowego. Wobec powyższego zasadnym jest, aby przedmiotowa kwestia terminu wyboru firmy audytorskiej pozostała w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, lub ewentualnie została przeniesiona do ustawy o biegłych rewidentach (...) i obowiązywała wszystkie JZP, nie tylko zakłady ubezpieczeń. Powyższe jest istotne szczególnie w sytuacji kiedy proces wyboru firmy audytorskiej w JZP jest elementem nadzoru publicznego wykonywanego przez KNF.	
Art. 229			
	Giełda Papierów Wartościowych	<u>Uwaga do art. 229 Projektu</u> W związku z przyjętą w Projekcie zamianą pojęcia „opinia z badania” na „sprawozdanie z badania” niezbędna wydaje się odpowiednia zmiana następujących przepisów ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. <i>o obligacjach</i> : art. 35 ust. 3, art. 37, art. 40, art. 82 ust. 1 pkt 1. Szczególnie, iż Projekt ten przewiduje analogiczne korekty w innych ustawach np. w art. 395 § 4 KSH (art. 211 pkt 1 Projektu).	Uwaga uwzględniona
Rozdział 15 <i>Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe</i>			
	Komisja Nadzoru Finansowego	Dodanie nowego art. w przepisach przejściowych Dodanie nowego przepisu w przepisach przejściowych dot. ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych należy zamienić określenie „podmiot uprawniony do badania ...” na „firmę audytorską”. <i>„Art. 82. Firma audytorska jest obowiązana do niezwłocznego informowania KNF o stwierdzonych w trakcie przeprowadzania badania sprawozdania finansowego okolicznościach i zdarzeniach, które mogą stanowić podstawę do wydania opinii z zastrzeżeniami, opinii negatywnej albo odmowy wyrażenia opinii, albo wskazywać na naruszenie przepisów określających warunki wydania zezwolenia krajowym instytucjom płatniczym lub regulujących prowadzenie działalności krajowych instytucji płatniczych albo na zagrożenie kontynuowania działalności przez tę instytucję.”</i>	Uwaga uwzględniona
Art. 236			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Uwaga: Chodzi chyba o jednostki uprawnione, a nie firmy audytorskie.	Uwaga uwzględniona
Art. 242			
	Krajowa Izba	Propozycja:	Uwaga nieuwzględniona

	Biegłych Rewidentów	Art. 242. 1.Odpowiednio Krajowa Rada Biegłych Rewidentów lub Komisja Nadzoru Audytowego dostosuje, w terminie <u>9 miesięcy</u> od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, rejestr oraz listy, o których mowa odpowiednio w art. 15, art. 52 i art. 194 do wymagań niniejszej ustawy. 2 Firmy audytorskie w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przekażą Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów dodatkowe dane, o które została rozszerzona lista, w stosunku do listy obowiązującej dotychczas. 3 Biegli rewidentenci przekażą Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dodatkowe dane, o które został rozszerzony rejestr, w stosunku do rejestru obowiązującego dotychczas. Uzasadnienie: Dostosowanie rejestrów i list wymaga najpierw zmodernizowania systemu ewidencyjnego funkcjonującego w KIBR, zebrania brakujących danych od FA i BR, a następnie wprowadzenia ich do rejestrów. Z uwagi na specyfikę wdrożonego systemu, jego modyfikacja od zaprojektowania zmian do ich wdrożenia potrwać może do 2 miesięcy. Zakładamy, że dane od firm audytorskich i biegłych rewidentów będą zbierane do końca marca (3 miesiące). Od kwietnia będziemy mogli ręcznie wprowadzać dane do systemu (ok. 9 tys. formularzy). Szacujemy, że potrzebny na to czas to od 3 do 4 miesięcy. W związku z tym okres przejściowy na wdrożenie powinien operacyjnie być dłuższy. Proponujemy ok. 9 miesięcy. Początek roku (pierwsze miesiące) to czas rejestrowania sprawozdań za 2016 rok. Będzie to dla KIBR bardzo napięty czas. Jeśli ustawa weszłaby w życie w listopadzie br., to okres wdrożenia nowych rejestrów pokryje się z rejestracją sprawozdań za 2016 r. i KIBR nie będzie w stanie sprostać wymogowi 6 miesięcy.	W związku z koniecznością jak najszybszego zapewnienia stosowania przepisów nowej ustawy o biegłych rewidentach wynikającą z upływu terminu na implementację przepisów unijnych termin na dostosowanie rejestru oraz listy skrócono do 3 miesięcy.
Art. 258			
	Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	Uwaga do art. 258 ust 2 Projektu Przepis ten pomija okres dostosowawczy dla jednostek zainteresowania publicznego, w których Komitet Audytu został już ustanowiony. Brak przepisów dostosowawczych dla podmiotów, w których istnieje już Komitet Audytu, powoduje, że podmioty te zobowiązane są stosować ogólny termin, tj. 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy na dostosowanie swojej działalności w zakresie np. posiadania odpowiednich	Uwaga nieuwzględniona W związku z koniecznością jak najszybszego zapewnienia stosowania przepisów nowej ustawy o biegłych rewidentach

		procedur wyboru biegłego, politykę świadczenia innych usług przez firmę audytorską, które muszą być ustanowione przez Komitet Audytu. Dostosowanie działalności poprzez: opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych i ew. zmiana obowiązujących procedur, konsultowanie ich przez Komitet Audytu, uchwalenie ich przez organ nadzorczy i Komitetu Audytu, jest niemożliwe do wykonania w terminie 14 dni od ogłoszenia ustawy. Warto zwrócić uwagę, że firmy audytorskie mają termin 6 miesięcy na dostosowanie działalności, nie jest zrozumiałe dlaczego jednostki zainteresowania publicznego, na których zgodnie z Projektem spoczywa szereg nowych obowiązków, mają obowiązek dostosowania w terminie 14 dni od ogłoszenia ustawy.	wynikającą z upływu terminu na implementację przepisów unijnych termin na dostosowanie składu komitetu audytu skrócono do 3 miesięcy.
Art. 259			
	PwC	Proponowana zmiana: Firmy audytorskie w terminie 6 <u>9</u> miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy dostosują swoją działalność do wymogów określonych w niniejszej ustawie Uzasadnienie: Ze względu na wprowadzenie daleko idących zmian w funkcjonowaniu firm audytorskich i nałożeniu na nie dodatkowych obowiązków, szczególnie w zakresie gromadzenia informacji wnosimy o przedłużenie do 9 miesięcy okresu dostosowania.	Uwaga nieuwzględniona W związku z koniecznością jak najszybszego zapewnienia stosowania przepisów nowej ustawy o biegłych rewidentach wynikającą z upływu terminu na implementację przepisów unijnych termin na dostosowanie działalności do wymogów nowej ustawy skrócono do 3 miesięcy.
Art. 261			
	KPMG	Art. 261 Przepis nie jest zrozumiały i wymaga doprecyzowania. Jeśli ustawodawca miał na celu doprecyzowanie, iż 5 letni okres dopuszczalnego maksymalnego zaangażowania kluczowego biegłego rewidenta w badanie sprawozdania finansowego JZP oznacza 5 kolejnych lat obrotowych (tj. bez przerwy), to przepis ten powinien naszym zdaniem znaleźć się w art. 127 a nie w przepisach przejściowych do ustawy.	Uwaga nieuwzględniona Przepis został usunięty jako zbędny.
Art. 264			
	Krajowa Izba Biegłych Rewidentów	Propozycja: Utrzymanie dotychczasowych terminów przekazywania sprawozdań do końca lutego. Uzasadnienie: Firmy audytorskie będą musiały przekazać dodatkowe informacje, aby uzupełnić rejestr i listę co	Uwaga uwzględniona

		stanować będzie dodatkowe obciążenie sprawozdawcze w okresie napiętego sezonu badań. Podczas konferencji uzgodnieniowej nie było informacji, że ten termin będzie skracany.	
Uzasadnienie i OSR			
	KPMG	Uzasadnienie Pragniemy wskazać na niespójność pomiędzy Uzasadnieniem dołączonym do projektu ustawy a samym projektem ustawy. W Uzasadnieniu jest mowa o rozszerzeniu katalogu „czarnej listy” usług o usługę obejmującą dokonywanie wyceny wartości aktywów funduszu inwestycyjnego a przepisy samej ustawy nie zawierają tej propozycji.	Uwaga uwzględniona
	Komisja Nadzoru Finansowego	Uzasadnienie W uzasadnieniu do nowego projektu ustawy wskazano, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nie może przeprowadzać badań sprawozdań ustawowych w okresie dłuższym niż 10 lat z zachowaniem 4 letniego okresu karencji (OSR rozdział II pkt 3). Jednocześnie w projekcie nie zawarto regulacji dotyczącej rotacji podmiotu uprawnionego. Regulacja dotycząca minimalnego i maksymalnego okresu w którym podmiot uprawniony może badać sprawozdania JZP znajduje się jedynie w przepisach penalizujących niezgodne z ustawą działania biegłych rewidentów (vide art. 184 ust. 3 pkt 3, minimalnie 2 lata i maksymalnie 10 lat). Wydaje się, że projektu powinien zostać uzupełniony o normę ogólną w tym zakresie, zwłaszcza, że rozporządzenie 537/2014 w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego (Dz.U. UE L 158 z 27.5.2014) daje w tym zakresie możliwość odstępstwa od generalnej zasady dotyczącej okresu trwania badania (minimum 1 rok i maksimum 10 lat). Z art. 184 ust. 3 pkt 3 projektu ustawy (oraz treści OSR) wynika, że odstąpiono od zasady generalnej wynikającej z ww. Rozporządzenia dotyczącej minimalnego okresu trwania umowy (1 rok) i określono ten okres na 2 lata. W części projektu dotyczącej „Czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego” minimalne i maksymalne okresy, w których podmiot uprawniony może badać sprawozdania JZP, powinny zostać wyraźnie dookreślone.	Uwaga nieuwzględniona Przepisy rozporządzenia dotyczące rotacji firmy audytorskiej stosuje się wprost i nie ma konieczności i powtarzania w ustawie o biegłych rewidentach. W ustawie znajdują się jedynie przepisy służące stosowaniu rozporządzenia 537/2014, (tj. takie bez których rozporządzenie nie mogłoby być stosowane).
	Komisja Nadzoru Finansowego	Ocena skutków regulacji – pkt 3 Wprowadzenie maksymalnego 10–letniego okresu rotacji podmiotów badających jednostki zainteresowania publicznego (dla zakładów ubezpieczeń oraz dużych SKOK–ów okres ten obecnie wynosił 5 lat) będzie powodowało obniżenie jakości przeprowadzanych badań. Ponadto należy podkreślić fakt, że usunięto obowiązek rotacji podmiotów badających sprawozdania finansowe małych skoków. Biorąc pod uwagę ilość upadłości tych jednostek decyzję tę należy uznać za nieuzasadnioną.	Uwaga nieuwzględniona Wydłużenie okresu rotacji firmy audytorskiej w przypadku zakładów ubezpieczeń i dużych SKOK–ów z 5 do 10 lat oraz rezygnacja z obowiązku rotacji

			firmy audytorskiej badającej SKOK-i , które nie są dużymi jednostkami, wynika z braku możliwości zróżnicowania okresów rotacji w ramach poszczególnych kategorii JZP oraz z potrzeby stosowania przepisów rozporządzenia jedynie do badań jednostek ważnych systemowo.
Inne uwagi (błędne jednostki redakcyjne)			
Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa	2. Obecne brzmienie art. 2 pkt 7 lit a) nie zawiera wyłączenia jednostek samorządu terytorialnego jako emitentów papierów wartościowych. Rozwiązanie to budzi wątpliwości w kontekście skutków finansowych – jednostki samorządu zostaną obciążone obowiązkiem o charakterze odpłatnym bez zapewnienia im środków finansowych – może to powodować zgłaszanie roszczeń finansowych jednostek samorządowych. 3. Art. 2 pkt 14 lit b) wymaga doprecyzowania przez wyraźne określenie czy rozumienie pojęcia „sieci” związane jest z występowaniem łącznie wskazywanych przesłanek czy występowaniem ich rozdzielnie. Ponadto stosowna definicja zawarta jest w art. 2 pkt 7 dyrektywy Rady 78/660/EWG stosowana zgodnie z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego. 4. Art. 2 pkt 22 wymaga przeredagowania szyku zdania – w obecnym brzmieniu nie jest jasne czy zwrot „jednostki zarejestrowanej w Państwie trzecim” odnosi się do podmiotu zawierającego w swojej strukturze organizacyjnej inną jednostkę zarejestrowaną czy też odnosi się do podmiotu, którego roczne lub skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlega badaniu. 5. Analogiczna uwaga dotyczy art. 2 pkt 23 przepis wymaga przeredagowania szyku zdania – nie jest jasne czy pojęcie „uprzedniego zatwierdzenia jej w tym państwie UE” odnosi się do „osoby fizycznej przeprowadzającej badanie” czy do jednostki, której sprawozdanie podlega badaniu. 6. Art. 2 pkt 24 – pojęcie „pochodzenia” może być mylące w odniesieniu do osób fizycznych, gdyż odnosi się do miejsca zatwierdzenia. 7. Art. 2 pkt 25 – użycie wyrazu „swoje” jest tu niezrozumiałe, proponuje się jego wykreślenie.	W uwagach błędnie powołano się na jednostki redakcyjne z wersji ustawy z dnia 11 kwietnia 2016 roku. W odniesieniu do kwestii wątpliwych i powtarzających się w wersji ustawy z dnia 6 lipca 2016 roku naniesiono odpowiednie poprawki do kolejnej wersji ustawy	

8. Art. 3 ust 2 pkt 1 – zapis jest nieprecyzyjny. Pojęcia „organów ścigania” w polskim systemie prawnym odnosi się przede wszystkim do jednostek organizacyjnych prokuratury i Policji. Tymczasem zgodnie z art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustawa ma określać organy właściwe w sytuacjach „nieprawidłowości, w tym oszustw”. O ile pojęcie organów ścigania jest uzasadnione w sytuacji „oszustw” o tyle używanie go w sytuacjach nieprawidłowości nie będących oszustwami nasuwa wątpliwości co do zakresu takiego działania, sposobów i trybu działania oraz posiadanych umiejętności w rozpoznawaniu nieprawidłowości.

9. Art. 3 ust 3 pkt 1 i 2 zawiera definicję pojęć używanych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 537/2014 mimo, iż rozporządzenie to definiuje te pojęcia samodzielnie – art. 3 odsyła do art. 2 pkt 3 dyrektywy Rady 78/660/EWG w zakresie pojęcia „firmy audytorskiej” i do art. 2 pkt 13 dyrektywy Rady 78/660/EWG w zakresie pojęcia „jednostki interesu publicznego”. To, że przepisy Dyrektywy pozwalają na zatwierdzanie firm audytorskich oraz „wyznaczanie” innych jednostek niż objęte zawartą tam definicją jednostki interesu publicznego nie oznacza, iż ustawodawca ma prawo do własnego definiowania samego pojęcia.

10. Art. 4 ust 1 i ust 2 wymagają przerwania, gdyż są nieczytelne. Zawód biegłego rewidenta polega na wykonywaniu czynności zastrzeżonych dla niego, niezastrzeżonych dla niego oraz usług pokrewnych co do których ustawodawca się wprost nie wypowiada.

11. Art. 6 ust 15 wymaga uzupełnienia o informacje co do trybu podejmowania takiego rozstrzygnięcia a przede wszystkim co do zasad i sposobów składania odwołań od wykreślenia z rejestru lub skarg do sądu administracyjnego.

12. W art. 7 ust 1 nie można poprzestać na wskazaniu wyrazu „komisja” lecz należy wskazać o jaką komisję chodzi. Wprawdzie przepis ten jest analogiczny do zapisów art. 6 ust 1 obecnie obowiązującej ustawy, jednakże tam jest to uzasadnione następstwem przepisów – regulacja dotycząca komisji następuje bezpośrednio po przepisach wskazujących jej kompetencje. W obecnie prezentowanym projekcie przepisy te są przedzielone regulacjami dotyczącymi samodoskonalenia zawodowego biegłych rewidentów a na dodatek projekt przewiduje jeszcze jedną Komisję – Komisję Nadzoru Audytowego.

13. Art. 9 ust 3 wymaga wyraźnego wskazania, iż umowy cywilnoprawne nie mogą być zawierane z członkami komisji, którzy te obowiązki mają realizować w ramach kompetencji przyznawanych art. 9 ust 7 pkt 3 projektu. Ponadto nie jest jasne skąd przeznaczone na takie umowy cywilnoprawne środki, skoro nie zostały przewidziane w art. 10 ust 15 w ramach wydatków z opłat.

	14. Art. 10 ust 7 i ust 16 nie mają żadnej treści normatywnej. 15. Art. 10 ust 15 jest sprzeczny z obowiązującą na podstawie art. 42 ust 2 ustawy o finansach publicznych zasadą niefunduszowania i jako taki wymaga dokładnego omówienia przyczyn występowania tego wyjątku w uzasadnieniu projektu. 16. Art. 44 ust 5 jest niezrozumiały od strony konstrukcyjnej – odsetki są przewidziane w dziale III ustawy Ordynacja podatkowa, który ma zastosowanie zgodnie z ust 6 tego przepisu. Czy odrębne podkreślenie zasad naliczania odsetek jest uzasadnione odstępstwami od regulacji tego działu? Jeżeli takie odstępstwa występują to winny one znaleźć wyraźne odzwierciedlenie w tekście projektu. 17. Art. 44 ust 6 budzi poważne zastrzeżenia w zakresie w jakim przewiduje stosowanie rozszerzenia odpowiedzialności na majątek współmałżonka /art. 29 Ordynacji podatkowej/	
--	--	--

Lp.	Nazwa podmiotu zainteresowanego pracami nad projektem	Data wpływu zgłoszenia
1.	DELOITTE POLSKA SP. KOMANDYTOWA	05.05.2016 r.
2.	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.	06.05.2016 r.
3.	PricewaterhouseCoopers Sp. z o. o.	10.05.2016 r.
4.	KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.	20.05.2016 r.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

w sprawie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów

Na podstawie art. 8 ust. 9 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) formy i sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 2) rodzaje dokumentów potwierdzających odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego i zakres oświadczenia o odbyciu samokształcenia zawodowego;
- 3) sposób udokumentowania i tryb rozpatrywania wniosku o odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym;
- 4) sposób oceny przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów spełnienia kryteriów, o których mowa w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, zwanej dalej „ustawą”;
- 5) tryb dokonywania wpisu do wykazu jednostek uprawnionych;
- 6) rodzaje dokumentów składanych wraz z wnioskiem o wpis do wykazu jednostek uprawnionych;
- 7) szczegółowy zakres i tryb przekazywania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów przez jednostki uprawnione informacji dotyczących prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

§ 2. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe biegły rewident odbywa przez uczestnictwo w szkoleniach, o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy, przeprowadzanych przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów lub jednostkę uprawnioną w zakresie, o którym mowa w art. 8 ust. 10 pkt 1 ustawy, w formie stacjonarnej lub w formie kształcenia na odległość z wykorzystaniem sieci Internet (e-learning).

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

§ 3. Samokształcenie zawodowe, o którym mowa w art. 7 ust. 3 ustawy, biegły rewident odbywa przez:

- 1) uczestnictwo w konferencjach lub
- 2) pracę dydaktyczną, naukowo-dydaktyczną lub naukową, lub
- 3) uczestnictwo w studiach wyższych, studiach trzeciego stopnia, studiach podyplomowych, lub
- 4) uczestnictwo w szkoleniach przeprowadzanych w formie stacjonarnej lub w formie kształcenia na odległość z wykorzystaniem sieci Internet (e-learning), lub
- 5) uczestnictwo w kursach kształcenia teoretycznego i praktycznego, lub
- 6) udział w opracowywaniu projektów aktów prawnych, lub
- 7) napisanie wydanych lub przyjętych do druku publikacji w formie książki, rozdziału w książce, artykułu w czasopiśmie fachowym, lub
- 8) opracowanie wydanego programu multimedialnego, lub
- 9) prowadzenie kursów, wykładów, wygłaszanie referatów na konferencjach lub szkoleniach.

§ 4. Dokumentami potwierdzającymi odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w formach, o których mowa w § 2, są zaświadczenia lub certyfikaty, które zawierają co najmniej:

- 1) imię i nazwisko oraz numer wpisu do rejestru biegłego rewidenta;
- 2) formę obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 3) zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 4) termin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 5) liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 6) nazwę jednostki uprawnionej przeprowadzającej obligatoryjne doskonalenie zawodowe;
- 7) imię i nazwisko oraz podpis osoby reprezentującej jednostkę uprawnioną przeprowadzającą obligatoryjne doskonalenie zawodowe.

§ 5. Oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 3 ustawy, zawiera:

- 1) imię i nazwisko oraz numer wpisu do rejestru biegłego rewidenta;
- 2) sposób odbywania samokształcenia zawodowego;
- 3) termin samokształcenia zawodowego;
- 4) liczbę godzin samokształcenia zawodowego;
- 5) zakres tematyczny samokształcenia zawodowego.

§ 6. 1. Biegły rewident ubiegający się o wyrażenie zgody na odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, o którym mowa w art. 7 ust. 7 ustawy, składa do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów pisemny wniosek zawierający imię, nazwisko, numer wpisu do rejestru oraz uzasadnienie odbycia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, załącza się dokumenty potwierdzające wystąpienie choroby, wypadek losowy lub inną ważną przyczynę uniemożliwiające odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w wymaganym terminie.

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania i niezwłocznie pisemnie zawiadamia biegłego rewidenta o jego rozstrzygnięciu.

§ 7. 1. Jednostka ubiegająca się o wpis do wykazu jednostek uprawnionych, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy, składa do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów pisemny wniosek zawierający nazwę jednostki, adres siedziby, rodzaj deklarowanych form kształcenia oraz zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, załącza się:

- 1) szczegółowe założenia programowe i organizacyjno-techniczne obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- 2) wykaz wykładowców proponowanych do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego wraz z dokumentami potwierdzającymi ich wiedzę i doświadczenie;
- 3) materiały merytoryczne przygotowane na potrzeby przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego obejmujące opracowania własne lub dostępne publikacje;
- 4) informacje o możliwościach organizacyjno-technicznych jednostki, w szczególności o warunkach lokalowych, wyposażeniu w pomoce dydaktyczne oraz sprzęt, niezbędnych do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w formach kształcenia, o których mowa w § 2.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, jednostka składa do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w terminie do ostatniego dnia trzeciego kwartału roku poprzedzającego rok kalendarzowy, w którym jednostka zamierza rozpocząć przeprowadzanie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

4. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania i niezwłocznie pisemnie zawiadamia jednostkę

o jego rozstrzygnięciu. W przypadku negatywnego rozstrzygnięcia wniosku pisemna informacja zawiera uzasadnienie.

§ 8. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów na podstawie wniosku i dokumentów, o których mowa w § 7 ust. 1 i 2, dokonuje oceny spełnienia kryteriów, o których mowa w art. 8 ust. 3 ustawy, podczas której sprawdza w szczególności, czy:

- 1) szczegółowe założenia programowe i organizacyjno-techniczne obligatoryjnego doskonalenia zawodowego są zgodne z zakresem tematycznym obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, okresem rozliczeniowym i minimalną liczbą godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz wytycznymi organizacyjno-metodycznymi określonymi przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów;
- 2) kwalifikacje oraz okres i zakres doświadczenia zawodowego wykładowców proponowanych do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego z danego zakresu tematycznego zapewniają należyłą realizację programu szkolenia;
- 3) poziom merytoryczny materiałów z zakresu, o którym mowa w art. 7 ust. 2 ustawy, opracowanych na potrzeby przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, zapewnia należyłą realizację programu szkolenia;
- 4) możliwości organizacyjno-techniczne jednostki, w szczególności warunki lokalowe oraz wyposażenie w pomoce dydaktyczne i sprzęt, zapewniają prawidłowe przeprowadzanie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, z uwzględnieniem zadeklarowanych form kształcenia, o których mowa w § 2.

2. Po uzyskaniu pozytywnej oceny Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dotyczącej spełnienia kryteriów, o których mowa w art. 8 ust. 3 ustawy, jednostka zostaje niezwłocznie wpisana do wykazu, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy.

§ 9. 1. Jednostki uprawnione przekazują Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów:

- 1) informacje o terminie, miejscu i zakresie tematycznym obligatoryjnego doskonalenia zawodowego co najmniej na 30 dni przed jego rozpoczęciem;
- 2) listy biegłych rewidentów uczestniczących w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym, o którym mowa w pkt 1, niezwłocznie po jego zakończeniu.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane drogą elektroniczną na odpowiednich formularzach zamieszczonych na stronie Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

§ 10. W przypadku zmiany zakresu tematycznego, okresu rozliczeniowego, minimalnej liczby godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego lub wytycznych organizacyjno-

-metodycznych, określonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, jednostka uprawniona aktualizuje dokumenty, o których mowa w § 7 ust. 2, w zakresie objętym zmianami w terminie do ostatniego dnia drugiego kwartału roku poprzedzającego rok kalendarzowy, w którym jednostka zamierza przeprowadzić obligatoryjne doskonalenie zawodowe.

§ 11. W przypadku zmiany powstałej po stronie jednostki uprawnionej, w wyniku której informacje podane w dokumentach, o których mowa w § 7 ust. 2, przestały być aktualne, jednostka uprawniona niezwłocznie aktualizuje dokumenty w zakresie objętym zmianami.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ...²⁾

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 1730), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 288 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...).

UZASADNIENIE

Zasadność podjęcia prac zmierzających do wydania nowego rozporządzenia wynika z procedowanego projektu ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym. Na podstawie art. 288 tego projektu, moc obowiązującą ma utracić obecnie obowiązująca ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000). Na podstawie przepisów tej ustawy zostało wydane obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 1730).

W stosunku do obecnie obowiązujących regulacji normy dotyczące obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów zostały zamieszczone w nowych jednostkach redakcyjnych, powstaje zatem konieczność wydania nowego aktu wykonawczego na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 8 ust. 9 ww. projektu ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.

Projekt rozporządzenia określa sposób odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego jako uczestnictwo biegłego rewidenta w szkoleniach przeprowadzanych przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów lub jednostki uprawnione oraz jako odbycie przez biegłego rewidenta samokształcenia zawodowego.

Projekt rozporządzenia co do zasady utrzymuje obecnie obowiązujące formy odbywania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez biegłych rewidentów – formę stacjonarną i formę kształcenia na odległość, a jego odbycie biegły rewident jest obowiązany potwierdzić na podstawie dokumentów, których rodzaj i zakres wskazuje rozporządzenie.

Jednym ze sposobów odbycia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez biegłych rewidentów jest samokształcenie zawodowe, które może być realizowane poprzez uczestnictwo w konferencjach, pracę dydaktyczną, naukowo-dydaktyczną lub naukową, uczestnictwo w studiach wyższych, studiach trzeciego stopnia, studiach podyplomowych, uczestnictwo w szkoleniach prowadzonych w formie stacjonarnej lub w formie kształcenia na odległość (e-learning), uczestnictwo w kursach kształcenia teoretycznego i praktycznego, udział w opracowywaniu projektów aktów prawnych, napisanie wydanych lub przyjętych do druku publikacji w formie książki, rozdziału w książce, artykułu w czasopiśmie fachowym, lub opracowanie wydanego programu multimedialnego lub prowadzenie kursów, wykładów,

wyglaszanie referatów na konferencjach lub szkoleniach. Projekt rozporządzenia określa zakres oświadczenia o odbyciu samokształcenia zawodowego, które zawiera m.in. informacje o sposobie, zakresie tematycznym, terminie i liczbie godzin odbytego samokształcenia zawodowego.

Projekt rozporządzenia określa również tryb rozpatrywania wniosku o odbycie doskonalenia zawodowego w terminie późniejszym, w sytuacji, o której mowa w art. 7 ust. 7 projektu ustawy.

Ponadto projekt przedstawia w sposób uporządkowany kolejne etapy prowadzące w konsekwencji do uzyskania wpisu do wykazu jednostek uprawnionych, a także uszczegóławia zagadnienia dotyczące jednostek uprawnionych związane z obowiązkiem informacyjnym nałożonym ustawą.

Jednostka zainteresowana przeprowadzaniem obligatoryjnego doskonalenia zawodowego występuje do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z pisemnym wnioskiem wraz z załączonymi do niego wymaganymi dokumentami, w terminie określonym w § 7 ust. 3 rozporządzenia. Następnie wniosek ten jest rozpatrywany przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Krajowa Rada Biegłych Rewidentów oceniając spełnienie kryteriów, o których mowa w art. 8 ust. 3 ustawy, bierze w szczególności pod uwagę czy szczegółowe założenia programowe i organizacyjno-techniczne obligatoryjnego doskonalenia zawodowego są zgodne z zakresem tematycznym, okresem rozliczeniowym i minimalną liczbą godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego oraz wytycznymi organizacyjno-metodycznymi, czy kwalifikacje oraz okres i zakres doświadczenia zawodowego wykładowców proponowanych do przeprowadzenia szkolenia zapewniają należyłą realizację programu szkolenia, czy poziom merytoryczny materiałów opracowanych na potrzeby obligatoryjnego doskonalenia zawodowego zapewnia należyłą realizację programu szkolenia, czy możliwości organizacyjno-techniczne jednostki zapewniają warunki niezbędne do prawidłowego przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w zadeklarowanych formach kształcenia. Przepisów nie stosuje się do jednostek, w których biegły rewident odbywa obligatoryjne doskonalenie zawodowe w drodze samokształcenia zawodowego.

Jednostka uzyskując pozytywną ocenę Krajowej Rady Biegłych Rewidentów jest wpisana do wykazu jednostek uprawnionych.

Rozporządzenie określa również szczegółowy zakres i tryb przekazywania Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów informacji dotyczących prowadzonego przez jednostki

uprawnione obligatoryjnego doskonalenia zawodowego. Wskazuje konkretnie na informacje o terminie, miejscu i zakresie tematycznym danego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego (przekazywane na odpowiednich formularzach, drogą elektroniczną, co najmniej na 30 dni przed jego rozpoczęciem), a także na listy biegłych rewidentów uczestniczących w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym (przekazywane na odpowiednich formularzach, drogą elektroniczną, niezwłocznie po jego zakończeniu).

Rozporządzenie stanowi również, iż jednostka uprawniona w przypadku zmiany danych przedstawionych w dokumentach złożonych wraz z wnioskiem, o których mowa w § 7 ust. 2, aktualizuje dokumenty w zakresie objętym zmianami we wskazanym terminie, niezależnie od faktu, czy zmiana ta nastąpiła wskutek zmiany powstałej po stronie jednostki uprawnionej, czy na skutek zmian wprowadzonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.), projektodawca nie przewiduje, aby wydanie rozporządzenia miało wpływ na sektor finansów publicznych, w szczególności nie wystąpi skutek w postaci zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów

Na podstawie art. 14 ust. 6 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób dokonywania zgłoszenia oraz przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów, zwanego dalej „postępowaniem kwalifikacyjnym”;
- 2) termin i sposób wnoszenia opłaty egzaminacyjnej oraz sposób i tryb dokonywania zwrotu tej opłaty;
- 3) tryb i sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, w tym przepisy porządkowe obowiązujące kandydatów podczas postępowania kwalifikacyjnego;
- 4) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów;
- 5) tryb i termin uzyskiwania wglądu do prac egzaminacyjnych oraz sposób jego przeprowadzania;
- 6) tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów;
- 7) zakres, przebieg oraz sposób odbywania praktyki i aplikacji, a także tryb stwierdzenia odbycia praktyki i aplikacji;
- 8) tryb stwierdzania spełniania warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, zwanej dalej „ustawą”;
- 9) tryb i sposób zaliczania egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 1–3 i 5 ustawy;
- 10) tryb stwierdzania spełniania warunków, o których mowa w art. 13 ust. 6 ustawy.

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

Rozdział 2

Tryb przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego

§ 2. Osoba przystępująca do postępowania kwalifikacyjnego składa do Komisji Egzaminacyjnej, zwanej dalej „Komisją”, w terminie określonym przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zgłoszenie o przystąpieniu do postępowania kwalifikacyjnego oraz kwestionariusza osobowego zawierającego:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) obywatelstwo;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) adres poczty elektronicznej;
- 5) numer PESEL, a w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego numer i rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość.

§ 3. Osoby, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5 ustawy, składają do Komisji zgłoszenia o przystąpieniu do postępowania kwalifikacyjnego wraz z:

- 1) kwestionariuszem osobowym, o którym mowa w § 2;
- 2) oryginałami lub urzędowo poświadczonymi kopiami dokumentów potwierdzających:
 - a) posiadanie uprawnień do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, o których mowa w art. 4 ust. 4 lub 5 ustawy,
 - b) kwalifikacje nabyte w drodze dotychczasowego kształcenia oraz doświadczenie zawodowe

– wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego.

§ 4. W przypadku gdy zgłoszenie o przystąpieniu do postępowania kwalifikacyjnego nie spełnia wymagań formalnych, Komisja wzywa do uzupełnienia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania. Wezwanie może być wysłane drogą elektroniczną, jeżeli kandydat na biegłego rewidenta uprzednio wyraził na to pisemną zgodę.

§ 5. 1. Osoby, które spełniają warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego, są zawiadamiane pisemnie lub drogą elektroniczną przez Komisję, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zgłoszenia wraz z wymaganymi dokumentami albo uzupełnienia braków, o dopuszczeniu do postępowania kwalifikacyjnego.

2. W przypadku osób, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5 ustawy, termin, o którym mowa w ust. 1, wynosi 90 dni. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może zostać wydłużony o kolejne 60 dni.

3. W przypadku osób, o których mowa w art. 4 ust. 4 i 5 ustawy, w zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, informuje się również o zakresie egzaminu ustalonym, zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy, na podstawie:

- 1) dokumentów potwierdzających posiadane kwalifikacje;
- 2) dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego, ustalanego na podstawie dostarczonych dokumentów;
- 3) wymagań kwalifikacyjnych, od których spełnienia uzależniono możliwość wykonywania zawodu.

4. Osoba dopuszczona do postępowania kwalifikacyjnego, zwana dalej „kandydatem na biegłego rewidenta”, zostaje wpisana przez Komisję na listę kandydatów na biegłych rewidentów. Lista kandydatów na biegłych rewidentów zawiera następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) obywatelstwo;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) adres poczty elektronicznej;
- 5) numer PESEL, a w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego numer i rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 6) identyfikator nadany przez Komisję obowiązujący w toku postępowania kwalifikacyjnego, zwany dalej „numerem ewidencyjnym”.

Rozdział 3

Tryb i sposób przeprowadzania egzaminów

§ 6. 1. Opłatę egzaminacyjną, o której mowa w art. 14 ust. 1 ustawy, wnosi się na 30 dni przed terminem każdego egzaminu.

2. Na dowodzie wpłaty należy wskazać imię i nazwisko kandydata na biegłego rewidenta, numer ewidencyjny oraz nazwę i termin egzaminu.

§ 7. Komisja zawiadamia pisemnie lub drogą elektroniczną kandydata na biegłego rewidenta o zakwalifikowaniu do egzaminów z wiedzy oraz do egzaminu z prawa gospodarczego, podając termin i miejsce ich przeprowadzenia oraz zasady dokonywania oceny udzielonych odpowiedzi.

§ 8. Kandydat na biegłego rewidenta przystępujący do egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 7 ustawy, zwanego dalej „egzaminem dyplomowym”, składa do Komisji wniosek o dopuszczenie do tego egzaminu, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny kandydata.

§ 9. Komisja zawiadamia pisemnie lub drogą elektroniczną kandydata na biegłego rewidenta o zakwalifikowaniu do egzaminu dyplomowego, podając termin i miejsce przeprowadzenia egzaminu. Przepisy § 6 stosuje się odpowiednio.

§ 10. 1. Cykl egzaminacyjny składa się z czterech sesji egzaminacyjnych, z których każda obejmuje 2 albo 3 egzaminy.

2. Zaliczenie egzaminów z sesji I jest warunkiem przystąpienia do egzaminów z sesji II. Egzaminy z sesji II i z sesji III kandydat na biegłego rewidenta może zdawać łącznie, a ich zaliczenie jest warunkiem przystąpienia do egzaminów z sesji IV.

§ 11. 1. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów ustala trzy terminy dla każdego egzaminu w danej sesji.

2. Nieprzystąpienie przez kandydata na biegłego rewidenta do egzaminu, na który został zakwalifikowany, jest równoznaczne z niezaliczeniem tego egzaminu.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli kandydat na biegłego rewidenta, który z powodu choroby, wypadku losowego lub innej ważnej wskazanej i udokumentowanej przyczyny nie mógł przystąpić do egzaminu w wyznaczonym terminie, przedłoży Komisji pisemnie lub drogą elektroniczną, w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia tego egzaminu, kopię dokumentu potwierdzającego niemożność przystąpienia do tego egzaminu.

§ 12. 1. Egzamin, o którym mowa w art. 4 ust.2 pkt 6 ustawy, zwany dalej „egzaminem z wiedzy” przeprowadza się w formie pisemnej. Egzamin z wiedzy składa się z 2 albo 3 bloków tematycznych.

2. Blok tematyczny zawiera pytania testowe oraz zadania sytuacyjne.

3. Pytanie testowe jest pytaniem jednokrotnego wyboru, które jest oceniane w następujący sposób:

- 1) odpowiedź prawidłowa – dwa punkty;
- 2) odpowiedź nieprawidłowa – minus jeden punkt;
- 3) brak odpowiedzi – zero punktów.

4. Zadanie sytuacyjne jest oceniane według skali punktowej podanej w zadaniu. Za nieprawidłowo rozwiązane zadanie lub brak rozwiązania nie stosuje się punktów ujemnych.

5. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów z każdego bloku tematycznego.

6. Czas trwania poszczególnych egzaminów pisemnych jest uzależniony od liczby pytań testowych i zadań sytuacyjnych i nie może przekroczyć 240 minut.

§ 13. 1. Egzamin z wiedzy przeprowadza się pod nadzorem co najmniej dwóch członków Komisji stanowiących skład egzaminacyjny, z których jeden pełni funkcję przewodniczącego składu egzaminacyjnego.

2. Egzamin z wiedzy przeprowadza się w warunkach zapewniających zdającym samodzielność pracy.

3. Przed wejściem do sali egzaminacyjnej kandydat na biegłego rewidenta przystępujący do egzaminu jest obowiązany okazać dowód osobisty lub inny dokument tożsamości zawierający numer PESEL, a w przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego – numer i rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość, a także potwierdzić udział w egzaminie własnoręcznym podpisem na liście kandydatów na biegłych rewidentów zdających egzamin.

4. Przed rozpoczęciem egzaminu z wiedzy członek składu egzaminacyjnego informuje kandydatów na biegłych rewidentów przystępujących do tego egzaminu o:

- 1) sposobie przeprowadzania egzaminu z wiedzy;
- 2) przepisach porządkowych obowiązujących w trakcie egzaminu;
- 3) czasie rozpoczęcia i zakończenia egzaminu;
- 4) terminie i formie ogłoszenia wyników egzaminu.

5. W trakcie egzaminu z wiedzy kandydat na biegłego rewidenta może opuścić salę po uzyskaniu zgody członka składu egzaminacyjnego i przekazaniu mu pracy egzaminacyjnej.

6. W trakcie egzaminu z wiedzy kandydat na biegłego rewidenta może korzystać z przepisów prawa ogłoszonych w dziennikach urzędowych lub zawartych w zbiorach przepisów bez komentarzy, standardów rachunkowości, standardów rewizji finansowej, uchwał, postanowień, stanowisk, wskazówek Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z urządzeń ułatwiających liczenie (kalkulatorów), z wyjątkiem urządzeń posiadających funkcje gromadzenia, przetwarzania i przenoszenia danych.

7. Przewodniczący lub członek składu egzaminacyjnego może wykluczyć z egzaminu kandydata na biegłego rewidenta, który podczas egzaminu narusza przepisy porządkowe obowiązujące w trakcie egzaminu, posiada materiały lub korzysta z urządzeń innych niż określone w ust. 6.

8. Po zakończeniu egzaminu z wiedzy kandydat na biegłego rewidenta zwraca wszystkie materiały otrzymane od Komisji, w tym zaklejoną kopertę z danymi osobowymi, które są oznaczane numerem identyfikacyjnym.

9. Nie podlegają ocenie prace egzaminacyjne, które:

- 1) zawierają inne, poza przydzielonym numerem identyfikacyjnym, elementy pozwalające na identyfikację pracy kandydata na biegłego rewidenta;
- 2) nie zawierają kompletu arkuszy z pytaniami testowymi oraz z zadaniami sytuacyjnymi;
- 3) są rozwiązane w sposób nietrwały lub nieczytelny – w części, w której rozwiązania prac zostały w ten sposób zapisane.

§ 14. 1. Egzamin dyplomowy przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej pod nadzorem co najmniej dwóch członków Komisji stanowiących skład egzaminacyjny. Funkcję przewodniczącego składu pełni przewodniczący Komisji lub wskazany przez niego członek Komisji. Większość składu egzaminacyjnego stanowią osoby posiadające tytuł biegłego rewidenta.

2. Część pisemna egzaminu dyplomowego trwa nie dłużej niż 180 minut, część ustna nie dłużej niż 30 minut. Przerwa pomiędzy częściami nie jest wliczana do czasu trwania egzaminu.

3. Część pisemna egzaminu dyplomowego polega na analizie wybranych zagadnień sprawdzających umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w tym w szczególności do badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w zakresie rozpoznawania ryzyka badania, opracowywania strategii badania, wyboru i stosowania właściwych metod i technik w procesie badania sprawozdań finansowych, opracowywania dokumentacji badania sprawozdań finansowych, w tym dokumentacji roboczej, raportu i opinii biegłego rewidenta, a także rozstrzygania zawodowych dylematów etycznych, posługiwania się zawodowym osądem przy rozwiązywaniu zagadnień występujących w działalności gospodarczej, oceny poprawności stosowanych zasad i procedur wewnętrznego systemu kontroli jakości w firmie audytorskiej oraz komunikowania i raportowania. Przepisy § 13 ust. 2–9 stosuje się odpowiednio.

4. Część ustna egzaminu dyplomowego polega na udzieleniu odpowiedzi na 2 pytania, z czego jedno dotyczy omówienia rozwiązań zaprezentowanych w części pisemnej.

5. W trakcie części ustnej egzaminu dyplomowego kandydat na biegłego rewidenta nie może korzystać z przepisów prawa, standardów rachunkowości, standardów rewizji finansowej, uchwał, postanowień, stanowisk, wskazówek Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

6. Odpowiedzi udzielone w ramach części pisemnej i ustnej są oceniane z uwzględnieniem poprawności i spójności odpowiedzi oraz umiejętności stosowania przepisów prawa i zasad określanych w standardach wykonywania zawodu biegłego rewidenta.

7. Wynik egzaminu dyplomowego ogłasza przewodniczący składu egzaminacyjnego indywidualnie poszczególnym kandydatom na biegłych rewidentów po zakończeniu egzaminu dyplomowego.

8. Przepisy § 11 ust. 2–3 stosuje się odpowiednio.

9. Kandydatowi na biegłego rewidenta, który zdał egzamin dyplomowy, Komisja wydaje zaświadczenie zawierające informacje o spełnieniu warunków określonych w art. 4 ust. 2 pkt 5–7 ustawy.

§ 15. 1. Egzamin, o którym mowa w art. 4 ust. 4 i 5 ustawy zwany dalej „egzaminem z prawa gospodarczego” składa się z części pisemnej i ustnej.

2. Część pisemna składa się z bloków tematycznych zawierających pytania testowe i zadania sytuacyjne. Przepisy § 12 ust. 3–6 oraz § 13 ust. 2–9 stosuje się odpowiednio.

3. Warunkiem przystąpienia do części ustnej jest zaliczenie części pisemnej.

4. Przepisy § 11 ust. 2–3, § 13 ust. 1 oraz § 14 ust. 5 i 7 stosuje się odpowiednio.

5. Niezaliczenie części ustnej jest równoznaczne z niezaliczeniem egzaminu z prawa gospodarczego.

§ 16. 1. Z przebiegu egzaminów, egzaminu dyplomowego oraz egzaminu z prawa gospodarczego są sporządzane protokoły egzaminacyjne, które podpisują członkowie składów egzaminacyjnych. W protokole egzaminacyjnym podaje się imiona i nazwiska członków składu egzaminacyjnego, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz wykaz kandydatów na biegłych rewidentów, którzy zgłosili się do egzaminu, wraz z wynikami egzaminu.

2. Wyniki egzaminów i części pisemnej egzaminu z prawa gospodarczego są zamieszczane w dniu ogłoszenia wyników na stronie internetowej Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Kandydat na biegłego rewidenta posiada dostęp wyłącznie do własnych wyników egzaminów poprzez zalogowanie się na indywidualne konto internetowe.

3. Termin ogłoszenia wyników egzaminów wyznacza przewodniczący Komisji na dzień przypadający nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego przeprowadzenia.

4. Wyniki egzaminów kandydata na biegłego rewidenta są zapisywane, na podstawie protokołów egzaminacyjnych, w ewidencji prowadzonej w systemie teleinformatycznym lub w formie papierowej.

Rozdział 4

Tryb zaliczania egzaminów

§ 17. 1. Zaliczenie kandydatom na biegłych rewidentów egzaminów, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6, art. 13 ust. 2, 3 oraz ust. 5 ustawy, następuje na wniosek złożony do Komisji, zawierający imię i nazwisko, numer ewidencyjny oraz dowód uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 14 ust. 1, 2 i 3 ustawy.

2. Kandydat na biegłego rewidenta w przypadku złożenia wniosku o zaliczenie:

- 1) egzaminu, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy, wskazuje egzamin, o którego zaliczenie się ubiega, oraz załącza odpis lub urzędowo uwierzytelnioną kopię dyplomu potwierdzającego ukończenie studiów wyższych, a w przypadku osób będących w trakcie studiów – zaświadczenie o odbywaniu studiów, a także oryginały lub urzędowo uwierzytelnione odpisy dokumentów potwierdzających:
 - a) zaliczenie egzaminów uniwersyteckich lub równorzędnych, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy,
 - b) nazwę przedmiotu lub przedmiotów i program kształcenia lub inny dokument w zakresie (o stopniu szczegółowości) niezbędnym dla stwierdzenia zgodności z wymaganiami z zakresu tematycznego egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłych rewidentów, potwierdzony przez uczelnię,
 - c) formę przeprowadzenia egzaminów, o których mowa w lit. a;
- 2) egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 2 ustawy, załącza odpis lub urzędowo uwierzytelnioną kopię dyplomu potwierdzającego ukończenie kierunku studiów wyższych oraz datę ukończenia studiów wyższych; jeżeli wniosek dotyczy

zagranicznych studiów wyższych, załącza tłumaczenia wskazanych dokumentów na język polski dokonane przez tłumacza przysięgłego;

- 3) egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 3 ustawy, załącza oryginały lub uwierzytelnione odpisy dokumentów wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego, potwierdzających zaliczenie egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 3 ustawy, w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, datę zdania egzaminów oraz zakres tematyczny egzaminów w ramach tego postępowania wraz z programem nauczania w zakresie (o stopniu szczegółowości) niezbędnym dla stwierdzenia zgodności z wymaganiami z zakresu tematycznego egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłych rewidentów, a w przypadku zakończenia tego postępowania – datę jego zakończenia;
- 4) egzaminu, o którym mowa w art. 13 ust. 5 ustawy, załącza oryginał lub urzędowo uwierzytelniony odpis dokumentu potwierdzającego posiadanie uprawnień inspektora kontroli skarbowej lub doradcy podatkowego.

§ 18. 1. Wnioski, o których mowa w § 17 ust. 2 pkt 1, 3 i 4, kandydat na biegłego rewidenta składa po uzyskaniu prawa przystąpienia do sesji egzaminacyjnej obejmującej egzamin lub egzaminy, o których zaliczenie się ubiega.

2. Komisja rozpatruje wnioski, o których mowa w § 17, w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może być wydłużony o kolejne 30 dni.

3. Komisja prowadzi wykaz wniosków, o których mowa w § 17.

Rozdział 5

Wgląd do prac egzaminacyjnych oraz odwołania od wyników egzaminów

§ 19. 1. Od wyniku egzaminu z wiedzy, egzaminu dyplomowego oraz egzaminu z prawa gospodarczego kandydatowi na biegłego rewidenta przysługuje prawo wniesienia pisemnego odwołania do Komisji w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu.

2. Komisja rozpatruje odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania i niezwłocznie zawiadamia pisemnie kandydata na biegłego rewidenta o rozstrzygnięciu.

§ 20. 1. Na pisemny wniosek kandydata na biegłego rewidenta zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny, złożony w ciągu 7 dni od dnia ogłoszenia wyników,

Komisja udostępnia kandydatowi na biegłego rewidenta do wglądu pracę egzaminacyjną w terminie 10 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu.

2. Praca egzaminacyjna jest udostępniana kandydatowi na biegłego rewidenta wyłącznie w siedzibie Komisji w obecności członka Komisji oraz pracownika Krajowej Izby Biegłych Rewidentów właściwego w sprawach postępowania kwalifikacyjnego.

Rozdział 6

Praktyka

§ 21. W trakcie odbywania praktyki kandydat na biegłego rewidenta nabywa umiejętności wymaganych do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności w zakresie:

- 1) znajomości organizacji i techniki prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sposobów spełniania wymagań stawianych dokumentowaniu zapisów księgowych;
- 2) ewidencji zdarzeń gospodarczych oraz sporządzania sprawozdań finansowych i deklaracji podatkowych, ubezpieczeniowych oraz innych sprawozdań i deklaracji;
- 3) posługiwania się przepisami prawa niezbędnymi w realizacji zadań służb finansowo-księgowych.

§ 22. Praktykę odbywa się w:

- 1) jednostkach prowadzących księgi rachunkowe lub
- 2) podmiotach prowadzących usługowo księgi rachunkowe dla jednostek, o których mowa w pkt 1, lub
- 3) firmach audytorskich, jeżeli prowadzą usługowo księgi rachunkowe dla jednostek, o których mowa w pkt 1.

§ 23. Praktykę odbywa się:

- 1) na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż pół etatu lub
- 2) na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem lub jednostką, o których mowa w § 22, lub
- 3) na podstawie umowy spółki, w której kandydat na biegłego rewidenta jest wspólnikiem, partnerem lub komplementariuszem, lub
- 4) w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez kandydata na biegłego rewidenta.

§ 24. Kandydat na biegłego rewidenta:

- 1) w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia praktyki, powiadamia w formie pisemnej Komisję o miejscu, formie odbywania praktyki i dacie jej rozpoczęcia oraz przekazać oświadczenie podmiotu lub jednostki, w której odbywa praktykę, że spełnia warunki, o których mowa w § 22;
- 2) na bieżąco powiadamia Komisję o zmianie danych, o których mowa w pkt 1.

§ 25. 1. W trakcie odbywania praktyki kandydat na biegłego rewidenta dokumentuje na bieżąco przebieg praktyki w prowadzonym przez siebie dzienniku.

2. Dane o przebiegu praktyki zawarte w dzienniku wymagają potwierdzenia przez osobę lub osoby, które praktyką kierowały lub ją nadzorowały.

§ 26. 1. Komisja stwierdza odbycie praktyki, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny, na podstawie dziennika potwierdzającego odbycie praktyki, o którym mowa w § 25 ust. 1.

2. Komisja rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może zostać wydłużony do 60 dni.

§ 27. 1. Zaliczenie spełnienia warunków, o których mowa w art. 13 ust. 6 ustawy, następuje na wniosek kandydata na biegłego rewidenta złożony do Komisji, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, kandydat na biegłego rewidenta załącza oryginał lub urzędowo poświadczoną kopię dokumentu potwierdzającego spełnienie warunków, o których mowa w art. 13 ust. 6 ustawy.

3. Przepis § 26 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 7

Aplikacja

§ 28. 1. W trakcie odbywania aplikacji kandydat na biegłego rewidenta nabywa umiejętności wymaganych do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności w zakresie:

- 1) rozpoznania ryzyka badania i opracowania strategii i planu badania;
- 2) wyboru i stosowania właściwych metod i technik w procesie badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych;

- 3) opracowywania dokumentacji badania sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w tym dokumentacji roboczej, raportu i opinii biegłego rewidenta;
- 4) współpracy z przedstawicielami jednostek, których sprawozdania finansowe lub skonsolidowane sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez biegłego rewidenta;
- 5) przeprowadzania kompletnego badania rocznego sprawozdania finansowego lub rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Kandydat na biegłego rewidenta, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy, w trakcie odbywania trzyletniej aplikacji, oprócz umiejętności, o których mowa w ust. 1, nabywa również umiejętności w zakresie sprawdzania prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych przez badaną jednostkę.

§ 29. 1. Aplikację odbywa się w firmach audytorskich, które:

- 1) prowadzą badania sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych łącznie dla co najmniej 10 podmiotów lub
- 2) zatrudniają lub współpracują z co najmniej 3 biegłymi rewidentami wykonującymi zawód biegłego rewidenta.

2. Przed rozpoczęciem aplikacji kandydat na biegłego rewidenta powinien uzyskać pisemną zgodę podmiotu, o którym mowa w ust. 1, na odbywanie w nim aplikacji.

3. Aplikację odbywa się pod kierunkiem biegłego rewidenta wyznaczonego przez podmiot, o którym mowa w ust. 1. Pod kierunkiem jednego biegłego rewidenta nie może jednocześnie odbywać aplikacji więcej niż 5 kandydatów na biegłego rewidenta.

§ 30. Aplikację odbywa się na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż pół etatu. W przypadkach uzasadnionych doświadczeniem zawodowym kandydata na biegłego rewidenta Komisja może wyrazić zgodę na odbywanie aplikacji na podstawie umowy cywilnoprawnej.

§ 31. 1. Kandydat na biegłego rewidenta może przystąpić do pierwszego roku aplikacji po zaliczeniu egzaminów z sesji II i zdaniu co najmniej dwóch egzaminów z sesji III.

2. Kandydat na biegłego rewidenta może przystąpić do ostatniego roku aplikacji po zaliczeniu wszystkich egzaminów, o których mowa w § 10.

§ 32. Kandydat na biegłego rewidenta, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia aplikacji, powiadamia w formie pisemnej Komisję o miejscu, formie odbywania aplikacji i dacie jej rozpoczęcia.

§ 33. Kandydat na biegłego rewidenta sporządza sprawozdanie z przebiegu aplikacji.

§ 34. 1. Komisja stwierdza odbycie aplikacji, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może zostać wydłużony do 60 dni.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, kandydat na biegłego rewidenta załącza sprawozdanie z przebiegu aplikacji zaopiniowane przez biegłego rewidenta, o którym mowa w § 29 ust. 3, oraz oświadczenie odbycia aplikacji wydane przez firmę audytorską, w której kandydat na biegłego rewidenta odbywał aplikację.

§ 35. W przypadku odbywania aplikacji w innym państwie członkowskim UE aplikacja odbyta zgodnie z zasadami obowiązującymi w tym państwie, jest traktowana jako aplikacja spełniająca warunki określone w niniejszym rozdziale.

Rozdział 8

Doświadczenie zawodowe

§ 36. 1. Spełnienie warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy, zwanego dalej „doświadczeniem zawodowym”, kandydat na biegłego rewidenta potwierdza oświadczeniem o posiadaniu wiedzy i umiejętności w zakresie:

- 1) wymaganym dla odbycia praktyki oraz przygotowania sprawozdania finansowego, które było poddane badaniu przez biegłego rewidenta,
 - 2) prawa i finansów w obszarach związanych z rachunkowością
- w związku z wykonywanym zawodem, prowadzoną działalnością lub zajmowanym stanowiskiem pracy.

2. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, kandydat na biegłego rewidenta załącza oryginały lub urzędowo poświadczone kopie dokumentów potwierdzających posiadanie doświadczenia zawodowego na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż pół etatu, odpłatnej umowy cywilnoprawnej, umowy spółki lub prowadzenia własnej działalności, a także zestawienie wykonanych czynności potwierdzających nabyte umiejętności, o których mowa w ust. 1.

§ 37. Komisja stwierdza posiadanie doświadczenia zawodowego, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny, na podstawie oświadczenia i dokumentów, o których mowa w § 36 ust. 2, w terminie 30 dni od dnia jego

otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może zostać wydłużony do 60 dni.

Rozdział 9

Przepis końcowy

§ 38. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ... 2017 r.²⁾

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 1611), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 288 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...).

UZASADNIENIE

Zasadność podjęcia prac zmierzających do wydania nowego rozporządzenia wynika z procedowanego projektu ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym. Na podstawie art. 288 tego projektu, moc obowiązującą ma utracić obecnie obowiązująca ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000). Na podstawie przepisów tej ustawy zostało wydane obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 1611).

W stosunku do obecnie obowiązujących regulacji normy dotyczące postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów zostały zamieszczone w nowych jednostkach redakcyjnych, powstaje zatem konieczność wydania nowego aktu wykonawczego na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 14 ust. 6 ww. projektu ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, zwanego dalej „ustawą”.

Projekt rozporządzenia określa warunki przystąpienia do postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów, tryb i sposób przeprowadzania egzaminów, tryb zaliczania egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 1–3 i 5 ustawy, tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów, tryb uzyskiwania wglądu do prac egzaminacyjnych, zasady odbywania praktyki i aplikacji oraz uznawania wymogu posiadania co najmniej 15-letniego doświadczenia zawodowego w zakresie rachunkowości, prawa i finansów, a także tryb stwierdzania spełniania warunków, o których mowa w art. 13 ust. 6 ustawy, umożliwiających zaliczenie kandydatowi na biegłego rewidenta praktyki.

Rozwiązania przyjęte w projekcie rozporządzenia uwzględniają potrzebę obiektywnego sprawdzenia teoretycznego i praktycznego przygotowania kandydatów na biegłych rewidentów do wykonywania zawodu, prawidłowy przebieg egzaminów oraz konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania Komisji Egzaminacyjnej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu mają zastosowanie do osób przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów na podstawie:

- 1) art. 4 ust. 2 ustawy;

- 2) art. 4 ust. 3 ustawy, tj. osób posiadających co najmniej 15-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie rachunkowości, prawa, finansów i rewizji finansowej, podczas którego nabyły umiejętności wymagane od biegłych rewidentów oraz spełniających warunki, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1–4 oraz 6–8;
- 3) art. 4 ust. 4 i 5 ustawy, tj. osób ubiegających się o uzyskanie w Rzeczypospolitej Polskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, zdobytych w innym państwie Unii Europejskiej lub na zasadach wzajemności zdobytych w państwie trzecim, jeżeli spełniają wymogi określone w ustawie lub równoważne;

Projekt określa warunki, których spełnienie decyduje o dopuszczeniu do postępowania kwalifikacyjnego obejmującego przystąpienie do egzaminów z wiedzy z 10 tematów egzaminacyjnych, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy oraz odbycie i zaliczenie rocznej praktyki i dwuletniej aplikacji albo trzyletniej aplikacji. System zdawania egzaminów z wiedzy, co do trybu i sposobu, stanowi kontynuację dotychczasowych rozwiązań dotyczących egzaminów z wiedzy teoretycznej określonych w ustawie i rozporządzeniu. Zarówno poprzednie, jak i proponowane przepisy przewidują cztery sesje egzaminacyjne stanowiące cykl egzaminacyjny. Każda z sesji składa się z 2 albo 3 egzaminów z wiedzy, które dzielą się na bloki tematyczne zawierające pytania testowe jednokrotnego wyboru i zadania sytuacyjne.

Forma egzaminu dyplomowego nie uległa zmianie. Egzamin dyplomowy składa się z części pisemnej, podczas której kandydat na biegłego rewidenta musi dokonać analizy zagadnień oraz części ustnej, podczas której kandydat na biegłego rewidenta odpowiada na 2 pytania, z czego jedno dotyczy omówienia rozwiązań zaprezentowanych w części pisemnej. Przeprowadzenie egzaminu dyplomowego w takiej formule pozwala na obiektywne oraz całościowe sprawdzenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych, co zgodnie z dyspozycją wskazaną w ustawie stanowi cel tego egzaminu.

Egzamin z prawa gospodarczego, składa się z części pisemnej i ustnej. Część pisemna obejmuje bloki tematyczne składające się z pytań testowych i zadań sytuacyjnych. Zgodnie z art. 4 ust. 6 zakres egzaminów ustalany jest przez Komisję Egzaminacyjną, z uwzględnieniem różnic w zakresie kwalifikacji posiadanych przez osobę przystępującą do postępowania kwalifikacyjnego na podstawie art. 4 ust. 4 i 5 ustawy. W szczególności

Komisja Egzaminacyjna sprawdza w jakim stopniu wiedza i umiejętności nabyte w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego mogą wyrównać zasadnicze różnice pomiędzy przepisami prawa gospodarczego obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej istotnymi dla badania sprawozdań finansowych a kwalifikacjami nabytymi w drodze dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego.

Projekt rozporządzenia precyzuje czas potrzebny do przeprowadzenia egzaminów. Z uwagi na to, że czas trwania poszczególnych egzaminów pisemnych jest uzależniony od ilości pytań testowych i zadań sytuacyjnych, wyznaczono tylko górną granicę czasową, która nie może przekroczyć 240 minut. Określono również czas trwania poszczególnych części egzaminu dyplomowego.

W projekcie określono tryb zaliczania egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy. Zaliczenie egzaminu następuje na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, złożony do Komisji Egzaminacyjnej, pod warunkiem, że:

- kandydat zdał egzamin lub egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne z wynikiem pozytywnym, z przedmiotów, które łącznie wyczerpują zakres tematyczny egzaminu objętego wnioskiem,
- egzamin lub egzaminy przeprowadzone były w formie pisemnej,
- od dnia ukończenia studiów wyższych nie upłynęło więcej niż 3 lata.

Ponadto projekt reguluje tryb zaliczania na wniosek kandydata na biegłego rewidenta egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 2 ustawy, tj. wszystkich egzaminów z wiedzy, jeżeli ukończył on studia wyższe w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagraniczne studia wyższe uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, których program kształcenia zrealizowany został w ramach umowy, o której mowa w art. 10 ust. 3 ustawy.

Dodatkowo uregulowano tryb zaliczania na wniosek kandydata na biegłego rewidenta poszczególnych egzaminów, o których mowa w art. 13 ust. 3 ustawy, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę w zakresie wskazanym w art. 12 ust. 1 i 2.

Określono również tryb zaliczania na wniosek kandydata na biegłego rewidenta egzaminu pisemnego z prawa podatkowego, jeżeli spełnia on warunki, o których mowa

w art. 13 ust. 5 ustawy, tj. posiada tytuł doradcy podatkowego lub zajmował stanowisko inspektora kontroli skarbowej.

Kandydat na biegłego rewidenta może odwołać się od każdego egzaminu bez względu na uzyskany wynik. Możliwy jest również wgląd do pracy egzaminacyjnej bez względu na uzyskany przez kandydata na biegłego rewidenta wynik.

Projekt rozporządzenia określa, podobnie jak poprzednie regulacje, zasady odbywania rocznej praktyki i dwuletniej aplikacji albo trzyletniej aplikacji, katalog podmiotów, w których kandydaci na biegłych rewidentów mogą odbywać praktykę, i aplikację, jak również zakres umiejętności wymagany do zaliczenia praktyki i aplikacji przez Komisję Egzaminacyjną. Kandydat na biegłego rewidenta odbywający aplikację, nabywa umiejętności wymagane do wykonywania zawodu w zakresie dotyczącym badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Również regulacje dotyczące odbywania aplikacji w innym państwie członkowskim UE nie ulegają zmianie. Aplikacja odbyta na zasadach obowiązujących w innym państwie UE uznawana jest za spełniającą warunki aplikacji odbytej w RP.

Ponadto projekt określa zasady i zakres uznawania wymogu posiadania co najmniej 15-letniego doświadczenia zawodowego, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy, które Komisja Egzaminacyjna stwierdza na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, pod warunkiem, że potwierdzi jego spełnienie. Posiadanie doświadczenia zawodowego w zakresie rachunkowości, prawa, finansów i rewizji finansowej kandydat potwierdza w drodze oświadczenia o:

- nabyciu umiejętności w zakresie wymaganym dla odbycia praktyki w rachunkowości,
- realizacji zadań w zakresie prawa, finansów i rewizji finansowej w obszarach związanych z rachunkowością w związku z wykonywanym zawodem lub prowadzoną działalnością, zajmowanym stanowiskiem pracy.

W projekcie określono również tryb stwierdzania przez Komisję spełnienia warunków, o których mowa w art. 13 ust. 6 ustawy, pozwalających zaliczyć kandydatowi na biegłego rewidenta praktykę, o której mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy.

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia to ... 2017 r.

Z momentem wejścia w życie rozporządzenia wszystkie terminy określone w niniejszym rozporządzeniu mają zastosowanie zarówno do nowych wniosków, jak i tych uprzednio złożonych i nierozpatrzonych.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i przepisów technicznych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Ministra Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, w związku z 52 uchwałą Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej firm audytorskich

Na podstawie art. 47 ust. 6 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej oraz świadczących usługi, o których mowa w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością zawodową, zwanego dalej „ubezpieczeniem OC”, oraz minimalną sumę gwarancyjną tego ubezpieczenia.

§ 2. 1. Ubezpieczeniem OC jest objęta odpowiedzialność cywilna firm audytorskich, o których mowa w § 1, za szkody będące następstwem działania lub zaniechania ubezpieczonego lub osoby, za którą ponosi odpowiedzialność, w związku z prowadzoną działalnością zawodową, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia.

2. Ubezpieczenie OC nie obejmuje szkód:

- 1) polegających na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie rzeczy, wyrządzonych przez ubezpieczonego małżonkowi, wstępnemu, zstępnemu, rodzeństwu, a także powinowatemu w tej samej linii lub stopniu, osobie pozostającej w stosunku przysposobienia oraz jej małżonkowi, jak również osobie, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym pożyciu;
- 2) wyrządzonych przez ubezpieczonego po skreśleniu z listy firm audytorskich ;
- 3) polegających na zapłacie kar umownych;
- 4) powstałych wskutek działań wojennych, rozruchów i zamieszek, a także aktów terroru.

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

3. Ubezpieczenie OC obejmuje wszystkie szkody w zakresie, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2, bez możliwości umownego ograniczenia.

§ 3. 1. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC w odniesieniu do jednego zdarzenia i wszystkich zdarzeń w okresie ubezpieczenia nie dłuższym niż 12 miesięcy, których skutki są objęte umową ubezpieczenia OC, wynosi równowartość w złotych 400.000 euro, jeżeli przedmiotem działalności są czynności rewizji finansowej.

2. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia OC w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia OC, zależna jest od przedmiotu działalności firm audytorskich i wynosi równowartość w złotych:

- 1) 10.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych;
- 2) 10.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest doradztwo podatkowe;
- 3) 10.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest prowadzenie postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego;
- 4) 2.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest działalność wydawnicza lub szkoleniowa w zakresie rachunkowości, rewizji finansowej i podatków;
- 5) 10.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych;
- 6) 10.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest świadczenie usług doradztwa lub zarządzania, wymagających posiadania wiedzy z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej, prawa podatkowego, organizacji i funkcjonowania przedsiębiorstw;
- 7) 8.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest świadczenie usług atestacyjnych innych niż czynności rewizji finansowej, niezastrzeżonych do wykonywania przez biegłych rewidentów;
- 8) 8.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest świadczenie usług pokrewnych;
- 9) 10.000 euro – jeżeli przedmiotem działalności jest świadczenie innych usług zastrzeżonych w odrębnych przepisach do wykonywania przez biegłych rewidentów.

3. W przypadku prowadzenia przez firmy audytorskie działalności w dwóch lub więcej przedmiotach, o których mowa w ust. 1 i 2, minimalną sumę gwarancyjną ustala się odrębnie dla każdej działalności wymienionej w ust. 1 i 2.

4. Kwoty, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz kwoty obliczone zgodnie z ust. 3 ustalane są przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski po raz pierwszy w roku, w którym umowa ubezpieczenia OC została zawarta.

§ 4. Umowy ubezpieczenia OC zawarte na podstawie dotychczasowych przepisów obowiązują do końca okresu, na jaki zostały zawarte, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

UZASADNIENIE

Zasadność podjęcia prac zmierzających do wydania nowego rozporządzenia wynika z ustawy z dnia o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...). Na podstawie art. 282 ww. ustawy, moc obowiązującą ma utracić obecnie obowiązująca ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 poz. 1000). Na podstawie przepisów tej ustawy zostało wydane obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia OC podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (Dz. U. poz. 1583).

Uchwalona ustawa co do zasady utrzymuje obecnie obowiązujący obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej oraz świadczących usługi wskazane w przepisach ustawy. Jednakże w stosunku do obecnie obowiązujących regulacji normy dotyczące obowiązku ubezpieczenia zostały zamieszczone w nowej jednostce redakcyjnej. Na podstawie art. 47 ust. 1 ww. ustawy, firma audytorska jest obowiązana do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej. Jednocześnie, w ust. 6 tego przepisu, została zawarta delegacja ustawowa skierowana do ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do wydania aktu wykonawczego, który będzie regulował szczegółowy zakres ww. ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną. W stosunku do obecnie obowiązującego stanu prawnego regulacje dotyczące terminu powstania obowiązku ubezpieczenia zostały usytuowane w przepisach ustawy (art. 47 ust. 2).

Mając na uwadze wskazane powyżej zmiany ustawowe powstaje konieczność wydania nowego aktu wykonawczego na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 47 ust. 6 ww. ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.

W § 2 projektu określono zakres obowiązkowego ubezpieczenia OC poprzez m.in. określenie w ust. 1 zakresu czasowego ochrony ubezpieczeniowej (tzw. trigger). Ubezpieczenie OC nie może bowiem prawidłowo funkcjonować bez dokładnego

sprecyzowania, który moment bierze się pod uwagę jako wypadek ubezpieczeniowy objęty umową ubezpieczeniową.

Jednocześnie uzasadnione jest, aby z zakresu tego ubezpieczenia wyłączyć odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń za enumeratywnie określone w rozporządzeniu szkody (§ 2 ust. 2). Wyłączenia zawierają przypadki społecznie uzasadnione, jak również sytuacje nadzwyczajne, którym trudno jest się przeciwstawić. Wyłączenie z zakresu ochrony ubezpieczeniowej szkód wyrządzonych przez osoby najbliższe jest zgodne z obecnie obowiązującą praktyką stosowaną zarówno w obowiązkowym ubezpieczeniu OC osoby powołanej do wykonywania czynności syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy, jak i w innych ubezpieczeniach OC zawodowych. Z zakresu ubezpieczenia wyłączone zostały także szkody powstałe w wyniku m.in. aktów terroru. Stosowaną w standardach światowych praktyką jest, że szkody te jako niepodlegające co do zasady reasekuracji, wyłączane są z zakresu ubezpieczenia. Samo pojęcie „aktów terroru” określone jest w ogólnych warunkach zakładu ubezpieczeń.

Regulacje dotyczące minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia oraz mechanizmu jej ustalania w przypadku prowadzenia przez firmy audytorskie działalności w dwóch lub więcej przedmiotach, co do zasady będą tożsame z obecnie obowiązującymi. Katalog innych usług, które mogą być świadczone przez firmę audytorską, zostanie skorelowany z nowym katalogiem, na który wskazuje art. 43 ust. 2 ustawy.

Projekt zakłada, że rozporządzenie wejdzie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Zgodnie z delegacją ustawową projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów oraz Polską Izbę Ubezpieczeń.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

W związku z art. 50 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.), projektodawca nie przewiduje, aby wydanie rozporządzenia

miało wpływ na sektor finansów publicznych, w szczególności nie wystąpi skutek w postaci zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

**w sprawie opłaty z tytułu nadzoru wnoszonej przez firmy audytorskie osiągające
przychód z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach
zainteresowania publicznego**

Na podstawie art. 49 ust. 12 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) sposób wyliczenia stawki procentowej opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym, zwanej dalej „ustawą”,

2) sposób i terminy wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy,

3) sposób i terminy rozliczenia opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy wraz ze wzorem rocznego rozliczenia opłaty

– uwzględniając prognozowany koszt sprawowanego nadzoru, w tym niedobory lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru z lat poprzednich oraz konieczność zapewnienia skuteczności nadzoru, a także prognozowane przychody firm audytorskich z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.

§ 2. Wysokość stawki procentowej służącej do wyliczenia opłaty z tytułu nadzoru za rok 2018, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy, wnoszonej przez firmy audytorskie osiągające przychód z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w 2018 roku na pokrycie kosztów nadzoru za rok 2018 oblicza się według wzoru:

$$X_{2018}\% = \frac{PKN_{2018}}{PPFA_{2018}} \times 100\%$$

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

gdzie:

$X_{2018} \%$ – oznacza wysokość stawki procentowej w roku 2018, według której wyliczana jest opłata z tytułu nadzoru za rok 2018

PKN_{2018} – oznacza prognozowane koszty nadzoru w 2018 roku

$PPFA_{2018}$ – oznacza prognozowane przychody firm audytorskich z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w 2018 roku

§ 3. Wysokość stawki procentowej służącej do wyliczenia opłaty z tytułu nadzoru, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy, obowiązującej w danym roku kalendarzowym, wnoszonej przez firmy audytorskie osiągające przychód z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym roku kalendarzowym na pokrycie kosztów nadzoru za dany rok kalendarzowy oblicza się według wzoru:

$$X_n\% = \frac{PKN_n - (OFA_{n-2} - KN_{n-2}) + \left(\sum_{\substack{k=3 \\ i-k \geq 2017 \\ i \geq 2020}}^{\infty} NNO_{i-k} \right)}{PPFA_n} \times 100\%$$

gdzie:

n – oznacza rok 2019 lub odpowiednio każdy następny rok kalendarzowy

i – oznacza rok 2020 lub odpowiednio każdy następny rok kalendarzowy

k – oznacza liczbę lat, o którą należy pomniejszyć dany rok kalendarzowy by wyznaczyć rok kalendarzowy, za który wyliczony został niedobór, który nie mógł być rozliczony przy wyliczeniu stawki procentowej, ze względu na ustawowy zakaz wyznaczania stawki procentowej powyżej 5,5%

$X_n \%$ - oznacza wysokość stawki procentowej w danym roku kalendarzowym, według której wyliczana jest opłata z tytułu nadzoru za dany rok kalendarzowy

PKN_n – oznacza prognozowane koszty nadzoru na dany rok kalendarzowy

$PPFA_n$ – oznacza prognozowane przychody firm audytorskich z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego na dany rok kalendarzowy

OFA_{n-2} – oznacza sumę opłat z tytułu nadzoru należnych od wszystkich firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego za rok kalendarzowy $n - 2$

KN_{n-2} – oznacza wysokość kosztów nadzoru poniesionych w roku kalendarzowym $n-2$

NNO_k – oznacza wysokość nierozliczonego niedoboru należnych opłat z tytułu nadzoru, stanowiących ujemne różnice pomiędzy poniesionymi kosztami nadzoru publicznego a należnymi opłatami z tytułu nadzoru za rok kalendarzowy wcześniejszy niż rok kalendarzowy $n-2$, który nie mógł być rozliczony w latach poprzedzających dany rok kalendarzowy ze względu na ustawowy zakaz wyznaczania stawki procentowej powyżej 5,5%.

§ 4. Jeżeli przy zastosowaniu wzoru, o którym mowa w § 2 lub odpowiednio w § 3, otrzymany wynik będzie wyższy niż 5,5%, przyjmuje się, że stawka procentowa wynosi 5,5%.

§ 5. Opłatę z tytułu nadzoru firma audytorska wnosi na rachunek bankowy urzędu obsługującego ministra właściwego ds. finansów publicznych, z podaniem tytułu wpłaty.

§ 6. 1. Firma audytorska osiągająca przychód z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym roku kalendarzowym ustala za każde półrocze danego roku kalendarzowego zaliczkę na poczet pokrycia kosztów nadzoru za dany rok kalendarzowy w wysokości będącej iloczynem stawki procentowej, o której mowa odpowiednio w § 2 lub § 3 lub § 4 oraz planowanych przychodów firmy audytorskiej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu, za które uiszczana jest zaliczka.

2. Zaliczkę, o której mowa w ust. 1, odpowiednio pomniejszoną lub powiększoną o nadpłatę lub niedopłatę za półrocze poprzedzające półrocze, za które uiszczana jest zaliczka, firma audytorska wpłaca za każde półrocze danego roku kalendarzowego najpóźniej do końca piątego miesiąca danego półrocza.

3. Nadpłata, o której mowa w ust. 2, powstaje w przypadku gdy kwota zaliczki będącej iloczynem stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i planowanych przychodów firmy audytorskiej z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu wpłaconej przez firmę audytorską za dane półrocze jest większa od kwoty opłaty z tytułu nadzoru należnej w danym półroczu będącej iloczynem stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i osiągniętych przez firmę audytorską przychodów z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu.

4. Niedopłata, o której mowa w ust. 2, powstaje w przypadku gdy kwota zaliczki będącej iloczynem stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i planowanych

przychodów firmy audytorskiej z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu wpłaconej przez firmę audytorską za dane półrocze jest mniejsza od kwoty opłaty z tytułu nadzoru należnej w danym półroczu będącej iloczynem stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i osiągniętych przez firmę audytorską przychodów z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu.

§ 7. Firma audytorska, wpłacając zaliczkę, o której mowa w § 6 ust. 1, informuje Komisję Nadzoru Audytowego o podstawie jej naliczenia, okresie, jakiego dotyczy, jej wysokości oraz o wysokości ewentualnej nadpłaty lub niedopłaty za półrocze poprzedzające półrocze, za które uiszczana jest zaliczka, o którą zaliczka ta została odpowiednio pomniejszona lub powiększona, a w przypadku zaliczki za drugie półrocze, także o wysokości zaliczki wpłaconej za pierwsze półrocze.

§ 8. 1. W terminie do ostatniego dnia lutego danego roku kalendarzowego firma audytorska składa do Komisji Nadzoru Audytowego deklarację rozliczenia opłaty z tytułu nadzoru za rok kalendarzowy poprzedzający dany rok kalendarzowy (zwany dalej rokiem n), w której wskazuje kwotę opłaty z tytułu nadzoru należnej od tej firmy za rok n, kwotę uiszczonych w roku n zaliczek na poczet tej opłaty, kwotę ewentualnej nadpłaty lub niedopłaty zaliczek na poczet opłaty z tytułu nadzoru w roku n oraz kwotę niedoboru lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru należnych za rok kalendarzowy n-2, przypadającą na daną firmę audytorską w roku kalendarzowym n-2.

2. Kwotę niedoboru lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru należnych za rok kalendarzowy n-2, przypadającą na daną firmę audytorską w roku kalendarzowym n-2, którą oblicza się według wzoru:

$$NNFA_{n-2} = \frac{ONFA_{n-2}}{ONFAA_{n-2}} \times (ONFAA_{n-2} - KNP_{n-2})$$

gdzie:

$NNFA_{n-2}$ – oznacza kwotę niedoboru lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru należnych za rok kalendarzowy n-2, przypadającą na daną firmę audytorską w roku kalendarzowym n-2

$ONFA_{n-2}$ – oznacza kwotę opłat z tytułu nadzoru należną od firmy audytorskiej za rok kalendarzowy n-2

$ONFAA_{n-2}$ – oznacza sumę opłat z tytułu nadzoru należnych od wszystkich firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego za rok kalendarzowy n-2

KNP_{n-2} – oznacza wysokość kosztów nadzoru publicznego poniesionych w roku kalendarzowym n-2

3. Wzór deklaracji, o której mowa w ust. 1 określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

4. Do dnia 30 listopada roku kalendarzowego poprzedzającego dany rok kalendarzowy (rok n), za który uiszczana jest opłata z tytułu nadzoru, Komisja Nadzoru Audytowego podaje do publicznej wiadomości następujące informacje niezbędne do rozliczenia opłaty z tytułu nadzoru przez firmę audytorską:

- 1) wysokość kosztów nadzoru, poniesionych w roku kalendarzowym n-2, o których mowa w § 8 ust. 2,
- 2) sumę opłat z tytułu nadzoru, o której mowa w § 8 ust. 2, należnych za rok kalendarzowy n-2 od wszystkich firm audytorskich osiągających przychody z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP w roku kalendarzowym n-2,
- 3) sumę nierozliczonych niedoborów, o których mowa w § 3.

§ 9. W terminie do dnia 15 listopada danego roku kalendarzowego firma audytorska składa do Komisji Nadzoru Audytowego deklarację planowanych przychodów w roku kalendarzowym następującym bezpośrednio po danym roku kalendarzowym, w której wskazuje kwotę planowanych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w roku kalendarzowym następującym bezpośrednio po danym roku kalendarzowym.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Rozwoju i Finansów
z dnia ... (poz. ...)

WZÓR

DEKLARACJA ROCZNEGO ROZLICZENIA OPŁATY Z TYTUŁU NADZORU PRZEZ FIRMY AUDYTORSKIE WYKONUJĄCE CZYNNOŚCI REWIZJI FINANSOWEJ W JEDNOSTKACH ZAINTERESOWANIA PUBLICZNEGO

ZAROK

Nazwa i adres firmy audytorskiej:

.....

.....

.....

NIP:

Numer wpisu na listę firm audytorskich:

Data rozpoczęcia działalności:

Poz.	Wyszczególnienie	Kwota w złotych
1.	Przychody firmy audytorskiej z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w JZP osiągnięte w I półroczu roku, którego dotyczy rozliczenie (w kwotach bez zaokrągleń):	
2.	Przychody firmy audytorskiej z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w JZP osiągnięte w II półroczu roku, którego dotyczy rozliczenie (w kwotach bez zaokrągleń):	
3.	Przychody firmy audytorskiej z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w JZP osiągnięte w całym roku, którego dotyczy rozliczenie (w kwotach bez zaokrągleń) (suma kwot z poz. 1 i 2):	
4.	Opłata z tytułu nadzoru należna za dany rok kalendarzowy, którego dotyczy rozliczenie (w kwocie z zaokrągleniem do pełnych złotych), obliczana według wzoru: $ONFA_n = X_n \% * PFA_n$ gdzie:	

	ONFA_n – oznacza opłatę z tytułu nadzoru należną od firmy audytorskiej za dany rok kalendarzowy X_n%- oznacza stawkę procentową opłaty z tytułu nadzoru, obowiązującą w danym roku kalendarzowym* PFA_n – oznacza przychody z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w JZP osiągnięte przez firmę audytorską w roku kalendarzowym, którego dotyczy rozliczenie (kwota z poz. 3)	
5.	Kwota zaliczki na poczet opłaty z tytułu nadzoru uiszczona w I półroczu roku kalendarzowego, którego dotyczy rozliczenie (w kwotach bez zaokrągleń):	
6.	Kwota zaliczki na poczet opłaty z tytułu nadzoru uiszczona w II półroczu roku kalendarzowego, którego dotyczy rozliczenie (w kwotach bez zaokrągleń):	
7.	Suma zaliczek, o których mowa w poz. 5 i 6 (w kwotach bez zaokrągleń):	
8.	Kwota nadpłaty lub niedopłaty zaliczek uiszczonych w roku kalendarzowym, którego dotyczy rozliczenie, na poczet opłaty z tytułu nadzoru należnej za rok kalendarzowy, którego dotyczy rozliczenie (różnica pomiędzy kwotami z poz. 4 i 7 (w kwocie bez zaokrągleń):	
9.	Inne niż wymienione w poz. 8, nierozliczone w roku kalendarzowym, którego dotyczy rozliczenie, należności z lat poprzednich (w kwotach bez zaokrągleń):	
10.	Kwota niedoboru lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru należnych za rok kalendarzowy n-2, przypadająca na daną firmę audytorską w roku kalendarzowym n-2, obliczona zgodnie z wzorem, o którym mowa w § 8 ust. 2 rozporządzenia (w kwocie z zaokrągleniem do pełnych złotych):	

* Stawka procentowa opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy ogłaszana w formie obwieszczenia ministra właściwego do spraw finansów publicznych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”

Sporządził:

Zatwierdził:

.....

.....

(imię i nazwisko oraz numer telefonu
osoby sporządzającej informacje)

(imię i nazwisko oraz numer telefonu
osoby zatwierdzającej informacje)

.....

.....

(pieczęć i podpis)

(pieczęć i podpis)

UZASADNIENIE

Wydanie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie opłaty z tytułu nadzoru wnoszonej przez firmy audytorskie osiągające przychód z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego wynika z upoważnienia ustawowego zawartego w art. 49 ust. 12 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z ww. upoważnieniem ustawowym, minister do spraw finansów publicznych został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, i) sposobu wyliczenia stawki procentowej opłaty, o której mowa w art. 49 ust. 1 ustawy, zwanej dalej „opłatą”, ii) sposobu i terminu wnoszenia opłaty oraz iii) sposobu i terminu rozliczenia opłaty, wraz ze wzorem rocznego rozliczenia opłaty, uwzględniając prognozowany koszt sprawowanego nadzoru, w tym niedobory lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru z lat poprzednich oraz konieczność zapewnienia skuteczności nadzoru, a także prognozowane przychody firm audytorskich z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego.

Zgodnie z treścią art. 49 ust. 1 ustawy wysokość stawki procentowej opłaty nie może być wyższa niż 5,5%.

Zgodnie z treścią § 2 projektu rozporządzenia wysokość stawki procentowej służącej do wyliczenia opłaty za rok 2018, wnoszonej przez firmy audytorskie w 2018 roku na pokrycie kosztów nadzoru za rok 2018 oblicza się według wzoru, określonego § 2 projektu rozporządzenia, tj. poprzez określenie wysokości udziału prognozowanych kosztów nadzoru w 2018 roku w prognozowanych przychodach firm audytorskich z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w 2018 roku.

Zgodnie z treścią § 3 projektu rozporządzenia wysokość stawki procentowej służącej do wyliczenia opłaty, obowiązującej w danym roku kalendarzowym (tj. w roku 2019 i odpowiednio każdym następnym roku kalendarzowym), wnoszonej przez firmy audytorskie w danym roku kalendarzowym na pokrycie kosztów nadzoru za dany rok kalendarzowy oblicza się według wzoru określonego § 3 projektu rozporządzenia, tj. poprzez określenie wysokości udziału prognozowanych kosztów nadzoru w danym roku kalendarzowym (2019 i każdy następny) odpowiednio skorygowanych o nadwyżki lub niedobory powstałe dwa lata wstecz oraz o nierozliczone niedobory opłat, które nie mogły być rozliczone w latach poprzedzających dany rok kalendarzowy ze względu na ustawowy zakaz wyznaczania stawki procentowej powyżej 5,5%, w prognozowanych przychodach firm audytorskich z tytułu

wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym roku kalendarzowym.

W związku z treścią art. 49 ust. 1 ustawy, ograniczającego wysokość stawki procentowej opłaty do 5,5%, w § 4 projektowanego rozporządzenia przyjęto rozwiązanie, że w przypadku gdy przy zastosowaniu wzoru, o którym mowa w § 2 lub odpowiednio w § 3, otrzymany wynik będzie wyższy niż 5,5%, przyjmuje się, że stawka procentowa wynosi 5,5%.

W związku z treścią art. 49 ust. 3 ustawy, w § 5 projektowanego rozporządzenia uszczegółowiono sposób wnoszenia opłaty i doprecyzowano, że firma audytorska wnosi opłatę na rachunek bankowy urzędu obsługującego ministra właściwego ds. finansów publicznych, z podaniem tytułu wpłaty.

Proponowane przepisy § 6 projektu rozporządzenia określają częstotliwość wnoszenia zaliczek przez firmy audytorskie w danym roku kalendarzowym oraz sposób ustalania wysokości tych zaliczek. Firmy audytorskie ustalają zaliczki za każde półrocze danego roku kalendarzowego na poczet pokrycia kosztów nadzoru za dany rok kalendarzowy w wysokości będącej iloczynem stawki procentowej, o której mowa odpowiednio w § 2 lub § 3 lub § 4 projektu rozporządzenia oraz planowanych przychodów firmy audytorskiej z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu, za które uiszczana jest zaliczka.

Zgodnie z § 6 ust. 2 projektu rozporządzenia zaliczki pomniejszane są lub powiększane o nadpłatę lub niedopłatę za półrocze poprzedzające półrocze, za które uiszczana jest zaliczka, i wpłacane są przez firmę audytorską za każde półrocze danego roku kalendarzowego najpóźniej do końca piątego miesiąca danego półrocza.

Proponowane przepisy § 6 ust. 3 i 4 projektu rozporządzenia określają, że nadpłata powstaje w przypadku gdy kwota zaliczki będącej iloczynem stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i planowanych przychodów firmy audytorskiej z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu wpłaconej przez firmę audytorską za dane półrocze jest większa od kwoty opłaty z tytułu nadzoru należnej w danym półroczu będącej iloczynem stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i osiągniętych przez firmę audytorską przychodów z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu. Natomiast niedopłata powstaje w przypadku gdy kwota zaliczki będącej iloczynem stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i planowanych przychodów firmy audytorskiej z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu wpłaconej przez

firmę audytorską za dane półrocze jest mniejsza od kwoty opłaty z tytułu nadzoru należnej w danym półroczu będącej iloczynem stawki procentowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym i osiągniętych przez firmę audytorską przychodów z tytułu wykonania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w danym półroczu.

Proponowane przepisy § 7 projektu rozporządzenia wprowadzają wymóg by firma audytorska, wpłacając zaliczkę, informowała Komisję Nadzoru Audytowego o podstawie jej naliczenia, okresie, jakiego dotyczy, jej wysokości oraz o wysokości ewentualnej nadpłaty lub niedopłaty za półrocze poprzedzające półrocze, za które uiszczana jest zaliczka, o którą zaliczka ta została odpowiednio pomniejszona lub powiększona, a w przypadku zaliczki za drugie półrocze, także o wysokości zaliczki wpłaconej za pierwsze półrocze.

W celu właściwego rozliczenia opłaty oraz prawidłowego wyznaczenia stawki procentowej opłaty na dany rok kalendarzowy, firma audytorska będzie również zobowiązana, zgodnie z projektowanymi przepisami § 8 ust. 1 projektu rozporządzenia, złożyć w terminie do ostatniego dnia lutego danego roku kalendarzowego do Komisji Nadzoru Audytowego deklarację rozliczenia opłaty z tytułu nadzoru za rok kalendarzowy poprzedzający dany rok kalendarzowy (zwany dalej rokiem n), w której wskazuje kwotę opłaty z tytułu nadzoru należnej od tej firmy za rok n, kwotę uiszczonych w roku n zaliczek na poczet tej opłaty, kwotę ewentualnej nadpłaty lub niedopłaty zaliczek na poczet opłaty z tytułu nadzoru w roku n oraz kwotę niedoboru lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru należnych za rok kalendarzowy n-2, przypadającą na daną firmę audytorską w roku kalendarzowym n-2. Zgodnie z treścią § 8 ust. 2 projektu rozporządzenia kwotę niedoboru lub nadwyżki opłat z tytułu nadzoru należnych za rok kalendarzowy n-2, przypadającą na daną firmę audytorską w roku kalendarzowym n-2, oblicza się według wzoru określonego w § 8 ust. 2.

Wzór deklaracji rocznego rozliczenia opłaty został zamieszczony w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia.

Ponadto aby umożliwić firmom audytorskim prawidłowe rozliczenie opłaty Komisja Nadzoru Audytowego będzie do dnia 30 listopada roku kalendarzowego poprzedzającego dany rok kalendarzowy (rok n), za który uiszczana jest opłata, podawała do publicznej wiadomości i) wysokość kosztów nadzoru, poniesionych w roku kalendarzowym n-2, o których mowa w § 8 ust. 2 projektu rozporządzenia, ii) sumę opłat z tytułu nadzoru, o której mowa w § 8 ust. 2 projektu rozporządzenia, należnych za rok kalendarzowy n-2 od wszystkich firm audytorskich osiągających przychody z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w JZP w roku kalendarzowym n-2, iii) sumę nierozliczonych niedoborów,

o których mowa w § 3 projektu rozporządzenia.

W celu prawidłowego wyznaczenia przez ministra do spraw finansów publicznych stawki procentowej opłaty, zgodnie z przepisami § 9 projektu rozporządzenia, firma audytorska będzie zobowiązana złożyć, w terminie do dnia 15 listopada danego roku kalendarzowego, do Komisji Nadzoru Audytowego deklarację planowanych przychodów w roku kalendarzowym następującym bezpośrednio po danym roku kalendarzowym, w której wskazuje kwotę planowanych przychodów z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego w roku kalendarzowym następującym bezpośrednio po danym roku kalendarzowym.

Niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia. Wykonuje ono przepisy ustawy, która weszła w życie z dniemWejście w życie rozporządzenia umożliwi firmom audytorskim dokonywanie opłaty, jak również prawidłowe rozliczanie tych opłat, a także określa zasady wyznaczania stawki procentowej opłaty, i która to stawka procentowa będzie ogłaszana w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego dany rok kalendarzowy, za który uiszczana jest opłata.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawcy regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, s. 42).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Ministra Rozwoju i Finansów.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

**w sprawie dodatku kontrolerskiego dla kontrolerów Komisji Nadzoru Audytowego oraz
osób nadzorujących kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego**

Na podstawie art. 103 ust. 8 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) stawki dodatku kontrolerskiego, zwanego dalej „dodatkiem”;
- 2) tryb przyznawania oraz utraty dodatku;
- 3) sposób i tryb dokonywania oceny kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego oraz osoby o których mowa w art. 101 ust. 4 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach , firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „osobą nadzorującą”.

§ 2. Stawka dodatku wynosi:

- 1) 10%, 20%, 30%, 40% albo 50% wynagrodzenia zasadniczego – w przypadku kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego;
- 2) 10%, 15% albo 20% wynagrodzenia zasadniczego – w przypadku osoby nadzorującej.

§ 3. 1. Dyrektor Generalny urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych przyznaje lub zmienia dodatek na wniosek bezpośredniego przełożonego kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego lub osoby nadzorującej.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 dołącza się ocenę, od wyników której uzależniona jest zmiana stawki dodatku.

§ 4. 1. O przyznaniu dodatku albo utracie uprawnienia do dodatku kontroler Komisji Nadzoru Audytowego lub osoba nadzorująca jest zawiadamiana na piśmie z podaniem daty, od której przyznanie dodatku albo utrata uprawnienia obowiązuje.

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

2. Poinformowanie o utracie dodatku powinno nastąpić do 7 dnia miesiąca następującego po terminie wskazanym w art. 102 ust. 10 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...).

§ 5. 1. Oceny dokonuje bezpośredni przełożony kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego lub osoby nadzorującej na podstawie kryteriów w art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...). Ocena sporządzana jest na piśmie.

2. Przed sporządzeniem oceny, o której mowa w ust. 1, bezpośredni przełożony przeprowadza z ocenianym rozmowę, podczas której omawia się:

- 1) oczekiwania bezpośredniego przełożonego co do sposobu spełniania kryteriów oceny przez ocenianego;
- 2) zadania i cele do osiągnięcia w okresie, w którym oceniany podlega ocenie a także sposób realizacji wyznaczonych zadań i celów.

3. Bezpośredni przełożony zapoznaje ocenianego z kryteriami oceny i terminem sporządzenia oceny na piśmie.

4. Oceniany potwierdza podpisem przeprowadzenie z nim rozmowy, o której mowa w ust. 2 oraz zapoznanie się z kryteriami oceny i terminem sporządzenia oceny na piśmie.

5. Ocena przekazywana jest do Dyrektora Generalnego urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

§ 6. 1. Przy ocenie pracownika w zakresie:

- 1) znajomości procedury i poprawności zastosowania przepisów prawa w ustaleniach kontroli – bierze się pod uwagę prawidłowość przebiegu i rzetelność przeprowadzonych kontroli, w tym wnikliwość i ustalenia kontroli oraz weryfikację dokumentacji pod kątem zastosowania przepisów prawa;
- 2) stopnia trudności i złożoności kontroli – bierze się pod uwagę:
 - a) specyfikę kontroli, ze szczególnym uwzględnieniem kontroli wymagających większego nakładu pracy, w tym stopnia skomplikowanego charakteru sprawy,
 - b) utrudnienia w trakcie kontroli;
- 3) kwalifikacji i doświadczenia w wykonywaniu kontroli – bierze się pod uwagę:
 - a) poziom wykształcenia,
 - b) dodatkowe umiejętności, w tym uprawnienia zawodowe,

- c) doświadczenie zawodowe w zakresie badań ustawowych i sprawozdawczości finansowej,
 - d) liczbę lat pracy w przeprowadzaniu kontroli;
- 4) umiejętności rozwiązywania problemów i inicjatywy – bierze się pod uwagę:
- a) stopień zaangażowania pracownika w samodzielne rozwiązywanie problemów,
 - b) stosowanie działań poprawiających sprawność przeprowadzania kontroli,
 - c) ujawnienie w toku kontroli przez pracownika informacji identyfikujących nowe ryzyko,
 - d) usprawnienie wykonywania zadań lub koordynowanie działań w toku kontroli.

2. Dokonując oceny poziomu spełnienia kryteriów, o których mowa w pkt 1, 2 i 4, wykorzystuje się skalę od 1 do 10 punktów, w wartościach całkowitych.

3. Oceny poziomu spełnienia kryterium, o którym mowa w pkt 3, dokonuje się według skali:

- 1) wykształcenie i dodatkowe umiejętności:
- a) wyższe – 5 pkt,
 - b) wyższe oraz kierunkowe studia podyplomowe, kursy i szkolenia specjalistyczne – 7 pkt,
 - c) uprawnienia zawodowe biegłego rewidenta – 9 pkt,
 - d) uprawnienia zawodowe biegłego rewidenta, kursy i szkolenia specjalistyczne – 10 pkt;
- 2) doświadczenie zawodowe w zakresie badań ustawowych i sprawozdawczości finansowej:
- a) powyżej 1 roku – do 3 lat – 1 pkt,
 - b) powyżej 3 lat – do 5 lat – 2 pkt,
 - c) powyżej 5 lat – do 10 lat – 5 pkt,
 - d) powyżej 10 lat – 8 pkt;
- 3) doświadczenie zawodowe w przeprowadzaniu kontroli:
- a) powyżej 1 roku – do 3 lat – 1 pkt,
 - b) powyżej 3 lat – do 5 lat – 2 pkt,
 - c) powyżej 5 lat – do 10 lat – 5 pkt,
 - d) powyżej 10 lat – 8 pkt.

4. Ocenę końcową pracownika ustala się na podstawie sumy ocen cząstkowych uzyskanych za spełnienie poszczególnych kryteriów według skali:

- 1) niezadowalająca – jeżeli suma ocen jest równa lub niższa od iloczynu 60% i maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania przez pracownika;
- 2) zadowalająca – jeżeli suma ocen jest wyższa od iloczynu 60% i maksymalnej liczby punktów do uzyskania przez pracownika oraz równa lub niższa od iloczynu 75% i maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania przez pracownika;
- 3) dobra – jeżeli suma ocen jest wyższa od iloczynu 75% i maksymalnej liczby punktów do uzyskania przez pracownika oraz równa lub niższa od iloczynu 90% i maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania przez pracownika;
- 4) bardzo dobra – jeżeli suma ocen jest wyższa od iloczynu 90% i maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania przez pracownika.

§ 7. 1. Uzyskanie oceny końcowej bardzo dobrej stanowi podstawę do wystąpienia na wniosek bezpośredniego przełożonego kontrolera Komisji Nadzoru Audytowego lub osoby nadzorującej o przyznanie wyższej stawki dodatku, jeżeli wynosi ona mniej niż 50% lub do pozostawienia dodatku na tym samym poziomie.

2. Uzyskanie oceny końcowej dobrej albo zadowalającej stanowi podstawę do pozostawienia dodatku na tym samym poziomie albo jego podwyższenia.

3. Uzyskanie oceny końcowej niezadowalającej stanowi podstawę do obniżenia dodatku.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

UZASADNIENIE

W związku z uchwaleniem przepisów ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. poz. ...) w momencie wejścia jej w życie utraci moc ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000).

Jednocześnie w art. 103 ust. 8 ustawy z dnia ... o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym została zawarta delegacja ustawowa skierowana do ministra właściwego do spraw finansów publicznych do wydania aktu wykonawczego, który będzie regulował stawki dodatku kontrolerskiego, o którym mowa w ust. 1 i 2 ww. przepisu, tryb przyznawania oraz utraty dodatku kontrolerskiego, a także sposób i tryb dokonywania oceny, o której mowa w art. 102 ww. ustawy, uwzględniając potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu jakości i skuteczności wykonywanych kontroli poprzez zwiększenie motywacji do ich sprawnego wykonywania.

Wypełnienie ww. delegacji stanowi niniejszy projekt rozporządzenia, który wprowadza jednolity system pozwalający na przyznawanie dodatków kontrolerskich dla pracownika komórki organizacyjnej ministerstwa finansów właściwej do spraw rachunkowości i rewizji finansowej, który przeprowadza kontrolę oraz osób nadzorujących, o których mowa w art. 101 ust. 4 ww. ustawy i ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu jakości i skuteczności wykonywanych kontroli przy wykorzystaniu motywacji finansowej dla osiągnięcia sprawnego wykonywania kontroli.

Wysokość przyznanego dodatku kontrolerskiego ma mieć charakter motywacyjny, w związku z tym jego wysokość będzie uzależniona od dokonywanej co 6 miesięcy oceny według kryteriów określonych w art. 102 ust. 1 i 2 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym.

W przepisach projektowanego rozporządzenia uregulowano kwestie dotyczące stawki dodatku kontrolerskiego, trybu jego przyznawania oraz utraty a także sposób i tryb dokonywania oceny pracowników uprawnionych do dodatku, uwzględniając przy tym potrzebę zapewnienia wysokiego poziomu jakości i skuteczności przeprowadzanych kontroli w firmach audytorskich w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego poprzez zwiększenie motywacji pracowników do ich sprawnego wykonywania.

W świetle przepisów projektowanego rozporządzenia stawka dodatku przysługująca pracownikowi przeprowadzającemu kontrolę w firmach audytorskich może być przyznawana

w wysokości od 10% do 50%, natomiast stawka dla osoby nadzorującej może być ustalana na poziomie od 10% do 20% po uwzględnieniu dokonanej oceny pracownika oraz osoby nadzorującej.

Projekt rozporządzenia reguluje kwestię przyznawania, zmiany i utraty dodatku kontrolerskiego dla pracownika przeprowadzającego kontrolę w firmach audytorskich i osoby nadzorującej oraz tryb wnioskowania w powyższym zakresie.

W projekcie rozporządzenia określono sposób dokonywania oceny pracownika przeprowadzającego kontrolę, która związana jest z kryteriami wskazanymi w art. 102 ust. 1 ww. ustawy, tj. znajomością procedury i poprawnością zastosowania przepisów prawa w ustaleniach kontroli przeprowadzanych w firmach audytorskich w zakresie dotyczącym badań ustawowych jednostek zainteresowania publicznego, stopnia trudności i złożoności kontroli, kwalifikacji i doświadczenia w przeprowadzaniu kontroli w firmach audytorskich oraz umiejętności rozwiązywania problemów i inicjatywy.

Wskazano w projekcie rozporządzenia jakie należy brać pod uwagę czynniki przy dokonywaniu oceny pracownika. Wprowadzono zasady oceny, przedstawiając wartość punktową poszczególnych kryteriów oraz ich wagę, a także 4 stopniową skalę ocen od niezadawalającej do bardzo dobrej, która ma również zastosowanie odpowiednio do osoby nadzorującej.

Projekt zakłada, że rozporządzenie wejdzie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regulacje zawarte w przedmiotowym projekcie rozporządzenia obejmują swoim zakresem sprawy należące do kompetencji prawa krajowego i nie podlegają harmonizacji z prawem unijnym.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia

**w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu
ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską**

Na podstawie art. 290 ust. 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 i z 2016 r. poz. 615) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską oraz zakres informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta.

§ 2. Ilekcioć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 i z 2016 r. poz. 615);
- 2) rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/35 – należy przez to rozumieć rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z 17.01.2015, s.1);
- 3) zakładzie – należy przez to rozumieć zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji.

§ 3. Zakres badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej przez firmę audytorską obejmuje co najmniej:

- 1) weryfikację zgodności ujmowania w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej i wyceny aktywów dla celów wypłacalności z art. 223 ust. 1 ustawy i rozdziałem II tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 2) weryfikację zgodności ujmowania w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej i wyceny zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy

¹⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

- techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności z art. 223 ust. 2 i 3 ustawy oraz rozdziałem II tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 3) weryfikację zgodności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności z art. 224–235 ustawy i rozdziałem III tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
 - 4) weryfikację zgodności obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności:
 - a) w przypadku stosowania przez zakład formuły standardowej z przepisami ustawy dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej oraz rozdziałami V i X tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35,
 - b) w przypadku stosowania przez zakład modelu wewnętrznego z przepisami ustawy dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności przy zastosowaniu modelu wewnętrznego oraz rozdziałami VI i X tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
 - 5) weryfikację zgodności obliczania minimalnego wymogu kapitałowego z przepisami art. 271–275 ustawy oraz rozdziałami VII i X tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
 - 6) weryfikację dokonanej przez zakład oceny jakości środków własnych oraz weryfikację wysokości dopuszczonych środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i dopuszczonych podstawowych środków własnych stanowiących pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego, w tym zgodność klasyfikacji i wyceny pozycji środków własnych, z art. 238–248 ustawy i rozdziałem IV tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
 - 7) weryfikację czy zakład posiada:
 - a) dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności,
 - b) dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy;
 - 8) weryfikację rzetelności i kompletności wyjaśnienia istotnych różnic podstaw i metod wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności w porównaniu z podstawami i metodami wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w sprawozdaniach finansowych, o którym mowa w art. 285 ust. 1 pkt 4 ustawy.

§ 4. Sprawozdanie biegłego rewidenta powinno zawierać co najmniej:

- 1) ogólną charakterystykę zakładu (dane identyfikujące zakład);
- 2) stwierdzenie uzyskania od zakładu żądanych informacji, danych, wyjaśnień i oświadczeń;
- 3) stwierdzenie prawidłowości wyceny aktywów dla celów wypłacalności;
- 4) stwierdzenie prawidłowości wyceny zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności;
- 5) stwierdzenie prawidłowości ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
- 6) stwierdzenie prawidłowości obliczenia przez zakład kapitałowego wymogu wypłacalności;
- 7) stwierdzenie, czy zakład posiada dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności;
- 8) stwierdzenie prawidłowości obliczenia przez zakład minimalnego wymogu kapitałowego;
- 9) stwierdzenie, czy zakład posiada dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy;
- 10) ocenę wypłacalności i kondycji finansowej zakładu, ze wskazaniem na zdarzenia, które w porównaniu z poprzednimi okresami sprawozdawczymi w istotny sposób wpływają negatywnie na wypłacalność i kondycję finansową zakładu, a zwłaszcza zagrażają kontynuacji działalności przez zakład;
- 11) opinię biegłego rewidenta;
- 12) podpis biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie.

§ 5.1. W sprawozdaniu biegły rewident powinien stwierdzać, czy badane sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej we wszystkich istotnych aspektach zostało sporządzone zgodnie z ustawą i tytułem I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35.

2. W sprawozdaniu biegły rewident powinien również wskazać na stwierdzone podczas badania poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności przez zakład.

3. W sprawozdaniu biegły rewident powinien w sposób jednoznaczny wskazać powody wyrażenia zastrzeżeń do sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, wyrażenia opinii negatywnej lub odmowy wyrażenia opinii, z uwagi na zaistnienie okoliczności uniemożliwiających jej sformułowanie.

§ 6. Jeżeli w toku badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej biegły rewident stwierdzi istotne, mające wpływ na to sprawozdanie, naruszenie przepisów prawa dotyczących warunków udzielenia zezwolenia lub wykonywania działalności przez zakład, statutu lub umowy spółki, informuje o tym w sprawozdaniu.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

UZASADNIENIE

Wydanie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej przez firmę audytorską wynika z upoważnienia ustawowego zawartego w art. 290 ust. 5 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 i z 2016 r. poz. 615), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z ww. upoważnieniem ustawowym, minister do spraw instytucji finansowych został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego zakresu badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej przez firmę audytorską oraz zakresu informacji zawartych w sprawozdaniu biegłego rewidenta, uwzględniając istotność danych zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej.

Zakres informacji i danych zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji został określony w rozdziale 11 ustawy i rozdziale XII rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), zwanego dalej rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/35. Struktura sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej została określona w załączniku XX do ww. rozporządzenia.

Proponowany przepis § 3 projektu rozporządzenia określa zakres badania sprawozdania o wypłacalności kondycji finansowej. Biorąc pod uwagę zakres danych i informacji zawartych w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej, określony w załączniku XX do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 w projekcie rozporządzenia proponuje się, aby zakres badania dokonywanego przez firmę audytorską obejmował co najmniej:

- 1) weryfikację zgodności ujmowania i wyceny aktywów dla celów wypłacalności z art. 223 ust. 1 ustawy i rozdziałem II tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 2) weryfikację zgodności ujmowania i wyceny zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności z art. 223 ust. 2 i 3 ustawy oraz rozdziałem II tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 3) weryfikację zgodności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z art. 224–235 ustawy i rozdziałem III tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;

- 4) weryfikację zgodności obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności:
 - a) w przypadku stosowania przez zakład formuły standardowej z przepisami ustawy dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej oraz rozdziałami V i X tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35,
 - b) w przypadku stosowania przez zakład modelu wewnętrznego z przepisami ustawy dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności przy zastosowaniu pełnego albo częściowego modelu wewnętrznego oraz rozdziałami VI i X tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 5) weryfikację zgodności obliczania minimalnego wymogu kapitałowego z przepisami ustawy dotyczącymi obliczania wymogów kapitałowych oraz rozdziałem VII i X tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 6) weryfikację dokonanej przez zakład oceny jakości istotnych pozycji środków własnych oraz weryfikację wysokości dopuszczonych środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i dopuszczonych podstawowych środków własnych stanowiących pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego, w tym zgodność klasyfikacji i wyceny pozycji środków własnych, z art. 238–248 ustawy i rozdziałem IV tytuł I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35;
- 7) weryfikację czy zakład posiada:
 - a) dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności,
 - b) dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy;
- 8) weryfikację rzetelności i kompletności wyjaśnienia istotnych różnic podstaw i metod wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności w porównaniu z podstawami i metodami wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w sprawozdaniach finansowych, o którym mowa w art. 285 ust. 1 pkt 4 ustawy.

Proponowane przepisy § 4–8 projektu rozporządzenia dotyczą treści sprawozdania biegłego rewidenta, która będzie wynikała z zakresu badania sprawozdania o wypłacalności zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji.

Zgodnie z proponowaną treścią przepisu § 4 sprawozdanie biegłego rewidenta dotyczący sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej powinno przedstawiać ogólną charakterystykę zakładu (dane identyfikujące zakład) oraz stwierdzenie uzyskania od zakładu żądanych informacji, danych, wyjaśnień i oświadczeń. W związku z zakresem badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej, sprawozdanie powinno zawierać co najmniej:

- 1) stwierdzenie prawidłowości wyceny aktywów dla celów wypłacalności;
- 2) stwierdzenie prawidłowości wyceny zobowiązań dla celów wypłacalności innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności;
- 3) stwierdzenie prawidłowości ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności;
- 4) stwierdzenie prawidłowości obliczenia przez zakład kapitałowego wymogu wypłacalności;
- 5) stwierdzenie, czy zakład posiada dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności;
- 6) stwierdzenie prawidłowości obliczenia przez zakład minimalnego wymogu kapitałowego;
- 7) stwierdzenie, czy zakład posiada dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy;
- 8) ocenę wypłacalności i kondycji finansowej zakładu, ze wskazaniem na zdarzenia, które w porównaniu z poprzednimi okresami sprawozdawczymi w istotny sposób wpływają negatywnie na wypłacalność i kondycję finansową zakładu, a zwłaszcza zagrażają kontynuacji działalności przez zakład;
- 9) opinię biegłego rewidenta;
- 10) podpis biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie.

W ocenie projektodawcy badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej powinno dawać wystarczającą pewność, tj. wyższy stopień zapewnienia. W związku z powyższym, zgodnie z proponowaną treścią przepisu § 5 ust. 1 projektu rozporządzenia, biegły rewident powinien stwierdzać w sprawozdaniu czy badane sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej we wszystkich istotnych aspektach zostało sporządzone zgodnie z ustawą i tytułem I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35. Zgodnie z § 5 ust. 2 w sprawozdaniu biegły rewident powinien również wskazać na stwierdzone podczas badania poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności przez zakład. Z kolei zgodnie z proponowaną treścią § 5 ust. 3 w przypadku wyrażenia zastrzeżeń do

sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu, wyrażenia opinii negatywnej lub odmowy wyrażenia opinii, z uwagi na zaistnienie okoliczności uniemożliwiających jej sformułowanie biegły rewident powinien w sprawozdaniu jednoznacznie wskazać powody zastrzeżeń.

Zgodnie z proponowanym § 6 projektu rozporządzenia, jeżeli w toku badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej biegły rewident stwierdzi istotne, mające wpływ na to sprawozdanie, naruszenie przepisów prawa dotyczących warunków udzielenia zezwolenia lub wykonywania działalności przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji, statutu lub umowy spółki, to powinien o tym poinformować w sprawozdaniu.

Niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia.